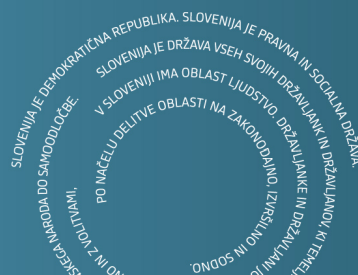

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 26. SEJA

(23., 24., 25., 28., 29. in 30. marec 2011)

MANDAT
V
SEJA
26

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorne besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapis vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 26. seja (23., 24., 25., 28., 29. in 30. marec 2011)

Pripravil: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt-Kavšek, mag. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2011

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 26. SEJE

1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREOBLIKOVANJU KAPITALSKE DRUŽBE POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA TER O NALOŽBENI POLITIKI KAPITALSKE DRUŽBE POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA IN SLOVENSKE ODŠKODNINSKE DRUŽBE (ZPKDPIZ-A), NUJNI POSTOPEK, EPA 1616-V
3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠBI IN ZAVAROVANJU (ZIZ-I), NUJNI POSTOPEK, EPA 1682-V
- 3.A točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O FINANČNEM POSLOVANJU, POSTOPKIH ZARADI INSOLVENTNOSTI IN PRISILNEM PRENEHANJU (ZFPPIPP-F), NUJNI POSTOPEK, EPA 1602-V
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O INTEGRITETI IN PREPREČEVANJU KORUPCIJE (ZIntPK-A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1571-V
5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O MATIČNI EVIDENCI ZAVAROVANCEV IN UŽIVALCEV PRAVIC IZ POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA (ZMEPIZ-B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1560-V
6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PREPREČEVANJU DELA IN ZAPOSLOVANJA NA ČRNO (ZPDZC-1), TRETJA OBRAVNAVA, EPA 1502-V
7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PROMOCIJI KMETIJSKIH IN ŽIVILSKIH PROIZVODOV (ZPKŽP), TRETJA OBRAVNAVA, EPA 1501-V
8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZEMLJIŠKI KNJIGI (ZZK-1D), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1491-V
9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O ZAPOSLOVANJU IN DELU TUJCEV (ZZDT-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1505-V
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREPREČEVANJU OMEJEVANJA KONKURENCE (ZPOmK-1B), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1565-V
11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O BANČNIŠTVU (ZBan-1F), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1341-V
12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O DOHODNINI (ZDoh-2I), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1499-V
13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVČNEM POSTOPKU (ZDavP-2E), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1533-V
14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O NEPREMIČNINSKEM POSREDOVANJU (ZNPossr-B), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1496-V
16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O POLICIJI (ZPOL-I), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1559-V
17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH (ZKZ-C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1570-V

18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O ŠTIPENDIRANJU (ZŠtip-1), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1694-V

19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O RAZVOJNEM SODELOVANJU MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO REPUBLIKE ZELENORTSKI OTOKI (BCVRS), EPA 1276-V

20. točka dnevnega reda: PONOVO ODLOČANJE O ZAKONU O SPREMEMBAH ZAKONA O LASTNINSKEM PREOBLIKOVANJU LOTERIJE SLOVENIJE (ZLPLS-C), EPA 1494-V

21. točka dnevnega reda: PREDLOG RESOLUCIJE O STRATEŠKIH USMERITVAH RAZVOJA SLOVENSKEGA KMETIJSTVA IN ŽIVILSTVA DO LETA 2020 – "ZAGOTOVIMO.SI HRANO ZA JUTRI" (ReSURSKŽ), EPA 1572-V

22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZA RAZPIS POSVETOVALNEGA REFERENDUMA O IZGRADNJI BLOKA 6 TERMoeLEKTRARNE ŠOŠTANJ (TEŠ 6), EPA 1601-V

23. točka dnevnega reda: URADNA PREČIŠČENA BESEDILA: ZAKONA O OBLIGACIJSKIH IN STVARNOPRAVNIH RAZMERJIH V LETALSTVU (ZOSRL-UPB2), EPA 1640-V, ZAKONA O POTNIH LISTINAH (ZPLD-1-UPB4), EPA 1648-V, IN ZAKONA O PREKRŠKIH (ZP-1-UPB8), EPA 1678-V

23.A točka dnevnega reda: ZAHTEVA SKUPINE POSLANCEV (PRVOPODPISANI LUKA JURI), DA DRŽAVNI ZBOR ODLOČI O ODLOČITVI KOLEGIJA PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA, DA SE PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O USTANOVITVI OBČIN TER O DOLOČITVI NJIHOVIH OBMOČIJ (ZUODNO-H), EPA 1645-V, OBRAVNAVA PO SKRAJŠANJEM POSTOPKU

24. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE

Ugotovitev o prenehanju mandata poslanca v skladu z 9. členom Zakona o poslancih, EPA 1701-V

Določitev kandidatke, ki v skladu s 17. členom Zakona o volitvah v državni zbor postane poslanka za preostanek mandatne dobe namesto poslanca, ki mu je prenehal mandat, EPA 1725-V

Predlog predsednika Republike Slovenije za izvolitev sodnika Ustavnega sodišča Republike Slovenije, EPA 1695-V

Predlog Sklepa o imenovanju člana Programskega sveta RTV Slovenija – na podlagi sedme alineje šestega odstavka 17. člena Zakona o RTV Slovenija, EPA 1649-V

Predlog Sklepa o imenovanju člana Sveta za sistem plač v javnem sektorju, EPA 1575-V

Ugotovitev o prenehanju mandata poslanca iz Republike Slovenije v Evropskem parlamentu, EPA 1720-V

Predlog Sklepa o razrešitvi člana Nadzornega odbora Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško, EPA 1697-V

VSEBINA

Določitev dnevnega reda.....	20
5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O MATIČNI EVIDENCI ZAVAROVANCEV IN UŽIVALCEV PRAVIC IZ POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA (ZMEPIZ-B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1560-V.....	21
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	21
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	21
JANEZ RIBIČ	21
FRANC JURŠA	21
MIRAN GYÖREK.....	22
MIRAN JERIČ	22
VILI REZMAN.....	23
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	23
MARIJAN POJBIČ	23
8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZEMLJIŠKI KNJIGI (ZZK-1D), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1491-V.....	24
MAG. BORUT SAJOVIC	24
DR. VINKO GORENAK	24
BOŠTJAN ŠKRLEC	25
ANTON URH	25
SILVEN MAJHENIČ	26
MILAN GUMZAR.....	26
VILI REZMAN.....	27
JANEZ KIKELJ	27
JOŽEF JEROVŠEK.....	28
VITO ROŽEJ	28
JANEZ RIBIČ	29
DR. VINKO GORENAK	30
RUDOLF PETAN.....	30
MAG. BORUT SAJOVIC	32
BOŠTJAN ŠKRLEC	32
JOŽEF JEROVŠEK.....	33
DR. VINKO GORENAK	34
MAG. BORUT SAJOVIC	35
CVETKA ZALOKAR ORAŽEM.....	35
VITO ROŽEJ	36
9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O ZAPOSLOVANJU IN DELU TUJCEV (ZZDT-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1505-V.....	37
DR. IVAN SVETLIK	37
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	37
MIRAN GYÖREK.....	38
MAG. BORUT SAJOVIC	39
VILI REZMAN.....	40
MAG. MAJDA POTRATA.....	40
MAG. ŠTEFAN TISEL	41
VITO ROŽEJ	42
JANEZ RIBIČ	42
FRANC JURŠA	43
MAG. ŠTEFAN TISEL	43
MIRKO BRULC	43
MARIJAN KRIŽMAN	44

ANTON KAMPUŠ.....	44
MAG. MAJDA POTRATA.....	45
JANEZ RIBIČ.....	45
FRANCO JURI.....	45
DR. IVAN SVETLIK.....	46
FRANC PUKŠIČ.....	47
5. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	47
8. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	48
DR. VINKO GORENAK.....	48
DR. VINKO GORENAK.....	48
MAG. BORUT SAJOVIC.....	48
CVETKA ZALOKAR ORAŽEM.....	49
JANEZ KIKELJ.....	49
DR. VINKO GORENAK.....	49
CVETKA ZALOKAR ORAŽEM.....	49
9. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	50
DR. IVAN SVETLIK.....	50
23.A točka dnevnega reda: ZAHTEVA SKUPINE POSLANCEV (PRVOPODPISANI LUKA JURI), DA DRŽAVNI ZBOR ODLOČI O ODLOČITVI KOLEGIJA PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA, DA SE PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O USTANOVITVI OBČIN TER O DOLOČITVI NJIHOVIH OBMOČIJ (ZUODNO-H), EPA 1645-V, OBRAVNAVA PO SKRAJŠANJEM POSTOPKU.....	50
DR. LUKA JURI.....	50
24. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.....	51
Ugotovitev o prenehanju mandata poslanca v skladu z 9. členom Zakona o poslancih, EPA 1701-V.....	51
Predlog Sklepa o imenovanju člana Sveta za sistem plač v javnem sektorju, EPA 1575-V.....	51
Ugotovitev o prenehanju mandata poslanca iz Republike Slovenje v Evropskem parlamentu, EPA 1720-V.....	51
7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PROMOCIJI KMETIJSKIH IN ŽIVILSKIH PROIZVODOV (ZPKŽP), TRETJA OBRAVNAVA, EPA 1501-V.....	52
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	52
MAG. BORUT SAJOVIC.....	52
ANDREJ MAGAJNA.....	53
JANKO VEBER.....	54
ROBERT HROVAT.....	54
CVETKA ZALOKAR ORAŽEM.....	55
FRANC BOGOVIČ.....	56
FRANC JURŠA.....	57
MIRAN GYÖREK.....	58
ANTON KAMPUŠ.....	59
MATJAŽ ZANOŠKAR.....	59
BOGDAN BAROVIČ.....	60
ANDREJ MAGAJNA.....	60
JAKOB PRESEČNIK.....	61
LJUBO GERMIČ.....	61
MAG. MAJDA POTRATA.....	61

JANKO VEBER	62
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	63
LJUBO GERMIČ	63
MARJAN BEZJAK	64
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	64
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREPREČEVANJU OMEJEVANJA KONKURENCE (ZPOmK-1B), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1565-V	65
MAG. DARJA RADIĆ	65
MATJAŽ HAN	65
VILI REZMAN.....	66
MATEVŽ FRANGEŽ.....	66
MAG. ANDREJ VIZJAK	67
ALOJZIJ POTOČNIK	68
FRANC BOGOVIČ	68
ANTON URH	69
BOGDAN BAROVIČ	69
MAG. BORUT SAJOVIC	70
11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O BANČNIŠTVU (ZBan-1F), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1341-V	70
ZVONKO ČERNAČ	71
RENATA BRUNSKOLE	71
MATEJA VRANIČAR	72
MAG. ANDREJ VIZJAK	72
VILI REZMAN.....	73
ZVONKO ČERNAČ	73
ZVONKO ČERNAČ	73
ZVONKO ČERNAČ	73
16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O POLICIJI (ZPOL-I), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1559-V	74
JOŽEF JEROVŠEK.....	74
MAG. DAMJAN LAH.....	75
DAMJAN LAH.....	75
MIRAN POTRČ	76
ZVONKO ČERNAČ	76
ALOJZIJ POTOČNIK	78
FRANC BOGOVIČ	78
MATJAŽ ZANOŠKAR	80
SILVEN MAJHENIČ	80
MILAN GUMZAR.....	81
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	82
JOŽEF JEROVŠEK.....	83
SAMO BEVK	84
JOŽEF JEROVŠEK.....	84
JOŽEF JEROVŠEK.....	84
JOŽEF JEROVŠEK.....	84
JOŽEF JEROVŠEK.....	84
JOŽEF JEROVŠEK.....	84
JOŽEF JEROVŠEK.....	84
MAG. MAJDA POTRATA.....	84
JOŽEF JEROVŠEK.....	85
MAG. MAJDA POTRATA.....	86
FRANC BOGOVIČ	86
MATJAŽ ZANOŠKAR	87

MIRKO BRULC	88
BOGDAN BAROVIČ	88
ANTON KAMPUŠ.....	88
MAG. BORUT SAJOVIC	88
SILVEN MAJHENIČ	89
JOŽEF JEROVŠEK.....	89
SILVEN MAJHENIČ	89
BRANKO MARINIČ.....	90
ALENKA JERAJ	90
MILAN GUMZAR.....	91
GVIDO KRES	91
ZVONKO ČERNAČ	91
MAG. DAMJAN LAH.....	93
DAMJAN LAH.....	93
JOŽEF JEROVŠEK.....	95
BOJAN KONTIČ	96
FRANC PUKŠIČ.....	96
MATJAŽ ZANOŠKAR	97
MAG. DAMJAN LAH.....	98
DAMJAN LAH.....	98
7. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	98
10. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	98
DR. VILJEM PŠENIČNY.....	98
11. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	99
16. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	99
JOŽE TANKO.....	99
16. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	99
ZVONKO ČERNAČ	99
ALAN BUKOVNIK.....	100
12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O DOHODNINI (ZDoh-2I), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1499-V.....	100
RADO LIKAR	100
DR. FRANC KRIŽANIČ	101
RADO LIKAR	101
ALOJZIJ POTOČNIK	101
JAKOB PRESEČNIK.....	102
FRANC JURŠA	102
BOGDAN BAROVIČ	103
MAG. BORUT SAJOVIC	103
VILI REZMAN.....	104
RENATA BRUNSKOLE	104
FRANCO JURI	105
FRANCO JURI	105
JAKOB PRESEČNIK.....	106
RADO LIKAR	106
BOGDAN ČEPIČ	106
RADO LIKAR	107
MAG. ANDREJ VIZJAK	107
MAG. MAJDA POTRATA.....	108
MAG. MAJDA POTRATA.....	108

MAG. ANDREJ VIZJAK	108
MAG. ANDREJ VIZJAK	108
BOGDAN BAROVIČ	108
JOŽE TANKO.....	109
RENATA BRUNSKOLE	110
DR. FRANC KRIŽANIČ	111
RADO LIKAR	111
DR. FRANC KRIŽANIČ	111
IVAN GRILL	111
RADO LIKAR	112
VILI REZMAN.....	112
BOGDAN ČEPIČ	113
MAG. BORUT SAJOVIC	113
FRANC PUKŠIČ.....	113

13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVČNEM POSTOPKU (ZDavP-2E), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1533-V.....

RADO LIKAR	114
DR. FRANC KRIŽANIČ	115
ALOJZIJ POTOČNIK	115
JAKOB PRESEČNIK.....	115
ANTON URH	116
BOGDAN BAROVIČ	116
VILI REZMAN.....	117
BOGDAN ČEPIČ	118
IZTOK PODKRIŽNIK.....	119
RADO LIKAR	120
IZTOK PODKRIŽNIK.....	120
IVAN GRILL	120
DR. FRANC KRIŽANIČ	121

14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O NEPREMIČNINSKEM POSREDOVANJU (ZNPosr-B), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1496-V.....

SILVEN MAJHENIČ	121
MAG. BORUT SAJOVIC	122
ANDREJ MAGAJNA	123
BREDA PEČAN	123
RUDOLF PETAN.....	124
GVIDO KRES	125
MAG. BORUT SAJOVIC	126
RUDOLF PETAN.....	127
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	127
MAG. BORUT SAJOVIC	128

17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH (ZKZ-C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1570-V.....

MAG. DEJAN ŽIDAN.....	128
ANTON URH	129
MIRAN GYÖREK.....	130
MAG. BORUT SAJOVIC	132
ANDREJ MAGAJNA	133
JANKO VEBER.....	134
ROBERT HROVAŤ	134
FRANC BOGOVIČ	136
MAG. ANDREJA RIHTER	139
BREDA PEČAN	140

MIRKO BRULC	141
ANDREJ MAGAJNA	142
DR. PAVEL GANTAR.....	142
ALENKA JERAJ	143
IVAN GRILL	144
JOŽE TANKO.....	145
FRANC BOGOVIČ	146
ROBERT HROVAT	147
JANKO VEBER.....	147
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	148

6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PREPREČEVANJU DELA IN ZAPOSLOVANJA NA ČRNO (ZPDZC-1), TRETJA OBRAVNAVA, EPA 1502-V.....150

DR. IVAN SVETLIK	150
MIRAN GYÖREK.....	150
LJUBO GERMIC	152
VILI REZMAN.....	152
MATEVŽ FRANGEŽ.....	153
MARIJAN POJBIČ	154
VITO ROŽEJ	155
GVIDO KRES	156
FRANC JURŠA	156
MAG. MAJDA POTRATA.....	157
MARIJAN POJBIČ	158
MARIJAN POJBIČ	158
MARIJAN POJBIČ	158
FRANCO JURI	158
MARIJAN POJBIČ	159
MARIJAN POJBIČ	159
MARIJAN POJBIČ	159
RUDOLF PETAN.....	159
RUDOLF PETAN.....	159
FRANC JURŠA	159
MIRAN GYÖREK.....	160
VILI REZMAN.....	160
ROBERT HROVAT.....	161
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	162
GVIDO KRES	163
IVAN GRILL	163
ANTON ANDERLIČ.....	164
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	165
MIRKO BRULC	166
DR. IVAN SVETLIK	166
RUDOLF PETAN.....	167
ALENKA JERAJ	168
ANDREJ MAGAJNA	169
VITO ROŽEJ	169
MILENKO ZIHERL	170
MARJAN BEZJAK	171
BREDA PEČAN	171
MARIJAN POJBIČ	172
LJUBO GERMIC	173
MATEVŽ FRANGEŽ.....	173
MIRAN POTRČ	175
FRANC PUKŠIČ.....	175
MIRAN POTRČ	175

18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O ŠTIPENDIRANJU (ZŠtip-1), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1694-V.....175

DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	175
LJUBO GERMIC	176
ANDREJ MAGAJNA	178
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	179
MATEVŽ FRANGEŽ.....	180
ALENKA JERAJ	181
VITO ROŽEJ	183
GVIDO KRES	185
FRANC JURŠA	186
MIRAN GYÖREK.....	187
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	188
FRANC PUKŠIČ.....	189
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	190
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	192
1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV	192
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	192
BORUT PAHOR	193
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	193
BORUT PAHOR	194
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	194
BOGDAN BAROVIČ	194
BORUT PAHOR	195
BOGDAN BAROVIČ	195
BORUT PAHOR	195
BOGDAN BAROVIČ	196
ZVONKO ČERNAČ	196
BORUT PAHOR	197
ZVONKO ČERNAČ	197
BORUT PAHOR	198
ZVONKO ČERNAČ	198
DUŠAN KUMER.....	198
BORUT PAHOR	199
DUŠAN KUMER.....	200
BORUT PAHOR	200
MAG. DARJA RADIĆ	200
RUDOLF PETAN.....	201
MAG. DARJA RADIĆ	201
MAG. DARJA RADIĆ	201
MAG. DARJA RADIĆ	201
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	202
MAG. DARJA RADIĆ	202
MAG. DARJA RADIĆ	202
MARJAN BEZJAK	203
MAG. DARJA RADIĆ	203
MARJAN BEZJAK	203
MAG. DARJA RADIĆ	203
MILENKO ZIHERL	204
MAG. DARJA RADIĆ	204
MILENKO ZIHERL	204
MAG. DARJA RADIĆ	205
VILI TROFENIK.....	205
MAG. DARJA RADIĆ	205
VILI TROFENIK.....	206
SAMUEL ŽBOGAR	206
SAMUEL ŽBOGAR	207
MILENKO ZIHERL	207
SAMUEL ŽBOGAR	207

MILENKO ZIHERL	208
ALENKA JERAJ	208
KATARINA KRESAL.....	209
DR. FRANC KRIŽANIČ	209
ALENKA JERAJ	209
KATARINA KRESAL.....	210
DR. FRANC KRIŽANIČ	210
ALENKA JERAJ	210
MIRAN GYÖREK.....	210
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	210
MIRAN GYÖREK.....	211
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	211
MIRAN GYÖREK.....	212
MAG. ANDREJA RIHTER	212
DR. ROKO ŽARNIČ	212
DR. VINKO GORENAK	213
KATARINA KRESAL.....	213
DR. VINKO GORENAK	214
KATARINA KRESAL.....	214
GVIDO KRES	214
DR. IVAN SVETLIK	214
GVIDO KRES	215
DR. IVAN SVETLIK.....	215
DR. PETER VERLIČ.....	215
DR. PATRICK VLAČIČ.....	216
DR. PETER VERLIČ.....	216
DR. PETER VERLIČ.....	216
DR. PATRICK VLAČIČ.....	217
JANKO VEBER.....	217
DR. FRANC KRIŽANIČ	217
JANKO VEBER.....	218
MILENKO ZIHERL	218
IVAN GRILL	218
DORIJAN MARUŠIČ	219
IVAN GRILL	219
JANEZ RIBIČ	220
DR. ROKO ŽARNIČ	220
JANEZ RIBIČ	221
DR. ROKO ŽARNIČ	221
SAMO BEVK	221
SAMO BEVK	221
BRANKO MARINIČ	222
DUŠA TROBEC BUČAN	222
BRANKO MARINIČ	223
DUŠA TROBEC BUČAN	223
JOŽEF JEROVŠEK.....	223
SAMUEL ŽBOGAR	223
JOŽEF JEROVŠEK.....	224
SAMUEL ŽBOGAR	224
JOŽEF JEROVŠEK.....	224
DARKO MENIH	225
DORIJAN MARUŠIČ	225
DARKO MENIH	226
DORIJAN MARUŠIČ	226
RENATA BRUNSKOLE	226
DR. ROKO ŽARNIČ	227
RENATA BRUNSKOLE	227
DR. ROKO ŽARNIČ	227
ZVONKO LAH.....	227
DR. ROKO ŽARNIČ	228

ZVONKO LAH.....	228
DR. ROKO ŽARNIČ	229
MAG. DUŠAN TISEL.....	229
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	229
MAG. ŠTEFAN TISEL	230
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	230
MAG. ŠTEFAN TISEL	230
SILVA ČRNUGELJ.....	230
DORIJAN MARUŠIČ	231
SILVA ČRNUGELJ.....	231
DORIJAN MARUŠIČ	232
RADO LIKAR	232
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	232
RADO LIKAR	232
DANIJEL KRIVEC	233
MAG. MAJDA POTRATA.....	233
MARJAN BEZJAK	234
DR. PATRICK VLAČIČ.....	234
MARJAN BEZJAK	234
DR. PATRICK VLAČIČ.....	234
MARJAN BEZJAK	234
BRANKO MARINIČ	235
DUŠA TROBEC BUČAN.....	235
BRANKO MARINIČ	235
DUŠA TROBEC BUČAN.....	236
BRANKO MARINIČ	236
DR. PETER VERLIČ.....	236
GREGOR GOLOBIČ	236
DANIJEL KRIVEC	237
DR. ROKO ŽARNIČ	237
DANIJEL KRIVEC	238
DR. ROKO ŽARNIČ	238
18. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	238
SAMO BEVK	238
IVAN GRILL	239
MAG. MAJDA POTRATA.....	240
SILVA ČRNUGELJ.....	242
DR. IVAN SVETLIK	243
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O INTEGRITETI IN PREPREČEVANJU KORUPCIJE (ZIntPK-A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1571-V.....	244
JAKOB PRESEČNIK.....	244
DR. VINKO GORENAK	245
IRMA PAVLINIČ KREBS	245
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	245
ANTON COLARIČ.....	246
DR. VINKO GORENAK	246
CVETKA ZALOKAR ORAŽEM	247
JANEZ RIBIČ	247
ANTON URH	248
SILVEN MAJHENIČ	248
MILAN GUMZAR.....	249
MAG. BRANKO GRIMS	250
DR. VINKO GORENAK	250
ANTON ANDERLIČ.....	250
MAG. BRANKO GRIMS	251

MAG. BRANKO GRIMS	251
MILENKO ZIHERL	252
RENATA BRUNSKOLE	252
CVETKA ZALOKAR ORAŽEM	253
JAKOB PRESEČNIK	253
IRMA PAVLINIČ KREBS	254
ANTON ANDERLIČ	255
ANTON COLARIČ	256
RUDOLF PETAN	256
RENATA BRUNSKOLE	257
FRANC BOGOVIČ	257
SILVA ČRNUGELJ	258
MAG. BRANKO GRIMS	258

21. točka dnevnega reda: PREDLOG RESOLUCIJE O STRATEŠKIH USMERITVAH RAZVOJA SLOVENSKEGA KMETIJSTVA IN ŽIVILSTVA DO LETA 2020 – "ZAGOTOVIMO.SI HRANO ZA JUTRI" (ReSURSKŽ), EPA 1572-V	259
--	-----

FRANC BOGOVIČ	259
FRANC BOGOVIČ	260
JANKO VEBER	260
ROBERT HROVAT	261
CVETA ZALOKAR ORAŽEM	261
FRANC BOGOVIČ	262
FRANC JURŠA	262
MIRAN GYÖREK	263
MAG. BORUT SAJOVIC	264
ANDREJ MAGAJNA	264
MAG. DEJAN ŽIDAN	265
ANDREJ MAGAJNA	265
FRANCO JURI	266
CVETKA ZALOKAR ORAŽEM	266
ANDREJ MAGAJNA	267
MILENKO ZIHERL	268
FRANC BOGOVIČ	269
JANKO VEBER	270
FRANC JURŠA	271
MAG. DEJAN ŽIDAN	272
BREDA PEČAN	272
SILVA ČRNUGELJ	273
MAG. BORUT SAJOVIC	273

22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZA RAZPIS POSVETOVALNEGA REFERENDUMA O IZGRADNJI BLOKA 6 TERMoeLEKTRARNE ŠOŠTANJ (TEŠ 6), EPA 1601-V	274
---	-----

TADEJ SLAPNIK	274
MATJAŽ HAN	274
DR. VILJEM PŠENIČNY	275
MAG. ANDREJ VIZJAK	275
FRANCO JURI	276
FRANC BOGOVIČ	277
MATJAŽ ZANOŠKAR	279
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	279
LJUBO GERMIC	280
VILI REZMAN	281
ANTON COLARIČ	282
CVETKA ZALOKAR ORAŽEM	283
JAKOB PRESEČNIK	285
TADEJ SLAPNIK	285
SILVEN MAJHENIČ	285

DR. PAVEL GANTAR.....	286
VILI REZMAN.....	286
DARKO MENIH.....	287
BOJAN KONTIČ.....	288
MELITA ŽUPEVC.....	290
BOGDAN BAROVIČ.....	291
MATEVŽ FRANGEŽ.....	291
RUDOLF PETAN.....	293
VITO ROŽEJ.....	294
BOJAN KONTIČ.....	296
BOJAN KONTIČ.....	296
DR. VINKO GORENAK.....	296
TADEJ SLAPNIK.....	297
JANKO VEBER.....	297
BREDA PEČAN.....	297
FRANC PUKŠIČ.....	298
JOŽE TANKO.....	299
MAG. BORUT SAJOVIC.....	300
MILENKO ZIHERL.....	300
TOMAŽ TOM MENCINGER.....	300
MAG. MAJDA POTRATA.....	301
MARIJAN KRIŽMAN.....	301
ANTON ANDERLIČ.....	302
DR. VILJEM PŠENIČNY.....	303
TADEJ SLAPNIK.....	303
IVAN GRILL.....	304
BOJAN KONTIČ.....	304
ANTON ANDERLIČ.....	305
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ.....	305
VITO ROŽEJ.....	306
IZTOK PODKRIŽNIK.....	306
4. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	307
DR. VINKO GORENAK.....	307
DR. VINKO GORENAK.....	307
JAKOB PRESEČNIK.....	308
CVETKA ZALOKAR ORAŽEM.....	308
21. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	308
22. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	308
12. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	308
13. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	309
14. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	309
RUDOLF PETAN.....	309
FRANCO JURI.....	309
17. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	309
RADO LIKAR.....	309
FRANC BOGOVIČ.....	309
6. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	310
MARIJAN POJBIČ.....	310

MARIJAN POJBIČ	310
JOŽE TANKO.....	310
JOŽE TANKO.....	311
MARIJAN POJBIČ	311
MAG. BRANKO GRIMS	311
FRANCO JURI	311
ZVONKO ČERNAČ	311
MARIJAN POJBIČ	312
GVIDO KRES	312
18. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	312
1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	312
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	313
BOGDAN BAROVIČ	313
ZVONKO ČERNAČ	313
MILENKO ZIHERL	314
MILENKO ZIHERL	314
VILI TROFENIK.....	314
MILENKO ZIHERL	315
MIRAN GYÖREK.....	315
JOŽEF JEROVŠEK.....	316
MAG. ŠTEFAN TISEL	316
BRANKO MARINIČ	316
9. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	317
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	317
10. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	317
20. točka dnevnega reda: PONOVO ODLOČANJE O ZAKONU O SPREMEMBAH ZAKONA O LASTNINSKEM PREOBLIKOVANJU LOTERIJE SLOVENIJE (ZLPLS-C), EPA 1494-V	318
JERNEJ LAMPRET.....	318
MAG. MAJDA POTRATA.....	318
DR. IGOR LUKŠIČ	319
VITO ROŽEJ	319
JANEZ RIBIČ	320
MAG. VASJA KLAVORA	321
BOGDAN BAROVIČ	321
LJUBO GERMIC	321
VILI REZMAN.....	322
SILVA ČRNUGELJ.....	323
ALENKA JERAJ	323
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREOBLIKOVANJU KAPITALSKE DRUŽBE POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA TER O NALOŽBENI POLITIKI KAPITALSKE DRUŽBE POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA IN SLOVENSKE ODŠKODNINSKE DRUŽBE (ZPKDPIZ-A), NUJNI POSTOPEK, EPA 1616-V.....	324
MATEJA VRANIČAR	324
BOGDAN ČEPIČ	325
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	325
FRANC JURŠA	326
BOGDAN BAROVIČ	326
MAG. BORUT ŠAJOVIC	327
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	327

BOGDAN ČEPIČ	328
ZVONKO ČERNAČ	328
VILI TROFENIK	329

3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠBI IN ZAVAROVANJU (ZIZ-I), NUJNI POSTOPEK, EPA 1682-V	329
---	------------

BOŠTJAN ŠKRLEC	329
DR. VINKO GORENAK	330
ANTON URH	330
SILVEN MAJHENIČ	330
MAG. BORUT SAJOVIC	331
VILI REZMAN	331
ANTON COLARIČ	332
DR. VINKO GORENAK	332
ALOJZIJ POTOČNIK	332
JANEZ RIBIČ	333

3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠBI IN ZAVAROVANJU (ZIZ-I), NUJNI POSTOPEK, EPA 1682-V	333
---	------------

DR. VINKO GORENAK	333
BOŠTJAN ŠKRLEC	334
DR. VINKO GORENAK	335
SILVEN MAJHENIČ	335
MAG. BORUT SAJOVIC	336
BOGDAN ČEPIČ	336
MIRO PETEK	337
ALOJZIJ POTOČNIK	338
JANEZ RIBIČ	338
ANTON URH	339
VILI REZMAN	339
DR. VINKO GORENAK	339
MATEVŽ FRANGEŽ	340
JOŽEF JEROVŠEK	341
DR. VINKO GORENAK	341
DR. VINKO GORENAK	342
BOŠTJAN ŠKRLEC	342
BOŠTJAN ŠKRLEC	343
RUDOLF PETAN	343
MIRO PETEK	345

20. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	345
---	------------

DUŠAN KUMER	345
ALENKA JERAJ	345
DUŠAN KUMER	346

2. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	346
--	------------

3. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	346
--	------------

3.A točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	346
---	------------

DR. VINKO GORENAK	346
RUDOLF PETAN	347
DR. VINKO GORENAK	347
DR. VINKO GORENAK	348

19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O RAZVOJNEM SODELOVANJU MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO REPUBLIKE ZELENOTRSKI OTOKI (BCVRS), EPA 1276-V.....	348
23. točka dnevnega reda: URADNA PREČIŠČENA BESEDILA: ZAKONA O OBLIGACIJSKIH IN STVARNOPRAVNIH RAZMERNOSTI V LETALSTVU (ZOSRL-UPB2), EPA 1640-V, ZAKONA O POTNIH LISTINAH (ZPLD-1-UPB4), EPA 1648-V, IN ZAKONA O PREKRŠKIH (ZP-1-UPB8), EPA 1678-V.....	348
24. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	349
Določitev kandidatke, ki v skladu s 17. členom Zakona o volitvah v državni zbor postane poslanka za preostanek mandatne dobe namesto poslanca, ki mu je prenehal mandat, EPA 1725-V.....	349
Predlog predsednika Republike Slovenije za izvolitev sodnika Ustavnega sodišča Republike Slovenije, EPA 1695-V.....	349
MAG. UROŠ KREK.....	349
MIRAN POTRČ.....	349
JOŽE TANKO.....	350
JOŽE TANKO.....	351
JOŠKO GODEC.....	351
FRANCO JURI.....	351
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	352
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	352
IVAN GRILL.....	352
JOŽEF JEROVŠEK.....	353
MAG. MAJDA POTRATA.....	353
EVA IRGL.....	354
BOJAN KONTIČ.....	354
MIRAN POTRČ.....	355
MIRO PETEK.....	355
JOŽE TANKO.....	356
DUŠAN KUMER.....	356
24. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	357
Predlog Sklepa o imenovanju člana Programskega sveta RTV Slovenija – na podlagi sedme alineje šestega odstavka 17. člena Zakona o RTV Slovenija, EPA 1649-V.....	357
JOŽE TANKO.....	357
JOŽEF JEROVŠEK.....	358
JOŽEF JEROVŠEK.....	358
IVAN GRILL.....	358
MAG. BRANKO GRIMS.....	359
JOŽE TANKO.....	359
Predlog Sklepa o razrešitvi člana Nadzornega odbora Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško, EPA 1697-V.....	360
MAG. ANDREJ VIZJAK.....	360
FRANCO JURI.....	361
IVAN GRILL.....	361
FRANCI KEK.....	362
MILENKO ZIHERL.....	362
RUDOLF PETAN.....	362
BOJAN KONTIČ.....	363
JOŽE TANKO.....	363
MAG. ANDREJ VIZJAK.....	364

MAG. ANDREJ VIZJAK	364
DR. PAVEL GANTAR.....	365
DUŠAN KUMER.....	365
DR. PAVEL GANTAR.....	365
MAG. ANDREJ VIZJAK	365
DR. PAVEL GANTAR.....	365
MAG. ANDREJ VIZJAK	365
DR. PAVEL GANTAR.....	365
MAG. ANDREJ VIZJAK	365
MAG. ANDREJ VIZJAK	365
MAG. ANDREJ VIZJAK	365
DUŠAN KUMER	366
DUŠAN KUMER	366
JOŽE TANKO.....	366
FRANCO JURI	366
MAG. BORUT SAJOVIC	367
JOŠKO GODEC.....	367
BREDA PEČAN	367
VITO ROŽEJ	367
ZVONKO ČERNAČ	368
FRANCI KEK	368
MILENKO ZIHERL	368
MAG. ANDREJ VIZJAK	368
JOŽE TANKO.....	369
TADEJ SLAPNIK	369
JAKOB PRESEČNIK.....	369

Državni zbor V. mandat

26. seja

23., 24., 25., 28., 29. in 30. marec 2011

Predsedujoči: dr. Pavel Ganatar .....predsednik Državnega zbora
France Cukjati.....podpredsednik Državnega zbora
mag. Vasja Klavora.....podpredsednik Državnega zbora
Miran Potrč.....podpredsednik Državnega zbora

Seja se je začela 23. marca 2011 ob 14. uri.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam 26. sejo Državnega zbora, ki je bila sklicana na podlagi prvega odstavka 57. člena ter drugega odstavka 20. člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanka in poslanci: Breda Pečan, ki jo sicer vidim tukaj, Anton Anderlič, Alojz Posedel, Franci Kek. Breda Pečan se bo današnje seje udeležila.

Na sejo sem vabil predsednika Vlade, ministrice in ministre k 1. točki dnevnega reda, predstavnika Državnega sveta k 20. točki dnevnega reda ter predstavnika Urada predsednika Republike in kandidata za ustavnega sodnika k 24. točki dnevnega reda ter predstavnike Vlade k vsem točkam dnevnega reda. Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 26. seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli s sklicem seje 16. 3. 2011. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu z drugim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora. Predlogov za umik točke z dnevnega reda nisem prejel.

Prehajamo na obravnavo in odločanje o predlogih za širitev dnevnega reda. Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje predlaga Državnemu zboru, da dnevni red seje razširi z obravnavo Predloga zakona o finančnega poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, EPA 1602/V, nujni postopek. Predlog ste prejeli z zapisom z dne 22. 3. 2011. Želi besedo predstavnik predlagatelja, predsednik odbora? (Ne želi.) Želi besedo predstavnik predlagatelj zakona, to je skupina poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom? (Ne želi.) Želi besedo predstavnik Vlade? (Ne želi.) Predstavniki poslanskih skupin? (Ne želijo.) Zaključujem razpravo o predlogih za razširitev in prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 68, proti nihče.

Kdo je za? (68 poslancev.) Je kdo proti? (Nihče.)

(Za je glasovalo 68.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je predlog za razširitev sprejet.

Zbor bo navedeni predlog zakona, kot 3.a točko dnevnega reda, obravnaval v sredo, 30. 3. 2011. V zvezi s pravkar sprejeto razširitvijo vas obveščam, da je Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje na 52. nujni seji 18. marca 2011 na podlagi 117. in 127. člena Poslovnika Državnega zbora opravil postopek za obravnavo treh predlogov zakonov, ki urejajo isto družbeno razmerje ter predlagal Državnemu zboru, da dnevni red 26. seje razširi s Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, nujni postopek, EPA 1602/V. Odbor je v obravnavo vključil tudi Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, prva obravnava, EPA 1530/V, ki je bil uvrščen na dnevni red te seje pod 15. točko. Ker je z odločitvijo odbora ta predlog zakona izgubil svojo samostojnost, ga Državni zbor ne bo obravnaval kot samostojno točko dnevnega reda. Skupina poslancev – predlagatelj zakona pa bo v okviru obravnave 3.a točke imela pravice in dolžnosti predlagatelja po tem poslovniku.

Kolegij predsednika Državnega zbora je 97. seji dne 16. 3. 2011 sklenil, da se Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o ustanovitvi občin ter določitvi njihovih območij, EPA 1645/V, obravnava po skrajšanem postopku. Skupina 20 poslank in poslancev, s prvopodpisanim dr. Luko Jurijem, je na podlagi desetega odstavka 21. člena Poslovnika Državnega zbora zahtevala, da Državni zbor odloči o navedeni odločitvi Kolegija predsednika Državnega zbora. V skladu z drugim odstavkom 142. člena Poslovnika Državnega zbora se zahteva uvrsti na dnevni red prve naslednje seje zbora brez razprave in glasovanja. Zbor bo navedeno zahtevo v skladu s časovnim potekom seje zbora obravnaval kot 23.a točko dnevnega reda, in sicer danes v okviru glasovanj. Prehajamo na določitev dnevnega reda v celoti.

Zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem in s sprejeto dopolnitvijo.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 71, proti 3.

(Za je glasovalo 71.) (Proti 3.)

Ugotavljam, da je dnevni red 26. seje Državnega zbora določen.

Prehajamo na **5. TOČKO DNEVNEGA REDA – OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O MATIČNI EVIDENCI ZAVAROVANCEV IN UŽIVALCEV PRAVIC IZ POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA, SKRAJŠANI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade dr. Anji Kopač Mrak, državni sekretarki in Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Drage poslanke in poslanci!

Sprememba Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja zajema le črtanje enega člena zakona, ki pa povzroča velika administrativna bremena oziroma velike stroške za dajalce podatkov, torej zavezanca, kakor tudi za organe, ki vodijo evidence. Novela zakona bo torej prinesla le pozitivne spremembe tako za tiste, ki dajejo podatke, kot tiste, ki vodijo evidence. S spremembo zakona se namreč ukinja krajevna pristojnost za vlaganje prijav v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot tudi za vsa ostala tri zavarovanja, torej za starševsko varstvo, brezposelnost in zdravstveno zavarovanje. Vlaganje prijav v zavarovanje kot tudi odjav in javljanje sprememb bo po novem potekalo na enem mestu, ki ga izbere zavezanec, torej dajalec podatkov, obenem pa zaradi spremembe kraja poslovanja zavezanca ali kraja dela zavezanca ne bo več potrebna sprememba že vloženih prijav. Sprememba zakona, ki črta določbe o krajevni pristojnosti, pomeni veliko odpravo administrativnih ovir in zmanjšanje administrativnih ovir, zato bo prinesla resnično samo dobro. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici dr. Andreji Črnak Meglič.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ: Gospod predsednik, gospa državna sekretarka s sodelavko, kolegice in kolegi poslanci, lep pozdrav!

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je obravnaval Predlog zakona o spremembi Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje po skrajšanem postopku predložila Vlada.

Seji odbora so prisostvovali predstavnice in predstavniki Vlade, Zakonodajno-pravne službe in Državnega sveta.

V uvodni dopolnilni obrazložitvi členov je predstavnik predlagatelja, minister za delo, družino in socialne zadeve, povedal, da se s predlagano spremembo zakona ukinja krajevna pristojnost za vlaganje prijav v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki so hkrati tudi prijave v druga obvezna socialna zavarovanja.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je predstavila pisno mnenje in povedala, da so njihovi pomisleki odpravljeni z vloženimi amandmaji koalicije. Odbor je brez razprave sprejel amandmaje koalicijskih poslanskih skupin k 1., 2. in 3. členu predloga zakona ter glasoval o členih predloga in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopoljenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjeni predlog zakona je sestavni del tega poročila. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Janez Ribič.

JANEZ RIBIČ: Dober dan, lepo pozdravljeni, spoštovani!

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke vedno podpiramo zmanjšanje administriranja in nepotrebne birokracije, vendar ne za vsako ceno. Ocenjujemo, da gre pri zakonu, ki je pred nami, za smiselno poenostavitev sistema zbiranja podatkov, potrebnih za izvajanje pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Pomembno je za nas, da vlaganje prijav poteka na enem mestu, ki ga izbere zavezanec, obenem pa zaradi spremembe kraja dela zavarovanca ali kraja poslovanja zavezanca ni potrebna sprememba že vloženih prijav. Pomembno je, da bo to predvsem razbremenilo zavezanca za vlaganje prijav, zagotovilo večjo zanesljivost podatkov in posredno povečalo pravno in socialno varnost zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Na odboru je Zakonodajno-pravna služba potrdila, da so njihove pripombe upoštevane z amandmaji, zato so odpravljeni tudi naši pomisleki. Zato podpiramo tudi skrajšani postopek zakona in zakon sam. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije bo predstavil Franc Jurša.

FRANC JURŠA: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav kolegicam in kolegom, tudi državni sekretarki s sodelavko.

S predlagano spremembo zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja se ukinja krajevna pristojnost za vlaganje prijav v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki so hkrati

tudi prijave v druga obvezna socialna zavarovanja. Vlaganje prijav poteka na enem mestu, ki ga izbere zavezanec, obenem pa zaradi sprememb kraja dela zavarovanca ali kraja poslovanja zavezanca ni potrebna sprememba že vloženih prijav. S tem bo olajšano poslovanje zavezancev za vlaganje teh prijav, predvsem poslovnih subjektov v gospodarstvu in v negospodarstvu. Olajšava pomeni odpravo zelo velike administrativne ovire, za katero so že večkrat podali pobudo poslovni subjekti in tudi državni organi.

Cilj predlaganih sprememb je poenostavitev sistema zbiranja podatkov, potrebnih za izvajanje pokojninskega in invalidskega zavarovanja, razbremenitev zavezancev za vlaganje prijav organa, ki sprejema prijave, in upravljavca matične evidence.

Zaradi enostavnejšega sistema zbiranja podatkov se povečuje tudi stopnja pravilnosti, konsistentnosti in ažurnosti teh podatkov, saj se z zmanjševanjem števila potrebnih prijav podatkov tudi zmanjša verjetnost napak in zamud pri teh prijavah.

V Poslanski skupini DeSUS ocenjujemo, da bo predlog zakona prinesel poenostavitev in s tem manj birokracije ter večji pregled nad podatki, potrebnimi za izvajanje pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zato bomo predlog zakona podprli.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Miran Györek.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod predsednik. Kolegice in kolegi.

Pri spremembi zakona o matični evidenci zavarovancev uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja gre dejansko le za spremembo enega člena oziroma določbe o krajevni pristojnosti pri vlaganju prijav podatkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, kar bo nedvomno omogočilo enostavnejši postopek prijav do podatkov za zavezance, istočasno pa bodo odpravljene nekatere administrativne ovire in doslej nastajajoči administrativni stroški, torej tudi za dolgoročno zmanjšanje stroškov javne uprave, za razbremenitev organov, ki sprejemajo prijave in ne nazadnje je to vsekakor pozitivna in koristna rešitev za zavezance za prijavo podatkov, to je predvsem za delodajalce.

V Slovenski nacionalni stranki smo in bomo vedno podpirali takšne in podobne predloge sprememb ali dopolnitev zakonov, ki bodo zagotovile smotrno racionalizacijo kakršnihkoli administrativnih stroškov in sledile načelu gospodarnosti na področju javne uprave. Žal pa tudi ugotavljamo, da to ni edini zakon, ki bi ga bilo treba spremeniti v tem vsebinskem segmentu, ampak da bi se tega načela oziroma cilja morali lotiti tudi na drugih ministrstvih. Prav nasprotno pa se ponekod s tem vprašanjem sploh ne ukvarjajo ali celo delajo v nasprotni smeri. Podatek o povečevanju administracije in ponekod kadrovskega obsega, se pravi število zaposlenih v javni upravi, potrjuje takšno trditev. Zato v Slovenski nacionalni stranki pričakujemo in zahtevamo od Vlade, predvsem pa

od njenega predsednika, da naloži vsem svojim ministrom, da vsak v svojem sektorju v doglednem času preveri in ugotovi vse možnosti racionalizacije administrativnih postopkov in posledično kadrovske racionalizacije in razbremenitev proračuna. Vlada sicer deklarativno ne malokrat izjavlja in obljublja takšne in podobne ukrepe v smislu zmanjšanja števila zaposlenih uradnikov po tisočeri pisarnah, razno raznih državnih uradov, agencij, direktorotov, skladov, inšpektorotov itn., v resnici pa je to trd oreh in kot vidimo, ga ne uspeva zlomiti. Jasno je kot beli dan, da slovensko gospodarstvo, realni sektor zdaleč ni več v stanju vzdrževati in plačevati tako obsežne za našo relativno malo državo, številne, predrage in neproduktivne administracije. Če smo odkriti, smo pri tem dejansko sokrivi tudi mi sami kot zakonodajalec, pri čemer pa lahko mirne duše trdimo, da imamo opozicijski poslanci čisto vest, kajti več kot opozarjati in zahtevati ne moremo, smo žal za enkrat še v manjšini in zmeraj preglasovani.

Če se vrnem na predmetno zadevo, to je naše soglasje glede ciljev predlaganih sprememb, ki bodo zagotovile poenostavitev sistema zbiranja podatkov, potrebnih za izvajanje pokojninskega in invalidskega zavarovanja, za razbremenitev zavezancev za vlaganje prijav za povečanje stopnje pravilnosti, konsistentnost in ažurnosti tovrstnih podatkov in evidenc, bomo v Slovenski nacionalni stranki vsekakor glasovali za takšen predlog spremembe zakona. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil Miran Jerič.

MIRAN JERIČ: Hvala za besedo. Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovana državna sekretarka s sodelavko, cenjene kolegice in kolegi poslanci!

Za izvajanje obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja so potrebni podatki, ki se vodijo v matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic. Zakon o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja je bil sprejet na podlagi 203. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Vodenje matične evidence obsega vrsto opravil, ki jih morajo izvajati tako dajalci podatkov kot tudi upravljavci evidenc, da se doseže na eni strani popolnost in na drugi strani pravilnost zajetih podatkov. Sprememba v Predlogu zakona o spremembi Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ureja možnost, da zavezanci vložijo prijavo, odjavo ali spremembo podatkov o pokojninskem in invalidskem zavarovanju pri katerikoli enoti ali izpostavi pooblaščenega zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za vse svoje zavarovance, ne glede na kraj opravljanja dela ali drugo okoliščino. Obenem zaradi spremembe okoliščin, na katere je bila do sedaj vezana določitev krajevne pristojnosti za vložitev prijave, ni več treba vložiti sprememb podatkov o zavarovanju oziroma odjav predhodnega in prijav novega zavarovanja. S spremenjenimi pravili glede kraja vložitve prijave v zavarovanje se zmanjša število vloženih prijav in

odjav zavarovanja, ki so obveznost zavezancem, s tem pa tudi zmanjša obremenitev organa, ki sprejema te prijave, in sicer Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in organa, ki vodi evidenco podatkov o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, to se pravi ZPIZ-a ter drugih uporabnikov ter podatkov Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, Statističnega urada Republike Slovenije in tudi Davčne uprave Republike Slovenije.

Ker menimo, da s tem zakonom ne olajšamo samo dostopa državljanek in državljanov do pravic, ki jim pripadajo iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ampak tudi poenostavljamo sistem zbiranja podatkov ter hkrati zagotavljamo večjo popolnost in pravilnost posredovanih podatkov, bomo predlog zakona v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije podprli.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil Vili Rezman.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod predsednik.

Zakon o katerem pravkar teče beseda, res ni zelo zahteven v tehničnem smislu, vendar ni nepomemben. Prav nasprotno. S to enostavno rešitvijo pomeni veliko pridobitev na različnih področjih in zato je pri nepovezanih poslancih naletel na naklonjenost in na podporo. Sicer je pa tudi čas za to, da se ta določba o krajevni pristojnosti spremeni, saj izvira še iz časa Socialistične federativne republike Jugoslavije. In dve desetletji sta najbrž res dovolj, da kaj posodobimo in da posodobimo zajemanje podatkov in upravljanje z njimi, tudi z ozirom na to, kar nam omogočajo sodobne informacijske tehnologije. Zakon, kakršen je sedaj, je precej zapleten po nepotrebnem, in rešitve, ki jih predlaga, prinašajo razplet teh nepotrebnih postopkov, v povezavi s tem pa že tolikokrat omenjeno razbremenitev in doseganje načrta o 25 % zmanjšanju administrativnih ovir še v letošnjem in v naslednjem letu, pa tudi zmanjšanje nepotrebnih opravil in stroškov, ki so s tem zvezani.

Rešitev govori na dolgi rok o zmanjšanih stroških. Na kratek rok ni čisto tako, zato ker bodo tisti, ki upravljajo te podatke, tisti, ki jih bodo po novem morali na drugačen način, bodo morali posodobiti svojo informacijsko podporo in usposobiti tudi ljudi, ki bodo znali s temi informacijskimi bazami ustrezno manipulirati. To pomeni torej neko finančno in tudi delovno obremenitev tistih, ki s temi bazami podatkov upravljajo. Ker pa je cilj usmerjen dolgoročno, je jasno, da so ti naporji, ki bodo vloženi, in tudi sredstva v tem daljšem časovnem obdobju opravičljivi in zato potrebni naše podpore.

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev bomo ta predlog zakona podprli, ker za vse tiste, ki so vezani na te matične evidence, pomenijo poenostavljeno in posodobljeno obliko dela.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila dr. Andreja Črnak Meglič.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ: Še enkrat lepo pozdravljeni.

Zakon o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ureja matično evidenco, ki vsebuje podatke za izvajanje pokojninskega in invalidskega zavarovanja. S spremembo zakona, ki je predlagana, se ukinja krajevna pristojnost za vlaganje prijav v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki so hkrati tudi prijave za druga obvezna socialna zavarovanja. S tem bo olajšano poslovanje zavezancev za vlaganje teh prijav, predvsem poslovnih subjektov v gospodarstvu in negospodarstvu. Olajšava pomeni odpravo zelo velike administrativne ovire, za katero so že večkrat dali pobudo tako poslovni subjekti kot državni organi. Sprememba je predvsem tehnična. Z njo se poenostavlja sistem zbiranja podatkov, posredno pa pomeni tudi večjo popolnost in pravilnost posredovanih podatkov, s čimer se bo povečala tudi pravna in socialna varnost zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega sistema.

Socialni demokrati predlagamo, da spremembo zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja tako kot na Odboru za delo, družino in socialne zadeve in invalide poslanke in poslanci podprete tudi na seji Državnega zbora. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani!

Predlagani zakon o spremembi zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega zavarovanja črta dosedanji 24. člen spremenjenega zakona. Predlagana sprememba zasleduje načelo ekonomičnosti in gospodarnosti, saj je dosedanje izvajanje 24. člena zakona zavezancem za sporočanje podatkov o zavarovancih po zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju povzročalo odvečne stroške in komplikacije, saj so morali oddati prijavo na točno določeni enoti zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje oziroma na točno določeni izpostavi zavoda za zdravstveno zavarovanje. Po sprejetju novele zakona, ki črta krajevno pristojnost oddajanja prijav, pa bo možno oddati prijavo, odjavo ali spremembo podatkov o invalidskem zavarovanju pri katerikoli enoti ali izpostavi pooblaščenega Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. To spremembo bomo podprli, saj gre za sicer kratek a koristen zakon. Želimo, da bi Vlada Republike Slovenije tudi v prihodnje vlagala v sprejetje zakone, ki so nesporno pozitivni, pozitivno naravnani z vidika zmanjševanja stroškov državnih organov in z vidika poenostavitve pri poslovanju s pravnimi in fizičnimi osebami.

V Slovenski demokratski stranki bomo ta predlog zakona podprli.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k dopolnjenemu predlogu zakona ni bilo vloženih amandmajev, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zбора opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 9. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **8. TOČKO DNEVNEGA REDA – DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA V ZEMLJIŠKI KNJIGI V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 17 poslank in poslance, s prvopodpisanim mag. Borutom Sajovicem.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja zakona mag. Borutu Sajovicu.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, predsednik za besedo. Prijazen pozdrav državnemu sekretarju, kolegice in kolegi!

V poslansko proceduro smo po našem mnenju ponovno vložili predlog zakona, ki je še kako pomemben in potreben. Gre namreč za zakon o zemljiški knjigi. Ni skrivnost, da je zakon po vetu na Državnem svetu padel. Danes imamo pred sabo novo dopolnjeno obliko, ki vse tiste sporne dileme in težave odpravlja, smo pa prepričani, da so predlagane rešitve dobre in ustrezne. Veljavni zakon o zemljiški knjigi je bil sprejet že davnega leta 2003. Bistvene rešitve zakona so bile na eni strani ureditev zemljiškoknjižnih postopkov in pravil vodenja zemljiške knjige, opredelitev zemljiške knjige kot pomembne javne knjige, kar je poudarilo njeno temeljno funkcijo, ki je javna objava vseh podatkov o pravicah na nepremičninah in pravnih dejstvih, povezanih z nepremičninami, ki so še kako pomembna za pravne postopke. Zakon je bil noveliran leta 2007 in 2009. Prva novela je določila vlaganja elektronskih predlogov v zemljiško knjigo in s tem tudi formalizacijo zemljiške knjige oziroma, če povemo po domače, končen vstop zemljiške knjige in zemljiškoknjižnih postopkov v 21. stoletje. Obsežna informatizacija postopkov in sistema zemljiške knjige se je vlekla, zato je novela ZZK-1B, ki je bila sprejeta 2009, uporabo in zagon elektronicizacije zemljiške knjige odložila na 1. maj leta 2011. Predlog novele, ki smo ga poslanci vložili v parlamentarno proceduro, nadgrajuje do sedaj sprejete rešitve in jih pelje še korak naprej. Naš cilj je popolna informatizacija zemljiške knjige.

Bistvene rešitve obravnavane novele bi lahko strnili v naslednje tri točke. Na eni strani poenostavljamo in opredeljujemo hitrejše postopke za državljane in državljanke ob hkratnem povečanju njihove in tudi naše skupne pravne varnosti v teh postopkih. Pomembna se nam zdi tudi razbremenitev sodišč na ravni tehničnih opravil, kajti delo, ki so ga do sedaj opravljali zemljiškoknjižni referenti, bodo po novi ureditvi opravljali notarji. Nova pomembna ureditev je tudi vlaganje samih zemljiškoknjižnih predlogov. Po predlagani ureditvi

je vložitev zemljiškoknjižnih predlogov v osnovi, še enkrat poudarjam, notarsko delo. Poleg notarjev pa bodo to lahko opravljale tudi fizične in pravne osebe v svojem imenu, tudi odvjetniki, gospodarske družbe, ki izpolnjujejo pogoje za opravljanje storitev v prometu z nepremičninami, državno in občinsko pravobranilstvo kot zastopnik predlagatelja in tudi fizične osebe. Popolna informatizacija poslovanja zemljiške knjige, vsi postopki, ki so bili vezani na vpise v zemljiško knjigo in kasnejšo uporabo teh podatkov v različnih postopkih, bodo sedaj potekali v elektronski obliki. Kljub temu da ne gre zgolj in izključno za elektronsko obliko, pa bo vsem na voljo tudi centralno vložišče pri Okrožnem sodišču v Ljubljani, na katerem bo še naprej možno ne samo elektronsko, pač pa tudi pisno vlaganje vlog.

Sam Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zemljiški knjigi sledi v celoti pripombam in mnenju Državnega sveta, ki je bilo izpostavljeno. Predvsem so ključne spremembe, ki naj bi po mnenju Državnega sveta bistveno krčile postulacijsko sposobnost. Predlog novele ustrezno odpravlja vse te pomisleke, saj bo lahko po predlagani ureditvi zemljiškoknjižni predlog v elektronski obliki sestavil, izpolnil in poslal prav vsakdo. Rešitve in določbe predloga zakona pomenijo zagotovo v praksi nadgradnjo obstoječega sistema zemljiške knjige, kar je še kako v dobro državljanov kot vseh ostalih zainteresiranih, ki se z zemljiškoknjižnimi postopki ukvarjajo.

Rešitve so po mojem mnenju smiselne, dobre in predstavljajo zadnji korak k procesu popolne informatizacije zemljiške knjige, zato se tudi naadam, da bo po odločitvi na matičnem odboru zakon dobil podporo tudi v parlamentu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku dr. Vinku Gorenaku.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zemljiški knjigi obravnaval 9. marca 2011 na 29. seji, prvopodpisani predlagatelj je gospod Sajovic, objavljen pa je bil v Poročevalcu. Imeli smo naslednje dokumente: mnenje Vlade, Zakonodajno-pravne službe, mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev, Sodnega sveta, Gospodarske zbornice in Notarske zbornice.

Predstavnik predlagateljev gospod Sajovic je povedal približno to, kar smo zdajle slišali. Zakonodajno-pravna služba oziroma gospod Divjak je v predstavitvi njihovega mnenja povedal, da bi glede na obsežnost predlaganih sprememb in dopolnitev kazalo to materijo urejati z novim zakonom in ne s spremembami zakona. Glede pripomb k 40. in 93. členu pa je povedal, da so upoštevane v vloženih koalicijskih amandmajih. Gospa Pivkova iz Sodnega sveta je v predstavitvi njihovega pisnega mnenja povedala, da Sodni svet predloga zakona ne podpira v celoti, ker bi določene predlagane rešitve utegnile vplivati na pravno varnost državljanov.

Predstavnika Gospodarske zbornice Slovenije, Borut Gržinič in Franci Gerbec, sta rekla, naj se pri omejevanju postulacijske sposobnosti glede vlaganja zemljiškoknjižnih predlogov upošteva pravna mera, podobno kot je to urejeno pri omejevanju poslovne sposobnosti. Odboru sta predlagala sprejetje več amandmajev, ki bi po njenem mnenju ustrezneje urejali postopke vpisov v zemljiško knjigo, a se poslanci za sprejetje teh amandmajev v obliki amandmajev odbora niso odločili.

V nadaljevanju je odbor sprejel amandmaje poslanskih skupin SD, Zares in DeSUS, torej koalicijskih poslanskih skupin, k šestim členom, ni pa sprejel amandmajev opozicije oziroma Poslanske skupine SDS k sedmim členom ter ni glasoval o amandmajih Poslanske skupine SDS k vsem preostalim členom, ker so ti postali brezpredmetni.

Odbor je na koncu glasoval o vseh členih predloga zakona in jih potrdil. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade.

Besedo ima Boštjan Škrlec, državni sekretar na Ministrstvu za pravosodje.

BOŠTJAN ŠKRLEC: Spoštovani gospod predsednik, spoštovane poslanke in poslanci, Lepo pozdravljeni!

Danes obravnavate predlog zakona o zemljiški knjigi oziroma sprememb in dopolnitev k temu zakonu, ki ga je vložila v postopek skupina poslancev. Ta zakonski predlog v pretežni meri, pravzaprav kar večinoma, povzema rešitve, ki jih je Vlada predlagala v lanskem letu, ko je bil ta zakon obravnavan v parlamentu in kasneje zavržen s strani Državnega sveta.

Temeljni zakon o zemljiški knjigi je bil sprejet leta 2003. Razlogi za sprejetje tega temeljnega akta so bili predvsem trije. Eden je bil uskladitev zemljiškoknjižnih postopkov s takrat sprejetim stvarnopравnim zakonikom. Drugi razlog je bil zagotoviti sistemsko zaokroženo ureditev vseh pravil zemljiškoknjižnega prava in tretji, ki se najbolj povezuje z današnjim predlogom zakona, je bil prilagoditi in uvesti nova pravila o informatizirani glavni knjigi zemljiške knjige z možnostjo splošnega neposrednega elektronskega dostopa.

Kasneje sta bili sprejeti dve noveli, in sicer prva novela A v letu 2007, ki je uvedla zakonsko podlago za vlaganje elektronskih predlogov in tudi vnesla zakonsko podlago za uvedbo enotne krajevne pristojnosti oziroma odpravo posameznih krajevnih pristojnosti za odločanje o zemljiškoknjižnih predlogih.

Tehnična izvedba teh rešitev je terjala precej časa, zato je bila z novelo B, ki je bila sprejeta leta 2009, sprejeta odločitev o odložitvi uveljavitve te ureditve, in sicer na 1. maj leta 2011.

Zakaj je vse to pomembno in zakaj to posebej izpostavljam? To izpostavljam zaradi tega, ker je ta predlog zakona, ki je danes pred vami, v bistvu zaključek tega procesa, ki se je začel pred domala desetletjem. Ta zakon, ki je danes pred vami, pomeni namreč uresničitev popolne

informatizacije zemljiške knjige, ki je bila načrtovana že v letu 2007.

Vlada Republike Slovenije podpira predlagane rešitve predloga zakona. Med zakonodajnim postopkom obravnave vladnega predloga novele je bilo največ pomislekov izraženih glede predlagane ureditve vlaganja zemljiškoknjižnih predlogov. Vlada meni, da predlog zakona, ki je danes pred vami, v ustrezni meri na primeren način te pomisleke odpravlja in daje jasne odgovore na postulacijsko sposobnost in na vsa vprašanja, ki so se postavljala z morebitno omejitvijo te sposobnosti v preteklih postopkih.

Po predlagani ureditvi lahko zemljiškoknjižni predlog v elektronski obliki sestavi oziroma izpolni in pošlje vsakdo oziroma vsak, ki ima pravni interes za doseg vpisa v zemljiško knjigo.

Po predlagani ureditvi je vložitev zemljiškoknjižnega predloga notarsko opravilo. Notar mora v imenu predlagatelja vložiti zemljiškoknjižni predlog kot pooblaščenec predlagatelja. Poleg tega pa ta predlog prinaša tudi neke druge možnosti, in sicer lahko tak predlog vloži tudi vsaka fizična ali pravna oseba v svojem imenu, kot zastopnik predlagatelja lahko tak predlog vloži tudi odvetnik, samostojni podjetniki ali gospodarske družbe, ki izpolnjujejo pogoje za opravljanje storitev posredovanja v prometu z nepremičninami, prav tako lahko vlagajo takšne predloge in ne nazadnje lahko tak predlog vložita tudi državno ali občinsko pravobranilstvo.

Z amandmajem, ki je bil sprejet na matičnem delovnem telesu, je bil predlog zakona dopolnjen in zdaj omogoča predlagatelju neposredno vlaganje predloga za vknjižbo lastninske pravice v svojo korist v vrstnem redu vložitve tega predloga tudi neposredno na zapisnik pri sodišču.

Ministrstvo za pravosodje ugotavlja, da so predlagane rešitve usklajene z Vrhovnim sodišče Republike Slovenije kot predstavnikom sodstva in subjektom, ki je zadalžen za projekt informatizacije zemljiške knjige.

Kot sem že povedal, Vlada predlog zakona podpira. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije bo predstavil Anton Urh.

ANTON URH: Hvala za besedo. Spoštovani gospod predsednik, spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Predstavil bom stališče Poslanske skupine DeSUS o spremembah in dopolnitvah zakona o zemljiški knjigi. Spremembe zemljiškoknjižnega sistema so že bile predmet obravnav tako na samih sejah Državnega zbora v tem mandatu kot tudi predmet usklajevanj. Spremembe v smeri optimizacije in formalizacije izvajanja procesov zemljiškoknjižnih zadev so po našem mnenju vsekakor potrebne. Tudi v teh zadevah je nujno slediti informacijskim in komunikacijskim

tehnologijam. Slednje gotovo sledi povečanju učinkovitosti delovanja pravosodnih inštitucij, predvsem sodišču v teh postopkih pospešitve odpravljanja sodnih zaostankov ter tako tudi skrajšanju trajanja teh postopkov. Z določenimi rešitvami smo se že ob obravnavi vladnega predloga lani v jeseni večinoma strinjali vsi poslanci Državnega zbora, razhajanja so bila le na nekaterih točkah in so bila odločilna ob ponovnem glasovanju. Zato smo poslanci tisti, ki smo vlagatelji te novele, ki predstavlja sprejemljivo rešitev glede kvalificiranih vlagateljev zemljiškoknjižnih predlogov. Predlog po naši oceni stremi k ciljem zagotovitve učinkovite in optimizirane informatizacije zemljiške knjige, zagotovitve večje pravne varnosti na tem področju ter strankam prijaznejšim, hitrejšim in racionalnim zemljiškoknjižnim postopkom.

To so razlogi, ki govorijo tako v prid našega so podpisništva kot tudi v prid glasovanja za zakon. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Silven Majhenič.

SILVEN MAJHENIČ: Spoštovani gospod predsednik, spoštovani gospod državni sekretar!

Očitno je zakon o zemljiški knjigi zahteven zakon, saj je deležen številnih razprav in popravkov, ki so nam jih ponujali tako Vlada in stranke, ki ponujajo razpravo in sprejetje različnih verzij, ki pa doslej niso bile sprejemljive tako za večino v Državnemu zboru kot za predstavnike Gospodarske zbornice, Sodnega sveta, občin in Zakonodajno-pravne službe. V letu 2007 je bil sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zemljiški knjigi, ki je uveljavljal kar nekaj novih rešitev za odločanje o zemljiškoknjižnih predlogih, med drugim tudi, da lahko v klasični obliki predlagajo vsi, v kasnejših predlaganih zakonih pa se je ta možnost zavračala in se je ta možnost dala le notarjem in odvetnikom. Predlagana novela to sedaj spreminja in odpira možnost vlaganja širšemu krogu vlagateljev in s tem popravlja vladno različico novele, ki pa ni doživela podpore v Državnemu zboru. Tako ima sedaj možnost vložiti zemljiškoknjižni predlog fizična ali pravna oseba, v svojem imenu samostojni podjetnik ali gospodarska družba ter državno ali občinsko pravobranilstvo. Sigurno se moramo strinjati in se ne da mimo tega, da je zemljiškoknjižni postopek sodni postopek, zato pa je tudi postulacijska sposobnost ustrezno omejena. Gre praktično za popravljeno verzijo zakona, ki ga je pripravila Vlada in ni doživel podpore v Državnemu zboru. Predlagatelj pojasnjuje, da predlog vsebuje pripombe in rešitve iz razprav iz prejšnjih predlogov, ko niso imeli podpore, bistveno se nam zdi zapisano v 125.a členu, da lahko zemljiškoknjižni predlog vložiti predlagatelj neposredno sam, seveda če to želi.

O podrobnosti zakona smo že veliko razpravljali, zato ne bi bilo prav, da se ponavljamo. Sigurno je predlagani zakon sprejemljiv in ga kaže podpreti, saj ponuja pozitivne spremembe. Gre za poenostavitve, kar se pa za prejšnji predlog zakona ne bi moglo reči, saj je šlo predvsem za oženje pravic vlaganja zemljiškoknjižnih predlogov. Pa

vendar ostajajo pomisleki o uskladitvi vložitve, ki bo elektronicirana in bo zahtevala postopek za vložitev po enakem sistemu vseh, ki bodo vlagali. Zemljiškoknjižna parcela bo morala imeti svoj zemljiškoknjižni predlog in vsaka zemljiška parcela bo morala imeti svojo sodno takso, kar po vsej verjetnosti pomeni, da bodo tudi notarji zaračunali več predlogov, veljalo bo tudi za tiste, ki bodo vlagali sami. Za vsako zemljiško parcelo posebej se bo moral izpisati poseben zapis in za vsako zemljiško parcelo bo moral biti tisti, ki vlaga, vložiti posamezen zemljiškoknjižni predlog. Do sedaj je bilo možno tri zemljiškoknjižne parcele obdelati v enem notarskem zapisu in v enem predlogu zapis v zemljiško knjigo, po novem to ne bo več možno. Sicer pa se bodo v praksi pojavljale še kakšne pomanjkljivosti, ki pa jih bo možno tudi čez čas popraviti.

Predlog zakona je dobronameran, zato ga bomo v Slovenski nacionalni stranki tudi podprli.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil Milan Gumzar.

MILAN GUMZAR: Hvala za besedo. Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Posebej pozdravljen državni sekretar s sodelavko. Danes obravnavamo novelo zakona o zemljiški knjigi, ki smo jo vložili koalicijski poslanci s prvopodpisanim mag. Borutom Sajovicem. Ugotovimo lahko, da je predlog, ki ga danes obravnavamo, tretji poizkus noveliranja zakona o zemljiški knjigi, katerega cilj je informatizacija in elektronicizacija zemljiške knjige.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije menimo, da so rešitve in določbe predloga zakona o spremembah zakona o zemljiški knjigi dobre, so po meri državljanek in državljanov Republike Slovenije in v skladu s sodobnimi trendi informatizacije in uvajanja e-uprave. Rešitve, ki jih zakon predvideva in uvaja ter so bile predstavljene s strani mag. Sajovica, smiselno povzamejo v preteklosti vložene novele zakona in jih nadgrajujejo s predlogi, ki odpravljajo bojzani Državnega sveta glede krčenja sposobnosti posameznika, da daje svojim dejanjem pravno relativno obliko. Predlog zakona uvaja rešitev, ki omogoča, da zemljiškoknjižni predlog v elektronski obliki sestavi oziroma izpolni in pošlje vsakdo oziroma vsak, ki ima pravni interes za doseg vpisa v zemljiško knjigo. Pri obravnavi zakona na matičnem delovnem telesu je bil sprejet tudi amandma, ki omogoča predlagatelju neposredno vlaganje predloga za vknjižbo lastniške pravice v svojo korist in vrstnem redu vložitve tega predloga tudi na zapisnik pri sodišču.

Pred nami je torej predlog zakona, ki je po vetu Državnega sveta in številnih razpravah oblikovan tako, da sledi duhu novele zakona, ki ga je v letu 2010 v parlamentarno proceduro vložila Vlada Republike Slovenije, obenem pa ga je nadgradil s predlogi Državnega sveta in tako predstavlja zaokroženo zakonodajno celoto, ki podaja smiselne, učinkovite in dobre rešitve ter predstavlja zadnji korak k procesu informatizacije zemljiške knjige. Amandma, ki ga je k predlogu

zakona vložila Slovenska demokratska stranka, pa žal ne sledi temu duhu zakona. Informatizacija zemljiškoknjižnih postopkov je ustrezna rešitev, ki jo predvideva že zakon iz leta 2007, iz časa, ko je bila na oblasti še Slovenska demokratska stranka. Danes z amandmaji tej informatizaciji nasprotujejo oziroma želijo ohraniti pisno vlaganje zemljiškoknjižnih predlogov na katerem koli sodišču. Eden izmed pomembnih učinkov, ki jih novela zakona predvideva, je poenostavitev in pospešitev postopkov ob znižanju stroškov tako za državo kot za državljane. Z amandmajem Slovenske demokratske stranke k 125. členu in drugim členom bi te pozitivne učinke odpravili. S takšnimi predlogi, bi se novela zakona z vidika državljanek in državljanov Republike Slovenije poslabšala, zato v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije predlaganega amandmaja ne bomo podprli.

Pričakujemo, da bo zakon, ki uvaja dobre in smiselne rešitve ter predstavlja zadnjo stopnico procesa, ki je bil začel v letu 2007, dobil široko podporo med poslankami in poslanci Državnega zbora, prav tako pa bomo v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije predlagani zakon podprli, saj prinaša dobre rešitve.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil Vili Rezman.

VILI REZMAN: Tudi poslanci v nepovezani skupini Solidarnost bomo podprli ta predlog zakona, pri čemer je morebiti za uvod dobro reči, da obžalujemo, da ta zakon ni bil že zdavnaj sprejet, kajti če bi bile pripombe in pomisleki, ki so bili izrečeni, in amandmaji, ki so bili predlagani, nekateri morebiti dopolnjeni in sprejeti v prejšnjem postopku sprejemanja, bi ta zakon zdaj že imeli za seboj.

Treba je reči, da si je Vlada za enega izmed ciljev že pred leti zadala urejeno, bolj organizirano delo sodišč na sploh in oddelka za zemljiško knjigo še posebej. Pri čemer je treba tudi priznati, da so bili v zvezi z zemljiškoknjižnimi postopki zabeleženi pozitivni rezultati, da gre za to, da so lažje dostopni podatki, da gre za to, da se je hitrost dramatično spremenila, v prid torej govori vsem tem poizkusom in verjetno tako opogumljeni z dobrimi rezultati so na Ministrstvu za pravosodje želeli ta proces tudi dokončati, kakor je bilo danes že povedano. Sledili so pri tem ciljem, da bi se res popolnoma informatizirali postopki, da bi se uredila informatizirana zbirka listin, da bi se zmanjšali administrativni in drugi nepotrebni postopki v zemljiškoknjižnih procesih, s tem pa bi se konec koncev tudi zmanjšali v povezavi s tem stroški sodišč. Sodišča bi se razbremenila tudi pomožnih del, pri čemer je treba opozoriti, da se sodniki ne ukvarjajo s temi zemljiškoknjižnimi procesi, tako da kaj bistvenega napredka v zvezi z zaostanki na sodiščih verjetno to ne bi pomagalo doseči. Vendar pa, kot smo rekli, mi smo sami tudi prepričani, da tečejo stvari v pravo smer, in da gre verjetno, upam, da se ne motimo preveč, predlagateljem predvsem za to, da bi se razbremenila sodišča. In ta razbremenitev sodišč je šla po njihovem predlogu v smer, da so ta dela morala biti ne samo

racionalizirana, ampak nekatera tudi prerazporejena. In ravno to je postalo potem tudi tarča kritik in na koncu veta in neuspelega ponovnega sprejetja zakona, ki je bil z vetom zavrnjen. Tisto, kar je bilo v naši poslanski skupini moteče, je bilo povedano že v prejšnjem postopku, sedaj samo ponavljamo, mi sami tudi menimo, da je bila ta postulacijska sposobnost preveč okrnjena, preveč zožena v samo določene upravičene vlagatelje, da je torej omejitev samo na elektronsko vlaganje bila morebiti tudi preveč restriktivna. Sami smo, tudi to je korektno povedati, podprli tudi nekatere predloge za amandmaje takrat poslanske skupine SDS. Danes vidimo, se nekateri predlogi v obliki amandmajev ponavljajo. Mi bi, če se ne bi bali, da ta predlog amandmaja SDS v bistvu poruši konstrukcijo tega zakona, njihov predlog podprli, ker na nek način uvaja, če smemo tako reči, vse na enem mestu, bi torej za upravičene vlagatelje, zlasti za fizične osebe, še bistveno bolj poenostavili vse skupaj. Ampak če bi to sprejeli, bi se verjetno zakon sesul, ne bi bil več koherenten in ga kot takega ne bi mogli sprejeti. To bo, kakor bomo verjetno v razpravi ponovno podučeni, razlog za to, da ne bomo podprli amandmaja SDS, sicer smo pa njihovi osnovni ideji bili naklonjeni.

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev bomo Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o zemljiški knjigi podprli.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil Janez Kikelj.

JANEZ KIKELJ: Spoštovani predsednik, kolegice, kolegi, spoštovani državni sekretar!

Predlagano novelo zakona o zemljiški knjigi bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov podprli, pa čeprav se nekatere rešitve iz te novele oddaljujejo od prvotnih ciljev urejanja zemljiške knjige. Zaključuje se večletni proces prilagajanja in posodabljanja zemljiškoknjižnih postopkov. Elektronsko vlaganje zemljiškoknjižnih predlogov in drugih vlog v zemljiškoknjižnih postopkih bo posledično vplivalo tudi na racionalnejšo poslovanje sodišča, kar je cilj na eni strani, ter na drugi strani skrajšan čas odločanja v zemljiškoknjižnih postopkih. Predlagana ureditev novele se od tiste, ki je bila žal po izglasovanem vetu v Državnem svetu zavrnjena, razlikuje, tako da lahko zemljiškoknjižni predlog, ki je sicer notarsko opravilo, vloži tudi vsaka fizična ali pravna oseba v svojem imenu. Kot zastopnik predlagatelja je to lahko tudi odvetnik, samostojni podjetnik posameznik ali gospodarska družba, ki izpolnjuje pogoje za opravljanje storitev posredovanja v prometu z nepremičninami, seveda če je v tem poslu sodelovala, ter državno ali občinsko pravobranilstvo. Pisne vloge udeležencev, ki jih ne zastopajo odvetnik, notar ali državno pravobranilstvo, bo po novem sprejemalo eno samo centralno vložišče. Z rešitvami, ki jih prinaša ta novela zakona o zemljiški knjigi, se upoštevajo pomisleki in mnenja Državnega sveta ter nekaterih drugih zainteresiranih. Zemljiškoknjižne predloge lahko v elektronski obliki sestavi oziroma izpolni in

pošlje vsakdo oziroma vsak, ki ima pravni interes za dosego vpisa v zemljiško knjigo.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov si želimo, da bodo zemljiškoknjižni postopki potekali hitreje in da se bo povečala tudi pravna varnost posameznikov v pravnem prometu z nepremičninami. Naša poslanska skupina bo predlagano novelo podprla. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil Jožef Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik. Kolegice in kolegi!

Novela zakona o zemljiški knjigi ima že dolgo brado. To je zdaj že tretji poskus, ki so ga vložili koalicijski poslanci, pred tem je bil en poskus, ki ga je zavrnil Državni svet z vetom in zelo upravičeno, ker je drastično omejeval postulacijsko pravico, to se pravi sposobnost državljanov, da vlagajo zemljiškoknjižne vpise. Sledil je zakon SDS, ki je vse te pomanjkljivosti odpravljal, ampak ker je bil opozicijski zakon, ste ga zavrnili. Vložili ste preko poslanske skupine nov zakon, ki je izboljšava, ki omogoča informatizacijo in elektronsko vodenje zemljiške knjige, vendar še vedno na zanimiv način in na poseben način omejuje postulacijsko sposobnost. Zato, gospe in gospodje, v poslanski skupini SDS bomo dosledno zastopali interese občanov, kajti z zemljiško knjigo je tangiran sleherni občan. In ne sprejemamo omejitve, da lahko vlaga sam samo tisti, ki razpolaga z digitalnim potrdilom oziroma elektronskim podpisom. To je v današnjem času dokaj drastična omejitev in nikdar ne sme biti tako drastična. Mi spoštujemo slovenske državljanke in ureditev mora na podlagi sprememb, ki pomenijo izboljšave v tehniki, biti takšna, da je dostop do zemljiške knjige možen vsakemu, kot je bilo v času Marije Terezije, zato ne bomo dovolili, da se naše državljanke žali in podcenjuje. Pravzaprav zastopamo popolnoma isto stališče kot ga zastopa Sodni svet, ki je na obravnavi prek Vesne Pavlič Pivk, predstavnice Sodnega sveta, opozoril, da bi sedanja možnost, ki bi odpravila tudi krajevno pristojnost, otežila zbiranje dokazovanja pravnih dejstev. Predstavnik Sodnega sveta pravi, da zakon odstopa od temeljnih načel zemljiške knjige, in ponovno poudarja skrb, da bodo stranke imele morda nekoč v prihodnosti večjo težavo zbirati dokaze in dokazovati pravna dejstva, ki so podlaga za vpis v zemljiško knjigo. To je direktno nakazilo, da bo zakon, ki bo sprejet, protiustaven, ker odpravlja načelo enakosti pred zakonom. In gospe in gospodje, jaz s tega mesta v imenu poslanske skupine pozivam, da ne izsiljujete zopet s protiustavnim zakonom, kajti popolnoma enake zadržke do omenjenega zakona sta predstavila tudi predstavnik Gospodarske zbornice in tudi z vsemi temi argumenti se v poslanski skupini SDS strinjamo. Neomejeno postulacijsko sposobnost je treba dati in mi se strinjamo s tem, kar je predstavnik Gospodarske zbornice poudaril, da je treba govoriti o vsakem državljanu, o vsaki pravni osebi, ki mora imeti takšno pravico, ki je primerljiva z ureditvijo v evropski ureditvi. Treba je predlagati evropsko ureditev, ne pa, kot je dejal predstavnik

Gospodarske zbornice, uvajati unikatne ureditve. Tu je bilo posebej poudarjeno, da je v Avstriji po sodnem redu zapovedano, da morajo notarji in odvetniki vlagati v elektronski obliki, vsi drugi pa lahko vlagajo normalno na sodišču v pisni obliki. In to pisno obliko potem sodišče pretvori v elektronsko obliko. Pri nas te pravice državljanom ne želite dati in se sprašujemo, zakaj tako vztrajno spremljanje interesov samo določenih cehev, kar je, kot vam dopovedujejo vsi, protiustavno in nesprejemljivo.

In še ena zadeva je, na katero so opozorili tudi izven politike – zaznambe. Zaznambe v zemljiško knjigo so lahko vlagali doslej vsi, sedaj pa je takšna rešitev le za notarje. Izrazi interes Poslanske skupine LDS in s tem celotne koalicije je, da omogoča poseben zaslužek, posebno delo za notarje, odvetnike, s čimer se v Poslanski skupini SDS seveda ne strinjamo in bomo zakon podprli le, če bodo sprejeti naši amandmaji, ki praviijo, da je upravičen predlagatelj za vložitev zemljiškoknjižnega predloga vsak, ki ima pravni interes, da se opravi vpis v zemljiško knjigo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil Vito Rožej.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo, predsedujoči. Spoštovana predstavnika ministrstva, kolegice in kolegi!

Kot je bilo že rečeno, se v kratkem času že tretjič srečujemo z novelo Zakona o zemljiški knjigi in po eni strani je škoda, da nismo že prej našli skupnega jezika in to tematiko ustrezno uredili, kot to predvideva že dosedanja zakonodaja. Po drugi strani pa novi predlog, ki je danes pred nami, ponuja izboljšano in dopolnjeno besedilo omenjenega zakona, ki še vedno sledi načelu, da je treba za uporabnike postopke pri zemljiški knjigi čim bolj poenostaviti, jih skrajšati in hkrati povečati pravno varnost pri nepremičninskih poslih. Obenem seveda upamo, da bodo tovrstni postopki razbremenili tudi delo sodišč.

Tudi v Poslanski skupini Zares smo imeli nekaj zadržkov do prve verzije zakona, do druge seveda tudi, a so nas zdajšnji argumenti predlagateljev in ministrstva skoraj v celoti prepričali. Največ odprtih vprašanj je bilo v preteklosti zagotovo pri pravici vlaganja zemljiškoknjižnih predlogov in ministrstvu smo ob sprejemanju njihove novele predlagali triletno prehodno obdobje. Zato nas veseli, da je to naše dopolnilo ne samo upoštevano, pač pa bodo posamezniki tudi v prihodnje ne samo v triletnem prehodnem obdobju lahko sami vlagali zemljiškoknjižne predloge na sodišču. Omogočeno pa bo tudi sodobnejše vlaganje, ki bo cenovno enako ali še cenejše kot doslej in istočasno hitrejše, varnejše in učinkovitejše. Treba je poudariti, da v Poslanski skupini Zares – nova politika to novost novele Zakona o zemljiški knjigi, ki je informatizacija vseh procesov, povezanih z odločanjem o vpisih zbirki zemljiških listin, brez zadržkov podpiramo. Kot smo že večkrat povedali, se v poslanski skupini strinjamo tudi z utemeljitvijo Ministrstva za pravosodje, da bo elektronsko vlaganje

zemljiškoknjižnih predlogov omogočilo, da bodo državljani te zadeve opravili precej hitreje kot do zdaj. Po podatkih ministrstva traja posamičen vpis v zemljiško knjigo več kot mesec dni, po novem zakonu pa naj bi se ta postopek skrajšal na štiri dni, takšna je ocena.

V Poslanski skupini Zares – nova politika nas predvsem veseli dejstvo, da smo našli skupni jezik in na Odboru za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje sprejeli amandma, ki tako predlagatelju omogoča, da vloži predlog za vknjižbo lastninske pravice v svojo korist v vrstnem redu vložitve tega predloga tudi na zapisnik pri sodišču. Tako da se med uradnimi urami pač osebno zgledi pri zemljiškoknjižnem sodišču, na območju katerega so nepremičnine, ki so predmet predloga, in zemljiškoknjižnemu sodišču izroči listine, ki so podlaga za zahtevani vpis, ter plača sodno takso. Naj spomnim, da je Državni svet na vladni predlog Zakona o zemljiški knjigi podal veto, se je pa Državni svet z rešitvami, ki se nanašajo na elektronsko vlaganje predlogov za vpis v zemljiško knjigo sicer strinjal, nasprotovali so le določbam, po katerih so se za vlaganje predlogov pooblašali le notarji, odvetniki in pravobranilci. In tudi to vprašanje oziroma težavo novela, ki jo danes obravnavamo, ustrezno rešuje. Po novem lahko vloži zemljiškoknjižni predlog vsaka fizična ali pravna oseba v svojem imenu, če ima digitalno potrjeno s svojim varnim elektronskim podpisom in varni elektronski predal in je vključena v informacijski sistem za varno elektronsko vročanje v skladu s predpisi, ki urejajo elektronsko poslovanje v civilnih sodnih postopkih. Tega prejšnja novela, ki so jo vložili poslanci SDS, ni ustrezno urejala, zato je bil ta zakon zavrnjen. Ker je bil pač pomanjkljiv, ne zato, ker bi bil opozicijski. Res pa je treba reči, da se, žal, zadnje čase ti dve stvari prevečkrat povezujeta.

V sodelovanju smo lahko prišli do ustreznih rešitev. Obstajajo pa seveda tudi v tej noveli še nekatera odprta vprašanja, kot je na primer to, zakaj posamezniku ni omogočeno vlaganje zemljiškoknjižnih predlogov na kateremkoli sodišču, da bi bila odpravljena ta, da tako rečem, krajevna pristojnost, in ne le na sodišču, kjer nepremičnina leži.

V poslanski skupini upamo, da bo razprava o amandmajih razrešila tudi te dileme. Zakon pa bomo v večini podprli.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Janez Ribič.

JANEZ RIBIČ: Spoštovani!

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke smo temeljito proučili zadnjo različico novele zakona o zemljiški knjigi. Pridobili smo si kar nekaj strokovnih mnenj odvetnikov, notarjev in javnih delavcev, ki se s tem ukvarjajo v slovenskih občinah. Tudi sedanji zakonodajni predlog je bil deležen marsikaterih pripomb, res pa je, da širša strokovna javnost še zdaleč ni zedinjena, kako bi stvari optimalno uredili. Številne rešitve in predlogi se križajo, nekateri bi zadeve še malo nadgradili, še bolj poenostavili. Drugim se zdijo trenutne rešitve

preveč rigorozne. Lahko rečemo, da gre za zelo strokovno vprašanje z mnogimi možnostmi rešitev, ki bi jih morali iskati na področju dosedanjih izkušenj na tem področju. Iz tega razloga bomo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke tej zadnji različici zakona dali priložnost, da se izkaže v praksi. Kaj kmalu se bo namreč videlo, kako se bo obnesel nov zakon z vključenimi rešitvami. Določeni popravki so še vedno možni v prihodnosti.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke pozdravljamo temeljni cilj zakona, ki je celovita informatizacija zemljiškoknjižnih postopkov, kar zmanjšuje birokracijo in papirologijo, ter bo vse skupaj opazno racionalizirano. Kar pa je najpomembnejše, odpravljena je tista temeljna pomanjkljivost, ki jo je vseboval predhodni predlog, tisti, ki smo ga zavrnili na septembrskem glasovanju, ki je, poenostavljeno rečeno, eksplicitno monopoliziral vložitev zemljiškoknjižnih predlogov s strani notarjev in odvetnikov, čeprav obstaja še kar nekaj usposobljenih udeležencev v naši državi, ki so povsem sposobni pripraviti listine za obravnavo oziroma vložitev. Tisti, ki pa poznajo to področje vedo, da se tega dela, torej celotnega postopka vpisa v zemljiško knjigo ne da znormirati, ker obstaja zelo velika razlika med zahtevnostjo posameznih vpisov. Rešitev, ki omogoča dodelitev primerov sodiščem glede na čakalne vrste, je nekoliko nenavadna, glede na to, da bodo referenti za hitro delo nagrajeni še z več dela. Ker pa so čakalne vrste že sedaj, bodo tam verjetno tudi ostale. Upamo, da se bo med izvajanjem tega zakona upoštevala tudi ta človeška nota oziroma človeški faktor, kjer uspešnost reševanja vlog ne bo nagrajena z dodatnimi obremenitvami. Po mnenju Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke sicer problema nepopolnih zemljiškoknjižnih predlogov, vključno z nepopolnimi zemljiškoknjižnimi listinami, verjetno ne bo rešila samo informatizacija postopka, temveč ureditev same časovnice vložitve predlogov za vpis. Zato v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke predvsem upamo, da se bo več naredilo na časovnem zamiku med overitvijo zemljiškoknjižne listine in predlogom za vpis v zemljiško knjigo, ki se velikokrat povsem po nepotrebnem odlašajo v nedogled. Tako tudi pristojnemu ministrstvu predlagamo, da po enem letu od uveljavitve zakona opravi analizo pripomb in težav, ki se pojavljajo pri postopkih in se bodo zaznale šele v praksi pri izvajanju zakona. Takrat se bo videlo, kaj se lahko še popravi. V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke se sicer strinjamo s prvotnim mnenjem Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, da bi zaradi številnih sprememb bilo bolje, če bi sprejeli povsem nov zakon o zemljiški knjigi in potem v prihodnosti z dopolnitvami še optimizirali določene procese predvsem pri vlaganju in obdelavi zemljiškoknjižnih listin.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke smo se odločili, da novelo zakona o zemljiški knjigi, ki je pred nami, podpremo v prepričanju, da bo dejansko prinesla predvsem več preglednosti in pravne varnosti državljanom in državljanom na področju zemljiškega oziroma nepremičninskega trga. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jih bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 22. 3. 2011. Prehajamo k 40. in 55. členu. Ker je amandma k 40. členu vsebinsko povezan z amandmajem istega predlagatelja k 55. členu, bomo o njiju razpravljali skupaj. V razpravo dajem 40. in 55. člen ter amandmaja Poslanske skupine SDS k obema členoma.

Želi kdo razpravljati? Dr. Vinko Gorenak. Gospod Petan se je prej javil. Lahko dam tudi prijavo, pa naj odloči mašina, stroj.

Besedo ima, kot sem že rekel, dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

Še mašina misli isto kot vi. Poglejte, vem, kaj ste dali v razpravo, elektronicizacijo in s tem povezane zadeve, pa vendarle je zelo težko govoriti samo o tem, pa moram začeti prav s tem. Predstavniki poslanske skupine LDS je prej rekel, da mi ne podpiramo elektronicizacije. Ja, za boga, kdo pa je začel elektronicizacijo? Mi v prejšnjem mandatu. Elektronicizacijo zgolj nadaljujete. In to je edina pametna in dobra točka tega zakona. Ko smo ta zakon obravnavali na decembrski seji ali novembrski, smo tudi takrat povedali, da elektronicizacijo in ta del zakona absolutno in še enkrat ga absolutno podpiramo. Ta zakon je padel iz nekkih drugih razlogov. Konec koncev ta zakon, ki ste ga imeli decembra, je doživel veto in je potem padel v Državnem zboru. Ampak preskočimo celotno to zgodbo, preskočimo tudi to, da ste zavrnili en naš zakon, ker ga je napisala opozicija, ne zato, ker bi bil slab. In pojdemo na elektronicizacijo. Poglejte, sprememba med to verzijo in tisto verzijo, ki ste jo imeli novembra na dnevnem redu, pravzaprav sta samo dve. Prva je ta, da ste poleg odvetnikov in notarjev za zemljiškoknjižne zadeve pooblastili še nepremičninske agente. Odvetniki veste, da imajo tako in tako dosti denarja, notarji tudi po izpiskih iz Ajpesa nimajo denarjih težav, pravzaprav nobenih. Nepremičninski agentje pa tudi ne. Poglejte si malo premoženje. Dajete torej spet zadeve tja, kjer je denarja že tako ali tako dosti. Omogočate s to elektronicizacijo tudi dostop, to je zame problem, dostop tistim, ki imajo tako imenovano varno pošto. Kdo pa ima varno pošto? Tisti, ki ima denar, pa tisti, ki zna delati z računalniki. Veste, starejši ljudje in zlasti tisti na podeželju, kjer interneta sploh nimajo, mnogi sploh ne vedo, kaj je to internet, sodijo pa v kategorijo tistih 300 tisoč ljudi, ki morajo opravljati zemljiškoknjižne zadeve – te smo pa odrezali. Se pravi, da zdaj omogočamo neko boljše stanje na področju elektronicizacije samo tistim kategorijam, ki imajo denar. Nekega reveža, ki živi na podeželju, pa nima niti računalnika pa nima niti interneta – mimogrede, tudi v okolici Nove Gorice je tako, tudi vode nimajo, so mi zadnjič povedali, ampak to ni naša tema – pa udarimo po žepu. In to je nepošteno od koalicije. Zato mi vlagamo ta dva amandmaja.

Pa še nekaj. Poglejte, kaj je povedal Sodni svet. Jaz običajno imam težave s Sodnim svetom, ker se mi največkrat zdi, da potegne s koalicijo. Ampak tokrat me Sodni svet pravzaprav preseneča

s svojim stališčem do tega. Sodni svet pravi, da zakona ne podpirajo v celoti in opozarjajo točno na to. Točno na to opozarjajo. Prvič na krajevno pristojnost, drugič opozarjajo na to, da zadeva odstopa od temeljnih načel zemljiške knjige, ki že velja od Marije Terezije, in opozarjajo na to elektronicizacijo in pravijo, da naj elektronicizacija ostane v prehodnih in končnih določbah tako zapisana, da ne bodo prehodne in končne določbe čez eno leto izumrle, ampak da bo to trajna možnost. To trajno možnost pa dajejo predvsem na to, da lahko posameznik, če želi, oni pravijo, da jih je 5 ali 6 %, da lahko posameznik, če želi, pride z listinami na sodišče in zadeve opravi. To se pravi, da mu ni treba iti k odvetniku, da mu ni treba iti k notarju in da ni nujno, da gre na nepremičninsko agencijo in da celo ni nujno, da ima računalnik in varno pošto. Sodni svet, ki je zelo pogosto, ne vem, reagira precej rigidno, tokrat opozarja prav na tisto, na kar opozarjamo mi. Opozarja na to, da je nujno treba dovoliti, ne samo za eno leto ali tako kot piše v prehodnih določbah, ampak je treba trajno dovoliti posameznim ljudem, ki ne uporabljajo računalnikov, da uporabljajo sodišče kot direktno varianto. Tudi gospodarska zbornica je pravzaprav na seji odbora opozorila v zvezi s to elektronicizacijo na popolnoma isto zadevo. Pravijo, da je slovenska ureditev unikatna – ta, ki je predlagana. Sploh pa opozarjajo na tako imenovane zaznambe. Mi zdaj zaznambe peljemo elektronsko na notarje. Samo notarji bodo zveličavno, znano, možno to znali narediti. In nihče drug. In pogledajte, opozorili so nas, da so prečesali celo Evropo in tega v Evropi ni. Avstrija ima model, ki je na nek način nekoliko podoben našemu, ampak tudi Avstrija ima odvetnika in notarja, ampak trajno možnost fizičnega prenosa dokumentov na sodišče in nič drugega. Mi pa to trajno možnost očitno ukinjamo in jo pod firmo elektronicizacije spravljamo tja. Tudi Gospodarska zbornica nas je opozorila, da tako stanje ni v redu. Jaz tudi zakona, ne vem, ni nobenega razloga, da bi zakon podprl, ker ta zakon pa res z vidika elektronicizacije spet dela monopol. Ampak dobro, jaz sem že navajen monopolov, koalicija pač skrbi za te monopole v obliki odvetnikov, notarjev, zdaj nepremičnarjev in tako naprej, to pa je žalostno, zato moje podpore ne bo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Rudolf Petan.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi!

Jaz bom podprl oba amandmaja k 40. in 55. členu, naj kar na začetku povem. Povedal pa bom, zakaj. Če gledamo ta zakon kot celoto, lahko rečem, da je tipičen, ampak res tipičen, značilen za to vladajočo koalicijo in za to vlado. Je tipičen monopolno, lobistično, cehovsko usmerjen zakon. In to je tudi, vsaj jaz si tako razlagam in tako kažejo zadnji dogodki, edini namen tega zakona; tistega prvega, ki je bil, zdaj se je zadeva že malo spremenila, ampak tistega prvega, zakaj je bil vržen veljavni zakon: zato ker gre za ugoditev lobistom, za monopolizacijo. To se pravi, od tistega zakona, ko smo lahko vsi državljani vlagali spremembe v

zemljiško knjigo, je prišlo do tega, da to lahko naredijo samo odvetniki in notarji. To je bil tisti zakon, prvi, ki je potem doživel, hvala bogu, usodo zavrnitve. Kaj to pomeni? To pomeni, da državljani in državljanke, ki imamo ali imajo to znanje, da lahko opravijo ta posel, tega seveda ne bodo več mogli, ampak samo preko odvetnikov in notarjev. Vi pa veste, da ko pri teh ljudeh – pa nič slabega o njih – odpreš vrata, plačaš, 200, 300 evrov. Tako pač je. Tako pač je. To je cehovska zadeva in drugače tudi biti ne more. Tem ljudem jaz nič ne očitam, ampak očitam temu, ki je šel spreminjati ta zakon, to pa je Vlada, in tistim, ki ste ga podprli. Tistim očitam, ne notarjem in odvetnikom! Oni so pač to sprejeli, zakaj pa ne bi. Ampak, tisti, ki je šel to spreminjati, tisti ima vse maslo na glavi!

Ta amandma k 40. členu je zelo obširen in ima več postavk, in sicer: elektronsko vlaganje pisem, elektronsko vročanje, pisno vročanje pisanj, vodenje elektronskega spisa, prepis v zemljiškooknjižnih postopkih in tako naprej. To je vse napisano; to sicer ne pomeni, da to, kar je v tem zakonu, da je to slabo. Ne, rekli smo, da... Dobro, elektronizacija, informatizacija tega postopka je v redu, mi to podpiramo, samo zakaj na tak način?! Iz tega lahko izhaja, takšen kot je zakon, da so edino notarji, odvetniki in nepremičninske agencije usposobljeni, da opravijo to delo. In seveda za to zaračunajo. Normalno, saj ne bodo delali zastonj. Ampak, tisti, ki pa to znanje ima in ima tudi orodje, in v Sloveniji je vedno več teh ljudi, saj navsezadnje smo, ne vem, učeča družba, če hočete, kot se večkrat pohvalimo, imamo toliko študentov, zdaj pa vse to dajemo v koš, da ti ljudje pa ne znanja, nimajo nobenega znanja. Ja, potem se je treba vprašati, kakšne šole imamo, da jih nič ne naučijo, da niti v zemljiško knjigo ne bi bili sposobni sami posredovati vpisa! Vprašajte se, kakšne šole potem imamo, če vi zdaj jasno poveste, da ti ljudje tega ne morejo narediti, razne, razen, – to pa je druga zadeva, kar sem že na začetku rekel –, da dajete določenim lobijem vse pravice, da bodo "poharali" denar. Zdaj pa se odločite, ali je prvo, ali drugo, ali pa je oboje. Drugega vzroka biti ne more.

V SDS pač zastopamo to stališče, da je v Sloveniji ne vem, 10 tisoč, 100 tisoč državljanov, ki so to sposobni opraviti, ne pa samo – mi pa oprostite, ne vem, koliko je odvetnikov – 100 ali 200 ali 300 odvetnikov, pa še 100 notarjev in ne vem koliko nepremičninskih agentov; ampak vseh skupaj ni 2 tisoč. Vseh skupaj, če seštejemo, ni 2 tisoč tistih, ki bi to vpisovali. V Sloveniji pa je nekaj 100 tisoč ljudi, ki so sposobni to narediti, in mlada generacija, ki raste skupaj z računalniki, je takšna, ki to zna opravljati, tistih pa je na stotisoče. Na stotisoče! In vedno več je teh ljudi, ki prihajajo iz šol, ki to znajo. Pri starejših je to še malo težje, ampak mlajši pa to znajo. In mi tem ljudem onemogočimo. Ni razumljivo, da smo šli popravljat zakon, ki je ljudem to dajal, zdaj pa režemo. Zdaj pa dajemo to enemu lobiju, nekemu cehu. Ampak, še enkrat povem, jaz temu cehu nič ne očitam, oni bodo pač vzeli, kar bodo dobili; očitam tistim, ki to delate, ki predlagate takšne stvari. Dejstvo je, še enkrat to povem: mi zastopamo interese občanov, to, kar je dobro za njih in tudi poceni. To je v tem trenutku zelo pomembno; vsak cent je pomemben v teh

težkih časih, če si ga ljudje lahko prihranijo, ker življenje je težko, pa ne bomo zdaj razglabljal, zakaj pa kdo ima večjo odgovornost. Smo za informatizacijo, saj ne nazadnje se je to začelo pred šestimi leti, smo tudi za krajevno pristojnost.

In še nazadnje, kar je danes že bilo tudi omenjeno; če je takšen sistem veljal že iz časa Marije Terezije – zakaj pa mi zdaj to podiramo? Zakaj ta sistem podiramo? Iz časa Marije Terezije je to veljalo, mi pa sedaj preurejamo in dajemo samo nekim strogim cehom te pravice! Ampak v tistem času ni bilo toliko ljudi, ki bi imeli znanje, resda takrat tudi računalnikov ni bilo, ampak je bilo pa drugo znanje, ki je bilo potrebno; in ni bilo tega znanja toliko, kot ga je danes, med ljudmi, ki lahko to opravijo, pa je vseeno v tistem času bilo tako. In mi zdaj nekaj rušimo. Mene tu zraven ne bo!

In ne vem, zakaj ni mogoče, če je vse v elektronski obliki – to je v redu, nima nihče nič proti –, da nekdo, ki želi vpis v zemljiško knjigo, prinese pisno obliko. Gospe in gospodje, v Državnem zboru imamo tudi omrežje Državnega zbora v elektronski obliki – ja, zakaj pa še potem dobivamo papir? Zato, ker se to pokazalo, da je to tudi verjetno dobro in je kombinacija. Če imaš papir, lahko spraviš zelo enostavno v elektronsko obliko. To mi zagovarjamo! In ravno v 40. členu je tudi ena od postavk pisno vročanje pisem, potem je vodenje elektronskega spisa, je sodobna elektronska oblika – se pretvori v elektronsko obliko. Ni mi jasno, zakaj toliko podpirate neke cehe. Ne bom zdaj našteval, kaj vse se je že v tem času tega mandata zgodilo, katere cehe smo vse podprli. To smo že velikokrat povedali. V tem trenutku tega ne bom ponavljal, ampak bom ostal pri tem. In ne vem, zakaj je treba monopolizirati, tako ali tako se že monopoli sami hočejo ustvarjati, a mi jih še preko zakona ustvarjamo. Enostavno je to nerazumljivo!

V Slovenski demokratični stranki smo že večkrat vložili ta zakon, ki omogoča, da državljanke in državljani, ki posedujejo to znanje, da lahko to opravijo, in opravijo zaradi tega, ker je to veliko bolj poceni za državljanke in državljane, zaradi tega. In ne vem, zakaj bi nekemu morali nalagati delo, zato da bodo pri njem vrste. Zadeva se potem pokaže bolj pomembna, če so vrste. Ja, to je pa zelo pomembno, vsi čakajo v vrsti! Ampak, gospe in gospodje, zakaj je to potrebno? Smo v času, ko je čas dragocen, dragocen pa še drag je, v tem primeru je celo drag. In nekemu, ki ima že tako ali tako veliko denarja, bomo dali še več denarja in nekoga, ki je že tako ali tako v težavah, da preživi od meseca do meseca, mu bomo še nekaj vzeli, zato ker stvari z zemljiško knjigo je treba urejati, ker gre za lastnino. Še nekaj malega bomo vzeli stran ali pa mogoče niti ne tako malega, tako da se bo poznalo.

V Slovenski demokratični stranki in jaz osebno nasprotujemo takšnemu početu in želimo, da naj tisti državljanke in državljani, ki so sposobni to opraviti sami, opravijo sami in pridejo bistveno ceneje skozi, zato jaz bom podprl amandma k 40. in 55. členu, ker zavzema ravno to intenco in ohranja stvari, ki so še iz časa Marije Terezije in v času Marije Terezije se je marsikaj dobro uredilo, v primeru zemljiške knjige že, pa še kaj drugega. Tako da ni treba vsega porušiti, kar ima

zgodovinsko patino. Ta primer – ni potrebno. Poleg tega je pa to rešitev, ki jo vi predlagate – dobro, verjel bom temu, kar sem prebral, da smo unikatni v Evropi. Biti unikatni nekje je pa zelo problematično, mi imamo že zelo bogate izkušnje, ko smo želeli biti unikatni. Zelo problematične izkušnje. Ne vem, zakaj bi še enkrat poskušali najti toplo vodo, mislim, da te potrebe ni.

Zato podpiram ta dva amandmaja. Če bosta ta dva amandmaja sprejeta, potem bom podprl tudi zakon, drugače bom pa odločno nasprotoval temu zakonu, ki bo še dodatno osiromašil državljanke in državljane. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Borut Sajovic.

Prosim.

MAG. BORUT SAJOVIC: Lahko bi samo rekel: o sveta demagoška preproščina, kajti to, kar človek sliši, potem ko nekaj že desetkrat razloži, je pa enostavno že kar veliko. Pa pojdemo lepo po vrsti. Očitno imajo nekateri opomnike napisane še iz decembra, ko so zavračali prvi osnutek, za katerega priznam, da ni bil najboljši, ta pa je bistveno boljši in zato sem se z veseljem podpisal na vrh.

Da ne bo nesporazuma: seveda se z amandmaji ne strinjam, ker mislim, da je že osnovni zakon dovolj dober.

Prvi očitek je, da je zakon neustaven, ker dela razliko med ljudmi: nekateri imajo računalnike, drugi jih nimajo. Potem je treba prignati zadevo do absurda. Tudi od tistih, ki bi hodili na sodišče to vlagati, imajo nekateri možnost avtobusnega prevoza, drugi ga nimajo. Potem je treba sprožiti ustavni spor, da je treba vsem zagotoviti tudi avtobusni prevoz. Ali pa, recimo, je zakon neustaven zaradi tega, ker nekateri imajo osebne avtomobile, drugi jih nimajo. Potem še naslednji absurd – Rudolf, govorili ste, sem vas poslušal, poslušajte tudi vi mene. Naslednji absurd, da vsi nimajo tega znanja. Potem je treba takoj v tej državi dovoliti prav vsem, da recimo delajo operacije na odprtem srcu, kajti če nekateri tega ne znajo, drugi pa znajo - potem je to ustavna diskriminacija. Nekateri imajo za to usposobljene ambulante, drugi jih nimajo – potem je zadeva ustavno sporna in jo je treba vreči. Nekateri se radi zgledujejo do časov Marije Terezije. Jaz bom šel po logiki absurda še dlje. Nekoč sem slišal prijazen vic, da so vsi stari Slovani izumrli; in to je res, so. So – zato ker niso imeli mobilov.

Resnica je pa bistveno drugačna: po tem zakonu, še enkrat poudarjam, imajo vsi možnost urediti zemljiškoknjižno zadevo, če imajo le ustrezno listino: nekateri pri notarjih, drugi pri nepremičninskih agencijah, ki jih je seveda bistveno več, in si tisti v nepremičninskih agencijah na čisto dostojen, legalen način služijo kruh, lahko to uredijo tudi odvetniki gospodarske družbe in še kdo. In tisto, kar je najpomembnejše – pa bom ponovil danes še 57 krat, če je treba – :vsakdo od nas, ki ima znanje, lahko to uredi kot fizična oseba in to je bistveno. Lahko uredi na elektronski način, lahko pa na enem mestu, v Ljubljani na okrajnem sodišču, tudi na fizičen način.

Nekateri, ki so ustvarjali v tej državi lobije, jih zdaj vedno znova pogrevajo, ampak moram reči, da sem kot predlagatelj dobil pismene amandmaje nezadovoljstva prav s strani lobijev. Notarji – če kdo, so bili oni s to našo predlagano rešitev nezadovoljni. Da ne morejo cel dan nekaj kopirati in pošiljati naprej, za vse skupaj pa nič denarja. To je bil argument nekega lobija, ki ga naj bi mi predlagatelji ščitili. Gospa mi je rekla, da če bo prišlo na dan 50, 60 strank ali pa ena stranka s 50 identičnimi predlogi, da se bo za nek drobiž cel dan ukvarjala s tem! Da tega nočejo, da naj to breme prenesemo na sodišča. Za sodišča pa vemo, da so že itak prezasedena in ta zgodba zagotovo razbremenuje tudi sodišča, enostavno pa povečuje učinkovitost in gre korak naprej.

Se bom pa z veseljem še oglasil, ničkolikokrat, če bo treba, samo da seveda tisto, kar se stalno ponavlja kot laž, ovržemo.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Bom dal takoj prijavo, dr. Gorenak. Najprej se je k besedi prijavil Boštjan Škrlec, državni sekretar na Ministrstvu za pravosodje, potem bom dal prijavi.

BOŠTJAN ŠKRLEC: Hvala lepa, gospod predsednik.

Morda ni odveč ponoviti nekaj stvari, ki smo jih, ko je vladni predlog bil v proceduri, večkrat predstavili, pa kot kaže, ne povsem zadosti jasno.

Zemljiškoknjižni postopki so namenjeni temu, da se izvrši zemljiškoknjižni vpis. Ta zemljiškoknjižni vpis pa je tako pomemben zato, ker se s tem pridobi lastninska pravica na nepremičnini. To je dobro imeti pred očmi, ker namreč zgolj s tem, da se sklene neka pogodba o nakupu zemljišča, in zgolj s tem, da se plača ta znesek, in zgolj s tem, da se overi podpisna pogodba, overijo vsi podpisi na pogodbi, s tem oseba, ki je kupec, še ni postala lastnik. Oseba je postala lastnik takrat, ko je pravnomočno vpisana v zemljiško knjigo. To je osnovna pomembna lastnost vpisov v zemljiško knjigo. Vpis v zemljiško knjigo pa je mogoč samo na podlagi zemljiškoknjižnega dovolila. To je poseben stavek, v katerem tisti, ki lastnino daje, v katerem ta pove tistemu, ki lastnino pridobiva, da mu dovoli, da se na njegovo ime knjiži lastninska pravica v zemljiško knjigo.

In zakaj je to zemljiško dovolilo tako pomembno in ga tako izpostavljam? Zaradi tega, ker mora biti pri njem udeležen notar. Ni druge možnosti, kot da je udeležen notar. Tak je zakon. To je temeljni koncept našega pravnega reda. Notar to zemljiškoknjižno dovolilo overi. Overi podpise. Včasih je treba skleniti to dovolilo v obliki notarskega zapisa in šele tak overjen in pravilno opremljen odpravek zemljiškoknjižnega dovolila je lahko podlaga za kakršenkoli zemljiškoknjižni predlog. In o zemljiškoknjižnih predlogih danes govorimo veliko. Ker je razprava, tako kot že nič kolikokrat, o tem, kdo naj bo tisti, ki lahko tak zemljiškoknjižni predlog vloži. Vse to je seveda treba imeti pred očmi zaradi tega, ker je že danes več kot 95 % zemljiškoknjižnih predlogov vloženi na podlagi zemljiškoknjižnih dovolil, na katerem so udeleženi notarji, kar pomeni, da v 95 % kupci ali novi lastniki že tako in tako k notarjem pridejo.

Notariat ima to pomembno nalogo zaradi tega, ker je to služba, ki je v javnem interesu. Notar ni kar nekdo. Notar je, če povem nekoliko bolj slikovito, že napol državni organ, ker ima ustavni položaj drugačen in tudi odgovarja drugače kot kakršen koli zasebnik. Govoriti o tem, da je to nek monopol, katerega glavni cilj je zaslužkarstvo, ne vem, če je ravno primerno. Ker že danes je zahteva taka, da 95 % vseh vlog gre čez notarske roke, več kot polovica, krepko več kot polovica vseh zemljiškoknjižnih predlogov pa je že danes vložena s strani notarjev.

Nova ureditev, ki bo v bistvu zelo podobna tistemu, kar je Vlada že decembra predlagala, bo seveda pomenila, da bodo te storitve vpisa in s tem pridobitve lastninske pravice na nepremičnini za stranko pomenile večjo pravno varnost, ker ne bo vmesnega časa med trenutkov sklenitve pogodbe, overitve podpisov, overitve zemljiškoknjižnega dovolila in kasneje vpisom v zemljiško knjigo, ampak bo ta čas med izpolnitvijo pogojev in vpisom skrajšan na minimalen mogoč čas, ker bo notar tisti, ki bo to lahko takoj opravil in za stranko vložil zemljiškoknjižni predlog, za katerega, mimogrede, mi ni znano, da bi mnogi državljani v tem uživali, ker gre za zelo natančno in pikolovsko izpolnjevanje natančnega obrazca s celo vrsto podatkov. In če ti podatki niso pravilni, sodišče vlogo zavrne in zahteva dopolnitev oziroma ne zavrne, ampak jo vrne, zahteva dopolnitev in če dopolnitve ni, jo zavrže. Ta storitev bo za državljane tudi hitrejša, ker jim omogoča, da vse opravijo na enem mestu. Ko bodo prišli k notarju overiti svoj podpis, bo tam tudi celotna storitev lahko zaključena – če se bodo tako odločili. Če se bodo tako odločili, bo to za njih tudi cenejše, ker bo po sprejetju tega zakona, kot smo to že večkrat povedali, minister spremenil notarsko tarifo zaradi tega, da prilagodi celoten znesek plačila, ki ga morajo stranke za vknjižbo v zemljiško knjigo plačati, vključno s sodno takso in notarsko pristojbino, in bo ta znesek v vseh primerih vpisov nižji od tega, kar danes plačajo, če zemljiškoknjižni predlog napišejo sami doma. To je pomembno povedati.

Seveda pa bi glavna točka današnje razprave morala biti usmerjena v to, da je bila narejena pomembna razlika na tem, da danes ni nujno, da se vse konča pri notarju. Po tem predlogu, ki je danes na mizi, je namreč mogoče, da se človek, če tako želi, odloči in gre domov in sam napiše zemljiškoknjižni predlog. Če to želi. Ta možnost je odprta, je časovno neomejena in preprosto ne drži, da bi bil dostop do sodišča komurkoli omejen in da bi bila postulacijska sposobnost, torej sposobnost vložiti zemljiškoknjižni predlog, omejena na ta način, da to tisti, ki želijo sami, ne morejo narediti. To preprosto ne drži, to bodo lahko naredili sami od doma po elektronski poti, če bodo želeli. Če bodo želeli pa fizično, s papirjem to opraviti, bodo pa morali na krajevno pristojno sodišče, kjer jim bodo to vlogo pretvorili v elektronsko obliko in tudi listine, če bodo stranke to želele, in bodo sprejeli v hrambo.

Postulacijska sposobnost ni omejena po predlogu zakona, ki ga imate, gospodje in gospe, danes pred seboj. V predstavitvi mnenj je bilo zaslediti bojazen, da je treba odpraviti časovno

luknjo, ki se pojavi med izpolnitvijo pogojev za vpis in samim vpisom v zemljiško knjigo, ker to vodi v pravno negotovost oziroma odpira možnosti za zlorabe. To je res. To drži, ta časovni zamik je lahko zelo nevaren. V tem lahko pride do špekulativnih dvojnih prodaj in podobnih zlorab ali malverzacij druge vrste in prav v tem je eno izmed dodanih vrednosti tega sistema, ki je danes pred vami. Namreč, ta časovni okvir, ta časovni zamik med izpolnitvijo pogojev in samim predlogom za vpis je pravzaprav minimalen. Če stranka ne želi zamika, zamika ni. Sistem je nastavljen tako, da je takoj po izpolnitvi pogojev izpolnjen predlog za vknjižbo in s tem je varovan vrstni red in prostor za malverzacije je s tem zaprt in odpravljen. Tako je ta bojazen odveč.

Izpostavljeno je bilo stališče Sodnega sveta, ki naj bi bilo zelo problematično, pa vendar je treba povedati, da je bilo na seji odbora jasno povedano, da Sodni svet sicer podpira zakon, ne pa v celoti. In izpostavil je tiste točke, ki so bile posebej problematične, zlasti je bila omenjena možnost, ki je bila takrat v času trajanja seje odbora še začasna, in to je ta, da lahko stranke same fizično na sodišču vložijo zemljiškoknjižni predlog, ker je takrat bilo to obdobje časovno omejeno na eno leto. Kasneje je bil sprejet na odboru amandma, kjer je bila ta ureditev iz prehodnih določb, ki je bila časovno omejena, spremenjena v trajno ureditev. Torej bodo vsi državljani, ki bodo to želeli, če bodo ocenili, da je to za njih ugodneje, lahko odpotovali na sodišče, tam vložili papirnati zemljiškoknjižni predlog, predložili tudi listine, ki so podlaga za vpis, sodni uslužbenec bo to pretvoril v elektronsko obliko in s tem bo državljan lahko na kraju samem tudi fizično oddal zemljiškoknjižni predlog. Zatorej, tisti osnovni pomislek, ki ga je Sodni svet izražal, je s tem odpravljen. Predstavnica Sodnega sveta je na seji odbora to tudi jasno povedala. Zaradi tega ni dobro, da danes vodimo razpravo, kot da je ta problem še vedno prisoten.

Z vsem tem želim povedati to, da je ta predlog, ki je pravzaprav v veliki večini vsebina, ki jo je Vlada že predlagala in dopolnjen s temi dopolnitvami, ki širijo postulacijsko sposobnost, v interesu državljanov. Ne vem, če je dobro strašiti državljane, da se s tem krepijo neki lobiji. Ti lobiji niso lobiji, to so organi, ki jih Ustava Republike Slovenije predvideva in Vladi se zdi utemeljeno, da ti organi tudi izvajajo tiste naloge, za katere so predvideni; še zlasti, če je to za državljane ceneje. In to v primeru tega zakona je ceneje, je hitreje in je tudi bolj pravno varno. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim za prijavo. Besedo ima Jožef Jerovšek.

Prosim.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa.

Še stalno obstaja jasna omejitev neposredne postulacijske sposobnosti slovenskih državljanov. Enake, takšne, ki vsakemu opravilno sposobnemu državljanu omogočajo samostojen vpis. Še vedno trdim, in to ni zgolj moja trditev, ampak je to trditev tudi Gospodarske zbornice, da so Slovenci dovolj opravilno sposobni, dovolj

izobraženi in spretni in takšno omejevanje posledično zmanjšuje tehnično, bi rekel, administrativno sposobnost Slovencev, zmanjšuje njihovo sposobnost inovativnega razmišljanja, kar je slabo. Tega si ne bi smela privoščiti ne Vlada ne vladna stranka.

Danes je bil gospod državni sekretar bistveno bolj previden, ko je odgovarjal na pripombe poslancev in poslanskih skupin, kot na Odboru za notranjo politiko zadnjič. Zadnjič je po nastopu predstavnice Sodnega sveta, nekdanjega sodnika Gerbca iz Gospodarske zbornice in nas, nekaterih poslancev, enostavno dejal, da si nismo prebrali zakona in ne vemo, kaj v njem piše. Jaz sem takrat ocenil to kot vmešavanje v neodvisno sodstvo, kajti o mnenju Sodnega sveta, ki je govoril o štirih segmentih, reči, da si tam niso prebrali zakona, je seveda vmešavanje. Saj pravim, danes ste se malo drugače lotili te zadeve, tega niste več ponavljali.

Vendar pa zame ni sprejemljivo to, kar so nekateri razpravljavci vladnih strank danes rekli, češ, sprejmimo to in bomo videli, kakšne rezultate prinaša. Ne! Če je opozorjeno na nekaj, kar še vedno velja. Sodni svet pravi, da odstop od krajevne pristojnosti odstopa od temeljnih načel zemljiške knjige, in "Sodni svet izraža skrb, da bodo stranke imele morda nekoč v prihodnosti večjo težavo zbirati dokaze in dokazovati pravna dejstva." To pa je enakost pred zakonom. In odstopa se od enakosti pred zakonom. Enakost pred zakonom pa je ustavno načelo. In to ustavno načelo, sem prepričan, bo Ustavno sodišče spoštovalo, ne glede, v kakšni sestavi bo nastopalo. Zdaj se sprašujem, ali pomeni takšno mnenje, "zdaj to naredimo, potem bomo pa s predlogi šli nad te spremembe," da bo gospod Thaler v bodoče delal te amandmaje? Vidimo, da je takoj pristal na to, da bo za nekatere vlagal amandmaje in predloge. Delate prostor za to, da bodo ti vaši skupni funkcionarji – ne nazadnje je še vedno član ene od strank, zastopal je pa celotno koalicijo tam v Evropskem parlamentu –, ali delate to zato, da bodo te njegove lobistične sposobnosti zadovoljene, ali pa imate tu kakega drugega lobista, kakega drugega, ki bo prišel in rekel, kako zdaj pa moramo nekaj spremeniti. Zakaj ne spremenimo oziroma ne omogočimo tega tako, kot je bilo – mislim, kot je bilo, kot je pravilno, kot je drugod v Evropi. Zakaj nam mora Gospodarska zbornica z izkušnjo iz Evrope reči, da delamo unikum, da delate unikum? Zakaj delate unikum v Evropski uniji? Zato, da bodo na tem lahko nekateri služili, da pa državljani ne bodo več enaki in enakopravni pred zakonom. To je slaba rešitev. In trmasto vztrajanje pri tem skozi tri novele zakona je tudi pravzaprav želja vladajoče koalicije, da se državo paralizira, da so njeni državljani paralizirani v odnosu do države. To je postopno uvajanje brezpravnosti povprečnega državljanja. Mislim, da so trikrat zarotirani zakonski predlogi, en veto Državnega sveta, mnenje Gospodarske zbornice, mnenje Sodnega sveta dovolj, da končno spregledate? Tudi v odnosu do povprečnega državljanja.

Zato še enkrat: zdi se mi pametno, da premislite, kolikokrat še boste vztrajali, da k tistemu, kar so opozorila Sodnega sveta, kar so opozorila Gospodarske zbornice, kar so opozorila tudi opozicije, ne zamahnete samo in odklanjate. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima dr. Vinko Gorenak.
Prosim.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

Metamorfoza, kako je to luštna zadeva gospod Sajovic. Iz ličinke nastane metulj. To je res lepo povezovati. Jaz sem vas prej zelo lepo opazoval, ko ste govorili. Novembra ste podprli zakon, zdaj pravite, da je bil to slab zakon, da ste vložili novega. Res lepo! Gospod državni sekretar, jaz sem slišal neko drugo razlago, vi danes govorite o tem, da je notar tisti, ki skrbi za zakonitost cele zadeve, da je ja v redu. Je tako? Ja, gospod Lepoša, ki je imel pa Orion čez – pa ni bilo tako. Takrat so nas pa vsi po vrsti prepričevali, odnosno so nas prepričevali, da je notar samo za postopek in ne za vsebino. Tako je bilo takrat, ampak torej zdaj enkrat metulj – ličinka, LDS – Zares, vse to vidimo. Dobro, pustimo. Vsebina.

Vsebina je pomembna – zakaj? Vsebina je pomembna zato, ker govorite o tem, da bo to ceneje, da bo to bolje in tako dalje. Ja pogledjte, zakaj armada odvetnikov gospoda Jankovića ali pa nekoga drugega, nima pristojnosti? Nobena občina nima pristojnosti, da bi to vladala. Zakaj? Zaposlene imajo ljudi, ki znajo to narediti. Ne, po zakonu ne smejo. Zakaj številni gospodarski subjekti – ali si predstavljate nekatere druge... Ne, ne; ne občina preko pravobranilstva – pustite to. Mora pravobranilstvo ustanoviti – ne, ne, to ne. Občina kot občinska, ne vem, pravna služba mestne občine Ljubljana, Maribor ali pa Tržič, saj je vseeno, katera. Domnevam, da imate pravnika, to zna narediti. Zdaj mu pa vzamete to zadevo. Zakaj? Zato da boste plačali odvetnika notarja. Zato. Vidite, to je problematična zadeva. In ko govorite o vseh ostalih zadevah. Tistih 5 % ljudi, ki nima računalnikov – dvomim, da jih bodo kdaj imeli! Pač, obstajajo med nami ljudje, ki z računalniki ne znajo delati, pa so verjetno mlajši od mene, od vas, marsikoga drugega. Ne znajo – pa kaj! Ne jim vsiljevati, ne jih prisiljevati v to, da si bodo morali to nabaviti ali pa plačati x denarja. To na noben način ni v redu.

Veste, o tem, ali je ta zakon ustaven ali ni ustaven, o tem odloča Ustavno sodišče. 5. maja leta 2009 ste me učil, kako je treba spoštovati Ustavno na sodišču, dokler nas ni predsednik Vlade popravil, pa je rekel, da dajte, raje bodite tiho. Torej, zadeva je še v lobijih. Saj nima smisla o tem govoriti, saj to vsi vedo! To pa res danes ve vsak, ne vem, če še imate kaj slovenskih državljanov, ki ne bi vedeli, kaj to je, razen tistih, ki so člani. Normalno je, tudi meni so pisali notarji, tudi meni so pisali. Hoteli so priti na razgovor. Ampak jaz sem zelo jasno rekel, da ne. Hvala, ne potrebujem vas! Lahko napišete, kar želite. In so napisali; napisali so, da imajo premalo denarja. To so napisali! Oni so napisali in tudi meni povedali isto, da jim premalo denarja nam dajete. Logično. Logično. Več hočejo, ker je premalo. Nič ni potrebno, če vi ali jaz ali še mnogi drugi sami znajo to vložiti, ampak na tem smo tako ali tako za naslednje leto in pol, z vidika lobijev – bom počasi res vrgel puško v koruzo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Kot predlagatelj ima besedo mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa.

Res je prav zabavno tako na tak lep dan v parlamentu. Pa bom zdaj dvakrat eno in isto prebral, mogoče le zaleže. Poleg notarjev bodo lahko zemljiškoknjižni predlog vložile tudi fizične ali pravne osebe v svojem imenu, odvetniki, gospodarske družbe, ki izpolnjujejo pogoje za opravljanje storitev v prometu z nepremičninami ter državno ali občinsko pravobranilstvo kot zastopnik predlagatelja in potem vse fizične osebe. In to je preprosto dejstvo.

Poglejte, ta storitev bo pri notarju stala nekaj evrov, v medijih ste videli tarife in zneske, kakšna je taksa do 20 tisoč evrov, kakšna pa potem naprej. Enostavno gre pri nepremičninah in pri tako pomembnih zadevah, kot so, recimo, nakup parcele, nakup stanovanja, nakup hiše, za zadeve, ki so neprimerljive, kajti ljudje, naši državljani rabijo pri teh zadevah predvsem brezhibno pravno storitev in pravno varnost. In za to gre v tej zgodbi. To bo očitno danes treba še večkrat ponoviti.

Prepričani smo, da je zadeva v dobro predvsem državljanom in državljanov in njihove pravne varnosti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Cvetka Zalokar Oražem, prosim.

CVETKA ZALOKAR ORAŽEM: Hvala lepa za besedo. Spoštovani kolegi in kolegice!

Moram reči, da sem bila med tistimi koalicijskimi poslanci, ki sem prvotnemu zakonu, ki ga je predlagalo Ministrstvo za pravosodje, nasprotovala v vseh fazah. Imela sem številne pomisleke in moram reči, da so mnogi od teh pomislekov bili v popravkih oziroma v tem zakonu, ki ga je kasneje vložila skupina poslancev in ga obravnavamo danes, v resnici popravljeni. Moram reči, da argumenti, ki jih danes slišim s strani SDS, so očitno resnično takšni, da imajo danes še vedno pred seboj enak papir kot pred mesecem in pol, ko smo, vključno tudi z mano, oporekali prvotnemu predlogu sprememb zakona o zemljiški knjigi.

Tu moram reči, da se žal z njimi ne morem strinjati, kajti občinam je zdaj dosledno dana možnost, da izvršujejo elektronsko vlaganje zemljiškoknjižnih predlogov. To je pravna oseba iz prve točke 3. člena in občine imajo poslej popolnoma prosto pot, jasno v elektronski obliki.

Druga stvar, ki se danes – in za ta del se mi zdi dobro, da smo ga popravili. Ravno tako se to odpira tudi nepremičninskim agencijam, če tako rečemo oziroma podjetnikom, posameznikom, gospodarskim družbam, ki bodo prav tako lahko vlagali. In to sta dve noviteti, za kateri se mi zdi, da sta izjemno odprli in pravzaprav smo dosegli tisto, kar je bilo tudi pri meni osebno razlog za nasprotovanje zakona v prvotni obliki.

Pri zadnji točki, to je pa možnost posameznika, da lahko tudi sam vlaga, pa smo ostali, če tako rečem, na pol poti. Če natančno pogledate 11. točko tega 125.a člena, ki pravi, da lahko predlagatelj vloži predlog vknjižbe lastninske

pravice v svojo korist tudi na zapisnik na sodišču, to pomeni ravno to obliko, ko greš lahko kot državljan na sodišče, in do tu je vse v redu. Tam, kjer pa smo se mi ločili in kjer jaz imam še vedno pomisleke, pa sta dve omejitvi, ki sta bili dani in ki povzročata, po moji oceni, delno manjšo dostopnost do te usluge; kajti to je pa omejeno z dvema zadevama – da se to lahko opravi samo osebno in da se to lahko opravi samo na sodišču tistega območja, kjer nepremičnina leži.

Skratka, tukaj sta dve omejitvi, s katerima se jaz osebno nisem strinjala in tukaj moramo biti korektni. Do tukaj so vse stvari pravzaprav približane, edino, kar smo zdaj naredili, smo na nek način državljanom omejili to možnost, da bodo morali iti osebno in ne tudi z možnostjo po pooblaščenih in da bodo morali iti tja, kjer nepremičnina leži. Ne pa tako kot je zakon v celoti zastavljen – in to moram reči, da me čuti. Zakon je zastavljen tako, da se krajevna pristojnost pravzaprav izbriše, ampak na tej točki jo pa na novo uveljavljate zato, da morda državljanom onemogočimo bolj prijazen dostop do tega, da bi lahko tudi sami vlagali.

Moram reči, kolegi iz SDS; da sem v teh dneh govorila tudi s predstavniki Gospodarske zbornice – sama nisem članica Odbora za notranjo politiko, nisem sodelovala. In to je tista točka, še edina točka, kjer je še nasprotovanje in nezadovoljstvo predstavnikov. Tako da tisto, o čemer ste danes govorili, da opozarja Gospodarska zbornica – jaz sem bila danes z njimi v stiku in sem vprašala, kaj je še vedno zamera. To je zamera. Ampak, meni je žal, da nismo v preteklem tednu, ko smo se še skušali tik pred zdajci pogovarjati, da bi to stvar popravili, da tega nismo uspeli narediti, ker bi naredili v resnici potem res stvar bolj prijazno za državljane. Tukaj smo jih pač delno omejili. Vsekakor je pa treba reči tudi to, prej je bilo že povedano, in res se vidi, da imate stara navodila, da to traja samo omejeno obdobje. To omejeno obdobje smo prav tako zbrisali in ga ni več. Ta možnost, da bodo državljani lahko sami na sodišču vlagali, je zdaj neomejena in bo trajala veseskozi.

Tako lahko rečem, na nek način je bilo dobro in sem pravzaprav vesela, da smo zakon, takšnega kot je bil prvotno, zavrnil, ker smo pripravili ali pa je pripravljena zdaj še s popravki boljše zadeve.

Pomisleki, ki jih pa ima Sodni svet, so tudi mene zbegali. Moram reči, da je Sodni svet organ, ki ga spoštujemo. Pod njim je podpisan dr. Miro Cerar. Jaz sem resno vzela te zadeve. Ampak moram reči iskreno tako: pomisleki so smiselni in so, tako kot pravijo, resna vprašanja. Ampak žal, velik del teh pomislekov je vezan na koncept zakona, ki pa je bil postavljen že pred leti. Mi smo se – in mene to tudi na nek način skrbi, jaz sem to predlagateljem večkrat rekla – mi smo se takrat odločili za popolnoma ali zgolj elektronsko vlaganje. Ali bi lahko v tej fazi to zadevo nekoliko omilili, ne vem. Je pa res nekaj, kar vzbuja tudi pomisleke in vzbuja tudi določene dvome, in mislim, da so to povedali predstavniki Sodnega sveta. So države, jaz sem že ob prvem zakonu rekla, da, recimo v Avstriji, to stvar že deset let vodijo vzporedno, ker so enostavna na tej točki konzervativni. Mi smo šli zgolj

v elektronsko obliko. Upam, da nas ne bo bolela glava. In ravno zato, ker je zgolj elektronsko, pa moramo biti toliko bolj previdni, kaj naredimo, da ta oblika ne bi bila diskriminatorna, da del državljanov te možnosti ne bi imelo. In zato se mi zdi zdaj, ko smo odprli tudi možnost, da lahko vsakdo vlaga tudi sam na sodiščih, da smo del teh pomislekov, s težko muko, ampak smo vendarle odpravili.

Enako velja tudi za vprašanje odprave krajevne pristojnosti in pa hrambe teh listin.

Tako je na teh točah opozorilo Sodnega sveta relevantno, je smiselno, seveda se pa sama tudi sprašujem, ali je dejansko ta stvar še mogoča, da se jo vrne nazaj glede na to, kakšne zasnove so bile sprejete pri prvotnem zakonu. Morda je bila ta možnost dana, morda ne, jaz nisem dovolj pravno veščča teh stvari, seveda pa ta skrb ostaja in verjetno bo nekaj časa kot nek Damoklejev meč tudi visela nad vsemi, ki so šli v takšno, bom rekla, precej precej posodobljeno različico, ki pa je na nek način lahko tudi kdaj pa kdaj problematična in sporna na nekaterih točkah.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Vito Rožej.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo.

Na začetku naj morda malo postopkovno, ampak vseeno spomnim, da današnja novela zakona o zemljiški knjigi ima oznako EPA 1491/V, ker mislim, da tega večina predhodnih razpravljavcev ni vedela, pa tudi pripombe Sodnega sveta se nanašajo večinoma na kakšne druge novele. Res je, da Sodni svet lahko daje mnenje na vložene predloge in da za tiste reči, ki se vmes zgodijo na matičnem delovnem telesu, ne ve in se do njih ne more opredeljevati.

Mislím, da toliko dilem, kot jih je bilo izpostavljenih s strani Sodnega sveta v zdajšnji različici zakona, kakršna je bila potrjena na matičnem delovnem telesu, ni. Nekateri so, kot je že bilo rečeno, pravzaprav nekatere izhajajo že iz zdaj veljavne zakonodaje, tudi kolega Gorenak se je z njo pravzaprav hvalil, da pač že zdaj na sodiščih se ne hranijo popolne listine, da je že zdaj obstajala možnost, da je vsak, da tako rečem, svoje papirje na sodišču dvignil, to so ljudje množično tudi počeli, ali pa malo manj množično, ali pa kakorkoli že; popolnih zbirk listin že zdaj na sodiščih ni več, se kaj kdaj lahko najde, ampak ni pa to zdaj pravilo, prej izjema, ki ga potrjuje.

V predstavitvi mnenj poslanskih skupin so bili predstavniki Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke tisti, ki so rekli, da je zdajšnja varianta zakona tako izboljšana in zadosti dobra, da ji dajmo priložnost. Jaz razumem, da je kolega Jerovšek slišal napačno in je to izjavo pripisal eni od poslanskih skupin koalicije. Se mi pa v tej luči njegovo govorjenje o omejitvi postulacijske oziroma opravilne sposobnosti zdi rahlo paradoksalno, da pač kolega Jerovšek nam očita kaj takega, obenem pa počne, kar počne oziroma dela pravzaprav tisto, česar ne.

Tisto, zaradi česar sem se pa oglasil, je pa pravzaprav ta socialna demagogija, ki sem jo slišal od kolege Petana; poleg dejstva, da v zakonu seveda ne piše tisto, kar mu je bilo očitano, da bi

skratka, kot je bilo rečeno, starejši ljudje, ki morajo paziti na vsak cent in nimajo interneta in ne morejo več fizično vlagati na sodišču – to skratka ne drži, so tudi kasnejši sogovorniki to ovrgli. To, da pa je v tej državi 100 tisoč mladih, ki imajo recimo znanje, ki imajo elektronski podpis in bi to lahko počeli, in da tega ne smejo, seveda tudi ne drži, ker z elektronskim podpisom se to sme delati. Tisto, kar je pa najbolj zgrešeno pri tej tezi, je pa to, da ima sploh kdo od teh 100 tisoč mladih, ki so izobraženi, imajo elektronski podpis, imajo znanje, denar, da kupi nepremičnino, da ima sploh razlog, da gre na zemljiško knjigo, to je večji problem. In dejstvo, da je nekdo, ki sploh ima kakršenkoli opravke na zemljiški knjigi, da tako pogojno rečemo, revež, ki si ne more privoščiti nekaj evrov za to ali tisto stvar, ali za sodno takso. To je absurd. Kdor ima razlog, da gre na zemljiško knjigo, ta ni revež. Revež je ta, ki nič nima! Nima razloga, da gre na zemljiško knjigo, ne da bi vknjižil, ne vem preživninsko pravico ali kaj šele kakšen nakup. Tisti med 100 tisoč mladimi, ki pa kupujejo ali pa kupujemo, pa ne kupujemo s svojim denarjem, ampak s sposojenim, z denarjem od bank, s hipotekarnim kreditom, in tisti, ki nam posodi ta denar, ima seveda razlog za to, da dobro zavaruje to svojo, da tako rečemo, naložbo. Kako to počne – s pomočjo notarja, pooblaščenca in tako naprej. Tudi če bi jaz hotel svojo nepremičnino, ki sem jo kupil s hipotekarnim kreditom, sam vpisati in urediti te stvari, mi moj posojilodajalec tega ni dovolil, sam je uredil vse notarja, meni je samo povedal, koliko več bom moral vsak mesec plačevati za to. In jaz seveda pri takem stanju na nepremičninskem trgu, kakršno je, pri takšni strukturi nepremičnin, pri takšni strukturi lastnikov, pri takšnih cenah, pri takšnem balonu nisem mogel drugega, kot da rečem, da prav, bom pač še nekaj evrov na mesec več plačeval naslednjih 25 let – kaj pa drugega naj. To je problem. Skratka, kdor ima razlog, gre na zemljiško knjigo, ta ni revež. Pika. Če hočete, tudi minister za socialo zdaj sedi v dvorani, to logiko smo počasi začeli uvajati tudi v zakonu o upravičenosti prejemanja do javnih sredstev.

Kar se pa tiče amandmaja, ki je pred nami in o katerem razpravljamo in ob katerem je kolega Jerovšek po nemarnem omenjal tudi bivšega evropslanca Thalerja in trdil, da v Evropskem parlamentu zastopa vse naše stranke, ne bo držalo. Je bil član ene internacionale, tudi nek drug evropslanec, recimo avstrijski Strasser, je član ljudske internacionale, to se pravi, v njej ste tudi vi; se pravi, da je najbrž zastopal tudi vas. Se pravi, da je najbrž ta korupcija malo neodvisna od tega, kje, kdo v kateri stranki sedi, in da je pravzaprav vezana na konkretne osebe. Ne da se pa takole posploševati, kot je bilo v razpravi rečeno.

Kot rečeno, ta zakon bom podprl. Boljši je od vseh predlogov, ki so do sedaj prišli na to temo v Državni zbor., Verjamem, da je tak, ki bo zdržal ne samo kakšno poskusno obdobje, ampak dlje časa. Mogoče bomo o njem tudi govorili kot nekateri o Mariji Tereziji z lepimi besedami danes. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Sprašujem, ali želi še kdo razpravljati k 40. in 55. členu in amandmajem? Ne vidim več želje, zato zaključujem razpravo o amandmajih.

O njih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes, v okviru glasovanj pol ure po prekinjeni 9. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **9. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O ZAPOSLOVANJU IN DELU TUJCEV.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo ministru dr. Ivanu Svetliku.

Izvolite.

DR. IVAN SVETLIK: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Predlog zakona o zaposlovanju in delu tujcev vsebinsko povzema že sedaj veljavno ureditev zaposlovanja in dela tujcev, z nekaterimi bistvenimi novostmi. Potreba po spremembi sedaj veljavne zakonodaje s področja zaposlovanja in dela tujcev se je pokazala že konec leta 2008, ko so državljani tretjih držav pričeli masovno ustanavljati družbe z omejeno odgovornostjo z namenom pridobivanja delovnih dovoljenj in dovoljenj za prebivanje. Na podlagi pridobljenih dokumentov so ti tujci posredno ali neposredno odhajali v druge države schengenskega območja, brez resnega namena dela oziroma prebivanja v Republiki Sloveniji. Z nastopom gospodarske krize, predvsem v gradbeništvu, pa so se pokazale tudi druge velike pomanjkljivosti sedaj veljavne zakonodaje na področju zaščite in zagotavljanja pravic delavcem migrantom, zlorab delodajalcev v postopkih izdaje delovnih dovoljenj ter zaščite domačega trga dela. Predlagane spremembe so zato potrebne predvsem zaradi izboljšanja zakona v smislu preprečevanja zlorab pri izdaji delovnih dovoljenj, zaradi zaščite trga dela, krepitve pravne varnosti delavcev migrantov, vzpostavitve pravne podlage za izdajo podzakonskega predpisa o nastanitvi tujcev in uskladitve zakona z zakonodajo Evropske unije.

Poglavitne novosti, ki jih prinaša ta zakon, so naslednje.

Prvič, predlagani so strožji pogoji za izdajo dovoljenja za delo za zastopnika gospodarske družbe. Novoustanovljena gospodarska družba, ki za zastopnika imenuje tujca, bo za izdajo delovnega dovoljenja morala po novem izkazati lastništvo ali najem poslovnih prostorov in investicije v Sloveniji v višini 30. tisoč evrov. S pogojem, da se izkaže lastništvo ali najem poslovnih prostorov, bodo odpravljene fiktivni naslovi delodajalcev in težave različnih inšpekcijskih organov v primerih, ko delodajalcev ni bilo na vpisanih naslovih.

Drugič, podana je pravna podlaga za izdajo podzakonskega akta oziroma pravilnika o minimalnih bivalnih in higienskih standardih za tuje delavce.

Tretjič, za okrepitev zaščite pravic tujcev, ki so zaposleni ali delajo v Sloveniji, so predlagani lažji pogoji za pridobitev osebnega dovoljenja, dovoljenja z veljavnostjo treh let. Osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let bo lahko pridobil tujec z najmanj poklicno izobrazbo ali pridobljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo v Republiki Sloveniji po

najmanj 20-mesečni neprekinjeni zaposlitvi pri kateremkoli delodajalcu v Republiki Sloveniji. Ožji družinski član tujca, ki ima dovoljenje za stalno prebivanje, bo lahko takoj pridobil osebno delovno dovoljenje za tri leta.

Četrta novost, dodane so nove kategorije tujcev, ki imajo prost dostop na slovenski trg dela že na podlagi svojega statusa in se jim zato osebno delovno dovoljenje ne bo več izdajalo. To so ožji družinski člani slovenskega državljanca, tujci slovenskega rodu do tretjega kolena v ravni vrsti, tujci, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje, in begunci ter tujci, ki imajo v drugi državi članici status rezidentov za daljši čas, po enem letu prebivanja v Sloveniji. S tem so odpravljene upravni postopki in zmanjšana administrativna bremena za delodajalce in tujce.

Petič. Dodana je novost, ki po eni strani tujcem prinaša večjo zaščito in varnost, po drugi strani pa pomeni zaostritev pogojev za podaljšanje dovoljenja za zaposlitev. Po predlogu zakona se bo tudi pri podaljševanju dovoljenj za zaposlitev preverjalo, ali je delodajalec predlagal obračun davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne liste in poravnal davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela za zaposlene delavce.

Predlagana je tudi ukinitve sezonskega dela v gostinstvu in turizmu ter sezonskega dela v gradbeništvu. Vlada je že z uredbo o omejitvah in prepovedih zaposlovanja in dela tujcev v juniju 2009 sprejela ukrepe za zaščito slovenskega trga dela tudi s prepovedjo sezonskega zaposlovanja tujcev v gradbeništvu ter v gostinstvu in turizmu. S tem je bilo preprečeno zaposlovanje brez preverjanja, ali so v evidenci Zavoda za zaposlovanje ustrezne domače ali z njim izenačene brezposelne osebe.

V zakon sta delno preneseni dve direktivi, in sicer Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta o minimalnih standardih glede sankcij in ukrepov zoper delodajalce nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav ter Direktiva Sveta o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene visokokvalificirane zaposlitve. To je tako imenovana modra karta, ki jo bo izdajala upravna enota na podlagi mnenja zavoda za zaposlovanje. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod minister.

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je zakon obravnaval kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila dajem besedo predsednici dr. Andreji Črnak Meglič.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ: Spoštovani gospod podpredsednik, gospod minister, kolegice in kolegi, ponovno pozdravljeni!

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je na 28. seji obravnaval Predlog zakona o zaposlovanju in delu tujcev, ki ga je v obravnavo in sprejetje po rednem postopku predložila Vlada.

K predlogu zakona so amandmaje vložile poslanske skupine SD, Zares, DeSUS in LDS, Poslanska skupina SDS in Poslanska skupina SLS. Odbor je bil seznanjen z mnenjem Zakonodajno-

pravne službe, ki je k predlogu zakona podala tudi konkretne pripombe. Posredovano pa je bilo tudi mnenje Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki je predlog zakona podprla, podala pa je konkreten predlog za amandma k 5. členu ter pripombe in stališča Obrtniško-podjetniške zbornice, ki je svoje predloge predstavila tudi na seji odbora, ki pa so bili povzeti v vloženi amandmajih poslanskih skupin SLS in SDS.

V uvodni obrazložitvi členov je predstavnik predlagatelja, minister Svetlik, na kratko predstavil temeljne razloge za sprejetje predloga zakona, zlasti pa njegove poglobljene rešitve.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je predstavila njihovo pisno mnenje in povedala, da so bile na predlog zakona podane obširne pripombe, ki so bile v pretežni meri upoštevane z vloženi amandmaji koalicijskih poslanskih skupin.

V razpravi o posameznih členih in vloženi amandmajih so članice in člani odbora ter vabljeni največ pozornosti namenili predlaganim rešitvam predloga zakona, ki se nanašajo na uporabo zakona, prijavo začetka izvajanja storitev in obveznosti tujega delodajalca, samozaposlitev in pogoje za izdajo dovoljenja za zaposlitev.

V razpravi je bilo opozorjeno na določbe v predlogu zakona, na katere je v svojem pisnem mnenju opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba, češ da zakon prejudicira sprejetje nekaterih zakonov, torej, konkretnije Zakona o malem delu, kar naj ne bi bilo pravilno oziroma dopustno. Ministrstvo je kot predlagatelj v svojem pisnem in ustnem stališču menilo, da takšno stališče ni dosledno, saj podobne določbe vsebuje tudi predlog zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno in zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki pa sta že bila v državnozborski obravnavi. Če bi se predlagana določba iz predloga zakona črtala, bi bilo treba ob potrditvi zakona o malem delu takoj po sprejetju predloga zakona o zaposlovanju in delu tujcev le-tega ponovno dopolnjevati, saj delo tujcev v okviru malega dela ne bi bilo urejeno. Dokler malo delo ne bi bilo urejeno v zakonu o zaposlovanju in delu tujcev, tujcem malo delo ne bi bilo omogočeno oziroma bi lahko prišlo do različnih razumevanj v zvezi z uporabo zakona o zaposlovanju in delu tujcev, katere kategorije tujcev lahko opravljajo malo delo in na kakšni podlagi. Enake vsebine brez sklica na zakon o malem delu ne morejo doseči, saj bi v primeru, da ta zakon ne bi bil sprejet, za opravljanje takšne vrste dela, kot je malo delo, ne bilo pravne podlage. V primeru, da zakon o malem delu ne bi bil potrjen, pa bi bila ta določba mrtva črka na papirju, ki bi jo lahko hitro in enostavno odpravili, v vmesnem času pa tujci zato ne bi bili prikrajšani.

Velja opozoriti, da so razpravljavci predlog zakona podprli, nekateri so pa še posebej izpostavili stališče, da gre za izjemno pozitiven in human zakon na tem področju in da ga moramo čim prej sprejeti.

Odbor je sprejel vse amandmaje poslanskih skupin koalicije, pa tudi amandmaje Poslanske skupine SLS k 18., 21. in 22. členu ter amandmaja Poslanske skupine SDS k 21. in 22. členu. Odbor je sprejel tudi dva svoja amandmaja k

27. in 59. členu. Na koncu je odbor glasoval o vseh členih predloga skupaj in jih sprejel.

Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjen predlog zakona je sestavni del tega poročila. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil gospod Miran Györek.

Izvolite.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi!

V Slovenski nacionalni stranki smo ne malokrat v preteklosti opozarjali na nepravilnosti in nevzdržno stanje na področju zaposlovanja tujcev in na pomanjkljivosti in nedoslednosti izvajanja obstoječega in kar dvakrat, leta 2005 in 2007, spremenjenega in dopolnjenega zakona o zaposlovanju tujcev. Zakon v teh izdajah je namreč vseboval številne nejasnosti, premalo in nezadostno določene kriterije in omejitve in čisto logično je, da je posledično začelo prihajati tudi do številnih različnih zlorab, kar je negativno vplivalo na nastalo stanje na slovenskem trgu dela in ni pripomoglo k zmanjšanju brezposelnosti, kvečjemu je privedlo do neurejenega in povečanega zaposlovanja tujcev v Sloveniji.

V Slovenski nacionalni stranki smo večkrat opozorili tudi na zlorabe dotičnega zakona in na neurejeno izdajanje dovoljenj tujcem v letih 2008 in 2009, ko je postalo stanje na tem področju že prav kaotično, da ne rečem nelegalno. Razumemo, da je bilo treba pri osnutku upoštevati tudi mednarodne sporazume, tako na bilateralni kot multilateralni ravni, predvsem pa mora predlog slediti določenim načelom, kot na primer prednost zaposlovanja domačih brezposelnih oseb pred zaposlovanjem tujcev na podlagi delovnih dovoljenj; potem gre tudi za enako obravnavo tujih in domačih delavcev v zvezi z delovnopравниimi pogoji kot tudi za enko obravnavo državljanov držav članic Evropske unije, Švice pri dostopu na slovenski trg dela. Večina držav članic Evropske unije ima to področje že zdavnaj urejeno. Nekateri med njimi so si v okviru Evropske unije in njene zakonodaje celo uspele zagotoviti določene bonuse, posebne pogoje, določene omejitve kod in tako naprej. Pri tem mislim v prvi vrsti nam nekako bližnjo Avstrijo, ki to vprašanje jemlje zelo resno in ga tudi uspešno, v njihovo dobro, rešuje. Imam celo občutek, da so bile določene vsebine povzete po njihovih, morda čisto naključno, glede na evropsko zakonodajo in tovrstne zaveze, morda pa smo končno le prišli do spoznanja, da ni treba odkrivati tople vode in je včasih treba enostavno pogledati naokrog – recimo pri sosedih ali kje drugje, kjer so takšne zadeve uspešno urejene in regulirane.

Sam predlog vsebuje kar nekaj pozitivnih rešitev, kot na primer celostno reševanje problema neprijavljanja tujcev v socialno zavarovanje,

predvsem določbe, ki zavezujejo delodajalce k plačevanju davkov in prispevkov, pogoji za izdajo delovnih dovoljenj, razveljavitev le-teh, prepoved izdajanja novih in kazenske sankcije in tako naprej. Ne nazadnje gre tudi za večjo zaščito in varnost tujih delavcev in zaostrovanje pogojev za podaljšanje delovnih dovoljenj. Osnovni cilj je vsekakor med drugim zaščita slovenskega trga dela, mislim tudi na instrument kvote delovnih dovoljenj za zaščito slovenskega trga dela, Vlada Republike Slovenije pa ima zakonsko dopuščeno možnost, da kvote sprejema glede na stanje in predvidena gibanja na slovenskem trgu dela.

Pomemben cilj, ki ga povsem pozdravljamo v Slovenski nacionalni stranki, je, da je nujno treba zagotoviti preprečevanje zlorab, storilce pa ustrezno sankcionirati in tudi s takšnimi ukrepi zaščititi stabilno trga dela v Republiki Sloveniji.

Predlog vsebuje tudi določbe v smislu zmanjšanja administrativnih ovir za delodajalce in tujce, omenim naj tudi modro karto Evropske unije za visokokvalificirane zaposlitve tujce in tako naprej. Med drugim se ureja tudi področje nastanitve tujcev, ki se zaposlijo pri slovenskih ali tujih delodajalcih na ozemlju Republike Slovenije. Priča smo bili v medijih lansko leto objavljenim, prav sramotno za Slovenijo, predloženim bivanjskim in higienskim razmeram mnogih tujih delavcev, predvsem tistih v gradbeništvu in praviloma iz republik bivše Jugoslavije. Pristojni ministri bodo morali določiti ustrezne standarde in seveda tudi skrbeti za njihovo redno uveljavljanje in spoštovanje. Če smo prav seznanjeni, je vsebina predloga ustrezno usklajena z zakonodajo Evropske unije in predmetnimi direktivami.

Predlog sicer vsebuje še mnoge druge pomembne novosti, ki jih sicer ob tej priložnosti ne bom našteval, dobro pa bi bilo z njimi seznaniti širšo slovensko zainteresirano javnost, ne samo z objavo zakona v Uradnem listu, ampak tudi na druge, praktične, enostavnejše načine.

V Slovenski nacionalni stranki se z večino predlaganih novosti v celoti strinjamo in bomo zakon načeloma podprli. Glede vloženi predlaganih amandmajev pa se bomo sprotno odločali glede na smiselnost vsebine amandmajev in njihovo vključevanje v zakon kot celoto, da se zagotovi uresničevanje prej naštetih ciljev. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba LDS bo predstavil mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsedujoči, za besedo. Vsem skupaj še enkrat prijazen pozdrav!

Pred nami imamo pomemben in za ureditev področja še kako potreben zakon, ki bo deležen podpore Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije, kajti zakon ima dobre cilje; na eni strani harmoniziramo slovensko zakonodajo s tisto iz Evrope, reguliramo dostop do trga dela, selektivnost pri omejevanju dostopa do zaposlitve in dela, tudi možnost uravnavanja ekonomske migracije, omogočimo zaposlovanje in delo tujcem, če delodajalcem ni mogoče zagotoviti ustreznih

domaćih delavcev, to se nam zdi pomembno poudariti. Na drugi strani pomembno ščitimo slovenski trg dela in ščitimo tudi pravice tujcev, na drugi strani zopet nadziramo zaposlovanje in delo tujcev v Sloveniji, preprečujemo zlorabe, zmanjšujemo administrativne ovire in urejamo tudi področje nastanitve tujcev, ki delo opravljajo pri slovenskih ali tujih delodajalcih na območju Republike Slovenije.

Novi zakon k reševanju problematike pristopa celostno, ureja problematiko neprijavljanja tujcev v socialno zavarovanje, saj se skozi celoten zakon prepletajo določbe, ki delodajalce zavezujejo k plačevanju davkov in prispevkov, jim s tem pogojujejo izdajo delovnih dovoljenj, grozijo z razveljavitvijo dovoljenj, prepovedujejo izdajanje novih delovnih dovoljenj in podaljšanj že izdanih dovoljenj ter določajo kazenske sankcije, če zadeve niso ustrezno urejene. Delodajalec tujca, za katerega je pridobil dovoljenje za zaposlitev ali dovoljenje za delo, pred iztekom veljavnosti delovnega dovoljenja ne bo več mogel odjaviti iz socialnega zavarovanja, ne da bi pred tem na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje odjavil delo tujca. Ob odjavi dela tujca pa bo delodajalec moral vrniti tudi delovno dovoljenje in dokazilo, iz katerega bo jasno razvidno, da je delovno razmerje prenehalo in da je tujec s tem dejstvom seznanjen. S takšno rešitvijo bo preprečeno neupravičeno odjavljanje iz socialnega zavarovanja v času delovnega razmerja. Od vključitve v socialno zavarovanje so namreč poleg pravic iz tega naslova odvisne tudi druge pravice tujcev, na primer do osebne delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let, zato sta spoštovanje teh določb in nadzor nad spoštovanjem še kako pomembna.

Novi zakon ohranja tudi instrument kvote delovnih dovoljenj za zaščito slovenskega trga, vendar pa vlade ne zavezuje več k obveznemu vsakoletnemu sprejemanju, ampak ji dopušča možnost, da kvoto sprejema na podlagi stanja in predvidenih gibanj na trgu dela.

Glede na zlorabe, ki so se največkrat dogajale na podlagi pridobljenih dovoljenj za delo za zastopnike gospodarskih družb, pa novi zakon zaostrojuje tudi pogoje pri izdaji tovrstnih delovnih dovoljenj. Tujec, na primer, ki je ustanovil gospodarsko družbo in za zastopnika imenoval tujca, bo moral po novem izkazati lastništvo ali najem poslovnih prostorov ter investicijo v Sloveniji v višini najmanj 30 tisoč evrov za zagon gospodarske družbe. Gospodarske družbe, ki pa v praksi že poslujejo, pa bodo morale v postopku pridobivanja delovnega dovoljenja za zastopnika dokazati, da poslujejo že šest mesecev, ter da redno poravnava davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela. To se nam zdi pomembno še dodatno poudariti, kajti na ta način se bomo izognili škodi, ki jo lahko utрпи naša država in različne blagajne, na drugi strani pa tudi preprečili zlorabe delavcem, katerim smo bili priča, zlasti ob krizi gradbeništvu. S temi pogoji bodo nadalje odpravljeni tudi fiktivni naslovi ter težave različnih inšpekcijskih organov in davčne uprave Republike Slovenije v primerih, ko tujcev niso našli na konkretnem naslovu in je šlo brez dvoma za napako in zlorabo.

Ker menimo, da predlog zakona ustrezno reagira na razmere na slovenskem trgu delovne sile tako z vidika zlorab tujih delavcev kot pa tudi z vidika ščitenja interesov slovenskega trga dela, bomo v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije zakon enotno podprli.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil gospod Vili Rezman.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

V uvodni dopolnilni obrazložitvi je minister Svetlik dovolj podrobno opisal ukrepe, ki se predlagajo v sprejem in tudi povezal te ukrepe s tistimi vzroki, ki so jih pravzaprav povzročili. V skupini nepovezanih poslancev podpiramo to ukrepe, podpiramo torej tudi Predlog zakona o zaposlovanju in delu tujcev, podpiramo tudi to, da je tako rekoč v celoti na novo spisan. Pri tem, žal, moramo opozoriti na neko nesporno dejstvo, da je kljub dobrim predvidenim ukrepom čas za te ukrepe za mnoge že zamujen in da nikakor ne moremo popraviti številnih tragedij in nesreč, ki so zaradi tega, ker nismo imeli pripravljenega ustreznega odzivnega okolja na spremenjene družbene razmere.

Vprašanje je, kako se je torej sploh lahko to, kar se je in se deloma še dogaja v Sloveniji, dogodilo. V mislih imam predvsem nesreče zaposlenih, pa ne samo tistih, ki so pri nas tujci, tudi našim domačim zaposlenim se podobne tragedije dogajajo. Različne okoliščine terjajo različno odzivnost tako na gospodarskem, socialnem, na regulatornem področju, ne v vseh časih na enak način, in zdi se, da v času, ko je neverjetno hitro rasla gospodarska ras, pri nas nismo imeli ustreznega odzivnega časa. Velika gospodarska ras je terjala veliko število novih zaposlenih, terjala je migracijske procese, terjala je torej več zaposlitev ob istih pogojih kot v nekih drugih okoliščinah. Zato morebiti nismo znali predvideti in prestreči tistih negativnih posledic, ki so se nam kasneje dogajale. Prav neverjetno je, da se je, recimo, v Sloveniji v komaj treh letih stopnja tistih, ki so zaposleni tujci, dvignila za več kot 100 % in se kasneje tudi znižala, ne tako dramatično, kot se je prej poviševala, in da je pravzaprav število brezposelnih pri nas manjše, kot so se nekateri bali, verjetno tudi zavoljo tega, ker so mnogi brezposelni bili izvoženi. Mi teh procesov nismo ustrezno spremljali. Nobeno obdobje ne bi smelo dopustiti oziroma ne opravičuje tega, kar se je dogajalo, in najsi gre to za dogajanje na kolektivni ravni, običajno govorimo pač takrat o delavcih, zaposlenih v gradbeništvu, najsi gre za individualne tragedije, kar skušajmo se empatično vživeti v te osebne tragedije; ne sme se nam to ponavljati na ravni pravne države, ki ni delovala, tako kot bi morala, ne na ravni socialne države, ki se je tudi prepočasi odzivala in za mnoge seveda prepozno odzvala. Še morebiti najslabše in v mednarodnih okoliščinah najbolj opazno pa je to, da smo si zapravili ves ugled, kar se tiče, bi rekel, naše poslovne kulture, spoštovanja nekih norm in vrednot, ki se je nekako kot voda v pesku izgubilo.

Zakon je seveda v vsakem primeru sedaj dobrodošel, zato ker bo, upamo, preprečil zlorabe in

nepravilnosti, ki smo jim bili v preteklosti priča. Zato mi te ukrepe podpiramo in menimo, da je prav, da sta se upoštevali tudi obe načeli, ki jih kanim poudariti; in sicer načelo enake obravnave domačih in tujih delavcev in načelo zaščite domačih iskalcev zaposlitve, kadar je ta zaščita upravičena.

Mi bomo zato podprli tudi amandma, ki je predlagan, čeprav je treba pošteno priznati, da smo na delovnem telesu podprli drugačen amandma, ki pa je, kasneje smo ugotovili, povzročil neskladje z mednarodno zakonodajo in moramo to tudi podpreti.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister, poslanke in poslanci!

Predstavniki sindikatov, aktivistov ter mediji zadnjih nekaj let opozarjajo na težke razmere, s katerimi se na slovenskem trgu dela soočajo tuji delavci. V konkretnih primerih gre največkrat za kršitve pravic delovnih migrantov ter slabe bivanjske razmere, v katerih ti živijo. Situacija na tem področju se je s stopnjevanjem gospodarske krize še poslabšala, saj veliko tujih delavcev dela v gradbeništvu, v eni od panog torej, ki jih je kriza najbolj prizadela.

Socialni demokrati pričakujemo, da bomo z novim zakonom dosegli boljšo zaščito in zagotavljanje pravic delavcev migrantov, učinkovitejše preprečevanje zlorab pri izdaji delovnih dovoljenj, zaščito trga dela ter ustrezno ureditev bivanjskih razmer tujih delavcev. Pri tem pa je treba omeniti tudi druge prav tako pomembne cilje zakona, zmanjšanje administrativnih ovir za delodajalce in tujce, uskladitev z zakonodajo Evropske unije ter odpravo nekaterih pomanjkljivosti, ki povzročajo nejasnosti pri izvajanju sedaj veljavnega zakona.

Najpomembnejše za večjo zaščito tujih delavcev je olajšanje pogojev za pridobitev osebnega delovnega dovoljenja. Druga pomembna novost se nanaša na dodatno preverjanje delodajalcev v postopku, ko ta želi podaljšati dovoljenje za zaposlitev delavca. Socialni demokrati menimo, da je med pomembnimi določbami tega zakona vzpostavitev pravne podlage za ureditev nastanitvenih standardov delovnih migrantov v primerih, ko delodajalci zagotavljajo njihovo nastanitev. Med novostmi zakona o zaposlovanju in delu tujcev je tudi bistveno olajšan dostop na trg dela visoko kvalificiranim delavcem iz tretjih držav. Je pa ukrepe za olajšan dostop na slovenski trg dela za določene skupine delovnih migrantov opredelila tudi strategija ekonomskih migracij, ki jo je Vlada sprejela konec prejšnjega leta.

Ko govorimo o urejanju socialnega položaja tujih delavcev v Sloveniji, je treba tudi povedati, da je zakon o zaposlovanju in delu tujcev skupaj z zakonom o tujcih temeljni zakon, ki ureja delovne migracije v Republiki Sloveniji. Socialnoekonomski položaj in druge pravice državljanov tretjih držav v Republiki Sloveniji pa opredeljujejo tudi drugi zakoni. Če torej želimo

celostno urediti socialnoekonomski položaj delovnih migrantov, moramo poseči tudi v druge pravne akte.

Socialni demokrati smo v preteklem letu želeli pospešiti reševanje socialnih stisk delovnih migrantov, zato smo podali poslansko pobudo poslanca Bojana Kontiča za ustanovitev posebnega sklada, iz katerega bi lahko poplačali delavce z začasnim delovnim dovoljenjem in začasnim delovnim dovoljenjem v Republiki Sloveniji, saj se je v več primerih zgodilo, da so ti v gradbenih podjetjih ostali brez plač in brez možnosti uveljavljanja pravic iz zaposlitve. Vlada se je na to pobudo odzvala s predlogom systemske rešitve, in sicer takole: s spremembo sporazuma o socialnem zavarovanju med Republiko Slovenijo in Bosno in Hercegovino, ki smo ga na februarski redni seji ratificirali v Državnem zboru, bodo delovni migranti iz Bosne in Hercegovine v primeru brezposelnosti upravičeni do denarnega nadomestila, tudi če v Sloveniji nimajo dovoljenja za stalno prebivanje, kar je bil pogoj v veljavnem sporazumu. Socialni demokrati upamo, da bo tudi Bosna in Hercegovina v najkrajšem možnem času sporazum ratificirala, tako da se bo ta lahko začel izvajati. S tem se bo vsaj delno izboljšal socialni položaj delovnih migrantov iz Bosne in Hercegovine.

Naj še enkrat povem, da je Vlada ob koncu leta 2010 sprejela tudi strategijo ekonomskih migracij do leta 2020, ki izhajajoč iz potrebe gospodarstva ter ob upoštevanju demografskih gibanj opredeljuje smernice in ukrepe za učinkovito upravljanje ekonomskih migracij. Čeprav se je gospodarska kriza odrazila v zmanjšanju potreb po tujih delavcih, bo Slovenija dolgoročno potrebovala zadostno število ustreznih tudi tujih delavcev za nov gospodarski zagon.

Naj sklenem. Razmere na področju zaposlovanja in dela tujcev so se vendarle začele systemsko reševati. Socialni demokrati smo prepričani, da zakon, ki je pred nami, v veliki meri odpravlja možnost kršitev in zlorab, ki so v času gospodarske krize postale še posebej očitne. Omenjeni zakon prinaša tudi nekatere nove pomembne rešitve za večjo zaščito pravic delovnih migrantov, zato ga bomo podprli. Podobno tudi amandmaje. Hvala.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil mag. Štefan Tisel.

MAG. ŠTEFAN TISEL: Vsem lep pozdrav. Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani gospod minister, poslanke in poslanci!

Kot smo lahko spremljali na trgu dela, v medijih, pa tudi v javnih razpravah, so se na področju zaposlovanja in dela tujcev v Sloveniji dogajale številne zlorabe. Pogoste so bile naslednje: neustrezne nastanitve tujcev in oderuške najemnine, množično ustanavljanje družb z omejeno odgovornostjo prek pooblaščenec v Sloveniji, medtem ko so bile ustanovitelji tuje fizične osebe v svoji državi in na podlagi ustanovljene družbe so tujci pridobili dve delovni dovoljenji, eno za zastopnika in drugo za njegovega večinskega lastnika. Ker namen tujcev ni bilo opravljanje

dejavnosti v Sloveniji, so po pridobitvi dovoljenj za prebivanje odšli v druge države Evropske unije. Potem je šlo za pridobivanje večjega števila delovnih dovoljenj na zalogo in tujcem, tujim delavcem, ki so imeli najmanj poklicno izobrazbo, ni bilo omogočeno, da bi prišli do daljšega delovnega dovoljenja, kar jim omogoča zdajšnji zakon.

Čeprav se je v zadnjem letu in pol zmanjšalo zaposlovanje tujcev, je v času gospodarske krize zaščita slovenskega trga dela in predvsem preprečevanje zlorab delovnopravne zakonodaje izjemnega pomena ter zahteva celovito in pregledno zakonsko ureditev.

Predlagani novi zakon o zaposlovanju in delu tujcev smo na Odboru za delo, družino, socialne zadeve in invalide tudi amandmirali.

Na pobudo Obrtno-podjetniške zbornice smo v Slovenski demokratski stranki predlagali amandma k 18. členu, ki nalaga tujemu delodajalcu, da ob prijavi priloži tudi potrdilo o registraciji podjetja in izjavo o plačanih davkih in prispevkih davčnega urada države članice Evropske unije, kjer ima delodajalec sedež. Amandma je bil vsebinsko sprejet. Tako naj bi preprečili manipulacije z delavci, k drugemu branju pa koalicija ponovno vlaga amandma, ki to varovalko črta, ker naj bi to pomenilo po evropskih smernicah neenakovreden položaj s slovenskimi ponudniki storitev. Rešitve, ki jih ponuja predlagani zakon, bodo okrepile zaščito pravic delavcev, ki so zaposleni ali delajo pri slovenskih delodajalcih, saj vsebuje določbe, ki delodajalca zavezujejo k plačevanju davkov in prispevkov, kar bi lahko rešilo problematiko neprijavljanja tujcev v socialno zavarovanje, hkrati pa bi zaščitili tudi slovenski trg dela in preprečevali zlorabe, saj zakon določa strožje omejitve pri ustanovitvi gospodarske družbe tujca, kjer je tudi kot zastopnik imenovan tujec, tako slovenska dovoljenja ne bi bila več zlorabljena.

Predlagani zakon pa ureja tudi področje nastanitve tujcev, ki delo opravljajo pri slovenskem ali tujem delodajalcu v Sloveniji. Predlagani zakon pa pri tem uveljavlja načelo enake obravnave tujih in domačih delavcev v zvezi z delovnopравnimi pogoji, ohranja pa prednost zaposlovanja domačim brezposelnim osebami oziroma osebami, ki so glede pravic do zaposlitve izenačene z državljani Republike Slovenije, pred zaposlovanjem tujcev na podlagi delovnih dovoljenj. Državljeni tretjih držav tako lahko brez kontrole trga dela delajo oziroma se zaposlujejo zgolj kot sezonski delavci, pa še to, kot smo slišali, ne povsod. V primerjavi s sedanjo ureditvijo pa predlog zakona ne omogoča več sezonskega dela tujcev v gradbeništvu ter v gostinstvu in turizmu, kar pomeni, da se bodo v teh dejavnostih tujci lahko zaposlili le, če ne bo ustrezne domače delovne sile.

Predlog zakona določa, da mora zavod za zaposlovanje pred izdajo dovoljenja za zaposlitev preveriti, ali je delodajalec v zadnjih šestih mesecih predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne liste in poravnal davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela.

Vsekakor novi zakon o zaposlovanju in delu tujcev prinaša dobre izboljšave: skrajšuje administrativne postopke, preprečuje manipulacije

pri pridobivanju delovnih dovoljenj, predvideva več reda pri izpolnjevanju obveznosti plačevanja socialnih prispevkov, zahteva minimalne bivanjske pogoje za tuje delavce in drugo. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil gospod Vito Rožej.

VITO ROŽEJ: Spoštovani predsedujoči, spoštovani minister, kolegice in kolegi!

V zadnjem času, predvsem ob izbruhu krize, se je izkazalo, da je slovenska zakonodaja, pa naj bo liberalna ali ne, s strani uporabnikov predmet zelo resnih špekulacij in zlorab. Ob tem bi si marsikdo želel, da bi se dalo uzakoniti tudi etiko in moralo, ki bi miselnost nekaterih tako imenovanih podjetnikov lahko postavila na višji nivo.

Zakon, ki je pred nami, sicer tega ne more storiti, izboljšuje pa pogoje za več 10 tisoč ljudi, ki so si za možnost boljšega življenja izbrali Slovenijo. Gre za nov zakon, ki poleg implementacije evropske zakonodaje, omenjena je že bila modra karta, v prvi vrsti odpravlja zlorabe pri zaposlovanju in bivanju tujcev, ki so se pojavljale v preteklosti in za katere upamo, da se ne bodo več. Največ zlorab je bilo na področju neustrezne nastanitve tujcev ob oderuških najemninah za nastanitvene prostore, katerih lastnik je bil nemalokrat kar delodajalec sam in tudi na področju že večkrat omenjenega množičnega ustanavljanja družb z omejeno odgovornostjo prek pooblaščenec v Sloveniji, medtem ko so bili ustanovitelji tuje fizične osebe in na tej podlagi so skratka tujci dobili dve delovni dovoljenji; za zastopnika in za večinskega lastnika. Njihov namen pa niti ni bil opravljanje dejavnosti v Sloveniji, zato so po pridobitvi dovoljenj odšli v druge države schengenskega območja, pooblaščenec so pa te deo oje zapri. Nekateri delodajalci, kot je bilo tudi že omenjeno, so dovoljenja pridobivali na zalogo. Tujce so tako zadrževali v njihovih državah z vlogami za izdajo dovoljenja za prebivanje do pridobitve morebitnega novega posla. Na ta način sta se povečevala tudi število nerealiziranih delovnih dovoljenj in izkoriščenost kvote teh dovoljenj. Najpogosteje je bilo tujcem, kot je bilo tudi že omenjeno, z najmanj poklicno izobrazbo onemogočeno, da bi dosegli dveletno zaposlitev pri istem delodajalcu in s tem možnost pridobitve osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let. In zgodbe, ki smo jim bili priče, so bile zgodbe tega novodobnega suženjstva in neke fevdalne odvisnosti. Nekatero zlorabo je pristojno ministrstvo sicer že odpravilo s sprejetjem Uredbe o omejitvah in prepovedih zaposlovanja in dela tujcev in Uredbe o določitvi kvote za leto 2010, s katero se omejuje oziroma znižuje število tujcev na trgu dela. Najbrž se vsi strinjamo, da je v času gospodarske krize zaščita slovenskega trga dela, predvsem pa preprečevanje zlorab delovnopravne zakonodaje izjemnega pomena. Zato se je Vlada odločila za celovit pristop k urejanju tega področja in po oceni Poslanske skupine Zares – nova politika je njegov cilj v prvi vrsti preprečevanje zlorab, ki smo jim bili priče v zadnjem času. In glede na razmere, v katerih so tuji delavci bivali, je izjemna tudi vzpostavitev pravne podlage za izdajo podzakonskega predpisa

o nastanitvah tujcev, ker zdajšnji, sicer večkrat nespoštovani standardi, so stari že več kot 30 let.

Morebiti bo vsebina določenih poglavij zakona za nekatere uporabnike strožja in bolj omejujoča, ker pač uvajamo višji nivo pravne zaščite tujcev pri slovenskih delodajalcih. Ob tem upamo, da se zgodbe, ki smo jim bili priče, predvsem nekaterih nekdanjih gradbenih mogotcev, ne bodo več ponovile.

Uvajamo tudi strožje pogoje za izdajo dovoljenja za delo zastopnikov gospodarskih družb in s tem omogočamo ustrezno zaščito slovenskega trga dela.

V Poslanski skupini Zares – nova politika smo z vsebino zakona v veliki meri zadovoljni. Dejstvo pa je, da nas pri preprečevanju zlorab na trgu dela, tudi ko gre za zaposlovanje in delo tujcev, deloma omejuje tudi liberalna evropska zakonodaja, za katero moramo vedeti, da je bila pisana za okolja s popolnoma drugačno poslovno etiko. V skandinavskih državah, denimo, vseh oblik zlorab, ki smo jim mi bili priče v času krize, sploh ne poznajo. Kar smo v preteklosti pogrešali, je bilo uveljavljanje enake obravnave tujih in domačih delavcev v zvezi z delovnopравниimi pogoji in pravicami, prednost zaposlovanja domačih brezposelnih oseb in zagotavljanje enake obravnave državljanov držav članic Evropske unije, evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije ter njihovih družinskih članov pri dostopu na slovenski trg dela. Novi predlog zakona temu v celoti sledi in rešuje to problematiko.

V Poslanski skupini Zares bomo predlog zakona, ki je usklajen s socialnimi partnerji in podprt na Ekonomsko-socialnem svetu, z veseljem podprli, ker je, kot je bilo rečeno tudi že v razpravi na matičnem delovnem telesu, nujen in predvsem human.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil gospod Janez Ribič.

JANEZ RIBIČ: Spoštovani gospod minister, poslanke in poslanci!

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke smo spremembe zakona o zaposlovanju in delu tujcev obravnavali v luči nedavnih razprav in prizadevanj za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno ter v luči nesprejemljivega ravnanja s tujimi delavci pri nas. Ne moremo pa pristati na to, da bi s tem zakonom postavili v slabši položaj domače delodajalce in naše delavce.

Načela zakona, ki jih je Vlada v obrazložitvi zakona zapisala, so sicer všečna, vendar v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke menimo, da zakon ni napisan v skladu s temi uvodno navedenimi načeli. S Predlogom zakona o zaposlovanju in delu tujcev naj bi se uveljavljala predvsem naslednja načela: enaka obravnava tujih in domačih delavcev, prednost zaposlovanja domačih brezposelnih oseb pred zaposlovanjem tujcev, zagotavljanje enake obravnave državljanov držav članic Evropske unije in Švicarske konfederacije ter njihovih družinskih članov v skladu s pravnim redom Evropske unije. Če pa bodo sprejeti amandmaji, ki jih je vložila koalicija k

dopolnjenemu predlogu zakona, pa ta načela v zakonu ne bodo veljala. Kako bo lahko država kontrolirala in preprečila, da se ne bodo ponovili nedavni dogodki v zvezi z delavci v gradbeništvu, če bodo s temi novimi amandmaji črtani naši amandmaji, tuji delodajalec ne bo dolžan dokazati, da opravlja pri nas dejavnost, za katero je registriran, in da ima legalno in dejansko zaposlene delavce, torej da ne delajo pri nas na črno. Taka dopolnila je predlagala tudi Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije. Zaščita slovenskega trga dela in preprečevanje zlorab s predlaganimi amandmaji koalicije ne bo zagotovljena, tujci bodo imeli lažje pogoje za delo na črno, torej namen zakona ne bo v celoti zagotovljen. Ta zakon prinaša potemtakem zgolj zmanjšanje administrativnih ovir za tuje delodajalce in tujce ter lažje urejanje področja nastanitve tujcev pri nas, ki delo opravljajo pri slovenskih ali tujih delodajalcih na ozemlju Slovenije.

Po mnenju Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke tak zakon pomeni diskriminacijo domačih delodajalcev in delavcev, zato ga ne moremo podpreti, če bodo naša dopolnila, ki so sicer bila sprejeta na odboru, danes pri glasovanjem koalicije črtana iz zakona. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine DeSUS bo predstavil gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi!

V Sloveniji je že nekaj časa izjemno pereča problematika tujih delavcev, ki so pri nas zaposleni večinoma na črno. S tem pa so podvrženi tudi sužnjelastniškim razmeram, izkoriščanju, životarjenju in nečloveškim življenjskim razmeram. Takšni tuji delavci svojih delodajalcev ne upajo prijaviti iz več razlogov, med drugim tudi zato, da ne bi bili sami kaznovani in ker se svojih delodajalcev preprosto bojijo. Zato bi predlog zakona, ki ga danes obravnavamo, lahko označili kot človekoljuben zakon. Je pa obenem žalostno, da delodajalci v Republiki Sloveniji, ki je nekdaj veljala kot obljubljeni deželci in ker smo si vsi Slovenci želeli, da bi res postala, kaže najgrši obraz kapitalizma, ki je za doseg lastnih finančnih koristi pripravljen posameznika izžeti, po potrebi tudi do konca.

Gre torej za predlog zakona, ki za delodajalce med drugim zaostre pogoje za pridobitev delovnih dovoljenj. Z njim se želi preprečiti zlorabe pri izdajanju delovnih dovoljenj, krepiti pravno varnost delavcev migrantov, vključno z njihovo nastanitvijo, zaščiti slovenskega trga dela in ustanoviti slovenski pravni red z evropskimi direktivami. Glavni poudarki predloga zakona so strožji pogoji za izdajanje dovoljenj za delo za zastopnike gospodarskih družb, ostrejši pogoji za podaljšanje dovoljenj za zaposlitev za delodajalce, dokazovati bodo morali, da so plačniki davkov in prispevkov ter večja zaščita pravic tujcev v smislu lažjih pogojev za pridobitev osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let. S tem predlogom bo urejena tudi pravna podlaga za izdajo podzakonskega akta o minimalnih bivalnih

higienskih standardih za tuje delavce, ukinitvev sezonskega dela v gradbeništvu, gostinstvu in turizmu ter enostavnejše izdajanje modre katere, pomembne za pridobivanje visokokvalificiranih kadrov.

Na matičnem delovnem telesu smo največkrat debatirali pri 18. členu predloga zakona, ki govori o pripravi delodajalca za izvajanje neke storitve v Sloveniji, pri čemer je večina prisotnih menila, da predlog zakona na tem mestu privilegira tuje delodajalce, medtem ko bi morali slovenski delodajalci izkazovati, da so registrirani za neko dejavnost in da plačujejo davke in prispevke, tujim delodajalcem tega ne bi bilo treba početi. Zato smo v namen preprečevanja takšnih razlikovanj sprejeli tudi amandma, ki enači tuje in slovenske delodajalce.

Ker v Poslanski skupini DeSUS ocenjujemo, da gre za predlog zakona, ki lahko prinese izboljšanje delovnih pogojev za tujce, ki pridejo v našo državo iskati boljši in lepši jutri, ga bomo podprli. Prav tako bomo podprli vse vložene amandmaje. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo in odločanje o amandmajih in členih, h katerim so amandmaji vloženi. To je 18., 27. in 34. člen.

Dajem najprej v razpravo amandma poslanskih skupin koalicije k 18. členu.

Gospod Tisel, izvolite.

MAG. ŠTEFAN TISEL: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Ravno ta člen, o katerem je bilo na več poslanskih skupinah govora oziroma na poročilih – gre za večjo varovalko za naše delavce, ki bi bili zaposleni ali pa tudi tuji delavci, zaposleni pri tujem delodajalcu, če ima registrirano svojo dejavnost oziroma če je plačeval vse prispevke. Tukaj smo si nekako bili enotni v vseh poslanskih skupinah na pobudo Obrtne zbornice, ki je ta pomislek dala, vendar so nas potem prepričevali z vladne strani, tam bi potem bili delavci v neenakomernem položaju oziroma delodajalci in da evropske direktive to preprečujejo oziroma onemogočajo.

Če primerjamo tisto zadevo, ko je šlo za garancije za tehnične aparate, ko se je potem izkazalo, da je resnica čisto nekje drugje, bi morda enako lahko to naredili, da ta amandma ne sprejmemo in vendarle pustimo te varovalke večje, kajti poslovna morala je prav gotovo v Evropski uniji večja in če bodo tuji delodajalci videli, da se da ribariti v kalnem v Sloveniji ali v drugih državah, ki so se kasneje priključile, gotovo bodo izkoristile te možnosti. Kajti vemo, da so poslovni cilji dobiček in se skušajo izogibati teh svojih obveznosti. Tako mi tega amandmaja zato ne bomo podprli, ker izničuje tisti amandma, ki je bil skupno sprejet, in predlagam, da ostanemo pri tem, kar smo sprejeli na odboru. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Mirko Brulc.

MIRKO BRULC: Lepo pozdravljeni vsi prisotni.

Najprej mi dovolite, da odgovorim gospodu Gorenaku pri prejšnji točki, ne vem, s kakšnim kontekstom se je omenila vodooskrba na Goriškem. Ampak mogoče ne veste, da smo pridobili 27 milijonov in da že dve leti gradimo ta vodovod. Upam pa, da ste s čistimi čevlji stopili na prelepo Goriško.

Da preidem k zakonu. Normalno, demografski trendi v Sloveniji so taki, kot so v razvitih demokracijah in gospodarstvih; v državah so vedno neka dela, ki jih domači ljudje ne želijo opravljati. Žal se to dogaja tudi v Sloveniji in ta 18. člen odpira tukaj nek problem, ki izenačuje vse te naše nezaposlene in tudi druge, ki bi sicer lahko opravljali delo, ki ga pa žal ne marajo. Moram povedati, da se je od leta 2008 do 2011 zmanjšalo za cca 20 tisoč delavcev, mi še vedno rečemo, iz drugih republik. Mi je zelo žal, da se sindikati niso več ukvarjali s to populacijo, seveda niso njihovi člani, ne plačujejo članarine, ampak kakšna ozimnica jim ne bi škodila. Razen v izjemnih primerih, kjer poznam, da so se posamezni sindikalni delavci potrudili in pomagali tem revežem.

Kolega Vili Rezman je govoril o tragedijah, o nesrečah, jaz bi govoril še o sramoti. Sramota za Slovenijo je, da so v tej gospodarski krizi ti ljudje, ki so bili dobesedno sužnji na nekaterih gradbiščih, doživljali tako tragedijo. Mi smo bili prejšnji teden v srbskem parlamentu in je zopet sramota, ko so nam omenili, kako je SCT pobral šila in kopita iz izjemno dobrih investicij v most čez reko Savo, ceste in tako dalje. Očitno taki smo Slovenci in tukaj bo treba narediti neko inventuro in komu reči tudi na svidenje. Sedaj je z Bosno in Hercegovino pripravljen sporazum, čakamo na ratifikacijo te države in upam, da bo potem, sicer za naprej, ta zadeva rešena. Vi veste, da smo SDK ukinili, ker je bil preveč realsocialističen, ampak zdaj ga vračamo v nekih drugih okvirih. Ne boš mogel dati plače, če niso plačani prispevki, in to je prav tudi za te delavce in mislim, da je to ukrep, ki bo vsem nam vrnil ugled.

Moram pa povedati, da je veliko primerov, to poznam iz domačega okolja, kjer so tako imenovani "gazde" dobili plačilo, vendar ga niso dali svojim delavcem, izgubili so se Bosni in Hercegovini ali kjerkoli, delavci pa so brez vse socialne varnosti ostali tukaj v Sloveniji.

Ta zakon bom z veseljem podprl. Škoda je, da prihaja tako pozno, morali bi ga imeti pred krizo, potem bi ta stvar imela popolnoma drug učinek, ampak nikoli ni prepozno. Seveda bom podprl tudi 27. in 34. člen. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Marijan Križman.

MARIJAN KRIŽMAN: Hvala lepa.

Saj tudi Ivan je lepo ime, tako da ni problem.

Ja, zakon je nastal spričo okoliščin, ki so nastajale v zadnjih letih, ko je nastala kriza, predvsem v gradbeništvu, in so se začeli pojavljati lastniki podjetij, ki so ravno tako želeli hitro obogateti, kot takrat ko je bila konjunktura, in imeti od tega svojega dela veliko več, kot so imeli. Zaradi tega je prišlo do zlorabe delavcev in so kar naenkrat

delavci, se pravi delovni ljudje, postali orodje in sredstvo za bogatenje. Na žalost. In marsikatera usoda se je tudi tragično končala, marsikdo je šel domov brez ničesar. Ampak, dobro, o tem so že moji predhodniki govorili.

Jaz bom odprl 18. člen, ki ureja plačila, ureja registracijo in tako dalje, in vse to bo treba predložiti, če boš želel odpreti firmo. Nič več se ne bo dalo delavce kar na neko skrito firmo, kako bi rekel, "prevekslati" v trenutku, ko ti bo to odgovarjalo, ko bodo prihajala plačila in ker delavce daš na drugo firmo, ti jih ni treba več izplačati, oni niso več delavci istega delodajalca. Kot ena takšna civilizacijska, mogoče je o tem zelo težko govoriti, vrednota je tudi ta, da bi ljudje v podzakonskem aktu dobili neko regulativo o tem, kje bodo spali, dobili bodo neke minimalne higienske pogoje za življenje. Po mojem prepričanju je to tisto, kar smo na odboru in povsod izpostavljali, o tem govorili in kar se je v javnosti najbolj govorilo in kar so mediji, zlasti je televizija prikazovala, kaj se v naši državi dogaja. In kot je rekel Mirko Brulc ali nekdo drug – Slovenija je zelo padla s tako slabim odnosom do ljudi. Vendar po mojem prepričanju zdaj ni potrebno nobeno opravičevanje, ker zakon bo sprejet, zakon bo zafunkcioniral in stvari se bodo spremenile. Je pa veliko delodajalcev, ki so ravno tako prišli od drugod in so mislili, da je Slovenija meka za denar. Tega niso dosegli in potem so se seveda šli takšne rabote, ki so nas pripeljale do tega, da je bilo treba vse to, o čemur ta zakon danes govori in je pred nami, ga udejanjiti, ga sprejeti in zaustaviti to divje zaposlovanje in bogatenje na račun delovne sile, ne pa na račun dela in pogodb, ki jih nekdo sklene z drugim, da bi si lahko ustvaril svoje blagostanje.

Zakon bom seveda podprl in prepričan sem, da bo tudi v javnosti in tudi pri tistih, ki ga bodo uporabljali, naletel na dober odziv in da bo s tem to vprašanje zaključeno. Hvala.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Vidim, da je še nekaj prijavljenih k razpravi. Prosim, kdor bo razpravlja, naj se prijavi.

Besedo ima gospod Anton Kampuš.

ANTON KAMPUŠ: Spoštovani podpredsednik, spoštovani minister, kolegice in kolegi. Lepo vas pozdravljam!

Želim povedati, da bomo vsekakor amandma k 18. členu, 27. in 34. podprl. Podprl bom tudi zakon o zaposlovanju tujcev iz preprostega razloga, ker smo imeli veliko število tujcev, zaposlenih v Sloveniji, in sem prepričan, da bodo kar v kratkem času prišli spet časi, ko bomo te tujce ponovno rabili. Seveda je bilo na račun tega veliko napisanega, veliko nekorektnosti smo doživeli v Sloveniji do njih in te stvari je treba v kratkem popraviti. Zakaj trdim, da jih bomo spet rabili? Zaradi tega, ker je danes že evidentno, da je po najnovejših podatkih naš izvoz povečan za cca 20 %. To so odlični podatki. Kaj se je zgodilo v Sloveniji, da povečujemo izvoz? Zgodilo se je to, da so izvozniki odlični in da so tudi nekateri drugi, ki v tem trenutku v Sloveniji niso bili izvozniki, in glede na to, da v Sloveniji ni dovolj poslovnih priložnosti za vse, so se morali usmeriti v izvoz. Torej, danes beležimo odlično 20 % rast izvoza tudi na račun

drugih delodajalcev, tujih delodajalcev, ki prihajajo iz držav, kjer imajo verjetno drugačne zakonodaje. Evropska zakonodaja še ni poenotila kriterijev in to pomeni, da naša zakonodaja, ki postaja bolj restriktivna in ne dopušča več odloga plačevanja prispevkov, nas lahko postavi v nekonkurenčen položaj napram tistim državam, kjer, recimo, finančna disciplina in siceršnja disciplina še ni toliko zagotovljena. To je en problem.

Drugi problem je, da si ne predstavljam, kako naj bi podjetje pri nas delalo in začelo svoje storitve, ne da bi pred tem zagotovilo izplačilo davkov in vseh zahtevanih prispevkov. Tako v tej obrazložitvi, zakaj ta amandma ni sprejemljiv, tega ne razumem dobro. Pričakujem, da lahko dela podjetje samo, če ni doslej delalo na črno in da je izpolnilo vse zakonske obveze. Enako pričakujemo od tujega podjetja in od tujega delodajalca. Zato se mi zdi odstavek, ki bi ga črtali s tem amandmajem, pravzaprav smiseln in zelo koristen. Zavedam pa se, da je v neskladju z evropskimi direktivami in da bi se morali konfrontirati in soočiti z nasprotovanjem Evropske komisije, ki bi nam lahko to očitala. Ampak gre za vprašanje delavskih pravic v Evropi. In če gremo v bolj skrajno primerjavo, recimo, govor je tudi o delavskih pravicah tujih delavcev, ki so zunaj Evropske unije. Recimo, Kitajska bo vedno bolj konkurenčna, ker tam ne spoštujejo nikakršnih delavskih ali sindikalnih pravic in bodo cene bistveno nižje od naših. Nekaj podobnega imamo tudi znotraj Evropske unije. Kljub direktivam, kljub standardiziranim rešitvam je treba opozoriti, da obstajajo različne zakonodaje prav na področju delavskih pravic in delovnih dovoljenj, izdaje delovnih dovoljenj. Tako sam ne vidim pravzaprav v tem odstavku nič hudega. To je varovalka, ki bi zagotavljala korektnější pristop tuje firme in tujega delodajalca na našem trgu.

Tako bomo pri glasovanju in pri odločanju o tem amandmaju tehtali med zavezami, ki jih imamo do Evropske unije, do Evropske komisije, ampak mislim, da imamo tam vedno pogajalski prostor, kjer lahko obrazložimo. In celo več, celo zahtevamo, da se evropske direktive prilagajajo zakonodaji, ki jo ocenjujemo kot bistveno boljšo in pravičnejšo. Mislim, da bi bila taka zakonodaja s tem drugim odstavkom pravičnejša, bi bila smiselna in mogoče bi bila vredna bitke tudi znotraj Evropske unije. Tako osebno mislim, čeprav je tudi naša poslanska skupina med predlagatelji tega amandmaja – in tudi sprašujem gospoda ministra, ali bi bilo res usodno, če mi tega amandmaja ne bi sprejeli in bi pustili člen nedotaknjen. Kaj bi se zgodilo tudi v odnosu do Evropske komisije? Ali bi bilo mogoče izpostaviti ta problem tudi na evropski ravni in bi začeli z uvajanjem discipline tudi pri takem členu? Mislim, da je to eden tistih motivov, kjer se bitka spleča, in ni nujno, da bi izstopili poraženi iz te razprave.

Torej, postavljam vprašanje: Kaj se zgodi, če tega amandmaja ne sprejmemo in če ostane 18. člen nedotaknjen? Mislim, da gre za varovalko, ki jo je treba ocenjevati tudi ne samo z vidika interesa naših delavcev in naših podjetij v teh konkurenčnih razmerah, ampak tudi z vidika dolgoročnega zvišanja pravic delavcev v drugih evropskih državah. Hvala.

PODPREDESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Ivan Svetlik, minister za delo, družino in socialne zadeve.

DR. IVAN SVETLIK: Hvala lepa. Spoštovani in spoštovane!

Amandma Slovenske ljudske stranke, ki je bil najprej sprejet pa zdaj predlagamo, da se umakne, ima seveda dober namen. To smo tudi razumeli, ko je bil ta amandma predložen, vendar po ponovni preučitvi ravno teh direktiv, ki določajo tudi podredno našo zakonodajo, ugotavljamo, da ga ne moremo v tej obliki ohraniti.

Rad bi pa poudaril, da pri tej razpravi je treba razločevati med dvojim.

Prvič, gre za čezmejno opravljanje storitev nekega podjetja v drugi državi. V tem primeru gre za to, da napolitimo delavce v drugo državo ali iz druge držav k nam. Tukaj gre za napolitene delavce, za napolitene delavcev. Drugo pa je vprašanje, kadar nek delavec, nekdo iz druge države, tretje države, pride k nam in zaprosi za delovno dovoljenje, bodisi da bi opravljal svojo neko poslovno dejavnost ali da bi se pri nekom zaposlil. Tukaj pa gre potem za izdajo delovnih dovoljenj. Ti dve stvari se pač po veljavni evropski ureditvi ne mešata med seboj.

Ko gremo na prvi primer, se pravi, ko gre za to, da so napolitni delavci za izvajanje storitev k nam, recimo, ko pride neko tuje podjetje s temi delavci, ti ne potrebujejo delovnih dovoljenj. Pride podjetje z vsemi delavci vred v naš prostor in tu lahko opravlja svojo storitev. Ti delavci pa morajo imeti pri njem, pri tem podjetju, urejen status, tako kot določa zakonodaja države, v kateri ima to podjetje sedež. To je njihova zakonodaja, njihov red in seveda tudi odgovornost te države, da kontrolira to podjetje, ali ima vse te stvari tako urejene, kot morajo biti. Pri čemer se seveda lahko zgodi tudi to, kar se verjetno bo dogajalo, se dogaja, da pride tisto tuje podjetje k nam spet z delavci iz neke tretje države. Tudi to je mogoče. Ampak to je stvar, ki jo mora nadzirati država, kjer podjetje sedež ima. In v tem smislu bi takšna ureditev pomenila, da mi od tega podjetja pa potem dodatno zahtevamo tisto, kar od svojih podjetij ne zahtevamo, se pravi, da bi moralo predložiti neka dokazila, ki jih pa naša podjetja ne predložijo, takrat ko pridejo na delovišče, ko opravljajo neko storitev kjerkoli že. In v tem smislu bi to pomenilo in bi bilo lahko interpretirano, kot da gre dodatno za nesorazmeren ukrep pri zahtevi do podjetja, ki tako storitev opravlja.

Seveda, drugo je pa vprašanje, zelo relevantno vprašanje, kaj pa, če to podjetje prihaja iz države, ki ima pa nižje standarde. Zelo relevantno vprašanje! Ampak to vprašanje se pa ureja na drugačen način. Tukaj imamo pa, gre za minimalne pravice delavcem, ki jih je treba njim zagotoviti, ko so napolitni v drugo državo. To pa ureja Direktiva 96/71 Evropskega sveta o napolitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev. Ta direktiva pa pravi, da morajo biti zagotovljeni tem delavcem, ne glede na to, kako ima ta država pri sebi urejeno, minimalni pogoji za delo in zaposlitev v skladu z nacionalnimi predpisi in splošno veljavnimi kolektivnimi pogodbami, tako kot veljajo v državi, v

katero je šel delati. Ti minimalni standardi. Se pravi, romunsko podjetje denimo, če ima nižje plače, kot jih imajo naša podjetja, mora plačati minimalno plačo po naših standardih.

Se pravi, ne more iti pod ceno, ki je pri nas določena za delavca kot minimalna plača. To isto velja tudi za druge pravice, ki so pri nas določene, dogovorjene v kolektivnih pogodbah ali pa ki jih določa naša zakonodaja. Seveda isto velja tudi za naša podjetja, da bomo to razumeli, ko gredo v Avstrijo, denimo. Ker je bilo takoj vprašanje, če imajo naša podjetja lahko nižje plače, da bodo lahko konkurirala čez mejo – ne bodo, ker morajo izpolnjevati te minimalne standarde, kot jih določajo avstrijski predpisi. Minimalne standarde. Seveda od minimalnih standardov navzgor je pa tisto, čemur pravijo znotraj Evropske unije konkurenca na prostem trgu storitev, kjer je pa treba upoštevati, da neko podjetje lahko ceneje, drugo pa nekoliko dražje te storitve zagotavlja. In v tem je zdaj vsa logika urejanja vsega teh vprašanj.

Seveda lahko ugotavljamo, da ima ta logika pomanjkljivosti, ne drži v celoti; ne moremo pa seveda tega delati po tej poti, da rečemo, da ne bomo spoštovali pravic Evropske unije, pa, bomo tvegali spor in plačevanje kazni, ampak moramo to narediti, če mislimo, da bi bilo to prav, preko naših poslancev v Evropskem parlamentu in zahtevati potem tudi, da se direktive, ki urejajo to vprašanje, ustrezno spremenijo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Ne vidim več želje po razpravi. Še, gospod Pukšič, izvolite.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa.

Poslušati razlago ministra je pač eno, mogoče iz teoretičnega dela, iz praktičnega dela in iz izkušenj pa bi ta amandma vendarle nekatere zadeve reševal. Pa ne nazadnje tudi Obrtno-podjetniška zbornica se strinja s tem, da izjava o vrsti opravljanja storitve ni dovolj, ampak bi moral delodajalec dokazati, da ima dejansko registrirano dejavnost, ki jo želi opravljati. S tem da predloži potrdilo o registraciji delodajalca, ampak vendarle bi bilo definitivno tudi za celotno njegovo nastopanje bistveno bolje, tudi za zaposlene, če hočete, ki bodo pri takšnem delodajalcu, da se že na začetku pač ve, tudi s tem, če je posloval v državi, kjer pač je, tako kot se to spodobi, da so plačani davki in prispevki. Namreč, marsikaj se dogaja. Bom konkreten.

Poznam primere, ko so podjetja, ki so bila od zunaj, nastopala v Sloveniji, in sicer tako, da so prišli s svojimi delavci in so te delavce posojali drugim podjetjem za opravljanje nekega dela. Celo več, tega so se posluževala tudi kakšna javna podjetja. In kaj se je dogajalo? Temu podjetju, ki je posodilo delavce, so pač ta podjetja, katerakoli že, za opravljeno delo plačala opravljeno delo, ta podjetnik, ki pa je prišel z delavci, pa ni odvajal – komu? Tukaj v tej državi dajatev. Minister – konkretni primer. In kaj se je zgodilo? Tisti, ki je že enkrat plačal temu podjetniku opravljeno delo, je danes dobil račun od davčne in je moral davke še enkrat poravnati. Mislim, da je to popolnoma nesprejemljivo. S tem seveda ne rečem, da bi s tem

preprečili, ampak vendarle bi imeli neko sliko, kdo sploh prihaja in na kakšen način, seveda ta podjetnik pa je prišel, je firma zaprl in je bila zgodba končana. Jaz poznam primer, ko je morala posredovati celo policija med enim in drugim, ampak ta slovenski delodajalec je imel v tem primeru popolnoma prav in je bil neupravičeno ponovno terjati in je plačal dajatve. Glede na to, da so nekateri poslanci razpravljali v podporo temu amandmaju, bo ta amandma k temu predlogu zakona o zaposlovanju tujcev prinesel več dobrega, pa mislim, da več slabega, če tega amandmaja ne bi sprejeli.

Nekoč, pa še ne dolgo tega, mi je nekdo rekel, da bi morali – pa tudi prebral sem nekje – poslanci bolj bdeti nad sprejemanjem zakonodaje, ne pa samo potrjevati to, kar vlada pripravi. Jaz se s tem strinjam. To pa izključno zato, ker 90 ljudi, ki smo izvoljeni od volivk in volivcev in smo tako rekoč dnevno v kontaktu z delavci v gradbeništvu, komunalni, zdravstvu, socialni in kulturi, celotnem družbenem spektru, imamo bistveno več informacij, tudi takšnih konkretnih, kot pa samo tisti, ki zakonodajo pripravljajo in jo po nekih paragrafi sestavljajo. Zato so takšni amandmaji življenjski in jaz upam, da bo ta amandma sprejet. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Ne vidim več želje po razpravi, zato zaključujem razpravo k 18. členu in amandmaju k temu členu.

Prehajamo na razpravo k 27. členu in amandmaju, ki sta ga vložile poslanske skupine koalicije. Ne vidim želje po razpravi in zaključujem razpravo.

Prehajamo na razpravo o 34. členu ter amandmaju, ki so ga k temu členu vložile poslanske skupine koalicije. Želi kdo besedo? (Ne.)

Zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbornice odločali danes v okviru glasovanj, in sicer ob 18.10. S tem prekinjam to točko dnevnega reda. Nadaljevali bomo ob 18.10.

(Seja je bila prekinjena ob 17.37 in se je nadaljevala ob 18.10.)

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Prehajamo na glasovanje Državnega zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverijo delovanje glasovalni naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 5. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja po skrajšanem postopku.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi

bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskklajen.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 75, proti nihče.

(Za je glasovalo 75.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 8. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zemljiški knjigi v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 22. 3. 2011.

Najprej odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 40. členu.

Želi kdo besedo v imenu poslanske skupine?

Prosim gospod dr. Gorenak, obrazložitev glasu.

DR. VINKO GORENAK: Obrazložitev glasu. Ta amandma, ki je sicer povezan v nadaljevanju še z enim, govori dejansko o tem, kako lahko sploh zemljiškoknjizne zadeve vlagamo. To je bil tudi spor, če smem tako reči, pri prejšnjem sprejemanju zakona. Koalicija je zakon sprejela in Državni svet je dal veto, potem ga pa koalicija ni izglasovala. Takrat je šlo za to, da zemljiškoknjizne zahtevke lahko vlagajo samo odvetniki in notarji, ni bilo več mogoče, da bi jih vlagali posamezniki. Koalicija pa je v tej varianti zakona, torej v varianti zakona, ki je danes pred nami, popravila dejansko samo dve stvari. Prva je ta, da je upravičence širila na nepremičninske agencije, in drugič, da je to pravico dala tudi posamezniku, ki ima računalniški dostop do varnega sistema, če poenostavim. In tako je tudi po mnenju Sodnega sveta. Sodni svet je namreč opozoril in rekel, da se s tem zakonom ne strinja zlasti v tistem delu, kjer gre za to, da posamezniku ni več omogočeno, da bi lahko tudi v fizični obliki, ker gre zlasti za starejše osebe, prinesel dokumentacijo na ustrezno sodišče in vložil zadevo ter s tem končal postopek. Naša amandmaja, ki sta med seboj povezana, to odpravljata. Dajeta torej tisto pravico posameznikom, ki so zlasti starejši in nevajeni računalniške tehnologije, da lahko to za svoje potrebe uredijo na sodišču tudi za nižje stroške, in tako se nam zdi prav. Sprejetje teh dveh amandmajev je pogoj tudi kasneje za podporo zakonu. Ne vidimo namreč potrebe, da bi tisto, kar je Marija Terezija uvedla in rekla, da tudi nepismen državljan, ker takrat jih je bilo malo več, lahko zemljiško vknjižbo opravi na sodišču, da bi danes, toliko časa po Mariji Tereziji, to odvzeli ljudem. Zato prosim za podporo temu amandmaju. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Vidim, da ne želi nihče več besede, zato bomo prešli na odločanje. Preden bomo odločali, vas bi rad opozoril, da je amandma vsebinsko povezan z amandmajem k 55. členu. Če ta amandma, o katerem bomo sedaj odločali, ne bo sprejet, postane amandma k 55. členu brezpredmeten.

Glasujemo. Glasovalo je 76 poslank in poslancev, za 33, proti 42.

(Za je glasovalo 33.) (Proti 42.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet. S tem je postal amandma k 55. členu brezpredmeten.

S tem zaključujemo odločanje o amandmajih in zaključujem tudi drugo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona.

Ker v drugi obravnavi k dopolnjenemu predlogu zakona amandmaja nista bila sprejeta, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskklajen.

Želi kdo obrazložiti glas v imenu poslanske skupine?

Dr. Gorenak, prosim.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

Sprejemamo torej, sprejeli boste brez nas v SDS zakon, ki ste ga že sprejeli novembra lanske leto in Državni svet je dal veto. Potem ste si premislili in ste ga sami v koaliciji vrgli. To pomeni, da smo potem mi dali v opoziciji predlog zakona, ki bi ustrezal, pa ste mu rekli "ne". Ker je bil opozicijski, kajne, saj drugače bi bilo v redu? Nato ga je vložila skupina poslancev, ampak ta zakon, o katerem bomo zdajle glasovali, je identičen tistemu, ki ga je zavrgel Državni svet, in identičen tistemu, ki ga kasneje vi niste potrdili. Naredili ste samo dve izjemi. Ta izjema je, da poleg odvetnikov in notarjev dovoljujete tovrstne stvari početi še nepremičninskim agentom in posameznikom, ki imajo računalnik, ki imajo varno pošto in imajo tak dostop. Jemljete pa to pravico s tem zakonom ljudem, ki so načeloma bolj revni, načeloma starejši ljudje, ki tovrstnih stvari ne obvladajo. Za njih bodo to delali odvetniki in notarji ali nepremičninske agencije. Gospodarska zbornica nas je opozorila, da to pomeni od 10 do 30 milijonov evrov, ki bodo izpuljeni iz rok posameznikom in dani prav tem kategorijam ljudi. Občine ne bodo smele več vlagati zemljiškoknjiznih zahtevkov, občine, ki imajo cele pravne službe, kot je ljubljanska. Ampak tudi kar se tiče samih dovolil, je situacija relativno jasna. Gospodarska zbornica je zelo jasno rekla, da ga ni v Evropi sistema, ki bi bil vsaj podoben temu, kar koalicija predlaga. Ampak žal je tako. Ta predlog zakona zaradi antiljudske naravnosti in lobijske naravnosti, ki ga želite sprejeti, ga boste sprejeli brez naše podpore. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod mag. Sajovic v imenu poslanske skupine LDS.

MAG. BORUT SAJOVIC: Zadeve so takšne, da zakon daje enake možnosti vsem. Tistim, ki želijo vlagati zadevo v fizični obliki kot fizične osebe, bo to omogočeno na Okrajnem sodišču v Ljubljani, ostali bodo lahko vlagali ali v elektronski obliki ali preko notarjev. Že sedaj 95 % uporabnikov teh storitev vlaga zemljiškoknjizne zadeve prek notarjev. Seveda tudi ne drži, da občine te možnosti ne bodo

imele, občine pa tudi krajevne skupnosti, kjer so opredeljene kot pravne osebe, to funkcijo imajo. Pa pogledajmo še enkrat. Poleg notarjev bodo lahko zemljiškoknjižni predlog vložile tudi fizične ali pravne osebe v svojem imenu, pa tudi odvetniki, gospodarske družbe, nepremičninske agencije, ki izpolnjujejo pogoje za opravljanje storitev v prometu z nepremičninami, ter zagotovo tudi državno in občinsko pravobranilstvo. Jaz sem vesel, da smo dosegli popolno soglasje, ko smo predlog predstavljali na komisiji Državnega sveta, kjer je bil veto sprejet, in da smo tudi na Odboru za notranjo politiko kljub pestri polemiki tudi politično hujskaški debati najbrž na koncu zakon sprejeli soglasno z 10 glasovi za in nobenim proti.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospa Cvetka Zalokar Oražem v imenu poslanske skupine.

CVETKA ZALOKAR ORAŽEM: Hvala lepa.

Zakon bomo v Poslanski skupini Zares podprli, kajti treba je reči, da je predlog, ki je pred nami, bistveno, ampak res bistveno, drugačen in bistveno boljši od tistega zakona, ki je bil v preteklem mesecu zavrnjen. Če grem po vrsti, potem moram reči, da smo v zakonu najprej dosegli to, da je krog tistih, ki lahko vlagajo zemljiškoknjižne predloge, bistveno širši. To so poslej tudi občine kot pravne osebe, to so tudi druge fizične osebe, ki razpolagajo z ustrežno elektronsko komunikacijo, to so tudi podjetniki, samostojni podjetniki in gospodarske družbe. Krog tistih, ki lahko vlagajo, je bistveno širši. Drugič. Tudi državljani bodo lahko neposredno vlagali svoje predloge na sodišču, kar govori 125.a člen v 11. točki, in sicer bodo to lahko počeli na zapisnik. In tu je sprememba, ki je prav tako bistvena. Tisto, kar smo morda v naši poslanski skupini še delno razočarani, je, da v tem delu nismo omogočili, da bi to lahko počele tudi pooblaščen osebe in da ne bi omejili možnosti vlaganja samo na sodišču, kjer leži nepremičnina. Tu žal nismo uspeli, vendar zaradi te zadeve še vedno menimo, da je zakon bistveno boljši, kot je bil, in mnogi razpravljavci danes ne govorijo o dokumentu, ki ga imamo ped seboj, pač pa o tistem, ki smo ga že zavrnili. Tam notri določene stvari niso bile mogoče, zdaj pa je krog bistveno širši. Mislim, da so ti pomisleki vendarle manjši, zato lahko takšen zakon podpremo. Ostaja pa dilema, ki je odprta že od temelja, ali Slovenija preide v celoti samo na elektronsko vlaganje ali bomo hranili tudi še drugačne oblike vlaganj. In v tej točki nas opozarjajo tudi na Sodnem svetu, ampak tukaj poti nazaj najbrž ni bilo več.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Kikelj v imenu Poslanske skupine SD.

JANEZ KIKELJ: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Tudi v naši poslanski skupini bomo ta zakon podprli. Sem že prej v uvodni predstavitvi razložil, zakaj, želim pa samo poudariti, da to, kar govorijo v opoziciji, praktično ni res. Vsaka fizična, pravna oseba v svojem imenu bo lahko vlagala,

zastopnik predlagatelja bo lahko vlagal, gospodarska družba ali espe, ki se ukvarja z nepremičninami, ki je registriran, bo lahko vlagal in tudi državno in občinsko pravobranilstvo. Pri prejšnjem zakonu se spomnim, je bilo največ pripomb z občin, da sami ne bodo mogli vlagati, to se zdaj popravlja in mi menimo, da s temi spremembami, ki jih je zakon doživel od jeseni do sedaj, je sigurno sprejemljiv. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod dr. Gorenak v lastnem imenu.

DR. VINKO GORENAK: Hvala.

V lastnem imenu in ne koalicijskim poslancem, ker je nesmiselno, ampak gledalcem. V lastnem imenu lahko rečem samo to. Sodni svet je proti in pove: "Ne strinjamo se s tem, da v nekem prehodnem obdobju onemogočate trajno vlaganje posamezniku v fizični obliki. Pustite ta člen." To je rekel Sodni svet. Ne. Ta člen je ostal notri in v določenem časovnem obdobju bo to dostopno samo v elektronski obliki ali posamezniki ali preko fizičnih oseb. To je točno. Pomeni pa, da v določenem časovnem obdobju zaradi člena, kakršnega imate, posameznik tega ne bo mogel narediti. In tega ljubega posameznika, zdaj "fujtramo", po domače povedano, s sodiščem v Ljubljani, kajti tam bo pa še lahko. Dragi moji, veste, ne na tak način, in to iz temeljnega razloga, ker do sodišča v Ljubljani je treba priti. To ni 100 m daleč v Slovenskih goricah, v Halozah, na Kozjanskem ali pa v Beli krajini ali pa v okolici Gorice – je treba do tja potem tudi priti. Tako da malo bi bilo treba na ljudi gledati in ne samo na lobije. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospa Zalokar, izvolite.

CVETKA ZALOKAR ORAŽEM: Še v svojem imenu. Jaz bom zakon podprla, ker se lahko zemljiškoknjižni predlogi vlagajo na kateremkoli sodišču. Tisto, kar je omejeno, je vlaganje pritožb, ugovorov in drugih vlog, ne pa zemljiškoknjižnega predloga. Ta del je možno vlagati samo pri Okrajnem sodišču v Ljubljani. Kar se tiče še zadnje zadeve, zaradi katere mislim, da je dobro zakon podpreti, prehodno obdobje je v tem zakonu črtano in ga ni več. Tri leta ni več prehodnega obdobja, pač pa je odslej dana trajna možnost vsem državljanom, da lahko vlagajo svoje predloge tudi na sodiščih neposredno, osebno, na območju, kjer imajo oziroma kjer leži konkretna parcela. Tako prehodnega obdobja ni več. Bil je to prvotno predlog naše stranke, ki smo ga razširili in je pravzaprav zadeva postala brez časovnih omejitev.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Prehajamo na odločanje.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 54, proti 21.

(Za je glasovalo 54.) (Proti 21.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 9. točko dnevnega reda – to je z drugo obravnavo

Predloga zakona o zaposlovanju in delu tujcev v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 22. 3. 2011.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 18. členu. Ugotavljam, da ne želi nihče razpravljati.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 27. členu.

Oprostite, o prejšnjem bomo še glasovali.

Glasujemo o 18. členu. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 43, proti 26.

(Za je glasovalo 43.) (Proti 26.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 27. členu.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 71, proti nihče.

(Za je glasovalo 71.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 34. členu.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 72, proti nihče.

(Za je glasovalo 72.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih.

S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Besedo dajem predstavniku Vlade, predlagateljice predloga zakona, če želi podati predlog za nadaljevanje obravnave.

Gospod minister Svetlik, izvolite.

DR. IVAN SVETLIK: Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik. Poslanke in poslanci!

Glede na to, da gre samo za tri amandmaje k temu zakonu, predlagam, da bi skladno s 138. členom Poslovnika Državnega zbora še v okviru tega zasedanja Državnega zbora opravili tudi tretje branje.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členi dopolnjenega predloga zakona, predlagatelj zakona predlaga, da zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na odločanje o navedenem predlogu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovala več kot tretjina navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 56, proti nihče.

(Za je glasovalo 56.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Državni zbor bo tretjo obravnavo predloga zakona opravil v torek, 29. 3. 2011, po končanem glasovanju. Službe zbora bodo pripravile pregled, v katerega bodo vključeni sprejeti amandmaji in členi, h katerim so bili amandmaji sprejeti. Amandmaje k tem členom lahko kvalificirani predlagatelji vložijo do začetka tretje obravnave predloga zakona na seji zbora.

Prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **23.A TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO ZAHTEVE SKUPINE POSLANCEV, DA DRŽAVNI ZBOR ODLOČI O ODLOČITVI KOLEGIJA PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA, DA SE PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O USTANOVITVI OBČIN TER O DOLOČITVI NJIHOVIH OBMOČIJ, EPA 1645-V, OBRAVNAVA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Kolegij predsednika Državnega zbora je na 97. seji dne 16. 3. 2011 sklenil, da se Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovim območij, ki ga je predložila skupina poslancev s prvopodpisanim Samom Bevkom, obravnava po skrajšanem postopku. V poslovniskem roku je skupina dvajsetih poslancev s prvopodpisanim dr. Lukom Jurijem na podlagi desetega odstavka 21. člena Poslovnika Državnega zbora zahtevala, da Državni zbor odloči o prej navedeni odločitvi Kolegija predsednika Državnega zbora.

Besedo dajem predstavniku predlagateljev te zahteve gospodu dr. Luku Juriju.

DR. LUKA JURI: Hvala lepa. Lep pozdrav! Spoštovani!

Podpisani smo predlagali, da o odločitvi o uvrstitvi zakona po skrajšanem postopku odločamo na Državnem zboru, ker menimo, da čeprav gre prostorsko, tekstovno za dejansko manjšo spremembo zakona, gre vsebinsko za pomembno in poglobitno spremembo zakona. Zaradi tega je pomembno, da gre po rednem postopku. Predlog zakona je namreč v nasprotju z določili Zakona o lokalni samoupravi, najbolj očitnem nasprotju na primer z določilom, ki smo ga sprejeli pred kratkim, da mora občina imeti najmanj 5 tisoč prebivalcev. Naselje Ankaran, za katerega se predlaga ustanovitev občine, nima niti 3 tisoč prebivalcev. Zaradi tega očitnega nasprotja z zakonskim določilom, ki ga je med drugim koalicija sprejela pred kratkim, menimo, da takšne spremembe ne bi niti smeli obravnavati, če pa jo že, da mora iti po rednem postopku. Poleg tega menimo, da je takšna občina v nasprotju z določbami ustave, točneje z 8. členom Ustave, ki določa, da morajo biti zakoni podrejeni mednarodnim pogodbam, s 64. členom Ustave, ki določa, da se o zadevah, ki zadevajo vprašanje narodne skupnosti, odloča le ob soglasju teh narodnih skupnosti – vemo, da v primeru Ankarana soglasja italijanske narodne skupnosti nimamo – in v nasprotju s 139. členom Ustave, ki določa, da občine združujejo naselje ali več naselij, kjer ljudje uresničujejo svoje skupne interese. Ankarančanke in Ankarančani te skupne interese uresničujejo v sklopu urbane zasnove mesta Koper. Naj vam ponovim, Ankaran je del urbane zasnove mesta Koper in zaradi tega se nam takšna ustanovitev zdi enako absurdna, kot če bi danes razpravljali o ustanovitvi občine Fužine ali pa občine Moste Ljubljana.

Zaradi tega predlagamo, da Državni zbor ne sprejme, ne potrdi odločitve Kolega predsednika Državnega zbora, da se gremo tega postopka po redni poti tudi zato, da imamo lahko odprto splošno

razpravo, kjer bomo skupaj ugotovili, ali je zakon sploh primeren za nadaljnjo obravnavo, in tudi zato, ker bomo na takšen način zadovoljili želje vseh, prav vseh v Državnem zboru, da se o takšni spremembi zakona in o ustanovitvi občine Ankaran odloča na plenarni seji. Če bo šla zadeva po rednem postopku in po splošni obravnavi, ne bo več možnih zapletov na odborih, na matičnih delovnih telesih, ker se bomo o tem takoj in neposredno pogovarjali na plenarni seji Državnega zbora.

Zaradi tega podpisani pozivamo Državni zbor, da glasuje proti odločitvi Kolegija predsednika Državnega zbora. Hvala lepa.

PODPREDSNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

O tej zahtevi ni razprave in obrazložitve glasu. Zboru predlagam, da odloči o naslednjem sklepu: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona in o ustanovitvi občin in o določitvi njihovih območij se obravnava po skrajšanem postopku. Če sklep ne bo sprejet, bo Državni zbor predlog zakona obravnaval po rednem postopku.

Prehajamo na odločanje. Glasovanje teče. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 23, proti 48.

(Za je glasovalo 23.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet, zato bo Državni zbor predlog zakona obravnaval po rednem postopku.

V skladu s prvim odstavkom 122. člena Poslovnika Državnega zbora z jutrišnjim dnem prične teči 15-dnevni rok za vložitev zahteve za splošno razpravo o predlogu zakona.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **24. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.**

Državni zbor bo danes opravil obravnavo in odločanje o a, č in d podtočki.

Najprej bomo obravnavali **Ugotovitev o prenehanju mandata poslanca v skladu z 9. členom Zakona o poslancih.**

Mandatno-volilna komisija je Državnemu zboru na podlagi tretje alineje 36. člena Poslovnika Državnega zbora predložila naslednji sklep: Državni zbor Republike Slovenija na podlagi obvestila Okrožnega sodišča v Kopru z dne 16. 3. 2011 ugotavlja, da je poslanec Srečko Prijatelj pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od 6 mesecev, zato mu v skladu s tretjo alinejo prvega odstavka in drugim odstavkom 9. člena Zakona o poslancih preneha mandat z današnjim dnem.

Prijavljenih k razpravi ni. Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 68, proti 1.

(Za je glasovalo 68.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je Državni zbor predlagani sklep sprejel.

O sprejetem sklepu bom takoj obvestil Državno volilno komisijo in jo zaprosil, da Državnemu zboru sporoči, kateri kandidat oziroma

kandidatka bo v skladu s 17. členom Zakona o volitvah v Državni zbor postal poslanec oziroma poslanka za preostanek mandatne dobe namesto poslanca, ki mu je prenehal mandat. Na podlagi obvestila Državne volilne komisije bo Mandatno-volilna komisija Državnega zbora pripravila poročilo o izboru in Državnemu zboru predlagala potrditev mandata novemu poslancu oziroma poslanki.

Bivšemu poslancu se za njegovo delo, ki ga je opravljal v Državnem zboru, zahvaljujem.

Prehajamo na **obravnavo Predloga sklepa o imenovanju člana Sveta za sistem plač v javnem sektorju.**

Predlog sklepa je v obravnavo Državnemu zboru predložila Mandatno-volilna komisija. Prijavljenih k razpravi ni. Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se v Svet za sistem plač v javnem sektorju kot predstavnik Državnega zbora imenuje gospod Bojan Kontič.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 72, proti nihče.

(Za je glasovalo 72.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je Državni zbor predlagani sklep sprejel.

Prehajamo na **obravnavo Ugotovitve o prenehanju mandata poslanca iz Republike Slovenije v Evropskem parlamentu.**

Zoran Thaler je 22. 3. 2011 obvestil Državni zbor, da odstopa s funkcije poslanca iz Republike Slovenije v Evropskem parlamentu. Obvestilo je obravnavala Mandatno-volilna komisija, ki predlaga Državnemu zboru, da se na podlagi 9. člena Zakona o volitvah poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament v zvezi z 9. členom zakona o poslancih seznanj z naslednjim sklepom: Poslanec iz Republike Slovenije v Evropskem parlamentu Zoran Thaler je 22. 3. 2011 podal pisno izjavo, da odstopa s funkcije poslanca iz Republike Slovenije v Evropskem parlamentu. Zato mu v skladu z 9. členom Zakona o volitvah poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament v zvezi s šestimi alinejami prvega odstavka in drugim odstavkom 9. člena Zakona o poslancih preneha mandat z današnjim dnem. O tem bom takoj obvestil Državno volilno komisijo in jo zaprosil, da zboru sporoči, kateri kandidat oziroma kandidatka bo na podlagi končnega poročila o izidu glasovanja in o izidu volitev poslank in poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament, ki so bile 7. 6. 2009, postal poslanec oziroma poslanka iz Republike Slovenije v Evropskem parlamentu za preostanek mandatne dobe namesto poslanca, ki mu je prenehal mandat zaradi odstopa s te funkcije.

Na podlagi obvestila Državne volilne komisije bo Mandatno-volilna komisija Državnega zbora pripravila poročilo in zboru predlagala potrditev mandata novemu poslancu oziroma poslanki. Prav tako lahko rečem, da se bivšemu poslancu v Evropskem parlamentu za njegovo dosedanje delo zahvaljujem.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda, ki jo bomo nadaljevali v sredo, 30. 3. 2011.

Prekinjam tudi 26. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 10. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 23. MARCA 2011 OB 18.46 IN SE JE NADALJEVALA 24. MARCA 2011 OB 10. URI.)

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 26. seje Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnjega nadaljevanja seje ne morejo udeležiti naslednji poslanki in poslanci: Silva Črnugelj od 10. do 13. ure, Breda Pečan, Anton Anderlič, Alojz Posedel, Franci Kek in Janez Janša. Ker je včeraj prišlo do tehnične napake, sem vam dolžan pojasnilo, da so bili včeraj odsotno opravičeni naslednji poslanci: Anton Anderlič, Ljubo Germič, Tadej Slapnik po 16. uri in Alojz Posedel. Za napako se vam opravičujem.

Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **7. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA TRETJO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O PROMOCIJI KMETIJSKIH IN ŽIVILSKIH PROIZVODOV V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem predstavniku vlade.

Besedo ima mag. Dejan Židan, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Gospod predsednik, spoštovane poslanke in poslanci, ostali prisotni!

Dovolite samo kratko dodatno obrazložitev. Ta zakon, ki je zelo pomemben za slovensko proizvodnjo hrane, ki daje nove argumente, da se poveča lojalnost med slovenskim proizvajalcem in med slovenskim kupcem, poznate, da je v osnovi sledil štirim ciljem. Prvi cilj je, da s tem, ko državljan, ki živi v Sloveniji in poseže po slovenskem proizvodu, daje delo slovenskemu kmetu in slovenskemu delavcu. Drugi, na ta način se tudi polni državni proračun, tretji, na ta račun se zagotavlja tudi visoka prehranska varnost s stališča zdravstvene ustreznosti posameznega živila, in četrti, to je en pomemben korak v boju proti klimatskim spremembam, saj največji onesnaževalec v proizvodnji hrane je transport. Ob tem pa ima ta zakon sedaj še peti argument. Kmetijski ministri smo pred ne dosti tednov nazaj, ko smo imeli srečanje v Berlinu, bilo nas je prisotnih 50 kmetijskih ministrov z vsega sveta, sprejeli deklaracijo. Ta deklaracija govori o potrebi, da vsaka država in regija znotraj resursov, ki so na razpolago, zaradi svetovnih potreb zagotovi znotraj sebe maksimalno stopnjo prehranske varnosti, kar je, če prevedemo v enostaven jezik, da imamo države dolžnost, da proizvedemo toliko hrane, da v primeru prehranskih kriz, ki se pričakujejo, ne samo zato, ker je v tem trenutku milijarda lačnih zemljanov od sedmih in ne samo zato, ker projekcije rasti zemljanov kažejo rast na devet milijard, ob tem da novih resursov za proizvodnjo hrane na tej obli ni. Tudi sama proizvodnja hrane postaja manj

intenzivna. Zlasti je pomembna prehranska varnost na regionalni ravni s stališča podnebnih katastrof, ki se dogajajo. Zadnja katastrofa je bila v Avstraliji, ne smete pozabiti. Takrat je bila pod vodo površina, ki je v velikosti Nemčije in Francije skupaj. Če se to zgodi v Evropi, Evropa nima od kod uvažati hrane. Tudi s tem zakonom pričakujemo, da bomo stopnjo prehranske varnosti, vsaj določeno mero samooskrbe, povečali. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa. Prijazen dober dan! Pozdrav vsem, ministru, publik!

Kot smo pri tem zakonu že poudarjali v drugi obravnavi, nas v Liberalni demokraciji Slovenije veseli predvsem dejstvo, da bomo po več kot desetletju prizadevanj in v tretjem poskusu tudi v Sloveniji dobili še kako potreben zakon, ki bo urejal in predvsem finančno omogočal splošno, tako imenovano generično promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov in tudi promocijo shem kakovosti, kar pomeni prostovoljnih označb in zaščitenih proizvodov.

Tokrat je Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano uspelo doseči minimalno soglasje med vsemi dejavniki v kmetijstvu in živilskopredelovalni industriji. To soglasje posebej izpostavljamo, saj je nujen pogoj, da zakonske rešitve zaživijo v praksi. Ministru in sodelavcem tudi čestitamo za ta dosežek, ki prej ni bil dosežen in zato tudi ni samoumeven. Je pa treba povedati, da je ta zgodba v prid vsem, tako proizvajalcem, podeželju kot tudi predelovalcem, še posebej pa moramo njeno dodano vrednost začitati kot nekaj dobrega, nekaj pozitivnega vsi kot potrošniki.

V uvodu sem omenil, da z zakonom žal zamujamo. Razdrobljena slovenska kmetijska proizvodnja ter majhna slovenska živilskopredelovalna industrija bi takšno promocijo ob pogojih odprtega trga, na katerem nastopajo največja evropska živilskopredelovalna podjetja, zagotovo potrebovala že pred pristopom Slovenije k Evropski uniji. A nikdar in nikoli ni prepozno za dobre stvari in zdaj je prilika, da jih uresničimo.

Zakon mora v prvi vrsti predvsem izboljšati informiranost domačih potrošnikov o slovenski pridelavi, slovenski predelavi ter poudariti našo kakovost, varnost in posebne lastnosti ter prehranjevalne koristi slovenskih kmetijskih in živilskih proizvodov. Nekaterim sosednjim državam, recimo Avstriji, je to uspelo v veliki meri, da so to že pri vzgoji, pri izobraževanju enostavno vcepili v zavest in podzavest najprej mladim generacijam, potem pa vsem. Seveda je pri naših severnih sosedih nekaj samoumevnega, da na policah posegajo po izdelkih, ki so plod domače proizvodnje. Ta cilj Slovenke in Slovenci lahko dosežemo postopno, v nekaj letih, s premišljenimi, preudarnimi koraki, z izvajanjem skupne generične promocije, in sicer z zagotavljanjem splošnih informacij o pridelavi in predelavi ter vse tisto, kar

smo že v uvodu omenili in pomeni neko kontinuirano verigo. Za primarne proizvajalce, ti so nam še posebej dragoceni, za kmete, za podeželje, tiste, ki bodo skupaj s predelovalnimi podjetji zavezanci za ta prispevek v posameznem sektorju, pa je zagotovo pomembna promocija shem kakovosti in prostovoljnih označb kot tudi na tak način zaščitene proizvodov, če bo njihova proizvodnja le dosegla zadosten količinski obseg. Zato v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije tudi razumemo njihovo manjše razumevanje potrebe po drugi vrsti, generični promociji, in njihove pomisleke glede nje. Ampak zgodba ima kot vsaka medalja dve plati in če hočemo, da bo uspešna, se moramo združiti, razumeti in podpreti obe. Po drugi strani pa lahko tudi razumemo pomemben del slovenskih proizvajalcev hrane, ki ne želijo splošne promocije lastnosti hrane. Zato pričakujemo, da se bo promociji shem kakovosti in prostovoljnih označb kot tudi zaščitenim proizvodom namenil maksimalno predviden obseg namenskih sredstev, torej približno tri četrtine.

O konkretnih zakonskih rešitvah, o izvajanju in financiranju promocije, institucionalni ureditvi, zastopanosti sektorjev in obveznem prispevku je bila dobra, kakovostna, predvsem pa, kar je v tem času še kako pomembno, tudi politično enotno opravljena razprava že v predhodnih dveh obravnavah.

Glede novosti, sprejetih v drugi obravnavi, pa želimo v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije izpostaviti, pohvaliti in omeniti dve. Najprej preprosto obvezo, ki je bila plod amandmaja, da se mora iz proračuna zagotoviti najmanj 40 % s programom promocije predvidenih sredstev. Prejšnja dikcija te določbe, namreč omejitve navzdol, ni vsebovala. In druga, nič manj pomembna novost, v tako imenovani aktivnosti promocije po tem zakonu smo vključili tudi rejo divjadi v oborah. Z obema dopolnitvama se v Liberalni demokraciji Slovenije strinjamo, kajti slovensko podeželje, slovenska pridelava hrane ima nešteto obrazov, nešteto možnosti in dragocen, pomemben, potreben je prav vsak proizvajalec hrane na slovenskem podeželju.

Od ostalih konkretnih rešitvah želimo na koncu opozoriti tudi na institucionalno ureditev, po kateri bo za načrtovanje in izvajanje promocije izbran izvajalec strokovnih nalog promocije za obdobje šestih let ter za izvedbo programa promocije izvajalec za obdobje treh let. Tu se moramo res potruditi, zediniti, vložiti napor, da bo izbira obeh izvajalcev najboljša, najbolj kvalitetna. Ne gre za rutinsko, birokratsko opravljanje nalog, pač pa je še kako pomembna poleg vrhunske usposobljenosti tudi izvirnost, kreativnost in mogoče kakšen poseben pristop z dodano vrednostjo. Prav od njune kreativnosti bo namreč v pogojih relativno omejenih finančnih sredstev v pretežni meri odvisen uspeh promocije in kako se bo ta zgodba dotaknila nas vseh kot potrošnikov. Zdi se mi ključno, da to še enkrat poudarimo in omenimo. Vsi skupaj se namreč moramo zavedati tudi relativne višine načrtovanih finančnih sredstev in njihove umestitve v finančni okvir oglaševanja v Sloveniji.

Še enkrat želimo poudariti, da na primer samo eden izmed evropskih mlekarški gigantov v enem letu za promocijo svojih izdelkov na slovenskem trgu vložijo najmanj pet milijonov evrov. To se pravi ena multinacionalka toliko, kot bomo mi v sektorju vložili za vse skupaj. In mogoče še kot zanimivost novica iz tega tedna, da tisto, kar se zelo dobro oglašuje, da po dejanskih analizah in kvaliteti nima nobene dodane vrednosti, očitno pa fantastičen vpliv na kupca in potrošnika, ki naseda poceni in dragim reklamnim trikom.

V Poslanski skupini Liberalne demokracije Slovenije želimo zakonu uspešno implementacijo, torej življenje v praksi, izvajalcem strokovnih nalog promocije in programa promocije pa čim več kreativnosti in inovativnosti pri njenem izvajanju. Delujoč sistem promocije s stabilnim virom financiranja bo po našem mnenju tudi pomembno prispeval k izboljšanju položaja slovenskega kmeta, razvoju podeželja in bo dragocen prispevek tudi slovenske živilskopredelovalne industrije, zato bomo v LDS glasovali za Predlog zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov.

Na koncu pa bi dodal še poseben apel slovenskemu potrošniku, ki bo tu vključen, da seveda zna, in v to smo prepričani, ločiti zrno od plev, predvsem če je domače.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil Andrej Magajna.

ANDREJ MAGAJNA: Dobro jutro, kolegice in kolegi, predstavnik ministrstva! Spoštovani!

Kar dolgo časa smo čakali na zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov. Eden od namenom je vsekakor informiranje potrošnikov o pridelavi in predelavi, kakovosti in varnosti, posebnih lastnostih in prehranjevalnih koristih kmetijskih pridelkov in živilskih proizvodov v Republiki Sloveniji ter tako z neodvisnimi in verodostojnimi informacijami utrjevati kompetence potrošnikov pri sprejemanju nakupovalnih odločitev. Predlagane rešitve bodo spodbudile sodelovanje kmetijskih proizvajalcev, živilskopredelovalnih podjetij, njihovih reprezentativnih organizacij in države pri načrtovanju, financiranju in izvajanju promocije in informiranja potrošnikov ter posledično krepitev konkurenčnosti slovenskega agroživilstva ter ustvarjanje novih prodajnih možnosti na trgih kmetijskih pridelkov in živilskih proizvodov. S promocijo in možnostjo vključitve proizvajalcev v nacionalne sheme kakovosti oziroma prostovoljne označbe pa se bo spodbujala lokalna pridelava in potrošnja, saj se na primer načrtuje, da bi se v sheme za mleko in meso vključilo več kot 50 % proizvodov. Ker so predvideni nekoliko višji kakovostni standardi od predpisanih, je to dobra osnova za krepitev zaupanja slovenskih potrošnikov v slovenske proizvode in s tem nadomeščanje porabe tujih izdelkov s slovenskimi. Zavezanci za plačilo prispevka za promocijo, ki bodo prispevali del sredstev k promociji, imajo s predlaganimi rešitvami v zakonu možnost vplivanja na načrtovanje promocije in nadzora nad namensko porabo zbranih sredstev prek svojih predstavnikov v organih, Tudi možnost vplivanja je zelo pomembna.

Pa še dve pomanjkljivosti k tem priznanjem, da je ministrstvo pristopilo k tem rešitvam. Verjetno bo debata o tem, kakšen delež bodo posamezni deležniki prispevali za plačilo promocije. To bo verjetno vedno ostala odprta dilema. Mislim pa, da je osrednja shema primerna. Druga pomanjkljivost pa je samo še ta, da smo relativno prepozno dobili ta zakon.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil Janko Veber.

JANKO VEBER: Hvala za besedo.

En lep pozdrav v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov, v kateri izražamo zadovoljstvo, da je ministru uspelo uskladiti interese vseh deležnikov in pripraviti zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov, ki ga danes obravnavamo v tretji obravnavi v Državnem zboru. To je še posebej pomembno, ker gre za urejanje razmerij v prehranski verigi, kjer je zelo pomembno uskladiti interese kmetijskih proizvajalcev, živilskopredelovalne industrije in njihovih reprezentativnih združenj predvsem zaradi vse slabšega položaja deležnikov v tej verigi. Dejstvo je, da je ta zakon nastajal praktično enajst let in da se je vseskozi poskušalo tudi nekako upirati na avstrijske izkušnje, ampak vendarle je Slovenija v primerjavi z Avstrijo bistveno manjši trg, gre za dvomilijonski trg, kjer deluje nekje 74 tisoč kmetij in nekje okoli 400 podjetij, ki se ukvarjajo s proizvodnjo živilskih proizvodov. Tudi same naravne danosti za cenjeno proizvodnjo kmetijskih pridelkov v Sloveniji niso ravno takšne, da bi lahko govorili, da je možno poceni hrano pridelovati v Sloveniji. In če k temu dodamo še dejstvo, da številne trgovske verige, ki odpirajo kot po tekočem traku svoje trgovske centre v Sloveniji, veliko vlagajo v promocijo predvsem izdelkov, ki prihajajo iz tujine, iz tujih trgov na slovenski trg. Zato je izjemno pomembno, da se v tem trenutku čim bolj organiziramo in bi bilo še bolje, če bi ta organiziranost nastopila takoj po vstopu Slovenije v Evropsko unijo, ko se je odprl trg in ko so ne nazadnje bile tudi odpravljene carine, s katerimi je mogoče uspelo takrat ohraniti zadovoljiv položaj naše živilskopredelovalne industrije, po odpravi carin pa je bila ta prepuščena trgu. Zato je glavni cilj zakona promocija kmetijskih in živilskih proizvodov, s katerimi se poveča prodaja na domačem trgu, izjemno pomemben cilj. Seveda si v poslanski skupini Socialnih demokratov želimo, da bi naši pridelovalci in proizvajalci hrane ponujali predvsem zdravo hrano brez konzervansov, brez barvil, stabilizatorjev in podobnih pripomočkov. Kot proizvajalci varne hrane menimo, da bi lahko tudi slovenska podjetja s pomočjo sistemske promocije prišla v sam svetovni vrh oziroma s tem bi poskušali razširiti prodajo ne samo na domačem trgu, ampak bi poskušali prodajo povečati tudi na tujih trgih.

Glede stroškov, ki nastajajo pri tej promociji, je izjemno pomembno, da vemo, kako se bodo delila sredstva, ki se bodo zagotavljala za promocijo. Zagotovo je ena od bistveni rešitev v tem zakonu razdelitev sredstev: polovico za splošno promocijo in polovico za sheme kakovosti in prostovoljnih označb. Predvsem je pomembna tista

polovica, ki govori o promociji sheme kakovosti in prostovoljnih označb, kajti gre prav za pridelke in izdelke, ki nastajajo v Sloveniji, ki jih proizvajajo kmetijski proizvajalci v Sloveniji, in če že prispevajo k promociji, je prav, da gredo ta sredstva predvsem za promocijo njihovih izdelkov. Tudi odločitev, da je treba primarno proizvodnjo slediti na vratih predelovalne industrije, govori o tem, da če nekdo pridelava pridelke in ga ne pripelje do vrat industrije oziroma ga poskuša prodati na tujih trgih, neposredno na tujem trgu, takšna pridelava ni deležna podpore za promocijo, tako da je tudi ta mehanizem izjemno potreben, da res sofinanciramo promocijo tistih pridelkov, ki se bodo prodajali doma in predelovali doma. Glede na letno spremenljivost trga in razmer v posameznih sektorjih, je pa pri tem zakonu tudi izjemno pomembno, da je puščena dovolj velika fleksibilnost oziroma prilagodljivost odločitvam, da se v posameznem obdobju pomaga tistemu sektorju, kjer je največ težav oziroma kjer je najtežje doseči ustrezen tržni delež na trgu oziroma pri prodaji.

Izjemno pomembna določba tega zakona je po našem mnenju tudi ta, da se zbrana sredstva ne porabljajo za delovanje inštitucij, kot bi bila recimo novoustanovljena agencije za promocijo, ampak da se uporabijo že obstoječe inštitucije in se večina sredstev resnično porabi za promocijo.

Dejstvo, da smo v drugi obravnavi sprejeli tudi nekatere dopolnitve, amandmaje k temu zakonu, ki vključujejo v promocijo tudi divjačino in sodelovanje živilskopredelovalne industrije, ki so organizirane v obliki gospodarskih interesnih združenj, po našem mnenju še izboljšuje samo besedilo zakona, zato bomo z veseljem tudi v tretji obravnavi ta zakon podprli in z nestrpnostjo pričakujemo njegovo izvajanje tudi v praksi. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil Robert Hrovat

ROBERT HROVAT: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav predstavnikoma ministrstva, kolegice in kolegi!

Kaj še povedati ob tretji obravnavi zakona, ki se je precej časa pripravljaval in bo danes končno ugledal luč sveta? Očitno je, da so usklajevanja z deležniki naporna in da je danes pred nami zakon, ki ima široko podporo. Z amandmaji v drugi obravnavi se je zakon še izboljšal in je dobra osnova za nadaljnje postopke same promocije. Veseli nas, da je tudi predlog podobnega zakona, ki smo ga lansko leto pripravili v Slovenski demokratski stranki, pozitivno vplival na to, da so se predstavniki zainteresirane javnosti in Ministrstva za kmetijstvo še bolj potrudili pri zblizjevanju interesov.

Pred slabim letom smo namreč v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke pripravili zakon o generični promociji živil, ki je precej podoben temu, ki ga obravnavamo danes. V takratni razpravi se je izkazalo, da nujno potrebujemo zakonsko ureditev, ki nas bo na tem področju naredila vsaj približno primerljive s sosednjimi državami. Znano je, da proizvodnja, pridelava, predelava kmetijskih in živilskih proizvodov v Sloveniji predstavlja pomemben ekonomski in

družbeni dejavnik. Z vstopom Slovenije v EU se je povečal uvoz agroživilskih proizvodov na slovenski trg, tako da so konkurenčni pritiski na domače ponudnike že povzročili poslabšanje ekonomskega položaja nekaterih proizvodnih sektorjev. Vstop Slovenije v EU pa je po drugi strani spodbudil tudi nove možnosti intenzivnejšega nastopa slovenskih ponudnikov agroživilskih proizvodov na enotnem trgu EU, vendar so zaenkrat rezultati skromni. Najbrž se vsi strinjamo, da je na splošno na področju kmetijstva treba storiti nekaj korenitega, kajti pada nam število kmetijskih gospodarstev, razdrobljeno imamo parcelno strukturo, pada nam delež samooskrbe, zarašča se kulturna in kultivirana krajina. Večina kazalcev, če ne celo skoraj vsi so na področju kmetijstva negativni ali pa vsaj blizu temu. Mislim, da bi morala država na tem področju storiti več na proaktivni strani, da bi morala v sektorju, ki je v velikih težavah, ki pravzaprav ne more uveljavljati nobenih konkurenčnih prednosti, ponuditi mehanizme, ponuditi ukrepe, kjer bi izkoristili tisto, s čimer Slovenija ta trenutek razpolaga. S kmetijsko proizvodnjo se v Sloveniji ukvarja okoli 77 tisoč kmetij, s proizvodnjo živilskih proizvodov pa okoli 400 podjetij, ki zaposlujejo okoli 17 tisoč ljudi in vsi ti so praktično nekonkurenčni na trgu. Smo izredno majhni v primerjavi z enotnim trgom EU in tudi vse naše sosednje države bistveno več vlagajo v promocijo živil. Mislim, da je prav, da še enkrat povemo, kot smo povedali tudi že pri drugem branju, kako in koliko namenjajo sosednje države za samopromocijo. V Avstriji imajo na tem področju, torej pri promoviranju živil zaposlenih 50 ljudi, ki se ukvarjajo samo s tem in proračun imajo 20 milijonov evrov. Italija ima iz proračuna namenjenih 50 milijonov evrov. Madžarska ima 35 zaposlenih in približno 6 milijonov evrov vsako leto porabijo za promocijo živil. Nemčija porabi 100 milijonov evrov na leto. Francija ima kar 300 zaposlenih, in to ne samo v Franciji, ampak tudi še v 34 drugih državah, ki se ukvarjajo s promocijo njihovih lastnih blagovnih znamk, za to pa porabijo približno 55 milijonov evrov.

Če poslušamo vse te številke, potem si lahko predstavljamo, kje smo Slovenci in koliko so naši proizvodi poznani doma in po svetu in koliko namenjamo za to. Do sedaj nismo naredili praktično nič oziroma premalo. Slovenskemu potrošniku s tem zakonom sporočamo, da je uživanje slovenske hrane koristno ne le za pridelovalce in predelovalce, ampak za vsakega potrošnika posebej, hkrati pa je to ena od konkurenčnih prednosti. V Slovenski demokratični stranki ocenjujemo, da je prav, da vsi tisti, ki imajo na kmetijskem področju kakršnokoli ambicijo, da prodajajo, da proizvajajo, da tržijo, da tudi participirajo pri oblikovanju predlaganega sklada, saj gre pravzaprav za njihovo dobro. Če bo prišlo do boljše prodaje, bo prišlo do večje produkcije in na koncu tudi do večje samooskrbe v Republiki Sloveniji.

Ker zakon zasleduje podobne cilje kot smo jih pripravili v zakonu o generični promociji živil, bomo v Slovenski demokratični stranki današnji zakon tudi v tretjem branju podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavila Cvetka Zalokar Oražem.

CVETKA ZALOKAR ORAŽEM: Hvala lepa za besedo. Spoštovani minister s sodelavci, spoštovane kolegice in kolegi!

Zakon, ki ga bomo danes očitno sprejeli, in veseli me, da s soglasjem, ima dolgo brado. Dolgo je nastajal, več let, usklajevanja v zvezi z njim so bila zahtevna, saj se enostavno nismo mogli dogovoriti, kako in kdo naj zagotovi sredstva, pa tudi kaj in kako, na kakšen način promovirati, da bodo doseženi pravi rezultati. Vsi pa smo ob tem vedeli, da takšen zakon potrebujemo. Vesela sem, da je danes zakon tako rekoč na zadnji preizkušnji. Zakon je nujen, dober, koristen in prihaja pravzaprav v zadnjem trenutku, saj je za hrano, ki jo pridelujemo v Sloveniji, za slovenske kmetijske proizvode zelo koristen. Koristen bo tudi za slovenskega kmeta in tudi za slovenskega potrošnika. To počnejo mnoge države. Ena izmed bolj uspešnih je prav gotovo sosednja Avstrija. Pa tudi številne druge države vedo, zakaj in na kakšen način je treba promovirati lastno hrano. To je pri nas še toliko bolj pomembno, ker se vsi zavedamo, da je hrana, pridelana v Sloveniji, kvalitetna, varna, dobra in okusna. Zato ni treba biti nikogar sram pri tej promociji naše domače hrane, še posebej pa pri spopadu s številnimi agresivnimi zadevami, z agresivnimi promocijami, tako proizvajalcev iz tujine kot velikih trgovskih centrov, ki marsikdaj na svojih policah protežirajo hrano, ki ne prihaja iz Slovenije. Splošna promocija slovenske hrane, ki ima resnično veliko kvaliteto, ki raste na nekontaminirani, nezastrupljeni zemlji, vsaj večinoma – upam, da bomo pri tem uspešni tudi naprej –, je na nek način tudi promocijsko in patriotsko dejanje. O tem so nam govorili tudi nekateri na odboru in povedali, da je to tisti pravi patriotizem, ko skozi nakup domače hrane vemo, da dajemo delo domačim ljudem in s tem promoviramo tudi svojo lastno državo. Pri tem bo prišlo do večje informiranosti o kvaliteti in tudi o varni hrani.

Nekateri se nekoliko bojijo, da bi to lahko pomenilo novo davčno obremenitev. Jaz upam, da to ne bo nova davčna obremenitev. Če bodo rezultati te promocije dobri in če bomo vsi skupaj opazili te rezultate, potem to ne bo davčna obremenitev. Ne nazadnje država daje iz proračuna polovico sredstev, ki bodo namenjena za promocijo. To bo lahko zelo koristno uporabljen denar, ki bo dajal rezultate vsem, ki sem jih prej naštevala, v tej prehranski verigi in tudi potrošniku. Seveda pa bo treba pri tem paziti, da bomo poštene, da bo promocija korektna. Kolega je prej govoril o eni takih promocij, kjer se je izkazalo, da nekdo promovira nekaj, kar pravzaprav ni res. Če bo promocija šla v to smer, potem ne bodo doseženi rezultati. In samo ena napaka, samo eno izigravanje, samo eno pretiravanje nas lahko stane, da izgubimo to zaupanje, zato upam, da bo pri tem uporabljen pošten in korekten odnos.

Bi pa želela opozoriti na nekaj stvari v zvezi s tem, nekaj skeps, nekaj pomislekov. V naši poslanski skupini in tudi sama imamo pomisleke v zvezi s tem, ali bomo lahko na javnem razpisu v resnici zbrali dobrega izvajalca, ki bo izvajal promocijo. Ali bo to res počel s srcem, zavzeto, ali

pa bo to samo eden od poslov, tako kot jih vidimo ob mnogih razpisih, kjer pač pridejo usposobljene institucije in samo poberejo denar, naredijo neko nalogo in kljukica je narejena. Jaz se bojim, da je tudi prisotnost države prešibka v zvezi s tem, vloga države, vloga ministrstva. Vse kar bo neposredno udeležena država, bo skozi to, da bosta v svetu za promocijo, ki bo izjemno pomemben, dva predstavnika, ki ju bo imenovala Vlada. Jaz mislim, da se je država enostavno preveč umaknila in odmaknila od neposredne in aktivne vloge, ki bi jo morala imeti pri tem, in to ni dobro. Ta svet za promocijo, o katerem govorim, bo tisti ključni organ, ki bo imel najpomembnejšo vlogo in ki se ne bo smel utopiti v neki birokratski funkciji, kar bi lahko prineslo slabe rezultate, ki si jih ne želimo. In prav od ljudi, ki bodo v tem svetu, bo v veliki meri odvisno, kako uspešna bo ta akcija.

Jaz upam, da se bomo mi lotili tiste prave, dobre promocije, promocije slovenskih tržnic, promocije slovenskih kmetij, partnerskega odnosa, ki lahko nastaja kot nova oblika sodelovanja med kmeti in potrošniki, novih oblik neposredne prodaje, o katerih se vse več govori in nastajajo neodvisno od rznoraznih strategij, ki jih mi sprejemamo, kjer so ljudje ugotovili, bolj kot je neposredna prodaja, manj je posrednikov, manj je pobrane marže, koristi pa je za vse dovolj. Cena je relativno višja, kot je tam, kjer trgovec pobere maržo, mi pa vemo, od koga dobimo izdelek, se pripeljemo na takšno kmetijo, vidimo, kako pridelujejo in vemo, da tam ni takšnih stvari, ki jih ne želimo v hrani.

Seveda pa bo treba za marsikaj še tudi vzporedno poskrbeti. Mi moramo poskrbeti, da bo ta hrana res varna. Ampak v tem trenutku imamo težave. Ko smo sprejemali strategijo ali pa jo obravnavali, sprejemali jo bomo čez nekaj dni, smo ugotovili, da nismo zapisali, da bomo usmerjali svojo pozornost v to, da zmanjšamo uporabo fitofarmaceutskih sredstev. Dobre, varne, kvalitetne hrane ni, če bo velika uporaba fitofarmaceutskih sredstev.

Prav tako se bo treba še naprej boriti za to, da v Sloveniji ne bo in da se bomo resnično izognili in tudi prepovedali gojenje gensko spremenjenih rastlin. Že tako nam stvari uhajajo pri krmi, kjer je več ali manj vsa krma že takšna, kar pomeni, da naše živali in naše meso je na nek način posredno že s tem obremenjeno. Ampak mi še imamo možnosti, da to naredimo in jaz upam, da bomo takšne poudarke dali, ker drugače bo promocija blef, to pa ni dobro. Mi moramo promovirati kvalitetno, dobro hrano in takšna hrana bo naša potrošnika in tudi patriotski odnos pri nakupu, ki si ga želimo od slovenskih potrošnikov, saj to je cilj. Nismo dovolj dobri pri spodbujanju ekološke pridelave. Nimamo pravih usmeritev, še vedno ne, zadaj delajo lobiji, ki odvrčajo pozornost od tega, in še vedno v Sloveniji poudarjamo tisto bolj masovno, množično oziroma takšno pridelavo, ki ne daje ravno najbolj kvalitetne hrane.

In še zadnja naloga, ki mislim, da je pomembna in za katero se prav tako že vseskozi zavzemam sama in tudi naša poslanska skupina. Agencija za varno hrano je pomembna zadeva. V tem trenutku jaz nisem prepričana, da imamo organizacijsko najbolj primerno organiziran nadzor

pri hrani. Brez nadzora, pa verjemite, se bodo vedno našli ljudje, ki bodo tudi izigravali, kršili, in to je garant za to, da bo zagotovljena kvaliteta, da bo zagotovljen nadzor, in na takšnih zdravih, poštenih temeljih lahko gradimo promocijo. Če pa jo gradimo samo na reklamnih in piarovskih efektih, potem pa si jaz takšne promocije ne želim, takšnega piara slovenska hrana ne potrebuje, zato je več stvari, ki imajo vpliv tudi na to, kako uspešni bomo pri tem. Jaz sem nekaj od teh izpostavila.

V naši poslanski skupini bomo zakon z veseljem podprli in upamo, da bodo ta opozorila, ki sem jih dala, dober temelj za to, da bo zakon tudi v praksi zaživel na tak način, da bo gradil na teh stvareh, o katerih sem govorila. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališča Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Franc Bogovič.

FRANC BOGOVIČ: Lep dober dan! Spoštovani predsednik, kolegice, kolegi, spoštovani minister, vsi prisotni!

Danes sem prepričan, da bomo dokončno potrdili zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov, ki je, kot smo že slišali, nastajal več kot desetletje, tudi sam delim tu veselje in sem tudi sodeloval v teh procesih in se prepričal, da je pred nami resnično sedaj zakon, ki smo ga uspeli v tem parlamentarnem postopku in tudi že prej uskladiti z vsemi deležniki na tem področju, tako vladnimi kot nevladnimi organizacijami, kot so Kmetijsko-gozdarska zbornica, sindikatom kmetov, živilskopredelovalno industrijo in ostalimi zainteresiranimi gospodarskimi interesnimi združenji z agroživilskega področja. Prav vsi se strinjajo, da je zakon o promociji nujen, kajti to je tako kot v kakšni drugi dejavnosti, da je tudi na področju kmetijstva treba nameniti določena sredstva za promocijo izdelkov, hkrati pa s temi sredstvi tudi graditi zaupanje slovenskega potrošnika do slovenske pridelane hrane in slovenskih kmetijskih ter živilskih izdelkov in da tudi na širšem evropskem prostoru prepoznajo prednosti kvalitetne in zdrave slovenske hrane. Zavedanje pomena samooskrbe, mislim, da bo nek stranski produkt, ki se mora tudi skozi to promocijo samo gojiti in še okrepiti v slovenskem prostoru. Mislim, da je v zadnjih letih prišlo do tega spoznanja, da je na področju oskrbe s hrano, na področju kmetijstva resnično treba imeti lastne strategije v svoji državi. To je potrdil prej tudi minister z zadnjega srečanja ministrov s širnega sveta, da je resnično oskrba s hrano ena tistih prvih zadev. Prav tako sem prepričan, da se bo skozi sam zakon in tudi aktivnosti, ki se bodo izvajale, ustvarila tudi ta jasna odločitev, da je poleg promocije treba ustvariti pogoje, da bodo tisti, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo ter tisti, ki sodelujejo in delujejo v živilskopredelovalni industriji, imeli normalne pogoje za dostojno življenje in tudi preživetje v tem hitrem in včasih krutem svetu. Naslednji dober stranski učinek iz tega zakona je zagotovo tudi to, da tudi sam zakon skozi način izvajanja promocije na nek način primora deležnike, da sodelujejo, in prav sodelovanje vseh v verigi "od njive do mize", kot radi rečemo, je eden od predpogojev, da bo tudi to področje v Sloveniji bolj

pokrito in da bodo vsi v tej verigi imeli pravilno, primerno in pravično razdeljene tudi koristi iz te proizvodnje. Glavni cilj zakona je zagotovo vzpostavitev promocije široko zastopane nacionalne sheme kakovosti oziroma proustvoljne označbe ter tako označenih izdelkov. Za tako promocijo je, kot smo že dejali, treba zagotoviti določena finančna sredstva oziroma udeležbo vseh sektorjev, kot to zahtevajo tudi evropski predpisi in na tak način lahko potem v promocijo vključimo tudi javna sredstva. In to je sedaj tudi narejeno, da se javna sredstva vključijo. V Slovenski ljudski stranki smo izredno zadovoljni, da je Državni zbor z veliko večino potrdil amandma, ki ga je predlagala naša poslanska skupina, tako da smo zakon popravili v drugem branju, da je delež sofinanciranja s strani države sedaj zapisan v višini najmanj 40 % in ne tako, kot je bilo prej, največ 50 %, kar pomeni, da se je država resno in odločno zavezala danes in tudi v prihodnosti za zakonsko zavezo, da se ne bo izognila teh obveznosti do finančne pomoči, ki je predvidena v tem zakonu. Delitev teh sredstev je tudi v tem zakonu določena, tako da resnično participirajo v tem zakonu tako kmetijska gospodarstva kakor tudi njihovi kupci, se pravi živilskopredelovalna industrija, vsak do ene polovice, od tukaj naprej pa z drugo polovico povprečno vstopa država s svojimi sredstvi. V tem delu smo tudi prisluhnili pripombam Zakonodajno-pravne službe, ki je jasno napisala, da je treba v zakonu določiti najvišjo mero, najvišjo stopnjo tega prispevka, kar pomeni, da danes vsi vemo, kakšni so to zneski, in da pri govedu ta znesek, ki ga delita med seboj kupec in pa proizvajalec, se pravi kmet in pa klavnica, je maksimiran na 3,63 evrov in podobno, za mleko 2,91, za grozdje 6 evrov po toni. Tako je dokaj znano, o čem govorimo in da so ti zneski omejeni navzgor. Državni zbor je podprl naš predlog, da so med reprezentativne interesne zastopnike vključena tudi gospodarsko interesna združenja s področja agroživilstva. Mislimo, da je to ustrezna rešitev in da je prav, da so vsi deležniki vključeni v to promocijo. Prav tako podpiramo to institucionalno rešitev, da se za to promocijo ne ustanavljajo in ne delajo neke nove državne agencije, ampak da se v skladu s proceduro, ki je v zakonu predvidena, izbere najbolj usposobljena in tudi najboljša institucija, ki bi to delo opravljala, da tudi v bodoče to ne bodo državni uradniki, ampak da bodo to tisti, ki so se po vsej verjetnosti tudi v preteklosti že izkazali na kakšnem od teh področij, upam in želim, da ima tu ministrstvo tudi srečno roko in resnično za to določeno obdobje izbere najbolj kompetentno institucijo, ki se bo, kot smo že danes slišali, s to dejavnostjo ukvarjala s srcem, ne pa zgolj zato, da se porabi nek javni denar, da bo resnično efekt iz te institucije čim večji.

Zakon zahteva tudi določeno obdobje za svojo uveljavitev. Vemo, da je potrebno v šestih mesecih sprejeti na vladnem nivoju strateški načrt promocije, potem se pripravi tudi sektorska politika in nekje je ocena, da od 9–12 mesecev je tisto uvajalno obdobje, ko bo lahko ta zakon začel tudi z uveljavitvijo in s svojim delom. Mislim, da je zelo v redu, da tako, kot so prispevki razdeljeni med sektorje, tudi v zakonu predvideno, da ne more biti nekega prelivanja sredstev in da se mora v

določenem časovnem obdobju – ne vem, če rečemo za področje mleka – toliko sredstev, kolikor je pobranih, tudi porabiti. To pomeni, da je tudi onemogočeno, da bi imeli ti deležniki občutek, da nekdo financira nekoga drugega in sam ne bo prišel na vrsto.

V Slovenski ljudski stranki v predlogu zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov vidimo ta korak naprej. Korak naprej je dobra osnova, zato je dosežen konsenz z vsemi udeleženci v tem procesu, ki sodelujejo v proizvodnji slovenske hrane. V Slovenski ljudski stranki ta zakon zato z veseljem podpiramo in ga bomo tudi danes podprli. Želimo mu dobro pot pri uveljavitvi. Vsem, ki so pa sodelovali pri pripravi tega zakona, pa tudi z naše strani priznanje in čestitke, da smo prišli do tega zakona in resnično upam, da dajemo zakonu dobro popotnico za na pot. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine demokratične stranke upokojencev Slovenije bo predstavil Franc Jurša.

FRANC JURŠA: Hvala za besedo. Lep pozdrav ministru, sodelavcu in sodelavki. Spoštovane kolegice in kolegi!

Kot smo že danes večkrat slišali, je pred nami tretja obravnava Predloga zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov. Kot kaže, bomo po desetih letih končno dočakali zakon, ki vzpostavlja mehanizme, tudi finančne, za sistematično komuniciranje med slovenskimi proizvajalci hrane in potrošniki, kar naj bi povečalo zaupanje potrošnikov v visoko kakovost slovenske hrane in posledično njihovo lojalnost. Jaz čestitam ministru in ekipi, da je po tolikem času pripeljala zakon v Državni zbor. Glede tega predloga zakona je bilo že veliko povedanega. Naj samo na kratko ponovim nekaj glavnih poudarkov.

Promocija se bo v skladu s predpisi Evropske unije in po vzoru nekaterih evropskih držav o državnih pomočeh izvajala za kmetijske in živilske proizvode. Na podlagi dogovorov z nevladnimi organizacijami se bo izvajala za sektorje mleka, mesa, sadja in vrtnin, vina in krušnih žit ter oljk in meda. Posamezni sektorji se bodo vključevali v promocijo s sklepom Vlade na predlog Sveta za promocijo. Za zagotavljanje vpliva na načrtovanje in izvajanje promocije s strani zavezancev za plačilo prispevka bo ustanovljen že omenjeni Svet za promocijo. Sestavljale ga bodo reprezentativne organizacije sektorjev ter sektorski in posvetovalni odbori, v katere pa bodo vključeni strokovnjaki iz sektorjev na ravni pridelave, predelave ter področja obrti, turizma, javne radiotelevizije, trgovine in potrošnikov.

Svet za promocijo bo usmerjal in nadzoroval delo izvajalca strokovnih nalog promocije ter imel ključno besedo pri vseh njegovih pomembnejših aktivnostih. Cilj predlagateljev je, da po sprejetju zakona v Državnem zboru organe usposobijo v roku šestih mesecev in začnejo s promocijo. Izvajali se bosta dve vrsti promocije. Prva je skupna, splošna oziroma t. i. generična promocija, to je zagotavljanje splošnih informacij o

pridelavi in predelavi, o prehranjevalnih koristih kmetijskih proizvodov in njihovi priporočeni rabi. Taka promocija ni namenjena spodbujanju kupca k nakupu proizvoda, zato ne vsebuje navedbe porekla proizvoda, blagovnih znamk ali posameznih proizvajalcev. Druga pa je promocijska shema kakovosti ter prostovoljnih označb kot tudi zaščitnih proizvodov, če njihova proizvodnja dosega odstotek proizvodnje, ki ga določi Svet za promocijo, v primerjavi s celotno proizvodnjo. Promocija se bo izvajala z oglaševanjem v medijih, promocijskimi predstavitevami, razstavami, nastopih na sejnih in podobnim, kar bodo nadgradili s trženjem samih proizvodov. Skupna splošna promocija se do 50 odstotkov financira iz državnega proračuna, 50 odstotkov se zbere s prispevkom živilskopredelovalne industrije. Promocija proizvodov iz shem kakovosti in proizvodov, označenih s prostovoljnimi označbami, se z najmanj s 40 odstotki financira iz državnega proračuna, ostalo se zagotovi iz prispevkov sektorja od kmetov, predelovalne industrije oziroma podjetij, za katerega je vzpostavljena shema kakovosti oziroma prostovoljna označba.

Prispevki, zbrani na podlagi zakona, se bodo zbirali na namenski proračunski postavki na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. V letu 2011, prvem letu izvajanja, naj bi država za ta namen prispevala 1,5 milijona evrov. Ko bo sistem promocije dokončno vzpostavljen, se bodo promocijske aktivnosti izvajale v polnem obsegu, predvidoma od leta 2013 dalje, naj bi se za promocijo namenilo pet milijonov evrov, od tega največ polovico iz državnega proračuna.

V naši poslanski skupini predlog zakona tudi v tretji obravnavi podpiramo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Miran Györek.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod predsednik. Kolegice in kolegi!

Z zakonom o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov naj bi se uredilo področje promocije kmetijskih in živilskih proizvodov in izpostavila in promovirala nacionalna shema kakovosti. Za tovrstno promocijo bo treba zagotoviti ustrezna finančna sredstva oziroma finančne vire iz posameznih sektorjev kmetijske in živilske proizvodnje, kot so sektor mleka, mesa, sadja, vrtnin, vina, oljčnega olja in krušnega žita.

Predlagatelj predlaga, da se splošna promocija in promocija shem kakovosti financira cca polovica iz državnega proračuna, polovica pa naj se financira iz prispevkov živilskopredelovalnih industrij oziroma s prispevki iz sektorjev, torej tudi od kmetovalcev in predelovalnih podjetij, za katere je pripravljena shema kakovosti oziroma prostovoljna označba. Prispevki se bodo zbirali na namenski proračunski postavki za Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki bo izbralo tudi izvajalca strokovnih nalog promocije za obdobje šest let. Ustanovljen bo tudi svet za promocijo, ki bo sestavljen iz predstavnikov posameznih sektorjev. Žal pa se prav okoli prispevkov in njihovega obračunavanja odpira kar nekaj vprašanj in dilem.

Minister sicer trdi, da so predlogi zakona in temeljne rešitve usklajene z nevladnimi organizacijami, kar je pa vprašljivo. Zadržke in nasprotovanja nekaterim rešitvam imajo še zmeraj Zadrudna zveza Slovenije, Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij Slovenije, Sindikat kmetov Slovenije, Združenje vinogradnikov in tako naprej. Sicer se je skušalo tukaj najti neko soglasje, ampak odprta vprašanja so še vedno ostala.

V Slovenski nacionalni stranki se upravičeno bojimo, da bodo nekatere rešitve prej dodatna obremenitev za določene kategorije kmetovalcev, ki kot po navadi vedno potegnejo najkrajšo. Večina slovenskih kmetov težko shaja in živi na robu preživetja. Kakršnokoli dodatno obremenjevanje s prispevki, davki, kakorkoli že, bo samo še poslabšalo njihovo eksistenco, zato smatramo, da nasprotovanja oziroma predlogi drugačnih rešitev Sindikata kmetov, Zadrudne zveze, Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij so upravičeni.

Naj omenimo samo osnove za oblikovanje prispevne stopnje. Nesorazmerna razmerja med prispevki posameznih sektorjev, sorazmeroma neprimeren način zbiranja prispevkov in tako naprej. Čeprav sta namen in cilj predloga zakona sprejemljiva in dobra, pa v Slovenski nacionalni stranki menimo, da predlog v takšni obliki ne predstavlja najboljših rešitev za slovenskega kmeta in slovensko kmetijstvo, da bi bil lahko bolj pripravljen, usklajen in ne bo zagotovil višje prehranske varnosti, še manj pa nižjih cen hrane, ki so, kot vsi vemo, nenormalno poskočile, da že ogrožajo prehransko varnost večine Slovencev, in bi bilo treba vzroke in rešitve iskati še marsikje drugje, kar pa tej vladi, očitno, žal, ne uspeva. Postavlja se celo vprašanje strokovne kompetence in resnične volje tega ministrstva pomagati malemu slovenskemu kmetu. Že pri oceni stanja in razlogov za sprejem predloga zakona opažamo v Slovenski nacionalni stranki, da minister oziroma predlagatelj ni ravno najbolj ažurirano seznanjen z nekaterimi dejstvi, kot na primer, da bi se naj v Sloveniji s kmetijstvom ukvarjalo cca 74 tisoč ali natančno, stari podatek, 74 tisoč 327 kmetij. V Sloveniji je namreč samo še okrog 73 tisoč kmetij, letno jih propade okrog tisoč 200, ali še bolj tragično ponazorjeno, vsak dan propadejo 3 do 4 kmetije. In prav to naj bi nas skrbelo, gospod minister.

Tudi danes, ko poslušamo te modre rešitve reševanja slovenskega kmetijstva, so propadle oziroma propadajo 3 do 4 kmetije, ta trenutek, na robu preživetja pa jih je že več kot polovica. In glede na to dejstvo in še mnoga druga lahko utemeljeno trdimo, da je vaš predlog ustvarjen na trhljih temeljih, napačnih dejstvih in ne bo veliko pripomogel k izboljšanju stanja slovenskega kmetijstva in še manj k boljšemu življenju slovenskega kmeta. Namesto trošenja denarja za tovrstne promocije in podobne mehke projekte bi se, minister, raje ukvarjali z ukrepi, kako povečati konkurenčnost slovenskega kmetijstva, kajti znotraj evropskega kmetijskega sektorja je to edina rešitev za preživetje slovenskega kmetijstva. Sploh pa se lahko vprašamo, kaj bomo še sploh lahko promovirali, ko bo slovenski kmet propadel do konca! Kljub kakršnikoli promociji bo šel slovenski delavec, ki živi

prav tako na robu preživetja, prej v Lidl, Hofer ali Spar in kupil uvoženi krompir, kajti slovenski kmet ga za takšno ceno enostavno ne more nikoli pridelati, še manj pa prodati. Kaj pomaga ta promocija, ko si človek dragega proizvoda in kakovostnega slovenskega proizvoda enostavno ne bo mogel privoščiti. Vdor tujih trgovskih verig na slovenski trg, postaja skrajno problematičen, in kar gre priznati, kot vaš pozitiven pristop, gospod minister, je vaše stališče glede prevzemanja Mercatorja s strani, zopet enega tujega trgovskega monopolista, to je tokrat Agrokor. V tej smeri ta vaš ukrep pozdravljamo, sama promocija pa, kot sem že rekel, stališče Slovenske nacionalne stranke je tukaj zelo zadržano. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi razprava poslank in poslancev o predlogu zakona o celoti. Besedo ima gospod Anton Kampuš, pripravi naj se Matjaž Zanoškar.

Prosim, gospod Kampuš.

ANTON KAMPUŠ: Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovani minister, spoštovani kolegice in kolegi!

Slišati je bilo, da se s tem zakonom trajno urejajo vsa odprta vprašanja, ki so na mizi že nekaj desetletij. Danes bom zaradi kratek, ker se da tudi na kratko kaj povedati. Zakon prinaša oziroma opredeljuje varovanje najboljših kmetijskih zemljišč v Sloveniji. S tem določamo tudi območja za kmetijstvo, za pridelavo hrane, ki se za našo državo ocenjuje kot strateškega pomena. S tem se določi oziroma izvede status trajno varovanih in drugih kmetijskih zemljišč, večji bo tudi nadzor in uvedena bo tudi sorazmerna kaznovalna politika za neustrezno ravnanje z našimi zemljišči, na primer različna odlagališča in vse drugo, kar se najde na naših kmetijskih zemljiščih. Iz tega konteksta je treba reči, da je s tem glavna in bistvena komponenta – prehranska varnost v Sloveniji dosežena. Dovolil bi si pohvaliti ministra, ki si je znal okoli sebe ustvariti ekipo in uresničuje v tem trenutku kmetijsko politiko.

V Sloveniji imamo kar precejšnje število regij in Slovenija je zelo slikovita in različna od regije do regije. V regiji, iz katere prihajam, se postavlja kot prva strategija razvoja pridelava hrane in turizem. To izhaja iz pomurskega zakona. In s tem želim povedati, da je mora vsaka posamezna regija izkoristiti tiste resurse, ki so ji dane. To pa pomeni pri nas pridelava hrane in turizem, kar pomeni izkoristiti veliko število obdelovalnih površin, ki se koncentrirajo. Moram malo popraviti, pri nas je zaslediti, da se kar ves čas dogaja proces koncentracije kmetij, ker nekateri, ki so, bom rekel, starejše populacije, ne zmorejo več obdelovati svojih površin. Ni čudno, da potem pride do koncentracije večjih kmetij, kot je vse povsod po svetu prisotno. Nadalje, pri nas je izkoriščanje termalnih in drugih toplih voda, z možnostjo namakanja iz reke Mure, veliko število kvalificiranih pridelovalcev imamo, v navezavi na vse oblike turizma, kar sodoben človek vedno bolj potrebuje in si želi.

Če bi pa poskušal kaj povedati o teh spornih zadevah, ki se tudi ves čas vlečejo v razpravah, veliki pritiski na račun industrijskih con, na račun obrtno-poslovnih con, je zadeva verjetno jasna. O tem sem govoril pred časom. V Sloveniji imamo 134 industrijskih con, ki so v večji meri proste oziroma še vedno se najdejo možnosti za tiste industrijske panoge, da lahko zgradijo v teh že obstoječih industrijskih conah, ki, kot sem povedal, so delno prazne, ne pa, da uporabljamo najboljša kmetijska zemljišča za vedno nove in nove industrijske cone. Zelo sem vesel, da je minister pri tem sorazmerno rigorozen in da poskušamo iti v tej smeri naprej, da poskušamo obdržati vsaj to minimalno število obdelovalnih kvadratnih metrov na prebivalca, kot ga v Sloveniji imamo. Ne verjamem pa, da bomo kdaj dosegli tiste, ki jih imajo okoli 2 tisoč 500. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Matjaž Zanoškar, pripravi naj se Bogdan Barovič.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala, spoštovani predsednik. Spoštovani gospod minister s sodelavci, kolegice in kolegi!

Jasno je, da je verjetno ena največjih zagat človeštva v naši prihodnosti tudi hrana, poleg vseh ostalih stvari. Hrana je strateškega pomena za vse, ki živimo na tem planetu. Da je zemljanov vedno več, da bo hrane potrebno vedno več, je tudi jasno, in da bo s tem tudi hrana postajala tista dobrina, ki bo dosegala poleg energentov zelo visoko vrednost in visoko ceno. Prav je, da bi se Slovenija večkrat ozrla v to svetovno globalno situacijo in še toliko bolj spodbujala kmetijske pridelovalce in predelovalce, da bi proizvajali našo hrano, jo obdelovali in ponujali našemu tržišču, da bi s tem zagotavljali čim večjo mero samooskrbe v Sloveniji. Prepričan sem, da do popolne samooskrbe v Sloveniji nikoli ne bo prišlo, saj imamo približno 850 kvadratnih metrov kmetijske obdelovalne zemlje na prebivalca, morali bi jih imeti pa okoli 2 tisoč in nekaj čez. Vseeno pa stavim na dobro in kvalitetno hrano v Sloveniji.

Ta zakon bom seveda podprl, saj je v tej vmesni situaciji potreben, vendar bi se domača hrana morala sama po sebi promovirati. Promovirati na ta način, da bi zagotavljali kakovost, kvaliteto in tudi ceno. Danes potrošniki segamo po hrani, ki prihaja iz drugih držav in drugih okolij, ne glede na to, da je v teh okoljih dioksin, ne glede, da je v teh okoljih tudi radioaktivno sevanje ali kaj drugega, pa smo vseeno vajeni, da kupujemo to hrano, čeprav na etiketah lahko preberemo, koliko E-jev je, kakšni E-ji so in kakšni aditivi so v tej hrani. Mislim, da bi bila promocija potrebna na ta način, da bi se s ceno približali potrošnikom. Poglejte konkreten primer. Verjetno v mnogih lokalnih okoljih in mnogih občinah spodbujamo, da bi potrošniki, občanke in občani šli v neko okolje na neko kmetijo in bi tam neposredno kupovali hrano. S tem, kar je povedala kolegica Cvetka Oražem, se popolnoma strinjam – več je posrednikov, višja je cena in dražja hrana. Sam sem za to, da vsi, ki potrebujemo krompir, gremo na neko kmetijo in ga tam kupimo, pa tudi druge pridelke, ki so dosegljivi na kmetijah. V lokalnih okoljih večkrat občine spodbujamo na ta

način, da odpiramo trgovine brezplačno in jih dajemo kmetom, da bi pripeljali svoje izdelke, ne zaračunavamo nobene najemnine, da bi spodbudili nek proces. Vendar se kmetje zelo težko odločijo, da bi svoje pridelke prodajali v teh trgovinah. Zaradi tega se sprašujem, kaj potem še sploh narediti, saj je to tudi ne nazadnje prispevek k promociji naše, domače hrane. Če govorimo o svoji nacionalni zavesti, če govorimo o svoji domoljubnosti, potem bi zanesljivo pričakoval, tako kot verjetno tudi druge države, drugi narodi, ki stavijo na svojo lastno pridelavo, svojo lastno hrano, da tudi Slovenci stavimo na to in zaupamo svoji hrani in svoji pridelavi na ta način, da kupujemo to hrano, ker vemo, da bomo s tem spodbujali kmetijstvo, da bomo s tem spodbujali celotno slovensko živilsko industrijo.

Seveda se zavedam, da je promocija potrebna, vendar bi se lahko to promoviralo tudi na drugačen način. Vsekakor pa bom ta zakon v tej fazi podprl in želim, da bi tudi ta zakon prispeval k temu, da bo prihodnost naših pridelovalcev in predelovalcev bolj zanesljiva, z boljšimi pogoji dela in da se bo nekako vgradil ta element promocije v nas vse, Slovence, ki uživamo slovensko hrano. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Bogdan Barovič. Pripravi naj se Andrej Magajna.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani minister z ekipo, kolegice in kolegi!

Sam sem zanesljivo med tistimi, ki smo že ob procesu pristopa Slovenije v Evropsko unijo kot evroskeptiki ali pa kot evrorealisti opozarjali, da se nam ne zdi prav, da bo vstopanje v Evropsko unijo uničilo kvalitetno slovensko predelovalno industrijo in hrano. Takrat mi nihče ni verjel, ker sem pač iz take stranke, ki ji nihče noče verjeti, ampak danes je temu tako. Zelo pozdravljam prizadevanja ministrstva, da promovira kmetijske in živilske proizvode. Ampak bistveno vprašanje, ki se ga vedno lotevam v enajstih letih proučevanja teh zakonov, je, zakaj. Zakaj zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov? In sem dobil odgovor, da je cilj zakona sistemska ureditev financiranja načrtovanja in izvajanja splošne promocije. Zdaj ne vem, če je ravno cilj zakona sistemska ureditev financiranja. To mi je bilo malo čudno. Potem sem se vprašal, komu pa je ta promocija namenjena. Nihče od govorcev, ki so predstavili stališča poslanskih skupin oziroma vsi govorci so povedali, kako spoštujejo, kako poznajo, poznamo kvalitetno slovensko hrano. Verjamem, da tudi vse Slovenke in vsi Slovenci to vedo, in da jih sploh ni treba prepričevati. In potem v vsebini, ker vedno hočem biti zelo korekten in argumentiran, preberem v uvodu na prvi strani v tretjem odstavku, da je pristop k Evropski uniji poslabšal pogoje nastopanja slovenskih proizvajalcev na tradicionalnih izvoznih trgih nekdanjih jugoslovanskih republik in drugod. Kar je res, kar sem tudi sam povedal, pa mi nihče ni verjel in na žalost je temu tako. Celu prepovedali so nam proizvajati tisto dobro, kar mi znamo, carjeviče,

jabolka, ogromno jablan in nasadov je šlo v nič zaradi subvencij, ki so jih kmetje dobili, da ne proizvajajo, ker so Bavarci uvažali jabolka. In ko sem prebiral, primerjalno s to trditvijo, Evropa je uničila slovensko predstavitev, na sedmi strani načelo zakona, kjer piše, "tretje načelo pa je skladnost promocijskih ukrepov z ukrepi evropske skupnosti". Počakajte malo! Najprej govorimo, da je Evropa uničila, zdaj pa je načelo zakona, da se strinjamo z Evropo. Cenim vaš napor, spoštujem promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov, najboljša promocija je bila mnoga leta nazaj v reklamah Slovenija moja dežela, naše mleko, spomnite se jih tisti, ki ste mojih let, ali pa to, da mi moj kolega iz Prekmurja Györek prinese domačo polsuho salamo, ki je sploh nikjer več ne dobiš ali pa sveže stiskano olivno olje. Res. To je najboljša reklama. Da pa je cilj, oprostite, da pa je cilj zakona urejanje financiranja načrtovanja, tukaj bi pa rekel samo to, če bodo kmetije, bo promocija ali pa samopromocija... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, gospod Barovič.

Besedo ima Andrej Magajna, pripravi naj se Jakob Presečnik.

ANDREJ MAGAJNA: Še enkrat lep pozdrav!

Bom kar nadaljeval, kjer je končal predgovornik in tudi gospod Miran Györek v svoji predstavitvi. Ja, promocija da, če bomo imeli še kaj prodajati naslednja leta. Problem je zadržati realni sektor v Sloveniji. Vsi smo se izrekli pravzaprav za ta zakon, izrekli tudi pohvale ministrstvu, da je zelo dobro pripravilo, se posvetovalo z vsemi subjekti, vsemi deležniki pri tem, vendar problem bo vedno, kot poudarjam že ves ta mandat, svetovna nelojalna konkurenca. Ta nelojalna konkurenca uničuje realni sektor malih držav. Pa bom namesto da na tej splošni ravni govorim, povedal en primer iz življenja. Bilo je nekaj let nazaj, tudi sam sem se odločil, da bom šel kar direktno na kmetijo, pa ne bom povedal kje, da se ne bo kdo prepoznal. Nakupil sem dobro robo, sadje, predvsem jabolka, domača jajca, v mraku sem še naložil krompir, čebulo, ko drugi dan zlagam iz avtomobila, mi je bilo sumljivo, ko je bilo tako lepo embalirano. Pripeljem domov in drugi dan pokličem tega kmetovalca, češ: "Kaj si mi pa dal? Španski krompir, avstrijsko čebulo." Pa je rekel: "V teh naših koncih nimamo ravnih polj, hotel sem ti ustreči. V naši zadruzi je poceni roba." Jaz sem rekel: "Prišel sem 80 kilometrov iz Ljubljane, da bom podprl, vem, da ti nimaš, ne prideluješ krompirja, ampak sem mislil, da boš nabavil od sosedov, da bom podprl, dobil pa sem španski krompir in avstrijsko čebulo. Čudovito!" K sreči vsaj milanske solate ni bilo, to bi bil pa višek. S temi uvozi je tako, seveda je odprti trg, moramo se držati predpisov, kaj smemo, kaj ne, ovirati ne smemo uvoza, pa vseeno bo nekaj treba. Mogoče bomo rekli, da imajo Norvežani prav, ker niso šli v Evropsko unijo, imajo tudi zaščitne carine in varujejo svoje nacionalno gospodarstvo. Ne vem, to bo pokazal čas, ampak tukaj sem skeptičen, če ne bomo nekaj ukrenili, bomo v poplavi nizkocenovnih produktov statistično opazovali, kako nam jutri propade ta firma, danes, kot smo slišali, pa dve ali tri kmetije. To je to.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Jakob Presečnik. Pripravi naj se Ljubo Germič.

Replika. Pravzaprav niste bili omenjeni. Ne more biti. Ste se sklicevali na njega? Ste. Ja, prosim. Ne morete imeti replike, ker nimate časa več v okviru poslanske skupine. Gospod Barovič je zašel v rdeče številke, celo mu je bil odvzet mikrofoni, mašina je to naredila, ne jaz, tako da je konec in ne bo replike.

Gospod Presečnik, imate besedo. Pripravi naj se Ljubo Germič.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Gospod minister s sodelavcema, spoštovane kolegice in kolegi!

Zagotovo je cilj tega zakona izredno dober. Cilj je promocija. Financiranje je pa vedno tudi sredstvo za dosego te promocije. Jaz sem vesel, da je končno pred nami po dolgih letih usklajevanja ta zakon in je pred zaključnim sprejemanjem. Konec koncev imamo primere dobre prakse glede promocije, pa predvsem kot posledica tudi promocije zavesti v ljudeh, da je treba ne samo uživati in kupovati dobro hrano, pač pa je že mnogo tega doseženega z domačo hrano. Tu ni ne problemov s transportom, ne problemov z drugačno sestavo hrane, ki ni prilagojena našemu organizmu in tako dalje. Vsi ti transporti in drugačna hrana iz različnih svetov je tisto, za kar se moramo zavzemati. Jaz se dobro spomnim že pred več kot dvajsetimi leti, ko smo opazovali občasno tudi avstrijske trgovine. Bom samo povedal primer avstrijski med. Mojemu takrat še živečemu očetu ni šlo v glavo kot staremu dobremu čebelarju, da je bil avstrijski med praktično enkrat dražji v avstrijskih trgovinah kot slovenski med, ki je že bil na policah, pa je zagotovo bil takrat slovenski med in še danes je najmanj takšne kvalitete, kot je avstrijski. Vendar je bilo v zavesti Avstrijcev, avstrijskih državljanov že od mladih nog naprej to, da je treba kupovati in uživati domačo hrano. In to je tisto pozitivno, kar moramo ustvariti v zavesti ljudi, seveda včasih tudi ustvariti pogoje za to, da bomo lahko kupovali včasih tudi malenkost dražjo hrano, pa zato bistveno boljše. Zaradi tega se mi zdi, da je za to področje prehrane in tega dela kmetijstva zelo pomemben zakon, ki je pa zasnovan zelo dobro na področju financiranja in pogoj je, da bo tudi organiziranost temu sledila, da ne bo postal sami sebi namen, da bi financiral neke inštitucije, rezultat pa bi bil nič. Jaz sem prepričan in podlaga je zagotovo dobra, da bo namen tudi dosežen. Konec koncev že to, kar je uvodoma minister rekel, da se mora vsaka dežela, vsaka država sama pobrigati na nek način tudi zato, da bo samooskrba večja, da bo boljša, vemo, kaj se je v teh zadnjih letih dogajalo v Sloveniji in kako je ta samooskrba žal tudi padla. Ko smo pri tem financiranju, je treba povedati resnico, da je to financiranje razpršeno, kar je zagotovo dobro. Tako direktni kmetijski proizvajalci ne bodo obremenjeni do take mere, da bi na ta način prihajalo do kakšnih problemov zaradi tega. Tudi ta dogovor, da je država tista, ki mora glavni delež tega financiranja pokriti, tudi to je zagotovo dobro in obveza za vse vlade v naprej, za vse državne

proračune v naslednjih letih, da bo država pokrila najmanj 40 % tega deleža, ki je za to promocijo potreben. Ko je padlo vprašanje, zakaj promocija, saj bo kmalu propadel zadnji kmet, jaz mislim, da je ravno zaradi tega potrebna promocija, da ne bo propadel ne zadnji, ampak da bodo nehali propadati kmetje oziroma da bodo tisti kmetje, ki so proizvajalci, dobri proizvajalci hrane tudi obstali in se razvijali naprej. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Ljubo Germič, pripravi naj se Silva Črnugelj, za njo mag. Majda Potrata.

LJUBO GERMIČ: Hvala za besedo, gospod predsednik. Vsem lep pozdrav!

Ta zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov opredeljuje javni interes Republike Slovenije na tem področju. V 2. členu, v drugi in tretji alineji, ki sta za mene izredno pomembni, opisuje, da javni interes se uresničuje z označevanjem, izboljšanjem informiranosti potrošnikov o pridelavi, predelavi ter kakovosti in varnosti hrane. Jaz bi tukaj želel opozoriti, glede na to, da sem zelo omejen v času, na en zelo pomemben vidik, to pa je, da promocija tako kmetijskih kot živilskih proizvodov mora biti tesno povezana s kvaliteto življenja in vpliv na zdravje ljudi. Kajti promocija, ki ne bo promovirala kakovostne, kvalitetne in zdrave hrane, seveda ne bo upravičila tistega, kar je tukaj javni interes. In javni interes v tem primeru vsekakor mora biti usposobiti potrošnika, da bo lahko te stvari spremljal. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Majda Potrata. Pripravi naj se Janko Veber.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister s sodelavcema, poslanke in poslanci!

Ko se oglašam ob tretji obravnavi zakona in povem, da bom zakon podprla, želim povedati še nekaj drugih stvari. Meni se zdi ta zakon pomemben zaradi tega, ker ima dvosmerno učinkovanje. Po eni strani promocija prehrane oziroma proizvodov in tudi prehranska industrija pridobiva s tem, če promoviramo ta način proizvodnje, ki ga označujemo od krožnika na mizo. Po drugi strani se mi zdi zakon pomemben za nas uporabnike izdelkov, ker nas opozarja tudi na to, da moramo biti kot kupci zelo natančni in zelo pazljivi, ko se odločamo, kaj bomo kupovali. Zaradi tega se mi zdi tudi silno pomembno, da se navadimo zahtevati spremne listine, ki natančno navajajo, kaj posamezni prehranski proizvodi vsebujejo.

Samo mimogrede, danes sem na predavanju Znanje žanje slišala, da v enem od slovenskih centrov odličnosti svoje znanstvene raziskave usmerjajo ravno v to, da oslABLJENE viruse uporabijo kot tiste, ki uničujejo bakterije, in je njihovo znanje namenjeno ravno temu, da bi jih lahko uporabila prehranska industrija, da ne bi bilo treba uporabljati kakšnih drugih sredstev, ki niso tako nenevarna, kot so ta.

Ampak, rada bi se vrnila k nečemu drugemu, kar se mi zdi tudi silno pomembno, da imamo v mislih celoto in ne drobimo stvari in ne zamudimo nobene priložnosti, ko lahko kaj storimo za promocijo zdrave hrane. Rada bi vas opozorila na to, da sem se že v prejšnjem mandatu oglašala v zvezi z možnostjo odkupa ekološko pridelane hrane in integrirane prehrane, ker šole, recimo, pri naročanju hrane v okviru javnih naročil niso smele naročati tiste hrane, ki je ekološko ali integrirano pridelana, ker so morale izbirati najugodnejšega ponudnika. No, to se je k sreči že uredilo in imajo šole tudi omogočeno naročanje takšne hrane, s tem da je s posebnim pravilnikom določeno, katera živila spadajo v to kategorijo živil, ki jih lahko naročajo. To je recimo že dobra stvar.

Potem se spomnim akcije, kot je bila Jabolko za zdravje, ki je promovirala slovensko sadje. Žal se je tista iztekla, ampak tudi v okviru Evropske unije spodbujajo dobre prehranske navede in lahko država, ki zagotavlja takšno prehranjevanje, dobi tudi subvencije. In to so slovenske šole dosegle.

Naj vas spomnim, da smo v zakon o šolski prehrani tudi v 3. člen med cilje zapisali, da "ob upoštevanju načel trajnostne potrošnje zagotavlja kakovostna in subvencionirana šolska prehrana, s katero se vpliva na optimalni razvoj učencev in dijakov, na razvijanje zavesti o zdravi prehrani in kulturi prehranjevanja" in tako naprej. Torej je treba tudi v tiste zakone, v katerih mogoče na prvi pogled niti ne najdemo te možnosti, vgraditi elemente, ki so povezani s promocijo zdrave hrane.

Kot zanimivost, na referendumu smo zavrnili zakon o RTV, ampak v 6. členu zakona o RTV Slovenija so bile zapisane tudi obveznosti javne službe glede vsebin, programov in storitev, v tem 6. členu je bilo v 22. alineji tudi zapisano – je zapisano, pa ne bo veljalo, ker je zakon zavrnjen – spodbujati družbeno prisotnost in razvoj športa, rekreacije in zdravega življenja ter z informiranjem potrošnikov prispevati k njihovi seznanjenosti o zagotavljanju varne in kakovostne prehrane v Republiki Sloveniji.

Gospod minister, to je ravno tisto, o čemer tudi vi govorite, ko nastopate v javnosti v zvezi z našimi prehranskimi navadami in ko se zavzimate za položaj slovenskega kmeta in zavedanje o pomembnosti te proizvodnje, da bi se recimo ne zgodilo več kdaj to, kot se je zgodilo, da smo opustili tovarno sladkorja v Ormožu, da se je dolgo časa razpravljalo o tem, ali bomo imeli še mlekarnstvo v takšnem obsegu, kakršnem ga imamo, in proizvodnjo mlečnih izdelkov. Spomnim se tudi zagat sadjarjev, ki so zaradi ugodnejših cen raje odprodajali na drugo stran meje in se potem spet vrnilo na slovenski trg. Jaz si ne umišljam, da je mogoče vse, kar bi radi jedli, pridelati na Slovenskem. Manj ga zagotovo ne, ampak če grem v market in tam vidim, da mi ponujajo hruške, ki so zrasle v južni Afriki, bom razmislila o tem, ali ne bi raje kupila hrušk, ki so zrasle v Sloveniji. Pri tem pa ne pozabljam na to, da so tudi slovenske hruške lahko zrasle v taki proizvodnji, ki ni sledila načelom zdrave hrane. Mislim na znane zgodbe s hruškami, ki nas potem odvrčajo od tega ali pa nas delajo bolj previdne, da nismo naivni in da v resnici terjamo

kot potrošniki od vseh, da kar se da natančno in odgovorno označujejo proizvode. Mislim, da je korist tega zakona tudi v tem, da je del denarja, ki se bo zbiral v ta sklad, povezan tudi s tem, da se uredijo vse te listine, ki morajo biti poleg. Od mene je pa seveda odvisno – in od vsakega od nas, ali bomo spet nasedali samo videzu ali pa se bomo vendarle poglobili v tisto, ker je pred nami. Seveda se zavedam, da je cena pomemben faktor, zato bi pa morebiti kazalo razmišljati, kako stimulirati slovenske proizvajalce in jim olajšati konkurenčnost, ker vsi pač niso tako imoviti, da bi lahko ne glede na ceno vedno sledili samo tistemu, kar je zdravo in dobro.

Sklenila bom s tem. Prepričana sem, da je tisto, kar pravijo, da je težava na Slovenskem, namreč razdrobljenost in veliko število majhnih kmetij, lahko v primeru težnje ali cilja zagotavljati varno in kakovostno hrano prednost, primerjalna prednost, ker je mogoče na takih površinah proizvajati v resnici bolj kontrolirano. Seveda pa ne verjamem, da je vedno vse mogoče doseči, saj vemo, kako je z gensko spremenjeno hrano in s prenosom semen in ne vem s čim še vse, kakšni so sosednji vplivi. Sem pa tudi toliko poučena o stvareh, da vsako grdo jabolko s pikami še ni nujno tudi ekološko pridelano. Hvala lepa.

PRESEDENIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima Janko Veber.

JANKO VEBER: Hvala za besedo.

Mislim, da je danes resnično pomemben dogodek, ko lahko govorimo o tem, da smo združili politični interes v parlamentu praktično v vseh političnih strankah, ki so zastopane v Državnem zboru. Nekoliko sicer poskuša še vedno razmišljati o tem zakonu Slovenska nacionalna stranka, ampak se mu kar precej približuje. Če združimo interes v politiki in če združimo interes gospodarstva in kmetijskih proizvajalcev, potem lahko govorimo, da je v Sloveniji možno tudi to, da s skupnimi močmi poskušamo obvladovati izjemno zahteven segment, to pa je promocija in prodaja slovenskih proizvodov. To je tisto, kar mislim, da nas lahko nekako navdahne tudi z optimizmom, ko bi potrebovali veliko več soglasja tudi na vseh ostalih področjih v teh zahtevnih časih, v katerih se nahajamo, predvsem pa zaradi tega, da se ne bomo srečevali z dejstvi, ko ni mogoče več promovirati nečesa, česar ne proizvajamo. In eden od takih primerov je zagotovo tudi proizvodnja sladkorja v Sloveniji. Zapravili smo to priložnost zelo poceni, izjemno donosna dejavnost za kmetijsko proizvodnjo in ne nazadnje za samo predelavo sladkorja v kraju, kjer je pač ta predelava obstajala, v Ormožu. Tega pač enostavno ne moremo več promovirati, ker ga nimamo v svoji državi. Govoriti o tem, da bo vse manj kmetij in da zaradi tega ne potrebujemo, kot bi nekatere razumel, niti te promocije, je pač neumestno in neustrezno. Zagotovo se bodo številne kmetije ohranile tudi zaradi tega, ker se bo ohranila prodaja slovenskih proizvodov ali pa, kot si vsi želimo, celo tudi povečala. Spomniti se je treba, da smo vendar imeli pred časom na slovenskem trgu prisotno svinjino praktično v 70 %. Zagotavljali smo lastno proizvodnjo svinjskega mesa skorajda v

celoti. Danes pa ta pridelek, ta proizvodnja ni več prisotna v 70 %, ampak vsega nekje, mislim, da okrog 30 %, torej drastičen upad prodaje slovenskega svinjskega mesa. To je tudi eden tistih razlogov, zakaj moramo izjemno pospešiti vse postopke, s katerimi lahko spodbudimo prodajo slovenskega mesa, slovenskih proizvodov na domačem trgu. Ihan sam in proizvodnja svinjine je že pred časom začela eno svojih kampanj, blagovna znamka Anton, če se je mogoče spomnite ali pa se nam je vtisnila v spomin, vendar je bil to nekako osamljen primer. Zato je treba resnično združiti moči in vse potencialne, ki jih imamo na tem področju, in se nekako vsaj približati tistim aktivnostim, ki jih izvajajo številne trgovske hiše, ko prodajajo blago porekla iz tujine na slovenskem trgu. Torej izjemno agresiven pristop ostalih proizvajalcev tudi na slovenskem trgu, čeprav gre za vsega dvomilijonski trg, vendar je tudi ta izjemno pomemben.

Pozdravljam sprejetje tega zakona in si resnično želim, da bi v čim krajšem možnem času zaživel tudi v praksi. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi besedo še minister?

Prosim, gospod minister.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Gospod predsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Dovolite, da se vam v imenu ministrstva zahvalim za splošno podporo, ki ste jo dali temu zakonu. Seveda tega ne razumemo kot podporo ministrstvu, ampak podporo slovenski proizvodnji hrane. Moram povedati, da je bilo kar nekaj misli izrečenih, ki so za ministrstvo lahko uporabne za naprej, tako da se tudi za njih zahvaljujem. Bi pa rad še naslednje povedal.

Tudi na ministrstvu se zavedamo, da ta zakon sam po sebi ni rešitelj slovenskega kmetijstva in proizvodnje hrane, je pa eden izmed nujnih ukrepov. Poleg tega je treba izvajati tudi vse ostale ukrepe. Dovolite, da omenim vsaj nekatere. Najpomembnejši ukrep je še vedno vzdrževanje likvidnosti slovenskega kmeta, za kar, kot vidite, izvajamo intervencije. Ne pozabiti, da smo v prvih nekaj tednih letošnjega leta izplačali v kmetijskem prostoru 107 milijonov evrov neposrednih plačil in v tem trenutku pripravljamo paket, ki bo izplačan v aprilu, to je 35 milijonov evrov za ukrepe KOP-a in SKOP-a, vključno z ekološkim kmetijstvom. Poznate našo borbo za kmetijska zemljišča, kako se trenutno v praksi borimo za njih. Tudi zakon, ki ga boste obravnavali jutri, je zelo pomemben v tem segmentu. Poznate našo borbo za povečanje pravičnosti v prehranski verigi. Verjamem, da bomo zelo hitro lahko pokazali prve rezultate, čeprav so prvi učinki že vidni. Verjetno ste opazili, da posamezni trgovski sistemi, še preden je kodeks podpisan, skrajšujejo plačilne roke. Največji slovenski trgovski sistem je plačilne roke za slovenske kmete že postavil na 30 dni in se zavezal, da bo del svojega denarja investiral v zniževanje marž in da bo tudi povečal prostor za slovenske prehranske proizvode na svojih policah. Zato tudi razumete, da se je ministrstvo, ki je odgovorno za prehrano, tako zelo jasno odzvalo na po našem mnenju sovražni prevzem tega trgovskega sistema

s strani konkurenčne vertikalne prehranske verige iz sosednje države in da pri tem mnenju tudi vztrajamo. Rad bi povedal, da se nam zdi zelo pomembno, da najdemo model znotraj evropskega modela za malega kmeta. Tu v bistvu pripravljamo rešitve skupaj z Evropsko komisijo. Pomemben ukrep, ki je v tem trenutku zaupan našemu ministrstvu, koordinira ga pa sedem ministrstev, je zelo enostaven: v slovenskih javnih zavodih želimo povečati delež hrane iz bližine, torej slovenske hrane, ki je na žalost v tem trenutku izjemno nizek. Zakonodaja to že omogoča, zato pripravljamo operativne ukrepe, kako ta delež s trenutne ocene 10 % povečati vsaj v prvem koraku na 40 %. Ne nazadnje, kot ministrstvo ne bežimo pred svojo odgovornostjo, čeprav se zavedamo, da nismo mi tisti, ki imamo pristojnosti na poslovnem delu proizvodnje v Sloveniji, pa se počutimo čisto zadosti pristojni, da smo pobudniki različnih aktivnosti. Prva aktivnost, ki je bila poslovno pomembna, je vzpostavitev žitne pšenične verige, ki je prvič v zgodovini Slovenije leto v naprej spodbudila proizvajalce in združila proizvajalce, mlinarje in peke, da se v naprej dogovorijo med sabo o pogodbenih odnosih in s tem tudi povečajo proizvodnjo. Pričakujemo, da se bo to že poznalo pri letošnji žetvi. Sicer smo imeli smolo, ker samo lansko leto končali v takšnih vremenskih ujmah, da je bilo oteženo sajenje na njive. Vendar ob vsem tem mislim, da bomo letos na tem področju naredili korak naprej. Odločili smo se tudi, da podoben model, v katerega pa želimo vključiti tudi trgovino, izpeljemo še pri verigi drobnice, svinjskega mesa in vrtnin in mogoče tudi še nekaterih drugih sektorskih proizvodov. Ne nazadnje, s tem pa bom tudi končal, mi se zavedamo, da je treba slovenske potrošnike varovati pred nizkocenovnimi zlasti potvorjenimi izdelki, poznate našo akcijo na medu, ki jo potem nadaljujemo na drugih področjih. Rad bi vas tukaj informiral, da ta akcija, v katero smo lansko leto zelo dosti investirali, ne samo denarja, tudi energije in tudi delovni ur naših uslužbencev, je ob tem, da je lansko leto vsak četrti oziroma peti med, ki ga je inšpekcijska služba prijela v roke, bil potrjen, da letošnji rezultati kažejo, da smo vsaj ta del trga uredili, tako da pri prvi letošnji akciji, kjer smo analizirali 15 vzorcev, je vseh 15 vzorcev tudi ustrezalo standardom, ki veljajo v Sloveniji in Evropski uniji. Na ta način pa smo tudi stabilizirali cene, kar je pa za slovenske proizvajalce zelo pomembno. Hvala, gospod predsednik.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Vidim eno roko. Želi še kdo? Bom dal kar prijavo. Prosil bi za prijavo, da ne bo zamer pozneje. Prijavi se lahko tudi minister, če želi. Vsak ima pet minut časa za razpravo.

Besedo ima Ljubo Germič.

LJUBO GERMIČ: Hvala za besedo, gospod predsednik, še enkrat. Ponovno se želim osredotočiti na tisti del, za katerega mi je prej nekoliko zmanjkalo časa. Ko govorimo o promociji

kmetijskih in živilskih proizvodov, želim to povezati predvsem s tem, da govorimo o promociji kakovostnih in za ljudi zdravih kmetijskih in živilskih proizvodov. Ko sem prebral ta zakon, je v njem jasno zapisano, kako se uveljavlja javni interes, ker gre predvsem za izboljšanje informiranosti potrošnikov in zagotavljanje kompetenc potrošnika, da bo lahko razumel, kako ovrednotiti kakovostni kmetijski in živilski proizvod na trgu. Ko sem potem iskal, na kakšen način se ta promocija dotika tega, da se z vidika zdravstva potrošnika zelo natančno informira, sem bil nekoliko presenečen, da se do področja sodelovanja v okviru sektorskih odborov in posvetovalnih odborov znotraj sveta pravzaprav to področje ne omenja in da se omenja področje zdravstva v tistem delu, ko govori ta zakon o sodelovanju na področju strokovnih nalog promocije. Zakaj o tem govorim? Sam kmetijski ali živilski proizvod je zelo pogojen s tem, kakšen je historiat, kakšna je zgodovina tega, da je prišlo do nekega kmetijskega proizvoda. Samo kot primer, kakovost prsti se prav gotovo odraža v kakovosti žitaric, kakovost pitne vode se prav gotovo odraža v kakovosti določenega živilskega proizvoda, kakovost krme, vi se spomnite, da smo imeli ne dolgo tega zelo alarmantne informacije o tem, kaj se je zgodilo, da so imeli določeni živilski proizvodi povečane vsebnosti določenih sestavin. In znotraj tega je področje zdravstva zelo pomemben element in segment, ki mora biti jasno upoštevan v tem, da ko govorimo o promociji kakovostne in zdrave hrane, govorimo o tem, kakšen bo njihov učinek na končnega potrošnika. In tukaj je zdravstveni vidik tisti, ki bi moral imeti tudi zelo pomembne elemente nadzora, to je spremljanje kakovosti hrane v odnosu do potrošnika. Tukaj smo si lahko različni, gospod minister, ampak gre za to, da bomo tukaj prav gotovo imeli tako kot na marsikaterem področju srečanje konflikta interesov. Jaz se zdaj vračam z obiska, ko smo na Svetu Evrope na odboru za socialo in zdravstvo govorili o tem, kako težke kovine vplivajo na kakovost življenja. Ko smo govorili o tem, na kakšen način zagotavljati zmanjšanje obolenosti, recimo diabetes tipa 2, smo to zelo povezali z načinom življenja, znotraj katerega je bila kvalitetna, kakovostna hrana eden od ključnih elementov. Ko smo govorili o tem, kako zmanjšati obolenost za diabetesom tipa 2, je element zdrave prehrane eden izmed ključnih in v tem segmentu eno od priporočil odborov ministrov, da se ustvarijo pogoji za dolgoročno ali pa čim daljše dojenje dojenčkov. Ko pa smo prišli do vpliva težkih kovin, smo obravnavali, na kakšen način recimo težke kovine, ki prihajajo s hrano v naše telo, vplivajo na zarodek in na kakšen način recimo vplivajo na delež teh težkih kovin v materinem mleku in na kakšen način se prenese ta vpliv potem tudi na dojenčka. Te korelacije morajo biti v vidu ves čas, ko govorimo o promociji kakovostne in varne hrane. Prav je, da je to javni interes. Ko govorimo o tem konfliktu interesov, ki se bodo tudi na tem področju prav gotovo pojavljali, mora biti jasno definiran cilj, da gre za promocijo kakovostne hrane in Slovenija tukaj lahko ponudi evropskemu trgu, ne samo slovenskemu trgu, kakovostne proizvode in tukaj je lahko tudi ta niša, ki bo najprej seveda morala zagotavljati lastno oskrbo kakovostne hrane

in načine ter metode, na kakšen način do te kakovostne hrane lahko pride. Opozarjam samo na različne poglede tega in seveda si želim in upam ter pričakujem, da bodo v okviru strokovnih priprav ukrepov na področju promocije vključeni različni elementi, različni segmenti, da bo res dosežen cilj, skozi katerega javni interes ta zakon prinaša. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvale lepa.
Besedo ima Marjan Bezjak.

MARJAN BEZJAK: Hvala za besedo, predsednik. Lepo pozdravljeni minister, ministrica in vsi ostali!

Pred nami je zakon o promociji kmetijskih, živilskih proizvodov in menim, da je zelo dobro, da spet pospešujemo dejansko proizvodnjo slovenskih zdravih produktov. Zavedati se moramo, da je dejansko slovenska hrana izšla ali pa pošla iz slovenskih trgovin ali pa jo imamo v zelo malih odstotkih. Pomembno je, da imamo na slovenski polici v trgovini in tudi na kmečkih turizmih domačo pridelano hrano. Pomembno je tudi to, da bomo na teh resorjih napravili tudi dosledno kontrolo. Sami moramo vedeti, da se v kmečkih turizmih vse drugo sedaj prodaja kot domača slovenska hrana, ki je pridelana od domačega kmeta. S tem dejansko sami sebe uničujemo ali pa uničujemo slovenski produkt, uničujemo slovenskega kmeta, ki se trudi pridelati hrano, da ne naštevam drugih stvari. Prav tako je pomembno, da dejansko promoviramo slovensko hrano, slovenski produkt čez razne sejme, ne pa, da imamo v Radgoni kmetijsko-živilski sejem, ki ga, zdaj vidim, nekako selijo že v Ljubljano in tam prvo, kar vidimo od hrane, je leskovačka pleskavica, namesto slovenske nacionalne klobase ali pa repe in tako naprej. To je pomembno, da promovirano tudi na raznih prireditvah slovenske produkte, ki bodo dvignili proizvodnjo slovenskega kmeta. Vemo, da je delo na kmetijah zelo težko, ampak tudi sedanji način subvencioniranja kmetijskih produktov ni pravilen, kajti konec koncev dobi tudi tisti denar, ki morda nič ne počne, in dobi skoraj isti denar tisti, ki kaj počne. Zato je pomembno narediti močne kontrole in spodbujati pridelovanje kmetijstva, spodbujati zdravo pridelano hrano, slovensko hrano in dejansko dvigovati sistem proizvodnje. V Sloveniji smo prišli tako daleč, da lastne hrane pridelamo okrog 40 %. Še enkrat poudarjam, tista država, ki ne proizvede za svoj narod dovolj hrane, je obsojena na smrt. Mislim, da je s tem zakonom, ko bomo spodbujali pridelovalce zdrave hrane, spet ena poteza naprej, en korak naprej, da bo proizvodnja slovenskih kmetov naraščala in da bo dejansko ta produkt, ki bo proizveden, zdrav produkt in cenjen produkt. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima minister mag. Dejan Židan.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

Rad bi samo jasno odgovoril, da ne bo kakšnega dvoma o varnosti slovenske hrane. Slovenska hrana, kot prvo, smo lahko ponosni, da jo imamo, zlasti pa na področju njene varnosti za nas posameznike. Zakaj slovenska hrana spada visoko

na področju varnosti? Prvič. Ker imamo pogoje kmetovanja takšne, ki niso primerni za zelo intenzivno kmetovanje, imamo zato tudi konkurenčnost manjšo, ampak tudi zato je naša proizvodnja bolj sonaravna. Bolj sonaravna pomeni, da je bistveno manj možnosti, da se zgodijo podobne afere, kot so se zgodile v Nemčiji. Drugič. Mi ne smemo pozabiti, da je slovenski kmet in slovenski proizvajalec hrane tradicionalist. To pomeni, da naša hrana še vedno spominja na hrano, kakršno so konzumirali naši predniki, seveda je potem tudi zaradi tega mogoče konkurenčnost manjša, kot bi drugače bila, čeprav je ravno to področje, ki potrošniki od slovenskega proizvajalca hrane in kmeta zahtevamo.

Nadalje bi rad povedal, da ni pravilno dvomiti, ali je dobro, da je kontrola varnosti in zdravja hrane pod ministristvom za prehrano. Naj tudi povem, zakaj. Analiza, ki so jo opravili v Nemčiji, zakaj je prišlo do dioksinske afere, je pokazala, da tudi zato, ker je pristojna ministrica za kmetijstvo in prehrano imela premalo pristojnosti. In reakcija na to zdaj je, da so ji bistveno povečali pristojnosti. Zato bi bilo razmišljanje v Sloveniji v drugo smer po našem mnenju napačno. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

S tem tudi zaključujem razpravo. Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev. Državni zbor bo o predlogu zakona v skladu s časovnim potekom seje odločal danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 16. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **10. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREPREČEVANJU OMEJEVANJA KONKURENCE V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade. Besedo ima mag. Darja Radić, ministrica za gospodarstvo.

MAG. DARJA RADIĆ: Hvala, predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

Cilj sprememb in dopolnitev zakona o preprečevanju omejevanja konkurence je izločitev Urada za varstvo konkurence, ki je zdaj organ v sestavi Ministrstva za gospodarstvo, in njegovo preoblikovanje v samostojno in neodvisno agencijo, Javno agencijo Republike Slovenije za varstvo konkurence, pri čemer se v nespremenjenem obsegu na novo ustanovljeno agencijo prenesejo vse naloge in tudi pristojnosti, ki jih po veljavnem zakonu o preprečevanju omejevanja konkurence zdaj opravlja urad. Razlog za sprejetje tega zakona je v tem, da s preoblikovanjem urada v neodvisno javno agencijo želimo čim bolj omejiti neposredni politični nadzor nad opravljanjem nalog na najmanjšo, se pravi omejiti nadzor na najmanjšo možno mero, kar je tudi ena od ključnih predpostavk za samostojnost in neodvisnost njenega delovanja. Neodvisnost delovanja je pomembna predvsem

takrat, ko govorimo o odločanju oziroma vodenju posameznih postopkov, ki so v pristojnosti sedanjega urada in potem agencije. Seveda je pri tem treba tudi poudariti, da smo ob vstopu v OECD in tudi sam OECD je posebej zahteval, da se poveča samostojnost in tudi neodvisnost urada do tiste največje možne mere predvsem pri določanju prednostnih nalog med obravnavanimi zadevami, pri odločanju o konkretnih zadevah in seveda tudi pri financiranju.

Predlagamo, da se ustanovi javna agencija kot oseba javnega prava, ki bo uresničevala naloge in bo imela pristojnosti s področja varstva konkurence. Organi agencije bodo direktor agencije, ki bo zastopal in predstavljal agencijo, vodil njeno poslovanje, organiziral njeno delo, potem bo svet agencije, drugi organ, sprejemal bo splošne akte, letno poročilo agencije, opravljal vse naloge, ki jih opravljajo sveti agencije v skladu z zakonom o agencijah. Ta agencija pa bo imela še en posebej organ, to je tudi novost predloga sprememb, in sicer je to komisija za varstvo konkurence, to pa je strokovni organ, katerega naloge in pristojnosti so pa izrecno določene in omejene le na odločanje o konkretnih zadevah. Prihodki za delo agencije so zlasti sredstva državnega proračuna, ki jih bo določil Državni zbor na predlog agencije. Mi predvidevamo, če bo zakon sedaj sprejet, da bo agencija ustanovljena s 1. 1. 2011. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku Matjažu Hanu.

MATJAŽ HAN: Hvala lepa. Spoštovani predsednik, spoštovana ministrica z ekipo, spoštovane poslanke in poslanci!

Odbor za gospodarstvo je na 33. seji 15. marca 2011 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence. Na seji odbora so sodelovali predstavniki Ministrstva za gospodarstvo, Gospodarske zbornice Slovenije in Zakonodajno-pravne službe. Odbor je bil seznanjen z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, ki je predlog zakona proučila z vidika skladnosti z ustavo in pravnim sistemom ter zakonodajnotehničnega vidika. Služba je podala konkretne pripombe k določbam 4., 5., 8., 11. in 14. člena predloga zakona. Pretežni del pripomb je bil upoštevan v amandmajih poslanskih skupin Zares, DeSUS in Poslanskega kluba LDS. Odbor jih je sprejel. Odbor se je seznanil tudi z mnenjem Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki predlog zakona tudi podpira. Meni pa, da bi bilo za večjo neodvisnost in samostojnost odločanja agencije potrebno izločiti prevelik vpliv izvršne oblasti pri imenovanju organov agencije. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je v dodatni obrazložitvi menja povedala, da amandmaji k predlogu zakona, ki so jih vložile koalicijske poslanske skupine, sledijo pripombam iz njihovega pisnega mnenja. V razpravi o posameznih členih k predlogu zakona in k njim priloženimi

amandmaji so člani odbora predlog zakona tudi podprli, izraženi pa so bili tudi nekateri pomisleki, na primer, kaj se zgodi v primeru, če Vlada, ki po zakonu mora dati soglasje k proračunu agencije, finančnemu načrtu, programu dela in zaključnemu računu, teh soglasij ne da. Izpostavljena pa je bila tudi dilema glede postopka imenovanja članov sveta agencije in komisije za varstvo konkurence ter načina odločanja o senatu. Zastavljeno je bilo tudi vprašanje, kaj se zgodi v primerih, če organi ne bodo imenovani v zakonsko predpisanem roku. Na vsa zastavljena vprašanja in dileme je ministrica za gospodarstvo podala ustrezna pojasnila. Odbor se je po končani razpravi opredelil do vloženih amandmajev in sprejel amandmaje koalicijskih poslanskih skupin, na predlog Ministrstva za gospodarstvo pa je sprejel tudi amandma k 14. členu predloga zakona. Odbor je glasoval o vseh členih predloga zakona in jih je tudi sprejel.

Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopoljenega predloga zakona, ki je tudi sestavni del poročila. Lepa hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil Vili Rezman.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod predsednik.

V naravi tržnega gospodarstva je, da si gospodarski subjekti prizadevajo k optimalnemu, če je le mogoče prevladujočemu vplivu, in prav je, da regulator to omejuje v skladu z regulativo, kakršna pač velja. Tako si prizadeva s tem zakonom tudi naša vlada, da bi ta regulator delal korektno, pod čim manjšim ali pa sploh brez kakršnegakoli vpliva politike, zato pač predlaga čim večjo samostojno in neodvisnost. Do tod za Poslansko skupino nepovezanih poslancev ni nobenih problemov. Radi bi pa kljub temu opozorili na nekatere dileme, na katere smo že opozarjali, in menimo, da še ni bilo pravih odgovorov nanje. Ta samostojnost in neodvisnost naj bi se kazala v organizacijski, finančni, osebni in v funkcionalni obliki. Poglejmo, kaj se nam v resnici dogaja. Na eni strani imamo organe, ki vodijo to agencijo, na drugi strani pa primerjajmo vsebino, s katero se agencija ukvarja.

Kar se tiče organov, imamo na vrhu direktorja, ki ga imenuje Vlada, torej politični organ, in ki ga Vlada tudi razrešuje. Potem imamo svet agencije. V svetu agencije sedi 5 članov, ki jih imenuje Vlada Republike Slovenije, to je zopet izvršna oblast. Potem imamo Komisijo za varstvo konkurence, ki ima tudi 5 članov, od katerih 4 predlaga Vlada Republike Slovenije in enega Sodni svet in potrdi potem Državni zbor. Nadzor nad to agencijo opravlja ministrstvo za gospodarstvo v našem primeru, torej pristojno ministrstvo. Kakorkoli se skušamo otresti tega vtisa, bi vendarle smeli reči, da se je Vlada tukaj zelo plaho, zelo sramežljivo lotila tega, da ne bi imela vpliva na to, kdo bo sedel in upravljal in vodil to agencijo.

Če vzamemo v razmislek vsebino, pa vidimo naslednje. Tudi agencija mora imeti svoja

sredstva in zagotavlja se neke neodvisnost na ta način, da ima svojo postavko v državnem proračunu. To je v redu, ampak to je odvisno zopet od političnega organa, od Državnega zbora, kakšno vsoto bo za to namenil. Drugi del, torej tarifa oziroma prihodki iz nadomestil, pa je zopet odvisen od Vlade, kajti k tarifi mora dati soglasje Vlada. Če Vlada tega soglasja ne da, se tarifa ne more spremeniti, se ne more povečati. V uvodnem delu, ki ga je Vlada pripravila, natančni piše, da naše tarife niso primerljive s tarifami v sosednjih primerljivih državah in da so prenzike, da torej ne more biti agencija neodvisna po finančnih virih.

Kar se tiče finančnega načrta, je treba ponovno soglasje Vlade. Naše vprašanje je bilo, kaj če soglasja Vlade ni. In odgovor je jasen: v drugem, v tretjem, v petem letu se bo financiralo po dvanajstih letih prejšnjega leta, sedaj pa, ko se bo agencija organizirala prvič, še dvanajstine ne more biti, razen če bodo to dvanajstine prejšnjega urada, ki ga sedaj ukinjamo.

Kar se tiče zaključnega računa, je zopet predvideno, da daje k njemu soglasje Vlada Republike Slovenije. In ni odgovora na vprašanje, kakšne so posledice, kakšne so posledice, če ni soglasja k zaključnemu računu. Še tisto, kar je po vsebini najpomembnejše, program dela, h kateremu zopet daje soglasje Vlada. Kaj če tega soglasja Vlade ni? Po kakšnem programu potem ta agencija dela? Odgovor, ki smo ga dobili na nekatera vprašanja, je bil, da bodo morali biti Vladi predloženi drugačni predlogi, h katerim bo Vlada potem pa dala soglasje. Ampak to teoretično pomeni – ne rečem, da nujno bo tako – da bodo predlagatelji tako dolgo morali spreminjati svoje predloge, dokler ne bodo po volji Vlade. In potem smo z neodvisnostjo in s samostojnostjo res čisto na psu.

Kljub temu mi menimo, da ta predlog zakona le pomeni neko minimalno stopnjo neodvisnosti in samostojnosti, ker vsaj prehaja iz okvira ingerence ministrstva v okvir Vlade, iz enega zavetja v drugo zavetje, ki bo morebiti nekoliko širše, pa vendar je izrazito močno čutiti vpliv izvršne, torej politične oblasti.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil gospod Matevž Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ: Spoštovane kolegice in spoštovani kolegi!

O konkurenčnosti in konkurenci veliko govorimo. Celu toliko, da ju pogosto razumemo kot končni cilj, ne pa kot orodje za doseganje nekega drugega, za našo skupnost pomembnejšega cilja – blaginje državljanek in državljanov ter trajnostnega načina življenja in delovanja naše skupnosti.

Konkurenca je obstoj in delovanje učinkovitih pravil pravičnega tekmovanja. Jer ferplej ki ima številne pozitivne učinke. Spodbuja podjetništvo in učinkovitost, bogati ponudbo za potrošnike in zagotavlja nižje cene in boljšo kakovost. Hkrati pa deležnike na trgu sili k doseganju konkurenčnosti, torej sposobnosti, da postajamo vse boljši, da smo fit za tekmovanje in da je naša ponudba zanimiva v globalni tekmi. Brez radikalnega preskoka v povečevanje konkurenčnosti

Socialni demokrati ne vidimo načina, kako naj Slovenija ohrani in okrepi blaginjo svojih ljudi. Zato je konkurenčnost naše prednostno orodje za uresničevanje cilja visoke blaginje in varnosti za vse naše državljanke in državljane. Temu poskušamo slediti tudi z ukrepi za stabilnost javnih financ, z izboljšanjem delovanja pravne države, z vrsto neposrednih spodbud gospodarstvu za njegovo prestrukturiranje in ne nazadnje tudi z zagotavljanjem konkurence na trgu.

Socialni demokrati se zavzemamo za socialno tržno gospodarstvo. Sedanja kriza jasno dokazuje, da svobodni trg ne sme ostati neomejen, ampak ga je treba regulirati, tako da bodo koristi uresničevanja svobodne gospodarske pobude deležni vsi in da bo v družbi zagotovljeno načelo enakih možnosti, enakopravnosti in uresničevanja tistih ciljev in nalog, za katere trg ne more in ne sme poskrbeti. Konkurenca torej pomeni enake možnosti za uspeh in je predpogoj motivacije za podjetništvo in inovacije, varstvo konkurence pa mora zagotoviti pravilno delovanje trga.

Novela Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence je namenjena prav temu – preoblikovanju sedanjega urada v neodvisno in samostojno agencijo za varstvo konkurence, da bo ta s svojimi ukrepi proti koncentraciji, monopolom, kartelnim dogovarjanjem in drugim oblikam omejevanja konkurence zagotavljala pravilno delovanje trga. Ker gre za pomembno, a tudi v izostrenih gospodarskih razmerah izjemno občutljivo funkcijo države, to zakonsko materijo obravnavamo z vso pozornostjo in resnostjo.

Agencija za varstvo konkurence bo po tem zakonu samostojna in neodvisna agencija s statusom nevladnega proračunskega uporabnika. Zakon določa tudi okvirna sredstva za delovanje agencije ob ustanovitvi in v nadaljnjih letih. Organi agencije bodo svet agencije, komisija za varstvo konkurence in direktor. Medtem ko svet imenuje Vlada, komisijo za varstvo konkurence imenuje Državni zbor. Komisija je srce in jedro organiziranega boja zoper omejevanje konkurence, saj je zadolžena za odločanje v posamičnih zadevah iz pristojnosti agencije, v upravnih postopkih in prekrškovnih postopkih. Nadzor nad delovanjem agencije bo izvajalo Ministrstvo za gospodarstvo, vendar brez vpogleda v odločanje v posamičnih obravnavanih zadevah. Komisija za varstvo konkurence enkrat letno poroča Vladi kot tudi Državnemu zboru.

Ustanovitev samostojne in neodvisne agencije je tudi del priporočil Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj. Pri tem predlagamo, da OECD ne razumemo kot neke oddaljene neoliberalne institucije, ampak kot organizacijo, ki ji plačujemo visoko članarino za to, da nam postavlja ogledalo nas samih in nas opominja, kaj je v naši realnosti narobe in kaj moramo spremeniti, da dosežemo splošno sprejete nacionalne cilje. Pri tem obžalujemo, da smo temeljno od priporočil OECD, da imamo v tej državi dober input, iz katerega pridelamo slab output, pospremili le z obrobno razpravo o nekaterih vidikih tega vprašanja. Če hočemo okrepiti konkurenčnost naše ekonomije in njeno atraktivnost za nova vlaganja, potem moramo to vprašanje nasloviti v

celoti, kompleksno in iz njega izpeljati jasne cilje in ukrepe, ki morajo biti predmet čim bolj širokega nacionalnega soglasja.

Iz vsega navedenega sledi, da bomo Socialni demokrati predlog novele podprli.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil mag. Andrej Vizjak.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovana ministrica s sodelavci, spoštovani podpredsednik, spoštovane kolegice in kolegi!

Načeloma v Slovenski demokratski stranki podpiramo sleherna prizadevanja za večjo samostojnost in neodvisnosti regulatornih organov, kamor sodi tudi regulacija varstva konkurence v tej državi, vendar smo še svetlobno leto, dve ali deset oddaljeni od teh načelnih prizadevanj in od tega, kar se v praksi dogaja; pa ne samo na področju tega regulatornega organa, tudi katerih drugih institucij, kjer smo se vedno doslej načeloma oziroma se sedanja aktualna vlada načeloma zavzema za samostojnost in neodvisnost, v praksi pa smo priča ravno nasprotnemu. Pri tem se Vlada zelo rada sklicuje na pravila in usmeritve OECD in na videz poskrbi, de iure, da ni moč oporekati neki neodvisnosti in samostojnosti, v praksi pa je povsem in vse drugače.

Če korektno pogledam umestitev sedanjega Urada za varstvo konkurence in nove agencije, pravzaprav težko govorim o neki večji samostojnosti sedanje agencije vizavi sedanjega urada, ob predpostavki, da se funkcionarji izvršne veje oblasti ne vpletajo v delovanje urada oziroma da razumejo in spoštujejo načelo neodvisnosti in samostojnosti. Če pa funkcionarji izvršne veje oblasti ne razumejo in ne bodo želeli razumeti instituta neodvisnosti in samostojnosti, pa ta regulatorni organ ne more delovati samostojno in neodvisno ne kot urad v okviru Ministrstva za gospodarstvo ne kot agencija v okviru Vlade. Torej, bistvo delovanja in neodvisnosti in samostojnosti agencije za varstvo konkurence oziroma katerekoli druge agencije je v tem, koliko je izvršna veja dozorela in želi zagotoviti, dejansko, v naravi tudi neodvisno in strokovno delo. Če tega ne želi, potem tega ne bo, če to želi, potem to bo.

Tipičen primer, da ima ta vlada veliko težav z nekim neodvisnim oziroma samostojnim delom tudi agencij, je recimo u, agencija, ki skrbi za trg elektronskih komunikacij. Namreč, kriza vodenja Apeka in vse, kar je povezano z menjavami direktorjev, ne moremo drugače razumeti kot vpletanje izvršne veje oblasti v samostojno in neodvisno delo te agencije. In potem se vsi skupaj nadejamo, da bo zdaj pod to agencijo kaj bolje!

Že predhodnik je tu jasno nakazal, koliko ima aktualna vlada, ki je političen organ, možnosti vplivanja tako na kadrovsko sestavo sveta agencije, ki na koncu imenuje direktorja – oziroma vlada imenuje na predlog sveta, kar pomeni, da vlada imenuje na predlog tistega, ki jih imenuje vlada. To se pravi, vlada ima tu popolnoma odprte možnosti. Tudi kar se tiče proračuna, saj je že zdaj imel Urad za varstvo konkurence svojo proračunsko postavko,

sicer v okviru Ministrstva za gospodarstvo, vendar svojo. Jasno se je videlo, koliko denarja gre za Urad za varstvo konkurence in za katere naloge in tako naprej. Zdaj pač to ne bo v okviru tistega dela proračuna, kjer je umeščen MG, ampak bo nekje drugje. Ampak, kar se tiče samostojnosti proračunske postavke se ne bo povsem nič spremenilo.

Torej, želim poudariti samo to, da se ne smemo slepiti in misliti, da če bo zdaj ustanovljena agencija za varstvo konkurence, da pa bo s tem avtomatsko večja samostojnost in neodvisnost dela te agencije. Ne bo! Če se tega hkrati ne bo zavedala in želela tudi Vlada, in še posebej resorno ministrstvo, ki bo poslej vršilo nadzor nad delom te iste agencije. Imamo veliko slabih izkušenj, ko se je pod tako imenovano neodvisnostjo vpletala politika: Sklad za razgradnjo nuklearke, Apek, ne nazadnje Nova Ljubljanska banka, ko je bil na čelo te banke postavljen, izvoljen poslanec, tudi Agencija za upravljanje kapitalskih naložb ima kljub neki načelni samostojnosti ogromno vpletanja aktualne politike v njene kadrovske in siceršnje odločitve.

Torej, so tu dejanja pomembna, zakon je zgolj neka osnova za to.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil gospod Alojzij Potočnik.

ALOJZIJ POTOČNIK: Spoštovani!

Najprej odločitev. Poslanska skupina Zares bo, tako kot je napovedala že v splošni razpravi, spremembe in dopolnitve Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence podprla. Soglašala torej s temeljnim ciljem, da se Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence, ki je organ v sestavi Ministrstva za gospodarstvo, preoblikuje v samostojno in neodvisno agencijo. Agencija se ustanavlja kot pravna oseba javnega prava, ki opravlja tisto vrsto javnih nalog, kjer ni potreben niti primeren stalen in neposreden politični nadzor. Pri javnem interesu zagotavljanja varstva konkurence je omejitev političnega vpliva, ne samo nadzora, nujna in ključna predpostavka za samostojnost in neodvisnost njenega delovanja, kar tudi zahteva, da agencija in člani njenih organov pri vodenju postopkov in odločanja niso vezani na usmeritve vlade, ministrstev ali drugih organov ali inštitucij. Zakon seveda glede agencije določa vse tisto, kar vzpostavlja kot delujoče. Pri tem je predlagatelj sledil tudi priporočilom in zahtevam Evropske unije in Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj. Agencija ponovno postaja samostojen proračunski uporabnik, sredstva mu s proračunom določa Državni zbor. Njemu, poleg Vladi, enkrat letno poroča o svojem delu. Relativno podrobno, tudi na podlagi mnenja Zakonodajno-pravne službe, so z amandmaji urejeni člani o organih agencije, njihovi sestavi in imenovanju, pogojih za člane organov, pristojnostih, nezdržljivosti, odgovornosti in ne nazadnje, kar je zelo pomembno, nadzora nad delom in poslovanja. Se pa tudi strinjam s predhodniki, da je ključna izvedba.

Pri tem naj že kar pri tej priložnosti povem, da je Poslanska skupina Zares vložila amandma k dopolnjenemu predlogu zakona, in sicer k 14. členu.

Sedanji predlog zakona predvideva, da bo po začetku delovanja agencije za odločanje v upravnih postopkih in postopkih o prekrških pristojna Komisija za varstvo konkurence, katere člane imenuje Državni zbor.

Da ne bi nastala pravna praznina glede pristojnosti predlagamo amandma, kjer je jasno določeno, da Komisija za varstvo konkurence z dnem imenovanja vseh – poudarjam vseh – članov prevzame pristojnost odločanja v vseh nedokončanih postopkih. Do imenovanja vseh članov pa o njih odloča senat za odločanje, ki ga sestavljajo direktor agencije kot predsednik senata in dve osebi, zaposleni v agenciji. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Franc Bogovič.

FRANC BOGOVIČ: Lep pozdrav, spoštovani podpredsednik. Kolegice in kolegi, spoštovana ministrica s sodelavci!

Veljavni zakon o preprečevanju omejevanja konkurence določa, da je Urad za varstvo konkurence pri izvajanju svojih nalog in pristojnosti neodvisen in samostojen, vendar ne vsebuje konkretnih določb, ki bi natančneje urejale odnos med ministrstvom in Uradom za varstvo konkurence. Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence je trenutno organ v sestavi Ministrstva za gospodarstvo, zato težko rečemo, da je le-ta dejansko neodvisen in samostojen. Priporočila in zahteve Evropske unije in Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj po preoblikovanju Urada za varstvo konkurence poudarjajo potrebo po povečanju samostojnosti in neodvisnosti Urada za varstvo konkurence. Z ustreznimi spremembami naj bi se zagotovila večja samostojnost in neodvisnost Urada za varstvo konkurence pri določanju prioritete med obravnavami zadevami, odločanju v konkretnih zadevah ter financiranju. OECD priporoča organizacijsko spremembo, in sicer ločitev Urada za varstvo konkurence od ministrstva in preoblikovanje v neodvisno agencijo z lastnim proračunom. V Slovenski ljudski stranki zato, tokrat izjemoma, podpiramo ustanovitev nove agencije, in sicer javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence, saj je že sedaj delovala kot urad, organizacijsko pa, kot smo že dejali, znotraj ministrstva. Stalen neposreden politični nadzor nad izvajanjem nalog ni niti potreben niti primeren. Strinjamo se s predlagateljem, da je za učinkovito izvajanje nalog in pristojnosti Urada za varstvo konkurence nujno potrebna njegova samostojnost in neodvisnost. V vseh dogodkih, ki so se odvijali okoli konkurence in tudi okoli našega načina in pojmovanja in tudi same politične kulture, ki je v tem prostoru, pa smo zagotovo tudi mi mnenja, da se bo ta neodvisnost in samostojnost izrazila takrat, ko bodo v uradu zaposleni, v vodstvu visoko profesionalni ljudje, in takrat, ko bo tudi politična kultura v slovenskem prostoru resnično dovolj visoka, da bo politika prepustila profesionalnim institucijam, ki regulirajo naše trge, samostojnost in suverenost. Upamo, da se bo to tudi s to

spremembo zakona zgodila in da bo ta funkcija tudi tako opravljana, kot smo že dejali.

S predlaganimi spremembami se bo tako po našem strinjanju zagotovila večja organizacijska neodvisnost agencije, saj ne bo več te neposredne podrejenosti ministru in ministrstev. Tudi ta lasten proračun je nek način določeno jamstvo. V Slovenski ljudski stranki bomo predlagani zakon podprli in želimo, da naši regulatorji v bodoče čim bolje delujejo.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče poslanske skupine DeSUS bo predstavil gospod Anton Urh. Izvolite.

ANTON URH: Hvala, spoštovani gospod podpredsednik, za besedo. Spoštovana gospa ministrica s sodelavci, kolegice in kolegi!

S predlogom novele zakona o preprečevanju omejevanja konkurence, se bo Urad za varstvo konkurence preoblikoval v samostojno neodvisno agencijo in se tako izločil iz sestava Ministrstva za gospodarstvo. S tem naj bi mu bila zagotovljena večja operativna, finančna, organizacijska in strokovna samostojnost. Agencija bo pri svojem delovanju neodvisna in bo enkrat letno poročala Vladi in Državnemu zboru. Predlagatelj s tem sledi dobrim praksam o neodvisnosti organov za varstvo konkurence v večini članic Evropske unije. Preoblikovanje v neodvisno agencijo pa je bilo tudi eno od priporočil Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj pri OECD.

Na ministrstvu so kar nekaj časa pripravljali spremembe zakona. Sprva so namreč načrtovali nov zakon, s katerim bi združili Urad za varstvo konkurence in Urad za varstvo potrošnikov, po več kot dveh letih pa so prišli do zaključka, da sta si organa preveč različna, da bi ju združili. Zato so se na koncu odločili za novo agencijo.

Agencija, ki bo javna agencija in pravna oseba javnega prava, bo imela tri organe: svet, direktorja in posebno strokovno komisijo za varstvo konkurence. Pristojnosti teh organov so jasno razmejene. Direktor vodi dela agencije in začenja posamezne postopke za ugotavljanje kršitev na področju konkurence, na predlog sveta agencije in po izvedenem javnem razpisu ga bo imenovala vlada. Komisija je strokovni organ in bo pristojna za odločanje v posameznih zadevah oziroma postopkih, svet pa bo klasičen nadzorni organ in bo skrbel za zakonito poslovanje agencije. Ključna sprememba, ki bo zagotavljala večjo neodvisnost, je prav ustanovitev Komisije za varstvo konkurence. Imela bo pet članov, po predlogu pa jih bo imenoval Državni zbor: štiri na predlog Vlade, enega na predlog Sodnega sveta; trije člani bodo iz vrst zaposlenih v agenciji, dva pa zunanja strokovnjaka. Sprejemu novele zakona bo v treh mesecih sledil akt o ustanovitvi agencije. Člani sveta in komisije pa bodo imenovani najpozneje v šestih mesecih po uveljavitvi zakona.

Agencija bo po načrtih polno delovala s 1. januarjem 2012, v vmesnem obdobju pa bo Urad za varstvo konkurence po dosedanjih predpisih dokončal vse postopke, ki so se začeli pred tem.

Predlog zakona sicer pravi, da urad dokonča postopke, začete pred dnevom prevzema nalog in pristojnosti. Odbor za gospodarstvo je sprejel dopolnilo, da to velja za posle do imenovanja vseh članov Komisije za varstvo konkurence. A mogoče je, da bo pri tem zaradi opozoril o nejasnosti prišlo na seji Državnega zbora še do nekaterih sprememb. Za delovanje agencije bo šlo po ocenah predlagatelja iz proračuna letno 300 tisoč evrov, proračun agencije pa bo potrjeval Državni zbor. Agencija bo zaračunavala tudi nadomestila za stroške postopka.

V Poslanski skupini DeSUS omenjeni predlog zakona podpiramo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil gospod Bogdan Barovič.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Ministrica z ekipo, kolegice, kolegi, lep dober dan! Tukaj se vsaj ne moremo lagati, ker je res lep.

Govorimo o noveli zakona o preprečevanju omejevanja konkurence, katerega cilj je zelo jasen, da se Urad za varstvo konkurence osamosvoji in preoblikuje v agencijo. Ali je to želja Evropske unije ali OECD, je pravzaprav Slovenski nacionalni stranki vseeno. Nam je prav, da so takšne ustanove samostojne in neodvisne v največji mogoči meri, zato da najhitreje in najbolje opravijo svoje delo v korist hitrejšega in boljšega gospodarskega razvoja. Do sedaj, kot veste, je Urad za varstvo konkurence pristojen za presojo dejanj omejevanja konkurence v skladu z določbami zakona, o katerem govorimo, to je omejevalnih sporazumov podjetij, zlorabe prevladujočega položaja podjetij, to je bistveno, in presoje koncentracij. Od zdaj naprej, če bomo ta zakon sprejeli, bo to opravljala agencija, ki bo relativno samostojna. Relativno samostojna govorim zato, in ne bom ponavljal besed prejšnjih kolegov, ker vsi vemo, da pa so še vedno v tem zakonu neki instrumenti, s katerimi lahko ali Vlada ali celo Državni zbor delno posredno vpliva na delo te agencije. Toda dobro, pač prvi korak in najpomembnejši korak je ali pa bo storjen, Urad za varstvo konkurence se bo iz sestava ministrstva izločil, postal samostojen in neodvisen, določile se mu bodo naloge, organi in financiranje.

Kar se financiranja tiče, je tako, da naj bi Državni zbor samostojno potrjeval v proračunu sredstva, ki jih bo nova agencija porabila. Nekaj o teh sredstvih. Kot je z ustanovitvijo agencije predvideno, naj bi nastali ustanovitveni stroški v višini 100 tisoč evrov, potem dodatni stroški zaradi delovanja agencije na letni ravni iz državnega proračuna 300 tisoč evrov, stroški dela zaposlenih 200 tisoč evrov, torej smo na 600 tisoč in dodatni stroški za stroške članov Sveta agencije 100 tisoč evrov, to je ocenjenih 700 tisoč evrov, kar je tudi pošteno, da piše v oceni stroškov, ki bodo predvideni. No, pomembno je tudi mnenje samega urada, ki pravi, da je na uradu zaposlenih nekaj več kot 20 ljudi, da naj bi to bilo po oceni urada premalo in da je tudi proračun urada prenizek v primerjavi z drugimi podobnimi uradi oziroma

agencijami, še posebej ta obstoječi urad za varstvo konkurence rad v primerjavo daje naši dve agenciji, in sicer Apek in Agencijo za trg vrednostnih papirjev. Mislim, da so na ministrstvu sposobni in da bodo že našli in sposobni narediti primerjavo med kvaliteto, količino dela obstoječih agencija in novoustanovljenih agencij.

V Slovenski nacionalni stranki noveli zakona ne bomo nasprotovali, izražamo pa eno veliko željo, spoštovana gospa ministrica, zdaj je pa že toliko enih agencij, pa uradov, pa eni so, pa eni niso, pa eni bodo, pa eni so nehali, da vljudno prosimo, če vaše pristojne službe enkrat za eno sejo Odbora za gospodarstvo ali pa za parlament naredijo nek spisek, da vemo zdaj, kaj imamo, katere urade, katere agencije, katere so samostojne, katere so v okviru ministrstva, ker drugače je že tudi nam malo nerodno, pa se že 11 let ukvarjamo z vsemi temi ustanovami.

Kot rečeno, v Slovenski nacionalni stranki preoblikovanje pozdravljamo, pozdravljamo to neodvisnost, dajemo pa v premislek seveda tiste elemente, ki so jih poudarjali ostali kolegi o še vedno malce vpletanju države in vlade v to vsebino. Mogoče je pa včasih to tudi dobro, kdo ve.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba LDS bo predstavil mag. Borut Sajovic.

Izvolite.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsedujoči, za besedo. Prijazen pozdrav tudi gospe ministrici.

Moram reči, da je to vsebinsko formalno prava stvar v pravem času, ki je v času dogodkov in zadev, ki se nam dogajajo na trgu, še kako potrebna in aktualna in zato ima seveda enotno podporo Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije.

Bistvena novost je, da se Urad za varstvo konkurence izloča iz strukture Ministrstva za gospodarstvo in se urad preoblikuje v neodvisno in samostojno javno agencijo, kar je po našem mnenju izrednega pomena z vidika pomembnosti neodvisnega odločanja v tako pomembnih zadevah, kar v poslanskem klubu ocenjujemo kot precejšen korak v pravo smer. Ne nazadnje je tudi pomembno, da se nam take strokovne, neodvisne institucije oddaljujejo od instrumentov, zlasti pa vpliva lokalne in dnevne politike.

Novela zakona vsebuje sicer samo 15. členov, so pa spremembe obsežne, vsebinsko pomembne, kajti zaradi ustanovitve nove javne agencije se določajo položaji, naloge in pristojnosti same agencije. Seveda taka agencija ima tudi organe, kar je za samo neodvisnost pomembno, in določa se tisto, kar je bistveno – neodvisno financiranje agencije, kar seveda njeno neodvisno samostojnost še podčrta.

Novost same ureditve je tudi to, da se uvajajo trije organi agencije, in sicer na eni strani svet, potem komisija za varstvo konkurence in pa tudi direktorja. Svet agencije je petčlanski organ, ki ga imenuje vlada in ima pristojnost sprejemanja letnega poročila o delu letnega programa dela in finančni načrt. Pomembna pristojnost sveta je tudi v tem, da vladi v imenovanje predlaga direktorja

agencije, kot tudi da direktorju daje usmeritve in navodila za delo, kar pa ne posega v konkretne postopke in odločitve. Komisija agencije je prav tako petčlanski organ, ki pa ima predvsem strokovno vlogo in pristojnost, saj odloča o konkretnih zadevah iz pristojnosti agencije v upravnem postopku in postopku o prekršku. Da pa se zagotovi čim bolj neodvisno delovanje te komisije, ki ima pravzaprav največje pristojnosti kot tudi največje učinke na varstvo konkurence, njene člane imenuje Državni zbor. Enega člana izmed strokovnjakov za varstvo konkurence predlaga Vlada, tri člane pa zaposleni v agenciji. Enega izmed strokovnjakov predlaga Sodni svet, neodvisnost agencije pa se zagotavlja tudi s tajnim glasovanjem v Državnem zboru, kar v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije še posebej pozdravljamo.

V našem klubu smo namreč trdno prepričani, da je prav vzdrževanje in varovanje prave konkurence eden bistvenih pogojev oziroma bi lahko rekli, še več, temeljni postulat delovanje poštenega in pravičnega tržnega sistema. Kajti v zadnjem obdobju smo bili v vsakdanjem življenju priča kar nekaj odmevnim pozitivnim vzorčnim primerom, ki jih je obravnaval sedaj še vedno delujoči Urad za varstvo konkurence, kar je vse pohvale vredno. Vendar pa smo v Poslanskem klubu Liberalne demokracije še vedno mnenja, da nas kar nekaj dela še čaka, predvsem pa bi bilo treba postopke pospešiti. V državi imamo namreč še vedno kar precej, po našem mnenju, delujočih monopolov, oligopolov oziroma kot se popularno temu reče kartelov, ki v končni fazi zagotovo načenjajo našo blaginjo oziroma potencialno blaginjo, kajti vsi namreč vemo, da monopoli in oligopoli, razen tistih, ki so dovoljeni, zaradi lastnih posebnosti pomenijo v praksi učinek na tistega, ki plača v višji ceni. Višje cene, še posebej kadar gre za trošenje našega skupnega javnega denarja, pa pomenijo nižjo blaginjo in manj sredstev, manj virov za razvoj.

Zato bomo v Poslanskem klubu Liberalne demokracije rešitev podprli, z jasnimi cilji, da bo nova agencija še bolj učinkovita, še bolj pravična, predvsem pa da bo pravi varuh konkurence javnega interesa in tudi javnih sredstev. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitevjo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členu in vloženi amandmajih. Gre za 14. člen, h kateremu je amandma vložila Poslanska skupina Zares.

Sprašujem, kdo želi razpravljati o amandmaju in 14. členu. Ne želi nihče.

Zaključujem razpravo.

O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 16. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **11. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O BANČNIŠTVU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 27 poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagateljev gospodu Zvonku Černaču.

Izvolite.

ZVONKO ČERNAČ: Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, vsi ostali prisotni!

Kljub slabim obetom glede na negativna stališča poslanskih skupin vladajoče koalicije in negativno stališče Vlade ob prvi obravnavi zakona 17. decembra lani je ta zakon prestal to prvo sito in prešel v drugo fazo, bil z amandmaji Vlade sicer nekoliko noveliran, vendar vseeno sledi temeljni usmeritvi, ki smo jo predlagatelji s to novelo zakona želeli doseči.

Pri tem zakonu smo predlagatelji izhajali predvsem iz dveh poglobitvenih ciljev. Prvič – preprečitev konflikta interesov članov organov upravljanja in nadzora poslovnih bank, predvsem pa bank v večinski državni lasti. In drugič – zmanjšanje možnosti konflikta interesa članov organov upravljanja in nadzora finančnih družb, ki delujejo v tujini in v kateri imajo prevladujoč delež banke s sedežem v Republiki Sloveniji. Pri tej noveli smo izhajali predvsem iz preprečitve konflikta interesov, do katerega prihaja pri upravljanju in nadzoru bank in ki se najbolj izrazito kaže pri bankah, ki so v neposredni ali posredni lasti države. Zaradi tega konflikta interesov mnogokrat prihaja do odločitev, ki so za poslovanje konkretnih bank škodljive. V primeru državnih bank so torej škodljive tudi za davkoplačevalce. Če ta konflikt interesov ni preprečen oziroma ni preprečen z učinkovitimi mehanizmi, lahko poslabša položaj posamezne banke in njeno izpostavljenost škodljivim odločitvam in tudi posledično ogrozi stabilnost bančnega oziroma finančnega sistema v državi v celoti.

Pri pripravi tega zakona smo predlagatelji izhajali iz številnih dokumentov in tudi analize stanja na področju, ki ga zakon ureja. Izhajali smo tudi iz delovnega gradiva, ki ga je pripravila delovna skupina iz baselskega odbora za nadzor bank z naslovom Načela poudarjenega korporativnega upravljanja. V njih se določa med drugim tudi, da nasprotje interesov lahko nastane med banko in njenimi klienti in člani odbora direktorjev oziroma člani nadzornega sveta in vodilnimi uslužbenci banke, kadar banka vstopa v poslovni odnos s pravno osebo, ki je v lasti člana odbora direktorjev. Glede nasprotja interesov, ko je pa banka v lasti države in jo ta nadzoruje, mora biti opravljena popolna administrativna ločitev funkcij lastništva in bančnega nadzora, da se zmanjša politično vmešavanje v nadzor banke.

Kot že rečeno, predlagatelji smo veseli, da je ta zakon doživel podporo v Državnem zboru, sicer malo modificirano, predvsem na podlagi stališča Evropske centralne banke, kjer je zapisano, da Evropska centralna banka zakon, ki ureja konflikte interesov v finančnih institucijah, pozdravlja in istočasno opozarja na zakonodajo Unije s področja korporativnega upravljanja, kjer se izpostavlja kot predlog, da se zakon naj ne sklicuje konkretno na kodeks upravljanja javnih delniških

družb. Iz tega razloga so bili tudi vloženi amandmaji, ki so bili sprejeti in ki govorijo splošno o najvišjih etičnih standardih upravljanja. Ni pomembno, kako se temu reče, pomembno pa se nam zdi, da bi v nadaljnjem zakonodajnem postopku danes le sprejeli nekatere amandmaje, ki smo jih v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke neuspešno vložili in na odboru niso bili sprejeti. Predvsem se nam zdi pomemben amandma k 1. členu. Mislimo, da je za popolno uveljavitev tistega, čemur smo sledili predlagatelji, sprejetje tega amandmaja nujno. Zaradi tega predlagamo, da ga tudi v poslanskih skupinah koalicije podprete, ker bo s tem zakon dobil še večjo oziroma dodatno težo.

Ta novela je mogoče prvi korak na poti k večji transparentnosti delovanja uprav in nadzornih svetov bank. Sama po sebi seveda ne bo odpravila vseh slabosti, sama po sebi ne bo preprečila vseh morebitnih zlorab in netransparentnosti, je pa konkreten prispevek k temu, da bo vzpostavljena pot k transparentnejšemu in bolj odgovornemu delu uprav in nadzornih svetov bank, k temu, da se bodo razmerja, ki so pomembna, razkrila, in k temu, da nam neustreznih razmerij, ki se dogajajo v posameznih bankah, tudi v privatni lasti, ki jih upravljajo slovenski državljani, ne bodo pomagali urejati tujci, ampak da bomo ta razmerja skozi to novelo in normativno ureditev sposobni urejati sami, preko domačih institucij in na tak način, da bo ohranjeno zaupanje v neodvisnost bančnega sistema, v zdrave javne finance, v prave banke, predvsem pa v načela, ki naj bi uprave in nadzorne svete vodila pri upravljanju s temi institucijami.

Mislimo, da je ta novela korak na tej poti, še toliko bolj, če bodo sprejeti tudi amandmaji k njej. Hvala lepa.

PODPREDESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Besedo dajem članici odbora gospe Renati Brunskole, da predstavi stališče.

RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa. Spoštovani gospod predsedujoči, spoštovane kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Odbor za finance je predlog zakona obravnaval na 25. seji 9. marca 2011. Posredovano mu je bilo mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je podala pripombe k 1., 2., 3. in 4. členu. K predloženemu zakonu je v poslovnem roku Vlada vložila amandmaje k navedenim členom ter amandma za novi 4.a člen in k naslovu predloga zakona. Odboru so bili posredovani tudi vloženi amandmaji Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke k 1., 2., 3. in 4. členu, za novi 4.a člen in k 5. členu, ki pa jih je odbor lahko obravnaval le kot predloge za amandmaje odbora, ker so vsi člani te poslanske skupine hkrati tudi predlagatelji zakona.

Predlog zakona in vloženi amandmaji Vlade so bili posredovani v mnenje Evropski centralni banki. Ta v splošnem pozdravlja, da predlog zakona ureja konflikte interesov v finančnih institucijah, kar je bil eden od dejavnikov, ki so prispevali k svetovni finančni krizi. Opozorila pa je na zakonodajo Unije na področju korporativnega

upravljanja, pri čemer bi se nasprotjem z njo lahko izognili, če se predlog zakona ne bi konkretno skliceval na kodeks upravljanja javnih delniških družb. S tem v zvezi je Evropska centralna banka podprla vladne amandmaje, ki se splošno sklicujejo na etične standarde upravljanja.

V okviru razprave je predstavnica Zakonodajno-pravne službe v zvezi s predlaganim razkritjem informacij o vseh pomembnih poslovnih stikih članov uprave in nadzornega sveta, kot to predvideva 4. člen predloženega zakona, in tudi njihovih družinskih članov, kot z amandmajem k navedenemu členu predlaga Vlada, izrecno izpostavila opozorilo o poseganju v pravico do varstva osebnih podatkov, določeno v 38. členu Ustave. Takšen poseg je dopusten samo v primeru, da je v skladu z načelom sorazmernosti.

Odbor je v razpravi pozornost namenil določbi 1. člena in predlogu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke za amandma odbora, da se doda nova točka, na podlagi katere naj bi Banka Slovenije predpisala tudi ukrepe za preprečevanje nasprotja interesov po tem zakonu. Vlada se s takšnim amandmajskim predlogom ni strinjala, ker bi takšna rešitev posegla v strukturo in v vsebino sedanjih podzakonskih predpisov ter zakonskih določb ter povzročila prikrivanje ali celo podvajanje obstoječih podzakonskih vsebin. Nasprotje interesov je namreč že obravnavano v 173. členu veljavnega Zakona o bančništvu. Odbor ob zaključku razprave o 1. členu ni odločal o tem amandmajskem predlogu.

Odbor je na podlagi opozoril Zakonodajno-pravne službe o potrebnih popravkih amandmajev Vlade in na podlagi predloga Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke za amandma odbora k 5. členu v skladu s 131. členom Poslovnika Državnega zbora sprejel svoje amandmaje k amandmajem Vlade k 1., 3., 4. členu, za novi 4.a člen in amandma k 5. členu. Odbor se je opredelil do vloženi amandmajev Vlade in jih tudi sprejel. Zaradi sprejetih odločitev odbora glede vloženi amandmajev Vlade in njegovih sprejetih amandmajev k tem amandmajem se odbor ni izrecno opredelil tudi do predlogov Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke za amandmaje odbora k 1., 2., 3. in 4. členu in za novi 4.a člen.

Sprejeti amandmaji so vključeni v predlagani in dopolnjeni predlog zakona, ki je sestavni del poročila odbora. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospa Mateja Vraničar želite predstaviti dopolnilno stališče Vlade?
Izvolite.

MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa za besedo. Gospe in gospodje poslanci!

Pred nami je predlog zakona, ki ga je v proceduro predložila skupina poslancev. V prvotnem oziroma ob prvi obravnavi predloga zakona je Vlada predlaganemu zakonu nasprotovala in opredelila svoje nestrinjanje s predlogom zakona predvsem s pravno naravo kodeksa. Kodeks je splošno uveljavljena oblika pravnega akta kot avtonomnega vira prava na

različnih področjih delovanja povezanih deležnikov in značilnost kodeksa je pravno nezavezujoča narava v obliki priporočil. Zaradi tega in predvsem zaradi tega je Vlada menila, da izrecna uzakonitev kodeksa ne bi bila primerna rešitev. Ne glede na navedeno pa je treba povedati, da je Vlada v svojem mnenju potrdila, da spoštuje oziroma da soglaša z načeli oziroma s cilji, ki jih želijo predlagatelji zakona doseči, in sporočila tudi, da bo proučila možnost zaostritve pogojev za članstvo v nadzornih svetih poslovnih bank z namenom preprečitve konflikta interesov.

Glede na to, da je Državni zbor v prvi obravnavi sprejel sklep in ocenil predlog zakona kot primeren za nadaljnjo obravnavo, je Vlada sprejela in vložila določene amandmaje, ki naslavljajo tiste elemente predloga zakona, ki jim je Vlada v prvi obravnavi nasprotovala. Želeli smo se s temi amandmaji približati cilju, katerega so zasledovali predlagatelji zakona, hkrati pa doseči konsistentnost z ureditvijo v obstoječem zakonu o bančništvu, skladnost s pravnim redom EU ter primernejšo vsebino členov za njihovo učinkovitejšo izvajanje v praksi.

Matični odbor je mnenje Vlade oziroma je predloge amandmajev Vlade podprl v vsebinskem smislu. Formalno so bili nekoliko dopolnjeni oziroma popravljeni.

V skladu z navedenim predlagamo, da se predlagani zakon v besedilu, kot je bilo oblikovano na Odboru za finance in monetarno politiko, sprejme. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Ker je zbor na 23. seji opravil prvo obravnavo predloga zakona, predstavitev stališč poslanskih skupin danes ni mogoča. Zato prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmaji, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 23. marca 2011.

Najprej dajem v razpravo člene 1., 2., 3. in 4.a, ki so medsebojno povezani, in amandmaje k tem členom, ki jih je vložila Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke.

Želi kdo besedo?

Gospod mag. Vizjak, izvolite.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani!

Predlagatelji tega zakona o bančništvu oziroma novele zakona o bančništvu smo želeli doseči enega zelo pomembnih ciljev. Cilj je preprečevanje nasprotje interesov članov organov upravljanja in nadzora bank, in sicer pogosto zasledimo ene in iste osebe v številnih vlogah, ko govorimo o tako malem prostoru, kot je slovenski finančni bančni sistem in finančni trg in hkrati povpraševanje po tem istem.

Zopet bom izpostavil primer, zelo zanimiv primer gospoda Danila Topleka. Gospod Danilo Toplek je predsednik uprave Taluma, pomembne, močne družbe, iz Kidričevega, hkrati pa je predsednik nadzornega sveta Nove kreditne banke Maribor. In seveda kar sili se v ospredje možnost, da je družba ali pa celo kakšna tiha družba tega gospoda v drugačnem položaju, kot se govori za servisiranje s strani Nove kreditne banke Maribor ali finančne institucije zaradi te njegove vloge. In

predlagateljem zakona je v interesu, da se učinkovito preprečijo ta navzkrižja interesov in tudi zlorabe teh dvojnih vlog. Zato smo predlagali zakon, ki bi bolj dosledno zavezoval k razkrivanju teh povezav vse člane uprav in nadzora v posameznih bankah, vendar nam je bolj ali manj to vse razvodenelo pod pritiskom stališč večine na odboru za finance in tudi Vlade, sklicujoč se na stališče iz evropskih institucij. Zato predlagamo v prvem členu eno pomembno dopolnilo.

Predlagamo, da se določijo v zakon tudi ukrepi za preprečevanje nasprotja interesov po tem zakonu, in sicer da se šteje, da je nasprotje interesov, kadar je nepristransko in objektivno izvajanje nalog tudi ogroženo zaradi vključevanja njegovega osebnega ekonomskega interesa, interesa družine, politične ali nacionalne naklonjenosti ali nenaklonjenosti ter kakorkoli drugače povezanih interesov z drugo fizično ali pravno osebo. Taka dikcija nam je seveda bistveno bolj definirala te ukrepe oziroma to navzkrižje interesov in zato predlagamo, da jo zaradi predloženega amandmaja tudi sprejmemo. Namreč, mi imamo v številnih zakonih preregulirane neke mehke diktije in tudi obveze, ko pa pride do izvajanja le-teh, se vsi sklicujejo, da ni nekaj jasno, da potrebujejo neko tolmačenje, ki ga nihče ne da, in na koncu se dogaja prav tisto, kar je zakonodajalec želel preprečiti, vendar zaradi neke mehke ali pa nedosledne diktije v zakonu ni nedvoumno nekaj zapisano. In prav tako imam občutek, da se bo ta zakon in ta namera predlagateljev razvodenela ob nejasnih oziroma tudi ne dovolj preciznih diktijah, kaj je nasprotje interesov in kaj je tisto, kar je treba razkriti, da se prepreči takšno nasprotje interesov.

Menim, da so ti amandmaji usmerjeni prav v ta cilj, zato so tudi podpore vredni.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Besedo ima gospod Vili Rezman.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

No, ko smo pred časom odločali o tem, ali je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo ali ne, smo naleteli na odločno zavrnitev Vlade, ni šlo za to, da bi kakšne marginalne pripombe k temu imela Vlada, ampak je nasprotovala, da bi se sploh razprava nadaljevala. Še dobro, da takrat večina poslancev ni verjela in ni prisluhnila temu, ker sicer danes sploh ne bi mogli o tem razpravljati in ne bi imeli možnosti dodatno zagotoviti preprečitev konflikta interesov, kakor se zdaj v tem predlogu zakona predvideva.

Tisto, o čemer pa danes teče tudi beseda, je beseda o teh amandmajih, ki so predlagani, kjer bi bilo tudi dobro slišati, kakšno je vladno stališče. Jaz ne vem natančno, ali je ta uvodna dopolnilna obrazložitev gospe državne sekretarke pomenila zgolj to, da se podpira predlog, kakršen je bil sprejet na Odboru za finance, ali se predlagane amandmaje zavrača ali ne. Torej, če se podpre samo tisto, kar je na odboru bilo sprejeto, potem domnevam, da ima Vlada odklonilno stališče do teh amandmajev, ki so bili dodatno predlagani. Sam nimam, in tudi naša poslanska skupina ne, odklonilnega stališča do tega in ne vidimo nekih

tehtnih razlogov, zakaj se ne bi zapisalo v zakon, da Banka Slovenije določa merila za opredelitev pomembnega poslovnega stika, zato ker bi na ta način prišli do tega, da ne bomo imeli opravka ponovno z nekimi nedoločnimi pojmi, s katerimi si ne znamo kaj dosti pomagati. Je le dobro, da so kakšne zakonske določbe podrobneje pojasnjene, če že ne v samem zakonu, pa da se napoti vsaj na podzakonske akte, ki bi to opredelili.

Ravno tako ne vidim razloga, zakaj bi se upirali temu, da bi Banka Slovenije določila ukrepe za preprečevanje nasprotovanja interesov po zakonu, o katerem govorimo. Tako sodim, da je tudi v tem smislu – in tudi to je bolj natančno zapisano kot pa v tistem, kar je bilo sprejeto na Odboru za finance, da je torej ta predlog amandmaja sprejemljiv.

Sam ga nameravam podpreti, če bo pa kakšna temeljita zavrnitev s strani predstavnikov Vlade danes slišana, bomo pa temu prisluhnili in ponovno premislili.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati o amandmaju in členih 1, 2, 3, 4a? Ne želi nihče. Vlada? Ne. Potem zaključujem razpravo k tem členom in amandmajem k njim.

V razpravo dajem 4. člen in amandma k 4. členu, ki ga je prav tako vložila Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke. Želi kdo besedo k temu členu in amandmaju? Ne. Zaključujem razpravo o vloženi amandmajih.

O teh amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 16. točki dnevnega reda.

Gospod Černač, izvolite.

ZVONKO ČERNAČ: Se opravičujem, predsedujoči, prej sem dvignil roko kot predlagatelj, pa me verjetno niste opazili.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Ali ste želeli govoriti?

ZVONKO ČERNAČ: Kot predlagatelj. Na koncu bi rad govoril.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Pri katerem amandmaju? Pri četrtem? Se opravičujem, gledal sem..., hvaležen bi bil vsakemu, če dvigne roko, ne takrat, ko je že konec.

Izvolite, gospod Černač, imate besedo.

ZVONKO ČERNAČ: Hvala lepa.

Mislím, da ni bilo nekega argumentiranega razloga, da bi se ta amandma k 1. členu pa tudi k ostalim ne zavračal. Utemeljitev s strani Vlade na seji odbora je bila v tem, da to že določa veljavni zakon v 173. členu. Po našem mnenju to ne drži. Zakon sicer določa, da je to obveza uprav bank, ne določa pa obveze Banki Slovenije, da to predpiše na ta način, da velja za vse banke v tej državi. In to je ta bistvena kvalitativna sprememba, ki jo želimo s tem amandmajem doseči.

Mi ocenjujemo, da je pomembno, da se ta zakon s temi amandmaji dopolni, predvsem s tem

amandmajem k 1. členu. Že tako, po tej spremembi, je to neke vrste kamilični čaj za blaženje najhujšega obolenja, v katerem so se znašle posamezne banke in njene uprave in nadzorni sveti v tej državi. Zaupanje je najpomembnejši atribut v bančnem sistemu, v finančnem sistemu in če je to zaupanje omajano, potem je omajano zaupanje v sistem v celoti. Od tu pa do tega, da pride preko zaupanja v te finančne institucije do posledičnega kolapsa tega sistema, ni več tako daleč. Ti primeri, ki smo jim bili priča v preteklih mesecih, dneh, tudi letih, kažejo na to, da je to, kar predlagatelji predlagamo s to novelo, nek minimum tega, kar bi bilo treba v Sloveniji dokaj rigidno in strogo uveljavljati, zaradi tega, ker je primerov, ki se dogajajo med povezanimi osebami toliko, da jih je nemogoče preprečiti brez tega, da obstojijo v zakonodaji ustrezne sankcije za ta tako imenovana kolobarjenja. V Sloveniji smo temu še toliko bolj podvrženi zaradi tega, ker smo prešli iz enega sistema v drug sistem. In ta sistem kolobarjenja iz preteklosti se je prenesel tudi v sedanost. In kolobarjenje iz naslova vodstev, direktorjev podjetij, lastnikov podjetij, v nadzornih svetih bank, v upravah bank, zavarovalnic in tako naprej se dogaja tudi v tem zadnjem 20-letnem obdobju in tudi v zadnjih mesecih, letih.

Ko gre za posle med temi povezanimi osebami in se posamezni posli potem zgodijo na ta način, da javnost zanje izve preko medijev iz te ali one sfere, je že to trenutek, ko se okrepi nezaupanje v banke in v te finančne institucije. Še posebej se to nezaupanje poveča takrat, ko se ugotovi, da so posli med temi osebami sklenjeni pod drugačnimi pogoji, kot to velja za vse ostale navadne smrtnike in podjetja. In temu se je treba izogniti. Jaz ne govorim o tem, da niso mogoči taki posli pod ugodnejšimi pogoji, vendar je treba obelodaniti razloge, zakaj so bili sklenjeni. Povsod, v celem svetu obstajajo merila in pogoji. In gotovo so razlogi, zakaj so določeni posli sklenjeni pod ugodnejšimi pogoji kot drugi. Vendar, ko pride do takih razmerij med temi tako imenovanimi povezanimi osebami, je toliko bolj pomembno, da javnost to ve, ne da se o tem špekulira, ne da se o tem izve občasno iz medijev zaradi takih ali drugačnih interesov, kar vse krepí nezaupanje v bančni in finančni sistem, in s tem tudi v enega od temeljev državnosti. Ta prevetritev na področju bančništva bi se morala zgoditi že davno. Žal se še ne dogaja in verjetno se tudi s to novelo začenja komaj neka pot, po kateri bi morali iti, da bi do te prevetritve prišlo.

Kakorkoli že, predlagatelji menimo, da je kljub temu dobro, da je ta novela prestala to zakonodajno sito, da se ta načela začenjajo uveljavljati tudi skozi zakonodajo. Mnenja smo, da bi lahko uveljavili še strožje kriterije, ne glede na mnenje OECD-ja. Predvsem pa smo mnenja, da bi morala izvršna oblast, vlada, preko mehanizmov, ki jih ima na voljo, poskrbeti, da pride do uveljavljanja strožjih kriterijev, predvsem v tistih bankah, v katerih ima največ vpliva, to je v obeh državnih bankah in v finančnih institucijah, kjer ima država pomemben delež, kot nek znak, kot signal vsem ostalim, da se nam ne bi še kdaj zgodili primeri, kot je, recimo, Hypo. Takrat so morali tuji lastniki mimo naših

regulatornih organov, ki bi morali prvi zaznati te nepravilnosti, poseči in urediti razmerja iz tuje države v naši državi. To vse meče neko slabo luč na našo državo, luč o tem, da je celoten sistem izkrivljen, da nimamo ustreznih institucij nadzora in da tudi tiste institucije, ki naj bi izvrševale ta nadzor in skrbele za preprečevanje takih izkrivljenih ravnanj, ne delujejo, ker so same oziroma vodstva teh institucij klientelistično vpete v ta razmerja.

In če je ta novela prvi kamen, prvi korak na tej poti, potem mislim, da je prav, da podprete tudi amandmaje, ki jih predlagatelji predlagamo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Zaključujem razpravo k vložnim amandmajem in članom, ki so bili vloženi. O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zborna odločali danes v okviru glasovanja, pol ure po prekinjeni 16. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **16. TOČKO – PRVA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O POLICIJI.**

Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 27 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom.

V zvezi s tem predlogom zakona bo predstavitev predlagateljev podal gospod Jožef Jerovšek.

Izvolite.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa, gospod predsedujoči. Spoštovane kolegice in kolegi!

Današnja predstavitev je sicer nameraval podati predlagatelj originalnega zakona, gospod Miro Petek, ki prihaja iz koroške regije, vendar je danes službeno odsoten in bom zato to opravil sam.

Pred seboj imamo Predlog zakona o spremembah Zakona o policiji, ki je nujen odziv na poglede Vlade o reorganizaciji policije in sploh reorganizaciji Ministrstva za notranje zadeve, kar je po vsej verjetnosti povod v zamisli Vlade glede regionalizacije države in še drugih mnogih takšnih projektov in se je Vlada tudi tega projekta lotila s spremembami v negativno smer, z določeno centralizacijo, s katero se bo poslabšala varnost ljudi na določenem območju.

Pred nekaj meseci je namreč prišla v javnost novica, da se nameravajo ukiniti tri policijske uprave. To so Slovenj Gradec, Postojna in Krško. Gre za tako imenovani projekt Libra, ki je potekal v tajnosti, brez vedenja sindikatov in vseh drugih merodajnih organov in ljudi. Pri tem, po poročanju medijev, javnosti niso bili predstavljeni strokovni razlogi, na podlagi katerih naj bi Ministrstvo za notranje zadeve v okviru predvidene reorganizacije slovenske policije v letošnjem letu ukinito gornje tri policijske uprave. Predlagatelji novele zakona o policiji ocenjujemo, da so predlagane spremembe in dopolnitve zakona potrebne iz razloga večje varnosti, enakega varstva pravic ter z vidika učinkovitosti ter ekonomičnosti obravnavanja v okviru pristojnosti policije.

Pri tem je treba poudariti, da želi Ministrstvo za notranje zadeve ukiniti Policijsko

upravo Slovenj Gradec, to se pravi z območja Koroške, ki je obmejno območje, in ima takšna ukinitiv izjemen simbolni pomen, in to negativni pomen. Prav tako je zadeva enaka pri Policijski upravi Postojna. Gre ravno tako za poseganje na obmejno območje, na območje schengenske meje, z vsemi možnimi posledicami takšnega akta, in na območju Krškega, kjer je, kot vemo, edini jedrski objekt v tej državi, nuklearna Krško, z vsemi možnimi, takšnimi in drugačnimi, tveganji, katere je nujno treba vedno držati pod nadzorom, imeti na pravem mestu tudi policijo, da ne bi bili kadar koli soočeni s kakršnim koli dogodkom, ki ga policija ali pa država ne bi mogla obvladati.

Zdaj, če bi se ozirali na razloge Vlade in bi se vprašali, koliko takšna organizacija sledi zmanjševanju stroškov in krepitve operativne sposobnosti policije, potem bi bilo treba pred kakršno koli odločitvijo proučiti celotno organiziranje policijskih uprav na območju Republike Slovenije in ne le posameznih policijskih uprav. V okviru te presoje bi bilo treba pridobiti natančne vsebinske, kadrovske in finančne učinke takšne reorganizacije. Šele na osnovi teh analiz bi bila mogoča odločitev glede reorganizacije policijskih uprav na območju Republike Slovenije. Pri tem velja izpostaviti odmevne odzive oziroma ostre proteste tako v Slovenj Gradcu kot v Krškem in Postojni. Glede nameravane ukinitve policijske uprave v Slovenj Gradcu je pri ministrici za notranje zadeve postavil poslansko vprašanje poslanec Miro Petek.

Ministrice pristojno za notranje zadeve, je v svojem poslanskem vprašanju vprašal, ali je ukinjanje posameznih policijskih uprav in nameravana nova členitev teh uprav hkrati že zametek nove regionalne organiziranosti države, v kateri ta vlada Koroški ne namerava priznati statusa regija oziroma pokrajine. Ali je organiziranost policije, kot jo poznamo v Sloveniji, primerljiva z evropskimi državami, po katerih se radi zgledujemo – Avstrijo, Italijo, Švico, Nemčijo? Kakšni so kazalci... / znak za konec razprave/ na posameznih območjih?

No, ker vidim, da imamo malo časa, bi rekel, da sta podobni vprašanji za svoji območji postavila tudi poslanec Bogovič in poslanec Černač za območje Policijske uprave Postojna. Seveda ni bilo primernih odgovorov in je zato potrebno, da Državni zbor razmisli in se pametno odloči. Seveda mi predlagatelji nasprotujemo nameri Vlade. Hvala.

PODPREDSEDNIK FRANCE ČUKJATI: Hvala.

Za uvodno obrazložitev mnenja Vlade dajem besedo mag. Damjanu Lahu, državnemu sekretarju na ministrstvu.

Izvolite.

MAG. DAMJAN LAH: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovane poslanke, poslanci!

Dovolite mi, da vam v kratkem predstavim mnenje Vlade Republike Slovenije k Predlogu zakona o spremembi Zakona o policiji, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom.

Vlada Republike Slovenije je v skladu z 21. in 76. členom Zakona o državni upravi in z Uredbo o

organih v sestavi ministrstev določila policijo kot organ v sestavi Ministrstva za notranje zadeve. Določanje notranje organizacije organa, ki je določen z vladno uredbo, z zakonom je nesprejemljivo, saj bi s predlagano spremembo zakonodajna veja oblasti posegala v organizacijo izvršilne veje oblasti, torej tudi policije kot organa v sestavi Ministrstva za notranje zadeve. S tem pa bi bili znatno oteženi procesi organizacijskih sprememb, s katerimi se namerava zagotoviti učinkovitejše in uspešnejše delo policije. Primerjava organiziranosti policije z organiziranostjo državnega tožilstva in sodišč, kot je prikazano v gradivu predloga zakona, ni mogoča. Državno tožilstvo, ki da določa Zakon o državnem tožilstvu, je kot del pravosodja samostojni državni organ, policija pa je organ v sestavi Ministrstva za notranje zadeve. Sodišča so del pravosodne oblasti, katerih organizacijo določa Zakon o sodiščih, in prav tako niso organ v sestavi.

Slovenska policija je organ sui generis in je največji organ državne uprave v Republiki Sloveniji. Prav specifičen, organizacijsko-funkcionalni status policije je tista okoliščina, ki narekuje iskanje optimalnih oblik notranje organiziranosti, ki jo morajo zagotavljati potrebne sistemske lastnosti za učinkovito izvajanje temeljnega poslanstva. Policijo vodi generalni direktor policije, poleg subjektivne odgovornosti za lastno delo nosi tudi vso objektivno odgovornost za delovanje policije kot celote. Kot nosilec vodenja in upravljanja je odgovoren tudi za organizacijo policije in je predlagatelj sistemskih organizacijskih sprememb policije.

Skladno s sprejetim principom organizacijskih sprememb od zgoraj navzdol in glede na ostale uspešno izpeljane projekte Ministrstva za notranje zadeve v letu 2009 in 2010 je bila konec preteklega leta v ministrstvu imenovana delovna skupina z nalogo, da pripravi in izvede projekt reorganizacije policije na regijski ravni. Glavni cilji tega projekta so: prerazporeditev sil, ki bo prilagojena varnostni problematiki; uravnoteženje organiziranosti na regijskih ravneh; povečanje operativnih zmogljivosti policije z zmanjševanjem števila delovnih mest menedžmenta in logistike ter povečanjem števila operativnih delovnih mest; racionalizacija izrabe delovnih virov in ublažitev učinkov postschengenskega obdobja. Projekt se uspešno bliža zaključku oziroma realizaciji.

Določitev organizacijske strukture policije v predlogu zakona, ki je pred nami, je neprimerna in v nasprotju z razumevanjem načela delitve oblasti. Ustava Republike Slovenije sicer določa, da zakon ureja organizacijo uprave ter pristojnosti in organizacijo ministrstev, vendar pa je tudi Zakon o državni upravi pristojnost za oblikovanje notranje organizacije organov državne uprave, s tem pa tudi odgovornost za oblikovanje strukture vladnega sektorja, prenesel na Vlado Republike Slovenije. Vladi je s tem zagotovljena potrebna fleksibilnost pri prilagajanju svoje organizacije položaju in potrebam družbenih sprememb, Državni zbor Republike Slovenije pa je razbremenjen odločanja o organizacijskih vprašanjih izvršilne oblasti. Glede na to, da je Vlada odgovorna za delo državne uprave,

mora biti tudi pristojna za urejanje in odločanje o organiziranosti organov državne uprave.

Zaradi vsega navedenega Vlada Republike Slovenije nasprotuje Predlogu zakona o spremembah Zakona o policiji. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospod Miran Potrč bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Predstavniki Vlade, gospe in gospodje!

7. člen Zakona o policiji, ki se želi spreminjati s predlogom za spremembe zakona, določa, da je policijska uprava območna organizacijska enota policije, ustanovljena na določenem območju države, in da policijske uprave, njihovo območje in sedeže določa vlada. Ta člen se želi spremeniti tako, da bi se v Zakonu o policiji določilo, katere so policijske uprave, ki delujejo v okviru naše države, in kakšni so njihovi teritoriji. Do tega predloga so predlagatelji dopolnitev oziroma sprememb zakona prišli, ker ni tajno, ampak javno, da se v okviru reorganizacije policije pripravljajo tudi predlogi sprememb policijskih uprav iz razloga, tako trdijo v policiji, da bi se zagotovila večja učinkovitost dela v policiji, z zatrditvijo, da se s tem ne bi zmanjšal operativni del policistov, da se s tem ne bi zmanjšala varnost na določenih območjih, saj bi šlo predvsem za spremembe na področju administrativnega dela policije. Uniformirani del policije, operativno delo policije bi ostalo v enaki meri oziroma glede na različne potrebe še bolj prilagojeno konkretnim razmeram.

Mislím, da je gotovo mogoče in prav, da se v okviru reorganizacije razpravlja o tem, ali je predlog, ki je nesporen, da se ukinejo policijske uprave v Postojni, Slovenj Gradcu in Krškem, šteje za ustreznega ali ne. Vendar mislim oziroma sem trdno prepričan in tudi naša poslanska skupina, da se tega ne da reševati na ta način, da se policijske uprave togo zapišejo v zakonu in da bi vsako organizacijsko spremembo, ki bi bila kdaj potrebna, morali spreminjati s spremembami zakona.

Pri tem je prav opozoriti tudi na dejstvo, da so vsa bistvena vprašanja organizacije uprave urejena v državi na enak način, najmanj že od leta 1998 je v Zakonu o policiji določba, da vlada določa sedeže policijskih uprav, enake določbe so za upravne enote – Vlada jih določa, ne Državni zbor –, enake določbe so za Carinsko upravo in za Davčno upravo, določa jih Vlada, ne Državni zbor. Skratka, kjer gre za organizacijo upravnih organov, je vlada tista, ki določa njihovo organizacijo, kjer gre pa za pravosodne organe, se pa res s posebnimi predpisi s področja pravosodja to ureja.

Mením, da predlog lahko odraža različne poglede o predlagani reorganizaciji, vendar je nesporemljiva pot, po kateri bi se strogo določilo v zakonu, kako se organizirajo policijske uprave, kar je nesporemljivo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Zvonko Černač bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.
Prosim.

ZVONKO ČERNAČ: Še enkrat lep pozdrav, spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, vsi ostali prisotni!

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke podpiramo vse aktivnosti in ukrepe, ki vodijo k učinkovitejšemu delu javne uprave, in to na vseh področjih, seveda tudi na področju policije. Zaradi tega je ta predlog zakona na nek način anahronizem, ker ohranja oziroma poskuša ohraniti obstoječe stanje organiziranosti, za katerega tudi v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke menimo, da ni najbolj optimalno, vendar pa predlog, s katerim je prišla nedavno tega policija oziroma vodstvo Ministrstva za notranje zadeve o ukinitvi treh od 11 policijskih uprav, ne odgovarja na vprašanje večje učinkovitosti in večje operativne usposobljenosti delovanja policije na območju Republike Slovenije. Predlog je slab, nedodelan, je škodljiv in siromaši tako področje javne varnosti kot dostopnosti do ustreznih storitev javne uprave, med katere sodijo tudi storitve varnosti oziroma policije na posameznih območjih, območjih v tej državi.

Predstavlja tudi nevaren poskus vedno večje centralizacije, ki se uvaja v tem mandatu, izrazito, postopno, vendar dosledno, kajti istočasno, ko se ukinjajo posamezna področja organiziranosti v posameznih pokrajinah te države, tako na področju javne uprave, državne uprave kot na področju zdravstva – slišimo o ukinitvi posameznih porodnišnic in tako naprej –, se na drugi strani izrazito krepi javna uprava v centrali, v Ljubljani. V tem mandatu je bilo ustanovljenih preko 10 različnih novih javnih agencij, ki imajo vse sedež v Ljubljani in ki vse ne zagotavljajo cilja večje učinkovitosti in večje gospodarnosti pri upravljanju javnih zadev. Tak tipičen je, recimo, Agencija za upravljanje kapitalskih naložb, kjer se je nedavno tega pokazalo, da bi zdaj rabili, po tistem ko je bila ustanovljena, še eno agencijo, da bi usklajevala interese med Kadom, Sodom in to novo agencijo.

Skratka, namen tega zakona je predvsem preprečitev slabih rešitev, ki jih namerava v kratkem sprejeti Vlada, ki bodo na eni strani zmanjšale nivo zagotavljanja varnosti v posameznih okoljih v Republiki Sloveniji, na drugi strani pa trdimo, in to argumentirano, podražile delovanje policije v teh okoljih. Ne pocenile, kot se želi prikazati pri tem modelu neustrezne reorganizacije, ki pomeni ukinitve 3 od 11 uprav.

Skratka, predlagamo, da se ta nesrečni poskus zaustavi, da se v zakonu določi organiziranost tako, kot jo poznamo danes v 11 policijskih upravah, kar ni nič neobičajnega. Takšne rešitve so v preteklosti v zakonu že bile uveljavljene. Konec koncev imamo model organiziranosti, ki ga določa zakon, utemeljen na področju sodstva, na področju tožilstva in še marsikje. Predlagamo, da se Vlada resno spopade s tem, kar je problem v tej državi, problem premajhne učinkovitosti javnega sektorja v celoti, katerega del je tudi policija. In doseganje večje učinkovitosti tega dela, ko

govorimo o policiji, ni mogoče na tak način, kot se predlaga sedaj, pač pa na način, da se tudi tam učinki kažejo skozi posamezne aktivnosti, ki so izvedene. Nam nič ne pomaga statistični pregled, koliko več je kaznivih dejanj bilo odkritih v posameznem obdobju, ampak dejanski izplen na tem področju. V policiji bi morali vedeti za vsakega konkretnega kriminalista, kakšen je njegov dejanski prispevek k preiskavnosti, kaj se z zadevami, ki jih ima v obdelavi, katere operativno vodi, tudi na koncu zgodi, koliko odstotkov od tistega, kar je procesirano, se dejansko v učinkovitem smislu tudi zaključi v celotnem sistemu. Samo na tak način je mogoče pridobiti najboljše kadre, jih na ustrezen način stimulirati, po lestvici rangirati višje in dobiti postopno tudi učinkovit sistem, ki bo tudi skozi to profesionalizacijo neodvisen od vsakodnevnne politike.

Temu, čemur smo priča zdaj v zadnjih dveh letih, tudi zaradi te nesrečne okoliščine, ki ni najbolj posrečena in bi se je veljalo v prihodnje z ustrežno novelo zakona izogniti, da je ena politična stranka tako močno vpeta v operativno delovanje represivnega aparata, ki se mu reče policija, tožilstvo in sodišča, tudi zaradi te nesrečne okoliščine smo daleč od tega, da bi lahko govorili o tem, da sistem deluje najbolje, najoptimalneje, najbolj učinkovito. Ta sprememba, ki se napoveduje in ki jo želimo z novelo preprečiti, o ukinitvi treh policijskih uprav tudi ne rešuje bistvenega problema. Od 9 tisoč 220 zaposlenih v policiji jih je okrog 2 tisoč na terenu. Okrog 2 tisoč ljudi iz celega sistema oziroma manj kot 20 % je tistih, ki dejansko delujejo operativno, vse ostalo je tak ali drugačen administrativni kader. In strinjamo se: v tem delu so potrebne spremembe, treba jih je urediti na območju celotne države, vendar pa jih ni mogoče uresničiti na način 11 minus 3. Zakaj ne 11 minus 5 ali pa 11 minus 8 ali 11 minus enajst, konec koncev? Zakaj je sploh potrebnih enajst policijskih uprav? Potrebni so ljudje v posameznih okoljih, ki bodo opravljali svoje naloge. Niso potrebni šefi, s tem se strinjamo, vendar pa so potrebni ljudje, ki lahko delujejo samostojno, ki se merijo po tem, kako učinkovito je njihovo delo skozi primere, ki jih obravnavajo, in ne skozi take ali politične akcije, kot smo jim bili priča v zadnjem mandatu neštetokrat; ne dolgo tega pri enem od poslancev, gospodu Magajni, kjer se je ta sistem zlorabil, odkrito zlorabil zaradi tega, da se ga je poskušalo diskreditirati z neko fotografijo v računalniku. Ko se je proces sprožil s preiskavo po enem letu in pol, ko naj bi se ta nedolžna fotografija tam pojavila.

Skratka, delovanje in spremembe zakonodaje in organiziranosti morajo iti v smeri, ko bodo omogočile učinkovitejšo izrabo potenciala, ki ga policija nedvomno ima. Policija ima izredno visoko usposobljen kader in po našem mnenju se ga da bistveno bolje izkoristiti, vendar pa način, ki je bil ubran, ni najbolj primeren.

Govora je o tem, da bo ta model, ko se ukinjajo tri policijske uprave, Krško, Slovenj Gradec in Postojna, prinesel prihranke. Za eno od teh lahko povem, da temu ne bo tako. Postojna deluje v državnih prostorih, ima na razpolago še dodatne prostore, ki so bili namenjeni že pred časom, tudi v dolgoročnih razvojnih programih te države, za

namen policije, to je en velik kompleks bivše vojašnice, kjer bi lahko uredili vse, kar je potrebno za delovanje na tem področju in tudi širše. Na drugi strani pa Koper, kamor se seli večji del te dejavnosti in tudi kadrovskega potenciala, ker se objekt izpraznjuje in je predviden, mislim, da celo za prodajo; kjer ta policija zdaj deluje, deluje v neprimernih prostorih. Stavba je najeta, mislim da, od Stavbenika, se poseđa, treba jo je sanirati ... In zanimivo, ravno v obdobju, ko se je ta informacija o temu preoblikovanju začela pojavljati v medijih, po tistem ko so tudi sindikati v policiji govorili o tem, da s tem projektom niso bili seznanjeni in da je bil pripravljen v nekem ozkem krogu in šele potem ko je bil že pripeljan do neke točke, ko naj bi se začel uvajati, so bili sindikati s tem seznanjeni, po tistem, ko so se te informacije začele plasirati v medije, smo brali v enem lokalnem dnevniku na tistem območju kar nekaj člankov o tem, kako je ta stavba nevarna za življenje in delo ljudi, ki delajo v njej, ker se posega, ker visi. Prej ni bilo informacij o tem, zdaj jih pa ponovno ni bilo v tistem obdobju, ko so bile najbolj intenzivne razprave o tem, ali je to primerno ali ne, da se tri policijske uprave ukinjajo. Cela serija člankov je govorila o tem, da bo pa vendar treba zagotoviti nekaj drugega, pojavile so se spet špekulacije o nekih lizinskih, najemih poslih in tako naprej, še posebej zaradi tega, ker bo kar nekaj kadra prišlo iz policijske uprave Postojna v Koper. Zdaj mi pa povejte, kakšna je tukaj racionalnost – če že o njej govorimo? Približno 5- do 10-krat dražje so nepremičnine v Kopru kot v Postojni, ob tem da so v Postojni državne, so v lasti te države, v Kopru pa so v najemu, so neprimerne, stavbo je treba sanirati, verjetno celo porušiti, zgraditi drugo ali pa drugo najeti za potrebe delovanje te institucije. Ne vem, kako je na drugih dveh območjih.

Skratka, tu je samo eden od primerov, ki govori o tem, da ne drži podatek o tem, da bo sprememba organiziranosti pomenila racionalnejše delovanje policije. V tem delu gotovo ta podatek ne drži. V enem delu bo pomenila večjo operativnost posameznih izvajalcev, verjetno, da se bo nekaj tistih, ki zdaj opravljajo tudi takšne ali drugačne šefovske naloge, moralo bolj posvetiti delu na terenu, in to je dobro. Vendar zato ni treba ukinjati posameznih institucij, zaradi tega ni treba siromašiti posameznih okolij z odlivom visoko usposobljenega kadra iz teh okolij, kajti s tem se siromaši cela Slovenija, ne bogati se pa Ljubljana. S tem se nič ne bogati centrala, ampak se siromašijo vsi. Strokovnjaki napovedujejo, da se bo ob vseh teh negativnih okoliščinah tudi poslabšala varnostna slika, kar verjetno drži, odzivni časi bodo gotovo drugačni, predvsem pa se bo poslabšala percepcija te varnostne situacije v tem okolju, ker bo ta psihološki občutek, da je ta varnost oddaljena, povzročil pri ljudeh neugoden občutek.

Torej, v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke menimo, da bi morali tako na področju organiziranosti in delovanja policije kot na vseh področjih v javni upravi pripraviti ustrezne celovite spremembe, ki bi omogočile na eni strani neodvisno in strokovno delo vseh teh institucij, odpravljajo vse tisto, kar je nepotrebno pri tem delu, in v največji meri, kot je mogoče, tudi skozi normativno

ureditev odmaknile delovanje teh služb od vsakodnevne politike. Žal ta ukinitiv ni pravi korak na tej poti. Tudi spremembe, ki so se zgodile v tem mandatu, ko so generalnega direktorja policije vezale strogo na politično osebo, so se izkazale kot slabe. Tudi spremembe, ki so se zgodile, so bile verjetno v prvi fazi dobronamerne glede specializirane institucije, so s preveliko vezavo na en politični subjekt bile neustrezne. In menimo, da je treba to področje urediti premišljeno na tak način, da bo zagotovljena čim večja operativna usposobljenost policije, da se ohrani operativno delovanje v posameznih okoljih in da bo na drugi strani omogočeno učinkovito delo na območju celotne države. Do takrat pa predlagamo, da se ta projekt ustavi in edini način, da se ga ustavi, je sprejem novele zakona, ki uzakonja sedanjo ureditev. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil gospod Alojzij Potočnik.

ALOJZIJ POTOČNIK: Spoštovani!

Naj na začetku le spomnim na primerjavo organiziranosti policije z organiziranostjo državnega tožilstva in sodišč v Republiki Sloveniji, ki jo kot eden od pglavitnih razlogov za spremembe zakona navajajo predlagatelji. V Poslanski skupini Zares-nova politika ne vidimo tehtnega razloga, da se tudi organizacijske strukture policije na ravni policijskih uprav določi v zakonu in ne v podzakonskem aktu. In sicer predlagatelji predlagajo določitev 11 policijskih uprav, njihovih sedežev in območij, ki sledijo obstoječi organizacijski strukturi, kar po njihovem mnenju ne bo povzročalo ovir pri izvajanju del in nalog policije. Dejstvo pa je, da se ravno s tako ureditvijo onemogoča proces reorganizacije policije, kajti le-ta bi moral biti usmerjen v učinkovitejše in uspešnejše delo.

Naj se vrnem nazaj, primerjava organiziranosti policije z organiziranostjo državnega tožilstva in sodišč nikakor ni mogoča. Državno tožilstvo, ki ga določa zakon o državnem tožilstvu, je namreč kot del pravosodja samostojni državni organ, vemo pa, da je policija organ v sestavi Ministrstva za notranje zadeve.

Nadalje. Sodišča so del pravosodne oblasti, kateri organizacijo določa zakon o sodiščih. Torej je določitev organizacijske strukture v predlogu zakona neprimerna, prav tako pa je v nasprotju z razumevanjem načela delitve oblasti. Drži sicer, da Ustava Republike Slovenije določa, da zakon ureja organizacijo uprave ter pristojnosti in organizacijo v ministrstvu. Poudariti pa je treba, da zakon o državni upravi pristojnost za oblikovanje notranje organizacije organov državne uprave, s tem pa tudi odgovorno za oblikovanje strukture vladnega sektorja, prenesel na Vlado Republike Slovenije. Ponavljam torej: na Vlado Republike Slovenije. S tem je Vladi zagotovljena potrebna fleksibilnost pri prilagajanju svoje organizacije, položaju in potrebam družbenih sprememb. Državni zbor Republike Slovenije pa je razbremenjen odločanja o organizacijskih vprašanjih izvršilne oblasti. Glede na povedano, da je Vlada tudi odgovorna za delo državne uprave, mora biti

posledično pristojna tudi za urejanje in določanje organiziranosti organov državne uprave.

Če povzamem na koncu. Zakon o državni upravi določa, da je za organizacijo organov državne uprave pristojna Vlada in pa organi državne uprave sami. V Poslanski skupini Zares predloga zakona ne bomo podprli, saj menimo, da je predlog usmerjen v zaustavitev konkretnega procesa reorganizacije policije, nikakor pa splošno ne ureja tistih razmerij, ki bi jih seveda kot zakon moral slediti. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil gospod Franc Bogovič.

FRANC BOGOVIČ: Lep dober dan. Spoštovani podpredsednik, kolegice in kolegi, spoštovani državni sekretar in vsi ostali!

Vesel sem, da je zakon o spremembah zakona o policiji prišel na dnevni red Državnega zbora in namen te novele zakona o policiji, ki ga obravnavamo, je enostaven in povsem jasen: zapisati v zakon, da imamo v Republiki Sloveniji 11 policijskih uprav in tudi povsem jasno definirati njihova območja.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke podpiramo takšno ureditev, kajti na ta način bo pri prihodnjih spremembah svoje mnenje lahko podal tudi Državni zbor. Kajti ne moremo preprosto reči, da pri takšnih spremembah v taki organizaciji, da so tudi politične narave in da v taki odločitvi odloča samo Ministrstvo za notranje zadeve, poslanci pa pri teh odločitvah ne smemo sodelovati. Drži, da gre mogoče za neko zadevo, ki bi lahko bila operativno v pristojnosti Ministrstva za notranje zadeve, drži pa tudi to, da smo po izkušnji, ki se je zgodila v zadnjem letu, bili deležni po našem prepričanju enega povsem napačnega pristopa, da v tej organizaciji niso sodelovali niti tisti, ki se jih najbolj tangira znotraj same policije, in tudi lokalna okolja, v katerih se dogajajo precejšnje spremembe. Vlada Republike Slovenije ostro nasprotuje predlogu zakona. Njen glavni argument pa je, da je v nasprotju z razumevanjem načela delitve oblasti, da rabi fleksibilnost pri prilagajanju svoje organizacije položaja in potrebam družbenih sprememb. Še več, Državnega zbora ne želi obremenjevati s svojimi zamislimi o organizaciji slovenske policije. Hkrati pa v mnenju tudi toži, da je izključen namen obravnave novele zakona onemogočenje procesa reorganizacije policije, ki si jo je zadala.

Spoštovani, nekaj ste pozabili v tem celotnem procesu. Namreč, na ljudi, ki živijo na območjih, ki bodo deležni te tako imenovane reorganizacije, ki ste si jo zamislili. Govorim o zloglasnem projektu Libra, ki, poenostavljeno rečeno, Policijsko upravo Krško priključuje novomeški, Policijsko upravo Slovenj Gradec celjski policijski upravi in postojnsko upravo h koprski policijski upravi. Gre za projekt, za katerega smo poslanci in župani teh območij ter vsi, ki jih to dejansko zadeva, pravzaprav izvedeli iz medijev. Projekt, ki je bil že več kot v teku, ki je na koncu predvideval samo seznanitev s svojimi zaključki. Nikakor ne držijo trditve, da je projekt usklajen. Zanj

do zadnjega niso vedeli niti sindikati, niti uslužbenci, niti o tem niso bili obveščeni občinski sveti v občinah na teh območjih.

Navaja se, da bo združevanje manjših policijskih uprav približalo modelu večjih uprav, ki so učinkovitejše in bolj ekonomične. Ne vemo, katera učinkovitost je tukaj mišljena, verjetno organizacijska. Vendar glede na dejstvo, da je policija javna služba, tako rekoč servis občanov, je edino merilo merjenje njene učinkovitosti stopnja zadovoljstva uporabnikov z opravljenimi storitvami. Že samo podatke o stopnji preiskavnosti kaznivih dejanj jasno pove, kje je ta učinkovitost večja: prav v teh manjših upravah! Primerjavo obsega dela v Ljubljani in Krškem, Postojni, Slovenj Gradcu podajati kot vzrok za reorganizacijo, je popolnoma nesprejemljivo, kajti nekdo opravlja to delo na površini, ne vem, tisoč kvadratnih kilometrov, nekdo pa zgolj znotraj enega mesta. V veliki meri so bile te primerjave precej ponesrečene. To ni prilagajanje varnostnim potrebam na območju cele države, to je smer centralizacije upravljanja policije. Po takšni logiki, kot jo zagovarja Vlada, sploh ne potrebujemo policijskih uprav in lahko vse policijske postaje vodimo iz generalnega direktorata iz Ljubljane.

Govori se o nekakšnih prihrankih, nihče pa ne govori o konkretnih številkah. Ko smo želeli preveriti, kaj bi to pomenilo v prihrankih, v evrih, nismo prišli daleč. Če govorimo o konkretnih številkah in stroških ter organizaciji sploh delovanja policijske uprave ali kakršnekoli že nove organizacije, jih nove organizacije samo povečujejo, nikjer se ne bo zmanjševalo. Mogoče se bo zmanjšalo nekaj vodstvenega dodatka, ki ga imajo v teh samostojnih enotah trije oziroma štirje zaposleni. Na Policijski upravi Krško pa so izračunali, da bodo vsi ostali stroški samo večji. Od 93 delovnih mest, ki bi se jih na tak način preoblikovalo oziroma spremenilo, tako da se delavci pričnejo voziti v Novo mesto na nova delovna mesta, se sedanji stroški prevoza z 8 tisoč 500 evrov dvignejo na 33 tisoč evrov. Da o stroških najema in vzdrževanja prostorov niti ne govorimo. Verjetno podobni izračuni obstajajo tudi za Koroško in Postojno.

V gradivu smo tudi zasledili navedbe, da obstaja možnost odprodaje teh poslovnih prostorov v Krškem, najbrž bi bilo na katerem drugem koncu pa treba graditi ali najeti nove prostore.

Če pogledamo malo podrobneje samo dogajanje v Posavju, ki je tudi deležno te spremembe, in bi se naj združevalo s Policijsko upravo Novo mest. Eden od osnovnih razlogov za ustanovitev Policijske uprave Krško v 80. letih prejšnjega stoletja je bil tudi takrat utemeljevan in tudi pogojevan s strani Agencije za jedrsko varnost v luči zagotovitve primerne varnostne slike v okolju, v katerem se umešča jedrski objekt, to je Nuklearna elektrarne Krško. In tudi sedaj se še redno pregledujejo tudi ta stanja na področju varnosti, kjer so ravno pri zadnjem pregledu odgovornih iz Agencije za jedrsko varnost z Dunaja ugotovili primerno situacijo, kar se tiče varnostne slike. Na drugi strani je sicer Posavje okolje, ki ima 80 kilometrov državne meje z Republiko Hrvaško; meje, za katero je milijonsko mesto Zagreb. Danes je tukaj veliko schengenskih policistov, kajti tukaj sta

tako mejni prehod Obrežje kakor tudi železniški prehod Dobova kot dva največja tranzitna prehoda s schengensko mejo. Ko bo v prihodnje z vstopom Hrvaške v Evropsko unijo odpravljen v bodočnosti tudi schengenski režim na tem območju, bo Zagreb kot urbano koncentrirano središče velika možnost in grožnja za varnostno sliko v posavskem prostoru, kakor je bilo to tudi že v preteklosti.

Na očitke se s strani Vlade Republike Slovenije večina odgovorov glasi, da se ne bo nič spremenilo. Če je res tako, potem se resnično pojavlja vprašanje, zakaj se lotevamo tega projekta, ali ni mogoče administrativne reorganizacije izvesti na ravni sedanje ureditve. Kje je tu upoštevanje človeškega faktorja? Kje je tu krepitev partnerskih odnosov policije z lokalno skupnostjo, vpetost v okolje ter sodelovanje z ljudmi? Povsem človeško je, da so pri vsakem združevanju oddaljena področja v drugem planu. Tako se vedno poskrbi za centre, potem pa šele za vse ostale. To je širši problem Republike Slovenije. Podobno usodo deli tudi Koroška, kjer – mislim, da upravičeno – pravijo, da se onstran meja za Korošce bolje skrbi kot pa na tej strani. Podobno lahko rečemo tudi za posavski prostor.

Govorimo o tem, da gre za poenostavljanje, brez proučitve učinkov na lokalno okolje. V gradivu za reorganizacijo policijskih uprav je tudi točka, zakaj je model organiziranosti osmih policijskih uprav prilagojen bodočim pokrajinam: po ustanovitvi pokrajin ne bo treba ponovno organizirati policijskih uprav. V primeru ustanovitve šestih pokrajin je mogoča relativno enostavna prilagoditev z združitvijo policijskih uprav Koper in Nova Gorica s sedežem v Kopru, policijskih uprav Maribor in Murska Sobota s sedežem v Mariboru v roku dveh let po ustanovitvi pokrajin. Oprostite, to so navedbe iz te gradiva. Resnično poslanci in župani morda s čim nismo seznanjeni, kaj se bo zgodilo v Sloveniji, medtem ko je policija očitno že predhodnica reorganizacije, ki jo nekdo želi v Sloveniji izpeljati.

Spoštovani, ukinitvev nekaterih policijskih uprav – mislim, da se je pokazalo v zadnjem času, da to ni racionalizacija, da gre predvsem za centralizacijo upravljanja, tako kot so težnje trenutne vlade že cel mandat tudi na drugih področjih. Na vsak način bi radi Posavje in Koroško ukiniteli kot samostojni regiji in ju tako kot Postojno priključili nekam drugam. Kaj ima Krško z Novim mestom, kaj Slovenj Gradec s Celjem in kaj ima Postojna s Slovenskim primorjem? Določena okolja preprosto potiskate na obrobje. Največji problem Evrope danes je koncentracija prebivalstva v velikih mestih in depopulizacija podeželja. Temu, kar počne trenutna vlada – s tem ukrepom pa še s katerim drugim – v našem posavskem prostoru vsi štirje sveti posavskih občin ostro nasprotujejo. Pa tudi drugi ukrepi, kot je ukinitje porodniških oddelkov in podobno, koncentracija energetike in podobno, govori v prid tem našim trditvam in enostavno se v tem prostoru s tem ne moremo strinjati in želimo, da se ti procesi zaustavijo. Kakorkoli se bo spreminjala organiziranost na regionalni ravni, vedno bo nekdo manjši, vedno bo nekdo manj obremenjen in bo treba nekoga ukiniti. Projekt Libra je projekt enega ministrstva oziroma projekt organa v sestavi, to je Generalne policijske uprave. Torej gre ponovno, kot

že tolikokrat v naši zgodovini, za parcialen pristop. Vsaka parcialna rešitev pa ima tudi parcialne rezultate.

Ocenjujemo, da gre dejansko za projekt, ki nadaljuje pot, ki se v zadnjih dveh, treh letih izrazito kaže, pot odtujenosti države od ljudi. Tipičen primer je tudi že generalno vodenje policije danes, kjer dejansko nihče več ne ve, kdo je njegov rajonski policist, kar se je v preteklosti zelo dobro vedelo. Sam imam določene izkušnje tudi iz Združenih držav Amerike, kjer so zelo jasno povedali, da so po letu 1968, ko so se zgodile velike demonstracije, naredili zelo jasno analizo, zakaj se je to zgodilo. In eden ključnih razlogov je bilo to, da se je država, predvsem pa policija v celoti oddaljila od ljudi. In takrat je šlo pri njih za ravno obraten proces, kot se v ljubi Sloveniji odvija v zadnjih letih. Se pravi, da sta se želeli država in policija približati ljudem, delovati med njimi in na tak način učinkoviteje opravljati svoje delo.

V Slovenski ljudski stranki smo tudi sicer ostri nasprotniki teh trendov, ki se odvijajo v zadnjih letih, zato v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke nasprotujemo takšnim pristopom, ki bi jim lahko mirno rekli pisarniške reorganizacije, zato podpiramo predlog zakona, ki bo zakonsko določil ureditev slovenske policije, ki se je s tega gledišča v preteklosti pokazala tudi kot ustrezna in deluje v redu. Mislim, da je treba kaj postoriti znotraj te organizacije, ne zopet voditi to veliko centralizacijo, ki se sedaj predvideva.

V Slovenski ljudski stranki bomo predlagani zakon, ki bo te policijske uprave tudi zapisal v zakon, kakor so danes, podprli.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine DeSUS bo predstavil gospod Matjaž Zanoškar.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala, spoštovani predsedujoči. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Dovolite, da predstavim stališče Poslanske skupine DeSUS glede Predloga zakona o spremembah zakona o policiji. Seveda sem v zelo nerodnem položaju, ker sem hkrati tudi župan ene od občin, kjer se policijska uprava ukinja. Vendar bom vseeno predstavil stališče, ki je večinsko za našo poslansko skupino. Moji kolegi iz poslanske skupine namreč menijo, da sem se od takrat ko je iz medijev bila razbrana informacija o ukinitvah treh policijskih uprav, zelo angažiral, da sem prepoznal pro in kontra vse razloge za ukinitve in tudi za neukinitve teh policijskih uprav, zato so menili, da je prav, da tudi predstavim to naše mnenje.

Dejstvo je, da predlog zakona ne prinaša nekaj novega. Sedanji zakonsko stanje: Zakon o policiji v 9. členu določa, da je policijska uprava območna organizacijska enota policije, ustanovljena na določenem območju. Policijske uprave in njihova območja in sedeže določa Vlada. Sedanje dejansko stanje govori o tem, da je na območju Republike Slovenije organiziranih 11 policijskih uprav. Predlagano zakonsko stanje je jasno določena zakonska opredelitev s poimenovanjem policijskih uprav in s preciznejšo opredelitvijo območij policijskih uprav. Torej, predlagano stanje je, da bo

v Republiki Sloveniji organiziranih 11 policijskih uprav. Če bi se kdo vprašal, čemu torej je potrebna sprememba zakona, je odgovor zelo jasen. Na zakonsko raven torej nedvoumno povzdiguje določitev policijskih uprav in njihovih območij. V javnosti je namreč aktualna novica, informacija, da bo ministrstvo ukinilo 3 policijske uprave. Torej Policijsko upravo Slovenj Gradec, Policijsko upravo Krško in Postojno. Za ta projekt je bila menda oblikovana delovna skupina že v letu 2009, vendar smo tisti, ki se nas morebitna ukinitve najbolj dotika in tiče, bili s tem seznanjeni šele konec lanskega leta.

Skratka, v Poslanski skupini DeSUS je večinsko stališče, da predlog tega zakona s čisto formalnega vidika ni potreben. Smo pa tudi presojali učinke morebitnih ukinitve z vidika varnosti ljudi, ki je seveda na prvem mestu, z vidika organizacijske, finančne učinkovitosti, socialne slike zaposlenih in tudi lokalnega vidika. Nezanemarljivo je tudi dejstvo in vprašanje politične konotacije ukrepa ministrstva sploh z vidika oblikovanja novih pokrajin.

Naša poslanska skupina je torej večinsko zavzela stališče, da sedaj veljavni zakon primerno ureja ureditev in vprašanja, zato noveliranje ni potrebno. Seveda to je večinsko stališče naše poslanske skupine, čeprav imam osebno svoje stališče, ki ga bom pojasnil v nadaljnji obrazložitvi. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil gospod Silven Majhenič. Prosim.

SILVEN MAJHENIČ: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani državni sekretar!

Racionalizacija in reorganizacija v policiji je bila pričakovana, saj kot vidimo, se na vseh področjih proračunskih uporabnikov število zaposlenih povečuje, tako da je na nek način treba pozdraviti, da se začnejo krčiti delovna mesta, ki so neproduktivna ter namenjena le samemu sebi. Na povečanje števila delovnih mest niso imuni nikjer in prav bi bilo, da se zadeve lotijo po vseh ministrstvih. Kot vidimo, je projektna skupina pripravila sistemske projekte, ki bodo imeli učinek na reorganizacijo policije na državni in regionalni ravni. Že ob sprejemu novele zakona iz leta 2009 je bilo ugotovljeno, da so spremembe potrebne, saj se je ugotavljalo, da je premalo operativnih delovnih mest in preveč zaposlenih v spremljajočih službah. Že takrat se je pojasnjevalo, da bo približno tisoč delovnih mest preneseno neposredno v policijsko operativno, kar se je v manjši meri tudi zgodilo. Zavedati se moramo, da je temeljno poslanstvo policije zagotavljanje čim višje stopnje varnosti državljanov in države. Pojasnjuje se, da se s koncentracijo specializiranih služb odpravlja podvajanje področij dela, povečuje se učinkovitost vodenja ter krepki operativa na terenu. Kar se jim zdi še posebej pomembno, je, da daje večjo samostojnost direktorjem policijskih uprav in komandirjem policijskih postaj ter zmanjšanja administracije in okrepitev operativne službe. Namen reorganizacije je, da se povečuje učinkovitost dela na terenu, s tem pa se bo

zagotovila tudi večja varnost v lokalnem okolju, kajti ukinitvev treh policijskih uprav ne pomeni manjše varnosti na terenu, ampak nasprotno, saj se bodo policijske uprave okrepile z več policisti, ki bodo opravljali delo na terenu. Zmotno je misliti, da več policijskih uprav nudi večji servis v policiji in da je zaradi tega delo na terenu učinkovitejše. Da delo na terenu poteka učinkovito, je odvisno od sposobnosti policistov in komandirjev na policijskih postajah ter od OKC-jev, ki vse dele operative dnevno spremljajo in usmerjajo, nikakor pa ne od števila policijskih uprav.

Glede na majhnost Slovenije bi lahko imeli največ tri policijske uprave, vse ostale bi lahko ukiniteli, razpoložljivi kader pa premostili na policijske postaje, ki so podhranjene s kadri, še posebej na obrobjih države, kjer je potreba nujna in policisti preobremenjeni. Ne razumem, kako lahko nekateri pripisujejo velik pomen policijskim upravam, istočasno pa bi po manjših policijskih postajah ukiniteli dežurstva, ki so še kako pomembna za lokalno prebivalstvo, turiste pa tudi za same operative službe, ki so na terenu. Verjamem, da se je delovna skupina lotila priprav reorganizacije strokovno in da bodo cilji doseženi kot so zastavljeni. Še posebej v tistem delu, ko govori o uravnoteženju organiziranosti policije na regijskem področju ter povečanje operativnih zmogljivosti policije z manj delovnimi mesti, menedžmenta in logistike ter več operativnimi delovnimi mesti.

Stališče Slovenke nacionalne stranke je tukaj popolnoma jasno.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče poslanske skupine LDS bo predstavil gospod Milan Gumzar

MILAN GUMZAR: Hvala za besedo. Lepo pozdravljeni vsi zbrani v Državnem zboru!

Naj uvodoma povem, da Predloga zakona o spremembi zakona o policiji v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije ne bomo podprli.

Predlog zakona o policiji je zakon, s katerim se želi ohraniti status quo. Sprašujem se, ali si slovenska socialna demokracija ne želi učinkovitejše, uspešnejše policije. Iz novele zakona o policiji, ki so jo vložili, je namreč razbrati prav to. Če pustimo ob strani, da želijo predlagatelji v zakonsko materijo vnesti določila, ki tja ne spadajo, kar sicer ni posledica odločitve Ministrstva za notranje zadeve, ampak koncepta organiziranja slovenske državne uprave, in se osredotočimo na predlog zakona kot takega, ugotovimo, da je cilj predlagatelja ohranitev sedanjega organizacijskega sistema slovenske policije za vsako ceno. To pomeni na račun učinkovitejše in uspešnejše policije.

Za osvežitev spomina: v okviru Ministrstva za notranje zadeve je bila ustanovljena delovna skupina z nalogo, da pripravi in izvede projekt reorganizacije policije na regijski ravni, cilji projekta, poimenovani *Libra*, so: prerazporeditev sil, prilagojenih varnostni problematiki, uravnoteženje organiziranosti na regijski ravni, povečanje operativnih zmogljivosti policije z zmanjšanjem števila delovnih mest upravljanja in logistike ter povečanjem števila operativnih delovnih mest,

racionalizacija izrabe delovnih virov in ublažitev učinka postschengenskega obdobja. Delovna skupina je analizirala delovanje vseh policijskih uprav in s tem v začetku leta zaključila s pripravljano fazo projekta. Ugotovljeno je bilo, da ima slovenska policija izrazito slabo razmerje, med operativnim in administrativnim delom. Vemo, da je bilo v zadnjih 10 letih kar nekaj poskusov povečanja števila policistov na terenu, ki pa so bili neuspešni.

Delovna skupina projekta *Libra* je v prvi fazi implementacije sprememb na podlagi analize stanja in v skladu s cilji projekta predlagala združitve policijske uprave Krško in Novo mesto, Slovenj Gradec in Celje ter Postojna in Koper. Po tej reorganizaciji se bo število operativnih delavcev v enotah povečalo za 80. Treba je tudi poudariti, da bodo policisti in kriminalisti, ki so do zdaj opravljali operativno delo v policijskih upravah, ki se združujejo, to delo še naprej opravljali na istem območju kot pred reorganizacijo policijskih uprav. Nespremenjen ostaja tudi sedež njihovega delovnega mesta. Pomembno se je zavedati, da zaradi racionalizacije upravno-administrativnih funkcij policije nobenemu delavcu ne bo prenehalo delovno razmerje, znižali pa se bodo stroški poslovanja. Združevanje policijskih uprav je del procesa preoblikovanja dosedanjih 11 uprav na podlagi objektivnih in merljivih kriterijev.

Projekt *Libra* je v začetni fazi implementacije, odvija se v najmanjših in varnostno najmanj problematičnih policijskih upravah, tekom izvajanja pa bo zajel celotno Slovenijo.

Dolžnost in odgovornost slovenske policije je, da vsem Slovincem nudi enako kvalitetne usluge na področju zagotavljanja varnosti. Ključ do tega pa je učinkovita organizacija in povečanje kadra na terenu, kar sta ključna cilja projekta *Libra*.

Vizija opozicije, Slovenske demokratske stranke, pri razvoju slovenske policije pa gre v popolnoma drugo smer, kakor lahko razumemo iz predloga novele zakona o policiji, ki so ga vložili njeni poslanci. Predlagatelji skušajo pod krinko zastopanja načel hitrosti postopkov, enakosti pred zakonom, enakosti varstva pravic in pravice do varstva preprečiti reorganizacijo slovenske policije in posledično ohraniti sistem, ki sicer funkcionira, ampak ima, kot je pokazala analiza delovne skupine projekta *Libra*, mnogo priložnosti za izboljšanje tako učinkovitosti in racionalizacije delovanja kot tudi splošnega povečanja standarda dela policije in posledično višje kvalitete zagotavljanja varnosti za vse nas.

Vlada Republike Slovenije je odgovorna za delo državne uprave in je na podlagi zakona o državni upravi tudi pristojna za oblikovanje notranje organizacije organov državne uprave. V skladu z 21. in 76. členom Zakona o državni upravi je Vlada z Uredbo o organih v sestavi ministrstev določila policijo kot organ v sestavi Ministrstva za notranje zadeve. To pomeni, da je določanje notranje organiziranosti organa z zakonom nesprejemljivo, saj bi s tem zakonodajna veja oblasti posegala v organizacijo izvršne veje oblasti, kar pa je v nasprotju z osnovnim načelom delitve oblasti med zakonodajno, izvršno in sodno vejo. Dodatno pa takšen način urejanja notranje organizacije policije bistveno otežil procese organizacijskih sprememb,

katerih namen je zagotavljanje učinkovitejšega in uspešnejšega dela policije.

Na podlagi tega menim, da je namen predlagateljev novele zakona o policiji zaustavitev procesa reorganizacije, ne pa splošno urejanje družbenih razmer, kar je osnovni namen zakonov. Takšni izrabi zakonodajnega postopka pa v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije ostro nasprotujemo.

Slovenska policija je v svoji zgodovini doživela že marsikatero organizacijsko spremembo. Leta 1992 se je kot posledica združevanja uprave javne varnosti Trbovlje–Ljubljana z okolico in Ljubljana mesto število regionalnih enot zmanjšalo na 11. V vsem tem času notranja organiziranost regionalnih enot nikoli ni bila določena z zakonom. Predlagatelj utemeljuje ohranjanje trenutnega stanja na področju organizacije regionalnih enot policije tudi s primerjavo organiziranosti policije z organiziranostjo okrožnih sodišč in okrožnih državnih tožilcev. Pri tem je treba najprej razjasniti, da je državno tožilstvo kot del pravosodja na podlagi zakona o državnih tožilih samostojni državni organ, sodišča pa so kot del pravosodne oblasti določene na podlagi zakona o sodiščih. Ne državno tožilstvo ne sodišča niso organi v sestavi ministrstva, tako kot to velja za policijo, zato tudi primerjave, kot jih v utemeljitvi podajajo predlagatelji zakona, niso mogoče. Nadalje takšno utemeljevanje ni tehtno, tudi če bi spregledali razlike v temeljih organizacijskih značilnostih omenjenih organov, saj so okrožna državna tožilstva in okrožna sodišča že sedaj teritorialno organizirana drugače kot na podlagi odloka o ustanovitvi območja in sedeža policijskih uprav v Republiki Sloveniji oziroma kot predlaga SDS organizirana policija. Konkreten primer, okrožno državno tožilstvo in okrožno sodišče sta organizirana na Ptuj, medtem ko je po sedanjih teritorialnih organiziranostih policije to območje del Policijske uprave Maribor. Tudi navajanje predlagatelja, da se bodo zaradi sprememb regionalne organiziranosti policije pojavile ovire pri sodelovanju policije in pravosodja, nimajo realne podlage, se bodo operativne enote policije še naprej delovale na tistih območjih kot pred organizacijo in se neposredno sodelovanje s tožilci ne bo spremenilo.

Predvidene spremembe regionalne organiziranosti slovenske policije so bile v okviru socialnega partnerstva predstavljene tako reprezentativnim sindikatom kot tudi predstavnikom lokalnih skupnosti na območjih policijskih uprav Slovenj Gradec, Krško, Postojna. Sodelovanje z lokalnimi skupnostmi se zaradi organizacijskih sprememb policije ne bo spremenilo, prav tako pa je treba povedati, da bo sodelovanje policijskih uprav z lokalnimi skupnostmi pravo vlogo dobilo šele po ustanovitvi pokrajin v Republiki Sloveniji. Pri tem reorganizacija slovenske policije sledi ciljem povečanju učinkovitosti in racionalizaciji delovanja obstoječih kadrovskih virov. Policijske uprave se ne ukinjajo, temveč se preoblikujejo. Opuščanje ne bo, bodo pa prerazporeditve kadrov. Spremembe delovanja slovenske policije so v funkciji kvalitetnejšega zagotavljanja varnosti za državljane in državljanke Republike Slovenije. Če bi sprejeli

koncept, ki ga z novelo zakona predlaga SDS, bi se vsemu temu odrekli.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije se zavzemamo za boljše in učinkovitejšo slovensko policijo, zato predloga novele zakona policiji, ki so ga vložili poslanci SDS, ne bomo podprli. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod mag. Franc Žnidaršič v imenu Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani predstavniki Vlade, kolegi in kolegice!

Pri tem zakonu je zanimivo, da je pravzaprav pripravljen na podlagi neke novice na internetni strani slovenske policije, ki govori o nameravanem krčenju policijskih uprav. Namesto treznega razmisleka o razlogih je bilo treba organizirati proteste po občinah in seveda pripraviti ta predlog zakona. Navidezni cilj tega zakona je zakonsko urejanje organiziranosti policije, kar sedaj ureja podzakonski akt, hkrati pa naj bi zakon določil tudi toliko policijskih uprav za vedno, kot jih imamo danes, s tem seveda, da bi to pomenilo zacementiranje obstoječega stanja. Utemeljeni razlogi za drugačno organiziranost pa bi morali vedno znova v parlament v dolgotrajni postopek spremembe zakona. Resničen namen je pravzaprav pridobiti nekaj sto glasov za prihodnje ali lokalne volitve in nič drugega. Skrivanje za skrb za ljudi, ki naj bi se nekaj dlje vozili v službo, zadeva pravzaprav zelo malo tistih, ki bi se morali dlje voziti, v resnici pa gre samo za to, da bi te policijske uprave zagotovile ob ukinitvi veliko več policistov na terenu, manj v pisarnah in v tem smislu povečanje varnosti in seveda uspešnejše in lažje in temeljitejše delovanje policije na posameznem območju za vse vsebine, ki jih mora pokrivati.

V tem smislu seveda se s predlagatelji ni mogoče strinjati, prav tako pa mi verjamemo Vladi, ki rešitvi nasprotuje, kajti organiziranost organov v sestavi posameznih resorjev je sedaj v njihovi pristojnosti in prav je, da tako tudi ostane, kajti ni mogoče vsakega posebej spraševati, ali mu je všeč, kadar pride do nujnih sprememb na sistemski ravni, ne v tej naši slovenski policiji ne v kakšni drugi službi, zato je tudi tisto vnaprejšnje nasprotovanje sleherni reorganiziranosti, denimo na področju zdravstva, pravzaprav samo zahteva po tem, da se nič ne spremeni. Povedati moram, da je v moji rojstni vasi, še več, v moji rojstni hiši delovala hranilnica Marije Terezije, pa so jo ukinitelj zagotovo daleč pred letom 1918, ko smo mi tisto hišo kupili, pravzaprav moja mama. In ne moremo zdaj reči, ker je bila takrat tam hranilnica in posojilnica, mora tako ostati za vedno, nič se ne sme spremeniti, ker bo nekdo tam moral nekam drugam v službo ali kaj podobnega – se ne da. Ne moremo nazaj v srednji vek z organizacijo, ne moremo ostati na tej, ki jo imamo danes, kajti stvari se spreminjajo, pogoji tako ekonomski kakor človeški, da ne rečem faktor in potrebe po vsebini delovanja, denimo slovenske policije, se gotovo spreminjajo, spreminjajo se na

bolje in prav je, da omogočimo, da to teče tudi v prihodnje.

Jasno je, da razumem posameznike, ki bi ob eventualni ukinitvi določenih policijskih uprav morali nekaj dlje v službo, ampak gospod Jakob Presečnik se vozi iz Savinjske doline, kolikor vem, vsak dan, pa zato se ni nič posebnega zgodilo in če bi se nekdo drug vozil nekaj dlje, se tudi ne. In ne vem, po tej logiki bi morali takoj sprejeti zakon za neko podjetje ali za nek, denimo SCT ali kaj takšnega, da se ne sme nobena njihova enota nikjer ukiniti, ker bodo tisti ljudje ne samo morali kam drugam, ampak bodo ostali na cesti. To tako ne gre in tako ne more iti.

Zakon, ki naj bi uveljavil obstoječe stanje na kakršnemkoli področju, pač ni način urejanja zadev v tej državi in zaradi tega mi tega podpreti ne moremo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev.

Kot predlagatelj, gospod Jerovšek, imate besedo.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa.

Zanimiv spekter stališč ob ukinjanju policijskih postaj v Slovenj Gradcu, Krškem in Postojni. Predvsem se vidi v stališčih vladnih strank in samostojne poslanke skupine, ki to vlado podpirajo, da je znotraj vlade uveljavljen duh ukaza. Drugače si ne moremo razlagati, da je zadnji razpravljavec rekel: "Stvari se spreminjajo na bolje," mislil pa je na splošno stanje stvari v Sloveniji. Vsak teden se delajo ankete in pomenilo bi, da so slovenski državljani neumni, da teh sprememb na bolje ne opazijo oziroma da jih ne podpirajo. Kadarkoli katerikoli teden vprašajo ljudi, kaj se dogaja v Sloveniji, je odgovor, da se stvari spreminjajo na slabše. Torej, ta teza, da se stvari spreminjajo na bolje in da je to eden od prispevkov spreminjanja stvari na bolje, je že ovržena in je ovržena in žal ne drži.

Želeli pa si bi tudi v opoziciji, da bi Vlada storila kakšen korak in kakšen ukrep, da bi se stvari začele spreminjati na bolje ali da bi se vsaj ustavili negativni trendi. Seveda pa je treba tu potem reči, da smo bili deležni s strani Vlade, vladnega stališča avtoritarni razlagi dosedanjih zakonov. Tu so zapisali, da določanje notranje organizacije ali organa, ki je določen z vladno uredbo, je z zakonom nemogoče, nesprejemljivo. Od kdaj? Od kdaj se stvari z zakonom ne smejo urejati? To še ne pomeni, da je to poseg v načelo delitve oblasti.

Če zakonodajni organ ugotovi, da se s tem zagotavljajo neke nove vrednote ali pa ohranjajo stare vrednote, je seveda upravičeno tudi z zakonsko materijo poseči v neko stanje. Policija, notranja ministrica gospa Kresalova ne more in ne sme tako napisati, da so oni, ministrstvo, represija in da bodo s to represijo tudi zastraševali Državni zbor. Od kdaj lahko se ta represivni odnos notranje ministrice ali pa Vlade kaže do Državnega zbora? Če Državni zbor ugotavlja, da je treba zagotoviti ali pa zaščititi neke pravice ljudi, je v ta namen dolžan sprejeti ustrezen zakon. še sploh, če ugotovi, da

izvršilni oblasti ni moč zaupati, da bo stopila na stran ljudstva. Seveda je ravno zaradi tega bilo treba poseči po takšnem ukrepu oziroma takšnem predlogu, ki skozi zakon določa to, da se nekatere policijske uprave ne ukinjajo, zato ker pomenijo močan poseg v smeri centralizacije države, povzročanje neenakosti med državljani, jemanje možnosti ljudem, da se tudi iz bolj odročnih regij in krajev lahko zavrtijo na nekatera pomembna delovna mesta skozi, seveda, hierarhično napredovanje. Ali gospodje in koalicija smatra, da so vsi policisti, ki so združeni v policijskih sindikatih, milo rečeno, neumni ali nerazsodni, ko ugotavljajo, da bo ukinjenih precejšnje število delovnih mest z visoko izobrazbo in da se bo s tem prevesilo možnost zaposlovanja dobro izobraženih kadrov, kvalitetnih kadrov v smer proti centrali, proti Ljubljani ali pa drugim centrom.

Gospo in gospodje, pogledjte si argumente tudi teh, tudi Državnega sveta in drugih, ki ugotavljajo enako. Policijski sindikati so na koncu koncev zapisali: "S tem ko se bo to dogajalo, bo za primer Koroške odprt koroški rezervat." Natančno to! Nekatere dele države ta vlada misli spremeniti v rezervate, kot so nekoč območja, kjer so živeli Indijanci v Ameriki, razglasili za rezervate za bivanje Indijancev. Se pravi, drugorazrednih ljudi. Določenim delom prebivalstva se ukinjajo servisi, dan za dnem. Servis varnosti, dostopa, zdravstva, bolnišnice in vladne koalicije ni sram te odtujenosti države, te centralizacije.

Mene ne čudi, da je takšno stališče zastopal v imenu največje stranke, ki očitno tu vrši diktat na ostale satelite in manjše satelite te oblasti, da je stališče predstavil gospod Potrč, Ljubljančan. Seveda, on si lahko privoščil dikcijo, da bo to s tem bolj prilagojeno konkretnim potrebam državi. Ja, seveda, z ljubljanskega vidika! Pogledjte, kako močno je ta država centralizirana, nam kaže tudi na simbolni ravni dogodek ob obisku ruskega predsednika. Normalno bi bilo, da bi v program obiska vnesli tudi sprejem oziroma srečanje z ljubljanskim županom, z županom prestolnice. Ampak ljubljanskemu županu se to ni zdelo potrebno, ker je to uveljavil izven protokola, seveda z dodatnim obiskom potem verjetno v polzasebni gostilni – mislim, zasebni itak, ampak verjetno z njim povezani. To ni uspeh prestolnice, to je skrb vzbujajoče dejstvo. In tako kot ukinjate policijske uprave za ljudi, na katere več ne računate, ker jih boste potisnili v rezervate, tako je tudi to, kar sem omenil, simbolni znak, prikaz stanja in avtoritativnosti te oblasti. Veste, to ni prvič, da so Korošci, recimo, potisnjeni v rezervat, da jim je določen status prebivalcev rezervata. Leta 1949, če ste gledali dokumentarni film Vas na meji, to se je izvedelo šele pred nekaj leti, je tedanja oblast izselila 5-kilometrski pas prebivalstva ob meji z avstrijsko Koroško. Prišli so kot nekoč okupatorji v drugi svetovni vojni s tovornjaki, pol ure časa, na kamion, kovček... Vsi vemo, kakšne so to metode. To so nečloveške metode. Upam, da mi bodo kolegi s Koroške to potrdili, ker je bil ta film na slovenski televiziji nekajkrat prikazan. In so jih izselili v Kočevski rog. Kdor se je malo obotavljal, so ga ustrelili. In zakaj se je to zgodilo? To se je zgodilo zato, da se je neposreden kontakt koroškega

prebivalstva s Slovenci na drugi strani meje prekinil. Da so Avstrijcem poslali sporočilo, delajte z manjšino, kar hočete, mi bomo ta stik prekinili. In žal se notranje ministrstvo pod sedanjim vodstvom, kot kaže, zgleduje po nekaterih avtoritarnih modelih iz preteklosti.

To, da na splošno ugotavljajo, da bo odprt koroški rezervat, pomeni, da se znotraj policije tega tudi zavedajo, da so na pohodu nesprejemljive avtoritarne metode. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Samo Bevk, proceduralno.

SAMO BEVK: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Imam proceduralni predlog, da v nadaljevanju ne dopustite zlorabe poslovnika s strani predlagatelja tega zakona, kajti obisk premierja Ruske federacije, gospoda Putina, prav gotovo nima ničesar s tem zakonom, ki ga danes obravnavamo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Izvolite, gospod Jerovšek. Proceduralno ali kot predlagatelj?

JOŽEF JEROVŠEK: Kot predlagatelj.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Samo, gospod Jerovšek, se kar strinjam z gospodom Bevkom. Zdaj obravnavamo točko s točno definiranim naslovom: spremembe zakona o policiji. Ne obravnavamo točke, ki bi obravnavala našo preteklost in vse mogoče stvari, ki ste jih zdaj navajali. Tudi državniški obiski, ki so se odvijali v zadnjih dneh. Lepo vas prosim, držimo se te točke in razpravljajmo, vi posebno kot predlagatelj, o spremembah Zakona o policiji.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa, gospod predsedujoči.

Ker tudi vi ne razumete stvari, bo treba dati odgovor tudi vam, ne samo gospodu Bevku.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Jerovšek, dovolite...

JOŽEF JEROVŠEK: Je pa zelo povezano...

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Ali lahko dobim besedo, gospod Jerovšek?

JOŽEF JEROVŠEK: Je pa zelo povezano z vsebino tega zakona...

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Jerovšek, lahko dobim besedo?

JOŽEF JEROVŠEK: Ja, ne vem... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Ne. Dovolil si bom, da dobim besedo. Razumem vse, kar govorite, zato naslednjič ne ponavljajte takih besed.

Izvolite.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa.

Jaz sem presenečen nad kolegom Bevkom – vpletal sem tudi te zgodovinske primerjave, ki so upravičene, ker so jih ti policaji –, da teh zadev, ki sem jih razlagal, ne razume. Hkrati pa pravi, da ne spada zadeva ob obisku ruskega predsednika. Še kako. Seveda, da lahko nek župan izven protokola poseže po taki stvari v nočnih urah ali kot polnočni kavboj, seveda, so zaradi tega bili nekateri varnostniki, policija odtegnjeni tudi z določenih regij. Seveda, za takšno stvar je potrebna tu večja koncentracija policistov, kot če bi se to planiralo po protokolu, kot se planira v normalni državi. Tokrat se ni po protokolu. Se je sedanja oblast obnašala kot nenormalna oblast. Hotelo se je navzven pokazati, da je vrhovni vodja te oblasti ljubljanski župan. In zaradi tega je potrebno več policijskih sil tukaj v Ljubljani, tudi sredi noči. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospa mag. Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod državni sekretar s sodelavcem, poslanke in poslanci!

Naj uvodoma najprej rečem, gospod podpredsednik, da sem pričakovala, da boste gospoda Jerovška ustavili ali vsaj opomnili, da je govora o Predlogu zakona o spremembah Zakona o policiji in da ni v njegovi pristojnosti odločati o tem, kdo bo v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov predstavljal stališča. In tako izkrivljena, kot je interpretacija, zakaj kdo v imenu poslanske skupine predstavlja stališče, je izkrivljena tudi marsikakšna druga trditev, ki jo je gospod Jerovšek postavil. Je pa daleč od tega, kar imamo na dnevnem redu.

Zavedam se, da sem v nekoliko deprivilegiranem položaju zaradi tega, ker nisem policistka, ker nimam izkušenj, tako bogatih izkušenj z reorganizacijo policije, kot jih ima kdo iz poslanske skupine predlagateljev tega zakona. In druga slabost je, da nisem županja. Samo s tega vidika je mogoče spremljati nekatere razprave, ki so hotele Predlog zakona o spremembah Zakona o policiji, ki se v bistvu loteva samo enega člena zakona, razumeti kot utemeljevanje, da je reorganizacija policije, ki je usmerjena v učinkovitejše, kakovostnejše, boljše delovanje policije, ki bi sledilo temu, da so policisti in policistke tisti, ki skrbijo za varnost ljudi, premoženja, da raziskujejo tudi po storjenih dejanjih, vse tisto zato, da se ujame tiste, ki kršijo in posegajo v varnost ljudi in premoženja, da preprosto ta predlog zakona ne sledi tej želji. Ne morem razumeti, da nekdo, ki je bil tudi 4 leta v vladi in je imel ta zakon pred seboj, ni čutil potrebe za časa vladanja, bom tako rekla, da bi spremenil 7. člen zakona, v katerem je definirano tisto, kar je definirano, in je zapisano samo to, da je policijska uprava območna organizacijska enota policije, ustanovljena na določenem območju države. Policijska uprava. Uprave, njihova območja in sedež določa Vlada. Torej, vlade Janeza Janše štiri leta ni motilo, da je to urejeno s podzakonskim aktom, sedaj je treba pa kar naenkrat to zadevo urejati v zakonu. Motivacija za to je, kot je rečeno,

nezaupanje. Oprostite, to je politični kriterij. Kdaj pa je še opozicija zaupala koaliciji? No, tokratna pa sploh ni prepričana, da zna koalicija sploh kaj delati, da ne rečem dobro delati. Ampak to so zdaj zunanje okoliščine.

Če se sprehodim še naprej po Predlogu zakona o policiji, ima s stališča poslovnika potrebne elemente, med cilji je pravzaprav utemeljeno samo tisto, kar je tudi v mnenju Vlade zapisano, da je edini namen oziroma edina sprememba usmerjena predvsem v zaustavitev konkretnega procesa reorganizacije, ki poteka v policiji, ne pa v splošno urejanje družbenih razmerij, kar je osnovni namen zakona. Nikjer niso predlagatelji povedali, s čim bo zagotovljeno boljše delo policije. Z ničemer niso tega dokazali. Kolikor časa sedim v parlamentu, je bilo govora o policiji, je bila temeljna zahteva vedno večja prisotnost policije, uniformirane policije, na terenu. Ker prisotnost uniformirane policije na terenu daje ljudem občutek varnosti in vedo, da imajo koga, na kogar se lahko obrnejo. Dejstvo je tudi, da se v lokalnih okoljih čuti delo policijskih postaj, ne pa policijskih uprav. Zato se mi zdi, da je naloga policije, da o svoji organiziranosti, o svojem delu odloča po temeljitem strokovnem premisleku, ki ga vidim, da je bil opravljen tisti hip, ko je bila imenovana delovna skupina, ki naj bi jim pripravila elemente za reorganizacijo policije. Oprostite, sedela sem tudi na nujni seji 19. januarja Odbora za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje, kjer smo razpravljati natanko o tem. Mislim, da se je takrat točka imenovala, govora je bilo ravno o reorganizaciji in tam so se soočila različna mnenja, je bilo povedano – na tisti seji, kolikor se jaz spomnim – kako sploh ni res, da sindikati ne bi čisto ničesar vedeli. Ali so s tem soglašali ali ne, je pa odvisno od marsičesa, tudi od tega, koliko sindikatov je v policiji.

Ko grem po predlogu zakona še naprej, so dodatni trije primeri treh držav: Avstrije, Italije in Nemčije. Jaz ne vem, kaj naj s tistimi primerjavami delam, ker zlasti primerjava iz Italije in Nemčije mi čisto nič ne pove. Se mi pa zdi zanimiva ta primerjava z Avstrijo. Republika Avstrija ima enotno, zvezno policijo, potem ima devet deželnih poveljstev in ima na lokalnem nivoju tisoč policijskih enot. Domnevam, da je teh tisoč policijskih enot ustrezna našim policijskim postajam, domnevam in se opravičujem, če sem prehitro sklepala. Hočem povedati, da tisto, kar pa združuje, je pa bistveno manjše število. Če ste nam hoteli predlagatelji to povedati, potem mene nikakor ne morete prepričati, da bi reorganizacija policijskih uprav prispevala k centralizaciji Slovenije, to, oprostite, je nesprejemljiva, neargumentirana in nedokazljiva trditev, da ne govorim o takih rečeh, ki so bile tukaj tako apokaliptično prikazane in čisto mimo civilizacijskih norm. Govora je bilo o posamičnih rezervatih. Lepo vas prosim, kako je mogoče o čem takem govoriti. Človek pač težko sprejema in podpre takšno rešitev, ki je na tako trhljih nogah zgrajena. Ta predlog zakona vidim samo kot željo po restavraciji obstoječega in pred zavarovanjem ali pa varovanjem in zidom, vidim postavljen zid, ki preprečuje kakršnokoli spremembo. Jaz ne vem, zakaj se tako bojimo sprememb. Po eni strani terjamo, da moramo zmanjšati administrativni

aparatus, da moramo prihraniti stroške, ne vem pri čem vse. Ko se pa na podlagi strokovnih ugotovitev pripravlja nek predlog spremembe, ki niti ne bo nikomur službe odvzel, ampak bo drugače organizacijsko potekal, je pa tak vik in krik. Da ne govorim o tistem, kar me pa pri vseh zadevi moti in sama vidim v tem nek sistematičen vzorec, v največji opozicijski poslanski skupini, ki se nas sistematično trudi spravljati ali zapletati v razprave ali pa zakonske predloge, kakor že, za stvari, za katere Državni zbor ni pristojen. Mi smo recimo že razpravljali o uredbah, ki jih sprejema Vlada, smo že razpravljali o marsičem, za kar Državni zbor ni pristojen, ampak je to v pristojnosti izvršne veje oblasti.

In sklenem z opozorilom. Še enkrat, če je zakon tako slabo, da območja policijskih uprav niso določena v zakonu, bi to lahko storili, pa je veljalo do zdaj. Mislim si, da je del odgovora tudi v tem, da je treba pač povečati število predlogov zakona, ki jih je koalicija zavrnila. Sama seveda tega predloga zakona ne nameravam podpreti. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Besedo ima gospod Franc Bogovič, pripravi naj se gospod Matjaž Zanoškar.

Gospod Jerovšek, izvolite kot predlagatelj.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa.

Pravzaprav mene preseneča, da ima gospa Potrata tako slabo mnenje o slovenskih policistih. Namreč, jaz imam pred seboj dokument, ki so ga sestavili Policijski sindikat Slovenije, Društvo za Koroško, veterani itn., Društvo upokojenih delavcev organov za notranje zadeve in še ene par. In ti so zapisali v eno dikcijo, za katero je gospa Potrata dejala, da gre za kršenje civilizacijskih norm in apokaliptičnost. Namreč tukaj so zapisali, "policija se po navedbah visokih uradnikov pripravlja na prihajajočo organizacijo in očitno Koroške ni v načrtu za regijo. Če je danes na vrsti policija, bo jutri mogoče bolnišnica, za tem sodišče pa davčni urad in druge javne službe. Vse se bo koncentriralo v centrih, edino, kar se bo koncentriralo na Koroškem, pa bo nadpovprečna nezaposlenost, izredno nizka izobrazbena struktura zaposlenih ter odhod mladih za zaposlitvami v centre. Ostali bodo starejši, delavci, kmetije in nezaposleni s slabimi javnimi storitvami brez možnosti za razvoj. Odprt bo koroški rezervat". In norčevanje iz tako široke populacije policistov, kot se norčuje gospa Potrata, se mi zdi neprimerno. Dejstvo pa je, kot sem navedel, enkrat v zgodovini je oblast, jo gospa Potrata izredno ceni, je bila predhodnica njene stranke, je že naredila iz Korošcev, iz Koroške rezervat, s tisto selitvijo petkilometrskega pasu ob meji, z ubijanjem ljudi tam na meji in s sporočili, ki so s tem šla, in nikaršno popravo krivic tistim ljudem, nikdar se ni zgodila. Take razmere pričajo o rezervatu, podobnem kot je bil predviden ali pa so ga doživljali Indijanci v Ameriki. In jaz se strinjam, da so takšne metode sedanje oblasti nesprejemljive. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Gospa mag. Potrata, replika.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo.

Gospod Jerovšek, vam bom prevedla svojo razpravo, ki je očitno ne razumete. Jaz cenim delo policistov. Posebej sem v svoji razpravi poudarila pomen delovanja policistov na terenu, ki skrbijo za našo varnost. Govorila sem tudi o tem, da se občutek varnosti v ljudeh utrjuje, če vidijo prisotnost uniformirane policije. Če vi tega po slovensko ne razumete, ni pomoči. Z nesramnostmi, ki mi jih potikate, se pa ne bom ukvarjal, ker je škoda besed in časa. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Franc Bogovič. Naslednji bo gospod Matjaž Zanoškar.

FRANC BOGOVIČ: Lep pozdrav vsem še enkrat!

Kar precej nekih hudih besed ali pa obtožb o tem kako so tisti, ki so doslej že razpravljali, v skrbi za nekaj sto glasov, je bilo slišati z ene strani, po drugi strani s precej cinizma, da niso župani, da niso policisti, in da letijo očitki tistim, ki o tem zakonu govorimo, nekega šarlatanstva in tudi poskusov neke demagogije. Resnično gre za nek zakon, v katerem se s kratkim tekstom odgovarja na en splošen pristop, ki se ga loteva Vlada Republike Slovenije v zadnjih dveh letih, in v nemoči, ko se v normalnem civilizacijskem postopku s primernim, pravočasno zastavljenim dialogom ne da nič dogovoriti, pride do tega, da se o takšnih stvareh pogovarjamo tudi na odborih v Državnem zboru in nenazadnje tudi danes na seji v Državnem zboru. Kaj se dogaja v teh zadnjih dveh letih? Hoče kdo priznati ali noče, iz vseh ukrepov, ki jih vidim, ki se na nek način lotevajo tega, na kateri ravni bi se naj odvijale dejavnosti v družbi, v Sloveniji, veje duh centralizacije na številnih področjih. Teh zadev se včasih lotevamo v zakonski materiji. Sam ocenjujem, da je Zakon o skladnem regionalnem razvoju, kjer so regije zdaj odvisne od neke pogodbe z državo, za regionalni razvoj, tudi o zakonu o pokrajinah, ne vem, v kakšni fazi je, je nam bil pa že na nek način javno predstavljen. Pri pokrajinizaciji govorimo o podobni zadevi. Konec koncev smo v lanskem letu, spoštovane kolegice in kolegi, v tem zboru sprejeli, da bo ceno za vrte odslej računala država preko centrov za socialno delo, plačuje pa jih lahko občina. Vse stvari gredo v to smer, nekatere gredo preko zakonskih poti, druge ostrejšje, konkretnije, zelo izrazite, pa preko vladnih oziroma ministrskih ukrepov s podzakonskimi akti. In ta akt, ki se mu nasprotuje, se pravi reorganizaciji slovenske policije, je eden izmed takšnih, ki se loteva tistih okolij, ki smo jih že danes izpostavili, ki so na robu Slovenije, to so bodisi Koroška, Notranjska ali Posavje, iz katerega tudi sam prihajam, in po zelo enostavni matematiki, kar ni 11 je lahko 8 in s tem je že vse ceneje in vse boljše. Oprostite, s tem smo se tudi župani zelo temeljito ukvarjali, pa ne v kabinetih, ampak smo se pogovorili z vsemi policisti, bili skupaj na sestankih s kolegi iz notranjega ministrstva, kjer so bili na kupu prav vsi policisti s celotnega Posavja in sindikati iz cele Slovenije. V en glas so povedali, kako je ta postopek potekal. Potekal je tako, da so koroški novinarji izvedeli zanj in tako je prišel v javnost. Potekali so tako, da niso sodelovali sindikati, niti

tisti, ki se jih ta zadeva najbolj tiče. In kar je najbolj grozno iz vsega tega – gre za prestavitev, preselitev nekaj delovnih mest v neka okolja, v resnici pa za nobene kvalitativne in kvalitativne premike. Tudi sami smo poudarili pri teh zadevah, da se strinjamo s tem, da je najbrž treba s temi reorganizacijami nekaj narediti. To, da pa nekaj kriminalistov ali ne vem katerih delavcev prestaviš iz Krškega v Novo mesto, pa ni rešitev. Na sestanku, na katerem so bili vsi delavci, vsi policisti v Brežicah v prostorih policije, sem jasno vprašal predstavnike Generalne policijske uprave: "Oprostite, meni ste razlagali, koga boste zdaj preoblekli v uniformo. Tu so ljudje, ali so tiste kuharice, ali so tiste strojepiske ali pa so kriminalisti. Povejte, kje so tisti policisti več na vasi, med ljudmi." Oprostite, žal ni bilo odgovora. In po vseh teh peripetijah, enostavno ne moremo pristati na lepo zapisane zadeve, po nekih pristopih iz vsake racionalizacije vsega, vseh dokumentov, kot neka šablona, vse lepo veje, dokler te dokumente bereš, ko pa greš na teren, pa je povsem drugače. In v tej državi se bomo bolje obnašali, bolje organizirali, ko bomo enkrat začeli razumeti, da je treba dejavnosti, pristojnosti iz Ljubljane seliti na področja, kjer se živi. Takrat bo država učinkovitejša, bolje organizirana in konec koncev tudi neke tri, štiri generacije, jaz temu rečem zadnje čase že nekih političnih usedlin na ministrstvih, ki eden drugega čuvajo, kaj bo kdo naredil, da ne bo kaj narobe, na nek način premakniti tam, kjer je realno življenje in tam delati.

Jaz moram reči, da prihajam iz posavskega okolja, kjer smo se na seji sestali 11. novembra lansko leto. Prva seja, ki so jo občinski sveti v novi sestavi imeli so bili štirje občinski sveti iz celotne regije, 100 % prisotnost in 100 % odločenost. Zato zastonj govoriti, da danes tu jaz nabiram kakšen glas več, kajti ta enotna odločenost v okoljih, podobno poznam za Koroško, je že kar nekaj časa. Govorimo o glasu terena, o tem, o čemer se enostavno v nekih pristopih z vladnimi strukturami, ki jih po svoji izvršilni funkciji tudi to izvršuje, ne da dogovoriti. Sam mislim, da v Sloveniji delamo napake, da ne gremo po pristopu, ki je tudi v Evropi pokazan, da je treba decentralizirati državo. Na Danskem se na občinskem nivoju 50 % javnega denarja porabi, pri nas 20 %. In vse, kar je treba narediti, je seliti na državo, spustite pristojnost na nižji nivo in bo boljše. Sam mislim, da je to dobra popotnica tako, kot je v dokumentu, ki je imel prilogo o nekih osmih mogoče šestih pokrajinah, da želi nekdo na nek stranski način pripeljati enkrat eno ureditev, drugič drugo. In to, da je imela Slovenija v 70. letih odlično organizirano lokalno samoupravo, ki je temeljila na 60 občinah in tam na 10 do 15 uprav glede na pristojnosti po državi, počasi, korak za korakom drobimo in meljemo. In mislim, da je enkrat prav, da temu naredimo konec tudi v Državnem zboru. Naj se politika na državnem nivoju odloči, kakšno državo želi imeti, ne pa da se vsak dan eno ministrstvo odloči za eno drobitev, drugo za drugo. Tako se iz nekaterih okolij sistematično umika enkrat policija, enkrat del zdravstva, drugič del sodstva, tretjič del tožilstva. In oprostite, tisti, ki v teh okoljih živimo, to čutimo dnevno. Za nas nekaj delovnih mest v javni upravi, kjer jih je najlažje

očitno ustvariti, bistveno več pomeni kot pa v kakšnem drugem okolju. Ogromno naporov izvajajo, izvajamo tudi župani, da se ustvari kakšno delovno mesto v gospodarstvu, zastonj, kaj ti pomaga 20, 30, 50 novih delovnih mest, ko lahko ustvariš mogoče vsako tretje, četrto delovno mesto za visoko izobrazbo, ko ti pa na drugi strani preko noči enkrat eno ministrstvo, drugič drugo ministrstvo vzame 10, 20 delovnih mest. In nikoli se še in zgodilo, tudi v tem primeru ne, da bi pa mogoče bil sedež upravne enote v katerem manjšem kraju. Ne. Vedno v neka središča. Mislim, da ima Vlada napačen pristop in zato ta zakon podpiram, ker je na nek način opozorilo, kaj se v tej državi dela, kaj ni prav in kar bomo kot posledico plačevali v naslednjih desetletjih.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Matjaž Zanoškar. Pripravi naj se gospod Zmago Jelinčič Plemeniti.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala, spoštovani predsedujoči. Pozdravljeni državni sekretar, kolegice in kolegi!

Takoj na začetku moje razprave naj povem, da vso spoštovanje do slovenske policije, jo spoštujem, ker vem, da je kvalitetna, da je dobra. In tiste stvari, ki so dobre, je treba menjati za slabše? Mogoče. Ali kaj podobnega. Naj ta moj nastop ne bo preveč usmerjen v to, da bom spodbujal zopet pripombe na to, da sta županska in poslanska funkcija nezdržljivi, ker bom na nek način poskušal obelodaniti in iz svojega zornega kota kot župan spregovoriti o tem predlogu zakona, ki ga je vložila opozicijska stranka.

Jaz bi rekel, da bo 4-urna razprava, ki je predvideno za obravnavo te novele Zakona o policiji, povzročila neke stroške. Za te stroške ste krivi vi. Vi, ministrica za notranje zadeve. Obstaja sum, da ste krivi, zato ne bom obsojal, ker se lahko grem kam zagovarjati, vendar obstaja sum, da ste vi krivi teh stroškov. Če vi ne bi začeli s to reorganizacijo, ki je po mojem mnenju nepremišljena, lahkotna poteza, potem tudi danes ne bi govorili o vloženem zakonu oziroma o noveli za spreminjanje Zakona o policiji. To je posledično dejanje, ki ga je neka opozicijska stranka, in v tem primeru jo podpiram, ker sem nenazadnje tudi udeležen v tem, jo podpiram in seveda bom tudi zakon, ki je predlagan, podprl. Da je to lahkotna in nepremišljena poteza govori tudi to, da smo bili vsi tisti župani, kolega za mano in kolega iz Postojne in jaz, seznanjeni s tem konec lanskega leta o projektu, ki se je baje že nekaj časa pripravljal. Torej nismo pomembni. Na terenu ni pomembno niti prebivalstvo na Koroškem ali na Krškem ali v Postojni. Pomembno je to, da vi sprejmete neko potezo reorganizacije slovenske policije, da obkljukate neko točko in rečete, "zdaj smo pa to racionalizirali". Jaz bi se lotil vseh tistih stvari, ki so slabe v naši državi, in bi jih poskušal racionalizirati, reorganizirati, poredvsem pa bi ob vsakem takem projektu razpolagal s kvalitativnimi in kvantitativnimi kazalci, kaj taka reorganizacija prinaša.

Nekdo je danes rekel, da smo izzvali proteste. Ne, ne. A veste, ti protesti so bili zelo zelo spontani. Tukaj so bili vaši delavci, delavci

Ministrstva za notranje zadeve, tukaj so bili nenazadnje tudi prebivalci. Za Koroško lahko trdim, da se Korošice in Korošci s tem nikoli ne bodo strinjali, da se bo sprejela neka reorganizacija, ki ne bo zagotavljala njihovega varnostnega standarda tako, kot do zdaj. Pa še mnoge druge stvari so, kot so izguba delovnih mest, racionalizacija, da se bodo nekateri policisti oziroma delavci, uslužbenci Ministrstva za notranje zadeve vozili v Celje na svoje delo. To nas nikakor ne prepriča, z vašimi argumenti nas ne boste prepričali v to, da je ta poteza dobra. Vendar to je vse v tem sklopu, da je posledična poteza vlaganje tega zakona o spremembi Zakona o policiji. Ne bom govoril o historiatu koroške policije. Ne bom govoril o letu 1991, ne bom govoril o žrtvah, ki so jih polnopravno dali pripadniki policije za osvobodjanje oziroma ubranitev te meje. Ne bom govoril niti o tem, da gre za uknjanje policijskih uprav ravno na teh mejnih območjih – Krško, ki meji, ki je še vedno schengenska meja, ki meji na Hrvaško, da je nenazadnje tudi Koroška meja med slovansko in germansko populacijo. Ne glede na to, da smo v Evropski uniji, nobena stvar ni večna, vse stvari se menjajo. Nenazadnje bi lahko rekel, da bi moral obveljati nek nacionalni interes in neka nacionalna treznost, tudi treznost zaščite slovenske države in slovenskega naroda v tem oziru, da vsaj ta obmejna območja zaščitite in obdržite konfiguracije in organiziranost sestave policije tako, kot je, da bo še naprej opravljala te dolžnosti in nam zagotavljala neko varnost in nam dajala ta varnostni standard. Da je poteza z vaše strani nepremišljena, da je lahkotna, tako kot sem rekel, je dejstvo tudi v tem, saj ste vi na samem začetku prezentacije tega projekta oziroma programa govorili o tem, da je že to oblika, ki jo bo potem kasnejša reorganizacija pokrajini tako ali tako prinesla. Zopet ste prejudicirali eno stvar, ki ne spada v vašo pristojnost. In kako boste na tak način prepričali ljudstvo. Kako nas boste na tak način prepričali na Koroškem, v Krškem in Postojni, da imate res neke namene reorganizacije in racionalizacije te policije, če razpolagate z nekimi parametri, ki absolutno ne spadajo v vašo pristojnost. Oblikovanje pokrajini pa res ne. In v vaši predstavitvi, na osmi strani, si poglejte to, kar ste predstavljali. Potem ste šli zelo zelo nepremišljeno v celotno zadevo. Mogoče bi nastal drugačen epilog na koncu vaše razprave. Mogoče bi vam celo verjeli. Vendar vam v tem primeru vsekakor ne moremo verjeti, ker ste se lotili na napačni strani. Če gre zgolj zato, da bo ministrica ali bodoči minister, ne vem kdo bo, ob obkljukal to stvar in rekel, "zdaj smo pa naredili neko potezo racionalizacije", potem je to silno silno premalo. Škoda se mi zdi dobrega sodelovanja Korošic in Korošcev s policijo. Poglejte, policijska uprava na Koroškem je ena najuspešnejših uprav po raziskanosti primerov, po vseh teh stvareh. A tukaj, kjer je dobra uprava, je treba reorganizirati? Ne vem. A mislite, da je to res potrebno? In škoda se mi zdi tega sodelovanja, te simbioze, ki je skozi leta, od 1991 pa še od prej do zdaj, zrasla v neko res močno simbiozo in navezo ljudi s policijo. Načenjati take stvari in na tak način... / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Gospod Zmago Jelinčič Plemeniti. (Ga ni.)
Gospod mag. Radovan Žerjav. (Ga ni.) Gospod
Miran Györek. (Ga ni.) Gospod Jakob Presečnik.
(Ne.)

Gospod Mirko Brulc, imate besedo.

MIRKO BRULC: Lep pozdrav!

Najprej moram povedati, da kolega Jerovška zelo rad poslušam, ker je dober pripovedovalec. Mi ni treba brati Karla Maya. Včasih pa uporabi kakšno težko besedo, ki sploh ni v zvezi s temo, o kateri razpravljamo. Pa da se vrnem na temo policijskih uprav.

Jaz moram povedati – govorim za Goriško, imamo odlične odnose ne le z upravo, ampak s policijsko postajo, ki pokriva teritorij, kjer sem bil župan –, da smo razrešili s policijsko postajo veliko težav, od dilerjev, beračev, ki so prihajali iz Ukrajine, iz Romunije in ne vem od kod vse, od primera, ko se je skrajna desnica iz Italije želela sprehajati po Novi Gorici in po Trnovskem gozdu in tako dalje. Ampak nikoli nisem razmišljal o tem, da se moramo o tem pogovarjati s policijsko upravo, ampak s policijsko postajo.

Ce v tej državi, v kateri nas je 2 milijona, ne bomo šli v neko racionalizacijo, nimamo nobene perspektive. Ko bomo govorili o gospodarstvu, bomo rekli, da je uprava, ne policijska, ampak državna, predraga. Ustanavljamo nove občine, širimo dejavnosti, bog ne daj, da zreduciramo delo v kakšni bolnišnici, združujemo nekatere težje posege v specializiranih bolnišnicah in tako dalje. Se pravi, vedno smo proti nekaterim spremembam, tudi tisti, ki delajo na teh področjih. Normalno. Vsaka racionalizacija, vsaka sprememba prizadene delavke in delavce na teh službah in so a priori proti.

Mislim, da v tem primeru ne gre za centralizacijo. Če bi policijsko upravo iz Postojne premeščali v Ljubljano, potem bi trdil isto. Lahko jo premestijo v Novo Gorico, če je Koper neprimeren in tako dalje, ampak to je stvar stroke in mislim, da je res, kar je bilo že danes povedano, ne more v zakonu pisati, katere policijske uprave bomo imeli, kajti potem bi morali imeti v zakonu o vzgoji in izobraževanja zapisano, kje je sedež ravnateljstva in podobno, da ne grem na druga področja. Za mene je bila tolažba v tem, da se bo število policajev povečalo za 80, in to policajev, ki bodo na terenu. Kajti s tem, da bi zmanjševali število teh naših, bom rekel, serviserjev, ki skrbijo za red in mir, s tem se ne bi strinjal. Če jih pa gre več iz pisarn na teren, to pa zelo pozdravljam. Še premalo jih je, da bi se v nekaterih primerih čutili dovolj varne.

Želim povedati naslednje. Da bom nasprotoval temu zakonu iz razlogov, ki so bili že omenjeni. Da računam, kajti vso zadevo vodi generalni direktor policije, ki razporeja in ureja te stvari, in verjamem v stroko in prepričan sem, da bo končni rezultat koristen, ne v škodo prebivalstvu, ampak v korist prebivalstvu za večjo varnost in boljše počutje. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Bogdan Barovič, pripravi naj se gospod Anton Kampuš.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala lepa.

Ne bom predolg v tem lepem dnevu. Veliko stvari je bilo rečenih na vseh drugih področjih, o racionalizaciji javne uprave, o povečevanju ali zmanjševanju javnih uslužbenecv tam, kjer so pač takšne ali drugačne potrebe. Osebnost se v organizacijo dela policistov, govorim o organizaciji dela policistov, ne bom spuščal. Ministrstvo za notranje zadeve mora samo vedeti, kaj počne, na katerih področjih počne, kako racionalizira ali pač ne racionalizira. Mene osebno veliko bolj zanima kvaliteta in način dela policistov, ki opravljajo svoje delo, pa ne glede, ali je to policist neke upravne enote ali pa je to policist z imenom in priimkom.

Sam se od predlaganih zakonov, tako tistega, ki ga obravnavamo danes, kot od tistega, ki ga je predlagala Vlada, distanciram. Distanciram zaradi tega, ker naj odgovornost prevzamejo tisti, ki peljejo reorganizacijo teh policijskih uprav. Odgovornost bodo, jasno, nosili tisti, s tem, da bodo na koncu rekli, kot vedno, če bo kaj narobe: "Ja, kdo pa sprejema zakone?" In spet bomo krivi mi.

Zato še enkrat pravim, v svojem imenu in tudi v imenu kolegov, od tega in od vladnega zakona se distanciram. Ministrstvo naj sodi o svojem delu. Kot je dejal že Prešeren, "čevlje sodi naj kopitar". Posledice bodo vidne, zanje pa bodo odgovarjali tisti, eni ali drugi, ki predlagajo dva različna zakona. Upam pa, da jih ne bodo trpeli ljudje. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Anton Kampuš. Pripravi naj se gospod mag. Sajovic.

ANTON KAMPUŠ: Spoštovani podpredsednik, kolegice in kolegi!

Tega zakona ne podpiram. Predvsem iz razloga, ker izkušnje kažejo za nekaj let nazaj, da so bili takšni manevri neprimerni in niso prinesli nobenega napredka.

Naj poskušam malo polemizirati s kolegi, tudi na podlagi izkušenj iz svojega okolja, ki me je nekoliko oborožilo s tem znanjem, na primer, o ukinitvi policijskih okrajev. Glede ukinitve policijskih okrajev vsi trdijo v en glas, da je to bila velika napaka. Torej tudi te novitete v tem trenutku ne prinašajo nobenih argumentiranih napredkov v smislu izboljšanja stanja. Zato ta trenutek tudi jaz tega zakona ne morem podpreti.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod mag. Borut Sajovic. Pripravi naj se gospod Silven Majhenič.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, spoštovani predsedujoči. Hvala za besedo.

Moram reči, da je res zanimiv in izviren zakon. Pri prebiranju ga nisem povsem razumel, ko sem pa večkrat slišal zgodbo o rezervatih in tem, pa razumem, da gre za nek bolj indijanski zakon. Časi, ko smo se šli kavbojce in indijance, so že davno mimo. Zdaj pa šalo na stran. Bolj kot število

policijskih uprav je na mestu učinkovitost tistih, ki bodo na teh postajah delali. Še enkrat je treba poudariti, da zmanjševanje števila uprav pomeni samo zmanjševanje birokracije, ne pomeni pa zmanjševanja števila policijskih postaj. In da se tisti, ki so delali na upravnih, administrativnih, birokratskih in podobnih postopkih, ki so v tej državi še kako nepopularni in nezaželeni, zdaj selijo v operativno delo na teren. Mogoče je kdaj, predvsem za lokalne sredine, ki se borimo proti izgubi katerekoli od državnih pristojnosti, to težko razumeti. Toda če gremo na praktičen primer, tudi kvaliteta vzdrževanja cest se ne meri po tem, koliko imamo upravljavsko-cestarskih postaj, ampak se meri po tem, koliko imamo operativnih delavcev vzdrževalcev na terenu. Danes je svet, hočemo ali ne, nagnjen k temu, da se povezuje in združuje. Spomnim se zgodbe Mercatorja kakšno desetletje nazaj, vsaka od slovenskih pokrajin in regij je imela svojo upravo. Danes je seveda to bistveno bolj učinkovito, vodeno z enega mesta, in v luči racionalizacije in zmanjševanja stroškov še kako pomembno. Tudi včeraj, recimo, ste videli odlično, uspešno zgodbo združitve dveh podjetij na Štajerskem, Swatytjin Comet, kjer so z združitvijo dveh manjših ustanovili zgodbo, ki je bolj učinkovita in vodi naprej. Bilo je tudi povedano, da se nekateri delavci prevažajo v eno in drugo smer, ampak ljudje so s plačami, z delom, učinkovitostjo in rezultati svojega dela zadovoljni. To so zadeve, ki v svetu potekajo, ki se premikajo in gredo dalje neodvisno od tega, ali so nam všeč ali ne. Naša naloga, če hočemo biti med učinkovitimi, uspešnimi, da se jim pridružimo.

Nekaj odmevnih akcij smo imeli, kjer se govori o številu in o učinkovitosti policije. Moram reči, da pri takih akcijah, če je v neki akciji sto policistov preveč bo bistveno manj hudo, kot če bo en sam premalo. Za to gre. Takrat kadar gre vse prav, takrat smo vsi zelo racionalni. Bog ne daj, da se zgodi kaj narobe, takrat bomo pa takoj s prsti kazali na dežurne krivce. Enostavno so sistemi, so organizacije, kjer je treba delati s previdnostjo, določeno varnostjo in pa z rezervo.

Meni se zakon, ki je predlagan, ne zdi vreden podpore. Kajti, varnost ljudi v teh sredinah ne bo s tem nič manjša. Zdi se mi pa tudi pomembno, da so tisti, ki strokovno ocenjujejo delo policije, povedali, da na teh policijskih upravah, kjer se zdaj racionalizira, ljudje delajo dobro, kvalitetno, predano in ne izgubljajo službe, ne izgubljajo delovnih mest, da bodo v našo skupno varnost, državljan in državljanov, lahko uspešno delali še naprej.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Silven Majhenič, pripravi naj se gospod Branko Marinič.

SILVEN MAJHENIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik...

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: ... samo trenutek, želite? Predlagatelj. Gospod Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK: Dva zaporedna govornika nista razumela policijskih sindikatov in sindikalistov in veteranov, ki so prisposodbo koroškega rezervata pa razumeli in namerno zapisali. Mi rezervate poznamo iz zgodovine Indijancev, ki so jih potisnili v rezervate. In moram ugotavljati, da sta kolega iz vladnih vrst sporočila Karla Maya in Winnetouja brala slabo. Namreč, s tem, ko je nekdo potisnjen v rezervat – in ti policaji, sindikalisti govorijo, da se ustvarjajo rezervati za določene populacije slovenskega prebivalstva, določene regije, so ob pravice –, tudi tam so jim belci pravili, da so naredili rezervate zato, da bodo znotraj samostojni, da bodo boljše živeli. Ampak, ali berete in vlečete resnice iz teh primerov tako, da so Indijanci v rezervatih privilegirano ljudstvo na ameriški celini? Vi pa razlagate zakon tako, kot da bo zdaj za Korošce, Notranjce, Posavce boljše? Zakaj se norčujete iz ljudi, ko se spontano branijo proti temu? Ko se jim zdi drobiž tisto, kar govorite, da boste prihranili. V tej državi se da šparati na veliko. Denar se "šafila" skozi okna. Denar se krade na veliko. Kar naprej se postavljajo funkcionarji, ki so vpleteni v korupcijske afere, podkupnine. Tam urejate stvari. Ljudem pa ne jemljimo vsega, kajti, v usodi teh Korošcev, Notranjcev, Posavcev se vidimo tudi drugi. Kajti v zadnjih letih se to nezadržno širi kot napalm požar, da se jemljejo neki osnovni resursi, in da se vse centralizira.

Treba se je vprašati tako, kot so se tukaj v tem prispevku in v zapisu tisti, ki so v tem videli začetek koroškega rezervata. Treba se je vprašati s Hemingwayem: "Komu zvoni?" Nam zvoni, vsem zvoni. S takimi ukrepi, s takimi potezami zato, da prikriva notranje ministrstvo to, da ne stori dosti tam, ko bi lahko storilo. Ko pravzaprav podpira, recimo, to zgodbo z gospodom Pogačarjem in stavbo Nacionalnega preiskovalnega urada, ko gre 136 tisoč evrov vsak mesec v žep nekega privatnika. Tam se pa ne špara. Tam se pa ne racionalizira. Zakaj se tam ne racionalizira? In vedite, kolegi poslanci, da boste dolgoročno odgovorni za to, ko se bodo ljudje iz rezervatov vprašali: "Kdo nas je zaprl v rezervate?" Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Majhenič, prosim.

SILVEN MAJHENIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Jaz sem v svojem uvodnem govoru v glavnem vse povedal, kaj si mislim, ampak dobro, še bom nekaj malenkosti pojasnil. Jaz se ne spuščam v odločitve ministrstva, katere uprave se naj ukinejo, kajti menim, da je tukaj stroka tista, ki o tem tudi odloča. Sem pa sigurno mnenja, da je policijskih uprav preveč. Preveč jih še ostane, kljub ukinitvi, saj glede na majhnost države Slovenije, ni potrebe po več kot treh policijskih upravah. Samo z ukinitvijo policijskih uprav se ne zmanjšuje varnost na terenu, ampak se v cilju reorganizacije povečuje. Povečujejo se operativne službe, kar je sigurno smisel, da se kadre izmed administracije zaposli v operativi, še posebej, da se zapolnijo delovna mesta na obrobjih države, kjer policistov primanjkuje. Res je, da marsikomu to ne diši, tudi zaradi daljše poti do službe, vendar je že danes veliko policistov, ki se

vožijo iz Lenarta v Starotd, na mejo, tako da se ne uvaža nič novega, pa tudi nisem zasledil, da se komu ti policisti smilijo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Branko Marinič, pripravi naj se gospa Alenka Jeraj.

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Če bi se vrnil malo nazaj, da bi lažje utemeljil vsebino, o kateri razpravljamo, me zadeva nekako sila v začetek moje razprave, k regionalizaciji Slovenije. Ali morda ne gre za obrnjeni vrtni red priprave na to, da najprej postavimo institucije in nato naredimo meje in določimo število regij v Republiki Sloveniji? Tako nekako me silijo tudi v analizo ali pa v določene vzporednice, ki bi jih lahko potegnili v primerjavi z reorganizacijo in ukinjanjem policijskih uprav Postojna, Slovenj Gradec in pa Koroška, z nekaterimi začetimi in napovedanimi reorganizacijami pri zdravstvu, in sicer ukinjanje dežurstev zdravstvene službe in zdravstvenih regionalnih centrov. In če med tema dvema ministrstvoma potegnem nekatere vzporednice, bi nekako dobil odgovor na tisto mojo prvi vprašanje, ali morda tukaj ne gre za priprave na členitev Slovenije na predvidene regije. Kakšno imajo mnenje nekateri, ki se poklicno in profesionalno ukvarjajo v policiji s tem, smo lahko v nekaterih vsebinah tudi prebrali in se seznanili z njihovim mnenjem, mišljenjem ali pa z nekaterimi namigi, ki pravijo, da to ni reorganizacija v smislu racionalizacije, ampak gre za nekaj drugega, kar bi lahko utemeljevali tudi s tem, da na Ministrstvu za notranje zadeve vlada nek krč, in sicer je to sistemski krč, ki se izrazito pokaže na samem vrhu Ministrstva za notranje zadeve in ki potem piramidno pada do slehernega policista oziroma policistke na terenu. To lahko utemeljujem tudi z nekaterimi dejstvi in nekaterimi ugotovitvami na terenu, ki se kažejo predvsem na območju vzhodnega dela Slovenije, kjer so se policistke in policisti znašli v neki čudni situaciji tega systemskega krča funkcioniranja policije same. Namreč, ob kontroli schengenskega območja, torej na vzhodni meji Slovenije, je v zadnjem času izrazilo nekaj, čemur ljudje zelo nasprotujejo. To pa je povečana kontrola policijskih patrolj v lokalnem okolju, kjer se vsi poznajo. Ni malo občinskih svetov, kjer so problematiko obravnavali tudi na samih sejah. Ljudje hočejo in vidijo policiste v uniformi kot njihove zaščitnike, pravzaprav njihove serviserje, čutijo se bolj varne. Ne želijo pa tega, ko se je prav zaradi tega krča, ki sem ga omenjal, nekako prijelo geslo, ki pa ni dobro za policijo in je slabo za ljudi, ki sta jim policija in njihov servis namenjena, da so začeli govoriti, ali res postajamo policijska država. To pa ni dobro, in skozi ne vem kakšno reorganizacijo policije bo treba slej ko prej vrniti tisto, kar si je policija s svojim delom, svojim trudom, garanjem za zaščito svojega prebivalca v preteklosti zaslužila. Še enkrat poudarja, ta policijski krč, ki se odraža od vrha piramidno navzdol, bo treba spremeniti in zaradi tega spremeniti tudi način in organizacijo, predvsem organizacijo dela, da

bodo ljudje imeli občutek, da so policisti tisti, ki jih varujejo, da lahko mirno in varno spijo.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospa Alenka Jeraj, pripravi naj se gospod Jože Tanko.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo.

Jaz bom seveda podprla naš predlog zakona oziroma spremembe novele zakona, ker bi pričakovali, glede na odgovor Vlade oziroma stališče Vlade do našega predloga zakona, v katerem govori o tem, kaj se je zgodilo leta 1980, ko je bilo 8 regionalnih enot, in potem v letu 1992 in kasneje, ko smo, najprej povečali policijske uprave na 13 in potem spet zmanjšali na 11. Bi pričakovali kakšno analizo, kaj se je v zvezi s tem zgodilo oziroma ali so bile potem te uprave učinkovite ali niso bile, in kaj je to pomenilo za lokalno okolje oziroma tisto področje, na katerem naj bi delale. Ministrstvo govori tudi o tem, da se bo po reorganizaciji, po njegovih ocenah število delavcev, ki bodo opravljali delo v operativnih enotah povečalo za 80. Torej, tisti, ki ta trenutek v teh upravah opravljajo administrativna dela, verjetno niso policisti, ki so sicer na terenu ali na cesti, verjetno administracijo opravljajo neki drugi.

Tudi argumentacija, zakaj se ne bi dalo v zakonu urediti in določiti, katere policijske uprave bomo imeli, jaz mislim, da je možno, mi smo pač dali za primer tožilstvo in sodišča, kjer so stvari na tak način urejene. Po mojem mnenju ne bi bilo nič narobe, če so tudi policijske uprave na tak način določene oziroma to, kar vi razlagate, da je to nekaj drugega, da so sodišča ali pa tožilstvo drugačni organi, kot je policija ali policijske uprave, po mojem ne zdrži oziroma je bolj slaba argumentacija.

Predlog, ki ga predlagamo, pomeni, da se ohrani stanje policijskih uprav, kakršno je zdaj. Jaz vseeno ocenjujem, da bo policijska uprava v Postojni – vemo, kakšna je oddaljenost Postojne od Kopra –, zagotovo manjkala. Če se pa sama spomnim tudi ukinitve policijske uprave Ljubljana – okolica, pa iz prakse vem, da je bilo v mojem okolju, na primer na Igu, potem kar nekaj težav in so bili policisti na tem območju dosti manjkrali in so celo sami opozarjali, da se je občina močno angažirala, da bi kljub vsemu poostriili nadzor zaradi tega, ker je prihajalo do vseh mogočih kriminalnih dejanj, od tatvin in tako naprej, in so se povečala zato, ker je bilo enostavno manj obhodov, ker so se stvari skoncentrirale nekje drugje.

V svojem odgovoru govorite tudi o tem, da bodo stvari lahko urejene drugače, ko bodo ustanovljene regije oziroma pokrajine. Mi se s tem strinjamo, zato se ves čas trudimo, da bi v naši ljubi Sloveniji že enkrat prišli do pokrajin, ampak na žalost smo pri tem precej osamljeni, ker bi na ta način verjetno marsikaj rešili. Bojimo se, da gre spet za novo centralizacijo, spet bomo nekatere stvari koncentrirali v večjih središčih, vse ostalo pa postane zelo hitro periferija, ki nikogar ne zanima oziroma ni tako pomembno kot center.

Zdaj govorite tudi o racionalizaciji. Mi vemo, da se je racionalizacija ali reorganizacija začela najprej tudi kje drugje, in kar precej sredstev namenimo za najemnino prostorov Nacionalnega

preiskovalnega urada, ki bi jih lahko bistveno ceneje, tako kot so bili zastavljeni, najemali oziroma v neki dogledni dobi celo dobili v trajno last. Če tam ne vidite, da bi lahko kaj privarčevali, se nam zdi zelo slabo, da želite varčevati tam, kjer mi ocenjujemo, da se zmanjšuje tudi varnost državljanek in državljanov. Kajti policijska postaja oziroma policijska uprava v bližini pomeni zagotovo večjo varnost državljanek in državljanov v lokalnem okolju, zagotovo pa tudi prisotnost policistom na tem terenu, kot če jih spet vse postavimo v center in rabijo do vsake manjše občine, vsakega manjšega kraja nekaj 10 minut ali kakšno, ne bom rekla uro, ampak kar nekaj 10 minut več kot sicer.

Jaz bom naš predlog zakona podprla, ker se ne strinjam s tem, da ukinjamo policijske uprave. Mislim, da bi si zaslužili, če so bile opravljene analize, tudi te analize in ne pa samo internetno preverjanje splošnega vzdušja, kaj to pomeni za lokalno okolje. Vsaka takšna sprememba mora temeljiti in imeti podlago v analizah, ki bi jih poslanci ob tem vašem odgovoru tudi pričakovali oziroma od mnenju Vlade pri tej spremembi zakona.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Milan Gumzar. Pripravi naj se gospod Gvido Kres.

MILAN GUMZAR: Hvala za besedo.

Tako, kot sem uvodoma dejal pri predstavitvi stališč poslanskega kluba, tudi sam predlaganega zakona ne bom podprl, predvsem iz preprostega stališča. Če bi bil trdno prepričan, da število policijskih uprav pravzaprav pomeni večjo varnost za državljanke in državljanje, predvsem pa če bi to pomenilo manj kriminala in vsega ostalega v Sloveniji, bi bil za to, da imamo število 20 ne pa 11. Sam prihajam iz okolja, kjer imamo upravo oddaljeno več kot 30 kilometrov, in si v tem okolju želimo samo to, da imamo zelo dobro organizirano policijsko postajo, ker je policijska postaja tista, ki je najbolj neposredno odgovorna za varnost tistega okolja, na katerem je ustanovljena, predvsem pa bi bilo treba okrepiti policijske postaje in s tem približati delo policista ali tako, kot smo včasih celo dejali, vodjo varnostnega okoliša v neposredno bližino lokalnega nivoja. Ta bi lahko pravzaprav dostikrat spremenil ali preprečil kakšno kriminalno in ostalo dejanje.

Danes govoriti o tem, da je 11 uprav ali 8 uprav pravo število. Boljše bi bilo, če bi se ob podobnih zakonih vprašali, ali imamo zadosti dobro organizirane policijske postaje, kar mislim, vsaj za naše okolje govorim, da so, in ali je možno s prerazporeditvijo sredstev, ki se danes pojavljajo za administracijo nameniti več za delo na terenu policistom in te policiste boljše in bolj kvalitetno opremiti in seveda s tem prepričevati tako kriminalna kot ostala dejanja. Na drugi strani pa tudi dostikrat slišimo, da že... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Gvido Kres. Pripravi naj se gospod Zvonko Černač.

GVIDO KRES: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani predstavniki Vlade!

Kot rečeno, v Slovenski ljudski stranki podpiramo predlagani zakon.

V Slovenski ljudski stranki želimo, da uzakonimo, da imamo v Sloveniji 11 policijskih uprav, in to s povsem jasno definiranimi območji. Res je, da je čas, v katerem se nahajamo, čas za spremembe na gospodarskem in upravnem področju. Pravite sicer, da je nas, zagovornike tega zakona, povozil čas. Zdaj ali je to res, ne vem. Če je, potem med nami ni razlike, ker to si lahko očitamo in si puščice streljamo iz ene na drugo stran in ne vem, kdo ima v tem primeru prav. Trdim pa, da je policija oziroma delo policije na terenu dobro. Policisti se trudijo, so med ljudmi, pa bi lahko bili tudi več. V zadnjem času so kar dobro prisotni in tudi učinkoviti pri nadzoru prometa, lahko bi bili tudi bolj prisotni na ulicah, po mestih, okoli šol, okoli takih ustanov. Prepričan sem, da zaradi tega ne bi dobili vtisa, da živimo v državi pod stalnim policijskim nadzorom. Dobro, če moramo varčevati, se vprašam, ali je to možno samo z ukinitvijo teh policijskih uprav. Jaz mislim, da se da privarčevati tudi drugje in prepričan sem, da bi, če bi se poglabili v stroške, lahko našli ogromno rezerve tudi na drugih področjih. Poglejte. Kaj pa administracija, koliko pa ta stane? Pojdite v smeri poenostavitve dela. Predlagamo, da se zaposlene v administraciji preseli na delo na terenu. Kar bo pa še ostalo, bo pa višek, saj je tudi v kakšni firmi višek. Bo treba pač prezaposeliti in se bo treba potruditi, da se najde neko drugo delovno mesto, tako kot ga mora najti vsak delavec, ki ostane brez službe. Po podatkih, s katerimi smo seznanjeni, se bodo nekatere prostorske kapacitete prodale in potem se bodo jasno nabavljale tudi druge. Dobro, saj to se lahko izide, bomo pač nekje prodajali, drugje povečali, da bomo zagotovili prostor za tako organizacijo, za kakšno ste se odločili. Ampak, če ostane tako, govorim lokacijsko, in se znotraj tega na novo organizira, ukinja kakšno delovno mesto tajnice, izprazni pisarna s fikusom, zamenja direktorja ali komandirja ali kakšnega pomočnika ukine, mislim, da bi na ta način prišlo tudi to do pozitivnega finančnega učinka. Na ta način bi se tudi za to državno blagajno in tudi to potrošnjo približali temu, po čemer težite. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Zvonko Černač. Pripravi naj se gospod Alan Bukovnik.

ZVONKO ČERNAČ: Ni ambicija te novele, da bi posegla na področje organiziranosti policije v delu izvajanja njenih pristojnosti na področju policijskih uprav, pač pa je ambicija te novele preprečitev neustreznega pristopa z ukinitvijo treh policijskih uprav, v Slovenj Gradcu, Krškem in v Postojni, ki ne sledijo načelom racionalizacije, izboljšanje varnosti v posameznih okoljih. Okolja ta predlog kadrovske siromaši in povzroča nepotrebne konflikte med izvajalci sistema.

Namen te novele je, da se danes omogoči nadaljnjo zakonodajno proceduro glede tega zakona

in da Vlada oziroma pristojno ministrstvo v tej proceduri pripravi rešitve, ki bodo na celovit način omogočile izboljšavo delovanja oziroma organiziranosti policije. To je namen te novele, tako kot je z enim zakonom, ki smo ga obravnavali danes pod eno prejšnjih točk – novelo Zakona o bančništvu, po tistem, ko je kljub drugačnim napovedim bila ta novela sprovedena in posredovana v nadaljnjo zakonodajno proceduro prišlo do tega, da se bodo sedaj neke minimalne rešitve, ki so nujne, vseeno uveljavile. Rečeno je bilo, potreben je temeljit strokovni premislek, ki ga Državni zbor ni sposoben oziroma tega mi poslanci ne moremo narediti. Mi se ne moremo ukvarjati z organiziranostjo policije na terenu. Zanimivo. Vlada je nedolgo tega sprejela novelo Zakona o sodiščih, ki govori o tem, da se bo na posameznih sodiščih organiziralo namesto enega, dva, tri, štiri oddelke, in o tem bomo odločali tukaj v Državnem zboru. O tem bomo odločali. In glede tega smo strokovni. Glede organiziranosti policije pa nismo strokovni. Lepo vas prosim! Seveda pa niso opozicijski poslanci tisti, ki bi Vlado poučevali, kako in na kakšen način naj te spremembe uveljavi. Naša naloga je, da preprečimo, če je le mogoče, škodljive rešitve, ki ne prinašajo ničesar dobrega. In to je namen tega zakona. Zaradi tega je novela napisana tako, da ohranja obstoječe stanje in omogoča pripravo preišljenih rešitev do drugega branja. Glede na to, da obstajajo, vidim, različni koncepti v samem vodstvu policije, je to, mislim da, edina logična poteza. Slovenija, recimo, po mnenju nekaterih posameznikov, strokovnjakov prenese maksimalno pet policijskih uprav glede na število kadra, glede na kadrovski načrt in tako naprej. Kdo je to dejal? To je dejal gospod Janko Goršek, generalni direktor Policije na 44. nujni seji Odbora Državnega zbora za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje. Se pravi, minus šest, potem, ne minus tri. Če stroka pravi minus šest, zakaj potem minus tri? Ali, verjetno tretja stroka pravi minus enajst. Zakaj ne minus enajst? To so vse vprašanja, ki bi jih morali tisti, ki ste se lotili reorganizacije, temeljito proučiti in pripraviti celovit konsistenten načrt reorganizacije v smislu izboljšave operativnega dela policije, za katerega ste sami ugotovili, da je podhranjeno. Da je manj kot četrtina oziroma približno petina kadra, ki je zaposlena v policiji, operativno vezana na konkretne naloge oziroma aktivnosti oziroma delajo, če poenostavljeno rečemo, na terenu. Kaj pa delajo na terenu? In kje je mogoče stvari organizirati drugače? Treba se je vprašati, ali je učinkovita organizacija to, da 80 ali 90 policistov eno leto preiskuje nek sum koruptivnosti na nekem tehničnem pregledu, za katerega se na koncu ugotovi, da gre za 250 evrov domnevno plačane podkupnine. Stroškov, ki so nastali s tem, je verjetno za stokrat ali tisočkrat toliko. Ali je operativna organiziranost ta, da 20 ljudi preiskuje sum koruptivnosti na nivoju 50 evrov, za katerega se ugotovi, da je bil za ta sum koruptivnosti obtožena uradna oseba s strani tistega, ki naj bi to kazni, ki je ni želel plačati, plačal. In je bilo stroškov spet povzročenih ne za 50 evrov, ne za 500 evrov, ampak za 50 tisoč evrov v celem procesu, ki se je odvijal. Na drugi strani pa se ta operativna policija v primeru Hypo banke zgane šele takrat, ko v svojo

banko prevzamejo oziroma vdrejo lastniki iz Avstrije. In takrat smo isti dan v medijih brali, kako so ravno tisti dan, glejte, ljudje iz policije odšli v Lihtenštajn gledat, kaj je bilo tja nakazano. Zanimivo. Milijoni evrov na lihtenštajnske račune, milijoni evrov na ciprske račune, milijoni evrov ven iz Slovenije, in kar naenkrat ni energije, organiziranosti niti ustreznih ekip, da bi te stvari lahko preiskale. V tem smislu je potrebna tudi nadgradnja zakonodaje, predvsem pa je potrebna nadgradnja te zakonodaje v smislu zagotavljanja profesionalne neodvisnosti policijskega aparata od katerekoli politike. Samo to je lahko ključ do uspeha pri raziskovanju najtežjih kriminalnih dejanj. Vse ostalo je bolj branje v prazno in ustvarjanje vtisa v javnosti, vsake toliko, s takimi ali drugačnimi medijskimi prizori, na ustrezen način seveda promoviranimi v smislu epepeja, ponavadi zjutraj, s kombiji in škatlami, kako je ta sistem učinkovit. To ni dobro. To lahko nekaj časa deluje, ampak potem se ta vtis počasi izčrpa. Treba je delovati na konkretnih rezultatih in ljudi motivirati in nagradjevati skozi konkretne rezultate. Tisti operativci, ki bo na določenem področju izjemno uspešni in bo te primere neodvisno od politike raziskal, je prav, da je bistveno bolj plačan kot vsi ostali, da na lestvici napreduje in da ima tudi zelo široke pristojnosti in možnosti na tem področju dela. In te mehanizme bi bilo treba skozi to zakonodajo uveljaviti. Zdaj je ta zadeva malo širša od tega, kar smo predlagatelji predlagali, hočem povedati samo to, da ključni problem ni ta, ki se ga je policija lotila na tem področju, reševanje neke situacije slabe ali podhranjene organiziranosti z ukinitvijo treh policijskih uprav. Mislim, da je to napačen pristop, da je vzel ogromno energije, da je bil tudi voden že v startu na konflikten način, ker ljudje niso bili o tem obveščeni. Vsi sindikati so povedali, da so o tem izvedeli iz medijev. Župani občin, ki jih zadeve tangirajo, so povedali, da so o tem izvedeli iz medijev, niso bili upoštevani niti se jim ni prisluhnilo, njihova mnenja ne štejejo nič, pa gre le za okolja, v katerih ti ljudje konkretno delujejo in so zanje tudi soodgovorni.

Omenjena je bila učinkovitost. Zdaj bomo imeli s tem, ste rekli, 80 ljudi več v policijskih vrstah na terenu. Ja, potem dajmo povečati to učinkovitost! Ukinimo vseh 11 uprav in jih bo tisoč 500 več na terenu, ali pa še celo več, glede na to, da so nekatere uprave še večje. Jaz sem takoj za to, da je ta učinkovitost čim večja. Zakaj bi samo tri, zakaj jih ne bi šest, tako kot je rekel gospod Goršek, da pravijo strokovnjaki, da je pet optimalno. Skratka, hočem povedati, da sprememba ni dodelana, je konceptualno skregana v lastnih vrstah, in mislim, da gre pri teh reorganizacijah bolj za zasledovanje nekkih drugih ciljev, ki niso ravno v povezavi z učinkovitejšo organizacijo posameznih služb. Tako kot gre na drugi strani pri ustanavljanju posameznih novih institucij, ki se jim reče agencije, očitno na eni strani za kadriranje ljudi, ki naj bi po tistem, ko boste izgubili oblast, upravljali pomembne segmente te države, in na drugi strani za, po domače povedano, kupovanje služb nekaterim lastnim kadrom, ki so ostali brez njih. Zanimivo, ravno v tem obdobju, ko se je govorilo o ukinjanju treh policijskih uprav, je zaokrožila – to je bilo jeseni 2010 – informacija o tem, da se ustanavlja agencija za civilno letalstvo.

In, glej ga, vraga, kje bo imela sedež – v Postojni! Super! In kdo je plasiral to informacijo – ja, županski kandidat LDS v Postojni jo je plasiral. 12. oktobra, dva dni po volitvah, ker ni bilo drugega kroga, je bilo v vladnih gradivih še zapisano, da je sedež v Postojni. 14. oktobra, ko je Vlada ta dokument sprejela, je pa tam prečrtana Postojna in je napisano v Ljubljani. Verjetno bo direktorsko mesto v kratkem razpisano, član sveta agencije je ta gospod že postal, ki ni postal župan, verjetno bo tudi kandidiral za mesto direktorja. 69 delovnih mest, od tega 37 novih. 37 novih delovnih mest! Se pravi, kje je tu optimalnost, racionalizacija, maksimalen izkoristek kadrovskih resursov, s katerimi razpolaga ta država. Ogromni stroški, ki bi nastali, ker bi se ljudje, ki dejansko nič nimajo s tistim prostorom, popolnoma nič nimajo tam za početi, ker so vezani na Brnik in še na druge lokacije, Maribor in tako naprej, vozili in tako naprej, bili bi slabe volje zaradi tega. Zakaj ta poteza v tem primeru? Kje je tukaj gospodarnost, racionalnost? V tem drugem primeru, ko pa gre za same negativne učinke, kakorkoli jih obračamo, je pa treba to odločitev sprejeti. Imeli boste eno dodatno prazno, veliko nepremičnino, ki je bila nedolgo tega obnovljena v površini cirka 3 tisoč kvadratnih metrov, na drugi stran bo pa treba v Kopru obnoviti ali kupiti na lizing, po sistemu znane zgodbe MPU-ja, novo stavbo. In to naj bi bila racionalizacija in boljše organizacija. Ne morete prepričati niti lastnih ljudi, ker drugače ne bi na tak način razmišljali, kot sem zdaj jaz povedal. Mislim, da je skrajni čas, da se tak neodgovoren način neha, in da je skrajni čas, da se Vlada resno sooči s problemom izboljšanja organiziranost v lastnih vrstah, da omogoči ljudem, ki jih v teh vrstah ni malo, da izkoristi ta kadrovski potencial, ki je, da v najboljši meri opravlja naloge, za katere so ti ljudje tam zaposleni. Tega pa ni mogoče doseči na tak način, da se jim reže stole, na katerih sedijo, ni mogoče. In tega ni mogoče doseči na tak način, da se pod kvazi krinko neke racionalizacije in optimalnejše organizacije enostavno reče: "Tri najmanjše bomo ukinili, in to je to, s tem smo dosegli cilje, ki smo si jih glede te racionalizacije zastavili."

Jaz bi lahko takšnih ali podobnih primerov navedel še nekaj. Če sem že šel prej na to področje letalstva, je še en tak tipičen primer, kjer se kaže, kako se ne dela, in to je ta nesrečni Falcon. Stoji, prizemljen je, na drugi strani pa državni uslužbenci, visoki javni uslužbenci od predsednika države naprej, najemajo draga letala, da lahko letijo, a naš Falcon stoji. Češ, da je bila napačna odločitev, da se ga je pripeljalo iz Amerike v Slovenijo, namesto, da bi se najprej tam preizkusilo možnost in se ga tam dalo v najem, kjer je bistveno večji trg kot tukaj. Če je bila že ta napaka narejena, potem najmanj, kar je, bi odgovoren gospodar zmanjšal škodo, preprečiti je več ne more, ampak bi vsaj zmanjšal škodo, ki je bila narejena, in bi tega ptiča spravil v zrak. Ne pa, da se zdaj najemajo za drage denarja letala, kot slišimo, za 10 tisoč evrov za vsak posamezen obisk enega ali drugega visokega vladnega predstavnika v tujini. Niti tega ne. Potem je zelo težko pričakovati, da bo Vlada, ki tega minornega problema v dveh letih ni bila sposobna rešiti, da bo uredila tista temeljna konceptualna

vprašanja, ki se tičejo organizacije posameznih sistemov in podsistemov. In med njimi je seveda eden izmed zelo pomembnih, sistem, ki se mu reče policija, zaradi tega, ker je na tem sistemu treba delati na dolgi rok. Dobrih kriminalistov, dobrih policistov se ne da kar iz šol pripeljati, ampak jih je treba počasi vzgajati in vzgojiti. In ljudje, ki en del svoje zasebnosti žrtvujejo za takšno poslanstvo, kot se reče temu področju oziroma delu na teh področjih, morajo biti tudi ustrezno stimulirani in nagrajevani. Zelo neugodno je, da se jim te možnosti zapirajo skozi to, da se jim enostavno ukinjajo delovna mesta, kjer delajo, in da se jih s pomanjkanjem informacij dolgo časa pušča v negotovosti, da ne vedo niti, kako in na kakšen način bodo lahko še delali v prihodnje.

Skratka, mislim, da je naš skupni cilj, tako opozicije kot pozicije, da se zgodijo spremembe, ki bodo koristile vsem ljudem, predvsem na področju varnosti in na področju učinkovitejšega gospodarjenja z resursi, ki so na voljo. Vendar pa je pot do tega cilja očitno različna. Mi je ne vidimo skozi takšne parcialne rešitve, ki povzročajo ogromno slabe volje, negotovanja v posameznih okoljih, siromašijo sredine, ki so že tako in tako kadrovsko podhranjene, namesto, da bi jih bogatile. Mislim, da ne prinašajo nobenega izmed tistih učinkov, ki si jih je Vlada oziroma Ministrstvo za notranje zadeve pri tej ponesrečeni reorganizaciji zastavilo, ne prinašajo učinka racionalizacije, ne izboljšujejo varnosti v posameznih okoljih, bistveno siromašijo ta okolja zaradi tega, ker bo neizogibno prišlo do odliva kadrov – med njimi so tudi visoko izobraženi kadri – in zaradi te nekonsistentnosti, mislim, bo pri posameznikih prišlo tudi do zmanjšanja motivacije, ki bi jo v teh časih glede na splošne okoliščine še kako potrebovali. Tako da jaz predlagam, da to novelo le podprete in pustite zakon v obravnavi in ga v drugem branju popravite tako, da bo skozi njega mogoče doseči cilje, ki so nam vsem skupni. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Gospoda Alana Bukovnika ni, besedo ima predstavnik Vlade.

Gospod državni sekretar mag. Lah.

MAG. DAMJAN LAH: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

Vodstvo Ministrstva za notranje zadeve si je ob nastopu mandata zadalo pet ključnih projektov, ki naj bi jih realiziralo na štiriletnem mandatu. Reorganizacija policije na državni in regionalni ravni je samo eden od teh petih ključnih projektov, ki pa se seveda vsebinsko in tudi organizacijsko povezuje z ostalimi štirimi projekti. Eden od teh projektov je bil reorganizacija racionalizacije podpornih služb Ministrstva za notranje zadeve in policije. Ta projekt je bil izveden v letu 2009, implementiran 1. 1. 2010. Leta 2010 ga je presodil Slovenski inštitut za kakovost in projektu podelil certifikat kakovosti 9001. Zakaj vam to govorim? Predvsem zaradi tega, ker je bilo slišati veliko očitkov, da se lotevamo projektov na pamet, brez ustreznih analiz in da seveda, v narekovajih, streljamo v prazno. Ta prvi projekt je dokaz, da se stvari lotevamo zelo načrtno, zelo organizirano in na

podlagi opravljenih predhodnih analiz. Drugi projekt, ki je bil tudi načrtovan in tudi uspešno zaključen, je bila ustanovitev Nacionalnega preiskovalnega urada. Tretji projekt je reforma nadzornega sistema nad delom policije. Četrti projekt pa prenova policijske zakonodaje.

Prenovo policijske zakonodaje omenjam zato, ker ste v svojih nastopih več ali manj poudarjali naslednje negativnosti projekta reorganizacije policije na regionalni ravni. Prvi očitek je bil, da se s tem zelo trudimo centralizirati delovanje policije oziroma celo širše, da centraliziramo državo kot tako. Da temu seveda ni tako, dokazuje predlog zakona, ki je v tem trenutku v medresorskem usklajevanju, in sicer Predlog zakona o organizaciji in pa delu policije, kjer poseben del tega zakona namenjamo ravno decentralizaciji oziroma kreptvi decentralizacije ter avtonomnosti in pa samostojnosti policijskih uprav. V primerjavi s sedaj veljavno policijsko zakonodajo, dajemo v tem predlogu zakona poseben poudarek ravno večji samostojnosti policijskih uprav in seveda s tem tudi večji poudarek decentralizaciji policije, pri čemer se absolutno upošteva in pa spoštujejo strateške usmeritve Generalne policijske uprave. Pri tem je vredno posebej omenit predvsem usmerjenost k varnostnim problemom, specifičnim za posamezna območja, kar je v nasprotju s centraliziranim sistemom in pa centraliziranim določanjem dela, ne glede na varnostno problematiko. Skratka, s projekti, ki se jih lotevamo, se oziramo in še kako upoštevamo kot glavni kriterij predvsem varnostno problematiko.

Drugi očitek, ki je bil dan, je bil dan na področju slabšanja varnostnih razmer. Seveda to v nobenem primeru ne drži. Reorganizacija policijskih uprav ali pa reorganizacija policije na regionalni ravni seveda pomeni ravno obraten proces. Mi smo si namreč kot enega ključnih ali pa kot ključni cilj te reorganizacije postavili zmanjšanje delovnih mest na regijskem nivoju in povečanje operativnih delovnih mest. Temu absolutno sledimo. V nadaljevanju vam bom to poskušal dokazati ali dokazovati s številkami, do katerih smo prišli v sklopu analiz, ki so bile opravljene v okviru delovne skupine.

Če že govorimo o varnostnih razmerah, bi se mogoče bilo primerno spomniti na en projekt ukinjanja policijskih oddelkov. To je projekt, ki je bil izveden tam nekje v letih 1990–1995, in ta projekt je bil takrat poimenovan Javna varnost, ta projekt je vodil eden od vaših spoštovanih kolegov, tudi predlagatelj tega današnjega zakona, ki ga obravnavamo, in ravno ta projekt nam je takrat povzročil veliko problemov in nam jih povzroča še danes. In mogoče je eden od razlogov, da se moramo lotevati tako korenitih reorganizacijskih sprememb, tudi rezultat projekta ukinjanja policijskih oddelkov.

Očita se nam tudi, da ne razmišljamo o sodelovanju z lokalnimi skupnostmi. Seveda, temu ni tako. Povedati je treba, da zaradi načrtovane spremembe ali reorganizacije policije na regionalni ravni v nobenem primeru ne zmanjšujemo pomena sodelovanja z lokalnimi skupnostmi, predvsem na tistih področjih, ki se nanašajo na izboljšanje varnosti v lokalnih skupnostih, celo nasprotno.

Krepitev decentralizacije delovanja policije in avtonomnost ter samostojnost policijskih uprav in policijskih postaj bo dobilo večji pomen tudi takrat, ko bomo, upam vsaj, sprejeli zakon o organizaciji in delu policije, ki zelo nazorno kaže usmerjenost policije k uporabnikom njenih storitev in tudi k učinkovitemu sodelovanju z drugimi organi in subjekti, ki obstajajo na območju Republike Slovenije.

Povedati je treba, da policijska uprava v nobenem primeru ni mikro raven policijske organizacije. Mikro raven policijske organizacije, s katero se največkrat in najbolj pogosto srečujemo v lokalnih skupnostih, so območne policijske postaje. In teh območnih policijskih postaj se s tem projektom v ničemer ne lotevamo, jih ne reorganiziramo, delamo pa res nekaj – povečujemo operativno moštvo v teh območnih policijskih postajah. Seveda prerazporejamo kadre z regijskega nivoja na nivo območnih policijskih postaj. Vemo namreč, da je ravno delovanje ali delo območnih policijskih postaj neposredno povezano z življenjskim okoljem in varnostnimi problemi ljudi, ki v tem okolju bivajo in delajo. In da si želimo še večji vpliv lokalne skupnosti, tudi v odnosu do policije, je še ena rešitev, ki je v samem zakonu predvidena, to je obveznost letnega poročanja komandirja policijske postaje o delu, izvajanju letnega načrta in o varnostnih razmerah na območju posamezne občine.

Mogoče v zvezi s sodelovanjem z lokalnimi skupnostmi samo še to. Mi smo v mesecu februarju organizirali javno razpravo o novih zakonih o policiji. Na to javno razpravo so bile vabljeni tudi vse lokalne skupnosti. Odziv lokalnih skupnosti je bil enak nič. Niti enega predstavnika lokalne skupnosti ni bilo na javno razpravo o rešitvah, ki jih prinašata nova policijska zakona, to sta zakon o organizaciji in delu policije in zakon o policijskih pooblastilih. Tukaj bi se lahko vprašali, kdo si v resnici želi učinkovitega in v lokalno skupnost usmerjenega dela. Naslednji očitek, ki je bil dan, je bil ta, da smo se seveda lotili projekta brez kakršnih koli analiz, ne bo držalo. Analize so seveda bile predhodno opravljene, opravila jih je delovna skupina ki je bila imenovana, mimogrede, 15. 10. 2010. Ves čas je bilo izpostavljeno, da se ta projekt reorganizacije policije na regionalni ravni odvija že dve leti. Konec leta 2010 je bilo sploh prvič objavljeno, da je ta projekt v neki fazi v zagonu. Vsi ostali projekti so seveda bili takrat v fazi realizacije ali pa že realizirani, ta se je v bistvu začel 15. 10. 2010. Tako da je bila obveščena vseh, sindikatov in lokalnih skupnosti, je bila po našem prepričanju pravočasna in vsebinsko tudi primerno bogata.

Delovna skupina, ki je opravljala analizo sedanje organiziranosti policijskih uprav, da ne bo pomote, se ni lotila samo analize policijskih uprav, ki jih danes združujemo, ampak se je lotila analize vseh policijskih uprav. In na podlagi te analize smo prišli tudi do, končno bi lahko rekli, tudi do nekega vzorca optimalne policijske uprave, ki bi jo lahko, recimo, organizirali na območju Republike Slovenije. In delovna skupina, ki je opravljala te analize, je ugotavljala stopnjo korelacije med obstoječo organizacijo, sistematizacijo delovnih mest med varnostnimi pojavi ter delovnimi obremenitvami

policijskih uprav. Določala je kriterije za reorganizacijo in sistemizacijo policijskih uprav, oblikovala je idealno strukturo policijske uprave, določila je tudi strukturo združenih policijskih uprav, razporedila je zaposlene v nove organizacijske strukture, v nova sistemizirana delovna mesta. Seveda je tudi izračunala finančne posledice reorganizacije na organizacijskokadrovskem in informacijskotelekomunikacijskem ter logističnem področju. Vse to je bilo opravljeno še prej, preden je bila sprejeta dokončna odločitev, da se ta reorganizacija, ki jo danes v kontekstu predloga sprememb Zakona o policiji obravnavamo, tudi izvede.

Med cilji, ki smo si jih postavili pri reorganizaciji na regionalnem nivoju, nikdar nismo posebej poudarjali prihrankov in finančne realizacije. Tega seveda nismo poudarjali iz enega samega razloga, ker nam je povsem jasno, da se finančnih učinkov na kratek rok ne da doseči. Veste, finančne učinke na kratki rok bi lahko dosegli samo na način, da bi se odločili in bi nekaj ljudi, ki ne sodijo v operativni sestav policije, enostavno odpustili. Mi smo se v dogovor s sindikati spustili in smo naredili nek petletni načrt zmanjševanja zasedenosti delovnih mest na tistih področjih, ki ne sodijo v operativo. Ta analiza nam je pokazala, da bomo v petih letih dejansko prišli do tistega optimuma zasedenosti administrativnih delovnih mest v policijskih upravah, ki bi ga, recimo, lahko z nekoliko bolj trdim pristopom dosegli že danes. Pa ne glede na to, mogoče vseeno nekaj podatkov. Iz sedaj reorganiziranih policijskih uprav se bo iz delovnih mest ali pa iz tako imenovanih administrativnih delovnih mest premaknilo v operativne sestave policije 73 delovnih mest. Ob tem, da se bo seveda v skupnem številu na administraciji ukinito 136 mest, vendar pa od vseh teh 136 delovnih mest vsa absolutno tudi niso zasedena. In seveda 68 delovnih mest se bo preneslo na čisto lokalni nivo, se pravi, na nivo policijskih postaj. Ampak ne prenašamo samo delovnih mest, praznih, s temi delovnimi mesti prenašamo tudi ljudi. Prej ste se spraševali, ali so tisti ljudje, ki danes delajo v administraciji, sposobni opravljati tudi policijske naloge. Ja, nekateri prav gotovo, ker imajo policijska pooblastila in seveda imajo znanja, sposobnosti, kompetence za to, da opravljajo policijski poklic, ki so ga enkrat v preteklosti že opravljali in ga bodo seveda lahko opravljali tudi v bodoče.

Samo mogoče še za ponazoritev, kaj bi pomenilo, če bi morali takšno ekipo ljudi na novo zaposliti v policiji. To bi pomenilo, vključujoč seveda 18-mesečno šolanje, ki je potrebno za to, da nekdo pridobi poklic policista, nekaj čez milijon evrov dodatnega denarja. Spraševali ste se tudi seveda, kaj bo to pomenilo v smislu potrebnih novih prostorov na nekih novih lokacijah? V resnici nič velikega. Analize so pokazale, da bomo potrebovali nove prostore samo v policijski upravi Celje, pa še te prostore bi potrebovali ne glede na to, ali bi šli v to reorganizacijo ali ne. Vse povsod drugod... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Hvala lepa, gospod državni sekretar. Čas je potekel.

Besedo ima predlaga gospod Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa.

Zdaj smo slišali, da je ukinitvev policijskih postaj v Slovenj Gradcu, Krškem in Postojni eden od petih najpomembnejših projektov sedanje vlade oziroma ministrstva pod vodstvom sedanje policijske ministrice gospe Kresalove in še bolj pomemben ali pa v isti vrsti je Nacionalni preiskovalni urad, ampak očitno iz zornega kota gospoda Pogačarja. Če se bosta isto varčevanje in ista racionalnost zasledovala pri tem, potem lahko samo rečem, da so to projekti, ki so vredni Zorana Thalerja. Kajti NPU bi ga vam verjetno približno enako speljal, kot ga je speljala ministrica Kresalova. In gospe in gospodje, razprava je pokazala, da tisti poslanci, ki poznajo stiske ljudi na terenu, ki zaznajo tudi solzo v očeh ljudi v tej težki situaciji v državi, da tisti ljudje razumejo tudi sporočila ljudi iz terena, policijskih sindikatov, vseh drugih o tem, kaj zanje pomeni ukinitvev teh treh policijskih postaj. Ta razprava je pokazala tudi, da ta država ne deluje. Še manj, da se spreminja v smeri po volji ljudi. Poglejte. Teh primerov nedelovanja te države je seveda od vrha navzdol dovolj. Pred dvema dnevoma sem prebral izjavo slovenskega veleposlanika v Zagrebu, ki pravi, "to pa ne bo držalo, da se bo naš predsednik sestal s hraškimi predsednikom, ker v tem slučaju bi veleposlaništvo v Zagrebu moralo in bi vedelo za tak sestanek". Kako naj še bolj eksaktno povemo, da ta država ne deluje. Da njeni najvišji predstavniki in ministri pravzaprav delujejo po principu "Država, to sem jaz". In kljub temu se je zgodil tisti sestanek. Brez vednosti kogarkoli v državi. Seveda je pa za take namene, če se potem dela na vrat na nos, potreben silen premik policistov za zavarovanje takega dogodka, več kot je normalno načrtovana zadeva, tudi če je načrtovana zadeva.

Ta ukinitvev ne zasleduje racionalizacije in gospodarnosti. O tem niste prepričali ljudi in tudi nas niste prepričali. Ta ukinitvev zasleduje cilje te vlade in policijske ministrice, da je treba ali pa možno vzeti servis javnih služb, nekaterih, vzeti ali pa zmanjšati, ljudem na določenih področjih, kjer bo javnega protesta teh ljudi najmanj, bo najmanj škodljiv za oblast. Sprašujem se, ali se v Vladi zavedate katastrofalnega simbolnega sporočila ukinitvev, recimo, policijske uprave v Slovenj Gradcu in spreminjanja tega – kot so pravilno ugotovili, se pravi Koroške, vsi sindikati, vse te organizacije veteranov – v rezervat. S Koroško je povezanih kup napačnih zgodovinskih odločitev. Namesto, da bi se bilo podprlo krajanje Libelič, da bi bilo to izložbeno okno Slovenije, da bi bilo to zrihtano tako v nulo, kajti njihovo domoljubje bi moralo biti vzor in izložba za vsakega otroka in vsakega Slovenca, da so uspeli leta 1920 spremeniti mirovno pogodbo in vrniti kraj v nedrje domovine. Ne to ni bilo v prejšnji državi vredno ničesar in tudi sedanjí ne. Tam gor v Solčavi, pa ne nasprotujem, je Drnovšek dal občino, Libeličam, ki so dvakrat večje, pa ne, pa so tudi na meji tudi in zato, ker bi morala biti. In sedaj se seveda Koroški jemljejo atributi zgodovinske pokrajine z ukinitvijo policijske postaje. Po tem bo nadaljnjo centralizacijo lahko speljati, "saj nimajo tega, nimajo osnovnih atributov za pokrajine". In to katastrofalno sporočilo, da za slovensko vlado

Koroška več ne obstaja, je vsebovano v tem sporočilu o ukinitvi policijske uprave na Koroškem. Tudi notranjska je zgodovinska pokrajina, pa se ukinja na postojnskem policijska uprava. Posavje in varnost v Posavju ima posebno mesto, kajti tam je lociran energetski objekt – nuklearna, ki mora na zunaj imeti tudi zaradi zunanjega sveta večjo varnost zagotovljeno kot ostali deli Slovenije. Vprašajmo se, kako se zrcalijo zadnja huda kriminalna dejanja, zločini v tem, morda skozi to, da so ti kriminalci spoznali, da je policija že dvignila roke, kajti april je tu, na nekaterih območjih. Ali je ta zločin v okolici Krškega možno postaviti tudi v ta kontekst? Verjetno so planirali, kje je najlažje, kje bo najmanj, kjer bodo najdlje ostali neopaženi, kjer bo najtežje raziskati in tako naprej. Cel kup je slabosti v tej odločitvi Vlade in policijske ministrice, zato je, spoštovani predstavniki Vlade in koalicije, ta zakon opomin. Je opomin in način, da tega kar počnete, ne storite, da si premislite v zadnjem trenutku in da z ohranitvijo zakona o proceduri ohranimo možnosti za to, da seagregacija slovenskega prebivalstva na tiste iz rezervatov in tiste, ki pripadajo noblesi, ne bo tekla naprej. Ta segregacija je nekaj najhujšega, kar se v tej državi dogaja. Temu v slabi konstalaciji potem sledi jemanje političnih in drugih pravic. To je nesprejemljivo. Zato je, še enkrat poudarjam, zakon treba podpreti, ga dati v nadaljnjo obdelavo, v nadaljnjo proceduro in tam sprejeti rešitve, ki ne bodo šle zoper ljudi, ki ne bodo pošiljale tega slabega sporočila, da za to oblast eni ljudje pač ne pomenijo veliko. Da se na hrbtih enih ljudi in njenih pokrajin lahko lomijo kopja in ukinjajo njihove pravice, se zmanjšuje njihova varnost, se jih izpostavlja novim neprijetnim izzivom v časih, ki so itak neprijetni po zaslugi te sedanje oblasti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika še kdo razpravljati? Ugotavljam, da je interes, zato odpiram prijavo. Državni sekretar se lahko tudi prijavi s tem, da se najavi meni. Vsak od razpravljavcev ima na voljo 5 minut časa, vključno z državnim sekretarjem.

Besedo ima Bojan Kontič.

BOJAN KONTIČ: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Najpomembnejše v tej zgodbi je seveda število policistov znotraj policijskih postaj in ne policijskih uprav. Kajti tam so uniformirani policisti, ki s svojo prisotnostjo v prostoru spodbujajo ljudi k razmišljanju o preventivni dejavnosti teh, sicer represivnih, organov. In to je najpomembnejše – prisotnost policistov. Težko pristajam na to demagogijo, ki jo danes slišim, da se kriminal povečuje že zato, ker so napovedali, da se bodo ukinjale policijske uprave. To je nekaj, na kar težko pristanem. Tudi na pretiravanje, da z ukinjanjem policijskih postaj zmanjšujemo pomen teh okolij in pokrajin. Če je najpomembnejše za pokrajino in okolje, da ima policijsko upravo, potem ne vem, kam pelje ta pot, po kateri hodimo. Veliko bolj pomembni so ostali dejavniki znotraj pokrajine. Ni pa pokrajina

oziroma pokrajinska uprava nepomembna. Ker drugače ne bi bilo takšnega revolta in protesta ljudi tam, kjer se policijska uprava ukinja. Verjetno ima ta uprava kljub vsemu nek pomen. Da ni čisto brezpredmetna, je mogoče zaznati tudi s tem, da smo v preteklosti registrske označbe, registracije po domače povedano, delili po policijskih upravah. In tisti, ki je imel policijsko upravo, ima danes na tablici svojo označbo: Krško, Postojna, Slovenj Gradec, če govorim o teh, ki jih želite nekako z reduciranjem prestaviti nekam drugam. Torej, ni povsem nepomembno. Če gledam nekoliko lokalno. Velenje ni imelo policijske uprave in nima, kot peto največje mesto, registrske označbe zato, ker ni imelo policijske uprave. Pa še za primerjavo. Policijska postaja Velenje, vem pa zato, ker smo pred kratkim obravnavali poročilo, ima toliko ukrepov in primerov, kot celotna policijska uprava Slovenj Gradec. Se pravi, v tem sistemu nekaj ni dobro. In verjetno bi bilo pričakovati, da bi v drugi obravnavi kot poslanec iz Velenja vložil amandma za policijsko upravo Velenje. Povsem upravičeno, po vseh kriterijih, ki jih izpolnjujejo pokrajine, ki ta sedež imajo.

Torej, zadeva je veliko bolj resna, kot zgloda na prvi pogled. Še enkrat pa povem, da ni bistvena uprava, pač pa dobra kadrovska zasedba policijskih postaj. Pa ne sistemizacija, sistemizacijo imamo dobro, verjetno povsod, ampak kaj ko sistemizirana delovna mesta dejansko niso zapolnjena. In na to opozarjam pristojno ministrstvo že deset let, če ne več, odkar sem v tej hiši. Premalo uniformiranih policistov za to, da preventivno delujejo. Ne govorim o represiji, govorim o preventivnem delovanju. In naslednji korak ni samo število uniformiranih policistov, naslednji korak je primerna opremljenost teh policijskih postaj. Ko pogledamo avtomobile, s katerimi se vozijo policisti naokrog, bolj kot ne so to dotrajana vozila. Gre za varnost policistov. Da ne govorim o drugi opremi, ki bi jo policijske postaje morale imeti. O tem bo treba vsebinsko razpravljati. In pri tem bi lahko dejali, da je ta ukrep v smeri, da se ravno to dejansko tudi odpravi, ta pomanjkljivost. Ampak jaz dvomim, da gre ta ukrep v to smer. Dejansko bo treba o tem razpravljati in sprejeti tudi kakšno pomembno odločitev. Nikakor pa ne razumem, da nekdo posega na tista področja, kjer zadeve funkcionirajo. Tega pa seveda ne razumem.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Franc Pukšič.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa. Kologice in kolegi, gospod predsednik, predstavniki ministrstva!

Saj je že bilo rečeno, pa bom kljub temu ponovil. Janko Goršek je na eni izmed sej Odbora za notranjo politiko rekel, da Slovenija po njegovem mnenju in mnenju nekaterih posameznikov prenese maksimalno pet policijskih uprav glede na kadrovske načrt za leto 2010 in 2011 in tisto, kar še sledi, pa glede na tolikšen finančni delež pogače, bomo pač dobili. To pomeni, ali je bil nekompetenten, ampak na mestu, na katerem je takrat bil, ne bi rekel, da je bil, ali pač sedanja stroka niste brali oziroma ne poznate letnega načrta za 2010 in 2011. Skratka, prihajate si v nasprotje. In to seveda ni dobro in tudi ne drži. Če gledamo vašo uredbo, ki ste jo pripravili

in s katero želite črtati Slovenj Gradec, Postojno in Krško, ste se verjetno odločili po principu opozicije, ker vam DeSUS včasih skače v hrbet in s svojo glavo kdaj pa kdaj tudi misli, ste se odločili, aha, eno policijsko postajo DeSUSu vzamemo stran, torej Slovenj Gradec, in seveda najlažje je dvema opozicijskima strankama, SLS in SDS, pač tako, po vaše, od tam, kjer seveda imamo ali pa imajo te opozicijske stranke poslance. Tu ste pričakovali... Ja, seveda, tako delate, tako računate, sama politična manipulacija vas je in nič drugega. Če vas ne bi bila sama politična manipulacija, potem se ne bi ukvarjali s takšno zakonodajo, s kakršno se v Državnem zboru ukvarjamo, zakon o RTV, odvetniška zakonodaja, zapiranje arhivov in tako dalje. Ni dovolj samo, da se s takšno zakonodajo ukvarjamo, seveda mora Vlada še z uredbami to nadgraditi.

Zdaj bi vas samo vprašal, ali je to vsaj v tisti smeri, v kateri Pahor govori, ko nastopa pred kamerami ali pa v Državnem zboru, pravi, kaj je zdaj najnovejše, pakt za evro ali kaj že, vlak in pakt za evro, nekaj takega, eno in drugo, v glavnem skupaj, večja konkurenčnost, večja zaposlenost, vzdržljivost javnih financ, veja davčna usklajenost in tako dalje. Z vsem tem, kar delate, pravzaprav delate dve stvari. Poskušate pozicionirati pokrajine, to pomeni od ministričine najave šestih do osmih, sedaj probate z vladno uredbo to preko policijskih postaj že nekako začrtati, to pomeni 8, nekje se izgleda usklajuje v zvezi s pokrajinami znotraj koalicije. Človek bi pričakoval, da se boste prej uskladili, kako bo ministrica prišla s predlogom. V prejšnji Vladi je dr. Ivan Žagar najprej z opozicijo usklajeval in seveda znotraj koalicije smo bili, kar se tega tiče, enotni. S takšnim delom na vladni in zakonodajni ravni seveda čisto nič ne bo državljanom in državljanom boljše. Danes, ko še imate leto in pol do konca, bi morali povedati, ne kaj vse ne štima pa kaj vse ni v redu, ampak bi morali reči, od takrat, ko smo mi prevzeli oblast, se je spremenilo to in to, državljanke in državljanji zaradi tega boljše živijo na tem, tem, tem in tem področju, naredili bomo še to. Vi pa seveda lahko poveste, da ste med tem časom, kar ste prevzeli oblast, naredili veliko stvari, od 40–50 tisoč ste prišli na 120 tisoč brezposelnih, ustanovili 20 novih agencij in tako dalje in zdaj ukinjate še policijske uredbe. Jaz bom zakon podprl.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima Matjaž Zanoškar.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala, spoštovani predsednik.

Še enkrat naj ob zaključku razprave pod to točko rečem, da pogledajte, tako, kot sem napovedal, ničesar nimam proti temu, da se uzakoni ta sistem, da se ne bo ta sistem organizacije, reorganizacije policije prepuščal neki samovolji vsakega naslednjega ministra ali ministrice, da bo delal po svoje. Če sprejmemo ta zakon, se bo točno vedelo, 11 policijskih uprav je, 11 policijskih uprav pokriva to slovensko področje. In tako, kot sem že prej ugotavljal, dobro deluje policija. Slovenska policija je dobra, spoštovanja vredna tudi zaradi tega, ker je na tak način organizirana. Z reorganizacijo oziroma s tem elementom decentralizacije, ne vem, ali resno

mislite, da bo dosežena decentralizacija s tem, da boste ukinili tri policijske postaje. Jaz mislim, da boste to težko argumentirali komur koli, tudi tistim vašim v policijski upravi, tudi tistim vašim, ki stojijo za tem.

Poglejte, spoštovani državni sekretar, ne govorite o tem, da smo bili pravočasno o vsem skupaj obveščeni. Veste, takrat, ko je pricurljala vest iz medijev, da boste ukinili oziroma združili 3 policijske uprave, takrat smo bili v Slovenj Gradec sredi postopka načrtovanja izgradnje nove policijske stavbe oziroma stavbe za policijsko upravo. Pa kako to, da ste vi na vašem ministrstvu trikrat ali štirikrat modificirali ta projekt, kot smo vam ga poslali v revizijo, v pregled – takrat ste se spomnili, da mora biti steklo neprebojno, takrat ste se spomnili, da morajo biti varnostne naprave take in drugačne. Najmanj štirikrat, se mi zdi, smo vam poslali projekte v revizijo in takrat, ko smo zvedeli za to informacijo, da boste ukinili policijsko upravo v Slovenj Gradcu, smo v Mestni občini Slovenj Gradec podrli eno staro stavbo na neki parceli, ker smo parcelo pripravljali za izgradnjo stavbe za policijsko upravo. In v tistem trenutku mi izvemo, zdaj pa ne bo policijske uprave več v Slovenj Gradcu. Veste kaj, jaz ne vem, mogoče bi vam te stroške, ki jih je imela mestna občina, naprtili, da jih poravnate vi – projekt, načrtovanje in rušenje stavbe in pripravo zemljišča za izgradnjo te stavbe. Ne vem, verjetno, bojim se trditi, da je načrtovanje na Ministrstvu za notranje zadeve na tako kratek rok, da se spreminja vsak mesec. To bi pa vendarle pred pol leta morali vedeti, kaj se bo dogajalo s policijo. Tako da mene absolutno ne morete prepričati v to, kar govorite. To so mogoče neke retorične fraze, ki jih uporabljate, ampak tu vam pač ne morem verjeti.

Nimam nič proti, da se uzakoni. 11 policijskih uprav, potem pa bo mir, potem pa bom brez skrbi, verjetno bodo tudi na Koroškem, v Krškem in brez skrbi, da bi se čez noč zgodila neka samopašna, samovoljna poteza nekoga, ki vodi policijo, pa si bo namislil, da bo zaradi nekega odobravanja nekega aplavza, nekoga, ukinili, bo racionaliziral, "racionaliziral". To ni racionalizacija. Mene o tem ne prepriča, dokler se bodo delavci vozili v Celje, dokler bodo nastajali neki dodatni stroški v Celju zaradi zagotavljanja prostorov, me pač o tem ne boste prepričali.

Tako da še enkrat povem... ne vem, zelo sem togoten, žalosten. Nenazadnje pa tako, kot je tudi kolega župan govoril, glejte, gre za kar nekaj delovnih mest, ki jih ne bo več na Koroškem. In Koroška je v tem času, ne samo z ukinitvijo policijske uprave, z ukinitvijo izpostave za obrambo, z ukinitvijo enote Ljubljanske banke, ukinitvijo železnice, ki povezuje Slovenijo in Avstrijo, utrpela veliko škodo. Potem ne vem, v tem primeru in pri teh primerih in argumentih, ne vem, kako naj še ta Koroška zaupa vodenju ene države oziroma te slovenske države. Velikokrat sem tudi že govoril v tem prostoru, da se Koroška nekako ozira na ono stran, v Avstrijo, ljudje hodijo na tisto stran, tam se zaposlujejo, vozijo otroke v vrtce v Avstrijo in kupujejo zemljišča, ki so bolj poceni v Avstriji. Ne vem, ali je to nacionalni interes te naše države. In to je obmejno območje, še enkrat, to je meja slovenskega in nemškega, to ni preprosta stvar.

Potem pa ukinite policijo, pa ukinite vse, potem se bo pa še bolj upravičeno koroški narod spogledoval z ono stranjo na oni strani. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Za besedo je zaprosil mag. Damjan Lah, državni sekretar Ministrstva za notranje zadeve. Prosim.

MAG. DAMJAN LAH: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani poslanke in poslanci!

Jaz mislim, da je treba še enkrat povedati, da se s tem projektom reorganizacije policije na regionalni ravni ne ukinja policije v lokalnih okoljih. Mislim, da je tukaj ves čas nek nesporazum, ki se kaže tudi skozi to, da v svojih razpravah večkrat omenite policijske postaje in bistveno manjkrat omenite policijske uprave. Mi se policijskih postaj ne dotikamo. Policija ostaja v lokalnih okoljih. Po tem projektu, ko bo implementiran, sestavi operativne policije postajajo še močnejši na območnih policijskih postajah. In nikogar iz operativnega sestava sedanjih policijskih uprav, ki se združujejo z drugimi policijskimi upravami, ne premikamo iz tega okolja, kjer danes delujejo. Operativni sestavi policijskih uprav Slovenj Gradec, Krško in Postojna ostajajo v teh krajih. Iz teh krajev se umikajo administrativni kadri. To smo že velikokrat povedali. Povedali smo hitro, povedali smo počasi, po tiho in na glas, ampak se tega nekako ne da razumeti.

Z vsem dolžnim spoštovanjem do Državnega zbora bi želel reči, da pri organizaciji policije ne more biti primaren politični kriterij. Pri organizaciji policije je definitivno treba upoštevati temeljna izhodišča. Temeljna izhodišča so operativni kriteriji, ki pa so bili pri projektu reorganizacije policije na regionalni ravni absolutno upoštevani. In še enkrat. Ni se analiziralo samo treh ali šestih policijskih uprav, analiza je zajela vse policijske uprave v Republiki Sloveniji. In kateri so ti objektivni operativni kriteriji, ki so bili upoštevani pri projektu reorganizacije? Prvi je bil število obravnavanih kaznivih dejanj – naredila se je celovita analiza, potem število prebivalcev in velikost območij ter druge operativnovarnostne pomembne posebnosti teh okolij. In na podlagi tega so bila pripravljena vsa izhodišča za reorganizacijo. In težko je seveda pristati na očitke, da se projekta lotevamo politično, da nas vodijo politični cilji. Ne. Sledimo samo strokovnim ciljem in ti strokovni cilji, strokovna izhodišča so bila postavljena v slovenski policiji, brez kakršnegakoli političnega instrumentaliziranja tega organa v sestavi.

Pa še mogoče nekaj. Nespodobno se mi zdi, da tragičen dogodek iz Krškega povezujemo s projektom reorganizacije na regionalni ravni. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Zaključujem razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, čez pol ure, to je ob 17. uri.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda. Prekinjam 26. sejo zbora, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 17. uri. Hvala.

(Seja je bila prekinjena ob 16.28 in se je nadaljevala ob 17. uri.)

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice poslanke, kolegi poslanci, gospe in gospodje! Prehajamo na glasovanje Državnega zbora o predlogih odločitev.

Poslanke in poslanca prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 7. točko dnevnega reda – s tretjo obravnavo Predloga zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zakon neuskkljen.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 67, proti nihče.

(Za je glasovalo 67.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 10. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vložnem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vložnega amandmaja z dne 23. 3. 2011. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Zares k 14. členu.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 66, proti 1.

(Za je glasovalo 66.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet. Zaključili smo z odločanjem o amandmaju. S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na tretjo obravnavo predloga zakona. Želi besedo predstavnik Vlade kot predlagateljice?

DR. VILJEM PŠENIČNY: Spoštovane poslanke in poslanci, gospod predsednik!

Mi predlagamo, da se v okviru tega zasedanja Državnega zbora opravi tudi tretja obravnavo, kaj posebnega pa ne bi dodajal. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopoljenega predloga zakona, predlagatelj zakona predlaga, da zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona. Prehajamo na odločanje o navedenem predlogu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovala več kot tretjina navzočih poslancev.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 70, proti nihče.

(Za je glasovalo 70.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Državni zbor bo tretjo obravnavo predloga zakona opravil v torek, 29. 3. 2011, po končanem glasovanju. Službe zbora bodo pripravile pregled, v katerega bo vključen sprejeti amandma in člen, h kateremu je amandma sprejet. Amandmaje k temu členu lahko kvalificirani predlagatelji vložijo do začetka tretje obravnave predloga zakona na seji zbora. Prekinjam to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 11. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o bančništvu v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 23. 3. 2011. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 1. členu. Amandma je vsebinsko povezan z amandmaji k 2., 3. in 4.a členu. Če ta amandma ne bo sprejet, postanejo amandmaji k 2., 3 in 4.a členu brezpredmetni.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslancev. Za je glasovalo 35, proti 37.

(Za je glasovalo 35.) (Proti 37.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet. S tem so postali amandmaji k 2., 3. in 4.a členu brezpredmetni.

Prehajamo k 4. členu in odločamo o amandmaju poslanske skupine SDS k 4 členu.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslancev. Za je glasovalo 37, proti 35.

(Za je glasovalo 37.) (Proti 35.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmaji, s tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Državni zbor bo tretjo obravnavo predloga zakona obravnaval na naslednji seji. Predlog zakona za tretjo obravnavo bodo pripravile službe zbora. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 16. točko dnevnega reda ter s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah Zakona o policiji.

Proceduralno, gospod Tanko?

Prosim.

JOŽE TANKO: Hvala lepa, spoštovani predsednik.

Jaz sem imel namen predlagati, da bi ta zakon o bančništvu obravnavali in sprejemali še na tej seji, tretjo obravnavo, pa ste nekako hitro zaključili. Kajti kot predlagatelj imam pravico, da lahko predlagamo tudi predlog v skladu s 138. členom, da se tretja obravnava opravi na tej seji.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Kolega Tanko, zakon ima pet členov, čim je en amandma sprejet, je to več kot desetina, tako da to ne bo mogoče. Če pa bi jaz zdaj, bom rekel, šel prehitro, bi seveda to šlo, ampak dejansko tega ne morete predlagati, ker je bilo več kot desetina členov amandmiranih, ena petina.

Nadaljujemo s prekinjeno 16. točko dnevnega reda – Predlog zakona o spremembi Zakona o policiji. Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: "Predlog zakona o

spremembi Zakona o policiji je primeren za nadaljnjo obravnavo."

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS, Zvonko Černač. Prosim.

ZVONKO ČERNAČ: Tisti, ki smo bili danes v dvorani ob obravnavi tega zakona, smo lahko slišali, da ni argumentov za zavrnitev. Da so argumenti za to, da se ta zakon spusti v zakonodajno proceduro, da se ga eventualno v tej nadaljnji zakonodajni proceduri z amandmaji na ustrezen način izpopolni in popravi. Na vsak način pa ni nobenih, ne formalnopравnih ne drugih, razlogov za zavrnitev te novele. Novela v bistvu ohranja obstoječe stanje organiziranosti. To je bilo v razpravi s strani predstavnika Ministrstva za notranje zadeve večkrat povedano, da praktično ni nobenih razlogov, ki bi pritrjevali ukinitvi treh od enajstih policijskih uprav. V razpravi smo se ponovno seznanili z mnenjem generalnega direktorja policije, ki ga je posredoval na 44. nujni seji Odbora za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje, kjer je recimo razpravljal o tem, da bi bilo po nekaterih strokovnih ocenah v Sloveniji potrebno maksimalno pet policijskih uprav. Tukaj smo danes poslušali, da jih je potrebnih osem, se pravi, da samo ministrstvo ni razrešilo temeljne dileme glede organiziranosti policije na regionalni oziroma lokalni ravni. In to je eden od bistvenih pogojev za to, da je treba ta sklep podpreti in zakon spustiti v nadaljnjo zakonodajno proceduro.

Da gre za popolnoma nesprejemljivo namero, govorim o ukinitvi ene izmed policijskih uprav, to je Slovenj Gradec, so prepričani tudi v slovenjgraškem mestnem odboru Zaresa, v katerem so prepričani, da odločitev ne temelji na strokovno utemeljenih razlogih, temveč je motivirana politično, s prejudiciranjem prihodnje pokrajinske ureditve. Tako razmišljajo v slovenjgraškem odboru Zares. Kar pomeni, spoštovane kolegice in kolegi, če ste verodostojni, boste ta sklep podprli in zakon spustili v nadaljnjo zakonodajno proceduro.

Nobenega argumentiranega razloga ni bilo danes slišati, zakaj se predvideva ravno ukinitve teh treh od enajstih policijskih uprav. Jaz ne bi rad zapadel pod špekulacije, da se to počne iz političnih nagibov, ker v teh okoljih niso primerni župani. Ne bi rad zapadel pod špekulacije, da se to počne iz nepremičninskih nagibov, ker vemo, da policijska uprava Koper domuje v neustrezni stavbi, ki ni v lasti države oziroma policije, za razliko od postojnske policijske uprave, kjer je stavba v lasti države oziroma policije in je primerna, ker je bila pred kratkim obnovljena. Ne bi rad zapadel pod take skušnjave in ne pod to, ki je bila že omenjena, da se je želelo Agencijo za civilno letalstvo, ki nima nič z lokalnim okoljem, preseliti v Postojno v določenem trenutku, ker bodoči direktor prihaja iz tega okolja. Zaradi tega predlagam, da ta sklep podprete.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ga bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Se opravičujem, obrazložitev v imenu poslanske skupine. Želi še katera od poslanskih skupin obrazložiti svoje glas? (Ne želi.) V svojem imenu?

Alan Bukovnik, prosim.

ALAN BUKOVNIK: Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, predstavniki Vlade!

V tem primeru smo bili, vsaj na Koroškem, še enkrat priča, po mojem mnenju, nepravilni razmejitvi med zakonodajno in izvršilno vejo oblasti, ko je izvršilna veja oblasti brez tega, da bi kdorkoli lahko sodeloval pri vzpostavljanju novega projekta Libra, določila, da je v Sloveniji dovolj osem policijskih uprav. Seveda smo na Koroškem takoj, ko smo iz medijev izvedeli, pravzaprav izvedeli s strani medijskega poročevalca, torej piarja Ministrstva za notranje zadeve, ostro odreagirali v bran ohranitvi policijske uprave v Slovenj Gradcu. Ravno zato sem prepričan, da bo še kar nekaj kolegic in kolegov, ki ne prihajajo ravno iz druge strani dvorane, iz katere prihaja predlog o noveli zakona, podprlo ta predlog novele, kot primerne za nadaljnjo obravnavo. Veste, gre za delovna mesta, gre za dohodnino, ki bo ostala na Koroškem v primeru, da bo ta zakon sprejet. Na koncu koncev gre za Koroško.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 36, proti 34.

(Za je glasovalo 36.) (Proti 34.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v drugo obravnavo Odboru za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje kot matičnemu delovnemu telesu.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prekinjam 26. sejo zbornice, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 10. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 24. MARCA 2011 OB 17.12 IN SE JE NADALJEVALA 25. MARCA 2011 OB 10. URI.)

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 26. seje Državnega zbora.

Obveščam sem, da se današnjega nadaljevanja seje ne morejo udeležiti naslednji poslanci: Anton Anderlič, Alojz Posedel, Franci Kek, Zvonko Lah, Miro Petek, Samo Bevk od 15. ure dalje in Matjaž Zanoškar. Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na 12. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O DOHODNINI V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 27 poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 27 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom, zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem predstavniku predlagateljev zakona Radu Likarju.

RADO LIKAR: Hvala za besedo, gospod predsednik. Lepo pozdravljeni, gospod minister, spoštovane kolegice in kolegi!

Z vključitvijo Slovenije v EU si vse več slovenskih državljanov išče in tudi dobi delo in zaposlitev v državah članicah, med njimi tudi kot funkcionarji in uradniki v inštitucijah Evropske unije. Posledično je treba ustrezno prilagoditi tudi nacionalno zakonodajo, ki se tiče obdavčevanja teh oseb. S predlagano novelo zakona želimo za vse funkcionarje in uslužbenke inštitucij in finančnih organov EU, ki so napoteni na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije oziroma Državnega zbora, uvesti enako obdavčitev, kot to sedaj velja za poslance Evropskega parlamenta.

Iz sedaj veljavnega zakona o dohodnini izhaja, da so funkcionarji inštitucij in finančnih organov, razen poslancev Evropskega parlamenta, oproščeni plačevanja dohodnine v Sloveniji in plačujejo davek samo Evropski uniji. Izhajajoč iz načela enakosti in pravičnosti, se nam tako razlikovanje zdi nedopustno. Naše stališče je, da mora biti obdavčitev enaka za vse funkcionarje evropskih inštitucij in tudi za uslužbenke, ki so v navedene inštitucije napoteni na podlagi sklepa Vlade oziroma Državnega zbora.

Cilj predloga zakona je torej uvedba enake obdavčitve vseh funkcionarjev in uslužbencev inštitucij in finančnih organov EU, ki so napoteni na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije oziroma Državnega zbora, in sicer na način, kot že sedaj velja za poslance Evropskega parlamenta. Poslanci Evropskega parlamenta morajo namreč dohodke napovedati v Sloveniji in plačati razliko v dohodnini, če je davek, odmerjen od teh dohodkov, na ravni EU nižji kot dohodnina, odmerjena od teh dohodkov v Sloveniji. Ostali funkcionarji inštitucij in finančnih organov EU pa plačujejo davek samo Evropski uniji in so oproščeni plačevanja dohodnine v Sloveniji.

Poglavitna rešitev zakona je, da se med dohodke iz zaposlitve oziroma dohodke iz delovnega razmerja štejejo dohodki, prejeti v zvezi z opravljanjem funkcije v inštitucijah Evropske skupnosti, Evropski centralni banki, Evropski investicijski banki in Evropskem investicijskem skladu. Predlog novele zakona v Poslanski skupini SDS vlagamo drugič, saj v prvem poskusu ni bilo zadostne podpore. V novembru 2010 smo namreč v postopku imeli dve noveli zakona o dohodnini istočasno. Naša novela je urejala obdavčitev evrofunkcionarjev, vladni pa obdavčitev kmetijskih subvencij. Obe področji urejata obdavčitev fizičnih oseb. Zanimivo je, da je vladni predlog, ki je predvideval obdavčitev subvencij in obvezno vodenje poslovnih knjig za kmetijska gospodarstva, katerih KD presega 7 tisoč 500 evrov, dobil podporo s strani vladajoče koalicije. Naš, ki tako kot ta, ki je danes pred nami, ureja enakopravno obdavčevanje vseh evro funkcionarjev, pa ne.

Predlagam, da novelo zakona v prvem branju podpremo, in tako ostane zakon v obravnavi, v drugem branju pa ga po potrebi dopolnimo in popravimo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade.

Besedo ima dr. Franc Križanič, minister za finance.

DR. FRANC KRIŽANIČ: Hvala lepa. Spoštovani predsednik, poslanke in poslanci!

Dovolite, da na kratko predstavim mnenje Vlade v zvezi s to zakonodajno ponudbo. Skupina poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom, je predložila Državnemu zboru v obravnavo Predlog zakona o spremembah Zakona o dohodnini, v katerem predlaga, da se dohodki rezidentov Slovenije, ki jih prejemajo kot uslužbenci Evropske unije, obdavčijo z dohodnino na način, kot to velja za poslance Evropskega parlamenta. Svoj predlog utemeljuje s tem, da je treba davčni položaj teh uslužbencev izenačiti s položajem poslancev Evropskega parlamenta iz Slovenije. Vlada ugotavlja, da je davčna obravnava dohodkov rezidentov Slovenije, ki prejemajo dohodek kot zaposleni v institucijah Evropske skupnosti, Evropski centralni banki, Evropski investicijski banki ali Evropskem investicijskem skladu, določena s protokolom o privilegijih in imunitetah Evropske unije, ki ga je Slovenija sprejela z vstopom v Evropsko unijo. V tem protokolu, ki je mednarodna pogodba, je določeno, da so uradniki in drugi uslužbenci skupnosti dolžni plačevati davke v korist skupnosti od plač, mezd in prejemkov, ki jih prejemajo od skupnosti, in da so oproščeni nacionalnih davkov od teh plač, mezd in prejemkov. Se pravi, njihove davščine od teh dohodkov so dohodek evropskega proračuna oziroma proračunov institucij, kjer delujejo. V protokolu ni dana možnost državam članicam, da drugače uredijo davčni status dohodkov navedenih uradnikov in drugih uslužbencev. Upoštevajoč navedeno, je v zakonu o dohodnini določena tudi davčna obravnava teh dohodkov. Iz navedenih razlogov menimo, da bi bilo sprejetje predloženih sprememb posameznih členov v zakonu o dohodnini nesprejemljivo in v nasprotju z mednarodnimi obveznostmi, ki jih je sprejela Republika Slovenija.

Spoštovani! Naj na kratko pojasnim drugačen davčni položaj poslancev Evropskega parlamenta, ker tu je pravzaprav torišče problema, o katerem bomo razpravljali pod to točko. Nasprotno protokolu je namreč v statutu poslancev Evropskega parlamenta, v katerem je določena pravica poslancev Evropskega parlamenta do plače in drugih dohodkov, določeno, da države članice lahko te dohodke obdavčijo v skladu s svojo nacionalno zakonodajo ob izpolnitvi določenih pogojev. V Sloveniji je bila sprejeta odločitev, da se dohodki poslancev Evropskega parlamenta obdavčijo v skladu z nacionalno zakonodajo, kar je bilo storjeno z novelo zakona o dohodnini, ki je bila sprejeta v začetku leta 2010. Iz predloga zakona je razvidno, da tudi druge države članice obdavčujejo dohodke poslancev Evropskega parlamenta in ti dohodki so potem vir nacionalnega proračuna.

Spoštovani predsednik, poslanke in poslanci! Sprejetje predloženih sprememb zakona o dohodnini bi bilo v nasprotju s sprejetimi mednarodnimi obveznostmi Republike Slovenije, zato Vlada predlaga Državnemu zboru, da tega predloga ne podpre. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitel stališč poslanskih skupin.

Stališče poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil Rado Likar.

RADO LIKAR: Hvala lepa še enkrat, za besedo.

Predlog zakona o spremembi Zakona o dohodnini, ki ga je v obravnavo v Državni zbor predložila skupina poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom, bomo seveda v Slovenski demokratski stranki podprli. Kot je bilo v uvodu že povedano, je cilj novele zakona uvedba enake obdavčitve za vse funkcionarje in uslužbence institucij in finančnih organov Evropske unije, ki so napoteni na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije oziroma Državnega zbora, in to na način, kot to sedaj velja za poslance Evropskega parlamenta. Poslanci Evropskega parlamenta morajo namreč dohodke napovedati v Sloveniji in plačati razliko v dohodnini, če je ta davek odmerjen od teh dohodkov na ravni EU nižji, kot je dohodnina, ki je odmerjena od teh dohodkov v Sloveniji, za razliko od ostalih funkcionarjev institucij in finančnih organov EU, ki plačujejo davek samo Evropski uniji.

V Poslanski skupini SDS smo mnenja, da je tak način nedopusten, da so funkcionarji institucij in finančnih organov EU iz Slovenije oproščeni plačevanja dohodnine v Sloveniji in davek plačujejo samo Bruslju, medtem ko ga morajo evropski poslanci plačevati tako Sloveniji kot Bruslju. Z novelo se torej določa, da plačila dohodnine niso oproščeni tisti uslužbenci v institucijah Evropske skupnosti, Evropski centralni banki, Evropskem investicijskem skladu ali Evropski investicijski banki, ki so v te institucije napoteni na podlagi sklepa Vlade RS oziroma Državnega zbora. Da bi se izognili dvojnemu obdavčevanju dohodkov rezidenta pa se od dohodnine, odmerjene v Sloveniji, odšteje znesek ustreznega dela dohodnine, ki so jo funkcionarji v institucijah Evropske skupnosti, Evropski centralni banki, Evropskem investicijskem skladu ali Evropski investicijski banki plačali EU. Predlagana novela zakona bo imela tudi pozitivne učinke na državni proračun, saj se pričakuje, da se bo povečalo število zavezancev za plačilo dohodnine.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke menimo, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo in ga bomo v prvem branju podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil Alojzij Potočnik.

ALOJZIJ POTOČNIK: Spoštovani!

Predlagatelji ugotavljajo, da so vsi funkcionarji in uradniki, razen evropskih poslancev, oproščeni plačevanja dohodnine v Sloveniji za tiste dohodke iz zaposlitve oziroma delovnega razmerja, ki jih prejemajo v institucijah Evropske skupnosti in finančnih organih. So mnenja, da gre za nedopustno razlikovanje, predlog pa sledi načelom enakosti in pravičnosti. Rešitev, ki izhaja iz predloga zakona, je, da se med dohodke iz zaposlitve oziroma dohodke iz delovnega razmerja štejejo dohodki, prejeti z

opravljanjem funkcije v institucijah Evropske skupnosti, Evropske centralne banke, Evropske investicijske banke ali Evropskega investicijskega sklada, da se torej obdavčijo z dohodnino na način, ki velja za poslanca Evropskega parlamenta, ki doplačujejo, ali – to dodajam, in to manjka v njihovem predlogu – dobijo vrnjeno razliko od dohodnine po slovenskih predpisih. Predlagatelj v oceni stanja in razlogih za sprejetje zakona žal ne omeni celotne relevantne zakonodaje, povezane z davčno obravnavo omenjenih rezidentov Slovenije. V mislih imamo predvsem protokol o privilegijih in imunitetah Evropske unije, ki ga je republika Slovenija sprejela s sporazumom o izvajanju Protokola o privilegijih in imunitetah Evropske skupnosti v Republiki Sloveniji in je bil objavljen v Uradnem listu številka 74/2005. Za razliko od omenjenega protokola je statut poslancev Evropskega parlamenta, sprejet s sklepom Evropskega parlamenta z dne 28. septembra 2005, urejal pravico poslancev do plače in drugih dohodkov drugače. V zvezi s tem je bila v Sloveniji sprejeta odločitev, da se dohodki poslancev Evropskega parlamenta obdavčijo v skladu z nacionalno zakonodajo, mislim, da je bilo to v lanskem letu.

Poslanska skupina Zares iz navedenih razlogov, ki so pač pravno očitni, predloga zakona ne more podpreti. Da pa Republika Slovenija na pristojnih mestih v Evropski uniji kaj reče in sproži postopke o dopolnitvi in spremembi protokola v smislu predloga predlagateljev, pa seveda ne nasprotujemo. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Jakob Presečnik.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister s sodelavko, kolegice in kolegi!

Funkcionarji institucij in finančnih organov Evropske unije, razen poslancev Evropskega parlamenta, so oproščeni plačevanja dohodnine v Sloveniji in plačujejo davek samo v EU. Strinjamo se s predlagatelji zakona, da gre za nedopustno razlikovanje in da bi morala biti ureditev oziroma obdavčitev enaka za vse funkcionarje institucij in finančnih organov Evropske unije ter tudi za uslužbenke, ki so v navedene institucije napoteni na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije oziroma Državnega zbora. Poslanci Evropskega parlamenta morajo dohodke napovedati v Sloveniji in plačati razliko v dohodnini, če je davek odmerjen od teh dohodkov na ravni EU nižji, kot je dohodnina, odmerjena od teh dohodkov v Sloveniji. Ostali funkcionarji institucij in finančnih organov EU pa plačujejo davek samo v EU. Rešitev ne zasleduje načela enakosti in pravičnosti.

Spoštovani! Ni prav, da v slovenskem parlamentu uzakonjamo in poskušamo uzakoniti rešitve, ki veljajo le za točno določene osebe. Spomnimo se, na primer, predlaganih sprememb Zakona o poslancih z začetka mandata, ki so bile namenjene eni in točno določeni osebi. Tudi trenutno veljavna rešitev je očitno pisana na kožo nekaterim posameznikom. To ni prav in v Poslanski

skupini SLS bomo predlagani zakon podprli. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije bo predstavil Franc Jurša.

FRANC JURŠA: Hvala za besedo. Lep pozdrav ministru, sodelavki, kolegice in kolegi!

Predlog novele nam ponuja praktično rešitev, in sicer da se dohodki rezidentov Slovenije, ki jih prejmejo kot uslužbenci Evropske unije, institucij Evropske skupnosti, Evropske centralne banke, Evropske investicijske banke in vključno Evropskega investicijskega sklada, napoteni na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije oziroma Državnega zbora Republike Slovenije, obdavčijo z dohodnino na način, kot to velja za poslanca Evropskega parlamenta. Slednji namreč doplačujejo razliko do dohodnine po slovenskem predpisu.

Predlagana rešitev je že bila predmet zakonodajne obravnave konec lanskega leta, vendar se je zaradi hkratne vložitve druge novele z vladne strani ta rešitev obravnavala v okviru hibridnega postopka, tako da sam predlog zakona niti ni došel v samostojno obravnavo na sejo Državnega zbora.

Že takrat je bilo naši poslanski skupini pojasnjeno, da gre pri tako imenovani izenačitvi statusa z vidika dohodninske obdavčitve za odločitev na strani zakonodajalca. Vlada je postregla z argumenti, ki imajo oporo v mednarodnih dokumentih in ki v končni fazi k tej odločitvi zavezujejo tudi Slovenijo. Sklicuje se na protokol, po katerem državam članicam ni dana možnost, da drugače uredijo davčni status uslužbenecv entitet, kot je navedeno v protokolu. Ta pa določa, da so uradniki in drugi uslužbenci skupnosti dolžni plačevati davek v korist skupnosti od plač, mezd in prejemkov, ki jih prejemajo od skupnosti, v skladu s pogoji in postopki, ki jih določi svet na predlog komisije; nadalje pa določa, da so oproščeni nacionalnih davkov od plač, mezd in prejemkov, ki jih plačajo skupnosti. V domeni nacionalne zakonodaje je, da določi obdavčitev dohodkov teh oseb, vendar s tem ne sme povzročiti dvojne obdavčitve. Danes veljavna slovenska dohodninska zakonodaja določa, da se dohodki poslancev Evropskega parlamenta obdavčijo v skladu z nacionalno zakonodajo. Tako poslanci Evropskega parlamenta dohodke, ki jih prejemajo v zvezi z opravljanjem svoje funkcije, napovedujejo v Sloveniji in plačajo razliko v dohodnini, seveda če je davek, odmerjen od teh dohodkov, na ravni skupnosti nižji kot dohodnina, odmerjena od teh dohodkov v Sloveniji.

Zaključek Poslanske skupine DeSUS je, da je odločitev o izenačitvi statusa z vidike dohodninske zakonodaje na strani nas vseh. Načeloma se mi bolj nagibamo in sprejemamo argumentacijo Vlade, kar posledično pomeni, da predloga ne podpiramo, vendar s tem ne izključujemo nasprotne možnosti. Vse pa je še odvisno od današnje razprave in od tehtnosti argumentov tako na eni kot na drugi strani.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Bogdan Barovič.

BOGDAN BAROVIČ: Lep dober dan vsem. Hvala za besedo, gospod predsednik. Kolegice, kolegi, gospod minister s sodelavko!

Zgodba o Predlogu zakona o spremembah Zakona o dohodnini je poljudno povedano preprosta. Vsi v tej državi Republiki Sloveniji plačujemo davke. Tisti, ki delamo v Sloveniji, ki sploh lahko delamo in plačujemo davke, med drugim plačujemo tudi dohodnino. Tudi tisti z relativno nizkimi dohodki, ki pa presežejo prag, jo morajo plačati. Slovenija je postala članica Evropske unije, torej neke velike države in ima v tej veliki državi svoje uslužbence. Tudi ti so zavezani k plačevanju dohodnine, torej enega od davkov, in naj bi to dohodnino plačevali Evropski uniji, torej tam, kjer delajo. Dobro, tudi prav. Od tukaj dalje pa nenadoma opazimo, da imamo dve vrsti uslužbencev, eni so evropski poslanci, ki so dolžni plačevati dohodnino v Evropski uniji, torej tam, kjer delajo. Kar je po našem sicer prav. Morajo pa plačati seveda tudi dohodnino državi Republiki Sloveniji, če je davek od dohodkov na ravni Evropske unije nižji od davka v Sloveniji. To je pošteno, in to je prav. Tistim drugim uslužbencem v drugih ustanovah pa tega ni treba. Tisti drugi uslužbenci pa plačujejo davek samo v Evropski uniji, ne glede na to, ali je ta višji ali nižji, v Sloveniji pa ne. Jaz ne vidim, če gledam pošteno kot Slovenec, kot človek, zakaj bi bila razlika med, bom rekel zdaj kar dejstvo, gospodom Ropom, gospodom Cviklom ali pa med Romano Cizelj. V čem je razlika? Vsi so uslužbenci v Evropski uniji, gospa Romana Cizelj kot poslanka mora plačati davek tudi v Sloveniji, če je davčna stopnja tam nižja, kjer dela, ostalim gospodom, ki so pa v finančnih evropskih institucijah in drugih, pa ni treba, ampak plačujejo samo Evropi. Kaj je s tem narobe? Ja, slišali smo, Vlada pravi, da je nesprejemljivo in v nasprotju s protokolom. Pošteno. Vlada mora spoštovati zakonodajo. Ampak ta protokol, gospe in gospodje, je nekdo sprejel. Najbrž smo se s tem protokolom strinjali tudi Slovenke in Slovenci. Ampak zdaj ugotavljamo, da to ni bilo pošteno. Naša odločitev ni bila poštena. In mi moramo zdaj sprožiti, če drugega ne, spremembo tega protokola, ker ne more biti protokol za ene takšen, za druge drugačen. Ali drugače povedano, v Sloveniji pa je bila sprejeta tudi odločitev, da se dohodki poslancev obdavčijo v skladu z nacionalno zakonodajo, ker je bila, ne vem, na kakšen način, ta možnost dana. Zato predlagam, da v Sloveniji sprejmemo, da se tudi ostali uslužbenci Evropske unije ravnajo tako in zapišemo v zakon o dohodnini, da se obdavčijo v skladu z nacionalno zakonodajo. Pika. In potem bomo res pred zakonom vsi enaki. Intenca tega zakona je pač takšna in je poštena in nima popolnoma nobenih slabih namenov, ne političnih ne drugačnih. Država Republika Slovenija je v težavah na finančnem področju, imamo težave v proračunu, imamo težave pri zaposnjevanju ali polnjenju državne blagajne. In pošteno je, tako kot vse Slovenke in Slovenci, ki delajo v državi Republiki Sloveniji, pošteno plačujejo davke in tudi

dohodnino, da jo bodo plačevali tudi drugi Slovenke in Slovenci, ki so na delu v neki drugi državi, če je tista dohodnina tam v Bruslju, bom kar po domače govoril, nižja od dohodnine v državi Republiki Sloveniji. Saj ne nazadnje gre za to. Ko se borimo na področju davčne politike, si želite zdaj vsi župani, da bi bilo čim več proizvodnje in dela v lastni občini, ker bi tisti, ki tam delajo, plačevali davek tam. Nič nam ne pomaga, če je ena donosna fabrika neke druge in se davek plačuje tam, kjer stoji, ne tam, od koder je ta fabrika prišla. Z vsem spoštovanjem do Vlade, do njenega stališča, do protokola, v Slovenski nacionalni stranki tega stališča ne bomo sprejeli, mi bomo ta predlog zakona podprli, hkrati pa, da ne boste rekli, da samo nekaj govorimo in "šimfamo" Vlado, predlagamo, da damo pobudo za spremembo, kot je že tudi spoštovani kolega Potočnik povedal, Protokola, ker bi bil takšen protokol pošten, vsaj kar se nas Slovencev in Slovencev tiče, druge države pa naj ravnajo po svoje, vsaka upošteva nacionalno zakonodajo v največji možni meri, mi jo pa samo tam, kjer nam prav pride. In še enkrat bom rekel, zame je gospa Romana Jordan Cizelj, ker sva bila skupaj na Odboru za evropske zadeve, zato jo imenujem, popolnoma enaka, kot je gospod Cvikl, kot je gospod Rop, pa še kdo drug. Enake pravice in enake dolžnosti imajo do te države in do svojega dela v ustanovah Evropske unije.

In to, da bodo vsi enaki, ta zakon želi doseči, zato ga bomo podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsednik, za besedo. Prijazen pozdrav gospodu ministru in sodelavki!

Pred nami je novela Zakona o dohodnini, ki je skoraj povsem enaka tisti, ki je bila že pred časom, a se je umestila v hibridni zakon in je danes zopet na naših mizah. In o tem vprašanju se je treba odločiti. Ker smo in želimo biti pravna država, je zagotovo na prvem mestu treba pri sprejetju zakonov upoštevati tisto, kar je zakonito, kar je v skladu z zakonodajo, ne pa kaj bi radi. Če bi nekaj radi, je treba najprej spremeniti protokol in še kaj in potem se o drugačnih zakonskih spremembah lahko odločamo tudi v Državnem zboru. Novela zakona, kot so že obrazložili predlagatelji, zasleduje preprost cilj izenačitve davčne obravnave vseh funkcionarjev in uslužbencev finančnih organov Evropske unije, ki so napoteni s strani Vlade ali Državnega zbora, z davčno obravnavo poslancev Evropskega parlamenta. Kot je znano, morajo namreč poslanci Evropskega parlamenta plačati razliko dohodnini v Sloveniji, če je obdavčitev na ravni EU nižja, kot je v Sloveniji, pri čemer pa drugim funkcionarjem v organih EU tega ni treba. Sicer bi se lahko načelno strinjali, da predlog zakona sledi načelu pravičnosti, tudi enakosti, vendar predlagatelj verjetno namerno, in če tu uporabim besedo "bistroumni nesmisel", pozablja na veliko podrobnost. To pa je, da je davčni status ljudi, ki so zaposleni v institucijah v Evropski skupnosti, ECB, Evropski investicijski

banki, pa tudi Evropskem investicijskem skladu, usklajen, poudarjam usklajen, z mednarodnim protokolom o privilegijih in imunitetah EU, h kateremu se je s podpisom zavezala tudi Republika Slovenija. V tem aktu pa je točno določeno, da so tako zaposleni rezidenti Republike Slovenije oproščeni plačila nacionalnih davkov od plač, mezd, tudi prejemkov. Kot tudi navaja Vlada v protokolu, ni dana možnost državam članicam, da drugače uredijo davčni status uslužbencev entitet, navedenih v protokolu, in to je tisto, kar je naša težava.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije se zavedamo, da se je kriza zagotovo zajedla v vse pore naše družbe, da rabimo denar, da rabimo davke, vendar pa se tudi s tem izgovorom, če bi še bolj radi, mednarodnim obveznostim ne moremo izmikati na tak način, da bi v slovenskem parlamentu sprejemali zakone, ki so v nasprotju z že danimi mednarodnimi zavezami z naše strani. Pri tej temi velja omeniti, da se po našem mnenju s strani predlagatelja pomešata dva režima, ki sta vzpostavljena na področju obdavčevanja funkcionarjev in uslužbencev, zaposlenih v teh evropskih inštitucijah, na eni strani, ter statusa evropskih poslancev na drugi strani. Za razliko od prej omenjenega protokola davčni status evropskih poslancev ureja statut poslancev Evropskega parlamenta, ki določa, da lahko država članica dohodke obdavči tudi v skladu z nacionalno zakonodajo, kar pomeni, da plačujejo morebitno razliko v dohodnini tudi pri nas, torej v Republiki Sloveniji.

Ker v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije v osnovi, žal, ne moremo sprejeti interpretacije, da lahko zakonodajo spreminjamo v nasprotju z veljavnimi mednarodnimi akti, ne moremo podpreti predlagane novele zakona o dohodnini.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Nepovezanih poslancev bo predstavil Vili Rezman.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod predsednik.

Poslanci Poslanske skupine nepovezanih poslancev – Solidarnost bomo podprli predlog, da se razprava o predlogu zakona nadaljuje. Menimo, da je treba razčistiti tudi nekateri stvari, ki jih doslej nismo razčistili. Predvsem pa menimo, da je razprava potrebna zato, ker imamo opravka z različnim davčnim statusom naših uslužbencev in poslancev oziroma poslank v Evropskem parlamentu in ker menimo, da te razlike niso upravičene in da je treba vzpostaviti enak status vseh. Zelo preprosto bom skušal pojasniti, zakaj menimo tako.

Prvič. Uslužbenci v EU imajo drugačen status, in sicer status, ki jim ga je določil protokol o privilegijih in imunitetah. Dvomimo v to, da so bodisi protokoli, bodisi direktive, bodisi uredbe, bodisi kakršnikoli drugi pravni akti neke transcendentalne narave, torej takšni, da se jih ne da spreminjati in da je treba pred njimi preprosto kloniti in jih izvajati, kot da se ne more več nič zgoditi. Mi torej menimo drugače. Drugič. Razen tega, kar je bilo že omenjeno, da je možno predlagati in verjetno tudi spreminiti protokol, je možno predlagati in

spreminjati tudi sporazum, s katerim smo prevzeli ta protokol. Tudi ta ni takšne narave, da o njem ne bi smeli govoriti ali ne bi smeli predlagati kakšnih sprememb v zvezi s tem. Protokol in sporazum sta torej predmet našega razmišljanja, ker vse ostalo je posledica. In če mi ne bomo odpravili vzrokov za ta neenak davčni status, potem ne moremo po logiki stvari odpraviti tudi posledic. Zato se mi od posledic obračamo k vzroku, torej k temu, da apeliramo na Vlado, da nam predstavi v nadaljnjem procesu sprejemanja tega zakona, kaj je nepremostljiva ovira pri tej spremembi in pri izenačevanju davčnih statusov oziroma pri vztrajanju pri takšnih razlikah, ki jih zagotovo vsi štejejo tudi za nepravilne. Tudi Vlada meni, da je osnovna intenca ustrezna.

Na drugi strani imamo, tudi o tem smo slišali že danes predlog, poslance in poslanke Evropskega parlamenta, ki imajo drugačen davčni status, ki pa je urejen v statutu poslancev Evropskega parlamenta. Tudi to je verjetno možno spreminjati, čeprav smo mi naklonjeni temu, da se vsaj poskusi spremeniti protokol oziroma sporazum, s katerim smo mi protokol prevzeli. Zakaj menimo, da je to korektno in da je prav, da omogočimo nadaljevanje razprave? Zato, ker v svojem mnenju Vlada meni, da bi bilo nesprejemljivo, ker se pač v protokolu in sporazumu, ki za nas nista nespremenljiva, določajo statusi. Sicer pa se ta nepravilna ureditev priznava vse splošno in jaz mislim, da je treba urediti oziroma vsaj poskusiti urediti vse tako, da se bodo lahko te razlike in te nepravilnosti tudi odpravile. Ni nobenega razloga, da bi vztrajali pri tem, da bi uslužbenci v evropskih inštitucijah imeli ta privilegij, da plačujejo manj kot drugi, da torej niso zavezani plačevati toliko, kolikor znese tudi razlika med doma obračunano dohodnino in tisto, ki je bila plača v drugih državah.

Zato bomo mi podprli ta predlog, da se razprava nadaljuje. Menimo, da bo imela potem Vlada dovolj časa, da nam pojasni, kateri so eventualni razlogi, da se to v resnici ne da v nekem doglednem času spremeniti, recimo v času, ki ga predvideva ta predlog zakona. Da se to sploh ne da spremeniti, temu pa mi ne verjamemo.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališča Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila Renata Brunskole.

RENATA BRUNSKOLE: Lepo pozdravljeni, spoštovani gospod predsednik, spoštovani gospod minister, kolegice in kolegi!

Poslanska skupina Socialnih demokratov ne bo podprla predloga in iz navedenih razlogov se strinja z mnenjem Vlade, da bi bilo sprejetje izjeme nesprejemljivo.

Pa pojdimo kar lepo po vrsti. Skupina poslancev je predložila Državnemu zboru v obravnavo Predlog zakona o spremembah Zakona o dohodnini, po katerem se predlaga, da se dohodki rezidentov Slovenije, ki jih prejmejo kot uslužbenci Evropske unije, ki so v navedene institucije napoteni na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije oziroma Državnega zbora Republike Slovenije, obdavčijo z dohodnino na način, kot velja za poslance Evropskega parlamenta, ki doplačujejo razliko do dohodnine po slovenskem predpisu.

Skupina poslancev meni, da bi bilo treba davčni položaj teh uslužbencev izenačiti s položajem poslancev Evropskega parlamenta iz Slovenije. Pri tem je treba omeniti, da se dohodki rezidentov Slovenije, ki prejemajo dohodke kot zaposleni v institucijah, davčno obravnavajo na podlagi upoštevanja Protokola o privilegijih in imunitetah Evropske unije, določenih z zakonom o dohodnini. Države članice Evropske unije so se s protokolom dogovorile o privilegijih in imunitetah, ki jih navedene entitete in posamezniki, zaposleni v njih, potrebujejo za opravljanje svojih nalog. Republika Slovenija je navedeni protokol sprejela s sporazumom o izvajanju Protokola o privilegijih in imunitetah Evropskih skupnosti v Republiki Sloveniji. V protokolu je jasno določeno, da so uradniki in drugi uslužbenci skupnosti dolžni plačevati davek v korist skupnosti od plač, mezd in prejemkov, ki jih prejemajo od skupnosti v skladu s pogoji in postopki, ki jih določi svet na predlog komisije, prvi odstavek. Nadalje je v drugem odstavku določeno, da so oproščeni nacionalnih davkov od plač, mezd in prejemkov, ki jih plačajo skupnosti. V prvem odstavku 14. člena Protokola, pa je določeno da se pri izvajanju davka od dohodka ter pri uporabi konvencije o izogibanju dvojnega obdavčevanja za uradnike in druge uslužbence, ki zaradi zaposlitve pri skupnosti postanejo rezidenti druge države, šteje, da so obdržali domicil v prvi državi. Oprostitev se nanaša samo na osebe, ki izpolnjuje navedene pogoje. V protokolu ni dana možnost državam članicam, da drugače uredijo davčni status uslužbencev entitet, navedenih v protokolu. Zato nas v Poslanski skupini Socialnih demokratov preseneča, da tovrsten predlog, ki ne upošteva tega, da ni dana možnost državam članicam, da drugače uredijo davčni status uslužbencev. Upoštevajoč navedeno, je v Zakonu o dohodnini v 3.c točki 6. člena navedeno, da se tak uslužbenec v institucijah v Evropski skupnosti, Evropski centralni banki, Evropski investicijski banki ali Evropskem investicijskem skladu šteje za rezidenta Slovenije in v 34. členu, da se dohodnina ne plačuje od dohodka iz zaposlitve, ki ga prejme rezident kot uslužbenec v institucijah Evropske skupnosti, Evropski centralni banki, Evropski investicijski banki ali Evropskem investicijskem skladu, pod pogojem, da se od tega dohodka plačuje dohodnina v institucijah Evropske skupnosti, Evropski centralni banki, Evropski investicijski banki ali Evropskem investicijskem skladu. Ta dohodek se ne upošteva pri izračunu višine dohodnine od preostalega obdavčljivega dohodka takšnega rezidenta.

Kot sem že na začetku povedala, se iz navedenih razlogov Poslanska skupina Socialnih demokratov strinja z mnenjem Vlade, da bi bilo sprejetje izjeme nesprejemljivo. Predlagana izjema v 3. členu predloga zakona, gre za uslužbence Evropske unije, ki so napoteni na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije oziroma Državnega zbora Republike Slovenije, je v nasprotju s Protokolom. Prav tako so v nasprotju s protokolom določbe, ki izenačujejo rezidentski status navedenih uslužbencev in naravo njihovega dohodka ter pravico do odbitka dohodnine z določbami, ki se

nanašajo na poslance Evropskega parlamenta.

Poslanska skupina Socialnih demokratov iz navedenih razlogov meni, da je predlog zakona neustrezen in bo glasovala proti sklepu, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi splošna razprava poslank in poslancev. Besedo ima Cvetka Zalokar Oražem. (Je ni.) Besedo ima Andrej Magajna. (Ga ni.)

Franco Juri, izvolite.

FRANCO JURI: Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Samo trenutek. Pripravi naj se Jakob Presečnik.

FRANCO JURI: Hvala za besedo, gospod predsednik.

Jaz bom kratek, nimamo niti veliko časa. Dejstvo je, da je namen tega zakona dober, je izenačitev položaja različnih funkcionarjev, torej tudi poslancev v Evropskem parlamentu. Na prvo žogo bi lahko rekli, da je ta zakon prava smer. Hkrati ko se poglobimo v to vprašanje, naletimo na Protokol, ki je nastal in je bil podpisan in potrjen leta 2005, torej v času prejšnje vlade, ko je dejansko bila priložnost, da bi vplivali na ta protokol in bi skušali urediti na drugačen način tudi to vprašanje. Mislim, da nam tudi princip subsidiarnosti v tem trenutku ne omogoča enostransko sprejeti zakona, ki bi bil v neskladju z mednarodnim protokolom. Tega se najbrž Vlada dobro zaveda. Opozicija želi posredovati jasno sporočilo, ki ga v svoji celoviti vrednosti lahko tudi sprejmemo, ampak je treba izpeljati zadeve nekoliko drugače, ne s sprejetjem in forsiranjem enostranskega zakona, ki bi naletel takoj na nemožnost na oviro pri implementaciji v evropskih okvirih. Jaz predlagam, naj bo ta razprava predvsem priložnost za namen in za poskus, da bi v nadaljevanju predvsem skušali urediti te stvari na nivoju Evropske unije na ravni samega protokola, če bo možno vplivati. Načelno pa mislim, da je usmeritev razprave upravičena, saj gre v smeri zagotavljanja pravične in tudi enakopravne obravnave vseh javnih funkcionarjev pri vprašanju dohodnine in drugih finančnih obveznosti. Ampak zakon bo težko podpreti. Sprašujem se predvsem, in to sprašujem tudi Vlado, ali je možno začeti na ravni Evropske unije razmišljati v tej smeri ali pa je ta protokol definitivno zaprt, zaključen in ni nobene možnosti ponovnega problematiziranja tega vprašanja. Tudi v luči dogajanj in odličnih pogojev, ki jih imajo evropski poslanci, se javnost sprašuje, ali ni utemeljeno razmišljanje o bolj enakopravnem, enakovrednem obravnavanju vseh poslancev.

Jaz želim namigniti predvsem potrebi, da se o tem razmišlja še naprej, da je ta zakon sporočilo v tej smeri, vsekakor pa ga je težko sprejeti in implementirati. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Jakob Presečnik, pripravi naj se Bogdan Čepič.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, še enkrat, gospod predsednik.

Današnja razprava je pokazala, da je pobuda, ki je bila dana s tem zakonom, dobra, da je usmeritev, ki kaže na to, da je treba enakopravno, enako obravnavati vse, ki so zaposleni v inštitucijah Evropske unije in v evropskih finančnih inštitucijah, enako kot se obravnavajo na primer že zdaj poslanci Evropskega parlamenta, torej enako, kot se obravnavamo vsi tisti, ki smo zaposleni, kot je rekel kolega, ki smo k sreči zaposleni v sami Republiki Sloveniji. Jaz seveda tudi rešpektiram mnenje Vlade, da nam veljavni protokol ne omogoča takšne obravnave, takšnega načina reševanja, zato se tudi pridružujem vsem, mislim, da je bilo to v razpravi kar večine poslanskih skupin jasno poudarjeno, da je treba prevzeti pobudo za spremembo tega protokola. Jaz ne vem, kdo je bil takrat in zakaj takrat Slovenija ni dala te pobude, kdo je odgovoren za to, da takrat Slovenija tega ni izpostavljala. Vendar vsaka zakonodaja je taka, da se ugotovijo nekatere nelogičnosti in nekatere nepravilnosti in nekatere stvari, ki jih je treba drugače urediti, pa naj bo to v nacionalni zakonodaji ali pa v odnosu do Evropske unije in je pač treba s primernimi postopki poskušati zadevo spremeniti. Mi v torek na predlog večine poslancev Državnega zbora obravnavamo predlog sprememb, bom krajše rekel, protikorupcijskega zakona. Odbor je že dal poročilo o tem in je v tem delu ravno tako izpadel en del sprememb dveh členov, ki obravnavajo na področju protikorupcijskega delovanja oziroma obravnave vseh podatkov, ki so potrebni za to, da se to protikorupcijsko delovanje ali nekoruptivno delovanje izvaja tudi za funkcionarje, ki so bili napoteni na opravljanje določenih funkcij v inštitucije Evropske unije oziroma finančne inštitucije, pa je iz podobnih razlogov odbor tema dvema členoma nasprotoval in jih v končni rešitvi oziroma predlogu za obravnavo na Državnem zboru ni. Podobno kaže, da bo treba tudi s predlogi v okviru Evropske unije predlagati kdaj kakšne koristne predloge, ki bodo dali enakopravnejše rešitve.

Da zaključim s tem. Glede na očiten rezultat glasovanja o tem predlogu zakona, je dobro vsaj nekaj, da se je ustvaril resnično vtis v vseh poslanskih skupinah, da je treba na tem področju nekaj narediti in neke vrste zadolžitve Vladi oziroma Ministrstvu za finance, da poskuša dati pobudo za spremembo protokola, ki ga je Slovenija v preteklosti, ne vem, katerega leta, mislim, da 2005, podpisala, ko je vstopala v Evropsko unijo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Rado Likar kot predlagatelj, potem gospod Čepič.

RADO LIKAR: Hvala lepa za besedo.

Jaz sem na nek način vesel, ker iz dosedanje razprave, iz stališč poslanskih skupin in teh nekaj razpravljavcev, ki so razpravljali do sedaj, namreč ni bilo zaslediti kakšnega nasprotovanja oziroma odpora do tega. Kot glavni vzrok, da tega zakona ni mogoče podpreti, tisti pač, ki nasprotujejo temu zakonu, vzrok iščejo v protokolu, v tem 13.

členu Protokola o privilegijih, ki pa verjetno ne velja za vse večne čase. Ta protokol je v nekem času nastal, kot rečeno, ne vemo, zakaj se je to sprejelo, verjetno pa je eden od vzrokov tudi ta, da so bili v preteklosti poslanci Evropskega parlamenta plačani iz nacionalnega proračuna. Sedaj je to urejeno drugače in so tako poslanci Evropskega parlamenta kot tudi ostali funkcionarji in uradniki plačani iz Bruslja, se pravi, da je zdaj ta razlika tudi odpravljena. Po drugi strani, kot je bilo danes tudi že poudarjeno, vsi moramo plačevati davke in posebno še v krizi, v kakršni smo se znašli v tem trenutku in ki bo nekaj časa še trajala, se iščejo rezerve, išče se pri kmetih, išče se pri obrtnikih, pri študentih, pri malem delu in tako naprej. Zakaj ne bi poiskali rezerv tudi tu. Konec koncev gre samo za izenačitev, ker mnogi poslanci ste tudi izrazili ta pomislek, zakaj razlika. In če je razlika samo v protokolu, v tem, da je ta rešitev za funkcionarje opredeljena v protokolu, za poslance Evropskega parlamenta pa v statutu, pozdravljam tudi pobudo mnogih razpravljavcev do sedaj, da se začne postopek za spremembo tega protokola, če je volja. Če je ni, je tudi prav in pošteno, da se pove, "ne, mi smo za to, da evropski poslanci plačujejo dohodnino na način, kot je sedaj določen, se pravi, da plačajo razliko, za ostale funkcionarje v evropskih inštitucijah in finančnih organizacijah pa to ne velja". Mislim, da je prav, da se to pove pošteno. Če pa je volja, bi pa pričakoval tudi od Vlade, da ne zavrača te rešitve na ta način, da ne podpira zakona, ampak bi pričakoval rešitev v smeri, da bo šla v spremembo protokola. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Bogdan Čepič, pripravi naj se Miran Györek, za njim mag. Andrej Vizjak.

BOGDAN ČEPIČ: Hvala za besedo.

Ne gre za to, da bi nasprotovali pobudi, ki jo je dala stranka SDS. To pobudo smo pravzaprav na enem od zadnjih usklajevanj sprememb zakona o dohodnini, ki ga je sprejel ta parlament, tudi upoštevali v tistem delu, kjer je bilo to mogoče. Gre za tako imenovan hibridni zakon, kjer smo vsa določila, ki jih je bilo možno vnesti v skupni zakon, vnesli. Takrat je bilo povedano, da več ni možno preprosto zaradi tega, ker so nekateri drugi dogovori, protokoli, statuti in še nekateri akti v okviru EU, ki nam to onemogočajo. Tudi če si mi to želimo, je pravni red nekako drugačen. In takrat je bilo tudi rečeno, da ko bo to možno, bo tudi do te spremembe prišlo. Gre za idejo, ki smo jo vsi pozdravili. Gre za idejo, ki se nam je zdela smiselna, če bi bilo to možno, in vključenost tistega dela, ki je bila v zakonu možna. Tudi takrat smo ugotavljali, če se jaz prav spomnim, da je to potrebno ali pa ne, da se pa to tako ali tako že izvaja znotraj tega, ker so bile rešitve že zapisane. Zato ni možno podpreti nadaljnje razprave o tem zakonu, ker bi to bil zakon, ki ga ne bi mogli uresničevati. Če pa kdo želi statistično, in jaz ta predlog jemljem tako, da je to statistično, vložili smo pač še en zakon več. Drugič je vložen ta zakon, naslednji zakon bo četrtič vložen z isto vsebino. To popravlja neko statistiko, koliko je bilo vloženih zakonov in koliko je bilo sprejetih. Sprejeti ne

morejo biti, ker vsebina zakona ni v skladu s protokolom, statutom in zato ni izvedljiva. Kar pa je bilo možno, pa smo v tako imenovanem hibridu, za katerega ste se tudi strinjali, da ga naredimo, tudi vnesli. Ko bo možnost spremembe, če bo prišel takšen predlog, ga bomo zagotovo tudi podprli. Gre za izenačitev obdavčitve vseh ljudi, vseh, ki prejemajo tudi višje prejemke, da bi bili primerljivi z vsemi nami. Ampak dokler je takšen dogovor znotraj EU, dokler so znotraj teh inštitucij taki protokoli podpisani, se jih mora tudi Slovenija držati. Sprememba teh protokolov je nekoliko daljša. Ne gre samo zato, da jo mi spremenimo do inštitucije, ampak jo je treba uskladiti z vsemi deležniki znotraj te inštitucije in potem soglasno sprejeti. Takšen je pač pravni red v Evropski uniji. Ko bomo to dosegli, verjamem, da je že nekaj elementov, da bi bilo dobro to tudi spreminjati, takrat bomo lahko tudi podprli takšno rešitev. Predvidevam, da bo takrat katerakoli vlada bo, prišla z rešitvijo, ki bo te stvari na nek način poenotila in uskladila tako s pravnim redom Evropske unije kot s pravnim redom nacionalne države. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Rado Likar, kot predlagatelj.

RADO LIKAR: Hvala lepa za besedo.
Samo en kratek medklic. Zagotovo vložitev tega predloga zakona ni bila zato, da bi se izboljšala statistika, ampak zgolj zato, ker smo prepričani v cilje oziroma namen tega zakona.

In še nekaj. Če je razlog samo v Protokolu, potem bi pričakoval odgovor Vlade, da pove: zakona zdaj v tem trenutku ne moremo podpreti, ga bomo pa podprli, ko bomo začeli, ne vem, postopek spremembe Protokola, ki pa je predviden v tem in tem roku. To bi mogoče še bil zadovoljiv odgovor. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima Miran Györek. (Ga ni.) Besedo ima Andrej Vizjak. Pripravijo naj se Franci Kek oziroma Jelinčič, mag. Borut Sajovic.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani, predsednik, spoštovani minister, kolegice in kolegi!

V nasprotju od poslancev Socialnih demokratov sem prepričan, da je možno in da je treba ta zakon sprejeti v prvem branju in dopustiti nadaljnjo proceduro in s tem tudi čas, da nastanejo pogoji, da se to tudi uveljavi.

Evropska unija, pa tudi svet in Slovenija z njimi smo konec leta 2008 in v letu 2009 padli v hudo finančno in gospodarsko krizo. Stalnica ukrepov je varčevanje, iskanje rezerv pri odhodkih iz proračunov in tudi iskanje nekih možnih novih virov, pa naj si bodo tudi simbolne narave. Zaradi tega, če se spomnite, smo si tudi sami nekoliko omejili in znižali plače, ne zaradi tega, da bo to imelo ne vem kakšne fiskalne učinke in da bomo s tem rešili Slovenijo pred posledicami krize in da bomo ne vem kako obogatili proračun, ampak iz simbolnega pomena, da smo začeli varčevati delno tudi pri sebi. Ali je to dovolj ali ne, je drugo vprašanje. To je bil pravzaprav uvod v ukrepe, ki jih je predlagala Vlada in jih je sprejela koalicija, šli pa so v smislu

omejevanja, usklajevanja pokojnin, socialnih transferjev, posega se v plače – po moji oceni sicer premalo – javnih uslužbencev in podobno. Tu pred nami pa je predlog, ki tudi išče neke rezerve in pravzaprav postavlja ljudi pred neko enako izhodišče, kar se tiče obdavčitve njihovih prejemkov. Tudi ti naši predlagani funkcionarji ali kakorkoli jih imenujemo, v raznih organih evropskih institucij, ki so izjemno bogato nagrajani, je prav da so tudi obdavčeni po naših predpisih, delno vsaj, če že niso po tujih. In jaz si ne znam drugače predstavljati te intervencije, zlasti SD, kajti iz drugih, tudi koalicijskih strank, je čuti neko pripravljenost in neko razumevanje, da bi bila takšna ureditev fer, ampak s strani SD pa ne in zakaj ne. Pravzaprav si tega ne morem drugače razlagati, kot da res vehementno branijo svoje funkcionarje in njihove plače, kot na primer gospoda Ropa v Evropski investicijski banki, gospoda Cvikla v Evropskem računskem sodišču in podobne prejemnike izjemnih plač, ki ne plačujejo – izjemnih plač, spoštovana gospa Potrata, izjemnih plač, kajti te plače presegajo znatno 10 tisoč evrov mesečno in samo vprašate lahko tiste Socialne demokrate, ki prejemajo 400 evrov pokojnine, kakšnega transferja ali kakšne minimalne plače, ali se jim ne zdi plača gospoda Ropa, gospoda Cvikla izjemna. Pa to očitno ni dovolj. Socialni demokrati oziroma tisti, ki so kandidirali na vaši listi, želijo še kakšen priboljšek v višini 100 tisoč evrov za pomoč pri sprejemanju amandmajev, kot je to naredil gospod Thaler, nosilec liste SD na zadnjih evropskih volitvah, ki je rekel, da moramo interese ljudi postaviti pred svoje lastne interese. Hkrati se je pa zapletel v korupcijsko afero in če je ne bi odkrili tuji novinarji, bi jo zlahka pometli pod preprogo. To je vaše obnašanje in se ni treba čuditi, zakaj potem nasprotujete takšnim rešitvam, ki so pomembne v simbolnem smislu in v smislu neke enakosti pred zakonom obdavčitve in tudi vsaj nekaj malega priliva v nacionalni proračun. Spoštovani, je možno in treba je ta zakon spustiti naprej, in spoštovani minister, je možno in je treba iti v spremembe ali odstop od protokola, ki nam to onemogoča, tega protokola na evropski ravni, ki je pravzaprav ključni razlog, zakaj Vlada zavrača te rešitve. Poglejte, v preteklosti poleg tega, da smo nekoliko posegali na začetku v lastne plače in tudi potem v tiste, ki so najbolj ranljivi, torej prejemnike pokojnin in pa socialnih transferjev, smo tudi veliko govorili v tem parlamentu o omejevanju plač direktorjem in članom organov upravljanja in nadzora družb v državni lasti. S tem smo se šli neke vrste križarsko vojno z vodilnimi v gospodarstvu, kar si lahko samo mislite, kako vpliva spodbudno na aktivnost le-teh. Jaz sem večkrat od direktorjev slišal, saj bomo pa tudi mi samo hodili v službo in ne bomo delali kot bi lahko, to je ustvarjali dobiček. Jaz mislim, da bi morali biti direktorji plačani po učinku, bi morali imeti nek fiksen del pa nek variabilen del. Želim povedati, da je ta država želela obdavčevati vse živo, kar je kje videla, ne vidi pa, recimo, teh dveh konkretno omenjenih predstavnikov SD v ključnih evropskih institucijah, ki sta, mimogrede, po mojem tudi prestopila iz Liberalne demokracije v SD zaradi tega, ker so jima obljubili pomembne funkcije na evropskem parketu. Zapustila sta nek tabor propadajoče stranke v prejšnjem mandatu in šla za

lastnimi interesi v SD. In sedaj jih SD brani in njihove plače, bog nas varuj, da bi kakšen evro od njihove debele nagrade vsak mesec šel tudi v državni proračun, in se izgovarja tukaj na neke protokole in na nekakšne evropske rešitve. Kjer je volja, je tudi pot, in če bi bila volja, bi bila tudi pot. Upam, da bomo poslanci ministru in ministrstvu in tudi ostalim v Vladi sporočili, da naj najde pot, ker ima parlament voljo. In jaz mislim, da je moč najti to pot tudi v časovnem okviru uveljavitve tega zakona, saj zakon ne bo uveljavljen s sprejetjem sklepa, da je primeren za nadaljnjo proceduro, bo še kar nekaj procedure, da bo uveljavljen. Zdi se mi, da je v tem času treba najti to pot za to, da ne bo v koliziji z evropskimi podlagami. In tukaj bi pričakoval, da poskušamo kdaj pa kdaj narediti tudi ta miselni korak naprej, da ni treba najprej zagotoviti podlago na evropskem nivoju in šele potem spremeniti nacionalno zakonodajo, ampak da je včasih lahko tudi neka nacionalna pobuda podlaga za spremembo evropskih oziroma tistih rešitev, ki smo jih v preteklosti sprejeli. Še to. Dostikrat smo slišali oziroma kar nekajkrat danes, da je bil ta protokol sprejet leta 2005, ampak leta 2005 je vladala izjemno drugačna situacija vseh v Evropi in v Sloveniji kot danes. Če ne bi bilo treba dejavnosti in aktivnosti v vsaki državi prilagoditi razmeram, potem bi imeli eno vlado enkrat, ki bi morala za vse poskrbeti, in ne bi potrebovali več nikogar, kajti za vse bi bilo že poskrbljeno. Vsak gospodarski subjekt se prilagaja situaciji, zato jaz predlagam, da se tudi Vlada, in da ne uporablja argumenta, češ, da je bilo nekaj sprejeto, ne vem, pred šestimi leti in je sedaj zabetonirano, potem pa se s prstom kaže, češ, zakaj ste pa vi to takrat sprejeli. Takrat so bile takšne okoliščine in razmere, danes so pa razmere in okoliščine drugačne. In za božjo voljo, nehajte s tem, da je vse, kar je bilo takrat, tudi argument za to, da ne spreminjamo danes. Jaz mislim, da je možno in potrebno sprejeti nadaljnjo proceduro te rešitve in da je rešitev korektna, pravzaprav sledi tudi načelu nevtralnosti obdavčevanja, kar mislim, da je pomembno, in odpravlja neke izjeme, ki so po moji oceni nepotrebne.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Postopkovno, mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod predsednik Državnega zbora.

Jaz vas vljudno prosim, da omogočite poslancu mag. Vizjaku, da predloži dokaze za svojo trditev, ki jo je izrekel v svoji razpravi. Jaz se ne bom spuščala v tem postopkovnem predlogu v vse tiste stvari, ki so običajne pri različnih pogledih na iste probleme in izhajajo pač iz tega, da skušamo drug drugega prepričati v svoj prav. Mislim pa, da morate gospodu Vizjaku omogočiti, da predloži dokaze za tisto, kar pa presega običajne meje različnih pogledov na iste stvari. Je dobrodošlo, da je priznal, da so bile leta 2005 drugačne razmere, kot so danes, to se redko zgodi. Ampak trditi, da dva funkcionarja, imenovana iz Slovenije, dobivata izjemno plačo, je pa trditev, ki je vredna dokazila.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Kolegica Potrata, ne več polemizirati. Samo predlog, meni.

MAG. MAJDA POTRATA: Še enkrat bom povedala, predlagam, da zahtevate od njega dokazilo, da oba funkcionarja dobivata izjemno plačo, ne pa redne plače za funkcijo, ki jo opravljata v evropskih institucijah. To je namreč jedro problema. Označevati neko nagrado. Jaz ne polemiziram o višini. Višina je, kakršna je. Ampak naj gospod Vizjak predloži dokaze, da poleg redne plače dobivata še izjemno plačo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Gospod Vizjak, ni replike na proceduralni predlog. Proceduralno, gospod Vizjak. Proceduralni predlog morate nasloviti na mene.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Jaz bi prosil, spoštovani predsednik, da opomnite gospo Potrato, da je zlorabila poslovnik, ko je proceduralno izrazila svoje mnenje o mojem nastopu in predložitvi nekih dokazov. Jaz mislim, da bi si gospa Potrata lahko dokaze priskrbel sama prek medijev.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Gospod Vizjak, polemika...

MAG. ANDREJ VIZJAK: Obrazlagam svoj proceduralni predlog. Mene prekinjate, nje niste. Poglejte, jaz sem povedal, da imata gospoda v evropskih institucijah izjemno plačo, izjemno visoko plačo, in to sem v nadaljevanju tudi obrazložil. Izjemno plačo, izjemno visoko redno plačo. To je vsakomur jasno, saj prejmeta krepko preko 10 tisoč evrov. In če to za vas, gospa Potrata, ni izjemna plača, potem ne vem, kaj je.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Torej ste upoštevali vsaj deloma predlog, da predložite dokaze o izjemni plači. Poskušali ste, dobro.

Franci Kek. (Ga ni.) Zmago Jelinčič Plemeniti. (Ga ni.) Mag. Borut Sajovic. (Ne.) Vito Rožej. (Ga ni.) Besedo ima Bogdan Barovič. Pripravi naj se Franc Pukšič.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala lepa.

Še enkrat, mati samohranilka je preseгла 27 evrov normativa in je morala plačati dohodnino v državi Republiki Sloveniji. Vsi plačujemo. Kolega Vizjak je rekel, simbolno smo poslanci znižali plačo. Ne, kar povejmo po pravici, znižali zato, ne simbolno, ampak od leta 1992 smo na 30 % nižji plači smo. To ni simbolno. To je pomoč tej državi, ob plačevanju davkov, pri 2 tisoč 300 in še nekaj neto plači. In sedaj se tu pripravamo za nekoga, ki ima 10 tisoč neto ali štirikrat več, da ne bo plačal razlike med davčno stopnjo, ki je v Evropi in v Sloveniji. Prosim vas, to ni več humano. Če se protokol, ki ga je ta država podpisala, vedela je, kaj podpisuje, in je na primarni ravni, in vem, da je nad državnim, če se ta protokol, potem ko ga je ta država podpisala, ne da spremeniti, pa predlagam, da se v ta protokol država Republika Slovenija s predlogom za širitev tega protokola in naj država Republika Slovenija reče, da naj se v ta protokol

razširi definicija socialno ogroženih in mater samohranilk, ki naj se v ta protokol vključijo in naj plačujejo davek po evropski najnižji stopnji, ne pa po slovenski, ki je večja. Bomo pa zadevo obrnili. Ne vem, kako ste lahko takšni in slepo gledamo to birokratsko pisarijo, ki se ji reče protokol. Podpisali ste jo, mi je zelo žal. In jaz vem, da je nad našo zakonodajo. Ampak kdo je takrat, ko ga je podpisal, ni kriva ta vlada, ne vem, katera ga je, kdo je pa takrat razmišljal o tem, da Slovenke in Slovenci pošteno plačujejo davek. Ko sem bil na Danskem pred petimi leti, so mi razlagali njihovo davčno stopnjo. Jaz sem bil zgrožen. Ja, tako visoke davke imate vi, kako pa živite? Lepo, so rekli. Danes, po petih, šestih letih, je prva najvišja stopnja davkov na Danskem. Kdo je na drugem mestu po višini davkov? Država Republika Slovenija. Jaz, ki sem bil zgrožen, kako visoka stopnja je, in plačujemo jo samo Slovenci, pri 500, 600, 700 evrih plače. Tisti pri 12 tisoč, 13 tisoč so pa zaščiteni s protokolom. Ni šans, da ne bi rekli prvemu branju tega zakona ja, in ga sprejeli naprej. Za vse je vse enako. Davke bomo plačevali vsi, dohodnino tudi. Tisti, ki zasluži več, naj jo plača več.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Franc Pukšič. (Ga ni.) Mag. Vasja Klavora. (Ga ni.) Alojz Potočnik. (Ne želi razpravljati.) Tadej Slapnik. (Ga ni.) Jože Tanko, pripravi naj se Vili Trofenik.

JOŽE TANKO: Hvala lepa za besedo. Spoštovani kolegi, spoštovani minister!

Mislim, da gre za zakon, ki je primeren za nadaljnjo obravnavo. Gre za zakon, ki regulira plačevanje davkov oziroma dohodnine tudi tistim evropskim funkcionarjem, ki so sedaj izjeme. Tu moram predvsem ugotoviti, da je ta izjema zelo zelo velika. Nekateri evropski funkcionarji, ki jih je Slovenija napotila v evropske institucije, prejemajo skoraj tolikšno mesečno plačo, kot je osnova za najvišjo dohodninsko obdavčitev v Republiki Sloveniji na letni ravni. Mislim, da gre za eno pomembno zadevo, za pomembno ugotovitev. Nekdo, ki v evropskih institucijah mesečno zasluži toliko, kot je obdavčitev za najvišji razred v Republiki Sloveniji, je po sedanjih pravilih izvzet iz obdavčitve oziroma iz plačila razlike dohodnine. Jaz mislim, da takšna ureditev ni primerna, da je to za državo, ki hoče biti socialna, ki hoče obravnavati vse državljane enakopravno, ki hoče biti do vseh enakopravna in enaka, nedopustno. Tu ne govorimo o nekih funkcionarjih, ki so postali funkcionarji zato, ker so se prijavili na nek razpis v institucijah Evropske unije. Tu govorimo o osebah, ki so bili napoteni s sklepom Državnega zbora ali Vlade Republike Slovenije na funkcionarske službe v inštitucijah Evropske unije. To se pravi, da govorimo o osebah, ki opravljajo politično ali strokovno funkcijo kot funkcionarji v evropskih institucijah in so poslani s sklepi organov Republike Slovenije. Tisti, ki smo funkcionarji v Republiki Sloveniji, imamo nek predpisan režim za dohodnino. In tu lahko ugotovimo, da vsi relativno hitro padejo v Republiki Sloveniji v obdavčitev v zgornji dohodninski razred. Nekdo, ki na ravni EU prejema petkrat, šestkrat, sedemkrat večjo plačo, pa je iz te dohodninske

obdavčitve izvzet. Zdaj pa sprašujem vse tiste, ki ste za ne bom rekel enakost, ampak vsaj za enakopravnost, ali se vam to zdi normalno, da imamo takšno izjemo ali pa da imamo takšne izjeme pri dohodnini. Jaz menim, da to ni dopustno. In tu moram reči, da sem zelo presenečen nad stališčem Vlade Republike Slovenije, ki na nek način poskuša dajati vtis, da ji je zelo veliko do neke socialne enakosti, da ji je zelo veliko do tega, da bi ubranila neko socialno izključenost, po drugi strani pa pri svojih najelitnejših funkcionarjih, ki jih pošilja na ključne funkcije v institucije Evropske unije, zagovarja izjemo. To zagovarjanje izjeme tudi pomeni, da Vlada zagovarja privilegij, ki ga uživajo nekateri funkcionarji. Morda bi to res lahko uredili prej in drugače, vendar mogoče tudi v teh predhodnih obravnavah dohodninske zakonodaje nismo bili pozorni ali pa smo te stvar spregledali. Vendar ko enkrat ugotovimo, da je to stanje dejansko takšno, kot o njem govorimo, potem pa mislim, da je resno in bi bilo resno od Vlade Republike Slovenije, da k temu pristopi in da se ta privilegij, ki je ugotovljen, in tudi minister je v svoji uvodni predstavitvi povedal, da to obstaja, da se začne s postopkom za odpravo tega privilegija. Jaz mislim, da bi vsaka normalna vlada, ko ugotovi in ko je opozorjena na takšno nesorazmerje pri obdavčitvah po slovenski dohodninski zakonodaji, morala k temu pristopiti. Če ni možno, da sama zazna te probleme, potem bi bilo dobro, da vsaj poslušala opozorila in ne nasprotuje rešitvam, ki jih predlagamo poslanci, ki jih predlagamo tisti, ki smo tudi lahko predlagatelji takšne zakonodaje. Menim, da se v tej državi ne moremo resno lotiti odprave nobenih nesorazmerij, odprave nobenih problemov, odprave nobenih ugotovljenih nepravilnosti, nobenih, ne vem, kakršnihkoli takšnih in drugačnih povezav, če ne bomo pristopili do tega enotno in da bomo postavili vse ljudi v neko primerno ravnovesje, kot pravi rad predsednik Vlade Republike Slovenije, da bomo vzpostavili neko dinamično ravnovesje. To je priložnost, spoštovani predstavniki Vlade, spoštovani minister, da sedaj, ko se je ugotovilo, da ta nesorazmerja obstajajo tudi do tistih, ki opravljajo funkcijo v institucijah Evropske unije, da začnemo s postopkom vzpostavitve nekega novega ravnovesja regulative in pravil, ki bodo za vse enaki. Mislim, da bi bilo treba urediti še marsikatero drugo področje, ne samo ta del dohodninske zakonodaje, ampak tudi še kakšno drugo področje, kjer so zapisane kakšne posebne pravice ali posebni privilegiji evropskih funkcionarjev. Najbrž imate kot Vlada boljši vpogled v to kot poslanci, sploh tistih iz opozicijskih vrst, in bi se lahko tega problema in teh diskrepanc, teh razlik, teh nesorazmerij lotili tudi bolj resno in bolj utemeljeno. Mislim, da ni potrebno nobeno nasmihanje, če predlagamo, da se take stvari odpravijo. Mi smo zakon pripravili z vso potrebno resnostjo, po vseh pravilih in pričakovali bi, da tudi tisti, ki sodite o vašem zakonu, pristopite na enak način.

Najbrž ni najbolj primerno, da se odzovete na način, ki smo ga večkrat slišali, da zadeva ni celovita, da ni primerna, da ne sodi v ta kontekst in tako naprej, tudi to smo danes slišali. Pa pripravite boljše rešitev, imate vse možnosti. Mi smo v tem mandatu večkrat predlagali popravke zakona o

dohodnini, pa nikoli niso bili zadosti celoviti, pa niso zadevali, tako kot ta, samo področja evropskih funkcionarjev, ampak tudi druga področja, poenostavitve, tudi take rešitve, ki Republiklo Slovenijo ne stanejo nič, pomenijo pa velike poenostavitve. Pa ni bilo celovito. Ampak od takrat, ko so se te zadeve pojavile, in ko smo dvakrat, pri nekaterih primerih pa celo trikrat, poslušali, da te zadeve niso systemske in celovite in da Vlada pripravlja boljše rešitev, ni pripravljeno nič, ni nobene rešitve. Dve leti in pol trajajo že te zadeve in ni rešitev, ni boljših rešitev, kar pravzaprav pomeni, da se je Vlada postavila na stališče, da bo zagovarjala privilegije in pridobljene pravice na teh področjih.

Jaz bom ta zakon podprl. Predlagam, da tudi drugi poslanci razmislite o tem, ali kaže odpraviti ta nesorazmerja, ki se pojavljajo, in da tudi ti, ki so najbolj bogato nagrajani, to so tisti, ki jih je Vlada Republike Slovenije ali Državni zbor poslal na delo v evropske institucije, prispevajo svoj dohodninski del v proračun Republike Slovenije. To so najbolj bogato nagrajani in najbolj plačani funkcionarji v Republiki Sloveniji, ne plačujejo pa v slovenski proračun, poslala pa jih je Republika Slovenija.

V državni hierarhiji nimate nikjer funkcionarjev, ki bi prejeli večje mesečne dohodke. To so plače, ki so najmanj trikrat višje od poslanskih plač v Republiki Sloveniji. In osebe, ki te plače prejema, zraven pa še nekatere druge bonitete, ki niso ravno majhne, so izvzete iz poračuna plačila dohodnine in ne plačujejo Republiklo Sloveniji. Najbrž nam je jasno, da je takšno stanje nedopustno in bi morala Vlada po mojem mnenju storiti vse, da se te zadeve uredijo, da se naredi ta korak in da te osebe, ki jih ne bom tu imenoval, so pa nekatere zelo znane iz prejšnjih funkcij in tudi nekaterih prejšnjih zgodb in tudi afer, da tudi te osebe to svojo bogato nagrado, ki so jo dobile v tem mandatu in so se umaknile iz domačih medijev, dobivajo te privilegirane plače za slovenske razmere.

Jaz upam, da bo tudi gospa Potrata, ki je zelo socialno čuteča do teh stvari in ki se tako bori za te pravice, zaznala to diskrepanco med slovenskim domačim stanjem in razmerami v Evropski uniji in da bo apelirala na tiste, ki uživajo, lahko rečemo, privilegij, da ne plačujejo davka, da bo ta predlog podprla in morda še kakšnega drugega, da bi tudi kakšen minister, ki ima tiho družbo kje v tujini in dobi iz slovenskih davkov plačo, plačal davke tudi v Republiki Sloveniji. Tudi na to bi lahko opozorili nekatere slovenske funkcionarje. To so neke anomalije, ki za razmere, v katerih živimo, niso običajne, tudi niso za stanje, v kakršnem je država, sprejemljive. Ampak to so osebe, ki uživajo nek privilegij, mirno imajo lahko registrirano firmo v tujini, da ne plačujejo obveznosti Republiklo Sloveniji oziroma slovenskemu proračunu. In evropski funkcionarji, ki so predmet tega zakona, so podobne izjeme. Nobene etične zaveze, nobene moralne obveze ne čuti nekdo, ki dobi neko nagradno funkcijo v institucijah Evropske unije, da bi vsaj razliko pri obdavčitvi namenil proračunu Republike Slovenije.

Predlagam vsem, ki temu zakonu nasprotujete, da resno razmislite o tem, ali je treba vzdrževati to veliko razliko v obdavčitvi med funkcionarji, ki so v službah v Republiklo Sloveniji, med evropskimi poslanci, ki zapadejo pod isti režim, in med drugimi evropskimi funkcionarji, ki imajo izjemen režim in zaradi tega tudi ne plačujejo razlik v dohodnini v proračun Republiklo Slovenije. O tem kaže resno razmisliti. In jaz upam, da bo do ponedeljka, ko bomo glasovali o tem zakonu, tudi dozorelo neko drugačno spoznanje. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Vili Trofenik. (Ga ni.) Besedo ima Renata Brunskole.

RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa. Še enkrat lepo pozdravljeni!

Kot poslanko Državnega zbora me ljudje večkrat kar opozarjajo, češ, kaj delate v tem parlamentu, o čem razpravljate, res ne razumemo razprav nekaterih poslancev v Državnem zboru, da ne govorimo o žalitvah, in to ne samo žalitvah na nivoju političnih strank, temveč na osebnem nivoju. In jaz sama, ko poslušam, razmišljam o vseh teh besedah, se moram žal strinjati. Meni se je že večkrat zgodilo, ker menim, da kot človek funkcioniram predvsem tako, da želim ljudem pomagati in želim ljudem dobro, mi je potem izredno žal, da zaradi razprav nekaterih kolegov v tem parlamentu, ki so, bi skoraj rekla, na nizkem nivoju, smo tudi vsi ostali, ki smo kot ljudje korektni, tudi sami nespoštovani, posledično zaradi peščice ali zaradi manjšega dela ljudi, ki se poslužujejo tovrstnih načinov. Recimo meni osebno današnja razprava in ta današnji predlog mi deluje predvsem v smeri neke vrste polemiziranja oziroma boljše je, da izrečem, da je to populizem in demagoški nastop. Res lahko si razlagam ta nastop in ta predlog zakona predvsem tudi zaradi tega, da bi človek skoraj že dobil občutek, da je ta razprava zato, ker na nekaterih zelo odgovornih funkcijah ne sedijo ljudi, ki bi bili politično nekaterim drugim blizu. Mogoče se motim, takšen občutek žal dobim, da nekateri ljudje nekaterim niso všeč, saj jaz ne zamerim tem ljudem, če jim niso všeč, samo ni treba zaradi tega predlagati tovrstnih zakonov, ker bi želeli iti predvsem zaradi te svoje osebne užaljenosti. Recimo kolegica mag. Majda Potrata, ne morem zdaj reči nič slabega o njej, še posebej je pa ne bi želela, ne vem, če je kdo mislil, užaliti, češ, da je specialno čuteča. Mogoče je samo želela opozoriti, da ne demagoško nastopiti v tej smeri z besedami, da ima kdo nekaj zaradi tega izjemnega. Če gre za redno plačo, ki jo nekdo prejema, potem mogoče v tej smeri res ni najbolj korektno, da se ta zadeva tako poudarja, da res potem ljudje, ki imajo nizke plače, ki komaj preživijo, ki imajo minimalno plačo, hvala bogu, če jo imajo, da si potem res predstavljajo kaj izjemnega, če je beseda izjemno uporabljena. Če pa gre to za redno v skladu s plačo, ki jo nekdo prejema v Evropskem parlamentu ali v Evropski investicijski banki ali na Evropskem računskem sodišču, potem ni prav, da se na tak način pristopa in skorajda polemizira.

Bilo je že jasno povedano, tudi sama sem v stališču Poslanke skupine Socialnih demokratov

poudarila, da je sprejetje tega predloga zakona o spremembi Zakona o dohodnini nesprejemljivo, ker je prav, da se strinjamo z mnenjem Vlade, da bi bilo sprejetje izjeme nesprejemljivo, predlagana izjema v 3. členu predloga zakona za uslužbenca Evropske unije, ki so napoteni na podlagi sklepa Vlade ali Državnega zbora, ker bi ravnali v nasprotju s protokolom. Danes sem že prebrala, vendar bom ponovila, v 12. členu gre za to, da uradniki in drugi uslužbenci Unije so dolžni plačevati davek v korist Unije od plač mezd in prejemkov, ki jih prejema od Unije, v skladu s pogoji in postopki, ki jih določita Evropski parlament in Svet z uredbami po rednem zakonodajnem postopku in po posvetovanju z zadevnimi institucijami. Protokol, ki je v veljavi, pa je sestavni del ustanovitvene pogodbe, torej na ravni primarnega prava, in če bi Slovenija tak zakon sprejela, bi jo morala komisija peljati, tako rečeno, na sodišče oziroma bi bila lahko razsodba proti Sloveniji, ker se pravo Evropske unije uporablja neposredno v Republiki Sloveniji. Naj spomnim, upam, da kolegi niso pozabili, da je tudi Republika Slovenija članica Evropske unije in bi verjetno lahko zakon izpodbijali tudi na Ustavnem sodišču. Vsekakor pa bi tudi vsak posameznik, ki bi mu bil takšen davek odmerjen, lahko sklep o dohodnini izpodbijal tudi pred slovenskimi sodišči, ki bi mu morala prisoditi prav. Seveda bi morala enako mnenje sprejeti tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora Republike Slovenije. Veliko govorimo tudi o tajkunih, nekateri kolegi o tem veliko razpravljajo, pa bi mogoče morali ta sredstva res nameniti še v večji meri za krepitev neodvisnosti sodstva in tudi v tej smeri pomagati in zadeve urediti na takšen način, da bi se v demokratični Republiki Sloveniji počutili dobro, da ne bi bilo nekaterih očitkov za nazaj tej vladi, temu državnemu zboru, ki za nekatere zadeve iz preteklosti resnično nista kriva. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi besedo predstavnik Vlade, minister?

DR. FRANC KRIŽANIČ: Jaz bi samo na kratko povedal. Če je želja določene skupine poslancev, da se predstavi protokol, kdaj je nastal, kako se je oblikoval, kdaj je bil morebiti spreminjan, kakšne bi bile možnosti za spremembe, lahko Vlada to v nekem primernem roku pripravi. Kakršnakoli kršitev tega protokola pa je seveda neprimerna, tako da Vlada tega zakona ne podpira. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi besedo predlagatelj Rado Likar?
Izvolite.

RADO LIKAR: Hvala lepa za besedo.

Jaz bi rad v imenu predlagatelja poudaril, da tu ne gre za kakšno, kot je bilo danes tudi že v razpravi omenjeno, osebo poimensko. Kolikor se je omenilo gospoda Ropa, gospoda Cvikla, gre zgolj za to, da si lažje predstavljamo, kdo vse je v teh evropskih institucijah. Mislim, da je bolj pomembno to, kako se Vlada odziva na ta naš predlog in sporočilo državljanom. Če bomo ta predlog zavrnili zgolj zaradi tega, ker nam tega protokol ne omogoča, mislim, da bo to slabo sporočilo. Ta

protokol, ki je bil sprejet menda leta 2005, je bil sprejet, zato bo verjetno za vekomaj tako. Tako je sporočilo. Tudi zaradi tega ta predlog ni pisan na kožo, recimo, bom spet rekel, gospodu Ropu ali gospod Cviklu, ker tudi ta dva verjetno ne bosta večno v teh institucijah. Prišli bodo drugi in predpis bo veljal tudi za te, če se okoliščine ne bodo spremenile. Jaz ne bi gledal tega ad personam, kot se to rado danes pove, ampak bi gledal zgolj na vsebino. Tudi ne gre za to, da bi mi kot predlagatelj, Slovenska demokratska stranka, prepričevali nasprotno stran, predvsem mogoče SD, ki se je eksplicitno postavila na stališče, da je proti temu. Vse ostale stranke, tudi koalicijske, sicer nekatere ne bodo podprle iz tega razloga, samemu cilju, namenu pa ne nasprotujejo. Če je namen, ki ga zasleduje ta predlog zakona, dober, potem je treba nekaj narediti. Če se po nekaj mesecih, dveh, treh, štirih mesecih, pol leta ne zgodi nič, potem bo nekdo, verjetno se bomo tudi v Slovenski demokratski stranki ponovno odzvali na to z vložitvijo predloga, ker le na ta način bomo lahko dobili informacije, kje je zadeva. Iz izkušenj v preteklosti pa tudi sicer vemo, če o zadevi ne sprašuješ, potem tudi odgovora ni in se tudi nič ne dogaja.

Ta predlog, ki ga je vložila Slovenska demokratska stranka, je dobronameren in mislim, da s potrditvijo predloga zakona v prvem branju bo tudi sporočilo državljanom in državljanom dobro. Se pravi, da Vlada kot predstavnik države dela za dobrobit oziroma za enakost vseh državljanov in državljanov, predvsem kar se tiče obdavčevanja. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

K besedi se je javil še predstavnik Vlade.
Besedo ima minister dr. Križanič.

DR. FRANC KRIŽANIČ: Zelo na kratko. Jaz vendarle upam, da bo moč o protokolu poglobljeno razpravljati kdaj kasneje, ko bi pripravili informacijo. Naj vas seznanim, ta protokol ni iz leta 2005, ta protokol je seveda konstitutivni del Evropske unije, oblikovan je bil z njenim nastankom. Podobno velja za ostale mednarodne organizacije, recimo pri OECD več vem, ker je v našem mandatu prišlo do našega vstopa, to je bil eden od pogojev, brez tega mi ne bi mogli postati člani. Zato je bil ta protokol potem ratificiran leta 2005 v parlamentu, ki je imel drugačno večino, pa zelo verjetno zopet z zelo močnim številom glasov "za", bi si upal verjeti. Če to zdaj problematiziramo, potem moramo videti, s čim se ukvarjamo in jaz bi vendarle predlagal, da zadevo najprej pogledamo s te strani.

Ta zakon je pa vsekakor neprimeren za sprejetje in prosim, da ga ne podprete.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega 71. člena Poslovnika še kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima Ivan Grill.

IVAN GRILL: Najlepša hvala.

Mogoče bi bilo zanimivo dobiti tudi podatek, koliko pa je teh ljudi iz Slovenije, ki uživajo takšne privilegije, ker se mi zdi tudi sam izraz v protokolu nenavaden, kjer piše protokol o privilegijah. To mislim, da ni primeren izraz, in če ne drugega, bi bilo treba narediti nek napor, da se tudi tukaj najde bolj primeren izraz, kajti nedopustno je, da kdor koli ima lahko tako ali drugače na voljo privilegije. Drugače pa, gospod minister, jaz razmišljam v drugi smeri. Če bi bila volja, bi se našla tudi pot, in zakon bi zagotovo, če bi ga v parlamentu sprejeli, lahko tudi modificirali z neko prehodno določbo, da stopi v veljavo takrat, ko se ta protokol ali spremeni ali pa obstaja po mojem zagotovo tudi neka pravna pot oziroma možnost, da se iz tega protokola sami tudi izključimo, če ne bi bilo posluha, volje, da se ta protokol spremeni v smeri, da poenoti te standarde. In za vas, ko bi začeli z nekimi pobudami, s postopki, bi bilo to v veliko pomoč ali pa v oporo in bi rekli, "glejte, v nacionalnem parlamentu je sprejet zakon, ki nam nalaga, da moramo to pot tudi peljati naprej". Mislim, da je treba to narediti, ne pa čakati, da se ta stvar sama po sebi uredi oziroma da da to pobudo katerakoli druga država Evropske unije. Zakaj ne bi bili iz Slovenije prvi, ki opozorimo na takšne anomalije. Za mene je zagotovo anomalija in ne pristajam na neke besedne igre, predvsem s strani koalicije, ko je kolega Vizjak dejal "izjemna plača gospoda Ropa, gospoda Cvikla". Glejte, tako visoka plača je, pojdite vprašat ljudi, prepričan sem, da za 99,9 % ljudi je to izjemna plača, izjemno visoka plača. Ne želim polemizirati, ali jo zasluži ali ne oziroma je učinek od njih, pa tudi od ostalih, ali ne, ampak zagotovo je to izjemna plača, pa Slovenija nima od tega nič. In to je tisto nedopustno.

Komentiral bom še navedbo gospoda Čepiča, ko je sicer načeloma podpiral neka prizadevanja, da se to uredi, predvsem pa me je zbedel tisti njegov, lahko rečem, ciničen priokus, da Slovenska demokratska stranka vlaga zakone večkrat celo samo z namenom, da izboljša statistiko.

Glejte, gospod Čepič, spoštovana koalicija in tudi Vlada, če bi upoštevali vsaj eno tretjino tistih zakonov, ki smo jih predlagali v Slovenski demokratski stranki, sem prepričan, da bi bila statistika na tistih področjih bistveno boljša za Slovenijo in ljudi. Bistveno manj bi bilo nezaposlenih, bistveno večja bi bila gospodarska rast, bistveno manjše bi bilo zadolževanje, manj revščine bi bilo, manj krivic, manj gospodarskega kriminala in tako naprej. In tudi ta zakon, ki ga zdaj obravnavamo, in tudi naslednji je eden izmed tistih delčkov, ki bi k temu lahko prispevali. Zato takšna razprava zagotovo ni v korist temu, namesto da bi se pokazala volja, da bi se poiskal način, predvsem tudi s strani predlogov opozicije, ki so dobronamerni, ki so velikokrat izdelani tudi na podlagi nekih znanj, izkušenj ljudi, ki imajo marsikatero izkušnjo iz preteklosti iz gospodarstva, pa se to ne želi upoštevati.

Jaz želim, da koalicija res razmisli o tem današnjem predlogu, da gre v nadaljnjo obravnavo in se modificira na način, da bo lahko tudi Vlada imela nek argument, nek razlog in tudi opravičilo, ko

bo zahtevala, da se takšne spremembe tudi opravijo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima Rado Likar.

RADO LIKAR: Hvala lepa, še enkrat.

Jaz bom kratek. Še enkrat bi rad poudaril, da ne gre za to, na koga oziroma poimensko na katere uradnike v evropskih institucijah se to nanaša, ampak gre za to, da jaz resnično ne vidim razlike med poslancem Evropskega parlamenta in uradniki, ki delujejo v teh evropskih institucijah in finančnih institucijah. Zato bi mogoče res ministra prosil za ekspliciten odgovor z namenom, s ciljem tega predloga zakona, tudi če mogoče v tej prvi fazi ni izvedljiv, je pa verjetno v bližnji prihodnosti, ali je ovira samo Protokol ali mogoče ni volje, da bi se te razlike odpravile.

Kot že rečeno, okoliščine se spreminjajo, iščejo se vse rezerve, tudi pri tistih, katerih dohodki so res minimalni, za te dohodke, ki jih pridobivajo v Evropski uniji, pa mislim, da res lahko rečemo brez kančka slabe vesti, da so, če že ne zelo visoki, pa primerni, in to tako za poslance Evropskega parlamenta ali pa za uradnike v teh institucijah. Tako da bi mogoče res prosil za eksplicitni odgovor na to vprašanje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima Vili Rezman.

VILI REZMAN: Slišati je bilo nekaj apologetskih razprav, ki so šle v smislu, kako je treba na vsak način braniti nepopustljivo stališče Vlade, da je zakon neprimeren za nadaljnjo obravnavo, jaz bi pa rad temu ugovarjal.

Prvič zato, ker so se vmes zbrale tudi neke besede o tožbah, kako da bo Evropska skupnost tožila najprej državo, potem pa bodo naši občani tožili državo, tako da bomo tisti, ki menimo, da je dobro, da bi se postopek nadaljeval, krivi za ne vem kakšne tožbe in za ne vem kakšno škodo, ki jo bomo povzročili državi. To preprosto ni res. Jaz upam, da je vsaj en del tistih, ki smo menili, da je dobro, če se razprava nadaljuje, razumel gospod minister, tako sem razumel tudi njegov odziv, ko je obljubil, da bodo poskrbeli za to, da dobimo neke informacije o tem, kaj je možno, kaj ni možno in v kakšnem času je možno, v kakšnih postopkih etc. To je bil tudi namen – tudi nekaterih koalicijskih – poslancev, ki so predstavljali stališče poslanskih skupin v uvodu, to je bil tudi moj namen, ne da zdaj sprejmemo zakon, ampak da nadaljujemo razpravo o tem, kaj zakon lahko prinese dobrega in kaj je recimo slabega in kaj recimo ni dopustno, ni možno, kaj je treba izboljšati ali kaj preprečiti. Apologetskih razprav sem pa sit, moram reči, zato bom jaz vztrajal pri tem, da se nadaljuje ta razprava, da ta informacija, ki jo je gospod minister obljubil, pride do nas, da imamo možnost o tej informaciji tudi razpravljati in je ne samo prebrati. Če se razprava ne bo nadaljevala, bomo dobili nekaj v branje, pospravili v predal in bo stvar zaključena. To pa ni smisel naših razprav tukaj v Državnem zboru. In naj samo spomnim na to, da je podoben postopek tekel ob nekem drugem zakonu, ki smo ga včeraj sprejeli,

ob zakonu o bančništvu, ki je bil tudi zavračan, pa smo ga potem s strani vlade skupaj z amandmaji adaptirali, posvojili in ga včeraj tudi sprejeli. Zakaj bi se tako v naprej odrekli vsem možnostim, da bi se vendarle pri kakšnem zakonu tudi uskladili? In nihče od nas, ki smo govorili, ni govoril o tem, kako je treba vztrajati na vsak način, da se mora točno takšen zakon, za katerega vemo, da ni sprejemljiv spričo protokola, sprejeti. Ampak govorili smo tem, da tudi protokol ni večer. In minister je sam prej opozarjal, da je bil protokol prej sprejet in da smo leta 2005 sporazum o protokolu sprejeli, prejšnja vlada sicer, in ne vem, zakaj bi zdaj ta vlada tako nepopustljivo branila napako, ki jo je prejšnja vlada naredila. Zakaj se ne bi zdaj, če je s strani sedanje opozicije – takratne pozicije – ponujena možnost, da se vendarle vsi dogovorimo, da to spremenimo, in sicer na način, da bomo zagotovili večjo pravičnost v davčnem statusu in v plačevanju davčnih obveznosti.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Postopkovno, gospod Čepič.

BOGDAN ČEPIČ: Hvala za besedo.

Jaz bi želel postopkovno, po katerem členu Poslovnika Državnega zbora ni možna v tem drugem delu razprav replika na izvajanje kolegov, če so bile razprave, ki sem jih imel, napačno razumljene. Gre za isto točko dnevnega reda namreč.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Nanaša se to na 71. člen, ki omogoča dodatno razpravo v zvezi s tem. Ni vse vedno zapisano v poslovniku, ampak je tu vprašanje prakse in tradicije. Dogovor je bil že v prejšnjem mandatu med vodji poslanskih skupin, da se ta razprava po 71. členu vedno razpiše za en krog, da je maksimalno možno število minut 5 minut in da ni replik. Zakaj ni replik? Če na to odgovarjam, si lahko ponazorite sami, če bi zdaj imeli 20 minut časa za razpravo, če bi se javili štirje razpravljavci, bi dal vsakemu po 5 minut in bi dovolil replike, bi krepko lahko preseglili čas, ki je bil sicer predviden za celotno obravnavo točke. Logično in smiselno. Vedno se poleg pravil, ki so v poslovniku, upoštevajo neki dogovori, ki pa morajo biti v skladu z diktijo in namenom ter smislom poslovnika. Če želi katera od poslanskih skupin to spremeniti ali drugače urediti, lahko o tem sprožimo razpravo, vendar ne na sami seji Državnega zbora, ko jaz uporabljam ta poslovnik. Hvala lepa.

Besedo ima mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsednik, za besedo. Še enkrat pozdrav ministru!

Teden je bil dolg, ampak jaz mislim, da se danes, pa to k pozitivnemu pomenu besede, tudi že malo hecemo. Kaj pomeni hec? Najbolj nedolžna asociacija, ki se jo spomnim, otroci smo rekli, da je hec to, če mucka zavežeš v vrečo, potem mu pa rečeš, da naj pride ven, ker ne more. Isto pa delamo danes. Isto pa delamo danes. Radi bi sprejeli zakon, za katerega vemo, da je v nasprotju z evropskim protokolom, in zakona, ki je v nasprotju s protokolom, žal ne moremo sprejeti, kljub temu da je marsikakšen razmislek pa vsebina na pravem

mestu, in je indic, da bi to naredili. Velikokrat se nam v Državnem zboru pojavi tudi dilema, da vemo, da imamo nekaj v nasprotju z ustavo, pa da naša ustava po dvajsetih letih v kakšnem členu potrebuje drugačno rešitev, ampak zato zakona, ki je v nasprotju z ustavo, ne sprejmemo, ga ne smemo sprejeti in je naša naloga, da najprej popravimo ustavo, potem pa sprejmemo ustrezen zakon. Jaz moram reči, da sem pozorno poslušal vso razpravo in kadarkoli se sam osebno lotevam kateregakoli zakona, ga seveda podpiram in si želim, da ga sprejmemo. Zakona, ki ga nimamo namena sprejeti, ki v praksi ne bo deloval, ne podpiram, zato je treba najti druge rešitve. Pozdravljam napoved, ki jo je dal minister, da nam enkrat obrazloži, kako se evropski protokol spreminja, kaj v resnici lahko naredimo, kaj je pa demagogija in pa populizem, da bomo še podaljševali razpravo. Moje podpore danes temu zagotovo ne bo, se pa strinjam s predlagatelji, da so pa določeni proporci in razmerja nesprejemljivi. Če ima nekdo, ki je v službi v evropskih institucijah, večjo plačo za bruselsko birokratsko mesto, kot jo ima pri nas direktor tovarne Krka, potem je pa vsebinsko v tej zgodbi zagotovo nekaj narobe. S tem se strinjam. Ampak mi razprave, vse, ki jih imamo, pripeljemo predvsem v politične vode, takšna je tudi današnja. Če bi bil namen iskren, potem bi vsi tisti, ki so to ugotovili, to lahko spremenili v obdobju 2004–2008. Jaz sem prepričan, da bodo imeli možnost tudi po letu 2012, in me prav zanima, če bo to ena od prioritet na njihovem spisku. Moram pa oporekati temu, vsi smo glasovali za to, da se te ljudi pošlje v Bruselj, se pa zagotovo ne strinjam s tem, da se reče, da Slovenija od teh ljudi nima nič. Slovenija bi morala imeti od teh ljudi zelo veliko. Če kdo misli, da svojega posla ne opravljajo tako, kot je treba, naj to pove, nam pokaže, in z veseljem se jim bom pridružil. Slovenija bi od teh ljudi, ki so v Bruslju, morala imeti bistveno več, kot pa ima. In to je tista moja osnovna dilema in pa težava. Ne morem dati glasu za zakon, ki je v nasprotju z evropsko direktivo, podpiram pa razmisleke, pobude, da se o rešitvah pogovarjamo in pa dogovarjamo, ampak izven zakonodajnega postopka. Zakonodajni postopek za to, da bomo opravili neko razpravo in pa debato, ne moremo voditi naprej, in taka bo mora tudi odločitev v nadaljevanju. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.
Gospod Pukšič, izvolite.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa. Kolegice, kolegi, podpredsednik, minister s sodelavko!

Vsi funkcionarji v ostalih institucijah in v finančnih institucijah tako kot funkcionarji in tudi uslužbenci, ki jih pošiljata Vlada Republike Slovenije ali Državni zbor Republike Slovenije, so v osnovi bili proti ošpicam cepljeni v Republiki Sloveniji. Če so bili proti ošpicam cepljeni v republiki Sloveniji, se učili prve abecede in potem nadaljevali z izobraževanjem, je bilo v njih veliko vloženega ali drugače povedano, družbeno infrastrukturo so koristili tukaj doma. Danes, ko smo jih poslali v Evropske institucije, seveda govorimo o vseh ostalih razen o poslancih v Evropskem parlamentu, ker je za njih drugače urejeno, bi verjetno tudi sami – ne

bili pripravljene, celo želeli, to v tistem delu kot vsi državljanke in državljani doma v državi, ki dajo nazaj v to skupno vrečo, tudi dati. Pa jim onemogočamo. S sprejetjem tega zakona, prvo branje, kot je bilo s strani nekaterih koalicijskih kolegov že tudi rečeno, samo odpremo vrata. Jaz se strinjam z vami, gospod minister, ko ste rekli, da ta protokol ni od večno in ni za večno. To je samo bog, vse ostalo pa se da spreminjati, kot se sprejema, se tudi spreminja. Tudi za vas bo, bom rekel, lažje, ker boste imeli v Evropski uniji za sabo nek parlamentarni postopek doma v Sloveniji, to pomeni prvo branje tega zakona o spremembi dohodnine, in na takšen ali drugačen način poskušali doseči to, o čemer govorimo, da se protokol toliko spremeni.

Je pa tako, bodimo poštene in korektni tudi doma do državljanke in državljanov, da vendarle tisti, ki v tej gospodarski, finančni krizi, upamo, da še ne bo prišlo do politične, imajo več, naj v tej krizi tudi več prispevajo. In prav tukaj mogoče, minister, je priložnost za spremembo tega protokola v celotni Evropski uniji, če si prizadeva za stabilizacijo evra.

Res pa je, da imamo v Sloveniji zelo nizke plače in sramotno za vladno koalicijo, da dela takšne pogoje, da so plače tako nizke, še bolj sramotno pa je, da jih marsikdo za opravljeno delo ne dobi, in še toliko bolj, da ni pogojev za gospodarjenje, kjer imamo danes že preko 120 tisoč brezposelnih. Ampak kakorkoli, nizke plače, evropske cene in še daleč najbolj obdavčene te nizke plače. Slovenija ima 54,9 % obdavčitve na bruto prihodek, Avstrija 38,1, Slovaška 23,1 % in tako dalje, da ne govorimo o drugih državah. Tu obremenjujemo spet maso, množico tistih, ki so vendarle zaposleni in njim pobiramo maksimalno, ne damo pa možnosti tako funkcionarjem kot uslužbencem v ostalih evropskih institucijah, da bi v to vrečo svoj delež tudi prispevali.

Prepričan sem, da nobeden od teh se ne bi temu našproval in nobene tožbe s strani teh ljudi ne bo. Če pa, pa obstajajo instrumenti: tako kot so bili poslani, so lahko tudi odpoklicani.

Navsezadnje je to smiselno. Zakaj vsak predlog zakona, ki ga pripravi opozicija, front proti njemu, vsaj nekateri, in vse je kriva prejšnja vlada v tistih štirih letih. Jaz upam, da bo v naslednjem mandatu bistveno drugače.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

S tem zaključujem razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali v torek, 29. marca, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **13. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVČNEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 27 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom.

V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 22 poslank in poslancev, s prvopodpisanim

Jožetom Tankom, zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagateljev predloga, gospodu Radu Likarju.

RADO LIKAR: Hvala lepa za besedo, še enkrat.

Brez dvoma je želja večine državljanke in državljanov naše republike kot tudi gospodarskih subjektov, da imajo v svojih relacijah z državo čim manj ovir in da je njihovo poslovanje čim ceneje.

Na potrebo po nadaljnjih reformah v tej smeri nas opozarjajo tudi interesna združenja, posebno še tista, ki združujejo male obrtnike in male podjetnike, se pravi Obrtno-podjetniška zbornica. Pred nami je še poskus, mislim, da že četrti, da na relativno enostaven način prispevamo k poenostavitvi in odpravi administrativnih ovir ter zmanjšanju stroškov davčnih zavezancev za plačilo njihovih obveznosti. Eden od razlogov, ki smo jih v Poslanski skupini SDS povzeli po zahtevah slovenske obrti in ki bi pomenil poenostavitev in pocenitev administriranja, je zmanjšanje števila položnic, s katerimi plačujejo obrtniki in zasebniki svoje mesečne obveznosti z naslova davkov in prispevkov. Še posebej nesmiselna pa tudi moteča so tista plačila, na katerih zneski obveznosti so manjši, kot pa znaša bančna provizija. Tako se recimo prispevki samostojnega podjetnika mesečno plačujejo na tri različne račune, za zaposlene pri njih pa na štiri oziroma pet različnih računov, na zaposlene pri pravnih osebah pa na 10 različnih računov. To pomeni, da mora vsak davčni zavezanec pri izpolnjevanju svojih obveznosti kupiti in izpolniti 10 plačilnih nalogov, poleg tega pa so dodatni podračuni predpisani še za plačilo zamudnih obresti za vsako dajatev posebej. Za vsako posamezno dajatev je tako treba izpolniti plačilni nalog in od tega plačati provizijo banki. Za mikro in mala podjetja so stroški bančne provizije in ostali stroški nesorazmerno visoki v primerjavi z njihovo davčno obveznostjo. S tem pa ne mislim reči, da je davčna obveznost prenizka. Pri tem se moramo vprašati, ali je to smiselno in nujno potrebno, ali res ni druge rešitve.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo prepričani, da obstaja možnost racionalizacije, s čimer bi se bistveno zmanjšali stroški, zmanjšala pa bi se tudi administrativna obremenitev slovenskih podjetnikov, kar je še posebej pomembno v času gospodarske krize. Cilj predlagane spremembe zakona o dohodnini je omogočiti nakazilo vseh davčnih obveznosti na en skupen račun ter njihova delitev po ustreznem ključu. S tem bi se bistveno zmanjšala administrativna obremenitev predvsem malih podjetij, na drugi strani pa bi to pomenilo precejšnje izboljšanje njihovega likvidnostnega položaja. Predlog zakona smo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ponovno vložili v parlamentarni postopek tudi zato, ker Vlada do sedaj ni prišla na dan z ustreznimi ukrepi in ni predlagala ničesar v tej smeri, zato tudi ni nobenega razloga, da Vlada tega predloga ne podpira. Zavrnitev novele zakona ne bi koristila prav nobenemu, še najmanj pa tistim, ki morajo vsak mesec izpolnjevati plačilne naloge in v obliki bančne

provizije prispevati k sanaciji našega bančnega sistema. Po podatkih se na letni ravni zaradi takega števila položnic na ta način zbere preko 20 milijonov evrov, kar tudi ni zanemarljiva cifra.

Predlagam, da predlog zakona v prvem branju podpremo in ga v nadaljnjem postopku po potrebi še dopolnimo in izboljšamo ter s tem tudi dosežemo zastavljene cilje. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Za uvodno obrazložitev mnenja Vlade dajem besedo ministru za finance dr. Francu Križaniču.

DR. FRANC KRIZANIČ: Hvala lepa, predsedujoči. Spoštovane poslanke in poslanci!

Dovolite, da na kratko predstavim mnenje Vlade o predlaganem zakonu. Skupina poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom, je predložila Državnemu zboru v obravnavo Predlog zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku, po katerem se predlaga možnost enotnega nakazila vseh davčnih obveznosti na skupni račun in njihova delitev po ustreznem ključu. Svoj predlog utemeljuje s tem, da bi se bistveno zmanjšala administrativna obremenitev slovenskih podjetij in izboljšal likvidnostni položaj zlasti mikro in malih podjetij. Vlada se strinja, da je predvsem z vidika odprave administrativnih ovir in zmanjšanja stroškov treba zagotoviti čim bolj enostavno plačevanje obveznih dajatev, vendar pa te vsebine ni mogoče ustrezno urediti, kot je predlagano, saj predlog zakona ne rešuje nekaterih ključnih vprašanj, ki se v povezavi s predlaganim načinom plačevanja pojavljajo. To so zlasti različni zakonsko določeni roki plačila dajatev v povezavi z enotnim nakazilom, različni načini izterjave in vračil ter zagotavljanje podatkov, potrebnih za opravljanje nadzora nad pravočasnostjo in pravilnostjo plačevanja dajatev. Način plačevanja obveznih dajatev urejajo tudi zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, zakon o prispevkih za socialno varnost in drugi, zato je pri pripravi predloga zakona treba proučiti možnost enotnega plačevanja tudi v kontekstu teh zakonov – od tod tudi toliko računov, ki jih je prej predlagatelj navajal. Za uresničevanje ukrepa poenostavitve sistema plačevanja davkov in drugih obveznih dajatev sta bila v lanskem letu sprejeta dva pravilnika, in sicer Pravilnik o podračunih ter načinu plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov in Pravilnik o načinu plačevanja, razporejanja in sporočanja podatkov obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov. Pravilnika določata podračune javnofinančnih prihodkov države, občin, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ter drugih prejemnikov, na katere zavezanci plačujejo obvezne dajatve in druge javnofinančne prihodke. S pravilnikoma je uvedena poenostavitev sistema, tako da so po novem predvideni samo štirje prehodni davčni podračuni, ki so namenjeni plačevanju obveznih dajatev. Prehodni davčni podračunu se pričnejo uporabljati 1. julija 2011.

Spoštovani predsedujoči, poslanke in poslanci! Sprejetje predloženih sprememb Zakona o davčnem postopku bi bilo v nasprotju z zakonsko določenimi načini plačevanja obveznih dajatev, zato Vlada predlaga Državnemu zboru, da tega predloga ne podpre. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospod Alojzij Potočnik bo predstavil stališče Poslanske skupine Zares.

ALOJZIJ POTOČNIK: Hvala. Spoštovani!

Predlog skupine poslancev načena problem zmanjšanja administrativnih obremenitev slovenskih podjetij, in sicer na davčnem področju. To bi dosegli z uveljavitvijo pravice do možnosti enotnega nakazila vseh davčnih obveznosti na skupni račun in njihovo delitev po ustreznem ključu. Z uveljavitvijo teh sprememb bi se izboljšala likvidnost malih podjetij in samostojnih podjetnikov, kar bi prispevalo tudi k zmanjšanju plačilne nediscipline. Med posameznimi parlamentarnimi poskusi je Vlada, zavedajoč se upravičenosti in nujnosti rešitve, hkrati pa tudi vsebinske kompleksnosti področja, sprejela, če skrajšam dolge nazive, pravilnik o podračunih in pravilnik o načinu plačevanja. Tako se zmanjšuje število podračunov ter uvedba in uporaba prehodnih davčnih podračunov se začne 1. 7. 2011, nadzornik za plačevanje in evidentiranje pa je Davčna uprava Republike Slovenije. V zvezi z odpravo administrativnih ovir in zmanjšanju administrativnih bremen pa vendarle velja ponovno poudariti, da davčna stroka omogoča te kategorije izraziti v številkah. Govorimo o tako imenovanih direktnih stroških davčne administracije, to so plače davkarjev, prostori, oprema in tako dalje, in se izražajo z razmerjem med stroški davčne uprave za delo in pobranimi davki davčne uprave. Pri nas je to razmerje 1 % javnofinančnih prihodkov, kar je primerljivo z davčnimi administracijami v Evropski uniji. Večji problem, in o tem govori tudi ta predlog, so indirektni stroški izpolnjevanja davčnih obveznosti, ki se odražajo v stroških informacijskih in računovodskih storitev, sistemov, dragih davčnih svetovalcih, odvetnikih, udeležbah po seminarjih, hranjenju dokumentacije in tako naprej. Ti indirektni stroški podjetij znašajo po oceni dva do petkrat več kot stroški administracije. Dva do petkrat več. To je resen problem in resen argument proti zapleteni in nepregledni davčni zakonodaji.

Poslanska skupina Zares bo počakala na 1. julij 2011. Ocenjujemo, da gre za realen in razumen datum. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Jakob Presečnik bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

Prosim.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Gospod minister s sodelavko, kolegice in kolegi, še enkrat vsem prisrčen pozdrav!

Vztrajnost je lepa čednost, pravijo. Pred nami je že tretjič zakon, ki bi po naši oceni z relativno enostavno, nebolečo in neškodljivo spremembo ogromno doprinesel k odpravi administrativnih ovir ter k zmanjšanju stroškov na strani zavezancev za plačilo različnih davkov. Po trditvah predlagatelja zakona naj bi bili zavezanci dolžni plačevati davke na več kot 10 različnih podračunov. Za vsakega od podračunov je treba izpolniti samostojen plačilni nalog ter za vsakega banki plačati tudi provizijo. Po eni strani gre za rešitev, ki zavezanca razbremenjuje administrativnih obremenitev, po drugi strani pa tudi znižuje stroške poslovanja podjetij in ostalih zavezancev. Vlada seveda predlogu ponovno nasprotuje s popolnoma istimi argumenti kot dobrega pol leta nazaj. Argumenti Vlade Republike Slovenije so: tako zelo kompleksne problematike ni mogoče ustrezno oziroma vsebinsko popolno in pravilno določiti, kot je predlagano. Vendar se Vlada še vedno zaveda pomena poenostavitve sistema plačevanja davkov in drugih obveznosti, zato je 26. maja 2008 imenovala posebno delovno skupino za poenostavitev sistema obračunavanja in plačevanja davkov, prispevkov, drugih osebnih dajatev ter javnofinančnih prihodkov.

Marca, ko smo zadnjič obravnavali ta zakon, je delovna skupina že pripravila osnutek modela poenostavitve sistema vplačevanja davkov, danes naj bi po besedah Vlade že bila uveljavljena dva ukrepa, ki poenostavljata sistem vplačevanja davkov. Kljub temu ocenjujemo, da so predlagane spremembe še vedno potrebne in koristne, saj sprejete rešitve problematike ne poenostavljajo dovolj.

Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke bo predlagani predlog zakona podprla. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Anton Urh bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokoencev.

Prosim.

ANTON URH: Hvala lepa za besedo, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister s sodelavko, kolegice in kolegi!

Poslanci DeSUS-a smo razmišljali, ali bi sploh predstavili stališče k tej točki, pa ne morebiti zaradi same vsebine, ta je vsekakor pomembna in vredna tehtnih razprav, temveč zaradi dejstva, da ne vem kolikokrat že obravnavana praktično identična vsebina, o kateri smo vsi že zavzeli svoja stališča, svoje aktivnosti pri reševanju tega vprašanja pa je pojasnila in predložila tudi Vlada.

Zato bo naše stališče kratko in enako prejšnjim. Poslanci DeSUS-a predloga zakona, ki uvaja model poenostavitve sistema plačevanja davkov in drugih obveznih dajatev preko tako imenovanega enotnega računa. Pa še enkrat poudarjam, da nismo zavzeli tovrstnega stališča zgolj zaradi tega, ker je predlagatelj te novele opozicija; ideja vsekakor ni slaba. Vendar realizacija takšne spremembe le ni tako enostavna, kot jo poskuša na vsak način predstaviti predlagatelj. Ne zadostuje sprememba zgolj enega ali dveh členov

enega zakona in problem bo rešen. Gre za kompleksnejše posledice, ki bi jih povzročila uvedba enotnega računa, zato je na uvedbo slednjega nujno gledati celostno. Naj tudi povem, da Vlada ne spi, je aktivna tudi na tem področju in si strokovno prizadeva oblikovati pravno podlago, ki bo pripeljala do enakih učinkov, katerim sledi predlagatelj. V ta namen sta bila sprejeta že dva pravilnika, ostale rešitve pa praktično v kratkem. Verjamemo Vladi in pričakujemo, da bo del, ki ga pripravlja delovna skupina, lahko zaživel v roku, ki je že določen s programom za odpravo administrativnih ovir in zmanjšanje administrativnih bremen za 25 % do leta 2012, torej v letu 2011.

Vsa dejstva so predlagatelju znana, zato po eni strani ne moremo razumeti njihovega vztrajanja po kontinuiranem vlaganju zakonov s to isto vsebino, ki zgolj ustvarjajo balast. Torej, ne zaradi nesprejemljive ideje, vsekakor ne, ta nam je namreč blizu, temveč zaradi njene neizvedljivosti poslanci DeSUS ne podpiramo predlagane novele zakona o davčnem postopku, zato bomo glasovali proti sklepu o primernosti tega predloga za nadaljnjo obravnavo. Od Vlade pa seveda pričakujemo realiziranje tovrstnih ukrepov v smeri in časovni dinamiki, kot jo je napovedala. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Bogdan Barovič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

BOGDAN BAROVIČ: Še enkrat lep pozdrav, gospod podpredsednik. Kolegi, kolegice, gospod minister z novo sodelavko!

Kolegice in kolegi, v teh enajstih letih se včasih ob poslušanju nekaterih zakonov, ki pa so že res zgodba o zgodbi o zgodbi, zelo rad prelevim v navadnega državljana, ki ga malo bolj zanima, kaj se v tej državi dogaja, in posluša. In hvala bogu, da takšnih ni veliko! Hvala bogu, ker bi slišali, če se spomnite tisti, ki ste mojih let, pa tudi starejši, točno tisto reklamo: nova plošča, nova plošča... Stalno ista zgodba.

Začela se je pet let nazaj s pozivom Evropske unije za zniževanje administrativnih bremen. Tri leta nazaj je vlada obljubila, da bo to storila. Dve leti nazaj je bil prvič vložen ta zakon. Slišali smo isto zgodbo, da ni potreben ta zakon, vlada na tem dela, vlada bo to naredila, spoštujemo Evropo. Tri, štiri mesece kasneje, leta 2009, še enkrat isti zakon – ni treba sprejeti tega zakona, vlada že pripravlja in dela. Naslednje leto 2010: ni treba sprejeti tega zakona – nova plošča, nova plošča... Danes smo pet let po Evropi, smo tri leta od obljube vlade, da bo nekaj naredila, in dve leti od prve vložitve predloga tega zakona. Kje smo? Tam, kjer smo bili leta 2008! Nikjer! Ampak v tem času je propadlo stotine podjetij. Niso propadla zaradi tega, ker ni tega zakona, tudi zato pa vsekakor. Deset podračunov, krat 100 tisoč ali pa milijon plačnikov, krat nič cela in toliko evra provizij, je toliko in toliko 100 milijonov evrov, s katerimi so se zredile in odebelile banke, znotraj teh bank posamezniki z milijoni odpravnin in še nekateri drugi, s plačami nad 10 tisoč evrov, tisti, ki pa so to plačevali, so pa propadli. Tako je. Tako je!

Prvič sem razumel, da takšen zakon ni tako enostavno narediti. Ni tako enostavno oblikovati en račun in nanj potem plačati vse obveznosti in potem to razdeliti. Ni enostavno, ker je treba imeti računalniško podporo, ker je treba zgraditi sistem. Pri toliko sto uradov, ki so se spremenili v javne agencije, bi naredili pa še eno agencijo, ki bi se s tem ukvarjala, če jih je že 200, 500, 700. Sploh ne vem, koliko je agencij in katera kaj dela. Nič! Pa vsaj SDK vrnimo nazaj! Nič se ne dogaja! Vem, kje je – mogoče tudi tista knjiga in film Catch 22. Mogoče zaradi tega, ker potem bi se pa videlo, kdo ne plačuje zdravstvenih, pokojninskih prispevkov za delavce, pa bi jih moral, kdo ne plačuje svojih obveznosti. V tem je catch, ker se zgubijo te položnice, ti podračuni, izginejo. Ne vem, kdo lahko še vidi v predlogu takšnega zakona politično nagajanje. Tak sploh ni več za sem! Tri leta govorimo o isti zgodbi! Pa če smo bili v Slovenski nacionalni prvič skeptični, smo tudi priznali in smo rekli – spomnim se svojega govora –, ne govoriti, vi na tej strani, vi ste imeli oblast takrat, tudi vi ste malo krivi. Tako sem rekel. Imam magnetogramski zapis. Sem bil pošten do vseh. In ne moremo kriviti samo te vlade. Ampak to je bilo pred tremi leti, dve leti nazaj, ker sem upal, da bo ta vlada nekaj naredila. Ampak ni nič! Saj ni drugačna potem od tiste, če že krivijo, da ta vlada ni nič naredila. Sem slišal že tretje leto, da nekaj bo. In celo sem slišal, da naj bi se te zadeve urejale s pravilniki. Če je meni znano. V 11 letih sem se vsaj tega naučil, da vsi podzakonski akti morajo biti usklajeni z zakonskimi. In če je nov pravilnik, ki je drugačen, ki naj bi uvedel en račun, je seveda verjetno v neskladju z zakonom, pomeni, da bo treba zakon spremeniti. Rad bi rekel: "Vlada, čakam vas, podprli vas bomo z vsemi štirimi. Naredite enkrat za vse te plačnike..." Ti podjetniki se iz dneva v dan preživljajo, komaj zberejo tisti denar, da ga dajo delavcem – tisti, ki še pošteno delajo –, za plačo, zberejo, da bodo te prispevke in davke plačevali in potem plačujejo stotine računov in podračunov in plačujejo ne vem koliko provizij. Usmilite se tega podjetnika in vseh tistih ljudi vsaj pri teh provizijah, da bo tam prišparal kakšen evrov in kakšen cent. Pomagajte mu na tak način. Saj ne bomo pomagali predlagatelju SDS ali pa Slovenski nacionalni stranki, ki se danes strinja in bo ta zakon podprla. Ne! Tistim ljudem! Da bomo vendarle poenostavili nek način dela in da bomo začeli skupaj razmišljati, kako pomagati ljudem Ali pa enostavno povejte! Naj ta vlada reče, tako kot tudi pri prejšnjem zakonu, da ni za takšen način, in naj reče, da ga ne bo sprejela. In pika. Ne pa tri leta obljubljeni in nič narediti. Saj ima pravico, je pač mogoče boljša, bolj pametna, ima drug način rešitve. Ampak v treh letih – leta 2008 ga je obljubila, ga še nismo videli! In kaj reči drugega, kot da ta ubogi zakon s petimi členi sprejeti. Samo pet jih ima. Ali pa naj Vlada napiše novega s 100 členi! Samo naj nekaj naredi! In sedaj govoriti, kako se ne da, mi bomo, mi se strinjamo, ampak ne bi. Mi se strinjamo. Piše: "Vlada Republike Slovenije se zaveda pomena poenostavitve sistema plačevanja davkov in drugih dajatev..." Vendar se tudi strinja, da je treba zagotoviti enostavno plačevanje obveznosti dajatev, vendar predloga zakona ne podpira, ker ni primeren

za nadaljnjo obravnavo. Te dikcije ne razumem več, enostavno je ne razumem. Ne morem se strinjati z vsem, kar mi predlagajo, ampak se s tem ne strinjam. To ni več v moji glavi, niti v glavi mojih kolegov, pa mislite, kar hočete. Dosti je teh obljub, dosti je teh zavajanj in laži, pokvarjene plošče. Enkrat želimo odkrito besedo: ta zakon je bebast, je neumen, nočemo, da se sprejme. Pika, konec. Naredili bomo drugega. In ga naredite! Ali pa podprimo vsaj nekaj, da se bo vsaj nekaj premaknilo. Če bo pa slab, bomo pa tako videli. Toliko zakonov je bilo že sprejetih, pa smo videli, da so slabi, pa smo preživeli – zaenkrat še.

V Slovenski nacionalni stranki ga podpiramo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Vili Rezman bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev. Prosim.

VILI REZMAN: Skupina nepovezanih poslancev Solidarnost se zavzema za to, da se nadaljuje razpravljanje o predlogu zakona, smo za to, da Vlada pomaga iskati rešitve na tista vprašanja, za katera je v svojem mnenju zapisala, da niso dovolj razčiščena, in da na koncu najdemo tudi rešitve, ki bodo za večino v Državnem zboru sprejemljive, in za tiste, o katerih je tukaj govora, dobre.

Rad bi zaradi pogostega zamenjevanja smisla še enkrat poudaril, da podpora nadaljnji razpravi ni enako podpora zakonu, kakršen je zapisan od prve do zadnje črke. Pomeni podporo poskusu iskanja izboljšave predlaganih tekstov.

Pred kratkim smo dobili vabilo na forum slovenskih obrti in podjetništva in tam bodo zagotovo našteje vse zahteve, ki so jih imeli v preteklih letih, povedali bodo, kaj je uresničenega, in najbrž bodo povedali tudi, kaj ni, in pri tem, kar ni uresničeno, bodo najbrž vztrajali kot pri eni izmed nalog, ki jo je treba še razrešiti. Problem, ki ga ta predlog zakona obravnava, je točno eden izmed teh predlogov, ki so bili že zdavnaj navrženi in ki do danes niso bili ustrezno uresničeni. Naj spomnim, da je Obrtno-podjetniška zbornica v letu 2008 v približno takšnem času kot sedaj v pisni obliki v brošuri zapisala to zahtevo, da je v istem letu tudi Gospodarska zbornica Slovenija zapisala to v svojem programu za izboljšanje konkurenčnosti in je po tej logiki bilo to predlagano že kakšno leto poprej in ne prejšnja in ne zdajšnja vlada nista odreagirali na to tako, kot bi verjetno gospodarstvo pričakovalo. Logično je potem, da se pojavljajo tudi pobude, četrti sedaj po vrsti, če sem prav štel, poslanskih skupin oziroma poslancev, da se to, kar je bilo že zdavnaj navrženo kot problem, vendarle razreši. Bistvo problematike oziroma zahtev je ves čas isto: zahteva se, da se vplačuje na skupni račun, da se vplačuje z enim nakazilom, da se potem po ključu to razdeli, da se na ta način zmanjša število računov, da se na ta način zmanjša število provizij, ki so plačane, da se zmanjšajo administrativne ovire in stroški, ki jih gospodarstvo v zvezi s tem ima. Pričakuje se, da se bo na ta način, ne vem, če se bo dramatično, ampak nekoliko zvišala tudi likvidnost in konkurenčnost zlasti malega gospodarstva. Odgovor Vlade Republike Slovenije na te zahteve je

tako rekoč ves čas enak: Vlada se strinja z osnovno ambicijo, v zadnjem mnenju nas opozori tudi na to, da smo s tem začeli ne leta 2005, takrat, ko je Svet Evropske unije, Evropski svet sprejel program minus 25 %, ampak je že 10 let od danes nazaj, in da se je precej tudi naredilo za prebivalce, za posameznike pri nas, precej so razbremenjeni administrativnih ovir. Nismo pa z enakim tempom razbremenjevali gospodarstva in gospodarstvo vztraja pri tem, da se ta tempo pospeši. Tisti, ki podpirajo to idejo gospodarstva, zagotovo imajo prav. Vlada, ko podpira sama tudi osnovno idejo, zapiše, tako kot zelo pogosto: vendar, če, ampak in tako naprej. Dokler se ne bomo teh če-jev pričeli razbremenjevati na način, da bomo zahteve uresničevali, se bomo vrteli zmeraj v istem krogu in problemi bodo ostajali; namesto da bi se razreševali, se bodo samo perpetuirali in večkrat, ko se ponovijo – danes smo to slikovito slišali –, bolj se nam to upira. In nekoč bo popertuiranje, to obračanje vedno iste pokvarjene plošče... Torej, to se v nekem trenutku mora nehati, in sicer z zavezo Vlade, tako, ki bo konkretizirana, operativna, da bo to v sprejemljivo kratkem času tudi v resnici uresničeno.

Gre torej za to, da nepovezani poslanci tako kot Vlada podpiramo osnovno idejo, da podpiramo presijo, da Vlada prične to čim prej tudi konkretno pripravljati – ne samo, kar zadeva ta zakon, ampak tudi, kar zadeva vse ostale zakone, ki so vezani na to, če se ta zakon sprejme. Vlada jih je lepo zapisala, kateri vse zakoni se morajo spremeniti. Če bi danes imela Vlada pripravljene osnutke sprememb tistih zakonov, bi danes mi verjetno z veliko večjim veseljem razpravljali o tem, kot pa razpravljamo, ko nimamo pred seboj prav nobene zaveze in tudi prav nobenega osnutka ali predloga sprememb tistih zakonov, ki morajo biti še spremenjeni.

Zato pač predlagamo v tej ali pa odgovarjamo v tej naši poslanski skupini na izzive tako, da pravimo: lotimo se že vendar reševanja teh ključnih vprašanj, prej bomo na skupnem cilju, kot če bomo samo tretjič, četrtič in ne vem kolikokrat že obljubljali in s temi obljubami pravzaprav upočasnjujemo naš tek tako daleč, da smo že skoraj nehali teči.

Mi bomo podprli predlog, da se nadaljujejo obravnave, da tečemo ta maraton naprej, tako da bi v spodobno doglednem času prišli tudi do cilja.

PODPREDSEDNIK FRANCE ČUKJATI: Hvala.

Gospod Bogdan Čepič bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Prosim.

BOGDAN ČEPIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav ministru, sodelavki, kolegice in kolegi.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov ne bomo podprli nadaljevanje zakonodajnega postopka Predloga zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku, ki ga je predlaga Poslanska skupina SDS s prvopodpisanim poslancem Jožetom Tankom.

Skupina poslancev predlaga spremembe v zakonu o davčnem postopku, kar je z današnjim

predlogom predlagala že štirikrat, in sicer junij 2009, november 2009, julij 2010 in sedaj ta predlog, ki ga obravnavamo. Namen predlaganega zakona je, da se uvede pravica do možnega enotnega nakazila vseh davčnih obveznosti na skupni račun in njihova delitev po ustreznem ključu, s čimer bi se bistveno zmanjšala administrativna obremenitev slovenskih podjetij. Ali se bo bistveno zmanjšala administrativna obremenitev, ker se bodo plačevali prispevki na en transakcijski zbirni račun, pa predlagatelj ne utemeljuje. V mislim imam seveda izračun prihrankov in rešitve, ki bi s tem bile podane. V Poslanski skupini Socialnih demokratov, tako kot trikrat do sedaj, še četrtič pozdravljamo isto pobudo o zmanjšanju administrativnih ovir za slovenska podjetja. Povedati pa moramo, da je ta pobuda o zmanjšanju administrativnih ovir nastala že marca 2007 v Svetu Evropske unije, s ciljem, da se izvede do leta 2012, saj gre za obsežen proces in ne samo za eno posamezno področje, kot je plačilo nekkih prispevkov preko vstopne točke oziroma ene operacije. Žal pa prejšnje vlada v letu 2008 tega ukrepa ni izvedla v realizaciji programa ukrepov odprave administrativnih ovir, čeprav je bil predviden, verjetno zato, ker je ocenila, da je to večji poseg v administracijo države in ne tako enostaven, kjer z eno uredbo ali z enim zakonom pač samo to združiš. Kljub temu pa se koalicija in Vlada zavedata pomembnosti pomena poenostavitve sistema plačevanja davkov in drugih obveznosti, zaradi tega je ta ukrep določen kot eden od ukrepov zmanjšanja administrativnih ovir v okviru ostalih ukrepov, ki jih sedaj snuje v ciljih in ukrepih na področju spodbujanja konkurenčnosti oziroma pakta za evro. Vlada je maja 2009 imenovala posebno delovno skupino za poenostavitev sistema obračunavanja in vplačevanja davkov, prispevkov, drugih obveznosti in dajatev ter ostalih javnofinančnih prihodkov. Obseg dela je izjemno velik, saj je treba pregledati in verjetno tudi dopolniti ali najti rešitev za preko 3 tisoč 500 raznih zakonov, predpisov, uredb, ki pomenijo administrativne obremenitve in so ocenjeni na cca milijardo in pol evrov. Kolikor mi je znano, je možen prihranek za cca 300 do 370 milijonov, ko bodo tako ali drugače ostali gospodarstvu in državljanu, saj jih bodo zmanjšale administrativne obremenitve, kar si pač predstavljamo pod tem terminom.

Prav tako je v programu Vlade Republike Slovenije za odpravo administrativni ovir in zmanjšanje administrativnih bremen za 25 % vključen tudi ukrep poenostavitve sistema plačevanja davkov in drugih obveznih dajatev, kot predlagajo predlagatelji tega zakona. V programu je določeno, da se prouči možnost poenostavitve sistema tako, da se zmanjša frekvenca vplačevanja zneskov, ki so nižji od na primer določene višine, z letnim oziroma polletnim nakazilom v enkratnem znesku in znižajo bančne provizije. Rok za uvedbo tega sistema pa je planiran kot leto 2012, mogoče nekateri ukrepi že celo v letu 2011.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov ne moremo podpreti predlaganega zakona, ker so načini plačevanja obveznih dajatev urejeni v različnih zakonih, zato je pri pripravi predloga zakona z navedeno vsebino treba proučiti možnosti enotnega vplačevanja v kontekstu teh zakonov. In

sicer: zakon o obdavčenju, Zakon o davčnem postopku, Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, Zakon o zdravstvenem zavarovanju in zdravstvenem varstvu, Zakon o prispevkih za socialno varnost in še bi jih lahko našteval, saj je Vlada pri tem, ko želi zmanjšati administrativna bremena, pregledala, kot sem že dejal, več kot 3 tisoč 500 zakonov in to je res zelo velik obseg dela.

Seveda je pri tem treba predlagatelje opomniti, da že veljavna zakonodaja sedaj omogoča zavezancu za davek plačila več dajatev in jih nadzira en nadzornik, ki zapade v plačilo isti dan, z enim nalogom. V tem primeru se nadzornik in zavezanec za davek izmenjata specifikacijo, to je obračun zneska plačila. Oznaka tega obračuna mora biti pravilno vpisana v sklic na plačilnem nalogu. Takšna plačila zavezanci za davek plačujejo na prehodni podračun nadzornika, s katerega nato nadzornik razporedi dajatve na ustrezne plačilne podračune, v teh primerih se plača provizija le za en nalog.

Zaradi navedenih dejstev, da je treba predlagano rešitev urediti sistemsko v več zakonih, bo Poslanska skupina Socialnih demokratov glasovala proti predlogu, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Iztok Podkrižnik bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Prosim.

IZTOK PODKRIŽNIK: Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani minister, spoštovani poslanci!

Vsi se strinjamo, da je zaviralni oziroma pospeševalni dejavnik podjetniške rasti in izvoza birokracija, delovna zakonodaja, prispevki in druge obdavčitve.

Predlog zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku predlagamo - zakaj? Podjetništvo odpušča vse več ljudi. Glavni razlog za premajhno dinamiko podjetništva lahko pripišemo, konec koncev, tudi birokraciji. Svet EU je marca leta 2007 sprejel sklep, da se bodo administrativna bremena, izhajajoče iz zakonodaje EU, do leta 2012 znižala za 25 %. Hkrati je evropski ministrski svet povabil tudi države članice EU, da na nacionalni ravni postavijo podobno ambiciozne cilje. EU brez aktivnosti na nacionalnih ravneh zastavljenega cilja ne more doseči. Na podlagi raziskav je bilo namreč ugotovljeno, da so za prevelike administrativne obremenitve gospodarstva krive države članice same, ker pri prenašanju evropske zakonodaje na nacionalni nivo uvajajo nepotrebne birokratske postopke oziroma ne odpravljajo obstoječih.

Najbolj razvite države članice EU so se projektov za odpravljanje administrativnih ovir in poenostavitve zakonodajnega okolja lotile že bistveno pred Evropsko komisijo. Tako je Nizozemska razvijala metodologijo za merjene administrativnih stroškov, v letu 2005 pa je zadevo pri zniževanju administrativnih stroškov prevzela tudi Evropska komisija. Poleg Nizozemske so pomembne aktivnosti potekale tudi v Veliki Britaniji

in na Danskem. S sprejetjem akcijskega programa v smeri minus 25 na ravni EU se je sprožil val aktivnosti tudi v drugih državah članicah.

V Sloveniji so se aktivnosti za odpravljanje administrativnih ovir začele že pred letom 2000. Razlika med projekti na ravni EU in drugih držav članic ter našimi nacionalnimi aktivnostmi je predvsem v tem, da so bile naše aktivnosti na začetku in še do leta 2005 usmerjene predvsem v razbremenitev državljanov. Šele v zadnjem času so s sprejetimi vladnimi programi od leta 2006 naprej aktivnosti usmerjene tudi v razbremenitev gospodarstva. Slovenija je začela sistematično zniževati administrativna bremena v letu 2007, ko je sprejela tudi cilj, da bo do leta 2010 znižala administrativna bremena za 25 % na področju delovnoprane zakonodaje. Žal je v tem času teh aktivnosti na področju odpravljanja administrativnih ovir praktično premalo, nekaj je bilo delano na tem, jih pa skoraj ni zaznati. Zato želimo predlagatelji s to novelo zakona ne samo odpraviti določeno birokratsko oviro, ki tare podjetje, zlasti mala oziroma mikro podjetja, ampak želimo tudi spodbuditi Vlado, da se končno že začne z nadaljevanjem celovite in sistemske administrativne razbremenitve gospodarstva in samega prebivalstva in s tem ustvariti boljše pogoje za dinamična podjetja, ki lahko nadpovprečno povečujejo sam izvoz, ki je v teh časih, v krizi še tako pomemben.

Cilj spremembe in dopolnitve predlaganega zakona je pravica do možnosti enotnega nakazila vseh davčnih obveznosti na skupen račun in njihova delitev po ustreznem ključu. S tem bi se bistveno zmanjšala administrativna obremenitev slovenskih podjetij, kar nekaj finančnih prihrankov in izboljšanje likvidnostnega položaja, ki jo ta zakon prinaša, pa je še posebej pomembnih v času gospodarske krize, zlasti za mikro in malo podjetje.

Zdaj, če čisto tako poenostavim, tudi morje je sestavljeno iz kapljic. Vsak tak predlog, kakršenkoli, pa tudi če je mali korak naprej, pomaga, bom rekel, slovenskemu gospodarstvu in s tem tudi postavlja samo malo gospodarstvo v konkurenčen boj z drugimi konkurenti izven Slovenije. Verjetno je cilj EU, da se bo dobiček v prihodnjih letih v svetovnem merilu meril v evrih, ne več v dolarjih, kot je temu sedaj. Upajmo.

Predlagane dopolnitve zakona nimajo učinkov na javnofinančna sredstva. Za izvajanje zakona ni treba zagotoviti dodatnih sredstev. Mislimo, da bi bilo treba takoj izboljšati, nadgraditi informacijske sisteme, se pravi, časovna komponenta verjetno ni omembe vredna. Podjetja se danes morajo dnevno prilagajati in nekako implementirati, se pravi, po zakonu voditi računovodstva in sprejemati to zakonodajo na tem področju. Se pravi, sproti morajo nadgrajevati svoje informacijske sisteme in to pomeni za podjetje veliko časa, za čas pa vemo, da pomeni konec koncev tudi denar.

Glede zakona, ki ga pripravlja Vlada, če povem, je tako, kot da bi čakali v Sloveniji veliko korporacijo, ki bo rešila celo slovensko gospodarstvo. Mislim, da temu ni tako, da to ni rešitev, Slovenijo bo rešilo samo domače gospodarstvo. In tudi od slovenskega gospodarstva

je odvisno, na kakšen način v Državnemu zboru sprejemamo zakone in kako hitro jih sprejemamo, kajti vemo, kakšna je situacija v slovenskem gospodarstvu. Tudi to je en korak naprej, kar pač mi predlagamo, in bi rekel, da ta predlog podprimo, ker vsaka dobra stvar, ki je tukaj sprejeta, verjemite, da je dobra tudi za slovensko podjetje. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev. Pozival bom samo tiste, ki ste v dvorani, in ste prijavljeni oziroma ste še prijavljeni. Besedo ima Alenka Jeraj, pripravi naj se gospod Čepič. Alenka Jeraj se odpoveduje. Gospod Čepič, poglejte, ste že na vrsti. Želite razpravljati? Izvolite... / oglašanje iz dvorane/... Hvala. Želi še minister? Izvolite. Se odpoveduje.

Predlagatelj, gospod Likar, izvolite, imate besedo.

RADO LIKAR: Hvala lepa.

Mislím, da se spodobi, da spregovorim na koncu vsaj v imenu predlagatelja. Iz vseh teh stališč poslanskih skupin, iz razprave moram, žal, ponovno ugotoviti, da se je Vlada zopet postavila na okope s trditvijo, da se pač to ne da spremeniti. Sprašujem se, ali so ti predlogi, ki jih predlagamo, ki prihajajo s strani Slovenske demokratske stranke, res vsi tako, bom rekel, nesmiselni. Namreč, ta predlog zakona, ki predvideva plačilo vseh davčnih in zakonskih obveznosti z eno položnico, se mi zdi, še posebno v teh časih, še kako dobrodošel in smiseln, saj konec koncev tudi tako gledajo naše državljanke in državljani. Vse gre v bistvu v eno malho. Po svoje razumem, zakaj je treba toliko položnic, ker sem si zadnjič ogledal plačilo teh prispevkov, recimo, za podjetnika oziroma za te, ki si sami plačujejo obveznosti. Saj računi, po starem žiro računi ali po novem podračuni, so v bistvu enaki. To je ta tako imenovani prehodni račun 844, le sklic je drugačen. Seveda to davčni upravi pomaga pri evidentiranju plačila, kdo je vplačal, za kakšen namen in tako naprej. To je po eni strani treba razumeti, po drugi strani pa to pomeni dodatno obremenitev tako s stroškovnega vidika kot časovnega vidika vseh teh, ki so primorani uporabljati ta sistem. Zdi se mi tudi, pa brez slabega namena, oziroma imam občutek, da Vlada oziroma ministrstvo vse preveč napora vlaga v argumentacijo, zakaj ta predlog ali določen predlog ni dober. Namesto da bi Vlada v času krize ta sistem racionalizirala, posodobila, se poslužujete, bom milo rekel, zagovarjanja tega obstoječega sistema in se niste pripravljali pogovarjati o kakršnikoli izboljšavi. Mislím, da ni dobro, da Vlada ohranja nek sistem, ki dokazljivo ni dober, ki je dokazljivo drag in ki dela nepotrebne stroške tistim, ki so, kot rečeno, ta sistem primorani uporabljati.

Prej je bil omenjen tudi pakt za evro oziroma ta francosko-nemški vlak, kjer naj bi v tem paktu predvideno, da se prihrani 350 do 370 milijonov evrov. Mislím, da bi bil sprejem tega zakona oziroma zakonito tega sistema tudi en tak doprinos k tem prihrankom. Ker če to ni, ne vem, kaj bi še lahko bilo.

Računam tudi na to, da je kar nekaj poslanskih skupin apeliralo na to, da se ohrani ta

predlog v parlamentarnem postopku, da se ga po možnosti in po potrebi dodela in da se sprejme neka novela zakona, ki bo ne samo všečna vsem, ampak tudi koristna. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: S tem smo končali razpravo vseh tistih, ki ste bili prijavljeni in ste želeli besedo. Sprašujem pa, ali želi še kdo razpravljati glede na preostali čas. Gospod minister, tudi vas bomo upoštevali. Odpiram prijavo.

Gospod Podkrižnik, izvolite. Pet minut.

IZTOK PODKRIŽNIK: Hvala lepa za besedo.

Želel bi samo na nekaj še opozoriti. Podjetniki ne sprašujejo, če so zakoni dobri ali so slabi. Se pravi, vse skupaj vidimo potem ob zaključnem računu. Se pravi, bilance so dobre ali so slabe. Se pravi, za ta stanja, kakor so v bilancah, pa veliko pripomore tudi sama zakonodaja, kakor pač mi tukaj predpišemo oziroma sprejmemo.

Prej sem rekel, da Slovenija nekako čaka eno korporacijo, kako ta bo rešila Slovenijo. Moramo vedeti, da tega ne bo in ne bo tako. Slovensko gospodarstvo bo rešilo samo slovensko gospodarstvo, to so mikro, mala, srednje, velika podjetja. To je ključnega pomena. Se pravi, zakonodaja, kakršno mi sprejemamo, mora biti zelo zelo dobro napisana, da bo tem podjetjem v pomoč, da bodo lahko lažje funkcionirala. Pa manj tega, kar se tiče birokracije in vsega tega, da se lahko bolj posvetijo svojemu "kor biznisu", da delajo posel, ne pa, da se ukvarjajo s papirologijo. Mislím, da je to ključnega pomena in ta predlog daje tudi eno možnost, da podjetniki lahko malo boljše tudi s tega zornega kota funkcionirajo.

Verjetno bo treba nekaj več narediti na samem informacijskem sistemu, s tem se strinjam in tudi tukaj pozdravljam, da je Vlada nekaj naredila na tem področju. Tudi oba sprejeta pravilnika tudi kažeta pozitiven premik naprej. Se mi pa zdi, da bi tukaj morali to časovno komponento res malo skrajšati, zožiti, da dejansko gospodarstvo začuti ta pozitiven impulz, ki ga lahko skozi zakonodajo mi tudi ponudimo.

Tako bi vas še enkrat prosil, da pokažemo nek interes, da pokažemo temu slovenskemu gospodarstvu, malemu podjetniku, da tukaj mislimo na njega in o njih. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Grill.

IVAN GRILL: Hvala lepa.

Tukaj se ponovno kaže neuslišanost naših predlogov. Bilo je že danes rečeno, da ta predlog obravnavamo četrtič in verjetno ga bo treba obravnavati ponovno, ker vedno naleti dober predlog na gluha ušesa. Prepričan sem, da bi prej gluhega uspeli prepričati, da bi uslišal to, kot pa Vlado. Gospod minister, poglejte, ti razlogi ali pa navedbe s strani tistih poslanskih skupin, ki temu zakonu nasprotujejo, niso več prepričljive. Če bi bila volja, bi se zagotovo našla rešitev že od leta 2009, kar pomeni, da je dve leti za nami, pa se ta stvar še vedno ni uredila. Zakaj govorim o letu 2009? Takrat smo prvič ta predlog vložili; s strani Vlade, s strani poslanskih skupin koalicije je bila razlaga, da se

pripravlja sistemska rešitev. Vedno za vsak zakon, ki ga mi vložimo ali predlagamo, se potem nesporejete argumentira s tem, da se išče ali pa pripravljata sistemska rešitev, ki pa je žal še vedno ni.

Glejte, strošek za položnice ni majhen strošek. Resnično ni majhen! Vedno vidimo, da so ti zneski visoki, poleg tega je tukaj tudi nekaj nepotrebne administracije, tudi pri samih podjetnikih. In malemu podjetniku, ki se mora ravno tako ukvarjati s tolikimi položnicami kot neko veliko podjetje, je to nepotrebno breme. In kdo je lahko v takšni situaciji, v kakršni je Slovenija, bolj fleksibilen, bolj prilagodljiv različnim gospodarskim razmeram, težavam, kot so to mali podjetniki? Za njih bi bilo treba več posluha, da se jim stopi naproti, ne samo s tem predlogom. Takih predlogov je bilo še kar nekaj, tudi sami so jih veliko predlagali, pa jih Vlada ali ni želela upoštevati v celoti ali jih je pa upoštevala predvsem v tistem delu, kjer je v bistvu bilo vsega skupaj bore malo narejenega, da bi se poslovanje in tudi možnost, da se spopadejo s to krizo kakorkoli uresničilo. Ne nazadnje bi bilo smiselno razmišljati tudi pri upokojencih, s tistimi najnižjimi pokojninami, da se jim nek način omogoči, da se celo za določene storitve brezplačno zagotavlja plačevanje. Kot mi je znano, mislim, da je občina Postojna sama uredila na ta način, da je za storitve, od komunale pa vse tisto, kar je povezano s podjetji, ki so v občinski lasti, da imajo možnost plačevanja na določeni finančni instituciji oziroma banki, brezplačno. O tem bo treba razmišljati verjetno tudi še v kakšni drugi občini, ampak to bila lahko bila tudi neka gesta, nek način, da se tudi Vlada loti neke sistemske rešitve, da se na tem področju nekaj skuša prihraniti za tiste ljudi, ki se resnično iz meseca v mesec s težavo prebijajo. Kot sem povedal, znesek za položnice je velik in ob določenem številu položnic to predstavlja veliko breme. Poglejte, sam sicer zdaj težko sodim v imenu poslanske skupine, ampak če bo predlog ponovno zavržen, ga bo treba verjetno vložiti ali v jeseni ali pa kakorkoli, da vas bomo vedno znova opozarjali. Če ne drugega, smo pa vsaj vztrajni in mislim, da smo s svojimi argumenti lahko tudi dovolj prepričljivi.

Tako bom seveda podprl to, da gre ta zakon v nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. FRANČ KRIŽANIČ: Hvala lepa.

Samo v informacijo, od kod ta 1. julij, da vas zopet spomnim. 1. julij je rok, ko bomo vzpostavili nov informacijski program, novo informacijsko podporo, globalno; se pravi, v celoti za slovensko davčno upravo. Imenuje se eDIS, je zelo moderen. Kar trije ali pa dva razpisa sta padla in končno je to uspelo, zato je tudi ta zamik, saj so že prejšnji nosilci ekonomske politike poskušali to poenostaviti, pa niso imeli informacijske podlage. Za poenostavitev rabite informacijsko podlago. Ta bo vzpostavljena 1. julija, dela tečejo po načrtih in takrat bomo imeli 4 namesto 3 tisoč računov in podračunov, ker je sedaj izjemno komplicirano, imeli bomo 4: enega splošno za državni proračun, enega za občinski proračun, za zdravstveno in pokojninsko

blagajno. Potem bomo pa razpravljali, morda v naslednjih pobudah, da se še to naprej združuje, vendar je zaenkrat ocena, da naj bi bili zaradi transparentnosti ti štirje ločeni.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

S tem zaključujem razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v torek, 29. marca 2011, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

In prehajamo na **14. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O NEPREMIČNINSKEM POSREDOVANJU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 27 poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo. Gospoda ministra dr. Roka Žarniča še ni med nami, zato se bomo morali zadovoljiti kot z dopolnilno obrazložitvijo z obrazložitvijo, ki ste jo prejeli z gradivom zakona.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Presečnik, Urh, Majhenič, Magajna, Pečan... Majhenič, ja.

Izvolite, imate besedo, predstavili boste stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

SILVEN MAJHENIČ: Hvala za besedo, gospod predsedujoči.

Osnovni cilj, ki mu sledi Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nepremičninskem posredovanju, je uveljavitev direktive, kar prestavlja uskladitev s pravnim redom Evropske unije ter uskladitev z določili zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij. V predlogu zakona se tudi podrobneje urejajo pogoji za opravljanje storitev ponudnikov in državljanov tretjih držav. Predhodno sta bila v Državnem zboru sprejeta dva zakona o spremembah in dopolnitvah, ki sta urejala sorodni področji, Zakon o geodetski dejavnosti in Zakon o graditvi objektov, ki sta omogoča opravljanje geodetskih in projektantskih storitev državljanom Evropske unije in ponudnikov iz tretjih držav.

V Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke imamo pomisleke, da sprejetje Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nepremičninskem posredovanju za Slovenijo ne bo prineslo nič dobrega, tako kot so poznane izkušnje z arhitekturnim načrtovanjem, ko tuji arhitekti projektirajo objekte na slovenskem ozemlju, ko arhitekt iz Londona oblikuje in zasnuje novo stanovanjsko okolico nekje na Gorenjskem in ko oblikovanje objektov nima niti najmanjše povezave z oblikovanjem na Slovenskem. Ob sprejetju Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nepremičninskem posredovanju se še posebej porajajo druga vprašanja, kar pomeni za Slovenijo sprejetje nove zakonodaje s področja

nepremičninskega poslovanja. Bo s sprejetjem res pridobila in privabila tuje nepremičninske posrednike, ki bodo ustvarili zdravo nepremičninsko okolje ali pa bo le omogočila razvrednotenje in potujčevanje slovenskega ozemlja? Verjetno nič dobrega.

V Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke že sedaj opozarjamo na množično razprodajo slovenskega ozemlja. Še nedavno smo v poslanskem vprašanju opozarjali na italijanizacijo slovenskega Krasa, kjer namesto slovenskih krajevnih tabel že stojijo italijanske. Pravih podatkov, kaj se dogaja na nepremičninskem trgu na področju Krasa in kakšen je delež tujih kupcev nepremičnin v Sloveniji, nima nihče v državi. Po podatkih Dursa so tuji državljani od vstopa Slovenije v Evropsko unijo do lanskega decembra kupili 3 tisoč 571 nepremičnin, italijanski državljani skupaj 1 tisoč 14, od tega je bilo od 633 nakupov zabeleženih na Davčnem uradu Koper in 174 na Davčnem uradu Nova Gorica. Podobne zgodbe se dogajajo tudi po Goriškem in Prekmurju, kjer je še posebej zanimiva odprodaja slovenskih zemljišč in objektov Angležem in Škodom.

Seveda se v Slovenski nacionalni stranki sprašujemo, kdaj se bodo zaščitila slovenska obmejna območja in tam nahajajoče nepremičnine. Sprašujemo se tudi, kaj pomeni, da se rok za uveljavljanje zaščitne klavzule o omejitvi prodaje nepremičnin tujcem v obmejnem pasu izteče že 1. maja letos. Je mogoče, da Vlada Republike Slovenije na nek tih način Italiji na novo dopušča uresničevanje Rapalske pogodbe?

Zavest Slovencev bi se morala krepiti tudi na tak način, da bi jim bila slovenska zemlja neprecenljiva, slovenske nepremičnine pa biser, ki se ga ne poklanja tujcem za ceno direktiv neke skupnosti, ki išče le zaslužek.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Borut Sajovic bo predstavil stališče Poslanske skupine Liberalne demokracije Slovenije.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsedujoči, za besedo.

Obravnava novela Zakona o nepremičninskem posredovanju predstavlja predvsem uskladitev področja nepremičninskega posredovanja s pravnim redom Evropske unije. Njena uveljavitev bo tako v praksi omogočila nediskriminatorno opravljanje storitev posredovanja v prometu z nepremičninami v Sloveniji nepremičninskimi družbami s sedežem v državah članicah Evropske unije, pa tudi znotraj evropskega gospodarskega prostora, tistim s sedežem v Švici ali pa s sedežem v državi, s katero je sklenjen mednarodni sporazum. Novela bo ravno tako omogočala tudi možnost, da pridobi status nepremičninskega posrednika državljan vsake države članice Evropske unije, evropskega gospodarstva, prostora in Švice, ki bo dokazal, da je že pridobil poklicno kvalifikacijo v državi članici Evropske unije in tako naprej. Status pa bo lahko pridobil tudi po postopkih, ki jih predpisuje ta zakon.

O teh vsebinskih rešitvah nihče od nas nima pomislekov. To smo kot članica Evropske unije

dolžni storiti in tudi prav je tako. Vendar pa novela poleg tega močno posega tudi v dosedanjo ureditev odnosa med potrošnikom na eni strani in nepremičninsko agencijo oziroma nepremičninskim posrednikom. Novela namreč uveljavlja prosto določanje višine provizije in opravljanje dejavnosti posredovanja brez omejevanja trajanja posredniške pogodbe. Tak predlog je že sprožil precejšnje nasprotovanje, tudi Zveza potrošnikov ocenjuje, da takšen predlog bistveno znižuje varstvo potrošnikov od stanja, ki ga imamo v Sloveniji danes. Veljavna ureditev – torej, predpisana je največ 4 % provizija in največ 9-mesečni rok trajanja posredniške pogodbe – implicitno priznava, da trg storitev nepremičninskega posredovanja v praksi ni deloval ustrezno in da so bile na njem prisotne anomalije, kar je opravičevalo takšen poseg na trgu.

Iz predlagane novele pa bi lahko zaključili da trg zdaj deluje urejeno in brez anomalij, v praksi pa vsi vemo, da temu ni tako. Za kaj takšnega nam Vlada ne predloži nikakršne analize. Zanimiv, recimo za razpravo, bi bil podatek, ali se je Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence že ubadal s problematiko tega trga, pa tudi, kakšne in koliko ukrepov je na tem trgu izvedel Tržni inšpektorat Republike Slovenije od uveljavljanja zakona v praksi in do danes. Žal, tega iz predloga zakona ne izvemo.

Ob tem pa je treba omeniti tudi stališče zbornice za poslovanje z nepremičninami pri Gospodarski zbornici Slovenije, ki odpravo obeh omejitev podpira, hkrati pa si želi dopolnitve, ki bi popešile uveljavljanje tržnega reda, in sicer zlasti z delovanjem zbornic in združenj s tega področja. Torej, uveljavitev večje avtonomne tržne regulacije. Zbornica nadalje tudi argumentirano opozarja, da je na tem področju treba zagotoviti več reda, več preglednosti, še posebej pa očistiti trg črnih in sivih posrednikov ter tako odpraviti možnosti za pojavljanje tako imenovane nelojalne konkurence. Črtanje maksimalno določene provizije za opravljeni posel posredovanja Vlada utemeljuje predvsem z direktivo Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu. Po tej direktivi mora morebitno določitev najnižjih ali najvišjih tarif, ki jih mora ponudnik upoštevati, država članica utemeljiti s pomembnimi razlogi, ki se nanašajo na javni interes. Po našem skromnem razumevanju je takšen pomemben razlog zagotovo varstvo potrošnikov na še vedno slabo delujočem trgu storitev nepremičninskega posredovanja, kar je absolutno v javnem interesu.

Zanimivo je tudi, da Vlada v nasprotju z že omenjeno zbornico za poslovanje z nepremičninami pri Gospodarski zbornici Slovenije ocenjuje, da očitno ta trg deluje dobro in da bo sam oblikoval ustrezno najvišjo ali najnižjo provizijo v določeni regiji. Zaradi tega po njenem mnenju ne bo trpelo varstvo potrošnikov, še posebej je treba izpostaviti tudi zadnji argument Vlade, ki je po našem mnenju tudi nekorekten, kajti s črtanjem maksimalno določene provizije naj bi se namreč izognila vsakokratnemu poročanju komisiji o tem, zakaj vztraja pri zahtevi, ki je predmet ocenjevanja.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije smo trdno prepričani, da je to naloga Vlade, vse do tedaj, dokler takšna zahteva oziroma

poseg na slovenskem trgu nujen oziroma v javnem interesu. V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije načeloma nasprotujemo nepotrebnim posegom države na posameznih trgih, vedno kadar njen poseg ni nujno potreben. To zagotovo velja tudi za trg storitev nepremičninskega posredovanja. Vendar pa nas Vlada do tega trenutka še ni prepričala, da ta trg v praksi res deluje korektno, brez motenj, brez anomalij, kar bi opravičevalo uveljavitev prostega določanja višine provizij in opravljanja dejavnosti posredovanja, brez omejevanja trajanja posredniške pogodbe. Dodatne argumente za to od Vlade pričakujemo tudi v današnji obravnavi novele tega zakona.

Vsi skupaj se moramo namreč zavedati, da velika večina kupcev in prodajalcev nepremičnin uporablja za storitve agencije nepremičninskega posredovanja, da to delamo redko, enkrat, dvakrat v življenju, in da se je tega treba lotiti posebej skrbno in posebej previdno. Zanimljivo je število tistih v tej državi, ki kupujejo ali prodajajo nepremičnine sami.

Uporabniki teh storitev tudi zaradi posebnega zakona, ki ureja to področje, pričakujejo strokovno, najbolj – kot je mogoče – usposobljene posrednike, brezhibno opravljene tehnične in pravne storitve, predvsem pa korektno cene. Večina uporabnikov prodaja in kupuje, še enkrat povem, nepremičnino enkrat ali dvakrat v življenju, saj gre za dobrino, ki za večino predstavlja življenjsko naložbo in vanjo vložijo vse svoje prihranke. Mladi, pa tudi drugi, se morajo za tako naložbo zadolžiti za eno, dve, ali tri desetletja. Zato moramo vsi skupaj z državo zagotoviti pravilno delujoči trg storitev nepremičninskega posredovanja brez vsakršnih anomalij. Do takrat pa so posegi na tem trgu, ki varujejo potrošnika, še kako upravičeni in še kako v javnem interesu. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Andrej Magajna bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

ANDREJ MAGAJNA: Lep pozdrav!

Predlog zakona sledi direktivam Evropske skupnosti. Ključno za ta zakon, značilno za njih je poenostavitev upravnih postopkov, prepoved diskriminatornega obravnavanja, sorazmernost predpisov in ciljev, zahtev. Mislim, da je bilo že veliko povedanega in poročanega o teh zakonih in na splošno pozdravljamo te rešitve tudi v naši poslanski skupini. Menimo, da je ta zakon velik doprinos k urejanju nepremičninskega poslovanja, poenostavitev in izenačitev standardov znotraj Evropske skupnosti, in tudi v širšem prostoru, predvsem pa prispevek protibirokratskim zahtevam in doprinos k temu, na primer opravljanje dejavnosti posredovanja glede poslovnih prostorov, ki jih sedanji zakon predpisuje. Lahko bi tudi omenil, da bodo po novem posameznik, ki pridobi certifikat z naslova pridobljene poklicne kvalifikacije posrednik, posrednica z nepremičninami, lahko pričel z opravljanjem dejavnosti posredovanja v prometu z nepremičninami že z vpisom v imenik nepremičninskih posrednikov. Tudi to je doprinos k manjši birokraciji in uvedbe postopkov, ki bodo, po eni strani, omogočile lažje delo posrednikov z

licenco, po drugi strani izenačitvi pogojev znotraj Evropske unije.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospa Breda Pečan bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov. Prosim.

BREDA PEČAN: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep dan vsem prisotnim v dvorani!

Socialni demokrati bomo v principu zakon sicer podprli, vendar imamo v zvezi z njim nekatere zadržke. Naj najprej naredimo pregled. V osnovi je zakon, ki pravzaprav ureja nepremičninsko posredovanje, obligacijski zakonik. Vendar pa je Zveza potrošnikov Slovenije v času intenzivne rasti zasebnega podjetništva ugotovila, da je nastalo zelo veliko število gospodarskih družb s široko paleto dejavnosti, med katerimi so imele mnoge registrirano tudi dejavnost posredovanja v prometu z nepremičninami. Ker pa vsi posredniki niso imeli, in še danes nimajo potrebnih znanj in izkušenj, so njihove storitve v številnih primerih nekakovostne in vprašljive z vidika pravne varnosti udeleženih oseb. Velikokrat je bila tudi zloraba zaupanja naročnika, ali tretjih oseb.

Ko je Zveza potrošnikov to ugotavljala, je tudi naročila oziroma pripravila že leta 1997 analizo slovenskega trga nepremičnin, z njo so zbrali mnenje uporabniku storitev in posrednikov, analizirali vsebine pogodb ter pripravili določene sklepne ugotovitve o stanju na trgu nepremičnin, zlasti seveda z vidika pravnega varstva potrošnikov. Na tej podlagi so že takrat ocenili, da je potrebna posebna ureditev storitev nepremičninskega posredovanja in da je tudi zelo upravičena. Leta 2003 je bil kasneje sprejet Zakon o nepremičninskem posredovanju in njegov glavni cilj je bil varstvo potrošnikov, zaščita javnega interesa in skrb za nadaljnji razvoj nepremičninske stroke. Varstvo potrošnikov se preko zakona udejanja predvsem skozi nadzor dela nepremičninskega posrednika, ki ima pridobljeno licenco Ministrstva za okolje in prostor za opravljanje poslovanja posredovanja in je vpisan v javno dostopen imenik nepremičninskih posrednikov pri ministrstvu. 21. aprila 2006 je bila sprejeta novela, s katero naj bi spremenili prakso nezakonitih dejanj, kot so izsiljevanje, dajanje nepopolnih, zavajajočih ali lažnih podatkov o nepremičnini in lažnih identifikacij nepremičninskih posrednikov. Ena od ključnih sprememb pa je bila tudi določba o omejitvi trajanja pogodbe o posredovanju na devet mesecev.

Sedanji predlog zakona pod krinko njegove uskladitve z evropsko direktivo 2006/123/ES uveljavlja možnosti prostega določanja višine provizije pri nepremičninskem posredovanju. Do sedaj je v 5. členu veljavnega zakona določena maksimalna dovoljena provizija, ki je 4 %. Omenjena direktiva v uvodu posebej opozarja, da je varstvo potrošnikov pomemben razlog, ki se nanaša na javne interese in zato nasprotno upravičuje porabo sistemov različnih omejitev. S takšno ureditvijo se lahko bistveno zniža varstvo potrošnikov v Republiki Sloveniji, se pravi s črtanjem te maksimalne višine provizije. Res je, da direktiva 123/2006 v svojem 73. odstavku med

drugim pravi, da zahteve, ki jih je treba proučiti, vključujejo nacionalne predpise, ki zaradi razlogov, ki se ne nanašajo na poklicne kvalifikacije, posameznim ponudnikom preprečujejo začetek opravljanja nekaterih dejavnosti. Ocenjevanje združljivosti določanja najnižje in/ali najvišje tarife s svobodo ustanavljanja zadeva samo tarife, ki so jih pristojni organi uvedli posebej za zagotavljanje nekaterih storitev, ne zadeva pa na primer splošnih predpisov o določanju cen, denimo v zvezi z najemom hiš. Opozorili bi radi, da to določilo pravzaprav samo vezuje posamezno državo članico, da v primeru, da bo določila maksimalno višino provizije, mora Evropski komisiji in preko nje tudi vsem šestindvajsetim preostalim članicam obrazložiti, zakaj se je odločila za vztrajanje pri tej maksimalni višini provizije 4 %. V poslanski skupini se nam ne zdi nemogoče oziroma se nam zdi popolnoma upravičeno, da lahko s tehtno razlago tudi obdržimo ohranjanje tega praga.

Ministrstvo za okolje in prostor v obrazložitvi zakona ni predstavilo ocen, ki bi eksplicitno utemeljevale odpravo omejitve najvišje provizije na 4 % ter odpravo devetmesečne veljavnosti pogodb. Na prvi pogled liberalizacija provizij in odprava omejitve trajanja pogodb sicer še ne pomeni povišanja stroškov uporabnikov, vse skupaj pa je predvsem zelo ugodno za nepremičninske posrednike. V času, ko je nepremičninski trg skoraj popolnoma zastal, da ne rečemo, da je kaotičen, je pričakovati, da bodo nepremičninski posredniki ob pomanjkanju sklenjenih poslov in s tem tudi ob velikem izpadu provizij iskali stranske poti za zaslužek in v neskončnost zaračunavali naročnikom pavšalne stroške posredovanja na osnovi pogodb brez časovne omejitve.

Poslanska skupina Socialnih demokratov se z odpravo teh dveh omejitev ne strinja, čeprav sicer zakon podpira, saj uvaja nekatere pomembne novosti, ki preprečujejo zapiranje našega gospodarskega prostora pred novimi izvajalci, ki prihajajo iz držav članic Evropske unije. To pomeni, da bomo zakon v prvi obravnavi sicer podprli, vendar že sedaj napovedujemo, da bomo z amandmaji zakon poskusili popraviti tako, da bodo uporabniki storitev nepremičninskih posrednikov varni pred zlorabami in pred previsokimi stroški pri prometu s svojimi nepremičninami. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Rudolf Petan bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Prosim.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo. Spoštovani!

Predlog zakona, ki je pred nami, o nepremičninskem posredovanju prav gotovo obravnava vsebino, s katero se povprečen državljani ne srečuje vsak dan. Mogoče enkrat v življenju, takrat ko načrtuje in potem mogoče tudi kupi stanovanje ali pa ko prodaja stanovanje. Od tega, kakšni pogoji vladajo na tem trgu, na tem področju je odvisno, če bo sploh kdaj kupil stanovanje, če ga bo sploh lahko kupil. Ta predlog, ki ga obravnavamo, se pravi ta vsebina, nas v Slovenski demokratični stranki spominja na popolnoma enak

scenarij, ko smo obravnavali garancije za tehnične izdelke. Popolnoma enak scenarij.

Dovolite mi, da to tudi dokazem, skušam dokazati, zato bom prebral, citiral, to, kar je zapisano v zakonu v prvem odstavku in oceni stanja. Dne 12. decembra 2006 je bila sprejeta direktiva 2006 tako in tako Evropskega parlamenta in Sveta o storitvah na notranjem trgu, v nadaljnjem besedilu direktiva, zaradi pravne ureditve ustanavljanja ponudnikov storitev prostega čezmejnega opravljanja storitev na notranjem trgu Evropske unije in Evropskega gospodarskega prostora. Direktivo 2006/123 ES je kot krovni predpis v slovenski pravni red prinesel Zakon o storitvah na notranjem trgu, Uradni list št. 21 iz leta 2010, vendar se morajo zaradi uskladitve z Direktivo 2006/23 ustrezno spremeniti področni predpisi, ki vsebujejo določbo o opravljanju storitev. Do tukaj vse lepo in prav. Popolnoma enako kot pri garancijah, ki smo ga obravnavali pred dobrim mesecem. In kaj potem pravi? Bom zopet citiral poglobljene rešitve tega zakona, predlaganega seveda, ki ga predlaga Vlada, da "... so zaradi uskladitve z Direktivo 2006/23 v predlogu zakona izrecno in dodatno urejena pravila glede: prvič, zavarovanja odgovornosti, in sicer z izrecno določbo, da zadostuje takšno zavarovanje, sklenjeno v katerikoli državi EU, EGP, Švicarske konfederacije in tako naprej. Drugič, opravljanje dejavnosti posredovanja brez omejevanja glede poslovnih prostorov, ki jo predpisuje veljavni zakon. Tretjič, možnost prostega določanja višine provizije. Četrtrič, opravljanje dejavnosti posredovanja brez omejevanja trajanja posredniške pogodbe. Petič, opustitve nekaterih administrativnih zahtev v primeru opravljanja storitev za državljane držav članic EU in vodenjem postopka za priznanje statusa nepremičninskega posrednika za tujega državljanca." Dovolite, da še enkrat preberem tretji odstavek, "možnost prostega določanja višine provizije". Zdaj smo pa tam! Tukaj se zdaj pokaže, kaj je bistvo tega zakona. Vse ostalo je celofan, ta tretja alineja, tretji odstavek, možnost prostega določanja višine provizije, pa pokaže tisto, za kar pravzaprav pri tem zakonu gre.

Gre za klientelistični zakon, gre za zakon, ki ga skuša uveljavljati določen ceh, ampak dovolite, da jasno povemo, da v Slovenski demokratični stranki ne obsojamo ceh, ki si želi izboriti svoj prostor v zakonu, ki je pisan na kožo teh ceha, ampak tistega, ki mu to omogoča. V tem primeru je to Vlada. Popolnoma enak postopek je bil pri predlogu in scenariju za zakon o garancijah. Tam sta bila sicer dva zakona, ampak popolnoma enak scenarij; tudi tam so se izgovarjali na to, da direktiva Evropske unije zahteva, da garancije za tehnične izdelke ne veljajo več. In hvala bogu bom rekel, da je ministrici bilo toliko do tega zakona, da je vsaj prisluhnila argumentom in se ponovno informirala, za kaj gre. Ugotovila je, da ni res. In tudi v tem primeru v Slovenski demokratični stranki glasno pravimo, da to ni res, da to ni potrebno, ampak je to zakon, pisan na kožo enega ceha, in Vlada je temu prisluhnila in pokleknila.

Kaj to pomeni? Pri nas trg nepremičnin, tako vsaj pravijo strokovnjaki in sami se lahko o tem prepričamo, ne deluje. Ne deluje tako, kot je potrebno. Cene nepremičnin so nenormalno visoke,

cena kvadratnega metra stanovanja v Ljubljani je po nekaterih ocenah skoraj takšna kot v središču Londona. To je nenormalno, pa tudi če je samo polovična cena, je to nenormalno visoka cena. In sedaj, ko se nekako kaže zaradi krize, da bi se lahko cene nepremičnin nekoliko znižale, sedaj pa je treba pristaviti lonček in namesto da bi kupci nepremičnin od tega kaj imeli, da bi lahko kupili nepremičnino, stanovanje ali karkoli drugega po nižji ceni – ne, sedaj bodo nepremičninski posredniki lahko preko tega neomejenega določanja višine provizije vzeli tisto, kar bi morali dobiti recimo kupci stanovanj. In to je zopet še eden od teh klientelističnih zakonov, in takih ni bilo malo. Samo spomnil bi vas na zemljiško knjigo, ki smo jo obravnavali včeraj, kjer lahko samo določeni vpišejo v zemljiško knjigo, ne tako kot sedaj, ko lahko vsi državljanji, ki so za to usposobljeni, imajo vsaj; lahko bi vam tudi omenil še notarske tarife, pa pustimo to ob strani. To je bilo samo zato, da vas spomnim, da to ni edini tak primer, in da ne bi bilo nič čudnega, če bi verjeli temu, kar vam v imenu Poslanske skupine SDS razlagam, da se vse okrog tega zakona suče pri tretji alineji, kaj naj ureja ta zakon, se pravi možnost prostega določanja višine provizije. Na tak način se pri nas trg nepremičnin ne more ustaliti, ne more delovati. In more zato, ker tisti trenutek, ko bi lahko prišlo do tega sprostitevnega krča cen, nekdo pristavi lonček in pobere tisti denar. In kaj je končni efekt? Cena je popolnoma enaka, tudi če se nepremičnina zniža za 10, 20 %. Pri ceni stanovanja je pa takšen procent ogromna zadeva. Nekdo si lahko za tisto opremi stanovanje. Sedaj bo pa nepremičninski posrednik to pobral.

Še enkrat povem: v Slovenski demokratični stranki ne kritiziramo nepremičninskih posrednikov – oni samo iščejo svoj prostor –, ampak tistega, ki mu omogoča, ki mu drži žakelj. In to je v tem trenutku Vlada. In prav bi bilo, da glede na to, če imam prave podatke, ni nikogar od Vlade s tega področja prisoten, da bi si ogledali magnetogram, kajti do sedaj so praktično skoraj vse poslanske skupine imele določene pomisleke ravno glede te alineje glede določanja višine provizije. Zato ker vse ostalo je tako ali tako celofan. Če se tisto spremeni, naj se spremeni, nima pomembnega vpliva, ampak določanje cen pa ima izreden vpliv.

Če želimo, da bo ta gradbeni sektor lahko zaživel, potem je treba tudi na nepremičninskem trgu nekaj narediti. Treba je sprostiti cene. Vsi iz gospodarskega sektorja čakajo na to, da bi se to lahko zgodilo – ampak ne! Poleg tega je treba tudi povedati, da če kdo misli, da se bo nepremičninski trg samo zaradi tega zakona sprostil, se moti, zato ker tukaj so še druge stvari, še drugi ljubijo. Recimo, bančni ljubijo in še drugi interesi, ki so tukaj zraven, tako da sam zakon tako ali tako tega ne bo sprostil. Treba je generalno pristopiti, ampak to, da se pa določajo provizije, to pa direktno nekemu prinaša dobiček v žep, in to tistemu, ki si to mogoče najmanj zasluži. Bolj bi si zaslužili kupci stanovanj, mlade družine, ki se najprej srečajo s tem in največkrat srečajo s tem problemom, da nimajo stanovanja, da si želijo kupiti stanovanje, ampak če so cene v nebo zabetonirane, potem to nikakor ne gre.

Še ena zadeva pri tem zakonu. Na 3. strani Ocena finančnih posledic predloga zakona za državni proračun in druga javna finančna sredstva. Tu je zapisano, kategorično: "Uresničevanje sprememb tega zakona ne bo imelo finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva." To ni res! Država tudi kupuje nepremičnine za svoje delovanje, prostore, tudi prodaja jih. To je še ena od možnosti za finančne mahinacije. Upam, da ni treba, da naštevam, kje se lahko stvari zgodijo tako, da pride do dogovora, da bo večja provizija pri, recimo, nakupu prostorov, ki jih država rabi. Še hujše stvari so! Najem prostorov za MPU. Pri najemnini – več kot očitno! Tu je mogoče še celo malo bolj skrito, ampak država bo že plačala 10-odstotno provizijo. Sedaj jo plača samo 4 odstotke. Tu je še ena od možnosti za mahinacije. In to ne drži, da ne bo imelo posledic za državni proračun. Pa še kakšne posledice ima lahko! Še dodatno, kot se temu reče, mački ponujamo klobaso za mahinacije, da bo za državne organe država plačala večjo provizijo. Saj je stvar dogovora, saj to je v zakonu. Provizija ni omejena. Država bo pa že plačala. Zakaj dajemo mački klobaso, če to ni potrebno? Ali pa jo vsaj dražimo. Zato to ne drži, kar piše v zakonu.

V Slovenski demokratični stranki seveda takšnemu načinu nasprotujemo, ker gre za izrazito klientelistični zakon, za cehovsko popuščanje, za podpiranje določenih monopolov, ki se bodo zopet bogatili na račun kupcev nepremičnin, kupcev stanovanj. Mi upamo, da ta zakon ne bo šel v nadaljnjo obravnavo. Če pa se bo to zgodilo, da bo Vlada vztrajala pri takšnih rešitvah, potem upamo, da bo vsaj na tem področju, ko se omenja možnost prostega določanja višine provizij, nekaj naredila.

In še enkrat poudarjam v imenu Slovenske demokratične stranke. Tako kot pri garancijah za tehnično blago ni res, da evropska direktiva to zahteva. Res je, da ne omejuje, ni pa res, da to mora biti, da moramo sprostiti cene pri določanju višine provizij. To ne drži in naj nas Vlada ne zavaja s takšnimi stvarmi. Upamo, da bo ta zakon sledil tistemu zakonu o garancijah za tehnično blago, kjer je ministrica bila toliko močna, da ni popustila temu ljubiju in da se bo to tudi tu zgodilo.

V Slovenski demokratični stranki takšne rešitve, kot so predlagane v tem zakonu, ne podpiramo in jim ostro nasprotujemo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Končali smo s predstavitevjo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev. Pozival bom samo tiste, ki ste še prijavljeni in ste v dvorani.

Besedo ima gospod Gvido Kres, pripravi naj se gospod Veber.

GVIDO KRES: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana kolegica in kolegi, spoštovani predstavniki Vlade!

Osebnostno in tudi moji kolegi v Slovenski ljudski stranki smo mnenja, da je področje nepremičninskega posredovanja eno izmed področij, na katerem morajo biti stranke oziroma potrošniki na prvem mestu. Kot taki pa morajo biti tudi ustrezno in pravno zaščiteni. Zavedamo se, da

delo nepremičninskih posrednikov sedaj v teh časih ni lahko. Vsak se bori za svoj del zaslужka, in tako tudi posredniki, vendar ocenjujemo, da morajo pravično in zakonito spoštovati pravice potrošnika ter se čim bolj približati njegovim željam.

Glavni namen predlaganega zakona je v večji meri prenos evropske direktive s področja ureditve storitev na notranjem trgu in direktive o priznanju poklicnih kvalifikacij. S tem ni nič narobe, saj smo kot polnopravna članica družin evropskih narodov dolžni spoštovati pravni red Evropske unije, in v svoj pravni red ustrezno prenašati tudi njene pravne akte. Problem pa se pojavi, če se z namenom uskladitve s pravom EU v novelo zakona vrvajo določbe, ki lahko pomenijo zmanjšanje pravic potrošnikov. Z enim takšnim zakonom smo se tudi že srečali in takrat se je izteklo, kot se je. Po mnenju poslancev Slovenske ljudske stranke bi lahko morebitna uveljavitev obravnave Zakona o nepremičninskem posredovanju povzročila ravno to, saj se z njo ukinja omejitev najvišje provizije, ukinja pa se tudi najdaljša doba trajanja pogodbe o nepremičninskem posredovanju, ki po veljavni ureditvi znaša devet mesecev.

Trenutna ureditev področja nepremičninskega posredovanja je po mnenju poslancev Slovenske ljudske stranke zgledno urejena, seveda pa so potrebni tudi določeni popravki, ki pa morajo biti popravljeni z namenom izboljšanja pravic potrošnikov, ne pa njihovega krčenja. In zakonsko določena omejitev najvišje provizije pri nakupu ali prodaji nepremičnine, ki trenutno znaša 4 %, je ena izmed stvari, ki nedvomno deluje v prid potrošnika. Najvišja višina provizije je namreč bila uveljavljena ravno zaradi velikega števila sporov med potrošniki in nepremičninskimi agencijami oziroma posredniki, v katerih so običajno kratko potegnili ravno potrošniki. Po našem mnenju bi se provizija morala kvečjemu znižati.

Poslanci Slovenske ljudske stranke se strinjamo s pripombami Zveze potrošnikov, da višine provizij ne moremo preprosto prepustiti trgu, saj le-ta zaradi neenakopravnega položaja pogodbenih strank ne deluje pravilno in ne more oblikovati primerne cene za tovrstne storitve. Menimo, da mora ostati neka omejitev, predpisana s strani države, saj je le tako mogoče v celoti uveljaviti načela varstva potrošnikov, kar je po našem mnenju nedvomno v javnem interesu. S predlagatelji zakona se sicer strinjamo, da je treba ustrezneje urediti način delitve provizije, saj so se do sedaj pojavljali primeri, ko nepremičninske družbe niso obračunavale provizije le naročitelju, to je prodajalcu nepremičnine, pač pa jo je moral plačati tudi kupec nepremičnin. To že kaže na veliko iznajdljivost, na delovanje trga in tudi na to: delati za lastni interes. To se s to novelo zakona sicer ureja bolj natančno, saj bo kupec nepremičnine moral plačati del dogovorjene provizije le, če bo s tem pisno soglašal. Vendar poslanci Slovenske ljudske stranke kljub temu menimo, da bi bila najboljša ureditev takšna, da bi provizijo plačeval le prodajalec. S temi pisnimi zadevami vemo, kako je, da se izseljevati, ko si v položaju močnejšega. Težko si predstavljam, da je kupec tisti, ampak največkrat so v temu primeru posredniki, tako na račun kupca kot prodajalca.

Mislimo, da če bi jo plačeval samo prodajalec, da bi se tako povsem jasno pokazal, kakšen znesek bo posrednik zaračunal za svojo storitev in kdo je dolžan to plačati.

Novela zakona podrobneje ureja tudi pogoje za priznavanje poklicnih kvalifikacij za opravljanje dejavnosti posredovanja nepremičnin za državljane Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije, ki so urejeni v evropski direktivi o priznavanju poklicnih kvalifikacij, s čimer se sledi načelu prepovedi diskriminatornega obravnavanja – s tem se popolnoma strinjam. Po mnenju poslancev Slovenske ljudske stranke je takšno ureditev treba zagotoviti, saj smo del skupnega evropskega prostora, ki je osnovano na načelih prostega pretoka oseb, storitev in kapitala.

Poslanci Slovenske ljudske stranke predvsem zaradi interesov varstva potrošnikov noveli zakona o nepremičninskem posredovanju zaenkrat ne moremo zagotoviti brezpogojne podpore, bomo pa tekom zakonodajnega postopka poskusili dopolniti predlog zakona na način, ki bo ohranil načelo varstva potrošnikov ter pravico države do ustreznega nadzora nad omejitvami provizij pri nepremičninskih poslih in tudi možnost poslovanja nepremičninskih posrednikov v duhu in skladu z najvišjimi in najboljšimi poslovnimi standardi. Upamo, da to ni utopija – glede na stanje, v kakršnem živimo, pa ne samo v Sloveniji, mislim, da kar v celi Evropi. V Slovenski ljudski stranki si želimo predvsem zakon, ki bo v korist tako kupca kot prodajalca, in vmes tudi nepremičninskega posrednika. Vsi bi morali biti zadovoljni, skratka nihče ne bi smel biti opeharjen. To si želimo. Če je to realnost, bomo pa še videli tekom razprave in tekom tega, koliko bomo uspeli z našimi predlogi. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Sajovic, pripravi naj se gospod Petan.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa.

Res je, bistveno o tem zakonu smo povedali že v stališču. Skrbi nas, ali so zadeve – ne glede na to, da gremo v nasprotju ali skladno z evropsko direktivo – res tako pregledne, tako enostavne in za našega potrošnika dobre, da na slovenskem trgu nepremičnin, ki je specifičen, ne bomo naredili kakšne stvari narobe, je občutljivo, pomembno področje. Marsikdo od naših državljanek in državljanov bo nepremičnino kupil enkrat samkrat v življenju, dal v to nepremičnino vse svoje ali družinske prihranke in zato je prav, da je znesek provizije tak, kot se spodobi, in da je čas, v katerem se mora pogodba sprovesti in izvesti, ustrezno opredeljen.

V stališču smo že povedali, predstavnikov Vlade takrat še ni bilo, kaj nas vse v poslanski skupini pri tem zakonu skrbi, kaj nam je nejasno. Zakonu a priori seveda ne nasprotujemo, želeli pa bi v naslednjih razpravah, na tista stališča, na tista vprašanja tudi ustrezne odgovore, tako da jih v dobro vseh državljanek in državljanov razčistimo. Hvale lepa.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Petan, pripravi naj se gospod Klavora.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo. Spoštovani!

Tudi sam menim, da sem v poročilu v imenu poslanske skupine dovolj jasno povedal, da v Slovenski demokratični stranki takšnih rešitev ne podpiramo. Tu bi še dodal, da razmere na nepremičninskem trgu v Sloveniji niso urejene. Razmere na tem našem nepremičninskem trgu niso normalne. Če gre za ponudbo, večjo od povpraševanja, morajo cene pasti. To je normalno. In strokovnjaki v Sloveniji že kar nekaj časa pričakujejo padec cen nepremičnin, vendar se to ne zgodi. Lahko povem, da tudi ta zakon tega ne bo rešil, noben zakon tega ne bo rešil, zato ker gre za en sklop vprašanj - od področja, kjer so vezane banke in vse mogoče druge povezave in mrežanje, ki se je pri nas v zadnjem času tudi nekako pokazalo ob težavah, ki jih ima gradbeni sektor in ob stečajih gradbenih podjetij. Tako so povezave večje, kot si mogoče na prvi pogled predstavljamo. Ta zakon tega ne bo rešil.

Zakaj pa je bilo treba ta zakon spreminjati, tega pa si sam kot tudi v stranki ne znamo razlagati drugače, kot da je spet neko cehovsko popuščanje. Namreč, vse bistvo tega zakona je v tretji alineji, kaj zasleduje ta zakon. To se pravi, možnost prostega določanja višine provizije. Tu je ves catch tega zakona, vse ostalo je pač nek celofan in neka kulisa, zato da lahko - pa ne trdim, da tisto mogoče tudi ni dobra rešitev, ni toliko pomembna, je tudi lahko dobra, vendar je to pri nas že slučaj, da tisto, kar želimo narediti, potem zavijemo še v nekaj drugega. Tako se potem bolj izgovarjamo na druge stvari, češ, vidite, koliko dobrega bo to prineslo, prineslo bo neko urejenost in podobno, da bi se pozabilo tisto, kar je bistvo, to pa je provizija. Ta trenutek v Sloveniji velja zakon, kjer je ta provizija lahko 4 %. In če so do zdaj lahko ti posredniki živeli s temi 4 %, potem ne vem, zakaj bi bilo treba to spreminjati in se izgovarjati na direktivo Evropske unije. Mene ne boste prepričali, nihče me ne bo prepričal, tako kot me niste mogli prepričati, da je potrebno zaradi uresničevanja evropske direktive ukiniti garancije za tehnične izdelke. Tudi tam je bilo za prmejduš povedano, da evropska direktiva tako zahteva, pa ni res.

Še enkrat bom povedal: vse priznanje ministrici, ki je imela toliko korajže, da je še enkrat pregledala in ugotovila, da to ni res, ampak uradniki so za prmejduš so rekli, da to mora biti, da je to direktiva Evropske unije. Ministrica je naredila tam določen red - velik plus za njo. Enako je sedaj tu, popolnoma enako. Provizije se morajo sprostiti, to je v skladu z evropsko direktivo, evropska direktiva tako zahteva. Pa ni res. To ni res! To je zopet klientelistični zakon, ki nekemu ozkemu sloju zopet skuša dati tisto, kar bi trg dal kupcu nepremičnin. Namesto da bi pri nas kupec nepremičnin imel boljše pogoje, da bi lahko ceneje kupil nepremičnino, če hočete stanovanje - ne! Sedaj, ko se kaže, da bi se lahko razmere pri nas začele urejati, pa bi nepremičnine mogoče padle za 2, 3, 5, 10 odstotkov, sedaj tega ne bo deležen kupec, ampak nek nepremičninski agent. In še enkrat bom

povedal: sam ne obsojam teh nepremičninskih posrednikov, ampak tiste, ki jim to omogočajo, da lahko abnormalno dvignejo cene. To pa je v tem trenutku predlagatelj tega zakona. Žal. Upam, da bo na ustreznem resornem ministrstvu prevladal zdrav razum in bo zopet nekdo rekel, da naj še enkrat pogledajo, če je to res, in da bo imel toliko korajže, da bo rekel: "Ne! Glede na to, da to ni res, ker to ni treba, ne bomo sprostili višine provizij, kakorkoli se bo komu zdelo." O tem sem prepričan; da se bo še enkrat pregledalo in da se bo to ugotovilo. Če bo ministrica ugotovila, da to res ni potrebno, pa bo ukrepala, tako kot je v zvezi z garancijami za tehnične izdelke, ne bom imel nič proti, pa verjetno tudi v SDS-u ne. Samo čas je že, da nehamo kar naprej podpirati neke cehe.

Že prej sem v imenu poslanske skupine naštel, kje se je to dogajalo, kdo lahko vpisuje pri zemljiški knjigi, zopet smo nek ozek ceh ustoličili, zdaj smo ga sicer še malo razširili, ampak še vseeno smo ugotovili, da tam več kot 2 tisoč ljudi ni prisotnih, ki bi lahko vpisovali. Teoretično lahko po obstoječem zakonu v zemljiško knjigo vpiše vsak državljan, ki ima ustrezna znanja. Ne vem, zakaj omejujemo znanje. Tu pa sedaj omejujemo na tak način, da bodo lahko posredniki postavili provizijo, kakor bodo hoteli. In kaj je še najhujše pri celi zadevi? Bom še enkrat ponovil: možnost mahinacij pri sklepanju pogodb pri nakupu nepremičnin s strani države. Normalno je, da država kupuje nepremičnine, to je popolnoma normalno. Zdaj je bila pač 4-odstotna omejitev pri proviziji, sedaj se bo pač lahko, glede na to, da država tako ali tako lahko plača, kolikor hoče, se bo zgodila 10-, 20-, 30-odstotna provizija in vse bo legalno. V tem je problem, do zdaj tega ni bilo, zdaj pa bo. In zopet dajemo neko priložnost za manevriranje, za mahinacije in podobno. Tu se dela velika škoda na samem trgu nepremičnin, namesto da bi nekako pomagali, da ta nepremičninski balon, ki je napihnjen do onemoglosti, nekako popusti, da ne bo počil, ampak da bi zadeve delale normalno, zdaj še podpihujemo z nekimi drugimi stvarmi. Mogoče bodo cene nepremičnin res padle in bomo razglasili za strašen uspeh, pa bo na semaforju zelena luč, v resnici bomo pa to kompenzirali, cena bo ostala enaka pa še višja zaradi provizij.

Zaradi tega jaz osebno tudi ne morem takšnega predloga podpreti. Upam pa, da bo na ministrstvu prišlo do korekcije... / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Smo že na koncu seznama. Gospod minister, želite besedo?

Izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Gospod podpredsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Dovolite, da na začetku opravičim odsotnost resornega ministra in državnega sekretarja. Resorni minister je v tem trenutku na neformalnem srečanju okoliških ministrov na Madžarskem. Državni sekretar gospod dr. Peter Gašperšič pa je zbolel, zato so mene prosili, če pridem in govorim v imenu tega resorja.

Rad bi samo povedal, da smo tekom razprave slišali izjemno argumentirane razloge, da

je treba vsaj v treh točkah ponovno razmisliti in jih urediti na ta način, da bo od tega imel korist slovenski potrošnik, pa tudi da bo zaščiten interes države. To bomo naredili. Ti argumenti so bili zelo močni.

Naša edina prošnja je, da pa to naredimo v naslednjih fazah sprejema tega zakona, ker namreč s tem zakonom relativno močno zamujamo. Imate našo zavezo, da smo slišali argumente na treh točkah. Razpravo o teh točkah v tem trenutku odpiramo, našli bomo rešitve, ki bodo v korist slovenskemu potrošniku. Samo dovolite, da gre procedura naprej, in to v naslednjem branju rešimo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker pa čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika še kdo razpravljati? Odpiram prijavo za delitev preostanka časa.

Gospod Sajovic, izvolite.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa.

Moram reči, spoštovani gospod minister, da vam verjamem na besedo. Gentlemanski dogovor nekaj šteje. Prepričan sem, da se boste v Vladi zavzeli za to, da se preveri, ali smo direktivo brali tako, kot je treba, ali imamo mogoče kaj prostega prostora, da zadeve lahko postavimo strožje. Kajti mislim, da je javnost to 4-odstotno provizijo in devetmesečni rok v praksi kar normalno sprejela in da se nam zadeve, ne glede na krizo, na nepremičninskem trgu postavljajo v nek normalen okvir. Cene tudi padajo, posli so pregledni, zato bomo v poslanski skupini v prvem branju to zadevo podprli.

Prosim pa pristojne službe, če seveda to zadevo preverijo in potem rešimo tako, kot je za vse najbolj prav. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala.

Vsi prijavljeni razpravljavci, tudi sedaj, ste dobili besedo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbor odločali v torek, 29. marca 2011, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na zadnjo točko, **17. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 33 poslank in poslancev s prvopodpisanim Francem Bogovičem zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade.

Gospod mag. Dejan Židan, minister za kmetijstvo.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Pred vami je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih, čeprav te številke, ki jih bom sedaj povedal, že kar lajnjam po Sloveniji, pa dovolite, da jih povem še enkrat, ker dejansko opišejo, zakaj je spremembe tega zakona za Slovenijo tako potrebna.

Slovenija je od leta 1991 do konca leta 2009, ob tem da je že pred tem imela kmetijskih zemljišč med državami skoraj najmanj v Evropski uniji, dodatno izgubila 16,5 % kmetijskih zemljišč. V tem trenutku jih imamo samo še 470 tisoč hektarjev, torej 16 odstotkov in pol smo izgubili. V tem času smo izgubili kar enako ali celo bolj pomembno dodatnih 20 tisoč hektarjev najboljših kmetijskih zemljišč in njiv, tako da imamo v tem trenutku samo še 175 tisoč hektarjev. Posamezna leta smo izgubili toliko kmetijskih zemljišč, kakor so jih nekatere večje države, ki včasih razmišljajo mogoče bolj strateško kot mi, izgubile v času od druge svetovne vojne do danes. V tem trenutku imamo kmetijskih zemljišč v upravi na prebivalca 886 kvadratnih metrov, s čimer smo tretji od zadaj naprej med sedemindvajseterico znotraj Evropske unije.

Kmetijska zemljišča pa imajo svoj namen. Kmetijska zemljišča so prvi korak v proizvodnji hrane, dolžnost držav, regij je pa, da tudi zaradi teh novosti, ki se dogajajo, zagotavljajo prehransko varnost tudi svojim državljanom. To prehransko varnost je nemogoče zagotavljati, če ne varujemo kmetijskih zemljišč.

Kmetijska zemljišča izgubljam zaradi dveh razlogov. Pomemben razlog je zaraščanje, pomemben razlog je pa tudi urbanizacija. Po izračunu dr. Vrščaja smo jih od leta 2004 do 2007 samo zaradi urbanizacije izgubili 7,7 hektarjev na dan, kar je več, kot je velikost povprečne slovenske kmetije. Zavedali smo se, da če želimo povečati prehransko varnost oziroma stopnjo samooskrbe, da je treba početi mnogo stvari. Ena najpomembnejših pa je, da zaščitimo resurs.

Glede zaščite resursa smo pri pripravi spremembe zakona sledili štirim ciljem. Prvi cilj je bil, da kmetijska zemljišča zavarujemo, drugi cilj je bil, da preprečimo zaraščanje, tretji cilj, ki je bil tudi pomemben, da omogočimo kmetijam, nekatere se morajo širiti, da se lahko širijo, in četrti cilj je, da se izboljšajo možnost, da se izvajajo nekatere zemljiške operacije, med njim je mogoče ravno zložba najpomembnejša. Tekom javne razprave se je pokazal še peti cilj, in to je, da preprečimo, da prihaja do prometa s kmetijskimi zemljišči na način, ki ga sicer zakon dopušča, ni pa običajen, to je preko darilnih pogodb. To je eden izmed poslancev, ki sedaj sedi v tej dvorani, zelo dobro povedal, da Slovenci nismo tako darežljivi, da bi v nekaterih upravnih enotah 80 odstotkov kmetijskih zemljišč podarili.

Kot pristojno kmetijsko ministrstvo smo pripravili osnutek zakona. Ta osnutek zakona je tudi po končani razpravi na pobudo skupine Odgovorni do prostora in tudi Združenja občin Slovenije, ki so zaprosili, da še enkrat uporabimo zelo natančen pregled orodij, ki smo si jih zamislili, saj je zlasti skupina Odgovorni do prostora povedala, da zna

naš cilj doseči po bolj enostavni poti oziroma po poti, ki varuje tudi nekatere druge prostorske in druge interese. Kot pristojno ministrstvo smo na to usklajevanje pristali in posledica teh usklajevanj in tudi usklajevanj znotraj resorja je zakon, ki je trenutno pred vami.

Ta zakon vi morate upoštevati. Tudi je že posledica kompromisov, ki so bili sklenjeni z ostalimi urejevalci prostora, pa tudi kompromisov, ki smo jih morali doseči z drugimi resorji znotraj Vlade, vendar je še vedno zakon, ki sledi svojim ciljem, ker je ne nazadnje potrdil tudi Svet za kmetijstvo in podeželje Republike Slovenije, ki je moj posvetovalni organ. Namreč, po končanem usklajevanju, v drugem krogu usklajevanja, preden sem zakon dal na Vlado, da se o njem glasuje, sem ta svet ponovno vprašal za mnenje in ta svet je potem tudi podprl.

Tisto, kar bi mogoče želel povedati, je pa naslednje. Ta zakon je namenjen temu, da se varujejo slovenska kmetijska zemljišča. Ta zakon je dosti enostavno, z amandmaji, spremeniti v brezzobega tigra in prosim vas, da tega ne naredite. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima gospod Anton Urh v imenu Poslanske skupine DeSUS.

ANTON URH: Hvala za besedo. Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani gospod minister s sodelavci, kolegice in kolegi!

Kmetijska zemljišča so vir pridelave hrane in zagotavljanja strateške ravni prehranske varnosti, obenem pa je želja po zazidavanju najboljših kmetijskih zemljišč tako velika, da jo komaj še obvladujemo. Prav zaradi neučinkovitega sistema za zaščito kmetijskih zemljišč je treba sprejeti novelo obstoječega zakona, ki naj bi to zaščito omogočila. Da kmetijska zemljišča niso zadosti zaščiteni, priča statistični podatek, da je imela Slovenija leta 1991 v uporabi 561 tisoč hektarjev kmetijskih zemljišč, konec leta 2009 pa samo še 468 tisoč hektarjev. Obseg najboljših kmetijskih zemljišč, to so njive in vrtovi, se je med tem zmanjšal s 195 tisoč hektarjev na 175 tisoč hektarjev.

Cilji zakona so naslednji: ohranjanje in izboljševanje pridelovalnega potenciala ter povečevanje obsega kmetijskih zemljišč za pridelavo hrane, trajnostno ravnanje z rodovitno zemljo in ohranjanje krajine ter ohranjanje in razvoj podeželja. Spremembe bodo pripomogle k usmerjanju gradnje na območja nekmetijskih zemljišč, na obstoječa stavbna zemljišča, gozdna zemljišča ter na degradirana območja.

Predlagana novela zakona opredeljuje trajna kmetijska zemljišča, ki so proizvodnja hrane v Sloveniji najbolj pomembna. Teh bo predvidoma 150 tisoč hektarjev in bodo izjemno zaščiteni. Predlagatelj navaja, da z določbami v predlogu zakona načrtovalcem prostora že vnaprej povedo, da naj načrtuje v bistvu brez teh kmetijskih zemljišč. Ostalih kmetijskih zemljišč bo okoli 350 tisoč

hektarjev, ki bodo prav tako zaščiteni, a z več razumevanja za prostorske potrebe.

Sprejemanje in določevanje trajnih kmetijskih zemljišč bo potekalo v dveh korakih: na ravni države se bo najprej sprejela uredba o strateških trajnih kmetijskih zemljiščih, ki se bo nato na ravni občin uvedla skozi prostorske občinske načrte, v kar pa so vključeni vsi urejevalci prostora.

Novela uvaja kot nov mehanizem tudi finančno nadomestilo, gre za odškodnino zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča, ki jo bo plačal investitor v postopku izdaje dovoljenja za gradnjo. To bo omogočilo, da se v primeru, da se nekje izgubi hektar kmetijskega zemljišča, ta hektar zemljišča vzpostavi nekje drugje. Ocenjuje se, da bo povprečna odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča 10 evrov na kvadratni meter, kot navajajo na kmetijskem ministrstvu in dodajajo, da naj bi letni prihodek iz naslova odškodnin zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč znašal okvirno 20 milijonov evrov.

S predlagano novelo naj bi se spopadli tudi z zaraščanjem zemljišč, in sicer z aktivno politiko ponovne aktivacije kmetijskega prostora ter z občutno spremenjenimi sankcijami. Novela tako določa ukrepe kmetijskega inšpektorja, če lastnik, zakupnik ali drug uporabnik kmetijskega zemljišča ne preprečuje oziroma ne odpravlja zaraščanja kmetijskih zemljišč.

Novela prinaša tudi občutno višje globe za prekrške, med katerimi je denimo to, da se uporabi kmetijsko zemljišče v nasprotju z njegovim namenom, ali se ga onesnaži, ali kako drugače degradira. Po veljavnem zakonu znašajo kazni za prekrške pravnih oseb od 626 do 5 tisoč 8 evrov, z novelo pa bodo kazni v višini od 5 tisoč do 100 tisoč evrov. Za prekrške posameznikov pa je kazen trenutno od 63 do 501 evra, z novelo pa bodo od 500 do 5 tisoč evrov. Poleg tega bodo omejili promet s kmetijskimi zemljišči prek darilnih pogodb na družinske člane in državo ter občino – ponekod je namreč doslej na ta način potekalo celo do 80 odstotkov prometa – ter odpravili določene administrativne ovire na področju agrarnih operacij. Tako se znižuje odstotek soglasij, potrebnih za uvedbo komasacijskih postopkov, z 80 na 67 odstotkov. Na novo se ureja tudi področje agromelioracij, saj je bil ta institut v preteklosti večkrat uporabljen v druge namene, predvsem v smislu odlaganja gradbenih odpadkov na kmetijska zemljišča.

V Poslanski skupini DeSUS delimo zaskrbljenost s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije nad naraščajočim trendom nenadzorovane pozidave in zaraščanjem kmetijskih zemljišč. Strinjamo se, da je kmetijska zemljišča potrebno zaščititi najmanj tako dobro, kot sta zaščiteni voda in zrak. Prav tako menimo, da je način preprečevanja pozidave in zaščite kmetijskih zemljišč pred spremembo namembnosti pravilno zastavljen.

Mogoče bi na tem mestu veljalo povzeti opozorila zbornice, da za določitev trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč v Sloveniji obstajajo bolj kvalitetni podatki o tleh, kot so bonitetne točke,

ki bodo med drugim tudi vplivale na razdelitev kmetijskih zemljišč na trajno varovana kmetijska zemljišča in ostala kmetijska zemljišča. Trajno varovanje kmetijskih zemljišč je v predlogu predvideno za deset let, dopušča pa tudi veliko izjem in je v tem skoraj identičen Zakonu o prostorskem načrtovanju. Obstaja tudi bojazen, da ob tem ko bodo trajno varovana kmetijska zemljišča varovana najmanj deset let, ostala kmetijska zemljišča pa še manj, nekaterih, ki se s kmetijstvom ne ukvarjajo, to ne bo odvrnilo od nakupov kmetijskih zemljišč.

Na temu mestu želim opozoriti še na nekaj razmislekov, ki so bili izpostavljeni tudi s strani Državnega sveta. Glede na zaraščanje površine na strmih področjih, ki so se včasih obdelovale ročno, bi veljalo razmišljati v smeri rešitve obnove teh območij z vzpostavitvijo fotovoltaike kot dodatnih dejavnosti na kmetijah na področju pridobivanja energije.

V zvezi z upravičenostjo stroškov pri predmetu podpore bi stroške izvedbe aglomeracije pri posameznih gradbenih in obrtniških delih, ki se priznavajo kot stroški dobave elementov in njihove montaže, na kraju samem moral nadzorovati kmetijski, ne pa gradbeni inšpektor. Tudi upravičeni in splošni stroški za pridobitev nazaj zaraščenih zemljišč s čiščenjem gozdov ali izvedenih del krčenja drevesne zarasti, grmičevja ali odstranitve kamenja, dvajset kubičnih metrov na hektar, če se želi pridobiti kvalitetno zemljišče, bi moral biti višji.

V Poslanski skupini DeSUS bomo predlog zakona podprli, saj ocenjujemo, da smo s tem predlogom naredili pomemben korak v smeri zaščite kmetijskih zemljišč. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Miran Györek v imenu Poslanske skupine SNS.

MIRAN GYÖREK: Lep pozdrav vsem, gospod podpredsednik, spoštovani minister in gostje!

S predlaganimi spremembami in dopolnitvami se želi zagotoviti učinkovitejše instrumente in ukrepe za varstvo kmetijskih zemljišč z namenom zagotavljanja čim večjo pridelavo hrane oziroma prehransko samooskrbo in varnost. S tem osnovnim ciljem pa so povezana še mnoga druga področja, kot na primer ohranjanje krajine in razvoj podeželja, trajnostno ravnanje z rodovitno zemljo, splošno izboljšanje kmetijskega pridelovalnega in agroživilskega predelovalnega potenciala in posredno zagotavljanje socialne varnosti kmečkega prebivalstva, čemur v Slovenski nacionalni stranki dajemo prioriteto v smislu načelne podpore takšnim in podobnim povezanim predlogom zakona tudi v drugih ministrskih resorjih.

V naši poslanski skupini menimo, da naj ne bi predlagane spremembe in dopolnitve predstavljale samo cilja povečevanja obsega kmetijskih zemljišč za pridelavo hrane, povezano seveda tudi z njihovim ohranjanjem in obnavljanjem, ter revitalizacijo živilskopredelovalnih obratov, temveč še bolj pomemben cilj, to je učinkovitejša in gospodarno smiselna uporaba in okoljsko sprejemljiva izraba najboljših kmetijskih zemljišč.

Pozornost je treba vsekakor posvetiti v prvi vrsti smotrnemu prostorskemu načrtovanju varovanja kmetijskih zemljišč in operativnim agrarnim operacijam. In prav pri prostorskem načrtovanju se zadeve zapletajo, kar je vsekakor znak kompleksnejših vprašanj, vezanih na kmetijsko zemljišče, in ne nazadnje tudi na gozdnate površine. Zato pri predmetnem predlogu zakona o kmetijskih zemljiščih ne gre samo za domeno Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, temveč je nujno skrbno opraviti medresorsko usklajevanje, v prvi vrsti z resorji Ministrstva za okolje in prostor in Ministrstva za gospodarstvo. In prav tukaj imamo občutek, da mnogi okoljevarstveni in gospodarski interesi niso dovolj sistemsko in dolgoročno usklajeni in posledično prihaja do konfliktnih situacij, kot smo to najbolj nazorno nedavno opazili pri nesmiselnih, neracionalnih, celo protiustavnih ukrepih v povezavi z uredbami Vlade na energetskem področju spodbujanja in podpore obnovljivih virov energije, konkretno pri bioplinskih energetskih projektih. To je uredba 94/10 – gospod minister, se spomnite, ne? Zdaj sicer ne bom ponovno odpiral tega vprašanja, vseeno pa pričakujem, da bo v kratkem prišlo do racionalnega dogovora med kmetijskim ministrom in ministrico za gospodarstvo, katera ima, kot kaže, do tega vprašanja razumnejši pristop, žal pa podlega nerazumnim pritiskom kmetijskega ministra.

V Slovenski nacionalni stranki ne razumemo, kje je tukaj vloga in odgovornost predsednika Vlade, kateremu se očitno ne zdi potrebno, da bi se posvetil temu problemu, vsaj odgovoril na moje pisno poslansko vprašanje in ne nazadnje udaril po mizi in zahteval kakršenkoli racionalen sklep te vlade in res učinkovito medresorsko usklajitev in tudi spoštovanje zakonitosti in celo ustavnosti predmetne uredbe, ki protiustavno spreminja pogoje podpore pridobivanju obnovljivih virov energije. No, pa pustimo zdaj to. To je le en odprt problem med mnogimi drugimi, vezanimi na kmetijska zemljišča.

Dejstvo je sicer, da samo kmetijstvo predstavlja relativno majhen delež v slovenskem bruto domačem proizvodu, je pa pomen kmetijstva za Slovenijo, za slovensko podeželje in za kmetijstvo kot gospodarsko panogo zelo kompleksen in so učinki ukrepov zelo pomembni in multiplikativni. Takšno stališče deklarativno zastopa tudi sam predsednik Vlade in ga vsekakor odobravamo, žal pa, kot sem že omenil, v praksi gredo stvari povsem drugače, in nas sploh ne čudi, da je postal socialni položaj slovenskega kmeta in podeželja generalno katastrofalen. Sploh si upam trditi, da se v slovenski politiki vse preveč govori eno, misli drugo, v praksi pa izvaja tretje. Rezultati takšne politike pa so takšni, kot pač so. Torej slabi, tako za slovenskega kmeta, kot tudi delavca, kot uporabnika in potrošnika in ne nazadnje za Republiko Slovenijo kot državo.

Dejstvo je, da predstavlja zemljiška in posestna razdrobljenost in neugodna velikostna struktura kmetijskih zemljišč eno največjih razvojnih in eksistenčnih težav slovenskega kmetijstva, saj so posledice visoki stroški obdelave zemljišč in posledično nizka ekonomska učinkovitost kmetijske proizvodnje. Na tem področju se sicer poskuša

stvari urejati z zakonskim urejanjem perečih vprašanj glede komasacij, melioracij in drugih agroživilskih operativnih ukrepov.

Posebno področje je neurejeno področje spreminjanja kmetijske namenske rabe zemljišč v nezemeljska, v prvi vrsti v namensko rabo stavbnih zemljišč. Tukaj je vsekakor nujno treba zagotoviti nek sistemski dolgoročni red. Slovenska kmetijska zemljišča so po kategorijah, kvaliteti, geografsko in klimatsko pogojeni legi, tudi stopnji gospodarske učinkovitosti izrabe zemlje zelo različna in je nujno treba upoštevati ta dejstva pri pripravi dobrega zakonskega predloga, predvsem ko gre za prostorsko načrtovanje in vzporedno trajnostno varovanje kmetijskih ali gozdnih površin. Tukaj mislim predvsem na težave in probleme različnih potreb gospodarskih in zelo različnih urbanih središč. Različni so tako pritiski kot tudi nujne zahteve glede stanovanjske, bivanjske potrebe in tudi splošne gospodarske in prometne infrastrukture. Čisto konkretno, nikakor ni mogoče metati v isti koš tovrstnih potreb urbanih središč, kot je na primer Murska Sobota, ki se nahaja sredi najkakovostnejših kmetijskih zemljišč, ali stanovanjskih naselij nekje na Krasu, Obali ali na gorskih in hribovskih območjih.

V Slovenski nacionalni stranki upravičeno pričakujemo takšne rešitve v zakonskem predlogu, da bodo ta vprašanja oziroma takšne potrebe vseh Slovenk in Slovencev upoštevane enakopravno in za vse enako pravično. Ne nazadnje nam to zagotavljajo tudi ustavne določbe.

Po domače rečeno, kam naj se stanovanjske površine v Murski Soboti selijo, ko je vse okrog prvovrstna zemlja? To je seveda problem, ki nikakor ne poneha in ga ne moremo rešiti. Upam, da bo minister zdaj to zadevo, ki jo sam tudi praktično razume, nekako uredil. Žal je realnost na tem področju slovenskega kmetijstva kruta, da ne rečem katastrofalna. V preteklosti nesprejemljiv, nepravilčen in malomaren odnos in pristop politike do slovenskega kmetijstva, je povzročil demografsko, socialno in splošno gospodarsko katastrofalno situacijo in posledično beg mladih ljudi s podeželja, pritisk na urbana središča, socialne in stanovanjske stiske tisočeri mladih družin, da ne govorimo o propadanju podeželja, o zaraščanju nekoč obdelovanih kmetijskih zemljišč in tako naprej, kar ste že predhodniki marsikaj omenili. Sam podatek, da je gospodar slovenske kmetije v povprečju star 58 let, pove vse. Nadalje, kot sem že omenil včeraj pri zakonskem predlogu promocije slovenskih kmetijskih proizvodov, vsak dan propadejo tri do štiri slovenske kmetije. Zaraščena je že cca. 22 tisoč hektarjev zemlje. Samo lansko leto je propadlo več kot tisoč 200 kmetij, kmetije opuščajo rejo govedu in prašičerejo. Samo lansko leto je bilo čez 8 tisoč hektarjev prvovrstne zemlje manj zasajeno z žitaricami; proizvodnja sladkorne pese je popolnoma izginila. Logično pa nam Evropska unija sedaj vsem diktira in vsiljuje nenormalno visoke cene sladkorja in s tem povezanih izdelkov. Res tragično, če se samo spomnimo sladkorne tovarne v Ormožu, Pomurke v Murski Soboti in tako naprej. Istočasno pa se zavedamo dejstva, da je doma pridelana hrana najboljše in najkakovostnejša, žal pa cenovno

nekonkurenčna marsikaterim uvoženim živilskim proizvodom, bodisi iz dežel Evropske unije ali pa od zunaj.

Vsa ta kruta dejstva potrjujejo slabo in dolgoročno neprimerno načrtovano izvajano kmetijsko politiko v preteklosti. Kljub temu da se menjavajo vlade, da se menjava kmetijske in gospodarske ministre kar po tekočem traku, da ima vsak minister svojo vizijo rešitve slovenskega kmetijstva, pa le-to konstantno propada – ali po domače rečeno, veste, kam gre. In s tem dejstvom se v Slovenski nacionalni stranki nikakor ne bomo sprijaznili in bomo storili vse, kar je v naši moči in pristojnosti, da rešimo slovenskega kmeta in mu zagotovimo človeka vredno življenje in existenco za kmečko mladino.

Toliko kot uvodno stališče Slovenske nacionalne stranke za prvo obravnavo predloga zakona. Bomo pa seveda tvorno sodelovali pri nadaljnji obravnavi in končni pripravi novele predmetnega zakona.

Za konec pa naj omenim en pojav, po svoje fenomen, naraščanje obsega tako imenovanega samooskrbnega kmetijstva, predvsem to opažamo pri nas, v pomurski regiji. Konkretno najbolj na Goričkem, v Prekmurju. Pojav oziroma na nek način tudi problem naraščanja samooskrbnih kmetij bi moralo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano vzeti zelo resno. Žal pa v predlogu zakona o kmetijskih zemljiščih tega ni opaziti, bo pa vsekakor to treba urediti in nekako tudi zakonsko regulirati. Splošno stališče politike v Evropski uniji je, da postaja samooskrbno kmetijstvo problem modernega kmetijstva, ki ga je treba omejiti oziroma se ga želi odpraviti celo. Sama beseda že nakazuje na vsebino in vrsto kmetijstva, ki je namenjeno zgolj lastni potrebi oziroma preskrbi s hrano, ne prinaša pa nobene gospodarske koristi v nacionalnem kmetijsko-gospodarskem smislu. Sestavni deli tovrstnega kmetijstva so namreč revščina, slabo razvita tehnologija in nezadostna proizvodnja. Kot takšno predstavljajo tudi zavoro tehnološkega razvoja in napredka, slabo delovno produktivnost, slabo izrabo kmetijske zemlje, erozijo zemlje, ekološko škodo in še marsikaj bi lahko našteval kot posledice takšnega kmetijstva. Poenostavljeno rečeno, predstavljajo samooskrbni kmetovalci skupino oziroma zelo heterogeno kategorijo, ki ima v osnovi skupno dejstvo, da je njihov način, namen kmetovanja zgolj oskrba družine s hrano, ne pa kot proizvodnja za trg. Zaradi takšnega stanja oziroma tega pojava pa postaja razvoj takega kmetijstva omejen in posledično se življenjska raven takšnih kmetovalcev ne more bistveno izboljšati. Po domače, ena kravica zaradi mleka, dva prašiča za zakol, nekaj kur ali gosi za jajca in bomo nekako preživeli.

Tudi to dajemo s strani Slovenske nacionalne stranke v razmislek ministrstvu. V vsakem primeru pa bomo podprli nadaljnjo obravnavo zakona oziroma predloga zakona o kmetijskih zemljiščih, ki predstavlja zelo pomemben zakon tudi naši stranki, in seveda želimo ministru, da pripravi čim bolj idealen, čim boljši predlog zakona.

PODPREDESNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod mag. Borut Sajovic v imenu Poslanske kluba LDS.

MAG. BORUT SAJOVIC: Še enkrat vsem skupaj prijazen petkov pozdrav! Pozdrav tudi številčni ekipi gospoda ministra!

Mislím, da je to dobro, da pri enem zakonu pride v parlament toliko ljudi, s tem se kaže tudi resnost in odnos do tega pomembnega področja, kar v Poslanskemu klubu LDS na vsak način pozdravljamo.

Ker je petek lep, ga lahko začnemo tudi z zanimivo, lepo mislijo, ki je nastala že več kot 200 let nazaj, še kako pa drži tudi danes. Valentin Vodnik je kakšnih 200 let pa še malo nazaj napisal: "Sloven'c, tvoja zemlja je zdrava in pridnim nje lega najprava; polje, vinograd, gora, morje, ruda, kupčija, tebe rede." To je zagotovo ena plat medalje in tista druga, ki je za nas v recesiji, v težkem gospodarskem položaju še kako pomembna, če jo bomo znali doumeti, je pa takole naprej, "... lenega čaka strgan rokav, pal'ca beraška, prazen bokal." Še bolj pomenljiv kot pa vsebina te pesmi, je pa naslov pesmi. Naslov pesmi je Dramilo. Dobrih 200 let nazaj so se tega zavedali in jaz sem vesel, da se očitno tega zavedamo tudi danes. Vidim, da kar se zakona tiče, obstaja v Državnem zboru sorazmerno veliko soglasje, konsenz, seveda se bomo spopadli na številnih drobni rešitvah, tudi opozicijske stranke so v preteklosti vložile že kar nekaj korektnih in koristnih dopolnil zakona, ki se bodo v tem zakonu kot celota lahko tudi dokončno uredili.

Za kaj gre? Gre za nekaj, čemur se reče preživetje, pridelovanje hrane in od tega seveda ljudje živimo, vse drugo, kar nas obkroža, je takrat, ko gre zares, manj pomembno, za pridelavo hrane, ki je za posamezno družbo življenjskega in strateškega pomena, pa potrebujemo kaj drugega kot predvsem kmetijska zemljišča. Kmetijska zemljišča so prav zaradi tega naraven in ključni vir. Rodovitna tla, na katerih lahko gojimo rastline, potrebujejo za nastanek nekaj sto, običajno pa tudi več tisoč let, odvisno pač od geološke sestave in drugih dejavnikov, z nekim nepremišljenim gradbenim ali kakšnim drugim posegom pa jih uničimo, glede na nastanek, praktično v trenutku.

Žal lahko danes rečemo, da se v Sloveniji na področju kmetijskih zemljišč in ravnanji z njimi že nekaj desetletij soočamo s tremi slabimi trendi, kar pa seveda ne pomeni, da jih pa ni mogoče zaustaviti in izboljšati. Prepričan sem, da bomo s tem predlogom ministrstva storili prav to.

Od teh treh slabih trendov bi prvič omenil tistega, ki ga je omenil že minister, da nam je od osamosvojitve naprej uspelo zmanjšati kmetijska zemljišča za 92 tisoč hektarjev, samo njiv in pa vrtov je manj za skoraj 20 tisoč hektarjev, in po lanskim podatkih Eurostata smo imeli 866 kvadratnih metrov kmetijskih zemljišč na prebivalca. Po tej statistiki smo na repu članic Evropske unije, kar seveda pomeni, da če bi bila neka globalna svetovna kriza, da nimamo dovolj zemljišč za pridelavo hrane. To z drugimi besedami pomeni, da če ne bomo pametnejši, bomo pa lačni.

Drugič. Kmetijska zemljišča izgublamo na eni strani tudi zaradi zaraščanja. Statistika, ki je kdaj realna, kdaj pa lahko varljiva, operira s številko okrog 40 tisoč hektarjev. Ta zemljišča me ne skrbijo tako zelo, kajti s pridnimi rokami in tudi znatnim vložkom družbe jih je mogoče vzpostaviti v prvotno stanje, toda zakaj bi drago plačevali ponovno vzpostavitev, če lahko tista številna še obdržimo v svoji funkciji. In tudi kar je pomembno za slovensko kmetijstvo, njegova značilnost je, da imamo izredno neugodno, preveč razdrobljeno posestno in parcelno strukturo in imamo vsi skupaj, tistih dva milijona, kar nas je, več kot tri milijone kmetijskih in gozdnih parcel. Torej povprečen državljan, Slovenec, Slovenka, vsakdo od nas ima v povprečju eno parcelo in pol.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije se teh zaskrbljujočih dejstev zavedamo, tudi to smo v preteklosti že večkrat javno izpostavili in zdi se nam pomembno, da imamo vse to zapisano tudi v našem programu za ta mandat, skupaj z jasno zavezo, da se bomo zavzemali za boljše varovanje kmetijskih zemljišč. Zato se pridružujemo zahtevam in prizadevanjem za čimprejšnji učinkovit, premišljen, preudaren, predvsem pa konkreten in izvedljiv zakonski poseg v te izrazito negativne trende na področju kmetijskih zemljišč. Danes lahko s tega mesta izrazim zadovoljstvo nad delom, ki ga je opravilo ministrstvo, da končno pričenjamo z zakonodajno razpravo o noveli zakona o kmetijskih zemljiščih, ki naj bi, kot je bilo že povedano, uveljavil predvsem učinkovitejše varovanje. In tudi na drugi strani je ambicija še širša, še večja; s tistim, kar imamo, moramo tudi bolje upravljati.

Vlada zagotavlja, da bo novela zakona ne samo omogočila ohranjanje in kvalitetno izboljšanje trenutnega obsega kmetijskih zemljišč, temveč tudi njihovo povečanje in trajno ravnanje z rodovitno zemljo. Vse to bo prispevalo še k ohranjanju slovenske kulturne krajine in posledično k nadaljnjemu razvoju podeželja

V Poslanski skupini Liberalne demokracije Slovenija se nam zdi ključno, da bodo te spremembe usmerjene predvsem v gradnjo na nekmetijskih zemljiščih, da bodo posegi usmerjeni na obstoječa stavbna zemljišča, lahko tudi na manj kvalitetna gozdna zemljišča, na obrobna zemljišča, kajti gozdnatost Slovenije je velika, lahko bi rekli celo prevelika, ter na to, kar pogosto uporabljamo, da imamo znotraj in ob urbanih središčih številna degradirana območja, da pa je na neki prazni parceli graditi hitreje in predvsem ceneje.

Zanimivi in, upajmo da, tudi učinkoviti, se nam zdijo tudi ukrepi, ki bodo prisilili lastnike zemljišč k večji aktivnosti na teh zemljiščih. Eno zagotovo drži, da če so zemljišča v zasebni lasti, je za njih v prvi vrsti odgovoren lastnik, toda ta lastninska pravica ni absolutna, kajti od teh zemljišč ima in mora imeti korist celotna družba in tudi tega se je treba zavedati.

Dobri se nam zdijo ukrepi za ponovno usposobitev zemljišč za kmetijsko rabo, tudi tisti za odpravljanje zaraščanja in izvajanje agrarnih operacij. O konkretnih ukrepih bo še priložnost govoriti v nadaljevanju, tudi na sejah matičnega odbora.

V poslanskem klubu pa želimo predvsem opozoriti na ponovno uvedbo odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča, ki jo bo plačal investitor v postopku izdaje dovoljenja za gradnjo. S tem se strinjamo in podpiramo. Od začetnega usklajevanja do te rešitve je bil dosežen napredek, pogledajte, povprečno travnato, njivsko zemljišče v Sloveniji ima ceno tam nekje od dveh in pol pa do petih evrov, seveda cene stavbnih zemljišč, kljub temu da so padle, pa se gibljejo od 50 evrov pa naprej, ponekod v okolici glavnega mesta se tej številki doda še kakšna ničla več. In nekdo očitno na ta način zasluži brez dela, tako imenovani ekstra profit, in prav je, da se del tega ekstra profita, del tega zaslužka nameni tudi državi ali pa kakorkoli lokalnim skupnostim, da bomo od nečesa, kar smo izgubili vsi, na drugi strani dobili nazaj tudi vsi kot družba, celota. Ta sredstva naj bi se zbirala na posebnem področju javnofinančnih prihodkov in bodo namenjena predvsem pripravi in izvedbi ukrepov kmetijske zemljiške politike ter financiranju izdelave strokovnih podlag s področja kmetijstva. Tu imamo seveda vsi vedenje in znanje, da tu zaostajamo, vendar nikdar in nikoli nismo imeli ne volje, še manj pa denarja, da bi to postorili. Ta trenutek se s tem zakonom ta možnost odpira. Zavezanke za plačilo teh sredstev bodo tudi lokalne skupnosti. To seveda v določenih sredinah lahko naleti na določen odpor, zato pa predlog predvideva nižje plačilo odškodnine, če se bo na kmetijskem zemljišču nižje bonitete gradil objekt javne infrastrukture, tako kot je kolega pred menoj rekel – recimo, tipična panonska nižina, Pomurje, Murska Sobota, tam karkoli bodo storili, bodo posegli na kmetijsko zemljišče. Vendar če se bo prebivalstvo in naselje širilo, potem šole, vrtce, javne zavode, bolnišnice in še kaj zagotovo potrebujemo in zakon mora biti pripravljen in odgovarjati tudi na take izzive.

V Liberalni demokraciji Slovenije želimo še posebej izpostaviti in pozdraviti tudi uvedbo trajno varovanih kmetijskih zemljišč, ki bodo nedotakljiva. To je odlična rešitev. Zato bodo seveda na novo določena in razvrščena območja kmetijskih zemljišč po namenski rabi, in sicer na območja trajno varovana in območja ostalih kmetijskih zemljišč. Pri tem bodo imeli pa izredno pomembno vlogo tudi prostorski akti lokalnih skupnosti.

Potem naloge kmetijske inšpekcije, da se bo skušal vzpostaviti večji nadzor nad kvaliteto obdelanosti in nad zaraščanjem, kajti prvi nesmisel je, da na eni strani zaraščanje dopuščamo, na drugi strani pa iz družbenih javnih sredstev z ukrepi dajemo zopet nazaj. Tiste, ki kmetijske zemlje nočejo obdelovati ali ne marajo, je treba z ustreznimi ukrepi pripraviti do tega, da jo damo tistim, ki jo želijo obdelovati. Prepričan sem, da bo z novo kmetijsko politiko tistih več, da bomo dali slovenskemu kmetijstvu in podeželju priznanje, ki si ga zasluži, da je kmetijstvo, kmetovanje in pa kmet časten, dostojen in za to državo še kako pomemben poklic, ne pa karkoli drugega.

Posebno skrb zakon namenja tudi tam, kjer smo veliko gradili in odstranjevali humus in najboljšo plodno zemljo, da skrbimo, kje ta zemlja konča. Kajti, s številnimi ukrepi kmetijske politike se da kakšna, zaenkrat še manj kvalitetna zemljišča, z

ustreznim dosutjem, obdelavo, s kvalitetnim humusom in prstjo še izboljšati.

Za posamezne rešitve bo več časa in priložnosti še v nadaljevanju zakonodajnega postopka. Ta trenutek, še enkrat, ob koncu pozdravljamo skupen napor in pomen vseh parlamentarnih strank in slovenske javnosti, da združimo moči in da nekaj naredimo. Izpostavil se je tudi problem samooskrbe s hrano v Sloveniji. Seveda se o tem da pogovarjati. Kolega pred menoj je to predstavil precej alarmantno, toda zagotovo, iz prakse, še vedno je veliko veliko boljše samooskrbna kmetija na težkem, nedostopnem terenu kot pa zapuščeno kmetijsko zemljišče ali vikendica v naravi, kamor pa ne sodi. Vsi tisti, ki bodo začeli samooskrbo in jim bo družba in trg priznala, da delajo nekaj pomembnega, nekaj dobrega, bodo rade volje naredili še tisti korak več, da bodo iz samooskrbe zaslužili še kakšen evro. Se je pa seveda treba zavedati dejstev, da smo tudi omejeni. Recimo, zanimivi sta misel in ocena nekaterih strokovnjakov, da bi v našem geoklimatskem pasu za zagotavljanje popolne samooskrbe s hrano potrebovali okoli 3 tisoč kvadratnih metrov obdelovalnih površin na prebivalca, torej skoraj 2 tisoč 200 kvadratnih metrov več, kot jih imamo na voljo ta trenutek. Mislim, da odločitve, če o tem podatku dobro premislijo in se zavemo, kaj sporoča, v nadaljevanju ne bodo težke. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Andrej Magajna v imenu Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

ANDREJ MAGAJNA: Hvala lepa, podpredsednik. Minister, sodelavci, lepo pozdrav, seveda tudi kolegicam in kolegom!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih bomo nepovezani poslanci podprli soglasno, da ne bo kakšne pomote.

Ob vseh navedenih in že danes omenjenih ciljih, da ne bom ponavljal, bi ponovno le omenil vlogo zakona pri ohranjanju obstoječih obdelovalnih zemljišč in ukrepov, ki bodo spodbudili lastnike, zdaj neobdelanih kmetijskih zemljišč, k večji aktivnosti. Tudi o tem je bilo v preteklosti, vsa desetletja, veliko govora, mislim pa, da gre zakon v pravo smer. Zakon predvideva vrsto ukrepov za ponovno spodbuditev zemljišč za kmetijsko rabo, odpravljanje zaraščanja in izvajanje agrarnih operacij. Ni tud nepomembno, da se ukvarja z vprašanjem sklepanja darilnih pogodb, in sicer bo lastnik lahko sklenil pogodbo le z omejenim krogom upravičencev – sorodniki, država, občina. Ključna pa je seveda usmeritev v trajnostno varovanje kmetijskih zemljišč, ki so za slovensko kmetijstvo posebnega pomena. Vlada Republike Slovenije bo določila območja za kmetijstvo in predelavo hrane, ki so strateškega pomena za Republiko Slovenijo. Tudi o tem je bilo vsa leta govora in upam, da bo tokrat z vsemi podzakonskimi akti to tudi uresničeno!

Na splošno pa bi lahko zaključil s tem, zakon je nedvoumno prispevek k samooskrbi in

posredno tudi k ohranjanju realnega sektorja slovenskega gospodarstva, čeprav smo slišali, da predstavlja le manjši znesek bruto družbenega produkta, pa vseeno posredno ni zanemarljiv. Realni sektor gospodarstva, to je ključna zadeva, ki bi morala biti prvi cilj strategije reševanja krize Slovenije. Ob vseh ukrepih, če bomo realni sektor izgubljali, nam ne pomaga nič. Slišimo, da propadejo vsak dan tri, štiri kmetije. Koliko je to na leto? Prihaja tudi do združitve in novih subjektov na področju kmetijskega gospodarstva, ampak vseeno propadajo tudi tovarne in splošno realni sektor slovenskega gospodarstva.

Gospod Borut Sajovic, poslanski kolega, je citiral Vodnika: "Lenega čaka strgan rokav, palca beraška, prazen bokal!" In kaj čaka našega pridnega kmetovalca? Pogled na polne police, na katerih pa ni njegovih izdelkov, in trpko spoznanje, da svojih pridelkov ne more prodati.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala.

Besedo ima gospod Janko Veber, v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

JANKO VEBER: Hvala za besedo. Lep pozdrav v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov!

V naši poslanski skupini Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih pozdravljamo, saj ugotavljamo, in tudi sicer statistični podatki to tudi jasno izkazujejo, da smo v 20 letni zgodovini samostojne države izgubili 93 tisoč kmetijskih zemljišč, ki so bila v kmetijski uporabi. Pri tem lahko opozorimo na to, da se je temu primerno tudi prilagajala zakonodaja. Vedno je bil konflikt med tem, kako se bo umeščalo v prostor, in kako se bo ohranjalo kmetijska zemljišča. Doživeli smo celo sprejem Zakona o prostorskem načrtovanju, ki je pravzaprav razveljavil določbe Zakona o kmetijskih zemljiščih, s katerimi se je varovalo kmetijska zemljišča. Pozneje se je sicer prostorska zakonodaja spremenila, nekoliko v smer bolj jasnega poseganja v kmetijska zemljišča, pa vendarle ne dovolj celovito, da ne bi izgubljali tako velikega obsega kmetijskih zemljišč. Občutek imamo, da je vendarle v tem obdobju tudi prevladoval interes preprodaje zemljišč in da je interes kapitala pravzaprav bil nad vsemi ostalimi interesi, predvsem pa zagotovo ni bil interes ohranjanja kmetijskih zemljišč in pospeševanja čim bolj zdrave pridelave hrane.

Na tem področju resnično potrebujemo nov zakon, ki bo zaščitil kmetijska zemljišča in s tem tudi ohranjal nadaljnji obstoj razvoja kmetijske dejavnosti v Sloveniji.

Eden od prvih ciljev, ki bo ohranil takšno stanje v Sloveniji, je zagotovo utemeljen prav s tem, da je potrebna večja prehranska varnost v Sloveniji in da nenazadnje tudi, ko posegamo na zemljišča, običajni izgubimo rodovitnejši del kmetijskih zemljišč, torej gre za rodovitni del prsti. Tudi v tem zakonu se govori o tem, da se takšna prst poskuša razprostrirati na tistih območjih oziroma poravnati na tistih območjih, ki so bila do sedaj mogoče že degradirana.

Vedno je zelo pomembno, kako skrbimo za ohranjanje krajine in ohranjanje razvoja podeželja.

Na tem področju je seveda izjemno pomembno, da se odpravljata zaraščanje in da se nenazadnje tudi pospešujejo agrarne operacije, s katerimi se poskušajo združevati zemljiški kompleksi in s tem seveda tudi izboljševati konkurenčnost slovenskega kmetijstva.

Kako pravzaprav dosegati vse te cilje aktivne zemljiške politike, katere pričakujemo, bo vnesel prav ta zakon o kmetijskih zemljiščih, pa seveda lahko vidimo tudi v tem, da se ponovno vrača inštitut plačila odškodnine za tista kmetijska zemljišča, ki bodo spremenjena v zazidljiva oziroma po katerih bo potekala, recimo, infrastruktura ali drugi objekti, ki jih potrebujemo tako na lokalnem ali državnem nivoju. Seveda pa pričakujemo, da bomo resnično oblikovali aktivno zemljiško politiko tako, da bomo vedeli za leto, dve, tri vnaprej, kam bomo vlagali sredstva, ki se bodo zbirala iz naslova odškodnin, da bo poraba teh sredstev resnično smotrna in da bomo lahko tudi statistično dokazovali, kako povečujemo obseg obdelovalne kmetijske zemlje.

Tudi ta določba, da je Ministrstvo za kmetijstvo sestavni del urejanja prostora in da bo tudi nosilec prostorskega načrtovanja, je zelo pomembna, pomeni, da je enakovredno pri posegih v prostor in pri sprejemanju prostorske zakonodaje. Kajti, v nekem obdobju, ko smo pravzaprav tudi razveljavili določbe, ki so varovale kmetijska zemljišča, je Ministrstvo za kmetijstvo delovalo v nekem trenutku tudi v nasprotju s pravnim redom, ker ni imelo ustrezne pravne podlage, da bi lahko dejansko nastopalo enakovredno oziroma v interesu zaščite kmetijskih zemljišč v postopkih, ki so tekli zaradi sprejemanja prostorskih aktov.

Zelo pomembna določba je zagotovo tudi inštitut darilnih pogodb pri prodaji kmetijskih zemljišč. To se je velikokrat zlorabljalo. Pozdravljamo rešitev, s katero se omejuje darilno pogodbo zgolj na ožje družinske člane.

Pomembna je tudi rešitev, s katero bomo vendarle, lahko rečem, dočakali tudi to zmanjšanje kriterija pri začetku komasacije iz 80 na 67 % soglasje vseh lastnikov. Večkrat smo se že srečali v parlamentu z zakoni, ki so urejali prav to področje, in tudi ta segment je dejansko tako, kot je bilo vedno povedano, vključeno v ta predlog sprememb Zakona o kmetijskih zemljiščih.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo seveda podprli zakon, tako v tej prvi obravnavi in upam, da bomo tudi skozi razpravo v Državnem zboru mogoče besedilo še dopolnili na način, da bo še kvalitetnejši in da bomo lahko govorili resnično o tem, da cenimo kmetijsko zemljišče v Sloveniji in da želimo resnično izvajati aktivno kmetijsko politiko, predvsem na področju zaščite kmetijskih zemljišč. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Robert Hrovat, v imenu Poslanske skupine SDS.

ROBERT HROVAT: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister s sodelavci, kolegice in kolegi!

Vlada Republike Slovenije ponuja v sprejem novelo Zakona o kmetijskih zemljiščih. Cilje predlaganih novel so predstavili predstavniki poslanskih skupin že večkrat, ampak ključno je, da je glavni cilj povečevanje obsega kmetijskih zemljišč za pridelavo hrane.

V Slovenski demokratični stranki smo pred zadnjimi volitvami v svojih strokovnih programskih izhodiščih zapisali novo opredelitev pogojev dobrega gospodarjenja s kmetijskimi zemljišči, in sicer v smeri, da se upravičence doplačil in druge lastnike in uporabnike kmetijskih zemljišč zaveže k optimalnim tehnologijam rabe s stališča zagotavljanja prehranske varnosti. Pri tem je nujno strmeti k temu, da bi integrirana predelava postala standard za vso kmetijstvo proizvodnjo v Sloveniji v novi finančni perspektivi Evropske unije. Zapisali smo tudi, da bo potrebno, če ne kar nujno, vzpostaviti določene mehanizme, kot na primer zagotavljanje nadomestnih zemljišč pri spremembah namembnosti kmetijskih zemljišč. S tem bi seveda dosegli, da bodo posegi v prostor čim bolj racionalni in bodo hkrati zagotavljali ohranjanje proizvodnega potenciala. Nedvoumno smo zapisali tudi to, da bomo nadaljevali z aktivnostmi, ki vključujejo zemljiške operacije, nove ciljno naravnane ukrepe in ustrezno davčno politiko zaradi preprečevanja zaraščanja kmetijskih zemljišč. Z aktivnejšo davčno politiko je smiselno spodbujati pogodbene prenose kmetijskih zemljišč od oseb, ki so samo lastniki in ne obdelujejo zemljišč, na kmetijstva gospodarstva, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo. Mnogokrat smo v parlamentu že predlagali določene rešitve, a so naši predlogi na žalost naleteli na gluha ušesa in nekakšno apriorno nesprejemanje, nestrinjanje. Zato nas danes resnično veseli, ko Vlada Republike Slovenije sama ugotavlja, da je smiselno nekatere naše predloge spremeniti v konkretne zakonitosti, kot je to evidenten primer pri noveli zakona, ki govori oziroma določa, da se odpravlja tudi določene administrativne ovire na področju agrarnih operacij, in sicer se znižuje odstotek soglasij, potrebnih za uvedbo komasacijskih postopkov, iz 80 % na 67. To spremembo smo mi že dvakrat v tem mandatu predlagali, a je bila obakrat zavrnjena, zato pozdravljamo odločitev Vlade Republike Slovenije, da predlaga diktirano tega člena v natančno taki vsebinski, kot smo jo predlagali mi.

Prav tako nas veseli, da je Vlada Republike Slovenije upoštevala iz naših programskih smernic izhajajoče predloge in jih skorajda citirala v noveli zakona, ki je namenjena trajnemu varovanju kmetijskih zemljišč, ki so za slovensko kmetijstvo posebnega pomena. Vlada bo določila območja za kmetijstvo in predelavo hrane, ki so strateškega pomena za Republiko Slovenijo, zaradi pridelovalnega potenciala kmetijskih zemljišč, njihovega obsega, zaokroženosti, zagotavljanja pridelave hrane in ohranjanja in razvoja podeželja ter ohranjanja krajine. Na novo bodo določena in razvrščena območja kmetijskih zemljišč po namenski rabi, in sicer na območja trajno varovanih in območja ostalih kmetijskih zemljišč. Ta se bodo v skladu s postopki iz zakona, ki urejajo prostorska načrtovanja, določila v prostorskih aktih lokalnih skupnosti.

Na nek način bi se dalo pritrditi noveli, ki ureja sklepanje darilnih pogodb, in sicer v smislu, da bo lastnik lahko sklenil to pogodbo le z omenjenim krogom upravičencev, kot so sorodniki, država in občina, pa tudi novela, ki na novo ureja področje agromelioracij, ta institut je bil v preteklosti večkrat zlorabljen, predvsem v smislu odlaganja gradbenih odpadkov na kmetijska zemljišča, je sprejemljiva. Toda zatakne se v nadaljevanju vladinih predlogov v smislu novele zakona. Na področju javnofinančnih prihodkov v skladu s predpisom, ki ureja podračune ter način plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov, se bodo zbirala plačila odškodnin zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča. Ocenjeno je, da bo povprečna odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča 10 evrov na kvadratni meter. Torej predlog ponovno uvaja plačevanje odškodnine za spremembo namembnosti zemljišč, kot je to veljajo že pred desetletjem in več. Nadomestilo naj bi plačal investitor gradnje pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja. V ta namen je v 2. členu Zakona o kmetijskih zemljiščih določeno, da se za kmetijska zemljišča štejejo vsa zemljišča zunaj in znotraj območij naselij in so v skladu z evidenco dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč uvrščena med njive in vrtove, travnike, trajne nasade in druge kmetijske površine. Zaenkrat je predlagan znesek 10 evrov na kvadratni meter gradbene parcele. Za enodružinsko stavbo, ki jo recimo namerava zgraditi mlada družina, z nizkimi prihodki in krediti, na parceli 500 kvadratnih metrov, bo tako treba plačati 5 tisoč evrov, poleg komunalnega prispevka in ostalih dajatev še 5 tisoč evrov, še preden bodo zasadili prvo lopato. Če prištejemo še zakon, ki ga boste sprejeli na tej seji, ki govori o medsosedski pomoči in jo ukinjate, in novelo Zakona o graditvi objektov, kjer Vlada napoveduje prepoved gradnje v lastni režiji, se sprašujemo, v kakšni državi pravzaprav živimo.

Predsednik Vlade je napovedal, da bi lahko morebitno nezaupnico Vladi vezal na kmetijsko reformo, torej na zakon, ki ga danes obravnavamo. Rekel je, da je zakon prelomni dogodek za kmetijsko politiko. Jaz pa temu dodam, da takšne rešitve, o katerih sem maloprej govoril, le še enkrat več po žepu tolčejo slovenske državljane. In to so reforme te vlade.

Nezazidana stavbna zemljišča bodo poleg davka oziroma nadomestila za uporabo, ki se plačuje letno, obremenjena še z enkratnim nadomestilom za vpisano spremembo kmetijskega zemljišča. S tem Zakon o kmetijskih zemljiščih, po našem mnenju, nedopustno posega v Zakon o prostorskem načrtovanju in v tisti segment zemljišč v prostorskih aktih, ki ni v pristojnosti Ministrstva za kmetijstvo kot nosilca urejanja prostora. Popolnoma na mestu in še kako upravičen je dvom v takšno ureditev in težko je verjeti, da je zakon namenjen razvoju podeželja, glede na nove odškodnine, ki se uvajajo s tem zakonom. S tem se bo samo še bolj spodbudilo mlade, da odidejo z vasi v mesta, in kulturna krajina posledično seveda ne bo obdelana.

Zanimivo pa je, da je bil prvotni predlog zakona o kmetijskih zemljiščih usmerjen v drugo smer. Predlagano je bilo plačilo spremembe

osnovne namenske rabe iz kmetijskega v stavbno zemljišče, in sicer v trenutku, ko se določenemu kmetijskemu zemljišču z odlokom plansko določi druga osnova, na primer stavbna namenska raba. V tem trenutku nastane tista velika dodana vrednost takšnega zemljišča. Vrednost stavbnega zemljišča je vsaj 10-kratnik vrednosti kmetijskega zemljišča, poudarjam – vsaj. Če se samo spomnimo, kaj se je delalo tukaj v Ljubljani, nam je vsem jasno, da je ta razlika bistveno bistveno večja. Če bi predlagatelj torej znal in hotel pobrati dodano vrednost, ki jo lastniku na ta način omogoči družba, bi v kali zatrl nenehno širjenje naselij, kot ugotavljajo v gradivu, ker bo tovrstno ravnanje pobudnikov postalo nezanimivo za ustvarjanje ekstra profitov. Spet poudarjam, en dober primer je Mestna občina Ljubljana.

Nadomestilo je sporno tudi z vidika enakosti pred zakonom. Vsa zemljišča v naseljih in izven naselij so bila nekoč kmetijska. Tisti, ki so jih pozidali, morajo biti prav tako kot bodoči investitorji in zavezanci za plačilo odškodnine po Predlogu zakona o kmetijskih zemljiščih zainteresirani za ohranjanje in izboljšanje kmetijskih zemljišč in predelavo hrane, seveda v tolikšni meri, da omogoča preživetje vseh državljanov. Zato naj se sredstva za te namene zagotovijo iz skupnega vira, v katerega prispevamo vsi državljanji enako. Seveda je to rečeno nekoliko cinično in verjamem, da ste tudi v mojem glasu slišali to. Dejstvo je, da takšna ureditev, ki jo predlagate vi, ni ustrezna.

Glede nadomestila se človeku samo od sebe postavlja razsvetljene, da je cilj edinole pobrati denar, ker je nekdo ugotovil, da ga investitorji pa mogoče še nekaj imajo. Saj odškodnine niti ne bodo tako visoke, piše v gradivu, zgolj 10 evrov na kvadratni meter. Ponujene pa so, kako perfidno, cinično, celo znižane vrednosti za prva tri leta. Toliko o tem in verjamem, da bo o tej temi danes še tekla beseda.

Tehtnega razmisleka je vredna tudi vsebinska analiza novele, ki na novo določa, da bo morala lokalna skupnost za gradnjo objektov s področja športa, zdravstva, šolstva, socialnega varstva, znanosti, kulture, prometne, energetske, komunalne in vodne infrastrukture, katerih investitor je občina, plačati to isto odškodnino, resda v nekoliko znižani vrednosti, vendar vseeno, in to zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča. Za gradnjo teh objektov bo morala lokalna skupnost v svojem proračunu predvideti sredstva namenjena za plačilo odškodnin zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča. Seveda občine temu predlogu ostro nasprotujejo in v Slovenski demokratični stranki jih pri tem tudi podpiramo. Nenazadnje dobili smo kar nekaj pobud s strani skupnosti občin, kje bi bilo treba ta zakon, ki ni usklajen – več kot očitno je, da zakon ni usklajen –, popraviti. Po našem prepričanju bi morali ta del novele izločiti.

Novela, ki določa ukrepe kmetijskega inšpektorja. Če lastnik, zakupnik ali drug uporabnik kmetijskega zemljišča ne preprečuje oziroma ne odpravlja zaraščanja kmetijskih zemljišč, je eklatanten primer drastičnosti, ko je govora o določanju oziroma povečevanju kazni. Menimo, da je nujno razlikovati zemljišča v hribovitih področjih

od tistih na ravnini, na primer razlika je med eno občino Gorenja vas in pa z eno občino v Prekmurju. In temu primerno tudi določiti stopnjo oziroma višino kazni. Če resnično želimo učinkoviti nadzor, je treba okrepiti inšpekcijske službe. To kar imamo zdaj, je odločno premalo. Samo drastično povišanje kazni je neustrezen ukrep, ki zagotovo ne bo prinesel zelenih učinkov. In nenazadnje, kako lahko ministrstvo pričakuje, da bodo kmetijske površine 100 % obdelane, če pa vsak pameten kmet najkasneje vsako leto jeseni ugotovi, da je delal z izgubo, ker seveda podjetja, predelovalci, surovine raje kupujejo tam, kjer so cenejše. In tukaj na tej točki bi se morala začeti kmetijska reforma. Na tej točki. Ne na novi, na točki novih dajatev za državljanke in državljane.

Za konec. Naša podpora zakonu bo odvisna od popravkov zakona v nadaljnji obravnavi. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Bogovič v imenu Poslanske skupine SLS.

FRANC BOGOVIČ: Lep dober dan, spoštovani podpredsednik, kolegice, kolegi, spoštovani minister, državna sekretarka in ostali predstavniki ministrstva za kmetijsko!

Smo zakorakali v pomlad, ko rečemo, da narava ozeleni, da se pričnejo dela v kmetijskem sektorju, in očitno je na letošnji marčni seji tudi veliko dela za nas tukaj v parlamentu, za ministrstvo, kajti na področju kmetijstva sprejemamo na marčevski seji zelo pomembne odločitve. Sprejet je že Zakon o promociji v kmetijstvu, naslednji teden spregovorimo o strategiji razvoja kmetijstva in živilstva v Sloveniji, pred nami pa je danes tudi že sedaj prvo branje Zakona o kmetijskih zemljiščih. V Slovenski ljudski stranki smo bili tisti, ki smo predlagali, da se zakon obravnava po normalnem postopku, se pravi, da si vzamemo dovolj časa za temeljit pogovor, razmislek, da imajo tudi vsi deležniki v tem postopku dovolj časa, da dajo tehtne pripombe. Kot smo slišali, je nekaj že podanih, in zato je prav, da gre zakon, ki je resnično strateško posega na področja varovanja kmetijskih zemljišč in ostale zadeve, o katerih smo že slišali, da si vzamemo dovolj časa. Ohranjanje in izboljšanje predelovalnega potenciala ter povečanja obsega kmetijskih zemljišč so osnovni cilji tega zakona. Ti cilji se potem izvedejo preko nekaj načel, kot so varovanje kmetijskih zemljišč, zagotavljanje obdelanosti, odprava administrativnih ovir, pooblastila kmetijskim inšpekcijam in konec koncev tudi preko instrumentov sankcioniranja in pa globe.

Osnovno in najpomembnejše področje je varovanje kmetijskih zemljišč. Danes smo tukaj s te govornice že slišali za te podatke, da se je v zadnjih časih obseg kmetijskih zemljišč bistveno zmanjšal, da imamo na eni strani procese pozidave, na drugi strani pa procese zaraščanja kmetijskih zemljišč in da je na tem področju nekaj nujno storiti. V teh letih, zadnjih dveh, treh letih, vse od leta 2008 se na področju kmetijstva resnično ne ukvarjamo več s tem, kar je bilo v preteklosti, da so države skrbele, imele skrb s tem, kam bodo s svojimi viški hrane in

kako se bo urejalo to področje. Ampak gre predvsem za to, kako prehraniti vse številčnejšo prebivalstvo na zemeljski obli in pa v zadnjem času, hvala bogu, zopet o tem, da govorimo o tem, da je prav, da države same poskrbimo za svojo samooskrbo in da na tem področju naredimo odločne korake naprej. Žal je bilo takšnih korakov v preteklosti bolj malo. Na drugi strani je bilo velikokrat čutiti na nek način tudi zapostavljanje tega področja oziroma gledanje z viška na področja kmetijstva in temu primerno so se tudi v preteklosti sprejemale odločitve. Danes je bila že ena tukaj omenjena, druga odločitev, ki je temeljito sprostila posege na kmetijska zemljišča, je bila pa tudi 2002 leta sprejeta sprememba Zakona o graditvi objektov, kjer smo prej skozi desetletja uveljavljeni instrument spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč opustili in ga enostavno opustili te dajatve, kar je imelo za posledico zagotovo bistveno večji pritisk na kmetijska zemljišča. Ti inštrumenti varovanja gredo v tem zakonu najprej preko tega, da kmetijska zemljišča razdelimo med ta tako imenovana trajna kmetijska zemljišča, na katere se ne sme posegati. Ocena je, da bo teh zemljišč nekje 150 tisoč hektarjev. Potem so tudi varovana kmetijska zemljišča, za katere bo tudi dokaj oster režim posega na ta zemljišča. V zadnji fazi, ko ne bo moč poiskati nadomestnih zemljišč, bo potem tudi možen poseg na takšna zemljišča.

Kar se tiče spremembe namembnosti, kar sem že dejal, je bila sprejeta 2002, v času izvedbe avtocestnega križa in v času pritiska na kmetijska zemljišča s strani nosilcev kapitala, je sprememba in uvedba v tem zakonu, ki jo v Slovenski ljudski stranki podpiramo. Mislim, da je prav, da se iz tega naslova, se pravi iz naslova zmanjševanja kmetijskih zemljišč, ki se zgodijo skozi spremembo, ki se bo plačala pri pozidavi, pri pridobitvi prvega gradbenega dovoljenja na kmetijsko zemljišče, zberejo sredstva, s katerimi se potem lahko tudi gre aktivno kmetijsko zemljiško politiko. V tem delu je, kot je bilo sedaj slišati, še kar nekaj pomislekov, in zato je tudi prav, da gre zakon v to proceduro po takšnem postopku, da je čas za temeljit razmislek.

Poznam pripombe, ki so prihajale s strani občinskih služb. Tu gre za pripombo do katere mere obremeniti tiste spremembe, ki so namenjene za šolstvo, socialo, zdravstvo in podobno. Treba je vedeti, da je bila v preteklosti sprememba namembnosti kmetijskih zemljišč izvorni prihodek občinskih proračunov in da so bile še nekaj nazaj kmetijske zemljiške skupnosti, ki so bile po takratnih občinskih mejah razporejene, da so bile to nosilke tistih zemljiških operacij, ki so se zelo intenzivno izvajale v 80. letih na področju hidromelioracij, agromelioracij in na področju komasacij. V tem delu bo resnično treba razmisliti, po našem globokem prepričanju, najprej o tem, da se resnično doseže primerna mera obremenitev za tiste javne infrastrukturne objekte, govorim na področju šolstva in podobno, za katere ne vem, če je prav, da zdaj damo neko, ne vem, kako veliko obremenitev, in da tu najdemo pravo mero. Po drugi strani pa mislimo, da je prav, da se v tem delu razmisli tudi o tem, ali je prav, da se za kmetijske objekte, se pravi, za objekte, ki so namenjeni za proizvodnjo v kmetijstvu, zdaj plačuje sprememba namembnosti.

Ti objekti so bili v preteklosti oproščeni tega, kajti ne vem, če ta dejavnost danes prinaša toliko, da bi bila ta obremenitev. Tako da na tem področju mislim, da je treba narediti še podrobno analizo in v nadaljnjem postopku najti primerno mero te obremenitve.

Zagotovo pa v Slovenski ljudski stranki podpiramo to, da zemljišče, ki je kot kmetijsko zemljišče dokaj podobnih vrednosti povsod po Sloveniji, ne more postati predmet špekulacij in tudi nekih zaslužkov, ki so se odvijali v preteklosti. Tu se je le v redkih primerih zgodilo to, da so bili kmetijci tudi tisti, ki so te zaslužke na veliko vrednost zemljišč dobili na svoj osebni proračun, ampak se je to zgodilo v veliki meri v proračunih različnih špekulantov, ki so v zadnjih desetih letih dodobra služili pri kupovanju, potem pa spremembi namembnosti teh zemljišč.

Drugi poseg, prav tako pomemben, je tudi zaščita pred urbanizacijo, se pravi skozi inštrumente aktivnega vstopa v prostorsko planiranje, kmetijskega sektorja. To področje se zaostri tudi skozi prva dva inštrumenta trajno varovanih kmetijskih zemljišč in varovanih zemljišč. Tu je ta prostor, kjer je prav tako potrebnega še nekaj pogovora. Sam ocenjujem, da bo resnično treba razmisliti pri sami določitvi trajno varovanih zemljišč, kaj bo s takšnimi območji, kot je bilo danes tu izpostavljeno mesto Murska Sobota, kjer je v neposredni bližini, se pravi na meji danes pozidanega mestnega zemljišča prvovrstno kmetijsko zemljišče. Tu gre za pomembne dolgoročne posege, s katerimi, kot smo že dejali, vsi podpiramo to varovalko, da se onemogoči to poseganje. Prav tako bo treba imeti pravo mero odnosa do tega, da se bo dejansko moral kakšen rob mesta še v katerem delu pozidati, zato bo tudi potreben temeljit razmislek pri tej kategorizaciji, pri tem planiranju.

V tem delu, ki govori o prostorskem planiranju, je po stališču Slovenske ljudske stranke najbrž vprašljivo tudi to, da je terba v prostorskih dokumentih občin navesti vse agrarne operacije, tako komasacije, namakanje, ukinjanje za rasti in podobne zadeve. Sam imam to izkušnjo, ker mislim, da je prav, da zagotovo v prostorske dokumente – kar je osnova tega zakona – uvedemo trajno varovana zemljišča in varovana zemljišča. Medtem ko pri tistem delu, kjer bi v prostorskem dokumentu občine morale navesti, kje smemo krčiti neko zarast, pa mislim, da gremo predaleč in da je enostavno to neka živa materija. V tem delu mislim, da ni potrebnih takšnih določil, da je treba v prostorske dokumente to navesti. Tukaj mislim, da je tudi prostor za neko temeljito razpravo, kaj mora biti zavedeno v prostoru, kaj pa je lahko predvsem predmet neke aktivne kmetijske politike, ki mora tudi odgovarjati na aktualne razmere, ki so na posameznem področju. Promet s kmetijskimi zemljišči. Danes je bila tudi citirana moja izjava, da Slovenci nismo tako darežljiv narod, da bi bilo 80 % kmetijskih zemljišč v prometu preko darilnih pogodb. Zato sem vesel, da je ministrstvo ta del s področja, ki se ukvarja s prometom kmetijskih zemljišč, uvrstilo v zakon. Dejansko bo ta omejitev darilnih pogodb povzročila to, da ne bo več toliko teh špekulantskih prenosov in da bodo te darilne pogodbe resnično v tem ozkem sorodstvenem

razmerju in pa občina, država sta tisti, ki se lahko tudi v tem delu vključita.

Na področju prometa se nismo dotaknili poglavja o prednostnem vrstnem redu pri nakupu kmetijskih zemljišč. Tukaj imam določen pomislek, kajti mislim, da je priložnost zdaj, ko odpiramo ta osnovni zakon, da bi temeljito razmislili o vlogi Sklada kmetijskih zemljišč v tem zaokroževanju in pri nakupih kmetijskih zemljišč. Danes vemo, da je Sklad kmetijskih zemljišč na šestem vrstnem redu pri tem, vsaj od solastnika, kmetov, sosedov. Sklad resnično ne pride na vrsto za bodisi mero, zaokroževanje kmetijskih zemljišč bodisi za odkupe kmetijskih zemljišč, ki so zelo pomembni z vidika mejnih območij. Danes imamo v Sloveniji nek primer, ko opazamo, da bi bilo najbrž treba tudi razmisliti oziroma, da je sklad tisti, ki bi z aktivnimi ukrepi kmetijske lahko posegal na kmetijsko politiko. Zame je pozdravno v tem delu, da se ta sredstva, ki se bodo zbrala iz naslova spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč in se namenajo za aktivne ukrepe, kot so komasacija, namakanja, zmanjševanja zarasti in podobno, da gre del teh sredstev tudi v Sklad kmetijskih zemljišč in da se s temi sredstvi lahko tudi omogoči nakup kmetijskih zemljišč. Bojim pa se, da zdaj zamujamo priložnost, da bi v tem zakonu dali tudi možnost, da bi bil sklad po tem vrstnem redu pri nakupu kmetijskih zemljišč višje. Sam sem že odpiral razpravo v tej smeri. Najbrž še ni čas, da bi lahko bil Sklad kmetijskih zemljišč in pa tisti, ki je kmetijski proizvajalec in prideluje hrano, pa mu mogoče manjka sredstev za nakupe kmetijskih zemljišč, kajti zaokroževanje kmetij konec koncev le poteka danes v slovenskem prostoru. V tem prednostnem redu bi bila lahko sklad in pa aktivni kmetijski pridelovalec tista, ki bi imela prednost, mogoče tudi za kakšen vzajemen odkup preko sklada, ki bi lahko v nekaj letih s pogodbo o postopnem odkupu, lizingu ali pa subvencionirani obrestni meri počasi ti kmetije odkupovali. Upam, da je še možno o tem poglavje razmisliti in ga v drugi obravnavi tudi odpreti. Bojim pa se, da bo sicer Sklad kmetijskih zemljišč na področju nakupa in pa aktivne kmetijske politike preko tega inštrumenta ostal brez aktivne politike, kajti zelo težko se bo direktno vključil v te procese odkupa kmetijskih zemljišč.

Zagotavljanje obdelanosti, se pravi povečanje potenciala kmetijskih zemljišč, je drugo poglavje, za katero mislim, da je ključno za slovensko kmetijstvo. Danes se poleg tega, da se na eni strani zaraščajo, tudi zazidavajo kmetijska zemljišča. Po mojem prepričanju je velik problem tudi to, da so ta kmetijska zemljišča preslabo obdelana, in ti ukrepi, ki so v tem zakonu, predvsem to, kar je bilo že večkrat podprto, danes tudi izpostavljeno, da gre pri komasacijskih postopkih ta procent iz 80 % na 67 %, da je to za pozdraviti. Pozdravit gre pa predvsem to, da se preko namenskega vira, se pravi vira iz naslova spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč, najdejo sredstva za komasacije, da se poleg teh upravnih omejitev daje tudi vir, se pravi komasacija, namakanje agromelioracija. Do leta 2013 je teh virov še nekaj v okviru evropskih sredstev. Bojim se, da bodo ta sredstva okrnjena, zato je ta sistemski vir več kot dobrodošel. Upam, da bo Agencija za

kmetijske trge in razvoj podeželja, ki bi naj bila poleg, normalno, lokalnih skupnosti nosilka teh ukrepov upravnih enot, dovolj proaktivna, da se bo resnično na področju namakanja, agromelioracij, komasacij veliko storilo. Sicer bomo tudi v prihodnje še vedno lahko opazovali, kako se nam kmetijska zemljišča zaraščajo. Kajti če bo število parcel tako velikih oziroma da bodo te parcele tako majhne, da ne bo zaokroževanja, da ne bo komasacijskih postopkov, se žal v današnjem času tudi kmetijska zemljišča s sodobno mehanizacijo na konkurenčen in učinkovit način ne morejo obdelovati. V tem zakonu, kjer je v prvi vrsti izpostavljeno varovanje kmetijskih zemljišč, vidim še večje priložnosti v tem, da se z aktivno zemljiško politiko, z aktivnimi ukrepi na področju kmetijske politike poveča tudi učinkovitost in konkurenčnost proizvodnje in s tem tudi poveča samooskrba v slovenskem prostoru.

Prav je, da je tudi področje sankcioniranja glob izpostavljeno, da na nek način inšpekcijam damo večjo možnost, da se konec koncev tisti, ki kršijo zakonodajo, tudi sankcionirajo.

Na drugi strani pa mislim, da se moramo vsi skupaj – in zato sem tudi to obrazložitev k temu zakonu začel s tem, da imamo zdaj cel splet zakonodajnih postopkov, ki poskušajo izboljšati pogoje kmetovanja – zavedati, da bo kmetijska zemlja obdelana, da bomo imeli manj zarasti, da bo tudi večja samooskrba hrane samo takrat, če bomo vsi skupaj v družbi zagotovili primerne pogoje za kmetovanje in da bodo mladi v kmetijstvu prepoznali lep, časten poklic in konec koncev tudi poklic, od katerega se bo dalo živeti.

Danes imamo v slovenskem prostoru resnično še veliko število kmetij. Sam prihajam iz takšnega področja in zelo jasna mi je situacija, predvsem ta starostna slika na kmetijah, ki je bila danes že tu izpostavljena, povprečna starost 58 let temelji na tem, da imamo celo vrsto starejših ljudi, ki so kmetovali in so starejši od tega povprečja in po tekočem traku opuščajo to dejavnost, kajti ni naslednikov, ki bi s to dejavnostjo pričeli. In sam mislim, da je v Sloveniji treba ugotoviti, da bomo imeli v prihodnosti najbrž tudi manj kmetij, kot jih je danes, da pa je treba vzpostaviti pogoje, da se bodo lahko te kmetije zaokroževale. Mislim, da gredo ti aktivni ukrepi kmetijske politike v to smer. Sam sem še dodal ta dodatek okoli potencialne možnosti pomoči, da se te kmetije zaokrožujejo. Na drugi strani pa je tudi naša realnost in tudi v prihodnosti bo realnost, da bodo srednje velike kmetije ostale in da bo to neka dopolnilna dejavnost za tisto družino, za tisti družinski proračun, na drugi strani bo tudi del kmetij, kjer se bo še ta socialni moment nekaj časa najbolje uresničeval. Slovenska krajina bo obdelana, če bodo vsi ti segmenti prisotni. Res pa je najbrž tudi to, da bo iz vidika konkurenčnosti in dolgoročnega kmetovanja najbrž te procese zaokroževanja in povečevanja slovenskih kmetij v prihodnje treba pospeševati.

V Slovenski ljudski stranki vidimo v tem zakonu celo vrsto pozitivnih ukrepov na področju kmetijstva, zato bomo v prvem branju ta zakon podprli. Prav tako pa bomo, kot doslej, aktivno sodelovali v naslednjih dveh branjih. In upam, da bomo vsi skupaj zmogli dovolj napora, da bomo

vnesli v ta zakon še tiste dodatke, spremembe, ki bodo ta zakon še izboljšale.

Še enkrat. S strani Slovenske ljudske stranke podpora temu zakonu in upam, da tudi dober zaključek in dobra izvedba v prihodnosti.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev. Besedo ima gospa mag. Andreja Rihter, pripravi naj se gospod Franco Juri, če ga ne bo, gospa Silva Črnugelj. (Se odpoveduje.) Potem gospa Breda Pečan.

MAG. ANDREJA RIHTER: Hvala lepa za besedo, spoštovani podpredsednik. Prav lep pozdrav ministru in njegovim številnim sodelavcem!

Kar na začetku naj rečem, da se pridružujem besedam kolega Sajovica, ki pravi, kako resno ministrstvo jemlje svoje projekte, posebej pa ta zakon, saj minister prihaja s sodelavci, da slišijo konkreten odziv nas poslancev in preko nas tudi tiste javnosti, ki mogoče še ni popolnoma usklajena ali nenazadnje tudi zadovoljna z zakonom, ki je pred nami. Naj na začetku, mogoče bom tudi v zaključku povedala, da se s predlogom zakona, ki je pred nami v prvem branju, strinjam in da bom ob tem, tako kot tudi zdaj, sledila še razpravam, ki se bodo o tem zakonu v prihodnosti zgodile, prva, kolikor vem, že v ponedeljek v Državnem zboru, in sicer na razpravo o varovanju kmetijskih zemljišč z naslovom Bomo ostali brez kmetijskih zemljišč in tudi brez hrane?, ki jo organizira Svet za varstvo okolja Republike Slovenije in Parlamentarne skupine GLOBE Slovenije, na kateri bodo spregovorili strokovnjaki, ki pa so že tekom razprave Ministrstva za kmetijstvo sodelovali v pripravi zakona, ampak mogoče ne bo hudo ali odveč, če poslušamo še enkrat njihove argumente pri predlogu zakona.

Naj mogoče tudi sama postrežem še z nekaterimi številkami, ker so me pač presenetile. Nisem strokovnjakinja na tem področju, me pa zanima tisto, kar nam v prihodnje v Sloveniji sledi oziroma kako se bomo Slovenci pri prepoznavanju nacionalne strategije ali nacionalnosti našega razvoja obnašali ali tudi usmerjali. In tako sem tudi jaz zasledila, kot so že moji predhodniki rekli, da so se od leta 1991 do 2007 kmetijska zemljišča zmanjšala za 62 tisoč 800 hektarov pridelovalnih površin in za 20 tisoč za njive in vrtove. Pomeni, 7 hektarjev zemljišč na dan, kar v povprečju pomeni kar kmetijo na dan. Mislim, da je to kar zaskrbljujoč podatek, kajti če se primerjamo s povprečjem v Evropski uniji, imamo v Sloveniji 884 kvadratnih metrov obdelovalnih površin na prebivalca, kar pomeni le 8,8 % obdelovalnih površin glede na celotno ozemlje Slovenije, medtem ko je v Evropski uniji 25,9 % obdelovalnih površin. In seveda je povprečje v EU izrazito večje. Pri nas je tudi problem velike razdrobljenosti teh površin, ker imamo pač takšno površino Slovenije, kot jo imamo.

Menim, da imajo dramatične posledice za spreminjanje namenske rabe tal izvor v preteklosti, in sicer posebej v zadnjih dveh desetletjih, ko so bile spontane, deloma pa tudi nekontrolirane

stanovanjske poselitve, predvsem pa nesmotrne gradnje novih razvojnih obrtno-industrijskih con v veliko naših večjih občin in tudi velikih trgovskih centrov, ki so se že zgodili na obrobju manjših in večjih mest, kjer so bila tudi najboljša kmetijska zemljišča. In vsa ta v prihodnosti, prav tako danes, stremijo k njihovem izginotju. Za Slovenijo je zato še posebej pomembno, da bi se z novo generacijo agrarnih operacij lotevali tudi ponovnega kultiviranja zapuščenih in zaraslih zemljišč za kmetijstvo. In ta poudarek ali cilj, ki ga zakon tudi sledi, ima zame, ki prihajam z območja Celja, kjer imamo velik problem z onesnaževanjem in izginjanjem kmetijskih površin na tak ali drugačen način, zelo velik pomen.

Drugo, kar se pogovarjamo trenutno in razpravljamo o tem, kako je pomembna v prihodnosti za Slovenijo izgradnja cestnega križa, je prav tako zarezalo že v preteklosti, ko so ob cestah ali prometnicah rasla naselja, razvijale so se s tem nove dejavnosti, promet je postajal živahnejši, potrebe pa so bile zato tudi vedno večje. Z zgoščitvijo mreže naselij, dejavnosti v prostoru, se je širilo tudi omrežje cestnih in drugih prometnih povezav. In prav tako se dogaja tudi danes. Kaj se je medtem spremenilo? Ne znam odgovoriti. Vendar se še vedno pogovarjamo, pripravimo, dogovarjamo ali tekmujemo, kaj na račun koga. Ali so najboljše kmetijske površine tiste površine, ki odstopijo prostor cesti in povezavam, ali pa se znamo Slovenci pri tem v razpravi, ki jo imamo tudi danes in jo bomo v ponedeljek nadaljevali, odločiti, da so kmetijske površine naše največje bogastvo, za katerega moramo poskrbeti in na podlagi tega kriterija odmeriti prostor cestnim povezavam na drugi strani. Seveda je kriterij denar in evro, vendar, veste, na račun denarja kot edinega merila za razvoj naše prihodnosti in s tem izgubljanje kmetijskih površin pa ne morem pristati kar tako. Zaradi tega je avtomobilska cesta v prostoru vedno tisti predmet ali objekt, ki kmetijski prostor tudi razdeli na eno stran in na drugo stran. In zaradi tega, ko se nekje sedaj pripravimo, koliko odstotkov površin bo cesta zajezila ali odvezla, je treba vedno računati tudi s tem, da ko posežemo v prostor, je cesta en prostor, na drugi strani pa vemo, da s tem razdvojimo kmetijsko površino in za obdelovanje in skrb lastnika, upravljavca te površine, je to dodaten strošek.

Lahko bi govorila še naprej, vendar je kar nekaj kolegov še za mano. Naj na koncu le povem, da slišim dobro in tudi prebiram dobro. In lahko rečem, da je dosedanja razprava in priprava tega zakona dosegla ali imela velik poudarek na soglasju stroke in tudi nekaterih političnih skupin. Zato je Državni svet o predlogu zakona menil, da je primeren za drugo obravnavo. Seveda so imeli kolegi svetniki nekaj pripomb, ki jih bomo razrešili do drugega branja. Prav tako se čudim kolegu Hrovatu, da ni prebral, da je Skupnost občin Slovenije uvodoma tudi povedala, da je zelo zadovoljna, da se je upoštevalo večino pripomb, seveda pa nikoli ne gre stoočstotno za vse. Zaradi tega se bo Skupnost občin tudi v prihodnje oziroma v tem postopku vključevala. In slišali smo, po pripombah nekaterih poslanskih skupin, da tudi mi pravilno razmišljamo, da bo v nekaterih segmentih treba dodati še kakšno besedico več ali amandma.

Kot sem že rekla, prihajam iz Celja, in je zakon zame zelo pomemben tudi zaradi tega, ker gre v razmislek, da je onesnaževanje okolja, tal v preteklosti in s tem uničenje rodovitne zemlje na račun gospodarske rasti v 90. letih ali gospodarskega prestrukturiranja povzročilo, da so kmetijska zemljišča izginila. Celjska kotlina je s prihodom južne železnice v 19. stoletju doživljala intenzivno industrializacijo in danes lahko rečemo, na podlagi starih podatkov, da imamo od 2 tisoč 866 kmetijskih površin na urbanem območju že skoraj 500 hektarjev tako onesnaženih s kovinami, da moramo na njih nemudoma, takoj ustaviti kompletno kmetijsko dejavnost. Onesnaženost in okuženost kmetijskih območij ali površin na našem območju je zelo zelo škodljivo zdravju, o čemer govorijo podatki, številke in projekt, ki ga trenutno izvajamo na območju Celja. Zaradi tega se mi zdi, ker govori zakon tudi o obnovitvi in pridobivanju ter razmisleku o novih kmetijskih območjih v lokalni skupnosti, da je treba posebno skrb dati tudi tistim območjem, kjer smo ostali skoraj popolnoma brez kmetijskih površin, da ne govorim o tistih najplodnejših. Zaradi tega tudi tolikšna skrb, ko govorimo o tekmi med avtomobilskim prometnim križem in kmetijskimi površinami.

Na koncu naj rečem, da podpiram zakon in da se bom tudi naprej po svojih močeh vključevala v izboljšanje le-tega za vse nas, za prihodnost, predvsem pa za nas Slovence, da bo tisto, kar imamo, zdrava hrana, prehrana za vse nas prvo in pomembno ali kriteriji za razvoj Slovenije. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Besedo ima gospa Breda Pečan, za njo gospod Alan Bukovnik. (Ga ni.) Franci Kek. (Ga ni.) Bojan Kontič. (Ga ni.) Gospod Mirko Brulc.

Izvolite.

BREDA PEČAN: Hvala lepa za besedo.

Mislím, da s kolegi, ki smo v dvorani, ne bomo zapravljali časa, ampak bomo kaj koristnega povedali okrog naših stališč, posamičnih in skupnih, okrog Zakona o kmetijskih zemljiščih. Jaz bi se rada posvetila dvema temama, ki bi ju bilo, po mojem skromnem mnenju, treba povezati med seboj tudi v drugem branju s pomočjo nekaterih amandmajev. Gre namreč za to, da je zelo zanimiva ideja vračanja po zgodovinskem krogu nazaj in ponovnega uvajanja nadomestila za spremembo namembnosti kmetijskih zemljišč sicer na, po moji presoji, boljši način, kot je bil takrat, preden smo ukinili to nadomestilo. Takrat je bil učinek zaradi nesistematične rabe teh sredstev in zaradi tega, ker so se sredstva enostavno kar izgubila kot voda v puščavskem pesku, nikakršen. Upam si trditi, da je bilo to nadomestilo ukinjeno pred približno 20 leti in do takrat, ko je bilo, jaz sem seveda takrat še kot delegatka v skupščinskem sistemu spremljala, kaj se dogaja, in smo skupaj ugotavljali, da dejansko učinka ni. Zdaj, v tem zakonu, je zastavljena zadeva drugače, se pravi, sredstva se bodo zbirala v posebnem skladu, da ne bo možnosti, da bi izginjala v integralnem proračunu. Vendar pa glede na to, da bo časovna razdalja med sprejemom občinskega prostorskega načrta ali državnega prostorskega

načrta, ki bo omogočil spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča, pa do takrat, ko bo pripravljena dokumentacija za izdajo gradbenega dovoljenja in bo vloga za izdajo gradbenega dovoljenja podana, lahko poteče zelo veliko časa. V tem času je sicer to kmetijsko zemljišče še vedno v rabi, nič pa se ne zgodi v tem času oziroma nihče ni zadolžen, da v tem času poišče vsa razpoložljiva kmetijska zemljišča, ki niso dobro obdelana, ki so v zaraščanju, ki so v nižjem bonitetnem razredu, kot je, recimo, potencialno to kmetijsko zemljišče, ki mu bo spremenjena namembnost, da bi se zagotovila primerna površina kmetijskih zemljišč, ki jim bo ta boniteta izboljšana. Zakon sam se s tem ne ukvarja. To je prvo. Drugo. Mi danes vemo, da ima Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov v upravljanju, pogojno rečeno v lasti, zelo veliko kmetijskih zemljišč, ki niso dobro obdelana, ki so v zaraščanju, ki bi se jim boniteto lahko močno izboljšalo, tako da, recimo, za nekaj let po tem, ko bo ta zakon uveljavljen, ko bodo nadomestila začela pritekati v posebni sklad, da bo takrat še možno pridobiti zemljišča, ki jim je treba izboljšati stanje, pridelovalno sposobnost itn. Ampak, kaj pa potem? Dajmo reči, prej ali slej bo ta zaloga, bom rekla, ta "pool" slabih kmetijskih zemljišč v upravljanju sklada porabljen. Potem bomo pa še vedno imeli veliko in to mnogo več, relativno, glede na količino kmetijskih zemljišč v zasebni lasti in znotraj te količine slabo obdelanih, neobdelanih ali pa zemljišč v zaraščanju, pa do njih de facto ne moremo priti. Zakaj ne? Zaradi tega, ker je v zakonu sedaj predvideno v nasprotju s tistim, kar smo imeli v prvotnem delovnem gradivu predvideno, da je lastnik, ki ne obdeluje kmetijskega zemljišča, najprej s strani kmetijske inšpekcije opozorjen, da mora kmetijsko zemljišče obdelovati, ga usposobiti in tako naprej. Potem ima še eno leto časa po izdani odločbi, da to zemljišče uredi. Če ga ne uredi, prevzame na njegov račun in na njegovem zemljišču to nalogo pristojna inšpekcija, ki naloži nekomu, da pač to zemljišče uredi. O. K., ampak to je začasen, niti ne moremo reči odvzem, ampak to zemljišče bo upravljal sklad. Kaj pa potem? Kja v primeru, da ni znan lastnik – takih primerov imamo zlasti na našem območju kar precej, zaradi tega, ker so pač ljudje, ki so se izselili in ne skrbijo več za svojo lastnino v Sloveniji? Ampak vendarle to je majhen odstotek možnosti podelitve skrbništva pristojni službi v primeru, da zemljišče ni obdelano in da lastnik ni izsledljiv. Vse drugo pa je pravzaprav na tak način. Kdo pa pravi, da bo potem tisti lastnik, ki ga inšpekcija prisili oziroma mu na njegov račun kmetijsko zemljišče uredi, da bo obdelovalno. Kaj pa potem? Nič se ne zgodi. Po tem konceptu, kakor je sedaj v zakonu, bo to zemljišče eno leto verjetno obdelano. Kdo ga bo potem naprej obdeloval? Tukaj notri jaz tega ne vidim. Lahko da sem slabo brala ali kakorkoli že, vendarle mislim, da bi bilo treba v drugem branju stvar definirati na način, kot smo imeli v prvotnem konceptu predvideno. Namreč, da bomo kmetijsko zemljišče, ki ni obdelano, ki ga leta in leta lastnik ne obdeluje in ne skrbi zanj, da mu ga začasno odvzamemo in predamo Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov, da poskrbi, da bo pač to kmetijsko zemljišče obdelovano. Saj lahko potem temu lastniku plačujemo zakupnino, ali karkoli že,

tisti, ki ga bo pač obdeloval, ampak vendarle je treba neko dejanje narediti, zaradi tega, da bomo imeli nekoga, ki bo skrbel za to, da bo kmetijsko zemljišče obdelano. Tako je nekaj na pol rešeno, manjka namreč tisti del členov, ki so govorili o tem začasnem odvzemu kmetijskih zemljišč, ki niso obdelana. Šele na ta način bomo prišli do tega, da bo ta denar, ki ga bomo pridobili iz nadomestila za spremembo namembnosti, koristno in predvsem dolgoročno uporabljen in uporaben.

Jaz seveda ne morem soditi o tem, ali so zneski tega nadomestila pravilni, pravi. Jaz mislim, da bi bilo vendarle treba pospremiti gradivo tudi s kakšnimi konkretnimi primeri. Recimo, tukaj so agrarne operacije, ki se štejejo med zahtevne agrarne operacije, recimo, vzpostavitev teras sodi med zahtevne agrarne operacije. Kaj pomeni, če bi, recimo, kmetijska zemljišča v zaraščanju, ki jih imamo mi na pobočjih Šavrinskega gričevja izjemno veliko. Tam so nekoč terase že bile in bi jih sedaj ponovno vzpostavili. Koliko pravzaprav stane vzpostavitev teras na enem hektarju kmetijskega zemljišča, ki je ta trenutek zarasel? Lahko skoraj rečemo, ne vem, če se ni že Zavod za gozdove polastil, v narekovajih, teh zemljišč in rekel, da so to že gozdovi. Mislim, da pri nas na Primorskem o gozdovih zelo težko govorimo. Ker, če je tisto hrastičje, ki ga imamo mi tam, gozd, potem sem jaz visoka smreka. Predlagala bi, da tudi ministrstvo že razmišlja o tem, da bi ta povezava med slabo obdelanimi, neobdelanimi ali celo zemljišči v zaraščanju, ki so v zasebni lasti, da bi bila dana možnost, da se jih prenese v upravljanje Skladu in da Sklad potem s sredstvi spremembe namembnosti izvede agromelioracije na teh območjih. To se pravi, da rečem, da naredimo tudi zadnji korak do tega, da potegnemo nek nauk, da se naučimo nekaj iz dobre prakse, ki jo izvajajo na Nizozemskem, pa ne s hidroponskimi kulturami, ampak s pridelavo na pravi zemlji.

Jaz, drugače moram reči, da se mi zdi – prej sem malo pošepetala, da ni preveč dobro, da toliko hvalimo našega ministra in njegove sodelavke in sodelavce, ampak bog pomagaj –, odlični ste, dobro delate in jaz upam, da vam bo uspelo ta zakon in vso drugo zakonodajo in to, kar delate tudi na področju ribištva, tako mimogrede, da malo na svoj mlin spravim vodo, da bi vam uspelo ta zakon spraviti tudi v to fazo, da bi dejansko nekako odnos vseh nas, tistih, ki povzročamo spremembe namembnosti, če sem zelo poštena, konec koncev smo tisti, ki živimo v mestu, tisti, ki smo marsikdaj povzročili, da je prešlo kakšno kmetijsko zemljišče preveč v zazidljivo območje, in da bi tisti, ki delajo na kmetijskih zemljiščih, dejansko šli v to smer ne samo usposabljanja obstoječih kmetijskih zemljišč, ampak tudi pridobivanja novih, kjer je to možno.

Glasovala bom za zakon in pozneje tudi, kot je rekla kolegica, sodelovala pri izboljševanju teksta. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Mirko Brulc, za njim je na vrsti gospod Andrej Magajna.

MIRKO BRULC: Lep pozdrav vsem prisotnim!
Sonce nas vabi ven, pa še nogometna

tekma in tako dalje, ampak ne glede na to... Slovenija je nekaj posebnega, če gledamo relief, če gledamo podnebne razmere. V Prekmurju - zima in sneg, na Primorskem - burja 200 kilometrov na uro in še kaj, in vse to zahteva od vseh nas, tako kot danes sedijo tukaj predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, za okolje, lokalne skupnosti in tako dalje, da imamo veliko skupnih dogovorov in da smo fleksibilni pri urejanju vseh teh zadev, o katerih je danes bilo že veliko govora.

Jaz bi rad opozoril, če pogledamo aeroposnetke podeželja, bomo videli, kje so v starih časih gradili vasi, zdaj govorim za Goriško. Nikoli na polja, vedno na pobočja, na kamnite dele terena in tako dalje. Zdaj v modernem času pa zemlja ni bila nič vredna in smo jo pozidali kar počez. Verjetno tudi vsi ogromni trgovski centri, če bi vsa parkirišča iz teh centrov sešteli, bi imeli mogoče pšenico dovolj za naše potrebe. Pa se nikjer ne razmišlja, da bi v kletih pod trgovskim centrom ali v večetažni gradnji na streho postavili parkirišča in podobno. Tako da Prekmurci, ko tukaj jamrajo, naj si počistijo prag in premislijo, kaj so delali narobe. Mislim tudi, da v vsaki vasi ni potrebe po industrijski coni. Jaz govorim iz prakse. K meni so prihajali Italijani, Španci in tako dalje, ki bi rabili na Goriškem, ker je vstop na Balkan, avtocesto, letališče in ne vem kaj, hektare in hektare zemlje. In sem vprašal, kaj pa za kaj. "Ja, da bi prekladali stekleno volno na kamione." Se pravi, dodana vrednost na teh parcelah bi bila nična, 10 zaposlenih, ogromne površine. Še bi vam lahko razlagal. Na Goriškem smo poskušali na protipoplavnem vodnem zadrževalniku zgraditi trgovski center v stilu mostišča. Arso tega ni dovolil, pa bi volumen tega zadrževalnika ohranili. Ampak se res obnašamo včasih kot butalci, nekdo želi privarčevati pri zemlji, ker je dragocena, ker je ni, ker je tam meja, potem je hribovit del in drugam ne moreš graditi kot na rodovitno polje, tega pa nečemo, potem pa se ne moremo nič zmeniti. Zato sem povedal, da je sodelovanje med ministri, lokalno skupnostjo in to nujno potrebno. Ne se vedno ozirati samo na mapne kopije in druge dokumente. Treba je iti pogledati na teren. Na teren. Mi imamo situacije, ko so bili posnetki parcel z letala, pa je senca gozda, ki je padala na neko površino ali pa parkiran avtobus, senca tega avtobusa, ko smo to brali, smo ugotavljali, da se tam govori o ne vem kakšni zemlji prve kvalitete. Tako, da je treba teren videti in ne sedeti v pisarnah. Moram povedati, da v 3. členu, 3.č členu so opisane tudi omejitve in možnosti, kaj se lahko na kmetijskih zemljiščih gradi in kakšni pogoji morajo za to biti. Mislim, da je treba biti tukaj pa zopet zelo trezen. Tam, kjer gre za zelo pomemben razvoj podeželja ali pa tega področja ali pa preživetja nekaterih in podobno, je treba iti zopet pogledati, kako in kaj. Mi bomo to še preverili, ampak se mi zdi, da na kmetijskem zemljišču ne moreš postaviti enega stebra za majhno vetrno elektrarno, ne govorim o Volovjih rebrih in tako dalje, kar je tretja katastrofa, ker nam ni uspelo. Ampak en steber, zato ker ne more biti sredi vasi investitor kmet ali pa neka družina, bi postavili, pa mislim, da takih investicij ne bo mogoče speljati.

Meni je žal, da SDS pravzaprav nasprotuje v vsem, z ničemer ni zadovoljna. 5 tisoč evrov bo

moral plačati nekdo, ki bo želel graditi hišo na 700 kvadratnih metrih kmetijskega zemljišča, 5 tisoč evrov, ja, ali pa bo iskal parcelo, ki ni kmetijska. Pa ne bo tega plačal. To je namen. To je namen ali pa bo poiskal tako zemljo, ki ni primerna za kmetijstvo. Na Goriškem je tega dosti in bo tam gradil. Ne pa zdaj kar reči, revne družine, ubogi ljudje in tako dalje. S tem se vedno srečujemo.

Mislím, da to, kar je že bilo danes rečeno, na ministrstvu je res čutiti novo energijo, velik zagon, na vsaki seji Državnega zbora obravnavamo pomembne tematike, ki so aktualne, kajti še ena atomska elektrarna bo šla v zrak in tako dalje in potem bomo videli, kaj bomo jedli in pili. Zato čestitam celi ekipi.

Jaz bom seveda z dopolnitvami, ki bodo verjetno potrebne v podrobnostih, ta zakon z veseljem podprl. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Andrej Magajna. Naslednji je dr. Pavel Gantar.

ANDREJ MAGAJNA: Še enkrat lep pozdrav, popoldanski!

V predstavitvi stališč poslanske skupine sem še posebej izpostavil vlogo zakona pri samooskrbi Slovenije in ohranjanju segmenta realnega sektorja gospodarstva. Poudaril sem tudi, da v vseh vladnih dokumentih tudi izstopnih strategijah, v kilometrih besedil besede realni sektorsko ne najdemo, kaj šele, da bi bila na prvem mestu. Poglejte, ob tej paroli, ki bi jo dal ob zakonu, Ohranimo kmetijska zemljišča, bi morali tudi reči Ohranimo Fructal. Zakaj pa to? Kakšno povezavo ima? Nič ne bo pomagalo, če bomo imeli dobra kmetijska zemljišča, zemljo, ki bo obdelovala, če produktov in pridelkov ne bomo mogli kam plasirati, ne samo na police, tudi naši pridelovalni industriji. Ajdovski župan, s katerim sem govoril pred kratkim, me je celo opozoril, da bi morda prevzem večinskega deleža naše sosede pomenilo tudi za polovico zmanjšanje vloge slovenskih dobaviteljev in pridelovalcev. Ob tem zakonu je treba povedati tudi in se vprašati, ali bomo te naše pridelke uspeli tudi plasirati in prodati. To je končni cilj.

Na koncu sem tudi izrazil bojazen in trpki pogled našega pridelovalca in spoznanje ob tem: Pridelal sem, pa ne vem, če bom uspel tudi prodati. Sem mogoče malo zatežen na tej temi, vedno izkoristim priložnost, da o tem govorim, ohranitev realnega sektorja je osnova slovenske samobitnosti, pa čeprav nisem član nacionalne stranke, bom to ponavljal tako, kot tisti znani "lieutenant Colombo" v nadaljevanju, z vztrajnostjo. On je vedno dosegel vse, vse je dosegel na koncu filma, jaz pa bolj brez upa zmage to ponavljam. Samo, ko se bo film končal, ko ne bo realnega sektorja, ne vem, kaj bomo počeli takrat. Ohranimo Fructal je izredno pomembna zadeva. Žal pa, ko se spomnim par let nazaj, pred volilno kampanjo je bila ključna parola, tudi s strani znanih slovenskih ekonomistov, ki so tudi svetovalci gospoda Pahorja: Ni pomembno, kdo je lastnik, pomembno je, da dobro posluje. To še danes poslušamo. Ob vsem tem, ko je praksa demantirala to floskulo. bi bilo treba ključno nadgraditi. Ja, dobički – zelo pomembno, kdo ima

dobičke. Ampak, kam gredo? Primer Leka je šolski primer za te ekonomiste, ampak jim ne pride do živega, še zmeraj ponavljajo. Kaj nam pomaga, da ima Novartis čudovite dobičke? Kaj je Lek danes? Bore malo od vsega, kar je bil, jutri bo morda samo še skladišče. In tudi na področju kmetijstva je ključno to, da ohranimo in se nek način zavarujemo navkljub doktrini svobodne konkurence pred cenovnimi artikli, ki prihajajo na naše police. Zanimivo, kako se znajo velike države, kako znajo zaščititi svoj realni sektor! Kot vidimo, pa v Sloveniji slepo izpolnjujemo vse direktive in priporočila in smo bolj papeški od papeža.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod dr. Pavel Gantar.

DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Jaz cilje in namene tega zakona podpiram. Kmetijska zemljišča so pomemben naravni vir in zelo dragocen naravni vir, zato je treba z njimi skrbno ravnati in izoblikovati mehanizme za takšno ravnanje in njihovo zaščito. Sam osebno menim, da je ta zakon, tako kot sem ga uspel prebrati na hitro, nisem ga še primerjal v navezavi na druge zakone, predvsem na Zakon o prostorskem planiranju, da je pomemben zaradi tega, ker vsaj na prvi pogled bomo videli, kako dobro v drugem branju, se navezuje na zaščito kmetijskih zemljišč, predvsem na Zakon o prostorskem planiranju in na siceršnje ukrepe tako imenovanega trajnostnega ravnanja z naravnimi viri. V tem smislu se vidi dobro, da je kmetijsko zemljišče dejansko dobilo ta status naravnega vira.

Od ukrepov, ki so tu, je najbolj prepoznaven ukrep zaščite, ki smo ga že poznali, odškodnina za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča. Mi smo to imeli do Zakona o urejanju prostora, ki je bil sprejet v tem parlamentu, mislim, da leta 2002 ali 2003, 2002, če se ne motim, potem tega ukrepa slabo desetletje nismo imeli. Jaz bi rad tu opozoril na nekatere stvari, ki jih je treba, po mojem, imeti v obziru, ker je bila predpostavka vseskozi ta, da je bilo plačilo odškodnine za spremembo namembnosti dober mehanizem zaščite kmetijskih zemljišč in da je bilo to, da tega mehanizma ni bil več, slabo. Da se razumemo, ker je zemlja naravni vir, sem prepričan, da je neko odškodnino za uporabo naravnega vira treba plačati tako kot za druge vire, da se razumemo glede tega. Ampak treba se je zavedati, iz mojih izkušenj – tako strokovnih kot političnih oziroma vodstvenih na Ministrstvu za okolje in prostor – lahko povem, da je v določenih segmentih odškodnina za spremembo namembnosti povzročila nehotene učinke oziroma prav nasprotno učinke, kot so jih načrtovali, namreč, da bi ščitila kmetijska zemljišča. Zakaj? Odškodnina za spremembo namembnosti je pripadala občinam. Občine so bile glavni planerji, načrtovalci prostora. Na nek način so občine raje videle, da so planirale, načrtovale na boljših zemljiščih kot na slabših, kajti neizogibno jim je preteklo več denarja. Zdaj imamo tu zaščito in upam, da bo ostala, in sicer, da je ta prihodek namenski prihodek državnega proračuna. Če se bo zgodilo drugače, potem bo – ministra sem poslušal iz neke druge sobe – precej izbitih zob iz

tega zakona in precej nasprotnih učinkov. Na to moram opozoriti, ta vidik je treba imeti stalno pred očmi. Nimam nič proti temu, da se uporabi plačilo za ta vir, vendar se moramo zavedati, da ne sme biti mehanizem, ki sam od sebe povzroča še večje trošenje teh zemljišč.

Druga zadeva. Tudi oblike kmetijskih zemljišč, tudi te, ki zdaj veljajo, so povzročale nek učinek, ki ni bil dober, in to je razpršenost pozidave. Tam, kjer so uspeli obdržati kmetijska zemljišča prve kategorije nedotaknjena, se je poselitev selila tja, kamor se je lahko. Navedel bi nekaj primerov iz občin v Prekmurju, kamor se je poselitev lahko selila in se je zelo razpršila. Toda ko je enkrat v desetletjih na nek način zaokrožila kmetijsko zemljišče prve kategorije, je prej ali slej padlo tudi tisto. Zato je včasih, vas opozarjam, bolje porabiti mogoče tisoč, 2 tisoč ali pa hektar dobrega, najboljšega zemljišča, da zaščitite 5, 10, 15 hektarjev vseh drugih zemljišč, druge, tretje kategorije, ki so ravno tako pomembna kot poselitev in ohranite kompaktnost poselitve. Posebej tam, kjer drugih zemljišč kot prvih nimate. In vas opozarjam na to, da je sedanje prostorsko planiranje močno usmerjeno v planiranje in gradnjo znotraj naselij, da ni nobene velike potrebe, da bi ekstenzivno gradili naselja, ker imamo navznoter veliko možnosti, seveda ob ustreznih mehanizmih, zemljiških politikah, predvsem ravnanju s stavbnimi zemljišči, ki je neka druga zgodba, ki bi jo bilo dobro enkrat načeti, zaključiti. Ne pravi, da je zdaj zelo slaba, lahko bi bila bistveno boljša.

In tretja zadeva, ki sem jo želel opozoriti, je kategorizacija teh zemljišč. Tu imamo zdaj bonitete. Se opravičujem, nisem podrobno študiral, poznam stare kategorije, prve, druge, tretje, četrte kategorije kmetijskih zemljišč. Opozarjam, da ima kategorizacija, ki je bila narejena v letih od 1982 do 1984, kot vem, precej kampanjsko – zanimiva zgodba, zakaj, ampak to pustimo –, veliko pomanjkljivosti. Iz svojih izkušenj vam povem, da sem na Kočevskem stal na strmini, kjer sem se komaj držal brez opore, in so mi povedali, da je to kmetijsko zemljišče prve kategorije. In ko sem prišel navzdol, na tisto travo nisem mogel stopiti, ker nisem imel škornjev s seboj, bilo je tudi močvirje, kar je samo po sebi lahko tudi dragocenost, da se razume, pa je bilo tudi tam kmetijsko zemljišče prve kategorije. Zato zadeva stoji in pade s fer, pošteno klasifikacijo teh zemljišč in s tem, da se dejansko varovanje in trajnostno ravnanje s kmetijskimi zemljišči močno povežeta z instrumenti prostorskega planiranja. Ne glede na to, da bo ta dajatev ostala, in mislim, da je prav, da ostane, da je prihodek državnega proračuna, sem prepričan, da so glavni instrumenti varovanja teh zemljišč še vedno instrumenti prostorskega planiranja. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Naslednji je na vrsti gospod Anton Kampuš. (Ga ni.) Gospa Alenka Jeraj. Naslednja bo gospa Renata Brunskole ali Matjaž Han. (Ga ni.) Gospod Ivan Gril.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo.

Danes se pogovarjamo o noveli Zakona o kmetijskih zemljiščih. V koalicijski sporazum ste sicer zapisali, da boste pripravili nov zakon, ampak

očitno ste se uspeli uskladiti in pripraviti samo novelo. Cilj in namen novele, torej trajno varovanje kmetijskih zemljišč, seveda vsi podpiramo in smo tega veseli, če seveda bo novela dejansko to prinesla.

V SDS ali pa sama podpiram tudi to, da se bodo na novo določila in razvrstila kmetijska zemljišča, ker, kot je povedal tudi moj predhodnik, imamo po Sloveniji precej neracionalno oziroma neprimerno porazdeljena območja, ki jih štejemo kot območja prve kategorije kmetijskih zemljišč. Kot je bilo rečeno, je to od Barja do nekih hribovitih predelov, in zagotovo je te stvari treba na novo pogledati in jih na novo opredeliti. Seveda se pa stvar ustavi malce pri tejle odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča, o čemer so govorili že tudi moji predhodniki. Jasno, da zaradi novih in dodatnih obremenitev, ki jih predvidevata za občine, predvsem pri gradnji objektov, predvsem družbenih objektov s področja kulture, športa, ki jih v občinah rabimo in ponekod precej zaostajamo za nekim normalnim razvojem in bi te zadeve morale biti že zdavnaj urejene. S tem jih dodatno obremenjujemo, torej s to odškodnino, ne glede na to, da bo nižja itn., in da predvidevate tudi nek drugačne način, da se bodo stvari lahko kompenzirale. Gre za nek strošek oziroma obremenitev, za katero je logično, da ji skupnost občin in združenje občin nasprotuje. Tudi glede na povedano in glede na vaša predvidevanja, ki ste jih zapisali v ocenah finančnih posledic, da računate s tega naslova, pridobi 20 milijonov evrov in potem v nadaljevanju še nekaj, če bi se stvari lotili malo drugače oziroma tako, kot ste prvotno nameravali, bi verjetno bila ta števila lahko še večja. Zdaj, odločati se je treba, kdaj in komu zaračunati odškodnino, in ali je na mestu, da bo to plačal investitor in ne tisti, ki je morda zemljišče prodal oziroma bil tisti, ki je dal pobudo, da se kmetijsko zemljišče spremeni v zazidljivo. To bi bilo zagotovo treba zelo domisliti, ker bi nas nekaj lahko naučila izkušnja, kot ste povedali, če smo tak način že imeli in smo to dajatev leta 2002 spremenili, bi morali ugotoviti ali pa pojasniti, kaj je to pomenilo. Rezultat te odločitve, ki je bila po mojem mnenju napačna, so ravno te mahinacije in prekupčevanja in prodaje kmetijskih zemljišč in vse mogoče, kar se je v zadnjem času dogajalo in s čemer se potem ukvarjamo, ko je po toči zvoniti prepozno in so nekatere stvari že speljane drugače, kot bi bilo na mestu. Zato bi zagotovo te stvari morali res dobro domisliti in pogledati, kaj se je v praksi dogajalo.

Veste, da se sama ukvarjam s prostorskim planom v mestni občini – o tem sva se tudi midva veliko pogovarjala –, izgubili smo kar nekaj kmetijskih zemljišč, pa pustimo zdaj to, ali se je tam kmetijstvo dogajalo ali ne, za namene gradnje, predvsem pa v končni fazi za namene, da je nekdo s tem bogato zaslužil ali pa še bo kaj, ker pač neke stvari še do konca niso bile izvedene ravno zaradi velikega medijskega cirkusa, kar je po mojem edino ustavilo te, da ne bom uporabila pregrdega izraza, "kakšne pogoltne in kakšne investitorje", ki vidijo samo dobiček in se s tem ukvarjajo z namenom, da v zelo kratkem času povečajo vrednost svojega premoženja za nekajkrat. Te stvari bi morala zakonodaja preprečevati. Morali bi imeti take

zakone, ki ne bi omogočali takih manipulacij oziroma bo morali vsaj takoj zaznati, če je bila neka rešitev slaba. Jasno, ko se zakon piše, ko se zakon pripravlja, ne moreš predvideti vseh negativnih posledic, ampak najbrž v več kot desetih letih ali osmih letih bi pa lahko nekatere stvari ugotovili. Kot sem rekla, če bi na tak način gledali na stvari, bi najbrž več kot 20 milijonov evrov na ta račun pridobili, ker samo z zemljišči ob ljubljanskem obroču so se vrednosti nekajkrat povečale. K sreči se kakšno tudi ni uspelo izvesti, recimo, parcela na Smodinovcu, ampak tudi tukaj je bila vloga kmetijskega ministrstva zelo pomembna. Spreminjali ste vaše odločitve in to najbrž ni najboljši signal. Kot rečeno, pač, se stvar ni iztekal tako, kot so si nekateri želeli. Ampak to je en primer, imamo jih pa kar nekaj, kjer pa so se stvari najbrž odvile tako, pa upam, da jih bomo uspeli v naši preiskovalni komisiji še dokazati. Seveda, gre pa to počasi. V tem delu bi predlagala, da se stvari ponovno pogledajo, da se res temeljito prouči tudi predloge skupnosti občin, združenj občin. Tudi predloge, ki jih bomo dali v naši poslanski skupini. Mi nismo preveč veseli tega, da so vsi naši predlogi obsojeni na zavrnitev brez kakšne pametne argumentacije, zakaj niso sprejemljivi, zakaj ocenjujete, da so slabi. Občutek vedno ostaja, da samo zato, ker so pač prišli iz naših klopi, ker jih predlaga SDS.

Jaz bi predlagala, da se vseeno v zvezi s tem res opravijo potrebni razgovori in da se potem tudi z amandmaji to bolj doreče, da res ne bi bili v nadaljevanju spet priča kakšnim prehudim apetitom, ker jih je pač treba ustaviti – vsi smo za razvoj, vsi smo tudi za gradnje, obenem pa najbrž – 10 let že gradimo neumorno, nas je dva milijona. Lahko se vprašamo, kdo bo živel v teh ogromnih hišah, stanovanjih, blokih, ob tem pa vemo, da je kar nekaj teh praznih, da niso izkoriščenih, da so predragih. Vse to povzroča nove probleme. Namesto da bi jih reševali, namesto da bi padale cene, namesto da bi realno ocenili, koliko potrebujemo še novih stanovanj, če sploh in da ne bi siromašili podeželja ter vse koncentrirali v mestih, kar je ponovno slabo. Čeprav interes nekaterih pa je, seveda, ker se na ta način polni tudi občinska blagajna. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Ivan Grill, pripravi naj se Jože Tanko.

IVAN GRILL: Hvala lepa za besedo, spoštovani gospod predsednik. Spoštovani minister, državna sekretarka, sodelavke, sodelavci!

Ta zakon je izredno pomemben, zato sem prav vesel, da se je uspelo doseči, da je deležen splošne razprave, da ni tako, kot je bilo prvotno predvideno, obravnava po skrajšanem postopku. Me pa nekoliko žalosti, da je sama udeležba poslanskih kolegov, predvsem s strani koalicije, tako majhna in tudi razprava relativno skromna. Mislim, da je to priložnost, da opozorimo ekipo, ki jo ima minister s seboj, o številnih pomanjkljivostih, ki jih pa vseeno ta predlog zakona ima.

Uvodoma moram demantirati navedbe gospoda Brulca, ki je prej razpravljal, da Slovenska demokratska stranka vse, kar je v tem zakonu,

zavrača oziroma kritizira, kar seveda ni res. Številne rešitve, ki so jih že kolegi pred menoj iz SDS-a navedli, so dobre in jih je treba pozdraviti. Smo pa do določenih zadev seveda tudi kritični, ker niso to prave rešitve, predvsem pa ne posegajo na tisto področje, ki bi ga pa v Sloveniji vseeno morali urediti. To je zagotovo.

Sam se globoko strinjam s tem, da bi varovanje kmetijskih zemljišč, sploh tistih, kjer se da pridelovati hrana, moralo biti velika prioriteta celotne družbe. To je zagotovo. Prioriteta vsakega posameznika. In samo en takšen zakon temu lahko sicer pomaga, ne more pa vsega tega narediti. Zato je en pomemben korak k temu tudi zakon, ki smo ga sprejeli ob promociji slovenske hrane. Ampak poleg tega sem trdno prepričan, da bi se moralo že v vrtcih, že v osnovni šoli, v vseh institucijah, ki se ukvarjajo z izobraževanjem, začeti od majhnega naprej vzgajati, spodbujati v vsakem posamezniku boljši, bolj pravilen odnos, prvič, do same slovenske ali pa doma pridelane hrane, nenazadnje tudi do zemljišč, da imamo kulturo, da imamo seveda tudi odnose. To je bilo zavrženo in trdim, da je bila kmetijska politika predvsem od 2. svetovne vojne naprej slaba. Na tem je veliko krivde, da imamo danes takšen upad kmetijskih zemljišč in seveda toliko zaraščenih.

Mene je zelo presenetila fotografija, ki sem jo imel možnost videti, nekega področja izpred 50 let. Ne morem verjeti, ko sem primerjal sedanje stanje pa tisto pred 50 leti – povsem obdelana površina z njivami, z vinogradi, danes pa je to pragozd. Kot pragozd! In to je bila verjetno posledica tega, kot sem rekel, da so politiki nekako zapostavljali kmete od 2. svetovne vojne naprej, tudi odnos do kmetijstva je bil, lahko rečemo, zaničujoč. Številni kmetje so se selili ali pa zapuščali svoje kmetije, šli v službe, šli za delovne trakove in doma seveda tudi opuščali. In sedaj ta tok obrniti nazaj ali pa v tisto smer, je dolgotrajen proces.

Ključna kritika tega zakona, tudi z moje strani, je ta, da s temi rešitvami ne bomo omejili prekupčevanja s temi zemljišči, kajti tisti, ki se bo tudi vnaprej ukvarjal s prekupčevanjem, ki bo z zemljiščem, ki je kot kmetijsko vredno nekaj evrov, potem se bo pa s spremembo ta znesek podeseteri ali še celo več, njemu se v bistvu s tem zakonom ne odvzame nič, razen tistega davka, kot je. Zato bi bilo treba iskati način, da se predvsem onemogoči takšne mahinacije, predvsem pa tudi takšne apetite tistih, katerih ključni interes je, da bodo na ta način, seveda, pokasirali. In tukaj zdaj naprtiti tisti strošek investitorjem – mislim, da ni najbolj, prvič, korektno in drugič mislim, da ni učinkovito. Investitor bo šel graditi tja, kjer bo imel na voljo zemljišča oziroma stavbna zemljišča. S tem se ga ne bo v nobenem primeru spodbujalo, da bo iskal na nekih drugih področjih, mogoče, če bodo ti zneski s tistimi akti, ki jih boste še sprejeli, nižji ali bolj takšni.

Drugo. Poglejte, nedopustno se mi zdi, da se s tem zakonom, vsaj s takšnim predlogom, kot je zdaj, obremenjuje lokalne skupnosti občine, ki so v veliki večini tudi znatni investitorji. Če bodo gradili vrtce, šole, bodo tudi oni morali plačevati ta znesek. Pomeni, da bodo tudi proračuni občin na ta način obremenjeni. To bi bilo treba v nadaljevanju izvesti. Država bo iz enega žepa dala v drugega, ravno tako

bo prišlo nazaj – za bolnišnice ali za neke druge takšne institucije. Tukaj res pričakujem, da se ta stvar v nadaljnji obravnavi skuša korigirati.

Da smo v takšnem položaju, da imamo toliko zaraščenih površin, da imamo tudi toliko slabih prostorskih načrtov v preteklosti, je posledica birokratizacije in upravljanja s kmetijsko politiko Ministrstva za kmetijstvo iz pisarn. Iz pisarn! Jaz sem bil deležni, recimo, ali pa imel sem priložnost, ko se je pripravljala prostorski načrt za občino Novo mesto, bil sem na ministrstvu skupaj z ekipo in togost ali pa mogoče tudi nepripravljenost, kar je lahko tudi posledica premajhnih kadrovskih resursov, da tam na podlagi nekih papirjev, dokumentov, kjer je navedeno zemljišče I. kategorije, v naravi je bil pa, kot je prej razpravljala dr. Gantar, sam kamen, samo grmovje in tako naprej, in to so bile velikokrat potem posledice, da se ni dalo teh stališč zblížiti in so se potem iskala neka druga področja, ki so bistveno bolj kmetijsko zanimiva ali sploh uporabna. Tako da bi bilo tukaj tudi treba iskati neke boljše rešitve. Jaz upam, da ta člen, kjer naj bi se ponovno skušalo definirati ali ugotoviti stanje teh zemljišč, lahko prispeva k izboljšanju takšne situacije, ampak za naprej, tudi kar se tiče tega, da se zaraščajo kmetijska zemljišča – kako to preprečiti. Tudi če bodo te kazni, ki so gromozansko visoke, ampak če ni tožnika, ni sodnika. Ali imate resurse, da se bo to spremljalo, da se bo dejansko to ugotavljalo. Poleg tega sem jaz tukaj tudi pristaš tega, da se ne skuša samo z nekimi sankcijami, nekimi takšnimi metodami stvar na ta način urejati, bolje bi bilo z motiviranjem. In to, kot sem rekel, to je problem celotne družbe. Tudi centralizacija prispeva k temu, da se ljudje ravno zaradi takšnih metod ali načinov raje odločajo, da se selijo v urbana središča, predvsem v osrednjo Slovenijo, zapuščajo pa tista področja, ki se potem dejansko lahko samo še zaraščajo. To ni naloga ali krivda ali verjetno tudi naloga za naprej vašega ministrstva, to je naloga tudi ostalih, tistih, ki sprejemajo tudi druge zakone, od prometne politike do infrastrukture, področja telekomunikacij in tako naprej. Pomeni, da je zadeva kompleksna, interdisciplinarna. Zmanjšanje zaraščanja kmetijskih zemljišč mora biti res naloga in da se tukaj celovito pristopi z vsemi možnimi načini, da se tudi prepreči. Ker to je tisto, kar imamo, in da bomo imeli predvsem naši zanamci možnost, da bodo lahko na slovenski zemlji, če ne drugega, vsaj en del hrane ali zelenjave in vsega tega pridelali doma.

Zakon bom podprl v tej obliki. Pričakujem in upam, da boste potem skušali razumeti tudi razloge amandmajeve, ki jih bomo zagotovo predlagali. Tudi s strani občin je bil tukaj kar lep spisek pripomb in kritik. Če bo tukaj ta dialog dosežen, mislim, da lahko pridemo do enega kvalitetnega zakona. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Jože Tanko, pripravi naj se Franc Bogovič.

JOŽE TANKO: Hvala lepa za besedo. Vsem lep pozdrav z moje strani!

Pred sabo imamo kmetijsko reformo in v jeziku mandata te vlade se temu reče

"modernizacija na tem področju", če še to nekako nadgradimo, pomeni to v bistvu tudi podražitev ali prikrajšanje pravic, kot je to na nekaterih drugih področjih. Preden bi se enega takšnega ukrepa lotil na področju urejanja zemljiške kmetijske politike, bi bila mogoče dobra inventura oziroma pregled dejanskega stanja kvalitete zemljišč v Republiki Sloveniji. Jaz mislim, da to, s čimer razpolaga pripravljavec zakona, ni dobra osnova za to, da se pripravi neka zakonska rešitev. Kajti mi nimamo niti dejanskega vpogleda v to, kaj so in kje so dejansko najboljše kmetijska zemljišča in kje so najboljše kmetijska zemljišča zaradi nekih sprejetih odločitev v davni preteklosti. Kolega Gantar, mislim, da je predsednik Državnega zbora govoril o tem, da so se nekatere odločitve, kar zadeva opredeljevanje kvalitete kmetijskih zemljišč, sprejemale že tam malo po letu 1980, 1982 do 1984 leta. Izhodišča za opredeljevanje kvalitete kmetijskih zemljišč takrat so bile kmetijske operacije, agromelioracije, komasacije. Takrat so v okviru priprave prostorskih planov mnoge občine, ker so načrtovale določeno izvedbo kmetijskih operacij, opredeljevale kmetijska zemljišča kot najboljše kmetijska zemljišča. Praktično vsa močvirja v državi so bila opredeljena kot najboljše kmetijska zemljišča. Tudi mnoge druge površine so bile opredeljene kot najboljše kmetijska zemljišča, zato ker drugače ni bilo možno pridobiti sredstev za izvedbo kmetijskih operacij. Problem, ki je ostal, ko se je kasneje odstopilo od kmetijskih operacij. Tedanje oblasti, pred letom 1990, niso več sistematično pristopale k urejanju, k izvajanju kmetijskih operacij. Statusi so pa ostali. In ti statusi, potem ko so v tem obdobju te ukrepe odpravili, ko jih vlade socialističnega obdobja in tudi kasnejše niso izvajale, so ostali. In zato imamo veliko večino primerov opredelitve najboljših kmetijskih zemljišč samo na papirju, samo zaradi tega, ker se je to takrat storilo. In to je eden temeljnih problemov, zakaj se toliko mučimo s spreminjanjem prostorskih načrtov in tudi z izvajanjem drugih operacij na področju kmetijstva ali pa urejanja prostorov. To je temeljni problem.

Jaz mislim, da bi morala vlada, ta ali pa prihodnja, pravzaprav najprej izvesti ponovno ovrednotenje prostora vseh kmetijskih površin in tudi ostalih zadev. To bi bil predpogoj, da vemo, kaj dejansko odgovarja klasifikaciji najboljšega kmetijskega zemljišča. Ali je to kartografska podlaga ali pa je to ocena na podlagi pedologije, prostora, razgibanosti in tako naprej. Tega nimamo. In tukaj mislim, da bi bilo treba narediti en korak, preden se karkoli na tem področju stori.

Drugo, kar se mi zdi pomembno, je odgovor na nekaj vprašanj. Recimo na to, ali je ta zakon ta, ki bo omogočil ohranitev kmetijstva, ali delamo s tem zakonom na samooskrbi ali to rušimo, ali s tem ohranjamo podeželje in prinašamo stimulatивne ukrepe ali pa ga dodatno izganjamo in zapiramo. Nekateri ukrepi v tem zakonu so taki, ki otežujejo življenje na podeželju. Zagotovo otežujejo. Vsaj v delu, kjer se predvidevajo dodatne obdavčitve za pozidave znotraj oboda naselij, to zagotovo je. Zagotovo je to. In s tem, ko se uvajajo dodatne obdavčitve za vrtove, recimo, ki so znotraj oboda pozidljivosti naselij, ne odpiramo podeželja, ampak ga zapiramo. To ni stimulativen ukrep.

Namesto, da bi mi odpirali ukrepe, ko bi ljudje imeli željo, da bi na tem gradili, da bi se vasi oživiljale, se predlagajo ukrepi, ko bo povzročilo to selitev v druga središča ali pa na druge površine, zazidljive površine. To mislim, da je problem tega zakona in tega pristopa. Zato tudi ne verjamem, da bomo storili karkoli na tem, da bi se zaustavilo slabo stanje in tudi slabi trendi na področju kmetijskih zemljišč. Če mi ne bomo stimulirali, da bi zadeve komasirali, da bi delali življenje na podeželju zanimivo in tudi komercialno zanimivo, ne samo bivanjsko zanimivo, potem nam noben ukrep ne bo pripomogel k temu, da bomo ohranili kulturno krajino. Ga ni ukrepa, da bi ohranili poseljenost podeželja, da bi ohranili vzdrževanje kmetijskih površin, da bi ohranili komercialno uspešno delo tudi na najboljših kmetijskih zemljiščih, nemogoče, če ne bomo zaustavili trendov izseljevanja iz podeželja, ne bomo dosegli tega cilja, to zagotovo. In žal je vrsta politik usmerjena predvsem v to, da se predvsem podeželje zamejuje. Glavni načrtovalci prostora usmerjajo poselitve v središča, v centre. To je dejstvo. Poglejte, kako se in kaj se dela s prostorskimi plani, kje so ključni centri širitve prostora za poselitve, kje se tudi to dejansko dogaja in tako naprej. In kdo predstavlja tisti glavni dotok poselitvene cone ob večjih mestih? Priseljenci in pa podeželjani. In če se iz podeželja selijo v urbane cone, to pomeni, da se od tam izseljujejo. In tu po moje ni ukrepa, ki bi vsaj ohranjal strukturo med urbanim in podeželskim delom prebivalstva v državi. Ga ni. In če bodo še ukrepi, ki bodo komercialno usmerjeni proti, ki bodo rabo prostora na podeželju dodatno obremenjevali, bo ta trend samo še pospešen. In nič ne pomaga, da imamo Zakon o skladnem regionalnem razvoju, da se tam predvidevajo milijonski zneski, ki kakorkoli obračamo na koncu končajo v velikih mestih, ne bomo ohranili ne zelene meje, ne poseljene meje, ne ohranjenega podeželja, ničesar. Ni pogojev za to. In tudi zato mislim, da bi bilo za razmisliti, ali so ukrepi, ki jih sprejemamo v tem mandatu, tudi z drugimi politikami, z drugimi področji, tako kot je že v stališču poslanske skupine omenil Robert Hrovat, ali so ti ukrepi takšni, ki dejansko motivirajo ljudi, da bi ostajali na podeželju. Recimo, prepoved gradnje v lastni režiji je eden takšnih ukrepov. To je tipična podeželska zgodba, tudi v mestih je, tudi v urbanih centrih je, ampak bistveno manj, kajti tisti, ki se vseli v stanovanje, teh ukrepov potrebuje malo, tisti, ki pa gradi na podeželju, recimo gospodarsko poslopje ali pa stanovanjsko hišo, pa je zelo odvisen od takšnih zadev. Kajti ta kultura pomoči, sosedske pomoči je razvita na podeželju. Če sprejemamo ukrepe, ki to preprečujejo, potem je to zagotovo tak ukrep. Če bomo še prepovedali gradnjo v lastni režiji, jaz vem, da se večino gospodarskih poslopij, sploh tistih, ki niso v betonu in ki nimajo enormnih dimenzij, gradi v lastni režiji, ker prihajam tudi iz podeželja, tudi iz vasi, potem je to že ukrep, ki predstavlja neko dodatno oviro pri razvoju podeželja in ohranjanju podeželja in tako naprej. In takšnih ukrepov je še več. Vsi sistemski ukrepi, ki se sprejemajo tam, kjer vlada, država pričakuje največ, so usmerjeni na rezanje aktivnosti, ki so značilne za podeželsko prebivalstvo in podeželsko okolje. Jaz mislim, da bi morali pri takšnih ukrepih na davčnem delu, na

prostorskem delu, tudi na kmetijskem delu, če želimo izvajati Zakon o skladnem regionalnem razvoju in narediti podeželje atraktivno za življenje in delo, ne samo za vikend, potem bi bilo treba na teh področjih in teh temah mnogo mnogo več storiti. Drugače ne bo možno narediti na teh negativnih trendih na podeželju popolnoma nič.

Predlagam, da za nadaljnjo obravnavo tega zakona, resno pogledate tudi ves ta sistemski paket, sistemski sklop, od prostora, davčne zakonodaje, dodatnih obremenitev v prostoru, skladnega regionalnega razvoja. Če želimo ta podeželski prostor ohraniti pri življenju in iz njega tudi kaj iztržiti s področja samooskrbe, naj se ustrezno zastavi in koncipira. Vsekakor pa pričakujem, da bi pred nadaljnjo obravnavo tega zakona naredili predvsem neko kvalitetno inventuro na področju stanja opredelitel kmetijskih zemljišč ne samo v Pomurju, tudi v gorsko-hribovskih področjih, višinskih področjih... Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Franc Bogovič, pripravi naj se Robert Hrovat.

FRANC BOGOVIČ: V stališču poslanske skupine sem bil precej izčrpen, zato mogoče v tem času, ki ga še imam na razpolago, in glede na razpravo, ki je danes potekala, lahko rečem, da so bile izpostavljene nekatere stvari, okoli katerih bo zagotovo še treba spregovoriti. O tem novem, nazaj uvedenem instrumentu spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč je bilo veliko govora. Tudi s strani predsednika je bilo rečeno o dokaj čudni vlogi občin v preteklosti. Mislim, da v tem primeru ne gre prosploševati, ampak še enkrat poudariti tudi to, da je v preteklosti bila preko zemljiških skupnosti, ki so bile na območjih bivših 60. občin, da je bila tudi aktivna politika kmetijska in so ukrepe komasacij, hidromelioracij izvajali v lokalnem prostoru. Sam podpiram takšno rešitev, kot je sedaj, da postane prejemnik teh sredstev država, kajti če bi ostale občine, mislim, da bi se nam zopet zgodilo to, da bi bilo največje nadomestilo zaračunano, pokasirano v tistem okolju, kjer se s kmetijstvom kaj dosti ne ukvarjajo, ampak predvsem s trgovanjem s kmetijskimi zemljišči, ki so kasneje zazidana. Zato lahko mirno in odkrito rečemo, da je pri tej rešitvi treba priznati, da gre za ukrep, s katerim se v celotni Sloveniji, predvsem v urbanih središčih, zbere največ teh sredstev in da se preko ukrepov aktivne kmetijske politike ta sredstva dejansko dispergirajo po celotni Sloveniji. Zato mislim, da je prav, da odkrito o tem spregovorimo in da v tem tudi vidimo pozitivno plat tega načina, da je država tista, ki pobira ta sredstva. Upam, da bo na drugi strani dovolj teh ukrepov, da se bodo ta sredstva tudi porabila, kajti iz izkušenj, ki jih imam tudi z lokalnega nivoja, poznam, da danes kaj dosti aktivne kmetijske politike tudi na razpisih, kjer se koristijo evropska sredstva, ni. Tako da teh komasacij in tega ni veliko, in da je dejansko treba te ukrepe pospeševati. Če bomo zbrali teh 20 milijonov, je dejansko dovolj sredstev, da se bo lahko v naslednjih letih na področju kmetijske politike in aktivne zemljiške politike – tako lastniške kot z vidika uporabe, se pravi namakanje,

komasacije, preprečevanje zaraščanja – marsikaj postorilo. Je pa razlika zdaj ta, da kot smo že dejali, da je zdaj prejemnik država, in da se je v prejšnjem postopku dogajalo to, da so občine na nek način same sebi zaračunale spremembo namembnosti za šole, za kulturne dvorane, za zdravstvo, za šolstvo, za vse, tudi za infrastrukture. V tem delu mislim, da je treba tudi z instrumenti olajšav na nek način poseči v to, kajti v nasprotnem primeru se nam bo dejansko dogajalo, da bomo zdaj občine državi to spremembo plačevale. V tem delu in pa to, kar sem že izpostavil, kar se tiče pozidave za namen kmetijske rabe. Mislim, da je ta ureditev, ki je zdaj v tem zakonu, da se bodo v novih planskih dokumentih določila trajno varovana kmetijska zemljišča in varovana kmetijska zemljišča, ta pot, da bomo to zmedo v planskih dokumentih razrešili. Tam se dejansko dogaja to, da je cela vrsta kmetijskih zemljišč okarakteriziranih, kot da so neka prvovrstna kmetijska zemljišča, pa je v naravi daleč daleč od tega. Zato je prav, da se tud določen korak naprej stori. Ja pa zdaj to že tretji poseg oziroma te stvari se lotevamo na več mestih. Eno je uvedba tako imenovanih GERK-ov, ki služijo za ukrepe aktivne kmetijske politike. Pri Zakonu o katastrskem dohodku smo se zopet srečali s to tematiko, in tu se zopet srečujemo z neko kategorizacijo. Mislim, da je to neko področje, ki je predvsem v zakonu o Katastrskem dohodku podhranjeno, mislim, da podcenjeno. Sam vidim konec koncev tudi ta vir, če se ne motim, iz spremembe namembnosti, ki bo tudi namenjen ureditvam teh evidenc.

Jaz še enkrat potrjujem stališče, ki ga je Slovenska ljudska stranka izrekla, da podpiramo te napore, ki so v tem zakonu navedeni. Zagotovo nas pa čaka še tehten razmislek. Zato je prav, da tudi gre postopek po tej poti – do zdaj smo opravili to splošno razpravo –, da izkoristimo ta mesec, ki je pred nami, ko preidemo k drugemu branju, da z amandmaji, vlaganjem amandmajev, popravimo to, na kar se je opozarjalo v tem postopku. Stališča, ki smo jih dobili s strani občin in tudi drugih deležnikov v tem postopku, peljejo v to smer, da je treba še nekaj postoriti. Sicer pa, kot sem že dejal, sama usmeritev zakona gre zagotovo v pravo smer.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Robert Hrovat. Pripravi naj se Janko Veber.

ROBERT HROVAT: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Jaz sem že prej precej na dolgo in široko obrazložil naše stališče, stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Zdaj se mi je pač porajalo še nekaj vprašanj. Rad bi jih postavil in pričakujem, da se bo minister tudi oglasil in zadeve pojasnil oziroma odgovoril.

Dejstvo je, da je ta zakon pravzaprav že tretja verzija. Bilo je veliko veliko usklajevanj okoli tega zakona. Številne pripombe so bile tudi s strani občin. Vem, da se je s Skupnostjo občin precej pogovarjalo, dogovarjalo, vendar pa iz teh pripomb, ki smo jih dobili vsi poslanci in poslanke, izhaja, da je ostalo še kar nekaj odprtih vprašanj, na katere bo pač treba podati odgovore v prihodnjem mesecu, v sklopu samih amandmajev. Dejstvo je, še enkrat

moram povedati, nekaj rešitev oziroma večina rešitev je v tem zakonu dobrih, to je dejstvo. In je kar nekaj stvari, ki so povzete po tistem, kar smo tudi v Slovenski demokratski stranki pravzaprav v tem mandatu že dvakrat predlagali. Ampak dejstvo pa je, da me zanima, kaj pomeni: "kmetijska zemljišča so zunaj, znotraj območij naselij in so v skladu z evidenco dejanske rabe kmetijskih, gozdnih zemljišč uvrščena med njive, vrtove, travnike, trajne nasade in druge kmetijske površine". Kaj bo to pomenilo? Ali to pomeni, da če je zdaj, ta trenutek, neka parcela opredeljena za stavbno parcelo, je pa še zmeraj namenska raba, jasno, kmetijska, ali se bo od tega zdaj plačal ta prispevek, ki se na novo uvaja. To je vprašanje. Torej gre za stvari, ki so bile že spremenjene in bodo zdaj za nazaj tisti ljudje, ki so lastniki teh parcel, plačevali ta prispevek. Meni se zdi to v smislu občinskega prostorskega planiranja nesprejemljivo, da bi za tiste parcele, ki so že zdaj opredeljene za zazidljive parcele, pa še zmeraj imajo rabo kmetijsko, da se bo za te parcele plačevalo 10 evrov od kvadratnega metra, pa tudi če gre to za obrobja naselij ali znotraj naselij. Rad bi zelo konkretne odgovore.

Ker imam malo časa, še enkrat sam sebe pravzaprav sprašujem, hkrati pa tudi vas, zakaj ne bi stvari obrnili v drugo smer. O tem je govorila že kolegica Alenka in tudi sam prej pri stališču poslanske skupine. Ta prispevek naj plača tisti, ki predlaga spremembo namembnosti, ne pa tisti, ki potem kasneje gradi kot investitor. Jaz verjamem, da so občine stopile skupaj in so se uprle temu predlogu, vem pa, da je bil to prvotni predlog. Prvotni predlog Ministrstva za kmetijstvo je bil točno ta. Zdi se mi nekoliko nenavadno, da se bo zdaj vsakega, ki bo želel graditi, usekalo z 10 evri po kvadratnem metru.

Nekaj stvari je, ki jih bo treba v tem zakonu popraviti. V Slovenski demokratski stranki ne zavračamo apriorno tega zakona, pričakujemo pa, da bomo v naslednjem branju oziroma v tem mesecu, ki je na voljo, našli rešitve, ki bodo zadovoljile vse. Vsi smo dobili pripombe Skupnosti občin. Tu imam predloge za 15 amandmajev in se mi zdijo smiselni. Tu bo treba res narediti napor, da bi lahko prišli do nekega zakona, ki bi bil obče sprejemljiv. Kljub temu, da se govori, da je bilo ogromno usklajevanj, da je bil zakon usklajen, pa iz tega izhaja, da zakon kljub vsemu ni bil usklajen. Tako da resnično pričakujem, da bomo zmogli toliko modrosti, da bomo našli neko rešitev, ki bo na koncu sprejemljiva za vse. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima Janko Veber.

JANKO VEBER: Hvala.

Ohranjanje kmetijskih zemljišč v Sloveniji je zagotovo ena od najzahtevnejših nalog, smo namreč ena redkih držav, ki so se odločile za to, da imajo zelo veliko površin vključenih v Naturo 2000. In ko poskušajo reševati razvojne potrebe, se srečaš z interesom zaščite kmetijskih zemljišč, ko se pa umikaš s kmetijskih zemljišč na obrobje ali pa na gričevnat in manj kvaliteten del zemljišč, trčiš v Naturo 2000 in ob te bruseljske predpise, kjer je še težje urejati vsa aktualna vprašanja, ki jih imaš v

domačem okolju. Ukrepi, ki so predvideni v tem zakonu, mislim, da v veliki meri sledijo ravno tem dejstvom, da tudi v tistih skrajnih primerih, ko ne vidimo nobene druge možnosti več, kakor da posežemo v kmetijsko zemljišče, je treba sprejeti tudi tak ukrep, da se za to zagotovi nadomestni denar, s katerim boš poskušal nekje drugje potem tudi to kmetijsko zemljišče nadomestiti. To je, mislim, nujna in logična posledica načrtovanja posegov v prostor. In ta mehanizem, ki je bil danes tudi že nekako predstavljen s te plati, da je nujno, da ga ima pod svojo ingerenco država, je tisti, ki bo omogočal, da se kmetijska politika oziroma zaščita kmetijskih zemljišč tudi izvaja tako, kot je v tem zakonu zapisano. Iskati rešitve na način, da ne bomo nikogar obremenili, ko posegamo v prostor, je pravzaprav misija nemogoče. Vsak poseg v prostor pomeni, da se srečaš s takšnimi in drugačnimi zahtevami in na koncu se treba pripraviti rešitve, ki so najmanj obremenjujoče, najmanj boleče za zaščito vodnih virov ali za zaščito kmetijskih zemljišč, drugih habitatov in nenazadnje tudi, da čim manj motiš nekoga, ki že živi v tisti okolici.

Mislim, da bi se v veliki meri izognili vsem tem vprašanjem, če bi resnično dosledno spoštovali Odlok o strategiji prostorskega razvoja, ki smo ga sprejeli v Državnem zboru leta 2004. In še vedno sem osebne mnenja, da je bil to eden najkvalitetnejših prostorskih aktov, če lahko tako imenujem ta odlok, ki resnično opredeljuje naselja po svojem namenu, mesta in tudi infrastrukturo, ki pelje do vseh teh naselij. In zelo hitro bi se ob upoštevanju tega odloka tudi med seboj dogovorili, ali je potrebna za to, da neko mesto ima status regionalnega središča ali središča nacionalnega pomena, takšna in takšna dimenzija infrastrukture. Potem so že na samem izhodišču vprašanja usklajena oziroma jih sploh ni in se išče samo tisti mehanizem, da posamezni skrbniki urejanja prostora povedo tiste robne pogoje, ki jih je treba spoštovati, da se določena infrastruktura ali investicija v objekte v tistem okolju začne. Velikokrat se zadeve zakomplicirajo ravno zaradi tega, ker poskušamo imeti čim več občin v Sloveniji in poskuša vsaka občina postati najpomembnejša v Sloveniji. In to nam potem povzroča, predvsem pri ohranjanju kmetijskih zemljišč, zelo velike težave.

Če zaokrožimo nazaj razmišljanje, zakaj se danes sploh pogovarjamo o tem zakonu, pa vendarle vsi skupaj potem pozabljamo na to, da jutri vendarle lahko pridemo v situacijo, ko enostavno ne bomo imeli zadostne samopreskrbe, ne bomo imeli zadostne proizvodnje hrane. Kaj potem? Potem nam tudi nobeno naselje ne bo pripomoglo k temu, da bomo reševali svoje probleme, ampak bomo odvisni od nekoga tretjega, to pa je situacija, ki je nikakor ne smemo dovoliti. Zato menim, da je ta zakon izjemno dober kompromis med vsemi, ki razmišljajo o razvoju v Sloveniji oziroma, če se posebej opredelimo, tudi o razvoju podeželja. Zagotovo je tudi Ministrstvo za kmetijstvo izjemno zainteresirano, da so posegi v podeželju dovoljeni, kajti nenazadnje je to tudi resor, ki zelo veliko sredstev vlaga v to, da se določene kmetije preoblikujejo oziroma da se jim omogočijo tudi dopolnilne dejavnosti. Za to so običajno tudi potrebni neki dodatni objekti, ki so lahko začasnega

ali trajnega značaja. Skratka znotraj same dejavnosti kmetije se pospešuje tudi aktivnosti, ki nekoliko prinašajo dodatno prihodek. S tem želimo vplivati na to, da se življenje na podeželju ohranja. Pa ne samo to, da se poskuša skrbeti za različne dohodkovne vire pri posameznih kmetijah, gre tudi za to, da Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano skrbi tudi za to, da pospešuje ustanavljanje mikro in malih podjetij na podeželju. Tudi to je eden od tistih ukrepov, kjer je zagotovo treba potem zagotoviti tudi ustrezne prostore, da takšno podjetje lahko deluje. Seveda pa je tukaj potem tisti trenutek, da se v posameznih naseljih ne pogovarjamo o ne vem koliko 100 hektarskih ali več 10 hektarskih površinah za razvoj nekih dopolnilnih dejavnosti ali mikro in malih podjetij, ampak toliko, kolikor lahko ugotovimo, da tisto okolje prenese za to, da ima zagotovljen nek konstanten razvoj. In ta kompromis in to usklajevanje, mislim, da ta zakon dovolj dobro prinaša, ravno zaradi tega, ker bo tudi eden on nosilec urejanja prostora Ministrstvo za kmetijstvo in bo sprotno sodelovalo pri pripravi prostorskih aktov in se srečevalo z vsemi temi izzivi in vprašanji, ki bodo prihajala skozi strokovne podlage, ki so potrebne za to, da se nek prostorski akt tudi v končni fazi sprejme.

Menim, da je vsebina tega zakona v tem trenutku ravno dovolj obširna, če lahko tako rečem, in je bolje, da tega zakona nismo ali ga niso širili na ministrstvu na vsa mogoča odprta vprašanja, kajti potem je zaradi čisto desetega vprašanja na nekem drugem področju težko reševati aktivnosti na drugih resorjih, ki pa so lažje rešljiva. In mislim, da je ta obseg, ki ga danes nujno potrebujemo, da ohranimo kmetijska zemljišča, da tudi, ko je to nujno potrebno pri izgradnji državne infrastrukture ali lokalne infrastrukture, dorečemo mehanizem in pot, po kateri lahko pride do posega na kmetijska zemljišča. To je vse tisto, kar ta hip izjemno potrebujemo, da ne trčimo ob nek zid, od katerega ni koraka naprej. Zakon omogoča doseg razvojnih prioritet, vendar bodo morale biti te prioritete bistveno bolj usklajene in premišljene. Ta zakon pa seveda nakazuje pot, kako priti do teh končnih odločitev, zato ga seveda pozdravljam in mislim, da bo resnično prinesel tudi večjo dinamiko pri razvoju, ne samo pri ohranjanju kmetijskih zemljišč. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi besedo še predlagatelj, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan?

Prosim.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Gospod predsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Na začetku dovolite zahvalo, ker skozi vaša, občasno tudi kritična, mnenja veje v bistvu spoznanje, da vsi čutite, da je treba kmetijsko zemljo v Sloveniji zaščititi in da je proizvodnja hrane pomembna. Zahvalil bi se tudi, da ste se odločili, da gre za splošno razpravo, saj tudi nam, ki smo pripravljavci – zdaj ga pripravljamo vsi skupaj –, koristi širša razprava. Mislim, da jo bomo izkoristili zlasti za to, da ponovno povemo Slovencem, da je proizvodnja hrane v Sloveniji potrebna, da je brez kmetijske zemlje ne bo in da jo je treba zaključiti.

In tukaj pogledajte, kakor ste posamezniki med vami tudi vprašali vmes, zakaj se zakon razlikuje od tiste prve verzije? Odgovor je zelo enostaven. Zato, ker smo prisluhnili potrebi po dodatnih usklajevanjih. Komu pa smo prisluhnili? Stroki, ki je združena v tej skupini, ki skrbi za prostor – odgovorno do prostora. Tam je slovenska stroka, druge stroke nimamo. Če rečemo, da tej stroki ne zaupamo, to je stroka s fakultet, to je stroka planerjev in to je stroka tudi z občin. Druge stroke nimamo. Jaz pa ne pristnem na to, da moramo za tovrstna vprašanja iskati stroko nekje v tretji, četrti ali osmi državi. Toliko moramo imeti samozavesti, da tudi domači stroki zaupamo.

In naslednje, kar je pomembno, mi smo se usklajevali z asociacijami, ki predstavljajo občine. Imamo dopise, imamo tudi osebna mnenja s srečanji, ki gredo nekje v to smer, "ministrstvo, hvala, toliko časa, kolikor ste nam ga vi namenili v zadnjih petnajstih letih, ga niso ne na različnih ministrstvih niti na tem ministrstvu, upam, da bo v bodoče na vseh ministrstvih pod katerokoli vlado tako". Da slišim, da so občine nezadovoljne, to je za mene novost. Če res tako govorijo, potem moram reči, da imamo v Sloveniji opravka s shizofrenimi občinami – nekaj govorijo meni, nekaj govorijo vam in nekaj govorijo osmim. In to je potem problem občin ne pa mene in nas.

Tisto, kar bi še rad dodatno povedal, gospod Magajna je sicer trenutno odsoten... tukaj ste. Se opravičujem. Jaz moram reči, da se pa najbolj strinjam z vami – dandanes razmišljati na področju kmetijstva o prostem trgu, o globalnem tržišču, je samo znak, da ne razumemo razmer, v katerih smo. Proizvodnja hrane je najbolj regulirana na področju evropske unije. Tu pri proizvodnji hrane lahko uporabljamo mikroskop, daljnogled ali karkoli podobnega, tisto, česar ne najdemo, je prosti trg. Je samo vprašanje, če se mi odločimo in glasno povemo, da bomo področje regulirali, ali pa si v bistvu s temnimi očali zastiramo pogled. Če pa priznamo, da je to regulirano področje, ga bomo regulirali tako, da bo verjetno Sloveniji tudi v korist.

Zakaj finančno nadomestilo? Finančno nadomestilo je moderen vzvod, ki ga uporabljajo evropske države, ki imajo uspehe na temu področju, nekatere ga tudi ponovno uvajajo. Finančno nadomestilo je namenska postavka. Zelo enostaven namen ima. Ker izgubimo hektar zemljišča, ker mi razumemo, da se tudi občine regije in država nekaj pa le morajo razvijati, imamo na voljo dovolj denarja, da s tem denarjem nekje drugje hektar zemljišča vzpostavimo. To je namensko sredstvo in zato ne more del tega sredstva priti na občine, ker potem izgubimo smisel tega sredstva.

Potem je bilo vprašanje, ali so izjeme? Pogledajte, spoštovane poslanke in poslanci, lahko naredite celotno izjemo, ampak potem ne govorite, da podpirate zaščito slovenske kmetijske zemlje, ker ko bomo imeli prvo izjemo, bomo imeli pa tudi petnajsto. Potem bomo meli zakon, ki ima lep naslov in nobenega učinka. To je možna pot. Se bomo o tem pogovarjali, vendar je to, po mojem mnenju in mnenju tistih, ki zagovarjamo proizvodnjo hrane, v Sloveniji napačna pot.

Pogledajte, mogoče je bilo dosti vprašanj vmes, jaz moram reči, da se zelo veselim

sodelovanja, zlasti na Odboru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, kjer se najbolj operativno ukvarjamo z amandmaji in rešitvami, in tudi kasneje v Državnemu zboru. Tudi mi imamo namen, da, če se kjerkoli, zakon izboljšamo. Kakor sem že v prvotni predstavitvi povedal, dejansko mi nismo ortodoksni. Mi imamo samo cilj. Štiri cilje plus enega sem povedal, če najdemo še boljšo pot ali izboljšano pot, verjemite mi, da jo bomo upoštevali. Zato tudi ni pravilna ugotovitev, da ne upoštevano tudi mnenja opozicije. Samo dovolite dva ali tri primere. Pri zakonu, ki smo ga sprejeli včeraj – in se zahvaljujem za dejansko skoraj popolno soglasje –, sem bil prvi, ki je povedal, da je to nadgradnja zakona, ki ga je pripravil minister Iztok Jarc. To je zakon, s katerim ste podprli promocijo slovenske hrane v korist slovenske proizvodnje hrane. Naslednja zadeva, kar ste, gospod poslanec, povedali, tudi v tem zakonu upošteevamo vaše predloge. Zdaj tudi razumete, da takrat, ko ste predstavili samo en odlomek spremembe zakona o kmetijskih zemljiščih, da smo mislili resno, da tudi tisto, kar vi želite, je tukaj upoštevano, ampak rešujemo več stvari hkrati. In nenazadnje, če pogledate zakon, ki je bil včeraj sprejet, o promociji hrane, nekateri predlogi so se pa upoštevali, četudi ne predlogi Slovenske ljudske stranke. In tudi zato je zakon boljši. Če bomo našli boljše rešitve za ta osnutek zakona, ki je trenutno v obravnavi, verjemite mi, da jih bomo upoštevali. Nismo ortodoksni, iščemo samo boljše rešitve. Vendar, prosim vas lepo, naj ne gremo v smer, da zakon izničimo, kar je zelo enostavno narediti.

Zdaj je bilo zelo dosti vprašanj. Ker se bomo o vseh teh vprašanih verjetno pogovarjali na odborih pa potem tudi na kakšni drugi razpravi, zelo poglobljeno se bomo o tem pogovarjali tudi v ponedeljek v nekaj dosti širši zasedbi, mi dovolite, da samo to povem. Hvala za vse pobude, zelo resno jih bomo pogledali, maksimalno upoštevali z enostavnim namenom, da iz tega zakona naredimo zelo dober zakon. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne želi.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v torek, 29. marca 2011, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda. Prekinjam 26. sejo zbora, ki jo bomo nadaljevali v ponedeljek, 28. marca 2011, ob 9. uri.

Danes zvečer pa čim manj nervoze.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 25. MARCA 2011 OB 17.04 IN SE JE NADALJEVALA 28. MARCA 2011 OB 9. URI.)

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam nadaljevanje 26. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnjega nadaljevanja seje ne morejo udeležiti naslednja poslanka in poslanca: Alojz Posedel, Renata Brunskole do 15. ure in Marijan Križman. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **6. TOČKO DNEVNEGA REDA – TRETJA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O PREPREČEVANJU DELA IN ZAPOSLOVANJA NA ČRNO, REDNI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade.

Besedo ima dr. Ivan Svetlik, minister za delo, družino in socialne zadeve.

DR. IVAN SVETLIK: Spoštovani gospod predsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Pred vami je Predlog zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno. Pri pripravi besedila je Vlada Republike Slovenije upoštevala vse sprejete amandmaje, ki so se med drugim nanašali na definicijo sosedске pomoči, kratkotrajnega dela in na vlogo prostovoljnih nadzornikov oziroma nadzornic pri izvajanju nadzora na podlagi tega zakona. Ob tem naj ponovno izpostavim ključne cilje in namene zakona, temelječe na podlagi dosedanjih izkušenj iz prakse in analiz pri izvajanju sedaj veljavnega zakona ter na podlagi sklepov Vlade in letnih poročil Komisije Vlade Republike Slovenije za odkrivanje in preprečevanje dela in zaposlovanja na črno.

Glavni cilji zakona so povečevanje učinkovitosti nadzornih organov pri odkrivanju kršitev, tako da se zapišejo jasnejše definicije in določijo večje pristojnosti nadzornih organov. Ob tem so poostrene sankcije in zvišane globe, tako da bodo delovale vzgojno in predvsem tudi preventivno. Ena izmed pomembnejših novosti zakona je, da se v nadzor nad zaposlovanjem na črno vključuje Carinska uprava, kar bo omogočilo postopno vključitev dodatnih inšpektorjev za nadzor na terenu, s čimer se bo razbremenil Inšpektorat za delo, ki se bo intenzivneje usmeril v nadzor na področju inšpekcij delovnih razmerij.

Zakon je v času javne razprave doživel veliko pozornosti javnosti z nekaterimi rešitvami, ki pa so vsebovane že v sedaj veljavnem zakonu iz leta 2000. Pri tem izpostavljam predvsem definicijo sosedске pomoči. Pri tem naj ponovno poudarimo, da predlog zakona nikakor nima namena omejevati sosedskih odnosov, temveč ureja razmerje in učinkovitejši nadzor na področju dela in zaposlovanja na črno. Sosedska pomoč se dovoljuje še naprej pod pogoji in v obsegu, da ne bo pomenila neloyalne konkurence podjetnikom in da ne bo služila kot prikrivanje dejanskega dela ali zaposlovanja na črno. Po sprejetju zakona bomo na ministrstvu izvedli tudi aktivnosti v smeri obveščanja javnosti o določilih novega zakona, tako da se lahko javnost tudi pripravi na njegovo uveljavitev. Nadaljevanje aktivnosti se pričakuje tudi v okviru posebne medresorske delovne skupine, ki jo vodi Ministrstvo za gospodarstvo, ki bo pregledalo vso obstoječo zakonodajo in predlagalo potrebne spremembe na področju preprečevanja sive

ekonomije. Skladno s predlogom zakona bomo pripravili podzakonski akt, ki bo določil način prijave in opravljanja kratkotrajnega dela, in akt, ki bo podrobneje predpisal dela, ki se štejejo za osebno dopolnilno delo in način priglasitve teh del upravni enoti.

K predlogu zakona je vložen amandma k 18. členu, ki še jasneje določa pristojnosti tržnega inšpektorata pri nadzoru dela na črno, skladno s predlogom zakona. Ta amandma tudi podpiramo. Predlagam, spoštovani poslanci in poslanka, da zakon sprejmete. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Miran Györek.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod predsednik. Kolegice in kolegi, spoštovani gospod minister!

V Slovenski nacionalni stranki smo že v prvi obravnavi Predloga zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno opozorili na mnoge pomanjkljivosti in nedoslednosti nekaterih določb in tudi vsebine kot celote. Če primerjamo sedanjo verzijo s predhodnimi povezanimi zakoni in novelami, lahko ugotovimo, da v bistvu razen višjih glob in razširjenega nadzora ter nekaterih omejitev in izjem ne prinaša nič novega in v bistvu ne bo prinesel pričakovanih rezultatov, to je zmanjšanja sive ekonomije, to pa iz enostavnega razloga, ker ne posega v same vzroke za sivo ekonomijo, ki jih je treba reševati popolnoma drugače, saj je pojav sive ekonomije še posebej v kriznih časih in v stanju velike brezposelnosti in velikega števila relativno mladih upokoјencev ter visokih stroškov obremenitve legalnega dela in zaposlitve zelo kompleksen in povezan z vrsto takšnih in drugačnih dejavnikov. Dejstvo je, da je stopnja sive ekonomije v Republiki Sloveniji večja od evropskega povprečja. Vsaj tako kažejo nekatere raziskave. Težava pa je tudi v tem, da je težko natančno določiti, koliko je takšnega dela na črno dejansko izvajanega, kajti pri analizi je treba potem poenoteno natančno definirati vse oblike dela na črno. Tudi tukaj obstajajo v opredelilvah marsikateri razlike. Nadalje pa je to odvisno tudi od stopnje izvajanja nadzora in ugotovljenih kršitev takšnih ali drugih zakonov, kar pa v Republiki Sloveniji doslej ni bilo izvajano prav preveč aktivno. Zadnje aktivnosti tržnega Inšpektorata Republike Slovenije, ko so poostreno izvajali nadzor nad delom na črno pri posameznikih predvsem pri opravljanju dejavnosti na objektih, kjer izvajanje del ni bilo označeno s tablami in imeni izvajalcev, same po sebi ne povedo dejanskega realnega stanja oziroma obsega tovrstnega dela. Poleg tega se je nadzor izvajal v glavnem na gradbiščih, v različnih delavnicah in na mestih, kjer se izvaja trgovinska dejavnost. Izkazalo se je, da je bilo kršitev obstoječe tovrstne zakonodaje ena dobra tretjina pregledanih mest. Takšni podatki še ne morejo zagotoviti realne ocene, čeprav bi lahko rekli, vsaj po nekaterih analizah, da je sive ekonomije v Republiki Sloveniji lahko tudi do 30 %, kar pa je vsekakor katastrofalna cifra in predstavlja tudi ogromno milijardno škodo,

pa še marsikatero drugo škodo za našo državo in gospodarstvo.

Največje spremembe so pri nadzoru in nekaj je novih oblik kazni in višine le-teh. Noviteta je vsekakor aktiviranje carinskih uslužbencev, kar samo po sebi niti ni problem, bo pa problem, zaradi njihovega nujnega strokovnega usposabljanja in urejevanja zakonskih pristojnosti usposabljanja za vodenje upravnih postopkov, izdajanja odločb in tako naprej. Če se vrnem k nujnosti upoštevanja vzrokov za razširjenost, razraščanje sive ekonomije, bi bilo treba vsekakor najprej oceniti pomen različnih dejavnikov, ki vplivajo na obseg sive ekonomije. Vsekakor je eden od glavnih vzrokov visoka stopnja obremenitve legalnega dela z davki in socialnimi prispevki, potem pa tudi preveč omejevalna regulacija gospodarske dejavnosti, trga dela, trgovine in zaposlovanja tujcev. Pri zadnjem se sicer zadnje časa poskuša narediti red. V Slovenski nacionalni stranki to sicer pozdravljamo, smo pa zelo skeptični glede pričakovanih rezultatov. Ne nazadnje pa med vzroke moramo vsekakor šteti tudi slabo kakovost in ceno storitev.

Pri odpravljanju vzrokov vsekakor ne gre pričakovati znižanja davkov in prispevkov. Žal pa vse napovedane spremembe obstoječe zakonodaje napovedujejo tudi celo kupico novih nepotrebnih administrativnih in drugih omejitev. Na koncu bomo ugotovili, da vse, kar je bilo storjeno, je bila nekoliko drugače urejena sfera trga dela, siva ekonomija pa se ne bo bistveno zmanjšala.

Postavlja pa se vprašanje, kako drugače pristopiti k odpravi teh težav. Morda bi poenostavitve postopkov za legalno opravljanje dejavnosti lahko prispevala k zmanjšanju dela na črno. Tudi nekatere prepovedi oziroma omejitve so v predlogu zakona nesmiselne. Zakaj se za delo na črno šteje brezplačno delo družinskih članov v domačem podjetju ali dejavnosti, če je brezplačno, in se torej ne odtujijo nobene dajatve. Tudi odločba, ki pravi, da je delo na črno tudi opravljanje dejavnosti, za katero podjetje ali samozaposleni ni izrecno registriran, in to ne glede na to, če od takšne dejavnosti ali dela plača vse predpisane dajatve in davke. Poleg tega lahko samozaposleni opravljajo tudi takšno dejavnost, za katero ne obstaja poseben uradni register razen davčnega in da podjetjem mnogokrat ni več treba registrirati vseh mogočih vrst dejavnosti, ampak samo eno, pod katero se vodijo v klasifikaciji.

Res je, da tudi obstoječa zakonodaja na tem področju ni bila popolna in je treba nekaj storiti. Žal pa bi lahko predlagatelj posvetil več pozornosti poenostavitvam postopkov za tiste, ki bi se odločili delati legalno zaradi strahu pred povečanim nadzorom in kaznimi. Izgovor, da bodo to vprašanje urejali drugi zakoni, je izguba priložnosti, da se problem rešuje hitro, sistemsko učinkovito in bolj popolno. Samo en tovrstni primer, ki smo ga v Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke že omenili pri prejšnji obravnavi, pa so se nekateri kolege in kolegi zgolj hudomušno nasmejali in neresno vzeli naše pripombe, to je problem širšega obsega natančnega definiranja izvajalcev na področju dela na črno. Zamujena priložnost je, da bi se lahko ob tej priložnosti vsaj nekoliko lotili že celo večnost vprašanja ilegalne prostitucije, ki se

razrašča in ima posledice tako za proračun kot tudi za splošno zdravje in varnost Slovenk in Slovencev. Ne nazadnje tudi za socialno varnost so določene kategorije izvajalcev te najstarejše obrti. V sosednjih državah je ta problem zakonsko že zdravno reguliran in rezultati so samo pozitivni. Mi si pa zatiskamo oči, kot da ta problem ne obstaja, kot da to ne predstavlja dela na črno, kot da smo Slovenci izjemno čistunski in na tem področju brezmadežni narod. V tem poslu so obračajo ogromni denarci, ki odtekajo brez nadzora in plačila davkov neznano nemalokrat v kriminalno podzemlje takšne in drugačne vrste. Nemalokrat je povezano z drogami, ilegalnim zaposlovanjem tujcev in suženjskim izkoriščanjem žensk, pa ne samo žensk, tudi moških v zadnjem času, z mnogimi povezanimi izvajanimi kaznivimi dejanji in ne nazadnje tudi z nenadzorovanimi zdravstvenimi posledicami in tako naprej. Seveda lahko sedaj predlagatelj zopet začne s krilatico, da se o tem razmišlja ali celo dela na tem in da bo urejeno s posebnim zakonom, kar močno dvomim, ker se enostavno vsi bojijo oziroma bojimo odpreti ta problem oziroma ne vedo, kako se lotiti zakonske ureditve tega problema, tega vprašanja. Kakšna pa naj bi bila razlika izvajanja dela na črno, če gre za vodovodarsko ali frizersko ali avtomehanično storitev ali pa zaslužek na črno z zagotavljanjem izvajanja spolnih storitev? V višini urne postavke verjetno. Zato trdimo v Slovenski nacionalni stranki, da je to zamujena priložnost, da je treba vsaj nekoliko vključiti oziroma regulirati to obliko dela na črno, ki je evidentna in tudi glede obsega in širšega pomena pomembna, da se jo na nek način legalizira, kajti po obstoječem predlogu prostitucije še zmeraj ne bo možno zakonsko preganjati v veliki večini primerov, pa čeprav je to opravljena storitev za denar brez računa, brez plačila davkov in prispevkov, in če sem malce hudomušen in ironičen, tudi brez kakršnihkoli garancijskih rokov za odpravo pomanjkljivosti zagotavljanja jamstev takšne in drugačne vrste. Še bolj cinično bi bilo vprašanje sosedске pomoči v takšnih primerih, kar bi lahko pomenilo, da bi bila relevantna tudi krajevnost izvajalca tega dela na črno. In kot smo enkrat že omenili v prejšnji obravnavi, vprašanje pristojnosti izvajanja dokazov inšpektorjev, ko le-ti odvzamejo kot dokazni material določene predmete, s katerimi je bilo delo na črno opravljeno, in kateri so ti predmeti, če za določene dejavnosti sploh obstajajo. Ne nazadnje tudi za izvajanje intelektualnega dela na črno, kot so inštrukcije, svetovanje itn., tudi tukaj je marsikaj nedorečenega. V Slovenski nacionalni stranki smo mnenja, da predlog sicer predstavlja načelni poizkus rešitve vprašanja zmanjšanja dela na črno, ga pa v takšni obliki po našem ne bo bistveno rešil. Kvečjemu bo povzročil mnogo hude krvi, nedoslednosti, zlorabe prijav, pomanjkanje pristojnosti izvajalcev nadzora. Povzročil bo še več problemov in še več potrebe po novih spremembah in dopolnitvah različnih zakonov, še več zamujanja časa in trošenja denarja za naše seanse, katerim slovensko ljudstvo že kar upravičeno pravi, da so že kar pravi "Blues Brothers jam sessions" ali v prostem prevodu "bluzenje v pravem trošenju denarja in časa".

Poslanska skupina Slovenske nacionalne stranke bo odločala o sprejetju takšnega zakona samostojno, vsak poslanec po svoji vesti in svoji prosti odločitvi. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil Ljubo Germič.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister s sodelavko, kolegice in kolegi!

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije smo v teku razprave kljub nekaterim pomislekom podpirali Predlog zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, saj pomeni prizadevanja za zmanjšanje sive ekonomije, ki v Sloveniji po različnih ocenah predstavlja med 17 in 25 % družbenega bruto proizvoda. Glede na to, da delo in zaposlovanje na črno povzroča v marsikaterih panogah določene težave, je Vlada RS sprejela ukrepe za učinkovito odkrivanje, preprečevanje teh dveh pojavov ter odpravo njihovih negativnih posledic. S sivo ekonomijo se srečujemo v vseh državah, v vseh gospodarstvih in vseh političnih sistemih. Siva ekonomija v nobeni družbi ni obrobne pomena, saj so njeni negativni vplivi in učinki občutni za delodajalce, delojemalce in za socialno varnost ljudi. Ravno zaradi teh negativnih posledic, ki jih siva ekonomija ima, je zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno dobil načelno podporo Ekonomsko-socialnega sveta, mnenje, da je ta zakon nujen in da so njegove usmeritve ustrezne, pa delita tudi obrtna zbornica in sindikati.

Glavni cilj in razlog priprave novega zakona je zagotavljanje večje učinkovitosti nadzornih organov pri preprečevanju in odkrivanju dela in zaposlovanja na črno. Z vidika gospodarstva je delo in zaposlovanje na črno izredno problematično, saj povzroča nelojalno konkurenco na trgu. Gospodarske družbe in samostojni podjetniki, ki opravljajo dejavnost v skladu s predpisi, ne morejo konkurirati tistim, ki delajo na črno, saj lahko le ti ponudijo na trgu bistveno nižje cene, ki niso obremenjene s prispevki in davki. Vendar po drugi strani ponujajo storitev brez garancije in brez zavarovanj, kar pomeni določeno mero tveganja. Delo in zaposlovanje na črno predstavlja tveganje in negativne posledice z vidika socialne države, gospodarstva in posameznika državljana. Pri tem zakonu je vprašanje nadzora še posebej pomembno, vendar se je treba zavedati, da je zakon le podlaga za delo inšpekcijskih služb, na njih pa je, da to delo opravijo učinkovito. S tega vidika v Poslanskem klubu LDS pričakujemo, da se bo korenito spremenil tudi način dela teh služb. Radi bi opozorili tudi na to, da zgolj izrekanje sankcij ni dovolj, treba je te sankcije tudi izterjati. In tukaj smo bili večkrat v dosedANJI praksi zelo neučinkoviti. V Poslanskem klubu LDS se hkrati tudi zavedamo, da tovrstna zakonodaja ne more temeljiti zgolj na restriktivnih ukrepih, ampak so potrebne tudi spodbude, če želimo, da bo ta zakon zaživel in dobil podporo javnosti. Ne nazadnje je ta zakon le eden izmed ukrepov na področju boja proti sivi ekonomiji, potrebni bodo tudi drugi, drugačni ukrepi. Zato

podpiramo ustanovitev posebne medresorske vladne skupine, ki jo vodi minister za gospodarstvo, katere naloga bo pregledati vse obstoječe zakonodaje in oblikovanje predlogov sprememb na področju preprečevanja sive ekonomije in njihova implementacija v področno zakonodajo. Zaradi tega v Poslanskem klubu LDS opozarjamo, da zgolj normativni okvir, ki ga danes obravnavamo, ne pomeni končnega koraka v boju proti sivi ekonomiji. Ta družbeni pojav je v največji meri odvisen od vrednot neke družbe, od družbene zavesti in odgovornosti. Vsekakor mora v zdravi družbi obstajati vrednota solidarnosti, medsosedske pomoči, ki pa ne sme biti izgovor za zlorabo oziroma za izmikanje plačevanju davščin, zdravstvenih in pokojninskih obveznosti posameznika, kajti na ta način v končni konsekvenci izgubljam vsi. Zato moramo kot zakonodajno telo tu pazljivo pretehtati, kakšno sporočilo želimo poslati državljanom in državljanom s tem zakonom predvsem z vidika ustvarjanja vrednostnega sistema družbe. Institucija medsosedske pomoči in institucija časovnega bančništva, slednjega žal nismo uspeli z amandmajem umestiti v zakon, vsekakor promovirata vrednoto solidarnosti med ljudmi, ustvarjanje dobrih medčloveških odnosov, za katere v poslanskem klubu menimo, da so ključni in velikega pomena za zdrav razvoj neke družbe. Ni še preteklo mnogo časa od tedaj, ko so slovenski obrtniki in podjetniki od Vlade terjali sprejetje ukrepov, ki bi izboljšali položaj malih in srednje velikih podjetij, ki so hrbtenica vsakega gospodarstva, tudi slovenskega. Ta zakon sodi v paleto ukrepov, ki so del odgovora na gospodarsko krizo, v katero smo zašli.

V Poslanskem klubu LDS se zavedamo pomena predloženega zakona, zato ga bomo tudi podprli. Obenem pa izražamo pričakovanje, da bo zakon zaživel na način, kot je zamišljen. Državni zbor sprejema zakonodajo, ni pa njen izvajalec. Ministrstvo za delo in pristojne službe, ki bodo skrbele za implementacijo zakona, zato opozarjamo, da naj bo implementacija skladna z namenom zakonodajalca. Ta pa je predvsem preprečiti zlorabe, davčno izmikanje in neplačevanje prispevkov ter ustvarjanje novih zaposlitev in novih delovnih mest, nikakor pa ni namen zakonodajalca sankcioniranje medsebojne solidarnosti v družbi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil Vili Rezman.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod predsednik.

Nepovezani poslanci poslanske skupine Solidarnost imamo sicer namen podpreti ta predlog zakona, vendar ne brez tega, da bi opozorili na nekatere slabosti, za katere menimo, da smo jih izpostavljali upravičeno tudi v postopku doslej in ki niso bile upoštevane. Nameravamo podpreti, vendar z nekoliko razočaranja in brez navdušenja nad tem zakonom, kakršen je sedaj pripravljen za odločanje.

Da je o tej tematiki treba govoriti, najbrž ni nobenega dvoma, o tem pričajo tudi dogajanja okoli nas in o tem smo se odločali v Odboru za gospodarstvo Državnega zbora pred dvema letoma

in izpostavili to temo kot eno izmed osrednjih tem, ki jih je treba obravnavati. Takrat smo skušali poiskati vzroke za pojav in se ozreti po poročilih, ki so nam bila predstavljena. Ugotovili smo – podobna je tudi ugotovitev predlagatelja sedanjega zakona - da so vzroki zelo globoki in vseobsežni, ne da se odpravljati tega z enim samim ali z nekaj malega ukrepi. Sodili smo pa tudi, da se je treba tega problema lotiti po posredni poti, ne direktno, ne frontalno, ker bi lahko to pomenilo celo poslabšanje položaja na posamičnih področjih. Zakon je potreben, menimo pa, da ni dovolj domišljen, da je omejevalen bolj, kot bi bilo potrebno, da ne spodbuja in da se bolj direktno kot posredno, kar mi sodimo, bi bilo bolje, loteva problematike. Okoliščine, ki so ugodne za tovrstne pojave, za pojave sive ekonomije in zaposlovanja in dela na črno, je, tako menimo, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve pravilno identificiralo. Tolikanj bolj ugodne so te okoliščine takrat, kadar govorimo o vsesplošni krizi, to je treba poudariti, okoliščine so zelo ugodne takrat, kadar je veliko brezposelnih, zelo ugodne so takrat, kadar nimamo ustrezno urejene delovnopravne zakonodaje, kadar ljudje, ki so zaposleni, ne vedo, ali bodo dobili plačilo za svoje delo ali ne, kadar je stopnja revščine velika. In čeprav radi to primerjamo z Evropo in ugotavljamo, da je pri nas vendarle manjša, pa je pomembno, kako ljudje sami razumejo to stopnjo revščine, v kateri se znajdejo. In okoliščine so zelo ugodne za tovrstne družbene pojave tudi takrat, kadar so davčne in druge obremenitve dela visoke in so visoke tudi administrativne ovire pri procesih zaposlovanja in spreminjanja gospodarskih subjektov, transformacij gospodarskih subjektov. To so vzroki, iz katerih pa ministrstvo ni potegnilo vseh in samo dobrih posledic in ukrepov v zvezi s tem. Sicer je treba priznati, da ministrstvo precej na široko skuša zastaviti celovito reševanje te problematike z zakoni, kot je zakon o malem delu, ki ga podpiramo tudi v naši poslanski skupini, kot je zakon o delu in zaposlovanju tujcev, kot je zakon o socialnem podjetništvu ali zakon o prostovoljstvu in še bi lahko nekaj takšnih zakonov našteali. Enega izmed teh je sedaj, če smo prav informirani, pripravljena Vlada poslati tudi v Državni zbor, zakon o graditvi objektov, ki bo morebiti celo bolj prispeval k omejevanju dela na črno, kot ta zakon, s katerim se sedaj ukvarjamo. Ta celovit pristop skupina nepovezanih poslancev podpira. Bojimo pa se, da so pričakovanja nekolikanj večja, kot bo doseg ukrepov, ki so predvideni, in da bo s tem zvezi sledilo tudi rahlo razočaranje. Bojimo se tudi, da bomo lahko med posledicami našli tudi nekatere negativne, ki si jih nismo želeli. Cilji, ki si jih zastavlja ministrstvo in so tako eksplicitno naštet, so povečanje restrikcij, več organov nadzora, tudi novi organi nadzora, kakor vidimo v zakonu, so zdaj predvideni in bodo najbrž tudi z zakonom sprejeti, čim večja odprava sive ekonomije in dela ter zaposlovanja na črno, torej čim več zaposlenih. Pri tem se nekateri neupravičeno oprijemljejo številke 70 tisoč delovnih mest ali pa sedem, osem milijard bruto družbenega produkta v sivi ekonomiji. Mi preprosto sodimo, da vsi ti zakoni, ki so pripravljani, nekateri že sprejeti, ne bodo preprosto kumulirali pozitivnih posledic, tako da bi v relativno kratkem

času lahko opravili s problemom sive ekonomije in dela na črno. Če so ti cilji, ki se eksplicitno izražajo v večjem številu inšpektorjev, nadzornih organov, večjih kaznih, večjih omejitvah, višjih globah, potem mi menimo, Ministrstvo seveda ima to implicitno tudi v mislih, da so pravi cilji, cilj ki bodo spremenili našo družbeno toleranco do teh negativnih pojavov, ki bodo spremenili zakonodajo, tako da bo možno tudi hitrejše in varnejše zaposlovanje in da bo na ta način zagotovljenih več delovnih mest in večja socialna varnost in socialna blaginja.

Tisto, kar nas pri tem moti in menimo, da bi lahko imelo negativne povratne učinke, je družbena nervoza, ki se s tem sprejemanjem zakona povzroča. Mislimo, da bo precej več nezaupanja med ljudmi, čeprav si znamo predstavljati, tega tudi ministrstvo ne želi, ampak se bojimo, da se temu ne bo moč izogniti. Več bo kazni in več glob. Ob tem bi radi povedali, da so poročila v preteklih letih pokazala, kajti kazni in glob tako rekoč ni bilo, kot da tega pojava tudi ni bilo, čeprav smo imeli organe za preganjanje tega pojava. V lanskem letu in v predlanskem letu, ko se je ministrstvo znotraj starega, to je istega zakona, ki ga sedaj spreminjamo, lotilo drugače teh nalog, ko so se tudi inšpekcijske službe lotile drugače teh nalog, pa smo imeli z bistveno drugačnimi številkami opraviti. Ugotavljamo, da se dalo tudi znotraj stare zakonodaje narediti več, vendar za to ni bilo ustrezne pripravljenosti, volje in usposobljenost. Najraje potem rečejo tisti, ki so za to zadolženi, da je bilo premalo inšpektorjev, pa se to število lani in predlani ni kaj bistveno in dramatično spremenilo.

Problem, o katerem bo morebiti kasneje še govora, je za nas v tem, da se preveč omejuje sosedska pomoč, da se ne dopušča brezplačna pomoč kogarkoli, kdor je voljan brezplačno in solidarno prispevati, bi po naši sodbi moral imeti to pravico. Problem je v tem, da smo uvedli celo nove nadzornike, za katere ne vemo, kakšna pooblastila bodo imeli, kakšne kompetence bodo imeli, kakšni bodo pogoji, da bodo sploh postali novi nadzorniki in bodo bojda prostovoljni nadzorniki. In samo teoretično vprašam, kdo jih bo pa nadomestil, če ne bo tistih, ki bodo prostovoljno preganjali sivo ekonomijo in delo na črno. Ostali pa bodo, se bojimo, šušmarji in obrtniki, ki tudi v bodoče ne bodo izdajali računov. In na ta način se bojimo, da bo negativna posledica zaradi siceršnje presije in omejevanja dela na črno ta, da bo opravljenega manj dela, da bodo nekateri še v večjih socialnih problemih in da bo še manj družbene blaginje.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil Matevž Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ: Dobro jutro!

V tem narodu imamo nek izrek, ki ga pogosto uporabimo v šali, ampak v svojem bistvu veliko pove o tem, na kakšen način se pogosto mi sami in vsi člani in članice naše skupnosti obnašamo do pravil. To geslo se glasi: Pravila so zato, da jih kršimo. To je miselnost, ki je žal globoko zakoreninjena v mnogih izmed nas in v naši skupnosti. Je pa takšno razumevanje nevarno, saj izpodkopava temelje naše družbene ureditve in

temelje naših medosebnih, medčloveških odnosov, ki močno vplivajo na to, na kakšen način živimo in na kakšen način učinkovito ali ne funkcionira naša skupnost in naša družba. Delo na črno in siva ekonomija predstavljata po mnenju Socialnih demokratov velik problem te družbe. Ocene o njunem obsegu so zaskrbljujoče v celotnem času tranzicije. Škodita in slabita celotno skupnost. Najprej javne blagajne, konkurenčnost na trgu in – najpomembnejše – najbolj pa šibita in slabita ter škodita posamezniku, ki se prostovoljno ali pod prisilo brez drugih ustrežnejših alternativ z delom na črno odreka lastni varnosti, ker ni zavarovan ne za brezposelnost, ne za bolezen in ne za starost. Menimo, da si pravila v tej skupnosti določamo zato, da z njimi na smiseln, sorazmeren in učinkovit način določamo razmerja in odnose med ljudmi v naši ekonomiji in naši državi. Podjetnik, ki dela po pravih, je nekonkurenčen podjetnik. To nas mora skrbeti, in to moramo spremeniti. To je problem, ki ga želi naša vlada nasloviti v okviru razumnih sorazmernih ukrepov, da ga čim bolj omejimo, ker ga povsem izničiti verjetno ni mogoče. Ost novega zakona, ki je pravzaprav nadgradnja obstoječih rešitev in definicij na tem področju, je usmerjena v ojačanje nadzor, še posebej s sodelovanjem carinske uprave v postopkih odkrivanja nadzora in pregona ravnanj, ki predstavljajo delo in zaposlovanje na črno. Socialni demokrati zavračamo logiko, po kateri bi bil denar edino merilo našega sobivanja in naše skupnosti. Z razumevanjem in tudi simpatijami smo spremljali manifestacije solidarnosti v mnogih mnenjih, ki smo jih prejeli. Prepričani smo, da je skupnost močna, ko jo povezuje močno in povezano sodelovanje ljudi, zato poudarjamo, da predlog tega zakona tega polja v ničemer ne omejuje. Pomoč sočloveku je naša visoka etična in moralna zaveza in ponosni smo, da jo tako občutimo v celotnem narodu. Brezplačno delo, sosedsko pomoč, delo v lastni režiji, kratkotrajno delo so kategorije, ki jih zakon podrobneje ureja in ne spreminja bistva izjem, ki jih pravzaprav povzema po rešitvah iz doslej veljavnega zakona. Tako je denimo člen, ki določa sosedsko pomoč, enako zapisan že od leta 2000, le da v novem zakonu strožje določa, da sosedske pomoči ne morejo ponujati obrtniki in podjetja, torej tisti, ki to isto dejavnost opravljajo na trgu. Med izjemami bo tudi delo v lastni režiji, nujna dela v humanitarnih in naravnih nesrečah, humanitarna in prostovoljna dela, osebno dopolnilno delo in kratkotrajno delo kot pomoč znotraj družinskih podjetij. Pri izjemah pa je treba ohraniti konservativen pristop, da nam na preširoko določenem naboru izjem pravzaprav ne pade bistvo in učinkovitost ukrepov za zaježitev dela na črno in sive ekonomije. Najpomembnejše spremembe so osredotočene na doslej pomanjkljiv in premalo učinkovit nadzor. Z vključitvijo carinske uprave tukaj uresničujemo, pri tem pa urejamo in širimo pristojnosti nadzornih organov in boljše ščitimo ljudi, ki so prisiljeni delati na črno, tako da jim mora delodajalec zagotoviti zaposlitev za nedoločen čas, ob tem pa za nazaj poravnati tudi vse prispevke, ki izhajajo iz delovnega razmerja. Zakon določa tudi višje globe po preprosti računici, da si mora vsakdo izmed nas izračunati, ali se mu delo in zaposlovanje na črno izplača. Če hočemo učinkovito stopiti temu

problemu na rep, potem mora vsakdo ob tem vprašanju priti do odgovora, da ne. Zaradi previsokih kazni in zato, ker ta družba z ukrepi, ki jih sprejemamo, omogoča legalne alternative takšnemu delu. Pri tem poudarjamo, da ta sprememba ni izolirana, ampak je del širših povezanih ukrepov. Predhodniki so že omenjali zakon o zaposlovanju tujcev, zakon o socialnem podjetništvu, zakon o graditvi objektov, tudi zakon o malem delu, ki ponuja različnim ljudem: mladim, brezposelnim in upokojujencem legalno zavarovano alternativo delu na črno.

Socialni demokrati bomo zato, ker se zavedamo, da je to velik problem te družbe, ker želimo ta problem čim bolj izkoreniniti in uveljaviti jasna in enaka pravila za vse, povečati konkurenčnost tistih, ki delajo po pravih, ta zakon podpri.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ: Hvala, gospod predsednik. Spoštovani!

V Slovenski demokrati stranki smo že vsaj eno leto pričakovali, kaj bo koalicija naredila na področju preprečevanja dela na črno. Delo na črno je problem, s katerim bi se morala Vlada še posebej v času gospodarske krize učinkovito spopasti. Namesto da bi Vlada predlagala predlog zakona, ki bi odpravil dosedanje pomanjkljivosti pri preprečevanju dela na črno, je pred nami predlog, ki v ničemer ne izboljšuje in dopolnjuje dosedanjega pristopa k preprečevanju dela na črno. Predlog zakona temelji izključno na metodi kaznovanja. Številne novejšje raziskave v Evropski uniji so pri reševanju problematike dela na črno do kaznovanih ukrepov zelo skeptične, saj je povsod splošno znano, da samo zaostrovanje kazni ne pripomore k preprečevanju dela na črno. Zato se mora pri novejših pristopih več pozornosti namenjati preventivi, na primer, poenostavitvi administrativnega okolja, naprednim metodam odkrivanja neprijavljenih transakcij ter zagotavljanju spodbud za legalno delo v obliki znižanja davkov in prispevkov. Poleg tega pa tistim, ki že opravljajo delo na črno, države nudijo ustrezne spodbude za prehod v legalno okolje. Tako je, na primer Švedska uvedla znatne davčne olajšave in znižanje prispevkov za tako imenovana hišna opravila, Belgija pa je uvedla vavčerski sistem.

Na zgrešen pristop k urejanju problematike dela na črno kaže tudi opredelitev cilja zakona. Predlagatelj v zaključnici zakona namreč opredeljuje povečanje pristojnosti nadzornih organov in poostreitev sankcij za kršitelje. Glavni cilj zakona bi moralo biti zmanjšanje zaposlovanja in dela na črno. Vlada Republike Slovenije pa bi morala predlagati tudi sprejem ukrepov za ustanavljanje ustreznih delovnih mest in druge preventivne ukrepe, zaradi katerih bi interes po delu na črno upadel. Povečanje pristojnosti nadzornih organov pri ugotavljanju dela na črno pa je le ena izmed sekundarnih metod, kako se ta cilj doseže. Delo na črno je bil in bo problem, pri katerem imajo največ koristi tisti, ki delo ponujajo, v slabšem položaju pa so tisti, ki delo na

čno izvajajo, saj so zaradi gospodarske krize in nepravilnih vladnih ukrepov največkrat prisiljeni sprejeti delo na črno, kjer nimajo nobenih socialnih pravic. Nikakor pa ne bomo pristali na to, da se sosedska pomoč v celoti ne šteje kot izjema dela na črno. Dosedanja opredelitev sosedske pomoči je bila neustrezna, predlog tega zakona pa jo je samo še poslabšal. Zato predlagamo, da se sosedska pomoč v celoti ne šteje kot delo na črno. Ugotavljanje sosedske pomoči kot delo na črno ne bo v ničemer prispevalo k povečanju davčnih prispevkov, saj je jasno, da se v praksi zelo težko izvršuje, po drugi strani pa povzroča nepotrebno vznemirjenje ljudi in kviri sosedske odnose. Z novim predlogom zakona, ki opredeljuje sosedsko pomoč v določenih primerih za delo na črno, bi bili ljudje samo zmedeni, pri sosedski pomoči zadržani, učinka na zakoniti trg delovne sile pa ne bi bilo. Kot so v postopku sprejemanja zakona opozorili številni javni pozivi, pa bi se sosedski odnosi zaradi novega predloga zakona bistveno poslabšali.

K predlogu zakona smo pristopili konstruktivno, podali utemeljene amandmaje, katerih namen je bil izboljšanje zakona. Vendar žal naši amandmaji niso bili upoštevani, čeprav so v veliki meri sledili pričakovanjem javnosti, da bo koalicija predvsem življenjsko uredila pomen sosedskega dela. Glede na ugotovitve, da tega ni storila, in glede na to, da je cilj tega zakona le v povečanju obsega odkrivanja dela na črno in ne v preventivnem preprečevanju dela na črno, tega zakona seveda v Slovenski demokratični stranki ne moremo podpreti.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil Vito Rožej.

VITO ROŽEJ: Spoštovani predsednik, spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Vsi smo se tudi izza te govornice strinjali, kakšni so razlogi za sprejetje tega zakona, kakšno je stanje na trgu dela in da delo na črno ni nekaj, kar bi bilo v korist slovenskemu gospodarstvu, posledično proračunu, posledično vsej družbi, ki financira svoje potrebe iz tega proračuna. Vseeno pa pri nas velja neka logika, da kar je naše, je tudi moje, kar je pa moje, pa nikogar nič ne briga. In vsa solidarnost, ki naj bi ravno tako prislovično krasila naše državljane in državljanke, v tem primeru nekako izgine oziroma dobimo druga merila v konkretnih primerih, ko bi se moral vsak od nas odreči kakšnemu priboljšku, da rečem v narekovajih, da bi nam vsem skupaj šlo bolje. Pa vendar namenu, s katerim se je ministrstvo lotilo sprejetja tega zakona, nihče ni oporekal. Oporekalo se je tukaj učinkovitosti rešitev in, da rečem tako, sprejemljivosti rešitev za širšo javnost, o čemer sem pa nekaj rekel že pred tem. Namen predlagatelja je povečati pristojnost nadzornim organom, dati podlago za učinkovitejše delo, določiti jasnejšo opredelitev pojmov in ukrepov zakona ter poostriži sankcije za kršitelje, skratka izboljšati stanje in odpraviti nejavnosti in zlorabe. V tem delu je zakon svoj namen dosegel, to, da bomo angažirali uslužbenke Carinske uprave in da so globe višje, je seveda razumljivo in sprejemljivo. Na drugi strani so

tudi predhodni govorniki opozarjali, da bi morali več narediti tudi na pozitivnih ukrepih, ne samo na kaznovalni politiki, res pa je, da ni Ministrstvo za delo, družino tisto, ki bi se v prvi vrsti lahko odločilo za tak korak, najbrž pa je, glede na stanje pokojninske blagajne in delež proračuna, ki ga prispevamo v pokojninsko blagajno, iluzorno pričakovati, da bomo zmanjšali obremenitve dela, glede na demografsko sliko, kakršno imamo, ker potem bi težko zagotovili še zadostno maso denarja za pokojnine, razen če se že kar takoj na začetku odločimo, da socialni sistem, kakršnega imamo, ukinemo in bomo pač dovoljevali veliko sive ekonomije, veliko dela na črno, da bomo uvedli univerzalni temeljni dohodek in komur bo zneslo, bo zneslo, komur ne bo, pa pač ne bo. Ampak to je daleč od načel, ki so zapisane tudi v naši ustavi. Kar je vzbudilo največ hude krvi ob obravnavi, je bilo omejevanje sosedske pomoči, ki bo zdaj prepovedana v primerih, ko je delo vezano na dejavnost pravne osebe ali samozaposlene osebe, ter v primerih opravljanja dela na nepremičninah in premičninah, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti. Omejuje se tudi delo v lastni režiji na nepremičnine v lasti ali najemu in omejuje se osebno dopolnilno delo z letnim dohodkom v višini do 6 tisoč evrov. Razširja se seznam možnih oseb za opravljanje kratkotrajnega dela, delodajalec, ki zaposluje take osebe, pa mora imeti vsaj enega zaposlenega. Globe se zvišujejo in posameznik, ki bo odslej prijavil delodajalca, ki ga zaposluje na črno, ne bo več v prekršku, kar je vsekakor korak naprej. Kar se tiče definicije družinske in medsosedske pomoči je ta definicija takšna, kot je bila že doslej v zakonu iz leta 2000. Če doslej ni bila deležna take pozornosti, je malo nerazumljivo, zakaj jo je deležna sedaj. Izjeme so zapisane jasno, tradicionalne prakse pomoči pri kmečkih opravilih, kar nas pa seveda v Poslanski skupini Zares – nova politika žalosti, pa je to, da Državni zbor v drugi obravnavi med tovrstne izjeme ni uvrstil dejavnosti časovne banke iz razlogov, ki so vam najbrž znani. Po drugi strani je zakon prinesel po našem mnenju izboljšavo v 18. členu. Mi smo tam z amandmajem želeli spodbuditi Obrtno zbornico, da imenuje tudi prostovoljne nadzornike, ki bi lahko, da tako rečem, Obrtno zbornico oprali očitkov, da je ravno med njihovimi člani največ takšnih ljudi, ki opravljajo delo na črno. Da bo zbornica odslej imela aktivnejšo vlogo pri odkrivanju teh kršiteljev, je po našem mnenju dobro. Ne morem reči, da je zadovoljstvo s tem zakonom popolno. Dvomi ostajajo in so bili tudi že povedani v mnenjih ostalih poslanskih skupin. V Poslanski skupini Zares zakonu ne bomo nasprotovali oziroma ga bomo podprli. Dvome bomo najbrž izrazili tudi še v nadaljevanju te razprave. Želeli bi si, da bi zakon v resnici dosegel cilje, ki so zapisani. Bojimo pa se, da pri vsem ne bomo najbolj učinkoviti. Res pa je, kot je bilo tudi že rečeno, da je treba gledati ta zakon v povezavi tudi z drugimi zakoni, da je na nek način, lahko rečemo, podzakonski akt pokojninske reforme tudi ta zakon in da se moramo pri tej želji po normiranju vseh vsebin in dogodkov v družbi odločiti tudi za eno zdravo mero, kje bi normiranje veljalo prekiniti in od kod pustiti ljudem prosto presojo oziroma zaupati v

njihovo pravilno odločitev glede tega, kaj je dobro za vsakega posebej oziroma za družbo.

Kot že rečeno, upamo, da bo tudi širša debata o tej temi o delu na črno postavila v družbi neka nova etična merila, na podlagi katerih bodo podobni zakonski predlogi oziroma novele manj potrebne. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Gvido Kres.

GUIDO KRES: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister, spoštovani kolege in kolegi, ostali navzoči!

Predlog zakona po mnenju Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke ne prinaša jasnih in učinkovitih rešitev, ki bi prinesle izboljšanje na področju preprečevanja dela in zaposlovanja na črno. Po našem mnenju bo imel celo negativne posledice na odnose v naši družbi. Nedorečene definicije glede sosedске pomoči in dela v lastni režiji bodo povzročile veliko težav pri izvajanju, kajti ustava zagotavlja nedotakljivost zasebnosti stanovanja. Zato je nedopustno, neustavno in nezakonito, če bodo morali inšpektorji na tak način kontrolirati izvajanje nedovoljene dejavnosti.

V drugi obravnavi so bili zavrnjeni amandmaji Slovenske ljudske stranke, s katerimi smo predlagali črtanje prvega odstavka člena, ki nedorečeno definira, kaj je sosedska pomoč, in črtanje poskusa določanja, kaj je delo v lastni režiji. Zakon širi omejitve na samozaposlene, ki jih ne definira jasno in v skladu s področno zakonodajo, zato bo prihajalo do težav pri nadzoru. Prepričani smo, da bi bilo bolj učinkovito rešiti to problematiko, če bi ustvarili bolj spodbudno okolje za podjetništvo in za zaposlovanje, boljše delovno zakonodajo. Prepričani smo, da si naša država ne bo opomogla, če bomo kaznovali sosedo, na primer za friziranje na domu ali za pomoč pri kmečkih opravilih. Vlada pa pravega gospodarskega kriminala ne zna in ne zmore sankcionirati. Inšpektorji bodo nadzorovali podjetnike, ki so že registrirani. Prijavljalo se bo kmete, gradbenike, torej taka dela, ki se na zunaj vidijo, kar pa je skrito ali neregistrirano in se opravlja za zaprtimi vrati, bo ostalo skrito tudi po sprejetju tega zakona.

Pri pokojninski reformi smo poslanci Slovenske ljudske stranke predlagali vpogled v matično evidenco zavezancev. S tem bi lahko delavec preveril, ali mu delodajalec plačuje prispevke ali ne. Pri zakonu o zaposlovanju tujcev smo predlagali kontrolo registracije tujega podjetja in plačevanje davkov in prispevkov. Vse to bi bolj preprečevalo delo na črno. Vse prepovedi so vsebovane in nadzor je možen že po obstoječi področni zakonodaji. Sprejetje tega zakona ne bo prispevalo k boljšemu nadzoru. Edina pozitivna rešitev, ki je v zakonu, da mora delodajalec zaposliti na črno zaposlenega delavca, bi prav tako lahko bila določena v delovni zakonodaji.

Poslanci Slovenske ljudske stranke ne želimo nositi soodgovornosti za posledice, ki jih bo ta nedorečeni zakon prinesel v našo družbo, zato zakona ne bomo podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije bo predstavil Franc Jurša.

FRANC JURŠA: Predsednik, hvala za besedo. Lep pozdrav ministru! Kolegice in kolegi!

O tem, kakšne vsebine oziroma rešitve zakon prinaša, smo podrobno razpravljali v drugi obravnavi. Na tokratni tretji obravnavi pa bomo zakon potrjevali. V Poslanski skupini DeSUS bomo svoje glasove namenili za njegovo podporo. Ta zakon je treba vrednotiti kot enega od vzrokov na poti za odpravo sive ekonomije in dela na črno v naši državi. Imamo namreč celo paleto negativnih posledic sive ekonomije in dela na črno, ki so večplastne, medsebojno veržno povezane in dovolj zaskrbnjujoče, da je potrebna reakcija. Negativne posledice teh pojavov, za katere bi lahko ocenili, da se dogajajo v enormnih številkah, povzročajo primanjkljaj v davčni, socialni, zdravstveni in pokojninski blagajni. Tudi slika brezposelnosti je bolj črna zaradi velikega obsega dela na črno. Imamo ljudi, ki delajo na črno, kjer jim na videz delodajalci to omogočajo in izkoriščajo stanje visoke stopnje brezposelnosti, delavci na črno pa niso deležni socialnega zavarovanja, zdravstvenega in pokojninskega. Veliko je brezposelnih ljudi, ki ob prejemanju denarnih nadomestil iz socialne blagajne dobivajo dohodek še od dela na črno in tako zaslužijo celo več kot redno zaposleni delavci. Zlasti je čas gospodarske krize zelo prikladen za tovrstne manipulacije in zlorabe. Nelojalna konkurenca tistim, ki svojo dejavnost opravljajo povsem legalno in poravnava vse svoje davčne in socialne obveznosti zlasti za svoje zaposlene, je obsojanja vredna. Ne smemo dopustiti, da se v težkih časih gospodarske in finančne krize dodatno postavljajo v še težjo situacijo tista podjetja in samostojni podjetniki, ki se trudijo obdržati na trgu, ustvarjati dohodke in nudijo legalno delo in plačo svojim zaposlenim. Ta zakon moramo sprejeti kot zakon, ki pomeni reakcijo na tovrstne anomalije, saj ta predlog vsebuje rešitve, ki bodo prispevale k njihovi odpravi. Področje preprečevanja dela in zaposlovanja na črno je v našem pravnem redu sicer že zakonsko urejeno, v tem novem zakonu pa v Poslanski skupini DeSUS vidimo nadgradnjo obstoječega. Povečini gre v zakonu za to, da se jasneje in podrobneje formulirajo posamezni pojmi, ki bodo dali bolj jasno situacijo o tem, kaj se šteje za delo na črno in katere so izjeme od tega. To po naši oceni nedvomno vpliva tudi na učinkovitejše delo danes pristojnih inšpekcijskih služb, ki so kot nadzorni organ tega področja v tem trenutku izjemno podhranjene v kvantitativnem in kvalitativnem smislu. V nadzor nad zaposlovanjem in delom na črno se s tem predlogom vključuje Carinska uprava, kar pomeni okrepitev nadzora s 170 inšpektorji za delovanje na terenu. S tem se bo zelo razbremenil Inšpektorat za delo, ki se bo s svojimi 85 inšpektorji lahko intenzivneje usmerjal v nadzor področja delovnih razmerij, ki so prav tako zelo potrebna kontrole. Zlati pereče je, če ostanem v kontekstu vsebine dela na črno, kršenje delovnopravne zakonodaje v smislu opravljanja dela preko polne delovne obveznosti, ki presega tudi

okvire legalnega nadurnega dela in plačila na roko ob prikazovanju minimalne plače na uradni plačilni listi. Tudi to lahko štejemo kot delo na črno. Tovrstne zlorabe prav tako odnašajo velik del prispevkov iz socialne blagajne, na drugi strani pa povzročajo tako velik delež brezposelnosti, kot ga imamo danes. V okviru nadzora predlog zakona predvideva tudi veliko višje globe od sedaj veljavnih, pri čemer je poleg kaznovanja za kršitelje smisel tudi v preventivnem pomenu. Tisto, kar ta predlog zakona prinaša dobrega za delavca na črno, pa je, da mu bo prizaneseno z globo, če bo sam podal prijavo zoper svojega delodajalca, se prijavil v redno delovno razmerje in plačilo za opravljeno delo, vključno s plačilom vseh obveznosti zavarovanj za nazaj. Povedano je že bilo, da se bolj podrobno, kot je to urejeno v zdajšnjem zakonu, formulirajo posamezni pojmi. Med njimi je medsosedska pomoč in delo v lastni režiji. Pri slednjem vidimo, da se podaja jasnejša definicija, tako da se razširja krog oseb, ki lahko sodelujejo pri opravljanju del in storitev na premočinskih in nepremočinskih stvarih, razširijo pa se tudi definicije posestnih razmerij posameznika do teh stvari. Glede medsosedske pomoči pa ostaja definicija v ožjem obsegu enaka dosedanj, po novem pa se vključuje kot izjema od dela na črno tista sosedska pomoč, ko gre za opravljanje dela na nepremočinskih in premočinskih, ki so vezane na dejavnost pravne osebe ali samozaposlene osebe. Ravno v tem delu se namreč izkušnje nadzornih organov s terena pokazale, da je tukaj največ zlorab, pa tudi ugotovitve Gospodarske zbornice gredo v tej smeri, da se pred tem institutom brezplačne sosedske pomoči skriva največji delež dela na črno in tako se povzroča nelojalna konkurenca tistim osebam in dejavnostim, ki so registrirane in se legalno opravljajo. O solidarnosti, ki se tukaj zelo izpostavlja, pa dvomimo, da lahko govorimo, saj gre večinoma za primere, ko se to konstantno počne, zato se upravičeno dvomi, da je delo opravljeno zastoj.

V Poslanski skupini DeSUS menimo, da dopolnjena definicija medsosedske pomoči, kot je predlagana s tem novim zakonom, na primeren način rešuje problematiko. Dosedanje razprave so pokazale, da pomisleki in bojzani okoli tega, da bi bila ogrožena tradicija družinskih prijateljev, sosedov in sorodnikov pri opravljanju kmečkih opravil in medsebojni pomoči pri raznovrstnih delih, niso na mestu. Tovrstne pomoči se bodo še vedno lahko dajale, odslej bo le natančno opredeljeno, kdaj, kako in s kom se bodo določene dejavnosti oziroma dela lahko opravljala. V naši poslanski skupini verjamemo tudi to, da bo nadzor upošteval tudi življenjskost vseh različnih situacij. Naj stališče zaključim tako, da povem, da sta družbena zavest in skupna odgovornost tisti, ki sta poleg vseh ukrepov, ki se na tem področju izvajajo ali se še bodo izvajali, pri odpravi najbolj kritičnih anomalij ključnega pomena, zato bomo morali graditi tudi in predvsem na tem. Zakon bomo poslanci DeSUS-a podprli.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališča poslanskih skupin. Sledi razprava poslank in poslancev o predlogu zakona v celoti.

Besedo ima mag. Majda Potrata, pripravi naj se Franco Juri.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister s sodelavko, poslanke in poslanci!

Ko se v tretje oglašam v podporo zakonu o preprečevanju zaposlovanja in dela na črno, naj uvodoma takoj povem, da bom zakon podprla. In težko razumem oporekanje zakonu, ki je nasledek tistega, kar je bilo sprejeto v letu 2000. Menim, da prinaša ta zakon nekatere bistvene izboljšave. Ne trdim pa, da je ta zakon tako besedilo, da ga ni mogoče, če je kdo dovolj spreten, še vedno tudi zaobiti, tako kot se dogaja tudi z drugimi zakonskimi besedili. Ampak zakon sam po sebi običajno ne more dobro delovati, če ga ne uresničujemo ljudje. Pričakovala bi, da bo ta zakon našel podporo med vsemi tistimi, ki opozarjajo, koliko je sive ekonomije v tej državi, koliko je dela na črno, da je treba vzpostaviti delovanje pravne države in vse druge mogoče zahteve, ki jih je upravičeno mogoče slišati v časih, ki jih označujemo za krizne čase. Ampak ko poslušam stališča poslanskih skupin, ki ne nameravajo podpreti zakona, ki ga zdaj imamo v tretji obravnavi, ne razumem čisto dobro, kaj se jim je zgodilo, da recimo ne preberejo v zakonu, da je v zakonu tretje poglavje – res, da je tukaj v dopoljenem predlogu napisano, da je to drugo poglavje, ampak to je napaka, ki se da odpraviti, ampak tretje poglavje pravi, "izjeme, ki se ne štejejo za delo ali za poslovanje na črno". In potem imamo v 11. členu naštetih vseh pet oblik in še dve dodatni, pa še tretji odstavek, potem se v nadaljnjih členih vsaka od teh oblik, ki se ne štejejo za delo na črno, natančneje opredeljuje. In presenetljivo je, da za izgovor rabi to, da reče predstavnik največje opozicijske poslanske skupine, da ne more podpreti tega, da je sosedska pomoč delo na črno. Sosedska pomoč ni delo na črno in je natančno definirana. Res pa je, da v 12. členu piše, kaj pa ni sosedska pomoč. In sosedska pomoč ne more biti, če to dejavnost ponujajo obrtniki in podjetja, ki se ukvarjajo s tako dejavnostjo, ki bi jo želeli ponujati kot sosedsko pomoč. Če bi bili natančni pri definiranju, potem bi morali povedati, da se je morebiti v predlogu zakona kakšna od stvari v definiranju sosedske pomoči resda glasila malo drugače, ampak v času razprave in obravnave zakona v Državnem zboru je sosedska pomoč zdaj definirana tako, kot je bila v zakonu iz leta 2000, to pa je veljavni zakon. Kot rečeno, tisto, kar je bistvenega pomena, je, da je izključena pomoč obrtnikov in podjetij, ki opravljajo dejavnost, zastruje se nadzor in zvišujejo se kazni. Lahko je za koga to dvoje tisto, kar je moteče, ampak kako sicer uresničiti vse tisto, kar je nenehno zahtevanje, da se na trgu dela omeji obseg dela na črno. Zakon o zaposlovanju oziroma o preprečevanju zaposlovanja in dela na črno vidim tudi v povezavi z zakonom o malem delu in še z marsikaterim od zakonov, ki jih sprejemamo. Ker je nemogoče pričakovati, da bi en sam zakon odpravil vse tisto, kar nas kot družbo bremeni. Kriza je tukaj, s številnimi zakonskimi ukrepi poskušamo tiste stvari, ki so ekscesne, da tako rečem, ali ki so

nedovoljene, omejevati in spodbujati vse tisto, kar počasi regulira in normalizira trg dela.

Kot rečeno, zakon bom podprla, ne bom pa podprla predloga Poslanske skupine SDS k 12. členu. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Replika, Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani gospod predsednik, hvala za repliko.

Zelo enostavno in zelo jasno moram povedati, da v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke zelo dobro razumemo, kaj je zapisano v tem zakonu, tako da ne rabimo nobenih podukov s strani Poslanske skupine Socialnih demokratov in gospe Majde Potrata. Mi točno vemo, kaj piše o izjemah in tako naprej. Vendar pa upam, da ste si prebrali tudi amandma, ki ga je vložila Slovenska demokratska stranka, in to je bilo omenjeno v stališču poslanske skupine. V tem amandmaju piše zelo jasno, da se nobena sosedska pomoč ne more šteti za delo na črno. In to predlagamo z amandmajem in prepričan sem, da boste ta amandma poslanke in poslanci v vseh poslanskih skupinah podprli. Veliko je bilo povedanega že na zadnjih sejah, kjer se je obravnaval ta zakon, v tem smislu, kaj pravzaprav pomeni sosedska pomoč. Jaz sem zelo jasno povedal takrat in prepričan sem, da ste me vsi zelo dobro slišali, da smo v Slovenski demokrati stranki prepričani, da nihče v tej državi nima nikakršne pravice, da bi odvezal ljudem tisto, kar jih sedaj povezuje. V teh težkih, kritičnih časih in izjemno gospodarsko, finančno in socialno zahtevnem stanju ta vlada poskuša s tem zakonom ukinjati v nekem delu tudi sosedsko pomoč. To je za našo stranko, Slovensko demokrati stranko, nesprejemljivo in verjemite mi, da temu nasprotuje tudi večina državljanov in državljanov Republike Slovenije. Seveda tisti, ki celo življenje živite v urbanih središčih, kot je to Ljubljana, in tisti, ki ne veste ali pa ste morda kdaj v življenju stopili na periferijo, tega ne morete razumeti. Če bi pa kdaj živeli pet minut na periferiji in prihajali od tam, od koder prihajam jaz – iz Sladkega Vrha na meji z Avstrijo, bi ugotovili, kako je pomembna ta sosedska pomoč. V tistih krajih so ljudje že tako ali tako zapostavljeni na vseh področjih. Nimajo ne prave komunalne infrastrukture, nimajo zagotovljenih telekomunikacij, nimajo niti signala, da bi lahko sprejemali RTV Slovenija, kaj šele, da bi imeli signal Mobitela in tako naprej. In tem degradiranim območjem bi še zdaj s tem zakonom poskušali vzeti tisto, kar je nujno in uporabno za tisto okolje, da lahko tisti ljudje tam preživijo. Da ne govorim, da imajo penzije po 250, 300, 400 evrov, da imajo plače 600, 700 evrov in tako naprej. Povejte mi, naj nekdo, prosim lepo, še enkrat bom poskušal izpostaviti to problematiko. Naj mi kdo odgovori na vprašanje, kako lahko ti ljudje normalno živijo?

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, gospod Pojbič.

Čas za repliko je potekel. Želel bi vas in tudi vse ostale opozoriti, da...

MARIJAN POJBIČ: Predsednik, lahko misel zaključim?

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Potekle so vam tri minute. Povedali ste, kar ste, in ste že šli čez repliko. Replika je namenjena popravku napačnih navedb. Gospa Potrata ni govorila, da imajo v Sladkem Vrhu dostop do mobilne telefonije in tako naprej...

MARIJAN POJBIČ: Gospod predsednik, čas SDS-u teče.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: ... zato vas opozarjam, da ste šli preko tega in ste presegli okvir replike, ki je tukaj dovoljen. Niste sicer edini, vendar sem vas takoj, ko se je vse to začelo, dolžan vse skupaj opozoriti, vključno tudi vas. Hvala lepa.

Besedo ima Franco Juri. Prijavi naj se Franc Bogovič, za njim Franc Jurša.

FRANCO JURI: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani minister, lepo pozdravljeni!

Kot je kolega Vito Rožej v imenu poslanske skupine pojasnil, mi imamo velike dvome o tem zakonu. Mu sicer ne bomo nasprotovali, ampak bomo skrbno premislili o tem, kako glasovati o nekaterih vloženi amandmajih, tudi s strani opozicije. Osebno menim in tukaj si bom dovolil eno majhno bogokletstvo, da je še posebej v kriznih časih določena stopnja sive ekonomije koristna. In da ne bo nesporazumov. S to sivo ekonomijo opisujem oziroma razmišljam o tistih oblikah, ki temeljijo na solidarnosti med ljudmi. Sosedska pomoč je nekaj takega. Jaz se strinjam z ugovori o omejevanju sosedske pomoči, ki so zajeti v 12. členu, in menim, da je to omejevanje povsem nepotrebno. Ljudem moramo pustiti, da dihajo, da živijo, da si pomagajo, še posebej v teh časih. Razumem dober namen zakona, ki je preprečevati delo na črno, in ga je treba dejansko razumeti širše, v zakonodajnem paketu, ki skuša disciplinirati finance s finančno disciplino, ki skuša omejiti delo na črno, ki skuša regulirati oblike, ki ne prinašajo nobene koristi ne ljudem, ne državi, ne javnim financam. Ampak tokrat govorimo o oblikah dela, ki so tradicionalno vezane, tudi sociološko in antropološko gledano, na naravo naše družbe. Kot je kolega Pojbič prej omenil, dejstvo je, da je Slovenija v precejšnji meri še neurbana družba, da je veliko območij in veliko stvarnosti, kjer je neposredna pomoč pri delu še kako pomembna, tudi sociološko pomembna. In jaz ne bi podcenjeval tega vidika, vidika medsebojne solidarnosti, ki je včasih lahko skregan z logiko močne, trdne regulative in jasno disciplino pri urejanju dela. Upam si trditi, da bi morali biti in ostati nekoliko bolj fleksibilni, razumeti, kaj naši državljanji od te države in od te vlade pričakujejo in ne vzpostavljati sistema kaznovanja. Dejansko bi morali pristopati tudi do dela na črno s pozitivnimi ukrepi, stimulatивно. Zato že sedaj lahko napovedujem, da kot poslanec ne bom podprl zakona o individualni gradnji, ker menim, da posega v eno pravico, pa bi rekel še v tradicijo, ki je ukoreninjena v naši družbi in bo samo sprožil veliko nejevolje, dodatnega vznemirjenja v javnosti, kar ne bo prispevalo k boljšim odnosom v

naši družbi. Zato pozivam Vlado, naj ustavi ta voz, ker ne pelje nikamor. Individualna gradnja je del naše mentalitete. In tudi sosedska pomoč. Spominjam se svoje matere, ki je živela sama kot upokojenka in je imela soseda vodovodnega inštalaterja. Ko se je nekaj zgodilo, hvala bogu, je on priskočil in je zastoj popravil. Jaz sem se večkrat zahvalil. Nikoli nisem pomislil, da bom nekega dne glasoval za zakon, ki mu bo to preprečilo. Jaz sem bil takrat hvaležen temu sosеду, zato bi želel, da bi se ta odnos ohranil, kajti samo na podlagi tega bomo lahko od ljudi pričakovali razumevanje za naše ukrepe.

Nedavno sem sprožil veliko debato z vprašanjem o tem, ali smo sposobni vzpostaviti družbo, kjer bi vladala pravica, pravičnost, kjer ne bomo vzpostavili mehanizmov krivice. To sem izpostavil kot pogoj za uspeh naših večjih reform. Ti zakoni niso namenjeni bogatašem. Ti zakoni bodo prizadeli zlasti srednji in nižji sloj, kajti tam se odvija sosedska pomoč, tam se odvija solidarnost.

Ker sem lojalen koaliciji, zakonu ne bom nasprotoval, ampak bom podprl vse amandmaje, ki so namenjeni pozitivnemu spreminjanju 12. člena.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Gospod Pojbič, pri najboljši volji ne morem razumeti, zakaj bi se javil za repliko. Eno je popravek napačne navedbe, drugo pa je nestrinjanje s stališči in ni popravek napačnih navedb. To je razlika. Tako da vam sedajle ne bom dal replike.

Proceduralno, gospod Pojbič? To pa lahko.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani gospod predsednik! Še vedno so veljala v Državnem zboru pravila. Če je poslanec ali poslanka omenjen z imenom in priimkom v razpravi, ima pravico do replike.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Ne, ni res....

MARIJAN POJBIČ: Do sedaj so ta pravila v Državnem zboru veljala. Vendar ko vam ne gre neka stvar na roko, ko nekdo želi povedati drugačno resnico, kot je, gospod predsednik, vaša resnica, potem poskušate ljudem preprečiti povedati tisto, kar si želijo v tem parlamentu. To ni upravičeno in to ni pošteno in še manj odgovorno do državljanov in državljanek Republike Slovenije. Vsi poslanci imamo pravico povedati tisto, kar mislim, da je prav, če sta naše ime in priimek izpostavljena, tako kot je bilo tokrat. Mislim, da imam to pravico kot poslanec v Državnem zboru. Če pa vi, gospod predsednik, mislite, da ste nekdo, ki lahko preprečite govoriti tudi poslankam in poslancem, tako kot je to naredila gospa predsednica Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide na odboru, kjer nam je vzela besedo in je koalicija sklenila, da lahko vsak poslanec...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Gospod Pojbič, hvala lepa!

MARIJAN POJBIČ: ... samo enkrat govori o neki določeni problematiki, je to nesprejemljivo za demokracijo... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Zdaj pa, gospod Pojbič, malo, bom rekel, poduka. Prvič, kaj je moja resnica, kaj jaz mislim, da je resnično in kaj ne, to ste zadnji, ki o tem lahko sodite. To je prva stvar. Druga stvar, replika se nanaša na popravek napačnih navedb, pri čemer seveda niti ni nujno, da bi vi bili v zvezi s tem ali pa kdorkoli imenovan osebno. Če gre za popravek napačnih navedb, ste lahko imenovani, lahko pa tudi ne. Predpostavka pa je, da ste pred tem razpravljali, ker sicer vam vaših navedb ne more napačno navajati. In tretja zadeva je, da popravek napačnih navedb ni nestrinjanje o stališču v različnih pogledih na isto stvar, zato kot repliko ne morete polemizirati s stališči drugega, ampak samo lahko popravite napačne navedbe. Tukaj pa res ne vem, za kakšne napačne navedbe bi lahko šlo, sem pozorno poslušal, zato boste dobili repliko vedno, tako kot vsak v tem zboru, če bo njegova razprava citirana napačno in boste želeli popraviti napačne navedbe. Ne boste dobili replike, ne vi in ne kdorkoli drug, če boste pod repliko poskušali vsebinsko polemizirati z drugim stališčem. Tako je bilo in tako tudi bo v tem in preteklem mandatu in sploh. Hvala.

Nadaljujemo. Besedo ima Franc Jurša, proceduralno gospod Petan.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo, gospod predsednik.

Jaz moram priznati, da tega nisem pričakoval od vas, da boste enemu od nas rekli, da je on zadnji, ki lahko ocenjuje neko zadevo.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Kaj je za mene resnično, kaj je moja resnica, o tem je on, pač gospod Pojbič, pa zadnji. Hvala.

RUDOLF PETAN: Gospod predsednik, mislim, da bi se lahko izrazili, da mogoče eden od enakih, ampak da je pa zadnji, to pa od vas resnično nisem pričakoval, ker do sedaj sem vas jaz smatral in tudi videl kot relativno korektnega in takih izrazov niste uporabljali. Gospod predsednik, jaz protestiram nad tem, upoštevam pa, ker do sedaj tega ni bilo z vaše strani, da se vam je zareklo, in pričakujem, da v bodoče bo ostalo tako, kot je bilo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala, gospod Petan, za ta miren tok. Kaj hočem reči k temu. Mogoče tako, da lahko rečem, da lahko bi bil kdo od zadnjih tudi kdo drug. Dobro.

Besedo ima Franc Jurša, pripravi naj se Miran Györek.

FRANC JURŠA: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Ravno ne spadam v to skupino razpravljavcev, kajti moj način razpravljanja ni nikoli bil in ne bo preveč buren. Jaz ocenjujem, da ti pogledi, in to različni pogledi na zakon, so opravičljivi tako z ene kot tudi z druge strani. Vsak ima pravico gledati po svoje. Tudi jaz gledam na amandma k 12. členu kot laik in mislim pri sebi, da tega amandmaja niti jaz niti vaša poslanska skupina ne bomo podprli. Ne zaradi tega, da ne bi podpirali medsosedske pomoči, ampak jaz mislim, da je dokaj dobro ta zadeva definirana in da se čisto

konkretno ve, kaj je sosedska pomoč, naj bodo to tradicionalna opravila, tudi na kmetijah, tudi sam prihajam iz takega okolja, kjer je te med sosedske pomoči ogromno. Jaz mislim, da ta zakon, ki ga bomo danes potrjevali in izglasovali, vsaj upam, ni tisti, ki bi to onemogočal, ampak jaz samo vidim, da sosedske pomoči ne morejo nuditi pravne osebe. In prav je. Poglejte, moj kolega Urh mi je malo prej rekel, da je bil samostojni podjetnik. Nobenemu sosedu ni delal zastonj. Lahko je nekemu pri neki zadevi, ko je gradil hišo, pomagal, in to je tudi počel, ampak svojo dejavnost, ki jo je opravljal v svoji obrti, ni nudil sosedu zastonj. Slab je gostilničar, ki v svoji gostilni časti. Ne zdrži dolgo. Jaz mislim, da če bomo poskušali na tak način na to zadevo gledati, bomo potem prišli do spoznanja, da bo v Sloveniji ta sosedska pomoč še sigurno naprej živela in da jo tudi ta zakon omogoča.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Miran Györek, pripravi naj se Vili Rezman.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod predsednik.

V bistvu sem stališče Slovenske nacionalne stranke izčrpno povedal v predstavitvi stališča. Bi pa še nekaj vseeno dodal, kolikor pač imam časa, ker nekatere zadeve takrat nisem povedal v lastnem imenu, ampak več ali manj v imenu poslanske skupine.

Gre za nekaj, kar upam, da pri izvajanju tega zakona dejansko ne bo šlo tako daleč, da bodo začeli inšpektorji loviti po stanovanjih, blokih, gospodinjske pomočnice, ženske, ki hodijo pazit otroke, da ne naštevam še kakšne podobne dejavnosti, ki so danes običajno nepriglašene. Sedaj pa naj bi se po tem zakonu to zahtevalo, češ, da je to ne vem kakšna pridobitna dejavnost in da je to dejavnost treba vpisati v ustrezni register. Bojim se, da se bodo v primeru teh naštetih dejavnosti ljudje prej izogibali temu administrativnemu zahtevku oziroma pravilu in da v bistvu s tem kaj posebnega ne bomo dosegli, pa čeprav je ta registracija dejansko v praksi enostavna. Gre namreč za takšno dejavnosti, ki, dvomim, da bi jo lahko šteli v obseg dela na črno, enako kot za sosedsko pomoč, ki je danes bila izpostavljena že tolikokrat, da nima smisla, da to ponavljam. Starše se na nek način sedaj opozarja, da morajo paziti, komu dajejo svoje otroke v varstvo, katerim osebam, ki pač nimajo statusa, niso registrirane za izvajanje te dejavnosti. Gre tudi za izvajanje kakšnih gospodinjskih del in tako naprej. Mislim, da ne bi bilo smotno od ministrstva, da bi vztrajalo pri tem in da bi začeli preganjati tovrstne dejavnosti, kajti predstavljajo dejansko neznamenat delež sive ekonomije, prej bi rekli izhod v sili in pa človeško pomoč na nek način. Je pa res, da pa predstavlja po nekih analizah večinski delež sive ekonomije, vemo, kje. To je pri velikih gradbenih podjetjih, pri izvajanju večjih obrtniških del. Tam vsekakor tudi osebno podpiram pričakovanja ministrstva, da bo s poostrenim nadzorom in tudi ne nazadnje z višjimi globami naredilo red, čeprav sam osebno zavračam takšne načine reševanja problematike. Kot sem že v stališču poslanske skupine navedel, sam vir tega

problema je v vzrokih. In te vzroke s tem zakonom, žal, še zmeraj ne bomo odpravili.

Eden od teh, kot sem rekel v stališču, je tudi relativno liberalen pristop do relativno velikega števila mladih upokoencev. Dali smo jim celo možnost, da se tako kot študentje in brezposelni zaposlijo prek zakona o malem delu. So izvajalec sive ekonomije, ker so prisiljeni zaradi nizkih pokojnin delati. In kaj boste v primeru doslednega sankcioniranja takih primerov storili s primerom upokojenca, ki je prisiljen izvajati takšno delo, pa se ni registriral? Ga boste kaznovali z 2 tisoč evri kazni? Veste, kaj to pomeni? To pomeni osebni bankrot, osebni stečaj. Se pravi, pričakujem od vas dosti treznega pristopa do zelo različnih... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Čas je potekel.

Besedo ima Vili Rezman. Pripravi naj se Robert Hrovat.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod predsednik.

Naj najprej povem, kaj podpiram. Jaz podpiram sleherno prostovoljno delo in sleherno brezplačno delo, razen morda tistega, ki bi ga nekdo res delal na osnovnih sredstvih nekega obrtnika. Zakaj, čemu prepovedovati brezplačno delo? In zakaj takšna vratolomna definicija brezplačnega dela, ki govori, da je brezplačno delo samo tisto, za katero se ne sme prejeti dohodka. Vsako delo, za katero se ne plača, je brezplačno delo, tudi če se sme plačati. Tisti, ki je registriran za neko dejavnost, pa nekaj nekemu naredi, po možnosti, recimo, nekemu, ki je pomoči iz socialnih in drugih razlogov potreben, naj mu to napravi. In če mu ne bo izstavil računa, tudi ni utajil davka, je torej nekaj po svoji prosti volji storil in je napravil to brezplačno. In to jaz podpiram. Podpiram tudi amandma k 12. členu, ki ga je vložila SDS, razen v tistem delu, tam imam pomisleke, kjer bi se lahko brezplačno delalo na zgradbi obrtnika, ki uporablja, recimo, kot svoje osnovno sredstvo.

Zdaj pa, česa ne podpiram. Prvič, ne podpiram pojmov, ki niso definirani. Takšen pojem je na primer določena bližina. Torej pojmi, ki govorijo o tem, da nikoli ne vem, kdaj storim prekršek, ker ne vem, kaj je ta določena bližina, ker ni definirana, ker jo lahko različni inšpektorji različno razlagajo, ker ni objektivnih meril in kriterijev. Tega ne morem podpreti, zato ker je to preveč prepuščeno arbitrarnosti posamičnega nadzornika.

Drugo, česar ne podpiram, je nesmisel, po moji sodbi, da mojster, strokovnjak, mizar sosedu lahko popravlja uro, ki je ne zna popraviti. Lahko mu poskusi popraviti avtomobil, ki ga tudi ne zna popraviti. Ne sme mu pa popraviti mize, ki jo zna popraviti. Kako to? Vse drugo lahko počnem, samo tega, kar znam, ne smem delati. To, česar ne znam, to pa lahko poskušam. Če dela sosed to brezplačno, je to povezano tudi z mojim prejšnjim zagovorom tega, da mislim, da bi morali vsako brezplačno delo omogočiti. Res, toliko bolj sedaj, ko si mnogi želijo te pomoči in ki jim sedaj, ko bo ta zakon začel veljati, ne bo več omogočena. Ne podpiram celega poglavja o nadzoru, kjer piše, da so nadzorni organi prostovoljni nadzorniki. Ne znam

si pojasniti, kaj je to, kdo je to "prostovoljni nadzornik". Kdo je to in na kakšen način, pod katerimi pogoji ga usposobi in mu da dovoljenje, da nadzira? Koga bo lahko kaznoval? Ali bo lahko samo hodil z drugimi inšpektorji okrog po različnih gradbiščih ali deloviščih in ugotavljal, kaj je prav in kaj ni prav. Res, da je ta prostovoljni nadzor nekoliko omiljen od prvega poskusa, ki je bil narejen iz maščevanja do Obrtno-podjetniške zbornice, kjer bi Obrtno-podjetniška zbornica morala dobiti javno pooblastilo. Sedaj tega ni več, sedaj imajo možnost prostovoljne nadzornike imenovati kar vse gospodarske zbornice, ne vem, zakaj ne tudi delodajalci, združenje delodajalcev ali pa sindikati, recimo, da bodo ščitili tiste delavce, ki so zaposleni. In odgovorov na ta vprašanja po mojem ni, ker so rešitve tako slabe, da dobrih odgovorov na tako slabe rešitve ni.

In potem še en quid pro quo, recimo, kronski dokaz za ministrstvo je bil v pisni obliki, lahko ga tudi preberemo, da posameznik ne sme pomagati gostincu v gostilni. In to zdaj obrnemo, da pa gostinec ne sme sosedu pomagati na vrtni veselici v soboto in bo zaradi tega kaznovan. S takšnimi preobrti, ki jih imamo v zakonu in v razlagah kar nekaj, smo pokvarili ali poslabšali osnovno intenco, ki jo jaz sicer tudi podpiram, in bi bil zelo vesel, če bi si predlagatelji teh gradiv dali tudi kaj reči in morebiti še kaj popravili, saj se to z amandmaji še da.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Robert Hrovat, pripravi naj se mag. Julijana Bizjak Mlakar.

ROBERT HROVAT: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani!

Razmišljal sem, če bi se sploh še oglašal pri tem zakonu. Dejstvo je, da smo se že vsaj 4-krat ali 5-krat prepričevali, poslušali, vendar se nismo slišali. Očitno je, da bomo tudi danes pravzaprav zelo težko zblížali stališča okrog glavnih dilem v tem zakonu. Dejstvo je, da ta zakon temelji na metodi kaznovanja in je že samo izhodišče zgrešeno. Tudi predlagatelj zakona – ministrstvo je napisalo, da je ključni cilj zakona povečanje pristojnosti nadzornih organov in poostreitev sankcij za kršitelje. Ne vem, če je prav, da se zapiše, da je to glavni namen enega zakona, torej usekati ljudi, kolikor se jih da. Jaz mislim, da bi moral biti glavni cilj zakona zmanjševanje dela in zaposlovanja na črno z ustvarjanjem ustreznih delovnih mest, drugimi preventivnimi ukrepi, kot se to dogaja tudi drugje po Evropi. Kar se mene tiče, se mi zdi nesmiselno, da se postavljajo tako izredno visoke kazni za fizične osebe. Jaz mislim, da so tisti ljudje, ki delajo na črno, običajno ljudje z družbenega dna, ki težko preživijo mesec s tistim, kar uradno zaslužijo. In da te ljudi usekamo s tako visokimi kaznimi, se mi zdi nesprejemljivo.

V Slovenski demokratični stranki smo poskusili z amandmajem v drugem branju, da bi te kazni za fizične osebe omilili. Ampak ne, šlo je kot valjar proti in zadeva je končana, zato tudi v tretjem branju ne moremo vložiti tega amandmaja. Ampak glede na razpravo, ki je bila danes tukaj v Državnem zboru, vidim, da so se nekatere poslanske skupine

malo premislile in da obstaja celo upanje, da tega zakona na koncu ne bomo podprli. Mislim, da je prav, da ga ne bi, glede na določbe ki so v tem zakonu.

Sam osebno ne bom nikoli pristal na to, da se sosedska pomoč šteje za delo na črno. Kakršnakoli medsosedska pomoč ne more biti delo na črno. In na to jaz ne bom pristal, ker se mi zdi, da je to nemoralno. Verjamem, da prihaja tudi do zlorab, ampak za to so krivi inšpektorji in ne zakon. Mislim, da je dikcija o medsosedski pomoči v zdaj veljavnem zakonu slaba, ta, ki je zdaj napisana, je še slabša, zato je mi v Slovenski demokratični stranki z amandmajem, ki smo ga vložili, poskušamo popraviti. Veseli me, da so nekateri v tem amandmaju prepoznali rešitev, ki bi lahko bila primerna. Seveda je naša podpora temu zakonu odvisna tudi od sprejetja amandmajev, ki smo jih predlagali.

Ta zakon o preprečevanju dela na črno velja že od leta 2000. Ta zakon imamo in tudi medsosedska pomoč je notri zapisana, pač dikcija, kakršna je, je ne bom zdaj ponavljal, ker se mi zdi škoda časa. Ampak dejstvo je, da bi želeli imeti odgovor na naslednja vprašanja. Koliko kazni so inšpekcijske službe izrekle na podlagi tega člena? Po mojih informacijah niti ene. Kaj delamo s tem členom? S tem členom, ki ga zdaj še bolj napihujemo, da pravzaprav resnično ne bo prišlo več do teh medsosedskih pomoči, kot si jih ljudje želijo. Do česa bo prišlo? Nič, samo razburkali smo javnost. Razburkali smo ljudi, ljudje se sprašujejo, kaj bo zdaj to pomenilo in nihče ne ve, kaj in kako. Po mojem mnenju je treba sprejeti dikcijo, kot smo jo predlagali mi, in zanima me, koliko kršitev je bilo ugotovljenih v času od leta 2000, odkar ta zakon velja, pa do zdaj. Ampak najbolj zanimivo je pa to, kaj Vlada prinaša v Državni zbor, kakšne zakone. Ta zakon, ki ga danes obravnavamo, torej zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno. Kaj se opredeljuje v temu zakonu? Enormno visoke kazni in pa omejevanje medsosedske pomoči. Vlada bo prinesla v naslednjem mesecu zakon o graditvi objektov, spremembe. Kaj določa ta zakon? Prepoved gradnje v lastni režiji. Sploh na vaseh, kjer je to blazno razširjeno, tudi jaz sam sem delal hišo na takšen način. In ta zakon o graditvi objektov, ki bo še prišel na naše klopi, ampak Vlada ga je pa že sprejela, po mojem posega v osnovno človeško pravico do samopomoči in pravico izbire. Pri tem bom jaz vztrajal, tudi ko bomo obravnavali tisti zakon. In pa seveda zakon o kmetijskih zemljiščih, ki smo ga obravnavali, mislim, da v petek. In kaj se dogaja? Kaj uveljavlja ta zakon? Ponovno plačilo nadomestila za stavbno zemljišče. Torej deset evrov po kvadratnem metru, seveda pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja.

Kaj bodo pomenili vsi ti ukrepi, vsi ti zakoni, o katerih zdaj govorim, ki jih Vlada pripravlja in jih bo prinesla še v Državni zbor? To pomeni, da ena mlada družina, ki si s krediti kupi parcelo, da bi začela graditi hišo, bo morala najprej, preden bo pridobila gradbeno dovoljenje in plačala vse dajatve, plačati še pet tisoč evrov, ker si je zdaj ta vlada izmislila še eno novo dajatev, torej še pet tisoč pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja. Kaj se bo potem zgodilo? Če si želijo v lastni režiji zgraditi hišo, je ne

bodo mogli. Nič več! To je Vlada sprejela in samo čakamo, kdaj bomo mi to tukaj dobili. Jaz pričakujem, da bo koalicija kot valjar šla naprej in bo sprejela tudi ta zakon. In če dodamo še ta zakon, ki omejuje med sosedsko pomoči, ja, potem se pa človek res vpraša, v kakšni državi živimo. In na hrbtih koga želi država zaslužiti? Na hrbtih tistih najšibkejših, tistih, ki imajo najmanj. Ali ni to zgrešeno s pravo logiko? Denar leži drugje, drugje ga mora vlada pobrati, ne pa pri tistih, ki imajo najmanj.

Jaz sem dobil pri sprejemanju vse te zakonodaje občutek, da pripravljate zakone samo zato, da jih pripravljate, samo zato, da si zelene krogce nabijate tam na tistem semaforju, ampak ne zanima vas pa, kaj si ljudje mislijo o teh ukrepih. Ljudje si mislijo to, da ima ta vlada 15 % podpore. To si ljudje mislijo o tej vladi, o vseh teh ukrepih, o katerih sem malo prej govoril. In občutek imam, da se s sprejemanjem takšnih zakonov samo zamegljujejo tisti pravi problemi, na katere bi bilo treba opozarjati. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Julijana Bizjak Mlakar, pripravi naj se Gvido Kres.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Hvala gospod predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci, gospod minister in ostali navzoči!

Delo na črno izkrivlja konkurenco in škodi gospodarstvu ter socialni blaginji, zato drži, da bi preprečitev dela na črno pripomogla k bolj izenačenim možnostim med podjetniki, med obrtniki in k socialni blaginji in k večji pravičnosti pri dodeljevanju socialnih transferov. To je razlog, da podpiram napore vlade, da bi se zajezilo delo na črno. Ker pa gre za medresorski problem, za problem nedelovanja inšpekcijskih služb, organov pregona in sodstva, je prav, da so v ta prizadevanja vključena tudi druga ministrstva.

Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno je vzbudil v preteklih mesecih veliko pozornosti predvsem zaradi opredelitve pomoči med sosedi. Kritika ni bila povsem opravičena. Pokazal se je tudi pozitiven prispevek vključitve javnosti v razpravo o vsebini zakona in tudi nezadostnost obravnave zakona na Ekonomsko-socialnem svetu. Ekonomsko-socialni svet je namreč zakon podprl, čeprav je bil zakon potreben nekaterih popravkov. Nekaj teh popravkov je bilo narejenih v času od vložitve zakona v parlamentarno proceduro. V zakonu je bilo tudi na novo zapisano, da sosedske pomoči ne smejo nuditi obrtniki in podjetja. Takšne določbe so po mojem nujne, saj je Slovenija država, kjer se v okviru dela na črno opravi zelo veliko neobdavčenih poslov, za okoli 10 milijard evrov. Nekateri na račun utajevanja davkov tudi neopravičeno bogatijo. Javna razprava je pripomogla k amandmajem, s katerim so se v zakon vnesle nekatere spremembe glede kmečkih opravil, kjer je še posebej potrebna pomoč sosedov in prijateljev. Razširil se je tudi krog oseb, ki lahko pomagajo pri delu v lastni režiji. Odkar opravljam poslansko funkcijo, ugotavljam, da se v Sloveniji zakoni prehitro pišejo in spreminjajo, zato so včasih hudo luknjičavi. Včasih pa za anomalije niso krivi

slabi zakoni, temveč njihovo neizvajanje, ker pomanjkljivo delajo nadzorni organi, policija, tožilstvo ali sodstvo. Prav na področju zaposlovanja na črno je namreč pri nas zakonodaja že precej stroga. Tako 199. člen Kazenskega zakonika določa za delodajalca, ki zaposli dve osebi ali več oseb na črno, denarno kazen ali zapor do enega leta. V posebnem primeru zaposlovanja na črno pa predvideva kazenski zakonik za delodajalca celo zaporno kazen do treh let. Kljub temu se pri nas množično zaposluje na črno, kar dokazuje tudi ocena, da je na leto opravljenih za 10 milijard evrov neobdavčenih poslov. Vprašajmo se, koliko delodajalcev je bilo doslej ovadenih in obsojenih po tem členu kazenskega zakonika. Lahko bi rekli, da zanemarljivo število. Zato menim, da je problem zaposlovanja na črno predvsem v organizaciji in v delu Inšpektorata za delo Republike Slovenije, organov pregona in sodstva. Če se želimo učinkovito spoprijeti s sivo ekonomijo, bi se moralo ministrstvo spoprijeti tudi s problemom neučinkovitega dela inšpektoratov v svoji sestavi, celotna vlada pa z usklajenim in učinkovitejšim delom policije, tožilstva in sodstva, sicer se bo delo na črno kljub vse ostrejši zakonodaji na tem področju nemoteno nadaljevalo. Kljub temu so opravljene strožje sankcije za delodajalce, ki zaposlujejo na črno, saj gre za njihovo neopravičeno pridobljeno korist zaradi neplačevanja davkov, pri katerem oškodujejo tako državo kot tudi delavce. Dobro je, da se z zakonom vključuje v nadzor tudi 170 inšpektorjev Carinske uprave. Vprašanje pa je, ali je primerno finančno kaznovati tudi vsakega delavca, ki dela na črno, ne glede na razlog, zaradi katerega dela na črno, in ne glede na njegov socialno-ekonomski položaj. Menim, da pavšalno kaznovanje, ki premožnega ne prizadene, revne pa spravlja v socialno stisko, ni dobro. Delavca, ki dela na črno zato, ker z mesečnimi dohodki ne more preživeti sebe in tiste, ki jih preživlja, drugega dela pa ne dobi, se ne bi smelo finančno kaznovati. Upoštevati bi se moralo, da je delavec zaradi dela na črno že tako oškodovan za pokojninska leta, za zdravstveno in socialno zavarovanje ter za višino pokojnine. Kazen delavcu za delo na črno ne bi bila opravičena, če bi denarna socialna pomoč države, ki bi jo delavec prejel, zadoščala za preživetje delavca in njegove družine. Trenutno pa država še ne nudi zadostnih socialnih pomoči, zato upam, da bo v tem delu kmalu prišlo do sprememb. Upam, da bo ministrstvo občutljivo za realne potrebe najranljivejšega dela prebivalstva in da bodo spremembe tega zakona v delu, ki prizadenejo najbolj revne državljane in državljanke, vložene kmalu po sprejetju tega zakona.

Ostale dele zakona o preprečevanju dela na črno večinoma podpiram, zato bom tudi zakon podprla. Prav tako bom podprla amandma koalicije k 18. členu, ne pa amandmaja k 12. členu, ker preširoko odpira vrata tako imenovani medsosedski pomoči. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Gvido Kres. Pripravi naj se Ivan Grill.

GUIDO KRES: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

V eni izmed današnjih predstavitev stališč poslanskih skupin je bilo rečeno, da podjetnik, ki dela po pravih, po veljavnih zakonih, je nekonkurenčen podjetnik. Zdaj se lahko vprašamo, kdo je pa kriv za takšno stanje. Podjetnik zagotovo ni tega kriv. Vprašamo se lahko, ali je kriva trenutna Vlada. Jaz trdim, da tudi ne. To se je pač nabralo skozi vsa leta in Vlada poskuša na nek način zajeziti delo na črno, da se tudi to stanje izboljša. Toda po našem mnenju se ni ravno najbolj posrečeno lotila tega problema. Sosedska pomoč je za nas vprašljiva v tem delu, ko vidimo, tudi na podlagi tega, kar smo preštudirali, enostavno se bo najlažje zajezilo delo na kmetih, delo v gradbeništvu, tam, kjer inšpektor lahko zadevo vidi, tistega, kar se pa dogaja za vrati, pa se ne bo zajezilo. Pa še nekaj bi rad povedal. Veste, težji je kramp, ki ga v roke dobiš, manj je tisto delo plačano. Tu dodane vrednosti ni. Dodana vrednost se dogaja, dobro vemo, kje je visoka dodana vrednost. Mislim, da s tistim delom, ki je skrito očem javnosti, ki se ga ne da na takšen način nadzirati, kot tu govorimo. Zagotovo tudi ne gospodinjske pomoči. Tu so, jaz trdim, majhni denarji in bi se bilo treba lotiti večjih stvari.

Po našem mnenju bi se bilo treba lotiti tega na drug način, ker imamo kopico zakonov. Govorimo o malem delu, govorimo o študentskem delu. Jaz pa trdim, če bi bila fleksibilnejša delovna zakonodaja, ki tudi zdaj ni slaba, mimogrede, da se delati tudi po njej, ampak lahko bi bila boljše, fleksibilnejše, lažja zaposlitev in tudi lažje odpuščanje, v skladu s poslovnimi rezultati, ki jih ima podjetnik. Že nekajkrat sem povedal, ko podjetnik zaide v težave, takrat ga ne smeš še do konca stiskati, treba je pomagati tudi na ta način, da si opomore in da lahko kreira nova delovna mesta. Takrat pa naj, kot smo že povedali, socialna država odigra svojo vlogo, ko delavec izgubi službo, in temu primerno tudi streže.

Pravimo, podjetnik ne sme nuditi medsosedske pomoči. Ne vem, ta zadeva mi tudi ni najbolj jasna. Mislim, da bodo iskali druge poti. Mi pa govorimo ravno o tem, da želimo imeti transparentno, ne da se podjetnik vsak dan boji, kdaj mu bo kakšen inšpektor prišel na vrata, in je dejansko obremenjen z vsemi temi stvarmi. Če bi bila zadeva fleksibilnejša, enostavno zastavljena, pa tudi, ko govorimo o dajatvah iz tega dela, če ne bi imeli toliko nekkih zadev, kot jih imamo, če bi se končno dogovorili, delo je delo, ura je ura, obremenjeno naj bo s toliko in toliko, razen za delovna mesta, na katerih delajo ljudje s posebnimi potrebami, tam je treba najti pravo moč, ampak za vsa dela bi pa lahko bilo na ta način urejeno.

Ne smem biti krivičen do Vlade, Vlada se trudi. Je pa tudi res, ko govorimo o preprečevanju dela na črno, da se niste lotili tega na pravi način. Zato bomo v Slovenski ljudski stranki proti temu zakonu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Ivan Grill. Pripravi naj se Anton Anderlič.

IVAN GRILL: Najlepša hvala za besedo. Spoštovani gospod minister, kolegice in kolegi!

Tudi sam delim mnenje z vsemi tistimi, ki ugotavljate, mislim, da smo kar enotni, da je delo na črno v Sloveniji velik problem. Tudi v drugih državah se soočajo s tem problemom, ampak pri nas je pa mogoče še celo nekoliko bolj izraziti in je postal že kar del slovenske folklore. Zato se nikakor ne strinjam z neko navedbo koalicijske poslanke, kako to, če v Slovenski demokratični stranki, katere član sem tudi sam, nasprotujemo oziroma želimo odpraviti delo na črno, da pa takšnemu zakonu, kot je ta, nasprotujemo oziroma in od kod ta preobrat. Glejte, tudi jaz sam delim mnenje, da Vladi in, gospod minister, zagotovo vam je bil namen in tudi cilj, da bi se to področje skušalo urediti. Tukaj zagotovo nimam nobene dileme in vesel sem, da se je ta poizkus tudi opravil. Rešitve v tem zakonu pa žal tega cilja ne bodo nikoli, vsaj ne v taki obliki, mogle uresničevati, niti zasledovati.

Navedli ste tudi to, da je glavni poudarek pri tem zakonu ugotavljanje teh nepravilnosti in pa tudi sankcioniranje. Že takoj trčimo ob dva problema. Prvi je ta, kar je na splošno znano tudi v Sloveniji na drugih področjih, da manjka število usposobljenih nadzornikov, inšpektorjev, ki lahko razne anomalije družbi odkrivajo. Potem so velikokrat postopki takšni, da se jih pač ne da enoznačno izvajati in so potem prek sodnih ali takšnih mahinacij ali pa malverzacij ali pa zlorab postopkov učinki po navadi vedno končajo, zastarajo ali pa iz vsega ne nastane nič. Drugi glavni namen tega zakona je, da se znatno povečajo sankcije oziroma kazni. Tudi ta način ni najbolj smiseln, najbolj primeren, tudi ne najbolj vzgojen, če temu tako rečemo, predvsem za tiste ljudi, ki so mogoče na dnu socialnega roba, ki se poslužujejo tako imenovanega dela na črno zato, da lahko preživijo. Takih je verjetno na stotine in tudi na tisoče. Zanimivo pa je predvsem to, da v svoji obrazložitvi zakona, kjer ste navajali razloge, zakaj je ta siva ekonomija oziroma delo na črno v Sloveniji v tako velikem številu, navajate tukaj veliko število brezposelnih, veliko število relativno mladih upokojencev, visoke stroške obremenitve cene dela v legalnih oblikah, dolgotrajne, zapletene postopke upravnih služb, dolgotrajne postopke pri sodnikih za prekrške in pogosto zastarane postopov ter neučinkovit sistem izterjave kazni. Ne bom bral vsega. Glejte, z vami se tukaj globoko strinjam. Ta zakon tistih generičnih razlogov ali pa vzrokov, da imamo tako veliko dela na črno, pa seveda ne odpravlja. Tudi ta zakon ne more tega odpraviti kot sam zakon. Zato bi bilo treba tukaj še vedno v številnih verjetno drugih zakonih in tudi institucijah ta del urediti. In če ne bomo mi že na samem inputu tega našega trga delovne sile skušali stvari poenostaviti, ljudi motivirati, tudi ne nazadnje, da pride v našo podzavest, da ne bo prihajalo na misel, kako zlorabiti sistem, pa fušati, po domače rečeno, ampak da bomo v bistvu vsi, tudi tisti, ki bomo dajali delo nekemu, raje dali delo tistemu, ki bo izstavil račun, ko bomo vedeli, da bomo imeli tudi možnost garancije in tako naprej. Ampak tega v naši družbi ni. Je res del slovenske folklore, da pač šušmarji so tisti, ki se jih najraje poslužujemo. Ne nazadnje se tukaj soočamo tudi s primerom, ki jih ta zakon ne

rešuje. Koliko je tudi podjetnikov, podjetij, ki izstavijo račun, opravljajo neko delo ali pri fizičnih osebah ali pri pravnih osebah, ampak še vedno je v ozadju nek dogovor, da se račun ne izstavi za celo storitev. Je zagotovo še nekaj denarja v obliki gotovine, takole pod roko, in nekoliko, v narekovajih, profitira tisti, ki se odloči, da pristane na tako igro, tudi tisti profitira, ki to izvaja, izgublja pa država. Seveda na ta račun ne dobivamo tistih davkov in prispevkov, ki pridejo tudi notri. Bistveno premalo se dela. Ves čas na to opozarjamo tudi na poenostavljanje postopkov za pridobitev dovoljenja. Tukaj je marsikdo, ki bi želel legalizirati svojo dejavnost, pa zaradi takšnih postopkov raje obupa in raje riskira in fuša. Tudi ti prispevki, so še vedno previsoki. Trg delovne sile ali tudi višina teh prispevkov, naj bo to za pokojninsko, ali socialna zavarovanja ali zdravstvena, je žal - žal - previsok. Če bi tukaj šli v model, kot rečejo v ekonomiji, ekonomija obsega, da bi več ljudi plačevalo v te blagajne z manjšim zneskom, bi bil na koncu izplen bistveno višji. Tak primer, ste tudi sami navedli, je v Španiji. Španija se je lotila reševanja tega na način, da je znižala prispevke ali prispevne stopnje za socialno varnost in tisto, kar še zraven tudi sledi, in se je po nekem relativno kratkem obdobju število brezposelnosti znižalo za 4,5 %, če so ti podatki pravi, in tudi BDP je narasel in tako naprej. Tudi pri nas bi bilo verjetno treba razmišljati v to smer.

In tudi ta sosedska pomoč, tukaj se je zdaj odprlo toliko vprašanj, na katera nimamo odgovorov, tako da bi verjetno bilo, spoštovani gospod minister, mogoče tudi za vas najbolj koristno, predvsem pa za slovensko družbo, da tudi sami nagovorite, ko bomo jutri zvečer glasovali, da naj ta zakon zavmemo. Pa ne, da je to vaš poraz, ampak toliko dilem, toliko odprtih vprašanj; več kot je bilo odgovorov, še več se je pojavilo vprašanj. Vzemite si potem še enkrat čas, to upoštevajte, kar se seveda tudi da, najdete nek konsenz, predvsem pa bolj enoznačne rešitve, ki jih ne bo mogoče zlorabljati, pa sem prepričan, da bomo ta problem vsaj deloma omejili. S tem zakonom pa se bojim, da ne. Res je veliko zmede po nepotrebnem in rešitev v takšni obliki tudi ne bo.

Glejte, tega zakona ne bom podprl v takšni obliki, mogoče, če bo naš amandma, v kar seveda dvomim, ampak bojim se, da tak zakone ne bo prinesel učinka. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Anton Anderlič, pripravi naj se Andreja Črnak Meglič.
Prosim.

ANTON ANDERLIČ: Spoštovani!

Ko prebiramo ta zakon in pripombe, ki prihajajo iz različnih naslovov, predvsem pa od zainteresiranih organizacij in skupin, ki se ukvarjajo z, recimo temu, organiziranim delom tako na področju prostovoljstva kot tudi na področju opravljanja razne pridobitne dejavnosti.

Sam mislim, da imamo tisti, ki smo na vladni strani, nekaj smole, da pravzaprav ne znamo povedati, kaj je bistvo tega zakona. Če samo preberete cilje, potem ne morete nobenega prepričati, kajti ključni cilj zakona je povečati

pristojnost nadzornim organov, podati podlago za učinkovitejše delo nadzornih organov, določiti jasnejšo opredelitev posameznih pojmov in ukrepov, zakonov ter poostriiti sankcije za kršitelje zakona. Če je to cilj zakona in se nič drugega ne navaja, pa to, da direktivo vnašamo v naš pravni red, potem je to zame premalo; pa ne zaradi tega, da ne bi želel razumeti, kaj se s tem hoče povedati. Gre preprosto za to, da to ni res, da inšpekcije in službe imajo pooblastil več kot dovolj. Recimo, v načelih so samo tri alineje, kaj so ključna načela tega zakona. In zato je tudi toliko nejasnosti v zvezi s tem, kaj je sosedska pomoč, kaj je še nekaj drugih pojmov, ki jih želimo tukaj razjasniti.

Prepričan sem, kot se najbrž tudi vi sami soočate dnevno z vprašanji s strani javnosti – recimo vprašanje, kako je s tistimi, ki so na zavodu za zaposlovanje in lepo delajo na črno: ker si izračunajo, kaj se jim splača. To, da bi se tam ojačal kakšen nadzor – niti slučajno! Pa imamo vse podlage, da to počnemo. Recimo, ti zavodi za zaposlovanje, recimo neki primeri, ki so poznani, recimo sezonska dela. Trideset let, ne samo v času te države, že tudi prej, je znano, da ni zanimanja za to delo in tudi če se pošteno, v regularnih okvirih te stvari počno, ljudje na zavodih za zaposlovanje preprosto destimulirajo te ljudi, ker jim tako in tako razlagajo, da se jim ne splača, da gredo na začasno delo in podobno. Poznam veliko takšnih primerov. In to, da pa delajo drugje na črno, se prav tako kontrolira... In to vsi vedo – ampak nič!

Tako bi se bilo verjetno s tega vidika najprej treba nekako sprijazniti s tem, da vsi poznamo probleme, da si pa vsi tudi zatiskamo oči. In me prav zanima, kako bo ta država uspela vzpostaviti te instrumente za večji nadzor in opredelitve iskanja, kdo dela v sosedski pomoči, kdo dela na črno, tako kot se to tudi tretira. Jaz sem za to seveda, da se to še kako pogleda in uredi in dejansko sankcionira tiste, ki delajo na črno, pa najsi gre za pravne osebe, fizične osebe ali pa tiste, ki so samozaposlene ali kakor koli že to je. Pa tudi tisti, ki delajo na črno pa so na borzi. Vprašajte zdaj enega od, recimo, desetih ali pa devet od desetih, ki so na borzi, pa vam bodo povedali, kako se znajdejo in kako se jim ne splača, da bi iskali aktivne zaposlitve, ampak kako se jim splača delati na črno, domnevam, da je morejo drugače delati; ali pa na sivo ali kakor koli. Ampak to je spet v enem delu odgovornost vlade in istega ministrstva, da poskušamo te stvari res prijeti tako, kot jih je treba.

Upam, da ta zakon – že danes je bil omenjen zakon o graditvi objektov, ki je v proceduri, sicer iz drugega ministrstva, spet uvaja neke druge zgodbe. Sicer mislim, da je dvesto petdeset kvadratnih metrov ogromna hiša in da je sam človek ne sme graditi. Tudi če bi imeli stimulacije, vgrajene v drugi zakonodaji, da bi se ljudje raje posvetili aktivnemu delu na svojem delovnem mestu, zaslužili več v okviru svoje zaposlitve, bi najbrž raje to počeli, kot pa se sami lotili ne vem – razen to, da je pri Slovencih hobi graditi hiše, ne verjamem, da bi se kdo spravil opravljati večja dela na svoji hiši s svojimi prijatelji. Mislim pa tudi, da že ni več popularno, kot je bilo včasih, da smo pomagali betonirati plošče in podobne stvari, da to praktično ne obstaja več. Ampak nekatere stvari pač so

takšne, ki jih radi sami naredimo – ampak, kaj hočem povedati? S tem, ko mi tako rekoč na osnovi pri zakonih vzpostavljamo samo sankcije, sankcije, sankcije, nikakor pa ne nobenih stimulacij in če bi mi imeli stimulacije... Recimo, zakaj po nekaterih državah ni dela na črno in zakaj se posvečajo svoji službi cel dan, cel teden, tudi soboto, tudi nedeljo, razmišljajo o tem, kako bodo – govorim o nekaterih državah, ki jih zagotovo poznate – pri nas je pa obratno. Pri nas je pa tako, da med delovnim časom ljudje razmišljajo, kje bodo ceneje kupili material, kje bodo kaj lahko zase naredili in kako bodo, če se le da, v četrtek šli že iz službe pa delali zase ali za prijatelje.

Kakor koli pozdravljam, da se te stvari uredijo, urejajo in da se izkoreninja to delo na črno, pa vendarle so tudi še druge stvari. Dejansko je tukaj po mojem prepričanju predvsem premalo zelo jasnih sporočil, kaj to prinese: prinese korist za posameznika, prinese korist za državo, prinese korist za skupnost; skratka za vse. In teh sporočil tukaj ni, če v ciljih zakona zapišete samo te stvari.

Kot rečeno, jaz bom zakon podprl. Amandma – govorim o tem amandmaju s strani SDS, ne o drugem – bodo verjetno predlagatelji še pojasnili. Vendar je pa res vprašanje, do katere mere to odpira in dela še bolj neuresničljiv ta člen. In takrat nismo osnovnega cilja dosegli, da se večino teh del opravlja po poteh, kot morajo biti, in da se vse tiste stvari, ki gredo mimo, tudi sankcionira. In tukaj je veliko nejasnosti. Čeprav se pa lepo sliši! Sam nisem za to, da govorimo samo na način, kako bi bili prijazni in kako bi ljudem v stiski sedaj, tudi v tej krizi, lahko čim več pomagali oziroma da jim omogočimo, da si naj sami pomagajo.

Celo mislim, da je delo na črno, predvsem nekaterih delodajalcev oziroma obrtnikov, ki določena dela delajo sami ali s svojimi delavci, dražje, kot pa tisto, ki je po tarifah, ki jih ima Obrtna zbornica, ki jih imajo nekateri drugi in tako naprej. V to sem trdno prepričan. Ampak ker ljudje niti ne preračunamo dovolj, mislimo, da bomo tako lažje "prišli skozi". Poglejte nekatere urne postavke in boste videli. A kot rečeno; dokler ne bo ustreznih spodbud, da je bolje delati v svojem osnovnem poklicu – in to maksimalno in tudi za boljši zaslužek – in s tem si ustvariti pogoje, da lahko najameš tistega, ki je kvalificiran, ki je učinkovit, in kar je tudi bistveno, da se hiša ne dela, recimo, 20 let, ampak da se jo lahko naredi v relativno kratkem času, ali karkoli drugega – govorim na pamet – in se posveča drugim stvarim. Meni je žal, da tega nismo uspeli dopovedati ljudem, in tudi to, kar dobivam tukaj od raznih organizacij – upam, da ne bo to vplivalo na prostovoljstvo.

Prostovoljstvu smo v tej državi itak naredili že ogromno škode; in angažiranju v društvih in tako naprej. Lahko vam to zagotavljam, ker sem aktiven vsaj v nekaterih z različnih področij, od humanitarnih do športnih in nekaterih drugih. Zato bi to sporočilo ne smelo biti tako, da se jim še dodatno žuga, da če bodo kdaj kje napravili, bodo pa še krivi, ker bo to pač tako. Predvsem je tukaj tudi vprašanje, kako se to odraža pri raznih naravnih nesrečah, takrat ko stopijo skupaj, ko nihče ne evidentira in tako naprej... / oglašanje iz dvorane/ ... Seveda

evidentirajo, ampak je tudi napravljeno veliko. Se bo nek pametni inšpektor našel, verjemite mi, so ti primeri že bili. V lanskih jesenskih poplavah, ker slučajni ni bil na spisku prvoogroženih tisti, pa je imel ravno tako na pol odkrito streho, pa so mu prišli popraviti in je dobil inšpektorja, ko so mu stopili brezplačno v pomoč. Saj je narobe, jaz to vem. Jaz vem, da je to narobe, ampak ker očitno je najprej treba ogromno nekih evidenc, je treba nekih podpisov, je treba registracij, je treba vse to narediti. Zagotovo mi lahko verjamete, da kar se tiče predvsem pri naravnih nesrečah in teh zadevah, že dolgo časa spremljam to problematiko še s kakšnega drugega zornega kota, ne samo iz tega. In so tudi nekatere težave.

Verjamem, da bo predvsem učinkovitejše delo pri nekem pregledu, kaj se pravzaprav dogaja, in tudi s sankcijami tistih stranpoti, ki so, da pa bo nekatera slaba sporočila čas nekako izboljšal in bo tudi zakon prinesel rezultate.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Andreja Črnak Meglič. Pripravi naj se Franci Kek, za njim Mirko Brulc.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ: Spoštovani podpredsednik, gospod minister s sodelavko, kolegice in kolegi!

Že dolgo časa se pogovarjamo o tem zakonu, zato določenih stvari ne bi ponavljala. Pa vendar, tisto, kar si moramo najprej povedati, je, da je delo na črno silno kompleksen pojav in zaradi tega potrebuje tudi več zdravil na različnih področjih. Najprej je tu vprašanje ponudbe dela na trgu sploh, stanje na področju brezposelnosti in prejemnikov denarnih socialnih pomoči. Gre za vprašanje revščine, vprašanje učinkovitega nadzora in politike kaznovanja in ne nazadnje splošnega odnosa v družbi do tega pojava. Roko na srce, družba, slovenska družba dojemata delo na črno kot neke vrste samoumeven in sprejemljiv pojav, na nek način, kot da bi bilo to vgrajeno že v naše gene. Prosim, povejte mi, kdo izmed nas ni zapadel skušnjavi – in jo tudi realiziral –, da bi, ko mu je bilo ponujeno, ali želite stvar brez računa ali z računom, ne pristopil k rešitvi, ki bi bila za njega ugodnejša. To se pravi, na nek način je treba resnično okrepiti imunski sistem družbe, da mi kot posamezniki tega ne bomo več dopuščali in tega tolerirali. Je ni inšpekcije in ga ni nadzorstva, ki bi lahko sankcioniralo vsakega posameznika. To je prvo, kar si moramo povedati. V drugih družbah te tolerantnosti do tovrstnih pojavov ni.

Če se opredelim do amandmaja SDS k 12. členu, bi povedala, da v prvem delu tega amandmaja izpušča iz nudenja sosedske pomoči – obrtnikom in podjetjem. Upam si trditi, da je ravno v tem prikrivanju, kdo nudi to tako imenovano sosedsko pomoč, pravzaprav največ kršitev. In da ljudje, ki imajo registrirano dejavnost, pristopajo do nas in mi to blagohotno sprejemamo pod krinko nudenja sosedske pomoči. Še bolj nesprejemljiv je drugi del amandmaja. Očitati ste zakonodajalcu, da stvari premalo definira, ampak tu je stvar še veliko bolj nedefinirana. Medsebojna sosedska pomoč naj bi bila tudi med sosedi, med katerimi obstaja določena bližina v smislu prebivanja in za delo

prejmejo materialno korist. Kaj je že to? In če delo opravljajo v zvezi s tradicionalnimi ljudskimi običaji in navadami – totalno nedefinirano. To na široko odpira vrata še nadaljnjemu delu na črno.

Tretji problem, ki bi se ga rada dotaknila, je vprašanje nadzorstva in kaznovanje. Kot že rečeno, ne verjamem, niti tako razširjen obseg nadzornikov, ki ga prinaša ta zakon, ne bo zamejil problema, kajti zamejili ga bomo najprej mi sami. Dejstvo pa je, da nadzorovanje in kazni so učinkovite. V Ameriki ljudem zelo malokrat pride na misel, da bi šli v tovrstne kršitve, kajti IRS tako učinkovito nadzoruje in kaznuje tiste, ki to naredijo, da jim nikdar več ne pade na pamet, da bi se česa podobnega polotili. Res pa je, kolegice in kolegi, in tu vam pritrjujem, riba vedno smrdi pri glavi. In ko bomo začeli sankcionirati glave, potem bodo tudi te sankcije za ljudi sprejemljive.

Sicer pa zakon podpiram, ne podpiram pa amandmaja SDS. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franci Kek. (Ga ni.)
Gospod Mirko Brulc, pripravi naj se Rudolf Petan.

MIRKO BRULC: Lep pozdrav vsem prisotnim!

Vsi vemo, da je delo na črno povsod v Evropi preganjano in da je rešeno tako in drugače. Poznam situacijo v Italiji, kjer s helikopterjem kontrolirajo, koliko je trgačev v vinogradu in potem gospodarja vprašajo. Naša policija – kje ima dovoljenja za vse tiste, ki delajo v vinogradu? V Italiji ni možnosti, da boš prišel tovrstno prikolico k avtomobilu in si domov iz trgovine peljal gradbeni material in tako dalje. Se pravi, nekje je red in ta red se da uvesti tudi pri nas.

Mi smo na odboru obravnavali medsosedsko pomoč v potankostih, podrobnosti, kaj je medsosedska pomoč pri spravi kmetijskih pridelkov, kaj pri kolinah, kaj pri gradnji hiše in tako dalje. V želji, da bi ustregli ljudem, da bi ohranili to medsosedsko pomoč v pravih razmerah – jaz pa sem dobil mejl od nekega Marka Kovača, ki pravi: "V primeru, da imam espe ali podjetje, je moja osebna pravica, da nekomu naredim nekaj zastonj." Seveda je! Naj pride še k meni! Pa verjetno vsem sosedom ne dela zastonj – ne vem, kakšen espe ima – od česa pa živi potem? Treba je vedeti, kje so meje in kje je medsosedska pomoč. Je naša tradicija, jo je treba ohraniti, gre za sociološke in druge zadeve, ki so zelo pomembne.

Danes sem tukaj slišal velikokrat svetovanje ministru, da bi se minister moral tega lotiti drugače. Kako? Povejte, kako drugače! SLS pravi, da se je treba lotiti tega zakona drugače. Če na odboru v ne bi resnici, še enkrat poudarjam, razpravljali o vseh podrobnostih medsosedske pomoči; tudi v bloku, v stolpnici in verjetno, če teče voda, pušča voda in je sosed vodovodni inštalater in priteče to takoj popraviti – pa to ni tretja svetovna vojna potem! Tako da iščemo zdaj stvari, kako bi upravičili, da tudi tega zakona ni treba sprejeti oziroma pa bi šli lahko tudi na referendum s pretvezo, da medsosedska pomoč ni več mogoča.

Mene bolj žalosti, da se Obrtna zbornica in druge zbornice niso bile pripravljene odločiti, da bi tudi svoje člane kontrolirale pri izdajanju računov, da

smo morali ta amandma vsiliti, tudi prepričati predstavnike, ki so bili na odboru. Normalno, če ga bodo prijavili, ne bo več plačal članarine in potem imajo težave tudi s tem. Mislim, da morajo tudi te zbornice prevzeti svojo odgovornost, da se odkriva delo na črno.

In kaj je preventiva? Preventiva je pa tisto, kar bomo zdaj imeli na referendumu; in to je malo delo. Malo delo omogoča tudi tistim, o katerih smo govorili: nezaposleni dobiva prispevke in lahko si z malim delom pomaga, zasluži, dodatno izboljša svoj proračun in tako dalje. Je pa res, s tem pa se strinjam in sem o tem tudi že diskutiral, da kazni za tistega, ki opravlja malo delo na črno, je nezaposlen in tako dalje, za tistega so kazni po mojem tudi previsoke. Ne za privatnike, obrtnike, podjetnike, ampak za tistega reveža, ki ga pač bodo dobili pri opravljanju malega dela, sam pa dobesedno ne ve, kako bi preživel s prispevki, ki jih dobiva.

Ta zakon bom seveda podprl, tudi amandma koalicije, mislim pa, da ostalih sprememb ta zakon ne rabi zaenkrat. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Za besedo je prosil minister za delo, družino in socialne zadeve dr. Ivan Svetlik. Pripravi naj se potem gospod Petan.

Izvolite, gospod minister.

DR. IVAN SVETLIK: Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Poslanke in poslanci!

Nekaj občutkov je bilo izrečenih v tej razpravi, pa bom še jaz enega izrekel; ob razpravi o tem zakonu se tudi kaže tisto, kar nas dostikrat privede do takega sklepa, namreč, neka dvojna morala. Vsi smo proti delu na črno, vendar potem začnemo: vendar ne tako, ne sedaj, ne tukaj, ne jaz. Potem je seveda vprašanje, kako pa, in teh odgovorov na ta vprašanja potem ne najdemo. To je tisti problem, ki ga je poslanka Črnak navedla, da smo tako rekoč kulturno nekako vpeti v en vzorec, kjer je tega dela in tovrstne dejavnosti veliko.

Splošno je bilo že omenjeno, da gre za preprečevanje dela na črno zato, ker onemogoča to delo podjetnikom, da bi normalno poslovali ali da bi sploh poslovali, ker odžira, uničuje delovna mesta, povečuje brezposelnost, ker slabi državne blagajne, ker ne zagotavlja tistim, ki to delo opravljajo, socialne varnosti in predvsem je tudi nepravilno za tiste, ki vse plačajo v odnosu do tistih, ki ne. Samo primer, ki se pogostokrat pojavlja, da tisti, ki delajo na črno, ki ne izdajajo računov, so potem tudi pri socialnih službah ugodnejše obravnavani, ker ne izkazujejo dohodka in potem dobijo večje ugodnosti, večje beneficije in se srečujejo na centru za socialno delo s svojimi sovaščani, someščani in potem se ti slednji, ki zares rabijo pomoč, sprašujejo, kako so lahko do tega prišli. In te dvojne morale, če hočete, ki se tudi na takšen način kaže, je kar veliko. Zato je seveda logično, da tisti predlogi, ki so bili pri pripravi zakona dani, ki širijo tako rekoč možnosti izjem, da jih težko sprejmemo, ker če gre za to, da omejujemo ta pojav, ga zelo težko tudi hkrati širimo tam, kjer je to neupravičeno.

Drugič, veliko je govora o tem, da bi bilo treba ne kaznovati, ampak preventivno delovati. Žal ni kakšnih predlogov, kako to zares storiti. Mi

preventivno delujemo skupaj s socialnimi partnerji skozi kampanjo za preprečevanje dela na črno, ne nazadnje Zakon o socialnem podjetništvu, ki ga je Državni zbor potrdil, bo tudi v tej smeri lahko kaj prinesel in lahko bi tudi še kakšen drug ukrep razvili, če bi bil pri roki. Omenjali ste, recimo, nižje davke ali nižje prispevke, vendar če hočemo v to smer iti, je treba najprej prispevke in davke od vseh dejavnosti pobirati. In to je vprašanje tega zakona tudi, da ugotovimo, kdo kaj zasluži in da od teh zaslužkov tudi pobere. Ko bomo to imeli, bo seveda tudi nastopila možnost, da bi lahko še kaj znižali, do tedaj pa, dokler gremo v obratni smeri, ne. Ampak še kljub temu ostane tisto vprašanje, ali nezaračunavanje prispevkov še zmeraj cenejše kot zaračunavanje nižjih prispevkov, tako da se tega vprašanja ne bomo znebili tako rekoč tudi, če se prispevki znižajo, kajti še zmeraj bodo ljudje v skušnjavi, da tudi ne izdajo računa ali ne odvedejo prispevkov.

Kar zadeva primerov drugje, ki ste jih navajali, recimo belgijski primer. Ta belgijski pristop je zelo drag pristop, kot ugotavljajo. Te "cost benefit" analize, analize stroškov in koristi na ravni države, ne pokažejo kakšnih velikih učinkov. Res je, da zdaj ljudje to prijavljajo, ampak imajo toliko subvencionirano s strani države, da recimo ta domača opravila v globalu ne stanejo potem nas kot skupnost, če bi to uvedli, nič manj. Mi imamo zato na voljo osebno dopolnilno delo, ki si ga ljudje malo poslužujejo, zato ker je še zmeraj lažje, kot je videti, delati na črno kot iti na upravne enote to prijaviti in potem tudi ustrezno prijaviti dohodek, ki je na koncu obdavčen. Ampak osebno dopolnilno delo je v zakonu že vseskozi in to je tisto delo, ko ste rekli po stanovanjih, ki se ne vidi. Ki pa ga bo treba najbrž tudi kdaj pogledati in opaziti, kdo to počne in na kakšen način.

Carinska uprava se vključuje v preprečevanje tega dela in zaposlovanja na črno, jaz imam še v ušesih razpravo o tem, kako je treba krepiti inšpekcijski nadzor - od prej, iz drugih razprav. Zdaj smo tukaj, na tej točki, treba je to podpreti najbrž, če hočemo, da bo res inšpekcija učinkovitejša in da bo tudi številčno več inšpektorjev. In ti ljudje so usposobljeni za to delo, dodatno se bodo pa seveda še posebej za to usposabljali.

In mimogrede, če se že pogovarjamo o tej, kot sem rekel, dvojni morali, mnogi navajate, kakšne vse kršitve poznate. Potem smo vsi v prekršku, če tega ne prijavimo, konec koncev. Zakaj pa potem ni prijav? Ni jih.

Veliko je govora o sosedski pomoči. Mimo tega ne morem. Leta 2006 je bil ta obstoječi zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno dopolnjen. Tam je ostala sosedska pomoč tako definirana, kot je zdaj definirana, nihče se ni ob njo spotaknil, kot kaže, nič ni bila problematična, dodano je bilo malo delo takrat, ki pa je ostalo tam, kjer je: črka na papirju. Nihče ni naredil koraka naprej - ker je bil zapis, ker je bila rešitev slaba. Ampak sosedska pomoč tudi po novem zakonu ostaja povsem nedotaknjena, ko gre za solidarnostne oblike sosedske pomoči. Ko gre za res za pomoč, ne pa, ko gre seveda za plačevanje na roko. In tukaj se izgovarjati na to, da prehajamo v

področje tradicionalnih oblik dela in pomoči, da jih omejujemo, je po svoje vprašljivo, kajti tradicionalne družbe tudi niso poznale socialne države, zato so imeli vse te oblike sodelovanja, pomoči, neplačevanja. Osebnostno spomnim iz 50., 60. let, da moj ded ni prejel nobene penzije, nobene socialne varnosti ni bilo, ker je pač tradicionalna družba, kmečka družba tudi še po drugi svetovni vojni ni poznala. Danes so kmetje, ljudje na podeželju vključeni v sistem socialne varnosti, zato se od njih pričakuje, da bodo spoštovali ista pravila, da bodo plačevali davke in prispevke od svoje dejavnosti. In to je tisto, kar moderna država pričakuje. Res je, da je ta prehod postopen, da se ne zgodi naenkrat in mislim, da smo mi tudi s primerno pozornostjo to rešitev predlagali, tako da se sosedska pomoč, solidarnost tudi v družinskem krogu itn., ohranijo kot izjeme in se tega ne preganja tudi po našem predlogu ne. Tako je tukaj treba vendarle spet biti jasen v tem pogledu, do kam pravzaprav gremo. Ne gremo predaleč. Lahko trdimo, da ne gremo predaleč. Moramo pa seveda upoštevati, da se igra igra po enakih pravilih in da je ustrezen prispevek za pravice, ki jih ljudje iz tega naslova potem tudi koristijo.

Mimogrede, ko gre za vprašanje brezposelnih in kaj oni počnejo, ker so pogostokrat omenjeni kot tisti, ki opravljajo tudi delo na črno. Njihove aktivnosti se spremljajo in na podlagi tega je bilo leta 2009 iz evidence brezposelnih oseb črtanih 10 tisoč 201 oseba, leta 2010 pa 11 tisoč 769 oseb. Med njimi je največ takih, ki niso bile na voljo za zaposlitev, ker so pač počele nekaj drugega, ker jih ni bilo takrat, ko jim je bila zaposlitev ponujena. Največ je bilo takih, obakrat. Seveda so tudi taki, ki so odklonili vključitev v program zaposlovanja, kar niso imeli časa, da bi se vanj vključili, verjetno, ko so nekaj drugega počeli, ali pa so zaposlitev sploh odklonili. Torej zavod to počne, dela, nadzira na ta način, ampak ena od možnosti za to, da bi lahko to drugače počeli, kot je bilo že omenjeno, je tudi zakon o malem delu.

Še vprašanje, kdo je udeležen v tem delu na črno v teh aktivnostih sosedske pomoči? Ni res in to bomo še v prihodnje bolj natančno spremljali, da so to tisti iz najnižjih socialnih skupin, ki imajo najtežje probleme in podobno. Praviloma ne. To so tisti ljudje, ki imajo neko znanje, ki ga potem unovčijo tudi na tak način. In ravno ti potem srečajo, tisti iz najnižjih socialnih slojev, tisti pridejo na center za socialno delo, in tam srečajo te druge, ki praviloma ne prijavljajo svojih aktivnosti.

In na koncu. Seveda, ta zakon, ki ga predlagamo, o katerem boste glasovali, ni dokončna rešitev tega vprašanja preprečevanja dela na črno. To smo že večkrat poudarili. Je pa primeren odgovor glede na izkušnje iz preteklega obdobja, ki so bile tudi posredovane preko ustrezne komisije, ki spremlja to področje dejavnosti. In seveda bo lahko pomenil pomemben korak naprej. Dokončnih rešitev se je pa treba izogibati. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Rudolf Petan, pripravi naj se gospa Alenka Jeraj.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo. Spoštovani!

Pred menoj je sogovornica omenila Ameriko, tam jim ne pride na misel, da bi kdo delal na črno, zato ker delajo službe, inšpekcije nadzor. To drži. In to je dobro. Vendar pa je še druga slika tega, če je že primerjava z Ameriko, lahko se primerjamo še drugače. Spomnite se katastrofe, ki je zadela New Orleans. Celo mesto je bilo pod vodo. Kaj se je tam dogajalo? Ljudje so šli v zbirne centre, telovadnice, ne vem kaj še vse, in tam sedeli v telovadnicah in pred mikrofoni vpili, kako jim nihče ni prinesel niti vode. Ja, ampak, pokazalo se je, da vode je bilo dovolj, v kamionih je bila, samo nikogar ni bilo, ki bi razdeljeval vodo. Niti to se jim ni ljubilo, da bi vstali s svojega mesta in šli po vodo, nacionalna garda jim je morala razdeljevati vodo, in priti do vsakega posameznika v telovadnici. Pa primerjate s Slovenijo. Ali ste že ob kakšni nesreči videli, da je kdo šel v kakšno telovadnico? O, ne! Takoj po tistem so šli sosedu pomagat streho pokrivati, potem je pa prišel sosed mimo. To pa je druga razlika. Zato, ker nimamo ameriškega čipa, ampak imamo svojega, za pomoč drug drugemu. To nam je res v čipu. Tu se strinjam s predgovornico, ki je to dejala. To je drugačen čip od ameriškega. Hvala bogu, da imamo takšnega, da ne sedimo v telovadnici in čakamo, vpijemo, kako nam drugi niso prinesli kruha in vode, mi pa, ne bom rekel česa, nismo premaknili. Mi se postavimo v vrsto in se sami zorganiziramo. To pa je razlika med Ameriko in nami, če ste že ravno Ameriko omenili.

Grem na tisto, kar sem hotel povedati, delo na črno. Gremo na vzroke. Kako je to delo na črno sploh nastalo ravno tu, pri nas, mi smo neka oaza. Ja, zaradi tega, ker ima neko tradicijo, recimo, takoj po vojni je bil standard takšen, kot je bil. Ni se dalo imeti večjega, mi smo si pa želeli in smo bili pripravljeni in smo sami reševali tisto, kar država ni mogla rešiti, pa smo si najprej zgradili to, ono, tisto, potem smo pa začeli graditi hiše. Da pa je tudi pripomoglo k temu to, da mojster, recimo, za navadno zadevo, za zamenjavo pipe ali tesnila nismo mogli dobiti zato, ker je rekel, da ima velik objekt, pa ne bo sedaj šel menja tesnila. Pa smo se nekako znašli in smo dobili nekoga, ki nam je prišel to na črno narediti. Tako je pač bilo, ker je država funkcionirala tako, kot je funkcionirala. Ali je dobro ali slabo, to ni pomembno. Določenih kadrov, predvsem na storitvah, ni bilo, in smo se sami zorganizirali, hvala bogu. Saj ti ne more kapljati voda v kuhinji mesec dni, da bo prišel mojster samo tesnilo zamenjat, on ima pa drugega dela, saj jih je bilo premalo bilo. In to se je sedaj nekako ohranilo in hvala bogu, da se je. To je bilo samo v korist posameznika in v korist države, ker državi tega ni bilo treba reševati. Tudi socialne stiske so se reševale na ta način, skozi delo na črno. In to je tradicija. Čip, je bilo prej rečeno. V redu. Tako je. In sedaj bomo mi to tradicijo, čip ljudem hoteli izpuliti iz glave. Verjetno ga bo nekako treba, samo pristop mora biti pravi. Ne kar s kleščami v glavo, pa čip ven pobrati. Bo treba verjetno malo bolj nežno in z drugačnim pristopom, da bo zadeva šla. To je pri nas tradicija.

In še nekaj. Takšna sosedska pomoč, ali ni to neke vrste druženje, da nismo odtujeni, ker sociologi vsi vpijejo, kako smo odtujeni. No, sedaj bi nas pa še bolj odtujili. Nič si ne smete več pomagati,

niti sosedu ne smeš poznati več, saj ti tako ne sme pomagati. To nekako ne gre skupaj. In potem še to ljubo brezplačno delo. Jaz vem, da ga je težko definirati. Tisti, ki je poskušal definicijo postaviti, tisti je kar korajžen. Ne morem pa soglašati s tem, da je brezplačno delo tisto, ki se ne sme plačati. Figo! Ravno to delo se lahko plača in se sme plačati, ker če opravljaš delo, ki se ne sme plačati, potem si terorist ali karkoli, v ilegali nekaj opravljaš. Samo za to ne dobiš plačila. Zato je ta definicija pa res napačna. Razmislite o tej definiciji. Brezplačno delo je tisto, ki se mora plačati in se lahko plača, drugo pa je, če ga dobi plačanega. Ne sme pa dobiti plačanega, ampak delo pa je takšno, ki se ga mora plačati.

Še to bi omenil. Če ta zakon postavimo v kontekst te zakonodaje, ki se pripravlja, toliko opevane – zakon o graditvi objektov in o kmetijskih zemljiščih –, kjer boste pa totalno onemogočili vsako novo gradnjo, ker samo neke nove davke postavljate, to verjetno ne bo šlo. In tudi v tem kontekstu tega zakona ne morem podpreti, ker tudi ne verjamem, da bodo nadzorne službe opravljale tisto svojo funkcijo. Če pa že bodo, bodo pa tam dobili nekega reveža, ki je nekomu prišel pomagat solato trebiti. Tiste, ki bi jih pa res lahko, tiste pa tako ali tako ne bodo, zato ker se jih inšpektorji niti ne smejo dotakniti, ker so nedotakljivi. Nekateri. V Sloveniji je ta trenutek vedno več nedotakljivih. To je eno.

Drugo pa, v tem trenutku v ta kontekst lahko damo tudi, da je tega dela toliko zato, ker ljudje morajo preživeti. V tem trenutku je politika te države taka, da je vsak dan več brezposelnih, več takšnih, ki nimajo socialne podpore, ki nimajo tega denarja, da bi lahko sami preživeli, nimajo služb, ničesar nimajo, ker država pač tako dobro gospodari s Slovenijo.

Poleg tega pa, da zaključim, mislim, da je veliko boljše, da si ljudje hodimo drug drugemu pomagati, ko je sosed v stiski, da gremo njemu pomagati, ko smo mi v stiski, da nam pridejo pomagati, se družimo, kot pa da se združujemo v kakšnih garažah. To pa je tudi naslednja varianta. Zato tega zakona ne morem podpreti. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Alenka Jeraj. Pripravi naj se Andrej Magajna.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo.

Torej, tudi sama imam kar nekaj pomislekov in nekaj težav z zakonom, ki je pred nami, o katerem se pogovarjamo danes. Minister je rekel, da je nastal cel halo s to medsosedsko pomočjo, kljub temu da ostaja stvar taka, kot je bila v poprejšnjem zakonu. Na Odboru za delo smo ministra vprašali, koliko je bilo kršitev iz naslova tako imenovane medsosedske pomoči oziroma koliko so takih kršiteljev tudi kaznovali v preteklih letih. Odgovora na to nismo dobili oziroma bolj neuradno, da takih kršitev niso ugotovili ali pa jih niso mogli dokazati. Zelo krivično je, da govorimo o delu na črno, ki ga je baje veliko, ne bom operirala z odstotki, o tem bodo govorili predstavniki ministrstva, da se je v razpravah vse skupaj skoncentriralo predvsem na medsosedsko pomoč.

Ko da se delo na črno v Sloveniji dogaja samo med sosedi. To je slabo in zato je tudi nastal tak revolt med ljudmi in tak odpor proti temu in zato imamo tudi sami pomisleke, ki smo jih izpostavili.

Vendar pa bi ob tem lahko rekli, da je za to krivo najprej na ministrstvu, saj so oni dali neke prve informacije o tem, kaj prinaša zakon, kaj se bo v nadaljevanju zgodilo. Rečeno je bilo, da je dela na črno 10 milijard denarja, ki ga država ne pobere na ta način. Zagotovo to ni samo med sosedi, saj nismo vsi Slovenci sosednje med seboj, ampak lahko to zožimo na ožji krog.

V amandmaju, ki ga predlagamo, in tudi dikcija, ki jo obdrži oziroma ki jo ohranja Vlada v zakonu, govori o medsosedki pomoči, opravljanje dela med sosedi, kadar med njimi obstaja določena bližina. O tem smo precej govorili na odboru in tudi po mojem, sicer nobenem pravniskem znanju, je to zelo neopredeljen pojem, kaj to je, "med njimi obstaja določena bližina". V enem naselju je to lahko zelo daleč, ko so na 200 metrov hiše razporejene, v enem bloku je pa to najbrž zelo hitro.

Cel kup takšnih nedorečenosti je v zakonu, zato smo mi, ko smo v naš amandma zapisali, da nekdo dobi materialno korist, ocenili, da je jasno, kaj je materialna korist, kajti zakon v 3. členu govori pod 8. točko, da je brezplačno delo delo, za katerega oseba, ki ga opravlja, ne sme prejeti dohodka – se pravi, da je to finančna korist – ali druge materialne koristi. Zato jaz razumem, da pod materialno korist ne štejemo finančne koristi, ker je to na ta kašen način opredeljeno v osnovnem zakonu.

Zato jaz 12. člen, ki ga predlagamo oziroma spremembo, popolnoma razumem in mi je jasno, o čem govorimo. Drugi odstavek, "za medsebojno sosedsko pomoč se šteje tudi opravljanje dela med sosedi, kadar obstaja med njimi določena bližina" – torej, če nam je vsem jasno, kaj to, je potem to ohranjamo tudi mi – "v smislu prebivanja in za delo prejmejo materialno korist". Torej, če se opravlja delo v zvezi s tradicionalnimi ljudskimi običaji in navadami. Primer tradicionalni ljudski običaj oziroma nek dogodek, trgatav, materialna korist, ki jo tisti, ki je prišel pomagat, dobi, je najprej malica, tista klobasa po opravljenem delu, in najbrž še nekaj deset kilogramov grozdja, ki ga odnese domov. To razumem kot materialno koristi in meni je to jasno, da to ni finančno plačilo, kot je kolegica Črnak prej govorila, da ona že ve, kaj je materialna korist. Če je materialna korist finančna, potem bi moralo biti v 3. členu, v osmem odstavku, to drugače zapisano. Če pa je zapisano, da ne sme prejeti dohodka, torej finančne koristi ali druge materialne koristi, pa jaz razumem pod materialno korist to, kar sem povedala. Zato bom, seveda, podprla naš amandma. Bomo videli, kaj se bo z njim zgodilo. Pri nadzoru pa sem še vedno zelo skeptična. Fino je, da mi zapišemo, kdo vse bo nadzoroval: carina, davčna in tako naprej, to tudi že vsi delajo, naj bi delali, pa ne moremo reči, da so zelo učinkoviti ali pa da smo s tem njihovim delom zadovoljni. Lahko se vprašamo ob tem, ali imamo evidence solidne, ali imamo dovolj ljudi, ali imamo dovolj strokovnih ljudi. Ampak pustimo zdaj to, če smo določili, kdo vse bo to nadzoroval, pričakujemo od njih dobro delo.

In najrajši bi oziroma bomo vse kaznovali – zelo fino kazni zvišujemo kar naprej, učinka pa ni pravega. Če pogledamo poročilo Inšpektorata za delo v letu 2009, 9 kršitev študentskega dela in tako naprej; no, ampak so pa obravnavali 500 kršitev s področja dela na črno, kar je manj kot eno leto prej, in ugotovili so tudi manj kršitev glede na leto pred tem. Se pravi, da nismo preveč učinkoviti in stvari ne gredo v pravo smer, kljub temu da so opravili več pregledov. Podali so, mislim da, nekaj trinajst prijav na ustrezne organe, se pravi inšpektorji so podali sum storitve kaznivega dejanja v trinajstih primerih. To je, bom rekla, zelo malo, da se zdaj ukvarjamo s tem zakonom, v katerem določamo samo višje kazni, ker če ne dobiš tistega, ki krši, ga tudi kaznoval ne boš. Kar pomeni, da nismo nič naredili.

Zato najbrž še kakšen pomislek v zvezi s tem bi bil najbrž na mestu. Mi smo tudi ob poročilih inšpektorata za delo, ki jih obravnavamo na Odboru za delo, vzpostavili kar veliko primerov. Ampak po navadi se stvari zgodijo, da inšpektor ugotovi neplačevanje socialnih prispevkov, ko to že vsi vidimo na televiziji, ko o tem pišejo novinarji, ko nam pokažejo delavce, ki razlagajo na televiziji, da že pet mesecev niso dobili plač. Nešteto prijav je šlo že med tem na inšpektorat, ampak na koncu si vsi rečejo, da je najbolje, da gredo na televizijo, potem se vsaj kaj zgodi. In dejansko se šele takrat nekaj zgodi.

Torej, podprla bom naš predlog glede 12. člena, ker se mi zdi, da tukaj po nepotrebnem razburjamo ljudi in jim omejujemo medsebojno pomoč. Predvsem pa, če do zdaj nismo uspeli ugotoviti in kaznovati nikogar, ki je na takšen način pomagal sosedu, dvomim, da bomo tudi s 170 novimi inšpektorji, ki jih je napovedal minister, sicer v zvezi z nekim drugim zakonom, da nam bo to uspelo.

Bom pa vesela, če se bodo stvari tako spremenile, vendar dvomim, da se bodo, in najbrž se stvari ne lotevamo na pravi način.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Andrej Magajna. Pripravi naj se Vito Rožej.

ANDREJ MAGAJNA: Lep pozdrav!

Podpiram cilje in usmeritev zakona, čeprav bom rekel, da se v zadnjem času vse negira, kar pride iz koalicije, zaradi nekkih osebnih zamer. Daleč od tega! Če gredo predlogi v pravo smer, zakaj jih ne bi podprli.../opozorilni znak za konec/ Lahko bomo pa še morda izboljšali zakon z amandmaji, vendar je to lahko tudi malo nevarno, saj če bomo razširili krog izjem... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Magajna, hvala lepa. Čas je poslanski skupini potekel.

Besedo ima gospod Vito Rožej. Pripravi naj se Milenko Zihelr.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo.

Veliko je bilo govora o solidarnosti, ki da je tipična slovenska lastnost v časih krize, v kakršni smo. Zanimivo se mi zdi, da je pravzaprav to, kar je gospod minister omenil v svojem zadnjem

oglašanju, in sicer da je socialna država tisto, kar naj bi to solidarnost na neki institucionalni ravni zagotavljalo. Vsi plačujemo takšne in drugačne prispevke in integralni proračun poskrbi za tiste najšibkeje med nami. Zdaj bi na nek način želeli, da se na škodo tega proračuna solidarnost izvaja po prosti presoji ljudi, ki počnejo takšne in drugačne oblike dela na črno, s čimer pravzaprav ni nič narobe, vendar se moramo zavedati, da se moramo po eni strani odločiti, ali bomo na tradicionalen način zagotavljali solidarnost vsem, tudi socialno najšibkejšim, sami med seboj ali bo to v našem imenu počela država. Če se odločimo, da država tega ne bo več počela, da nismo več socialna država, da teh zakonov pač ne potrebujemo, ampak se zavežemo, da bomo v skladu s tradicionalnimi normami skrbeli vsi za najšibkeje v svoji družbi, tudi prav. Ampak doslej je izkušnja pokazala, da so vedno nekateri, ki tudi v teh tradicionalno solidarnostnih družbah ostanejo na suhem. Zato je država tukaj, da za to poskrbi. Mi se moramo pač odločiti, koliko lastnim odpustkom smo se pripravljene odpovedati, zato da bodo preskrbljeni tudi socialno najšibkejši med nami, in se vprašati, ali smo, recimo, pri gradnji lastnega objekta res mi tisti, ki smo tako strašno prizadeti in v socialni stiski, da potrebujemo pomoč. Najbrž ne, ker če smo v stanju, da imamo nepremičnino, zemljo, na kateri bomo gradili, potem nismo reveži. In so po mojem te primerjave pretirane in mislim, da bi bilo treba z zdravim razumom ta zakon podpreti in potegniti to jasno ločnico med tem, kaj je solidarnost, kaj pa je pravzaprav okoriščanje v imenu solidarnosti. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Milenko Ziherl.
Pripravi naj se Anton Urh.

MILENKO ZIHERL: Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Lep pozdrav predstavnicama Vlade, kolegicam in kolegom!

Menim, da bi kazalo podpreti zakon v boju proti delu na črno, vendar sedanjega predloga zakona ne kaže podpreti, ker je preveč pripomb na samo izvedbo tega zakona. Morda so tudi razlog za hitenje neke sugestije iz Bruslja za pakt stabilnosti evrskega območja, pa morda velike aktivnosti Obrtne zbornice Slovenije vse to me navdaja z dvomi, kajti ne verjamem, da se obrne pri delu na črno 10 milijard evrov, ker se verjetno manj. Danes sem nekje bral, da je 20 let dela v kapitalizmu enako 40 letom dela v socializmu, ko smo delali aktivno po štiri ure, ostalo smo bili pa na sestankih in podobno. Sedaj je pa v službi vsak zaposleni izredno aktiven, za kar poskrbijo delodajalci. Tudi delavnik je drugače razporejen, ob 14. se marsikomu služba še ne konča, kot se je včasih, ko se je tudi na veliko delalo na črno.

Podoben zakon, na skoraj podobno ciljno populacijo, je tudi zakon o graditvi objektov, ki prepoveduje gradnjo objektov v izmeri, ki je večja od 30 kvadratnih metrov. Prejšnji zakon je dovoljeval do 250 kvadratnih metrov. In vendar se človek sprašuje, vsaj v gradbeništvu je vedno manj mesta za neko delo na črno; namreč, novi materiali, novi pristopi in predvsem, ko investitor želi hitro zaključiti gradnjo, vedno bolj napeljujejo na to, da vzamemo

določeno fazo gradnje "na čez" in tam pridejo delovne ekipe in ni nikakršna sosedska, sorodstvena in ne vem kakšna še pomoč. Torej, vedno bolj se ljudje poslužujejo tega načina gradnje. Pri tem zakonu o graditvi objektov, ki se, kot sem rekel, dopolnjuje z obravnavanim zakonom, me morda moti oziroma ne vidim, da bi se kdo odločil samo zaradi kazni tisoč 200 evrov, če pa lahko prihrani v lastni režiji nekaj 10 tisoč evrov.

Zdaj pa grem spet na predlog današnjega zakona. Torej, delo na črno ali neplačano delo – lahko zasledimo tudi druge primere. Danes sem prebral, kako so lahko tudi obrtniki izigrani. Primer, ko so naredili izmero v nekem stanovanjskem objektu, svetovali za keramiko, za gradbene materiale, in je potem investitor vse to lepo prenesel, firmi A odpovedal, da pri njih ne bo tega naredil, in je potem v lastni režiji in s sosedsko pomočjo po istih načrtih, z istimi materiali, z istimi izmerami to naredil. Vendar se proti temu da zavarovati; ta svetovalna firma naj vzame neko aro in jo potem ob resnični izvedbi odračuna.

No, pri sosedski pomoči se morda postavlja tudi vprašanje, ali imamo sploh 100 % pokritost registriranih obrtnikov za vsa dela, ki se pokažejo bodisi na objektih, bodisi na polju ali kjerkoli drugod. Ob vstopanju v Evropsko unijo je bila vsa Unija pred strahom pred tako imenovanim poljskim vodovodarjem ali "polish plumber", ker so se bali, da bodo obrtni delavci preplavili Anglijo. To se ni zgodilo, ampak se je pokazalo, da je še vedno premalo teh poklicev. Podobno je tudi v Sloveniji, za določena opravila težko dobiš registriranega, kvalificiranega obrtnika, ki ima obrt in se je zato treba nasloniti na nekega izkušenega soseda, ki je morda pri svoji hiši to stvar že zadovoljivo opravil in ga prosiš za pomoč, ker pač registriranega obrtnika sploh ne dobiš.

Če preidem na kmetijstvo, kjer je zakonodajalec sicer nekoliko prisluhnil argumentov, vendar bi še enkrat ponovil, pri kmečkih opravilih. Torej na kmetiji obstajajo dela, ki so skupinska, kjer je sosedska pomoč zaradi narave dela že stoletja prisotna. Ena od teh je zdaj pogojena še tako s imenovanih strojnimi krožki. Strojev, ki so v uporabi morda 14 dni, 3 tedne na leto, se ne plača vsakemu kmetu posebej kupiti, ampak nekaj sosedov skupno kupi stroj in potem v delovni akciji dobesedno od zore do mraka ta stroj izkoristijo. In takšna opravila so, recimo, siliranje krme, ko skupaj nabavijo silokombanj in s svojimi traktorji in prikolicami odvažajo, ko silirajo en dan pri enem, en dan pri drugem, edino plačilo je dobra malica in delitev stroškov za gorivo. Podobna zadeva je pri trgatvi, zlasti vinski trgatvi, morda tudi trgatvi sadja. V čisto prvotni izvedbi bi, recimo, pri meni doma, torej pri ženinih starših, izgledalo tako: žena je hčerka in bi smela trgati, jaz sem pa njihov zet, pa ne bi smel in bi sedel pred zidnico in pasel lenobo pa bil bolj v napoto kot v pomoč. Morda je tak kmečki praznik in veselje, kjer sosedje priskočijo na pomoč, ob kolinah, manjših spravilih lesa – zopet delitev strojne opreme, ni treba, da ima vsak kmet v vasi vso tisto hidravliko in kar je še potrebno za delo v gozdu, ampak nekdo poseka, ostali odvažajo in si delijo stroške.

Za reševanje evra, tekoče problematike, reševanje krize v Sloveniji bi bilo vsekakor bolje, da namenimo napore v nova delovna mesta, kajti vsako novo delovno mesto je tudi plačnik v proračun, plačnik v vse vrste dajatev. Nekdo, ki je zaposlen, lahko bolj aktivno živi, torej kupuje in z vsako stvarjo, ki jo kupi, plača tudi DDV in tako naprej. Pa seveda zdravstveno in socialno zavarovanje. Še bolj bi bilo treba usmeriti napore v kvalitetnejša delovna mesta, v bolj plačana delovna mesta. Zastonj je govoriti pa delati na enem ministrstvu plane, kako bomo povečali, do leta tega in tega in tega delež ljudi s šesto in sedmo stopnjo izobrazbe, če pa potem po fakulteti, po šoli nimajo kaj početi. Pa če bi že imeli kaj početi, bi bilo zelo dobro, ker praviloma naj bi bila ta visoko izobražena delovna mesta bolje plačana in od velike plače gre po tem ključu delitve več v vse sklade in vse prispevke in dajatve.

Morda bi se kazalo tudi na ministrstvu pozabavati z ljudmi, ki že zdaj delajo na črno. Kaj pa je drugega, če po televiziji gledamo skoraj sužnjelastniški odnos predvsem do delavcev iz nekdanjih republik Jugoslavije, tukaj izstopajo bosanski delavci, pa tudi slovenskim se ne godi bolje, če so prepuščeni sebi, da po internetu pa ne vem s kakšnimi poizvedbami iščejo, ali sploh plačujejo prispevke za njih. Če se za nekoga ne plačuje prispevek, je to delavec na črno; je enako, kot če ti pride sosed eno steno pozidat, tudi nič ne plačaš zanj, daš mu dobro malico pa poskrbiš, da ni žejen. In še posebna sramota je, ker gre nekaj sto evrov za te bosanske delavce, pa kot sem rekel, nič bolje se ne godi tudi slovenskim. Menim, da bi morale ustrezne službe na ministrstvu takoj sprožiti alarm in posebne ukrepe, kakor hitro v nekem razumnem roku neka delovna organizacija zamuja s plačili v vse te blagajne, torej pokojninsko, zdravstveno itn. In ker tega ni naredila, je posredno legalizirala delo na črno.

Ker je na ta zakon še vedno veliko tehtnih pripomb, pa nobenega posluha, da bi se še kaj popravilo, je bolje, da se ga zavrne, zajame sapo, se gre en korak nazaj in z nekim boljšim zakonom, bolj realnim zakonom, pride čez določen čas ven. Že sedaj, če obrtniki tožijo o nelojalni konkurenci dela na črno – saj imajo telefon, naj zavrtijo številko inšpekcijske službe, ki bo po novem ojačana še s tistimi, ki so postali višek po vstopu v schengen na carinskih službah, in ne bo več treba, kot je kolega že govoril, iz aviona gledati trgatev, pa gledati, če ima kdo prikolico za gradbeni material itd., ampak bo nekdo usmeril inšpektorja točno k temu in temu in naj potem ugotovi, ali dela na črno ali dela legalno. Če bo pa seveda inšpektor šel na teren po sistemu srečelova ali če se bo še celo namenoma izogibal – po načelu nič ne vidim, nič ne slišim, ko morda tudi sam dela kaj na črno, kakor se tudi dogaja, da si popravi plačo, pa nič ne vidi, nič ne sliši –, potem noben dober namen zakona ne more priti do izraza in ne bo učinkoval in potem bodo lahko zopet prišli kakšni opomini iz Bruslja, da samo navidezno sodelujemo pri paktu stabilnosti za evro.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod mag. Borut Sajovic ne bo razpravjal. Besedo ima gospod Marjan Bezjak, pripravi naj se Breda Pečan.

MARJAN BEZJAK: Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Lepo pozdravljeni poslanke in poslanci!

Dejansko predlog zakona o preprečevanju dela na črno za nas ali osebno za mene, tudi za Slovensko demokratsko stranko, nikakor ni sprejemljiv. Sprejemljiv ni iz več razlog. Na koncu koncev se moramo zavedati, da če je zakon, ki pride v Državni zbor, polovičen, ni brez celovite rešitve, nastane iz tega problema še več problemov. Prva zato se moramo zavedati, da je dejansko v lanskem letu ali v preteklih zadnjih dveh letih vrnilo obrt tudi 11 tisoč 800 obrtnikov Zakaj? Kajti ugotovili so, da se bolj spleča delati na črno. Verjemite, da vsaj 50 % teh obrtnikov bo delovalo in delalo na črno. Tu so pač določeni pokazatelji, kajti pri nas v državi imamo zelo slabe in nepovezane inšpekcijske službe, ki bi nadzorovale te procese. Osebno poznam kar nekaj primerov s tega področja, kjer se te stvari dogajajo. Dejansko prihaja na en primer 5, 6 inšpektorjev in vsi se izgovarjajo na zakonodajo, da nimajo za to dejavnost pristojnosti, da bi lahko ukrepali pri takem obrtniku ali pri takem početju, ko se dela na črno. Mi v te zakone pišemo o sosedski pomoči. Ja, saj res, da se je morda res v preteklosti preveč izkoriščalo to sosedsko pomoč in se je tudi dogajalo, da je bilo precej dela na črno, ampak s tem predlogom, ki je sedaj, verjemite, da ne boste zajeli celovite rešitve.

Zato menimo, da ni ta zakon primeren, da doseže svetlobe ali da bi dosegel pravi namen in pravi cilj. Tu so pglavitne stvari, rešitve, ki jih moramo v celoti obravnavati, nikakor pa ne posamezno: za en del populacije ja, za drugi del pa ne.

Mi, še enkrat pravim, se zavedamo, da je treba zakon narediti celovit, konkreten, ne pa polovičen, za eno stran ja, za drugo stran pa ne. Kajti mnogo premajhen učinek bo za samo življenje tega zakona. Zato smo in še nasprotujemo temu zakonu. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Breda Pečan. Pripravi naj se Jožef Jerovšek.

BREDA PEČAN: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Rada bi samo povedala, da podpiram predlog zakona v taki obliki, kakršen je bil sprejet v drugem branju na seji Državnega zbora.

Menim, da tudi govoriti o tem, da onemogočamo sosedsko pomoč, če omejimo sosedsko pomoč na pomoč med ljudmi, ki živijo blizu skupaj in ne delujejo oziroma ne delajo poklicno kot samostojni podjetnik ali pa kot gospodarske družbe na področju, na katerem naj bi to sosedsko pomoč nudili. Dejstvo je namreč, da se taka sosedska pomoč, ne po navadi, ampak se izrodi v izvajanje plačanega dela brez računa. Poudarila bi, da izvajanja plačanega dela pod krinko sosedske pomoči brez računa ne pomeni samo, da država ne dobi pripadajočih davkov. Ne. Ampak gre

predvsem za nelojalno konkurenco med samimi izvajalci takih del. In zaradi tega, ko govorimo, recimo o tolikokrat danes navedenem vodovodarju, zidarju, pleskarju in kaj jaz vem o čem še vse, da oni nudijo sosedsko pomoč, je po navadi to samo krinka za neobdavčeno, nič kaj dosti cenejše ni, je pa nelojalna konkurenca kolegom iz iste stroke.

Ne samo danes, ampak verjetno že včeraj smo začeli dobivati elektronsko pošto ljudi, ki nasprotujejo s to sosedsko pomočjo povezani spremembi zakona o graditvi objektov, kjer se omejuje gradnja objektov v lastni režiji na objekte, ki so manj zahtevni in nezahtevni. Se pravi, da lahko v lastni režiji posameznik zgradi samo nezahteven ali manj zahteven objekt. Mislim, da je to ravno tako zelo upravičeno. Tukaj bi lahko govorili o gradnji v lastni režiji.

Recimo, tako kot je predlog v teh elektronskih pismih, da bi bila omejitev gradnje v lastni režiji na 250 kvadratnih metrov veliko hišo. Moram reči, da če bi imela denar, da bi gradila 250 kvadratnih metrov veliko stanovanjsko hišo, se ne bi nikoli šla igrati s tem, da bi to delala v lastni režiji, čeprav imam med prijatelji in sorodniki celo vrsto gradbenikov, vodovodnih inštalaterjev, električarjev in tako naprej. Lahko bi celo povedala, da imam v družini ljudi, ki so, recimo, elektroinženirji in bi lahko izvajali v lastni režiji električno napeljavo v hiši. Ampak kasneje, ko bo karkoli narobe na tej hiši – koga bom pa jaz potem potegnila za uho in rekla: "Poslušaj, ti si mi naredil vodovodno inštalacijo, bil si dober prijatelj in si to delal "zastonj." V nekdanjem bratskem jeziku bi rekla "zastonj", ker absolutno ne verjamem, da bi nekdo, ki je vodovodni inštalater, naredil vodovodno inštalacijo oziroma vso strojno inštalacijo v 250 kvadratnih metrov veliki hiši zastonj. Take sosedske pomoči, tisti, ki to verjame, da je lahko to zastonj narejeno, tisti, ki verjame, da se 250 kvadratnih metrov ploščic, parketa in podobnih talnih oblog in zidnih ploščic, lahko še nekaj sto kvadratnih metrov zraven, naredi zastonj, tisti naj to govori komu drugemu. Tukaj v Državnem zboru in vesoljnemu slovenskemu narodu pač takih stvari ne bo nihče mogel dokazati ali pa reči, to se lahko zgodi. Ja, če bi dobrodelna organizacija spravila skupaj ljudi, zato da bi neki revni družini pomagala! Ampak tudi to ne bi bilo potem sosedska pomoč, ampak bi bila humanitarna akcija, humanitarno dejanje. Ne bi bila sosedska pomoč, ne bi bilo delo v lastni režiji. To, kar bi delali ti ljudje, bi delali tako, da bi izstavili račun in istočasno tudi dobropis. Mi vsi vemo, kaj je treba v takem primeru narediti. Ne moremo se igrati tukaj s tem, da z zlorabo nekega tradicionalnega običaja, ki v Sloveniji brez dvoma, pa ne samo v Sloveniji, v celi Evropi obstaja ta tradicija medsebojne sosedske pomoči, vendar se ve, kje so meje.

Zaradi tega menim, da je ta tekst, ki je v 12. členu zapisan, da se sosedska pomoč konča tam, kjer se začne poklicno delo. Tisti pač ne more izvajati sosedske pomoči – govorimo seveda tukaj o tem, če bo sosed sosedu prišel zamenjati tesnilo na pipi, to ne moremo reči, da je poklicno delo – sicer tesnilo na pipi znam tudi jaz sama zamenjati, če smo že na tem, pa tudi varovalko zamenjati, pa tudi še kakšno drugo tako stvar. Se pravi, da ni nujno, da moraš biti električar ali pa vodovodni inštalater

zaradi tega, da kakšno tako stvar popraviš. Celo pipo znam zamenjati, pa mislim, da bi tudi sosedi jo šla zamenjat, če bi bilo treba, pa nisem vodovodni inštalater.

Moram reči, da taka divja gonja proti omejitvam pri sosedski pomoči, v katero se vpletajo celo vrhunski pravni strokovnjaki ustavnega prava, mislim, da vodi že preko meje dobrega okusa, ne samo preko meje zakonitosti. In še enkrat bom ponovila tisto, kar je že minister prej povedal in smo že prej večkrat povedali: sosedska pomoč je bila definirana tudi že v osnovni različici zakona in edino, kar je dodano, je to, da se definira, kaj ni sosedska pomoč. Mislim, da svobodna razlaga kar tako, kakor komu ravno prav pride, če ima pet minut časa, pa bo sam delal definicije sosedske pomoči, mislim, da je vendar boljše, da v zakonu to napišemo in pričakujemo – tukaj pa moram reči, da pa zelo podpiram zakon v določilih, ki vnašajo več aktivnosti nadzornih organov. Zlasti pa, da so kazni za delodajalca, ki na črno zaposluje ljudi in jih po navadi potem tudi izrablja in zlorablja, zelo visoke. O višini kazni za delavca, ki dela na črno, bi se dalo še kaj diskutirati. Namreč, človek, ki dela na črno, po navadi – govorimo o ljudeh, ki so zaposleni, ki delaj pri nekem delodajalcu – so prisiljeni v to. To ni zaradi tega, ker bi si želeli, to ni zaradi tega, ker noče biti registriran oziroma zavarovan pri pristojnih organih, ampak zaradi tega, ker ga v to porine in prisili delodajalec. Zato morajo biti kazni za delodajalce rigorozne in predvsem mora biti inšpekcija, ki je sedaj tudi v zakonu razširjena še na druga področja inšpekcijskega nadzora, dovolj učinkovita, da bo začela bolj intenzivno odkrivati zlorabe, da ne bomo poslušali podatkov o tem, kako je v preteklem letu ali desetletju bilo odkritih samo 40 ali 50 kršitev.

Vsi vemo, da je teh kršitev zelo veliko. In zaradi tega bom zakon, seveda, tudi podprla.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marijan Pojbič, pripravi naj se gospod Ljubo Gerič.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani gospod podpredsednik, hvala za besedo.

Najprej, ker imamo zelo malo časa še na razpolago, bi rad poudaril, da bomo v Slovenski demokratski stranki amandma, ki smo ga pripravili, seveda podprli. Nikakor ne bomo pristali na to, da se sosedska pomoč v celoti ne šteje kot izjema dela na črno. Mi smo prepričani, da se mora vsaka sosedska pomoč izključiti iz zakona v tistem delu, ko govorimo o delu na črno. Hkrati sem prepričan, če bi bil ta amandma, kot ga predlagamo v Slovenski demokratski stranki, danes podprt, bi potem v poslanski skupini tudi si vzeli čas in o tem zakonu premislili in morda tudi ta zakon na nadaljnjem plenarnem zasedanju tudi morda podprli.

Rad bi pa opozoril na nekaj pomembnih stvari, ki so v vsakem primeru vezane na ta zakon. Poglejte, najprej se moramo vprašati, kaj je ta vlada v temu mandatnemu obdobju storila za malega človeka. Imamo cel kup prepovedi in če grem po skupinah: najprej pogledamo brezposelne. Če pogledate leta 2008 je bilo 55 in nekaj brezposelnih,

zdaj jih imamo 130 tisoč. To je neverjetna armada ljudi, ki nima službe. Potem gremo naprej na drugo skupino, to so zaposleni. Imamo delavce, ki imajo plačo med 500 in 700 evri ali pa morda malo čez neto plače, govorim o neto plači. In veliko teh delavcev je, ki praktično po nekaj mesecev ne dobijo plače. Potem preidemo na tretjo skupino, upokoјence. Poglejte, kako rastejo življenjski stroški in kako se na drugi strani, če v temu kontekstu gledamo, zmanjšujejo pokojnine.

In zdaj se pa priključimo na zakon o zaposlovanju na črno. Povejte mi tukaj, v temu parlamentu, kako si ti ljudje s takšnimi prihodki lahko privoščijo podjetnike in obrtnike za vsako delo, ki je vezano na podjetnike in obrtnike in vemo točno, kaj vse je vezano. Ali boste vi zamenjali en del za prižiganje ali ugašanje luči ali eno pipo pri vodovodu – ne bom našteval. Cel kup je takšnih stvari! Povejte mi, kako si ti ljudje lahko to privoščijo, če en podjetnik in obrtnik zaračuna na uro od 30 do 40 evrov. Jaz ne trdim, da je to prav, da to zaračuna, vendar pa trdim nekaj: naj mi nekdo v temu državnemu zboru razloži, kako si ti ljudje lahko to privoščijo. Se pravi, ti ljudje po temu novemu zakonu bodo morali ostati brez razsvetljave v hiši, bodo morali ostati brez vode v hiši in da ne bom našteval še naprej. Če je to intenca tega zakona, potem je s to vlado zelo nekaj narobe, definitivno zelo nekaj narobe. To ne bi smel biti cilj.

Prepričan sem, da če želimo državljanke in državljanom Republike Slovenije dobro, potem ne sprejemajmo rešitev, ki so škodljive za večino teh ljudi. Ne sprejemajmo takšnih rešitev! In spet smo danes slišali o enem zakonu, o katerem zdaj ne bom govoril, ki ni v temu trenutku še v parlamentarni proceduri, ampak je del in nadaljevanje tega, o čemer danes govorimo. Povejte mi, kako si lahko naši ljudje, tisti mali ljudje to privoščijo, ki so pa večina. Naša naloga bi morala biti najprej, da zagotovimo ljudem delo, ki bo primerno plačano, da bodo dobivali prihodke, s katerimi bodo lahko poklicali obrtnika in podjetnika, da jim bo to uslugo uredil. Mi nimamo nikakršnega problema. Če bi imel jaz, ko sem delal svojo hišo, takšno plačo, ki bi mi to zagotavljala, verjemite mi, da ne bi nič razmišljal. Ampak to ni bilo mogoče, enostavno to ni bilo mogoče. In danes je večina takšnih ljudi v Sloveniji, ki si tega ne morejo privoščiti in jim mi iz dneva v dan, z novim zakonom drugim, tretjim, petim zakonom na vsak način poskušamo zapreti vrata, da bodo še težje živeli in preživljali že tako ali tako to kritično situacijo v naši družbi. Na drugi strani nam je pa čisto vseeno, če gledamo te velikanske gospode, ki se jim čisto nič ne zgodi, ki so pokradli celo slovensko premoženje. In ponovno želimo naprtiti vse obremenitve in obveznosti na ramena ubogim ljudem, tistim, ki tako ali tako ne morejo živeti.

Poglejte ne razumem, res ne razumem, pa vas prosim v tem parlamentu, še enkrat ponavljam, pa sem to že stokrat povedal pa bom še sto desetkrat, da me boste slišali. Stopimo skupaj in se zavedajmo, da tisti, ki smo v parlamentu, nismo prišli zato, da bi delali v interesu posameznikov in nekkih pokvarjenih, lopovskih mrež, temveč da delamo v interesu tistih državljanov, ki so za nas glasovali. To so državljanke, državljani, to so tisti

mali ljudje in tistim malim ljudem bomo zdaj preprečili, da ne bo mogel podjetnik priti zamenjat eno pipo, ker nima denarja, da bi to plačal. Ali je to cilj te koalicije? Ali je to cilj te vlade? Ali ste se kdaj zamislili nad tem? Eno je skozi paragrafe gledati na ljudi, drugo je pa čisto praktično, življenjsko gledati na ljudi.

Zato pozivam ta parlament, pozivam vse tiste, ki imate zdrav razum – in vem, da ga imate vsi, ki sedite v parlamentu, drugače tu ne bi bili – in vas prosim, da podprete amandma, ki ga je predlagala Slovenska demokratska stranka, da se sosedske pomoči ne šteje v delo na črno, in tako odprete pot vsaj tistemu delu prebivalcev, ki... / izklop mikrofona/

PODPREDESNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Ljubo Germič. Pripravi naj se Matevž Frangež.

LJUBO GERMIC: Hvala lepa za besedo.

Preprečevanje zaposlovanja in dela na črno, kot danes tu skupaj ugotavljamo, pomeni del sive ekonomije, ki bremeni slovensko gospodarstvo, ki bremeni slovensko podjetništvo, ki preprečuje, da bi nastalo kakšno delovno mesto, in ustvarja brezposelne ljudi. S temi cilji prav gotovo ta zakonska novela prinaša določene izboljšave. Sam ta zakon razumem tudi v kontekstu zaveze te vlade, da bo komisija, ki se ustanavlja na vladnem nivoju, obravnavala širši sklop ukrepov, ki jih je treba uvesti zato, da se delež sive ekonomije zmanjša. In pričakujem, da bodo ti ukrepi hitri, jasni in učinkoviti.

Glede na polemiko in glede na stališče, ki sem ga predstavil v imenu poslanske skupine, apeliramo na to, da mora biti zakon v delu, kjer preprečuje zaposlovanje in delo na črno jasen, učinkovit in mora vzpostaviti vse vzvode nadzora. Hkrati pa opozarjamo, da mora biti vzpostavljena tista kategorija, ki krepi neke standarde v tej družbi, neko odgovornost, solidarnost med nami, torej krepi medčloveške odnose, kajti v nasprotnem primeru bo ta zakon dobil negativen predznak.

Medsosedski odnosi so v Sloveniji zelo pomembni odnosi, zato je obravnavanje tega vprašanja izredno občutljivo. Ta zakon v svojem 11. členu jasno pravi, da ne glede na določbe prejšnjih členov sosedske pomoči ne štejemo za delo na črno. Seveda tu obstajajo različne interpretacije in sam si želim, da... / izklop mikrofona/

PODPREDESNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Matevž Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ: Spoštovane kolegice in kolegi!

Za nami je kar bogata razprava. Znotraj te razprave je poskušal del parlamenta dokazati, da se Vlada loteva stvari na necelovit način, da želi s prekomernimi in nesorazmernimi ukrepi stopiti problemom v naši družbi na rep. Sam mislim, da temu ni tako. Predlagam, da kot izhodišče teh razprav vzamemo vprašanje, ali želimo v tej družbi red, ali želimo, da je Slovenija urejena država, kjer bo tekmovanje mogoče na zdravih temeljih. Da nam bo to tekmo zaznamoval ferplej. Če se strinjamo, da je iz tega tekmovanja mogoče gojiti odličnost te

družbe, potem se moramo strinjati, da je problem zaposlovanja in dela na črno v tej državi prevelik, da bi ga politika, država, gospodarstvo in ne nazadnje tudi državljanke in državljani lahko še naprej ignorirali. Seveda je nadzor tista točka, pri kateri se nam v vrsti perečih družbenih vprašanj odkriva, da je glavna pomanjkljivost. Da v tem parlamentu sprejemamo različne ukrepe, široko zakonodajo in uresničljivost te zakonodaje je v veliki meri odvisna od tega, ali za nekim našim ravnanjem čutimo breme nadzora, čutimo grožnjo, da bomo zaradi napačnih ravnanj, zaradi ravnanj, ki niso v korist celotni skupnosti, kaznovani ali ne.

Mislim, da je to napačno izhodišče. Želel bi si, da v tem narodu, ki je slovel po tem, da ima 4 milijone pridnih rok – in trdim tudi 2 milijona pametnih glav –, da znamo prepoznati pravila našega sobivanja kot tisto temeljno družbeno infrastrukturo, brez katere ne gre. Mi pa smo nasprotno znali zaradi vrste razlogov, ki so zajeti tudi v podlagah tega zakona, pravzaprav ta družbena pravila vedno znova izigravati. Jaz si ne želim, da bi živeli v skupnosti, ki prisega na "švinglanje", kjer je "švinglanje" tako rekoč nacionalni šport. To škodi vsem nam. Razumem, da je to način, ko lahko kdo izmed nas in naših sodržavljanov na ta način pride ceneje skozi, ampak vendar spoznajmo, da je strošek, ki je na koncu izstavljen kot račun celotni skupnosti, prevelik in temu problemu je potrebno narediti konec.

Mnogi so v razpravah trdili, da so ukrepi, ki jih predlaga Vlada v okviru tega zakona, v tem pogledu nesorazmerni, da skušajo prepovedati stvari na način, da zajedajo v tisto družbeno tkivo, ki povezuje naše ljudi v skupnost. Mislim, da temu ni tako, in da tisti, ki to trdijo, spregledajo osnovno logiko zakona: da je brezplačno delo dovoljeno, ker je brezplačno, da pa zakon v definiranju izjem natančneje pove, v katerih primerih se pa zaradi dvoma šteje, da delo ni opravljeno brezplačno. In če imam jaz neko dejavnost, recimo, da sem krovac in svojemu sosеду pokrijem hišo, se ravno zaradi tega, da dvoma ne bi bilo, šteje, da sem to zaradi svoje gospodarske dejavnosti, ki je pridobitna, opravil z neko gospodarsko koristjo. In treba je brati zakon na ta način, da je lahko polje dovoljenih ravnanj precej široko, če ga želimo tako razumeti – in jaz mislim, da je to intenca zakonodajalca –, da pa je vendar treba natančneje razmejiti tista ravnanja, ki se pa kot dovoljena ravnanja v kontekstu dovoljevanja nekih sivin med belo in črno ekonomijo pač ne morejo šteti, ker so po svoji naravi taka, da je zelo majhna verjetno, da opravi nekdo delo brezplačno, na drugi strani pa ima to opredeljeno kot svojo temeljno gospodarsko dejavnost. Ker je to tista izjema, tista mejna izjema, preko katere pravzaprav pade celoten zakon.

Mislim, da je bilo zelo pravilno, da smo bili pri definiranju izjem v tem pogledu zelo restriktivni. Če bi skušali ugoditi različnim interesom, ki so bili evidentni v Državnem zboru, bi se nam pravzaprav lahko na koncu zgodilo, da bi imeli te izjeme tako široko definirane, da bi pravzaprav znotraj njih mogoče bilo kot delo na črno ali zaposlovanje na črno šteti prav vse in da bi se nam pravzaprav te izjeme izmahnile učinkovitemu družbenemu nadzoru.

Pozablja se tudi na to, da je ta zakon, ta novela zakona nadgradnja obstoječe zakonodaje, da je Ministrstvo za delo predvsem skozi komisijo, ki je ustanovljena po sedaj veljavnem zakonu, in skozi pomanjkljive mehanizme nadzora skušalo z zakonodajnimi spremembami ta nadzor okrepiti in znotraj tega je mogoče šteti novo vlogo carinske uprave kot posebno dodano vrednost pri okrepljenem nadzoru.

Vendar pa se ob vrsti razprav, ki govorijo o tem, kako bomo zdaj malega človeka obremenili, ker naj bi bil osnovni generator in hkrati uživalec koristi sive ekonomije, s tem zakonom udari. Mi smo v stališčih poslanske skupine poudarili nekaj, kar nas mora v tej naši družbi resno skrbeti –, da je podjetnik, ki danes dela po regelcih, v tej družbi nekonkurenčen. Jaz ne trdim, da podjetniki, kot je govoril gospod Kres, to delajo za nalašč, ampak delajo pa zavestno. Delajo pa zavestno, ker žal nimamo takšnega gospodarskega okolja, nekega stabilnega okolja, ki bi motiviralo te ljudi, da delajo tako, kot je prav. In dajmo spoznati, da tisto, kar damo k temu velikemu obsegu sive ekonomije, ni nekaj, kar prihranimo, ker se nam to na drugi strani kot nož v hrbet vrne. S tem, da sami sebi odrekamo varnost, ker nismo ustrezno zavarovani, in s tem, ker pravzaprav z dampingom na trgu, recimo, kot podjetnikom ustvarjamo nelojalno konkurenco. In se enkrat vprašajmo in razčistimo to osnovno vprašanje – ali je ta pojav za nas kot družbo, ki želi biti urejena, v kateri želi vladati red, res nekaj obrobnega, kar ni vredno preganjati, ali je vendar eden od ključnih in temeljnih problemov tega, da smo danes v veliki meri neurejena ekonomija.

Mislim, da to je problem, in mislim, da smo z zakonom, ki smo ga tudi v parlamentarni proceduri precej izpilili, prišli do dobre zakonske materije, da smo tisto, kar je bilo mogoče razumeti na različne načine, v zakonodajnem procesu izpilili in naredili zakon bolj jasen, in jaz sem prepričan, da bo tej družbi z voljo po okrepljenem nadzoru, ampak v izhodišču neke individualne pripravljenosti vsakega in vsake izmed nas, da dela po pravilih, ker je to temelj našega sobivanja, vendar mogoče tem problemom narediti konec. Ne v popolnosti, vsaka družba, kot so ugotavljali predhodni razpravljavci, se sooča s tem problemom, res pa je tudi, da imajo nekatere družbe, nekatere države, nekatere ekonomije s tem bistveno manjši problem, kot imamo mi. Obrtniki so znotraj razprave o tem zakonu trdili, da je obseg sive ekonomije pri nas že preko 30 % in takrat postregli tudi s prepričanjem, da kadar siva ekonomija dobi takšne obrate v neki družbi, pravična tekma preprosto ni več mogoča. Vsakdo izmed nas in vsak izmed nas, ne samo da pozna, ampak je kdaj pa kdaj tudi generator te sive ekonomije – resnično se o tem vprašajmo, ker škodi sebi, škodi tistemu, ki je prisiljen ali prostovoljno dela na črno in se odreka lastni varnosti, škodi gospodarstvu, ker je na temelju nelojalne konkurence nemogoče pravično tekmovati, ker je to ista enačba, kot je naša tekma s Kitajsko. In mi bomo tako dolgo nekonkurenčni v primerjavi s Kitajsko, dokler oni ne bodo imeli takšnih okoljskih in socialnih standardov kot mi. In končno, škodi tudi javnim blagajnam. Strinjam se s tistimi razpravljavci,

ki morebiti odpirajo tudi prostor za nek nov razmislek v tej družbi.

Kot socialni demokrat sem vedno zelo občutljiv na geslo in zahteve po nižjih davkih, ker se zavedam, da to lahko vodi tudi v dokončno izumrtje socialne države. Mislim pa, da bi bilo mogoče z drugačno davčno zakonodajo pobrati več davkov, imeti več sredstev za to, da vzdržujemo nek visok socialni standard, in hkrati pridobiti sredstva za to, da vzdržujemo vse tiste javne dobrine in vrednosti, ki so nam v tej državi pomembne: javno infrastrukturo, socialne storitve, vrsto drugih javnih storitev.

Prepričan sem, da zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, skupaj z drugimi ukrepi, ki jih je ta Državni zbor že sprejel ali pa so še v postopku obravnave, lahko tem problemom naredi konec.

Še enkrat pa velja poudariti, da ne gre samo za kaznovavno politiko. Da če ta zakon zajema palico, da smo že z drugimi zakoni zagotovili tudi korenček. Obstajajo ocene, da so glavni generatorji sive ekonomije v naši državi brezposelni in upokojenci. Z zakonom o malem delu smo jim zagotovili legalno alternativo, ki jim bo omogočila, da si zaslužijo nekaj ob tem, kar jim zagotavlja osnovna socialna varnost, na drugi strani pa seveda tudi to, da bodo od tega dodatno zavarovani s pokojninskimi pravicami, s pravicami v zdravstvenem zavarovanju in na ta način vendar ne prepuščeni samim sebi tedaj, ko se znajdejo v stiski.

PREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želi še besedo Vlada kot predlagateljica zakona? (Ne.) Hvala lepa.

Zaključujem razpravo o predlogu zakona v celoti.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev, z dne 25. marca 2011. Gre za dva amandmaja: enega k 12. členu, ki ga je vložila Poslanska skupina SDS, in drugega k 18., ki so ga vložile poslanske skupine koalicije. Prehajamo na razpravo k 12. členu in amandmaju k 12. členu. Želi kdo besedo?

Gospod France Pukšič, izvolite.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. France me pokliče samo moja mama, za vse ostale sem Franc Pukšič. Toliko o tem. Ampak saj ni to pomembno, hvala lepa tudi za takšen vpoklic.

Kar se tiče amandmaja k 12. členu in okrog 12. člena je bilo veliko rečeno tudi s strani Slovenske ljudske stranke, ko smo vlagali in predlagali, da se prvi odstavek 12. člena črta. Mi smo predlagali, da se prvi odstavek črta zaradi tega, ker je pravno nedorečeno. In kaj to pomeni – obstaja določena bližina v smislu prebivanja. Določena bližina v smislu prebivanja lahko na podeželju naredi nekaj kilometrov, v mestu pa seveda lahko pomeni stanovanje levo ali desno, nadstropje gor ali dol itd.

V Slovenski ljudski stranki smo povedali – glede na to, da od tega zakona ne pričakujemo pozitivnih učinkov, temveč prav zaradi tega, ker se niso upoštevali amandmaji, ki so bili dobronamerni,

bo imel več negativnih posledic za odnose v družbi, sploh sedaj, v tem stanju, takšnem kot je –, da bomo amandma Slovenske demokratske stranke podprli, ker dodaja en delček, kjer pravi: sosedska pomoč brez plačila ali druge materialne koristi, čeprav seveda ostale stvari še vedno ostajajo nesprejemljive. Žal se tudi ni upošteval oziroma je bil zavrnjen naš amandma Slovenske ljudske stranke, delo v lastni režiji, ker bi bil nekonsistenten, ker enostavno nima kriterijev. Torej to, da bi bilo treba urediti delo na črno oziroma tega ne spodbujati in da je v državi takšno stanje, kot je, bi morali z drugo zakonodajo rešiti. Najslabše pa je, da vladna koalicija sedaj po dveh in pol letih pravi, o čem vse misli in kaj vse bi bilo potrebno. Ona je zato dobila v upravljanje državo, da ukrepa. In ukrepati bi morala že zdavnaj. Zdaj pa seveda samo na takšen način in izkoreniniti tako imenovano švingljanje, ker za nekaj malega ne bo pomagalo, zato bo treba bistveno več, vendar ti, ki so do sem pripeljali, tega verjetno niso zmožni.

PREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod Franc Pukšič.

Želi še kdo k 12. členu? (Ne.)

Zaključujem razpravo k 12. členu in amandmaju k temu členu, ki ga je vložila Poslanska skupina SDS.

Prehajamo na razpravo k 18. členu in amandmaju k temu členu, ki so ga vložile poslanske skupine koalicije.

Želi kdo besedo? Ne želi. Zaključujem razpravo.

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo o tem zakonu. Glasovanje o vloženi amandmajih bomo opravili jutri med glasovanji v skladu s časovnim razporedom. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

In prehajamo na **18. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O ŠTIPENDIRANJU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

V zvezi s tem predlogom zakona je skupina enaindvajsetih poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Dušanom Kumrom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo dr. Anji Kopač Mrak, državni sekretarki na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. Izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo, spoštovan podpredsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

Najpomembnejša novosti, ki jo prinaša Predlog zakona o štipendiranju, so bile v procesu nastajanja predloga sprejete in usklajene v dialogu s širšo strokovno javnostjo in državnimi organi ter predstavljajo kvalitetno nadgradnjo obstoječega sistema. Ključni cilj in namen zakona je celovitejša, preglednejša in enotnejša ureditev štipendiranja v Republiki Sloveniji. Predlagani sistem je prožnejši od sedanjega, saj omogoča kombiniranje različnih vrst štipendij in tako omogoča posamezniku višji končni znesek ter hkrati posameznika spodbuja k

aktivnejšemu pristopu do načrtovanja ne le svojega izobraževanja, temveč tudi poklicne poti. Predlog zakona določa nove vrste štipendij za deficitarnost, zvišuje starostno mejo za dodelitev štipendije, povečuje dodatek za oddaljenost za upravičence iz krajev, ki so bolj oddaljeni od kraja izobraževanja, ter poenostavlja dodatke k štipendiji. Z novo ureditvijo predlog zakona omogoča prožnejše odzive na potrebe trga, saj uvaja tudi novo vrsto štipendij, to je štipendija za deficitarnost, in dodeljuje štipendije za dodiplomski študij na prvi in drugi bolonjski stopnji.

Po predlogu zakona bo državna štipendija namenjena vsem državljanom Republike Slovenije s statusom dijaka oziroma študenta po osemnajstem letu, pri katerih povprečni mesečni dohodek na družinskega člana v preteklem koledarskem letu pred vložitvijo vloge ne presega 64 % neto povprečne plače na družinskega člana, kar trenutno znaša 630 evrov neto na družinskega člana, medtem ko je trenutni veljavni cenzus 380 evrov.

Osnovni znesek državne štipendije se bo glede na dohodek družinskega člana gibal od 70 do 190 evrov, ob tem pa so mogoči še različni dodatki, in sicer dodatek za oddaljenost, za učni uspeh in dodatek za štipendiste s posebnimi potrebami. Tako bo najvišji znesek državne štipendije znašal tudi 400 evrov, danes znaša 331 evrov.

Na področju kadrovskih štipendij predlog zakona uvaja višji delež sofinanciranja predvsem na področju deficitarnosti, kjer se ta dvig dviguje na 70 %, hkrati pa se določa tudi znesek najnižje kadrovske štipendije, predvidena je pa tudi večja fleksibilnost pri kadrovskem štipendiranju. Tako se uvaja poskusna doba, enomesečna delovna praksa in druge fleksibilnejše možnosti.

Predlog zakona uvaja tudi štipendije za deficitarnost, to bo znašalo v višini 120 evrov za dijake in 140 za študente.

Novosti so tudi, vendar ne bistvene, na področju Zoisove štipendije, kjer bo vlagatelj moral za pridobitev te štipendije po novem kumulativno hkrati izpolnjevati več pogojev, poleg povprečne ocene tudi izjemni dosežek in ne več zgolj enega, kot je veljalo do sedaj. Za ohranitev štipendije na posamezni ravni izobraževanja pa bo moral štipendist izpolniti pogoj povprečne ocene ali izjemnega dosežka.

Poleg tega zakon ureja še štipendije Ad futuro za mobilnost ter štipendije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Bistvena novost pa je dejanska možnost kombiniranja več različnih štipendij, in sicer do zneska 400 evrov, če pa presega 400 evrov, pa državna štipendija miruje ali se za ustrežno višino zniža. Po novem bodo vsi štipenditorji, čeprav štipendije dodeljujejo iz lastnih sredstev, torej predvsem gre za kadrovske štipendije, zavezani k letnem poročanju, s čimer bo vzpostavljen celostni pregled na področju štipendiranja v državi. Obstoječi zakon o štipendiranju namreč ureja zgolj področje tistih vrst štipendij, ki jih država posredno ali neposredno daje, s tem bomo pa imeli celovit pregled in s tem lažje usklajevanje potreb na trgu dela z izobraževalnim procesom, kar je eden izmed ključnih ozkih grl v naši državi.

Zakon predvideva tudi elektronsko oddajanje vlog in ukinja rok oddaje vloge za nadaljnjo prejetje državne štipendije. Doba prejetja štipendije je usklajena s trajanjem stopnje programov. Štipendist ima na voljo še dodatno leto prejetja štipendije za ponavljanje letnika iz zdravstvenih razlogov, starševstva ali drugih utemeljenih razlogov, ter dodatno leto za absolventski staž. Za vse vrste štipendij bodo vir financiranja predstavljali proračun, evropska sredstva in sredstva sklada za razvoj kadrov in štipendij, ki pa se pridobiva iz koncesijske datjave, zato je tudi v tem pomenu pomemben zakon o malem delu. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanskega kluba LDS bo predstavil gospod Ljubo Germič. Izvollite.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Gospa državna sekretarka, gospod minister, kolegice in kolegi!

Cilj novega zakona o štipendiranju je nadgradnja celovite, pregledne in enotne ureditve štipendiranja v Sloveniji. Zakon določa nove vrste štipendij, povečuje dodatek za oddaljenost za upravičence iz krajev, ki so bolj oddaljeni od kraja bivanja v času šolanja, in omogoča prejetje več vrst štipendij hkrati. Po predlogu novega zakona o štipendiranju se bodo štipendije podeljevale zgolj za dodiplomski študij in ne več za podiplomski študij. Z novo ureditvijo področja kadrovskega štipendiranja je namen predloga zakona zagotoviti še večje število štipendij, kakor tudi pregled nad štipenditorji ter dejanskim številom podeljenih štipendij. Bistvena novost na področju kadrovskih štipendij je možnost kombiniranja te štipendije z ostalimi. Zakon štipenditorja zavezuje k letnemu poročanju, ne glede na to, da štipendije podeljuje iz lastnih sredstev, kar bo omogočilo celoten pregled na področju štipendiranja v državi.

V Poslanskem klubu LDS pozdravljamo odločitev, da se sofinanciranje teh štipendij izvaja preko nosilcev regijskih razvojnih shem, kar decentralizira procese odločanja o podeljevanju teh štipendij in odločevalca približuje prejemniku štipendij. Ob državnih štipendijah zakon opredeljuje tudi kadrovske štipendije, ki se sofinancirajo v višini 50 % štipendije za deficitarne poklice, katerih delež sofinanciranja se s predlogom zakona zvišuje na 70 %, štipendije za Slovence v zamejstvu in Slovence po svetu, štipendije Ad futura za mednarodno mobilnost in Zoisove štipendije.

Hitro spreminjajoče se potrebe in zahteve na trgu dela potrebujejo zelo hiter odziv tudi na področju izobraževanja in v njegovem podpornem okolju. Predlog zakona o štipendiranju tako med drugim omogoča spodbudo mladim, ki se odločajo za šolanje oziroma študij na področjih, ki so se na trgu dela izkazala kot deficitarna. Določila predloga zakona bodo z nagrajevanjem in spodbujanjem čim hitrejšega zaključevanja šolanja oziroma študija pripomogla tudi k skrajševanju dobe izobraževanja, ki je glede na primerjavo znotraj držav članic EU med najdaljšimi. S skrajšano dobo izobraževanja pa

se bo mladim povečala tudi dostopnost do ukrepov aktivne politike zaposlovanja, s čimer bo vključevanje na trg dela učinkovitejše.

Z večjo dostopnostjo do kadrovskih štipendij se bo povečala tudi zaposljivost mladih, saj je z uvedbo obvezne enomesečne delovne prakse vzpostavljena povezava med teorijo in prakso ter s tem priložnost pridobivanja poglobljenih kompetenc, potrebnih za učinkovito vključevanje v delovno okolje. Možnost kombiniranja več vrst štipendij bo stik s prakso le še povečala in poglobila, saj bo že zgolj možnost višje štipendije mlade spodbudila k aktivnejšemu seznanjanju s potrebami na trgu dela ter dejavnejšemu iskanju stikov z delodajalci že med izobraževanjem. Po drugi strani pa polnoletnim nadarjenim, ki prihajajo iz socialno deprivilegiranih družin omogoča vzporedno prejemanje državne štipendije, mladoletnim nadarjenim pa prejemanje drugih vrst štipendij.

Predlog zakona o štipendiranju je v delu, ki se nanaša na državne štipendije, usklajen tudi z zakonom o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev v točkah, ki se nanašajo na upoštevanje dohodkov oziroma izračuna cenzusa kot pogoja za upravičenost do štipendije ter starostnega pogoja. Obenem prejemniki državne štipendije prejema dodatke tako za oddaljenost kraja bivanja od kraja študija kot tudi za uspeh, ki ga izkažejo v izobraževalnem procesu, kar v poslanskem klubu vsekakor podpiramo.

Prav tako pozdravljamo širitev kroga upravičencev do državnih štipendij z višanjem cenzusa, saj menimo, da živimo v času v družbi, kjer mora imeti možnost do izobraževanja vsaka posameznica in posameznik, ne glede na svoj socialni status. V tem pogledu je predlog zakona, ki je pred nami, vsekakor velik korak naprej.

V Liberalni demokraciji smo na splošni ravni zadovoljni s predlogom zakona o štipendiranju, ki ga je pripravilo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Vsekakor podpiramo cilje in novosti, ki jih zakon predvideva, obenem pa imamo tudi kar nekaj vprašanj oziroma predlogov, povezanih s predlogom zakona. Menimo namreč, da je v Predlogu zakona o štipendiranju še dovolj prostora za izboljšave, ki bodo v nadaljevanju postopka možne z amandmaji v zakonodajnem procesu.

V Poslanskem klubu LDS tako podpiramo koncept sprejemanja več štipendij kot tudi dejstvo, da je cenzus za pridobitev državne štipendije bistveno povečan, kar bo pomenilo povečanje števila prejemnikov državnih štipendij, vendar pri nas ostaja skrb za dijake in študente, ki ne bodo upravičeni do prejemanja državne štipendije, obenem pa ne bodo pridobili več kot eno štipendijo, hkrati pa je njihov socialni status minimalno nad zakonsko določenim cenzusom za prejemanje državnih štipendij. Zato predlagamo, da se tudi za ostale štipendije uvedejo dodatki, pri čemer naj se zakonodajno uredi tako, da je mogoče dodatke prejemati samo za eno štipendijo v primeru, da dijak oziroma študent prejme več štipendij. Ne glede na možnost prejemanja več štipendij hkrati, kar v poslanskem klubu podpiramo, moramo poudariti, da je temelj zakona, ki ga obravnavamo, prav državna štipendija. Ta je namreč tisti instrument, ki mora

vsakomur, ki želi študirati, to tudi omogočiti, ne glede na njegove socialne okoliščine.

V Poslanskem klubu LDS menimo, da je pravica do izobrazbe v naši družbi temeljna pravica, ki jo mora imeti možnost konzumirati vsakdo, naloga države pa je, da mu to omogoči. Državna štipendija je tisti mehanizem, ki vsakomur omogoča realizacijo njenih ali njegovih potencialov z odpiranjem dostopa do izobrazbe, ki je v današnjih časih eden temeljnih predpogojev za samo realizacijo posameznika in posameznice. Obenem se nam postavlja vprašanje, na katerega pričakujem odgovor tudi tekome današnje razprave, in sicer vprašanja ukinjanja državnih štipendij za dijake, mlajše od 18 let. V Poslanskem klubu LDS se zavedamo dejstva, da je prejemanje teh sredstev za mladoletne urejeno drugače, preko zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, a kljub temu menimo, da mora predlagatelj ustrezno odgovoriti na opozorila, da se z ukinitvijo državnih štipendij za mladoletne šolajoče osebe povečuje odvisnost dijakov od družine in da je tovrstna odločitev, kadar v družini vladajo slabi odnosi, lahko zelo problematična.

Ko govorimo o omejitvi maksimalnega možnega skupnega zneska štipendij pri 400 evrih, pri katerem se začne zmanjševati delež državne štipendije, se nam v Poslanskem klubu LDS porajajo določeni pomisleki. Prvi je ta, ali je tovrstna omejitev smiselna. Glede na to, da je ocena minimalnih življenjskih stroškov 562 evrov mesečno, se nam poraja vprašanje, od kje razkorak v teh dveh vrednostih. Res je sicer, da so starši dolžni skrbeti za svojega otroka do njegovega 26. leta starosti, če se ti šolajo, vendar lahko posebej v današnjih časih predvidimo situacije, ko starši tega, na žalost, enostavno niso zmožni. Pri plačevanju in usklajevanju štipendij ter obveznosti štipendistov je treba upoštevati tudi problem enostarševskih družin, katerih število narašča iz leta v leto, in možnost, da eden oziroma edini starš zgubi zaposlitev.

Prav tako nas v Poslanskem klubu LDS zanima, kateri del štipendije oziroma kateri del dodatka k štipendiji je tisti, ki se zmanjšuje na podlagi te zgornje omejitve. Sprašujemo se, ali je smiselno tovrstno zmanjševanje pri delu, ki je vezano na stimuliranje uspešnosti štipendiranca, saj je to ravno tisti instrument, s katerim želimo promovirati odličnost pri udeležencih izobraževalnih programov. Ob tem smo v LDS prepričani, da je dodatek za uspeh dober način spodbujanja odličnosti pri dijakih in študentih. Poraja pa se nam vprašanje, ali je nagrada za uspeh dovolj visoka, predvsem pri študentskih štipendijah, in ali je mogoče uvesti še kakšen bolj objektivni kriterij za oceno uspešnosti študenta. Namreč, težavnosti študijskih programov fakultete se med sabo razlikujejo, kar pomeni, da enaka nominalna ocena še ne pomeni enake zahtevnosti oziroma nivoja znanja in posledično enake uspešnosti, kar velja za vse nivoje izobraževanja. Zato predlagamo, da ministrstvo prouči možnost uvedbe dodatnih kriterijev za ocenjevanje uspešnosti dijakov in študentov in jih smiselno vključi v obstoječi predlog. Obenem predlagamo, da se poviša nominalna vrednost dodatka za uspeh za študente in da se dodatek za uspešnost uvede tudi za ostale štipendije.

Posebno pozornost si v predlogu zakona, ki je pred nami, zaslužijo tudi Zoisove štipendije, ki predstavljajo finančno spodbudo in pomoč nadarjenim učencem in dijakom. Ministrstvu predlagamo, da dodatno pojasni dosedanje sheme Zoisovih štipendij ter poda analizo dinamike izgubljanja in pridobivanja Zoisovih štipendij na fakultetah, zato da se pridobi jasen vpogled v stanje na tem področju. V LDS menimo, da pogoji za ohranjanje Zoisovih štipendij kljub enotni nominalni opredelitvi niso enaki za vse študente zaradi bistvenih razlik v težavnosti programov in smeri posameznih študijskih programov. Tu se postavlja vprašanje, ali na tistih fakultetah, kjer je visok prag vpisa in omejitev vpisa ter zahtevnost visokega števila točk, ali je tam zahtevnost za ohranjanje števila Zoisovih štipendij enaka kot v primerjavi, recimo, z drugimi programi. Kajti, ko primerjamo številke, vidimo, da se na prehodu iz srednje šole v podiplomski študij prikažejo številke, ki govorijo o upadu števila teh štipendistov. Menimo, da je treba dodatno vložiti zahtevo za kumulativnost pogojev za pridobitev Zoisove štipendije. Vsekakor razumemo, da je eden od kriterijev za pridobitev štipendije za nadarjenost pridnost v učnem procesu, vendar poudarjamo, da bi pomemben kriterij morala biti tudi dodana vrednost. Sprašujemo se, ali naš izobraževalni sistem poleg storilnosti kot vrednoto jemlje tudi inovativnost in ali so udeležencem izobraževalnega procesa dani ustrezni in zadostni pogoji za to inovativnost in ustvarjanje dodane vrednosti. Seveda to pomeni medresorsko usklajevanje pristojnega ministrstva tudi z drugimi ministrstvi.

Torej, vse to so vprašanja, na katera v Poslanskem klubu LDS pričakujemo odgovore, kajti če je odličnost posameznic in posameznikov merjena zgolj z njihovo zmožnostjo reproduciranja znanja in ne tudi s sposobnostjo produciranja česa novega, menimo, da je ta zakon priložnost, da začnemo ta trend obračati v drugo smer.

V Sloveniji je ob ustvarjanju pogojev za možnost študija ne glede na socialni status posameznika treba posebno skrb nameniti tudi najboljšim slovenskim študentom. Zato ministrstvu predlagamo, da prouči možnost štipendiranja najboljših slovenskih študentov in jim omogoči, da nadaljujejo študij na drugi oziroma tretji stopnji na najboljših svetovnih univerzah. Predlog izhaja iz prepričanja, da skozi sito Zoisovih štipendij padejo uspešni posamezniki, obenem pa obstoječa Zoisova štipendija ne omogoča nadaljnega šolanja na najboljših svetovnih univerzah. Predlagamo torej kombinacijo štipendije za mednarodno uspešnost in štipendije za nadarjenost. Mehanizem naj bi temeljil na recipročnosti in zavezi štipendiranca, da se le-ta vrne na delovno mesto v Slovenijo. Poleg kriterija uspešnosti naj se s sodelovanjem z gospodarstvom in raziskovalnimi ustanovami opredeli tudi prednostna področja, za katera bi se te štipendije podeljevale.

V Poslanskem klubu LDS vsekakor razumemo, da je predlagatelj pri pripravi zakonodaje moral upoštevati realno dejstvo, da vreča, iz katere zajema, žal ni brez dna. V Poslanskem klubu LDS smo prepričani, da so mladi priložnost in ne cokla slovenskega razvoja, in

predlagamo, da predlagatelj v zakon vključi več mehanizmov za stimuliranje dosežkov odličnosti, ki jih med našimi študentkami in študenti ne manjka. Če si pogledamo samo primer iz novembra 2008, ko se je ekipa študentov Univerze v Ljubljani udeležila tekmovanja iGEM na univerzi MIT v Cambridgeu, ZDA, na kateri sodelujejo ekipe najboljših svetovnih univerz. Rezultati projekta, s katerim so slovenski študentje na tem tekmovanju osvojili zlato medaljo, imajo potencialno zelo veliko uporabnost, zato so skupaj z mentorji vložili dve patentni prijavi. Leta 2010 je ekipa študentov iz Slovenije ponovno osvojila veliko nagrado na tem tekmovanju s področja sintezne biologije. In tu se nam v Poslanskem klubu LDS poraja vprašanje, ali predlog zakona v resnici sledi vsem potencialom znanja in inovativnosti, ki ga ima slovenski izobraževalni prostor. Menimo, da je še kar nekaj prostora za dopolnitev.

V Poslanskem klubu LDS bomo podprli sklep, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, od predlagatelja pa v nadaljevanju zakonodajnega postopka pričakujemo nekatere korekcije, ki so po našem mnenju potrebne. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Andrej Magajna bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

ANDREJ MAGAJNA: Spoštovani gospod podpredsednik, predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev bomo podprli zakon v tem prvem branju in menimo, da je primeren tudi za nadaljnjo obravnavo. Seveda pa je nekaj dilem, ki jih bom tudi izpostavil. Cilj zakona je ustvariti bolj celovit, pregleden in enoten sistem štipendiranja. Ključne rešitve. Državna štipendija je namenjena vsem državljanom Republike Slovenije s statusom dijaka oziroma študenta po 18. letu, torej tisti, ki niso več upravičeni do otroškega dodatka in ne bodo presegali določenega dohodkovnega cenzusa. Podpiramo tudi predlog, ki se nanaša na natančnejšo opredelitev pogojev mirovanja. Glede dodatka k štipendiji predlog zakona ne določa več dodatka na dohodek. Uvedejo pa se različni osnovni nivoji državnih štipendij, glede na vstopni cenzus kandidata. Dodatek za uspeh za prvi letnik se ukine in pripada le višjim letnikom, za zaključni letnik pa bo dodeljen ob predložitvi zaključnega spričevala oziroma dokazila o doseženi višji ravni izobrazbe. Dodatek za oddaljenost je urejen v razponu, in sicer tako, da bo kril stroške tudi tistim, ki so zelo oddaljeni od kraja izobraževanja, s posebnim dodatkom za kritje stroškov v zvezi z bivanjem, ter se bo kombiniral za tiste študente in polnoletne dijake, ki ne bivajo doma. O dodatku za posebne potrebe malo kasneje. Po predlogu novega zakona se bodo štipendije dodeljevale zgolj za dodiplomski študij in ne več za podiplomski študij. Tudi o tem bi se dalo kakšno besedo spregovoriti. V okviru novega zakona o štipendiranju se področje odpisa, odloga in obročnega vračanja usklajuje s predpisi, ki urejajo javne finance. Glede postopka podeljevanja štipendij se predvideva dolgo napovedana

elektronska vloga v pravem pomenu besede, vendar kot bomo naprej brali, tudi to je še stvar časa, seveda pod pogojem, da bo vzpostavljena centralna baza podatkov s področja šolstva, na primer podatki o vpisu, statusu, ocenah, izobraževalnem programu, trajanju. Dokler pa to ne bo urejeno, bodo vlagatelji dokumentacije še vedno morali predložiti ustrezna potrdila. Uredil naj bi se tudi vir financiranja štipendij, v predlagani zakonodaji se obstoječim virom doda še koncesijski vir za vse vrste štipendij in ne le za kadrovske, kot je urejeno sedaj. Novost predstavlja tudi možnost medsebojne izbire med delodajalcem in štipendistom. Če kdorkoli izmed njiju po enem letu šolanja in po obvezno opravljeni enomesečni praksi pri delodajalcu ugotovi, da želi izstopiti iz štipendijskega razmerja, to lahko stori brez finančnih posledic. In še bi lahko našteval, kot bodo verjetno tudi ostali kolegi. Dilema, o kateri smo veliko razpravljali, je bila, ali dijaki prejemajo denar direktno do 18. leta ali njihovi starši, vsi moramo odgovorno ravnati z denarjem, ki ga prejemo v takšni ali drugačni obliki, vendar odgovor je po mojem v strukturi odgovornosti. Starši do 18. leta imajo posebno vlogo v družinskem proračunu in morda je ta rešitev, ki jo ponuja zakonodajalec, kar ustreza.

Glede obravnave oseb s posebnimi potrebami, pa bi morda veljalo temu poglavju nameniti še posebno pozornost, ne samo, da je dodatek za posebne potrebe, ki se ohranja, gre za vprašanje drugih kriterijev, kumulativnosti, čas, vrsta štipendij, zato bi veljalo razmisliti v tej smeri, da se osebam s posebnimi potrebami le uredi nek poseben status tudi v pogojih šolanja, da niso podvrženi vsem ostalim pogojem kot drugi študentje.

Glede elektronskih vlog in centralne baze podatkov, to pa že kar dolgo poslušamo, in bi želel, da ministrstvo odgovori, kaj so problemi – finančni, organizacijski, informacijsko-komunikacijska tehnologija obstaja, tudi programske aplikacije poznamo, izvedbena plat pa se umika, in bi res želel, da bi dobili malo več podatkov, saj to bo ena od osnov za uspešno presojanje in dodeljevanje, torej enotna baza podatkov. Več pa kasneje v razpravi.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod László Göncz bo predstavil stališče Poslanske skupine narodnosti.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana gospa državna sekretarka, kolege in kolegi!

Ocenjujemo, da je osnovni cilj predlaganega zakona o štipendiranju pravilen, kajti napoveduje nadgradnjo zdaj veljavnega zakona, tako da bo lahko stanje v bodoče na tem področju boljše, štipendijska politika pa bolj celovito, pregledno in enotno urejena. Ko smo primerjali predlog zakona z rešitvami, ki veljajo v nekaterih razvitejših evropskih državah, smo lahko ugotovili, da je večina zakonskih določb pravilno zastavljena, kar velja tako za vsebinska vprašanja, kakor tudi za določbe zakona, ki se nanašajo na organizacijske in sistemske zadeve. Prepričan sem, da bo v procesu

sprejemanja zakona besedilo še izboljšano, nadgrajeno, čeprav že zdaj vidimo v njem kar nekaj pozitivnih poudarkov. Z vidika avtohtonih narodnih skupnosti je situacija v zvezi s predlaganim besedilom nekoliko bolj kompleksna in tudi zapletena, vendar upam, da bodo pristojno ministrstvo, poslanci in poslanke prisluhnili našim opozorilom, ki so usmerjena k doslednemu reševanju te problematike tudi na tem področju. Naj poudarim, da izhajamo iz dveh dejstev.

Najprej želim ponoviti enega od pglavitnih ciljev, ki ste ga zapisali v besedilu tega zakona, da naj bi predlagani zakon dejansko celovito reševal področje štipendiranja. Če je temu tako, je treba poudariti, da to terja od vseh pristojnih, da se od sedanje ravni bolje uredi tudi področje, ki je pomembno z vidika avtohtonih narodnih skupnosti.

In drugič, Slovenija je v svojih pravnih dokumentih, vključno z ustavo od leta 1974 in še posebej v osamosvojitvenih dokumentih je prioriteto opredelila pomen usposabljanja kadrov in kadrovske politike z vidika ohranjanja in razvoja avtohtonih narodnih skupnosti. V formalnem smislu torej vse lepo in prav, vendar s praktičnega vidika je treba ugotoviti, da je bilo na tem področju narejeno zelo malo. Ne bi želel, da smo napačno razumljeni, kot se je to do določene mere zgodilo tudi po prvem neformalnem dogovarjanju z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve. Nikakor ne želimo, da se diskriminatorno do drugih prebivalcev Republike Slovenije pripadnikom avtohtonih narodnih skupnosti dodeljujejo po nekih neupravičenih protekcionističnih kriterijih na narodnostni osnovi. Pričakujemo pa, da se v kontekstu celovitosti reševanja štipendijske politike končno uredi vsaj osnova oblikovanja kadrovske politike narodnih skupnosti. Smatram, da je določen nastavek za to omogočen s predlaganim 9. členom predloga zakona, ki med drugim določa, da se štipendija lahko dodeli tudi državljanom Republike Slovenije, pripadnikom avtohtone italijanske in madžarske narodnosti. Toda hkrati ugotavljamo, da to nikakor ne zadošča za ureditev vprašanja, o katerem govorim. Celo če bi ostalo pri predlaganem besedilu, bi to lahko izzvenelo tudi pejorativno z zornega kota avtohtonih narodnih skupnosti v smislu, da če se v omenjenem členu posebej ne zapiše besedna zveza, v narekovaju, "pripadniki avtohtone narodne skupnosti", jim štipendije kot državljanom Republike Slovenije sploh ne pripadajo. Trdno upam, da gre zgolj za nerodno formulacijo besedila in da se z njuno omembo pravzaprav želi zagotoviti izhodišče za reševanje kadrovske problematike avtohtoni narodni skupnosti. Določene minimalne spodbude so sicer možne tudi v okviru delovanja samoupravne narodne skupnosti, vendar je bistveno, da v tem zakonu omogočimo pravni okvir, ki pri najvažnejših in deficitarnih strokovnih potrebah narodni skupnosti omogoča dodelitev štipendije v skladu s kriteriji, ki jih skupaj določita pristojna državna ustanova in legitimna organizacija narodne skupnosti. Če že med vrstami štipendij ni navedena tovrstna oblika oziroma možnost, predlagamo, da alinejo besedila v omenjenem 9. členu, ki omenja tudi narodne skupnosti, primerno nadgradimo. V nasprotnem primeru ni mogoče zadostiti ustavni določbi, ki govori o zagotavljanju

kadrov narodne skupnosti v kontekstu ohranjanja njihove identitete in maternega jezika. Pomembno je pojasniti, da pri tem ne gre za zagotavljanje nekega večjega denarnega zneska v ta namen. Sistemsko reševanje tega vprašanja terja dobesedno zgolj pravnoformalni okvir za nekaj štipendij na letni ravni, kar bi se morda lahko urejalo v okviru tako imenovanih deficitarnih štipendij ali pa na kakšen drug način. Smiselno bi potreba narodni skupnosti oziroma reševanje njune kadrovske problematike bi po naši oceni zadostila pogojem oziroma določbam, ki so opredeljene v 33. in 34. členu predlaganega zakonskega besedila. Konkretna pravila igre pridobivanja štipendije bi se lahko določila v pravilnikih sklada in v sodelovanju s pristojnimi narodnostnimi ustanovami ter posredno oziroma po potrebi tudi v nastajajočem splošnem zakonu o narodni skupnosti. V preteklih mesecih smo z ministrstvom v zvezi s tem zakonom že izpostavili kontakt, sedaj pa predlagamo, da se ta dialog v prid reševanja omenjene problematike nadaljuje in do drugega branja se najde rešitev, ki lahko omenjeno problematiko tudi premosti. Na koncu naj omenim, da kriterije pridobivanja Zoisove štipendije ocenjujemo za pozitiven korak, da pri izračunu povprečne ocene kandidatov oziroma vlagateljev, ki živijo na narodnostno mešanem območju in imajo v okviru izobraževanja poleg predmeta slovenščine tudi predmet madžarščine oziroma italijanščine, se upošteva tista ocena omenjenih predmetov, ki je boljša oziroma ugodnejša.

Naj zaključim, v prvem branju bova zakon podprla v trdnem upanju, da bo s strani pristojnih pripravljeno tudi za reševanje kadrovske problematike narodni skupnosti. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Matevž Frangež bo predstavil stališče poslanske skupine socialnih demokratov.

MATEVŽ FRANGEŽ: Hvala za besedo, spoštovani in spoštovani.

V tej družbi, v kateri se zdi, da nam manjka soglasij, obstaja eno soglasje, ki je izjemnega pomena. Vsi se strinjamo, da je samo družba znanja tista, ki lahko slovenski skupnosti, slovenski ekonomiji in slovenski državi zagotovi višjo dodano vrednost, s tem pa tudi višjo blaginjo za vse naše ljudi. Družba znanja pa je seveda odvisna od dostopnosti tega znanja. Socialni demokrati smo bili vedno zavezniki tega, da je znanje javna dobrina, in da mora država s svojimi vzvodi zagotavljati enake možnosti vseh, da do tega znanja dostopajo. Znanje, ustvarjalnost in inovativnost Slovenija potrebuje za razvoj novih produktov, novih storitev, za visoko dodano vrednost, za sposobnost, da tekmuje na globalnem svetu, v tej vedno bolj zaostreni globalni bitki. Soočamo se s problemom, da mora danes študent delati, da lahko študira. Do tega je pripeljala neustrezna štipendijska politika zadnjih dvajsetih let, ki je očitno tudi načrtno med študenti spodbujala kulturo dela, namesto tega da smo in so mnogi študirali. Naša vlada je odločena, da to spremeni. S spremembami zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev lani in z novelo zakona o štipendiranju letos zagotavljamo 20 tisoč štipendij več. Predvsem skozi to, da radikalno

znižujemo cenzus s 380 evrov neto na družinskega člana na 630 evrov neto na družinskega člana, kar je daleč največje povečanje v zgodovini Slovenije. To so odločni koraki te koalicije in te vlade, da izenačimo možnosti in da vsem, ki to želijo, zagotovimo možnost študija. Ne nazadnje je eden od vzgibov za tako odločno soočanje s tem problemom tudi pereča brezposelnost med mladimi. Danes smo že družba, ki ob svojem robu goji vrsto izobraženih, usposobljenih ljudi, ki na trgu dela ne dobijo svojih priložnosti. Ta zakon je tudi odgovor na zahteve študentskih organizacij, mladinskih združenj, ki so takrat, ko smo se ukvarjali z drugimi vidiki urejanja položaja mladih, zahtevali, da predhodno rešimo tudi vprašanje štipendiranja. To smo urejali tako z lanskimi spremembami zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev kot tudi s tokratnimi spremembami zakona o štipendiranju. Štipendiranje je torej mehanizem te skupnosti in te države, da vsakomur, ki ima to ambicijo, omogoči študij. Z ustrezno štipendijsko politiko bomo lahko odgovorili na dva izziva, ki sta po mnenju Socialnih demokratov za nadaljnji razvoj družbe izjemnega pomena. Čim prej aktivirati človeške vire s pomočjo štipendiranja tako, da se zagotovi več znanja, več kvalifikacij, več veščin, več inovativnosti za razvoj novih produktov in storitev, za večjo konkurenčnost gospodarstva in sistematična spodbuda vpisov v izobraževalne programe, ki pospešujejo gospodarski razvoj, izboljšujejo zaposljivost in obetajo višjo dodano vrednost. Zato v tej družbi potrebujemo več štipendij.

Ključne pridobitve novega zakona o štipendiranju, ki jih želimo izpostaviti Socialni demokrati, so državne štipendije, katerih namen je predvsem zagotavljanje dostopnosti in enakih možnosti do izobraževanja za dijake in študente iz socialno šibkejših okolij, tako da bodo te bolj dosegljive, saj se bodo zanje lahko potegovali vsi polnoletni dijaki in študenti iz družin, z dvigom cenzusa, tako da bo za vstop v štipendiranje zadoščal mesečni dohodek na družinskega člana v višini 64 % neto povprečne plače oziroma 630 evrov neto.

Druga pomembna novost se nanaša na uvedbo štipendij za deficitarne poklice. Socialni demokrati upamo, da bo ta institut štipendiranja v praksi zaživel in tako dijake in študente dejansko spodbudil k vpisu v deficitarne programe. To bo v praksi omogočilo, da bodo ti posamezniki bolj konkurenčni na trgu dela oziroma bodo tudi lažje dobili zaposlitev. Ena od ključnih novosti, ki jih vpeljuje novi zakon o štipendiranju, je tudi možnost hkratnega prejemanja več vrst štipendij. Študenti in dijaki bodo tako lahko prejeli več štipendij hkrati, v skupni višini do 400 evrov mesečno. Ta določba v sistem štipendiranja vnaša potrebno fleksibilnost, ki lahko koristi vsem deležnikom zakona, predvsem pa seveda mladim.

Socialni demokrati pozdravljamo tudi zakonsko določbo, ki bo mlade spodbujala k čim prejšnjemu dokončanju izobraževanja, tako da bodo tudi v primeru predčasne diplome, pred potekom 12-mesečnega absolventskega staža, prejeli tiste štipendije, ki bi jih prejeli sicer, če s svojo diplomom ne bi pohiteli. Pri tem poudarjamo, da smo v zvezi s preoblikovanjem dijaških štipendij v otroški dodatek

pravzaprav zadržani. Razumemo pravne zadržke v zvezi s tem in napovedujemo, da se bomo v nadaljnji parlamentarni proceduri potrudili in prizadevali za to, da ta sredstva ostanejo tudi kot spodbuda za večjo samostojnost mladih. Pri tem ne napovedujemo ostre politike ampak politiko, ki se bo natančneje pozanimala o razlogih za to, da je rešitev v predlaganem zakonu takšna, kot je, da bi vendarle spodbujali samostojnost mladih od dopolnjenega petnajstega leta naprej, ko ti državljanke in državljani ne nazadnje pridobijo tudi omejeno poslovno sposobnost, v vsakem primeru pa si prizadevali za to, da bo to vprašanje nedvomno razčiščeno v interesu mladih kot tudi njihovih staršev. Še enkrat poudarjamo, da je štipendijska politika vzvod in mehanizem za enake možnosti.

Zato da vsem državljanom in državljanom, vsem, ki želijo študirati, vsem, ki želijo svoje konkurenčne sposobnosti na trgu dela krepiti s svojim znanjem in inovativnostjo, zagotovimo dostop do študija, bomo socialni demokrati danes in v nadaljnji proceduri zakon o štipendiranju podprli.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospa Alenka Jeraj bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo. Lep pozdrav!

V Poslanski skupini SDS ocenjujemo, da nov zakon ni potreben in da je njegova uveljavitev za sistem celo škodljiva. Vlada namreč pošilja v obravnavo povsem nov zakon o štipendiranju, s katerim želi urediti celovito to področje. Nov štipendijski sistem, ki naj bi prinesel več štipendij, je tudi ena izmed obljub, ki so bile dane študentom ob tem, ko jim bo zakon o malem delu zmanjšal možnost študentskega dela. Vendar ta zakon teh obljub ne izpolnjuje, predvsem ne prispeva k celoviti in stabilni ureditvi štipendiranja, kar ugotavlja tudi Vlada sama, saj v svojem gradivu jasno zapiše, da namerava v naslednjih dveh letih v celoti prenoviti Zoisov sistem štipendiranja in korenito spremeniti kadrovske štipendiranje. Ob tem celo predstavi smernice, po katerih naj bi prenova potekala, zato se sprašujemo, zakaj potem danes obravnavamo ta zakon, če bomo čez dve leti sistem spreminjali in celovito urejali. Očitno celo sami dvomijo v rešitve in v kakovost teh rešitev, ki jih z zakonom ponujajo, ali pa le-te ne držijo in so samo ta hip primerne, ker smo ravno pred referendumom o zakonu o malem delu, in to lepo paše v predreferendumsko kampanjo. V času, ki traja manj kot povprečni čas študija slovenskih študentov, bomo torej v Sloveniji zamenjali tri sisteme štipendiranja. Tako bomo imeli štipendiste, ki bodo morali za pridobitev enakovrstnih štipendij izpolnjevati zelo različne pogoje, odvisno, v katerem sistemu so prvič vstopili v sistem, torej ob katerem zakonu.

Veljavni zakon, ki sedaj velja, je bil pomemben premik k celovitemu urejanju tega področja, do takrat, vemo, da zakona o štipendiranju sploh nismo imeli, pač pa smo to urejali v različnih zakonih, vendar so se v izvajanju v praksi pokazale tudi nekatere pomanjkljivosti. Nekaj jih je bilo že odpravljenih med drugim z novelo zakona v letu 2009, ki smo jo tudi v naši poslanski

skupini podprli. Z nekaj dodatnimi spremembami in dopolnitvami bi lahko naredili še korak naprej in bi lahko v okviru obstoječega sistema zagotovili več štipendij in z veljavnim zakonom.

Eno izmed področij, na katerega posebej opozarjajo dijaške organizacije, je ukinitve državnih štipendij za dijake do osemnajstega leta. Državna štipendija je po novem namenjena le dijakom po osemnajstem letu, mlajši pa bodo upravičeni do otroškega dodatka v skladu z Zakonom o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Da gre pri tem za poslabšanje položaja mladoletnih dijakov, je razvidno, če primerjamo pogoje in višino otroškega dodatka in štipendij. Ob enakih prejemkih na družinskega člana so že osnovne štipendije precej višje od otroških dodatkov, poleg tega pa običajno štipendist dobi še različne dodatke, kot je na primer dodatek za bivanje izven kraja stalnega bivališča. Ukinitve državnih štipendij za mladoletne dijake še posebej prizadene družine z najnižjimi dohodki. Te so bile doslej upravičene tako do otroških dodatkov kot tudi do državnih štipendij. Po novem bodo lahko dobili le še otroške dodatke. Kljub temu da se otroški dodatki povišujejo, hkrati pa se večja tudi njihova dostopnost, to ne bo nadomestilo izgube štipendij. Poleg tega ne vemo, kaj se bo zgodilo v nadaljevanju, kajti ministrstvo grozi s tem, da bo znižalo socialne prejemke, zamrznilo nekatere socialne prejemke in podobno, tako da tudi ni nujno, da bodo otroški dodatki naraščali oziroma se zviševali.

Vlada sama ugotavlja, da sistem Zoisovega štipendiranja nagraduje predvsem pridne, ne pa nadarjenih dijakov in študentov, kar je do neke mere celo res, vendar bi bilo lahko drugače, če bi šole pravočasno uvedle koncept vzgojno-izobraževalnega dela z nadarjenimi učenci in dijaki. Medtem ko se ta uspešno izvaja v osnovnih šolah, so srednje šole pri tem povsem zaspale. In ni prav, da cenovno nedelovanja državnih institucij plačujejo dijaki in študentje, ki bodo zaradi tega ostali brez štipendij. In če ugotovljamo, da sistem ne funkcionira v srednjih šolah, bi pričakovali od ministrstva takojšen sestanek z ministrom za šolstvo in ugotovitev, zakaj se te stvari ne izvajajo tako, kot so zapisane v zakonu. Če jih ne izvajajo v srednjih šolah, je treba vprašati ministra, kaj se tam dogaja, in stvari pospešiti, ne pa kaznovati dijakov, ki niso krivi, če v njihovi šoli stvari ne tečejo tako, kot bi morale.

Pogoji za pridobitev Zoisove štipendije se drastično zaostrejo. Po novem bo tako potrebno kumulativno izpolnjevanje več pogojev, se pravi, izkazana bo morala biti nadarjenost, doseženi bodo morali biti izjemni dosežki, poleg tega pa bodo morale biti dosežene še zelo visoke ocene. Ti pogoji so bistveno ostrejši kot v veljavnem zakonu, zato se upravičeno lahko pričakuje, da bo novih Zoisovih štipendistov v naslednjem šolskem letu manj. Do Zoisove štipendije pa sploh ne bodo mogli priti tisti, ki so se šolali na ustanovah, kjer koncepta nadarjenosti še niso uvedli, pa čeprav za to sami niso popolnoma nič krivi. Vstop v sistem bo torej po novem zelo otežen, kar je nepravilno, saj bodo tisti, ki so štipendijo prejeli še po starem zakonu, deležni precej milejših pogojev.

Kot enega izmed večjih pozitivnih učinkov predlagatelj navaja možnost pridobivanja več štipendij hkrati. Tako bo lahko nekdo naenkrat prejemal kadrovske, Zoisovo in državno štipendijo. Omejen bo le z najvišjim zneskom, ki znaša 400 evrov. To, za nekatere štipendiste sicer ugodno, rešitev pa je treba vzeti z zadržkom, saj ima na drugi strani precej negativnih posledic. Vsekakor bo zaradi te možnosti štipendij prejemale manj dijakov in študentov. Namesto da bi bilo čim več šolajočih vključenih v sistem in bi se štipendije lahko porazdelile, jih bodo lahko eni pridobili več, drugi pa bodo zaradi omejenih sredstev ostali brez štipendije. Ta rešitev je zelo krivična tudi do tistih, ki so dobili štipendijo v letošnjem šolskem letu ali prej, ko je sistem takšno kopičenje štipendij izrecno prepovedoval. Dijaki in študentje iz starega sistema bodo tako vsa leta izobraževanja na isti stopnji ostali oškodovani. Za razliko od nekoga, ki bo štipendijo pridobil po novem, nikoli ne bodo mogli prejemati več štipendij hkrati. Na ta način delamo velike razlike med dijaki in študenti. Delimo jih v tri kategorije, torej tiste, ki prejemajo štipendije po starem zakonu, tiste, ki jih bodo po tem novem zakonu, prejemale jih bodo lahko celo več, pa še tiste, ki so sedaj z zavoda za zaposlovanje, to je pa še en zakon pred prejšnjim, to je iz leta 2007. Če se to vam zdi v redu in da je to v duhu socialne demokracije, da bodo nekateri lahko imeli več štipendij, nekdo pa niti ene, vam povem, da to ni v takem duhu.

Poleg državnih, Zoisovih in nekaterih drugih štipendij, ki jih pozna že sedanji sistem, se uvajajo tudi določene nove vrste štipendij, kar naj bi bilo še posebej ugodno in dobro za dijake in študente. Že omenjena pridobitev štipendij za deficitarne poklice, ki bodo namenjene dijakom in študentom, ki se izobražujejo na deficitarnih področjih. Dobili jo bodo lahko tisti, ki so predhodno že zaprosili za kadrovske štipendije in le-te niso pridobili. Namen uvedbe takih štipendij je sicer dober, vendar je do dejanske realizacije v praksi še daleč. Katera sploh so deficitarna področja, torej prednostna področja, za katera se bodo dodeljevale štipendije, bo namreč opredeljevala politika štipendiranja, ki pa je neznanka in je ta trenutek nimamo, dokler pa te politike ne bo, najbrž ne bo tudi štipendij. Zato je obljuba o novih štipendijah zavajajoča. Pred seboj imamo zakon, izvedbeni akt, ki naj bi temeljil na dolgoročnem strateškem dokumentu, ki ga še ni. O tem ste mnogi govorili. Politika štipendiranja je bila slaba, ampak je sploh nimamo. Ko bomo imeli nek dokument, v katerem se bomo odločili, v katero smer bomo peljali sistem štipendiranja, potem lahko pripravimo dober zakon, ne pa, da najprej naredimo zakon in se šele potem o tem pogovarjamo.

Torej vrstni red je napačen, kar je še en argument, da z zakonom ne gre hiteti, ampak je treba najprej sprejeti odločitev, v katero smer bo šla štipendijska politika v Sloveniji in kakšen sistem sploh želimo.

Zakon predvideva tudi ustanavljanje novih inštitucij. Čeprav se deklarativno Vlada vedno zavzema za zmanjšanje birokratskega aparata, skoraj ni zakona, ki ne bi dal podlage za uvedbo novih inštitucij. Ustanovili smo cel kup agencij, da

nekateri tam spravljajo svoje kadre, s tem zakonom pa ustanovljamo novo fundacijo, preko katere naj bi se povezovale regionalne razvojne agencije in delodajalci ali združenja delodajalcev. Njihov namen naj bi bil razvoj kadrovskega štipendiranja. Že v sedanjem sistemu imamo cel kup inštitucij, ki dodeljujejo kadrovske štipendije, sklad za razvoj kadrov in štipendije, regijske razvojne agencije, ki še posebej skrbijo za kadrovske štipendije z vidika pospeševanja regijskega razvoja. Očitno to ni dovolj, sedaj bomo imeli še fundacije. Na kakšen način bo povezovanje potekalo in v čem je sploh resnični smisel ustanavljanja teh fundacij, ni jasno. Ustanavljanje novih organizacijskih oblik ob vseh že obstoječih dosedanjih pa ni smiselno in racionalno. Tukaj spet naletimo na problem, da v Sloveniji še vedno nimamo pokrajin in potem rešujemo z nekimi kvazi inštitucijami stvari, ki bi jih sicer opravljale pokrajine.

Kot podlago k predlogu zakona bi pričakovali tudi natančno analizo in oceno o pričakovanem številu štipendistov po posameznih vrstah štipendij. Glede na število štipendistov in višino posamezne štipendije bi tako dobili oceno finančnih posledicah, vendar se je Vlada odločila finančno oceno predstaviti z drugačnega zornega kota. Opredelila je, koliko sredstev je na voljo. Pri tem se seveda lahko vprašamo, kaj se bo zgodilo, če bo teh sredstev premalo. Po izkušnjah z vsakim rebalansom proračuna sredstva na vseh postavkah zmanjšujemo.

Zaradi sprememb po logiki dodeljevanja državnih štipendij in zaradi velikega obsega ter finančnih posledic, ki jih imajo te štipendije, bi bilo to področje treba še posebej natančno prikazati. Nujno bi bilo treba prikazati prenos sredstev v povezavi z zakonom o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Če državnih štipendij za mladoletne ne bo več, koliko bo prihranka na ta račun in koliko več sredstev za državne štipendije bo treba zagotoviti zaradi ugodnejšega cenzusa? Koliko manj sredstev bo potrebnih za Zoisove štipendije zaradi zaostrovanja pogojev? Podatke imamo, to bi lahko vse že preverili. Prav tako se pričakuje natančna ocena potrebnih sredstev za druge vrste štipendij. Morali bi tudi vedeti, koliko dijakov in študentov bo lahko pridobili več štipendij hkrati in kaj to pomeni v skupnem seštevku. Ob kratkoročnih finančnih učinkih bi bilo treba predstaviti tudi dolgoročne posledice zakona in njihov vpliv na finančno vzdržnost.

V naši poslanski skupini ocenjujemo spremembe v obstoječi štipendijski zakonodaji za nepotrebne. Zakon, ki velja, bi bilo treba dopolniti, popraviti v tistih delih, kjer morda ne ustreza glede na trenutno situacijo. Zato se strinjamo s tem, da bi bilo treba nekatere določbe, ki so se v praksi pokazale za neprimerne in pomanjkljive, dopolniti ali spremeniti, vendar to omogoča že sedanji zakon, ki trenutno še velja. Novi predlog zakona je nedomišljen in nerazumljiv poseg v sistem, ki bo imel velike posledice. Potrebnih bo več let, da se bo lahko sistem ponovno stabiliziral in zagotavljal vsem – tistim, ki štipendijo že prejemajo in tistim, ki jo šele bodo, – enake pogoje. Številne pripombe in medresorska neuskkljenost kažeta na to, da zakon tudi med zainteresirano javnostjo, med strokovnimi

inštitucijami in celo znotraj Vlade ni usklajen. Odprtih vprašanj in možnih rešitev, ki niso bile upoštevane, je veliko, zato se ob tem zastavlja vprašanje, zakaj Vlada sploh vztraja pri sprejetju tega zakona. Še posebej pa je to nerazumljivo ob napovedi, da bo že čez dve leti ponovno prenavljala sistem. Če bi bil ta predlog dober, potem potrebe po novem zakonu sploh ne bi bilo. V sedanjih situaciji bi bilo zato mnogo bolj racionalno dopolniti sedanji zakon, kjer je res nujno, nato pa se z razmislekom lotiti celovite preneve.

Mi imamo vtis, da 15 let liberalne in socialnodemokratske vlade sploh niste uspele pripraviti zakona o štipendiranju, pripravila ga je prejšnja v letu 2007, sedaj pa imate cel kup idej in smo dobili na mizo nov zakon. Kot sem že omenila, pa je lahko ta zakon samo predreferendumska kampanja za zakon o malem delu, da lahko vlada na soočenjih razlaga, da je v postopku že nov zakon, ki bo prinesel več štipendij. Štipendijski sistem mora biti podobno kot pokojninski, pa še kakšen, stabilen in se ne more spreminjati vsaki dve leti. Kako naj dijak ali študent ve, ali bo imel štipendijo, kako naj temu prilagodi študij, kako naj najame sobo, če se sistem kar naprej spreminja in imamo naenkrat več kategorij štipendistov?

V Poslanski skupini SDS smo proti zakonu o štipendiranju, kakršen je pred nami in ga je pripravila Vlada. Ocenjujemo, da je obstoječi sistem dober, s strani Vlade nismo dobili kakšnih hudih analiz ali argumentov, ki bi govorili nasprotno. Se pa strinjamo, da je morda potreben manjših korekcij. Vlada želi po treh letih z novim zakonom uvesti nove štipendiste, deli dijake in študente na tri kategorije štipendistov, kar je zelo nepošteno, nekateri vstopajo v sistem pod drugačnimi pogoji kot drugi, predvsem pa ne bomo imeli jasnega pregleda, povzročili bomo spet neko transparentnost in bomo imeli štipendiste po zakonu pred letom 2007, štipendiste iz leta 2007 in naprej in štipendiste iz leta 2011. Kot rečeno, v poslanski skupini temu nasprotujemo. Ker pa si želimo slišati tudi stališča zainteresiranih, bomo predlagali javno predstavitev mnenj o zakonu.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Vito Rožej bo predstavil stališče Poslanske skupine Zares.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo, predsedujoči. Lep pozdrav vsem ponovno!

Zakon o štipendiranju, ki je pred nami, je nadaljevanje že sprejetih zakonov s področja socialnovarstvenih prispevkov ob spremenjenih določbah uveljavljanja pravic iz javnih sredstev, pa zakona o malem delu ter pravzaprav nadaljevanje že sprejete novele zakona o štipendiranju iz leta 2009, ki je več tisoč študentom omogočila prejemanje štipendij, več tisoč kot doslej. Gre torej za hvalevredno situacijo, še posebej v luči krize, ki s svojimi ukrepi ne posega v položaj dijakov in študentov, ampak ga ohranja, če že ne izboljšuje. Zakon sledi več spremembam na celotnem družbenem področju in bo po naši oceni omogočil izplačevanje štipendij večjemu številu študentov. Najbolj izpostavljena sprememba, ki se uvaja, je podeljevanje državnih štipendij vsem po

dopolnjenem 18. letu in po nadaljevanju šolanja, ob tem da podeljevanje vseh ostalih oblik štipendiranja se še vedno omogoča vsem, ki še niso dopolnili 18 let. Ob tem je bilo tudi že nekaj pomislekov in hude krvi, ampak ob sistemu, kakršnega v Sloveniji poznamo, sistemu vzdrževanih članov, da starši svoje šoloobvezne otroke do 26. leta še lahko prijavljajo kot davčno olajšavo, da je sprememba stalnega bivališča pri najemnikih večinoma na črno praktično nemogoča in da je ekonomsko osamosvajanje pravzaprav sistemsko oteženo, je iluzorno pričakovati, da bo ta zakon o štipendiranju sledil kakršnokoli drugi logiki, kot vsa ostala zakonodaja. Določene prednosti takega gledanja na ekonomsko soodvisnost družine so, seveda pa v luči želje po hitrejšem osamosvajanju tak koncept, kot ga poznamo, ni dober. Vedno pa obstaja možnost, da se odloči vsak tudi od šoloobveznih otrok in se po 18. letu ali pa morda še celo prej odseli in se tudi v ekonomskem smislu tretira kot posameznik. So pa taki, kako bi rekel, heroji redki, ker zavetje primarne družine ponuja nekatere ugodnosti. Razmisleka vredno je, ampak v okviru celega koncepta, kako bi želeli te družinske člane tretirati. Sicer pa po podobni logiki, kot smo uredili dijaško prehrano in osnovnošolsko, tudi tukaj velja, da se gleda ekonomski položaj cele družine. Ali so odnosi v tej družini harmonični ali niso ali podpirajo svoje šolajoče člane ali ne, je pa izven dosega zakonodajalca. V celoti gledano se pogoji za pridobivanje nekaterih štipendij po ostalih povišanih socialnih transferih morda zaostčujejo, ampak v večji meri to na nominalne prejemke šolajoče mladine ne bo vplivalo. Če želimo korektno predstaviti zakonske določbe, je treba reči, da se otroški dodatki za mlade od 15. do 18. leta povečujejo. Treba je omeniti tudi vse subvencije, ki pripadajo posamezni družini s šolajočimi otroki, pa projekt integriranega javnega potniškega prometa, ki bi lahko uvedel znižanje stroškov in tudi kakšen proračunski prihranek. Štipendiranje se v Sloveniji zdaj izvaja po različnih oblikah. Nekatere oblike denarne pomoči so bile uvedene že v nekdanji državi, sistemsko se pa to področje od 70. let naprej ni urejalo. Takrat se je urejalo z družbenim dogovorom, samoupravnimi sporazumi, sredstva so se zbirala iz bruto dohodkov zaposlenih na posebnih računih po občinskih skladih za štipendiranje ter skupnem računu republiki, sredstva so bila namenjena ne samo štipendijam iz združenih sredstev in dopolnilnim kadrovskim štipendijam, ampak tudi nekaterim skladom za raziskovalce, Kraigherjeve štipendije, pa za nadarjene v Titovem skladu in tudi nadomestila za nižjo ceno prehrane učencev in študentov so se iz tega financirala. Toliko o tem, ali je čas, da se sistemsko to področje uredi ali ne, in recimo o ocenah o nepotrebnosti zakona in o tem, komu se denimo kolca po svinčenih sedemdesetih. Tak sistem, kot ga imamo zdaj, izvira iz tistih časov. Čas je, da se ga sistemsko drugače uredi. Zgolj s kozmetičnimi popravki dosedanje zakonodaje tega ne bi mogli narediti. Po osamosvojitvi smo štipendiranje urejali v več zakonih in podzakonskih aktih. V celoti se je obstoječi zakon o štipendiranju za vse oblike štipendij začel uporabljati leta 2007. Zakon ureja državne, Zoisove in kadrovske štipendije, pa štipendije za Slovence v zamejstvu in

po svetu ter štipendije za državljane držav, s katerim ima Slovenija sklenjene dvostranske ali večstranske sporazume glede izobraževanja oziroma na podlagi vzajemnosti. Ob tem so možni pomisleki, ali različne vrste štipendij sodijo v ta isti zakon ali bi mogoče veljalo določene kadrovske štipendije in tiste, ki promovirajo odličnost, raje prenesti na ministrstvo za šolstvo pa na ministrstvo za visoko šolstvo, ki bi v posameznih sektorskih politikah mogoče lahko bolj ciljno naravnano nadarjenejše in prodornejše stimulirala in štipendirala. Dejstvo pa je, da je sedanji sistem tak, da državna oziroma prej je bila to republiška štipendija, je ta, ki je edina predstavila tako imenovani socialni korektiv in ne moremo se otresti te dvojnosti štipendije, da je po eni strani socialna, po drugi stani pa bi si želeli, da bi bila čim bolj ciljno naravnana, kadrovska, da bi stimulirala sposobnejše in odličnejše, če tako rečemo. Pristojnost podeljevanja štipendij je trenutno podeljena javnemu skladu za razvoj kadrov in štipendije. Edina štipendija, ki je podvržena dvojnemu predpisom, pa je, kot je bilo že omenjeno, trenutno Zoisova štipendija, ker vsi prejemniki teh štipendij, do katerih so bili upravičeni po predpisih na zavodu za zaposlovanje, le-te prejema do izteka izobraževalnega programa na ravni, za katerega jim je bila pravica podeljena, od tod tudi seveda ocena, da bodo odslej nekatere štipendije podeljevane po enih, druge pa pač po drugih pravilih, ampak nek prehodni rok verjetno da je za pričakovati povsod in tudi v tem primeru. Ne glede na to, da je šlo v tej fazi za prvi sistemski korak na področju podeljevanja štipendij, pa so se v teh dveh letih glede na hitre družbene in gospodarske spremembe pokazale določene pomanjkljivosti. V širši razpravi, ki je bila tudi že s te govornice napovedana, upamo, da se bo dalo te pomanjkljivosti odpraviti. Čeprav prvi zakon, če tako rečem, o štipendiranju predstavlja začetni korak k vzpostavljanju enotnega sistema štipendiranja, se je v dveh letih in pol pokazalo, da ne ustreza intenzivnih spremembam na področju socialnih transferjev, pa tudi v izobraževanju in na trgu dela, tako da niti štipenditorjem niti štipendistom dosedanja zakonska ureditev ne odgovarja povsem. Največja težava po oceni Poslanske skupine Zares je bila ta, da se je po nekaj mesecih izvajanja iz obstoječega zakona o štipendiranju pokazalo, da je bilo dodeljenih nekaj manj štipendij, kot je bilo načrtovano. Leta 2009 sem v uvodu predstavitve mnenja poslanske skupine sem povedal, da je bilo takrat prejemnikov štipendij približno 6 tisoč več, in to predvsem v okviru enostarševskih družin. Takrat smo s spremembo omogočili tudi hitrejši in enostavnejši postopek odločanja predvsem v primerih, ko so se študentje odločili za študij v tujini. Vseh razlogov za sprejetje predlagatelj navaja precej. Tiste osnovne, ki se nam zdijo pomembni, bi želel izpostaviti, in to so: povečati število štipendistov, stimulirati tudi socialno šibkejša študentja in študij. Ob tem bi mogoče omenil, da so predvsem ti socialno šibkejši tisti, ki bodo po merilih in pravilih, ki jih zakon postavlja, tisti, ki bodo lahko, kot je bilo rečeno, kopicili štipendije. Če pač nekdo ne bo deležen višje državne štipendije, bo to najbrž zato, ker bo dohodkovni cenzus njegove družine tak, da ne bo

mogel uveljavljati vseh teh štipendij. Jaz to seveda smatram kot solidarnostno. S to ureditvijo ne želimo posegati v dosedanje prejemnike štipendij, pridobljene pravice bodo ostale še nekaj let. Obseg študentskega dela in s tem skrajšanje celotnega šolanja bi si želeli doseči tudi s povečanim štipendiranjem, tako se z vsebino zakona sledi poenotenju in večji transparentnosti in enostavnejši shemi socialnih transferjev. Prvotni sistem Zoisovih štipendij se želi preoblikovati, namesto nagrajevanja storilnosti bi želeli spodbuditi razvoj talentov, kar pomeni, da bodo morala izobraževalne institucije, kar je že bilo omenjeno kot manko, razviti programe za njihov razvoj. Z zakonom podpiramo tudi sistem delovanja enotnih regijskih štipendijskih shem, ki temelji na partnerstvu med regionalnimi nosilci razvoja in bo predstavljal neko podstat za razvoj regij in občin v Sloveniji. Preko nagrade za prispevek k trajnostnemu razvoju družbe želimo spodbuditi tudi soodgovornost za razvoj družbe, skladno z drugimi resornimi ministrstvi se bodo tako lažje aktivirali človeški viri s pomočjo štipendiranja, tako da se bodo predvsem gospodarstvu zagotovili ustrezno kvalificirani kadri za prenos novih znanj, tehnologij in v smeri pospešitve razvoja produktov in storitev. V plastičnem primeru je bilo, mislim, da v mnenju Poslanskega kluba LDS, pojasnjeno, da odličnosti v Sloveniji ne manjka v izobraževalnih procesih, bolj je problem vpetosti oziroma pridobiti te kadre v sistem proizvodnje pri nas, v praktični aplikaciji teoretičnih znanj.

Po oceni naše poslanske skupine je eden od pomembnejših ciljev tudi želja spodbuditi vpise na tiste vrste in področja izobraževanja, ki pospešujejo gospodarski razvoj in izboljšujejo zaposljivost mladih. Največ današnje razprave bo najbrž usmerjeno v dodeljevanje in uvajanje teh strožjih omejitev pri dodeljevanju Zoisovih štipendij, ki pa so trenutno naravnane v večjo storilnost, kot sem že rekel, ne pa v razvoj potenciala nadarjenosti. Zdajšnji zakon omogoča pridobitev Zoisove štipendije tudi vlagateljem na podlagi izjemnih športnih dosežkov, zaradi česar na drugi strani izpade iz postopka rangiranja nekaj dijakov in študentov, ki imajo dosežke na znanstvenem in umetniškem področju, kar je prvotni namen teh Zoisovih štipendij. Vlada in ministrstvo ob spremembah na tem področju, seveda tudi v sodelovanju z ministrstvom za šolstvo in za visoko šolstvo, omogoča nek razvoj programov, ki bi stimulirali razvoj nadarjenih. S predlogom zakona se pospešuje uvajanje koncepta vzgojno-izobraževalnega dela z nadarjenimi dijaki na sekundarni ravni, zaradi česar v zakonu ostaja kriterij identifikacije oziroma prepoznavanja nadarjenih. Res pa je, da se športni dosežki ne upoštevajo več. Zakon natančneje opisuje tudi vrsto tekmovanj in področja, na katerih je možno doseči ta priporočila, s čimer bo odpravljen velik del dosedanjih nejasnosti. Kot izhaja iz vladnega gradiva, bo večja pozornost namenjena tudi prepoznavanju dodane vrednosti pridobljenega znanja posameznika, zaradi česar so kriteriji za upravičenost do štipendije kumulativni. Zakon prinaša še nekaj sprememb, verjetno bodo tudi predmet današnje razprave, nekaj sem jih že omenil.

Zakon o štipendiranju bomo v Poslanski skupini Zares – nova politika podprli. Verjamemo, da gre za izboljšavo, ki sledi ostalim družbenim spremembam na področju izobraževanja, zaposlovanja, gospodarstva in drugim. Ne dvomimo pa, da bo širša javna razprava in tudi naslednje obravnave v Državnem zboru omogočile še kakšno izboljšavo in da bo zakon na koncu, upamo, sprejet s čim večjim soglasjem. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Gvido Kres bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

GVIDO KRES: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana sekretarka, spoštovane kolegice in kolegi!

Poslanci Slovenske ljudske stranke smo že ob lani sprejetih novih socialnih zakonih poudarjali nujnost sprejetja učinkovitejše štipendijske politike. Zahtevo po novem zakonu na področju štipendiranja smo večkrat izpostavili v prav vseh razpravah o predlogu zakona o malem delu. Ob takšnem posegu na trg dela, kot ste ga pripravili s tem zakonom, bi ta dva zakona morala nujno prihajati v paketu oziroma se spreminjati hkrati. Obravnavani zakon o štipendiranju prihaja vsaj leto dni prepozno, pa še zdaj se je težko znebiti občutka, da je njegovo vložitev v obravnavo spodbudila ravno predreferendumska kampanja. V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke smo prepričani, da nam ob takšnem paketnem pristopu na področju sprememb študentskega dela in ureditve štipendiranja, kot smo ga predlagali, čez nekaj tednov ne bi bilo treba na referendum. Nujnost sprejemanja novega zakona je jasno ugotovljena tudi pri analizi veljavnega zakona. Kljub spremembam zakona v šolskem oziroma študijskem letu 2009/ 2010 je bilo še vedno preveč zavrnjenih vlog zaradi nejasnosti v dosedanjem zakonu o štipendiranju tako glede določil upoštevanja družinskih članov, vrst dohodkov, pogojev za ohranitev mirovanja štipendijskega razmerja in tako naprej.

Močno se je tudi povečalo število pritožb glede na pretekle izkušnje, ko je imel Zavod za zaposlovanje še vlogo štipenditorja za dodeljevanje republiških štipendij. Eden izmed bistvenih razlogov za takšne težave je dejansko v nekaterih delih predvsem pomanjkljiva zakonodaja. V Slovenski ljudski stranki opozarjamo, da v državi prihaja do vse večjih socialnih razlik. Študentje ki živijo v krajih izven visokošolskih središč, se poleg oddaljenosti in s tem povezanimi stroški soočajo tudi s socialno mnogo šibkejšim položajem v družinah. Že zdaj se dogaja, da je zaradi slabega socialnega stanja v nekaterih družinah zelo oteženo oziroma celo onemogočeno, vzdrževanje družinskih članov med študijem. Na tem mestu v Poslanski skupni Slovenske ljudske stranke tako opozarjamo, da je najpomembnejši faktor za izenačevanje pogojev študija prav štipendijski dodatek za oddaljenost.

Naj poskusim pojasniti na sicer zelo splošnem a statistično podkrepjenem primeru. Za študenta, ki prihaja na primer s Koroške, iz Prekmurja, Kočevske, Bele krajine ali še katerega socialno šibkejšega okolja, lahko na podlagi

statistike domnevamo, da je njegov socialni položaj v družini v povprečju med najšibkejšimi v državi. Gre za veliko večje razlike, kot se trenutno izkazujejo glede na sestavo in višino podeljenih štipendij. Študent, ki študira v kraju bivanja, živi med trajanjem študija pri starših, medtem ko morajo študentje iz drugih krajev od doma, to pa za seboj potegne ogromno dodatnih stroškov. To so na primer stroški prevoza, kajti država mora spodbujati, da se študentje vračajo v domače okolje. Vračanje domov med študijem je zagotovo bistveno za poznejšo vrnitev izobraženega kadra v lokalno okolje. Potem so tukaj stroški bivanja. Sami veste, da študentskih domov še zdaleč ni dovolj za vse, cene najema stanovanja pa se tudi v krizi niso bistveno znižale. Tukaj so še vsi ostali stroški bivanja izven domačega okolja, zadnje čase se sicer pojavlja vse več očitkov o študentih, ki se vozijo z avtomobili, ki živijo na visoki nogi, ki si lahko privoščijo veliko več kot slovenski delavec. Bojim se, da se tukaj osredotočamo na napačne ljudi, na manjšino in posameznike, medtem ko velika večina študentov in njihov premoženjski status ostaja v ozadiju.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke pozdravljamo novost v zakonu, in sicer štipendije za deficitarne poklice. To je ena izmed tistih rešitev, ki bo pozitivno vplivala na zaposlitvene možnosti novih diplomantov. Želimo si, da bi na tem področju še bolj poglobljeno delali in temu namenili še več pozornosti. Država bi namreč morala na tem mestu aktivno sodelovati s podjetniškim sektorjem, iskati konkretne zaveze za bodoče zaposlovanje in hkrati spodbujati izobraževanje. Tu po mnenju Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke leži osnova za reševanje problematike zaposlovanja mladih. Štipendije za deficitarne poklice bi tako morale biti na prvem mestu, saj država na ta način spodbuja izobraževanje v sektorjih, kjer imamo kadrovske primanjkljaje. To mora biti prioriteta pri podeljevanju štipendij za deficitarne poklice, ne pa na podlagi določenih preostalih finančnih sredstev. Sredstva za te štipendije morajo biti jasno določena in opredeljena, država pa mora zagotoviti, da se vsa tudi ustrezno razdelijo. Tudi pri podeljevanju Zoisovih štipendij bi morali biti kriteriji pri deficitarnih poklicih prilagojeni le-tem, saj gre največkrat za bolj zahtevne izobraževalne programe, državi pa je v interesu, da je stopnja dokončanosti študija čim višja.

V noveli zakona o štipendiranju zaznavamo tudi zaostrovanje pogojev za dodelitev Zoisovih štipendij. Nesporno je, da se pogoji za pridobitev Zoisovih štipendij zaostrojujejo že najmanj zadnjih 15 let. Pristojno ministrstvo ugotavlja, da zadnje čase s Zoisovimi štipendijami ne nagradujemo nadarjenosti ampak pridnost. V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke bi si želeli, da se tej ugotovitvi prilagodijo tudi kriteriji, ne pa, da se zaostrojujejo splošni pogoji. Ali danes ne znamo poiskati nadarjenih šolarjev, dijakov? Ali za to nimamo ustreznih testov? V Slovenski ljudski stranki smo prepričani, da na tem področju obstajajo rešitve, ki bi zajele zeleno populacijo mladine in hkrati ne bi zmanjševale obsega tega štipendiranja. Predlog zakona na tem področju sicer predvideva Zoisove štipendije za športne dosežke, vendar v

priloženem pravilniku o dodeljevanju Zoisovih štipendij ni niti besedice o športnih dosežkih kot podlagi za pridobitev štipendije. Spoštovani, naj bo stališče Slovenske ljudske stranke popolnoma jasno: Zoisove štipendije za športnike naj ostanejo pod krovnim zakonom in pod pristojnostjo Ministrstva za delo. Ministrstvo za šolstvo in šport lahko kvečjemu določi kriterije za športno nadarjenost, ne more pa posegati v materijo, kdo bo štipendijo dobil. Pri tem ne gre zgolj za financiranje športnih aktivnosti, ampak tudi za višanje ravni izobrazbe naših bodočih vrhunskih športnikov. Finančno jim pomagamo zaradi tega, da opravljajo tako šolske kot športne obveznosti. Zato v Slovenski ljudski stranki sprememb na tem področju ne podpiramo. Želimo si tudi, da se več pozornosti pri štipendiranju nameni posameznikom, ki sodelujejo v kolektivnih športih, saj njihov trud in angažiranost nista nič manjša kot pri individualnih športnih aktivnostih.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke upamo, da bo ravno ta prva obravnava in aktualna razprava pripomogla k dodatnemu usklajevanju stališč tudi zunanjih deležnikov. Še kar nekaj vprašanj je ostalo odprtih v postopku usklajevanja predloga te novele zakona. Ostala so odprta načelna vprašanja, ki so po našem mnenju dokaj pomembna in vredna temeljite razprave, saj Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Študentska organizacija, Nacionalna koordinacija študentskih svetov univerz in Dijaška organizacija Slovenije niso uskladili stališč, in sicer: ukinitve državnih štipendij za mladoletne dijake, ukinitve državnih in Zoisovih štipendij za doktorski študij ter zaostritev vstopnih pogojev pri Zoisovih štipendijah.

Pomembna novost so tudi spremembe na področju štipendij za Slovence v zamejstvu in Slovence po svetu. Na tem mestu se moramo zavedati, da predvsem med mladimi Slovenci po svetu obstaja določena želja po iskanju življenjskih priložnosti v matični domovini. Niti predstavljati si ne moremo, kakšna spodbuda pri tej odločitvi je dodelitev štipendije. Zato se bomo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke temu delu v nadaljevanju obravnave še posebej posvetili.

Poslanci Slovenske ljudske stranke v novem zakonu podpiramo določanje novih vrst štipendij ter da se z vključitvijo udeležencev izobraževanja mlajših odraslih odpravlja ena od pomanjkljivosti veljavnega zakona. Zanimiva in vredna premisleka se nam zdi ureditev, da se omogoči prejemanje več vrst štipendij hkrati, vendar po kakšnem ključu in s kakšno motivacijo. Po predlogu novega zakona o štipendiranju se bodo štipendije podeljevale zgolj za dodiplomski študij in ne več za podiplomski študij. Z novo ureditvijo področja kadrovskega štipendiranja pa je namen predloga novele zakona zagotoviti še večje število štipendij in tudi poenostaviti pregled nad štipenditorji ter dejanskim številom podeljenih štipendij. Pri sprejemanju nove štipendijske zakonodaje tako za parlamentarni postopek ostajata odprti tudi naslednji dve vprašanji: Ali bodo otroški dodatki pokrili ukinitve štipendije za mladoletne dijake do 18 let in kaj se bo z njimi zgodilo v prehodnem obdobju do uveljavitve zakona? Kako bo na enake pogoje študija vplivala ukinitve državnih in Zoisovih

štipendij za doktorski študij ter zaostritev vstopnih pogojev pri Zoisovih štipendijah?

Vlada Republike Slovenije je namreč najprej temeljito prilagodila socialno zakonodajo in sedaj nastopa z novim zakonom o štipendiranju. Gre za vsebinsko zelo povezane sklope zakonov, ki se medsebojno dopolnjujejo, zato moramo biti zelo previdni, kaj se bo dogajalo v vmesnem času, da ne bo prihajalo do anomalij. Predvsem tu mislimo stroške dodatke, ki postajajo zelo pomembni, na nekaterih področjih pa celo edini socialni korektiv, zato bomo na njih v poslanski skupini še posebej pozorni.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke, kot že rečeno, ureditev štipendijske zakonodaje zahtevamo že od začetka mandata, zato podpiramo napore ministrstva pri pripravi štipendijske zakonodaje. Ob tem pa opozarjamo, da naj ne ponovijo napake iz preteklih zakonov, kjer zaradi neuskladitve s socialnimi partnerji ter neupoštevanja nekaterih konstruktivnih predlogov prihaja do splošnega nezadovoljstva v javnosti in do težav pri sprejemanju teh zakonov.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke se bomo zelo aktivno vključili v dopolnjevanje novega predloga zakona o štipendiranju, da bomo na koncu lahko sprejeli zakon, ki bo resnično prav vsem mladim omogočal enakomerno dostopnost do kar najširšega kroga izobraževalnih programov. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Franc Jurša bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev.

FRANC JURŠA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav državni sekretarki in kolegici! Spoštovane poslanke in poslanci!

Poslanci Demokratične stranke upokojencev ocenjujemo predlagane novosti v sistemu štipendijske politike večinoma kot pozitivne. Menimo, da je predlog zakona primeren za potrditev v prvi fazi obravnave. Seveda pa bo potrebnih še nekaj dopolnil, da bo sistem štipendij naravnani pravično v razmerju do posameznih skupin prosilcev, da bo bolj zasledoval enakovrednost glede ekonomskega statusa prejemnikov štipendij, da bo kvaliteten, da bo tako dosežen glavni cilj oziroma namen štipendiranja. To pa je po našem prepričanju omogočanje izobraževanja vsem tistim dijakom in študentom, ki si ga zaradi slabega ekonomskega statusa sicer ne bi mogli privoščiti, spodbujanje čimprejšnjega zaključka študija ter s tem zgodnejšega vstopa na trg dela, večjega povezovanja med gospodarstvom in izobraževalnimi institucijami, ki se naj rezultira v usposabljanju kadra, ki ga Slovenija potrebuje in ga bo možno tudi zaposliti. Namen štipendiranja v sekundarnem in terciarnem izobraževanju je motiviranje mladih za zavedno vključevanje v izobraževalni sistem, pridobitev visoke ravni znanja, izboljšanje zaposlenosti in v primeru študijskega izobraževanja tudi zaključevanje le- tega v doglednem časovnem obdobju. Na ta način je pomen štipendiranja usmerjen k doseganju družbenega in gospodarskega razvoja države, hkrati pa ima kot tak

tudi posebno vlogo pri osamosvajanju mladih, saj se mladi s pridobitvijo lastnih finančnih sredstev učijo kompetenc ekonomičnosti, odgovornosti in samostojnosti. V povezavi s slednjim je namen štipendiranja tudi zagotovitev finančnih sredstev, kar je zlasti za nekatere mlade, ki so zaradi ekonomske šibkosti že v mladosti odrinjeni na rob družbe, edina možnost dostopa do izobraževanja. Nekako v tem smislu se s predlogom novega zakona o štipendiranju skušajo doseči ti cilji.

Priprava novega zakona o štipendiranju temelji na dejstvu, da obstoječi zakon o štipendiranju dokaj pomanjkljivo ureja posamezne vrste štipendij, saj nekatere določbe obstoječega zakona o štipendiranju niso povsem jasne, nedvoumne in razumljive. Pravnosistemsko zakon o štipendiranju ne ureja štipendiranja celovito, in to vsebinsko in tudi procesno. Zdajšnja ureditev ne sledi čedalje večjemu porastu števila študentov ter padanju števila kadrovske štipendij, saj je opaziti, da so delodajalci čedalje manj zainteresirani za vlaganje v tovrstne človeške vire, prav tako pa je sistem podeljevanja državnih štipendij v neskladju z ekonomskimi razmerami v naši državi. Pomanjkljiva je ureditev štipendiranja državljanov Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije kot tudi državljanov tretjih držav, obstoječi zakon pa je tudi brez natančnejše ureditve pogojev, meril in postopka štipendiranja Slovencev v zamejstvu in po svetu. Prav gotovo pa sistem ne sledi aktualnim splošnim družbenim razmeram v našem prostoru.

Po naši oceni predlog nove ureditve štipendiranja šolajoče se populacije sledi aktualnim trendom prostora in časa, bolj dosledno bo skušal povezovati ponudbo in povpraševanje trga dela, približal se bo veljavni ureditvi študijskih programov, sledil pa bo tudi novi ureditvi na področju študentskega dela ter zakonodaji s področja uveljavljanja socialnih transferjev.

Tako je eden izmed ciljev tega zakona povečanje števila štipendistov in dvig višine štipendij. V skladu z Zakonom o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev je štipendija namenjena dijakom in študentom po dopolnjenem 18. letu starosti, kar je nekako mejnik, ko mladostnik začne samostojno življenjsko pot odraslega človeka, ko finančna neodvisnost igra zelo pomembno vlogo na poti osamosvajanja in družbeno odgovornega ravnanja. S tem namenom se tudi nekoliko višajo posamezne vrste štipendij, torej Zoisova, kadrovska in državna. Pri slednji vidimo, da se prag oziroma vstopni cenzus za upravičenost precej znižuje in se tako približuje ekonomskim možnostim slovenskega povprečja, saj se po novem upošteva namesto dosedanje vezanosti na minimalno plačo razmerje do neto povprečne plače. To pomeni, da se sedanji cenzus za pridobitev te štipendije dvigne s 380 evrov na 630 evrov povprečnega mesečnega dohodka na družinskega člana. Osnovni znesek državne štipendije se bo glede na dohodek na družinskega člana gibal od 70 do 190 evrov, skupaj z dodatki, to je za oddaljenost od kraja izobraževanja, za učni uspeh in za štipendiste s posebnimi potrebami, pa bo znesek te štipendije lahko dosegel 400 evrov.

Na področju kadrovske štipendije predlog zakona uvaja višji delež sofinanciranja – 50 % oziroma 70 % za kadrovske štipendije na področju naravoslovja, tehnike ali medicine, prav tako se uvajajo tudi štipendije za deficitarnost, namenjene dijakom oziroma študentom, ki se izobražujejo na programih, opredeljenih za deficitarne.

Bistvena novost zakona je tudi možnost kombiniranja več vrst štipendij. Štipendisti bodo lahko po novem zakonu hkrati prejeli več različnih štipendij, kar pozdravljamo. Ni pa rešitev najbolj posrečena in po naši oceni je s pravnega vidika tudi v nasprotju z načelom enakosti. V primeru, da bi seštevek štipendij z vsemi dodatki presegel znesek 400 evrov mesečno, se bo štipendistu, ki bo prejel poleg ostalih vrst štipendij tudi državno, le-ta sorazmerno znižala oziroma mu bo mirovala. Znesek 400 evrov se lahko preseže pri kombinaciji več vrst štipendij, izključno pa je to pri kombinaciji z državno štipendijo. Zniža se torej izključno državna štipendija, pri vseh ostalih kombinacijah štipendij pa ta omejitev ne velja. Omejitev kumulativnosti višine več vrst štipendij bi bila po eni strani smiselna, glede na to, da minimalna plača delavca znaša 570 evrov neto in da dijak oziroma študent prav tako lahko doseže ali celo preseže ta znesek, če se posluži študentskega dela.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev menimo, da takšna ureditev prejemanja več vrst štipendij postavlja upravičence do državnih štipendij v neenakovreden položaj z ostalimi štipendisti. Na to smo kot poslanska skupina že opozorili predlagatelja in predlagamo, da se ta naš pomislek ponovno preuči in najde primerna rešitev, ki bo izključila po naši oceni neenakovredno obravnavo štipendistov. Predlog za izboljšanje bi lahko šel v smeri omejitve višine zneska pri seštevku vseh vrst štipendij ali da se presežek seštevka štipendij nad višino 400 evrov šteje v osnovno za odmero dohodnine. Na ta način bi bili vsi štipendisti izenačeni oziroma enakovredni. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Miran Györek bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

MIRAN GYÖREK: Hvala, gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi!

Enotna ureditev štipendiranja v Sloveniji ter s tem vzpostavitev transparentnosti in ustreznega podpornega sistema bo kot pomemben vir informacij dostopen tako štipenditorjem kot štipendistom. Po predlogu zakona bo državna štipendija namenjena vsem državljanom Republike Slovenije s statusom dijaka oziroma študenta po 18. letu, pri katerih povprečni mesečni dohodek na družinskega člana v preteklem koledarskem letu pred vložitvijo vloge ne presega 64 % neto povprečne plače na družinskega člana v istem obdobju, kar trenutno predstavlja okvirno nekje okoli 600 in nekaj evrov. Osnovni znesek državne štipendije se bo glede na dohodek na družinskega člana gibal od 70 do 190 evrov, pri tem da bo mogoče ob državni štipendiji dobiti še dodatke. Na

področju kadrovske študentske štipendije predlog zakona uvaja višji delež sofinanciranja, 50 oziroma 70 % za kadrovske študentske štipendije na področju naravoslovja, tehnike ali medicine, določa znesek najnižje kadrovske študentske štipendije, predvidena je fleksibilnejša ureditev glede obveznosti študentov oziroma študentov in glede vračanja študentske štipendije. Predlog zakona kot novost uvaja tudi pojem poskusne dobe, enomesečno delovno prakso, ki tako študentu kot delodajalcu omogoča vzajemno seznanitev in prinaša možnost, da brez kakršnihkoli obveznosti prekineta študentsko razmerje. Bistvena novost zakona je tudi možnost kombiniranja več vrst študentske štipendije. Študenti bodo tako po novem zakonu hkrati prejeli več različnih študentske štipendije. V primeru, da bi seštevek študentske štipendije z vsemi dodatki presegel znesek 400 evrov mesečno, pa se bo študentu državna študentska štipendija sorazmerno znižala oziroma mu bo mirovala. Po novem bodo vsi študenti, čeprav študentske štipendije dodeljujejo iz lastnih sredstev, zavezani k letnemu poročanju, s čimer bo vzpostavljen celosten pregled na področju študentske štipendiranja v državi.

Obstoječi zakon o študentskem štipendiranju ureja namreč zgolj področje tistih vrst študentske štipendije, ki jim država posredno ali neposredno omogoča vire financiranja. Zakon predvideva tudi elektronsko oddajanje vlog, ukinja rok oddaje vloge za nadaljnje prejemanje državne študentske štipendije, tako da bo v primeru, ko študent ne bo vložil vloge za nadaljnje prejemanje študentske štipendije, študentsko razmerje mirovalo, dokler ne bo vložil nove vloge, študentsko pa bo prejel od prvega dne naslednjega meseca po vložitvi vloge. Za vse vrste študentske štipendije bodo glavni viri financiranja predstavljali proračun Republike Slovenije in namenska sredstva v skladu za razvoj kadrovske študentske štipendije in še kakšna sredstva. Zakon o študentskem štipendiranju iz leta 2007 oziroma 2008 je sicer že poskusil regulirati in vzpostaviti enoten sistem študentske štipendiranja, kar pa žal iz določenih razlogov, tudi opravičljivih, ni v celoti uspelo, saj je uspešen proces študentske štipendiranja pogojevan z mnogimi okoliščinami, predvsem dinamično intenzivnih sprememb na področju socialnih transferjev, na izobraževalnem področju kot tudi spremembe in poslabšanje samega trga dela v Republiki Sloveniji v zadnjih letih. Med naštetimi cilji bi v Slovenski nacionalni strani izpostavili enega, ki, čeprav je naveden čisto na koncu naštetvanja, predstavlja zelo pozitivno vsebino, to je spodbujanje vpisa na vrste in področja izobraževanja, ki pospešujejo gospodarski razvoj in izboljšujejo zaposljivost. Tukaj so mišljena študentske štipendiranja, izobraževanja deficitarnih poklicev, kot to določajo člani oziroma določbe v predlogu zakona od 33. člena do 38. člena, ki jih sedaj ne bom tukaj naštel, saj so nam vsem dobro znani. Ni mi sicer znano, kakšno težo bo imel dejansko ta cilj pri odločanju pri odobritvi študentske štipendije v pogledu sorazmerja med ostalimi cilji, kot je na primer stimulacija socialno šibkejših otrok, zmanjšanje obsega študentskega dela oziroma malega dela dijakov in študentov, poenotenje, večja transparentnost, enostavnejša shema socialnih transferjev in tudi podpora sistema delovanja enotnih regijskih študentske štipendije shem. V Slovenski nacionalni strani kot zelo pozitivno ocenjujemo tudi upanje in predvidevanja, pričakovanje, da se bo z izvajanjem tega zakona v takšni obliki in vsebini

dejansko uspešno vplivalo na skrajšanje dobe šolanja oziroma študija in s tem na bolj gospodarno izvajanje sistema izobraževanja v splošnem smislu. Tudi sam podatek, da se je zmanjšalo število študentske štipendije upravičencev z več kot 50 % dijakov in študentov pred dvajsetimi leti na manj kot 30 %, kaže, da se na tem področju dogaja nekaj nerazumljivega in neobičajnega, še posebej v takšnih zaostrenih socialnih pogojih. Sam zakon sicer tudi drugače prinaša nekaj dobrih novih rešitev oziroma novega vrednotenja in izbire kriterijev. Predvsem želim tukaj izpostaviti 15. člen, ki vsebuje določbo o dodatku za izobraževanje izven kraja stalnega bivališča, s tem da bi o sami lestvici oziroma sorazmernosti dodatkov glede na oddaljenost lahko še kakšno rekli, smo pa veseli, da je sploh upoštevana. Tukaj predvsem mislim na študente in dijake iz moje pomurske regije, katere tepejo sorazmerno visoki stroški prevoza iz kraja stalnega bivališča in nazaj. Ni mi povsem jasna dikcija 6. točke, ki pravi, da študent ni upravičen do dodatka na oddaljenost, če je upravičen do subvencije prevoza v skladu z zakonom, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev. Verjetno je mišljeno preprečevanje dvojnega subvencioniranja prevoza in stroška ali kaj takega. Konkretno ne poznam vsebine te določbe, vsekakor je pa povsem utemeljen tudi dodatek na uspeh in tudi dodatek za študente s posebnimi potrebami. Sama vsebina zakona je dokaj dodelana. V Slovenski nacionalni stranki samo upamo, da bo služila svojemu namenu, to je realizaciji in uspešnemu izvajanju prej navedenih osnovnih ciljev in bomo zato glasovali za primernost predloga za nadaljnjo obravnavo tudi v poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke. Vsekakor pa se bomo o končni verziji odločali v skladu z oblikovanjem predloga zakona po sprejetju ali zavrnitvi kakšnih novih vsebin z amandmaji in do končne verzije predloga. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Končali smo s predstavitevjo stališč poslanske skupine. Sledi splošna razprava poslank in poslancev.

Besedo ima dr. Andreja Črnak Meglič, pripravi naj se Zalokar Oražem oziroma Franc Pukšič.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ: Spoštovani gospod podpredsednik, državna sekretarka s sodelavko, kolegice in kolegi, ponovno lepo pozdravljeni!

Če za kateri zakon, potem za zakon o študentskem štipendiranju velja, da je izrazito pozitiven zakon. To je zakon, ki želi povečati število študentov, to je zakon, ki želi stimulirati socialno šibkejše, da bodo lahko študirali tako kot njihovi kolegi iz bolj stoječih družin. To je zakon, ki želi zmanjšati potrebo po študentskem in dijaškem delu, da bi lahko mladi dosegli ustrezno obliko izobrazbe.

Zaveza pospeševanja znanja in vlaganja v znanje se implementira tudi preko tega zakona. Zato je predvideno, da bi se že v letu 2012 kar za 25 % povečal delež proračunskih sredstev za namene študentske štipendiranja, število študentov pa bi se povečalo za 10 %. Ob tem naj opozorim tudi to, da je bila ena prvih stvari, eden prvih zakonov, ki smo

jih vzeli v roke, ko smo začeli delati kot nova vlada, ravno zakon o štipendiranju, kjer smo s spremembami dosegli, da se je kar za 6 tisoč povečalo število štipendistov.

Dejstvo je, da je v preteklosti nerazumno naraščal razkorak med številom šolajoče se mladine na eni strani in pa številom štipendij. Kolega je že omenil, da je pravzaprav število štipendij iz 45 % pokrivanja generacije zdrsnilo v letu 2005 na 28 %. Ta trend je treba zaustaviti. Sama kot enega glavnih razlogov za to vidim tudi v načinu določanja cenzusa, ki je bil vezan na minimalno plačo, s tem predlogom zakona pa se to spreminja. Dejstvo je, da se bo povečal cenzus, dejstvo je, da se bodo povečale štipendije, ki bodo bolj ciljno usmerjene. Največ pomislekov se sproža ob tem, da štipendije naj ne bi več pripadale dijakom. To premostitev iz štipendij smo nekako izvedli v zakonu o urejanju pravic iz javnih sredstev prek višjih otroških dodatkov. Višina otroških dodatkov za dijake ustreza povprečni vsoti otroškega dodatka in povprečni višini državne štipendije. To se pravi, da trditve, da bo prihajalo do zmanjšanja, absolutno ni res. Prispevek družine bo ostal enak. Ker pa imamo in ohranjamo tudi dodatek za prevoze, to pomeni, da tisti dijaki, ki so oddaljeni od kraja šolanja, prejema tudi ta dodatek in bo seveda prejemek lahko večji. Drugo je seveda vprašanje dodeljevanja te pravice. Dejstvo je, da je štipendija pravica dijaka, otroški dodatek pa pravica, ki pripada družini. Morda bi v nadaljevanju vendarle veljalo razmisliti, kako premostiti ta očitek, da pravzaprav s tem nekako zmanjšujemo potencialne oziroma možnosti za osamosvajanje mladih ljudi in da lahko družina, bom rekla, ne ravno v skladu z interesi dijaka upravlja s temi sredstvi.

Druga pomembna novost, ki jo uvaja zakon, je, kot že rečeno, kombinacija različnih vrst štipendij, kar pomeni, da izrazito stimulira in aktivira posameznega prejemnika, da se potruzi, da bo te vrste štipendij tudi dobil. To se pravi tudi dodatek za šolanje, tudi dodatek, če se bo odločil, za deficitarni poklic in tako naprej. Treba se je zavedati, da v tej družbi razpolagamo z omejenimi resursi in odločili smo se, da bomo usmerjali sredstva, ki jih namenjamo za štipendiranje, na način, da bomo v največji meri vplivali na vrste in področja izobraževanja, ki spodbujajo gospodarski razvoj in tako tudi izboljšujejo zaposljivost. Temu cilju je prirejen celoten koncept zakona. Očitek, da za samim zakonom ne stoji dovolj analiz, se mi zdi, milo rečeno, za lase potegnjen. Zelo dolg je uvod k samemu zakonu, kjer predlagatelji natančno razčlenjujejo sedanje stanje in pa razloge za spremembe. Zato menim, da so koraki, ki so načrtovani, zastavljeni v pravilni smeri.

Drugi pomembnejši korak oziroma sprememba je povezana s spremembo sistema Zoisovih štipendij, ki naj bi pravzaprav prerasle v štipendijo za odličnost. Dejstvo je, da Zoisove štipendije, če bomo gledali socialno-ekonomsko strukturo prejemnikov, so v večji meri usmerjene v otroke z višjim socialno-ekonomskim statusom. To se pravi, da glede na to, da je pamet in nadarjenost enakomerno porazdeljena med prebivalstvom, bi človek resno dvomil, ali dosegajo svoj namen. In še drugo, tisto, kar je zelo pomembno, treba se je

zavedati, da ni pomembno samo pridobivanje znanja, njegovo akumuliranje, ampak tudi njegovo izkazovanje. Zato je še toliko bolj pomembno, da pri sami preobrazbi Zoisovih štipendij gremo v smeri vrednotenja pridobljenega znanja oziroma njegovega izkazovanja oziroma nagrajevanje dosežkov.

In še tretja stvar, to so kadrovske štipendije. Ja, kadrovske štipendije so dejansko katastrofalne začele upadati z razgradnjo prejšnjega sistema. Delodajalcem se ni bilo treba truditi za delovno silo, ker je je bilo dovolj na samem trgu. Poleg tega moramo vedeti, da pravzaprav večje znanje pomeni prestrukturirano gospodarstvo, kar pa smo v Sloveniji zelo zanemarili v vsem razvoju v obdobju po osamosvojitvi. Kadrovske štipendije je treba preobraziti in na nek način združiti eventualne možne resurse. Zato se mi zdi izredno pomembna podpora enotnim regijskim štipendijskim shemam, ki temeljijo na partnerstvu med regionalnimi nosilci razvoja in pomenijo tudi pomemben prispevek k prepoznavanju specifičnih potreb samih regij. Pomembno je tudi to, da je možno dograjevanje oziroma subvencioniranje kadrovske štipendije, pri čemer se še posebej stimulira tovrstna dejavnost na področju deficitarnih poklicev.

Sama ocenjujem, da je korak, ki ga zasleduje zakon o štipendiranju, korak v pravi smeri, da pa bo nadaljnja razprava seveda še vedno odprla možnost za dograjevanje in boljše rešitve in da bomo tu našli maksimalno možno mero konsenza. Resnično ne razumem tistih, ki tudi v tako pozitivnem zakonu vidijo zgolj in samo negativno. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Pukšič, pripravi naj se gospod Jurša.

FRANC PUKŠIČ: Lep pozdrav, gospod podpredsednik, državna sekretarka, kolegice in kolegi!

V retorično v tako dobrih zakonih, ki jih sprejemamo v Državnem zboru, državljanke in državljanji ne vidijo nič dobrega. Res, kakšni so to ljudje? Čudni, ne da?! Mi sprejemamo najboljšo zakonodajo, vlada najboljšo zakonodajo pripravi, državljanji pa v tem ne vidijo nič dobrega. Sicer pa, kako, če pa en kup papirja ne prinese drugega kot samo dodatne zaplete, dodatne komplikacije. Za čuda pa ne prinaša novih delovnih mest, razen kakšnega birokratskega. O ja, prinaša, preko 20 novih agencij, zdaj bodo spet nove agencije, z novim zakonom o skladnem regionalnem razvoju smo spet širili neke menedžerje in tako dalje.

Kadrovske štipendije. Zanemarjene kadrovske štipendije so tudi zaradi dveh stvari. Prvič, ker podjetniki in gospodarstveniki enostavno nimajo pogojev za delovanje. Vidimo, kako se nam gospodarstvo ruši iz dneva v dan. Izobraževalni sistem. Izobraževalni sistem je velika zabloda že po Gabrovi reformi. Mi smo nekoč imeli vajeniški sistem, nekateri, ki smo v tej dvorani, smo ga dali celo skozi in seveda je bilo normalno napredovanje možno. Zdajšnji izobraževalni sistem, ki pa spodbuja tudi nedeficitarne poklice, ko končajo mladi študij, seveda za to niso mladi krivi, jih je na

stotine, na tisoče brez služb, torej brezposelnih, pa vendar te iste fakultete smejo vpisovati še povečano število študentov. Kaj šele, da bi spodbujali vpisovanje v deficitarne poklice. V zakonu o zaostrovanju pogojev v zvezi s Zoisovo štipendijo, o čemer je že bilo nekaj rečenega, recimo, roko na srce, težavnost študija na vseh fakultetah ni enaka. Recimo, če omenim medicino, strojništvo, elektro, pravo in še kaj. Težavnost študija je na nekih drugih fakultetah manjša, pa vendar se sedaj za Zoisove štipendije predvideva v tem novem zakonu dvig povprečne ocene na faksu s 7 n 8,5. Marsikdo od nas je bil na fakulteti in si verjetno znamo predstavljati, kaj pomeni 8,5 povprečje. Na ta način hočemo ravnati pri študiju medicine, strojništva, skratka pri deficitarnih poklicih, vzeti možnost Zoisovih štipendij, namesto da bi deficitarne poklice tudi s tega naslova spodbudili, da bi povprečna ocena ali kriterij za pridobitev Zoisove štipendije na deficitarnih poklicih bil manjši. In to bi bilo smiselno v smeri, ki bi jo želeli in morali slediti v državi.

Ja, res je tako, kot je bilo rečeno, z zakonom ste sedaj prileteli 14 dni pred volitvami, pardon, pred referendumom, prav bi bilo, ja, če bi bile volitve čez 14 dni, ne samo referendum o malem delu. In to je bolj na vrat na nos narejen zakon. Tako kot je bilo tudi rečeno s strani naše poslanske skupine, mi bomo pripravili amandmaje in bojim se, da bo tako kot pri nekaterih drugih, recimo, ko smo na začetku bili za zakon o delu na črno, z vloženimi amandmaji, vsebinskimi, ker pač niso bili podprti, potem seveda na koncu ne moreš takšnega skrupucala podpreti.

V Slovenski ljudski stranki smo še kako opozarjali, smo pozorni in bomo pozorni in bomo tudi amandmirali oddaljenost študentov od univerzitetnih središč. To je še kako velik strošek, pa ne samo finančni strošek, če se pripelješ iz sosednje ulice ali pa če prideš na primer s Štajerske, Prekmurja ali Zasavja, ko tudi ogromno časa za to porabiš. Podpora in dobro je, če bi se vendarle študentje – jasno, da se ne morejo iz Ljubljane v Prekmurje dnevno vračati, iz Maribora pa, če bi imeli za to tudi namenjena sredstva za nadaljnji razvoj. Pa ne samo za nadaljnji razvoj, za kvaliteto življenja, da ostanejo v tisti sredini od malega čez celoten študij in potem so tudi vključeni v okolje, v razna društvena, civilnopravna delovanja in potem tudi s svojo izobrazbo, s svojim delom prispevajo k razvoju, če govorimo o skladnem regionalnem razvoju, ki ga sedaj po novem tako ali tako več nimamo, ko smo sprejeli zakon o centralizaciji celotne države.

Strinjam se s tistimi, ki so razpravljali, tudi s strani koalicijskih kolegov poslancev, o očitkih na študente, ki se vozijo z boljšimi avtomobili kot predsednik parlamenta ali vlade, seveda to ne gre posploševati. Vsi pač niso sinovi kakšnega velikega mestnega župana, ki imajo svoja podjetja v tujini. To pač ne gre. In seveda vsi očetje ne morejo kupovati kmetijskih zemljišč in jih potem s prostorskim planom, ne da bi dal minister za okolje in prostor soglasje na občinskem svetu, sprejemati.

V Slovenski ljudski stranki bomo pozorni na te zadeve, ki so v zakonu in ki niso dobro rešene, zato jih bomo amandmirani, kot je bilo tudi rečeno v zvezi s Zoisovi štipendijami glede

športnikov. Zato bomo, kot smo že rekli, stali na tem, da to področje ostane opredeljeno tako, kot je bilo do sedaj, ker je bilo dobro. Zakaj bi vse tisto, kar je dobro, šli z zakonom ukinjat oziroma spreminjat. Tej oblasti je to postalo tuje, da bi se s partnerji, ki so v verigi pomembni, tako v tem primeru Študentski svet, Dijaška organizacija Slovenije in tako dalje dogovorila, spogajala in zadeve uskladila in potem pripeljala v zakonske rešitve. Ukinitev državnih štipendij za dijake. Mislimo, da je to napaka in da bo preko tega otroškega dodatka to bistveno manj in zopet boste prizadeli s tem tiste najšibkeje. Tudi osebni dohodki in možnosti za zaposlitve in zaslužek so v teh obrobni regijah naše države najslabše, zato so tudi tam najšibkejši družinski člani. Če ne bo te podpore, bomo celo prišli do tega, da niti dijaki ne bodo mogli hoditi v šole.

Ukinitev Zoisovih štipendij za doktorske študije. Res ne razumem, zakaj je to potrebno, če pa bomo postali pod ministrom Golobičem učeča se družba. Očitno je pri njem tako, da tisto, kar pove, mu človek ne sme verjeti, ker čez nekaj dni pride in pove, da se je zlagal.

Zaostritev vstopnih pogojev za pridobitev Zoisovih štipendijah sem omenil, predvsem tudi zaradi tako imenovanih deficitarnih poklicev. Zakon o štipendijah bi moral poskrbeti za enakopravno možnost študija vseh, ki imajo bistveno slabši ekonomski in socialni status, ter pripeljati do tega, tu se strinjam s tistimi, ki ste razpravljali v smeri skrajšanja zaključka študija in čim prejšnjega vstopa na trg dela. To se da, vendar študentom je treba dati pogoje. Jaz pravim tako, za študenta mora biti poskrbljeno, da ima topel obrok in toplo sobo, potem pa tisti, ki so sposobni, naj študirajo, ne pa tisti, ki študirajo do 30., 35. leta, ker imajo denar in si lahko to privoščijo. Tisti, ki pa ga nimajo, morajo delati prek študentskih servisov in tako dalje, vendar to ni dobro. Kot smo napovedali, bomo v Slovenski ljudski stranki pri zakonu, kot smo pri vseh vsebinskih zakonih vedno zelo konkretni in opozarjamo na nepravilnosti, pripravili vsebinske amandmaje. Če si bo vladna koalicija domislila, da bi vendarle bilo dobro kdaj tudi opozicijsko poslušati in vnesti naše amandmaje v zakon, ki bi seveda zakon izboljšali, da ne bomo dali zopet enega izmed tistih zakonov, ki ga bomo drugo leto po volitvah v prvih treh do šest mesecev morali spreminjati, ker sedaj že imamo precej velik kup te zakonodaje in te retorike o dobrih zakonih, o reformah in ne vem o čem vse še. Dejansko se pa pri ljudeh pozna iz dneva v dan, da so v slabšem statusu in položaju. Bog ne daj, da bi tudi ta zakon prinesel slabše stanje in položaj dijakov in študentov! Ampak takšen, kot je, nekaterih stvari ne izboljšuje, jih slabša, na to sem opozoril in bomo opozarjali. In pogoj, če bodo ti amandmaji tudi sprejeti, bo zakon imel našo podporo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE ČUKJATI: Hvala.

Besedo ima dr. Anja Kopač Mrak, in sicer v imenu predlagatelja.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Jaz bi se morda odzvala na nekatere predloge, ki so bili dani prej pri predstavitvi stališč poslanskih skupin. Najprej bi se zahvalila za vse predloge, ki so bili dani. Zakon dejansko predstavlja celovito ureditev na področju štipendiranja, povečuje preglednost tega sistema, predvsem je pomembna ta možnost kombiniranja različnih vrst štipendij, kjer si lahko posamezniki na ta način pridobijo višja sredstva za študij. Potem je pomembna ta novost, ki jo vpeljujemo z možnostjo pridobitve štipendij za deficitarnost, ki bo v bodoče imela vedno večjo vlogo. Pomembni so tudi nastavki, ki kažejo lažjo administrativno pot do sofinanciranja kadrovske štipendije, ker je bilo večkrat izpostavljeno v sami diskusiji, da kadrovske štipendije ostajajo tiste, ki so neuporabljene in da z njimi, če uspemo aktivirati ta potencial, ki ga imamo, zmoremo tudi zmanjševati ta neskladja na samem trgu dela med ponudbo in povpraševanjem. Tako je ena izmed osrednjih nalog spodbujanje kadrovske štipendije in tudi štipendij za deficitarnost. Predvsem je pa treba omeniti tudi to, da želimo z zakonom spodbujati, da lahko dijaki iz socialno šibkejših družin nadaljujejo šolanje. Podatki, ko gledamo krivuljo otroških dodatkov, prejemnikov po različnih razredih, ugotovimo, da dejansko tisti iz najnižjih razredov otroškega dodatka, torej tisti, ki so upravičeni do najvišjega otroškega dodatka, v mnogo manjši meri nadaljujejo s študijem kot njihovi vrstniki iz višjih razredov otroških dodatkov. To je bil tudi eden izmed razlogov, da smo se odločili za spremembe na področju dodeljevanja otroških dodatkov in štipendij, pri čemer je treba izpostaviti, da to velja zgolj za državne štipendije, ne pa za druge vrste štipendij. Preden grem k vsebini, bi morda omenila še nekatere netočnosti, ki so se pojavile, ali pa špekulacije glede samega timinga zakona. Treba je povedati, da je bil predlog tega zakona v normativnem planu vlade že od lanskega leta, da se usklajujemo s predvsem s študenti in dijaki od lanskega leta, da je predvsem timing povezan s tem, če želimo, da je ta zakon sprejet in uveljavljen v letošnjem šolskem letu, je to skrajni rok. Rada pa bi zopet spomnila na zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ki je bil sprejet lanskega leta julija in bo stopil v veljavo 1. 6. letošnjega leta, in to je zakon, s katerim smo določali višje cenzuse za državne štipendije in pogoje, ki veljajo za državne štipendije. Današnja diskusija, ki se je vrtela o razmejitvi 18 let, da pod to starostjo so upravičeni otroci do otroškega dodatka in potem naprej državne štipendije, je bila ta diskusija opravljena predvsem pri sprejemanju zakona o uresničevanju pravic iz javnih sredstev. In jaz bi raje na temu mestu poudarila, da smo takrat že izpolnili obljubo glede več in višjih štipendij, ki so bile dane, ker v tistem času je potekala tudi priprava zakona o malem delu. S tem zakonom o štipendijah se dejansko samo implementira tisto, kar je bilo z zakonom o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev določeno in predvsem druge dodatne ugodnosti na področju štipendiranja, ter da se uveljavlja celovita štipendijska politika. Če vas spomnim, pa verjetno ni potrebno reči, da zakon absolutno ni potreben, predvsem če izhajamo, da smo leta 2009 morali dvigovati cenzus, ker se je z upoštevanjem otroškega dodatka v dohodek družine zgodilo, da so

prejemniki državnih štipendij upadali, zato ena izmed prvih stvari, ki smo jih ministrstvu predlagali in jih je Vlada sprejela, je bilo zvišanje cenzusa. Na tej podlagi smo potem podelili več kot šest tisoč novih državnih štipendij. To so dejstva, ki jih je treba ob takšni diskusiji izpostaviti.

Zdaj pa morda še malce o sami vsebini, glede te ločitve in diskusije o tem, zakaj smo se odločili, da postavimo mejo osemnajst let za državne štipendije. Treba je poudariti, kot sem že prej rekla, ko pogledamo, kdo dobiva otroške dodatke po osemnajstem letu, ugotavljamo, da jih dobivajo predvsem otroci iz družin, ki so boljše stoječe družine, torej višji dohodkovni razredi, medtem ko tisti nižji dejansko v manjši meri nadaljujejo sam študij. Zato smo želeli s to spremembo predvsem to, da od osemnajstega leta damo štipendije, da damo te štipendije širšemu krogu in predvsem da so te štipendije višje. To smo s tem predlogom in že z zakonom o uresničevanju pravic iz javnih sredstev dosegli. Tam smo dvignili cenzus, kar je ključno za določitev kroga, kdo je upravičen do teh štipendij, s 64 % do 70 % minimalne plače, kar je znašalo približno 380 evrov na družinskega člana, smo sedaj povišali na 64 evrov povprečne plače na družinskega člana, kar znaša trenutno 630 evrov. Vsi ti bodo upravičeni do državnih štipendij, ki pa so tudi višje, tako kot sem že prej povedala. Prej je bilo z vsemi dodatki, ker državna štipendija je bila pred tem sestavljena iz dodatka na dohodek, iz osnovne štipendije, dodatka za prevoz, za deficitarnost, za bivanje, uspeh in posebne potrebe in je skupaj znašala maksimalno 331 evrov. Če seštejemo vse maksimalne vrednosti, dodatke, pridemo preko 400 evrov. Zvišali smo tudi samo višino štipendije, pri čemer je treba poudariti, da je osnovna štipendija zdaj po novi ureditvi, ki jo določa že zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev in ga ta zakon samo povzema, da osnovni znesek štipendije znaša od 70 do 190 evrov, potem so pa opredeljeni trije različni dodatki, in sicer dodatek za oddaljenost, ki se giblje med 25 in 130 evrov in je višji od sedanjega, ko je znašal najvišji 100 evrov. Potem imamo dodatek za uspeh, ki je določen v razponu med 16 in 40 evrov, sedaj je znašal od 20 do 37,72 evra. Potem imamo pa dodatek za štipendista s posebnimi potrebami, ki ostaja enak in znaša približno 50 evrov.

Poleg tega je pa rešitev, kar se tiče otroškega dodatka, ki smo ga dvignili za dijake med petnajstim in osemnajstim letom, s tem dvigom smo namreč želeli kompenzirati predvsem ta socialni del štipendije, ki je bil v preteklosti del državne štipendije, to je bila višina, ki jo je dobil posameznik znotraj državne štipendije zaradi dohodkovnega položaja svoje družine in je znašal med 54,96 evra do 21,56 evra. Če pogledate, smo dejansko prav za toliko dvigovali tudi otroški dodatek v tej skupini od petnajst do osemnajst let, s čimer smo želeli to kompenzirati. Poleg tega ne smemo pozabiti na, v zakonu o uresničevanju pravic iz javnih sredstev opredeljeno, višino denarne socialne pomoči. Ta vlada je dvignila v času najvišje gospodarske in finančne krize znesek minimalnega dohodka z 229 evrov na 288 evrov. Prej v času gospodarske krize to ni bilo mogoče. In zanimivo je to, da smo bistveno spremenili ponder za otroka, ki prebiva v družini. Če

pogledamo, v zdajšnjem zakonu velja, da dobi družina minimalni dohodek 226 evrov, pri čemer se otrok šteje 0,3. To je, ne boste verjeli, 67,8 evrov. Sedaj v zakonu o uresničevanju pravic iz javnih sredstev, sprejetem lansko leto, je osnovna višina 288 evrov, ponder za otroka pa znaša 0,7 %, to je 201 evro in za dijake smo ga povišali prav zaradi tega in znaša 0,89, kar predstavlja 256,32 evra. Ko smo ojačali prejemanje denarnosocialnih pomoči in ponderje za otroke v teh družinah, smo dejansko kompenzirali nemožnost pridobitve državne štipendije za tiste v dohodkovnem razredu prvega in drugega razreda otroških dodatkov. Treba je gledati kršitve v celovito predlaganih zakonih, ki jih je Državni zbor že sprejel.

Ko govorimo o državnih ...

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Dr. Mrakova, jaz bi vas prosil, da bi počasi končali, ker bomo prekinili sejo zaradi poslanskih vprašanj.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Samo še nekaj. Treba pa je poudariti tudi to, da pravica do drugih štipendij ostane, torej se ne izključuje. Dijak ima pravico do kadrovske štipendije, štipendije za deficitarnost. Torej samo do državne štipendije se omejuje, tudi Zoisovo štipendije pridobiva. Ohrani se in ostane enaka pravica do subvencije prevoza, ki smo jo v drugem in tretjem razredu otroškega dodatka tudi v zakonu o uresničevanju pravic iz javnih sredstev dvignili, ne pozabimo tudi na pravico do subvencioniranja dijaških domov, ki prav tako stane in ni spremenjena. Potem bomo pa nadaljevali kasneje. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Zaradi poslanskih vprašanj, ki se bodo začela ob 15. uri, prekinjam to točko dnevnega reda in jo bomo nadaljevali danes po prekinjeni 1. točki dnevnega reda. Prekinjam torej 26. sejo zбора, ki jo bomo nadaljevali ob 15. uri z obravnavo 1. točke dnevnega reda, to je z vprašanji poslank in poslancev.

(Seja je bila prekinjena ob 14.54 in se je nadaljevala ob 15. uri.)

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane poslanke, poslanci! Nadaljujemo s prekinjeno sejo.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA – VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV.**

V zvezi s to točko dnevnega reda sem v poslovnem roku prejel pisne prijave 33 poslanskih vprašanj. Vrstni red postavljanja poslanskih vprašanj je določen na podlagi dogovora z vodji poslanskih skupin in v skladu z 244. členom ter drugim odstavkom 245. člena Poslovnika Državnega zbora. Na prva tri vprašanja poslancev opozicije in poslansko vprašanje poslanca vladajoče koalicije bo odgovoril predsednik Vlade. Vsak poslanec ima za postavitev vprašanja na voljo tri minute. Predsednik Vlade, ministrice in ministri odgovorijo na vprašanje v največ petih minutah. Če je vprašanje postavljeno več ministrom, imajo vsi skupaj na voljo pet minut za odgovor. Poslanec, ki

ne bo zadovoljen z odgovorom, lahko zahteva dopolnitev odgovora, ne more pa postaviti dodatnega vprašanja. Poslanke in poslance prosim, da ste na to pozorni. Obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora poslanec predstavi v dveh minutah, dopolnitev odgovora pa sme trajati največ tri minute. Poslanec, ki postavi vprašanje, lahko zahteva, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade, ministrice ali ministra. O tem odloči Državni zbor brez razprave. V primeru, da poslanec na postavljeno vprašanje danes ne bo dobil odgovora, mu morajo predsednik Vlade, ministrica ali minister v 30 dneh predložiti pisni odgovor. Poslanec, ki postavi vprašanje, na katerega ni odgovorjeno, lahko izjavi, da vztraja pri ustnem odgovoru. V tem primeru bom vprašanje uvrstil na naslednjo redno sejo Državnega zbora.

V zvezi s to točko so se za danes opravičili naslednji ministri in ministrice: dr. Igor Lukšič, minister za šolstvo in šport, dr. Boštjan Žekš, minister brez resorja, odgovoren za področje odnosov med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah ter med Republiko Slovenijo in Slovenci po svetu, Majda Širca, ministrica za kulturo, in mag. Mitja Gaspari, minister brez resorja, odgovoren za razvoj in evropske zadeve.

Na klop ste prejeli pregled poslanskih vprašanj, na katera v poslovnem roku ni bilo odgovorjeno. Prehajamo na predstavitev poslanskih vprašanj. Kot rečeno, bo na prvi štiri vprašanja odgovarjal predsednik Vlade Borut Pahor. Poslansko vprašanje mu bo najprej zastavil mag. Radovan Žerjav iz Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala za besedo.

Spoštovani predsednik Vlade, Vlada si je za prvo in glavno prioriteto do konca mandata zadala konsolidacijo javnih financ. O pokojninski reformi ne bom govoril. Zdravstvena reforma je pred vrati. Varčevanja v javnem sektorju ste se polotili z zamrznitvijo plač v javnem sektorju in delno zamrznitvijo usklajevanja pokojnin. Večina teh ukrepov gre na račun ljudi. Na drugi strani pa imamo državno upravo. V Slovenski ljudski stranki že ves čas opozarjamo, da bi državna uprava morala deliti usodo slovenskega gospodarstva. Pa je res tako? Število zaposlenih v javnem sektorju se je, kljub vsem izgovorom, v letu 2009 in 2010 povečalo za najmanj 4 tisoč 500 oseb. Če pogledamo podatke dinamike mesečne realizacije odhodkov na postavki Materialni stroški, ki smo jo obravnavali, vidimo, da državna uprava na koncu leta porabi vse, kar ji je ostalo na posamezni postavki. Očitno nam kljub vsemu ni uspelo spremeniti potrošniške logike, funkcioniranja ministrstev in javne uprave. Zastrahujoč pa je podatek, ki smo ga dobili od ministra za finance, da pregleda nad porabo sredstev posrednih proračunskih uporabnikov sploh nimamo.

Spoštovani predsednik Vlade, zanima me:

Kaj konkretno boste storili, da boste zmanjšali število zaposlenih v javni upravi, kot ste obljubili na začetku mandata?

Zanima me:

Kaj konkretno boste storili, da se ukine praksa v državni upravi, da se na koncu leta porabi vse, kar je do takrat ostalo?

Zanima me:

Kaj konkretno boste storili, da boste pridobili nadzor nad porabo sredstev tudi pri posrednih proračunskih uporabnikih?

In:

Kako ministrstva spremljajo racionalnost in gospodarnost porabe sredstev, ki jih dodelijo posrednim proračunskim uporabnikom?

Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, gospod Pahor.

BORUT PAHOR: Hvala lepa.

Najprej glede prehitrega in netočnega zaključka, da večino varčevalnih ukrepov nosijo ljudje na svojih bremenih v razmerju z bremenami oziroma s težo, ki jih mora pri krizi nositi država. Slovenija je v primerjavi z vsemi ostalimi državami članicami EU na vrhu držav, glede na enega od bistvenih kazalcev, in to je prehod ljudi iz socialne stiske v trajno revščino. Slovenija se je v letih 2009 in 2010 temu grdemu in nepravičnemu fenomenu izognila. Drugič. Slovenija je v letih 2009 in 2010 skoraj 50 % povečanjem različnih oblik prispevkov pomagala ljudem, ki so se tako ali drugače znašli v stiski, da je slovenska družba sicer, ne samo po tistem prvem kazalcu, v vrhu evropskih držav po tem, kako so v Sloveniji naši ljudje čutili krizo glede na globino padca domačega proizvoda. To je treba na začetku povedati. Tisto, kar sprašujete in je treba jasno povedati, je tudi samo varčevanje države. Najprej število zaposlenih. Število zaposlenih v celotnem javnem sektorju se je od decembra 2008, ko smo prevzeli mandat, do decembra 2010 povečalo za nekaj manj kot 3 tisoč in ne 4 tisoč 500 ljudi. Povečanje zajema vse osebe javnega prava – in zdaj bi rad povedal, zakaj to povečanje v javnem sektorju – torej tudi tiste, katerih ustanoviteljice so občine in se financirajo iz drugih virov, ne samo iz državnega proračuna in mi na to nimamo neposrednega vpliva. Moram pa pojasniti, kolega Žerjav, da je prišlo do povečanja zaposlenih, in o tem se tedensko kregamo na Vladi, zlasti zaradi tega, ker je bilo treba okrepiti, in tukaj znotraj državne uprave nismo uspeli narediti in nismo zmogli narediti zaradi strokovnih referenc, ki jih ljudje morajo imeti, ustreznih prerazporeditev, ampak na novo zaposliti ljudi, ki delajo pri pomoči starejšim, v vrtcih, v šolah in tako naprej.

Kar se tiče zmanjševanja števila zaposlenih, se sklepi strogo izvajajo. V mandatu te vlade se je število zaposlenih v civilnih organih državne uprave zmanjšalo, in sicer v letu 2009 za 268, v letu 2010 za 411 zaposlenih. To seveda ne zajema Slovenske vojske in Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij. Glede prakse povečane porabe ob koncu leta naj vam pojasnim, da restriktivno načrtovanje sredstev za posamezne namene že samo po sebi preprečuje, da bi prišlo na koncu leta do pospešenega trošenja, razen pri nekaterih projektih, ki sem jih povedal. V lanskem letu je minister za finance že v oktobru prepovedal prevzemanje novih obveznosti v breme

tekočega proračunskega leta vsem neposrednim proračunskim uporabnikom in tako preprečil, da se ob koncu leta porabijo prevelika sredstva. Kaj z nadzorom v prihodnje? Zakon o javnih financah določa, da predstojniki neposrednega proračunskega uporabnika odgovarjajo za zakonitost, namenskost, učinkovitost in gospodarnost. Hočem vam torej povedati, da smo v okviru Vlade storili zelo veliko, da bi, prvič, breme stiske, ki ga je povzročila gospodarska kriza, ne prišlo na ramena socialno šibkih ljudi, v Sloveniji smo glede tega med najbolj uspešnimi državami. To je seveda znižalo konkurenčnost Slovenije, in to poskušamo odpraviti s strukturnimi reformami v letošnjem in v prihodnjih dveh letih. Drugič, da smo se lotili zmanjševanja stroškov v državni upravi, zmanjševanja števila zaposlenih v državni upravi, da tukaj v nadalje napovedujemo nove ukrepe in se bomo o njih tudi v tem visokem domu pogovarjali. Mimogrede, moj kabinet je v letih 2009, 2010 porabil za petino manj sredstev kot v prejšnjih letih, če pustim ob strani predsedovanje, ki je bilo seveda pogojeno s stroški, ki so stroški sui generis, za pol milijona, za eno petino manj sredstev. Od 37 zaposlenih pred tremi leti smo zdaj na 27 zaposlenih.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora mag. Žerjav?

Prosim.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Prvo, kar bi morali storiti, spoštovani gospod predsednik, bi morali prepovedati ustanavljati nove agencije in nove urade. Skoraj skozi vsak zakon pride kakšna nova agencija ali pa nov urad. To bi bilo prvo, kar bi bilo treba storiti. Še več. Kakšno ukiniti, da ne bom rekel, ne kakšno, polovico ukiniti, pa se ne bi nič drastičnega v tej državi zgodilo.

Kar se pa tiče trošenja na koncu leta. Jaz vam bom pokazal podatke, ki sem jih dobil, enkrat sem jih že v Državnem zboru kazal in podatki sami kažejo vse. Tukaj imam graf Ustavnega sodišča, poraba v mesecu decembru je za 235 % višja, kot je v povprečju od januarja do novembra. Državna volilna komisija, 250 % višja, Uprava za pomorstvo 203 %, Statistični urad 387 % – govorim za leto 2010, ker smo za leto 2009 na to opozarjali – Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna 455 %. Nekateri so se znašli in trošijo tudi v novembru 148 %, Ministrstvo za obrambo. Ministrstvo za notranje zadeve v novembru, ker decembra smo opozarjali, pa potem raje novembra, 269 %. Urad za enake možnosti, ki je bil lani zmagovalec v decembru, je zdaj v novembru porabil skoraj za 300 %. Lahko bi vam pokazal še veliko takšnih grafov, kar kaže na to, spoštovani gospod predsednik Vlade, da nimamo reda v javni upravi, da direktorji posameznih uradov, agencij in tako naprej ne obvladujejo stroškov, sicer so taki grafi nemogoči. Kamorkoli v gospodarstvu boste šli, takšnih grafov ne boste videli.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim, predsednik Vlade gospod Borut Pahor.

BORUT PAHOR: Glejte, od začetka mandata, to je bil mandat, ko je Slovenija stopila v recesijo, do danes se dejansko operativno tako rekoč iz tedna v teden pogovarjamo o tem, kako povečati disciplino pri porabi davkoplačevalskega denarja. Ali smo tako uspešni, kot bi si želeli? Ne. Ali smo bolj uspešni, kot smo bili kdajkoli doslej? Da.

Prav gotovo je treba povedati nekaj številok ob tem, kar ste sami povedali, ki kažejo na to. Izdatki za pisarniški material, splošne storitve, zmanjšani za 24 milijonov v primerjavi z letom 2007 in 73 milijonov v primerjavi z letom 2008. Stroške reprezentance smo, na primer, v dveh letih zmanjšali skupno za 19 milijonov, lani za trikrat v primerjavi z letom 2007 in kar petkrat v primerjavi z letom 2008. Stroške službenih potovanj smo v dveh letih zmanjšali za 30 milijonov v primerjavi z letom 2008 oziroma za 24 milijonov v primerjavi z letom 2007, ko ni bilo predsedovanja. Računovodske, revizijske, svetovalne storitve smo z dobrih 9 milijonov v letu 2008 zmanjšali na 2 milijona. Stroške konferenc, simpozijev, seminarjev, strokovnega izobraževanja smo znižali za 12 milijonov. Stroške začasnih najetih strokovnjakov, študentov smo znižali za 11 milijonov.

Jaz ne trdim, da smo storili čisto vse, še je manevrskega prostora in še bomo trmoglavili pri tem, da ga bomo izpolnili. Kot sem povedal, če bomo hoteli uspeti – kot bom odgovarjal kasneje na eno od vprašanj – s paketom ukrepov za večjo konkurenčnost, bomo morali ljudem pravično in jasno, transparentno povedati, mi smo storili res vse, popraskali smo glede našega udobja in ugodja v državni upravi čisto vse, zdaj si lahko mirno pogledamo v oči in rečemo, tako si bomo razdelili breme za to, potem ko smo izplavali iz recesije, da bomo izšli iz krize kot uspešna država. V tem primeru mislim, da imamo uspeh. In mi se trudimo, ne samo ministrica za javno upravo, vsi se trudimo zmanjšati stroške državne uprave. In pri tem smo bistveno bolj uspešni, kot smo bili kadarkoli prej. Res pa je, da smo prislovično varčni Slovenci v dveh desetletjih naredili zelo drago državo, predrago za to, kar ustvarimo. In zdaj moramo delček za delčkom vse tisto, kar pomeni ugodje, vse tisto, kar pomeni udobje, in vse tisto, kar ni učinkovito, počasi porezati. In to tudi počnemo.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Imate postopkovni predlog, mag. Žerjav?

Prosim.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa.

Predlagal bi, da na to temo v skladu s poslovníkom opravimo daljšo razpravo, ker je to pomembno. Pogovarjamo se o varčevanju, ko se hkrati pogovarjamo o nekaterih pomembnih reformah, ki bodo zelo, kako bi rekel, zarezale v naša življenja v Sloveniji, o pokojninski, zdravstveni in tako naprej. Zato je varčevanje v javni upravi izrednega pomena. Grafi, ki sem jih kazal, so narejeni na osnovi podatkov, ki smo jih dobili z Ministrstva za finance, niso izmišljeni, in kažejo na to, da poraba vsaj na tej postavki, ko govorimo o blagu in storitvah, ni racionalna. Takšnih postavk je v proračunu na stotine. Nismo preverjali drugih postavk, ker je nemogoče, ampak o tem se je treba

začeti pogovarjati in spremeniti razmišljanje, tako imenovano potrošniško logiko, ki je v naši javni upravi. In še nekaj, podatek za mimogrede. Avstrijska Štajerska je v dveh letih zmanjšala oziroma privarčevala za milijardo in pol sredstev na 5 milijard visok proračun. Torej, vzemimo 10 milijard v dveh letih, privarčevali so milijardo in pol, na pet milijard oziroma 750 milijonov, če hočete. Mi pa govorimo o dveh milijardah primanjkljaja na letnem nivoju ali pa, če hočete, 7 na 4 leta. Moramo se začeti pogovarjati o tem, spoštovani gospod predsednik Vlade, o resnem varčevanju, o drastičnem radikalnem varčevanju v državni upravi. To je moja intenca. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

O predlogu poslanca mag. Radovana Žerjava, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru predsednika Vlade na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil jutri, 29. marca 2011, v okviru glasovanj. Poslansko vprašanje predsedniku Vlade bo postavil Bogdan Barovič iz Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

Prosim.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovane kolegice, kolegi, ministrski zbor, gospod predsednik Vlade!

Jaz imam luštne sosede, otroke, ki imajo zelo radi vlake. Se kar spoznajo in če jih vprašaš, najbolj poznajo japonski šinkansen, poznajo celo Orient Express in pa TGV. Tako kot vam, je tudi njim očitno najbolj všeč TGV. Sicer pravijo da zato, ker doseže 574 km na uro. Da pa je Orient Express in da bo star 130 let leta 2013, tega pa še ne vedo. Smo se pogovarjali, kako vstopiti in izstopiti s tega vlaka, če pa hudimana vozi samo na relaciji Pariz–Strasbourg, ne pelje čez Slovenijo. Orient Express pelje od Dunaja do Strasbourga, vsaj malo bližje je, ampak noben ne pelje čez Slovenijo. Ko smo ugotovili, da lahko gremo v Pariz, smo pogledali, kakšna je cena vozovnice. Ta je pa vsaj zame in za kolege v Slovenski nacionalni stranki malo visoka. Povedal bom poljudno, manjše plače za Slovence, lažje odpuščanje delavcev, daljše delo za enako pokojnino, nadzor nad kreditiranjem občanov, ki tako ali tako ne morejo več živeti, samo s krediti še lahko, večji in poenoteni davki v državah, kar pomeni 25 % v eni državi, kjer je plača 2 tisoč evrov, je relativno dosti nižje, kot 25 % v Sloveniji, kjer je plača 500 in še nekaj evrov. Po navadi sem tudi povedal, če pa ne plačaš vozovnice, te pa z vlaka vržejo sredi poti, kar je pa še dosti težje.

Iz tega poljudnega jezika in da ne boste rekli, da trmoglavimo s temi elementi cene, ki je dosti predraga za nas, se bom prelevil v birokratski jezik in vas bom vprašal, gospod predsednik, za ceno te vozovnice.

Kateri konkretni ukrepi bodo sprejeti v Republiki Sloveniji za vstop v pakt za evro na področju spodbujanja konkurenčnosti, na področju spodbujanja zaposlovanja, na področju izboljšanja vzdržnosti javnih financ, na področju okrepitev finančne stabilnosti?

Kdaj bodo sprejeti ti ukrepi, v kakšni obliki in kakšne posledice bodo imeli kratkoročno na slovenski narod?

Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim, predsednik Vlade gospod Borut Pahor.

BORUT PAHOR: Hvala lepa.

Najprej odgovor na vaše vprašanje. Z mandatom Vlade in ob predhodnem konsultiranju z odboroma za evropske zadeve in tudi za zunanje zadeve v Državnem zboru, zlasti z mandatom Vlade, ki je v četrtek prejšnji teden sprejela osnutek paketa 20 ukrepov na štirih področjih, sem seznanil svoje kolegice in kolege na seji Evropskega sveta v četrtek in petek. Osnutek pravim zato, ker ga za razliko od štirih držav, ki so program pakta za evro, to je ta vozovnica, o kateri govorite, že oddali, to so Nemčija, Francija, Španija in Belgija. Jasno je, zakaj sta pohiteli Španija in Belgija. Obe sta, ko gre za varnost na tem radarju, nekje vmes med tistimi, ki so v nevarni coni, in tistimi, ki smo za enkrat še vedno v varni coni. Samo mimogrede, da kasneje ne pozabim – sprejete pokojninske reforme v Španiji je odločilno vplivalo na pomiritev trgov in na zaustavitev padanja bonitetne ocene te države. In ta država se je glede varnosti zelo pomaknila na varno stran radarja – samo toliko o potrebnosti in nujnosti nekaterih pomembnih reform. Portugalski to ni uspelo. Vlada kolega Sokrateša ni uspela s paketom reform, kljub temu da je prej dobila soglasje od socialnih partnerjev in tudi iz opozicije. Vlada je padla, za dva meseca je ustavljena reformna politika, Lizbona je bila v petek že "downgrade" oziroma je bil padec bonitetne ocene za en razred. Ni treba, da se to nam zgodi, zato predlagam, da v pogovoru s socialnimi partnerji prediskutiramo naslednji paket, to je osnutek ukrepov, ki bo tudi predmet usklajevanja z opozicijo.

Kar se tiče spodbujanje konkurenčnosti. Omejitev rasti stroškov dela, spodbujanje internacionalizacije in tujih neposrednih investicij, dogovor socialnih partnerjev o ključnih zavezah za spodbujanje rasti, izboljšali bomo poslovno okolje, spodbujali raziskave in razvoj za učinkovitejše šolstvo. Naj povem, da imajo vsi ti ukrepi, ker so razdelani, jih boste dobili, če jih že nimate – mislim, da so obešeni na naši spletni strani – tudi bom rekel ali ukrepe v obliki uredb, odločitev Vlade ali predlogov sprememb zakonov. Na področju spodbujanja zaposlovanja, drugi cilj, spodbujanje varne prožnosti, povečanje zaposlenosti, omejevanje neformalnih oblik dela. Na tretjem področju, kar se tiče vzdržnosti javnih financ, dosledno uveljavljanje nacionalnega reformnega programa in pakta za stabilnost in rast, dolgoročna vzdržnost pokojninskega sistema. Mislim, da je to ključna stvar, doslednejše ciljanje socialnih dajatev – gre za tisto ničelno vstopno točko – na področju krepitve finančne stabilnosti pa izboljšanje razmer za rast z ustreznim ponudbo financiranja za podjetja, izboljšanje stabilnosti največjih slovenskih bank in prestrukturiranje bančnih portfeljev. Ne vem, če ste to mislili, ko ste spraševali o ceni za vozovnico. Mi smo se skupaj z drugimi državami zavezali za evropski mehanizem stabilnosti. Ta bo razpolagal –

mislim, da je prav, da ta visoki zbor to ve – z 80 milijardami evrov vplačanega kapitala in 620 milijard evrov kapitala na vpoklic tudi v obliki poroštev. Kar se tiče ključa za delitev bremen, smo bili v Sloveniji uspešni. Mislim, da smo dosegli dodatno razbremenitev Slovenije, kolikor je bilo to pač mogoče, iz predlaganih 0,47 % na 0,42 %, ki je zdaj v obstoječem mehanizmu za finančno stabilnost. Slovenija bo tako prispevala 342 milijonov evrov kapitala, ki se v skladu z dogovorom plača v petih enakih letnih obrokih po 68 milijonov letno od leta 2013 dalje. Poleg vplačanega kapitala bo Slovenija zagotovila tudi 2,65 milijarde nevplačanega kapitala. To vse zato, da evro ostane stabilen. V Sloveniji je evro prispeval k temu, da smo krizo lažje prebrodili. Slovenija je na varni strani držav v evrskem območju in če bomo izvedli večino teh ukrepov, bo tam tudi ostala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Želite dopolnitev odgovora?

Prosim, gospod Barovič.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala lepa. Ja, dobredno dopolnitev odgovora.

Gospod premier, drži. Mi smo trenutno v začasnem kriznem mehanizmu, sodelujemo v njem, kjer bi mogoče povedali z drugimi številkami realno stanje, in sicer, da je treba trenutno veljavni začasni krizni mehanizem povečati z 250 na 440 milijard razpoložljivih sredstev, kar pomeni, da je treba povečati poročstva na 850 milijard. Med temi poroštvniki smo tudi mi. To bo držalo. In drugi mehanizem, ki se vzpostavlja od leta 2013 dalje, to je evropski stabilizacijski mehanizem, ki bo potreboval 500 milijard razpoložljivih sredstev, torej posojilnih zmožnost, za katere bomo Slovenci tudi morali tako kot pri začasnem mehanizmu prispevati svoj delež.

Poleg tega bo evropski stabilizacijski mehanizem prinesel spremembe pri že naši aktivnosti, in sicer pri povečanju ročnosti kredita, ki ga je Slovenija dala Grčiji, in pri zmanjšanju obrestnih mer za ta kredit, ki smo ga dali Grčiji, kar, če odštejemo in seštejemo računovodsko, vidimo, da smo dosti na slabšem. Ampak vseeno, tisto vprašanje, ki sem vam ga zastavil, odgovora pa nisem dobil:

Kaj to kratkoročno pomeni za Slovenijo?

Za konec bom povedal ene besede mojega dragega prijatelja, pa vesel sem, da sem tudi jaz njegov prijatelj, angleškega Lorda Grenfielda, ki mi je rekel: "My dear friend Bogdan, if you want to join the club, you have to respect the rules if the club respects your rules." Ali v prevodu: "Če se želiš pridružiti klubu, moraš spoštovati pravila, če klub spoštuje tudi tvoja pravila." Me zanima, katera pravila smo dali mi temu klubu, da bi jih spoštoval. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, predsednik Vlade gospod Borut Pahor.

BORUT PAHOR: Poglejte, to je politično vprašanje prve kategorije: ali je stabilnost evra v našem nacionalnem interesu? Da, stabilnost evra je v

našem nacionalnem interesu! V našem nacionalnem interesu je, da vsekakor ostanemo v prihodnje v trdni valutni skupini, kakor koli že ta skupina utegne dobiti svoje pojavne oblike v prihodnosti, ki je morda daljša od naslednjih desetih ali dvajsetih let. Stvari v mednarodni, tudi evropski, skupnosti se spreminjajo. Kakor koli že, evro je za nas pomemben, zato smo pripravljene zanj tudi nekaj dati, ker imamo od njega ta hip več, kot zanj damo. Mi smo v proračunski politiki Evropske unije neto prejemnik sredstev in smo veliko bolj uspešni v letu 2010 glede porabe proračunskega denarja iz Bruslja, kot smo bili dve leti poprej. Mi sicer damo tako v začasni kot v trajni mehanizem vložek, ta je zdaj izračunan 0,427. Res je, jaz sem povedal pošteno, jaz mislim, da je potrebno, da to Slovenci vedo. Slovenija je glede na ustvarjen BDP med tistimi državami, ki bodo največ prispevale med vsemi novimi članicami. To je res, ker so naše gospodarske performanse ta hip najboljše med vsemi novimi članicami. Ustvarjeni produkt doma je pač takšen in mi smo ga uspeli zmanjšati na najnižjo možno raven, ker smo povedali, da se nam ne zdi prav, da tako majhna država, kot je Slovenija – ki je najbolj obremenjena spričo njenih gospodarski performans, glede na relativno nizek proračunski primanjkljaj in glede na nizek dolg, ne podcenjujem dejstva, da se je v zadnjih dveh letih podvojil, ampak da je še vedno pod 40 % – plačuje v ta skupni fond več kot druge države, ker ne moremo pristati na to... To pa moram tukaj povedati, da ne boste mislili, da gremo v Bruselj samo kimati. Tam se tudi borimo za svoje interese! In smo rekli, v redu, je v našem interesu, da evro ostane, bomo prispevali za njegovo stabilnost, bomo izvedli reforme doma, ne bomo pa, to pa moram povedati, ker sem to rekel na glas, ne bomo pa v Sloveniji izvajali reform, ki obremenjujejo naše ljudi in plačevali za države, kjer teh reform ne bodo izpolnjevale. To sem pa jasno dal vedeti in pričakujem od držav, kot so Irska, Grčija, Portugalska in druge države, ki so, bom rekel, na manj varni strani radarja, da gredo skozi reforme. Mi ne bomo šli skozi reforme, ki so mučne za nas in za naše ljudi, in plačevali za tiste države, ki se niso pripravljene spoprijeti s temi reformami. To pa ni fer, vsak mora prevzeti nase del bremena.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Imate postopkovni predlog?
Prosim, gospod Barovič.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala lepa.

Jaz mislim, da je to velika sprememba ali pa velik korak, ki se tiče vseh ministrov vseh resorjev, vseh poslank in poslancev, ki bomo morali odločati, ali bo oblika tega pristopa zakonska ali pa bodo to uredbe, ki jih bo izdala Vlada. Vsekakor bodo ukrepi imeli velike posledice za Slovenke in Slovence. Glede na to, da tudi vi ne bi nasprotno mislili, da smo mi kar tako na pamet in a priori proti, na primer zakonu o upokojevanju ali pa zakonu o malem delu, ocenjujem, da bi bilo dobro, če bi opravili razpravo, kjer nam bi Vlada povedala, s katerimi elementi se v Bruslju bori za to, da doseže tudi Slovenija nekaj od te pomoči, ki jo daje. Zdi se mi to prav. Rad bi rekel eno. Mi vsi se zavedamo,

da je potrebna nova pokojninska zakonodaja. Ampak veste, v Franciji so jo lahko izpeljali pri pokojnini, ki seže nekaj nad tisoč evrov neto. Nekoliko težje je tako formulo prenesti v slovenski model, kjer je pokojnina približno petsto evrov neto. Treba je sprejeti pokojninsko zakonodajo, treba je vanjo vključiti slovenski model, slovenski način življenja, slovenski način dela, slovensko stanje v gospodarstvu, slovensko zmožnost ljudi, slovensko izobrazbo. Zato menim, da je še več kot potrebno opraviti razpravo o paktu za evro in o evropskem stabilizacijskem mehanizmu, katerega član bomo. Zato je ta moj predlog dan v razmislek vsem. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

O predlogu poslanca Bogdana Baroviča, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru predsednika Vlade na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil jutri, 29. marca 2011, v okviru glasovanj.

Poslansko vprašanje predsedniku Vlade bo predstavil Zvonko Černač iz Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

ZVONKO ČERNAČ: Spoštovani predsednik Vlade, v odgovoru na enega od poslanskih vprašanj v preteklem letu ste dejali, da bo leto 2010 boljše od leta 2009. Danes vemo, da ste bili v zmoti tako glede realizacije proračuna kot glede splošnega stanja v državi. Vedno manj je proračunskih prihodkov, pri katerih so se zaradi negativne gospodarske rasti v letu 2009 in minimalne v 2020 pomembno zmanjšali tudi davčni prilivi. Razkorak se povečuje, javni dolg tudi. Slovenija bo kmalu zadolžena toliko, kot je bila celotna bivša država, breme na posameznega državljanu pa bo desetkrat večje. Na drugi strani v javnem sektorju, pri javni porabi ni opaziti varčevanja. Še več. Nadaljuje se stara miselnost, ko je treba porabiti, kar je planirano, tudi če zato ni nobene potrebe. Ustanovljene so bile številne paradržavne institucije, od katerih ni nobene nove dodane vrednosti. Upad gospodarske rasti, približno 60 tisoč več brezposelnih v zadnjih dveh letih pomeni manj prihodkov tudi z naslova prispevkov in davkov. Gre za razkorak nekje v višini milijarde evrov na letni ravni, ki ga je mogoče sanirati samo s povečevanjem števila delovnih mest. Če bi teh 60 tisoč ljudi, ki so brezposelni, delalo, ne bi bila potrebna nobena pokojninska reforma. Vendar Vlada ni šla z ukrepi v smeri ohranitve in ustvarjanja delovnih mest, pač pa je za pokrivanje proračunske luknje posegla po tako imenovani pokojninski reformi, kjer želi varčevati pri tistih, ki imajo že sedaj najnižje prejemke, posega po ukinitvi sosedске pomoči in po drugih številnih ukrepih, ki najbolj prizadenejo tiste, ki imajo že danes najmanj in komaj preživijo iz meseca v mesec. Vse to ne bi bilo treba, če bi Vlada preprečila nezakonito odlivanje milijonskih sredstev v evrih iz naših podjetij na račune v tujini, če bi ukrepe sprejemala na koži tistih, ki imajo, namesto na koži tistih, ki nimajo.

Eden od takih primerov so tako imenovani "missing traderji". Najbolj znani pa so ti tako imenovani "davčni vrtiljaki" pri izogibanju plačila davščin pri nakupih luksuznih avtomobilov, kjer vrednosti posameznih vozil presega 50 tisoč evrov

ali celo 150 tisoč evrov. Tukaj se moram popraviti. Dejansko nekaterim gre v vašem mandatu bolje, kot je šlo v prejšnjem mandatu. Zanima me torej, spoštovani premier:

Koliko znaša izpad z naslova neplačanih davščin tako imenovanih "missing traderjev" v letu 2010?

Ali so v tem izpadu upoštevane tudi davščine od vozil, katerih kupci so bili visoki državni funkcionarji?

Kaj bo Vlada storila v zvezi s tem?

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim, predsednik Vlade gospod Borut Pahor.

BORUT PAHOR: Stvari niso črno-bele glede tega, kako se odvija reguliranje krize in uspešnost Slovenije v tem procesu. Nekaj pa zagotovo drži. Leto 2010 je bilo za Slovenijo uspešnejše kot leto 2009, in upam, da si nihče ne želi, da bi se to črno leto 2009 še kdaj komurkoli pripetilo, katerikoli generaciji, kateremukoli parlamentu in vladi.

V letu 2009 smo beležili, glede na leto 2008, če vzamemo začetek leta 2008 in konec leta 2009, za 15 % padec bruto domačega proizvoda. Vse je šlo navzdol, problemov je bilo neskončno. V letu 2010 znova beležimo pozitivno gospodarsko rast, ena od posledic prestrukturiranja gospodarstva, ki se v številnih kazalcih krepi, razen sektorja gradbeništva, pa je tudi povečanje deleža nezaposlenih. Ampak s prestrukturiranjem bodo prišla tudi nova delovna mesta, z neposrednimi investicijami – tujimi in domačimi, se bo ta slika popravila.

Zdaj pa k vašemu vprašanju glede vrtiljakov. S tem problemom utaje DDV tipa vrtiljak, v katerem sodeluje tako imenovani, kot sem videl, "missing trader" družbeniki ali družbe, se v Sloveniji soočamo v večjem obsegu po vstopu v Evropsko unijo. S tem so bile soočene tudi vse stare države članice Evropske unije in žal Slovenija ni izjema. Zaradi ranljivosti sedanjega sistema davka na dodano vrednost za različne tipe zlorab je ustreznost skupnega sistema obdavčitve z DDV trenutno predmet v Evropski uniji resnih razprav. Evropska komisija je izdala zeleno knjigo o prihodnosti DDV-ja, s katero je začela obsežno posvetovanje o delovanju sedanjega sistema DDV in njegovi obliki v prihodnosti. Evropska komisija predvideva, da bo predloge zakonodajnih ukrepov pripravila do začetka prihodnjega leta. Slovenska davčna uprava je v boju zoper utaje DDV sprejela vrsto ukrepov, ki so skladni s priporočili Evropske komisije. Gre za ukrepe organizacijske narave, gre za učinkovitejši davčni nadzor sistemskih utaj DDV, na primer projektno vodenje nadzora, specializacija inšpektorjev, ustanovitev skupine za DDV na centralni ravni, ustanovitev hitre reakcijske inšpekcijske enote. Gre za ukrepe za povečanje prostovoljnega plačevanja davčnih obveznosti in vrsto zakonskih predlogov, ki povečujejo učinkovitost davčnega nadzora. Po podatkih slovenske davčne uprave je bilo v davčnoinspekcijskih nadzorih v obdobju od januarja 2008 do decembra 2010 ugotovljenih 294 tako imenovanih "missing traderjev", po katerih sprašujete. Pri teh družbah je bilo identificiranih 2

tisoč 912 prejemnikov računov, katerih skupni znesek je znašal nekaj manj kot 307 milijonov evrov. Na podlagi preračunane stopnje DDV znaša ocenjena vrednost DDV 51 milijonov in nekaj. Davčna uprava je v omenjenem obdobju odvzela identifikacijsko številko za DDV 539 zavezancem. Ocena izgube DDV tako imenovanih "missing traderjev" v obdobju 2008–2011 znaša nekaj manj kot 94 milijonov evrov za tri leta, v povprečju torej približno dobrih 30 milijonov letno.

Poleg izgube DDV je verjetna tudi izguba vplačil drugih davkov in prispevkov, in sicer davka od dohodkov pravnih oseb, dohodnine in prispevkov za socialno varnost. V obdobju te vlade, v letih 2009 in 2010, je Davčni upravi uspelo z nadzori pri zavezancih, ki so prejeli fiktivne račune, uveljaviti odbitek vstopnega DDV na podlagi goljufije "missing trader" za približno 33 milijonov evrov davka na dodano vrednost, kar skladno s prej navedenim podatkom pomeni približno polovico v tem obdobju utajenega davka. To je spodbuden začetek, s katerim nismo zadovoljni, želimo, da se sleherna utaja davka prepreči. Gre za v bistvu vzgajanje davčne kulture, kot jo poznajo v davčno najbolj vzgojenih državah, kjer je popolnoma normalno, da se skupaj z drugimi vrednotami pri slehernem posamezniku in skupnosti razvije tudi vrednota pozornosti glede plačevanja davkov. Vsi, ki se tem obveznostim izognejo, nikakor niso ne razumljeni, ne sprejeti v družbi.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora?

Prosim, Zvonko Černač.

ZVONKO ČERNAČ: Hvala lepa.

Iz odgovora premiera sodim, da se zaveda, da gre za pomembno vprašanje. Tudi številka, ki je bila z njegove strani omenjena, 94 milijonov evrov, kaže na to. Ni pa bilo v enem delu odgovorjeno, ali je v tej številki tudi izpad z naslova avtomobilov visokih državnih funkcionarjev. Kot vemo, je bila v teh postopkih omenjena tudi ministrica za notranje zadeve, ki je v zvezi z navedbami medijev v tem postopku dejala, citiram: "Vse moje davčne obveznosti so poravnane, zato kategorično zanikam kakršno koli utajo davkov ter ponarejanje listin." Konec citata. Davkarja v teh primerih, ko gre za navadne smrtnike, poseže po končnem kupcu. Davkarja nič ne zanima, ali je ta končni kupec, ko gre za navadne smrtnike, vedel, da je šlo za davčni vrtiljak ali ne, ampak enostavno pobira davek tam, kjer ga je mogoče pobrati. Pri tem stališču se davkarja postavlja na stališče, da bi kupec v teh primerih na podlagi vseh okoliščinah, ki se pojavljajo v primeru davčnih vrtiljakov, moral vedeti, da sodeluje pri neobičajnih poslih dobavitelja in je zaradi tega solidarno odgovoren za to davčno obveznost. Davkarja ima tudi možnost zaplembe vozil v takih primerih in verjetno pri postopkih, ko gre za navadne smrtnike, se te stvari tudi tako počnejo. Iz odgovora, ki ste ga posredovali, je razbrati, da gre za pomembno vprašanje in pomembno rak rano v tem sistemu.

Zaradi tega vas še enkrat sprašujem:

Ali lahko zagotovite, da med neplačanimi davščinami pri nakupih vozil prek tako imenovanih

"missing traderjev" oziroma davčnih vrtiljakov ni davščin od vozil članov Vlade in bivšega poslanca Socialnih demokratov, sedanjega podpredsednika Evropske investicijske banke, ki je bil na to mesto predlagan s strani Vlade?

Izredno bom hvaležen za vaš neposredni odgovor na to vprašanje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, predsednik Vlade.

BORUT PAHOR: Če bi me tako konkretno vprašali pred tem zasedanjem, bi zbral podatke. In prav gotovo veste, da ta hip na to vprašanje ne morem odgovoriti. Vam pa bom. Upam, da je to fer dogovor, ker v vašem vprašanju tega ni bilo in boste ta odgovor prejeli.

Podpredsednika Evropske investicijske banke nisem vprašal, ali plačuje davke. Predpostavljam, da jih, in če jih ne, da bo sankcioniran, tako kot je sleherni drug državljan. In tako velja zame in za vse ostale člane in članice Vlade. Rad bi vam povedal, da sem bil prvi predsednik Vlade v dvajsetih letih, ki je obiskal Davčno upravo, da smo naložili Davčni upravi, da striktno izvaja tako svoje regularne naloge kot da dodatno sprejme ukrepe za nadzor nad plačevanjem davkov v Sloveniji. In smo imeli zaradi tega tudi boljše rezultate pri pobiranju davkov in ima Davčna uprava naloge za naprej. Tako da prosim, kar se načelnega stališča tiče, ga imate tukaj tudi s primerom. Bil sem prvi predsednik, ki je bil na Davčni upravi in sprejeli smo poročilo, sprejeli smo ukrepe na podlagi Davčne uprave. Mislim, da se borimo za to, da se zgradi davčna kultura v Sloveniji, ki bo taka, kot je na Nizozemskem. Rekel sem, kdor ne plačuje davkov, je nesprejemljiv za družbeno okolje. Ker vam ne bi želel reči nekaj, kar ta hip ne vem, drugače sicer menim, da nihče od nas ne zlorablja svojega položaja, da bi vplival na organe odločanja, ampak ker moram dati roko v ogenj za odgovor, ki ste ga konkretno postavili, vam bom v najkrajšem možnem času pisno odgovoril na vaše vprašanje. S podpredsednikom Evropske investicijske banke žal nisem govoril. Bom, bom dobil podatke, v kolikor mi to omogoča zakon. Aja, davčna tajna. Bomo skušali kljub temu dobiti... Zdaj, brez zamere. Jaz si tega nisem izmislil. Davčna tajna ni moja zamisel. Kolikor je mogoče, bomo delali transparentno, da bomo pri ljudeh odpravili sum, da se eni morajo, drugim se pa ni treba držati pravil. Kolikor mi je dano znotraj zakonskih določil, bomo pisno, gospod poslanec Černač, odgovorili na vaše vprašanje. Je tako v redu? Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Imate postopkovni predlog, gospod Černač?

Prosim.

ZVONKO ČERNAČ: Hvala lepa.

Predlagam, da se na podlagi Poslovnika Državnega zbora o odgovoru predsednika Vlade opravi razprava v Državnem zboru. Tudi iz njegovih izjav sem nekako začutil, da temu ne nasprotuje, in upam, da temu ne bodo nasprotovali tudi koalicijski poslanci. Predvsem zaradi tega, ker ne gre za tako

enostavna vprašanja, kot je bilo mogoče slutiti iz odgovora premierja. Gre pa za velik problem. Premier je sam omenil, da je ta izpad v višini cca 100 milijonov evrov, kar ni majhen znesek. Veste, čemu vsemu se je morala država odpovedati: otroškimi malicami in tako naprej, brezplačnim vrtcem, ker ni bilo dovolj sredstev. In gre tudi za vprašanje enakosti pred zakonom pri tem vprašanju. Povedal bom primer. Pred leti sem bil pri delu v poslanski pisarni seznanjen z nekim konkretnim primerom, ko je davkarja oziroma Durs obremenil s plačilom davka končnega kupca, kljub temu da ta ni vedel, da v predhodnih transakcijah davek ni bil plačan. Celo več, takrat mi je ta oseba prinesla dokumentacijo, iz katere je izhajalo, da je bil davek plačan. Vendar davkarja je bila takrat neomajna. Z izvršbo mu je blokirala celotno premoženje. Sicer je bil on v dobri veri pri tem in je moral sprožiti ustrezne pravdne postopke in dokazovati, da za neplačilo tega obračunanega pa neodtegnjenega dejansko plačanega davka ni vedel. Ko gre za navadne smrtnike, sem prepričan, da davkarja tudi danes dela na tak način. Ali dela tako tudi v primeru, ko so v postopke davčnih utaj vede ali nevede vpleteni visoki državni funkcionarji? Mislim, da je prav, da razprava odgovori na ta vprašanja. Razprava naj odgovori tudi na vprašanje, kako naj bodo preiskave v takih primerih učinkovite, če podrejeni preiskujejo nadrejene. Razprava naj odgovori na vprašanje, ali bi ne bilo smiselno uzakoniti preprečitve konflikta interesov v takih primerih. Razprava naj odgovori na vprašanje, kako zagotoviti enakost pred zakonom, ko so v postopke teh davčnih vrtiljakov vpleteni tisti, ki bedijo nad zakonitostjo, in kako naj javnost verjame, da bodo v takih primerih preiskave učinkovite, predvsem pa neodvisne. Razprava naj tudi odgovori na vprašanje, zakaj se enakost pred zakonom v tej državi vedno išče pri najšibkejših, ne pa tudi pri najmočnejših. Prej sem povedal konkreten primer, to je bila šibka stranka. Vendar ne glede na to in ne glede na to, da je bilo od te dejavnosti, katero so ji potem blokirali, odvisno preživetje nje in njene družine, ji to ni nič pomagalo.

Zato mislim, da bi bilo prav, da razprava na koncu odgovori tudi na vprašanje, kakšna škoda, ne samo materialna, ki jo je omenil premier in smo videli, da ni majhna, nastaja Sloveniji zaradi utaj davkov pri "missing traderjih" oziroma teh davčnih vrtiljakih in na kakšen način jo preprečiti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

O predlogu poslanca Zvona Černača, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru predsednika Vlade na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil jutri, 29. marca 2011, v okviru glasovanja.

Poslansko vprašanje predsedniku Vlade bo postavil Dušan Kumer iz Poslanske skupine Socialnih demokratov.

DUŠAN KUMER: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani predsednik Vlade, ministri in ministrice!

Ne glede na to, da ste, gospod predsednik, v okviru enega od današnjih vprašanj že govorili o zasedanju Evropskega sveta in o evro paktu, ki je bil 24. in 25. marca, na katerem je bila sprejeta tudi

kar konkretna zaveza pakta za evro plus, je mogoče zanimivo še kakšno vprašanje. Namreč, pakt za evro v okviru obstoječih mehanizmov ekonomskega upravljanja poleg že dogovorjenih predvideva še dodatne ukrepe in konkretne zaveze držav članic za krepitev konkurenčnosti, ki bi jih države upoštevale v nacionalnem reformnem programu in programu stabilnosti. Pakt se osredotoča v glavnem na področja, ki so v pristojnosti držav članic tega pakta, in izbira specifičnega političnega ukrepanja za doseg ciljev bo ostala na odgovornosti posamezne članice tega pakta. Zato je Vlada Republike Slovenije pripravila srednjeročni fiskalni okvir kot podlago za program stabilnosti, ki bo vključeval ukrepe zniževanja primanjkljaja in bo poslan v Evropsko komisijo. Do takrat, do junija, bo pa pri nas potekalo iskanje najširšega socialnega konsenza. Na drugi strani pa je zniževanje primanjkljaja dejansko odvisno predvsem od ukrepov proračunske konsolidacije in izvedbe pokojninske reforme.

Zaradi tega vas sprašujem:

Kako bi ali bo Slovenija izvedla zmanjšanje primanjkljaja pod 3 % bruto družbenega proizvoda do leta 2013 v primeru padca pokojninske reforme in kakšne bi bile oziroma bodo socialne in ekonomske posledice v primeru neizvedbe fiskalne konsolidacije in pokojninske reforme?

Dejansko je to vprašanje postavljeno v kontekstu upoštevanja zaveze pakta za evro plus in pakta stabilnosti o rasti v letih 2011 in 2012, ko bo treba nadaljevati s tem zmanjševanjem primanjkljaja sektorja države po 3 %.

Prav tako je Evropski svet 24. in 25. marca obravnaval situacijo v Libiji, katere situacije in razmere prav tako vplivajo na ekonomske in gospodarske razmere držav članic Evropske unije.

Zaradi tega vas sprašujem:

Kakšno je najnovejše stališče Slovenije v zvezi s to situacijo v Libiji?

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim, predsednik Vlade gospod Borut Pahor.

BORUT PAHOR: Glejte, ta visoki zbor bi rad ob začetku razprave do sredine junija spodbudil h konstruktivnemu sodelovanju pri obravnavi paketa ukrepov znotraj pakta za evro. Da Vlada predlaga 20 teh ukrepov, skupaj z vami in socialnimi partnerji, bomo premislili, da dosežemo cilje, ki jih imajo te države, ki so v tem paktu, spodbujanje konkurenčnosti, zaposlovanja, finančna disciplina, javnofinančni vzdržni okvir. Da ne pozabim, pokojninska reforma je zdaj ključnega pomena. Že referendum o malem bo pomemben kazalec sposobnosti slovenske države, ne slovenske vlade – Vlada in parlament sta svoje opravila – ampak države, da izvaja reformno politiko. Prav tako bo to v, bom rekel, najbolj surovi obliki pokazala morebitna vložitev zahteve za referendum o pokojninski reformi. Če bi se izkazalo, da Slovenija, kljub temu da je politična volja, ker je bilo to sprejeto na ravni Vlade, da ima to potrebno politično večino v Državnem zboru, ker je bilo sprejeto v Državnem zboru, nima podpore med ljudmi, bi to pomenilo velik zelo nevaren signal za finančne trge v Evropi, v mednarodni skupnosti za Slovenijo.

Španija se je potegnila iz nevhvaležne situacije, kjer je bila tako rekoč ob robu s Portugalsko zaradi sprejetja pokojninske reforme. Šla je na 67 let, finančni trgi so dobili jasno sporočilo. Španija je sposobna regulirati reforme, ki so potrebne za javnofinančno vzdržnost, za konsolidacijo. In Španija danes ta hip ni tematizirana v Evropski uniji, ne na ECOFIN-u, ne na ravni predsednikov vlad. Če bo pokojninska reforma padla, potem bodo stroški na ramenih ljudi večji, obveznosti, ki jih bo morala Slovenija s pokojninsko reformo čez najkasneje leto dni sprejeti, pa večje in surovejše. Poglejte, kaj je rekel portugalski kolega Sokrateš, ko je bil odstopil s položaja predsednika Vlade. Rekel je: "Za vsakega predsednika vlade je težko, če mora ljudem sugerirati, predlagati nepopularne ukrepe. Toda žal moram ugotoviti, da bo moral novi predsednik Vlade, ker je prišlo do nesprejetja teh, predlagati še bolj drastične." To v Sloveniji ni potrebno. Mi imamo zdaj morda verjetno dva referendum, kjer se bo potrdila volja tega visokega državnega zbora ob vseh nasprotovanjih in drugačnih mnenjih in upam, da bomo zlasti s pokojninsko reformo uspeli spraviti skozi enega od najpomembnejših ukrepov, ki jih predvideva pakt za evro za vse države, pakt plus, ker k njemu so pristopile še nekatere države, ki niso članice evra, želijo pa zlasti sprejeti ukrepe za povečanje konkurenčnosti. In poglejte, pokojninska reforma ni stvar nekega zelo velikega manevrskega prostora. Dejstvo je, da vse manj zaposlenih dela za vse več ljudi, ki so v pokoju. In če hočemo, da je ta sistem vzdržen, moramo temu prilagoditi nekatere nove instrumente. In samo to počnemo. Slovenija ne bo med državami, ki bo imela najbolj ostro pokojninsko shemo, bo med državami, ki bo imela po mojem mnenju ta hip pravično in jo bo treba verjetno čez čas, če se bo prebivalstvo v Sloveniji tako hitro staralo in če bomo imeli tako nizek prirast prebivalstva, verjetno čez deset let še popraviti.

Libija. Naj bom zelo jase. Jutri minister Žbogar odhaja v London na konferenco o Libiji, kjer bodo države članice Nata, Evropske unije, države, ki sodelujejo v sedanji koaliciji, ki je velika dvanajst držav, kjer bodo verjetno, upajmo, predstavniki Arabske lige in Afriške unije. Ena stvar naj bo popolnoma jasna, mislim, da je prav, da ta visoki dom to ve. Kot predsednik Vlade sem razumel in sem podprl na pristojnih organih, moji ministri pa na ravni njihovih kolegov in institucij, resolucije, deklaracije, ne nazadnje tudi Varnostnega sveta za pomoč ljudem, ki so se znašli kot talci režima, ki je uporabil nedopustna sredstva zato, da se ohrani na oblasti. Ta resolucija je pomembna, ker daje legitimiteto za uporabo sile, torej za vojaško udejstvovanje v Libiji, vendar pa moram povedati, to vojaško udejstvovanje mora biti v skladu in zgolj v okvirih resolucije Varnostnega sveta. To je pomembno, ker mojim kolegom tudi danes za naprej povem, in jutri gre minister Žbogar tudi s tem mandatom v London, slovenskega vojaka ne bomo poslali v Libijo niti v kakšno drugo državo v severni Afriki. Tega mandata... / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, gospod predsednik.

Želite dopolnitev odgovora?

Prosim, gospod Kumer.

DUŠAN KUMER: Hvala.

Večkrat je bilo, in tudi danes, z vaše strani, gospod predsednik, izrečeno in posebej poudarjeno, da nesprejetje pokojninske reforme ni možnost, ki bi si jo Slovenija lahko privoščila.

Zato še enkrat sprašujem:

Kako bo Slovenija sledila cilju spodbujanja zaposlovanja vzdržanosti javnih financ in zagotavljanja socialne države v primeru padca pokojninske reforme?

In še enkrat ponavljam vprašanje v zvezi z Libijo. Tudi mi smo iskali en kamenček v mozaiku reševanja naše gospodarske, socialne in ekonomske situacije tudi v zvezi z Libijo.

Ali in kakšen vpliv bo imelo to na reševanje naše situacije?

Ali bo to vplivalo na ekonomske in socialne ter gospodarske razmere znotraj držav Evropske unije?

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim, predsednik Vlade.

BORUT PAHOR: Ni bilo mogoče skriti, da sem želel odgovoriti na to vprašanje, ker je prav, da naši ljudje to vedo. Vsak ponedeljek se sestanemo trije ministri in upam, da bo to sestankovanje trajalo čim manj časa, ker bi to pomenilo, da so izredne razmere v mednarodni skupnosti mimo: minister za zunanje zadeve, ministrica za notranje zadeve, ministrica za obrambo, načelnik Generalštaba, obveščevalna skupnost v Sloveniji in seveda naši sodelavci. Obravnavamo ravnanje Slovenije. Za enkrat smo se odločali prav in smo bili, se mi zdi, na pravi strani zgodovine, na pravi strani moralnih in političnih ciljev, ki jih mora država, kot je demokratična in neodvisna Slovenija, sprejemati. Tisto, kar želim povedati, je, da se je zaradi dogodkov v Sredozemlju, v zalivu in širše mednarodna skupnost znašla v situaciji, ko je postala predvidljivost varnosti v mednarodni skupnosti bistveno manjša, kot je bila, in da moramo to upoštevati tudi pri naših domačih nalogah. Zato je pomembno, da povem, neposredno Slovenija ni v ničemer varnostno ogrožena. Drugič, Slovenija želi humanitarno prispevati k reševanju te krize. Tretjič, Slovenija bo v okviru Nata imela svoje častnike v vojaškem poveljevanju operacije v Libiji. Četrto. Mi ne bomo, ne samo zato, ker tako pravi resolucija Varnostnega sveta, ampak tudi sicer, poslali vojakov na afriška tla. Petič. V mednarodni skupnosti, si bomo prizadevali za to, da se čim prej neha z uporabo sile nad protestniki, da se pride z jasnimi političnimi cilji v deklaracijah, ki bodo imele legalno osnovo v Varnostnem svetu Združenih narodov, ki bodo jasno določile politične cilje in s tem tudi jasno določile uporabo sile za njihovo doseg, da ne bi prišlo do situacije, ko bi uporaba sile na eni in drugi strani šla iz okvirov s političnim mandatom. Tukaj imamo mi jasna stališča, mislim, da smo lahko glede njih zadovoljni in da tudi mednarodna skupnost našo zunanjo politiko razume.

Kar se tiče pokojninske reforme pa še enkrat: pokojninska reforma, če bo premet referendum, morda bodo sindikati spoznali, da

reforma, ki jo predlaga Vlada, ki jo je sprejel Državni zbor, ki jo je sprejel s kvalificirano večino, sploh ni tako oster ukrep v primerjavi z ukrepi, ki se sprejemajo. Če bo zavrnjena, bodo slabše živeli upokojenci, bomo slabše živeli nekaj časa vsi, ker bodo varčevalni ukrepi ostri. Ko se bo sprejemala nova pokojninska reforma, bo morala biti ta reforma – tudi zaradi sporočila finančnim trgovcem pa zaradi sankcioniranja javnofinančne situacije – še bolj drastična. Imamo priložnost, da, prvič, referendum morda celo ni, če nas slišijo socialni partnerji, tokrat mislim na sindikate, če pa bo, pa si moramo skupaj prizadevati, da ne glede na to, kakšno smo imeli sicer mnenje o posameznih rešitvah znotraj te reforme, to reformo kot politični razred, kot javnost, kot država dobimo.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prehajamo na odgovore na poslanska vprašanja, postavljena na 25. seji zbora. Ministrica za gospodarstvo mag. Darja Radić bo odgovorila najprej na vprašanje Rudolfa Petana v zvezi s problematiko tihih družb.

Prosim ministrica, če kar odgovorite. Gospod Petan je vprašanje že postavil prejšnjič in ne bo zdaj postavljanja vprašanj.

MAG. DARJA RADIĆ: Hvala lepa.

V zvezi s tem vprašanjem mu odgovarjam, kaj smo naredili za preprečevanje zlorab tihih družb. Na Ministrstvu za gospodarstvo smo pripravili Predlog zakona o spremembah Zakona o gospodarskih družbah, ki ga je Vlada 24. februarja tudi potrdila. Po tem predlogu zakona se ureja reševanje konflikta interesov in tako določa, da poslovodja, prokurist, izvršni direktor ene družbe sklepa posel z drugo družbo, v kateri ima sam ali njegov ožji družinski član ali vsi skupaj delež, ki dosega desetino osnovnega kapitala, ali pa če je sam ali njegov ožji družinski član tihi družbenik ali je na kakšni drugi pravni podlagi deležen na dobičku družbe le, če s tem poslom soglaša tudi nadzorni svet družbe, drugače je takšen posel ničen.

Če pa je delež v takšnem podjetju manjši od desetine osnovnega kapitala, pa mora poslovodja o sklenitvi posla v roku treh delovnih dni obvestiti nadzorni svet. Poleg tega je Vlada 17. februarja sprejela sklep o posebnih priporočilih glede tihih družb, ki se pa nanašajo na agencijo za opravljanje s kapitalskimi naložbami in se seveda nanašajo na podjetja, ki so v pretežni ali v kakršnikoli lasti države, in tukaj je Vlada priporočila agenciji, da v svoj kodeks vključi nezdržljivost opravljanja funkcije člana organa vodenja in nadzora ene gospodarske družbe s funkcijo tihega družbenika v drugi kapitalski družbi, če ti dve družbi med seboj poslujeta in da med pogoje za imenovanje članov organa vodenja in nadzora teh družb vključi tudi izjavo, ali je tihi družbenik v drugih družbah, in če je, v katerih. S temi dopolnili Zakona o gospodarskih družbah po našem mnenju ustrezno izboljšujemo urejanje poslovanja tihih družb v slovenski zakonodaji. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Ali želite dopolnitev odgovora?

Prosim, gospod Petan.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani!

Moram povedati, da ravno tega sem se bal, kar mi je zdaj odgovorili, ministrica. Za osvežitev spomina. To vprašanje sem jaz postavil že pred enim mesecem. Ker je bila takrat ministrica odsotna, mi ni mogla odgovoriti. Med tem časom pa smo v Državnem zboru obravnavali predlog, kako bi rešili problematiko tihih družb po zakonu, ki samo ga predlagali v Slovenski demokratični stranki. Tam smo pa k zadevi, glede na slovenske razmere, pristopili radikalno. To pomeni, da se tihe družbe morajo obelodaniti, kot se temu reče in ni nobenih problemov. Nobenemu ni treba dajati nobenih izjav, nihče se ne bo nikoli zlagal. Zadeva je jasna. Ta zakon je bil s strani koalicije gladko zavrnjen. Kolikor sem seznanjen, je v Državnem zboru že predlog, ki ga je pripravila Vlada. Matično delovno telo tega predloga še ni obravnavalo. Ampak glede na rešitve, ki sem si jih ogledal že prej in ministrica je deloma tudi pojasnila, za kaj gre, se tu postavlja določeno vprašanje. Moje mnenje in mnenje marsikoga drugega, tudi strokovnjakov, je, da je ta zakon neke vrste blažev žegen, škodoval ne bo, koristil pa tudi veliko ne bo, ker zopet vse stoji na nekih moralnih temeljih. To se pravi, vodilni v firmi bodo morali povedati, če so kje tihi družabniki. In če ne bodo povedali, po slovenskih merilih je to nekaj čisto običajnega, se bodo zopet sklepale pogodbe, recimo, s samim seboj. Kdo bo kdaj odkril, če so pa družbe še vedno tihe? Nihče pa ne bo priznal, da je tihi družabnik v firmi, s katero sklepa. To se pravi, zopet je nekaj skritega. Dejansko se ne ve, da si tihi družabnik. Zato menim, da ta zakon sicer ne bo naredil škode, koristi pa veliko ne bo naredil. Za slovenske razmere bi bila edina rešitev zakon, ki smo ga predlagali v SDS, da se tihe družbe obelodanijo.

In še to bi dejal. Naše mnenje je, da tu ne bi prišli nič v navzkrižje z evropsko zakonodajo. Če bi se pa kdo hotel za to zapeti, bi pa to lahko. Zato sprašujem, če imate kakšno boljšo rešitev.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, gospod Petan.

Ministrica mag. Darja Radić, prosim.

MAG. DARJA RADIĆ: Hvala lepa.

Mi smo o tem predlogu poslancev SDS že razpravljali. Že takrat sem povedala, da, seveda, najlažje je, da iz zakona črtaš poglavje, ki ureja en določen pogodbeni odnos. Tukaj moramo reči, da gre za pogodbeni odnos, za vlaganje nekoga v eno drugo družbo, in potem rečemo, da je zadeva rešena. Vendar smo že takrat povedali in trdim, da s tem ne rešimo nobenega problema. Do takih poslov bo še vedno lahko prihajalo, vendar verjetno na kakšen drug način. Zaradi tega smo predlagali ureditev, ki jo bo Državni zbor obravnaval verjetno čez nekaj tednov oziroma v naslednjih dneh. Po našem mnenju je ključno to, da tiste osebe, ki sklepajo te posle in so potem tudi poslovodje v drugih firmah, to razkrijejo. Jaz v odgovoru nisem povedala, v zakonu je to navedeno. Predvidene so tudi sankcije za tiste, ki teh izjav oziroma teh določb ne bodo upoštevali. Po mojem mnenju s temi

spremembami dosegamo en napredek na tem področju in za tiste primere, kjer je treba, da se tihi družbeniki razkrijejo, da smo s temi spremembami to tudi zelo dobro uredili. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Ministrica bo odgovorila na vprašanje mag. Radovana Žerjava v zvezi s problemi, povezanimi s propadom velikih slovenskih gradbenih podjetij.

Prosim, gospa ministrica.

MAG. DARJA RADIĆ: Hvala lepa.

Moram reči, da zdaj prvič tako dogovarjam in me malo...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Bo še kar nekaj, se boste navadili...

MAG. DARJA RADIĆ: Mogoče bi bilo boljše, če kar ponovim vprašanje. Tukaj gre za verižno ustanavljanje novih podjetij osebam, ki so kot lastniki ali pa direktorji že uničili ali spravili v prisilno poravnavo ali stečaj podjetja. Vprašanje je, kaj bomo naredili, da se ti pojavi preprečijo. Jaz bi tukaj v odgovoru najprej poudarila, da že obstoječa zakonodaja omogoča vrsto institutov za sankcioniranje zlorab oziroma za nepošteno ravnanje članov organov vodenja nadzora in ustanoviteljev oziroma družbenikov. To sem tudi večkrat že povedala. Dejstvo pa je, da se ta določila zakonov v pravni praksi zelo malo uporabljajo, se pravi zelo malo je bilo do sedaj pravzaprav tudi samih prijav zlorab in zaradi tega praktično v Sloveniji tudi sodna praksa s tega področja, ki bi preizkusila ustreznost sedanje zakonodaje, je pravzaprav zelo šibka oziroma je ni. Vendar zato jaz pravim, da teh stvari mogoče v sami zakonodaji se ne da rešiti oziroma bom zdaj povedala, kaj že vse zakonodaja za preprečevanje tovrstnih zlorab ponuja. Najprej imamo institut spregleda pravne osebnosti, potem imamo opredeljeno odškodninsko odgovornost članov organov vodenja ali nadzora, potem je predvidena posebna izredna revizija zaradi preveritve ustanovitvenih postopkov ter vodenja posameznih poslov družbe in uveljavljanje odškodninskih zahtevkov, potem je možen tudi izbris družbe iz sodnega registra, če ima družba v sodni register kot poslovni naslov vpisan naslov, ki ne obstaja, na katerem ne sprejema pošiljk ali je na tem naslovu neznana, potem je treba tudi opozoriti, da imamo že v kazenskem zakoniku kar nekaj določb, ki določajo na primer kaznivost dejanja lažnega stečaja pa poslovne goljufije, oškodovanje upnikov in zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti. Skratka, en cel kup je že določb, vendar dokler ne pride do kakšne prijave, toliko časa so te določbe samo črka na papirju. Tako v tem pogledu ne vidimo kakšnih posebnih potreb za spremembo zakonodaje na tem področju. Smo pa na Ministrstvu za gospodarstvo podrobno preučili že zdaj vso zakonodajo in med možnimi izboljšavami predvideli še možnost povečanega nadzora nad izvajanjem zakona o sodnem registru, in sicer določbo 4. točke tretjega odstavka 27. člena, ki ureja vsebino predloga za vpis v sodni register. Tam je predvidena cela vrsta izjav, ki jih mora dati vsak ustanovitelj pred vpisom družbe. Do

zdaj se vsaka izjava oziroma resničnost izjave ni posebej preverjala, pa mogoče bi na tem področju malo več nadzora in tudi na ta način en prispevek k izboljšanju situacije.

Kar se pa tiče drugega dela vprašanja, to je, kako bomo zagotovili dokončanje državnih infrastrukturnih investicij v dogovorjenih rokih v tistih primerih, ko so podjetja, ki so na javnih razpisih dobila posel že v stečajnih postopkih ali na samem pragu le-teh, pa naj najprej povem, da so bili v vprašanju izpostavljeni predvsem projekti s področja cestne infrastrukture, kjer te projekte v celoti izvaja družba Dars. Dars pač tukaj izbere izvajalca v skladu s pravili z zakonom o javnem naročanju. Seveda pa je Dars dolžan pri izvajanju investicij delovati v okviru rokov, ki so določeni z državnimi strateški načrti, kolikor je to seveda mogoče. Kar se tega vprašanja tiče, so situacije zelo različne, možne reakcije so tudi zelo različne. V primeru, če gre eno podjetje v stečaj, če je en izvajalec, je možen odstop od pogodbe in unovčitev bančne garancije za dobro izvedbo del. To smo že uporabili. Če je pa več izvajalcev, pa obstoji možnost, da potem, če nekdo od njih pride v stečaj, da potem drugi solidarno izpolnijo to ponudbo. Tudi take primere zdaj že koristimo in verjamem, da na ta način bomo prispevali k rešitvi teh problemov, ki se zdaj pojavljajo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora?

Mag. Radovan Žerjav, prosim.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala za ta odgovor, gospa ministra.

Sicer zdaj malo pozno, ker je že dva meseca od tega minilo, pa bi rekel tako. Vsa ta zakonodaja, ki ste jo našteali, najbrž je, ampak več kot očitno ne daje rezultatov. Če bi ta zakonodaja, ves ta splet ali pa ves ta šopek zakonodaje dajal neke rezultate, najbrž ne bi imeli teh primerov, kot so, pa če vzamemo zdaj samo nekatera gradbena podjetja, kjer so lastniki, družbeniki in tako naprej zaradi pohlepa, grabežljivosti in še česa te firme olastnili, jih pripeljali do brezizhodnega položaja, sedaj ustanovili cel kup vzporednih, novih, ne vem kakšnih vse, firm, delno "pretankali" kapital, osnovna sredstva in tako naprej, delavce vrgli na cesto, za seboj pustili celotno razdejanje. Sedaj bi pa, kot da se nič ni zgodilo, s temi novimi podjetji kar naprej brez kakršnegakoli problema sodelovali naprej pri javnih naročilih, pri javnih investicijah in tako naprej. V teh dveh mesecih, od kar je bilo vprašanje zastavljeno, smo v Slovenski ljudski stranki vložili zakon o gospodarskih družbah, ki bi to veriženje, ustanavljanje novih podjetij kar tako počez in po dolgem preprečili. Mislim, da je nedopustno to, kar se dogaja. In očitno ta zakonodaja, ki jo v tem trenutku imamo napisano tako ali drugače, jaz ne bom sodil, ali je dobra ali ne, ne daje pravih rezultatov. Veste, obstoječe investicije, kar nekaj jih je, pa vzemiva samo avtocesto proti Gorenjski in Markovec, sta dve pomembni investiciji, ki pravzaprav stojita. Iščemo pa investicije po vsej Evropi in še širše. Za božjo voljo, dajmo to narediti! Tu na domačem dvorišču imamo investicije, pa se jih ne lotimo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Ministrica želite še odgovoriti?

MAG. DARJA RADIČ: Hvala lepa.

Tako kot sem že rekla, vseh problemov se ne da rešiti samo tako, da stalno spreminjamo zakonodajo. Jaz sem želela pojasniti, da zakonodaja v tem delu je dovolj jasna. Problem je, da ne pride do uporabe teh zakonodajnih določil. Tukaj pa seveda je jasno, kdo lahko to naredi. Moram pa reči, jaz se opravičujem, na zadnji seji sem bila odsotna, v tem času se je tudi kar nekaj na tem področju naredilo, lahko tudi ugotovljamo, da pri predoru Markovec je sedaj prišlo do tiste rešitve, da je pač drug izvajalec prevzel gradnjo in se dela nadaljujejo. Nekaj podobnega se bo zgodilo tudi na gorenjski avtocesti in tudi na vseh ostalih investicijah tečejo postopki, s katerimi bi omogočili, da se investicije čim prej nadaljujejo. Strinjam se z vami, če kaj potrebuje ta država danes oziroma gradbeništvo, so to zagotovo investicije in gradbena dela.

Kar se pa tiče samega vašega predloga za spremembo zakona o gospodarskih družbah, pa mislim, da bo ob obravnavi v Državnem zboru še dovolj prostora za izmenjavo mnenj. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Ministrica mag. Darja Radič bo odgovorila tudi na vprašanje Marjana Bezjaka v zvezi z aktom Evropske unije za enotni trg za visoko konkurenčno socialno-tržno gospodarstvo.

Gospa ministrica, izvolite.

MAG. DARJA RADIČ: Hvala lepa.

Tukaj bi samo povedala, da Slovenija in Ministrstvo za gospodarstvo zelo aktivno sodeluje pri uresničevanju akta za enotni notranji trg in storitev. Gospod Bezjak je bil prisoten takrat, ko je bil komisar Barnier v Sloveniji, ko smo se pogovarjali o teh možnih ukrepih. Dejstvo je, da je v okviru tega akta predvidenih kar 50 ukrepov, s katerimi bi prispevali k vzpostavitvi enotnega notranjega trga in storitev. Že na samem evropskem nivoju, na nivoju EU je bilo določeno, da se vsem državam članicam dopusti možnost, da med temi 50 ukrepi izbere deset do dvanajst ukrepov, za katere misli, da so prioritetni, da bodo največ prispevali k vzpostavitvi enotnega trga. Mi smo znotraj Slovenije med ministrstvi in vsemi drugimi organi, ki so pomembni in sodelujejo pri razvoju notranjega trga in storitev, opravili razpravo in tudi identificirali deset takih prioriternih ukrepov. Moram pa reči, da sem pa potem sama po obisku komisarja Barnierja na seznam prednostnih ukrepov vključila tudi socialno podjetništvo, kajti tudi komisar Barnier oziroma Evropska komisija postavlja socialno podjetništvo za pomemben segment za krepitev notranjega trga in zato smo tudi to prioriteto dodali. Ti predlogi so se zbirali do 28. februarja. Sedaj bodo na evropskem direktoratu to pregledali. Ko bomo dobili informacijo, kakšen je pa sedaj nabor prioriteten vseh 27 držav, bomo o tem obvestili Državni zbor. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora?

Prosim, gospod Marjan Bezjak.

MARJAN BEZJAK: Hvala za besedo. Lepo pozdravljeni, predsednik, ministrica, minister in vsi ostali!

Res je že kar nekaj časa, odkar je bil evropski komisar Barnier pri nas v Sloveniji na delovnem obisku, kjer smo se seznanili z določenimi stvarmi. Pa kljub temu teh stvari, teh problematik ni nikjer zaslediti v javnosti.

Zato je postavljeno to vprašanje in zato še moje dodatno vprašanje:

Kaj bomo ali pa kaj bo ministrstvo ali država Slovenija naredila glede pakta konkurenčnosti v EU?

Ali imamo mi na njihove predloge še kakšne boljše predloge, saj je smisel podajanja predlogov, da izluščimo na evropski ravni dejansko najboljše predloge ali najboljše stvari glede konkurenčnosti?

Prav tako je v letu 2011 s strani premierja napovedana rast 1 do 2%. Slovenski gospodarstveniki trdijo, da to ne drži.

Zato bi prosil za obrazložitev: Ali je to tako ali ne?

Brezposelnost v Sloveniji je preseгла mejo 8 %. Sami vemo, da je preko 115 tisoč ljudi, ki so na zavodu za zaposlovanje. K temu bi morali prišteti še tujce, ki so delali pri nas, ki tu niso zajeti. Nemčijo so iz recesije potegnili mala in srednja podjetja.

Ali v Sloveniji ne kaže tako?

Prav tako me zanima glede socialnega podjetništva:

Ali imamo... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, gospod Bezjak.

Prosim, ministrica.

MAG. DARJA RADIČ: Hvala lepa.

Se opravičujem, gospod Bezjak, to vprašanje se ne ujema ravno z vprašanjem, ki ste mi ga postavili. Tako bi morda za področje socialnega podjetništva odgovorila. Mislim, da je Slovenija na tem področju kar dejavna. V pripravi je celo zakon o socialnem podjetništvu, vendar to predstavlja samo podlago. Na tem področju je predvidenih še kar nekaj aktivnosti za vzpostavitev osnove podlag za uspešen razvoj, zagon in razvoj socialnega podjetništva v Sloveniji. Mislim, da smo tu tudi ena prvih držav v Evropi, ki so temu področju posvetile posebno pozornost. No, če smem povedati, prihodnji teden bo tu organizirana tudi mednarodna konferenca na temo socialnega podjetništva, ki se je bodo udeležili tudi številni nosilci socialnega podjetništva, med njimi tudi Jamey Oliver, kjer bodo poskušali to idejo socialnega podjetništva na čim bolj poljuden način predstaviti kot možnost javnosti.

Kar se tiče samega pakta za konkurenčnost, lahko rečem, da so ukrepi, ki jih Slovenija sprejema na tem področju, popolnoma konkurenčni, če lahko tako rečem, z ostalimi predlogi. Dejstvo pa je, da niso pomembni samo ti dokumenti, ki se sprejemajo na ravni Evropske unije, še bolj pomembni so ukrepi in aktivnosti, ki jih izvajamo znotraj države. In tudi na tem področju

mislim, da vsi ukrepi, ki smo jih do zdaj izvedli za oživitve gospodarstva, kažejo pozitivne rezultate. Ne nazadnje imamo 13 % rast izvoza, gospodarstvo oživlja. Rast zaposlovanja bo sledila čez nekaj časa, vedno se to dogaja z zamikom. Tako na tem področju ocenjujem, da so bili ukrepi pravi, kratkoročni, predvsem pa so pomembni tisti dolgoročni ukrepi ali pa srednjeročni ukrepi, ki bodo dali rezultate v daljšem času, vendar so pa zelo pomembni. Govorim namreč o spodbujanju in sofinanciranju razvojnih aktivnosti podjetij v sofinanciranju inovacij, kajti to so tisti ukrepi, s katerimi so v podjetju v času krize zagotovili, da bodo po končani krizi imeli konkurenčne izdelke, s katerimi bomo lahko konkurirali na trgu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Imate postopkovni predlog?

MARJAN BEZJAK: Jaz bi želel, da bi ministrica mag. Darja Radič dejansko dala v pisni obliki odgovor, kajti na koncu koncev je prav, da smo seznanjeni, v katero smer gremo v Sloveniji: ali bomo capljali vedno zadaj, kot capljamo, ali pa se bomo dejansko pridružili Evropi in skupaj soustvarjali boljši jutri v tej skupnosti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Ministrica lahko da pisni odgovor na to vprašanje. Bi pa rad opozoril, da to vprašanje o socialnem podjetništvu strogo vzeto ni bilo del vprašanja, ki ste ga postavili, zato tukaj lahko ministrica odgovori ali pa ne in ji ne bomo mogli očitati, če na to vprašanje ne bo odgovorila. Sicer bi želel kolege opozoriti, da pri predlogih za dopolnitev odgovor ne odpirajo novih vprašanj in ne odpirajo novih tem.

Ministrica bo odgovorila tudi na vprašanje Milenka Zihlerla v zvezi s kakovostjo Blaga v Slovenskih trgovinah.

Prosim, gospa ministrica.

MAG. DARJA RADIČ: Hvala.

V Sloveniji ureja splošno označevanje predpakiranih živil pravilnik o splošnem označevanju predpakiranih živil, ki povzema in je usklajen z evropsko direktivo na tem področju. V tem pravilniku so zapisane minimalne zahteve za označevanje predpakiranih živil, seveda pa ta pravilnik ne vključuje same navedbe cen. Obvezna je navedba imena, naslova ali firme, sedeža proizvajalca ali tistega, ki živilo pakira ali prodajalca, ki mora imeti naslov oziroma sedež v Evropski uniji in je tudi odgovorna oseba za označevanje živil po določbah navedenega pravilnika. Za živila, ki so uvožena iz držav, ki niso članice Evropske unije, pa je treba navesti tudi državo, kjer je bilo živilo proizvedeno. Pravilnik med obvezne podatke na označbi uvršča tudi podatek o kraju in državi porekla, vendar le v primeru, če bi izpustitev tega podatka lahko zavedla končnega potrošnika glede pravega porekla živila. Pravilnik tudi jasno navaja, da označbe na živilu ne smejo biti takšne, da bi lahko zavedle končnega potrošnika, zlasti glede njegove značilnosti, narave, lastnosti, izvora ali porekla, zastave, količine, roka uporabnosti, načina izdelave ali proizvodnje. Na Ministrstvu za gospodarstvo menimo, da označevanje živil, skladno s tem pravilnikom, ki povzema evropsko

zakonodajo, zagotavlja potrošniku zadostne informacije o kakovosti in sestavi pa tudi o varnosti živila. K izboljšanju stanja na področju varne hrane pa bo pripomogel tudi zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov, ki ureja področje promocije teh proizvodov in katerega cilj je vzpostavitev in promocija široko zastopane nacionalne sheme kakovosti oziroma prostovoljne označbe proizvodov. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Gospod Ziherl, ne bom dovolil, da bi ministrica še enkrat ponovila odgovor. Boste pa dali prostor za dopolnitev odgovora.

MILENKO ZIHERL: Hvala za besedo. Lep pozdrav obema, ministrici in ministru!

Se opravičujem, ker pravkar poteka parlamentarna seja Globe in Sveta za varstvo okolja, podobna tema – kmetijstvo. Vendar pri vprašanju je nastal nek manjši nesporazum. Jaz v vprašanju sprašujem širše, ne samo živila, tudi drugi artikli se v trgovinah pojavljajo v enaki embalaži, pa so ali iz matične tovarne, to je , da ne bom delal reklame, v eni verigi trgovin, ali pa iz njenih podružnic. Pa ne bom rekel, da ni kvalitete, ampak so neke druge kvalitete, kar pa bi moralo biti posebej označeno, in verjetno posebna cenovna politika. Če je bil originalni izdelek vreden 100 enot, potem naj bo ta druga zadeva vredna 90 in manj enot. Samo en primer, pralni prašek. Ne bom navedel proizvajalca, proizvajalec je iz Nemčije, sodobne metode, nima fosfatnih mehčalcev, ki jih bo tako ali tako evropska direktiva prepovedala, prašek s Češke ima fosfatne mehčalce, je manj učinkovit, škodljivejši za pralni stroj. In če imamo Svet za varstvo potrošnikov, ne da nas opozarja na to, da je embalaža keksov Jaffa napačne barve, ker škatle ne pojemo, ampak pojemo piškote, ampak naj začne z zadevo obveščati in osveščati potrošnike. Izdelek A je iz original tovarne, enak izdelek, enake barve škatle je pa pač nekoliko cenovno nižji. Potrošnik se potem odloča in se na ta način zaščiti.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Ministrica, to je bila zahteva za dopolnitev odgovora.

Prosim.

MAG. DARJA RADIČ: Hvala lepa.

Gospod Ziherl, jaz moram reči, da sem tudi zdaj videla, da se vprašanje ne nanaša samo na živilske proizvode. Vendar moj odgovor tudi v tem primeru, saj ste pravzaprav že sami to tudi izpostavili, ostaja enak. Tovrstne stvari in označevanje oziroma vse skupaj lahko izboljšamo z ukrepi za zaščito potrošnikov, predvsem z ukrepi za promocijo in osveščanje potrošnikov o kakovosti posameznih proizvodov in storitev, ki jih imamo na slovenskem trgu. V zvezi s tem lahko povem, da na Ministrstvu za gospodarstvo po enem manjšem zastoj, ki vam je seveda tudi znan, ki smo ga imeli na področju varstva potrošnikov, sestavljamo novo ekipo, pripravljamo tudi novo strategijo varstva potrošnikov, v kateri bodo pa ukrepi in aktivnosti ministrstva, ki jih bomo prenesli predvsem tudi na

nevladni sektor, ker želimo čim več nevladnega sektorja na to področje angažirati. V tej strategiji je bil poudarek dan prav ukrepom in aktivnosti za osveščanje in informiranje potrošnikov o kakovosti blaga. Jaz sem prepričana, da bomo s tem prispevali tudi k rešitvi te problematike in teh odprtih vprašanj, ki jih naslavljate v vašem vprašanju. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Imate postopkovni predlog?

Prosim, gospod Milenko Ziherl.

MILENKO ZIHERL: Mislim, da je tema tako obširna, da se ne da v tem omejenem času obdelati, pa bi vseeno predlagal že ustaljeni predlog, da se na eni od naslednjih sej opravi širša razprava o odgovoru ministrice. Morda pa dopuščam alternativo, da tudi na eni od sej Odbora za gospodarstvo o tem razpravljamo. Sam sicer nisem član, vendar bomo videli v poslanski skupini, če so ostali člani zanimirani za to, pa bi morda koga od kolegov nadomestil ali pa se po delovnem postopku sam udeležil te seje. Morda še nekaj, ker časovno nisva bila usklajena. So primeri dobre prakse v avtomobilski industriji – prirejen je deželni model in ravno to oglašujejo, ves tisti, kič, šmuk in tako dalje so takoj dol pobrali in potem, recimo, pnevmatike niso Michelin, so Nokian in tako dalje in na ta način so pripravili volkswagen, slovenski model, in je bilo črno na belem napisano, tudi kupci so bili obveščeni, da je to iz Španije, in so se odločili, ker so bili pošteno informirani, toliko tisoč evrov manj, pa še vedno po njihovi oceni zadostna kvaliteta ali pa več evrov za original iz Wolfsburga. V primeru Opel mislim, da je bilo celo tako, da so se tako dobro spogajali, da je bila nevarnost, da pridejo iz drugih držav, iz enotnega evropskega trga, in pokupijo avtomobile, namenjene za slovenski trg. Rešili so se tako, da je bil obvezen lizing. Tudi če je bila za ta avto gotovina na roko, je bilo treba vzeti lizing, da so lahko kupili samo Slovenci, ker je bilo spogajano za slovensko stran. Povzetek tega: jasno, glasno, črno na belem je pisalo – to je to, to je to, po nekem naboru še vedno ustrezno, ampak je ravno ta nabor bil narejen za nižjo ceno. In če se vrnem nazaj na pralni prašek. Ne rečem, tisti je sigurno slabši, ampak cenovno in informativno je treba obvestiti prebivalce. Naj Svet za varstvo potrošnikov ne izgublja časa, saj stalno prebiram o nekih napačnih barvah, nevarnih barvah in naj se posveti tej zadevi. Seveda to ni zelo na ušesa in na kožo pisano veletrgovcem, ampak resnica je pa taka. Njihova naloga je zaščita potrošnikov, ne pa potuha veletrgovcem. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

O predlogu poslanca Milenka Ziherla, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministrice za gospodarstvo na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil jutri, 29. marca 2011, v okviru glasovanj.

Ministrica mag. Darja Radič bo odgovorila še na vprašanje Vilija Trofenika v zvezi s problematiko javnega razpisa za pridobitev sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj – ESRR, razvojni centri slovenskega gospodarstva.

MAG. DARJA RADIČ: Hvala.

Tukaj je bilo postavljeno vprašanje, na kakšen način je bil kriterij bančne garancije uporabljen znotraj postopka ugotavljanja in izpolnjevanja pogojev in kako so se prispele vloge obravnavale glede na spremembe postavljenih pogojev na področju garancij.

Najprej moram povedati, da je sam popravek te izjave, teksta v razpisni dokumentaciji, nastal na podlagi pogovora z bankami. Prvotno je bilo napisano, da mora garancija veljati do 31. 12. 2015 oziroma 30 dni po potrditvi končnega poročila o projektu. V popravku razpisne dokumentacije je prišlo samo do bolj jasne dikcije, in sicer se popravek glasi, da garancija velja 30 dni po potrditvi končnega poročila o projektu oziroma najkasneje do 31. 12. 2015. S tem smo popravili možnost oziroma dvoumnost tistega prvega stavka, po katerem bi bilo pravzaprav možno zaključiti s tem projektom še po 31. 12. 2015, kar pa ne pride v poštev, ker morajo projekti biti najkasneje do 31. 12. 2015 zaključeni. S tem popravkom dikcije smo pa dali samo jasno vedeti, da garancija mora biti izdana do najkasneje 31. 12. 2015, lahko pa preneha tudi prej, če bo projekt prej zaključen, in sicer 30 dni po zaključku projekta.

Kako smo ugotavljali te pogoje? Vloga je bila popolna, če so bili predloženi vsi zahtevani obrazci in dokumenti, tako kot je pri vseh razpisih. Med njimi je moral biti izpolnjen tudi obrazec 7, to je izjava banke, ki je rekla, da bo prijavitelj oziroma pogodbeni partner za izvedbo tega projekta dobil bančno garancijo prvovrstne banke v Republiki Sloveniji ali prvovrstne tuje banke v višini 50 % zaprosenih sredstev. Vse prijavitelje, ki so oddali nepopolne vloge, je komisija pozvala, da naj dopolnijo vloge. V primeru, da prijavitelj ni predložil izjave banke, pa se je vloga prijavitelja zavrgla kot nepopolna. Na koncu želim samo poudariti, da ta popravek, ki je bil narejen v razpisni dokumentaciji, ni imel nobenega vpliva na odločitev o ustreznosti vloge, ker je komisija potem upoštevala obe kombinaciji v izjavi iz točke 1. Dejstvo pa je, da so vloge morale imeti priložene te izjave. Garancija je bila namreč eden od ključnih pogojev za to, da je bil projekt odobren, ker smo le na ta način lahko identificirali tiste projekte, ki so resni, ki imajo zadaj tudi resne in realne investitorje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora?

Gospod Trofenik, prosim.

VILI TROFENIK: Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Z odgovorom, na žalost, ministrica, ne morem biti zadovoljen, ker gre za globoko vsebinsko razliko med zavezujočim in nezavezujočim, ampak na žalost bo o tem odločalo sodišče.

Ponavljam, z razpisom ste omogočili to, kar ste sami v uvodnem stavku priznali, da so v resnici o razpisu odločale banke. Tako najdemo med prejemniki sredstev podjetja, katerih direktorji sedijo oziroma celo vodijo nadzorne svete bank; zanimivo, so pa med največjimi prejemniki sredstev.

Prav verjetno ravno zaradi tega niste spoštovali Uredbe o enotni metodologiji za izdelavo programov za javna naročila investicijskega značaja, ki sledi smernicam Evropske komisije, in Priročnika za izdelavo analize stroškov in koristi investicijskih projektov, ki ga je izdala Službe Vlade Republike Slovenije za strukturno politiko in regionalni razvoj, saj v razpisu niste zahtevali predinvesticijske zasnove, ki ni samo formalnopravna potrebna, ampak je prej vsebinsko nujna pri odločanju o tako pomembnih sredstvih, ampak ste zahtevali le poslovni načrt in določili njegovo vsebino v nasprotju z omejeno uredbo. Dejstvo je, da če bi spoštovali omenjeno uredbo, velika podjetja ne bi dosegla tako imenovane finančne vrzeli in ne bi bila med prejemniki sredstev, saj se po evropskih smernicah projekti lahko financirajo le v obsegu izkazane finančne vrzeli. In tukaj je bistvo problema.

Zaradi nespoštovanja že omenjene uredbe tudi niste imenovali medresorske komisije, ki bi jo morali, saj je večina projektov preseгла vrednost 25 milijonov evrov, in sredstva razdelili posledično v nasprotju z intencami Uredbe Evropske komisije številka 800 iz leta 2008, da ne govorim o zakonu o razvojni pomoči Pomurju.

Posledica takšnega razpisa je dejstvo, da so pridobila ne tista podjetja, ki bi opravičila to s finančno vrzeljo, ampak so dobila pomembna sredstva podjetja, ki imajo dobičke, tako da so prejeta sredstva predstavljala le 6 % letnega dobička.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, ministrica, želite odgovoriti?

MAG. DARJA RADIČ: No, hvala lepa.

Zdaj se bo, očitno, zadeva tako ali tako obravnavala na sodišču, tako da glede tega konkretnega primera niti ne vidim smisla, da še kaj posebej razpravljamo na to temo. Lahko samo zatrdim, da je večina teh navedb, po mojem mnenju, seveda neutemeljenih in izhajajo iz nerazumevanja samega namena, predmeta ciljev razpisa.

Ta razpis je bil namenjen vzpostavitvi razvojnim centrom slovenskega gospodarstva, se pravi, tistim podjetjem, pa ne posameznim podjetjem, ampak skupinam podjetij, ki so bila pripravljena skupaj vlagati in ustanoviti skupno podjetje, zato da bodo razvijali nove produkte in nove storitve v določeni panogi ali tudi v določeni regiji. In povsem jasno je, da je bil ta razpis namenjen dobrim podjetjem, uspešnim podjetjem, kajti samo tista imajo tudi dejansko investicijski potencial, ki bo zagotavljal, da bodo, seveda s pomočjo teh državnih spodbud, uspela realizirati vse tiste razvojne aktivnosti, ki so predvidene oziroma ki jih morajo izvesti v štirih letih.

Tako s tega vidika ne vidim drugega kot to, da gre za nerazumevanje tega razpisa. Ta razpis ni bil namenjen manj uspešnim podjetjem, niti ni bil namenjen malim podjetjem, namenjen je bil skupinam podjetij, ki so se v tej Sloveniji pripravljena združiti in skupaj v partnerski povezavi razvijati nove proizvode in storitve, ustvarjati razvojna jedra, ki bodo sposobna konkurirati na globalnem trgu.

In še nekaj moram povedati, tista trditev seveda ne drži in ne vem, od kod vam te informacije, da je bilo več projektov, več kot 25 milijonov evrov... Dejstvo pa je, da gre tukaj za sofinanciranje. Tukaj gre za sofinanciranje projektov, kar pomeni, da če smo podprli projekt 25 milijonov evrov, so potem morala na drugi strani podjetja zagotoviti sorazmeren delež. In za te smo zahtevali, da nam za njihov delež zagotovijo bančno garancijo, prvovrstno bančno garancijo. Zakaj? Zato, ker ne želimo, da se na razpise prijavljajo podjetja, ki imajo samo velike želje, ambicije in apetite, nimajo pa zagotovljenih realnih sredstev in se nam potem dogaja, to so izkušnje iz prejšnjih razpisov, da nam neke na sredi projekta obupajo. In kaj nam ostane – projekti niso realizirani, nam pa pravzaprav tudi tista sredstva potem ostajajo ali pa jih imamo celo angažirane neke v napol izvedenih projektih. Zaradi tega smo se na tem razpisu odločili, da zahtevamo prvovrstne bančne garancije.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim, imate postopkovni predlog, gospod Trofenik? Prosim.

VILI TROFENIK: Hvala za besedo.

Ja, res gre očitno za nesporazum. Očitno ste imeli cilj razdeliti sredstva državne pomoči ali kakor koli temu rečemo, firmam, ki imajo zadosti lastnih sredstev. Ker če ste razdelili nekemu 16 milijonov in teh 16 milijonov predstavlja 6 % njegovega letnega dobička, potem je cilj jasen pa ga ne morete zakriti tudi ne v tak ali drugačen celofan. Seveda to ni enkratni pojav. Lahko bi, tako kot kolega Žerjav, pokazal graf, kam so šle državne pomoči. Največ v najbolj razvito regijo, osrednjo, ljubljansko, se opravičujem, Osrednjeslovensko: 732 oziroma 37 evrov per capita, za razliko od Spodnjeposavske, ki je dobila 87 evrov. Diagram indeksa razvitosti 12 slovenskih regij in razdeljevanja državnih pomoči do vključno leta 2009 gre navzkriž. Enako gre z delitvijo ali porabo regionalnih oziroma evropskih sredstev za regionalne spodbude. Nam se večajo iz leta v leto razlike v stopnji razvoja med 12 razvojnimi regijami in zdaj imamo še ta tretji razpis, ki je praktično največji, ki dosega približno enak cilj ali ga bo dosegel. Jaz ne bom zloben, ne bom imenoval niti firm, ki so dobile, niti direktorjev teh firm, ki sedijo v nadzornih odborih bank ali pa so njihovi predsedniki, niti iz katere regije so. Mislim, da je potrebna resna razprava; in ne samo razprava, prekinitvev takoj s tako prakso, ki se dogaja zadnja leta v Sloveniji, da tisto, kar bi moralo biti kot rezultat, to je skladnejši razvoj, vodni ravno v nasprotno.

In napačno ste me razumeli, da plediram za pomoči ostalim podjetjem. Daleč od tega! Pred to sejo smo imeli tu Znanje žanje in firme iz tistega seznama uglednih firm niso bile uspešne na takih razpisih. To je rezultat.

Prosim pa, ne mi podtikati, ampak to bomo razčistili, sem prepričan, v razpravi, ki bo zanimiva in je v parlamentu nujno potrebna, zato predlagam, da se v skladu z drugim stavkom 246. člena Poslovnika opravi razprava. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

O predlogu poslanca Vilija Trofenika, da bo Državni zbor na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za gospodarstvo na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil jutri, 19. marca 2011, v okviru glasovanja.

Prehajamo na vprašanje ministru Žbogarju. Minister za zunanje zadeve Samuel Žbogar bo najprej odgovoril na vprašanje Mira Petka v zvezi z gospodarsko diplomacijo.

Prosim.

SAMUEL ŽBOGAR: Hvala lepa, gospod predsednik.

Gospod Miro Petek je spraševal o učinkih gospodarske diplomacije oziroma kaj počnemo, kaj so rezultati.

Mislim, da lahko najprej omenim, da opažamo rezultat pri samem sebi, mislim, da smo uspeli v zunanjem ministrstvu in v mreži doseči nek preboj v miselnosti, in sicer v smeri, da je gospodarska diplomacija prioriteta diplomacije in da se z njo ukvarjamo vsi, začenši z mano in z vsemi veleposlaniki. V tem smislu smo opravili veliko stvari in na vsakem posvetu večino časa posvečamo gospodarski diplomaciji, prilagajamo mrežo, prilagajamo strukturo mreže znotraj veleposlaništev, prav delu za gospodarsko diplomacijo. Zelo smo povečali število mešanih zasedanj mešanih komisij s posameznimi državami, ki jih v preteklih letih ni bilo. Povečali smo število gospodarskih delegacij, 12 v lanskem letu, ki jih organiziramo skupaj z Gospodarsko zbornico in JAPTI-jem. Odprli smo pisarne na veleposlaništvih, poslovne pisarne, "plug-in" pisarne, del proračuna namenjamo za gospodarsko diplomacijo. Mislim, da smo znotraj sebe veliko tega dosegli, vidno dosegli. Hkrati smo dosegli pri koristnikih storitev neko priznanje, da smo koristni, obračajo se na nas, vedno bolj, tudi v primerih težav, ki jih imajo na posameznih trgih, s prošnjo za pomoč pri reševanju. Mislim, da smo vzpostavili gospodarsko diplomacijo kot servis gospodarstva. To nam priznavajo. Recimo, na zadnjem Strateškem svetu za gospodarsko diplomacijo, ki je bil pretekli petek, tretjič doslej v tem mandatu, so ravno gospodarstveniki priznali, da je to, o čemer smo se pogovarjali v petek, daleč naprej od tega, o čemer smo se pogovarjali pred dvema letoma, ko smo začeli s temi sestanki, in da se resnično vidi ta napredek v pristopu zunanjega ministrstva do podpore gospodarstvu.

Imamo tudi rezultate pri sklepanju konkretnih poslov, ne da bi jih sklepala diplomacija, ampak bila je tam pri prvih korakih. Predstavniki firm, gospodarstveniki nam pišejo in se zahvaljujejo za vso podporo, ki jo predvsem naša mreža daje gospodarstvu.

Ne samo z gospodarstvom, ukvarjamo se tudi s turizmom, s Slovensko turistično agencijo smo podpisali poseben dogovor, po katerem oni gostujejo pri našem veleposlaništvu v Londonu; govorimo o Tokiu, hkrati smo z Ministrstvom za gospodarstvo podpisali sporazum, po katerem bodo lahko avtorizirane turistične agencije v Ukrajini in Ruski federaciji prevzemale del poslovanja z vizami in s tem olajšale ljudem, da jim ne bo treba potovati v Moskvo na urejanje teh dokumentov. Hkrati smo

tudi znotraj veleposlaništva olajšali izdajanje vizumov, kolikor pač lahko zaradi schengenskega sporazuma, dogovora, predvsem za gospodarstvenike in njihove poslovne partnerje.

Tako mislim, da smo po dveh letih lahko zelo zadovoljni s tem, kako se je zunanje ministrstvo usmerilo v gospodarsko diplomacijo in rezultati so tukaj. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Minister Samuel Žbogar bo odgovoril tudi na vprašanje Milenka Zihlerla v zvezi z izhodišči in smernicami slovenske zunanje politike.

Prosim, gospod minister.

SAMUEL ŽBOGAR: Kot sem sam razumel ustno poslansko vprašanje, gospoda poslanca zanima, kako se določijo prioritete slovenske zunanje politike oziroma ali jih bo treba, glede na dogodke, ki so trenutno v Mediteranu, predvsem spreminjati.

Najprej bi rekel, da se prioritete določajo, so določene v deklaraciji Državnega zbora o slovenski zunanji politiki, ki je bila sprejeta že pred leti, in mislimo, da teh prioritet ni treba spreminjati. Mi sami sicer pripravljamo novo deklaracijo, že kar nekaj časa oblikujemo ta dokument, nismo najbolj zadovoljni, zato tudi še ni prišel v Državni zbor, ampak upam, da bo v naslednjih mesecih, pred poletjem, vendarle priložnost, da Državni zbor tudi o tem dokumentu razpravlja in odloča. Predvsem si želimo ta dokument prilagoditi novim dogajanjem, tudi novim poudarkom, ki jih dajemo v zunanji politiki, seveda v okviru splošnih prioritet. Tako mislimo, da splošne prioritete morajo biti takšne, da pokrivajo tudi situacije, kot se zdaj dogajajo v Mediteranu. In ravno ta naš dokument, ki ga zdaj ustvarjamo, zdaj pregledujemo skozi oči tega, kar se je dogajalo v Mediteranu, in ugotavljamo, ali pokrije vse te zadeve ali je mogoče vendarle treba še kakšen "fine tuning", kot se reče, se pravi, še kakšno filigransko prilagajanje samega dokumenta. Mislim, da tudi sicer Slovenija sodeluje z vsemi državami, s katerimi obstaja nek vzajemni interes za sodelovanje in v tem interesu velikokrat igra pomembno vlogo predvsem oziroma vedno bolj gospodarska diplomacija in gospodarski interes.

Mislim, da je poslanec Zihlerl mislil oziroma tudi omenil Libijo in sodelovanje Slovenije s to državo. Jaz bi ob tem poudaril, da je Slovenija vzpostavljala odnose oziroma krepila odnose z Libijo po tem, ko so bile odpravljene mednarodne sankcije proti tej državi, in tudi po tem, ko je sama Evropska unija začela pogovore s to državo o krepitvi sodelovanja. Tako je bilo to sodelovanje primerno in v skladu s tem, kar so počele tudi druge države. Predvsem smo se usmerjali v gospodarsko sodelovanje, nismo pa bežali od problematičnih zadev v Libiji, od vprašanja človekovih pravic in demokratizacije. To so vprašanja, ki jih sicer kot zunanja politika redno odpiramo predvsem v OZN in na mednarodnih forumih in smo pri tem precej dosledni. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora, gospod Zihlerl?
Prosim.

MILENKO ZIHERL: Hvala za besedo. Še enkrat lep pozdrav, tudi nekaterim ministrom, ki so zdaj prišli.

Gospod minister je pravilno povzel orientacijo oziroma smisel mojega vprašanja, pa vendar je moje mnenje, da bi bila potrebna neka uravnoteženost. Tudi sam ne izključujem, da se ne bi smelo iti v določene države, daleč od tega! Vendar po eni strani, ko gledam ta nabor obiskov, pa ne samo vas, gospod minister, tudi predsednika Vlade in v končni fazi tudi predsednika države, kar je sicer neodvisno od vas, vseeno je to neka končna slika zunanje politike Republike Slovenije. Po eni strani Mehika, Brazilija, Turčija, Južna Koreja in morda še kdo skoraj prosijo, da bi okrepili stike z njimi. Večina teh spada bolj ali manj v tako imenovano BRIC regijo, vse štiri države so vsekakor države intenzivne gospodarske rasti. Pa vendar se v tem času angažiramo z Belorusijo, pri Mubaraku, krona vsega je pa vsekakor Libija, kjer je bil, recimo, predsednik Vlade, pa verjetno ste bili tudi vi z njim, od leta 2009 je bil štirikrat v Libiji. Bil je edini demokratično izvoljeni premier iz demokratične države, ki se je udeležil 41. obletnice libijske revolucije. Izplen tega je nič, pa morda zgled pri nekaterih drugih državah glede odnosov z Libijo. Sarkozy je, recimo, odstavil zunanjo ministrico, ne zaradi Libije, ampak zaradi veliko bolj nežne Tunizije. Tu se lahko potegnejo kakšne paralele.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim, gospod minister.

SAMUEL ŽBOGAR: Če prav razumem, želite, da me predsednik Vlade odstavi. Bom pojasnil tudi glede Tunizije in razloge, zakaj je bila ministrica odstavljena.

Začeli ste z uravnoteženostjo – predvsem obiskov. Spomnil bi, da 85 % menjave Slovenija naredi z Evropsko unijo in zahodnim Balkanom. Samo 15 % je menjave na tako imenovanih novih trgih. Glede na to, da smo predvsem v času krize se zelo fokusirali na te nove trge, da se nekako uravnoteži menjava oziroma niti ne toliko uravnoteži, temveč da se razbremeni zelo enosmerna odvisnost od trgov, ki nam je potem tudi zelo škodovala v času krize, zaradi tega je večina obiskov usmerjenih v teh 15 % držav, v teh 15 % trgov, ki jih iščemo in kjer bi radi povečevali menjavo. Zato so obiski predsednika, predvsem pa predsednika Vlade, usmerjeni v te države. Lahko z veseljem in ponosom spomnim, da je samo v nekaj mesecih predsednik Vlade obiskal Združene države Amerike, podpisal strateško partnerstvo s Turčijo, v Turčiji podpisal strateško partnerstvo s Francijo, obiskal pred poletjem Indijo, obiskal v drugi polovici Brazilijo in gostil predsednika vlade Ruske federacije. Se pravi, imamo pokrite celotne države BRIC, s katerimi si želimo krepiti zaveznitvo oziroma s katerimi si želimo partnerstvo in s katerimi želimo povečevati gospodarsko menjavo. Na tem delamo in mislim, da večina obiskov predsednika Vlade je usmerjenih v te države.

Seveda so na seznamu tudi druge države, kjer nam iz gospodarstva sami pravijo, da imajo interes. Vi ste omenili Belorusijo. Veliko slovenskih podjetij je v Belorusiji, kjer delajo posle. V Egiptu ravno tako. V Libiji smo ravno tako iskali posle in jih

tudi naši. Prišlo je seveda do teh dogajanj, povezanih z demokratičnimi spremembami, ki so v tem trenutku zaustavile gospodarsko sodelovanje z Libijo.

Ob tem bi seveda popravil, da predsednik Vlade ni bil edini demokratično izvoljeni predsednik vlade, ki se je udeležil 41. obletnice, bilo jih je kar še nekaj.

Glede francoske zunanje ministrice pa samo to, da je bila odstavljena, ker je že po demokratičnih demonstracijah sodelovala oziroma koristila usluge takratnega režima, privatne usluge takratnega režima z nekim letalom, z nekimi dopusti. Mislim, da je bil to razlog njene odstavitve, ker je bila domneva, da je zaradi tega medlo reagirala v začetku, ko so se začele demonstracije v Tunisu. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Ziherl, želite postopkovno?

MILENKO ZIHERL: Tako je.

Tudi tukaj gre za zelo široko temo. Z ministrovim odgovorom sem sicer zadovoljen, vendar Državnemu zboru predlagam, da se po ustaljenem postopku opravi razprava na eni od naslednjih sej ali pa morda vsaj na Odboru za zunanjo politiko. Vsekakor se strinjam, da je te države treba obiskati, vendar je treba izbrati primeren čas, kajti v neprimernem času se to lahko razume kot podpora in se čisto drugače tolmači.

Če 24 ur poroča, da predsednik Vlade sicer obsoja surovo nasilje v Libiji, hkrati pa Vlada nikoli ni imela težav s prodajo orožja in vojaške opreme in tehnologije Gadafijevemu režimu. Eno je pridobivati posle in investitorje, drugo pa je v neprimernem času, čeprav se zavedam, da tudi druge države niso imune na take posle, ampak vendar, nekje je to le slika države, morda smo se le nekoliko prepozno odločili. Zato bi vas še enkrat spomnil na vašo izjavo na OZP-ju in tako dalje, pa na "totalno mimo" izjavo predsednika države, dan pred sprejetjem resolucije. Torej, z Libijo nimamo najbolj srečne roke. Pravilno ste sicer našli te države in morda le kaže, da na neki razpravi redefiniramo prioritete. Svet se vrti. Če ste se sklicevali na nek dokument, je verjetno star, zastarel, kajti to je treba letno revidirati in se prilagoditi svetovnim trendom, svetovnim dogajanjem.

Tudi morda to velja za Belorusijo; eno so posli, drugo pa smo verjetno vsem na obeh, kajti režim ima smrtno kazen, lažirane volitve – lahko gre v smislu demokratizacije, lahko pa je v bistvu tolmačeno kot podpora temu režimu; in to je vedno kot hoja po britvi: na eno stran totalno narobe, na drugo stran pa lahko koristno. Zato so verjetno Mehika, Južna Koreja, Brazilija bolj primerne v tem trenutku kot pa te države, o katerih smo že razpravljali.

Torej predlagam, da se na eni od naslednjih sej... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: O predlogu poslanca Milenka Ziherla, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministra za zunanje zadeve na njegovo poslansko

vprašanje, bo Državni zbor odločal jutri, 29. marca, v okviru glasovanj.

Prehajamo na vprašanja poslank in poslancev. Gospa Alenka Jeraj bo postavila poslansko vprašanje ministrici za notranje zadeve Katarini Kresal ter ministru za finance dr. Francu Križaniču.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo.

Nekaj o tem, kar bom spraševala, je že bilo vprašano, pa odgovorov ni bilo, zato ponovno vprašanje.

V preteklih tednih ali pa dneh so mediji objavljali različne članke na temo, da so nekateri aktualni funkcionarji sedanje vlade in nekatere osebe, povezane z njimi, kupovali prestižne oziroma luksuzne avtomobile preko davčnih vrtijakov, s čimer so se izognili plačilo davku in s tem oškodovali državni proračun. Iz člankov lahko vidimo, da govorijo o notranji ministrici Katarini Kresal, o njenem partnerju Miru Senici, o Antonu Ropu, nekdanjemu ministru in premierju, Igorju Juriju Pogačarju in nekaterih drugih. Po objavah in po nekaterih zanikanjih navajajo novinarji, da se jim je oglasil eden izmed ovadenih v tej zadevi in povedal: "Ni res, kar pravi Senica, da ni naročil aston martina," ne vem, ali se tako reče temu avtu, "naročil ga je meni in kolegu z natančno specifikacijo opreme, barve usnja v notranjosti, vsega. Poleg opreme in barve je bil pogoj za nakup še, da je bil avto prej registriran na slamnatega lastnika. Tako se lahko zagovarja, da je kupil avto od prejšnjega lastnika in da ni vedel, kaj se je z njim prej dogajalo," nam je zatrdil sogovornik.

Sprašujem ministrico Katarino Kresal, čeprav je pač stvar posameznika, kje kupuje avtomobile:

Zakaj jih nista kupila v uradnih salonih za primerljivo ceno?

In:

Na kakšen način bodo potekale preiskave?

Če bi se to zgodilo enkrat, bi človek še razumel, ampak glede na vaše pravno znanje bi ocenili, da verjetno gre človek enkrat na led, ne pa petkrat ali celo večkrat.

Minister Križanič, vas pa sprašujem, glede na to, da je te sume podala Davčna uprava Republike Slovenije:

Ali so bili potem podani oziroma uvedeni postopki?

Oziroma:

Ali predvidevate v zvezi s tem kakršnekoli spremembe zakonodaje, da se to ne bi dogajalo?

Oziroma:

Ali ocenjujete, da je zakonodaja ustrezna, pa da smo kje drugje šibki?

In:

Na kakšen način nameravate take anomalije odpraviti?

Slišati je že bilo primere, da ko nekdo zamudi plačilo davka za en teden, je že pozvan s strani Davčne uprave kaj in kako. V teh primerih pa se kaj takega ni zgodilo.

Torej pričakujem odgovore na to:

Kako boste ukrepali?

Ali lahko pričakujemo spremembe zakonodaje?

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospa ministrica, imate besedo.

KATARINA KRESAL: Hvala lepa. Spoštovani predsedujoči, spoštovana poslanka!

Kot sem že večkrat poudarila, še enkrat poudarjam: svoje obveznosti do države izpolnjujem, plačujem davke in nimam neplačanih davkov. Tudi vsakdo ve, da avtomobila ne moreš registrirati, če nisi plačal davka in tudi tukaj je bilo tako. Kaj več od tega mislim, da mi niti ni treba pojasnjevati. Sicer pa bi vendarle želela še enkrat opozoriti, da Davčna uprava ni vložila kazenske ovadbe ali prijave, ampak je zgolj odstopila anonimno prijavo zoper mene in mojega partnerja – anonimnih prijav sem že vajena in poznavalcev, sogovornikov brez imena in priimka –, jo dala v nadaljnjo obravnavo pristojnemu organu, tožilstvu. V tem predlogu je tudi izrecno napisala, da ne razpolaga z nikakršnimi dokazi, ki bi dokazovali, da sva s partnerjem kakorkoli aktivno sodelovala v tej verigi.

Torej avtomobili so bili kupljeni, uradno, formalno, za normalno oceno, od tega so bili odvedeni vsi davki in moja vest je popolnoma čista. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod minister Križanič, izvolite.

DR. FRANČ KRIŽANIČ: Hvala lepa.

Torej, zahvaljujem se tudi ministrici, ki mi je pustila kar nekaj časa, da lahko odgovorim. Sem bil že v skrbeh, kako bo to podano.

Pojdimo najprej na pojem: osnovna ideja davčne utaje tipa vrtiljak je utaja DDV na način prikazovanja navidezne dobave blaga znotraj Evropske skupnosti, kjer v verigi sodelujejo delujoča in fiktivna podjetja. Sistem deluje na principu zahtevkov za vračilo DDV, ki ga je pač dobavitelj plačal in ga mora zato dobiti nazaj in v verigi dobav pač ni bil poplačan proračun na strani posameznih držav od družb – mislim "trader" oziroma fiktivnih družb, ki delujejo v vrtiljaku. Vrtiljak se odvija na nekaterih specifičnih področjih. Eno od njih je tudi promet. To je davčna uprava tudi detektirala in zato uvedla poseben projektni sistem vodenja in organiziranja nadzora na tem področju. In na področju dejavnosti prometa s prevoznimi sredstvi je bilo v obdobju treh let od 2008 do 2010, to je do 31. 12. lani, opravljeno 2 tisoč 718 nadzorov in ugotovljeno dodatnih davčnih obveznosti v višini skoraj 35 milijonov evrov, to je bilo potem tudi izterjano. Se pravi, to je kar precej velik zalogaj.

Potem, ker smo ta zalogaj ugotovili, ugotovili smo tudi na drugih področjih, na primer na gradbenem, smo tudi krenili v sistemske spremembe. Tu se je vključilo Ministrstvo za finance kot odgovorno na tem področju, potem ta visoki zbor kot zakonodajalec. Tako smo spremenili Zakon o davku na dodano vrednost, novela zakona o davku ima dodano vrednost 1 b in pa Zakon o davku na motorna vozila, novela zakona o davku na motorna vozila c, smo vpeljali spremembe, ki so otežile delovanje "missing traderjev", in sicer pri davku na dodano vrednost smo zmanjšali možnost nastanka davčnih utaj s tem, da smo uvedli institut

solidarne odgovornosti, to je tisto, kar so občutili ti zavezanci, ko so postali odgovorni za poplačilo DDV kot končni izvajalci, in pa tudi instrument zavarovanja izpolnitve obveznosti, se pravi, možnost zaplenitve posameznega tako pridobljenega premoženja. Pri davku na motorna vozila pa smo razširili področja na posamične pridobitve novih vozil, vezali njegovo poplačilo na registracijo, kot je prej omenila ministrica, in s tem precej zmanjšali možnost tovrstnih utaj.

Na področju Evropske unije je Svet Evropske unije, po domače mu rečemo ECOFIN, sprejel lani Uredbo 904/2010 o pravnem sodelovanju in boju proti goljufijam na področju davka na dodano vrednost. Tu je uvedena posebna informacijska mreža, Eurofisc se imenuje, in v tej informacijski mreži naša davčna uprava sodeluje in medsebojno izmenjuje informacije. Da bi seznanila končne izvajalce oziroma uporabnike, je Davčna uprava pripravila obsežno gradivo, kadar pa zasledi goljufijo, pa seveda tudi izvede prijavo – tožilstvo, ovadbo po 249. členu Kazenskega zakonika, ki kaznuje kaznivo dejanje davčne utaje.

Se pravi, takšna zadeva se odstopi tožilstvu in tukaj se ne delajo nobene razlike.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Želite dopolnitev odgovora gospa Jerajeva?
Prosim.

ALENKA JERAJ: Hvala. Najprej bi oba, ki mi odgovarjata, prosila, če lahko govorita malo glasneje, ker vaju do tukaj zelo slabo slišim. Ne vem, če so drugi kolegi kaj bolje slišali.

Zdaj, zame je vseeno precej nenavadno, da se v nekaterih zgodbah pojavljajo vedno ista imena in v vašem primeru, gospa ministrica, tudi vaš partner, potem gospod Pogačar, od katerega najemate prostore za Nacionalni preiskovalni urad, pa še kdo iz te zgodbe – saj Slovenija je majhna, pa je lahko, recimo, to naključje, ampak malo dvomimo v to. Ob tem, ko je bilo zapisano tudi, da je vaš partner kupil avtomobil za 180 tisoč evrov gotovine, bi pričakovali seveda, da tudi vsi drugi organi v tej državi ukrepajo, ki morajo: Urad za preprečevanje pranja denarja, verjetno se je tam tudi sprožil kakšen postopek, ker banka je o tem dolžna obvestiti oziroma morajo nad vsako določeno vsoto – mislim, da je tudi 20 tisoč evrov – sprožiti postopke, tako da verjetno bomo te stvari lahko še dobili.

Ampak glede na to, da ste kupili avto, ki je bil ocenjen kot "totalka", se pravi, avto, s katerim skoraj nimaš kaj početi:

Ali ocenjujete, da ste s takšnim avtom varni na cesti in predvsem da so varni na cesti tisti, ki se srečujejo z vami na cesti?

Večkrat smo vas poslušali o tem, kako je treba skrbeti za varnost.

In minister za vas še eno vprašanje. Našteli ste mi cel kup zakonov, ki so se v temu smislu spremenili. V redu.

Ali to pomeni, da takšne utaje ne bodo več možne, ali ne?

Prosila bi vas, da mi odgovorite z: da ali ne. In tudi rekli ste, da če je sum na kaznivo dejanje, se morajo stvari odstopiti tožilstvu.

Zanima me:

Ali so se v teh primerih odstopile?

To morate vedeti, ker pač Davčna uprava spada pod vaš resor.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospa ministrica, izvolite.

KATARINA KRESAL: Tako kot ne moreš registrirati avtomobila, če niso plačani davki, ga tudi ne more nihče razbiti. Sicer pa, kakšne avtomobile kupuje moj partner za svoj denar, je njegova stvar. To vendar ni orožje, ki bi ga plačevali iz državnega proračuna.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod minister.

DR. FRANC KRŽANIČ: Hvala lepa.

Torej, čisto v celoti se "missing traderjev" tudi z zadnjimi novelami nismo izognili, smo pa bistveno otežili možnost pridobivanja tovrstnih sredstev, bistveno smo olajšali možnost izterjave. Seveda pa smo na ta način postavili večjo odgovornost končnim uporabnikom danih sredstev, ki morajo pač slediti reproverigo, nanjo reagirati, če je prišlo do zlorab v tej reproverigi. Lahko pa so seveda zavedeni. V tem primeru pa je treba v sodnem postopku to ugotoviti in potem najti tistega, ki je bil pravi koristnik davčne goljufije, če je do nje prišlo.

Postopki so zelo formalizirani in sedaj tečejo bistveno bolj učinkovito in pričakujemo, da bodo tudi izterjave večje, kot so bile do sedaj. Ta problem je bil za nas sorazmerno nov, z njim smo se ukvarjali zadnji dve leti, tri leta dosti intenzivno. Mislimo, da je sedaj bistveno bolj omejen, kot je bil, recimo, še pred tremi leti. Seveda pa vsi postopki tečejo. Posameznih postopkov jaz nikakor ne bi niti komentiral niti omenjal in ko bodo zadeve zrele, potem bodo ustrezno publicirane.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Imate postopkovni predlog?

ALENKA JERAJ: Predlagam, da skladno s Poslovníkom opravimo razpravo o odgovoru obeh ministrov.

Namreč, iz ministričinega odgovora – strokovnjaki pravijo, da avto, ki je bil ocenjen za "totalko", ni nikoli več varen, zato sem to spraševala. Minister Kržanič pa: Davčna uprava je ugotovila, da je bil proračun zaradi teh utaj, torej je bilo pobranih 35 milijonov evrov davkov manj, kot bi bilo sicer, in najbrž je treba sprožiti ustrezne postopke, da bi morda kdaj ta denar videli – ali pač ne?

Predlagam, da o obeh odgovorih in o tem, kar smo slišali, opravimo razpravo.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: O predlogu poslanke Alenke Jeraj, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministrice za notranje zadeve in ministra za finance na njeno poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil jutri, 29. marca, v okviru glasovanj.

Gospod Miran Györek bo postavil poslansko vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Izvolite.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister!

Mesnopredelovalna industrija v Pomurju je bila in bi morala še vedno biti najmočnejša gospodarska dejavnost, katere prispevek v nacionalnem obsegu bruto domačega proizvoda konstantno pada že od leta 1996. Sama panoga pa predstavlja in ima številne multiplikativne učinke tako za nacionalno gospodarstvo kot tudi za vzpostavitev konsistentnega sistema prehranske verige in prehransko varnost in samooskrbo v Republiki Sloveniji. V misli imam v prvi vrsti propad nekoč največjega agroživilskega predelovalnega podjetja Pomurke mesne industrije, in v okviru severovzhodne Slovenije tudi bivše Tovarne sladkorja v Ormožu.

Vi kot minister in kot nedavno aktivno zaposleni menedžer v tej branži ste verjetno dobro seznanjeni z žalostno zgodbo o propadu Pomurke, njenega katastrofalnega kapitalskega, da ne rečem, kriminalnega posrednega prevzema s strani MIP-a, da ne govorim o, pod narekovaju, "rešiteljci" stečajne agonije leta 2002, to je ABC Pomurke Internacional, in tako naprej. Propad tega mesnopredelovalnega giganta predstavlja še danes katastrofo ne samo za pomursko, temveč tudi za nacionalno agroživilsko predelovalno industrijo. Glede na dejstvo, da se tudi z izvajanjem Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji ni prispevalo čisto nič k sanaciji omenjene tradicionalne, nekoč zelo uspešne gospodarske panoge, vas zato sprašujem:

V kateri smeri in s kakšno vsebino ukrepov načrtujete na vašem ministrstvu, da bi se Pomurje ponovno revitaliziralo in spodbudilo razvoj agroživilske predelovalne industrije?

Ne nazadnje to upravičeno pričakujem od vašega ministrstva, kajti to področje je vključeno kot pomemben dejavnik tudi v predlogu resolucije o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva do leta 2020 s slikovitim naslovom Zagotovimo si hrano za jutri. V kratkem bomo tudi to zadevo obravnavali v Državnem zboru.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod minister, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Povedati moram, da je gospod poslanec postavil zelo pomembno vprašanje, ki pa ni samo pomursko, ampak je tudi slovensko.

Ne dosti, desetletje nazaj, je slovenska prehranska industrija imela 35 tisoč zaposlenih, v tem trenutku jih ima samo še 13 tisoč 400 in še nekaj posameznikov, in 4 tisoč in nekaj ljudi zaposlenih v obrtništvu, tako da je to branža, ki je doživela najhujši upad. Ta upad je bil marsikje pogojen z neumnostmi, ki smo jih sami počeli. Omenili ste, gospod poslanec, Tovarno sladkorja Ormož, kjer ne samo da smo prodali kapacitete, prodali smo tudi kvoto. Tako je nemogoče sploh

razmišljati o vzpostavitvi najbolj dobičkonosne dejavnosti v poljedelstvu do leta 2015. Ta zgodba nam je lahko samo v poduk, kako se nestrokovne odločitve, po mojem mnenju, naj ne sprejemajo.

Drugi primer, edini primer je mesna industrija, če gledamo samo MIP in Pomurko, odkar teh dveh industrij ni, se je nekaj pokazalo, o čemer vedno govorim: da je prehranska veriga sestavljena tako iz kmeta kakor iz industrije. Kakor kmet potrebuje industrijo, tako industrija potrebuje svojo edino konkurenčno prednost v Sloveniji, to je slovensko surovino. Poglejte, kaj se je zgodilo, odkar nimamo ne MIP-a, ne Pomurke. Zgodilo se je naslednje, da v Sloveniji, kjer imamo tako in tako težave z zelo intenzivno proizvodnjo – in tako je tudi prav, zato je proizvodnja bolj sonaravna, bolj tradicionalna in od tega ima korist potrošnik –, je povprečna cena odkupljene živine, goveje živine, kakorkoli predstavlja pomemben del kmetijske realizacije, ves čas nižja kot v srednji Evropi. Še v tem trenutku je nižja po uradnih evropskih statističnih podatkih za 7 do 9 % kakor v sosednjih državah Italije in Avstrije, medtem ko je cena odkupljenih krav nižja skoraj za četrtino. To pa zato, ker tovrstni kmetijski proizvodi predstavljajo generični proizvod, ki ima na domačem tržišču pravo ceno, ker je domač proizvod, v tujini pa nima, ker je samo substitut.

Kaj lahko država stori? Najprej bom povedal, česa ne more storiti. Država ne more prevzeti podjetniške pobude. Verjetno to od mene pričakujete, da bom povedal, da bo kmetijsko ministrstvo prevzelo Pomurko in potem gospodarilo, kakor v nekaterih drugih časih. Te možnosti ni.

Katere možnosti pa imamo? Imamo možnosti sofinancirati tehnološke projekte. Kakor ste me, gospod poslanec, vprašali, se je v Pomurki v tem trenutku proizvodnja na srečo ponovno zagnala. Tako je najbolj tradicionalen produkt v Sloveniji, to je pašteta Kekec, ponovno dosegljiva na slovenskih trgovskih policah.

Torej, država ima možnost podpreti tehnološke projekte, in to v velikem deležu, tovrstne, majhne projekte, in tega denarja je dovolj na razpolago, tudi letos in naslednje leto. Tukaj ima Pomurje neko prednost, to je, da preko zakona o Pomurju dobi dodatne plus točke, ki omogočajo, da so ti projekti potem tudi izbrani, čeprav je prijav bistveno več kakor je na voljo denarja, pa v bistvu ravno ti projekti potem imajo prednost preko tega zakona.

Tisto, kar je pomembno, ta teden ste sprejeli z zelo veliko večino, 67 od 70 prisotnih poslancev vas je glasovalo za, nihče proti, promocijo slovenske hrane. Kajti, zakaj je tudi slovenska proizvodnja hrane izgubljala? Zato, ker ni bilo lojalnosti. In ko je potrošnik dobil na razpolago tako imenovan predatorski proizvod, to so viški, ki nastajajo v Evropski uniji in pač končajo na slovenskem trgu, je segel po njem. To pa je povzročilo, da je zaradi majhnosti slovenski trg zanihal za obdobje dveh do treh tednov, kar se je domačim proizvajalcem izjemno poznalo.

Ne nazadnje ne pozabiti, da v tem trenutku vzpostavljamo tudi s pomočjo kmetijskega ministrstva tako imenovane vertikalne verige.

Prva veriga, ki smo jo ravno na pobudo kmetovalcev iz Pomurja vzpostavili, je tako imenovana žitna veriga. Sicer je smola, ki smo jo imeli konec lanskega leta, ko je bilo neurje in potem moča, povzročila, da so se kmetijski ukrepi težje izvajali, kajti traktor pač obstane v vodi. Vendar kljub vsemu mislim, da bo uspeh velik, ker je ta dogovor, moram reči, kar neka matrica za ostale. V tem trenutku vzpostavljamo podobne verige tako za svinjsko meso, za drobnico kot tudi za vrtninarstvo.

In tisto, kar je tudi pomembno in bo pomagalo podjetjem, je, da pravkar poteka projekt, kako povečati delež slovenske hrane v slovenskih javnih zavodih, ki so velik potrošnik. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Györek, izvolite.

MIRAN GYÖREK: No, gospod minister, tisto o pašteti Kekec pustiva, predstavlja zanemarljivi del obrata, ki je imel kapaciteto 200 tisoč zakola prašičev letno in 30 tisoč zakola govedi letno, tako da tiste paštete Kekec...

Govoril sem že o preteklem kriminalnem kapitalskem prevzemu Pomurke s strani MIP Nova Gorica, ko je iztisnil vse male delničarje in izvršil 90 % prevzem deleža. Še večja katastrofa je bila odločba Urada Republike Slovenije za varstvo konkurence, ki je odločil, da je koncentracija družb MIP Nova Gorica in ABC Pomurke Internacional skladna s pravili konkurence in ji ni nasprotoval. Urad je ugotovil, da celo ni bilo resnega izkazovanja suma o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence. To je bilo v davnih letih. Kako se je zgodba končala, vemo vsi zelo dobro. Upravičeni sodni postopki zaradi storitve kaznivih dejanj s strani nam, v Murski Soboti vsem znanih nekdanjih menedžerjev, žal je pa tudi moralo na cesti 270 zaposlenih mesarjev in se je v revščino pahnilo številne prekmurske družine.

Sedaj k bistvenemu delu vprašanja. Vaš bivši delodajalec Panvita je pokazala določen interes. Žal pa se razen spoznanja o brezizhodni situaciji propadlih gigantov, tako MIP-a kot Pomurke mesne industrije, ni kaj posebej kapitalsko vključil v pomoč in sanacijo obstoječega stanja, da bi se ponovno aktivirala proizvodnja in se ne nazadnje tako pomagalo tudi pomurskim prašičerejcem. Kot veste, slednji bijejo plat zvona in upravičeno pričakujejo pomoč politike pri revitalizaciji in podpori agroživilske predelovalne industrije v Pomurju.

Glede na to, da poznate situacijo, bi vas prosil za nove podrobne informacije glede te problematike. Sicer bomo pa v SNS izpostavili pri oblikovanju koncepta vsebine resolucije, ki sem jo omenil uvodoma in jo bomo v kratkem obravnavali in sprejemali v Državnem zboru, tako ali tako naše predloge in pripombe. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod minister, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Saj potem je dobro, potem se bomo lahko jutri pogovarjali o tem naprej. Dejstvo pa je, gospod poslanec, kar sem vam povedal, država ne more prevzeti več objektov, država teh možnosti nima, ali nam je to všeč ali ne, stanje je takšno. Moram reči, da smo lahko veseli,

da imamo v Pomurju vsaj še nekaj gospodarskih družb, ki se razvijajo, nekatere celo širijo svoje poslovanje. Dobro je, da je tako tudi v Sloveniji. Vendar pa je pomembno, da uspe to, kar smo pričeli, in to je, da vzpostavimo pravičnost v prehranski verigi.

Tu vas moram obvestiti, da smo ravno danes pregledali osnutek kodeksa, tako bo osnutek kodeksa v tem tednu pri vseh partnerjih. V teh tednih so potekala pogajanja, tako da v naslednjih tednih pričakujemo, da ga bodo partnerji uskladili in podpisali, ali pa bo to ministrstvo, kar je tudi obljubilo, predstavilo našo idejo zakonodajne rešitve, kako vzpostaviti večjo pravičnost, ker mora vsak v tej prehranski verigi, torej tako kmet, kot industrija, kot trgovec in tudi potrošnik imeti korist od te pravične porazdelitve dodane vrednosti. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Želite podati postopkovni predlog?

Prosim.

MIRAN GYÖREK: Saj sami veste, da ne razmišljam o tem, da bi zdaj Ministrstvo za kmetijstvo ne vem kako finančno pomagalo vzpostaviti zopet obrat Pomurke. Sami pa veste, da imate na razpolago vse mehanizme in ne nazadnje ste soodgovorni za kmetijsko politiko, ne samo v naši regiji, ampak v celoti državi. Dobro.

Zgodba o Pomurki se je začela, veste, kdaj že, se pravi, leta 1913 in zgodba o propadli Muri leta 1928. Za Pomurko, v osrčju rodovitne pokrajine, je bila Mesna industrija d. d. takrat kruh marsikateri prekmurski družini, zato ni zdaj to tako enostavno jemati, kot da je to preteklost, ki jo lahko pozabimo.

In moje poslansko vprašanje je usmerjeno v ta namen, da se te zadeve v Sloveniji ne bi še drugod pojavljale.

Leta 2001 so celo to Pomurko obnovili, klavnico, v letih 2002, 2003 pa zgradili tovarno za proizvodnjo trajnih konzerv in poltrajnih mesnih izdelkov. Vsi obrati so imeli vse licence, ki se jih potrebuje za proizvodnjo tovrstne hrane v Evropi. Kaj pa se je dogajalo nekaj let po tistem? Začele so izginjati cele linije, saj tukaj ni več nadzora, kam je šel ta denar, ki se je investiral v tisto opremo, in to se nam vsem dogaja pred očmi. Tako visoko tehnološko opremljena tovarna, da lahko enostavno tako izgine, skorajda čez noč, je nekje tudi nekdo odgovoren za to. Kot sem že prej rekel, pričakujem, da se bo tukaj vseeno naredil nek korak v tej smeri. Potem pa se to dogaja pred očmi cele slovenske politike. Ne nazadnje, o tem govori cela regija.

Torej, se pravi v namen preprečitve nadaljnjih takšnih in podobnih propadov takšnih gospodarskih subjektov, kot sta ta dva, ki sem ju omenil, je bilo usmerjeno moje poslansko vprašanje. Od vas sem pričakoval kaj spodbudnega, da v prihodnje pravosodno ministrstvo vrši kontrolo nad takšnimi in podobnimi zgodbami, in zato mislim, da je to tema, ki bi jo lahko v skladu z 246. členom Poslovnika, drugim odstavkom, vseeno enkrat lahko obravnavali. Upanje, da se bo ta razprava zgodila, je pa majhno. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: O predlogu poslanca Mirana Györeka, da Državni zbor

na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministra za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločal jutri, 29. marca, v okviru glasovanj.

Gospa mag. Andreja Rihter bo postavila poslansko vprašanje ministru za šolstvo in šport dr. Igorju Lukšiču, ki je danes sicer odsoten, ter ministru za okolje in prostor dr. Roku Žarniču. Izvolite.

MAG. ANDREJA RIHTER: Hvala lepa za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovana ministra, spoštovani ministrici, prav lep dober dan voščim!

Minister Lukšič je opravičen, zato bi pa vseeno prosila če bi lahko dobila pismeni odgovor v roku, ki je predpisan. In minister Žarnič, upam, da mi boste skušali vsaj malo razjasniti moje dvome ali bolj kot ne vprašanje, povezano s pobudo.

Namreč, v zvezi z varčno rabo energije potekajo po slovenskih šolah številni krožki, delavnice, pogovori, vrstijo se razni projekti, ekovsebine pa ostajajo ne nazadnje tudi sestavni del programa mnogih šol po Sloveniji. V dejavnost se tako aktivno vključujejo tudi druge ustanove, institucije. Omenim naj zelo dober primer dobre prakse z naslovom Moja šola je energetska varčna šola, ki je pred letom in pol potekala v soorganizaciji predstavništva Evropske komisije v Sloveniji in tudi energetske agencije, ter dolgoročen projekt Energetska varčna šola, ki poteka pod okriljem enega izmed oskrbovalcev z električno energijo, in mislim, da bi lahko naštela tovrstnih dobrih primerov prakse še kar nekaj.

Zato pestrost aktivnosti govori o pomenu varčne rabe energije, kar nekoliko ironično pa je, da te aktivnosti potekajo v prostorih, ki so energetske še kako potratni in kličejo po energetske sanaciji. Mi vemo, da slovenske šole, večinoma, tako osnovne kot tudi srednje šole, domujejo tudi v objektih, ki so razglašeni kot kulturni spomeniki in so na žalost daleč od tega, da bi bili primerni za dobro izrabo energije.

In zaradi tega, spoštovani minister Žarnič, vas danes tukaj sprašujem, kot pa sem rekla, prosila bi pa od gospoda Lukšiča odgovor:

Katere aktivnosti izvajate oziroma načrtujete za učinkovitejšo energetske sanacije vzgojno-izobraževalnih objektov, če jih sploh?

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Spoštovani gospod predsedujoči, spoštovane kolegice, minister, spoštovane poslanke, poslanci!

Imam tudi delček odgovora od kolega, tako da bo malo ustnega, potem pa bo še bolj podroben pisni odgovor dal še kolega Lukšič. Torej, dobra novica je, da se pripravlja razpis za sredstva kohezijskega sklada za energetske sanacije srednjih šol in dijaških domov. Pripravlja ga Ministrstvo za gospodarstvo skupaj s kolegi iz Ministrstva za šolstvo in šport, za energetske sanacije visokih šol pa skupaj z Ministrstvom za znanost in tehnologijo. Oba razpisa bosta objavili MŠŠ in MVZT – verjetno v kratkem. Za energetske

sanacijo osnovnih šol pa, žal, po tem odgovoru ni na voljo nobenega denarja za subvencije.

Ministerstvo za gospodarstvo, Direktorat za energijo, trenutno ne izvaja niti ne pripravlja nobenih aktivnosti, razen teh dveh omenjenih razpisov za energetske sanacije vzgojno-izobraževalnih objektov. Ni nam znano, da bi imel kdo drug kaj sredstev za to pripravljenih.

Zdaj pa mogoče še odgovor na vprašanje, ki ga jaz bolj poznam. V EKO skladu, kjer predsedujem nadzornemu odboru, bomo v kratkem ravno zahvaljujoč temu vašemu vprašanju odprli razpravo o financiranju energetske sanacije šol, bom pri tej razpravi se skoncentriral na osnovne šole, ker za srednje in visoke bodo razpisi.

Je pa še mogoče nek komentar. Pred vami bo kmalu nacionalni energetski program. Kolikor smo ga pogledali do sedaj, mislimo, da bi energetskim sanacijam v tem programu treba posvetiti vsaj toliko navora kot zagotavljanju alternativnih virov energije. Zato, ker je zvišanje energetske učinkovitosti najboljši in verjetno najbolj trajnostni, najhitrejši, tudi najcenejši način povečevanja količine energije, ki nam je na voljo. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Gospod dr. Vinko Gorenak bo postavil poslansko vprašanje ministrici za notranje zadeve.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

Gospa ministrica, področje varovanja oseb in objektov je v naši zakonodaji po letu 1990 urejeno relativno dobro. In v nasprotju z nekaterimi drugimi deli policije, tako pod vašim vodstvom kot prej, ne mislim kaj posebnega, je eno tistih, ki po moji oceni deluje zelo dobro. Je delovalo in deluje. Namreč, v to nas prepričujejo tudi mnogi postopki varovanih oseb, ki so ne glede na politične barve, če temu tako rečemo, zadržali staro osebje na nalogah varovanja oseb in objektov. Tudi uredba, ki o tem govori, je pravzaprav stara enajst let. Enajst let je veljala namreč uredba s tega področja, letos 15. januarja je ta uredba bila spremenjena. Seveda se sprašujem, kaj so razlogi za spremembo te uredbe. V novi uredbi sem namreč zasledil nekatere stvari, ki me malo begajo. Namreč, stara uredba je rekla, govorim samo o osebah, ki se varujejo po tretji stopnji, pri prvi, drugi, ni bistvenih sprememb, razen pri predsedniku Državnega zbora. Stara uredba pravi, da se lahko osebe po tretji stopnji varovanja neposrednemu fizičnemu varovanju pisno odpovedo in s tem seznanijo Vlado Republike Slovenije, ki o tem odloči s sklepom. 15. januarja letos je bila ta uredba spremenjena.

Ta uredba ima zdaj nekoliko nenavadno določilo. Pravi pa tako, da "se varovane osebe lahko varovanju po tretji stopnji pisno odpovedo za čas opravljanja funkcije in s tem seznanijo Vlado". Sprememba je torej prav v tem, da se varovana oseba lahko v celoti odpove varovanju po tretji stopnji in ne zgolj fizičnemu varovanju in s tem seznanijo Vlado. Zdaj, v svetu poznamo primere takega, bom rekel, svobodnjaškega obnašanja politikov, ki jih je potem to stalo življenja – mislim na švedski primer, recimo. Varovane osebe se vsaj od tistega obdobja ne odpovedujejo varovanju, tako

vsaj velja v pretežnem delu Evrope. Mislim, da ta del določila ni v redu.

Posebej pa me moti, pravzaprav še nekaj. Namreč, drugi del pravi takole, "oseba iz prvega odstavka tega člena se lahko v razmerah potencialne ogroženosti" – pazite, ogroženosti – "za čas zasebnega potovanja pisno odpove neposrednemu fizičnemu varovanju in o tem seznanijo Vlado," skratka, ne gre nekako skupaj, "policijo pa je treba obvestiti 15 dni prej".

Zanima me torej predvsem:

Zakaj ste spremenili to uredbi?

V nadaljevanju pa mi mogoče odgovorite kar na vprašanja, ki so v pisnem delu, da ne bi ponavljali. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Gospa ministrica, prosim.

KATARINA KRESAL: Hvala lepa.

Tudi jaz rada pohvalim policijo, mislim, da dobro dela, ampak nikoli ni tako dobra, da ne bi mogla biti še boljše.

Kot ste sami rekli, kar 11 let ni bila spremenjena ta uredba, življenje gre dalje, organizacija gre dalje, raste, se spreminja in vsake toliko časa jo je treba preveriti. Policija sama, ti isti strokovnjaki, ki ste jim pač izrekli pohvalo za dobro delo, je v prvi polovici prejšnjega leta naredila natančno analizo varovanja, kako se to izvaja v tujini, pogledala je tudi primerjalno ureditev v nekaterih primerljivih državah v Evropski uniji, med temi lahko naštejemo Avstrijo, Belgijo, Dansko, Francijo, Irsko, Luksemburg, Malto, Španijo, Švedsko, torej kar nek širok krog držav so vzeli, ki so jih analizirali pri presoji, ali je naša ureditev še ustrezna. Pri tem je ta strokovna skupina ugotovila, da v nekaterih primerih ureditev ni ustrezna in da se jo da izboljšati. Cilj tega je bil seveda še boljše načrtovanje varovanja, še večja optimizacija, pa tudi racionalizacija stroškov.

Novosti je kar nekaj. Nekaj ste jih že sami našteali. Mogoče jih še nekaj sama povem, tudi najpomembnejše, nove so tudi manjše, ki jih mogoče ne bi tukaj izpostavljala, ampak najpomembnejše: novodefinirana oblika varovanja, operativno varovanje, ki izhaja iz prejšnje oblike preventivno operativnega varovanja, poleg ocene ogroženosti, ki predstavlja izhodišče za izvedbo varovanja, uvaja tudi varnostno informacijo, ki zagotavlja višjo operativnost in varnost. Uredba prinaša tudi spremembe, ki se nanašajo na stopnje varovanja, neposredno fizično varovanje, kot ste sami rekli, skrajšujejo se določene dolžine varovanja po izteku mandata. Ocena je bila, da ni treba, da je pri predsedniku Vlade šest mesecev in pri ostalih ministrih tri mesece, ampak se to pač skrajšuje približno za polovico, to je tudi dosti podobno temu, kako imajo to urejeno v tujini. Nekatera varovanja se bolj natančno urejajo in se prilagajajo temu, kar se je v praksi že razvilo. Skratka, kar veliko stvari se je, ne bistveno, spremenilo, je pa bolj jasno, bolj natančno in v skladu s tem, kar je praksa prinesla.

Ena od sprememb, ne pa seveda edina, v tej uredbi je bila tudi ta, ki ste jo vi omenili, da se varovana oseba lahko v določenem primeru, kadar

je seveda tudi ocena te službe, da je to mogoče, odpove varovanju za določeno krajše obdobje. To samo po sebi ne bi smelo biti sporno, glede na to, da je tudi sicer mogoča odpoved varovanja v celoti. Torej, če gremo po tem principu od večjega na manjše, je tudi odpoved varovanja v manjšem delu, seveda, ob poznavanju problematike s strani centra in predhodnem obvestilu, da je taka odpoved zaželena.

Skratka, enostavna želja urediti uredbo po 11 letih, jo prilagoditi vsemu temu, kar je ta isti urad ugotovil za ali problematično ali za potrebno boljše ureditve, in glede na to, da je to vsebina, ki so jo predlagali strokovnjaki iz tega urada, pač ne vidim problema, zakaj je ne bi kot take upoštevali in tudi vnesli v pozitivno zakonodajo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Želite dopolnitev odgovora?

Prosim.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

Saj sem tudi najavil. Mene je malo zmotilo, da ste predsednika Državnega zbora tudi dali na nižjo stopnjo varovanja; ampak kakorkoli, jaz sicer lahko razumem, da se varovana oseba – če sam sebe postavim v to vlogo, bi si tudi želel marsikdaj, da ne bi imel "sence". Vendar v javnosti ta situacija vzbuja sum, da se zdaj lahko odpovedo varovane osebe določenim oblikam varovanja, zlasti zaradi nekaterih dogodkov iz preteklosti. Ampak se ne bom kaj veliko se spuščal v to uredbo, če menite, da je tako potrebno. Naj zaradi mene tako ostane.

Mogoče bi pa vendarle mi odgovorile še na tisti drugi del, ki sem ga tudi pisno najavil. V javnosti je bilo kar veliko informacij o tem – tukaj pa mislim na vas osebno, ne ostale varovane osebe –, da se zdaj poslužujejo, da se vi poslužujete privatnih varnostnikov. Če je to za osebni denar, imate seveda pravico tudi reči, da naj me to ne zanima. Bom to razumel. Če pa bi to šlo na državne stroške, bi pa želel vedeti. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Gospa ministrica, prosim.

KATARINA KRESAL: Ne, ne najemam zasebnih varnostnikov, pa tudi sicer moja zasebna potovanja, zasebno življenje ne gre v nobenem primeru na račun države.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Gospod Gvido Kres bo postavil poslansko vprašanje ministru za delo, družino in socialne zadeve, gospodu dr. Ivanu Svetliku.

GVIDO KRES: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Spoštovani gospod minister. Prosim vas za podatke o realizaciji nacionalnega programa socialnega varstva v delu, ki obravnava problematiko varstveno-delovnih centrov, njihove obstoječe mreže ter širitve le-teh. Kajti glede na lokalno izkušnjo, lahko dvomim v učinkovito vodenje omenjenega programa v skladu z načrtom Vlade in v skladu s pričakovanji koristnikov tega programa

oziroma storitev. Najlažje te dvome predstavim na primeru.

Ustanovitev varstveno-delovnega centra v Litiji je bila že pred dvanajstimi leti načrtovana tudi v okviru državne mreže. Kljub mreži pa zaradi vedno novih zahtev, pogojev, zapletov in ob dolgoletnem prizadevanju občine, da zagotovi prostor, se začetek delovanja varstveno-delovnega centra vedno odmika in se je odmikal. Vse je bilo sicer pripravljeno za začetek delovanja varstveno-delovnega centra v Litiji kot enote INCE Mengeš, vendar pa je njegovo vodstvo v preteklem letu kljub veljavnemu ustanovitvenemu aktu odstopilo od ustanovitve oziroma jim ni več v interesu. Z Društvom Sožitje smo bili tako prisiljeni iskati novega partnerja, ki smo ga našli v podjetju Želva d. o. o. iz Ljubljane, ki je izkazal velik interes in pripravljenost za ustanovitev enote v Litiji, vodstvo si je ogledalo začasne možne prostore Kmetijske zadruge Litija, Valvazorjev trg 3, Litija, v katerih bi lahko delovala ta enota. Podjetje Želva d. o. o. je bilo pripravljeno prostore tudi v najkrajšem času primerno urediti.

Na sestanku predstavnikov občine pri vodji službe ministrstva za opravljanje izvajalske mreže na področju socialnega varstva gospe Mileni Končini in sodelavcev ministrstva dne 20. 9. 2010 je bilo s strani vaših predstavnikov zagotovljeno, da bo ministrstvo v treh tednih objavilo javni razpis za podelitev koncesije za dejavnost VDC za delovanje enote v Litiji s kapaciteto 20 mest, ki bi jih v Litiji lahko tudi takoj zasedli. Žal razpis ni bil objavljen. Poleg tega pa smo v telefonskem pogovoru dobili pojasnilo, da so bile razdeljene tudi že vse kvote za področje varstveno-delovnih centrov iz Resolucije o nacionalnem programu specialnega varstva za obdobje 2006–2010.

Sprašujem vas, gospod minister:

Kako je mogoče, da nam delavci ministrstva zagotovijo, da so vse pristojne službe ministrstva med seboj usklajene glede potrebnih postopkov za ureditev delovanja VDC v Litiji z 20 mesti, kasneje pa dobimo sporočilo, da za dogovorjeno ni možnosti?

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Gospod minister, izvolite.

DR. IVAN SVETLIK: Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik, poslanke in poslanci, gospod poslanec Kres.

Z Resolucijo o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2006–2010 je bilo načrtovano, da bo do konca leta 2010 vključenih v socialnovarstvene storitve, vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji najmanj 36 % odraslih oseb s statusom invalida po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb. Sredi leta 2010 pa je bilo po podatkih ministrstva v varstveno-delovne centre vključenih dobrih 41 % odraslih oseb s statusom invalida po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, kar pomeni, da smo načrtovani delež vključitev v varstveno-delovne centre že presegl.

V letu 2010 je v Sloveniji delovalo osemnajst samostojnih varstvenih delovnih centrov

in pet varstveno-delovnih centrov v okviru socialno-varstvenih zavodov za usposabljanje. Storitve vodenja varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji ter storitve institucionalnega varstva je v letu 2010 izvajalo tudi dvanajst koncesionarjev; se pravi, petintrideset različnih institucij.

Delovna skupina na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve pripravlja nov predlog nacionalnega programa socialnega varstva za naslednje obdobje skupaj z akcijskim načrtom za njegovo uresničevanje. V programu, še bolj konkretno pa v akcijskem načrtu, bodo določena tudi konkretna merila za določitev mreže izvajalcev storitev, vodenja in varstva pod posebnimi pogoji ter ukrepi za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti izvajanja storitev. Predlog bo temeljil na načelih Konvencije o pravicah invalidov, strateških razvojnih dokumentih Evropske unije, potrebah uporabnikov in finančnih zmožnostih države. Pred sprejemom bo nacionalni program socialnega varstva poslan v javno razpravo, v kateri bodo lahko strokovnjaki in predstavniki civilne družbe, invalidske organizacije in invalidi oblikovali tudi predloge in pripombe. V pripravi je tudi nov predlog zakona o socialnovarstveni dejavnosti, s katerim bomo zagotovili podlago za boljše dostopnost storitev oziroma za takšno organiziranost, ki bo omogočila tudi večjo prehodnost med različnimi storitvami in programi, ki so namenjeni tej skupini uporabnikov.

Konkretno v primeru Litije je res, da je bil 20. septembra 2010 na ministrstvu sestanek s predstavniki občine Litija in društva iz Litije. Sestanek je bil namenjen okvirnemu seznanjanju s problematiko na področju varstveno-delovnih centrov na območju Litije ter pogovorom o možnostih in potrebah, ki se pojavljajo. Bilo je govora o morebitnem razpisu za podelitev koncesij, v katerega bi vključili tudi Litijo. Litijčani so povedali, da kot rečeno, dogovori potekajo že nekaj časa, v temu času pa je služba za upravljanje izvajalske mreže na ministrstvu tudi pripravljala razpis oziroma analizo vlog za razpis za pokritost s koncesijami, kar je bila tudi njena posebna naloga. Res pa je, tako mi zatrjujejo, ker mene na sestanku ni bilo, da so le okvirno povedali, da ta razpis pripravljajo, da bi lahko vključili tudi Litijo v ta razpis in na tej točki se je sestanek tudi končal.

Moram reči, da sem bil tudi osebno, tudi ko smo bili še v osebnih kontaktih z vami, gospod poslanec, prepričan, da imamo še dovolj koncesijskih mest na razpolago in da bomo ta razpis lahko realizirali, vendar je potem po analizi prišlo do ugotovitve, da je nacionalni program že presežen za 5 %, in zato pravzaprav podlag za razpis ni. Tako moramo počakati na novi dokument, se pravi, na nov predlog nacionalnega programa socialnega varstva, v katerem bomo morebiti lahko šli v zagotavljanje dodatnih kapacitet za te potrebe.

Tako da, če so bile posredovane napačne informacije, se osebno opravičujem za to. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Kres, izvolite.

GUIDO KRES: Hvala za izčrpen odgovor.

Moram v temu delu opozoriti, da očitno smo bili v Litiji v tej dolgoletni zgodbi – težka beseda bi bila, če bi rekel, izigrani, ampak ni se nam izšlo. Treba je nekaj vedeti, da če smo se pogovarjali z različnimi ustanovami, ki so izven Litije, da so verjetno oni napolnili svoje kapacitete, v Litiji smo pa tako rekoč ostali na suhem.

Zato bi želel in če bi bilo mogoče, gospod minister, če bi se dalo, da se enkrat usedemo skupaj z vami osebno, z občinsko upravo in poskušamo potem v nadaljevanju, ko se pripravljamo nov program, tudi o tem bolj konkretno pogovoriti in zadevo zaključiti v korist tako občine Litija kot občine Šmartno pri Litiji. Moram povedati, da je to območje zelo veliko geografsko območje. So potrebe in dvomim, da je kdo resnično šel na teren in podatke popolnoma preveril, koliko imamo teh potreb. In da se ne bi zgodilo to, kar se je zgodilo v teh zadnjih 12 letih, da bi zadevo resnično rešili in pokazali to spoštovanje do teh ljudi in do teh družin, ki se ukvarjajo s tem problemom.

Moram povedati še nekaj, da mi je bilo rečeno, da če dela pisarna oziroma takšen program v tem okolju in iz tega tudi na terenu, da se bistveno boljše tudi ravna z ljudmi, ki so v domači oskrbi. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Izvolite, gospod minister.

DR. IVAN SVETLIK: Hvala lepa.

Samo kratko pojasnilo. Seveda bi želeli tudi predloge in pobude ob tem, ko bo ta dokument nastajal. Tako v zvezi s tem ni nobenega problema. Moram pa reči, da je včasih pri realizaciji teh načrtov težava v tem, da niso odvisni samo do ministrstva, ampak največkrat tudi od tistih izvajalcev, ki so vpleteni v reševanje vprašanj na lokalni ravni in seveda še od koga na lokalni ravni. In če tam ni dogovora, potem seveda tudi mi na ministrstvu pomagati ne moremo. To pa dostikrat tudi botruje, da se vlečejo kakšni projekti, tako kot na žalost v vašem primeru, tudi več let. V tem času drugi, ki imajo pripravljene projekte, vstopijo in na tak način, seveda, tudi odpeljejo, da tako rečem, kakšna mesta kam drugam. Vsekakor pa mislim, da imate prav, da je treba v nadaljevanju poskrbeti za to, da bo pokritost s temi kapacitetami primerna, tako da ne bo treba uporabnikov razmeščati daleč od kraja bivanja. Za to bomo v prihodnje, obljubljam, poskrbeli.

Bomo pa seveda trčili še pri pripravi teh dokumentov na eno vprašanje, ki ga je predsednik vaše stranke danes uvodoma izpostavil. Zahteva se varčevanje v javnem sektorju. Potrebe, ki jih pa imamo tako pri varovanju tovrstnih uporabnikov, kot starejših in še koga, so pa seveda zmeraj večje. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod dr. Peter Verlič bo postavil poslansko vprašanje ministru za promet dr. Patricku Vlačiču.

DR. PETER VERLIČ: Hvala lepa. Spoštovani minister!

Ena izmed predvolilnih obljub je prav gotovo bila vzpostavitev Slovenije kot logistične

platforme. Sam že ves čas iščem bolj ustrezen izraz, kaj bi pravzaprav ta logistična platforma pomenila – ali je to Slovenija kot izhodišče za prepletanje logističnih tokov? Kakorkoli, po dveh letih nekako najbolj skrbijo rezultati v vseh teh podjetjih, ki so tako ali drugače umeščena v to logistično platformo: Luka Koper, Slovenske železnice, Adria Airways, ko poslušamo o njihovih slabih poslovnih rezultatih. Ne poznam podatkov za letališče Ljubljana in letališče Maribor, najbrž nimata kakšnih blestečih rezultatov. Vemo za Intereuropo. Skratka, razumem, da verjetno del tega slabega rezultata lahko pripišemo trenutni gospodarski situaciji.

Vendar pa me zanima:

Koliko bi bilo teh aktivnosti na samem ministrstvu ali pa na Vladi, da bi pravzaprav to predvolilno obljubo res lahko uresničili?

Kakšni ukrepi so predvideni naprej?

Kaj lahko od te predvolilne obljube pričakujemo?

Spremljali smo poskuse predsednika Vlade in tudi vas, da bi nekako zgodba sodelovanja z nemškimi železnicami uspela tudi s pomočjo svetovalca Mehdorna. Nazadnje sem slišal v medijih, da naj bi ta poskus napravile francoske železnice, če sem prav razumel. Skratka, verjamem, da je kar nekaj teh prizadevanj, iskanj, ampak vendar:

Kako ocenjuje Slovenijo kot logistično platformo glede na rezultate poslovanja družb?

Koliko je po vašem mnenju to odsev trenutne situacije, koliko pa morda aktivnosti na sami Vladi in pa ministrstvu?

In:

Kako računate, da bo do konca mandata Slovenija kot logistična platforma uspela?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod minister, imate besedo.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala, predsedujoči.

Spoštovani poslanec, nekaj besed o logistični platformi. Zdaj, logistična platforma ni ena stvar, ki jo bomo zgradili pa jo bomo potem imeli, to verjetno veste, ker ste tudi s tega področja. Tega nisem tudi nikoli rekel. Jaz sem želel, da v Sloveniji logistika, transport igrata večjo vlogo in to večjo vlogo vidim kot večji odstotek v BDP; in to se je tudi zgodilo. Torej, odstotek – sicer majhno povečanje, mislim, da okoli 0,2 % – se je povečal, odstotek tega, kaj pomeni logistika oziroma promet v slovenskem BDP. In to je pravzaprav cilj, da bi promet in logistika kot dejavnosti z neko relativno visoko dodano vrednostjo, z izkoriščanjem tega, kar Slovenija ima, torej z neko naravno prednostjo, z njenim položajem, temu sektorju omogočala, da igra v slovenskem gospodarstvu bolj pomembno vlogo, se pravi to je cilj.

Zdaj, to da je neka država logistična platforma, ni zraslo na mojem zelniku, to je eden izmed, recimo, izrazov, ki ga slišimo na Nizozemskem, ki se je razglasila za logistično platformo Evrope. In iz tega, ker so se oni razglasili za logistično platformo Evrope, je potem seveda lažje tako pri umeščanju v prostor, pri razumevanju

teh panog v politiki vlade, v financiranju posameznih projektov. Tako je pravzaprav cilj te logistične platforme, da tudi v domači politiki prepoznamo to kot neko priložnost, v zunanji pa, da zlasti s promocijo Slovenije kot destinacije bodisi za vstopno ali pa izstopno točko pritegnemo v Republiko Slovenijo čim več tovara. Ta promocijski nivo poteka predvsem z obiski v različnih državah, kjer so potencialni, recimo, prevozniki, ki bi lahko opravili logistično storitev čez Evropo – tega običajno ne počnem jaz, ampak moj državni sekretar, ki skupaj z večjo delegacijo gospodarstvenikov potuje v države, ki so zanimive, zlasti v države, kjer je veliko tovara; bodisi Indijo, Kitajsko in podobno, in imamo neke vrste "road show", kjer skušamo privabiti tovar skupaj z našimi podjetji v Republiko Slovenijo. Torej ta promocijski moment je narejen na horizontalni ravni v sodelovanju z več ministrstvi, kjer promoviramo Slovenijo kot morebitno vstopno točko za tovore.

Slovenija že je, recimo, zelo pomembna vstopna točka za korejske avtomobile, jeklo ali pa še za kaj drugega. Mi bi želeli, da bi katere izmed teh držav videla Slovenijo preko Luke Koper kot vstopno točko v Evropo za njihovo blago, to je cilj. In ko bomo imeli enkrat tukaj blago, bi ga potem v oskrbovalni verigi lahko z različnimi podjetji predelovali, dodelovali, mu dodali vrednost in s tem ustvarili nova delovna mesta in na ta način generirali ne samo prehod tovara skozi slovensko luko čez tire ali cesto v tretje države, ampak bi poskušali, kjer je mogoče, tudi predelavo in dodelavo teh surovin, polizdelkov ali pa celo izdelkov z dodano vrednostjo v oskrbovalni verigi. Torej, s to dejavnostjo nekako izkoristiti to prednost, ki jo Slovenija ima.

Veliko stvari delamo v tej smeri, bodisi na področju infrastrukture; trenutno je 800 milijonov evrov projektov na železnicah v teku. Če dodamo zraven še drugi tir, kjer smo praktično tik pred razpisi, lahko govorimo o več kot o milijardi in pol, ki je v teku investicij v železniško infrastrukturo, avtocestni križ bo praktično dokončan, čaka nas odprtje še na Peračici, vsi drugi kraki so praktično prevozniki čez celo Slovenijo. Čaka nas še nekaj manjših delov, vendar sam križ bo dokončan v tem mandatu. Zakon smo sprejeli, ki ga poznate, kar se tiče železniške infrastrukture, ki torej navzkrižno financira in s tem omogoča eno zanimivo financiranje, ki ga poznajo, recimo, v Švici in podobno.

Tako se veliko stvari dela v to smer. To pa je proces, ne pa, da bomo zgradili platformo in jo bomo potem imeli; torej, na ta način ne gre.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod dr. Verlič, imate postopkovni predlog?

DR. PETER VERLIČ: Dopolnilno vprašanje.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Oprostite. Dopolnilno. Prosite za dopolnilni odgovor.

DR. PETER VERLIČ: Nisem niti želel postopkovno, ampak hvala lepa.

Torej, zahvaljujem se za odgovor. No, saj tudi sam nisem imel v mislih, da bi zgradili logistično

platformo, ampak bolj tudi v tej smeri, tako kot ste omenili, procesa. Saj zato morda na en del vprašanja, ne vem, niste odgovorili, pa vendarle. V tem procesu so v tem trenutku ta podjetja, ki izvajajo; tako Luka Koper, Slovenske železnice, letališča, Adira Airways... Vesel sem tega podatka, ki ste ga omenili, da je opazen nek porast pri odstotku bruto domačega proizvoda, ampak vendar, res, če je mogoče: rezultati, če sem prav seznanjen, niso najboljši. Težave so in ta del me zanima. Vesel sem tega, da se pospešuje vlaganje v infrastrukturo, to bo zagotovo pomagalo h konkurenčni prednosti, ampak v teh dveh letih smo se le soočili z rezultati, ki pomenijo padec in najbrž v tem procesu pomenijo eno težavo, če so rdeče številke.

Skratka, če lahko odgovorite:

Koliko je to odraz gospodarske situacije?

Koliko pa vendar morda kakšnih ukrepov?

Ker so le v lastništvu države, če lahko tako rečem.

Koliko pa boste, recimo, če je zdaj preteklost takšna, kot je, v prihodnje tem podjetjem v tej verigi pomagali in s tem verjetno tudi logistični platformi?

Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod minister, izvolite.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala lepa.

Torej, del težav podjetij, kot so Luka Koper, Intereuropa, zagotovo izhaja iz težke gospodarske situacije, del izhaja pa iz ravnanja uprav. Naj vas spomnim, da je uprava Luke Koper proti prejšnji upravi vložila odškodninski zahtevek za 31,6 milijonov evrov in da so vložene odškodninske tožbe in kazenske tožbe zaradi suma gospodarskega kriminala. Luka Koper ni v težavah zaradi težke gospodarske situacije, ampak zaradi nekaterih odločitev bivše uprave.

Intereuropa – 165 milijonov evrov je stal terminal v Čehovu, ki ne prinaša praktično ničesar. Torej, to so investicije, ki so spravile na kolena nekoč velikane slovenskega oziroma primorskega in slovenskega gospodarstva. Na kolena.

Luka Koper si, zaenkrat kaže, bo opomogla, Intereuropa pa zaenkrat še živi in ima zelo zelo velike težave, ki ne izhajajo iz gospodarske situacije, ampak izhaja iz ravnanja prejšnjih uprav.

Adria Airways je poslovni model, ki ne more preživeti. Tak poslovni model, kot ga pozna Adria Airways, je preživet, in je praktično še dolgo zdržala. Kar pričakujemo kot prometni minister od nove uprave, oni sicer niso v neposredni lasti države, torej nisem njihov korporativni upravljavec preko sektorske politike, pričakujemo predvsem nek nov poslovni model, ki bo omogočil temu podjetju, da bo dobro in normalno poslovalo naprej.

Slovenske železnice, rekel bom, čeprav je veliko kritičnosti, v lanskem letu je bila predvidena izguba 30 milijonov evrov, pa so govorili, da je plan nerealen, in je bilo izgube 20 milijonov evrov, seveda se z izgubo nikoli ni hvaliti, vendar vseeno je bolje, kot je kazalo. Približno za 5 % so se povečali prihodki, če primerjamo 2009 pa 2010, medtem ko so se odhodki povečali za manj kot odstotek v teh istih dveh letih. Torej, tudi tukaj gre do stvari v pravo

smer in sem prepričan, da s to reorganizacijo, s sanatorjem, ki je trenutno sanator ministrstva, ki pomaga ministrstvu svetovati, kako pravzaprav naj v razmerju do tega podjetja ravna, mislim, da se železnice ob tem, ko tudi država naredi svojo domačo nalogo, to pomeni, ko vloži bistveno več sredstev v infrastrukturo, da se bodo tudi Slovenske železnice pobrale. Tako sem optimist. Težav je sicer veliko, nekatere izhajajo iz gospodarske situacije, nekatere iz neprimerne ravnanja bivših uprav, ki so, kot pravim, tudi pod odškodninskimi tožbami... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Gospod Janko Veber bo postavil poslansko vprašanje ministru za finance gospodu Francu Križaniču.

JANKO VEBER: Hvala za besedo. Lep pozdrav!

Preden postavim vprašanje ministru za finance, naj povem, da sem pred časom podal poslansko pobudo ministru za delo, družino in socialne zadeve. Razlog je bil ta, ker je v letošnjem letu bilo odobrenih zelo malo programov javnih del na javnem razpisu in iz odgovora na pobudo je tudi razvidno, da je dejansko prispelo 2 tisoč 437 vlog, od tega je bilo izbranih vsega 851 ali 34,9 %. Kot razlog, zakaj tako malo izbranih vlog za dodelitev javnih del, je bilo navedeno, da je bilo treba upoštevati tudi pri oblikovanju proračuna za leto 2011 omejitve in temu se je ministrstvo prilagodilo. Je pa nakazalo rešitev, in sicer v tem smislu, da bi potrebovali vsaj 10 milijonov evrov za to, da bi lahko ponovno opravili razpis za javna dela in s tem poskušali pomagati predvsem tudi območjem, kot je, recimo, Kočevska, kjer je zelo velika stopnja brezposelnosti, kjer je zelo veliko ljudi tudi ostalo brez javnih del in je razmere še poslabšalo.

Zato me še posebej zanima:

Ali je dejansko mogoče pričakovati v nadaljnjih usklajevanjih, bodisi pri pripravi rebalansa proračuna ali za nov proračun, dodatna sredstva za javna dela? Ministrstvo za delo predlaga 10 milijonov evrov. To je tudi tisto vprašanje, ki ga postavljam ministru za finance:

Ali je mogoče zagotoviti dodatna sredstva za javna dela v proračunu, ki je že v veljavi, ali bo treba mogoče počakati na rebalans?

Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod minister, izvolite.

DR. FRANC KRIŽANIČ: Hvala lepa. Spoštovani!

Ministrstvo za finance je prejelo prošnjo Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve za dodelitev dodatnih sredstev za področje politike trga dela v višini vsaj 10 milijonov evrov.

V obrazložitvi so zapisali, da so na javnem razpisu za izbor programa javnih del razpisali bistveno manjši obseg sredstev kot v preteklih letih, kar ima posledico manjše število izbranih programov javnih del, v katere bo vključeno bistveno manjše število brezposelnih oseb, in sicer tisoč 600 oseb povprečno mesečno. V nadaljevanju so zapisali, da s ciljem aktiviranja čim večjega

števila brezposelnih oseb, prejemnikov denarnega nadomestila oziroma denarne socialne pomoči načrtujejo pripravo in izvedbo dodatnega programa aktivne politike zaposlovanja, kamor javna dela sodijo. Cilj načrtovanega programa je trajnost zaposlitve brezposelnih oseb za polni delovni čas za obdobje vsaj 12 mesecev. Za ta namen bi neprofitni delodajalci kandidirali za sredstva politike trga dela, in sicer za dodelitev subvencije za zaposlitev brezposelnih oseb v višini 7 tisoč 500 evrov za obdobje 8 mesecev. Neprofitni delodajalci bi v primeru izbora na javnem povabilu lahko pridobili subvencijo za zaposlitev brezposelne osebe, in sicer prejemnika denarnega nadomestila in ali denarne socialne pomoči, starše invalidnih in dolgotrajno bolnih otrok, samohranilce in osebe, katerih zakonec je brezposeln, ter osebe, ki so bile 31. 12. 2010 vključene v programe javnih del.

Iz dopisa Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve je razviden namen porabe sredstev in okvirna višina sredstev, ni pa razviden prihranek zaradi znižanja števila prejemnikov pasivne politike zaposlovanja in socialnovarstvenih pravic. Ker bo program aktivne politike zaposlovanja vplival na znižanje števila prejemnikov pasivne politike zaposlovanja in socialnovarstvenih pravic, ocenjujemo, da bo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve za pasivno politiko zaposlovanja in socialnovarstvene pravice potrebovalo manj finančnih sredstev, kot jih ima planiranih v svojem finančnem načrtu za leto 2011. Zato smo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve pozvali, da razmisli o morebitnih rezervah znotraj tega ministrstva in skladno z Zakonom o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2011 in 2012 predlagajo ustrezno prerazporeditev. Šele, če to ne bo zadostovalo, pa naj potem terjajo oziroma konkurirajo za zagotavljanje sredstev iz splošnih proračunskih rezerv.

Se pravi, sredstva v ta namen so. Treba je najti najprej notranje rezerve, potem pa porabiti tudi ta druga sredstva, ki so na razpolago.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Veber, prosim.

JANKO VEBER: Hvala za odgovor, ki ga tudi nekako razumem kot napotek, kako pravzaprav nadaljevati pot, da dejansko pride do tega, da se ponovno poskuša zagotoviti sredstva za program javnih del.

Seveda bom poskušal ta odgovor uporabiti pri poslanskem vprašanju dr. Svetliku, kajti menim, da je resnično treba uskladiti tako interes tega ministrstva kot seveda tudi zmožnosti javnih financ, katerega pregled ima Ministrstvo za finance. Upam, da tisti manjkajoči del, če bo prišlo do te ugotovitve, bo pa resnično Ministrstvo za finance poskušalo zagotoviti tudi iz tako imenovanih rezerv, kot je bilo nakazano.

Vsaj mislim, da sem tako razumel, da je pripravljenost Ministrstva za finance, da tudi potencialni, manjkajoči del pa poskuša zagotoviti z rezervo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Milenko Zihlerl bo postavil poslansko

vprašanje ministru za šolstvo in šport dr. Igorju Lukšiču, ki pa je danes odsoten.

MILENKO ZIHERL: Hvala še enkrat za besedo, gospod predsedujoči.

Bomo pač vprašanje prilagodili razmeram, torej bo gospod minister ustno odgovoril na eno od prihodnjih sej. Gre pa za to, da je v bistvu izvor mojega vprašanja v medijih, ko so poročali, da nabor učbenikov za prvi razred osnovne šole v Avstriji stane 47 evrov, v Italiji 18 evrov in pri nas 134 evrov. Seveda je pri nas tudi temu ustrezno večji kup učbenikov. Takoj se postavlja vprašanje, ali so naši otroci sposobni toliko več snovi predelati, kako to vpliva nanje, ko hodijo po cesti do avtobusa otovorjeni, kot da bi šli v planine. Včasih imaš občutek, da nahrbtnik nese učenca in ne učenec nahrbtnik. Končni rezultat vsega tega gradiva in tako dalje, pretiranega gradiva so pa slabi rezultati na mednarodnih ocenjevanjih. Na nekaterih področjih smo dosegali zelo slabe ocene. Na žalost je največji učbenik naše mladine, tudi že šolajočih otrok, pač ta naprava, preko katere si vedno bolj, posebej pa v višjih razredih izmenjujejo neko žlobudravščino, ki naj bi bila podobni slovenščini, torej neke svoje lastne izume, nek nov besedni zaklad.

Iz vsega navedenega lahko sledi, da količina materiala, ki ga morajo z muko nositi, zlasti mlajši, a tudi v višjih letnikih, je razmerje v oceni enako: torej, višji letniki bodo lažje prenašali več gradiva kot njihovi vrstniki v sosednjih državah, ampak vseeno, rezultata ni nikjer. Če bi vsaj malo boljši rezultat dosegli kot v teh državah, bi se nekako še lahko opravičilo. Za osmi razred je pa naslednje: Hrvaška 229 evrov, Madžarska 86, Avstrija 96 evrov, Italija 289, Slovenija 343. Razen tega so vsako leto novi in novi učbeniki.

Zato ministra sprašujem:

Kako daleč smo od predvolilne obljube, ki je bila dana, da bi bili ti učbeniki zastoni?

In:

Ali namerava kaj racionalizirati in morda z manj učbenikov in več vsebine doseči boljše rezultate?

Kajti rezultati na terenu kažejo, da tako obširnega gradiva mladina preprosto ni sposobna absorbirati.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Ivan Grill bo postavil poslansko vprašanje ministru za zdravje gospodu Dorijanu Marušiču.

IVAN GRILL: Hvala lepa, spoštovani predsedujoči. Spoštovana ministra in ministrica!

Moje poslansko vprašanje ministru za zdravje dokazuje, da v Sloveniji to, kar se je že večkrat ugotavljalo, nedvomno drži. Imamo dve pravni državi, eno za ene in drugo za druge, in vsak si jo očitno razlaga po svoje. Eden izmed takšnih, za katerega pravna država ne velja, je očitno tudi direktor Ljubljanskih lekarn, ki je, kot je znano, večkrat hodil po robu zakonodaje z raznimi podvigi še v Vzajemni, v Lekarni Ljubljana. Lekarno Ljubljana in njene nepravilnosti smo že obravnavali na Odboru za zdravstvo, ko smo se soočali z nezakonito prodajo in proizvodnjo galenskih zdravil,

z nezakonitim odvzemom prostorov Lekarna Bitenc in še bi lahko naštevati. Danes smo lahko prebrali tudi, da ima črna gradnja, ki jo že tri leta niso porušili, tako da bo naslednje vprašanje ministru za okolje – ampak ne danes.

V glavnem, če se sedaj fokusiram na vprašanje, ki vam ga želim, spoštovani gospod minister, zdaj zastaviti, pa gre za nezakonito ustanavljanje gospodarske družbe Lekarna Ljubljana. Vemo, da Zakon o javnih financah zelo jasno določa, da takšnim javnim zavodom ni dovoljeno ustanavljati gospodarske družbe; in ravno to se je zgodilo. Ustanovilo se je podjetje, veledrogerija, ki se želi ukvarjati oziroma se ukvarja predvsem z najdonosnejšimi posli na področju prodaje zdravil. Kar je ob tem še najbolj zaskrbljujoče, je to, da bodo vsi dobički, ki jih je doslej ustvarila Lekarna Ljubljana, poniknili netransparentno za povsem druge namene, kot bi pričakovali, da se vrnejo v zdravstveni sistem.

Zato vas, spoštovani gospod minister, sprašujem, če lahko odgovorite: Na kakšen način je bilo sploh mogoče takšnemu javnemu zavodu ustanoviti gospodarsko družbo s statusom družbe z omejeno odgovornostjo in na kakšen način posluje?

In v nadaljevanju:

Ali imate možnost oziroma pristojnost, da poskušate te nezakonitosti tudi odpraviti?

Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod minister, izvolite.

DORIJAN MARUŠIČ: Spoštovani gospod poslanec, cenjeni podpredsednik Državnega zbora, poslanka in poslanci, cenjena kolegica in kolega!

Hvala za to vprašanje. Morda bi najbolje bilo začeti pri koncu, kot ste postavili vprašanje, kajti jasno je in ne dvomim, da poznate zakonodajo, vendar veste, da so pristojnosti Ministrstva za zdravje na tem področju precej omejene. Vseeno naj uvodom orišem, ne le vam, morda tudi vsem ostalim, kako je področje lekarniške dejavnosti urejeno.

Lekarna Ljubljana je javni zavod na področju izvajanja lekarniške dejavnosti in njena ustanoviteljica je Mestna občina Ljubljana. Po Zakonu o zdravstveni dejavnosti se ta lekarniška dejavnost ureja v posebnem zakonu, to je Zakon o lekarniški dejavnosti, in pristojnost nad tem zapoveduje ali prepušča občini oziroma mestu. Občina je ustanoviteljica in ima po Zakonu o zavodih vse pristojnosti: imenuje direktorja, postavlja večino v svetu zavoda, preko katerega tudi nadzira sam zavod, sprejema splošne akte, usmerja razvoj in delo zavoda, določa finančni načrt in tudi zaključni račun. Torej, preko večine v svetu zavoda ustanovitelj usmerja in regulira delovanje zavodov, v tem primeru Mestna občina Ljubljana Lekarno Ljubljana.

Zakon o zavodih daje javnemu zavodu možnost, da ustanovi drug zavod ali podjetje, vendar le s soglasjem ustanovitelja. Vi imenujete zasebno družbo z omejeno odgovornostjo, ki naj bi jo občina ustanovila. Mi jasnih podatkov o tem nimamo. S tem ne odrekam, da te poizvedbe ne

bomo opravili, vendar kot sem orisal, je to v pristojnosti ustanoviteljev. Če je prišlo do tega soglasja, je to v nasprotju z zakonodajo. Zakon o javnih financah, kot ste jasno povedali, sicer ni v pristojnosti ministra za zdravje, je pač v pristojnosti drugega ministra, namreč določa, da javni zavodi, katerih ustanovitelj je država ali občina, ne smejo podplačno pridobivati kartelskih naložb, kar pomeni, da bi bilo lahko sporno, če je Lekarna Ljubljana vplačala ustanovitveni kapital v družbo z omejeno odgovornostjo, ki jo omenjate. Torej to bi bilo lahko sporno glede na Zakonom o javnih financah. Bom takoj nakazal usmeritev. Seveda, mi bomo počakali dokončno mnenje Ministrstva za finance, tega pričakujemo, vendar v vsakem primeru, ker gre za izvajalca v zdravstveni mreži, bomo poizvedeli, ali je do tega res tako prišlo.

Glede druge točke, ki jo odpirate in ki se dotika dobička, ki ga lahko nek javni zavod ustvari. Moje osebno prepričanje je, da bomo morali doseči ta premislek in preobrat v zdravstvu, da je zaželeno ali da bi bilo pravilno, da javni zdravstveni zavodi poskušajo delovati s presežki, vendar, tukaj se pa razlikujem, ta presežek mora ostati v zdravstveni dejavnosti. Mora ostati za razvoj, mora ostati za nove storitve. In to tudi Zakon o zavodih jasno določa v 48. členu, da se ta sredstva, ki bi bila kot presežek prihodkov nad odhodki, porabljajo samo za opravljanje svoje dejavnosti, nikakor pa, da bi se s tem kakorkoli drugače upravljalo.

Seveda, zelo jasno sem vam povedal, zakonodaja je jasna, na žalost pa pristojnosti ministra na tem področju zelo omejene. Prvič, ustanoviteljstvo je na nivoju občine ali pa mesta. Potrebna bo razprava, ali ne bi bilo smiselno povzdigniti tudi ustanoviteljstvo na nivo države oziroma vsaj reguliranje – v tem trenutku imamo to na ravni občine. Omenil sem tudi druga dva zakona, ki na to področje vplivata, vendar naj povem, da glede na dogodke smo v letni program nadzorov uvrstili tudi Lekarno Ljubljana. To pa je praktično edina možnost aktivnega ukrepanja ministra za zdravje pri tej problematiki. Skratka, če sklene in nekako tudi nakažem: mi bomo počakali stališče Ministrstva za finance oziroma ob tem ali pa na podlagi tega in pridobljenega mnenja, kaj se je dogajalo, se odločali glede samega soglasja Mestne občine. Je pa Lekarna Ljubljana uvrščena v seznam tistih, v katerih bomo v letu 2011 izvedli upravni nadzor.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Grill, prosim.

IVAN GRILL: Hvala lepa za ta odgovor.

V celoti se strinjam z vami, gospod minister, da vaš resor zagotovo ni tisti, ki se lahko neposredno vključuje pa tudi raziskuje v smislu, ali se ta zakonodaja upošteva ali ne. Je pa nekaj dejstvo, da povsem jasno je, s kakšnim namenom je Lekarna Ljubljana ustanovila to podjetje – zato, da se izogiba še številni drugi zakonodaji, brez javnih naročil gredo lahko v investicije, gredo lahko v nabave, lahko tudi v takšne ali drugačne finančne malverzacije. Najbolj zaskrbljujoče je pa to, da se denar od dobička zagotovo namenja v nezdravstvene namene.

Tudi sam delim mnenje, da bi lahko tudi javni zavodi poslovali tržno, profitabilno, seveda predvsem na tistih produktih, ki pač niso neposredno povezani z ohranjanjem zdravja, vendar, da se potem tisti dobiček skuša nekako prelivati v sam zdravstveni sistem.

Že sami se verjetno spomnite, ko smo obravnavali poslovanje Ljubljanskih lekarn na Odboru za zdravstvo, kjer smo na podlagi poročila Računskega sodišča že lahko ugotovili, ko so delali revizijo, da je visok dobiček v nekaj milijonih evrov poniknil neznano kam. Že samo Računsko sodišče ni znalo raziskati iz tistih bilanc, v katere namene so ta denar tudi namenili. Zato, seveda, bi pričakoval, ne samo od vas, ampak tudi od Vlade, da v takšnih primerih skuša spremeniti zakonodajo, da se takšne mahinacije, pa predvsem tudi zlorabe, onemogočijo. Kajti, to je, lahko rečemo, ne v ponos pravni državi, predvsem pa je to v škodo vseh tistih, ki zdravstveni sistem tudi uporabljamo in s svojim denarjem, ko ljudje kupujejo zdravila, financirajo nenamenska sredstva takšnim ali drugačnim osebam, ki očitno kršijo zakonodajo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala.

Gospod Janez Ribič bo postavil poslansko vprašanje ministru za okolje in prostor dr. Roku Žarniču.

JANEZ RIBIČ: Hvala. Spoštovani! Spoštovani gospod minister za okolje in prostor Roko Žarnič!

Nazadnje sem vas o tej problematiki Vodnega sklada in vzdrževanja vodotokov spraševal v začetku letošnjega leta, ko ste mi odgovorili, da je v pripravi predlog sprememb in dopolnitev Zakona o pogojih koncesije za koriščenje energetskega potenciala Spodnje Save, ki bi naj uredil, da se sredstva iz sklada za vode namenjajo izključno za namene protipoplavne zaščite. Do sedaj nisem nikjer zasledil, da bi bil predlog sprememb zakona že kje v obravnavi.

Dalje. Od katastrofalnih poplav, ki so zajele velik del Slovenije in prizadele veliko prebivalstva, mineva že pol leta. Vsi strokovnjaki so bili enotnega mnenja, da takšne katastrofe oziroma posledic ne bi bilo, če bi bili vodotoki ustrezno in predvsem redno vzdrževani. Problematika slabega vzdrževanja vodotokov je, po mojem mnenju, velik problem, kateremu bi bilo treba namenjati več pozornosti. Ena izmed zadev, ki sem jo v preteklih vprašanjih že izpostavil, je izgradnja visokovodnega nasipa na levem bregu Drave med Mariborom in Ptujem, s katerim bi se zagotovila poplavna varnost prebivalcev Dupleka in okoliških krajev. Gradnja namreč zamuja že desetletja in več. Vaš predhodnik je obljubil, da bo gradbeno dovoljenje pridobljeno v začetku leta 2010. Vi ste letošnjega januarja govorili, da postopek pridobivanja gradbenega dovoljenja še poteka, dela pa naj bi bila dokončana do konca leta 2011, se pravi letošnjega leta. Zaenkrat se še ni zgodilo nič. Bojim se, da bo za prebivalce krajev, ki ležijo ob tem delu Drave, minilo še eno leto, ko bodo poslušali obljube in hkrati trepetali pred nevarnostjo poplav.

Prosim vas, če mi konkretno odgovorite na naslednja vprašanja:

Kdaj bo zgrajen visokovodni nasip med Vurberkom in Zgornjim Duplekom?

Ali se bodo uresničile vaše besede, da bo predlog sprememb in dopolnitev Zakona o pogojih koncesije za izkoriščenje energetskega potenciala Spodnje Save sprejet pred 15. majem 2011?

Zanima me:

Katere ukrepe, ki bodo v prihodnosti omilili posledice tovrstnih naravnih ujm, je sprejelo vaše ministrstvo v obdobju po katastrofalnih poplavah lani septembra?

Predvsem me zanima:

Ali so predvidene kakšne spremembe glede pogojev za podeljevanje koncesij za vzdrževanje vodotokov?

Hvala za odgovore.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Spoštovani gospod predsedujoči! Spoštovane kolegice in kolegi!

To vprašanje ne bi moglo biti ob boljšem času, kot je danes. Kajti, mimogrede, da preskočim, jutri gre v javno razpravo zakon, o katerem sprašujete. S kolegi sem gledal časovnico, računamo, da bo med 15. majem in 30. majem zadeva zaključena. Pa sem bom vrnil na to, toliko, ker je dobra novica.

Glede visokovodnega nasipa na Dravi med Vurberkom in zgornjim Duplekom pa to, da je kot eden izmed objektov zagotavljanja večje poplavne varnosti uvrščen v operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007–2013. Ta projekt je v že dosti zreli fazi. Izdelan je DIP, torej dokument identifikacije investicijskega projekta, pridobljeni oziroma sprejeti so potrebni prostorski akti, DPN, v postopku je odkup zemljišč. V izdelavi je projektna dokumentacija, v fazi PGD, in v postopku je razpis za izbiro pripravljavcev vloge za pridobitev sredstev kohezijskega sklada Evropske unije. Glede na izkušnje terminskih planov pa, računajoč, da ne bo prišlo do kakšnih zapletov s kakšnimi revizijami pa tako naprej, računamo, da bo zadeva razmeroma hitro opravljena. Torej, glede odločbe za ugotovitev kohezijskih sredstev računamo, da bo že letos izdana. Glede na možne in nemožne zaplete v našem gradbeništvu upam, srčno upam, da bo 2012 pa še potem v 2013 lahko že – računamo, da bodo leta 2012 stekla dela in da potem bo čim prej to zaključena. Toliko glede tega.

Glede zakona o pogoju koncesije sem že povedal: jutri gre v javno razpravo; in kot smo rekli, bo takrat to narejeno.

Glede odprave škode pa toliko. Za izvedbo programa odprave škode je Vlada namenila 18 milijonov evrov za leto 2011. S programov zagotovljena sredstva so namenjena izvedbi ukrepov za odpravo nastale škode na vodni infrastrukturi in vzpostavitvi stanja pred nesrečo. Izvedena dela bodo preprečevala novo škodo na objektih vodne infrastrukture zaradi morebitnih podobnih dogodkov in s tem pripomogla tudi k večji poplavni varnosti. V letu 2010 je bila sprejeta Uredba o načinu izvajanja obveznih državnih gospodarskih javnih služb na področju urejanja

voda in o koncesijah teh javnih služb. Na osnovi te uredbe, ki je dopolnjena, glede na prejšnjo je sodobnejša, v njej se tudi zrcalijo izkušnje iz teh poplavnih dogodkov, bomo v letošnjem letu razpisali koncesije za naslednja štiri leta. Računamo, da bomo te koncesionarje letos dobili. Na osnovi te uredbe pa velja eno leto prehodno obdobje, ko se podaljšajo obstoječe koncesije, tako da ne bi vmes prišlo do kakšnih zastojev dela.

Moram še povedati, da bo razpisna dokumentacija za koncesionarje veliko bolj ostra kot do sedaj, temeljila bo na pogajanjih o ceni strojne ure in še drugih takih bolj detajlnih podatkov, tako da bo učinek bolj merljiv. Vzpostavili bomo tudi poseben sistem spremljanja, izvajanja, tak, ki se bo dal spremljati na internetu, pač z vsem, s fotografijami, z datumi, z GPS podatki, in bomo s tem lahko odpravili dvome v ustreznost porabe za to namenjenih sredstev. Za izvajanje in vzdrževanje, ki jih izvajajo javne službe, so vsa razpoložljiva sredstva, 2 milijona, do sedaj bila porabljena za interventne ukrepe čiščenja. Kar je ostalo, bo šlo pa za odpravo posledic škode 2011.

Poleg tega potekajo pa na ministrstvu tudi notranji organizacijski ukrepi, kjer bomo skušali vse oddelke, ki se z vodami ukvarjajo, združiti v enoten direktorat za vode, ampak to je zadeva, ki bi v tem... /znak za konec razprave/ Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Ribič, prosim.

JANEZ RIBIČ: Hvala za odgovor.

Moram reči, da poplave leta 1998 so bile zadnjič na področju Dupleka. To se pravi, do leta 2013, 15 let bo država potrebovala, da bo nekaj ukrepala.

Verjemite mi, da vas bom držal za besedo in vas bom, če bo treba, še opozarjal na tovrstne probleme. Vem, da so vprašanja tečna, ampak drugega mi ne preostane.

Najprej me zanima:

Ali lahko vaše ministrstvo oziroma Inšpektorat za okolje in prostor ukrepa zoper Dravske elektrarne, ki so zaradi gradnje elektrarne Zlatoličje – po načelu "povzročitelj plača" – dolžne poskrbeti za ustrezne prehode čez reko Dravo, vendar most pri Vurberku do občine Starše še vedno ni zgrajen?

Naj samo omenim, da je vodnogospodarstveno dovoljenje Dravskim elektrarnam bilo izdano že leta 1964.

Opozorim naj vas še, da ste mi na seji Državnega zbora že lani aprila obljubili pisni odgovor na nekatera moja vprašanja, na katera mi niste mogli podati ustnega odgovora, pa ga do sedaj še nisem dobil.

Zato jih na tem mestu ponavljam:

Kolikokrat letno se izvaja nadzor nad stanjem vodotokov ter kdo ga izvaja?

Kakšni so kriteriji, na podlagi katerih Ministrstvo za okolje in prostor pripravlja letni program vzdrževalnih del na vodotokih?

Kakšni so postopki ravnanja ministrstva oziroma izvajalca javne službe v primeru poplav?

Enostavno, zakaj se ne izda naloga, da se vodotoki očistijo?

To delo bi se lahko tako ali tako financiralo s prodajo tega materiala, ki bi ga čistili iz vodotokov, saj gre v večini za uporaben gramoz. Zakaj ni tu več elastičnosti... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa.

Najprej naj se opravičim, če ni bilo pisnega odgovora, sam sem verjel, da je bil. Vendar, ko smo se o teh stvareh pogovarjali na ARSO, je bilo jasno povedano, da je število nalog, ki jih je treba opraviti, veliko večje in močno presega finančne in tudi s tem povezane druge resurse.

Velikokrat sem omenil, da je bilo pred 20 leti 0,4 % bruto družbenega proizvoda namenjenega poplavam, danes je štirikrat manj v procentu in tako naprej. Zavedam se, da verjetno na terenu ni vedno zadovoljstva, ko nekdo gleda svoj vodotok, kjer že dolgo časa ni bilo nikogar. Obstaja letni plan, ki je sestavljen po določenih pravilih. Sam računam, da bomo v novem obdobju koncesionarstva te stvari tudi z boljšim spremljanjem, s sodobnejšimi metodami tudi bolje nadzirali.

Kar je še treba povedati, je, da bomo kar veliko podatkov dobili še letos. Iz sredstev Vodnega sklada smo si sposodili milijon evrov, da bomo imeli v letošnjem letu leadersko karto, posnetek celotne Slovenije, z natančnostjo na kritičnih mestih 10 točk na kvadratni meter. S tem boste dobile občine, kdorkoli, numerične podatke o profilih, vse, kar je potrebno za izdelavo vodnih kart. To je nekak poseg, detajl iz tega poplavnega obdobja in investiranja; ker ni bilo v vprašanju, pač ponovim.

Glede tistega "povzročitelj plača" – s tem se zelo strinjam, da mora povzročitelj plačati. Ker nisem imel tega vprašanja pri sebi, vam konkretno ne morem odgovoriti, bomo pa to pogledali, zakaj tega mostu, ki bi po zdravi pameti že moral biti, ni. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Samo Bevk je postavil poslansko vprašanje ministru brez resorja, odgovornemu za Slovence v zamejstvu in po svetu, ter ministrici za notranje zadeve.

Gospod Bevk, bili ste obveščeni, tako kot imam tudi sam obvestilo, da sta gospa ministrica Katarina Kresal in gospod dr. Bojan Žekš odgovorila, da za odgovore nista pristojna. Svetovala sta tudi, da je za to odgovorno Ministrstvo za finance in Ministrstvo za zunanje zadeve.

Izvolite, gospod Bevk.

SAMO BEVK: Hvala za...

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Vi lahko postavite poslansko vprašanje, ponovno, samo ne na tej seji.

SAMO BEVK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Imam proceduralni predlog. Nisem vedel, da mi bosta kar oba ministra, na katera sem naslovil svoje vprašanje, ministrica za notranje zadeve

Katarina Kresal in minister, odgovoren, za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Boštjan Žekš, posredovala pojasnilo, da nista pristojna za določanje višine konzularnih taks v postopku pridobivanja slovenskega državljanstva in da mi potem tudi ne moreta odgovoriti na moje vprašanje.

To sicer formalno drži, vendar pridobivanje državljanstev sodi v resor za notranje zadeve, vloge za pridobitev slovenskega državljanstva s strani naših rojakov, ki živijo po svetu, pa obravnava tudi Urad Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, saj daje mnenja oziroma soglasja k tem vlogam. Zakon o upravnih taksah sicer sodi v resor finančnega ministra, kot sta to navedla gospa Katarina Kresal in dr. Boštjan Žekš, posredno pa seveda tudi v pristojnost ministrstva za zunanje zadeve. Vendar gre za izrazito medresorsko vprašanje v tem primeru, ki ga nisem hotel zreducirati zgolj na prihodek državnega proračuna, temveč širše in bolj človeško.

Čeprav mi je minister dr. Žekš temeljito pojasnil stališče Urada do tega vprašanja in je pozitivno naravnano, sem se odločil, da bom to vprašanje, ker je izrazito medresorsko in zadeva pravzaprav vsebinsko štiri ministrstva, to vprašanje v pisni obliki zastavi Vladi Republike Slovenije, pa tudi ustno na naslednji seji. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Gospod Branko Marinič bo postavil poslansko vprašanje ministrici brez resorja, odgovorni za lokalno samoupravo in regionalni razvoj.

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Ko govorimo o skladnem regionalnem razvoju v Republiki Sloveniji, nas nekateri kazalci pravzaprav ne spodbujajo k temu, da bi sedanji ukrepi sedanje vlade bili učinkoviti in da bi se te razvojne razlike zmanjševale. Žal pri nekaterih kazalcih ugotovimo prav nasprotno. Nedavno tega je Odbor Državnega zbora za lokalno samoupravo in regionalni razvoj obravnaval učinke javnih razpisov, ki izhajajo iz vsebine zakona o razvojni pomoči Pomurju v obdobju od leta 2010 do leta 2015.

Ob tem in nekaj časa zatem je poročanje nekaterih medijev pravzaprav presenetilo tudi javno poročanje o tem, da je državni sekretar, zadolžen za izvajanje zakona o Pomurju, in hkrati tudi uslužbenec kabineta predsednika Vlade Boruta Pahorja ravnal v nasprotju z določili, ki ščitijo javni interes. To ne gre v dobro tistim ljudem, ki jim je ta razvojna pomoč namenjena.

Glede na to, da vaše pristojno ministrstvo, spoštovana ministrica, skrbi tudi za ta del obveznosti, vas sprašujem:

Ali je do navedenih nepravilnosti res prišlo in kakšne ukrepe ste sprejeli v smislu zaščite javnega interesa?

S tem bi zaščitili interes zlivanja sredstev na osnovi zakona o razvojni pomoči Pomurju, ki so strogo namenska, namenjena tistemu delu Slovenije, ki po številnih kazalcih ne stopa v korak z enako razvitimi deli Slovenije. Razvojna razlika v

smislu Osrednjeslovenske regije se v smislu Pomurske regije vse bolj veča in veča.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospa ministrica, izvolite.

DUŠA TROBEC BUČAN: Hvala lepa. Spoštovani!

Na podlagi sklepa o izredni notranji reviziji projektne enote za Pomurje z dne 2. februarja letos so se izhodiščno preverjala tri javna naročila, in sicer: instrument 3 – spodbujanje socialnega podjetništva, instrument 4 – promocija regije, da bi privabile tuje in domače investitorje in instrument 5 – podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v regiji. Revizija je še v teku, zato v tem trenutku lahko povem le, da izsledki delnega poročila o izvedbi notranje revizije potrjujejo, da sta bili izvedeni dve javni naročili in tudi podpisani pogodbi, in sicer za instrument 4 v ocenjeni vrednosti cca 600 tisoč evrov in instrument 5 v ocenjeni vrednosti približno milijon 100 tisoč evrov, kljub dejstvu, da za leti 2010 in 2011 v proračunu Republike Slovenije za ta namen niso bila načrtovana sredstva.

Delo državnega sekretarja dr. Andreja Horvata ni bilo predmet izredne revizije. Res pa je, da sem dr. Horvatu dne 2. marca preklicala pooblastilo za vodenje projektne pisarne Vlade Republike Slovenije v Pomurski regiji, ki mu ga je podelil moj predhodnik in ki je bilo časovno omejeno, in sicer do 31. 12. 2012, in sicer iz naslednjih razlogov. Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko je 1. marca od Komisije za preprečevanje korupcije prejela poziv za posredovanje dodatne dokumentacije v zadevi Andrej Horvat, Sum nasprotja interesov pri dodeljevanju sredstev pomurski regiji v obdobju 2010–2015. Po predložitvi zelene dokumentacije komisije smo v naši službi ponovno proučili pravne akte, izdane na podlagi Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2015, in ugotovili, da so v navodilih za delovanje projektne pisarne Vlade Republike Slovenije v Pomurski regiji, ki so bila sprejeta 29. 12. 2009, tudi določbe, ki so neustrezno določale pristojnosti projektne pisarne Vlade Republike Slovenije v Pomurski regiji. V skladu s šestim odstavkom 3. člena omenjenega navodila sta namreč naloge projektne pisarne Vlade v Pomurski regiji poleg vodje pisarne izvajali tudi projektna enota za Pomurje, ki je sistemizirana v naši službi, in Regionalna razvojna agencija Mura, d.o.o. Kot predstojnica sem dolžna poskrbeti za nemoten proces izvajanja zakona, ki mora ne glede na dogajanja teči konstituirano, nemoteno in v skladu z načeli pravne države. Iz teh razlogov smo v naši službi dne 17. marca spremenili tudi navodila za delovanje pisarne, in sicer z namenom, da bo nadaljnje izvajanje zakona zagotovljeno na način, ki bo izključeval tudi nasprotja interesa pri izvajalcih tega zakona. V skladu z novimi navodili bo lahko dr. Horvat z jasnimi pristojnostmi, brez nepotrebnih časovnih in drugih omejitev ponovno imenovan za vodjo te pisarne, vendar pri tem menimo, da morajo biti najprej razjasnjene okoliščine oziroma postopek, ki teče pri Komisiji za preprečevanje korupcije. V ta namen smo začasno tudi zadržali izvrševanje obeh

pogodb, o tem obvestili Urad za nadzor proračuna in, kot sem že povedala, naročili tudi mnenje. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Marinič, izvolite.

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa za ta pojasnila. Vendar, spoštovana ministrica, mene resnično skrbi, da ne bi zaradi sprejetega interventnega zakona v Državnem zboru zaradi takšnega ali drugačnega, ali nevestnega ali slabega dela, pod postavko, da stvari niso razjasnjene, šlo to na škodo in na račun ljudi, ki pričakujejo to razvojno pomoč. Jaz se vam seveda zahvaljujem za določena pojasnila, vendar bi želel dodatno zagotovilo, da vendarle v dani situaciji ne gredo sprejeti ukrepi na račun tega, da se določen ukrep zaradi nepravilnosti dela nekega uslužbenca ustavi in gre na račun in v škodo ljudi, ki jim je ta razvojna podpora pravzaprav namenjena. Prepričan sem, da boste spremljali razvoj dogodkov in da boste pravočasno ukrepali v smislu razvoja dogodkov. Vam pa zagotavljam, da z ozirom na bližino in pa poznavanje teh krajev in teh ljudi vsekakor želim prispevati tudi svoj delež, da bom bedel nad tem, da bi bila razvojna pomoč resnično namenjena ljudem, ki so te razvojne pomoči najbolj potrebni.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospa ministrica, izvolite.

DUŠA TROBEC BUČAN: Hvala lepa.

Kot sem že povedala, zaradi teh ukrepov oziroma teh neljubih dogodkov to delovanje ne bo v ničemer zavirano. Lahko povem tudi na tem mestu, da se pripravlja že tretji javni razpis za sofinanciranje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest na območju izvajanja zakona, in sicer v višini milijon 300 tisoč evrov, to je za instrument 1, in javni razpis za spodbujanje projektov socialnega podjetništva po Pomurski regiji v višini 300 tisoč evrov. Oba razpisa bosta objavljena že v začetku aprila. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Jožef Jerovšek bo postavil poslansko vprašanje ministru za zunanje zadeve.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa.

Spoštovani gospod minister! V zadnjem času je vse bolj opazna neenotnost, neuskkljenost in nekonsistentnost slovenske zunanje politike in tudi analitskih ocen o usmeritvah in pravih ciljih slovenske zunanje politike. Tako je bilo možno opaziti neenotnost glede stališča Slovenije do ustavnega ustroja Bosne in Hercegovine, do možnih razpletov v tej državi. Vse bolj očitno je, da je tudi glede strategije odnosov z Republiko Hrvaško na delu velika nekoordiniranost. Prejšnji teden se je predsednik republike na Otočcu sestel s hrvaškim predsednikom Josipovičem. Dan pred tem pa je slovenski veleposlanik na Hrvaškem, gospod Vojko Volk, dejal, da to pa že ne bo držalo, ker v tem slučaju bi bilo veleposlaništvo Slovenije v Hrvaški obveščeno, da bo do takega obiska prišlo. To je nezaslišano in pošastno spoznanje, da različne veje

slovenske politike, ki imajo vpliv na zunanjo politiko, med seboj ne sodelujejo.

Potem smo priča v preteklosti popolnoma nepravilnim ocenam analitskih služb in političnih služb glede trajnosti režimov v Libiji, Egiptu, drugih državah Sredozemlja, saj v preteklosti smo bili priča številnim obiskom predsednika Vlade pri diktatorju Gadafija, obiskom Mubaraka v Sloveniji tik pred iztekom življenjske dobe te diktature itn.

Velika je neuskkljenost, neenotnost do vprašanja preprečevanja ponovitve Srebrenice, ampak to Srebrenice na kup – verjetno, ali pa še kaj več – v Bengaziju, se je pokazala dva dneva pred resolucijo varnostnega sveta. Bilo je osupljivo, da se je Slovenija v nasprotju praktično s celim svetom preko predsednika Türka zavzemala za notranjo rešitev problema, kar je gospod Vajgl kot izkušeni politik in bivši zunanji minister ocenil kot dajanje potuhe Gadafiju in njegovemu režimu, je pravilna ocena. Predsednik republike je potem takoj spremenil mnenje o sprejeti resoluciji in celo ocenil, da se je gospod Pahor v Libiji pogovarjal z nekredibilnimi ljudmi. Ampak ta notranji odnosi me toliko ne zanimajo, če ne gredo popolnoma na škodo Slovenije. In da je moja ocena pravilna, me navaja tudi današnje, očitno naročeno vprašanje gospodu Kumru, da vpraša predsednika Pahorja o najnovejšem stališču Slovenije v zvezi s situacijo v Libiji.

Zdaj me zanima:

Kdo ustvari... /izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala gospod Jerovšek. Gospod minister, izvolite.

SAMUEL ŽBOGAR: Hvala lepa.

Gospod poslanec, ministrstva in službe Vlade Republike Slovenije izvajajo enotno zunanjo politiko in pri tem sodelujejo tudi s predsednikom republike. Posredno vlogo, osrednjo koordinacijsko vlogo na področju zunanje politike pa opravlja v skladu z zakonom Ministrstvo za zunanje zadeve. Mislim, da je ta politika enotna, da je konsistentna in da je tudi načelna.

Vi sami ste omenili tri konkretne primere, edino o konkretnih primerih lahko govorimo, s tem, da je največ časa in poudarka na Libiji. In mislim, da se tudi na vprašanju Libije potrjuje, da gre za stališče do Libija, ki je najnovejše ali ki je staro, ampak mislim, da imamo vseskozi isto stališče glede vprašanj v Libiji, odkar je kriza začela. Mislim, da smo, odkar se je kriza začela, vseskozi izražali zaskrbljenost, da se je Gadafi lotil z nasilnimi sredstvi pristopiti proti demonstrantom, da se je odločil za razliko od revolucij v Tunisu in Egiptu za tretje demokratične proteste. To smo seveda od začetka obsojali. Bili smo zraven, ko smo Libiji zamrznili članstvo v Svetu za človekove pravice, pozdravili smo tudi sprejem sankcij, kar je bil prvi poskus pritiska na Gadafija, sprejem sankcij proti režimu Gadafiju, predvsem izvoz orožja in omejevanje potovanj za člane režima. Mi sami smo že v začetku rekli in pri tem tudi vztrajamo, da ne bomo člani koalicije voljnih, ki bi poskušala od zunaj reševati problem v Libiji. To smo rekli preden je bila resolucija sprejeta in to govorimo še danes. Dogajanja v Libiji in v celotnem Mediteranu ni

presenetilo samo nas ali pa naše službe, ampak, mislim, celotno mednarodno skupnost. Nihče pred pol leta ali pa pred štirimi meseci ni pričakoval, da se bodo v Tunisu in v Egiptu začele dogajati revolucije, kot so se dogodile. Ko so se dogodile zadeve v Egiptu, nihče ni pričakoval, da bo mednarodna skupnost že čez tri mesece posredovala v Libiji. Mislim, da se situacija tako hitro odvija, da nihče nima takšnih informacij ali pa predvidevanj, da bi lahko zagotovo zasledil, kaj se bo zgodilo. Ampak kakor koli, ko je bila resolucija Varnostnega sveta sprejeta, je dala pravno podlago. Mi sami smo podprli resolucijo zaradi tega, ker je Bengaziju grozila humanitarna katastrofa glede na to, kako je Gadafi pristopil do tega mesta, zato smo pozdravili resolucijo in smo tudi pozdravili, da se je ta katastrofa preprečila prav z bombnimi napadi. Tudi v Natu smo dali soglasje oziroma smo bili del konsenza, da Nato prevzame operacijo v Libiji. Smo pa že od vsega začetka govorili, pred sprejemom resolucije in kasneje in danes, da mi sami ne bomo del teh operacij, pa ne samo zaradi tega, ker nimamo takšnih letal, ampak tudi zaradi tega, ker se nam ob tej operaciji pojavljajo, odpirajo številna vprašanja, na katera nimamo odgovora. Predvsem vprašanja nedorečenosti same resolucije, kaj so cilji celotne operacije, kako se pojmuje zaščita prebivalstva, kako daleč gre ta zaščita, kako daleč bo mednarodna skupnost pripravljen pri tem iti, ali bomo posredovali tudi pri drugih podobnih situacijah, kdo so sploh uporniki na drugi strani, ali so to demokratične sile. Zelo veliko vprašanj je, ki potrjuje to našo zadržanost ob tem, ko podpiramo resolucijo in ko smo kot člani Nata dali soglasje, da Nato prevzame to operacijo. Zdaj sem malo zašel, bom pa v nadaljevanju še kaj več na to temo. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želite dopolnitev gospod Jerovšek?
Izvolite.

JOŽEF JEROVŠEK: Gospod zunanji minister. Na nek način si štejem v čast, da je moje napovedano vprašanje sprožilo, očitno, naročeno vprašanje gospodu Kumru za predsednika Vlade, ki je prej predsednika vprašal z vprašanjem, ki direktno demantira vaš odgovor, da glede Libije zastopamo vesekoli isto stališče. Demantirala sta vas, žal, gospod Kumer z vprašanjem in gospod Pahor z odgovorom. Namreč gospod Kumer je postavil vprašanje, kakšno je najnovejše stališče Slovenje v zvezi s situacijo v Libiji. To vprašanje direktno narekuje, da se to stališče drastično spreminja. In to je tisto, kar mene skrbi, opažam nekonsistentnost in, bi rekel, določeno ali pa veliko nedržavotvornost vrhov slovenske politike v odnosu do pomembnih vprašanj, ki preoblikujejo interese Republike Slovenije.

Zelo neprijetno je bilo, da se je pred humanitarno katastrofo, ki je grozila, največjih razsežnosti, z dela slovenske politike skušalo betonirati ta režim. Ta ocena je nastala tudi znotraj vladne koalicije. Vemo za zelo različne ocene glede Afganistana, Guantanamo znotraj koalicije in tako naprej, zato je to vprašanje več kot očitno.

Moram reči, da me tudi skrbi, kaj se bo pokazalo v nekaterih rešitvah v preteklosti, kajti

Sunday Times je pojasnil, da so oni obdelovali evropske poslance, ki so v preteklosti pokazali znake podkupljivosti. In ker je bil gospod Thaler dvakratni zunanji minister, me zanima v zvezi s španskim kompromisom, tista silna benevolentnost takrat, danes pa vidimo hude posledice na Krasu, da nimamo zaščitenega svojega ozemlja ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala gospod Jerovšek. Gospod minister, izvolite.

SAMUEL ŽBOGAR: Bom odgovarjal na prvi del vprašanja, ker drugi je že novo vprašanje, pa mislim, da mi bo zmanjkalo časa.

Poslanec Kumer je prej vprašal po najnovejšem stališču do Libije, pri čemer sem jaz to razumel kot stališče o najnovejših dogajanjih v Libiji. Mislim, da je tako treba interpretirati. Sicer pa iz tega, kar sem razlagal, mislim, da je popolnoma jasno, da imamo zelo konsistentno stališče od prvega dne krize v Libiji. Mislim, da še nikoli nismo imeli do neke krize tako konsistentnega stališča, kot smo ga imeli od samega začetka. Od samega začetka tudi govorimo, da rešitev ne bo mogla biti vojaška, kot nikoli ni nobena rešitev samo in zgolj vojaška, ampak rešitev mora biti politična. Spodbujamo političen dogovor, spodbujamo Evropsko unijo, da se vključi v politična dogovarjanja z Arabsko ligo, predvsem pa z Afriško unijo, ki je pri tem aktivna. Prejšnji petek je potekal nek sestanek v Adis Abebi, kjer se iščejo tudi politični načini rešitve te krize. Tudi minister Frattini naj bi jutri na konferenci v Londonu skupaj z Nemci objavil neko pobudo političnega reševanja te krize, ob tem, ko Nato izvaja še naprej vse aktivnosti v skladu z resolucijo Varnostnega sveta. Mislim, da so to stališča glede najnovejših dogajanj v Libiji. Je pa naše stališče vesekoli zelo konsistentno. Mislim, da je tudi enotno.

Sicer pa, prej ste omenili, da smo se veliko ukvarjali z Libijo v preteklosti, pred krizami pa z Mubarakom. To so vse stvari, ki jih bo mogoče nadaljevati. Uporniki v Libiji so danes izjavili, da bodo spoštovali vse mednarodne sporazume, ki jih je libijski režim podpisal oziroma Libija podpisala, da bodo spoštovali tudi vse gospodarske posle, ki so bili sklenjeni prej. Vse, kar smo počeli v preteklih mesecih ali pa preteklih dveh letih, tudi v odnosih z Libijo, ni bilo sodelovanje z Gadafijem, ampak je bilo sodelovanje z Libijo, iskanje gospodarskih interesov v Libiji. In upajmo, da se bo celotno dogajanje čim prej stabiliziralo na način, da se bo vzpostavila neka nova prehodna vlada, ki bo verjetno oblikovala ustavo – novo ustavo oziroma ustavo, ker Libija ustave sploh še nima – in postavljala nekakšne elemente nekega novega sistema, upajmo, da demokratičnega, s katerim bomo lahko potem nadaljevali vse začete dogovore o gospodarskem sodelovanju in drugih oblikah sodelovanja z Libijo.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Imate proceduralni predlog?
Izvolite, gospod Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa.

Nisem edini, ki opažam škodljivo razslojenost znotraj centrov moči, ki odločajo o slovenski zunanji politiki. Gospod Pahor je danes skušal reševati svoj primat v slovenski zunanji politiki s svojimi odgovori, ker se je zavedal, da je bil v preteklih dneh deležen kritike predsednika republike, da se je v preteklosti pogovarjal z nekredibilnimi partnerji v Libiji. To je zelo očitna kritika.

Teh nekonsistentnosti, teh razlik, ki škodujejo Sloveniji, je, žal, preveč in se multiplicirajo vsak dan. Zaradi tega, ker danes ni bilo časa, kot ste sami omenili, za odgovore na druge dileme, ki sem jih jaz tu sprožil, pa so zelo zelo pomembne za nadaljnji položaj Republike Slovenije, za njene mednarodne interese in tudi za politične in gospodarske interese, seveda moram predlagati, da o škodljivih posledicah nekonsistentnosti, neenotnosti znotraj centrov moči v slovenski zunanji politiki opravimo splošno razpravo na podlagi znanega drugega odstavka 246. člena Poslovnika. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

O predlogu poslanca gospoda Jerovška, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministra za zunanje zadeve na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil jutri, 29. marca 2011, v okviru glasovanj.

Sedaj bo gospod Darko Menih postavil poslansko vprašanje ministru za zdravje, gospodu Marušiču.

DARKO MENIH: Hvala lepa za besedo, gospod predsedujoči. Spoštovani ministri, spoštovana ministrica, kolegice poslanke in poslanci, prav lep pozdrav!

Pri izvajanju nujnih reševalnih prevozov gre nesporno vedno za potencialno življenjsko ogrožene ljudi, zato je kakršnokoli zniževanje kadrovskih standardov nesprejemljivo. V izjavi za javnost so dne 21. 2. 2011 medicinske sestre, še posebej pa reševalci, opozorili na nevarnost zmanjševanja kakovosti in varnosti zdravstvene oskrbe pacientov med prevozi z reševalnimi vozili. Po informacijah, ki jih lahko spremljamo v medijih, lahko nekatere spremembe, v kolikor bo do njih prišlo, bistveno poslabšajo varno zdravstveno oskrbo pacientov na terenu, še posebej varne prevoze z reševalnimi vozili. Kot izhaja iz omenjene izjave za javnost, Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije že poldruugo leto vztrajno vpliva na Ministrstvo za zdravje, da zniža kadrovski standard na nujnih nereševalnih prevozih. Vzporedno s tem pa zagovarjajo stališče, da bi za krmilom reševalnega vozila tehnika zdravstvene nege lahko zamenjal voznik brez zdravstvene izobrazbe. Zbornica oziroma zveza je v letu 2010 izvedla redni strokovni nadzor s svetovanjem na eni od reševalnih postaj zdravstvenega doma v Sloveniji, kjer je bilo ugotovljenih precej nepravilnosti, ki konkretno ogrožajo varnost pacientov med prevozi. Tu imam zapisnik oziroma poročilo. Ugotovitve so bile posredovane na Ministrstvo za zdravje, kjer na omenjeno poročilo ni bilo odziva oziroma reakcije.

Ministra za zdravje v zvezi s kadrovskimi standardi na področju izvajanja nujnih reševalnih prevozov sprašujem naslednje:

Ali ministrstvo spremlja rezultate strokovnih nadzorov v zvezi z opravljanjem reševalnih prevozov in ustreznostjo kadrovskih standardov pri opravljanju nujnih reševalnih prevozov, da ne bo ogrožena varnost in življenje ljudi?

Kako ministrstvo ukrepa v primerih, ko so ugotovljene nepravilnosti?

Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DORIJAN MARUŠIČ: Spoštovani predsedujoči, podpredsednik doktor Cukjati, cenjene poslanke in poslanci, kolegica, kolega minister!

Morda najprej za začetek razčistimo, kako naj bi se kader zmanjševal. Namreč, gre za zaključek tako imenovanega prehodnega obdobja, ki je trajalo kar 13 let. S 1. januarjem 2011 se je kadrovski normativ spremenil, tako da ekipa, ki je bila do takrat dovoljena, da bi lahko v taki ekipi, ki izvaja nujne reševalne prevoze, bil vključen tudi zdravstveni reševalec voznik, ta ni več dovoljen. Od 1. januarja letos smejo to izvajati samo tisti, ki imajo ustrezno srednjo zdravstveno izobrazbo. Torej, po 13 letih je vstopil v veljavo ta člen, ki odpravlja in spreminja sestavo v tem delu, v drugem delu je pa to diplomirani zdravstvenik in po potrebi tudi zdravnik tisti, ki v skladu s Pravilnikom o prevozih sodeluje v tej ekipi.

Ali ministrstvo izvaja nadzor? Moram priznati, da gre za eno od dejavnosti, ki je, kot ste uvodoma povedali, ena pomembnih pridobitev v slovenskem prostoru in mora biti regulirana in nadzirana. In ministrstvo redno izvaja nadzore. Če bi bil interes, vam lahko dam vsa ta poročila, ki jih pa moramo ustrezno brati. Zelo preprosto naj povem, da v letih 2009 in 2010 so bile praktično vse enote pregledane in od 62 jih je 41 delovalo v skladu s pravilnikom. Pri 9 je bilo delno ali s pridržkom, pri 12 pa so bile ugotovljene določene nepravilnosti. Kaj ministrstvo ali minister takrat odredi – odredi ustrezne ukrepe, ki so številni. Zahteva odpravo pomanjkljivosti, določi rok za njihovo odpravo, določi osebo, ki nadzira in svetuje, obvesti Zdravniško zbornico, da odredi izredni strokovni nadzor, predlaga zamenjavo odgovorne osebe, ki izvaja oziroma koordinira nujno medicinsko pomoč. Lahko celo spremeni status enote, odredi upravni nadzor, zahteva celo vrnitev izplačanih sredstev, kajti v preteklosti smo včasih ugotovili, da so sredstva, ki so jih zavodi dobili za to dejavnost, presegala dejansko uporabljena. To je bilo vselej izvajanje v letih 2009 in 2010. Prehodno obdobje je nastopilo s 1. januarjem. Mi oziroma strokovne službe, ki so izvajale, so lahko na nek način predvidele, da nekateri zdravstveni domovi ne bodo tega izvedli, vendar večina tistih, ki so bili nadzirani v letu 2010, je napovedalo, da bodo tem spremembam sledili. Namreč, tiste zaposlene, ki niso izpolnjevali pogojev, so lahko premestili na ne nujne reševalne prevoze, na sanitetne prevoze.

Glede na naloge, ki sem jih kot minister s strokovno ekipo prevzel pri realizaciji Pravilnika o

zagotavljanju neprekinjenega zdravstvenega varstva, smo bili v prvih treh mesecih bolj organizirani v to, da posnamemo mrežo dežurnih mest in da izvajamo aktivnosti na terenu pri združevanju dežurne službe. Bomo pa v aprilu ponovno začeli z izvajanjem nadzorov. Seveda, usmerili se bomo predvsem v tiste enote, kjer se je nakazovalo oziroma se nakazuje, da teh sprememb niso izpeljali, in tam ustrezno ukrepali. V prehodnem obdobju moramo slediti rezirno, s 1. januarjem se morajo te ekipe ustrezno prestrukturirati, kadrovske ojačati na nivoju nujnih prevozov oziroma priti do prerazporeditev. Moram pa zaključiti, da v končni točki je seveda za izvajanje na nivoju posameznega zavoda, ki ima ta program za to odgovorno vodstvo, predvsem s poslovnim, pa tudi s strokovnim direktorjem.

Lahko vam zagotovim, da bomo v pozni pomladi ponovno začeli z aktivnimi nadzori na področju izvajanja nujne medicinske pomoči, prav na tem področju, ki ste ga omenili. Opozorjeni smo bili na te nepravilnosti, tudi na pobude direktorjev številnih javnih zavodov, da naj se nekako vrne podzakonski akt v prejšnje obdobje. Vendar temu sam nisem pritril in bomo z nadzori ugotovili, kolikšne kršitve so. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želite dopolnitev, gospod Menih?
Izvolite.

DARKO MENIH: Hvala lepa za odgovor. Znan je primer velenjskega zdravstvenega doma, ko je bil opravljen strokovni nadzor, ki je zaradi neustrezne kadrovske rešitve pokazal nepravilnosti, ki konkretno ogrožajo varnost pacientov med prevozi.

V zvezi s tem dopolnujem svoje vprašanje z naslednjim:

Ali ste bili seznanjeni z omenjenimi nepravilnostmi na reševalni postaji Zdravstvenega doma v Velenju?

Ali boste odredili upravni nadzor?

Kaj boste odredili s fiktivnimi sredstvi, saj se na nalogih pojavljajo spremstva, ki jih ni bilo?

Kaj boste storili za varnost in zdravje in življenje vseh pacientov, ki potrebujejo nujni reševalni prevoz?

Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DORIJAN MARUŠIČ: Bi kar na zadnje odgovoril. Seveda pri takih izjavah vseeno bodimo malo previdni. Namreč do zaključka lanskega leta so bili tisti reševalci vozniki, ki so bili ustrezno usposobljeni preko prej veljavnega določila z ustreznim 80-urnim tečajem ali vpisom v 4. letnik srednje medicinske šole, ki bi to zaključili v prejšnjem šolskem letu, usposobljeni in so lahko to izvajali. Tako, da bi tu bi težko prikimal, da bi samo ta uveljavitev prehodnega obdobja in zamenjava lahko kakorkoli kvarno vplivali na zdravje ljudi oziroma da ta sprememba, lahko bi celo obratno sklepali. Ampak ne bi zdaj zagovarjal, treba je pač slediti podzakonskim aktom, zakonodaji in to tudi uveljaviti.

Z nadzori oziroma s temi zaključki sem bil seznanjen oziroma tudi nekateri direktorji so dali neformalne pobude, naj bi to spremenili, vendar temu nismo prikimali. Mi bomo, kot sem napovedal, izvajali nadzor naprej in sistemsko ugotovili, za kakšen obseg neuveljavitve podzakonskega akta gre, ne samo na dotičnem zdravstvenem domu, ki ste ga omenili, tudi na preostalih.

Na splošno. Spremembe je pač treba izvesti, 13-letno obdobje je dovolj dolgo, da bi lahko do prekvalifikacije prišlo. Moram pa opozoriti, da so zelo glasni tudi z druge strani, ki opozarjajo, da prav ti izkušeni vozniki, ki so se preko teh tečajev usposobili, da bi lahko še naprej izvajali to aktivnost in da bi celo lahko šlo za drugačen pogled in tudi učinkovitost izvajanja te službe, ker gre za usposobljene voznike. Kakorkoli je, podzakonski akt je veljaven, treba ga je upoštevati in mi bomo z nadzori ugotovili obseg teh kršitev in ustrezno reagirali. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospa Renata Brunskole bo postavila poslansko vprašanje ministru za okolje in prostor dr. Roku Žarniču.

Prosim.

RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa, spoštovani predsedujoči. Spoštovani gospa ministrica, gospoda ministra, kolegici in kolegi, lepo pozdravljeni!

Ustno poslansko vprašanje postavljam ministru za okolje in prostor dr. Roku Žarniču v zvezi z zaščito vodnih virov in varstvom kmetijskih površin, potrebnih za pridelavo hrane. Gre za vprašanje onesnaženja z bioplinsko gnojevko.

Kakšno je stališče Ministrstva za okolje in prostor do navedene problematike?

Ali Ministrstvo za okolje in prostor podpira morebiti nekoliko premajhno odzivnost okoljske inšpekcije?

Ali Ministrstvo za okolje in prostor lahko zagotovi spoštovanje Uredbe o obdelavi biološko razgradljivih odpadkov v skladu z Uradnim listom iz leta 2008 št. 62 in takojšnje ukrepanje okoljske inšpekcijske s prepovedjo uporabe bioplinske gnojevke v kmetijstvu, dokler se ne uvedejo okoljevarstvena dovoljenja?

Eden takšnih primerov je tudi bioplinarna Lokve Črnomelj, ki obratuje od jeseni leta 2008. V Sloveniji je menda edina, ki ne predeluje kmetijskih pridelkov. Letno predela od 25 tisoč do 30 tisoč ton organskih odpadkov, pretežno ostankov hrane iz restavracij, ki jih zbirajo po vsej Sloveniji. Proizvedeno elektriko prodajo v omrežje. Kar se tiče cene, je, kolikor je ugotovljeno, ta cena višja od cene električne energije za gospodinjstva, ker proizvodnjo zelene energije subvencionira država, seveda v breme davkoplačevalcev. Torej, da nekoliko skrajšam ta moj prvi del vprašanja. Odpadki prihajajo, torej organski odpadki prihajajo iz cele Slovenije in vsi ti odpadki ostajajo v Beli krajini, s tem, da je treba upoštevati, da od te količine 25 tisoč do 30 tisoč ton organskih odpadkov, torej pretežno teh ostankov hrane, je izredno majhna količina, majhen delež iz območja same Bele krajine. V zvezi s tem je bilo postavljenih že kar nekaj vprašanj, tudi sama ugotavljam, da je kar

nekaj bojzani ljudi iz Bele krajine, na to me opozarjajo kot poslanko in zatorej, spoštovani gospod minister tudi to moje vprašanje.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.
Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa, spoštovani predsedujoči. Spoštovane gospe poslanke, gospodje poslanci, kolega ministrica in minister!

Problem bioplinarn postaja vedno bolj zanimiv in pereč v Sloveniji. Mogoče lahko uvodoma povem, da bioplinarne nastajajo pod papirji in dovoljenji občin, saj tukaj ne gre za zadeve DPN-jev, ampak gre za lokalne zadeve. Tako da je lahko tak problem zanimiv. Namreč, ko nekdo to gradi, je lahko prepričljiv, marsikaj obljublja, potem pa se zadeve mogoče obrnejo v nekaj drugega. Ministrstvo za okolje in prostor izdaja okoljevarstveno dovoljenje le za tiste bioplinarne, ki predelujejo odpadke, ne pa za tiste, ki predelujejo krmo, kot je koruza. Bioplinarna, ki predeluje odpadke, je z okoljskega vidika primerna za predelavo biološko razgradljivih odpadkov v energijo. V Sloveniji ima okoljevarstveno dovoljenje le 6 bioplinarn in ta je ena izmed teh, ostale bioplinarne ne predelujejo odpadkov ali pa so tako majhne, da ne potrebujejo okoljevarstvenih dovoljenj. Pri nas na ministrstvu se zavedamo, da je problem uporabe pregnitega blata iz bioplinarn, čeprav je v zakonodaji navedeno, kako ga je dovoljeno uporabiti, dosti pereč. Bioplinarna v Črnomlju ima OVD, trenutno so na ARSO vložili prošnjo za njegovo spremembo. Inšpekcija izvaja redne inšpekcijske preglede bioplinarne v Črnomlju od septembra 2009 in za enkrat pri teh inšpekcijah, vsaj glede formalnosti, ni bilo odkritih nobenih nepravilnosti. Pri nadzoru je bilo ugotovljeno, da je glavni problem s temi bioplinarnami ravnanje s pregnitim blatom. Izdana je bila odločba o prepovedi oddaje pregnitega blata, ta po analizah ustreza drugemu kakovostnemu razredu, kar pomeni, da se tega blata ne more uporabiti za gnojenje kmetijskih zemljišč. Kljub temu pa je ZZV Kranj pregnito blato uvrstil v prvi kakovostni razred. Obvestim naj vas, da je generalna inšpektorica danes bila na obisku, ravno v tej bioplinarni. Tisto, kar je danes videla, zglada povsem v redu, tudi kakšnega hudega vonja ni.

Zavedamo se, da je režim bioplinarn tak, da so v nekaterih dneh, tudi ob določenih atmosferskih razmerah občutki drugačni, izpuščanja druga, zlasti pa vonjave oziroma smrad je nekaj zelo problematičnega, ker za to tudi ne obstajajo nobeni standardi. V Nemčiji imajo nekaj, kar pa je na zelo šibkih nogah, o tem smo se že pogovarjali. Tako, da tega problema se bo treba nekako lotiti, vendar zaenkrat teh rešitev ni, problem standardizirati pa potem tudi imeti ustrezno usposobljene osebe, ki lahko po teh standardih ugotavljajo, za kakšno intenziteto smradu gre. Zato zelo težko kar koli bolj konkretnega odgovorim. Menim pa, da bioplinarne, ki povzročajo takšno nelagodje prebivalcem, ne sodi v naselja in bi tukaj morale tudi občine pri izdaji dovoljenj biti precej pozorne. Pa še mogoče, če primerjamo, ko kmet polije gnojnico, smo vajeni tega smradu, če pa ta

ista gnojnica pride iz bioplinarn, nas pa moti. Se pravi, bodimo vsaj pri kriterijih občutljivosti nekako konsistentni. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.
Izvolite, gospa Brunskole.

RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

V nekem delu se seveda strinjam, spoštovani gospod minister, z vašim odgovorom, vendar glede na to, da je Bela krajina dežela, kjer je tudi ena od dejavnosti zagotovo kmetijstvo, tista panoga dejavnosti, ki jo želimo pospeševati, predvsem podpirati, tako je tudi na strani Ministrstva za kmetijstvo, nas posebej skrbi, da je, če je takšna politika v skladu s politiko pospeševanja obnovljivih virov energije, pa nekako nam to ravno ne deluje v skladu s politiko varstva okolja in ohranjanja narave. Zakaj namreč? Ta bioplinska gnojevka, ki nastaja kot stranski produkt proizvodnje električne energije v enakih količinah, kot je količina predelanih odpadkih zaradi tehnološke vode, ki se dodaja v procesu, je za Belo krajino problematično v toliko, da gre za območje s plitkim krasom in gre za predelavo 30 tisoč ton letno, kot sem že prej omenila, in od tega zelo majhna količina z območja Bele krajine. To lahko predstavlja zelo resno grožnjo podtalnici in več kot 200 registriranim vodim izvirom na območju Bele krajine. In danes ocenjujemo, da je bila kapaciteta bioplinarne že v samem začetku predimenzionirana, količina odpadkov se povečuje in se bojim, da bo Bela krajina dejansko, ne vem, samo območje, ki bo sprejemalo odpadke, torej ves odpad, vse ostaja v Beli krajini. Kar se tiče pa same vsebnosti težkih kovin in pa smradu, tukaj nekako tudi s strani civilne iniciative in občine Črnomelj – županja mi je tudi danes omenila, da bo imela ponovno sestanek z inšpekcijo – to ni, tukaj so dvomi in gre za drugi razred okoljske kakovosti po uredbi.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.
Gospod minister želite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa.

Jaz imam tukaj nek zapis, to kar sem prej povedal: "Upravljavka naprave ima pravnomočno uporabno dovoljenje številka 351243/2007–34, z dne 16. 4. 2009, izdajatelj je bila Upravna enota Črnomelj. V prihodnjih postopkih si je pridobila OVD za proizvodnjo 10 ton odpadkov na dan z maksimalno zmogljivostjo 28 tisoč ton na leto, potem ima OVD za obratovanje glede emisije hrupa, OVD za prodajo odpadkov z dne 30. 10." Tako da zadeve so nekoliko nerodne, tisti isti organ, ki izda, ima potem nazaj neke pripombe oziroma bi rad to povlekel. Tukaj bo treba verjetno tudi na formalno-pravni strani rešiti zadeve. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Tudi gospod Zvonko Lah bo postavil poslansko vprašanje ministru za okolje in prostor. Prosim.

ZVONKO LAH: Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav ministrici, ministroma in podpredsedniku!

Glede na to, da je z odpadki v Sloveniji zelo slabo urejeno, in glede na to, da se pripravlja uredba o ločenem zbiranju odpadkov, in tudi osnutek operativnega ravnanja s komunalnimi odpadki je pripravljen, bi rad postavil v zvezi s tem tudi gospodu ministru vprašanje. Namreč, operativni program je pripravljen po mojem mnenju bolj kot nujnost, zaradi evropskih direktiv in ciljev, ki jih določajo. Ta operativni program in uredba pa za seboj potegneta kar precej ukrepov na terenu.

Zanima me:

Kdo bo zagotovil tudi finančna sredstva?

Operativni program, vsebina programa določa okoljske cilje, potem ugotavlja obstoječo komunalno infrastrukturo za zbiranje, obdelavo odpadkov in pa tudi infrastrukturo, ki je še potrebna do leta 2015. In tukaj se mi zdi, da glede na situacijo na tem področju, glede na to, da smo imeli predvidenih 15 centrov za ravnanje z odpadki, da se, seveda, zmanjšuje potem operativnem programu na 9 in 2 rezervna, da sta urejeni praktično samo dve deponiji, da imamo neurejeno predelavo odpadkov, da hodijo po terenu inšpektorji, ki zapirajo odlagališča, ki odlagajo nepredelane odpadke in vemo, da se to v kratkem času ne bo dalo urediti. Glede na samo situacijo pri pripravljenosti projektov na tem področju me veseli, da je tudi ministrica za lokalno samoupravo in regionalen razvoj tukaj v operativnem programu razvoj okoljske in prometne infrastrukture, so tudi ti projekti, ti projekti pa stojijo. Na Odboru za okolje in prostor smo že dve leti nazaj zahtevali nek presek izvedljivosti teh projektov, ker takrat je veliko projektov bilo samo v fazi umeščanja v prostor.

Me zanima:

Kako naj bi se to do leta 2015 uredilo?

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Izvolite, gospod minister.

DR. ROKO ŽARNIČ: Spoštovani!

Sedaj sem se že kar malo navadil odgovarjati na vprašanja odpadkov, nisem specialist, imam specialiste v hiši, ki pripravljajo. Mogoče komentar, da malo pokažem, da ni v Sloveniji tako hudo. Če greste v Bruselj, boste videli pred hišami plastične vrečke, kar tako. Če greste pogledati v Pariz, o ločenem zbiranju še ni govora, daleč od tega. Mislim in sem ponosen, da če pogledate skozi Evropo, da ne bomo samo Nemčije pa Avstrije gledali, je Slovenija zelo napredna v implementaciji direktive. Tudi Slovence moram pohvaliti, da so se hitro, ob pomoči vseh nas, tudi komunalnih podjetij, vzgojili in naravnali na sodoben način. Toliko za uvod. Seveda, pri vsaki taki stvari pa želimo več, kar je tudi prav.

Ravnokar so prišli štirje dokumenti v obravnavo, javno obravnavo, in tukaj je jasno, da je med komunalnimi podjetji nekoliko završalo, kajti opozorila preteklih let so se nekako tako končala, "bomo že nekako, račune pa veselo plačujemo". Jaz, kot vsi vi veste, koliko komunalni plačate, ne. In moram še povedati, da je komunalni posel velik biznis. In zato je treba vsa ta prigovarjanja, jamranja, kdo bo to plačal, z rezervo jemati. Zlasti problem imam v novomeškem, trebanjskem delu, kjer vemo, da so lokalne zdrahe naredile veliko

škodo, ampak pri tem oblast, država, nima kaj dosti opraviti. Kar lahko naredimo, da poskrbimo za uredbe, te so zunaj, so sodobne, moram reči, da sosedje južno od Slovenije, nekdanje Jugoslavije, tudi Albanije, prosijo za kopije teh uredb, prosijo za inštruktaže. Prišli bodo k nam na učenje o pristopu k evropskemu redu. Moram povedati, da gremo zelo dobro proti zelenemu cilju.

Vse te zgodbe okoli stroškov deponij. Okoli problemov, izgub, mislim da so to že večletna prigovarjanja. Enkrat je treba zadevo zaključiti. Prehodno obdobje do leta 2015 je še zadnji čas, ko se mora komunalna podjetja in tudi občine, na koncu urediti, disciplinirati tako, da bomo lahko izpolnili zahteve Evropske unije in tiste, ki smo jih postavili. Tako da mislim, da na tem področju delamo dobro, gremo k cilju in smo tudi dokaj nepopustljivi pri takih in takih prigovarjanjih. Nenazadnje je Slovenije iz kohezijskih skladov dobila zajetne denarje za reševanje teh problemov. Najprej je bilo mišljeno, da bo 15 regij, regijskih centrov, kasneje se je videlo, da še 9 takšnih, ki se bodo gradili, mogoče predimenzionirano. Pojavljajo se privatne iniciative, privatno-zasebno partnerstvo. Tako, da se bojim, da bomo čez 3, 4 leta govorili, da imamo prevelike kapacitete. Jasno pa je, da si želimo vse jutri in takoj. Vendar, bo treba malo potrpeti. In kot pravim, da je zdaj ena glavnih zadev, bodo še neke zakonske podlage, ki jih pripravljamo, in mislim, da bomo celo zadevo uspešno zaključili. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želite dopolnitev?

Izvolite gospod Lah.

ZVONKO LAH: Mogoče bo res manj odpadkov, ampak predvsem zaradi tega, ker bo kupna moč padla, ker bodo ljudje manj kupovali in bo manj embalaže, ker je večina v odpadkih. To bo to glavni razlog. Gospod minister, zakaj, če smo tako napredni in tako uspešni, pa potem inšpektorji hodijo in kaznujejo po 10 tisoč evrov upravljavcev teh deponij? Če smo tako napredni? Potem bi lahko še malo počakali, saj se trudijo na terenu, pa ne gre, ker tudi sredstev ni.

Uredba zahteva in na vašem ministrstvu je bilo rečeno, da naj bi v šestih mesecih uredili ločeno zbiranje po sistemu od vrat do vrat. Sedaj ima večina komunal skupne kontejnerje za 5 gospodinjstev. Potrebno je nabaviti nove kontejnerje, nova vozila ali prirediti vozila. Od kod? Občine imamo proračune sprejete, to ni majhen strošek. Zbirno reciklažni centri – vse občine jih nimajo. To mislim, da je velika pomoč. Centri za ravnanje z odpadki – v našem primeru moramo zdaj voziti v Lenart na predelavo, kjer se loči. Mislim, da tam ostane 30 % odpadkov, ostalo pripeljejo nazaj. Strošek je 42 evrov, zdaj še 59 evrov. Kdo to plača? 2,5 milijona evrov na leto za kompletno območje. Mislim, da bo imela Bela krajina večji problem, kot je ta s smradom, s stroški za odpadke, ko jih bodo pripeljali iz Bele krajine v Novo mesto, pretovorili v Lenart in potem nazaj v Novo mesto. Mislim, da bi potem malo lahko ustavili konje, zagotovili tudi sredstva za tiste evropske projekte, ki so v

operativnem programu, da bi šli čim prej v izvedbo, saj mora biti do 2013 porabljeno.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.
Gospod minister izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala.

Kot sem že rekel, ravnanje z odpadki je velik posel. Zelo bi bilo zanimivo za neki nabor malih podjetij za par let nazaj pogledati knjige, pogledati osebne dohodke, pogledati materialne stroške, vozila in vse skupaj – prišli bi do zelo zanimivih podatkov – pa tudi pogledati, ali so bile neke vožnje okrog dvakrat in tako naprej. Zato mislim, da nima smisla za nazaj gledati, kaj se je dogajalo pa kaj bi se odkrilo. Red mora biti. Več kot to podaljševati ne moremo. Na zadeve smo dolgo časa opozarjali in očitno tam, kjer se ni moglo nikakor razumeti, da bo enkrat konec, mora inšpekcija nekaj narediti. Drugega odgovora ni. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod mag. Štefan Tisel pa bo postavil poslansko vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu.

Prosim.

MAG. DUŠAN TISEL: Vsem lep pozdrav! Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovana ministrica, spoštovani ministri, poslanke in poslanci!

Blizu 70 % Slovenije pokrivajo gozdovi. Gozd oziroma les je ena redkih dobrin oziroma surovin, ki je imamo v naši državi v zadovoljivih količinah, da ne rečem v izobilju. Kako znamo mačehovsko ravnati s tako pomembno surovino, pa kaže žalostna podoba propadanja slovenske lesne industrije na eni strani, ter polni tovornjaki hlodov na drugi strani, ki vozijo v sosednjo državo, vozijo pa tudi sekance oziroma drva, ki pomenijo subvencionirano zeleno energijo, seveda, sosedom, ne v Sloveniji.

26 % ali 224 tisoč hektarjev slovenskih gozdov je v državni lasti, ki jih upravljajo gozdno gospodarstvo oziroma koncesionarji, in to že 10 let. Za en kubični meter posekanega lesa plačujejo državi cca 6 evrov. Če računamo, da stane na trgu en kubični meter drv 50 evrov, tehnični les pa še bistveno več, vidimo, da gre za nesramno bogatenje na račun države. Kako so bile takrat podeljene koncesije, ni povem jasno. Jasno pa je, da so mnogi mali podjetniki ostali brez posla. Ti mi zdaj dokazujejo, da bi bili pripravljene plačevati najmanj 20 evrov za kubik posekanega lesa in prav bi bilo, da polovico dobi tudi lokalna skupnost za vzdrževanje ceste in druge infrastrukture.

Pred dvema letoma sem že postavil podobno poslansko vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Milanu Pogačniku, zato me zanima, gospod minister:

Kakšen je vaš pogled na to področje gozdarstva?

Kako vidite rešitev za boljše gospodarjenje z državnimi gozdovi, da bo več surovine za domačo industrijo?

Ali razmišljate o novem razpisu koncesij ali pa vsaj o dvigu koncesnine?

Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.
Gospod minister, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Gospod predsedujoči, spoštovane poslanke in poslanci!

Dejansko je vaše vprašanje, gospod poslanec, eno izmed najpomembnejših v Sloveniji. Teh 60 % gozda, s čimer smo tretja najbolj gozdnata država znotraj Evropske unije, je pri nas neizkoriščeno bogastvo. Vidite, da v tem trenutku poteka razprava, ali je zelena energija na polju primerna ali ne, ko vemo, da je v bistvu prednost v proizvodnji hrane, tam, kjer pa imamo prednost, to pa je gozd, pa v bistvu našo zeleno energijo izkoriščajo tujci. Dejstvo je, da nam v tem trenutku glavno težavo v Sloveniji predstavlja seveda premajhen posek. Mi v tem trenutku imamo prirasta, ki bi omogočal poseka skoraj 6 milijonov kubikov, govorim bruto, imamo pa posek 3,4 milijone kubikov, kar pomeni, da v gozdu pustimo, tako skozi povprečno oceno, vsaj 160 milijonov na letni ravni v primarni proizvodnji, kaj šele v sekundarni. In temu so letos aktivnosti namenjene.

Kar se tiče koncesij. Koncesije so bistveno področje, ki je mešanica, ki je izjemno težko rešljiva. Če pogledamo in se poglobimo tako v zakon kakor v koncesijsko pogodbo ali koncesijske pogodbe ugotovimo, da je mešanica dveh sistemov, ki nista čisto kompatibilna, to je socialističnega, mogoče celo komunističnega, in tržnega. Znotraj tega je treba vedeti, da koncesije veljajo do 30. junija 2016, ampak znotraj tega seveda ne pomeni, da lahko mi si postavimo hipotezo, da se nič ne da narediti. Zato smo bili izjemno previdni in izjemno ambiciozni pri pripravi uredbe o koncesiji za izkoriščanje gozdov v lasti Republike Slovenije, zlasti da uveljavimo dve načeli, ki sta bili pri tem manj izraziti. Prvo je načelo določitve tržne cene. In če ne pride do določitve tržne cene, do licitacije, ki jo pa vodi koncesionar, torej Sklad kmetijskih zemljišč. In kot drugo, da v bistvu poostriamo nadzor nad izvajanjem koncesijske pogodbe. Tako da mi v letošnjem letu pričakujemo, da bomo dobili na kubik 30 % več denarja, kakor smo ga dobili lansko leto. Treba je pa povedati, da smo bili v lanskem letu pri teh naporih uspešni. V letu 2009 smo imeli, kakor ste pravilno ugotovili, gospod poslanec, približno 6, natančneje 5,82 evra na kubik koncesnine, da smo v letu 2010 prišli za 30 % višje, to je 7,56, in v letu 2011 pričakujemo, da bo koncesnina nekaj manj kot 10 evrov, to je 30 % rast. V tem trenutku še aneksi niso podpisane, in to zato, ker potekajo upravni spori, ampak mislim, da sodišča bodo začela odločati v korist države.

Ali je to stanje, s katerim sem zadovoljen? Nisem zadovoljen, vendar dejstvo je, da imamo koncesije, koncesijske pogodbe podpisane. Kaj delamo v tem trenutku? Začeli smo se pripravljati za nek bolj normalen koncesijski odnos, ki bo nastal po letu 2016. Osnova tega je, da pripravimo Zakon o gozdovih, tako da v letošnjem letu odpiramo Zakon o gozdovih. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želite dopolnitev?
Izvolite.

MAG. ŠTEFAN TISEL: Hvala lepa za odgovor. V glavnem sem zadovoljen. Bi pa še omenil, da je premalo povezovanja med gozdarstvom in lesarstvom, na kar me opozarjajo naši lokalni, celjski lesarji, in med koncesionarji državnih gozdov ter lesno industrijo. Če bi domača lesna industrija dobila cenejši les iz državnih gozdov, bi se lahko ohranila mnoga delovna mesta v lesarstvu, tako pa podjetja propadajo. Že kar nekaj časa se vozijo najboljši hlodi v tujino, ker se tam bolje tržijo, doma pa ostaja slabši les. Pri sosedih les razžagajo, potem pa vozijo v Slovenijo polizdelke in elemente. Tako smo za prehrano že uveljavili akcijo "Kupujmo slovensko". Tudi pri lesu bi morali uporabiti podobna prizadevanja, "Domači les predelajmo doma". Ob finalnih izdelkih, ki so bili v Sloveniji že davno znani in so bili dobri izvozni artikli, ostane potem 75 % lesne mase, ki se uporabi za energetske potrebe, ne da bi bilo treba uvoziti toliko drugih energentov. Pa tudi arhitekto in druge načrtovalce javnih zgradb in stanovanjskih hiš je treba spodbujati, da se v večji meri uporablja les kot zelo primeren dekorativen in človeku ter okolju prijazen gradbeni material in gradbeni element, kar bi povečalo uporabo domačega lesa in bi pomenilo delovna mesta. Vem, da posamezniki to že poskušajo, na Koroškem in tako naprej, pa vendar bi se tu dalo še več narediti. Izognili bi se plastiki in nekaterim drugim uvoženim materialom. Naši lesarji s Celjskega celo predlagajo, da bi bilo morda pomembno, da se obe panogi, gozdarstvo in lesarstvo, povežeta v enem ministrstvu.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI: Hvala.
Izvolite, gospod minister.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Gospod poslanec, o tem področju razmišljamo zelo podobno. Ne da se poveže znotraj enega ministrstva, verjamem, da Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je sposobno zelo kvalitetno sodelovati tudi z Ministrstvom za gospodarstvo. Dejansko tudi meni povzroča strašno bolečino, da se slovensko hlodovino odpelje v sosednjo državo, se razžaga in se dodana vrednost ustvari, potem pa se preko slovenskega pristanišča letno pelje 700 tisoč kubikov po proizvodu v tretje države, kjer se ponovno ustvarja dodana vrednost.

Kaj trenutno počnemo. Ker je pristojnost deljena, sva z ministrico mag. Radiče ustanovila skupino, ki se imenuje "Gozd-les". Ta skupina ima dosti enostavno nalogo, kako v bistvu povečati produkcijo v celotni verigi. Prvi korak je, da moramo čim prej certificirati še preostali gozd. V tem trenutku imamo certificiranega vsega državnega plus tri velika privatna posestva. Kmetijsko-gozdarska zbornica končuje akreditacije skozi shemo, ki bo bolj enostavna kot za velike gozdove, da bomo lahko izpeljali tudi za kmete na dosti bolj neobremenjujoč način. Torej, to je prvo.

Zakaj je to tako pomembno. Zato ker pomembni evropski kupci kupujejo lesne izdelke takrat, ko so certificirani, da prihajajo iz gozda, kjer se dela na trajnostni način. To je prva zadeva.

Druga zadeva, ki je pomembna, usposabljamozlasti kmetije z razpisi za novo tehnološko opremo. Do sedaj je bilo že za 13 milijonov pogodb in ti razpisi se nadaljujejo. Na ta način želimo tudi zmanjšati število smrtnih žrtev. Ne smemo pozabiti, da je letno, mislim, da je bilo lansko leto 15 smrtnih žrtev, letos v prvih nekaj tednih pa je že 5 smrtnih žrtev, kar kaže, da moramo po tej poti iti naprej. V tem trenutku je tisto, kar je pomembno, da nam primanjkuje dve veliki žagi. Tu z upanjem zremo na nove razpise, tehnološke razpise Ministrstva za gospodarstvo. Kar pa moramo zdaj skupaj doseči, pa je, ali gremo v certificiranje "izdelek iz slovenskega lesa", vendar pa morajo to povedati strokovnjaki znotraj te skupine. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI: Hvala.
Imate proceduralni predlog?
Izvolite.

MAG. ŠTEFAN TISEL: Hvala lepa za odgovor.
Na podlagi poslovnika bi vseeno predlagal, da se na temo gozdarstva, koncesij in lesarstva opravi razprava v Državnem zboru. Gre za obširno in zanimivo temo, tudi zelo pomembno, ki zadeva širši interes v Sloveniji, in lahko skupaj pridemo do dobrih zaključkov. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI: Hvala.
O predlogu poslanca gospoda Tisla, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministra na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil jutri, 29. marca 2011, v okviru glasovanja.

Zdaj bo gospa Silva Črnugelj postavila poslansko vprašanje ministru za zdravje, gospodu Marušiču.

Prosim.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa za besedo. Lepo pozdravljeni, gospod podpredsednik, lepo pozdravljena ministra!

Gospod doktor Marušič, današnje vprašanje, kot je bilo napovedano, bom postavila o kugi 20. in 21. stoletja, o bolezni, ki ji sicer po domače rečemo sladkorna bolezen oziroma o diabetesu, o bolezni, ki je vse bolj in bolj razširjena, o bolezni, ki ima zaradi odsotnosti in vseh drugih, zelo številnih posledic velike družbenoekonomske posledice in težave in nenazadnje vpliva na neko harmonijo v družini, v kolektivu in tako naprej.

V minulem letu je v Sloveniji potekal mednarodni kongres diabetologov. Leta 1987 je bilo na svetu 100 milijonov diabetikov, od takrat pa se je število praktično potrojilo. Leta 2006, ko je OZN diabetes razglasila za epidemijo, se je število obolelih povečalo že na 246 milijonov, danes pa strokovnjaki ocenjujejo, da je diabetikov že okoli 300 milijonov. V Sloveniji je trenutno okoli 125 tisoč registriranih bolnikov diabetesa, med katerimi je žal veliko mladih. Sladkorna bolezen sodi med tiste kronične bolezni, ki znajo zaradi svoje pogostosti ter zahtevnosti in kompleksnosti obravnave predstavljati velik javnozdravstveni problem. Posledice so obsežne. Uspešno obvladovanje zahteva usklajena delovanja javnega zdravstvenega sistema, celotne družbe in vlade nasploh. Vlada je

pred kratkim sprejela nacionalni program za obvladovanje sladkorne bolezni, strategije razvoja 2010–2020.

Zanima me:

Ali je ta strategija usklajena z ostalimi vladnimi strategijami, ki so že sprejete oziroma se pripravljajo, kot sta na primer nacionalni program športa in "Zagotovimo si hrano za jutri"?

Poleg tega me zanima:

Kako se bo ministrstvo lotilo zahtevne prednostne naloge celovite oskrbe obolelih s kroničnimi boleznimi, tudi diabetesa, v svojem izvajanju resolucijo o nacionalnem planu zdravstvenega varstva do leta 2013?

Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DORIJAN MARUŠIČ: Spoštovani podpredsednik gospod doktor Cukjati, cenjeni poslanke in poslanci, kolega!

Hvala za to vprašanje – katera je največja prioriteta v zdravstvenih sistemih oziroma kateri je največji izziv in problem. Sladkorna bolezen kot takšna zanesljivo sodi med enega največjih javnozdravstvenih problemov v svetu – ne samo v Sloveniji. Prednost in na nek način tudi ponos ministra v Sloveniji, da regulira tak sistem in da smo to v Sloveniji zaznali, da smo le pristopili med tiste države, ki so pripravile strategijo za obvladovanje sladkornih bolezni, strateški razvojni načrt do leta 2020, in ga uspeli pripeljati do Vlade in ga tudi sprejeti. Kar pomeni, da je potem na nek način vladna zaveza to, kar so civilna družba, stroka, politike pripravile v skladu s Svetovno zdravstveno organizacijo, saintvincentsko deklaracijo in tudi zavezami društev sladkornih bolnik pri pripravi programa, ki stremi za tem, da se usmerimo v zgodnje odkrivanje, preprečevanje nastanka te bolezni in zdravljenje same bolezni, da se spremlja, raziskuje, izobražuje na tem področju. Kar je najpomembnejše pri tem programu, je seveda to, da temelji na sodelovanju med partnerji v zdravstvu in izven zdravstva. To je eno od pomembnih in poglavitnih izhodišč. Kajti če želimo javnozdravstvene probleme razreševati, moramo iti v druge politike in delovati skupaj z drugimi področji. Zato sem tudi kmalu po prevzemu ministrstva, poznavajoč težave pri implementaciji različnih strategij, imenoval koordinacijsko skupino na ministrstvu, septembra lanskega leta, ki koordiniran samo izvajanje tega programa in se usklajuje z drugimi strategijami. V njej niso samo predstavniki strok, ampak tudi predstavniki bolnikov.

Glede strategije, ki je bila omenjena – nacionalni program športa –, se je Ministrstvo za zdravje pozitivno odzvalo. Pomembno pridobitev v zmanjševanju dejavnikov tveganja, ki vplivajo na sladkorno bolezen, namreč vidimo prav v rekreativnem športu za zdravje in dostopnosti do rekreacije, in da je zelo verjetno najučinkoviteje začeti prav pri mladih in v najmlajšem obdobju pri osveščanju za aktivno odpravo dejavnikov tveganja, ki kasneje vplivajo, na primer, na povišano telesno težo, na zmanjšanje gibanja, kar potem povečuje tveganja za nastanek sladkorne bolezni.

Kako udejanjamo strategijo? 8. aprila lanskega leta je bil na Vladi sprejet tudi akcijski načrt, omenil sem že koordinativno skupino. Po analizi akcijskega načrta je bil ta v letu 2010 v celoti izpolnjen. Lahko smo zadovoljni, lahko pa morda mislimo celo, da je bil celo neambiciozen. Ampak naj povem nekatere dosežke iz leta 2010. Pomembno je, da smo skupaj z Zvezo društev diabetikov izpeljali tekmovanje o znanju o sladkorni bolezni za učence osnovnih in dijake srednjih šol. To pomeni, da se vstopa v najnižji ali tisti začetni del verige, kjer se praktično pojavljajo večja tveganja za nastanek bolezni. Spremenjena je bila smernica za obravnavo bolnika za sladkorno bolezen tipa 2. Ustrezno so se doizobrazile diplomirane medicinske sestre – edukatorke za sladkorno bolezen, ki jih bomo vključevali potem v timsko delo. Kar je zelo pomembno ob pomanjkanju podatkov je tudi sodelovanje, nek skupen dogovor med Inštitutom za varovanje zdravja in Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije, da bosta pripravila skupen projekt za spremljanje sladkorne bolezni s posnetkom stanja in s predlogom sprememb. Morda pomemben dokument oziroma knjižica, ki je bila pripravljena in je bila izdana v izteku preteklega leta, je tudi "Sladkorna bolezen obvladujemo skupaj".

Torej, na nek način sem želel orisati, da v tem akcijskem načrtu gremo od začetnih, od najmlajših, osnovna, srednja šola, preko strokovnega kadra, preko smernic in nenazadnje tudi publikacij. Kar je zelo pomembno, sladkorna bolezen sodi med kronične bolezni, zato na ministrstvu v akcijskem načrtu predvidevamo pripravo strategije za obvladovanje kroničnih bolezni in udejanjamo v sistemu tako imenovane referenčne ambulantne, v katerih predvidevamo z ojačanim timom aktivno, po protokolih, obravnavo kritičnih skupin, med drugim prav bolnikov s sladkorno boleznijo. Prepričan sem, da se bo ta akcijski načrt izvajal in da dobo ustrezni rezultati tudi pokazali smiselnost uvedbe te strategije. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Gospod Rado Likar bo postavil poslansko vprašanje.

Želite dopolnitev?

Izvolite, gospa Črnugelj.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa.

Več ali manj poznam aktivnosti v zvezi s to boleznijo, pa vendarle verjamem in upam, da je vaš odgovor, seveda so ga slišali moji kolegi in kolegice in nenazadnje tudi ministri. Eden izmed njih je tukaj prisoten. Ker vemo, da harmoničnost je vplivanje vseh na vse. Bolezen je resna, neizmerno katastrofične posledice ima. Žal v Sloveniji ugotavljamo, da imamo v starostnem obdobju med 5.–10. letom 30 do 35 % preveč debelih otrok. Ugotavljamo, da so tudi koronarne bolezni posledica tega. Ugotavljamo tudi neizmerno "lahkost" nekaterih, ki bi na tem področju morali daleč bolj aktivno delovati. Jaz vem, da ste vi pač s svojimi dejanji na tem področju veliko naredili, ampak kot ena pobuda bi bila sigurno tudi letna obravnava te problematike na plenarnem zasedanju parlamenta. In nenazadnje tudi obravnava tega problema na Vladi, ampak ne tako, bi človek rekel, informativno, ampak dejansko s predstavitvijo vseh zelo velikih

posledic, ob posledic, ki jih ima tudi neprekrvavitev oči in tako naprej, na vse te zadeve, ki izjemno rade zelo hitro in težko in usodno vplivajo na posameznika in potem seveda posledično na celotno družbo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DORIJAN MARUŠIČ: Načeloma ali pa v celoti se strinjam z vašimi pobudami. Načeloma zato, ker mislim, da bi tako kot ste zdaj izpostavili sladkorno bolezen, tudi vsaj še dva ali tri, veliko javnih zdravstvenih problemov morali obravnavati. Seveda se kot minister za zdravje popolnoma zavedam omejenosti tega, kar zdravstveni sistem lahko nudi. Znano je, da lahko zdravstveni sistem izboljšajo samo 20 % zdravja populacije, ostalih 80 % moramo delovati medresorsko. Tako da se načeloma pridružujem, pozivam tudi poslance in poslanke, da misel ali pa idejo o skrbi za lastno zdravje vsak dan propagirajo in z veseljem se bomo udeležili takšnih srečanj.

Opozarjam pa samo na to, da je potrebno določeno obdobje pri spremljanju podatkov in pa trendov, zelo nevarno bi bilo, če bi samo na podlagi leta 2010 morda slavili ali pa že sklepali, kako obračamo strategijo za to daljše obdobje. Pomembna je pa zavest o tem, da problem je in da se ga je treba strateško lotiti in usmerjati politiko. Hvala za pobudo.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Rado Likar bo postavil poslansko vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, gospodu Židanu.

Prosim.

RADO LIKAR: Hvala lepa za besedo, gospod predsedujoči, spoštovani minister, oba ministra, kolegice in kolegi!

Zakon o kmetijstvu je eden pomembnejših zakonov s področja kmetijstva, s katerim se ureja tudi številna druga področja pomembna za razvoj kmetijstva in pa seveda pomeni pravno podlago za izvajanje skupne kmetijske politike. Zakon o kmetijstvu med drugim vsebuje tudi poglavje, ki ureja tako imenovani posebni upravni postopek. Gre za določbo 32. člena Zakona o kmetijstvu, ki določa, da rok, v katerem mora pristojni organ izdati odločbo na prvi stopnji, začne teči od dneva, ko so v skladu s predpisi skupnosti ugotovljena vsa dejstva in izvedene vse predpisane kontrole. Ta določba odstopa od splošnih pravil postopka Zakona o pravnem postopku, ki določa, da mora organ odločbo izdati v enem mesecu od prejetja popolne vloge oziroma v posebnih primerih v dveh mesecih, se pravi v šestdesetih dneh.

Kot poslanec sem dobil kar nekaj opozoril, da je bila v mnogih primerih stranki v postopku povzročena nepopravljiva škoda zaradi zavrnitve vlog prav zaradi možnosti nerazumno dolgega roka odločanja organa na prvi stopnji. V praksi to pomeni, da stranka v postopku ne more nikoli z gotovostjo ugotoviti, od katerega dne začne teči rok za določitev o vloženih vlogi, posledično pa tudi ne more izkoristiti upravičenj, ki izhajajo iz inštituta

molka organa. Takšna ureditev pomeni diskriminacijo pravic stranke v postopku, saj ne more v celoti ščititi svojih interesov.

Zato vas, spoštovani gospod minister, sprašujem:

Zakaj določbe zakona o pravnem postopku ne veljajo za vse enako, se pravi tudi za kmete?

To pomeni, da bi se moralo o popolni vlogi, s katero se, recimo, kmet prijavi na razpis za razna sredstva v upravnem postopku, odločiti najkasneje v dveh mesecih.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Gospod predsedujoči, spoštovane poslanke in poslanci!

Ta odgovor je preprost in na drugi strani ni preprost. S spremembo zakona o kmetijstvu v letu 2006 se je v bistvu pojavila posebna ureditev upravnega postopka, ki je potem tudi obveljala pri zadnji spremembi iz leta 2008. Ta določa, da se ZUP v 325 členih, toliko jih ZUP ima, se pri 29. členih dejansko izvršujejo posebnosti po Zakonu o kmetijstvu. Argumenti za te posebnosti so v bistvu posebnosti evropske kmetijske politike, jih je relativno dosti. Meni so sodelavci napisali samo, da so to konkretno ozka vprašanja, dve strani, generalno gre pa za to, da se mora v bistvu izvesti 100 % administrativna kontrola pred vsakim izplačilom, potem pa se izvajajo kontrole še v naravi, preden so zadeve do konca jasne, pri 5 % vlog za površine in pri 10 % vlog za živali. Tako da v bistvu, če bi na hitro pogledali, bi rekli, da je v bistvu takšna ureditev, ki je zdaj, smiselna in upravičena, vendar, tu je pa ta vendar. Mi sedaj ravno z namenom, da naredimo življenje kmetov in kmetic bolj enostavno, z manj administrativnimi ovirami. Začeli smo spreminjati zakon o kmetijstvu. To je v bistvu glavni namen. Prvi osnutek bo šel v javno razpravo čez nekaj tednov. Dal bi, gospod poslanec, eno pobudo, in sicer da je mogoče znotraj odbora, ki zelo aktivno sodeluje pri kmetijski politiki, to je Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Državnega zbora, obravnavati prav posebno temo, kjer bi se pogovarjali, katerih področjih lahko v bistvu zmanjšamo administriranje na način, da bo od tega imel slovenski kmet korist. Nam, kot pristojnemu ministrstvu, bi takšna razprava koristila. Definitivno bi bili rezultati te razprave primerni, da jih vnesemo tudi v zakonodajo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želite dopolnitev?

Izvolite.

RADO LIKAR: Hvala lepa.

Sem vesel tega odgovora in seveda mi je jasno, da v teh številnih postopkih, ki jih vodi, denimo, Agencija za kmetijske trge na prvi stopnji, da so zaradi številčnosti pa tudi kampanjskosti, da je te roke težko loviti oziroma jih spoštovati. Vendar naj vam navedem samo en primer, s katerim sem vas tudi seznanil že s poslanskim vprašanjem. Dobil sem še par klicev na to temo, ko je vlagatelj, ki se je prijavil na razpis za sofinanciranje iz ukrepa pomoč mladim prevzemnikom kmetij na Agencijo za

kmetijske trge. Na agenciji so to njegovo vlogo zavrnili iz razloga, ker vlagatelj pač ni izpolnjeval razpisnih pogojev, se pravi prvi lastniški prevzem kmetije ni bil opravljen v tem roku, 18-mesečnem roku oziroma odločba o pravici do teh sredstev iz naslova tega ukrepa ni bila izdana znotraj tega 18-mesečnega roka. Vendar je pri tem treba poudariti, da je vlagatelj v času oddaje vloge izpolnjeval vse razpisne pogoje in da je do poteka tega 18-mesečnega roka bilo še kar nekaj časa, mislim da okoli 4 mesece, in organ je seveda porabil za to odločanje 4 mesece in 8 dni, se pravi toliko, da je šlo za 10 dni čez ta 18-mesečni rok. Kot rečeno, je bila vloga zavrnjena in jaz sem vesel vašega pojasnila, da boste šli v smeri spremembe tega zakona. Upam, da se bodo vsaj v nekaterih takih ekstremnih primerih, kjer res lahko pride do oškodovanja, roki spremenili oziroma uskladili. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, želite? (Ne.) Gospod Danijel Krivec bo postavil poslansko vprašanje ministru za šolstvo in šport dr. Lukšiču, ki pa je odsoten. Boste kljub temu postavili vprašanje? Izvolite.

DANIJEL KRIVEC: Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo. Spoštovana ministrica, spoštovani ministri, lep pozdrav! Enako velja tudi kolegicam in kolegom.

V skladu s Poslovníkom Državnega zbora bom vseeno postavil ustno vprašanje v zvezi s pridobivanjem licenc, ki jih določa Zakon o športu, velja pa seveda za ministra za šolstvo in šport dr. Igorja Lukšiča.

V zadnjem času se vse pogosteje srečujemo s primeri, ko tržni inšpektorji kot pristojni za nadzor nad izvajanjem Zakona o spodbujanju razvoja turizma na terenu ugotavljajo, da izvajalci dejavnosti turističnih športnih storitev kot pridobitne dejavnosti za to nimajo licence, ki jih določa Zakon o športu. Pri tem izvajalci teh storitev navajajo, da imajo vso potrebno strokovno znanje, kar dokazuje s certifikati mednarodnih združenj, da pa nikakor ne morejo pridobiti licence, ki je pri nas predpisana in jo po Zakonu o športu izdaja Olimpijski komitej Slovenije. Na ta problem je bilo ministrstvo že večkrat opozorjeno. V lanskem letu so potekali tudi skupni sestanki med Ministrstvom za šolstvo in šport, Ministrstvom za gospodarstvo in Tržnim inšpektoratom kot izvajalcem nadzora, kjer so bile te pomanjkljivosti tudi ugotovljene, evidentirane in sprejeti določeni sklepi.

Glede na to, da neurejene razmere na tem področju še posebej pri adrenalskih športih predstavljajo veliko oviro za njihovo normalno izvajanje, s tem pa slabšo turistično ponudbo in povzročijo gospodarsko škodo, sprašujem gospoda ministra, najprej prvič:

Kdaj bo ministrstvo za šolstvo in šport pripravilo spremembo Zakona o športu, kar je bilo na teh sestankih dogovorjeno?

In drugič:

Kdaj bo ministrstvo za šolstvo in šport v sodelovanju z Olimpijskim komitejem Republike Slovenije uredilo področje licenciranja?

Gre za pereč problem, ki se zdaj ponovno aktualizira, kajti pred nami so pomladni in poletni meseci, ki ponovno poganjajo določene dejavnosti na področju turizma, in glede na to, da ne obstaja v Sloveniji urejeno licenciranje določenih segmentov, prihaja pri tem do težav. Seveda so inšpektorji zadolženi, da to nadzirajo, vendar smo zdaj v absurdni situaciji, ko imajo tujci te licence urejene, v Sloveniji pa naši ponudniki ne morejo teh licenc niti pridobiti. In mislim, da je, glede na dokumente, ki jih tudi posedujem, v korespondenci med ministrstvi, skrajni čas, da Ministrstvo za šolstvo in šport to uredi in prepreči, da se to izvajanje omejuje oziroma da se s tem povzroča tudi gospodarska škoda.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Želite ustni odgovor na naslednji seji? Ja, ga boste dobili.

Mag. Majda Potrata, želite postaviti vprašanje ministrici za kulturo, Majdi Širci, čeprav je odsotna? Ja.

Izvolite.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana ministra in ministrica, kolegice in kolegi!

V skladu z veljavnim poslovníkom pričakujem, da bo ministrica odgovorila na moje poslansko vprašanje ustno, zaradi tega, ker ravnam v skladu s pričakovanji udeležencev 21. otroškega parlamenta. Tukaj, v Državnem zboru, so razpravljali 21. marca na temo "Vpliv družbe in medijev na oblikovanje mladostnika" in eno od njihovih sporočil je bilo, da želijo biti slišani. V skladu s tem tudi zastavljam to svoje vprašanje. Zveza prijateljev mladine Slovenije, ki je vsakoletna organizatorica nacionalnega otroškega parlamenta, sklene na pomlad parlamente in razprave, ki se vrste na šolah, občinskih srečanjih, medobčinskih srečanjih, regijskih in se potem končajo na nacionalni ravni. Letošnja tema je bila, kot rečeno, vpliv družbe in medijev na oblikovanje mladostnika. Iskali so odgovore na vprašanja internet, njegova socialna omrežja kot glavni oblikovalci današnjega otroštva, virtualni ali realni medsebojni odnosi in zastavili vprašanja, ali znamo biti realni v virtualnem svetu. O vplivu interneta in socialnih omrežij, o internetu kot oblikovalcu vrednot stališč in vedenja mladih, o vplivu tiskanih in elektronskih medijev, torej teme, ki kažejo na to, kako doživljajo svojo odvisnost od medijev, kar 70 % anketiranih namreč razlaga, da si ne zna več predstavljati življenja brez interneta. Pri tem se pa zelo dobro zavedajo pozitivnih strani, ki jih mediji prinašajo, in tudi nevarnosti, ki prihajajo z njimi.

In v skladu tudi s tistim, kar je bilo mogoče slišati, sprašujem ministrico Majdo Širca:

Ali po njenem mnenju veljavni medijski zakon zagotavlja zadostno zaščito otrok in mladostnikov oziroma ali so v medijski zakon ustrezno prenesene evropske direktive o zavarovanju interesov otrok in mladostnikov?

Ta vprašanja se zastavljajo tudi v zvezi z vsakoletnim poročilom Varuha človekovih pravic o, denimo, tudi pojavnosti otrok v medijih in morebitnih zlorabah, pa tudi o tem, kar je bilo mogoče v zvezi s tem slišati na Odboru za kulturo, šolstvo, šport in

mladino, ko smo obravnavali poročilo Varuha človekovih pravic. Vem, da zakon o medijih v 84. členu varuje mladostnike in otroke, ampak vendarle dobro bi bilo vedeti, kaj bo prinesla nova zakonodaja. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Ministrica gospa Majda Širca vam bo odgovorila na naslednji seji.

Zdaj bo gospod Marjan Bezjak postavil poslansko vprašanje ministru za promet dr. Vlačiču.

MARJAN BEZJAK: Hvala za besedo, predsedujoči. Lepo pozdravljeni, ministrica, ministra, poslanke in poslanci!

Postavljam vprašanje gospodu dr. Vlačiču. Ob gradnji avtocest v Sloveniji prihaja do velikih poškodb. Nastajajo poškodbe lokalnih cest, priključenih na pomursko avtocesto.

Zanima me:

Ali je predvidena sanacija teh poškodb?

V kolikšnem času bodo te poškodbe zaradi izgradnje avtoceste odpravljene?

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala, predsedujoči.

Ob gradnji avtoceste v Pomurju, Podravju in na Dolenjskem je prišlo do poškodovanja državnih cest, to je znano dejstvo. Poškodovane ceste oziroma odseki so bili evidentirani. Poškodbe bosta odpravila upravljavca državnih cest, Direkcija Republike Slovenije za ceste in Dars. V ta namen je bilo med upravljavcema sklenjenih sedem dogovorov, pet za Pomurje, eden za Podravje, eden za Dolenjsko, skupna vrednost je 6 milijonov evrov. Dva dodatna dogovora za območje Dolenjske sta v pripravi. Delitev stroškov med upravljavcema je različno. Večji del stroškov sanacije praviloma pripada Direkciji RS za ceste. Sanacija je torej v tem smislu odvisna od zagotavljanja sredstev iz državnega proračuna. Proračunska sredstva za leti 2010, 2011 in 2012 bomo zagotovili, za 2011 so zagotovljena. Direkcija Republike Slovenije za ceste je zadolžena za pripravo ustreznih razpisov in ti razpisi bodo dokončani do konca marca 2011. Predvidevamo, da bodo te obnove izvedene do konca leta 2012, dvoletno dinamiko smo zastavili. Tu imam v prilogi odseke, da sem malo bolj konkreten. Da vam ne bi čisto vseh bral, ker verjetno nimam niti dovolj časa, bi vam samo povedal, da so odseki dogovorjeni, ko gre za gradnjo avtocestnih odsekov Lenar–Spodnja Senarska, Spodnja Senarska–Cogetinci, potem imamo še odseke na tem istem drugem, ki sem ga omenil. Potem imamo Beltinci–Lendava, odseke, ki so se poškodovali pri gradnji Beltinci–Lendava. Potem Lendava–Pince, odseki okrog tega odseka. Slivnica–Draženci, odseki okrog tega gradbenega avtocestnega odseka, Spodnja Senarska–Cogetinci in Cogetinci–Vučja vas in Pluska–Ponikve. To so zdaj sklenjeni sporazumi, ki bodo v tej dvoletni dinamiki na ta način, kot sem zdaj opisal, tudi izvedeni. Torej, pričakujemo nekje do konca marca, torej praktično do konca tega meseca bi morali biti razpisi dokončani.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želite dopolnitev?

Izvolite.

MARJAN BEZJAK: Hvala, minister.

Vem, da tudi območje Slovenskih goric spada v Republiko Slovenijo, zato tudi vem, da imate na ministrstvu kot tudi Vlada določene prioritete. Zato bi bilo prav, da bi že po nekaj opozorilih, da so nastale poškodbe, kot je bilo obljubljen s strani Ministrstva za promet, da se bodo sanirale ceste, pa tega še kljub temu ni. Rad bi navedel tri primere. Cesta, ki se imenuje R2-433, Senarska–Lenart–Trate–Most na Muri, kot tudi cesta skozi Selce, ki se imenuje R3-746, Janeževci–Selce–Dolge njive–Spodnji Duplek. Te ceste so dejansko v zelo slabem stanju. Poškodovale so se namreč ob izgradnji avtoceste, kajti veliki tovornjaki so vozili gramoz in te stvari ob izgradnji avtocest. Že predhodno je bilo s strani ministrstva obljubljen, da se bodo te ceste sanirale, ampak se žal še do danes niso. Prav tako zadnja omenjena cesta, kot sem navedel, R3-745 skozi Selce, je v tako slabem stanju, da bi morala biti zaprta za promet.

Prav tako bi rad postavil še eno vprašanje. Ob izgradnji pomurske avtoceste je bila obljubljena tudi trasa ali pa po starem imenovana obvoznica avtoceste na Lenart. In dejansko je bilo tudi v lanskem letu ponovno štetje prometa in pokazatelji so ponovno pokazali na preobremenjenost te ceste. Zato vem, da ste tudi sami bili v Lenartu in podali eno mnenje.

Občani in občanke bi radi vedeli, kdaj se bo to realiziralo?

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. PATRICK VLAČIČ: Jaz bom zdaj po resnici povedal, da sem si, ker ne morem iz glave odgovoriti, zapisal. Če sem si prav, pa me popravite. R2-433, R3-447, R3-745, pa obvoznica avtoceste Lenart. Jaz sem si to zapisal, pa vam bomo pisno odgovorili, ker zdaj iz glave res ne poznam vseh podatkov, v kakšnem statusu so ta trenutek te zadeve, tako da bom z veseljem odgovoril. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Imate proceduralni predlog? Izvolite. Malo počakajte, ker še ni minuta potekla. Poskusite zdaj. Še ni. Malo potrpežljivosti, saj boste dobili besedo.

Prosim, izvolite.

MARJAN BEZJAK: Hvala za besedo.

Hvala za odgovore, gospod minister. Jaz bi prosil, če bi lahko dejansko dobil te pisne odgovore in na koncu koncev, kdaj lahko potem krajani, občani, državljani Slovenskih Goric pričakujejo obnovo teh cest, kar je bilo dejansko obljubljen in so bile ceste dejansko uničene ob sami izgradnji avtoceste. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Če sem prav razumel, ni šlo za pobudo, da bi glasovali

o odgovoru oziroma o razpravi o odgovoru ministra. Hvala.

Zdaj bo gospod Branko Marinič postavil poslansko vprašanje ministrici, odgovorni za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, gospe Duši Trobec Bučan.

Prosim.

BRANKO MARINIČ: Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Še enkrat, spoštovana ministrica za lokalno samoupravo in regionalni razvoj. V lanskem novembru je Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalni razvoj objavila četrti razpis za tako imenovano južno mejo oziroma konkretno za razvoj obmejnih območij s Hrvaško. Na razpolago je bilo 12 milijonov evrov. Pred dnevi ste z rezultati razpisa pisno seznanili občine, ki so bile na razpisu uspešne, in občine, ki na razpisu niso bile uspešne.

Sprašujem vas, spoštovana ministrica:

Koliko in katere občine so bile uspešne na razpisu?

Kakšne je višina prejetih sredstev?

Kako pojasnujete razloge za tiste obmejne občine, ki na razpisu niso bile uspešne, med katerimi je neverjetno kar 6 obmejnih občin iz območja Haloz, Zavrč, Cirkulane, Videm, Podlehnik, Žetale in Majšperk?

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospa ministrica, izvolite.

DUŠA TROBEC BUČAN: Hvala lepa. Spoštovani!

Od prijavljenih 52 projektov je bilo na zadevnem javnem razpisu uspešnih 15 občin, po abecednem seznamu so to občine Bistrica ob Sotli, Bloke, Črnomelj, Koper, Kostel, Kozje, Ljutomer, Markovci, Metlika, Piran, Podčetrtek, Podlehnik, Rogaška Slatina, Središče ob Dravi in Turnišče. Kakšna je višina sredstev, imam tukaj preglednico, pa vam jo bom izročila v fizični obliki. Višina dodeljenih sredstev k posameznemu projektu, se pravi skupna sredstva Evropske unije in sofinanciranja Republike Slovenije, znaša od 361 tisoč 560 evrov do enega milijona evrov, kar je bil najvišji možni znesek na javnem razpisu. Povprečna višina dovoljenih sredstev znaša 750 tisoč evrov, skupno je bilo okvirno razpisanih za leto 2011 5 milijonov evrov in za leto 2012 7 milijonov evrov. Med šestimi haloškimi občinami, Zavrče, Cirkulane, Videm, Podlehnik, Žetale in Majšperk, je bila uspešna občina Podlehnik, ki je prijavila na javni razpis 2 vloge. Za projekt z nazivom "Izgradnja kanalizacije v naselju Podlehnik", so bila tej občini dodeljena sredstva v višini 961 tisoč 652,71 evrov. Razlogi za neuspeh projektov haloških občin so podobni kot pri drugih občinah. Druga vloga občine Podlehnik ni ustrezala pogojem javnega razpisa glede upravičenega namena operacije. S področja prometne infrastrukture so bile opravičene le operacije, s katerimi se rešuje problematika dostopov po slovenskem ozemlju do bivališč ali proizvodnih objektov na slovenskem ozemlju, ki so sedaj odrezani zaradi uvedbe schengenskega režima na meji z Republiko Hrvaško. Namen takega ukrepa je povezati naselja v zaledju, ob meji z Republiko Hrvaško s centralnimi naselji v občini, in s

tem omogočiti čim večjemu številu prebivalstva občine neoviran dostop do centralnih funkcij. Občina Podlehnik je torej prijavila vlogo za neupravičeno operacijo s področja prometne infrastrukture kljub temu, da so bili pogoji jasno navedeni v javnem razpisu in v pripadajoči razpisni dokumentaciji. Poleg tega so bili na spletni strani naše službe v času priprave vlog objavljeni odgovori na zastavljena vprašanja občin, ki so vključevala tudi to vprašanje. Prav tako je bil 30. 11. 2010 organiziran informativni dan za vseh 58 občin, ki so upravičeni prijavitelji na javni razpis. Na informativnem dnevu so bili udeleženci tudi predstavniki občin iz Haloz. Pogoji za kandidature v projektih prometne infrastrukture so bili podrobno obrazloženi, hkrati je bila podana obrazložitev spremembe razpisnih pogojev. Vsi prijavitelji so ob oddaji vloge oddali tudi podpisano izjavo o seznanitvi in strinjanju z vsebino javnega razpisa in z razpisnimi pogoji. Enaka obrazložitev kot za Podlehnik, velja za vloge s področja prometne infrastrukture občin Cirkulane, Majšperk, Videm in Žetale, s tem da občina Majšperk ni obmejna občina. Menimo, da je do problema prišlo, ker so se na zadnjem razpisu spremenili pogoji. Če bi ti projekti kandidirali na prejšnjem razpisu, ki je določal, da lahko investicije s področja prometne infrastrukture potekajo kjerkoli v oddaljenosti 10 kilometrov obmejnega pasu, bi operacije bile, če bi ustrezale tudi ostalim pogojem razpisa, upravičene, žal pa so kandidirali na drugem javnem razpisu z drugačnimi pogoji.

Za spremembo razpisnih pogojev smo se odločili, ker imamo v operativnem programu krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007–2013 postavljeno omejitev za investicije v lokalno prometno infrastrukturo. Na tem območju smo cilje že dosegli, zato je bilo nujno sredstva usmeriti v druge namene. Hvala.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želite dopolnitev?

Izvolite.

BRANKO MARINIČ: Se vam zahvaljujem za ta del odgovora, ki pa bo popoln v tistem trenutku, ko se bodo tudi vaši uradniki zavedali dejanske situacije neposredno na terenu. Jaz ne govorim to samo iz lastnih ugotovitev. Pred seboj imam dokument, ki so ga sestavile in poslale vse prizadete občine, ki so se nanašale v drugem delu mojega poslanskega vprašanja. V navedenih občinah, o katerih sem vas spraševal, živi približno 17 tisoč prebivalcev, skupne površine je 287 kvadratnih kilometrov, več kot 50 % prebivalcev živi v petih občinah v deset kilometrskem obmejnem pasu. Občine imajo primanjkljaj delovnih mest. Dosegajo komaj 39,8 % slovenskega povprečja. Gostota prebivalstva se giblje v približno 58 % slovenskega povprečja. 40 % ozemlja občin je Natura 2000. Ob tem je treba upoštevati dejstvo, da so se ljudje s teh območij odselili ravno zaradi tega, ker so podhranjeni pri zagotavljanju osnovne infrastrukture, ki bi jim jo bila država dolžna narediti. Upam in pričakujem, da bi odreagirali v smislu pozitivnega razmišljanja in povabila vseh predstavnikov občin, ki na razpisu niso bili uspešni, da bi se dogovorili za naslednji

razpis, ki ga pripravljate in na katerega se bodo tudi prijaviili z namenom, da bi bili uspešni.

In še nekaj za opozorilo in opomin. Preglejte še enkrat občine, ki so bile uspešne, od 52. jih je bilo 15 uspešnih. Preverite. Preveril sem, niso zaslužile tega in niso si zaslužile... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospa ministrica, izvolite.

DUŠA TROBEC BUČAN: Hvala lepa.

Vsekakor bomo zadevo še enkrat proučili, obravnavali vse vloge, ker, kakor veste, je možno vložiti tudi pravna sredstva. In v primeru, če bomo ugotovili kakršnokoli napako, bomo tudi ustrezno ukrepali. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Imate proceduralen predlog, gospod Marinič?

BRANKO MARINIČ: Hvala za besedo, še enkrat.

V skladu z 246. členom Poslovnika Državnega zbora predlagam, da o tej problematiki, o tej temi opravimo v Državnem zboru širšo obravnavo. Vendarle gre tukaj za 52 občin, ki so se prijavile na ta razpis v skupnem obsegu, če bi bili detajlni, mislim, da bi v Republiki Sloveniji lahko kandidiralo celo 85 takih občin. Dejstvo je, da je področje urejanja zakonodaje na področju regionalnega razvoja v zadnjem času v negativnem smislu in trendu zaostajanja od centrov, ki so v tem smislu bolj razviti. Še enkrat poudarjam, da sem pregledal, katere občine so bile uspešne, katere niso bile uspešne z oziroma na primer, da se neposredno na terenu seznanimo s problematiko, ne nasprotujem, da so občine, ki so bile uspešne, dobile sredstva. Ne morem pa se strinjati z dejstvom, da občine, med katerimi je kar serijsko pet občin na južni meji, ob hrvaški meji, ki jim je bil razpis pravzaprav na kožo pisan, niso bile uspešne. In z ozirom na to, da smo prav v Državnem zboru nedolgo tega sprejeli tudi Zakon o skladnem regionalnem razvoju in k temu, če bi dodali tudi uredbo, na katero so vas opozorili prav župani teh obmejnih občin, je seveda zadeva v nekem dolgoročnem smislu za te občine nesprejemljiva. Prepričan sem, da bi v širši razpravi in obravnavi, ki jo predlagam, da bi jo opravili v Državnem zboru z namenom, da bi bil naslednji razpis, mislim, da šesti razpis ali katerega boste pripravili, da bi bil bolj življenjski, da bi v razpravi prišli do nekih konkretnih ugotovitev in dejstev, da bi temu sledil tudi razpis in da bi resnično na tem razpisu bile uspešne tiste občine, ki si to tudi zaslužijo. S tem se bo Slovenija bolj enakomerno razvijala in ti kazalci regionalnega razvojnega smisla ne bodo več kazali v tako negativni luči, kot to lahko ugotovimo zdaj. Prepričan sem, da smo skozi eno takšno razpravo v Državnem zboru lahko tudi uspešnejši pri vsebini priprav na naslednji razpis.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

O predlogu poslanca gospoda Mariniča, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministrice za lokalno samoupravo in

regionalni razvoj na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločal jutri, 29. marca 2011, v okviru glasovanj.

Zdaj pa bo dr. Peter Verlič postavil poslansko vprašanje ministru za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, gospodu Gregorju Golobiču.

DR. PETER VERLIČ: Hvala lepa.

Spoštovani minister. Zagotovo je področje razvoja in raziskav eno izmed tistih, ki pravzaprav, zdaj govorimo zelo popularno, vlak popelje naprej. In spomnim se, da je v Evropski uniji cela vrsta razpisov, kjer lahko slovenski raziskovalci s svojim znanjem tudi sodelujejo. V mislih imam šesti, mislim, da je zdaj že sedmi, verjetno so še kakšni novi, za katere nimam niti informacij.

In vas zato sprašujem:

Kakšno je stanje na področju razpisov Evropske unije?

Kako uspešna je raziskovalna stroka v Sloveniji na tem področju in kakšne rezultate dosegamo?

In ne vem, če ni preveč za ustno vprašanje:

Na katero mesto se med sedemindvajseterico umeščajo slovenski raziskovalci?

Vem, da smo v preteklosti, vsaj na področju tehničnih znanosti, se pravi aplikativnih znanosti in naravoslovja, imeli malo primanjkljaja glede na to, da je Slovenija usmerjena tudi naravoslovno, in jaz mislim, da je to lahko zelo pomembno za njen nadaljnji razvoj.

Kako je s tem deležem med aplikativnimi, se pravimi uporabnimi rezultati študij in tistimi temeljnimi raziskavami, ne vem, če se še tako deli?

In morda:

Ali so ti rezultati tudi preneseni v slovensko uporabno sfero, se pravi med gospodarstvo?

Skratka, mislim, da je to področje tisto, ki si res zasluži eno pozornost.

In v primeru, da nismo bili uspešni ali premalo uspešni, me zanima:

Kaj boste tudi na ministrstvu samem storili, da bi slovenski razvoj in raziskave imele ustrezno mesto pri nas doma in tudi v Evropi in da bi spodbudili raziskovalce k še bolj aktivnemu sodelovanju?

Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

GREGOR GOLOBIČ: Hvala lepa za redko in zelo zanimivo vprašanje. Mislim, da si zasluži takšno pozornost, in še večjo, seveda. V kratkem bo priložnost o tem v tem visokem domu govoriti. Namreč, na ministrstvu – če se navežem na to, kar ste omenili na koncu – ob množici ukrepov, ki smo jih, predvsem v smislu povezovanja akademske in gospodarske sfere, na primer sami centri odličnosti, ki so tu v okviru predstavitev Znanje žanje na začetku vsake redno seje, predstavljajo kompetenčni centri, centri odličnosti. To so bili instrumenti, s katerimi smo poskušali pravzaprav s spodbujanjem raziskav na specifičnih področjih, kjer imamo neko kritično maso, tako na akademski

strani, torej na strani institucij znanja, kot institucij gospodarskih subjektov, jih povezati preko teh razpisov, povzročati njihovo interakcijo, ki je zelo zahteven proces, je pa ključen za to, da bi upravičili povečana vlaganja in tudi premaknili nekako s točke stagnacije problem, ki je zelo trdovraten, boleč in ki smo ga tudi skozi krizo občutili, to je nizka dodana vrednost tistega, kar v Sloveniji v gospodarstvu počnemo. Zelo zahtevno vprašanje, zelo pomembno. Raziskovalna sfera ima tukaj pomembno nalogo. Mi smo v teh posamičnih ukrepih, kot sem omenil, v zadnjem letu pripravili strategijo. Z njo nadomeščamo star nacionalni raziskovalni program NRLP in smo na podlagi izhodišč Sveta za znanost in tehnologijo pripravili raziskovalno-inovacijsko strategijo skupaj z Ministrstvom za gospodarstvo. Ta je bila po dolgi javni razpravi potrjena na Vladi, zdaj pa je pred obravnavo. Mislim da bo v tem tednu, v sredo zjutraj, matično delovno telo obravnavalo prve korake v zvezi z javno predstavitvijo mnenj o tej strategiji in strategiji visokega šolstva, ki je komplementarna, tako da bi predvidoma na majski seji Državni zbor lahko ta pomemben argument, ki vrsto ukrepov prinaša, sprejeli. Dokument je na tej ravni zelo natančen, kako spodbuditi ustvarjanje znanja in tudi vzpostaviti neko podporno okolje za transfer znanja, kjer je le mogoče. Tako da verjamem, da bomo ob tej priložnosti še veliko o tem govorili, kar je prav in se zelo veselim tega, da bo Državni zbor posvetil temu pomembnemu, zelo pomembnemu razvojnemu vprašanju takšno pozornost.

Razpisih Evropske unije, ki jih omenjate. Pri prej omenjenih instrumentih smo na ministrstvu mimogrede že počrpati vsa sredstva strukturnih skladov, ki smo jih imeli na voljo v tej finančni perspektivi. Jih nimamo več. Že za kompetentne centre smo morali iti na spremembo operativnih programov. Ampak če dovolite, samo na kratko, prav ste omenili, okvirni programi so ključni. Pravzaprav se velika večina vseh projektnih razpisov na ravni Evropske unije dogaja trenutno v sedmem okvirnem programu. Ta zajema obdobje 2007–2013. Smo nekako v drugi polovici, prevesili smo se v drugo polovico. O nekaterih rezultatih je mogoče govoriti. Slovenija je, tu nimam točno rangliste, ampak je nadpovprečno uspešna tako po obsegu raziskovalcev, katerih projekti so vzeti v financiranje, kot tudi po obsegu sredstev. Še posebej izrazito izstopamo v obsegu in deležu raziskovalcev, ki so uspešni in ki prihajajo iz srednjih in malih podjetij. To je zelo pomembno, ker to pomeni ravno to, o čemer ste govorili, da torej gre za nek transfer znanja, da gre za aplikativni vidik znanosti, ki je tudi zelo pomemben. Tukaj vam lahko postrežem s podatkom, da je v dosedanjem izvajanju sedmega okvirnega programa Slovenija prijavila 2 tisoč 117 predlogov projektov, nekaj manj kot 2 tisoč 800 udeležencev projektov, podpisanih pogodb je 315 in v financiranje je bilo sprejetih 376, kar je 17,7 % uspešnost znotraj Evropske unije od vseh, kar nas postavlja daleč nad povprečje. Glede tega smo uspešni na številnih področjih. Tisto, kar je težava – če v teh sekundah še omenim –, pa je občutek, da so države nove članice pri koordiniranju teh projektov na nek način

zapostavljeno, da smo bile v šestem plenumu pogajanj nove države članice uspešnejše, kot smo zdaj. Slovenija je prevzela na Svetu za konkurenčnost vodilno vlogo pri pobudi, da se analizirajo vzroki in da se to, morebiti bi lahko rekli celo diskriminacijo, v nadaljevanju primerno naslovi, da bo torej tudi več koordinatorstev, v sedmem programu smo jih imeli samo 26. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želite dopolnitev? (Ne.) Sedaj bo gospod Danijel Krivec postavil poslansko vprašanje ministru za okolje in prostor dr. Roku Žarniču.

Prosim.

DANIJEL KRIVEC: Hvala. Spoštovani podpredsednik, spoštovana ministra, kolegice in kolegi!

V obstoječi zakonodaji obstaja še nek zanimiv zakon, ki se imenuje Zakon o določitvi zavarovalnega območja reke Soče s pritoki. V mojem vprašanju se tega zakona dotikam zaradi tega, ker prihaja v zvezi s tem zakonom do veliko zapletov oziroma različnih tolmačenj, ali ta zakon dejansko še velja. V obdobju po vstopu Slovenije v evropske integracije smo prevzeli veliko novih zakonov, sprejeli veliko direktiv, od Nature naprej do Zakona o varovanju okolja in podobnih novih zakonskih ureditev, še posebej veliko zakonov, ki urejajo varovanje narave, varovanje vodotokov in podobnih naravnih znamenitosti.

Zato me zanima:

Ali ta zakon iz leta 1976 v končni fazi še velja?

Predvsem zato, ker se v določenih odločbah, ki prihajajo s strani posameznih subjektov v prostoru, ta zakon zelo redko navaja, vedno se ga pa uporabi takrat, ko se pojavi želja ali pobuda po umeščanju nekaterih objektov v tem prostoru. Tudi pri sprejemanju OPN-jev tega zakona dejansko nihče od pristojnih ni navajal. V tem zakonu pa obstajajo še nekatere rešitve, ki dajejo veliko pristojnost lokalnim skupnostim.

Zato me zanima gospod minister:

Ali ta zakon velja tako, kot je še vedno zapisan v dikciji?

Hvala za odgovor.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa, spoštovani gospod predsedujoči, spoštovane gospe poslanke in poslanci!

Odgovor je kratek, potem bom pa še malo razložil. Zakon še velja. Je iz leta 1976. Ni bil nikoli izrecno razveljavljen z nobenim kasnejšim zakonom. Okvirno sodi v sistem zakonodaje iz področja voda, vendar ga tudi Zakon o vodah ni razveljavil. V tem primeru je zato treba uporabiti določbo prvega odstavka 4. člena Ustavnega zakona za izvedbo Temeljne ustavne listine o samostojnosti in odvisnosti Republike Slovenije. Po zdaj ustreznih predpisov Republike Slovenije se v Republiki Sloveniji namreč smiselno uporabljajo kot republiški predpisi tisti izvedbeni predpisi, ki so uveljavljeni v Republiki Sloveniji ob uveljavitvi tega

zakona, če ne nasprotujejo pravnemu redu Republike Slovenije in če ni s tem zakonom drugače določeno. Je pa bistveno to, da je Ustavno sodišče Zakon o določitvi zavarovanega območja za reko Sočo s pritoki v zadevi razveljavitve dela Odloka ureditve načrta za območje čez soški most v Čezsoči uporabilo in na njega uprlo svojo odločitev, in sicer odločbo v I-332 iz leta 1996. To so dejstva, zdaj pa mogoče še komentar.

Mislím, da bi bil, ko bomo v letošnjem letu podpirali zakon o vodah, ki potrebuje solidno prenovó, čas pogledati, kako ta zakon o Soči vgraditi v novi zakon o vodah in s tem potem take dvome in, recimo, težave, če nastopijo iz tega, nekoliko odpraviti. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želite dopolnitev?
Izvolite.

DANIJEL KRIVEC: Hvala za obrazložitev. Mislím, da je bila korektna, vendar povzroča po mojem še več vprašanj. Kajti v 2. členu veljavnega zakona, ki je veljaven, kot vi trdíte, pravi, da meje priobalnih zemljišč iz prejšnjega odstavka predpiše občinska skupščina z odlokom. To bi pomenilo, kar smo pa v praksi že preizkusili, da bi meje priobalnih zemljišč določali ne več občinske skupščine, ker ji ni, ampak občinski sveti. Če to velja, lahko to naredimo, vendar sem prepričan, da bo na ministrstvu tolmačenje, da ta člen pa sigurno ne velja. Tako da se jaz zdaj sprašujem, ali bo obveljalo to, kar ste vi rekli oziroma kar pravijo pravniki, da ta zakon velja. Kajti v 2. členu daje velike pristojnosti lokalnim skupnostim. Prav tako daje v 4. členu v povezavi z Zakonom o graditvi objektov kar nekatere pristojnosti, ki se tudi ne spoštujejo takrat, ko določenim uradnikom to verjetno ne odgovarja, zmeraj se pa uporabijo takrat, ko je treba neko stvar na startu že preprečiti, preden se karkoli še presoja. Ker 206. člen Zakona o graditvi objektov govori o pristojnih soglasodajalcih po tem zakonu in v 10. alineji govori tudi o predhodnem mnenju na podlagi 4. člena Zakona o določitvi zavarovanega območja reke Soče, Uradni list in tako naprej, kjer je spet navedeno, da je to izvršni svet, se pravi, po novem so to občinski sveti. Tega se v praksi ne izvaja. Občinski sveti niso nikoli vprašani v zadevi, ki je vezana na ta zakon, tako da se je treba tu vprašati, ali je ta zakon dejansko še ustavno primeren, ker se ne spoštujeta niti 2. člen tega zakona niti 4. člen. Noben dozdajšnji zakon, tako kot ste vi ugotovili, pa teh členov ni povozil, se pravi jih ni anuliral. To bi pomenilo, da so občinski sveti pristojni, da določijo priobalna zemljišča. In v teh primerih, ko se je urejalo prostorske akte, in to še zmeraj velja za določene občine, imajo velike težave ravno s to dikcijo oziroma ureditvijo priobalnih zemljišč. Se pravi, potem zakonu, če velja... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa.

Nisem pravnik. Logično razmišljajoče – če je rečeno, da zakon velja, velja v celoti, le če se slučajno nekdo ne vpraša in povpraša Ustavno

sodišče in le-to potem drugače razloži. Kajti Ustavno sodišče je tisto, ki je končna instanca. Zato bi ga bilo morda za konkretne primere dobro vnaprej vprašati, ali se to sme. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Končali smo z vprašanji in odgovori. Predsedniku Vlade, ministricam in ministrom se zahvaljujem za podane odgovore.

Preden preidemo na nadaljevanje 18. točke dnevnega reda, prekinjam sejo za pet minut, da se nam pridružijo tisti, ki želijo in so morda še v svojih poslanskih pisarnah. Torej, prekinjam sejo, ki jo bomo nadaljevali ob 21.00.

(Seja je bila prekinjena ob 20.55 in se je nadaljevala ob 21. uri.)

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice in kolegi!

Nadaljujemo s prekinjeno 18. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo predloga Zakona o štipendiranju.

Nadaljujemo splošno razpravo poslank in poslancev. Besedo ima Bogdan Barovič. (Ga ni.) Andrej Magajna. (Ga ni.) Franco Juri. (Ga ni.) Besedo ima Samo Bevk, pripravi naj se Ivan Grill. Prosim.

SAMO BEVK: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani zbor!

Začeti bi seveda morali s Knaflevo ustanovo ali Mecenom Žigo Zoison, vendar bi nas to zapeljalo daleč stran v zgodovino. Sistemsko se je področje štipendiranja v Sloveniji načelo urejati v 70. letih prejšnjega stoletja, seveda takrat z družbenimi odgovori in samoupravnimi sporazumi. Zelo veliko je bilo tudi kadrovskih štipendij v tistem času, ki so jih razpisovala številna podjetja. V občini Idrija je v prejšnjem sistemu na primer zelo dobro delovala občinska samoupravna interesna skupnost za štipendiranje. Leta 1990 se je v Sloveniji šolalo 128 tisoč dijakov in študentov, v letu 2005 pa je bilo dijakov in študentov že 216 tisoč, kar je skoraj 70 % več. Zato je tudi razumljivo, da je v letu 1990 štipendije prejemale 54 % dijakov in študentov, v letu 2005 pa manj kot 28 %. Ta podatek pa je bil zelo zaskrbljujoč, zato je Državni zbor leta 2007 sprejel prvi sistemski zakon o štipendiranju v samostojni Sloveniji, veljati pa je začel septembra leta 2008. Pred tem je bilo štipendiranje urejeno le s šestimi členi Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti ter s posebnim pravilnikom kot podzakonskim aktom. Kot sporoča Statistični urad Republike Slovenije je konec leta 2009 v Sloveniji prejemale štipendijo 61 tisoč 110 dijakov in študentov, to je skoraj tretjino vseh vpisanih dijakov in študentov, točneje 31 %, kar je za 4 odstotne točke več kot leto poprej. Med dijaki je bilo 40 % štipendistov. Tudi med študenti je bilo leta 2009 zaznati rahel porast, v vsej populaciji je bilo 23 % štipendistov. Z novim zakonom je začel delovati tudi Javni sklad Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije. Ključni namen sedanjega predloga zakona je, da so na enem mestu urejene oziroma evidentirane vse štipendije, ki se podeljujejo, in

odprava nekaterih pomanjkljivosti v sedaj veljavni ureditvi. Novi zakon bo celovito, pregledno in enotno uredil štipendiranje v Republiki Sloveniji. Zakon določa nove vrste štipendij, povečuje dodatek za oddaljenost za upravičenca iz krajev, ki so bolj oddaljeni od kraja bivanja, omogoča tudi prejemanje več vrst štipendij hkrati, seveda če skupaj ne presežejo več kot 400 evrov.

Štipendije se bodo po novem podeljevale zgolj za dodiplomski študij in ne več za podiplomskih študij. Z novo ureditvijo področja kadrovskega štipendiranja je torej namen zakona zagotoviti še večje število štipendij, pregled nad štipenditorji ter dejanskim številom podeljenih štipendij. Učinke novega zakona o štipendiranju povečuje tudi Zakon o malem delu, ki mu, po mojem, neupravičeno nasprotujejo predvsem funkcionarji študentskih in funkcionarji nekaterih sindikalnih organizacij. V primerjavi z dosedanjim študentskim delom se za delodajalca ohranja 14 % dajatev od malega dela, se pa pomembno spreminja razdelitev tako zbranih sredstev med končne prejemnike, in sicer tako, da se glavina teh sredstev namenja štipendijam, 5 % oziroma 19 milijonov evrov, in gradnji študentskih domov, 2 % oziroma 7 milijonov evrov, za razliko od dosedanje ureditve, ko se je denar iz študentskega dela prelival v dobičke študentskih servisov in nekaterih organizacij. Naj spomnim samo na nakupe jadrnice, polnilnice Julijana ali hotela Bellevue. Dejstvo, da je imel, na primer, leta 2005 samo en večji študentski servis v državi več kot 230 milijonov tolarjev čistega dobička, govori samo zase. Danes bi bila tudi velika in uspešna slovenska podjetja zadovoljna z 10 milijoni evrov čistega dobička. Razumljivo, da so bili nekateri za te dobičke pripravljene celo razbiti pročelje slovenskega parlamenta. Z novimi ureditvami na področju štipendiranja pa bomo po novem dobili okoli 10 tisoč dodatnih štipendij, predvsem zaradi zvišanja cenzusa s 380 na 630 evrov mesečnega dohodka na družinskega člana, tudi zaradi Zakona o malem delu, ki ga bom seveda na referendumu 10. aprila podprl. V državnem proračunu je tako za leto 2012 predvidenih 40 milijonov evrov več sredstev oziroma 25 % več sredstev kot danes.

Bi pa opozoril na zaostrovanje kriterijev za pridobitev Zoisovih štipendij. Mnogi nadarjeni učenci, dijaki in tudi študenti visokih dosežkov ne morejo doseči zaradi različnih razlogov, na primer, zaradi razmer, v katerih živijo in se šolajo in nanje ne morejo vplivati, kot sta socialni, ekonomski ali kulturni status družine, kulturna in ekonomska razvitost lokalnega okolja, materialne in kadrovske razmere na šoli, oddaljenost šole od športnih igrišč, glasbenih in drugih šol, odsotnost tekmovalnega področja ali raziskovalnih možnosti. Prav zaradi tega bo treba razviti tudi nov koncept štipendiranja nadarjenih.

Sicer pa, kot sem uvodoma povedal, bom Predlog zakona o štipendiranju v prvi obravnavi, kot seveda tudi na koncu, podprl. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Ivan Grill, pripravi naj se Matjaž Zanoškar, za njim Sajovic, Plemeniti, Kek, potem Majda Potrata.

IVAN GRILL: Hvala lepa.

Očitno je ta razprava o štipendijah tudi nekoliko piara ob bodočem referendumu, piar za malo delo. Pa naj še jaz povem, da tega zakona ne bom podprl in bom glasoval proti. In tudi proti temu zakonu o štipendiranju.

Čeprav sam delim mnenje, da je štipendija eden izmed ključnih instrumentov, s katerim lahko vplivamo na možnost izobraževanja dijakov, študentov. To ni samo nek socialni korektiv, ampak se izobraževanje dejansko lahko s tem omogoča. Bi pa veljalo iskati možnost, da bi skozi štipendijo nekoliko usmerjali tudi samo politiko izobraževanja ali pa motivirali izobraževanje mladih, predvsem na tista področja, ki so za družbo najbolj potrebna ali najbolj koristna. Kajti za mene neko izobraževanje ali da se mlad človek odloči, da gre študirati nekaj, za kar se že vnaprej ve, da bo imel težave potem pri iskanju zaposlitve, menim, bo imel ves čas kup težav, da se ob tem seveda še namenja znaten del sredstev za štipendije, je to zagotovo nekaj, kar verjetno ni nek optimum.

Kot je bilo danes že večkrat v razpravi omenjeno, ta zakon, ki ga sedaj obravnavamo, je nepotreben oziroma se že v naprej napovedujejo spremembe oziroma še neki novi zakoni, kar pomeni, da bi bilo verjetno bolj smiselno razmišljati, da se obstoječa zakonodaja v tem času korigira, kajti treba bi jo bilo, nekaj anomalij ali pa nedoslednosti je bilo, pa da se potem skuša stvar bolj sistemsko, bolj celovito, pa bolj premišljeno v nekem bolj sistemsko urejenem zakonu tudi urediti. Kajti, kakorkoli je danes bilo slišati, da je ta zakon zdaj sistemski, da ne vem kaj prinaša, to seveda ne drži. En kup zavajanja ali pa tudi netočnih podatkov. Res je, da so bili v sami obrazložitvi zakona navedeni neki podatki ali neke analize za nazaj. Tukaj se potem tudi nekoliko manipulira s podatki, koliko procentov dijakov je dobilo štipendije pred 10, 15 leti, glede na znesek, koliko jih jo dobi danes. Nihče pa ni ob tem povedal, da je bilo tudi število dijakov in študentov bistveno nižje pred 10, 15 leti. Res je pa, da znesek, ki je namen za štipendije, ni sledil tem potrebam. Ta zakon, jaz sem trdno prepričan, če bo sprejet v taki obliki, kot je, in če ga bo dal nekdo na presojo Ustavnemu sodišču, je velika verjetnost, da mu Ustavno sodišče dosodi vsaj na določenih področjih neustavnost. Kajti ni pravičen, določeni bodo na podlagi tega zakona dijaki ali študentje, ki so v nekem sistemu iz štipendiranja že sedaj, bodo potem seveda obravnavani drugače, kot tisti, ki bodo v sistem prišli po novem zakonu. Tako, da sam tega ne želim prognozirati, ali to bo ali ne, ampak definitivno je pa ta zakon nepravilčen do številnih bodočih dijakov in tudi študentov.

Sam nikakor ne podpiram ukinitve državnih štipendij za mladoletne oziroma za dijake. Bilo je danes tukaj moč zaznati argumente oziroma so se navajali argumenti, da bodo pač z nekimi višjimi otroškimi dodatki skušali ta izpad nadomestiti pri dijakih. To seveda ne bo držalo, kajti toliko se otroški dodatki ne bodo povišali, da bi dijaki imeli potem približno enak znesek ali pa enak vir za svoje izobraževanje. Sam nikakor ne delim mnenja, da so mogoče dijaki pa nekoliko manj potrebni, v narekovajih, za pomoč skozi štipendije, da se

morajo tam starši pač nekoliko bolj podvizati in seveda nekoliko več sredstev odvajati za izobraževanje. Jaz sem prepričan, da vsak starš – redki so verjetno, ki tega ne želijo ali nočejo – skuša nameniti vse, kar lahko, da se bodo njegovi otroci tudi izobraževali. Nenazadnje je potem ravno dijaki le v nekoliko podrejenem položaju, glede na družbeno možnost ali pa nasploh možnost pridobitve nekih dodatnih virov. Študent, prvič, je starejši, drugič, ima že več znanj, kajti ima srednjo šolo za seboj, imam mogoče že tudi kakšen letnik, saj v primeru, če pač do sredstev ne uspe skozi štipendijo priti, ima možnost lažje priti do nekega vira dohodka skozi inštruiranje, skozi študentsko delo ali skozi kakršnokoli drugo obliko dela. To je pri dijakih zagotovo bolj omejeno. Resnično. In ravno s tega naslova sem se tudi sam odločil, jaz cel mandat štipendiram enega dijaka na izbiro socialne službe ene velike izobraževalne srednješolske institucije in sem se namenoma odločil ravno za dijaka, ker vem, da je težje, kot je za študente. Tako da je ta rešitev zagotovo do teh kategorij krivična.

Zaostrovanje pogojev za Zoisove štipendije. Sam se strinjam, da je mogoče ta sistem zdaj, kot je bilo navedeno, za tiste pridne, delovne nekoliko bolj lahko izraziti, kot za tiste nadarjene. Čeprav bi bilo tukaj treba tudi iskati nek konsenz. Vsi se verjetno strinjamo s tem, da, če je otrok bister, nadpovprečno pameten, to še ni dovolj, da bo uspešen in bo lahko tudi družbi doprinesel tisto, kar je treba. Če ne bo vsaj malce vztrajnosti in prednosti, se iz tega ne bo dalo izoblikovati osebe, ki bi bila vsem nam lahko v ponos in v korist. Zato ta merila pri teh štipendijah na ta način zaostri, je verjetno prenašeno ali premalo domišljeno in tudi krivično, predvsem za tiste otroke oziroma mlade, ki niso bili deležni izobraževalnih institucij, ki nimajo koncepta nadarjenosti uvedenega. In to je problem. Dijaki pa za to niso nič krivi. In tu se tega potem ne upošteva. Zato je treba razmišljati v nadaljnji obravnavi, da se to stvar nekoliko dopolni.

Razlaga, da bomo imeli več štipendij. To še ne pomeni, da jo bo več dijakov in študentov dobilo. Tu gre zopet za zavajanje. Več štipendij še ne pomeni, da jo bo dobilo več dijakov oziroma študentov. In to je lahko včasih tudi dvorezen meč. Res je, da je omejitev 400 evrov, da nekdo lahko celoten bonus na mesec prejema 400 evrov. Ampak dajmo biti realni. Ali ni znesek 400 evrov le nekoliko prevelik? Nekdo se bo s tem denarjem mogoče, pod narekovaji, preobjedel, ne bo vedel, kaj narediti, posebej če bo še kaj drugega kapnilo, nekdo ali pa velika večina bo pa zaradi tega tudi izvisela, ker bo denarja na koncu premalo. Premalo bo tega denarja.

Predvsem pa me motijo neke analize, kaj ta zakon prinaša. Za nazaj ste jih sicer navedli, za naprej pa teh analiz nisem nikjer zasledil. Koliko pričakujete, da bo manj državnih štipendij oziroma manj porabljenega denarja, ker srednješolci oziroma dijaki ne bodo več dobivali državnih štipendij. Pohvalno je, da se cenzus zvišuje, da bo lahko dobila populacija študentov več štipendij, ampak ali obstaja nek podatek, koliko bo tega denarja več porabljenega. Ravno tako manjka podatek, koliko se računa, da bo manj sredstev porabljenih za Zoisove štipendije, kajti tudi to se bo znižalo. Na podlagi

takšnih analiz ali podatkov bi verjetno bolj realno ocenili, kaj ta sistem omogoča za naprej.

Nove vrste štipendij. Strinjam se, da bi bilo deficitarnim poklicem – tu jih navajate kot deficitarne štipendije –, treba nameniti več pozornosti, zagotovo, v celotnem konceptu izobraževanja, mogoče tudi z motivacijo podjetij, da bi se skušalo s promocijo poklicev, izobraževanja v osnovnih šolah ali pa že v vrtcih, da se skuša na ta način že mlade motivirati, da se bodo lažje odločali za študij deficitarnih poklicev. Tako da je tu zdaj samo nek izhod v sili, kot je tu zaznati, da bodo te deficitarne štipendije namenjene. Mislim, da je to premalo. Predvsem pa glede na to, da niti ni izdelanih meril, vsaj v tem tekstu ni bilo tega zaslediti. To pomeni, če ne bo nekih meril kateri poklici so deficitarni, kako bomo to izbirali, tega v tem trenutku verjetno ni pričakovati, da bo v doglednem času možno take štipendije podeljevati.

Potem je rešitev, da se uvajajo nove institucije oziroma se povečuje birokracija s fundacijami, ki bodo povezovale razvojne agencije in delodajalce. Bi verjetno veljalo tudi razmišljati, da se to drugače uredi, da se ne bi povečevala administracija po številu zaposlenih, povezano seveda s stroški in z birokratskimi ovirami.

Ta zakon, kakorkoli gledamo, ni tako zveličaven, kot ga skušajo nekateri tukaj predstaviti. Treba bi bilo, verjetno, razmišljati o velikih popravkih, nenazadnje tudi glede na številne pripombe različnih udeležencev, od dijaške organizacije od študentov, Gospodarske zbornice oziroma vseh teh dejavnikov. Tako da jaz pričakujem in si tudi želim, da bo potem v nadaljnji obravnavi možno dobiti neke rešitve, ki bodo boljše. Čeprav sam izredno izredno dvomim, da bi lahko zagotovil optimum tako velike systemske preнове, da bo ta sistem uredil. Da bi se to lahko uredilo že zdaj, ni zazanati, sploh glede na napoved, da se bo pripravilo nov zakon, ki bo to zadevo ponovno nekako urejal. Da si ne bi po nepotrebnem delali dvojnega dela, mogoče celo naredili veliko zmedo na našem štipendijskem področju in pa seveda potem tudi marsikatero krivico, kot sem že navedel, tako za dijake kot tudi za vse tiste, ki so v nekem sistemu pridobivanja štipendije do zdaj, pa ne bodo mogli teh novih oblik dobivati z uveljavitvijo tega zakona, če bo seveda v taki obliki tudi sprejet.

Kot sem že omenil, ta zakon zagotovo ni nekaj, kar bi veljalo, vsaj z naše strani oziroma moje, podpreti. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Majda Potrata. Pripravi naj se Matjaž Zanoškar.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister s sodelavko, kolegica in kolegi!

Kako reči drugače zakonu, ki ima 119. členov in ureja eno samo področje javnih zadev, drugače kot sistemski zakon. Štejem Predlog zakona o štipendiranju ravno za takega in ne bom pregledovala vse zgodovine zakonske ureditve štipendiranja. Spomnila bi se samo na zakon iz leta 2007, ki je napovedoval epohalne premike v urejanju štipendijske politike, in dobro bi bilo

mogoče, če bi si poslanci kolegi zdajšnje opozicije ogledali svoje razprav in obljube, ki so jih takrat izrekli, kajti številke v letu 2009 so kazale drugačno sliko, kot so bile napovedi. Res je zakon zvišal število štipendij za okoli 6 tisoč, ampak če pogledate število dijakov in študentov, se je gibalo takole: v letu 2006 skoraj 212 tisoč, v letu 2007 207 tisoč, v letu 2008 skoraj 199 tisoč in v letu 2009 nekaj več kot 198 tisoč. Upadalo je število iz leta 2008 na 2009, upadala je tudi višina štipendije. In spomnim se, ko smo leta 2009 spreminjali vstopni cenzus, ki je bil očitno naravnane neustrezno, zato ni bilo mogoče razdeliti vseh štipendij, koliko ogorčenja je bilo slišati ravno iz vrst opozicije, da niso bila razdeljena vsa razpoložljiva sredstva. Vzrok za to je bil ravno nápak postavljen cenzus.

Prej slišani očitek o piaru. Jaz ne vem, kaj smo delali, ali smo vsi poslušali ali pa ne ali pa sodelovali pri obravnavi, zagotovo pa pri sprejemu zakona, saj je bil sprejet, ko smo imeli pred seboj Zakon o uveljavljanju uresničevanju pravic iz javnih sredstev. Že takrat je bilo ogromno razprav tudi o štipendiranju, saj je bil to nenazadnje eden od pogojev, ki sta ga postavljali tako študentska kot dijaška organizacija, kdaj mora začeti veljati nova štipendijska politika, če naj bi sprejemali ali podpirali tudi druge zakone. In spomnim naj samo na to, da bo – če smo pa zdaj že res pri umeščanju zakona o štipendiranju ob Zakon o malem delu – Zakon o malem delu, če bo prestal referendumsko presojo, začel veljati in se uporabljati 1. januarja leta 2012. Določbe tega zakona o štipendiranju se bodo začele uporabljati – če bo sprejet, če ga ne bomo zrušili, morebiti, še spet s kakšnim referendumom – za dijake 1. 9. in za študente 1. 10. letošnjega leta, v celoti pa bo začetek prestavljen na 1. september 2012. Toliko glede izpolnjene obljube o tem, da se bo urejala štipendija pred spremembami, ki zadevajo študentsko delo. In zakaj je to vzporednico treba vzpostaviti? Zaradi tega, ker je eden od ciljev zakona o štipendiranju tudi zvišati štipendijo, omogočiti torej tistim, ki prihajajo iz socialno manj spodbudnih okolij, da lahko z višjo štipendijo ob manj dodatnega dela uspešneje in hitreje študirajo.

Veliko ali kar nekaj raziskav o pravičnosti v izobraževanju obstaja, ki kažejo ravno to, da je pravičnost v izobraževanju v marsičem odvisna od socialnega okolja, iz katerega posameznik izhaja. Pri tem je izobrazbena struktura ali izobrazbena stopnja staršev bistvenega pomena za uspešnost izobraževanja za otroke. Pri čemer je seveda mogoče govoriti ne samo o motivaciji za študij, ampak predvsem o možnostih za študij. Če zdaj postavljam v ta kontekst določbe, ki jih prinaša Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ki otroški dodatek uveljavlja do izpolnjenega 18. leta, in s tem pravzaprav izpolnjuje tudi splošno sprejeto definicijo otroka, po izpolnjenem 18. letu pa se uveljavlja sistem štipendij, je to lahko stvar, ki za marsikoga ni sprejemljiva in pušča odprta vrata za številna vprašanja, kaj bo v prehodnem obdobju. Sama ne vidim težav pri tistih srednješolcih, ki bodo srednje šolanje nadaljevali po polnoletnosti, ker bodo lahko uveljavljali pravico do štipendije. Morebiti je zdaj treba reči še besedo, dve o tem, kako se spreminjajo višine otroškega dodatka. Najprej naj povem, da se dohodkovni razredi ne

spreminjajo, to se pravi, Zakon o uresničevanju pravic iz javnih sredstev ohranja 8 dohodkovnih razredov. Ko sem pregledovala tabelo, po kateri je mogoče primerjati otroški dodatek za otroke do konca osnovne šole z otroškim dodatkom za srednješolce, naj se ustavim samo pri tisti najslabše stoječi skupini, to se pravi, pri prvem dohodkovnem razredu za tretjega in vse naslednje otroke do konca osnovne šole, je otroški dodatek 137 evrov, za srednješolca 243 evrov. To se pravi več kot 100 evrov se otroški dodatek poveča. To pomeni, da se v otroškem dodatku pokaže tisto, kar je bilo prej kot štipendija. Ko sem pregledovala preglednico, moram reči, da sem pravzaprav samo pri enem podatku ugotovila, da je novi otroški dodatek za malenkost nižji od prejšnjega oziroma zdaj moram biti natančnejša, od prejšnjega ne, ampak razlika med osnovnošolcem in srednješolcem je samo v zadnjem dohodkovnem razredu nižja za 58 centov. To je edina razlika. Drugače pa se mi zdi, da so potrebe srednješolca z višjim otroškim dodatkom ustrezno upoštevane. Dohodkovni razredi se malenkost spremenijo pri dodatkih za štipendijo. Res pa je, da je za državno štipendijo, do katere bo lahko prišel širši krog upravičencev, treba povedati, da je treba najprej izpolniti vstopni pogoj, se pravi pogoj za dodelitev državne štipendije, da potem lahko dobiva štipendist dodatke, tako za ocene kot za oddaljenost in druge vrste dodatkov, ki so še na voljo.

Ne bi soglašala s tistimi, ki pravijo, da je 400 evrov štipendije preveč, če je to zvezano s to možnostjo, da lahko poleg državne štipendije upravičenec dobi tudi, denimo, Zoisovo štipendijo. Zakaj ne bi mlademu človeku, ki je uspešen, omogočili, da si s štipendijo zagotovi dobro osnovo za študij, in morebiti zaradi tega, ker sodi v skupino tistih sposobnejših, tudi usmerja svoj študijski interes, morebiti, k tistemu, kar menimo, da je pri nas še premalokrat uporabljeno, to je študij v tujini, denimo, ker bi zagotovo za študij v tujini posameznik potreboval bistveno več denarja.

So stvari torej v tem zakonu o štipendijah takšne, da opravičujejo zagotovila pripravljavcev zakona, da so zadeve preiščene, da želijo stimulirati dobre študente in da želijo spodbujati hitrost študija in da je ustrezno nagradjen tudi tisti, ki ga krasi odličnost. Zato razmislek o štipendiji odličnosti verjetno je na mestu. In verjetno je na mestu tudi razmislek o tem, da bi bilo pri Zoisovih štipendijah treba kakšno stvar popraviti. Zaostrovanje pogojev za vstop v Zoisovo štipendijo pa pozdravljam. Moram reči, da se število prejemnikov Zoisove štipendije, vsaj kar zadeva dijake, ni vedno uresničilo tudi v pričakovanih, ki naj bi jih prinašala ta sicer naravna nadarjenost, ki se potem ni vedno uresničevala tudi v študijski uspešnosti.

Vprašanje, ki ga je odprl moj poslanski kolega Samo Bevk, koliko se odpirajo možnosti za sodelovanje na različnih tekmovanjih in pri vstopanju ali doseganju tistih posebnih pogojev, ki jih Zoisova štipendija daje, to pa je zame zelo relevantno vprašanje, ker se mi zdi, da če, recimo, različna tekmovanja v znanju še odpirajo možnosti za nadarjene, da se ne glede na to, kje bivajo, vanje vključujejo, se pa različni športni in kulturni dosežki

malo težje uveljavljajo v okoljih, kjer te možnosti niso tako dobro razvite, sploh pa kadar prihajajo mladi ljudje iz socialno manj spodbudnih okolij.

Vesela bi bila, če ne bi zakon o štipendiranju doživljal negativnega piara, bi jaz temu rekla, kar se zdaj dogaja. In sem nedavno tega slišala neko študentsko izjavo, da je zakon o štipendiranju že sprejet. Zakon o štipendiranju je bil potrjen na Vladi, danes se v okviru splošne razprave z njim soočamo, in tako, kot je v parlamentarni proceduri v navadi, se lahko v nadaljevanju kakšne stvari, ki niso zdaj morebiti dosegle splošnega konsenza, še popravijo tako, da bo kakšna od tistih pripomb, za katero vlagatelj pripomb menijo, da ni bila doslej dobro upoštevana, še izpolnijo.

Sama bom torej zakon o štipendiranju podprla. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Silva Črnugelj.

Prosim.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa za besedo. Lepo pozdravljeni, gospod minister, sodelavka, lepo pozdravljeni, predsednik, kolegica in kolega!

Naj takoj, uvodoma povem, da bom zakon z veseljem podprla iz več razlogov. Ne le zaradi tega, ker dejansko nekako uresničuje vse zastavljene osnovne cilje, in ne samo zaradi tega, ker je dejansko v široki javni razpravi, ki je bila vodena znotraj civilne družbe, dosegel vse svoje transformacije in mutacije in so vse tiste krivice, o katerih so nekateri govorili, zdaj sestavni del členov tega zakona. To se pravi, da je zakon daleč prožnejši, da je transparentnejši, enostavnejši sistem sledenja, racionalno je limitirana najmanjša štipendija, da je štipendija kljub temu, da smo v dejansko izrazito kriznem obdobju, povečana. Da je poleg vsega tega dejansko veliko narejeno tudi na tem, da bi dodefimirali način štipendiranja Slovencev v zamejstvu in po svetu, kar je bil do sedaj velik problem, in tako kot je rekla moja kolegica Majda Potrata, nekako se je nekdo z nasprotne strani izrazilo s tem hvalil leta 2007, pa vendarle ni sistemsko tega področja uredil. Ta zakon to ureja in nenazadnje štipendiranje in štipendija Ad futura za mednarodno mobilnost je tudi en del segmenta, ki ni bil dovolj jasno urejen oziroma je delal preglavice marsikomu, ki je prišel študirati v Slovenijo ali obratno, tistemu, ki je šel na študij v tujino. Ta sistem bo seveda toliko bolj omogočal to mobilnost študentov, zlasti če bomo hoteli bolonjo na en način uresničiti tako, kot se uresničuje v Evropi, da bodo študentje vsaj šest mesecev študirali tudi v drugih državah in tako videli druge sisteme in čutili druge načine izobraževanja.

Seveda sem, kot vedno, mogoče tudi skeptična, zlasti v tistem poglavju 9 in 10, to sta poglavji, ki govorita o načinu evidentiranja, o poročanju in nadzoru, upravljanju, to so člani 99. oziroma 97., 100., 110. Prejemanje več vrst štipendij, in najbolj boleče 10. poglavje, in sicer 102. člen Vrste evidenc, naštevanje in kako se stari evidentirajo, kdo je pristojen, kaj vse je treba evidentirati pri vsem tem. Tukaj je vrsta podatkov, ki jih bodo morali študentje izpolniti. Niso enostavni, ne rečem, da niso potrebni, daleč od tega. Pa

vendarle, če lahko pohvalim zakonodajalca, da je že ob prvem branju dal dva podzakonska akta, bi verjetno kazalo, da ob drugem branju, če hočemo vendarle en dovršen zakon, pripravi tudi ostale obrazce, ki so pripadajoči. Mogoče kakšna nesoglasja, ki so med MJU in drugimi ministrstvi, oziroma ugotoviti, kako, na kakšen način seveda preprečiti dvojnost, trojnost ali pa multipliciranje evidenc, če prihaja do tega. To je seveda moja bolečina, jo pri vsakem zakonu mogoče še toliko bolj skbno pregledam. To je tisto, kar nam tudi očitajo posamezniki, posameznice, da žal ne znamo odpravljati te administrativne ovire in da nismo dovolj prijazni do uporabnika. Eni študentje so bolj veščji in se bolj znajdejo, drugi toliko manj, tako da je vendarle treba stvari tako prilagoditi, da bodo vsem na en način dovolj dostopne.

Glede očitkov moje kolegice Alenke Jeraj, ki je žal ni tukaj, da niso bile podporne analize, ni res. Če jih je kateri zakon imel, jih je dejansko imel ta, v uvodu tudi obrazložitev vsakega člana posamično. Nenazadnje pa še, mislim, ena od podlag je bila tudi študija Mladina 2010, za katero vemo, kako nastajala in koliko relevantnih podatkov ima.

Ker je bilo danes toliko govora o Zoisovih štipendijah, bom odgovorila Alenki Jerajevi, ki ni prisotna, ki je v svojih trditvah trdila, da je predlagani osnovni znesek Zoisove štipendije prenizek, ker je kljub razumevanju, da ta štipendija ni namenjena reševanju socialnega položaja, lahko verjamemo, da ni dovolj visoka, da bi spodbujala nadarjene študente. In vemo, da je problem ne samo nadarjenih študentov, ampak tudi štipendiranje in stimuliranje nadarjenih učencev nasploh velik problem našega šolstva. Izkazalo se bo, mislim, da dejansko vlagamo v neke marginalne probleme daleč več kot v najbolj nadarjene otroke, v tiste, ki bodo v bodoče na en način imeli možnost pridodajati tisto dodano vrednost, o kateri vsi tako radi govorimo, to se pravi, v nadarjene študente in dijake, ki šele omogočajo doseganje njihove vsaj delne finančne neodvisnosti, kar je njen osnovni cilj – kar ni. Postopno zaostrovanje pogojev pridobitve te štipendije je razumljiv proces, saj gre za štipendiranje nadarjenih, težko pa je verjeti, da iz leta v leto ožji krog izbranih za Zoisove štipendiste zajame vse nadarjene, saj je potrebna prenova sistema odkrivanja nadarjenih, ker to je tudi dejansko problem, izboljšati je treba možnosti za razvoj te nadarjenosti ter jo tudi drugače evidentirati, izključno preko ostrih pogojev za pridobitev ter ohranitev Zoisove štipendije. Seveda, dosti tega bi se še dalo odgovoriti, pa vendarle mislim, da je tudi državna sekretarka Kopač Mrakova veliko govorila o tem, kaj je namen fundacije in kaj je do sedaj Sklad za razvoj kadrov in štipendij opravljal in kakšno funkcijo je imel v preteklosti. Mislim, da je najbolj pomembno, da so te krivice odpravljene. Da imamo dodatek za oddaljenost, ker smo ugotovili, da so bili dejansko deprivilegirani tisti študentje, ki so bili na neki določeni razdalji.

Jaz bom ta zakon z veseljem podprla. To poglavje o evidencah pa bomo še detajlno pogledali. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Izčrpali smo listo razpravljalcev, ki so v dvorani. Želi besedo še minister?

Dr. Ivan Svetlik.

DR. IVAN SVETLIK: Hvala lepa. Spoštovani gospod predsednik, spoštovani poslanki in poslanca!

Kljub pozni uri mi dovolite, da se najprej zahvalim vsem, ki ste v razpravi sodelovali in dajali predloge, ki jih bomo proučili za nadaljnjo obravnavo in pripravo tega zakona. Dobro je, če ste opazili, da gre za nov zakon, za nov koncept, kjer se štipendije zdaj nadgrajujejo v en sam steber, v eno piramido, niso več medsebojno izključujoče in ne gre za večstebni sistem. In to je bistvena sprememba v konceptu štipendijskega zakona. Gre za sistemsko spremembo in ne zgolj za to, da bi lahko obstoječi zakon popravljali.

Zakaj je pa vseeno ostal zakon na neki točki, za katero danes sami vidimo, da jo bo treba še dopolniti. To so Zoisove štipendije. Danes se govori predvsem o dveh kriterijih, ki se tukaj upoštevata. Eno je nadarjenost, drugo so dosežki. In kombinacija teh dveh tudi daje ustrezen vstop v to shemo Zoisovega štipendiranja. Tista, ki vseskozi manjka, je pa razvoj teh sposobnosti, ki jih nadarjeni človek prinese v sistem. Na žalost smo ugotovili, kljub dobrin namenom, od začetka priprave tega zakona, da izobraževalne inštitucije, ki morajo ponuditi ustrežno okolje, da se ta nadarjenost zares razvije nad tisto povprečje, s katerim nekdo že pride v institucijo samo, niso pripravljene še za kaj takega. Nadarjeni študentje vstopajo v isto okolje, v iste program, na enak način. Razlika v dosežkih potem na koncu skorajda ni več opazna. Seveda bi želeli, da bi to merilo prišlo v sistem štipendiranja nadarjenih, ampak zato moramo in zato smo si tudi zadali nalogo za delo vnaprej, zato moramo seveda pripraviti sistemske spremembe, ki segajo preko tega zakona v šolski sistem sam, v srednje šole in seveda tudi na univerze. Predvsem se pa morajo te institucije zdaj odzvati in organizirati v tem smislu, da bodo tem nadarjenim ljudem zares nudile okolje za razvoj teh potencialov. Zaenkrat, kot rečeno, neke posebne dodane vrednosti ta sistem ne daje. Šele potem bomo zares imeli tisto, kar vseskozi želimo.

To, kar je bilo prej rečeno, da bi morali motivirati za področja, ki so bolj perspektivna, ki dajejo posamezniku potem tudi možnost za delo, to je na mestu. Zato smo tudi uvedli štipendije za deficitarnost. Ni res, da ne vemo, kaj to je. Zavod za zaposlovanje – vsak lahko odpre domačo stran – ima zelo jasno opredeljene kriterije, po katerih se tudi prepoznava, ali je nek poklic deficitaren ali ne in tudi spisek, ki se pač ustrežno menja, tako kot se menjata ponudba in povpraševanje po določenem poklicu. Te štipendije bodo šle v navedeni smeri, je pa seveda vprašanje, kakšen bo odziv. Trenutno na kadrovske štipendije, ki jih imajo, ni odziva in zato ostajajo posebna namenska sredstva dejansko nepodeljena. Očitno je, da se mladina noče zavezati k določenim delodajalcem vnaprej, in tudi izgleda, da pač ne želi vstopati v poklice, ki niso dovolj atraktivni. Zaradi tega tudi to ostaja, ta denar tako rekoč ostaja. V prihodnje mu bomo tudi spreminjali namen, zato da bi ga lahko zares podeljevali.

Število štipendij. Vse te podatke imamo, vse so preštete. Mi smo bili veseli podatka, da smo lahko v lanskem letu okoli 10 tisoč več štipendij tudi podelili.

Kar pa zadeva možnost, da bi z novim zakonom kdo štipendijo izgubil, je pa to že tako ali tako v sedanjem sistemu. Državno štipendijo vsako leto preverjamo, ali nekdo še izpolnjuje pogoje za dodelitev državne štipendije. S tem se prav nič ne spreminja ta zakon, ki ga zdaj predlagamo.

Posebna debata o dijakih in državnih štipendijah in zakaj jih pravzaprav ne dobijo več. Dosti razlogov je bilo že navedenih. Še enkrat bi ponovil, vse druge štipendije so dijakom dostopne, razen državne v obliki štipendije, vendar smo že danes večkrat slišali, se je ta del državne štipendije, ta socialni del brez subvencij nadomestil v celoti z višjim otroškim dodatkom, medtem ko so subvencije za prehrano, prevoz in tako naprej tako ali tako v sistem vgrajene na druge načine. Pri tem bi še dodal, da smo želeli s to spremembo doseči to, da odrasle, mlade osebe, polnoletne ne dobivajo več otroških dodatkov, zato da bi dobili sredstva, ki so jim namenjena, res na svoje račune in da bi z njimi kot odgovorne odrasle osebe tudi ravnali, za razliko od nepolnoletnih, ki jim ta možnost na ta način ni bila dana. Predvsem pa je tukaj še dodaten razlog, namreč to, da smo se želeli izogniti tudi prevelikemu administriranju, ker danes je bil pač vsakdo, ki je dobival državno štipendijo in otroški dodatek, dvakrat obravnavan na centrih za socialno delo, ki so ti dve dajatvi odobraval. Zdaj bomo sistem lahko na tak način tudi poenostavili, kar je tudi ena od pomembnih zahtev. Nenazadnje je treba reči, da je postalo srednje šolanje standard za vse, tako da je v resnici lahko brez posebnih dodatnih spodbud, zagotavljamo vsem šolanje na srednji stopnji.

Vprašanje ali je 400 evrov preveč ali premalo denarja za nekoga, da lahko s tem preživi. Torej, to je najvišja vsota, ki jo nekdo dobi iz javnih sredstev. Ocenjeno je, da neko lahko študentsko življenje financira s tem denarjem. Seveda pa tisti, ki ima dovolj drugih virov, iz svoje družine, ker ima drugačen socialnoekonomski položaj, ne bo nujno prišel s temi sredstvi tako visoko. Še vedno ohranjamo v sistemu dohodninske olajšave za študirajoče, za šolajoče in tudi računamo zaradi tega, ne samo zaradi zakonske obveznosti, tudi zaradi te materialne ugodnosti, da družina svojemu šolajočemu otroku zaradi tega, ker ima to olajšavo, tudi pomaga.

In še to bi dodal, da glede na ocene, ki smo jih naredili, bi z novim zakonom dobili kakšnih 8 tisoč novih štipendij, če se ne bi nič spremenilo, seveda pa nihče ni tako informiran ali ne znamo predvidevati, koliko ljudi se bo odločalo za študij in iz katerih socialnih slojev, da bi lahko to natančno predvideli. Vsekakor pa je boljše, če postavimo jasna merila in kriterije, kot da bi postavili neko vsoto denarja, ki bi jo potem razdelili, dokler denar je. Mislim, da je treba pravico do štipendije kot pravico skozi jasna merila tudi uveljaviti. Toliko, hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljalci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še

ni potek, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali jutri, v torek, 29. marca 2011, v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prekinjam tudi 26. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri. Hvala lepa in lahko noč.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 28. MARCA 2011 OB 21.50 IN SE JE NADALJEVALA 29. MARCA 2011 OB 9. URI.)

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Spoštovani kolegice in kolegi, poslanke in poslanci, predstavniki Vlade, gospe in gospodje, dobro jutro!

Začenjam z nadaljevanjem 26. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnjega nadaljevanja seje ne more udeležiti naslednji poslanec: gospod Lojze Posedel. Drugih opravičil v vodstvu Državnega zbora nismo prejeli.

Prehajamo na **4. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O INTEGRITETI IN PREPREČEVANJU KORUPCIJE PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 75 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jakobom Presečnikom.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagateljev zakona gospodu Jakobu Presečniku.

Izvolite.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana gospa ministrica, kolegice in kolegi!

V lanskem letu smo v Državnem zboru sprejeli Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije, katerega temeljni cilj je bila zagotovitev pogojev uslužbencem in funkcionarjem, da svoje delo opravljajo pošteno, profesionalno in transparentno ter tako nadaljujejo učinkovito uresničevanje strateških ciljev, določenih v Resolucijo o preprečevanju korupcije v Republiki Sloveniji. Po slabem letu uporabe zakona so se pokazale določene pomanjkljivosti. Predvsem se je v praksi kot neustrezna izkazala določba 35. člena zakona, ki določa, da naročnik, ki posluje po predpisih o javnem naročanju, ne sme poslovati s subjekti, v katerih je funkcionar, ki pri tem naročniku opravlja funkcijo ali njegov družinski član, član posloводства ali je neposredno ali preko drugih pravnih oseb več kot v 5 % udeležen pri ustanovitelskih pravicah, upravljanju oziroma kapitalu. Določba drugega odstavka istega člena nadalje določa, da prepoved iz 35. člena smiselno velja tudi za državne pomoči in druge oblike pridobivanja sredstev od naročnikov, ki poslujejo po predpisih o javnem naročanju, ter za koncesije in druge oblike javno-zasebnega partnerstva, razen za

državne pomoči v primeru naravnih nesreč. Izkazalo se je, da je to tovrstna ureditev problematična, predvsem na lokalnem nivoju. V praksi so se pojavili predvsem trije primeri prepovedi poslovanja, ki so najbolj problematični in so se z vidika verjetnosti korupcije izkazali za nesorazmerne. Prvi primer je omejitev poslovanja med občino in društvom, katere predsednik je hkrati tudi občinski funkcionar. V primeru, da je funkcionar ali njegov družinski član udeležen pri upravljanju društva, društvo tako ne sme pridobiti sredstev iz občinskega proračuna, ki jih občina dodeljuje preko javnih razpisov ali kako drugače. Drugi primer se nanaša na prepoved pridobivanja nepovratnih sredstev za pospeševanje kmetijstva ali spodbujanje malega gospodarstva in drugih sredstev, ki jih razpiše občina. To pomeni, da občinski funkcionar, če se prijavi na javni razpis za dodelitev občinske pomoči ali druge oblike pridobivanja sredstev, ne more pridobiti teh sredstev. Prav tako ne more pridobiti sredstev na javnem razpisu za ukrepe in pomoči, na primer, naložbe v kmetijska gospodarstva, za primarno proizvodnjo, pomoč za plačilo zavarovalnih premij, ohranjanje in varstvo tradicionalne krajine, pomoč za spodbujanje proizvodnje in trženje kakovostnih kmetijskih proizvodov. Tretji primer, ki se je prav tako izkazal za nesorazmerne, pa se nanaša na omejitve poslovanja po predpisih o javnem naročanju. Izpostavili smo primer zimskega pluženja cest. Oseba, ki pri naročniku javnega naročila opravlja funkcijo občinskega funkcionarja, z naročnikom ne more skleniti pogodbe o zimskem pluženju cest do odročnih kmetij, čeprav je najugodnejši in pravzaprav edini, ki razpolaga s takšno opremo.

Prvima dvema primeroma, ki sta izpostavljena, je skupno to, da funkcionar nima prav nikakršnega vpliva na izbiro prejelnika pomoči oziroma prejelnika sredstev, ki jih organ oziroma katerekoli drug upravičenec razpiše, saj se dodelitev sredstev na podlagi vnaprej sprejetih pravil opravi preko javnega razpisa. Posebna komisija po vnaprej znanih in točno določenih kriterijih točkuje prispele vloge in ustreznemu organu posreduje v potrditev vse tiste vloge, ki te kriterije izpolnjujejo. Zatorej nevarnosti, da bi funkcionar lahko vplival na izbiro prejelnika pomoči ali drugih razpisanih sredstev, ni.

Zaradi številnih pripomb in pritožb, ki so se nanašale na navedene primere, smo se v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke odločili za pripravo predloga zakona, ki bi omilil veljavno ureditev, ki se je na lokalnem nivoju, predvsem v manjših občinah izkazala za zelo problematično in neživljensko. V interesu nam je bilo pridobiti tudi čim večji politični konsenz znotraj Državnega zbora glede urejanja te problematike, kar nam je tudi uspelo, saj se je pod predlog zakona podpisalo kar 75 kolegic in kolegov poslancev.

V obravnavi predloga zakona na matičnem delovnem telesu je bil predlog zakona z amandmaji sicer nekoliko spremenjen. Izločile so se namreč izjeme prepovedi poslovanja po predpisih o javnem naročanju, prepoved poslovanja pa se je razširila tudi na ožje dele občine. Določilo se je tudi, da se morajo pri ostalih poslih in oblikah pridobivanja sredstev upoštevati določbe o nasprotju interesov

oziroma izločitvi funkcionarja iz vseh postopkov odločanja o pridobivanju sredstev. Črtane so bile tudi določbe o nadzoru komisije nad premoženjskim stanjem funkcionarjev evropskih institucij, saj naj bi bilo to izven pristojnosti Komisije za preprečevanje korupcije. Predlagatelji smo kljub temu prepričani, da je osnovni namen predloga zakona, predvsem odprava neživljenjskih situacij pri poslovanju med občino in društvu ter možnost pridobivanja nepovratnih sredstev s strani občine, dosežen.

Spoštovane kolegice in kolegi, v imenu predlagateljev pričakujem, da predlagani zakon skupno podpremo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje kot matično delovno telo. Prosim predsednika dr. Vinka Gorenaka za poročilo odbora.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa. Dobro jutro!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije je odbor obravnaval na 30. seji 16. marca 2011. Predlagatelj je gospod Presečnik kot prvopodpisani in skupina poslancev.

Gradivo, ki smo ga imeli na razpolago, je bil predlog zakona, mnenje Vlade, mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev, mnenja občin Krško, Ljubljana, Maribor.

V uvodu je stališče predstavil poslanec gospod Presečnik, ki je povedal namene zakona. V nadaljevanju smo poslušali predstavnico Zakonodajno-pravne službe in predsednika Komisije za preprečevanje korupcije.

Odbor je sprejel amandmaje k 2. in 3. členu, 4. in 5. člen pa se črtata. Glede na integralno besedilo zakona, ki je pred vami, pa smo glasovali in ga tudi sprejeli. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Za uvodno predstavitev stališča Vlade dajem besedo ministrici, gospe Irmi Pavlinič Krebs. Izvolite.

IRMA PAVLINIČ KREBS: Spoštovani podpredsednik, hvala lepa za besedo. Spoštovane poslanke, poslanci, lepo dobro jutri vam želim!

Ko smo pred letom dni v tem Državnem zboru potrdili besedilo Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, smo ga potrdili z zavedanjem, da smo vanj vgradili vse pomembne institute za zavarovanje integritete in preprečevanje korupcije v javnem sektorju. Po letu dni evalvacije in budnega spremljanja tudi novih institutov, smo tako, kot tudi večina poslank in poslancev, po pogovoru z izvajalci nesporno ugotovili, da 35. člen zakona, kot ga je na eni strani ekstenzivno razložila Komisija za preprečevanje korupcije in kot ga nismo imeli v mislih, niti Vlada in poslanci, ko smo potrjevali besedilo zakona, terja popravke. Ti popravki, ki so danes pred vami v dopolnjenem predlogu Zakona o integriteti, s spremembo 35. člena ustrezno rešujejo vprašanja, ki so se izkazala kot rešena bistveno preveč restriktivno in niso pripeljala do cilja, ki smo ga ob sprejemu zakona zasledovali. Prav je bilo tudi, da smo ob pripravi spremenjenega člena

sodelovali tako Komisija za preprečevanje korupcije kot izvajalci tega predpisa in skupaj s predlagatelji pripravili rešitev, ki je danes pred vami.

Moja ocena je, da bi morali tako ravnati pravzaprav pri vseh predpisih, ki jih sprejemamo. Po letu dni izvajanja posameznega predpisa je prav, da evalviramo njegovo izvajanje in tam, kjer ugotovljamo, da implementacija predpisa ne dosega cilja, ki smo ga zasledovali, hitro in učinkovito odgovorimo na način, da pripravimo spremembe tega predpisa.

Vlada se v celoti z besedilom, ki je danes pred vami, strinja in predlagamo torej, da ga poslanci podprete.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. V imenu Poslanske skupine nepovezanih poslancev ima besedo mag. Franc Žnidaršič.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije je bil sprejet lani, začel pa je veljati 5. 6. v letu 2010. Zagotavlja pogoje za pregledno in pošteno delo funkcionarjev na državni in lokalni ravni. Obravnava vprašanje dopustnosti pridobitnega dela za poklicne funkcionarje pa tudi določene omejitve drugim. Rešuje tudi problem daril, kot eno pomembno vsebino možne korupcije. Obstoječi zakon rešuje tudi naslednje oblike nezdružljivosti: omejitve poslovanja med občino in društvom, katerega vodilni član je, denimo, občinski svetnik, v takem primeru društva ne sme pridobiti sredstev iz občinskega proračuna; prepoveduje pridobivanja nepovratnih sredstev za pospeševanje kmetijstva ali spodbujanja malega gospodarstva po pravilu de minimis in drugih sredstev, ki jih razpiše občina; omejitve poslovanja z naročnikom, ki mora ravnati po predpisih o javnem naročanju. Med naštete funkcionarje veljavni zakon ni vključil tistih, ki so zaposleni v evropskih institucijah ter mednarodnih organizacijah oziroma posameznikov, ki v teh organizacijah opravljajo funkcije. Mislimo, da je treba vključiti tudi te. Glavni cilj predlaganih sprememb in dopolnitev je v tem, da bi omilili preostre omejitve nekaterih funkcionarjev na lokalni ravni, na drugi strani pa je potrebna doslednejša vključitev vseh drugih, pri čemer mislimo na uslužbence in funkcionarje evropskih in mednarodnih institucij.

Predlagane spremembe ohranjajo načela veljavnega zakona in ohranjajo pomen boja proti korupciji. Poglavitne rešitve vključujejo odpravo omejitve poslovanja in prepletanja nadzornih funkcij ob funkcioniranju v eni in poslovanju v drugi občini, črtanje določbe o prepovedi pridobivanja državnih pomoči, črtana je prepoved poslovanja z družinskimi člani, vendar bo morala komisija odločiti o vseh primerih in izjemah. Zakon je kratek in jedrat, izločamo omejitve, ki so bile nesorazmerno stroge in so zbujele več negotovanja in tudi nespoštovanja na eni strani, na drugi strani pa v nadzorn in varstvo jemlje obnašanje uslužbencev in funkcionarjev v evropskih in mednarodnih institucijah, s čimer se je mogoče strinjati.

Kljub temu, da je bil zakon v tem zadnjem delu na odboru skrajšan oziroma spremenjen, ga bo naša poslanska skupina podprla. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

V imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov ima besedo gospod Anton Colarič.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovana gospa ministrica, kolegice, kolegi, dobro jutro!

Po sprejemu in uveljavitvi Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije so na Komisijo za preprečevanje korupcije bila že od samega začetka poslana mnoga vprašanja, ki so in se še nanašajo na nezdržljivost funkcij, prijave premoženja, poslovanja med društvi in občinami, če je predsednik društva član občinskega sveta, lobiranje in druge zadeve, ki se nanašajo na samo vsebino zakona. In prav to so razlogi, da smo se poslanci in poslanke odločili, da s tem zakonom skušamo odpraviti nekatere, po našem mnenju, pretrde določbe.

Rešitve, ki so bile sprejeta na matičnem delovnem telesu, so plod dodatnih usklajevanj s predstavniki Ministrstva za javno upravo, Skupnostjo občin, Komisijo za preprečevanje korupcije ter nekaterimi podpisniki tega zakona, predvsem na točki, ki ureja postopke javnega naročanja in je povezan z ureditvijo 35. člena. Glede prvotne dopolnitve v 4. in 5. členu, da bi bili zavezanci, nad katerimi komisija vrši nadzor nad njihovim premoženskim stanjem, tudi funkcionarji in uslužbenci v evropskih institucijah in drugih mednarodnih institucijah iz Slovenije, ki so v te institucije napoteni na podlagi sklepa Vlade oziroma Državnega zbora, so predstavniki Vlade opozorili, da je predlog nedoločen oziroma da ni dovolj natančno definiran krog subjektov, za katere naj bi predlagana določba veljala. Predsednik komisije pa je posebej poudaril, da premoženjskega stanja, na primer, sodnika Evropskega sodišča za človekove pravice ali sodnika Evropskih skupnosti ne more nadzirati, ker Republika Slovenija nad njimi nima čisto nobene jurisdikcije. Na podlagi izrečenih pomislekov in pisnega mnenja Vlade smo z amandmajem odbora ti dve dopolnili črtali.

Dogodki zadnjega tedna, ki so povezani s korupcijsko afero v Evropskem parlamentu, bodo morda danes pripomogli h kakšni razpravi več, vendar bi ob tem rad opozoril na veljavni zakon o integriteti in preprečevanju korupcije, in sicer na 6. točko 4. člena, v kateri so opredeljeni funkcionarji oziroma funkcionarke, za katere velja ta zakon. Med njimi so tudi, citiram, "poslanci iz Republike Slovenije v Evropskem parlamentu, kjer njihove pravice in obveznosti niso drugače urejene z akti Evropskega parlamenta in drugi funkcionarji iz Slovenije v evropskih institucijah in drugih mednarodnih institucijah". Torej zakon, če ni drugače urejeno v aktih Evropskega parlamenta ali drugih mednarodnih institucijah, velja tudi za te funkcionarje, se pravi tudi za evropske poslance.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov podpiramo predlagano novelo Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil dr. Vinko Gorenak.

Izvolite.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije smo sprejeli v lanskem letu, popravljamo ga že v letošnjem letu. Kot ste videli, s 75 podpisi, kar pomeni, da je relativno veliko soglasje, da je treba ta zakon popraviti. Seveda pa je treba ob tem reči naslednje. Lansko leto ob sprejemanju tega zakona smo tudi v stranki, ki ji pripadam, poudarjali, da je ta zakon narejen na hitro, na silo, da so se amandmaji pisali tukaj, nekako na kolenih, in da so strokovni sodelavci te amandmaje na hitro pretipkali in smo jih dobili na mizo in sprejeli nekaj, za kar pravzaprav nismo vedeli, kaj sprejemamo. In to ni dobro. Zato je tudi prišlo do tega, da smo sprejeli zakon, v katerem – treba je ljudem povedati, poenostavljeno, kot jaz to večkrat poudarjam – predsednik gasilskega društva ne more oziroma gasilsko društvo, katerega predsednik je hkrati občinski svetnik, ne more kandidirati za kakršenkoli denar za gasilsko društvo oziroma lahko kandidira, je pa avtomatsko izločen. Skratka, sprejeli smo neumnosti. Neumnosti je v tem zakonu verjetno še več. Zato smo ta zakon tudi podprli oziroma sopedpisali. Strinjamo se tudi z rešitvijo, kakršna je sedaj predvidena, recimo, da občinski svetnik, ki je hkrati lastnik, ne vem, plugov za pluzenje snega, ne more sodelovati na javnem razpisu, v redu, prav. Se strinjamo. Prav pa je, da tudi popravimo ta zakon v tistem delu, kot smo ga zdaj. Primer je tisti, ki sem ga prej navedel, z vidika občinskega svetnika, ki je hkrati predsednik gasilskega društva. Seveda velja to tudi za kmete in sodelovanje na razpisih in tako dalje.

Seveda pa dogodki zadnjih dni, mislim predvsem na gospoda Thalerja, naravnost kričijo po tem, da je treba popraviti tudi 4. in 5. člen. Nobenega razloga ni, prav nobenega razloga ne vidimo v tem, in v tem kontekstu smo vložili tudi amandmaje k 4. in 5. členu, da tisti posamezniki, ki jih ta parlament oziroma Vlada pošlje na delo v Evropsko unijo, kakršnokoli institucijo, ne bi bili podvrženi vsem enakim normam do protikorupcijske komisije, kot so vsi ostali funkcionarji, recimo poslanci Državnega zbora. Nobenega razloga ne vidimo v tem, da gospod Cvikl, gospod Rop in tako dalje ne bi imela istih zadolžitev do protikorupcijske komisije, kot jih imamo mi poslanci, ali še kdo tu v Državnem zboru. Če je problem, in to verjamem, da je problem, kar je predhodnik povedal, recimo, sodniki Evropskega sodišča ali katerikoli sodniki, ki jih iz Slovenije pošljemo v Evropsko unijo, se da v našem amandmaju zelo jasno reči, vejica, in dodati, da to določilo ne velja za sodnike Evropskega sodišča in ne vem katere sodnike še vse. Nobenega razloga pa ni, da ne bi mogli tega našega amandmaja, jaz pričakujem, da ga bo koalicija dopolnila, popravila, ali da ga skupno popravimo, ali kakorkoli. Prepričan sem, da je treba v ta zakon pripeljati razen sodnikov vse ljudi, ki jih Državni zbor ali Vlada pošlje na delo v Evropsko unijo. Poudarjam, nobenega razloga ni, da poslanec v

Evropskem parlamentu ne bi bil z vidika določil tega zakona vezan na protikorupcijsko komisijo, na vse poročanje protikorupcijski komisiji. Poudarjam, zadnji primer z gospodom Thalerjem, naravnost kriči, da podprete naše amandmaje. In zato vas pozivam, da jih morda tudi skupno še popravimo in dopolnimo, izvzamemo sodnike, ampak vse ostale posameznike, poudarjam, ki jih pošlje Državni zbor ali Vlada na delo v Evropsko unijo, pa pripeljemo pod okrilje tega zakona. Mi bomo ob generalni podpori zakonu malo razmislili, ne glede na to, da smo podpisniki zadeve, ampak vztrajamo na tem in želimo, da ti funkcionarji, ki sem jih omenil, sodijo pod ta zakon. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavila gospa Cvetka Zalokar Oražem.

CVETKA ZALOKAR ORAŽEM: Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem kolegom in kolegicam, ministrici!

Res je, zakon o integriteti popravljamo tako rekoč po letu dni, ko smo ga sprejemali. Ampak v življenju se je pač pokazalo, da so nekateri popravki nujni. Jaz sem prepričana, da to tudi ni zadnji popravek. Kot vem, je protikorupcijska komisija s svojega vidika pripravila oziroma s pomočjo kolegov poslancev v proceduro vložila še nove popravke. Mislim pa, da bo prišlo tudi še do nekaterih novih razmislekov na drugih področjih. Vsekakor je treba pri tej zadevi slediti tudi realnosti in v primeru, o katerem govorimo danes in kjer vlagamo, bom rekla, precej enotno – vse poslanske skupine smo sopodpisnice teh popravkov –, se je pač pokazalo, da je to nujno. Kolegi so že govorili o neživljenjskih situacijah. Jaz lahko povem, da v primeru nekaterih občin to pomeni tudi, bom rekla, kontaminiranost, na nek način, več kot polovice občinskih svetnikov, kar se pa meni zdi dobro. Če govorimo o tem, da se mora v lokalnih skupnostih in v občinah odražati življenje, potem je jasno, da v občinskih svetih sedijo predstavniki društev, predstavniki humanitarnih organizacij, predsedniki gasilcev, športnih, kulturnih in podobnih zadev, kajti to so ljudje, ki so v svojih okoljih znani, ki imajo ugled, ki so aktivni in so tudi med ljudmi. Mi smo na nek način, bom rekla, z določenimi prerestriktivnimi rešitvami prepovedali poslovanje in sodelovanje društev, v katerih bi bili občinski svetniki ali njihovi družinski člani z njimi na kakršenkoli način povezani. To je treba popraviti in zaradi tega, jaz sem prepričana, v Sloveniji ne bo nikakršnih težav, večjih težav s skorumpiranostjo, bodo pa seveda morali biti izločeni iz postopkov, ki bodo na občini potekali. Dobra praksa je, da smo bili hitri in učinkoviti, da smo odreagirali takoj, ko smo ta problem zaznali, tako v Državnem zboru kot tudi v Komisiji za preprečevanje korupcije, ki je sicer imela na začetku kar nekaj ostrih besed, v zvezi s tem pa so, bom rekla, končno prisluhnili tudi argumentom, in seveda tudi na ministrstvu. Našla se je dobra rešitev pri njej in pri njeni pripravi in sodelovala je tudi skupnost občin, zato mislim, da je, bom rekla, ta predlog, ki ga imamo pred seboj, zdaj korekten in bo to težavo odpravil.

Je pa treba povedati, da nekaj problemov ostaja še odprtih. Na enega smo v fazi sprejemanja že opozorili, to je vprašanje, ki ostaja odprto, o eventualni možnosti, da župani opravljajo in imajo možnost tudi biti v nadzornih organih gospodarskih javnih služb, katerih ustanoviteljica je občina. Če rečem bolj konkretno, mi smo na nek način z zakonom onemogočili županom, da aktivno sodeluje v nadzornih organih komunalnih podjetij in podobno. To je zadeva, ki je lahko sporna ali ki ni. Po eni strani nosijo popolno odgovornost za poslovanje teh zadev, želijo imeti vpliv pri teh stvareh. Po drugi se seveda mi bojimo, da lahko prihaja tudi do določenih anomalij. Jaz sem prepričana, da bo to zadevo, glede na to, da je vloženi kar nekaj zadev na Ustavnem sodišču, Ustavno sodišče tudi presodilo. Potem se bomo morali tako ali drugače prilagoditi rešitvam, ki bodo sledile njihovi odločbi. Nekaj teh zadev bo prav gotovo v prihodnje še prišlo na naše klopi. Tukaj pa mislim, da ni nikakršne bojazni in strahov, ki so bili vendarle nekajkrat v medijih tudi izpostavljeni, da bi seveda nekakšen, bom rekla, v narekovajih, županski lobij, v parlamentu iskal neke obvoje za stvari, ki bi lahko povzročile težave. Mislim, da smo jih dobro rešili in da na tem polju ni nikakršnih možnosti, da bi prihajalo do večjih problemov. Smo pa sprejeli rešitev, ki bo omogočila, da bodo v občinskih svetih še naprej sedeli in sodelovali pri tem delu ljudje, ki so aktivni, s tem pa seveda ne bomo onemogočili tega, da društva, iz katerih prihajajo, ne bi imela možnosti dostopa do različnih sredstev, ki jih občina podeljuje z javnimi razpisi in podobno.

V naši poslanski skupini bomo predlog podprli.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospa Cvetka Zalokar Oražem.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil gospod Janez Ribič.

JANEZ RIBIČ: Dobro jutro, dober dan! Spoštovane gospe in gospodje, lepo pozdravljeni!

Naj že kar na začetku povem, da bomo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke z vsemi glasovi podprli predlog novele Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, kar je tudi razumljivo, glede na to, da je predlog zakona nastajal v naši poslanski skupini in smo pod predlogom zakona tudi med prvopodpisanimi poslanci.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke smo namreč bili zelo dovezetni za urejanje problemov, ki so se zaradi nečloveške določbe veljavnega Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, predvsem spornega 35. člena, pojavljali pri uporabi zakona predvsem v slovenskih občinah. Na našo poslansko skupino smo namreč prejeli veliko število pripomb posameznikov, ki opravljajo funkcijo v občini in so hkrati tudi bodisi predsedniki društev bodisi so želeli s strani občine pridobiti nepovratna sredstva za pospeševanje kmetijstva ali spodbujanje malega gospodarstva, pa zaradi prepovedi poslovanja, ki so opredeljene v 35. členu veljavnega zakona, obstaja bojazen, da teh sredstev ne bodo mogli pridobiti. V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke smo že v postopku sprejemanja veljavnega zakona o

integriteti in preprečevanju korupcije opozarjali, da lahko takšna ureditev povzroči probleme pri poslovanju, predvsem na lokalni ravni. Naša napoved se je izkazala za še kako resnično. Kmalu po uveljavitvi zakona se je namreč pokazalo, da lahko omejitev poslovanja, kot je opredeljena v 35. členu zakona, ogrozi delovanje množice društev, saj društvo ne sme pridobiti sredstev s strani občine, če je, na primer, njegov predsednik hkrati tudi občinski funkcionar. Treba je poudariti, da veliko število občinskih funkcionarjev prihaja iz vrst prostovoljnih organizacij, predvsem društev, ki so si s svojim dobrim in poštenim delovanjem v teh organizacijah pridobili zaupanje občanov, da so jih izvolili. Zaradi omejitev poslovanja se ti funkcionarji ne morejo prijavljati na občinske javne razpise oziroma pridobiti sredstev iz občinskega proračuna.

Naslednji problem, ki je bil izpostavljen, je prepoved pridobivanja nepovratnih sredstev za pospeševanje kmetijstva ali spodbujanje malega gospodarstva po pravilu de minimis in drugih sredstev, ki jih razpiše občina. To pomeni, da občinski funkcionar, če se prijavi na javni razpis za dodelitev občinske pomoči ali druge oblike pridobivanja sredstev, ne more pridobiti sredstev po pravilu de minimis, prav tako pa ne more pridobiti sredstev na javnem razpisu za ukrepe in pomoči. S tem se po mnenju Slovenske ljudske stranke bistveno poseže v gmotni položaj nosilca kmetije, ki mu je vsaka finančna pomoč še kako dobrodošla in mu pridobivanje sredstev iz naslova javnih razpisov občine predstavlja pomemben finančni vir za vlaganje v lastno kmetijsko gospodarstvo. Podobna situacija je tudi pri prepovedi poslovanja po predpisih o javnem naročanju, ko se funkcionarju prepoveduje opravljanje določenega posla pri naročniku.

Kot je že bilo rečeno, smo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke imeli posluš za probleme posameznikov in smo se aktivno vključili v reševanje te problematike, saj smo želeli omiliti določbe zakona, ki prepovedujejo poslovanje med občino in funkcionarjem oziroma organizacijo, v kateri je funkcionar oziroma njegov družinski član udeležen pri upravljanju. Zato smo se odločili pripraviti predlog zakona, ki bo omilil omejitve poslovanja na način, ki bi omogočil normalno delovanje društev in pridobivanje nepovratnih sredstev za pospeševanje kmetijstva ter spodbujanje malega gospodarstva. Želeli pa smo tudi odpraviti omejitve poslovanja po predpisih o javnem naročanju.

Predlog zakona s prvopodpisanim poslancem Slovenske ljudske stranke Jakobom Presečnikom je naletel na pozitiven odziv pri skoraj vseh poslanskih skupinah, saj je svoje podpise k predlogu zakona podalo kar 75 poslancev, kar pričča o tem, da je problematika resna in teži k čimprejšnji ureditvi. Kljub temu, da se je predlog zakona tekom zakonodajnega postopka spremenil in še vedno vsebuje omejitve poslovanja po predpisih o javnem naročanju, omejitve poslovanja pa širi tudi na ožje dele občine, smo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke z odločitvijo odbora zadovoljni in bomo zakon seveda podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine DeSUS bo predstavil gospod Anton Urh.

ANTON URH: Hvala lepa za besedo. Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovana gospa ministrica, kolegice in kolegi, dobro jutro in lepo pozdravljeni!

Praksa je pokazala, da se veljavni zakon o integriteti in preprečevanju korupcije le težko izvaja, in da je, lahko bi rekli, neživljenjski, predvsem povzroča težave na lokalni ravni. Zato je predlog za spremembo in dopolnitev obstoječega zakona vložilo kar 75 poslancev iz večine poslanskih skupin, kar je dokaz, da določbe zakona v praksi omejujejo tako ene kot druge in zatorej sam zakon ni pisan na kožo ne eni niti drugi politični opciji. Tudi poslanci Poslanske skupine DeSUS smo se odločili za sopolpisništvo predloga zakona, saj menimo, da so spremembe potrebne in zato, ker predlog v načelu ne spreminja osnovnega zakona, ki tako še vedno zasleduje temeljni cilj, da država zagotovi pogoje, da uslužbenci in funkcionarji svoje delo opravljajo pošteno, profesionalno in transparentno. Poudarek je predvsem na pošteno.

Že pri sprejemanju veljavnega zakona je bilo izpostavljenih mnogo dilem. Nekatere določbe pa so se v praksi izkazale celo kot nesmiselne. Tudi v Poslanski skupini DeSUS smo imeli kar nekaj pomislekov, vendar smo se nazadnje vendarle odločili za podporo zakonu, saj smo verjeli v njegov dober namen, kar še vedno verjamemo, vendar pa je tudi po naši oceni treba omiliti nekatere določbe, ki lahko omejujejo posameznikove pravice do sodelovanja pri upravljanju in vodenju lokalnih samoupravnih skupnosti ter pravice do svobodnega združevanja in delovanja na civilnem področju družbenega življenja. Omejitev, kot je opredeljena v sedanjem zakonu, lahko namreč po našem mnenju ogrozi delovanje društev, ki jim najpomembnejši vir financiranja predstavljajo sredstva iz občinskih proračunov, saj se zaradi omejitev poslovanja ne morejo prijavljati na občinske javne razpise ali pa je delovanje društva ogroženo zaradi odstopa predstavnika društva, ki je bil izvoljen v občinski svet. Novela Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije odpravlja določbo, po kateri občinski funkcionar, če se prijavi na javni razpis za dodelitev občinske pomoči ali druge oblike pridobivanja sredstev, ne more pridobiti sredstev po pravilu de minimis, prav tako ne more pridobiti sredstev na javnem razpisu za ukrepe in pomoči.

V Poslanski skupini DeSUS nas veseli, da smo glede podpore novele zakona našli širši konsenz, kar pomeni, da predlog novele podpirata tudi Ministrstvo za javno upravo ter protikorupcijska komisija. Torej bomo tudi v Poslanski skupini DeSUS predlog novele podprli. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil gospod Silven Majhenič.

Izvolite.

SILVEN MAJHENIČ: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovana ministrica!

Zmeraj bolj ugotavljamo v Slovenski nacionalni stranki, da zakonov ne popravljamo zato, ker so slabi, ampak zato, ker ne ustrezajo določeni politični opciji ali pa jih prilagajamo trenutnim interesom vladajoče koalicije. Temeljni cilj Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, ki je vstopil v veljavo 5. 6. 2010, je, da država zagotovi pogoje, da uslužbenci in funkcionarji svoje delo opravljajo pošteno, profesionalno in transparentno. Določbe četrtega poglavja zakona urejajo tudi preprečevanja nasprotja interesov in nadzor nad pridobitno dejavnostjo, ki je funkcionar ne sme opravljati. Kot vidimo je tu zakon jasen, vendar za nekatere preveč konkreten, saj je napisan tako, da se ga ne da izigrati, zato je predlagana sprememba, ki bi zakon spremenila v tej smeri, da ne bi več sledil cilju, kot je zapisal, ampak da se, kot je predlagatelj zapisal, omili prestroge določbe zakona, ki so jasne in sledijo cilju preprečevanju netransparentnosti funkcioniranja funkcionarjev tudi po malih lokalnih skupnostih. Sigurno je to problem v občinah, kjer je le nekaj 100 prebivalcev, vendar ne more biti to razlog, da se zakon popravi do te mere, da se ga bo lahko kršilo, zlorabljajo in da bodo male občine zaradi tega lažje funkcionirale. Občin je tako ali tako preveč in so breme države, še posebej tiste manjše, tako da bi kazalo prej začeti delati na tem, da se občine združujejo. Govoriti, da predlagani zakon nikakor ne zmanjšuje pomena boja proti korupciji je larifari in vsakega, ki je bil doslej tudi svetnik v občinskem svetu, ne prepriča, če pa že, se pa spreneveda. Sigurno to odgovarja županom in tistim strankam, ki imajo največ županov, vendar je nekorektno gledati na zadevo le z vidika interesa posameznikov in kapitala, ne zanima jih pa, kaj si o tem mislijo občani. Dajati za primer predsednika gasilskega društva, da ne bo mogel biti svetnik ali obratno, je odločitev posameznika ne pa zakonodajalca. Mislim, da je bila ta primerjava nekorektna in se s takšno primerjavo piha na vest poslancem, za vsem pa se skriva vse drugo, le gasilci ne. Pravilno ugotavlja protikorupcijska komisija, da spremembe, ki so predlagane, vračajo zakon v prejšnje stanje, kar pomeni vsaj 4 leta nazaj. Predlagana dikcija, da za posamezno sklepanje poslov daje komisija soglasje, je že veljala in ni bila učinkovita, kajti gre za 211 občin in bi bila zadeva preobširna ter neizvedljiva. Ne vem, zakaj panika in zakaj spremembe? Kot je že bilo pojasnjeno na odboru, imajo krajevne skupnosti pravno subjektiviteto in tam ni funkcionarjev. Občina lahko prenese na krajevno skupnost katerokoli od svojih nalog, seveda, če želi, da zadeve tekoče funkcionirajo. Tako da ni potrebe, da koga skrbi, da ceste ne bodo spluzene in vzdrževane po krivdi države, če slučajno zakon ne bo sprejet. Vidim le strah županov, ki se nočejo odreči določenim pristojnostim, ki se jih tako krčevito oklepajo.

V Slovenski nacionalni stranki bomo seveda glasovali proti.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba LDS bo predstavil gospod Milan Gumzar.

Izvolite.

MILAN GUMZAR: Hvala za besedo. Lepo pozdravljeni vsi prisotni v Državnem zboru! Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovana gospa ministrica, še enkrat lepo pozdravljeni!

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije smo podprli Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, ki ga je Državni zbor sprejel 26. maja 2010. Temeljni namen zakona, kakor je zapisano tudi v 1. členu, je krepitev delovanja pravne države, z metodami in ukrepi za krepitev integritete in transparentnosti pri preprečevanju korupcije in odpravljanje navzkrižnih interesov. Še vedno menimo, da je zakon, ki smo ga sprejeli lani, sorazmerno dober, obenem pa pritrjujemo tudi ugotovitvam, da so se nekatera določila zakona v praksi izkazala za neživiljenjska.

Problemi so nastali predvsem na ravni lokalnih skupnosti, kjer je pogost pojav, da se aktivni posamezniki pojavljajo v več vlogah, kot izvoljeni občinski svetnice ali svetnike, kot lastniki gospodarskih subjektov, ki z občinami poslujejo, in tudi kot aktivisti in predsedniki posameznih društev oziroma nevladnih organizacij. Predvsem slednji so za našo družbo izrednega pomena, energija, volja in požrtvovalnost, ki jih v prostovoljno delo v društvih vlagajo predsednice in predsedniki ter članice in člani društev, je neizmerljiva. Pomembno je, da tem ljudem ne otežujemo položaja ter jih ne postavljamo pred izbiro ali sodelujejo v občinskem svetu ali opravljajo prostovoljno delo v društvih, zato v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije pozdravljamo rešitve novele zakona, ki bodo takšne zagate vsaj delno odpravile.

Namen in rešitve novele Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije v Poslanskem klubu LDS podpiramo, novela namreč rešuje oziroma popravlja določila zakona, ki urejajo medsebojna razmerja med različnimi funkcionarji in aktivnostmi, ki so vpete v procese sodelovanja z osebami javnega prava in z nosilci javnih pooblastil in se v praksi izkažejo kot neustrezna. Dovolite mi, da vam predstavim konkreten primer, iz katerega je moč razumeti neživiljenjskost obstoječega zakona, ki ga pa, žal, pred samo uveljavitvijo zakona nismo mogli predvideti. Primer se je zgodil v eni od slovenskih občin, in se glasi takole: Občinska svetnica je hkrati lastnica cvetličarne, edine cvetličarne v občini. Najbližja naslednja cvetličarna je oddaljena približno 25 kilometrov. Občina je želela ob neki priložnosti kupiti tri nageljne v skupni vrednosti 3 evrov. Ker občina seveda deluje zakonito in sledi sprejetim predpisom, teh nageljnov ni mogla kupiti v cvetličarni občinske svetnice, namesto tega so morali nekoga poslati v 25 kilometrov oddaljeno cvetličarno in tam kupiti potrebno. Verjetno mi ni treba poudariti, da je zakonita varianta prvič stala več, drugič pa ni v ničemer prispevala k boju ali preprečevanju korupcije. Prepričan sem, da je takšnih in podobnih primerov po Sloveniji še veliko, predvsem v manjših občinah, kjer je izbira različnih ponudnikov storitev in izdelkov omejena. Po razpravi na matičnem delovnem telesu so bile rešitve, ki bi takšne nesmiselne situacije razrešile, zavrnjene, saj je predsednik protikorupcijske komisije pozval člane odbora, da naj komisiji ne dajo pristojnosti presoje posameznih primerov, kot je to prvotno določala

novela zakona, saj ta komisija nima dovolj kapacitet za opravljanje takšne naloge. Javno naročanje tako v celoti ostaja urejeno tako, kot je urejeno v veljavnem zakonu.

Zavedam se pomena boja proti korupciji. Dogodki in razkritja, ki so se zgodili prejšnji teden, so me še bolj utrdila v tem prepričanju. V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije menimo, da je treba na normativni ravni zagotoviti vse potrebno za učinkoviti boj proti korupciji. Ne smemo pa na ta račun v neenakopraven položaj postaviti dela državljanov in državljanov Republike Slovenije, kar se v veljavnem zakonu o integriteti in preprečevanju korupcije dogaja.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije bomo novelo zakona podprli kljub temu, da v celoti ne rešuje problemov, ki so z izvajanjem Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije pokazali, v upanju, da bo te probleme odpravil predlog spremembe zakona, ki prihaja na poslanske klopi, in uredil odpravo vprašanja in odpravi vse ostale neživiljenjske člene že sprejetega zakona.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 18. 3. 2011. Obveščam vas, da so amandmaji vloženi k 4. in 5. členu. Vložila jih je Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke. Ker pa gre za medsebojno povezane amandmaje, bomo o amandmajih k 4. in 5. členu in obeh členih razpravljali skupaj. Želi kdo besedo?

Gospod Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS: Hvala za besedo.

Da gre za zakon, katerega cilj je predvsem ustvarjati videz, da se Vlada bori proti korupciji, da je po eni strani pretiran, v drugih določbah pomanjkljiv, smo v Poslanski skupini SDS opozorili že, ko se je ta zakon sprejemalo. Žal so bila opozorila preslišana. Kaj se je zgodilo kasneje? Zoran Thaler se je zgodil kljub temu, da ta zakon velja in da velja tudi zanj. Zorana Thalerja pri koruptivnem dejanju v ničemer ni oviral niti razgalili ta zakon, razgalili so ga britanski novinarji, in to samo zato, ker so še vedno delali skladno z načeli raziskovalnega novinarstva in niso sledili etičnemu kodeksu Grega Repovža. Zato se je to zgodbo razgalilo. In to je očitno učinkovita preventiva, ko gre za razkrivanje tovrstnih dejanj, ne pa bleferski zakon, ki povzroča nepremostljive težave ne lokalnem pa tudi nekaterih drugih nivojih. Tak primer je bil naveden.

Drug absurden primer povem. V enem od mest, bolj na jugu države, ima en sam človek avtopralnico, sicer uspešen podjetnik. Bil je član občinskega sveta. Zato da ne bi bilo dvoma, ker seveda občina tudi svoje avtomobile pere v tisti avtopralnici, je odstopil, da mu ne bi kdo očital, da je skorumpiran. Zadeva po mojem mnenju meji na teater absurda, zlasti, če jo primerjamo s Thalerjevimi 100 tisoči evri. Ampak to je ta zakon, to je njegov domet in to je tisto, kar ta zakon v resnici povzroča.

Zanimivo pa je, da kljub temu, da je zakon očitno pomanjkljiv, vi zavračate, da bi tudi tak pomanjkljiv zakon nedvoumno razširili na vse, ki jih Vlada oziroma parlament pošiljata kot uslužbenca ali funkcionarje v Evropsko unijo. Koga pa bi s tem ta zakon zajel? Prvi, ki mi pride na misel, je gospod Milan M. Cvikl. Da temu, da bi Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije veljal tudi za Milana M. Cvikla, vi nasprotujete, me ne preseneča. Vi zagotovo najbolje veste, zakaj to počnete, in v tem grmu tiči zajec današnje zgodbe.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želi še kdo besedo? Gospa ministrica? Potem pa dajem čas za prijavo. Kdo še želi razpravljati o 4. in 5. členu, naj se prosim prijavi.

Gospod dr. Vinko Gorenak, izvolite.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

Jaz sem že v predlogu stališča poslanske skupine povedal, da je po našem mnenju treba sprejeti ta 4. in 5. člen. Hkrati se pa zavedam, da najverjetneje dikcija teh dveh členov, ki pripeljeta v zakon in pod dolžnosti tega zakona do korupcijske komisije tudi vse ljudi, ki jih ta Državni zbor in Vlada pošljeta v inštitucije Evropske unije, najverjetneje res ni ustrezen. Gospod Colarič je opozoril na pravosodne funkcionarje, potem sem dobil iz koalicijskih vrst vsaj namig, da bi kazalo to res spremeniti tako, da bi bili notri samo ostali funkcionarji in ne tisti, recimo, navadni uslužbenci, ne vem, če je tajnica na javnem razpisu, je prijavljena na neko inštitucijo, potem naj ne bo zajeta notri. Z vsem tem se strinjam, ampak zdaj jaz nimam namena od vas, pa niti ne morem poslovniško več amandmaja spreminjati, zato predlagam in vas prosim, da amandma, oba amandmaja podprete in da v tretjem branju skupaj izoblikujemo taka amandmaja, ki bosta ustrezala temu, kar želimo doseči. To pa je pripeljati v ta zakon vse tiste, ki jih Državni zbor in Vlada pošljeta na inštitucije Evropske unije, da podležejo vsem tem zahtevam, kamor sodimo tudi poslanci, do protikorupcijske komisije, minus seveda ti sodniki ali kaj že znotraj Evropske unije. Zdi se mi, da bi bil ta kompromis dober in da bi pravzaprav na nek način tudi državljanom sporočili, da na primera Thaler vendarle nismo imuni in da želimo narediti eno dobro potezo.

Zato vas pozivam, da amandmaje podprete, da jih v tretjem branju še prečistimo, da ne bodo oporečni. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Anton Anderlič.

ANTON ANDERLIČ: Spoštovani!

Amandmaja sta za podpreti. Kar se mene tiče, celo ta izjema, o kateri je bilo tukaj govora, ni potrebna, ker se mi zdi, da velja za vse, ki imajo kakršnokoli možnost, da vplivajo na določene odločitve in so v tem kontekstu tudi neimuni. Meni je žal, da izhajate pri vsaki stvari iz konkretnih primerov – od novinarjev, do nekih javnih uslužbencev in tako naprej – in da s tem argumentirate bistvo, ki ga pravzaprav moramo imeti vsi pred očmi. Jaz sem prepričan, da bi to

moralo biti že prej vključeno v zakon, v veljavni zakon, ampak treba je biti tukaj samokritičen. Mi smo v zadnjih šestih letih imeli opravka s tem zakonom na drugačen način, če hočete, od odprave Komisije za preprečevanje korupcije, tako imenovane Kosove komisije, do še nekaterih drugih razprav in predlogov, ki so šli prav v nasprotje temu, kar se je s tem zakonom, ki velja, ki je, resnici na ljubo, potreben dopolnil, in še enega imamo v vrsti, meni je žal, da se ni dalo združiti obeh zakonov v enega in opraviti razprave o tem, kar nas še čaka v nadaljevanju. Ampak to je nepomembno v primeru, ko vsi govorimo o isti stvari in želimo iste stvari doseči. Torej, da preprečimo kakršnokoli možnost, da bi se kdo lahko izognil s slabimi rabotami odgovornosti pred zakonom, in predvsem, če je nosilec javne funkcije, da ne bi bil na pretresu. In tu je, se mi zdi, bistvo. Zato verjamem, da bomo zelo težko kogarkoli prepričali, če ne bomo šli k stvari sami in govorili o tem, da se spopadamo s korupcijo, da preprečujemo z vsemi ukrepi možnost in uvajamo ničelno toleranco pri teh zadevah, kar je več ali manj vsaj po mojem samoumevno in bi tako moralo tudi biti. Zato je škoda, če začnete s pretiranim etiketiranjem posameznikov, tudi tistih, ki se, recimo, do zdaj niso, razen mnenj posameznikov, znašli v nobenih postopkih, in to danes počnete. Nekateri vaši poslanci to počnejo tudi na delovnih telesih in tako naprej, z imeni, priimki in podobne stvari. To preprosto ne pelje nikamor. Za to so drugi organi in mi moramo vzpostaviti mehanizme, da bodo lahko opravljali svoje naloge korektno.

Namen tega zakona je itak bil odpraviti nekatere stvari, ki so neživiljenjsko omejevale določene, po mojem prepričanju, tudi pravice državljanom in državljanom, da so aktivni tako v lokalni samoupravi kot tudi v družbenem, društvenem življenju in se v tem delu aktivirajo, kakor tudi pri opravljanju nekaterih dejavnosti, ki ne vplivajo koruptivno na opravljanje, recimo, funkcije svetnikov v občinskem svetu. No, saj, da se razumemo, že v času, ko ni bilo tega zakona v veljavi, so bile nekatere pripombe s strani občin glede svetnikov, podžupanov in tako naprej, kako so se posamezne odločbe izdajale, kako so bili problemi z najavo premoženja oziroma oddajo obrazcev in podobnih stvari. S tem se soočamo vsaj šest let, če ne več. Zato se mi zdi škoda, da bi danes pri tem zakonu, ki je, ne glede na to, da je bilo tu vsega vruga napovedano, kakšne interese da imajo nekateri v SLS, kakšne imajo drugi – tu ne gre za eno ne za drugo ne za tretjo stranko, ampak gre po mojem prepričanju za neke odnose v tej družbi, ki morajo biti transparentni, ki morajo biti pregledni in morajo učinkovati ti predpisi za vse enako. Drugega pristopa jaz ne vidim in ga nočem niti akceptirati kot možen razmislek, da se ta zakon dela za podobo SLS ali za koalicijsko ali za ne vem katere druge zainteresirane skupine. Čim to počnemo na ta način, potem je stvar zapeljana in se potem kaj hitro pokaže, da pa se je kakšna določba v zakonu "prijela", ki se jo kasneje interpretira, kako je bilo namerno vgrajeno nekaj, da bi se doseglo nek cilj. Ampak takrat, ko se je to sprejemalo, na to nobeden ni opozoril. Gospod Grims, vi ste opozorili še tudi na marsikaj drugega. Ste opozorili tudi, da je treba

Kosovo komisijo ukiniti, da je treba popolnoma odpraviti ta institut, da bi lahko, recimo, neka skupina neovirano, da rečemo temu, po Sloveniji rokovnjačila, kot bi se reklo temu. In nekateri pravijo, da se je v nekem obdobju rokovnjačilo od Kopra do Gorice in še kje po Sloveniji, ko govorijo o nekaterih firmah, ki so s posredovanjem javnih uslužbencev, celo funkcionarjev imele privilegiran položaj, ali posameznikov, ki so prišli do ustreznih pozicij. Tukaj res ni tribunal, kjer bi mi razsojali zdaj, kdo je bolj kdo je manj, kdo je kaj ali kdo česa ni naredil. Razen, pravim, nekateri poslanci, ki si drznejšo to narediti kar tako brezskrupolozno, brez dokazov, da blatijo ljudi. To je prisotno v tem parlamentu, da ne govorim tudi izven tega. Zato jaz verjamem, da je treba razčistiti, kaj pomenijo ti pojmi v tem amandmaju, ampak nisem pa prepričan, da ne moremo iti v smer, da to ne bi veljalo tudi za visoke uslužbenke ali funkcionarje iz Republike Slovenije v institucijah Evropske unije. V tem smislu razmišljam tudi podpreti ta dva amandmaja.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima... Replika gospod Grims, izvolite... / oglašanje iz dvorane/ ... Vem, ampak gospod Grims ima pravico do replike. Gospod Grims ima besedo. Gospod Anderlič, tudi za vas velja red.

Gospod Grims.

MAG. BRANKO GRIMS: Hvala.

Poglejte, glede na to, da je spoštovani gospod Anderlič omenil moje opombe v zvezi s Kosovo komisijo; sam gospod Kos je na seji odbora povedal, da ima preko tisoč 500 nerešenih zadev ob zaključku dela te komisije. Potem upam, da se strinjava, vsaj o tem, da bi težko govorili o veliki uspešnosti te komisije. Glede vsega ostalega pa – sem govoril o nespornih dejstvih. Kolegi iz SD so po eni strani branili zakon, ki očitno v ničemer ni oviral ali preprečil, da bi gospod Thaler zašel v koruptivno dejanje, in po drugi strani nasprotujejo amandmaju, ki bi omogočil, da zajame tudi vse ostale, ki so v Evropski uniji, vključno z gospodom Milanom M. Cviklom. To je nesporno dejstvo. In zagotovo sami najbolje vedo, zakaj to počno. Da pa ne bi bilo nesporazuma, tudi še drugi indici so o tem, da so stvari v tej družbi na tem področju slabo urejene. Recimo, če se kar zavrne, da bi se pregledalo neko zgodbo, ko se na prizorišču najbolj razvpitega zločina ali pa, če hočete tragedije lanskega leta, najde kri neke druge osebe, DNK, pa se zadevo tam potem ustavi, potem je to najbrž treba osvetliti tudi s tega vidika. Najbrž bo treba stanje v pravosodju pa tudi sicer...

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Grims, govorimo o zakonu in amandmaju ne pa o konkretnih primerih...

MAG. BRANKO GRIMS: ... boj proti korupciji v vseh porah te družbe urediti drugače, ne tako, kot je urejen s tem zakonom.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: ... Gospod Grims! Gospod Grims, hvala lepa in lepo vas prosim, spoštujte predsedujočega, ki vas ima

pravico opozoriti in vi morate za ta čas prekiniti razpravo. Hvala lepa.

Besedo ima gospod Milenko Zihlerl.

MILENKO ZIHERL: Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Gospa ministrica, kolegice in kolegi!

Amandmaja podpiram, ker dopolnjujeta originalni predlog zakona. Ne morem pa mimo dejstva, da ne bi že obstoječi zakon uvrstil v skupino zakonov, ki so take narave, da še predno se posuši črnilo podpisnika, torej predsednika Vlade, že nastane potreba po spremembi, dopolnitvi, ne vem kaj še vse.

Ta zakon je zelo močno odmeval na terenu v času lokalnih volitev, saj je celim segmentom občank in občanov skoraj onemogočil kandidiranje na lokalnih volitvah za občinske svetnike. Hkrati je obremenil Kosovo in zdaj Klemenčičevo komisijo s "celimi poki", po mojem mnenju, nepotrebnih podatkov. Iz nabora kandidatov za občinske svetnike so več ali manj izključeni obrtniki, kolegi so že navedli banalne primere, tudi zdravniki si ne upajo odločiti, posebej koncesionarji, in iz našega občinskega sveta v prejšnjem mandatu, ponovno ni hotel kandidirati obrtnik steklar, ker je izgubil vsa javna naročila. V sedanjem mandatu, so ugotovili za občinsko svetnico, da je možno, da je njen mož okužen, in je spremenila bivališče v sosednji občini, da ni povzročila viharja v kozarcu vode, da lahko takoj nadomestno svetnico postavimo. podobnih banalnih primerov je še več.

Zaradi tega zakona mislim, da se kakšna velika zver ni ujela, ni se preprečilo njeno dejanje, kajti vsak občinski svet ima opozicijo, ki bedi tudi nad vsako vejico, in če bi ugotovila koruptivno dejanje, torej, nek obrtnik, občinski svet, javno naročanje, bi še kako skočila pokonci. Skočili bi pokonci tudi vsi užaloščeni, ki niso prišli v ožji izbor za nek posel, in bi po obstoječi zakonodaji neko koruptivno dejanje z ali brez zakona lahko preprečili. Seveda, zdaj je zelo vroča tema evropski poslanec, ki ga verjetno čaka še kakšen drug zakon, kajti Evropska unija pričakuje, da bodo potekale še preiskave o sumih naslednjih koruptivnih dejanj. Njegova zasebna firma je svetovala v Makedoniji, mislim, da kandidatu Crvenkovskemu, hkrati pa je poročevalec za Makedonijo. In Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije je bil očitno tukaj slep, so morali priti neodvisni raziskovalni novinarji. Ker pa je že kolega omenil našega bivšega kolega Cvikla, mislim, da ga je po nepotrebnem, kajti sam menim, da ima kolega Cvikl zelo prirojen občutek za pravičnost, ki ga je sporočal cel prejšnji mandat in bo, ker je prepisovanje grd prekršek, sledil zgledu svojega nemškega kolega ministra, ki je odstopil. Saj vemo, kako je s prepisovanju, te dobijo v šoli pri prepisovanju, ti vzamejo list in ti napišejo cvek in je zadeva ad acta.

Podprl bom amandmaje, o zakonu pa nimam najlepšega mnenja, o originalnemu, popravljeno pa upam, da bo boljši.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Renata Brunskole.

RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa, spoštovani predsedujoči. Spoštovani gospa ministrica, kolegice in kolegi!

Predlaganih amandmajev, saj namreč razpravljamo o amandmaju k 4. in 5. členu, obeh predlaganih amandmajev ne bom podprla.

Izredno dobro in koristno bi bilo, če bi si mogoče nekateri kolegi, ki so že razpravljali, mogoče še enkrat dobro prebrali tudi poročilo odbora. Namreč sama sem ga nekajkrat, predvsem pri 4. in 5. členu pogledala, o čem govori obrazložitev oziroma poročilo odbora, kjer je tudi jasno navedeno in kolega Zvone Colarič je pri predstavitvi stališča Poslanske skupine Socialnih demokratov tudi jasno povedal in poudaril, kaj pomeni v skladu z Zakonom o integriteti in preprečevanju korupcije 6. točka Funkcionarji oziroma funkcionarke in v povezavi s tistimi, o čemer je tudi predlog predlaganih amandmajev, v povezavi s tistimi državljani Republike Slovenije, ki so funkcionarji in uslužbenci v institucijah in drugih organih Evropske unije. In ravno tukaj, naj kar iz poročila preberem, da ne bi mogoče izpadlo, kakorkoli drugače razumljeno. "Zastavlja se tudi vprašanje, ali ima Republika Slovenija v takšnem primeru tovrstno nadzorno jurisdikcijo nad osebami, ki opravljajo delo v evropskih in mednarodnih institucijah, posebej, ker so nekateri na svoj položaj, ki ga opravljajo, izvoljeni s strani institucije, v kateri opravljajo delo. Te osebe namreč niso po imenovanju predstavniki Republike Slovenije, ampak so samostojni funkcionarji ali javni uslužbenci evropskih ali mednarodnih institucij in morajo delovati v skladu s pravili teh institucij. Poleg navedenega, imajo mednarodne institucije lastna pravila glede konflikta interesov in premoženjskega stanja, če jih pa nimajo, imajo pa pravno podlago, da jih določijo." To je bil citat iz poročila odbora. Ravno tako je tukaj bilo posebej navedeno tudi to, "oseba, ki jo je neposredno izbrala mednarodna organizacija in je z njo v delovnem razmerju, ne velja za napoteno osebo", ker je bila razprava tudi o napotitvi oseb in tako naprej.

Sama bom sam predlog zakona spremembe seveda podprla. Tudi sama sem ugotovila na območju lokalnih skupnosti, da so bile v sprejetem zakonu določene pomanjkljivosti oziroma tudi danes so bile povedane in poudarjene določene težave, s katerimi so se ali pa smo se soočali ljudje na območju posameznih lokalnih skupnosti. Dejstvo je tudi, da v povezavi z delovanjem ljudi v društvih, ki so morebiti tudi občinski svetniki ali svetnice, da menda ja ne bomo razmišljali v tej smeri, da ljudje, ki so članice in član občinskega sveta, bili izvoljeni s strani občank in občanov posameznih občin, bi nekako resnično čudno izgledalo, da tako rečem, da bi potem ne smeli delovati v nobenem od društev. Dostikrat je zagotovo tudi ugotovitev, nekateri so govorili tudi o posameznih društvih, predvsem o tistih številčnih društvih, kot so recimo gasilska, ali kaj podobnega, zagotovo izvoljeni ljudje dostikrat prihajajo ali prihajamo tudi iz katerih od teh društev, saj tako tudi ljudje marsikoga od izvoljenih članic in članov občinskih svetov tudi prepoznajo za primerne osebe, ki bi jih predstavljale v posameznem občinskem svetu ali konec koncev tudi v Državnem

zboru Republike Slovenije. Zatorej, sama bom podprla zakon. Obeh predlaganih amandmajev pa ne bom podprla. Na nek način me celo preseneča ta zavzetost za ponovitev predlogov amandmajev, glede na to, da so bile že sprejete drugačne odločitve na pristojnem odboru. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Gospa Cvetka Zalokar Oražem.

CVETKA ZALOKAR ORAŽEM: Hvala lepa za besedo.

Mislím, da je treba o amandmajih, ki so pred nami, resno razpravljati. Ampak sem tokrat zadovoljna, da je kolega Gorenak odkrito povedal, da takšna, kot sta, ju ni moč sprejeti. In na to je bilo opozorjeno in o tem smo govorili na odboru. Mislím, da je predvsem gospod Klemenčič povedal, da enostavno takšna dikcija, kot je, bila sporna, ker ni dovolj precizna in natančna.

Kako naprej in kakšen kompromis lahko tu poteka in na kakšen način? Zdi se mi, da bi bilo smiselno, da vendarle zakon, takšen kot je v tem trenutku, čim prej sprejmemo. Vsi pa vemo, da imamo že tudi vložene nove spremembe istega zakona, to so tiste, ki jih je predložila Komisija za preprečevanje korupcije. Prepričana sem, da je moč del tega prav gotovo urediti tudi takrat. Jaz osebno, bom rekla, da bi morali določeni, absolutno nujni kontroli in tudi načinu, kako kontroliramo, podvrženi tudi tisti, ki so predstavniki Republike Slovenije v evropskih inštitucijah, vendar samo v primeru, ko tiste inštitucije in tisti del ni urejen že znotraj pravil, ki jih imajo inštitucije, v katerih potem zasedajo svoje položaje, v tem primeru seveda ne bi bilo treba. Vsekakor pa smo videli, da je tudi v primeru gospoda Thalerja takoj sledilo srečanje in pogovor s protikorupcijsko komisiji v Sloveniji, ne glede na to, kakšno dikcijo in na kakšen način imamo stvari opredeljene v tem trenutku v Zakonu o integriteti. Tako da jaz mislim, da je danes popolnoma neprimerno, ne vem, iskati kogarkoli v Državnem zboru, ki bi zagovarjal ravnanje bivšega evropskega poslanca Thalerja. Jaz nisem slišala niti enega, ki bi dajal kakršnokoli javno izjavo in v kateri na kakršenkoli način takšno ravnanje ne bi bilo opredeljeno kot, bom rekla, popolnoma neprimerno, obsojanja vredno in tako naprej. Mislím, da je nekorektno danes na kogarkoli kazati, da morda ne misli resno.

Jaz bi vsebino takšnih amandmajev, kot je ta tukaj, z lahkoto podprla, vendar se spomnim, da je bilo rečeno, zato me tudi čudi, zakaj ste vložili, kljub opozorilom, ki jih je dal na seji odbora predvsem gospod Klemenčič in zelo jasno razmejil amandmaja, ki pravzaprav nista takšna, da bi lahko bila korektna. Ne vem, zakaj smo dobili ponovno, kljub opozorilom, ali je bil kdo premalo pozoren, če bi bila amandmaja v vseh dikcijah korektna, mi jih pa zdaj očitno več ne moremo popravljati, potem bi najbrž za to tudi lahko kolegi iz SDS v Državnem zboru dobili absolutno podporo. Treba je reči, da vsebina na nek način sledi temu, vendar je preširoka, premalo natančno opredeljena, zato v tej fazi ni moč teh amandmajev podpreti, bi pa lahko prišlo do tega, ker po informacijah, kot jih imam, bo naslednja sprememba že kar na naslednji seji

Državnega zbora obravnavana, tako da imamo možnost v novem postopku sprememb zakona to v resnici urediti. Odločno pa zavračam kakršnakoli podtikanja, da bi bili v tem skriti kakršnokoli nameni zagovarjanja takšnih ravnanj. V bistvu imamo v organih Evropske unije zelo različne ljudi, niso samo z ene ne samo z druge opcije. Lobistične stvari so v Bruslju izjemno razvite. Kaj se je dogajalo in kaj se dogaja je, mislim, izjemno pomembno tudi za to, da se same evropske inštitucije, predvsem Evropski parlament zamislijo, kako priti do tega, čemur deklarativno pravijo zatreti, kakršnokoli korupcijo ali pa na ta način, obenem pa imeti tako odprto sceno, kot vsi vemo, da v Bruslju je – mislim da 17 tisoč registriranih lobistov, to se pravi lovcev na to, da bi nekdo v njihovem imenu vložil določene amandmaje. To je seveda zdaj nekaj, kar najbrž bistveno presega nivo tega, o čemer lahko diskutiramo danes mi tukaj v slovenskem državnem zboru. Tako, da problem je prav gotovo velik in hoja pri teh zadevah, se moramo vsi zavedati, je zelo na robu. Mi se vsi sestajamo na takšen ali drugačen način z določenimi ljudmi, ki hočejo uveljaviti tako ali drugače svoje interese, je pa jasno, da v tem primeru ni nikakršnih izgovorov, kadar seveda smo za to ali pa bi bil kdorkoli za to pripravljen dobiti korist. Mislím, da je gospod Thaler v tem smislu pač kršil zadeve in je tudi prav, da je odstopil.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Ker so se medtem že trije prijavi k razpravi, predlagam, da poprosimo vse, ki še želijo razpravljati, da se prijavijo. Kot predlagatelj ima najprej besedo gospod Presečnik.

Izvolite.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Moram poudariti, da smo že lansko leto, ko se je zakon sprejemal, opozarjali na nekatere stvari, ki se bodo s sprejetjem tega zakona uresničevale. Na to so nas tudi potem, ko je zakon že bil sprejet, opozarjali iz mnogih občin. Ampak, da ne bi zdaj obveljal nekega vtisa, glede na mnenja poslanskih skupin govorim, da je samo ena poslanska skupina taka, ki je naravnana protikorupcijsko, zagotavljam v imenu predlagateljev kot prvopodpisani, da je glavni namen ohranjati temeljni cilj osnovnega zakona spoštovan. In zavračam vse druge očitke, ki gredo v smer, da smo podlegli nekim lobijem, kaj vem katerim, občinskim, županskim in ne vem kakšnim še.

Tudi za trditev, da protikorupcijska komisija ne podpira teh predlogov, moram jasno zagotoviti – to je razvidno tudi iz poročila matičnega delovnega telesa –, da ima ta del, ki je v poročilu kot usklajen predlog, kot dopolnjen predlog sprememb zakona, tudi podporo protikorupcijske komisije. Dejstvo je, da obstajajo občine, kjer je ponekod tudi polovica članov občinskega sveta tako ali drugače podvrženih določbam zakona, ki so se v praksi pokazale kot popolnoma nesmiselne. In zagotovo je to osnovni razlog za to, da smo s 75 podpisi kolegic in kolegov pristopili k obravnavi in, sem prepričan, tudi na koncu k sprejetju teh sprememb zakona.

Zdaj pa kar se tiče amandmajev. Ta dva amandmaja sta bila že v osnovnem besedilu

predloga sprememb. Tudi današnja razprava je pokazala, da so tudi na tem področju – zdaj govorim v svojem imenu in v imenu poslanske skupine – potrebne neke jasno določene rešitve tudi na področju evropskih funkcionarjev in ostalih zaposlenih v institucijah Evropske unije, tistih, ki jih tja pošiljata Vlada Republike Slovenije ali slovenski državni zbor. Tudi sami predlagatelji so ugotavljali, da diktacija, ki je predlagana z amandmajem, še ni popolnoma dorečena in je zagotovo potrebna manjših korektur. Zato osebno kot prvopodpisani predlagatelj predlagam, da ta dva amandmaja podpremo in da v pripravi besedila oziroma amandmajev za tretjo obravnavo predlagatelji amandmajev skupaj z Vlado in protikorupcijsko komisijo pripravijo ustrezne rešitve. Ne glede na to, kako se bo večina odločila, in glede na to, da imamo še en zakon, ki je že vložen, spremembe istega zakona, je dejstvo, da bo te stvari treba urediti. Prva priložnost je zdaj in upam, da jo bomo korektno izpeljali, odvisno je seveda od večine.

Kot prvopodpisani med predlagatelji sem seveda vesel, da ima do te mere, do te točke doseženo soglasje glede potrebnih sprememb takšno večino, kot jo ima. In še enkrat zagotavljam, da osnovni namen, torej temeljni cilj osnovnega zakona, delovati protikoruptivno, s tem predlogom sprememb ohranjamo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima ministrica za javno upravo gospa Irma Pavlinič Krebs.

IRMA PAVLINIČ KREBS: Hvala lepa.

V izogib razmislekom ob teh dveh amandmajih bi rada pojasnila, da tam, kjer je Republika Slovenija in Komisija za preprečevanje korupcije s svojo jurisdikcijo lahko posegla, je v aktualnem 45. členu zakona Obseg funkcionarjev, ki se jih ta zakon dotika v zvezi z obveznostjo prijave premoženjskega stanja, jasno zapisan, torej kdo so funkcionarji, ki so dolžni prijaviti premoženjsko stanje. Določeno je torej v 45. členu. To so "poslanci iz Republike Slovenije v Evropskem parlamentu, kjer njihove pravice in obveznosti niso drugače urejene z akti Evropskega parlamenta" in pozor, "in drugi funkcionarji iz Slovenije v evropskih institucijah in drugih mednarodnih organizacijah". Torej tam, kjer seže jurisdikcija in tudi pristojnost našega neodvisnega organa, to je Komisije za preprečevanje korupcije, je jurisdikcija določena. Predlog amandmaja, kot je zapisan, da naj bi poročali o premoženjskem stanju tudi funkcionarji in uslužbenci iz Republike Slovenije v institucijah in drugih organih EU in drugih mednarodnih institucijah, ki so v te institucije napoteni, na podlagi sklepa Vlade ali s soglasjem Vlade Republike Slovenije oziroma Državnega zbora, poudarjam, so v delu, kjer je jurisdikcija možna, že zaobseženi v aktualni določbi zakona, ki določa, kdo so funkcionarji, ki jih zavezuje ta člen. Upoštevati je treba pa še sledeča dejstva. Ko govorimo o napoteni osebah, torej uslužbencih in funkcionarjih, je za osebe, ki jih v mednarodne civilne misije, mednarodne organizacije na podlagi razpisa ali povabila te mednarodne organizacije napoti državni organ, jih je ta dolžan napotiti po

postopku določenem v Zakonu o napotitvi oseb v mednarodne civilne misije in mednarodne organizacije. Ampak napotitev pomeni, da ta oseba ostane v delovnem razmerju pri slovenskem državnem ali drugem organu. In zanje se, če so funkcionarji, uporablja Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije, torej morajo tudi poročati o premoženjskem stanju. Če pa so javni uslužbenci, jim seveda ni treba poročati – gre za vojake, ki so napoteni na misije, predstavnike policije, ki so napoteni na misije itn. Torej funkcionarje, ki so napoteni, zadane dolžnost poročanja o premoženjskem stanju. Za ostale uslužbence pa bi bil seveda nerazumno drugačen poseg v njihov položaj, kajti oni ostanejo v delovnem razmerju v Republiki Sloveniji, našim javnim uslužbencem pa o premoženjskem stanju ni treba poročati. Druge osebe – tukaj bi rada poudarila in to je tudi v obrazložitvi Vlade in predsednik Komisije za preprečevanje korupcije je jasno povedal, da komisija nima pristojnosti nadzirati premoženjskega stanja funkcionarjev evropskih institucij, ki jih izberejo one same ali pa mednarodne organizacije, ki jih imenujejo one same – v tem primeru ne gre za napotene osebe in jurisdikcija naše države se ne razteza na te osebe. Kdo so na primer take osebe, ki jih Državni zbor izvoli za kandidate? Na primer, na podlagi Zakona o predlaganju kandidatov iz Republike Slovenije za sodnike mednarodnih sodišč gre za nacionalnega predstavnika v Eurojustu, za sodnika na Evropskem sodišču za človekove pravice v Strasbourgu, za generalnega pravobranilca sodišča Evropskih skupnosti v Luksemburgu in tako naprej. Po izvolitvi s strani posamezne institucije so ti ljudje samostojni funkcionarji, sklonejo delovno razmerje s to mednarodno institucijo in se morajo izrecno ravnati po predpisih, ki veljajo za te institucije. Zakaj za naše evropske poslance subsidiarno veljajo tudi predpisi? Ker smo mi v 9. členu Zakona o volitvah poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament glede njihovega položaja, glede pridobitev prenehanja mandata poslanca, nezdržljivosti funkcije z drugimi funkcijami, glede poslanske imunitete in drugih izrecno urejenih vprašanj zapisali, da se uporabljajo predpisi Evropske unije, če pa kakšnega vprašanja ne določajo, se subsidiarno uporabljajo zanje predpisi, ki veljajo za poslance Državnega zbora Republike Slovenije. To so argumenti, ki so navedeni v mnenju Vlade Republike Slovenije. To so argumenti, ki jih je v razpravi povzel tudi predsednik komisije. In smo pač povedali, da tja, kamor seže naša jurisdikcija zoper napotene funkcionarje, veljajo določbe kot za funkcionarje v Republiki Sloveniji, torej dolžnost prijave premoženjskega stanja. Tam, kjer so imenovani v evropskih institucijah je strokovna ocena, da tu jurisdikcije Republike Slovenije ni.

Ob tej priložnosti bi rada potrdila mnenje, ki ga je v imenu predlagateljev gospod Presečnik podal. Osnovna intenca 35. člena Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, ki seveda ne velja samo za lokalno raven, velja tudi za državno raven. Funkcionarjem, ki so več kot v 5 % udeleženi v posameznem poslovnem subjektu, – oni ali njihovi družinski člani –, prepovedujejo poslovanje z naročnikom, kjer je tak funkcionar zaposlen. In ta

naročnik posluje po pravilih Zakona o javnem naročanju. To v celoti ohranjamo. Ni izjem. Kot smo se soglasno potem odločili po posvetu, tako Vlada, predlagatelj in Komisija za preprečevanje korupcije. Kajti, komisija je jasno povedala, da o izjemah v posameznih primerih, pač, ne želi odločati. Je pa določba 35. člena bila nejasne v točki, ko je bilo mogoče ob smiselni uporabi Zakona o javnem naročanju šteti, da ne morejo kandidirati za sredstva tudi tiste osebe, pravne osebe, kjer so funkcionarji oziroma njihovi družinski člani udeleženi v organih upravljanja. To je pa bilo tudi na primer v družtvih, kot člani, predsedniki in tako naprej. Tu smo nejasno zapisali določbo in je bila tudi predmet različnih razlag. Ni bilo mišljeno, da v tem primeru, ko gre za razdeljevanje sredstev društvom na podlagi javnih razpisov, le-ta ne morejo kandidirati za ta sredstva, če je predsednik društva tudi član občinskega sveta oziroma funkcionar. Zato je bilo to treba odpraviti in spremeniti in nejasno določbo, seveda, narediti jasno. Kar je seveda prav. In Vlada kot predlagatelj se bo v nadaljevanju vedno odzvala na take probleme.

Samo z eno besedo želim spoštovane poslance, ki so uporabili besede, da gre za bleferski zakon, da je zakon slep, opozoriti na eno dejstvo. Zakon seveda lahko na sistemski ravni določa posamezna ravnanja kot prepovedana. Zakon o integriteti je prvič uredil lobiranje, kar se je izkazalo, kot izjemno pomembno v nadaljevanju. Nikoli pa zakoni sami ne morejo preprečiti ravnanja posameznih oseb. Prav pa je, da uredimo pregon nedopustnih ravnanj, da definiramo posamezna ravnanja kot nedopustna, kot škodljiva, kot tista, ki povzročajo škodo javnemu interesu. In to je novi zakon o integriteti in preprečevanju korupcije naredil. Neodvisni komisiji za preprečevanje korupcije je omogočil, da sankcionira in preganja taka kazniva dejanja. In tako opevani zadnji primer nedopustnega lobiranja – mislim, da ste pozabili povezati stvari med sabo. Lobiranje v tej državi na sistemski ravni do sprejema tega zakona nismo imeli urejenega. Lobiranje je v posebnem poglavju opredeljeno s sprejemom tega zakona. Pristojnosti naše komisije za preprečevanja korupcije na tem področju so s tem zakonom šele prvič podane. Njeno ravnanje v sodelovanju z evropskimi institucijami je legalno in pravilno, ker smo ji dali sistemске podlage. Z obsojanjem nedopustnih ravnanj bomo šele lahko zagotovili, da takih ravnanj ne bo, ne samo z obsojanjem, tudi z ustreznim preganjanjem. Poudarjam, zakon ni bleferski, zakon je konkreten in komisija je dobila ustrezne pristojnosti v procesu preganjanja nedopustnih ravnanj. Tu je stvar pravzaprav boljša, kot bi hoteli nekateri poslanci priznati. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Jaz bi prosil, če se vrnemo na razpravo o 4. in 5. členu in amandmajih po prijavljenih razpravljavcih. Prvi bo govoril gospod Anton Anderlič.

ANTON ANDERLIČ: Nekaj nelogičnosti je danes tukaj prisotne. Če bi res bil zakon tako dober – in jaz verjamem, da ga je treba braniti –, potem seveda ne bi imeli v proceduri že dveh sprememb. Prav je, da

so, če je temu tako. Dejstvo pa je, kjer je volja, je tudi pot. In ne mi reči, prosim, da teh paternalističnih izjav, kot češ, "o tem smo mi že vse razpravljali na odboru, kaj pa imate vi tukaj zdaj za razpravljati", pa saj nismo vsi člani odbora. Ali je to Državni zbor, ki sprejema zakone, ali kaj? Lepo vas prosim! In ne mi reči, da vsi tisti, ki se jih navaja v tej zgodbi, da so kaj drugačni in da imajo tobože neko drugo jurisdikcijo in tako naprej. Je ni v Evropski uniji jurisdikcije, ki ne velja za vse državljane in državljanke Republike Slovenije, ki so udeleženi na funkcijah ali v katerihkoli organih in organizacijah institucijah Evropske unije. Če pa kaj ne velja, pa velja nacionalna ureditev. Če imamo tukaj zakon na mizi, lahko uredimo tako, kot mi mislimo. Prav je, da za evropskega poslanca, za poslanca v Državnem zboru in, če hočete, svetnika ali župana v občini, kjer gredo vsi na neposredne volitve pred državljane in državljanke, da imajo enak status in da so enako urejene te stvari. In tukaj ni nobenega dvoma. Zato delati tukaj nek ogromen misterij okoli tega amandmaja – treba ga je prevzeti v roke in ga proučiti.

Odločno zavračam vse trditve, ko pravite, komisija ne želi odločati in tako naprej. Kdo pa je komisija, da ne želi odločati o stvareh, ki so določene z zakonom? In, če gremo nazaj, pojdemo pogledati, kdo je največ delal na tem zakonu poleg vas ministrica. Ne komisija, še gospod državni sekretar takrat in potem komisija in tako naprej, in zdaj se komisija postavi v situacijo, da ne zna, noče izvajati zakona, ne more. Jaz sem za to, da tam kjer ga ne more, da res to proučimo, ne pa, da se komisija ali katerikoli drug organ odloči – mi imamo v Sloveniji pravzaprav neko epidemijo, po vseh ministrstvih in organih v tej državi, ko se nekaj ne da, ne gre, nekemu ne paše –, treba je spremeniti zakon. In jih spreminjamo in jih spreminjamo in tako naprej. Ne rečem, da jih ne izboljšujemo v mnogih primerih, ampak so tudi primeri, ko se nekaj ne izvaja, ampak to ni samo v tem mandatu, daleč od tega, to je bolezen, ki je pravzaprav prisotna, odkar se ta država vzpostavlja. In mogoče bi bilo res koristno, da bi na kakšnem področju vzpostavili neko zakonodajo, ki bi bila trajnejša, ki bi državljanom in državljanke vnaprej dala vedeti, kako se morajo na kakšnem področju ravnati, da bi se znali organizirati, da bi se znali pripraviti in tako naprej, če hočete, tudi ko gre za Zakon o graditvi objektov, ki je največkrat spreminjan zakon, pa spet vidim na spletnih straneh, da bo prišel v proceduro v bližnji prihodnosti, pa kolikokrat smo ga spreminjali?! Največji junak na tem področju je bil Janez Kopač, ko je bil minister in tudi drugi ministri. Jaz verjamem, da je to zahtevna materija, ampak predstavljajte si, kako je to šele za državljane in državljanke, za podjetnike, za gospodarstvo, ki mora ta zakon uveljavljati. In zato pravim, da tukaj prav nobene škode ne bo, če bi se tukaj preprosto sporazumeli, da je to treba urediti za vse enako, kot sem začel. Zame ni povsem nobene razlike med tistimi, ki so izvoljeni v Sloveniji za v Evropo ali za funkcije v Sloveniji, ker so rezidenti Slovenije, morajo pač tukaj biti podvrženi tako evropski zakonodaji kot tudi lokalni. In če je ta v kakšnem primeru strožja, drugačna, kot je tista v Evropskem parlamentu oziroma na evropskem nivoju, ne

pomeni, da se državljani in državljanke Republike Slovenije, ki so bili v imenu državljanov Republike Slovenije poslani na neko funkcijo, da jo opravljajo za njih in za še vse ostale po Evropski uniji, da so lahko na blažjem tretmaju, kot so tisti v občinskem svetu, župani, poslanci ali na kogarkoli se še v Sloveniji to nanaša. To je argumentacija, ki je jaz ne sprejemem. Zakaj je SDS trmasto dala enak amandma nazaj, da ga ni popravila? Gospoda Gorenaka sem razumel, da ga je treba sprejeti, ampak vendarle ga je mogoče tudi popraviti, dopolniti, precizirati, da ne bo potem prišlo do tega, da komisija ne želi odločati in ne želi... – mislim, komisija se ne more postaviti na situacijo, če je to z zakonom urejeno. Če pa ni pristojno, potem se nima kaj s tem ukvarjati, naj se ukvarja tisti, ki je pristojen. Tako da tukaj ni dilem. Če pa rabi kakšno pooblastilo, ampak ne more to biti na neki subjektivni ravni, ker potem – seveda zdaj v zadnjem času je to itak najbolj moderna beseda, da ne veljajo za vse enaki predpisi, zakoni in podobno. In tukaj, jaz se bojim, da s tem, če se ne poskuša najti do tretjega branja boljše rešitve, da se poskuša vzpostavljati nek vtis, nezavestno, jaz sem prepričan, da nezavestno, da se lahko kdo iz tega izvije. Meni je žal, da je po tem, ko je ta zakon že bil v proceduri, prišel ta aktualni primer izpred 10 dni. To res zame pri obravnavi tega zakona ni imelo nobenega vpliva in nobene veze, ker smo se že prej strinjali s tem, da je treba zakon spremeniti, dopolniti. Če pa je konkretno opozorilo prišlo tudi med tem časom, da je mogoče treba pogledati še kaj, da bo bolje urejeno, toliko bolje. Nobene ovire pri tem ne vidim, da bi to naredili. Zato, kot rečeno, se mi zdi, da ta polarizacija pa to odklanjanje na vsak vzbuja napačen vtis in zato mislim, da je treba amandmajem prisluhniti.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Besedo ima gospod Anton Colarič.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa.
Že v uvodni obrazložitvi v imenu poslanske skupine sem omenil 6. točko 4. člena, ki je bila sicer potem še dvakrat, trikrat citirana. Tam so opredeljene funkcionarke in funkcionarji, za kater velja ta obstoječi osnovni zakon, in tam so že napisani tudi poslanci iz Republike Slovenije v Evropskem parlamentu in seveda tudi drugi funkcionarji, ki delajo v evropskih institucijah in drugih mednarodnih institucijah. Tako da ta zakon velja tudi za njih, če seveda to ni drugače urejeno z akti evropskih institucij.

Lahko rečem, da smo se pri vsaj določenih evropskih funkcionarjih tudi pozanimali, kako je s to določbo oziroma z njihovimi obveznostmi v praksi. In lahko rečem, da smo dobili informacijo, da za vse evropske institucije velja, da morajo vsi voljeni funkcionarji prijaviti svoje premoženje instituciji, v kateri so zaposleni. Skratka, vsi ti funkcionarji morajo to prijaviti. In ti podatki se seveda ne samo prijavijo, ampak se potem tudi preverjajo, nadzirajo itn., kar pomeni, da so vsi ti funkcionarji, ki delajo v evropskih institucijah, še kako nadzorovani glede premoženja. Seveda se pa vedno najde kakšna izjema, ampak to ne pomeni slabega zakona ali pa kaj takšnega, ampak druge primere.

Jaz osebno amandmajev ne bom podprl, tudi zato ne, ker nam je bilo danes že očitano, da smo že pri osnovnem zakonu delali tako, da smo amandmaje pisali na kolenih. In da danes ne bomo pisali novih amandmajev na kolenih, predlagam, da amandmaje zavrremo, da sprejmemo novelo zakona in morebitne, govorim, morebitne spremembe pripravimo za naslednjo novelo, ki je tudi že v postopku, in s tem zadevo razčistimo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Besedo ima gospod Rudolf Petan.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo. Spoštovani!
Naj kar na začetku povem, da podpiram te amandmaje, ker so nujni. To se je pokazalo v zadnjih dneh. Podpiram tudi vsebino zakona, jasno, in to zaradi tega, ker želim, da za vse, ampak res čisto vse, velja enak status. Za čisto vse, tako za občinskega svetnika kot poslanca v Državnem zboru, poslanca v Evropskem parlamentu in za napotene iz Slovenije ali kakorkoli drugod po kakšnem drugem postopku, čisto vseeno, v evropske institucije. Tisti, ki gredo v evropske institucije, tisti trenutek, tako, gospa spoštovana ministrica, govorite, kot da potem s Slovenijo nimajo nobene veze. Figo. Tukaj v tem parlamentu jih potrjujemo in če jih tukaj potrjujemo, potem veljajo tudi za njih še naprej slovenski predpisi. Še vedno morajo veljati in morajo odgovarjati Sloveniji. Saj niso bili potrjeni na nekem medgalaktičnem zboru. In zato mora veljati za vse. In ne se čuditi, če kakšen slovenski predstavnik kdaj ne bo zastopal stališč Slovenije, kar jih pa mora. Seveda, da v tistem gozdu vidi tudi lastno drevo, mora vedno to opaziti. Ravno s takim tolmačenjem dajete tem ljudem nek občutek, da s Slovenijo nimajo več nobene veze. To je napačno. In seveda za njih potem velja nek drugi status, da so nedotakljivi, kar je sploh problem v Sloveniji, v zadnjem času se kar na enkrat pojavljajo ljudi, ki so nedotakljivi. Dobra stran pri tem je to, da so se pokazali, da se smatrajo za nedotakljive, in da se jim nič ne sme, nekateri ustavljajo enkrat leve, enkrat desne pa tako naprej, celo to si dovolijo zato, ker imajo status nedotakljivega, tudi v sodstvu se žal to pojavlja. Bi pa dejal, da ta zakon, ki zdaj velja, je tipičen za slovenski prostor, še posebej v zadnjem času, ko je zakonska osnova tako postavljena, da je to mreža za sardelice, kiti pa veselo plavajo mimo. To je že tako narejeno, da se kiti ne ozirajo na to, kakšna sardelica se pa ujame. Tudi v preteklosti, govorim o preteklosti, je Komisija za preprečevanje korupcije z velikim pompom pokazala, "vidite, tisti občinski funkcionar je pa še predsednik društva ljubiteljev malih živali, pa mu je občina nakazala denar". Ja, lepo vas prosim, no! Bodite zadovoljni, da kdo sploh še hoče biti predsednik kakšnega takšnega društva pa se s svojim denarjem in s svojim bencinom kam vozit. In ko pride do spremembe, potem naredimo to spremembo tako, da bo za vse enako, da ne bomo imeli zopet primerov, ko bomo ugotavljali, da smo mimo usekali.

Zdaj ne morem mimo razprave spoštovane kolegice Brunskoletove, ki se sedaj kar naenkrat čudi, ko je tudi na svojem območju ugotovila, da

nekaj ne gre skupaj. Da nikakor ne gre, da bi predsednik nekega gasilskega društva ne mogel biti še občinski funkcionar. Ja, pred enim letom, ko smo sprejemali ta zakon, je pa zagovarjala tako rešitev, da se je kar kadilo! In se je čudila, kako moremo razmišljati drugače, ko smo opozarjali na nekaj drugega. In zdaj se dogaja popolnoma enako. Za evropske funkcionarje ne želite, imeli smo pa pred enim tednom nek čuden primer. Jaz bi si želel, da ne bi bilo nobenega iz Slovenije zraven, saj mislim, da še niso vsi ugotovljeni. Ker če je res to, kar govorijo v Bruslju, potem bodo morali še tiste ugotoviti, ki so cele otoke dobivali za to, da so sprejemali določene odločitve. Ampak upam, da tisto še pride, tisti bodo bolj pravi. In zdaj se dogaja enako. Lani ste trdili, da mora to tako biti, da bomo ujeli predsednike gasilskih društev na lokalnem nivoju, ki se trudijo in delajo. Morali bi biti pod velikim nadzorom protikorupcijske komisije, ker si niso pridobili ničesar, razen da so širši skupnosti kaj pomagali. Zdaj se pa enako dogaja za evropske funkcionarje – nočete tega sprejeti, zato ker menite, da si zaslužijo poseben status. To je enostavno neverjetno, kot da so nedotakljiva kasta. Za njih velja neka druga jurisdikcija. Iz Slovenije so prišli, v parlamentu smo jih potrdili, saj jih niso, kot sem že prej rekel, na nekem medgalaktičnem zboru potrdili, še vedno so potrjeni tu. To je popolnoma enako kot, recimo, v primeru zaplembe premoženja tistim, ki so do tega prišli po čudnem postopku. V Sloveniji to ni mogoče, ker veljajo človekove pravice pa ne vem kaj vse. V Srbiji pa so po hitrem postopku zadevo uredili. Pri nas pa ni mogoče. Zanimivo! In mi na njih gledamo mogoče malo s čudnimi očmi.

Jaz bom seveda podprl te amandmaje, ker so nujni, pa seveda zakon tudi, in upam, da se bo zakon še izboljšalo, da bo veljalo za vse, da ne bo nedotakljivih. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospa Renata Brunskole je prosila za repliko.

Izvolite.

RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Prepričana sem, da se moj kolega poslanec, gospod Rudolf Petan, ni prepričal o moji razpravi v preteklem letu, o tem, da sem tako zelo zagovarjala vso to zadevo. Prepričana sem, da ne v tej obliki, kot se je on izrazil, stoodstotno. Vendar vam ne zamerim, ker še vedno ima vsak od nas pravico demokratično razpravljati. Prav pa je, ko se razpravlja in koga omenja, da se takrat tudi res prepriča, kdo se naenkrat čudi. Jaz sem to omenila predvsem zaradi tega, ker sem slišala za nekatere, da so omenjali predstavnike nekaterih društev, predvsem gasilce. Zanimivo pa je, da tudi kdaj, ko je razprava o gasilcih, vsi ne razpravljajo vedno tako strašno zavzeto, čeprav mislim, da jih čisto vsi v parlamentu zelo podpiramo.

Sicer pa bi poudarila v povezavi z ugotovitvami, ki se tičejo sprejetega zakona pred enim letom, in sedaj s popravki, da se je zgodilo že tudi kdaj v preteklosti, da je bilo treba kakšen zakon popraviti in dopolniti. In sem prepričana, da je bilo v celotni zgodovini delovanja Državnega zbora tako in tudi v prihodnosti bo vedno tako, saj bo vedno na nek način prevladala politična odločitev ali

morebitne spremembe v tej smeri. Tako da vam, kolega Petan, ne zamerim, da ste me tako na nek način skoraj obsodili tukaj v Državnem zboru. Sem pa prepričana, da niste mislili tako slabo, kot je bilo na hitro slišati. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Besedo ima gospod Franc Bogovič.

FRANC BOGOVIČ: Lep pozdrav spoštovani podpredsednik, spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

Vesel sem, da je Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije na dnevnem redu in da smo v Slovenski ljudski stranki kot predlagatelji uspeli dobiti tudi podpise številnih kolegov in kolegic iz Državnega zbora, da popravimo to, kar smo nesporno v lanskem letu zapisali ali drugače, kot je kdo mislil, ali pa tudi sicer, če je mogoče kdo to mislil, je spregledal v tem času, da smo dejansko v tem zakonu, s tem, ko smo širili nadzor na občinske svetnike, na svetnike krajevnih skupnosti v povezavi z njihovimi aktivnostmi v kulturnih, gasilskih društvih in ostalih, šli zelo daleč preko neke mere dobrega okusa in da smo na nek način sprožili pravi val nezadovoljstva in tudi odstopa različnih predsednikov društev in da smo tem ljudem na nek način želeli dopovedati, da v javnem življenju ne želimo družbenoaktivnih ljudi. Ta popravek je narejen, narejen z veliko podporo ostalih kolegic in kolegov oziroma je podprt s te strani, tako da sem prepričan, da bo osnovi tekst zakona šel skozi. Sam mislim, da imamo v tej državi danes ta problem, da se reševanja delinkventnih dejanj lotevamo na napačnem koncu, in da želimo podobno tudi v zakonu o delu na črno in tudi v napovedanem zakonu o graditvi objektov predvsem s širitvijo kroga tistih obravnavancev, kroga tistih nadzirancev rešiti to državo.

Sam sem trdno prepričan, da bi se morali po tej poti usmeriti k tistim področjem, kjer se dejansko dogajajo nepravilnosti in tam zadeve uspešno reševati. Zato bom sam ta amandmaja podprl, in mislim, da je resnično tako, kot je kolega Anderlič dejal, da je čas, da do tretje obravnave potem tudi ugotovimo, ali je resnično kaj s tema amandmajema še narobe, in da poskušamo v Državnem zboru, vsaj na tem področju, kjer mislim, da smo si enotni, da je treba te nepravilnosti na tak način nadzirati, sankcionirati, da to uredimo. Sicer pa se bojim, da bo številna intenca teh zakonov, tudi v tem smo dejali, da bomo lobiranje uredili, da bomo s to širitvijo kroga osumljencev oziroma nadzirancev zgradili boljšo integriteto politiki, se bojim, da je ta pot vprašljiva, in da bo resnično problematično dokler v tej državi ne bo začela funkcionirati pravna država v polnem pomenu besede. In ko ne bo enostavno in zelo učinkovito rešeno vprašanje, ne vem, 12, 20 voznikov, ki prespijo v zaporih preko noči, ko uspešno kaznujemo prekrškarja, ki ni privezan s pasom, ko znamo pompozno aretirati osumljenca gospodarskega in siceršnjega kriminala, tega početja nikoli ne razčistimo ali vsaj do zdaj še ni teh epilogov. Tudi v sami politiki imamo zelo čudne primere. Zaradi že prej omenjenega druženja s kolegi in preglobokega pogleda v kozarec je eden od ministrov dostopil, mislim pa, da je v interesu te

države in tudi integritete politike, da bi bilo razčiščeno, ali je bilo v Ultri vse tako kot mora biti v zvezi z enim ministrom, ali je bilo na tem NPU-ju pri najemu vse v redu, ali je eden od ministrov, ministrice v redu ravnal pri nakupu avtomobilov, plačal davke, spet, pa ne vem, dva šoferja od ministrov pa zaradi napačne, prehitre vožnje pa kaznujemo in ti ljudje so to kazen plačali. Jaz mislim, da bomo integriteto v politiki resnično zgradili takrat, ko bo pravni sistem v celoti deloval, ko bomo znali sami, tisti, ki smo nosilci javnih funkcij, resnično priti kot zgrajene osebnosti z neko integriteto. Tam kjer pa bo očitno prišlo in prihaja do teh napak, pa da bo država oziroma njeni represivni organi poskrbeli v normalnem, doglednem času, da se ta zadeva uredi.

Kot sem že dejal, da se ne oddaljim od te teme. Usmerimo se v ključne probleme in to, ali bo predsednik krajevne skupnosti oziroma član krajevne skupnosti smel biti tudi v nekem društvu in bomo zaradi tega ovirali financiranje nekih društev, je zagotovo stvar, ki jo moramo z našega pravnega reda izločiti. Take ljudi je treba stimulirati, da tam delujejo.

Da zaključim. Vesel sem podpore zakona, ki je je bil deležen v tistem delu, ki je bil usklajen tudi s koalicijo, z ministrstvom. Mislim pa, da bi bilo prav, da se odgovorno in pa tudi brez velikih medsebojnih političnih spletk lotimo tudi te zadeve. Če je zadeva v redu narejena v sedanjem redu, je v redu, v kolikor pa ne, se pa jaz ne bi nič bal in mislim, da je nujno, da predvsem odgovorne in pa nosilce funkcij, kot so evropski poslanci in vsi ti poslanci v evropskih inštitucijah, tudi nadzorno vzamemo pod drobnogled, da so pod drobnogledom, kakor vsi mi ostali. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Besedo ima gospa Silva Črnugelj.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa za besedo, gospod predsedujoči. Lep pozdravljena gospa ministrica in kolegi!

Za tiste, ki tako radi moralizirajo in se sprašujejo, kdo naj bi se zamislil, bom čisto na kratko povedala, da je pred približno 16 leti v Evropski uniji Jacques Delor sprožil velik škandal, to se pravi pred 16 leti, ko je izjavil, da bo več kot 75 % nacionalnih zakonov nastalo v Evropskem parlamentu, in sicer leta 2000. Danes se piše leto 2011. To se pravi, ali se sprašujete, koliko dejansko nastane nacionalne zakonodaje v našem nacionalnem parlamentu oziroma kdo vse vpliva na nastajanje zakonodaje, ki jo mi tukaj na določen način pač sprejemamo. To je seveda zelo interesantno, mislim, vedeti je tudi treba, da je v Evropskem parlamentu več kot 4 tisoč organizacij, ki vplivajo na vse te odločitve, ki nastajajo, in sprejetje zakonov oziroma da je več kot 20 tisoč registriranih lobistov. Pri nas smo videli na eni izmed spletnih strani, da imamo trenutno za posledico sprejetega zakona okoli 28 registriranih lobistov. Ti lobisti so več ali manj po svoji dejavnosti zelo široko registrirani, kar, recimo, v Evropskem parlamentu in Evropski uniji pač ni primer, ker so lobisti zelo specializirani. Vsi zapisani in razporejeni po šifrah dejavnost. Govori se o poslovnih in

poklicnih združenjih, ki jih je 614: svetovalnih firm, ki so specializirane za evropske zadeve, je 195, interesnih skupin in nevladnih združenj – 257, predstavništev regij – 153, predstavništev nacionalnih združenj – 155, predstavništev gospodarskih zbornic – 40, predstavništev združenj delodajalcev – 31, sindikatov – 29, kmetijskih združenj – 34, cerkvenih združenj in ostalih – 28. Nenazadnje, zavedajte se, da v Evropski uniji lobirajo tudi izvenevropske države in imajo, recimo, ZDA registriranih 19 organizacij, Švica 4 in, ne bi verjeli, tudi Srbija 5. Vsak premislek in moraliziranje, kdo naj se zamisli, je odveč. Jaz mislim, da je kar dobro, da se zamislimo vsi, ker pravna država sama po sebi nikoli ne bo zafunkcionirala, ampak vsak izmed nas je na en način člen, ki na tak ali drugačen način vpliva na možnost realizacije in uresničitve te države. Če je moj kolega Colarič rekel, da je amandma nekako nastajal na kolenih, se bojim, da bi bilo dobro kljub vsebinski upravičenosti tega amandmaja vendarle premisliti in videti, kako in na kakšen način, ker je zadeva zelo kompleksna.

Te amandmaja seveda ne bom podprla.
Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.
Besedo ima gospod Grims.

MAG. BRANKO GRIMS: Hvala.

Dva kratka odgovora. Najprej kar se tiče gasilcev, ki naj bi jih podpirali vsi, kar je prej spoštovana poslanka SD uporabila kot utemeljitev. Veste, če upoštevamo, da dejanja govorijo, bi vas spomnil, da prav ob sprejemanju zadnjih dveh proračunov, smo predlagali amandma, s katerim bi preprečili, da bi bili gasilci oškodovani, ker ste v koaliciji šli v jemanje denarja Ministrstvu za obrambo in pri tem prezrli, da ste prizadeli tudi gasilce. Pa je bil žal naš amandma povožen in preglasovan. Tako da, ko govorijo dejanja, so stvari nekoliko drugačne.

Drugo, kar se tiče nekoliko pretirane patetike. Prejle je en spoštovan poslanec SD rekel zelo na glas, "amandmaje ne bomo pisali na kolenih". Mislim, da je bolj problem po tem, kar smo poskušali do zdajle, da so se očitno amandmaji sprejemali na kolenih na seji odbora, in sicer na kolenih pred protikorupcijsko komisijo. Moram reči, da se v celoti strinjam z gospodom Anderličem, da ne more biti, ko gre za zakonodajni postopek, za oblikovanje zakona, protikorupcijska komisija nadrejena Državnemu zboru. Lahko poslušamo njeno mnenje, ne more pa to biti kronski argument, saj Državni zbor vendar s svojim zakonom ustanavlja to komisijo in ji daje določene pristojnosti in ima do tega vso pravico, skladno z ustavo. In če zdaj preidem nazaj k bistvu, ta amandma bistveno preoblikuje dosedanja zakon, kajti zajame tudi tisti del funkcionarjev oziroma visokih uslužbencev Evropske unije, ki ga do sedaj zakon ni zajemal. Namreč, zakon zdaj zajema samo tiste, pri katerih je imenovanje na funkcijo končano v državi Slovenije, naš amandma pa zajema tudi tiste, kjer nastopa država Slovenija, Vlada ali parlament kot predlagatelj, imenovanje pa potem opravijo tiste institucije. In tukaj je jedro zgodbe. Ti ljudje, za katere potem vi trdite, da so tam v institucijah, da

oni niso predstavniki Slovenije, da so od nje neodvisni, tja torej ne pridejo kar tako. V institucije Evropske unije ti ljudje ne padejo kot zrele hruške, zaradi nekih svojih posebnih kvalit, ampak zato, ker jih tja prelagajo institucije države Slovenije. In se lahko sprenevedamo kolikor se hočemo, njihovo ravnanje, tudi morebitno njihovo koruptivno ravnanje še kako vpliva na ugled države Slovenije v očeh vseh v Evropski uniji. Torej v tem delu brez dvoma tudi predstavljajo državo Slovenijo, pa če mi to sami sebi priznali ali pa ne. Zato je tudi smiselno, da se to uredi v tem zakonu, kajti opozarjali ste, nekateri – ja saj, Evropa ima to urejeno –, da vsaka institucija zase to dela. Že, ampak če pa pogledate izjave predstavnikov Evropske unije, boste pa videli, da prav opozarjajo na neučinkovitost tovrstnega nadzora znotraj samih institucij, ker pač niso vezane na matično državo, ker so zaprte v neko okolje, izven katerega nihče za te podatke niti ne izve niti ne more izvedeti, skratka se zadeva tam začne in konča in zato tudi ni učinkovita. Iz tega razloga bi bil torej ta naš amandma ne samo smiseln, ampak tudi skladen z opozorili mnogih funkcionarjev Evropske unije, lahko se o njih sami prepričate, če greste zdaj pogledat njihove izjave na spletnih straneh.

In še za konec. Vsega tega seveda ne govorimo na pamet, kajti poglejte, če pri svojem delu zdaj, ko sem seznanjam z nekaterimi podatki iz, recimo, prejšnjega mandata, lahko ugotavljam samo to, da je kakšen funkcionar tukaj omogočil ali pa celo neposredno storil nekaj, kar je po vseh evropskih aktih koruptivno dejanje, potem me nihče ne bo prepričal, da bo sedaj na nivoju Evropske unije ravnal kaj bistveno drugače. Star pregovor pravi Kar se mali nauči, to veliki zna.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želi še kdo razpravljati o teh dveh členih in amandmajih k tema členoma? Nihče. Potem zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 22. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

In prehajamo na **21. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA RESOLUCIJE O STRATEŠKIH USMERITVAH RAZVOJA SLOVENSKEGA KMETIJSTVA IN ŽIVILSTVA DO LETA 2020 POD NASLOVOM ZAGOTOVIMO.SI HRANO ZA JUTRI.**

Predlog resolucije je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Predstavniki Vlade ni. Bodo pa imeli priložnost med razpravo priti do besede.

Predlog resolucije je obravnaval Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano kot matično delovno telo. Besedo dajem predsedniku odbora Francu Bogoviču za predstavitev poročila odbora.

Izvolite.

FRANC BOGOVIČ: Lep dober dan, spoštovane kolegice, kolegi!

Mislím, da se nam predstavniki ministrstva pridružijo kasneje, pa dovolite, da sam najprej spregovorim v imenu Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Odbor je na svoji 28. seji 10. 3. kot matično delovno telo obravnaval predlog resolucije.

Na seji odbora so poleg predstavnikov Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sodelovali še predstavniki Zakonodajno-pravne službe, Kmetijskega inštituta Slovenije, Sveta za kmetijstvo in podeželje in Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije.

V razpravi so člani odbora sicer načeloma podprli prednostne programske usmeritve in opredeljene strateške cilje predloga resolucije. Člani so tudi ocenili, da je dokument dobro strukturiran, predložen v pravem času in vodi k zavedanju, kako pomembno je kmetijstvo kot strateška panoga tudi s stališča obstoja države. Večji del razprave je bil namenjen uresničevanju resolucije, ki brez izvedbenih dokumentov ne bo mogla zaživeti in ki bodo šele pokazali, kako resno smo mislili pri sprejemanju tega akta. Na podlagi teh bo šele mogoče slediti izvajanju resolucije, da ne bi ostala le eden od mnogih, sicer dobro pripravljenih, dokumentov, ki pa se v praksi ne uresničujejo. V nadaljevanju je bilo tudi opozorjeno, da bi morale biti nekatere usmeritve zapisane bolj natančno, saj je težko ugotoviti, kje je meja med splošnimi in zavezujočimi usmeritvami. Med slednjim usmeritvami bi morale biti opredeljene tudi razmerje med kmetijstvom in energetiko, in sicer na način, da se med cilje nedvoumno zapiše, da bo Slovenija varovala kmetijska zemljišča pred sajenjem kmetijskih rastlin za potrebe energetike in proizvodnje biogoriv. Podobno velja tudi za fitofarmacevtska sredstva, glede katerih je v predlogu resolucije sicer zapisano, da bodo sprejeti ustrezni ukrepi za zmanjšanje tveganj in vplivov uporabe fitofarmacevtskih sredstev. Opozorjeno je, da takšna dikcija ne zadostuje in da bi morala Slovenija sprejeti bolj radikalna stališča glede tega vprašanja in med operativne cilje jasno opredeliti nadaljnje zmanjšanje fitofarmacevtskih sredstev. Člani odbora in predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano tema predlogoma niso nasprotovali, zato ju je odbor povzel v svojih amandmajih, ki sta razvidna v nadaljevanju poročila. Nadalje je bilo opozorjeno, da bi se morala Slovenija v predloženi resoluciji jasno zavedati, da nasprotujemo pridelavi gensko spremenjenih organizmov, in na ta način pokazati, da smo v koaliciji tistih evropskih držav, ki gensko spremenjenim organizmom nasprotujejo. Nekateri člani odbora so nasprotovali razmišljanju, da je vse, kar ima oznako GSO, škodljivo in da je treba takšno proizvodnjo a priori odklanjati. Edini kriterij, na podlagi katerega je mogoče sprejemati odločitve, so lahko le znanstvene analize. Glede nadaljnje obrazložitve, odbor navedenega predloga za amandma odbora ni sprejel. Izpostavljen je tudi pomislek, kako uspešno bo sploh mogoče realizirati programske usmeritve upoštevajoč dejstvo, da je njihova realizacija povezana s finančno zmogljivostjo proračuna, ki ga do leta 2012 ne bo mogoče spreminjati, finančni okvir EU za skupno kmetijsko politiko pa tudi še ni definiran. Iz besedila predloga resolucije tudi ni razvidno, kakšne pozitivne posledice prinaša kmetom oziroma kako se bodo odpravljale birokratske ovire v kmetijstvu, na kakšen način bo poenostavljena kmetijska

zakonodaja, da bi bila prijaznejša do kmetov, kakšna bo davčna politika do podeželja, kakšni bodo modeli podpore malim kmetom in tako dalje. Vse to so vprašanja, do katerih bi se, po mnenju nekaterih članov odbora, morala opredeliti tudi predložena resolucija in ne samo podzakonski dokumenti.

V razpravi so sodelovali tudi predstavniki Sveta za kmetijstvo in podeželje, Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijskega inštituta Slovenije, ki so predlog resolucije podprli, pri čemer je predstavnik Kmetijskega inštituta menil, da je predloženi dokument dokaj splošen, saj cilje zgolj nakazuje. Poti, kako jih uresničiti, pa so ostale nedorečene. Nekateri cilji so si tudi nasprotujoči in vsem tem je nemogoče slediti. Tako bo, na primer, dvig konkurenčnosti kmetijstva in povezanih panog ob nadaljnji globalizaciji in naraščajočih cenovnih nihanjih v EU, upoštevajoč pri tem številne omejujoče dejavnike, kot so majhne kmetije, majhne površine, starost nosilcev kmetijske proizvodnje, agroklimatske razmere in podobno, ter naši nenaklonjenost spremembam, težko doseči. Po njihovem mnenju bodo težko dosegljivi tudi cilji na področju prehranske varnosti, saj na 200 tisoč hektarjih poljedelskih površin enostavno ne bomo mogli imeti vsega. Zato bo verjetno treba pripraviti natančnejšo strategijo. Neko novo strategijo bo treba tudi na področju samooskrbe in kmetijstva prilagoditi temu, za kar imamo pogoje.

Odbor se je opredelil do amandmajev poslanskih skupin koalicije, v katerih so povzete pripombe Zakonodajno-pravne službe, in jih tudi sprejel. Glede na sprejete amandmaje je pripravljen dopolnjeni predlog resolucije, v katerega so vključeni amandmaji...

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Gospod Bogovič...

FRANC BOGOVIČ: ... Dopolnjeni predlog resolucije je sestavni del tega poročila. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospod Janko Veber bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

JANKO VEBER: Hvala za besedo. Lep pozdrav v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov!

Po obdobju družbenih sprememb in vključevanju Slovenije v Evropsko unijo lahko govorimo o tem, da na področju kmetijstva prihajamo v obdobje, ko lahko aktivno sodelujemo pri oblikovanju skupne kmetijske politike v obdobju od leta 2014 do leta 2020. Da pa lahko uveljavimo tudi svoja načela, potrebujemo ustrezen dokument, na podlagi katerega bomo lahko tudi resen sogovornik, v katerem zagovarjamo svoja stališča. Zato v Poslanski skupini Socialnih demokratov menimo, da je Predlog resolucije o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva do leta 2020 zelo dobra osnova za uveljavitev slovenskih kmetijskih interesov v skupni kmetijski politiki znotraj Evropske unije. Gre za strateški dokument, ki daje okvir za odločanje o slovenski kmetijski politiki, seveda je pa v tem

dokumentu obdelana presoja problemov, predvsem pa cilji in strateške usmeritve.

Če v grobem pogledamo pomen kmetijstva v Sloveniji, ugotovimo, da je bruto dodana vrednost primerljiva z evropsko. Kmetijstvo v Sloveniji predstavlja 2,4 % bruto dodane vrednosti, kmetijstvo v Evropski uniji pa dosega okrog 1,7 %. Če pogledamo delež zaposlenosti v Sloveniji, ugotovimo, da je ta kar 8,6 %, v Evropski uniji je bistveno manjši, gre za 5,4 % zaposlenih v kmetijstvu. Je pa res, da se oba deleža zmanjšujeta zaradi hitrejšega razvoja nekmetijskih dejavnosti. Dejstvo je, da se v Sloveniji srečujemo z neugodnimi naravnimi razmerami, saj 60 % naše površine pokriva gozd, imamo manj kot 30 % kmetijskih zemljišč, od tega pa 75 % na območjih, kjer so razmere manj ugodne za kmetovanje.

Od leta 1990 potekajo pri nas tudi strukturne spremembe. Gre za večjo koncentracijo in predvsem specializacijo kmetijskih gospodarstev. Število kmetijskih gospodarstev se zmanjšuje, hkrati pa se srečujemo z rastjo drugih, večjih kmetij. Obseg kmetijske proizvodnje je pri nas še vedno močno odvisen od vremenskih in podnebnih razmer. Je pa res, da smo negativne posledice cenovnih, stroškovnih pritiskov na kmetijstvo ublažili predvsem z neposrednimi subvencijami proizvajalcem. Tako da je v prihodnosti naš najpomembnejši cilj zagotovo prehranska varnost. To lahko dosežemo predvsem s stabilno proizvodnjo in stabilnimi proizvodnimi ter ekonomskimi razmerami v kmetijstvu. Zelo pomembna je rodnost tal in obseg kmetijskih zemljišč. To je tudi tema, ki jo poskušamo zelo natančno opredeliti v novem zakonu o kmetijskih zemljiščih.

Izjemno pomembno za ekonomske razmere v kmetijstvu je ohranjanje subvencij na podobnem nivoju, kot ga bomo imeli do leta 2013, tudi po letu 2014. Seveda je za nas na vseh teh kmetijskih zemljiščih izjemnega pomena tudi konkurenčna sposobnost kmetijskih gospodarstev in živilstva.

Krepitev agroživilskih verig in prepoznavnost domačih izdelkov preko nacionalnih shem kakovosti je zagotovo nekaj, kar je izjemno pomembno za nadaljnjo konkurenčnost našega kmetijstva in agroživilstva. Tudi na tem področju smo že sprejeli konkretne zakonske rešitve.

Trajnostna raba proizvodnih potencialov in zagotavljanje s kmetijstvom povezanih javnih dobrin je seveda nekaj, kar nam zagotavlja oziroma mora zagotavljati tudi prihodnjim generacijam obstoj. Namreč, nemogoče se je srečevati s tem, da bi naša kmetijska zemljišča preobremenili z najrazličnejšimi fitosanitarnimi sredstvi in drugim onesnaževanjem, kajti s tem potem tudi dolgoročno izgubimo izjemen potencial. Potencial za razvoj kmetijstva in podeželja pa je seveda tudi zagotavljanje skladnega in socialno vzdržnega razvoja podeželja. Uravnotežen proces, prenehanje kmetovanja s procesom večanja in krepitve perspektivnih kmetij je nekaj, kar pozdravljamo v Poslanski skupini Socialnih demokratov tudi v tej predloženi resoluciji.

Resolucijo bomo, kot sem povedal, v poslanski skupini podprli in menimo, da je resnično izjemno dobro izhodišče za nadaljnji razvoj

kmetijstva v Sloveniji in za aktivno politiko Slovenije v skupni kmetijski politiki v Evropski uniji. Hvala.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Robert Hrovat bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Prosim.

ROBERT HROVAT: Hvala za besedo. Spoštovani gospod minister, kolegice in kolegi!

V Slovenski demokratični stranki ocenjujemo, da Republika Slovenija nujno potrebuje dokument, ki srednjeročno na deklarativni ravni opredeljuje razvoj slovenskega kmetijstva in živilstva. Stanje v slovenskem kmetijstvu ta trenutek ni dobro. Zmanjšuje se obseg proizvodnje, padajo cene kmetijskih proizvodov, poslabšali so se tudi splošni ekonomski rezultati kmetijstva, zmanjšuje se zunanja trgovina z agroživilskimi proizvodi in še bi lahko naštevali. Resolucija, ki jo danes obravnavamo, se je začela pripravljati že v prejšnjem mandatu. Veseli nas, da je današnji dokument nastal tudi na osnovi ugotovitev predhodnikov današnjega ministra. Naslov je zelo pomenljiv – Zagotovimo si hrano za jutri. Dejstvo je, da se je Slovenija na področju kmetijstva znašla na razpotju. Potrebne so hitre in domišljene odločitve. Dokument je napisan skrajno optimistično in dejstvo je, da slovenski kmet to pričakuje in tudi potrebuje. Verjamemo, da bo ta resolucija dejansko služila kot podlaga, ki bo ministru in vsem njegovim naslednikom pomoč pri obračanju trendov, ki smo jim danes priča.

Gre za dokaj splošen dokument, ki nakazuje zgolj cilje. Sicer so tudi poti že nekako nakazane, vendar še precej nedorečene. Najpomembnejša točka resolucije je zagotovo konkurenčnost kmetijstva. Statistični podatki razkrivajo številne omejujoče dejavnike, male kmetije, male površine, starost kmetijskih pridelovalcev, agroklimate razmere in še seveda vrsto drugih omejitev. V Slovenski demokratični stranki smo mnenja, da bo predvsem ohranjanje konkurenčnosti kmetijstva ob nadaljnji globalizaciji in naraščajočih tržnih cenovnih nihanjih v Evropski uniji tisto, s čimer se bodo na kmetijskem ministrstvu ukvarjali v prihodnjih letih.

Kar se samooskrbe tiče, je treba znotraj resolucije postaviti jasno strategijo in seveda kmetijstvo prilagoditi tistemu, za kar imamo v Sloveniji pogoje. Zelo pomembni so tudi varovanje okolja in podnebne spremembe. Seveda ne smemo pozabiti tudi na uravnotežen razvoj Slovenije. Treba je povedati, da podeželje v zadnjih letih izgublja boj z urbanimi središči in upamo, da bo nova strategija preko ukrepov, ki bodo sledili tej resoluciji, naravnana v reševanje tega problema. Podeželje postaja v očeh nekmetijske javnosti čedalje večje breme družbe, in to je dejstvo, ki ga bo treba pri novi strategiji upoštevati. Če bomo hoteli, da bomo obdržali kmetije na teh območjih, bo nujno zagotoviti tem ljudem vsaj enakovredne pogoje za življenje.

Edino česar se bojimo, je, da bo ta resolucija ostala mrtva črka na papirju. Spomnimo se, da je bila podobna strategija narejena v letu 1993. Če danes pogledamo takratne cilje in

dejansko stanje v kmetijstvu, potem so naši pomisleki kar upravičeni.

Glede na to, da gre za resolucijo, ki predstavlja neko ogrodje in zgolj strateške usmeritve, kakšno hrano hočemo imeti, bomo v Slovenski demokratični stranki v upanju, da bodo nadaljnji ukrepi šli v začrtani smeri, to resolucijo o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva do leta 2020 tudi podprli. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospa Cveta Zalokar Oražem bo predstavila stališče Poslanske skupine Zares.

Prosim.

CVETA ZALOKAR ORAŽEM: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani kolegi in kolegice, minister z ekipo!

Pred seboj imamo resolucijo o strateških usmeritvah slovenskega kmetijstva, ki nosi zelo pomenljiv naslov Zagotovimo, pika, si hrano za jutri. Jaz sem vesela, da smo v Sloveniji začeli v zadnjem letu, od kar je minister gospod Židan, drugače gledati na marsikateri problem slovenskega kmetijstva, predvsem pa na to, da smo začeli izjemno poudarjati, kaj pomeni hrana, kaj hrana je – strateška surovina sodobnega sveta – in kje vse so dileme, problemi in težave slovenskega kmetijstva, tudi z vidika zaščite kmetijskih zemljišč in precejšnjih anomalij, ki so se in se še dogajajo na tem področju in ki ne vodijo v pravo smer zagotavljanja varnosti na tem področju.

Strategija je dokument, ki je zelo splošen, ki na nek način kaže usmeritev za prihodnost. Je splošno besedilo, vizija in zelen cilj, pravimo, da do let 2020. In prav je, da tak tekst dobimo. Se pa vsi nekako sprašujemo, kaj bo to pomenilo v praksi, ali bomo to znali uveljaviti, ali bomo to znali udejanjiti, ali bomo to v resnici spoštovali. Mi smo marsikaj že napisali v strategije, pa potem temu v realnosti nismo sledili. In seveda jaz moram reči, da sem bila presenečena, ko sem v tekstu, ki je kar obsežen, ugotovila, da pri tem, da naj bi dajal odgovore na izzive, s katerimi se srečuje kmetijstvo, ni bilo niti stavka o, recimo, treh problemih, ki jih sama smatram, ne samo za obrobne, ampak celo ene od temeljnih. Ena od takšnih stvari je kakršenkoli odnos do uporabe fitofarmaceutskih sredstev, torej pesticidov v kmetijstvu. Druga zadeva je bila, da v tekstu ni bilo niti stavka o aktualni problematiki, povezani z gensko spremenjenimi organizmi. In tretja zadeva je bila, da se tekst prav tako, glede na to, da se tiče strategije do leta 2020, v ničemer ni loteval tega, kar se nam vsakodnevno že v teh dneh dogaja ali pa v zadnjih mesecih posebno intenzivno, to je do uporabe kmetijskih pridelkov za potrebe energetike in goriv.

Jaz sem vesela, da smo na odboru sprejeli dva amandmaja in da smo tekst na mojo pobudo dopolnili, tako da tekst sedaj nosi tudi rešitev, ki pravi, da se bomo, bom rekla, kot vizija, še nadalje ukvarjali s tem, da bi zmanjšali uporabo in sledili trendom zmanjšanja uporabe fitofarmaceutskih sredstev. Prav tako je dobro, da smo tekst nadgradili tudi z dikcijo in opredelitvijo ter usmeritvijo, da se kmetijska zemljišča zavaruje pred

zasajanjem z rastlinami za potrebe energetike in biogoriv. Nenazadnje je včeraj v Državnem svetu potekal posvet, kjer so nas mnogi opozarjali, da je treba takoj zamrzniti vse, kar se dogaja na tem področju, kajti nekontrolirano se dogajajo izjemni posegi na najbolj vitalnih kmetijskih zemljiščih v Prekmurju, ki jih bodo enostavno zasedli agresivni lobisti s področja bioplinarn za gojenje silažne koruze, namesto da bi v Prekmurju gojili pšenico. Včeraj so bili dani hudi apeli, kaj se v zvezi s tem dogaja, kajti ko bo enkrat prepozno in ko bo prevelik del slovenskih zemljišč zaseden, če tako rečem, in namenjen gorivom, potem se zna zgoditi, da se bomo v avtomobilih vozili lačni, kot nekateri opozarjajo.

Moram reči, da pri varnosti v prehrani ni pomembna samo količina, ampak kakovost. Upam, da bomo čim prej realizirali tudi projekt in ustanovitev agencije za varno hrano, kajti tu se nam pojavljajo določeni problemi na tem področju. In o samem tretjem predlogu, povezanim z gensko spremenjenimi organizmi, bom govorila v razpravi o vložnem amandmaju.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Franc Bogovič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

FRANC BOGOVIČ: Lep dober dan, spoštovani podpredsednik, kolegice in kolegi, spoštovani minister z ekipo!

Moram reči, da mi prav godi kot predsedniku Odbora za kmetijstvo, koliko se pogovarjamo v zadnjem času o tej tematiki. In ker počasi prihajam v tista leta, ko bom nekje na sredini po tistem, do kod mi seže spomin – nekaj je tistih, ki jim dlje, nekaj je tistih, ki jim manj –, in če pobrskam po svojem spominu v pozna 60., začetek 70. let vem, kako smo se doma na kmetiji otroci počasi učili dela, kako sta nam mama in oče vsadila, da je treba zemlji skrbno obdelovati in da če hočeš kaj imeti, je treba delati in da bomo od kruha živeli. V 80. letih sem najprej bil na študiju agronomije v drugi polovici tudi aktivno udeležen v nekem planskem kmetijstvu, ki mislim, da je dalo dobre rezultate pa tudi predvsem veliko kmetijskih pridelkov. Potem smo počasi zajadrali v 90. leta, ko smo vstopili v svojo državo, hkrati sprejemali neke dogme liberalnega sveta, kjer smo pa začeli dobivati neko informacijo, da je tu vse rešeno, ker je na policah vedno dovolj poceni hrane in mogoče celo boljše, ker je zunaj pridelana.

Namenoma začenjam s tem, kajti po krizi, ki je nastopila v letu 2008 na prehranskem področju, na gospodarskem področju, mislim, da se je cel svet počasi začel zavedati potrebe, nuje kmetijstva in pa konec koncev tudi vloge kmetijstva. Jaz čestitam avtorjem za ta izdelek, predvsem pa za njihov naslov. Zelo pomenljiv, kot je bilo že dvakrat rečeno – Zagotovimo.si hrano za jutri –, malce moderen, predvsem pa zelo realen. In na tem področju, mislim, da smo vsi skupaj postavljeni pred neko dejstvo, da se moramo počasi zavedati, čemu je kmetijstvo namenjeno in kateri so ti cilji kmetijstva, ki so večplastni, da pa je zagotovo osnovni, vedno bolj pomemben cilj, ta prvi, ki je zapisan v samem

naslovu Zagotovimo.si hrano. Mislim, da ima ta resolucijski dokument dobro zastavljene prednostne programske usmeritve. Da je prva prednostna usmeritev, da zagotovimo stabilne proizvodne, ekonomske razmere za kmetijstvo. Vpeti smo v širše okolje in mislim, da je to tudi v luči sprejemanja evropske kmetijske politike zelo pomembno. Drugi cilj, ki je zapisan in mislim, da je osnoven, kot je bilo že danes rečeno s strani poslanskih skupin, prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in povezanih panog, ohranjanje rodovitnosti tal in proizvodnega potenciala kmetijskih zemljišč s povečanjem, kot smo včeraj slišali, in tudi mislim, da je lahko naš skupen cilj, učinkovitejše tržno organiziranje kmetijstva. Krepitev agroživilskih verig in večja prepoznavnost domačih proizvodov je zapisana kot četrta programska usmeritev. Peta je socialno vzdržen in skladen razvoj podeželja, šesta je krepitev zagotavljanja javnih dobrin kmetijstva na področju varstva okolja in ohranjanja kulturne krajine in zadnja je večja vloga znanja in njegov učinkovitejši prenos.

Mislim, da je na nas zelo zahtevna naloga, kot je bilo že rečeno iz tega resolucijskega dokumenta, v katerem so sicer naprej zapisani tudi operativni cilji za vsako od teh programskih usmeritev, da najprej resnično v krogih, v katerih se nahajamo – in ta naš je zelo odgovoren, se pravi ta političen del na nacionalnem nivoju –, zagotovimo to okolje, ki bo ustvarilo to stabilno okolje za razvoj kmetijstva in da s cilji, ukrepi temu tudi sledimo. Upam, kot je bilo že rečeno, da bodo tem dokumentom sledili vsi tisti podzakonski dokumenti, ki so potrebni.

Kot sem že dejal, veseli me, da smo na tej seji že sprejeli Zakon o promociji v kmetijstvu, ki sodi v sklop tega drugega področja, druge prednostne usmeritve, da se ohranijo rodovitnosti tal in proizvodnega potencialna, urejamo v Zakonu o kmetijskih zemljiščih. Iskrena želja je, da resnično te zakone v takšni luči – če je v parlamentu te moči, znanja – kot so predlagani, sprejmemo in da resnično naredimo nekaj, da se bomo zapisali v zgodovino tega slovenskega razvoja kmetijstva, da smo tisti, ki imamo odgovoren odnos tako do zemlje, do hrane, kakor tudi do kmeta, ki jim moramo ustvarjati pogoje za normalno preživetje.

V Ljudski stranki podpiramo to resolucijo, jo bomo tudi podprli, hkrati pa tudi vsa prizadevanja, ki se odvijajo v tej smeri, da se bodo v resoluciji zapisani cilji v življenju tudi uresničili.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Franc Jurša bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev.

Prosim.

FRANC JURŠA: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav ministru, sodelavci!

Moj kolega oziroma naš kolega Bogovič je dal eno lepo uvodno misel. Tudi sam sem jo v življenju podoživljal, saj sem se tudi sam v preteklosti in se tudi v sedanosti še ukvarjam delno s kmetijstvom. Poznam vse dobre in slabe plati. Ampak zemljo je treba ljubiti, da jo obdeluješ. Če tega ni v tebi, tega ne moreš početi.

Pred nami je Predlog resolucije o strateških usmeritvah slovenskega kmetijstva in živilstva do leta 2020. Jaz mislim, da smo ta dokument z veseljem pričakovali kar nekaj časa. Vesel sem, da na odborih, ne samo na kmetijskem, več govorimo o kmetijski problematiki in razvoju kmetijstva nasploh.

Kot je povedal tudi minister, Resolucija predstavlja ogrodje, preko katerega smo v Republiki Sloveniji pripravili prva izhodišča do skupne kmetijske politike in preko katerega bomo pripravili tudi program razvoja podeželja. Predložena resolucija ima tri namene. Prvič, da se ponovno poudari, da je področje proizvodnje hrane v Sloveniji strateškega pomena, ki ga bomo načrtno podpirali vsaj do leta 2020. Drugič, da se nedvoumno pove, da k razvoju prehranskega sektorja pristopamo načrtno. In tretjič, resolucija bo podlaga za pripravo operativnoizvedbenih načrtov za posamezne kmetijske panoge, ki bodo pripravljene, ko bo sprejet finančni okvir za skupno kmetijsko politiko 2014–2020. Med cilji resolucije lahko izpostavimo predvsem zagotavljanje prehranske varnosti s stabilno pridelavo varne, kakovostne in potrošniku dostopne hrane ter povečevanje konkurenčne sposobnosti kmetijstva in agroživilstva. Temeljna naloga kmetijstva, kot gospodarske dejavnosti posebnega družbenega pomena, je zagotavljanje zadostne preskrbe z varno hrano. Hkrati pa ima kmetovanje tudi druge družbeno pomembne funkcije, npr. okoljsko funkcijo, pomembno vpliva na podobo kulturne krajine, nesporna je vloga hrane pri zagotavljanju zdravega ljudi itd. Hkrati s temi usmeritvami daje tudi neblagovne dobrine, kot so ohranjanje naravnih virov, varovanje kmetijskih zemljišč, zmanjševanje emisij toplogrednih plinov, ohranitev biotske raznovrstnosti in podobno. To široko vlogo najbolj povzema pojem trajnostnega kmetijstva. Zaradi te večnamenske vloge kmetijstva in vedno novih izzivov, ki izhajajo iz globalizacije svetovnega gospodarstva, rastočega števila prebivalstva in vpliva podnebnih sprememb, se je slovensko kmetijstvo znašlo na novem razpotju. Potreben je nov razmislek, kakšno kmetijstvo potrebujemo, kateri so cilji in prioritete usmeritve za prihodnost. Potrebno je opredeliti nov strateški okvir razvoja kmetijstva in proizvodnje hrane, ki bo kmetijstvu dal nov zagon, kmetijski politiki pa potrebno stabilnost in pomoč pri iskanju odgovorov na nova vprašanja. Opredelitev novih strateških usmeritev bo tudi podlaga za sooblikovanje bodoče skupne kmetijske politike. Prednostne programske usmeritve resolucije so: zagotavljanje stabilnih proizvodnih in ekonomskih razmer za kmetijstvo, prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in povezanih panog, ohranjanje rodnosti tal in proizvodnega potenciala kmetijskih zemljišč, učinkovitejše tržno organiziranje kmetijstva, krepitev agroživilskih verig in večja prepoznavnost domačih proizvodov (s tem povezano smo tudi obravnavali enega od zakonov), krepitev zagotavljanja javnih dobrin kmetijstva na področju varstva okolja in ohranjanja kulturne krajine, socialno vzdržen in skladen razvoj podeželja, večja vloga znanja in njegov učinkovitejši prenos. Tem usmeritvam bo mogoče slediti s kombinacijo različnih ukrepov prvega in drugega stebra skupne kmetijske politike

in državnih pomoči. Ker se bo pravni in tudi vsebinski okvir kmetijske politike še precej spreminjal, so v Predlogu resolucije navedene konceptualne opredelitve, ki imajo dolgoročno strateško veljavo in ki jih bo mogoče izvajati tudi ob pričakovanih spremembah kmetijske politike.

V poslanski skupini podpiramo prelagano resolucijo razvoja kmetijstva do leta 2020.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Miran Györek bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

Prosim.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister in drugi predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi!

V Slovenski nacionalni stranki pozdravljamo to razpravo in sprejem Resolucije o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva do leta 2020. Menimo tudi, da je naslov resolucije Zagotovimo si hrano za jutri ravno pravi, pove vse v nekaj besedah.

Poslanci, ki prihajamo s pretežno kmetijskih regij in območij, se še kako dobro zavedamo celostne problematike, povezane s slovenskim kmetijstvom in agroživilsko predelovalno industrijo na splošno. To je problematika, ki je nastala kot posledica neprimerne, lahko bi rekli, celo ležernega odnosa do te gospodarske panoge, do kmetijskih območij in kmečkega prebivalstva v Republiki Sloveniji v preteklosti, kot tudi do slovenske zemlje, kot največjega nacionalnega bogastva naše domovine. Šele zdaj, v zadnjem času, ko so poskočile cene hrane, ko ugotavljamo pomen kakovostne prehrane za naše zdravje, ko mnogokrat čutimo pritiske in izsiljevanje dobaviteljev prehranskih artiklov, smo se začeli zavedati, kaj dejansko pomeni prehranska varnost in nacionalna prehranska samozadostnost, je končno prišel čas streznitve. Ta trenutek streznitve, ni namreč nastopil samo v naši domovini, je globalni dogodek in problem, ki se ga začnemo zavedati šele takrat, ko se v nas zbudita prastra in občutek ogroženosti zaradi možnega pomanjkanja hrane ali če se izrazim malo metaforično, šele ko smo lačni in s praznimi želodci, začnemo razmišljati resno in izključno samo o hrani. In žal smo tudi pri nas prišli tako daleč, da lahko zgroženo opazujemo, da je v 21. stoletju sredi Evrope, kjer naj bi vladalo izobilje, blagostanje, takšne in drugačne vrste, začelo stradati že tisoče Slovenk in Slovencev, da si ne moremo privoščiti zdrave kakovostne, cenovno sprejemljive prehrane. Celo tako daleč je, da je ogroženo naše zdravstveno stanje. Odkrito rečeno, vzroki so sicer kompleksne narave in bi jih lahko analizirali dneve in dneve, nekako se jih pa ne da tukaj sedaj prikazati zgolj v petih minutah, je pa posledice teh vzrokov tisto, česar nas je strah in nas je privedlo do trenutka streznitve.

V Slovenski nacionalni stranki sicer gledamo na vse takšne in podobne resolucije, strategije, akcijske načrte iz posebnega zornega kota, kajti preteklost nas je nemalokrat prepričala, da so bile zgolj besede na papirju in so se v glavnem upoštevale ali izvajale nemalokrat

malomarno, pri nas pa praviloma pogosto odvisno od dnevne politike ali drugih okoliščin, zato tokrat na to resolucijo gledamo zelo resno in isto pričakujemo tudi od vseh ostalih odgovornih za sprejem in nadaljnje izvajanje resolucijskih načel in namenov, in sicer s samo enim ciljem, to je zagotoviti prehransko varnost in samozadostnost slovenskega naroda. O sami vsebini predmetne resolucije bi se dalo razpravljati ure in ure. Vsebinsko sicer predstavlja eno zaključeno celoto, odpira pa vsa področja vezana na to gospodarsko panogo.

Vsekakor bi lahko polemizirali, dopolnjevali ali morda drugače predstavili posamezne vsebinske dele poglavij, ampak kot že rečeno, v teh nekaj minutah uvodne predstavitve naj za enkrat samo potrdim, da to resolucijo tudi v takšni vsebini, obsegu v Slovenski nacionalni stranki podpiramo in samo želimo, da bo dejansko služila kot resna osnova in kažipot za sprejemanje pametne tozadevne zakonodaje in odgovorne politike v prihodnosti, predvsem pa, da bodo zastavljene programske prednostne usmeritve zavezujoče za nas kot zakonodajalca in tudi za odgovorna ministrstva, za Vlado kot izvršno oblast. Izpostavil bi predvsem zagotavljanje stabilnih gospodarskih pogojev za kmetijstvo, dvig konkurenčnosti kmetijstva in povezanih panog, polno izkoriščanje proizvodnega potenciala kmetijskih zemljišč in socialno vzdržen in skladen razvoj podeželja in še kaj. Sicer pa bo obravnava o amandmajih izpostavila tudi druga vprašanja in dopolnila vsebino, morda bi lahko odprli tudi vprašanje vse bolj razraščajočega se samooskrbnega kmetijstva, predvsem odmaknjenih podežeskih območjih, kot so Kozjansko, deli Slovenskih Goric, Goričko, Prekmurje itn. Vsekakor pojav, ki sem ga omenil že zadnjič pri obravnavi zakona o promociji živilskih proizvodov, kateremu bi tudi morali posvetiti vseeno malo več pozornosti. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Borut Sajovic bo predstavil stališče Poslanske skupine Liberalne demokracije Slovenije.

Prosim.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsedujoči, za besedo. Prijazen pozdrav gospodu ministru in pa vsem trem sodelavcem!

Že zadnjič sem povedal, da seveda v našem klubu cenimo, da minister prihaja s pestro široko ekipo različnih sodelavcev, da se ne samo slišimo, ampak tudi razumemo, kaj govorimo, in da tiste bistvene rešitve skušamo vsi skupaj preliti v zakonodajo na način, ki je za prihodnost Slovenije najboljši. Tudi tema, pri kateri smo danes, je zagotovo izredno pomembna, potrebna obravnave in v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije strategiji razvoja slovenskega kmetijstva še kako pritrjujemo, zlasti pa bi želeli dati poseben poudarek na same besede, ki so v delovnem naslovu Zagotovimo.si hrano za jutri, povedale, zakaj gre in kaj hočemo. Čas, v katerem živimo, je zanimiv. Ko smo se v gimnaziji učili o marksizmu, je bil stavek nekoga, ki ga ne želim prevečkrat citirati, da mora človek najprej jesti, piti in se oblačiti, šele potem pride na vrsto umetnost, kultura in kar je še

te nadgradnje. In v luči težav, ki se dogajajo Japoncem z jedrsko elektrarno, ko je prišla na plan tista zadeva, ki je zdaj najbolj prizadeta, najbolj onesnažena, je seveda čisto na vrhu te zgodbe hrana, še enkrat hrana, potem pa zdravje in vse naprej. Vse drugo bomo z lahkoto zgradili nazaj, če si bomo pa okolje za pridelavo zdrave hrane uničili, potem smo pa v velikih težavah.

Resolucija pomeni neko logično nadgradnjo sistema od leta 2007–2013. Za to obdobje moram reči, da smo jo glede na to, da smo se znašli v družbi drugačnih, bolj razvitih držav, državljani Slovenije relativno dobro odnesli. In sem prepričan, če uresničimo večino tega, kar je zapisano v strategiji, da lahko rečemo, da Slovenske in Slovenci ne bomo lačni. Iz besedila resolucije zlahka izluščimo dejstvo, da je njeno bistvo upoštevanje večnamenske vloge kmetijstva in opredelitev razvoja kmetijstva skozi cilje trajnostnega razvoja. Ti cilji so zagotovo na eni strani prehranska varnost, stabilna pridelava hrane, hrana mora biti kakovostna, potrošniku dostopna, povečati moramo konkurenčno sposobnost celotne agroživilske verige – tu nas čaka še veliko dela – in to združiti s trajnostno rabo.

Resolucija kot eno izmed prednostnih usmeritev predvideva nadgrajevanje visokih varnostnih, tehnoloških, fitosanitarnih in veterinarskih standardov v kmetijski proizvodnji in tudi v pridelavi ter nadgrajevanje standardov varstva okolja. Pomembno je izpostaviti tudi dobrobit živali kot vrednoto. S tem se v LDS v celoti strinjamo. Dodali bi pa še, da bi resolucija lahko imela tudi ambicioznejše cilje, in sicer da bi stremeli k zmanjšanju fitofarmaceutskih sredstev tudi zaradi tega, ker je naše kmetijstvo kljub vsemu še daleč od tistega industrijskega. Slovenska hrana ima še vedno zdrav in dober okus, vsaj v večini primerov, in ni nekaj industrijsko predelanega. V teh naših uvodnih razpravljanih lahko damo večji poudarek tudi ekološki pridelavi hrane, ki ne more nasiti ne nahraniti cele Slovenije, je pa dobrodošla tržna niša.

Veseli smo tudi, da se resolucija veliko ukvarja s povečevanjem konkurenčne sposobnosti kmetijstva in živilsko-predelovalne industrije in da je to naša trajnostna naloga. Ker pa je v relativno kratkem času treba veliko povedati, bi poudaril še to, da resolucija ne pozablja na ključni dejavnik, to je na ljudi. Med glavnimi programskimi usmeritvami je tudi socialno vzdržen in skladen razvoj podeželja. To se nam zdi izredno pomembno, kajti vitalno in poseljeno podeželje je poleg pridelave varne in zdrave hrane zagotovo pomemben cilj trajnostnega koncepta. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Andrej Magajna bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

ANDREJ MAGAJNA: Gospod podpredsednik, spoštovani minister s sodelavci, lep pozdrav!

Poslanci Poslanske skupine nepovezanih poslancev bomo podprli resolucijo.

Resolucija opredeljuje vizijo in cilje razvoja kmetijstva v Sloveniji v naslednjem srednjeročnem obdobju do leta 2020. Resolucije so običajno neke vrste deklaracija, dokument na splošni ravni. Pri

tehtanju in presojanju je pomembno, da gredo stvari v pravo smer. Mislim, da res predstavlja odgovor na izzive, s katerimi se sooča kmetijstvo v 21. stoletju, torej pravilna naravnost.

V ospredju resolucije je upoštevanje večnamenske vloge kmetijstva in opredelitev razvoja kmetijstva skozi cilje trajnostnega razvoja. Ta temelji na upoštevanju ekonomske, okoljske in socialne vloge kmetijstva. Resolucija predstavlja socialne vloge kmetijstva. Resolucija predstavlja skupen dokument vseh nosilcev razvoja agroživilstva. Vzpostavlja partnerski odnos, v katerem odgovornost za razvoj skupaj prevzemajo kmetijska in živilska podjetja in kmetje in njihove stanovske organizacije, prav tako pa lokalna skupnost, izobraževalne ustanove in raziskovalne inštitucije, ter nenazadnje civilna družba in še bolj nenazadnje Vlada Republike Slovenije. Minister se je s svojo ekipo zelo strokovno in angažirano lotil problematike kmetijstva in vizije za prihodnja leta. Lahko pa bi bile, kot je že predgovornik rekel, tudi zadeve še bolj ambiciozno zastavljene, na primer pri samooskrbi si ne upamo tvegati podatka, kakšna je naša vizija čez 10 let, 20 let. Bomo prišli do stopnje 70, 80, kot govorijo tudi strokovnjaki, ki bi bila zelo pomembna za prehransko varnost Slovenije?

Večkrat poudarjam tudi, da je kmetijstvo eden od elementov realnega sektorja gospodarstva. Morda v procentu DBP ne predstavlja tako visokega zneska, posredno pa je vsekakor izredno pomemben segment. Pogosto tudi izpostavljam vprašanje zaščite – to pogrešam v resoluciji – pred uvozom nizkocenovnih in manj kvalitetnih produktov in tujine, čeprav je treba priznati, da ravno kmetijstvo za razliko od drugih panog še najbolj, država je tu prevzela tudi za leta nazaj proaktivno vlogo in prav je tako. Morda bi v tej smeri vseeno razmišljali o določenih ukrepih. So pa že bili ti ukrepi tudi sprejeti. To so: promocija domačih pridelkov, ohranjanje in vsi ukrepi, ki smo jih sprejeli v zvezi z ohranjanjem kmetijskih zemljišč. Če bomo še tu prevzeli še bolj proaktivno vlogo, lahko rečemo, da se našemu kmetijstvu obetajo boljši časi.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o poglavju in vložnem amandmaju, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vložnega amandmaja z dne 28. 3. 2011.

V razpravo dajem točko 5, podpoglavje 5.2, ter amandma Poslanske skupine Zares.

Odpiram prijavo. Prijava za razpravo teče. Najprej ima besedo gospod minister.

Izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Spoštovani predsedujoči, spoštovani poslanke in poslanci in ostali prisotni!

Dovolite, da se v tem trenutku zahvalim za skupno podporo vseh vas prisotnih tej resoluciji, ki jo razumemo na kmetijskem ministrstvu, ne kot podporo ministrstvu, to je razumljivo, ampak kot podporo slovenskemu kmetu in proizvodnji hrane. Pomembno je tudi, da se zavedamo, da ta resolucija, ki je pred vami, iz naslova pove kaj je treba – Zagotovimo.si hrano za jutri, da pa vsi razumemo, da ni dokument, ki lahko dela čudeže.

To je eden od potrebnih korakov, ki jih moramo narediti ob vseh ostalih, ki jih tudi že počnemo.

V razpravi ste že opazili, da kljub temu, da se komaj danes resolucija sprejema, da posamezne aktivnosti že izvajamo, nekatere pa so tudi že izvedene. Mogoče tista, ki danes ni bila omenjena, je pa mogoče ena bolj pomembnih, je v bistvu, da smo tudi na podlagi razprave in priprave te resolucije oblikovali, po našem mnenju, izjemno kvalitetna stališča za naše pogajanja 2014–2020 o kmetijskem proračunu. Ta pogajanja so trda, se stopnjujejo in zato nam je ta splošna podpora, ki jo danes tu doživljamo, izjemno pomembna. Ob tem se tudi zavedamo, da je nemogoče razmišljati, da je edina pogajalska skupina, skupina kmetijske administracije. Pogajanja potekajo tudi na ravni nevladnih organizacij in tudi na ravni, kjer so prisotni naši poslanci, ki delajo v parlamentu EU in tam, kjer se vi, spoštovane poslanke in poslanci, srečujete s svojimi kolegi iz ostalih držav Evropske unije. Kar je pa enako pomembno vedeti, je pa, da tudi uspešno izpeljana pogajanja sama po sebi ne pomenijo, da bomo s proizvodnjo hrane nadaljevali. Kje je glavni argument? Tudi do sedaj so bila izpogajana sredstva, ki smo jih imeli v Sloveniji za področje kmetijske politike, relativno velika, videli pa ste, da se je proizvodnja hrane v Sloveniji zmanjšala. Zato je pomembno, da delamo na vseh korakih in vseh področjih istočasno.

Kar je treba dodatno vedeti, pa je, da je ta resolucija sedaj osnova, da začnemo pripravljati operativne izvedbene programe. Nekateri programi so se začeli že pripravljati pred tremi leti, vendar so v nekem trenutku zastali. Zastali so pa zato, ker kljub vsemu država potrebuje strateški dokument, kar je dokument pred vami. Drugič pa zato, ker je bilo treba ponovno analizirati, kaj se dogaja do leta 2020. Zlasti ko opazujemo orodja, je treba imeti vsaj simulacijo finančnih sredstev, saj izvajanje in priprava programov brez tega, da ne vemo, koliko denarja imamo na razpolago, je dejansko čisto zapravljanje časa. Operativne skupine se sedaj ponovno zaženejo. Kako bodo delovale: analiza stanja, ki je sedaj, cilj, kje želimo biti v letu 2020, in potem operativni ukrepi, ki jih moramo izvajati, ter kazalniki po obdobjih oziroma po letih. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Magajna.

ANDREJ MAGAJNA: Hvala.

Amandmaje smo pregledali. Moram reči, da smo se tudi v poslanski skupini posvetovali na temo, ali prepovedati gojenje genskih rastlin. Pa tudi v domačem krogu sem se posvetoval, pa nimam, tako kot mnogi predgovorniki, ki pravijo, da imajo vrt ali kmetijo, no, vrt že imam, imam pa brata, ki je agronom, diplomirani inženir in se je tudi s tematiko gensko spremenjenih rastlin veliko ukvarjal. Namreč, nevarna so ta apriorna stališča. Že sami vemo, kdor se je kaj pogloblja v to problematiko, da se ti procesi tudi sami v naravi dogajajo, lahko jih pa tudi umetno spodbujamo. Vse gensko spremenjene rastline niso a priori škodljive ali nevarne ali kakorkoli drugače v negativnem pomenu besede. Tu je treba biti zelo previden in se predvsem zanašati na stroko. Malo je ta tema, moram reči,

tudi ideološko obarvana. Določene raziskave kažejo, da križanja in določene genske spremembe lahko celo producirajo rastline, ki so lahko tudi koristne. In pridemo do paradoksa: po eni strani se borimo za čim manjšo uporabo fitofarmaceutskih sredstev, sočasno bi pa prepovedali te spremenjene rastline, pa ravno te določene spremenjene rastline omogočajo manjšo uporabo fitofarmaceutskih sredstev. Tudi to je eden od ciljev te genetike. Tako da tu res čim bolj upoštevajmo znanstvene izsledke in ne nekih apriornih stališč.

Tudi v naši poslanski skupini tega amandmaja ne bomo podprli.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Franco Juri.

FRANCO JURI: Hvala za besedo, predsedujoči.

Ta amandma, ki predlaga prepoved gensko spremenjenih rastlin, je eden od treh amandmajev, ki jih je vložila cenjena kolegica Cveta Zalokar Oražem, pa ni bil vključen, tako kot ostala dva, ampak prav zaradi tega menim, da ga gre podpreti. Ne zaradi tega, da bi bil to aprioren in nekakšen ideološki predsodek do gensko spremenjenih rastlin in posledično do gensko spremenjene hrane, pač pa ravno zaradi tega, ker tudi znanost še ni znala oziroma bila sposobna ugotoviti in zagotoviti nedolžnosti tovrstnih manipulacij. Razprava je dolga in mislim, da je preventivno modro, da ustavimo razvoj takega kmetovanja, ki predstavlja pravzaprav vse tisto, proti čemur si naša resolucija in ta strategija pravzaprav prizadeva. Ta strategija je namenjena kvalitetnemu pridelovanju hrane. Ta strategija je namenjena temu, da ohranimo in po možnosti povečamo kvalitetne površine, kmetijske površine. Če si za to prizadevamo, skušajmo ohraniti tudi ekološki pristop do pridelovanja hrane. V okviru tega seveda mislim, da je ta amandma smiselna. Problem ni v tem, ali se bomo na industrijski način lotili kmetovanja in pridelovanja hrane, ampak kako bomo zagotovili zadostno količino, torej samozadostnost – od katere smo žal zelo daleč –, hkrati pa tudi kvaliteto te hrane – zdravo hrano brez dvomov, sumov ali senc takšnih ali drugačnih manipulacij.

Za mene je ključni problem tisti, ki ga je izpostavil včeraj na tem posvetu dr. Dušan Plut. Skrb vzbujajoč podatek, da je Slovenija povprečno nekje na polovici povprečne žitne površine na prebivalca v primerjavi z drugimi državami, s svetovnim povprečjem. To nas mora zelo skrbeti. Zlasti v času, ko nekatere oblasti tudi lokalne oblasti brez skrbi načrtujejo dejavnosti na kmetijskih ali na potencialno kmetijskih površinah, ki nas seveda oddaljujejo od tega cilja, torej od cilja, da bi ponovno zagotovili čim večjo samozadostnost državi. Tako je, recimo, na našem edinem mediteranskem delu Slovenije, ki pomeni dodatno vrednost za kmetovanje v Sloveniji, kajti za razliko od drugih srednjeevropskih držav imamo tudi regijo, ki ponuja mediteranske značilnosti. Prav na tistem delu bi morali poskrbeti za maksimalno kvaliteto in tudi kvantiteto pridelava hrane, in to odlične hrane, eko hrane, eko pridelkov, ki bi jih lahko ponudili državi. In zakaj ne tudi mednarodnemu trgu? Namesto tega, pa se še naprej dogajajo načrtovanja, ki gredo

v drugi smeri. Govori se o golf igriščih na površinah, kjer v bistvu obstajajo zanimive kmetijske površine, govorim o Sečovljah, recimo, kjer sami kmetovalci opozarjajo na nonsens takih zamisli. Izkoristim tudi to razpravo, vem, da minister to razume in da si bo prizadeval, da te nore ideje preprečimo in da ostanemo na tistem tiru, ki ga napoveduje ta odlična strategija. V tem sklopu, v tem okviru mislim, da je tudi skrb za kvaliteto in za biološko pridelano hrano brez manipulacij, genskih manipulacij, pač zelo smiselna.

Ta amandma bo naša poslanska skupina podprla. Se ne strinja z interpretacijami, da gre za ideološki predsodek. Gre za preudarnost. Gre za tisto previdnost, ki jo potrebujemo. Ko bo znanost v celoti soglasno ugotovila, da so genske manipulacije možne in ne škodujejo zdravju, potem pa lahko spremenimo tudi to stališče, ampak zaenkrat nimamo podatkov za nekaj takega in ostanimo raje previdni in odločni zagovorniki ekološko pridelane hrane in kvalitetnega kmetovanja. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospa Zalokar Oražem.

CVETKA ZALOKAR ORAŽEM: Hvala lepa.

Jaz sem že v predstavitvi stališča poslanske skupine povedala, da sem vesela, da nam je uspelo tekst resolucije, ki jo bomo mi podprli, dopolniti na dveh pomembnih segmentih. Mi smo tekst dopolnili na področjih, kjer se nam dogajajo v tem trenutku zelo problematične stvari, zaradi katerih smo lahko zaskrbljeni. Prav je, da nadaljujemo z omejevanjem uporabe fitofarmaceutskih sredstev. Slovenija je tukaj na dobri poti. Morda nismo najbolj učinkoviti pri vseh kontrolah in smo bili na nekih točkah tudi preveč liberalni, vendar pa je vsaj, kar se statistike tiče, opazen trend zmanjševanja te uporabe, kar pomeni, da je to dobro. Seveda se pa bojim, če bodo zmagali tisti, ki si v Sloveniji želijo, da na najkvalitetnejših kmetijskih zemljiščih pridelujemo silažno koruzo za potrebe energetike, potem bo tam na tistih poljih uporaba fitofarmaceutskih sredstev bistveno večja, kajti tako bodo doseženi še večji končni efekti in tudi donosi. To bo problem in v tem smislu sem prepričana, ko smo včeraj govorili o kmetijskih zemljiščih, da je problem tudi kvaliteta kmetijskih zemljišč, ne samo ohranjanje. Mi moramo ohraniti tudi kvalitetna zemljišča, da bomo lahko pridelovali kakovostno, varno in kvalitetno hrano. Hrano, govorim, ne pa kmetijske rastline za energetiko, kjer bi se morali ukvarjati z žiti in s tistimi pridelki, ki so potrebni za prehrano ljudi. Tukaj sem vesela, da smo bili pravzaprav dovolj enotni in smo tudi to usmeritev, ki sem jo pogrešila v tekstu in ni bila dovolj poudarjena. Tukaj sem tudi izrazila določeno skepso, kaj se je dogajalo pri tistih, ki so sodelovali pri pripravi tekstov in kakšni kompromisi so se očitno morali tudi sklepati.

Druga stvar je to, da zaščitimo kmetijska zemljišča in jih zavarujemo pred zasajanjem z rastlinami za potrebe energetike in goriv. Jaz bom zdaj nekoliko to izkoristila za to, ker enostavno menim, da je treba takoj ustaviti nekontrolirano gradnjo bioplinarn v Sloveniji. Zaustaviti. Jaz

apeliram na Vlado, da sprejme zamrznitev, dokler ne bo tudi ministrstvo za kmetijstvo ustrezno vključeno v postopke. Vsi so vključeni, predvsem gospodarstvo in energetika, in tam se tudi izdajajo soglasja. Ampak predvsem na osnovi tega, da banke z veseljem sodelujejo pri kreditiranju teh projektov, kajti država garantira za 15-letno subvencioniranje te "kobajagi zelene energije", jaz pravim kobajagi. Če bi bila ta energija v resnici proizvedena iz gnojevke, iz odpadkov v kmetijstvu in iz teh stvari, potem je to res prava zelena energija. Če bo pa proizvedena iz kmetijskih pridelkov, ki bodo zrastle na najkvalitetnejših prekmurskih ravninah, potem je pa to samo "kobajagi zelena energija", celo škodljiva. Celo, bom rekla, zadeva, ki lahko povzroči velike težave v prihodnosti in mnogi so se tega zavedali. Jaz sem zagovornica te proizvodnje energije, ampak takšne, kot je bila prvotno zamišljena, kot dopolnilna dejavnost pri kmetijah, manjših, v manjšem obsegu, kjer se bodo pravzaprav uporabljale stvari, ki na kmetiji ostanejo kot nepotrebni stranski produkti in ne tako, kot tam v Pirničah, ko je zrastle bioplinarna, ki ima zdaj tam še polno neke koruze, ne vem od kje pripeljane. Upam, da vsaj iz kakšne druge države in ne iz naše. Kakorkoli že, dokler kmetijsko ministrstvo ne bo dobilo tiste potrebne vloge, ki jo mora imeti pri teh postopkih, to pa je, da se omeji in točno pove, iz kje bo tisti, ki gradi bioplinarno, dobival surovino. Ali bo to surovina iz kmetijstva ali bo to surovina od drugje. Jaz apeliram, da se ta zamrznitev takoj izvede in da se tako kot v drugih evropskih državah vključi tudi kmetijsko ministrstvo in da dobi svojo vlogo.

In še nekaj. Danes smo veliko govorili o lobistih. Na tem področju, na področju kmetijstva je največ lobistov, predvsem v Evropski uniji, kjer se delijo ogromna sredstva. Tudi v Sloveniji 400 milijonov za to razdelimo in seveda tu je največ nekih lobijev, ki pravzaprav želijo uveljaviti svoje interese. Tudi na tem področju, o katerem govorim, so lobiji najbolj močni, v procentih celo največji del tistih, ki so se v Sloveniji sploh prijavili, prihaja iz tega področja in tudi v parlamentu so bili zelo aktivni in živi in bom rekla, so nas preperečevali, kakšni dobri nameni so skriti za temi stvarmi.

Še o amandmaju. Tretji amandma, to je pa ta, ki ga danes imamo, pa žal zadnjič na odboru ni dobil ustrezne podpore. Jaz moram reči, da menim, da Slovenija v tem trenutku ne potrebuje gojenja gensko spremenjenih rastlin. Edina rastlina, ki je v Evropi dovoljena, je koruza Monsanto 810. Ta je v tem trenutku dovoljena in en krompir, mislim. Ampak tu je v postopku, tu ni nikakršne potrebe, da Slovenija goji gensko spremenjene rastline. Mi moramo nadaljevati s politiko – doslej smo bili dovolj modri – distance do tega področja, izražanja zadržkov. Jaz upam, da v tem trenutku gensko spremenjenih rastlin v Sloveniji kljub vsemu še ni, še ni. Mi smo lahko ravno v tem prepoznavni. Naša hrana je ravno zato lahko nekaj posebnega, ker bomo rekli, da takšnih stvari v Sloveniji ni. Veliko škode smo že sami sebi naredili na področju krme. Krma je žal, najbrž pravijo v 80 %, ki jo tudi krmimo slovenskim živalim, gensko spremenjena zaradi soje. Tu so nam stvari ušle. Pri rastlinah pa mislim, da ni nobene težave, da bi to prepovedali, in jaz pozdravljam držo, ki jo ima minister, ki je relativno

hitro ugotovil tudi, kaj se dogaja na evropskem parketu na tem področju, kjer je prisotna multinacionalna Monsanto in lobisti preko luže, ki so bili pravzaprav že večkrat, ne samo, da so bili prikazani kot hudi lobisti in plačniki razno raznih uslug, ampak tudi sodno preganjani zaradi mnogih zadev, na kakšen način so se lotevali določenih stvari. Firma tako spornega slovesa financira študije, na osnovi katerih se naj bi potem mi odločali, da bi se gojila ali da ni nobene škodljivosti pri teh stvareh. Tako da jaz upam, da je v tem smislu prav, da Slovenija drži to svojo pozo, da je v koaliciji tistih držav v Evropi, ki nasprotujejo gojenju gensko spremenjenih rastlin. Dovolj previdni smo bili, ko smo ugotovili, na kakšen način želi Evropska unija to prepustiti državam, ampak najbrž bo ta trend šel naprej, seveda z določenimi zagotovili, da ne bodo države prepuščene same sebi. Če bo in ko bo morda tudi sprejeta takšna direktiva, ki bo prepuščala odločitve v zvezi z gojenjem gensko spremenjenih rastlin državam, potem mora Slovenija biti med tistimi, ki se bo odločila za to, da v ta klub ne gre. Jaz se čudim tistim kolegom, ki govorijo o koristnih gensko spremenjenih rastlinah. V tem trenutku znanost še ni povedala končne besede. Na tako kratek rok, kot se te stvari zauživajo, je nemogoče dobiti relevantne študije o takšnih ali drugačnih vplivih, zato je prav, da smo tu previdni, da ne skočimo prehitro, kajti mnogokrat se je že pokazalo v preteklosti, kaj se je dogajalo in to žal tudi na področju hrane, vode in podobnih stvari, kaj se je dogajalo mnogokrat tudi zaradi – in tu moram reči tudi kritično besedo do znanosti. Znanost ni več neodvisna. Znanost je odvisna od lobijev. Znanost je v službi mnogih lobijev in malo je neodvisnih ljudi, ki so sposobni pri kakšnih zelo spornih zadevah ohraniti pokončno držo in mnogokrat so tudi življenjsko ogroženi zaradi takšnih stvari. Ni to primer pri nas, v Sloveniji, naša znanost je zelo naklonjena temu. Na mnogih segmentih nekateri to tudi zelo javno povedo.

Upam, da bo amandma dobil ustrezno podporo v Državnem zboru, kajti doslej smo večkrat v tem našem prostoru že izrazili ta pomislek, skepsa in tudi pridržke do tega. In mislim, da ni nobenega razloga, da ne bi tega ohranjali in tudi zapisali v strategijo kot neko usmeritev, ki je v korist kvalitetne, varne in zdrave hrane, ki jo bomo pridelovali v prihodnje v Sloveniji.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Ziherl. Še prej ima repliko gospod Magajna.

Izvolite.

ANDREJ MAGAJNA: Osebnost nisem bil imenovan, ampak v poslovniku piše, če se prepoznamo. In ker sem edini polemiziral, sem se kar nekako prepoznal. Če dovolite? Hvala.

Mogoče se bo malo ponovila včerajšnja situacija. Obravnavali smo Zakon o preprečevanju dela na črno, govorili smo pa dve ali tri ure o sosedski pomoči. Danes bodo pa v zvezi z resolucijo glavna tema, izgleda, gensko spremenjene rastline. Pa naj bo tako, če že, ker je pač en amandma, pa ga bom malo vseeno

prekomentiral, na kratko, ker je replika in sem omejen.

Evropska unija ni prepovedala. Če bi bilo to nesporno, da so vse vrste gensko spremenjenih rastlin škodljive, bi sigurno Evropska unija to prepovedala in ne bi prepuščala. Nesporno je pa nekaj, da določene gensko spremenjene rastline, kot sem že rekel, v naravi se to dogaja čisto po zakonu evolucije, lahko se pa zadeve tudi pospešijo z nekimi umetnimi posegi. Nesporno je ugotovljeno, da določene gensko spremenjene rastline niso škodljive; to je pa že ugotovljeno. Tudi na Odboru za kmetijstvo je strokovnjak lepo razložil primer jablan, ki jih križajo. Ja, hibridi. Predvsem pri Zakonu o javnih zavodih, tu pa zelo nasprotujem hibridom, pa pri zdravstvu, tu pa ja, malo privatno pa malo javno. Za take hibride sem pa. Kajti lahko so manipulacije. Lahko je škodljivo. Ampak ravno primer jablan, ki smo ga slišali zadnjič na odboru, kaže, da lahko dobimo bolj kakovosten sad, ki je bolj odporen, uporaba fitofarmaceutskih sredstev je manjša. Glede kakovosti imamo različne kriterije, to je okus, hranilna vrednost in tako naprej. Ugotovili so tudi, da so lahko določne vrste poljščin velik doprinos, ne samo k dobičkom multinacionalk, ampak tudi h količini pridelka, pa ob tem zadržimo tudi določeno vrsto kvalitete proizvoda. Tako da res, apriorno odklanjati to področje in ga izvzeti – bojmo se, no, to je pa res neznanstven pristop. Ker je pa že gospod Sajovic posredno citiral Marxa, bom pa še jaz njega. Ko v znanosti določena dejstva pokažejo v nasprotju z izhodiščno tezo, nekateri pravijo, no, saj je res, ampak tem slabše za dejstva. Dejstva je treba upoštevati in znanstvene raziskave.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Zihertl, izvolite, imate besedo.

MILENKO ZIHERL: Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Lep pozdrav gospodu ministru z ekipo!

Glede amandmaja zadeve niso tako črne-bele, kot so prikazane. Vendar bi želel opozoriti, da je v Sloveniji izredno težko slediti gensko spremenjene organizme že po sedanji zakonodaji, saj moraš pridobiti cel kup soglasij, med drugim tudi sosedovega, ki so sicer pripravljeni na sosedsko pomoč, vendar v tem primeru ne verjamem. Gensko spremenjeni organizmi so tudi nekakšen odgovor proti pretirani uporabi fitofarmaceutskih sredstev. Vendar še vedno kaže biti previden pri uporabi gensko spremenjenih organizmov in zaenkrat verjetno res kaže počakati, torej jih pustiti izven naših poljedelskih površin. Tukaj previdnost ni odveč in najprej kaže počakati, kaj se bo pokazalo v svetu.

Sedaj pa še nekaj okoli same resolucije, ki je še kako potreben dokument v tem času, ko v letnih poročilih o stanju kmetijstva v Sloveniji vedno bolj poslušamo alarmantne podatke, bodisi v zvezi z izgubo obdelovalnih površin bodisi s padajočim deležem samooskrbe.

Pozdraviti je treba še ostale ukrepe, ki jih je ministrstvo že nekako vpeljalo in jih ima še v načrtu. Vendar tudi kaže opozoriti, da je kmetijstvo v bistvu interdisciplinarna panoga in da se slej ko prej trči tudi na interese oziroma na resorje drugih

ministrstev. Recimo, za dobre ekonomske odnose v kmetijstvu je vsekakor sodgovorno ministrstvo za gospodarstvo, za stanje na terenu seveda za okolje in prostor in za to, da se ne bo znašlo na naših krožnikih vse, kar zraste, torej tudi vse škodljivo, vsekakor mora biti zainteresirano ministrstvo za zdravstvo. Da se stanje na področju kmetijstva ne bo slabšalo, je potrebno najprej zainteresirati ljudi, da se jim bo sploh splačalo kmetovanje, ne samo s subvencijami, ampak še s kakšno drugo stvarjo.

Torej, pri teh poročilih je poleg slabe samooskrbe zlasti zaskrbljujoč tudi izredni nizek delež obdelovalne zemlje na prebivalca. Vsekakor še enkrat hvala gospodu ministru z ekipo, ki se je včeraj zelo aktivno udeležil na posvetu, ki sta ga organizirala Globe Slovenija in Svet za varstvo okolja. Tudi po razgovoru na neformalnem delu mislim, da je zadeva padla na plodna tla, in sedaj upam, da bomo prišli tudi od besed k dejanjem. Torej, velik interes in tema je še kako aktualna.

Majhne kmetijske površine, ni nujno, da so vedno problem, pač glede na kulturo, ki jo želimo na njej gojiti. Recimo, ne moremo prinesiti tehnologije iz Holandije, ampak za tulipane je že manjša njiva zadostna in za prodajo čebulic, vendar tega ne moremo prenesti. Ampak eno pravilo pa je, na male površine male živali. Na tem področju, če smo že pri oskrbi s svinjskim mesom izredno v kritičnem področju, bi lahko delno kompenzirali z gojenjem malih živali. Seveda pa si na malih kmetijah težko privoščimo nekatere kulture. Po drugi strani bi si pa lahko privoščili večji delež samooskrbe z zelenjavo, vsaj za glavno sezono. Verjamem, da je potreben uvoz preko zime in tako naprej, pa tudi to je vedno manj, kajti pridelava je možna v rastlinjakih, za katere je pa v preteklosti bilo cel kup birokratskih ovir – torej, vsa dovoljenja, da si lahko rastlinjak postavil. Najraje bi imeli hkrati črno in belo na isti površini, to ne gre. Neumen je bil izgovor, da ko postaviš rastlinjak na prvovrstno kmetijsko zemljišče, to ni to, kot če bi tja postavil nek drug objekt. Še vedno bo na prvovrstnem kmetijskem zemljišču v rastlinjaku nekaj raslo. Torej, vsekakor so pa nekateri cilji povečati delež samooskrbe, s tem da ljudi motiviramo za kmetijstvo.

Vidim, da je zelo pomemben segment fer odnosi v verigi od pridelovalca do potrošnika. Analize kažejo, izredno nezanimive odkupne cene pri kmetu, pri nas je morda še specifika, recimo, pri mleku je pri nas 5 centov cenejša odkupna cena mleka kot v primerljivih evropskih državah, potem, ravno da stoji nad vodo, je živilskopredelovalna industrija, delno tudi nekako z na lahek način pridobljeno zgodovinsko tradicijo; za nezahtevne jugoslovanske trge je bilo lažje proizvajati kot za domačo samooskrbo in za izvoz. Potem pa nastopi vsemogočna trgovina, ki na koncu oguli potrošnika in največja izgubarja v tej verigi sta vsekakor pridelovalec in potrošnik. Samo tukaj ni vse v rokah ministrstva za kmetijstvo, tukaj pride zraven še ministrstvo za gospodarstvo, kjer pa vsaj po dosedanjih razpravah kaže, da ga zaenkrat še ujkajo, namesto da bi ga bolj trdno prijeli.

Zmanjšanje izgub kmetijskih zemljišč – mislim, da smo z dosedanjo zakonodajo nekaj že storili, vendar vzpostavljanje v prvotno stanje je zopet interes kmeta, noben zakon ne bo prisilil

nekoga, da bi delno zaraščen teren očistil, za začetek morda za pašnik in kasneje morda zopet pričel pridelovati, če mu pa računica se ne izide.

Danes je bilo že opozorjeno, da uporaba ali pa, bom rekel, kar zloraba kmetijskih pridelkov kot energente za tako imenovano zeleno energijo, kot je bilo pravilno ugotovljeno, ki ni zelena. Nič nimam proti uporabi v bioplinarni gnoja, gnojevke in vsakovrstnih odpadkov, bodisi že iz pridelave pa tudi iz predelave, torej iz industrijskih obratov. Ne moremo pa dovoliti, da na prvovrstnih kmetijskih zemljiščih zrastejo rastline, ki potem končajo v bioplinarni. Če bo šel trend razvoja v to smer, ki je sicer lepa potuha tudi za kmetovalca – kdo pa si ne bi želel takega kmetovanja, ko spomladi požanješ, potem je pa vseeno, kaj zraste, saj je vse zeleno, torej je vse primerno za plin: ni treba nič škropiti, nič okopavati in nič opravljati drugih kmetijskih del, ampak v jeseni prideš, požanješ v neki veliki delovni akciji, po možnosti s sosedsko pomočjo zopet, in spraviš v ustrezne prostore v bioplinarni, potem celo leto, namesto da greš dvakrat na dan v hlev zaradi vseh zamudnih opravil, greš samo pogledat na števec, koliko denarja je kapnilo iz plina, ki se je pri tem pridelal.

Pri bioplinarnah bi edino morda prišlo v pošteveh za čiščenje zemljišč, vendar strogo nadzorovano. Če ugotovimo, da je neko zemljišče onesnaženo s težkimi kovinami pa ne vem še s čim, bi dali koncesijo za 2, 3 leta za koruzo ali pa karkoli rabijo v bioplinarni, ker to ne bo prišlo na krožnik niti v hlev in bi se zemljišče lahko izčistilo. Vendar je treba že vnaprej postaviti ostre omejitve, da se tega ne bi zlorabilo in bi se šli, tako kot rečejo Angleži, business as usual, torej tako, kot je bilo do zdaj.

Želel bi tudi dati večji poudarek kakovosti hrane in ker uvažamo zaenkrat tudi take prehranske artikle, kjer bi lahko imeli večjo samooskrbo, recimo zelenjavo tudi čez poletje, bi morda kazalo še enkrat dobro pogledati preko inšpekcijskih služb, ali je ustrezná kakovost. In če ne bi bila, z ustreznimi sankcijami prepričati trgovce, da bolj skrbijo za kakovost hrane, da pogledajo, kaj uvozijo, tako kot se sliši – ampak ne v Sloveniji, ampak na hrvaški televiziji –, ko so avkcije za nakup mesa. V ponedeljek in v torek ne kupujejo ne Hrvatje, ne Slovenci, ampak velike družbe, takrat je roba ena a, tam sreda, četrtek, petek pa cena pade, ker so ostali ostanki od ostankov, takrat pa vskočijo naši in hrvaški in potem doma ponujajo, kot da je to ena a roba, pa v resnici ni.

Kmetijstvo ima pomembno vlogo v boju proti klimatskim spremembam, hkrati je pa sama žrtev klimatskih sprememb. Vsekakor bi kazalo v bodočnosti sistematično spremljati, ali je na kakšnem teritoriju, v kakšni pokrajini, na kakšnem delu Slovenije kakšna kultura manj ugodna, ker lahko potem namakanje in ostale zadeve povečajo stroške. Zelo podpiram promocijo živil slovenskega izvora, vendar hkrati ugotavljam, da smo v preteklosti naredili premalo na zaščiti živil. Predvsem zgled, sedanji primer iz Hrvaške, ko zaščitijo vse, kar znajo skuhati. Recimo, videl sem na televiziji vlogo za zaščito medžimurske gibanice, ki mi je bila zelo poznana in sem videl, da je enaka kot prekmurska gibanica – da se ne bi ponovila zgodba s tokajem. V trgovinah je treba poudariti, da

dobra etiketa ni nujno dobra kvaliteta. Samo to ni v resorju gospoda ministra, ampak druge ministrice.

Za konec, da bom razveselil kolegico tam čez, ker bom končal, bi rekel, da je ta dokument vsekakor potreben. Je na daljši rok, morda ga bo treba še kdaj dopolniti in upam, da je dobra iztočnica za reševanje perečih problemov v kmetijstvu. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želi še kdo razpravljati? Vidim še željo. Odpiram prijavo.

Gospod Bogovič, izvolite, imate besedo.

FRANC BOGOVIČ: Lep pozdrav!

Že v stališču Slovenske ljudske stranke sem povedal, da v Slovenski ljudski stranki podpiramo takšen dokument in vsesplošna prizadevanja, ki so v zadnjem času zelo intenzivna na področju zagotavljanja samooskrbe v Sloveniji in na splošno nekega odnosa do kmetijstva kot panoge, tudi agroživilstva in vseh vplivov, ki jih ima kmetijstvo.

Kar se tiče amandmaja, ki je predlagan in se nanaša predvsem na zaščito slovenskega prostora pred uvedbo gensko spremenjenih organizmov v naš prostor, mislim, da je bilo tudi že izpostavljeno, da je resnično danes že obstoječa zakonodaja, ki se je poskušala v okviru pravnega reda, ki ga Evropa določa, v Sloveniji zapisala na takšen način, da smo na tem področju dejansko zaščitili slovenska polja proti gensko spremenjenim organizmom. V praksi resnično ni kaj dosti oziroma nič teh gensko spremenjenih organizmov zaradi zelo oteženih postopkov. S tem nimamo nobenih zadržkov, težav s takšnim amandmajem, mislim pa, da je prav, da se tudi pristojni, z ministrom na čelu, do tega opredelijo in povedo, kako sodi zadeva glede na evropski pravni red v našo zadevo, sicer pa na splošno intenca, ki veje iz tega amandmaja, je za nas sprejemljiva.

V uvodu sem prej tudi dejal, da so te razprave številne, resnično so potrebne v našem času, ker je slovensko kmetijstvo na nekem velikem razpotju in plačuje na nek način ceno odnosa do te panoge, ki se je odvijala v preteklosti, – pa gledamo to nekaj let nazaj ali pa tudi nekaj desetletij nazaj. Resnično sama posestna struktura, ki izhaja iz tistega obdobja, ko smo v Sloveniji tudi po drugi svetovni vojni zelo drobili velikost slovenskih kmetij na takrat verjetno primerne velikosti, če so želeli družinski člani sami obdelati tista zemljišča, da je danes posledica tega zelo velik problem, da je dejansko malo število kmetij, ki se za neko konvencionalno proizvodnjo hrane, čemur je tudi namenjen ta dokument Zagotovimo.si hrano za jutri, da se lahko s takšno dejavnostjo ukvarjajo.

Zato mislim, da so ti v osnovi cilju, ki so tukaj zapisani, kot sem že rekel, zelo primerni; v prvi vrsti cilji, ki želijo v družbi ustvariti nek splošen odnos do kmetijstva, do te panoge in – kot sem že večkrat dejal – ustvariti pogoje, v katerih se bodo mladi z veseljem odločali za časten poklic, za poklic, s katerim si bodo ustvarili tudi spodobno preživetje. In da jim, konec koncev, vsi skupaj zagotovimo tudi pogoje, da bodo z vidika konkurenčnosti proizvodnje

primerljivi na tem odprtem trgu, na katerem se danes nahajamo.

Zato mislim, da so ukrepi, vezani na ohranjanje rodnosti tal in s tem povezani tudi s kmetijskimi operacijami, s katerimi moramo poskrbeti za boljšo obdelanost teh površin, pravilni in so na nek način ukrepi, ki že vodijo v to.

Ob vseh teh številnih razpravah se mi pa pojavlja vprašanje, na katerega si težko odgovorim. Kot sem že dejal, spremljam to dejavnost vsaj zadnjih 30 let zelo aktivno in poznam obdobje, ko se je, na primer, na območju občine Krško, iz katere prihajam, tisoč 300 ljudi konec 80. let ukvarjalo s prodajo mleka. Danes to opravlja to samo še 50 ljudi ali še manj, pa ti oddajo več mleka, kot so ga takrat. Mislim, da se bomo morali z ukrepi in z odnosom do kmetijstva osredotočiti na to, kar je zapisano v naslovu resolucije – Zagotovimo si hrano. Ukrepi evropske kmetijske politike so velikokrat takšni, kot je dejal včeraj spoštovani dr. Kavčič na tem posvetu, po katerih se potem ravna tudi lastniki zemljišč, ne s ciljem, kako zagotoviti hrano, ampak kako si zagotoviti 300, 400, 500 evrov na hektar, dobiti na podlagi ukrepov kmetijske politike izplačano; ali pa je od te obdelave na koncu kaj pridelane hrane, je pa zadnja leta v okviru tako zasnovane kmetijske politike zadnje vprašanje. Mislim, da imamo na tem področju v Sloveniji zelo resno nalogo, da premislimo o strukturi črpanja teh sredstev, koliko ukrepov bomo poskušali vezati na to, da bodo usmerjeni k tistim, ki proizvajajo hrano, da se tem omogoči ustrezne pogoje. V nasprotnem primeru lahko na področju kmetijstva zelo hitro zaidemo na neko polje romantike, če smem temu tako reči, ko je res lepo videti, lepo kdaj tudi priti na takšno kmetijo, biti v takem okolju, žal pa je kmetijska pridelava hrane precej daleč od romantike, saj je zelo resno in zahtevno opravilo, kjer je zelo težko biti konkurenčen.

Mislim, da se je v zadnjem letu tudi na podlagi sprejete kmetijske politike, ki kot sem že dejal, ni sprejeta pri nas, ampak v okviru evropskega prostora, v našem delu izvajanja te politike resnično poskrbelo v veliki meri za to, da se ni še več zemljišč zaraslo, da pa je na drugi strani premalo ukrepov in aktivnosti šlo v smer zaokroževanja kmetij, povečevanja konkurenčnosti in proizvodnje hrane. Ko spremljam vse te debate in poskušam, kolikor mi čas dopušča, se številnih debat tudi udeleževati, imam včasih res mešane občutke in se mi zdi, da bomo imeli kmalu v tej družbi, kar pozdravljam, veliko takih, ki imajo danes veliko povedati o skrbi za kmetijstvo, za kmetijska zemljišča, da pa je žal na drugi strani tistih, ki se s tem poslom, delom ukvarjajo, vedno manj. Mislim, da je v tej smeri resolucijski dokument pravilno naravnano in dejansko napotuje na to, da je treba kmetijstvo resnično peljati v tej smeri, kot je zapisano, da je socialno vzdržno, da je zagotovljen skladen razvoj podeželja, da gojimo nek trajnostni razvoj v pravem pomenu besede, da pa se moramo vedno zavedati, da je z vidika samooskrbe proizvodnja hrane osnovna, primarna naloga kmetijstva. V tem delu želim, da ta resolucija izzveni kot resolucija, preko katere smo se soočili z realnostjo, v kateri smo. Kot sem že dejal, je v preteklosti kar nekaj korakov šlo v napačno smer.

Mislim, da smo danes na velikih preizkusnih testih, ne vem, naj bo to aktualen stresni test, mislim, da bo slovensko kmetijstvo zelo slabo prestalo stresni test, če na primer kakšna zelo organizirana tuja mlekarne odkupi Ljubljanske mlekarne in mogoče po letu 2015, ko se ukinejo kvote v pridelavi mleka, ugotovi, da je mogoče v Sloveniji racionalno, da v njeni tovarni, v njeni mlekarni slovenski kmetije prodajajo mleko, če je 3, 4, 5 centov cenejše kot na nekam oddaljenem ravninskem delu Nizozemske, Danske ali tam, kjer so pogoji za proizvodnjo konkurenčnejši.

Tako mislim, da je vloga in pomen kmetijstva, kot radi rečemo, večplasten. Se pravi, vplivamo na krajino, vplivamo na izgled pokrajine, vplivamo na varstvo voda in marsičesa, na drugi strani pa so tudi ti vplivi, ki prihajajo v kmetijstvo, večplastni. In poleg vsega tega, kar je bilo danes omenjeno, da multinacionalke pritiskajo z različnimi tehnologijami in različnimi posegi v ta prostor, ki so lahko v nekem trenutku tudi problematični, je zame še bistveno bolj problematično to, da se je v ta prostor v zadnjem času naselilo kar precej nosilcev kapitala, ki so v preteklosti v povsem drugih sferah, na drugih področjih gospodarstva videli prostor za plemenitenje tega kapitala. Če bodo ti tako na kapital, na profit usmerjeni lastniki kapitala zasliši na naše območje, se bojim, da bodo slovensko kmetijstvo z lahkoto dokončno uničili in ga bomo zelo težko postavili nazaj na noge. Bistveno lažje bo, ne vem, odkupiti SCT in novim lastnikom zagnati procese, če hočete, v Sloveniji in tujini, kakor pa zagnati kmetijstvo, če zapremo neko kmetijo, kjer se razpusti čreda, in je nihče več ne bo upravljal. In tistih, ki to opravljajo z ljubeznijo, kot je dejal gospod Jurša, je vedno manj. Mislim, da imamo odgovorno nalogo, da jim resnično ustvarimo pogoje, da bodo z ljubeznijo, poleg ljubezni pa tudi s pogoji, ki bodo ustvarili normalno življenje, tudi opravljali svoje opravilo, za ljudi pa opravili zelo pomembno nalogo, da priskrbijo dovolj hrane.

PODPRESEDNIK FRANCE ČUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Veber.

JANKO VEBER: Hvala za besedo.

Glede amandmaja, ki govori o uporabi gensko spremenjenih organizmov v slovenskem kmetijstvu, mislim, da je treba vendarle poudariti, da že sama resolucija o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva govori o tem, da je že iz samega teksta mogoče razbrati, da gensko spremenjeni organizmi v Sloveniji nimajo nobene prioritete in da to ni nekaj, kar bi bila prihodnost slovenskega kmetijstva. V tej resoluciji se namreč opredeljujejo cilji, s katerimi želimo ohraniti ustrezne površine kmetijskih zemljišč, želimo ohraniti tudi ustrezno kakovost kmetijskih zemljišč in tudi upoštevati najvišje standarde fitosanitarnih pogojev, pod kakšni pač lahko tretiramo rastline. Za nas je tudi izjemno pomembno, da je cilj, ki je zapisan v tej resoluciji, vezan prav na to, da gre za prehransko varnost, ki jo razumemo kot varnost na podlagi varne, zdrave prehrane in tudi ustreznih količin. Oboje lahko dosegamo na teh površinah, če jih bomo resnično v prihodnosti ohranjali. Če pa se nam bo zgodilo, da ne bomo varovali kmetijskih

zemljišč in da bomo izgubljali najboljše kmetijska zemljišča, pa bomo lahko prišli v nekem trenutku v takšno situacijo, da če bomo želeli imeti ustrezne dohodkovni položaj kmetijskih gospodarstev, bomo pač morali proizvajati kmetijske rastline, ki bodo dovolj donosne, da bo nekdo na izjemno majhnih površinah tudi preživel. Bolj kot bomo zmanjševali kmetijske površine, večja je verjetnost, da bomo morali posegati po umetnih rastlinah, na podlagi katerih bi potem lahko tudi kmetijstvo živelo v Sloveniji. Vendar ta resolucija govori prav nasprotno in mislim, da je sicer primerno in prav, da se tudi zapiše v tak strateški dokument bolj jasno, da gojenje gensko spremenjenih organizmov ni naša prioriteta. Da poskušamo poiskati neko besedilo, ki bi bilo tudi temu primerno oblikovano, je zagotovo nekaj, kar lahko zapišemo tudi v to resolucijo. Zdi se mi pa resnično najpomembnejše to dejstvo, da prav nikjer v tem dokumentu ni dana prednost takšnim rastlinam. Mislim, da bi morali mogoče razmišljati o tistih površinah, za katere že danes nimamo pravega odgovora, kaj pravzaprav lahko gojimo na vodovarstvenih območjih; ali je mogoče tudi z znanostjo doseči gojenje rastlin, ki bodo zdravju neškodljive, ohranjale pa zdravo pitno vodo, je eden od izzivov, ki je pred nami. To je ena od tem, o katerih se bomo zagotovo veliko pogovarjali tudi v prihodnosti, ko bomo pripravljali tudi izvedbene akte za to resolucijo. Ne nazadnje pa se srečujemo tudi s podnebnimi spremembami. Tudi odgovore na podnebne spremembe bomo morali imeti dovolj jasne, tako da bomo lahko ponovno zagotavljali dovolj zdrave in tudi po količini dovolj hrane v Sloveniji, če bomo želeli govoriti o samopreskrbi in tudi o ustreznem kmetijskem razvoju v prihodnosti.

Podnebne spremembe so ene od tistih zadev, o katerih v tej resoluciji tudi govorimo. Gre za zelo pomembno vprašanje in upam, da bomo z vsemi ostalimi ukrepi, ki so vezani predvsem tudi na izgradnjo namakalnih sistemov in tudi izbira ustreznih vrst rastlin po posameznih geografskih območjih, ker so pač klimatske razmere ustrežnejše za gojenje določenih vrst rastlin, prišli do gojenja oziroma do odgovora, da te podnebne spremembe tudi pri nas ne terjajo nekih posebnih gensko spremenjenih organizmov, kajti v nekem trenutku, če ne bomo imeli prav nobenega odgovora na to, kar se dogaja v naravi, bo najbrž treba umetno poseči. Mislim, da si nihče ne želi, da bi imeli v Sloveniji, ne vem, zelo malo kmetijskih površin in bi si, recimo, izmislili za tiste male kmetijske površine nek krompir, ki ga bomo trikrat na leto sadili in trikrat na leto tudi izkopavali. To so neki ekstremni slučajji, za katere upam in sem prepričan, ker sprejemamo to resolucijo, da se v Sloveniji ne bodo zgodili.

Tudi mislim, da je prav, da na to tudi zelo jasno opozorimo, da ta dokument sicer ima neke strateške usmeritve, vendar ni nepomemben, je izjemno pomemben in vsi ti izvedbeni akti, ki bodo sledili tej strateški usmeritvi, bodo morali pripeljati resnično do zelo jasnih odgovorov, da bomo ohranjali ustrezen ekonomski položaj kmetijskih gospodarstev, da bomo ohranjali ustrezne površine kmetijskih zemljišč in da bomo v Sloveniji pridelovali predvsem zdravo hrano. To so tisti cilji, za katere mislim, da jih lahko na podlagi te resolucije tudi dosežemo. Hvala.

PODPREDESEDNIK FRANCE ČUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Jurša.

FRANC JURŠA: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Že v predstavitvi stališča poslanske skupine sem povedal, da smo in da sem tudi osebno zadovoljen, da je ta dokument prišel v obravnavo v Državni zbor. Moram reči, da smo ga kar precej časa pričakovali in da je v tem dokumentu dejansko na široko opisano področje razvoja slovenskega kmetijstva do leta 2020.

Glede na to, da govorimo o amandmaju, bi želel omeniti, da je po moji presoji v 5. poglavju Krepitev zagotavljanja javnih dobrin kmetijstva na področju varstva okolja in ohranjanja kulturne krajine dovolj jasno opredeljeno, da genskih spremenjenih organizmov v Sloveniji ne bomo gojili, da je preveč zahtevnih postopkov, preden sploh lahko do te vrste gojenja pride. Že sedaj pa zakonodaja na področju zelenega kmetijstva in uporabe fitofarmaceutskih sredstev dovolj zgovorno preprečuje možnost uporabe večjih količin in tudi samih znamk fitofarmaceutskih sredstev. Tako mislim, da so ti ukrepi že sedaj relativno zelo dobro opredeljeni. V naši poslanski skupini, pa tudi sam nimam nekakšnih posebnih pomislekov, da v ta dokument ne bi zapisali tudi predlog amandmaja. Ampak vseeno bi predlagal ministru, ministrstvu, da svoje mnenje pove v tem prostoru. Mi, ki pa smo sodelovali na Odboru za kmetijstvo, pa smo to zadevo tudi že slišali.

Sam dokument ni čudežna biblija, kot je sam minister rekel v tej hiši. Dovolj zgovorno in kvalitetno so zadeve zapisane za vse tiste, ki se na nek način strokovno ali pa tudi administrativno ukvarjajo s kmetijstvo. Bolj me skrbi, da ravno tisti, ki obdelujejo slovensko zemljo, in tisti, ki proizvajajo hrano, tega dokumenta mogoče ne bodo razumeli in bi v njem videli mogoče neko hitro rešitev. Struktura slovenskih kmetov je taka, kot je. Tu mislim predvsem na starostno strukturo, ki ni spodbudna, vse preveč je gospodarjev na kmetijah, ki so starejši od 65 let, in vse premalo je tistih, ki se v svoji rani mladosti ukvarjajo s kmetovanjem. To pa predvsem zaradi tega, ker ne vidijo svoje lastne perspektive. Poglejte, tudi sedaj me skrbi, če gledam način razmišljanja stroke, kakšne nivoje kmetovanja bomo imeli v slovenskem prostoru; govori se o profesionalnem, pa o polprofesionalnem kmetovanju, potem se govori o socialnem kmetovanju in eko kmetovanju. Bojim se, da nas bo ta Evropa vsrkala v sebe in da bomo imeli v Sloveniji res, kot je nekoč nekdo rekel, 200 velikih kmetijskih gospodarstev oziroma velikih kmetij. To za krajino ne bi bilo dobro. Ne bi bilo dobro za Slovenijo. Veliki imajo željo po dobrih obdelovalnih površinah, vse manj pa jih zanimajo tiste, ki ni dobra in primerna za kmetovanje.

Oskrba, samooskrba, če govorimo o tem, potem nas mora še kako skrbeti. 50 % z žiti, pa potem z nekaj vrstami mesa, 30, pa mogoče nekaj več. To je dejansko zaskrbljujoče. Seveda pa moramo dati tudi odgovor na to vprašanje, kaj pa želimo v tej Sloveniji dejansko, da zagotovimo kot 100 % oskrbo. V tem trenutku to ni problem pa

mogoče ne bo problem leta 2019, na to danes nimamo odgovora. Na tem evropskem trgu imamo dejansko vsega dovolj, ampak... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala, gospod Jurša.

Besedo ima gospod minister.
Izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, predsedujoči. Spoštovane poslanke in poslanci! Poznate stališče ministrstva, ki je izjemno konzervativno do genetsko spremenjenih organizmov. Tako glasujemo na ravni sveta evropskih ministrov in tudi v organih Evropske komisije, zato ker se zavedamo treh zadev. Prvič, ko govorimo o genetsko spremenjenih organizmih in njihovi pridelavi na prostoru Evropske unije, moramo upoštevati poleg dveh še tretji razlog, zakaj imamo svoje mnenje.

Prvi razlog je enostaven: moramo imeti zagotovila, da ne ogrožajo zdravja ljudi. To, da multinacionalka predloži evropski agenciji neko svojo študijo, po našem mnenju ni zagotovilo v tem trenutku. Drugič, moramo imeti zagotovilo, kar se tiče, da novi organizem ni nevaren za okolje. Po našem mnenju tudi tukaj študija, ki jo multinacionalka naroči in predloži Evropski komisiji oziroma njenim organom, ni pravilna pot. In kot tretje, mi moramo upoštevati, da imamo pravico do socio-ekonomskih zadržkov. Primer, kaj je socio-ekonomski zadržek? Če imamo tako internacionistično politiko, kot je kmetijska, kjer evropski in slovenski davkoplačevalci investirajo, zato ker je to strateško pomembno, mnogo svojega denarja v kmetijsko in prehransko proizvodnjo, imamo pravico in dolžnost poslušati tudi mnenje, pa kakršnokoli je, naših državljanov. Vendar moramo kljub vsemu paziti pri izrazih. Namreč, včasih se nekatere stvari lahko tako izvajajo, težje pa je, ko so napisane v nekakšni obliki in zato ob vseh teh načelih in ob usmeritvi, ki jo resolucija ima, in to je sonaravno kmetovanje, da imamo zadržek do tako oblikovanega amandmaja. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospa Pečan.
Prosim.

BREDA PEČAN: Hvala za besedo.

Moram reči, da sem že ves čas, ko smo obravnavali tudi na odboru to resolucijo, bila prepričana, da smo se lotili te problematike ali teh načrtov s prave strani. Zato tudi moram povedati, da me zlasti ohrabruje v tem tudi določilo, da bomo delali na tem, da bomo zmanjševali oziroma preprečevali uporabo kmetijskih zemljišč za pridelavo hrane, ki bi jo uporabljali za proizvodnjo biogoriv. To je ena stvar, ki mi je zelo po godu, bom rekla, in upam, da bomo uspeli tudi preko Evropske unije doseči to, da ne bo več možno dvojno subvencioniranje proizvodnje bioplina ali drugih biogoriv, ker pravzaprav subvencioniramo po eni strani pridelavo hrane, po drugi strani pa potem v drugi fazi pa še biogorivo. Takrat, ko smo o tem vprašanju razpravljali na odboru, je bilo rečeno, da ta trenutek ni mogoče izključiti ene od obeh subvencij, in želim si, da bi tako preko sveta

ministrov in pozneje tudi v Komisiji in Evropskem parlamentu, dosegli, da bi se preprečilo dvojno subvencioniranje na tak način. To je eno.

Drugo kar je, podpiram amandma Zaresa, ki se je v fazi vlaganja tudi še nekoliko zaostil. Mislim, da ko govorimo o neki viziji, o nekih načrtih za bodočnost, je bolj prav, da povemo, kaj je naš končni cilj, kakor pa, da bi se trudili ali pa v resolucijo pisali nekaj, kar pravzaprav že sedaj počnemo. Mi uvajanje gensko spremenjenih organizmov – že sedaj prek ministrstva oziroma ministra v svetu ministrov Evropske unije in tudi ministra za okolje in prostor, ki deluje svojih poteh, sodelujemo v poolu tistih držav, ki nasprotujemo gojenju gensko spremenjenih organizmov in tudi preprečujemo širjenje uvoza dovoljenih gensko spremenjenih organizmov v Evropsko unijo.

Torej govoriti o tem, da če Evropska unija nekaj dovoli, da je to pa zagotovo vse v redu, je nekoliko za lase privlečeno zaradi tega, ker je dejstvo, da tudi Evropska unija, tako kot nihče drug na tem svetu, pravzaprav ni popolnoma imun na vplive lobistov, zlasti tistih, ki jih financirajo velike multinacionalke, ki v tem primeru promovirajo oziroma vsiljujejo Evropski uniji svoje produkte, ki so jih razvili – ne tako, kot smo prej slišali, na slišimo, kako je primerljiva gensko spremenjena rastlina s hibridom. Mislim, da najosnovnejše znanje je vendarle treba tudi v Državnem zboru imeti in primerjava hibridov z gensko spremenjenimi organizmi kaže na to, da ne razumemo, v čem je pravzaprav problem. Če bi bilo to res, da so eno in drugo ista stvar, potem ne bi imeli tistega najbolj razvpitega primera kmeta v Združenih državah, ki je moral plačati kazen Monsanto zaradi tega, ker se mu je zasajala, ne vem, pšenica ali koruza, ki je bila pač gensko spremenjena. Hibrid se pač zasejati ne more. Tisti, ki kaj o tem vemo, pač moramo vendarle komentirati to, da varovati ali pa zagovarjati gensko spremenjene organizme, ki so sicer zares nekateri specifično odporni na točno določene škodljivce, vendar pa to ne izključuje, da pa so občutljivi na druge škodljivce.

Tukaj je ta problem razvoja ali pa prevzemanja božje moči s strani človeka, ko nadomeščamo naravno selekcijo, ko nadomeščamo naravni izbor, ko nadomeščamo ali celo z umetnim izborom – namesto da bi šli v umetni izbor, ustvarjamo nove organizme, pri tem pa pozabljamo, da vsaka taka sprememba sicer prinese eno dobro lastnost. Druge, tretje, četrte, pete slabe lastnosti pa s tem ne preprečimo in v bistvu ustvarjamo zelo ozek nabor specifično odpornih organizmov in s tem prisilimo kmeta, prisilimo poljedelstvo, da v celoti začne uporabljati zaščitna sredstva, ki jih sicer ne bi uporabljali. Tukaj smo pravzaprav prišli v absurd, da smo potem pod popolnim nadzorom velikega brata, ki se mu reče v vsakdanjem jeziku Monsanto, ali pa še cele vrste drugih takih multinacionalk, ki izvajajo nasilje nad kmetijstvom na celem svetu, ne samo v Evropski uniji in v Sloveniji.

Zato bi zelo rada videla, da bi uspeli v naporu, da bi prepovedali gojenje gensko spremenjenih organizmov. Vem sicer, da imamo ta trenutek pogoje za uvajanje gensko spremenjenih organizmov v naše poljedelstvo zelo ostre in praktično skoraj onemogočeno gojiti gensko

spremenjene organizme, vendar pa je vedno nevarnost, da bomo izpostavljeni temu nasilju še naprej. Zaradi tega podpiram tako resolucijo kot tudi ta amandma. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?

Besedo ima Silva Črnugelj.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa za besedo.

Naj takoj uvodoma povem, da bom to resolucijo z veseljem podprla.

Res je, da je to obsežen dokument, podvržen različnim kritičnim pogledom in da je evolutivno nastajal tekom let in pod vplivom različnih raziskovalnih nalog, pogledov in tudi pod vplivom različnih politik. Jasno je, da je kmetijstvo tako večplastna zadeva, ki je odvisna ne nazadnje od različnih dejavnikov; od tega, kaj se dogaja v prostoru, v naravi in transportu. Toliko bolj je pomembno dejansko v resolucijo, ki bo usodno vplivala na razvoj Slovenije, in sicer z različnimi zadevami in ne nazadnje tudi usodno vplivala na vse tiste, ki bodo v naslednjih letih hodili v Evropski parlament in ko bodo zahtevali določene zahteve tudi za našo državo, da bodo imeli pač neko dobro podlago za vse to. Razumem poglede nekaterih poslancev in poslank in željo, da so všečni, ko tako kategorično zahtevajo prepoved gensko spremenjenih organizmov. Zavedam se tega, kako je to izrazito občutljivo področje, zlasti zaradi tega, ker smo že davnega leta 2000, 2001 sprejeli prvi zakon in je ta zakon utrpel številne spremembe in vemo, kako in na kakšen način in pod katerim vplivom so nastajale te spremembe. Ravno zaradi tega, ker smo v zakon vkomponirali številne varovalke in pogoje, ki so tudi zaostrovali. Vzrok, zakaj so bili pogoji s časom tako zaostreni, so predvsem zaradi tega, ker je znamenita Monsanto, o kateri sta kolegici Breda in Cveta govorili, izgubila eno določeno tožbo, ampak trajala je točno 20 let. 20 let je trajala raziskava, kako, na kakšen način in zakaj so v tej veliko korporaciji nekatere stvari zelo vešče prikrivali pred javnostjo, pred lobisti, pred parlamentom, pred senatom, pred kongresom in tako naprej. Teško so prišli do vseh izsledkov in ravno zaradi tega je tudi Evropska skupnost pod vplivom različnih politik dala možnost Avstriji, da ima, recimo, nek stalen moratorij nad tem, drugim državam pa omogočila ostrenje pogojev. Zato mislim, da tako ostro definiran amandma v tem trenutku, ko dejansko nastopamo v novo pogajalsko obdobje, ko se bomo morali boriti za nove zadeve, mogoče ni ravno moder. Je seveda všečen in privlači vse novinarje in izgleda, tako kot da vsi tisti, ki bomo podprli resolucijo, tako kot je, ali pa ne bomo podprli tega amandmaja, da enostavno smo "za". Smo pa mogoče daleč bolj previdni in dolgoročno vidimo pot, kako in na kakšen način se bo morala Slovenija – in ne samo kmetijska politika, ampak mislim, da vsi ostali – za vsa naslednja obdobja v Evropskem parlamentu boriti za določena sredstva. Res je, da so včeraj na posvetu nekateri mogoče celo zahtevali moratorij za nekontrolirano rast bioplinarn, ampak v državi Sloveniji ni bilo nekontrolirane rasti bioplinarn. Bila je kontrolirana, samo kako in na kakšen način, to je pa seveda

vprašljivo. Sigurno, da so tisti predlogi, ki govorijo o tem, da bi različne nekakovostne košnje, odpadki in ne vem kaj še, bili sigurno daleč primernejši kot izkoristki najboljše kmetijskega zemljišča. Ampak dobro je vedeti, da se je treba tega lotiti postopoma, s premišljeno varianto in videti, kako in kaj. Seveda je pa hrana tista, ki je osnovni pogoj. Rodimo se s potrebo po hrani, živimo in na nek način tudi umremo – nekdo je rekel, da tudi mogoče zaradi posledic predobre hrane. Seveda, Slovenci smo znani po tem, da imamo tisto hrano, ki imamo, imamo zelo dobro in kakovostno. Dobro bi pa bilo, da v bodoče delamo na tem, da smo bolj prehransko neodvisni, da ima naša hrana certificirano poreklo in vse tisto, kar smo že vrsto let na nek način poskušali urediti in govoriti o naši lastni samopreskrbi.

Verjamem in upam, da bo ta resolucija vsem nekako utrla pot za boljše pregovarjanje tam, kjer dejansko pričakujemo več. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Še kdo?

Prosim mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsednik.

Izjave o gensko spremenjeni hrani so zmeraj aktualne in zanimive predvsem zato, ker polarizirajo, delijo in ker preko tega tehničnega opravila gledamo nekaj naprej. Sam osebno s tem amandmajem nimam prav nobenih težav in ga bom tudi podprl, predvsem ker mislim, da obdobje od 2013 do 2020 je zagotovo tisto obdobje, v katerem si v dobro Slovenije pri nas gensko spremenjenih organizmov ne želim, da jih tisti v svetu, ki jim je to nuja ali želijo biti "hitrejši" ali "naprednejši", preizkusijo, potem pa se bomo odločali.

Zagotovo danes ne moremo reči, najbrž bodo desetletja v prihodnosti pokazala, da je gensko spremenjena hrana lahko na določenih področjih čisto varen, čisto v redu znanstveni dosežek človeštva, na drugi strani pa se bo zagotovo pokazalo, da so pa kje težave. Recimo, preprost primer, da vam povem, za katerega rabimo veliko časa. Recimo če se gen, ki preprečuje obstoj in razvoj koruzne vešče kot insekta, razširi na slovenska polja, je neznanka, kako bo deloval na čebele kot enega bolj občutljivih organizmov, ki imajo z veščo kot insekt ali kot žuželka marsikaj skupnega. In tudi za to rabimo določen čas, da bomo videli tiste meje in metre, ki jih postavlja teorija, da bomo videli, ali to zdrži tudi v praksi. Sam sem prepričan, da najbrž ne, kajti narave, in prav in lepo je tako, nas vedno znova presenetiti, tako s pozitivnimi sporočili kot tudi negativnimi. Za to obdobje do leta 2020 se strinjam in bom tako tudi glasoval, da še ni čas, da v Sloveniji poskusimo z gensko spremenjenimi organizmi. Kaj pa bo prinesla prihodnost, kaj je v tej zgodbi dobrega, kaj je slabega, pa bodo sodili naši otroci in vnuki. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali danes, v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 22. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **22. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZA RAZPIS POSVETOVALNEGA REFERENDUMA O IZGRADNJI BLOKA 6 TERMoeLEKTRARNE ŠOŠTANJ.**

Predlog za razpis posvetovalnega referenduma je Državnemu zboru predložila skupina sedmih poslancev s prvopodpisanim Tadejem Slapnikom.

Besedo dajem predstavniku predlagateljev Tadeju Slapniku za dopolnilno obrazložitev predloga.

Prosim.

TADEJ SLAPNIK: Hvala lepa, gospod predsednik. Kolegice in kolegi!

Okvirna konvencija Združenih narodov o spremembi podnebja, ki je bila sprejeta leta 1992, je prvi mednarodno zavezujoč dokument, ki na mednarodnem nivoju obravnava vprašanja odziva na spreminjanje podnebja. Cilj te konvencije je doseči ustalitev koncentracije toplogrednih plinov v ozračju na takšni ravni, ki bo preprečila nevarno antropogeno poseganje v podnebni sistem. Gre za pomemben dogodek na področju varovanja okolja, saj pomeni začetek organiziranega in usklajenega delovanja za ublažitev oziroma preprečitev neugodnih podnebnih sprememb, ki so že začele ogrožati človeštvo, še bolj pa ga bodo v prihodnjih desetletjih. K tej konvenciji je bil leta 1997 sprejet še Kjotski protokol, ki ga je Slovenija ratificirala v letu 2002.

Kjotski protokol predstavlja majhen, a izredno pomemben prvi korak na poti k reševanju problematike podnebnih sprememb, ki so ena največjih groženj človeštva v sedanjem času. Ta v obdobju med letoma 2008 in 2012 predvideva zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov za najmanj 5 % v primerjavi z letom 1990. Slovenija, protokol je podpisala oktobra 1998 in ga julija 2002 tudi ratificirala, se je v njem obvezala, da bo v prvem ciljnem obdobju za 8 % zmanjšala emisije toplogrednih plinov glede na izhodiščno leto 1986, ko so bile emisije toplogrednih plinov najvišje.

Naj spomnim, da je Državni zbor Republike Slovenije leta 2009 sprejel Deklaracijo o aktivni vlogi Slovenije pri oblikovanju nove svetovne politike do podnebnih sprememb, ki potrjuje zavezanost Slovenije načelom trajnostnega razvoja kot zavezo sedanji generaciji, da uresničimo takšen razvoj naše skupnosti, ki bo izboljšal možnosti prihodnji generaciji, da zadovoljijo svoje potrebe.

Vizija Slovenije po deklaraciji Državnega zbora je v energetski varčni in učinkoviti rabi energije ter nizkoogljični in trajnostni proizvodnji energije, ki bo temeljila na obnovljivih virih in pametnih energetskih omrežjih. Načrtovana izgradnja novega, več kot tisoč 200 milijonov evrov vrednega 600 megavatnega bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj na premog po našem mnenju ni skladna s srednjeročnimi in dolgoročnimi

cilji zmanjševanja izpustov toplogrednih plinov iz Deklaracije o aktivni vlogi Slovenije pri oblikovanju nove svetovne politike do podnebnih sprememb. Ker je TEŠ 6 vključen v evropsko shemo trgovanja z izpusti CO₂, predstavlja tudi veliko finančno tveganje. V zadnjih letih je bilo po svetu veliko navora vloženega v napovedovanje prihodnjih cen emisijskih kuponov, saj je to ključni element ekonomskega vrednotenja investicij z vidika podnebnih sprememb

Najbolj razvit sistem vrednotenja so julija 2009 vzpostavili v Veliki Britaniji, pri čemer ceniki stalnih cen vrednosti tone CO₂ po tem sistemu v letu 2030 preseže vse cene, ki so bile predpostavljene pri načrtovanju izgradnje Bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj. Načrtovana investicija v blok 6 je z vidika podnebnih sprememb v časovnem okviru do leta 2020 sicer ugodna, na dolgi rok pa blok 6 predstavlja bistven problem za doseganje podnebnih cilje Slovenije, saj naj bi porabil kar polovico preostalih kvot slovenskih dogovorjenih izpustov toplogrednih plinov. Blok 6 bo tako bistveno diktiral dolgoročno nizkoogljično in energetsko strategijo Slovenije. V času med 2020 in 2030 se bo postavila dilema, ali je bolje nadaljevati z izkoriščanjem bloka 6 ali ga je bolje nadomestiti z obnovljivimi viri ali viri z nižjim ogljičnim odtisom. Do konca življenjske dobe, to je po predvidevanjih do leta 2054, pa obstaja velika verjetnost, da bo končal kot nasedla investicija. Odločitev za TEŠ 6 je v luči, tako ekonomski kot energetski, neracionalna ter okoljsko škodljiva. Mnogi okoljski strokovnjaki in številne nevladne organizacije s pozivom tudi Vladi Ne zaklenite nam prihodnosti!, pozivajo, da se čim prej odloči za ustavitev gradnje Bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj in da se prihrani investicijski denar ter se umeri v modernizacijo obstoječih blokov 4 in 5, učinkovito rabo in prihranek energije, nove obnovljive vire ter razvoj prenosnega aktivnega omrežja.

Zaradi vsega navedenega v skladu s 26. členom Zakona o referendumu in ljudski iniciativi predlagamo razpis posvetovalnega referenduma o izgradnji Bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Predlog za razpis posvetovalnega referenduma je obravnaval Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo.

Besedo dajem predsedniku Matjažu Hanu za predstavitev mnenja odbora.

Prosim.

MATJAŽ HAN: Spoštovani predsednik, spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Odbor za gospodarstvo je na 33. seji obravnaval predlog za razpis posvetovalnega referenduma o izgradnji Bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj. Odboru je bilo posredovano pisno mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki v svojem obširnem mnenju uvodoma pojasnjuje, da se posvetovalni referendum razpiše z namenom, da se ugotovi volja volivcev o vprašanju, o katerem bo odločal Državni zbor. Zato mora biti referendumsko vprašanje tako zastavljeno, da je volivcem razumljivo in da omogoča nedvomno izražanje njihove volje. Ker pa naj bi se s posvetovalnim referendumom ugotovila

volja volivcev o vprašanju, o katerem bo Državni zbor šele odločal, mora biti referendumsko vprašanje hkrati postavljeno tudi tako, da bo Državni zbor z izidom referenduma dobil jasno politično usmeritev za sprejem svoje odločitve o vprašanju, ki je predmet odločanja na takem referendumu. Po mnenju službe pa je predlagano referendumsko vprašanje ravno v tem delu zelo nejasno, ker je vsebinsko gledano zelo togo in izrecno, saj se nanaša na možnost vključitve nekega projekta v nacionalni energetske program Republike Slovenije, pri čemer so tehnične značilnosti tega projekta vključene v referendumsko vprašanje tako, da ni mogoče z gotovostjo trditi, ali služijo le njegovi identifikaciji oziroma prepoznavnosti ali pa prav temu, da se zastavi vprašanje o dejanskih tehničnih lastnostih samega projekta. Zato je vprašanje, ali bi bilo še skladno z voljo volivcev, izraženo na referendumu, če bi se v novi nacionalni energetske program posledično vključil projekt, ki bi bil po svojih tehničnih lastnostih drugačen in koliko drugačen bi smel biti, da bi bil še skladen z referendumskim izidom. To pa po oceni Zakonodajno-pravne službe pomeni, da Državni zbor o predlaganem referendumskem vprašanju ne more dobiti jasne politične usmeritve za odločanje o vprašanju, ki naj bi bilo preverjeno na posvetovalnem referendumu. Zato to tudi ni namen samega posvetovalnega referenduma, s takim referendumskim vprašanjem namen ne bi bil dosežen. Služba zato v svojem mnenju predlaga, da se referendumsko vprašanje ustrezno spremeni.

V razpravi o predlogu za razpis posvetovalnega referenduma je večina članov odbora nasprotovala razpisu referenduma. Menili so namreč, da projekt TEŠ 6 predstavlja strokovno in politično vprašanje, na katerega bi morala odgovoriti Vlada, zato je neodgovorna odločitev o tem vprašanju prelagati na državljane in državljanke. Poleg tega je projekt že v izvajanju in so ga prebivalci na neposrednem območju sprejeli, tako da je predlagano referendumsko vprašanje sedaj prepozno zastavljati. Vprašanje bi bilo namreč treba zastaviti v pričetku dogovarjanja o projektu, sicer pa najkasneje leta 2009. Poleg tega je po mnenju članov odbora referendumsko vprašanje tudi zavajajoče, saj vprašuje, ali naj se TEŠ 6 vključi v novi nacionalni energetske program Republike Slovenije za obdobje 2010–2030, ki bi dejansko moral biti že sprejet in dati konkretne odgovore glede energetskih projektov. V razpravi je bilo tudi poudarjeno, da je treba Slovenijo omogočiti zanesljivo energetske oskrbo, ki pa je ne moremo zagotoviti z obnovljivimi viri energije, zato je bil podan predlog, da se v novem nacionalnem energetske programu in energetskih projektih opravi širša strokovna razprava, v zvezi s tem pa je odbor sprejel sklep, da naj Vlada, predvsem pa Ministrstvo za gospodarstvo najkasneje v 30 dneh poda poročilo o projektu TEŠ 6 s povzetkom novega nacionalnega energetskega program, kar bo podlaga za širšo razpravo na seji odbora o tem projektu v sodelovanju vseh pristojnih strokovnjakov. V razpravi sta sodelovala tudi predstavnik Slovenskega E-foruma, ki je v zvezi s predlaganim posvetovalnim referendum omenil, da je treba pred odločanjem o tem vprašanju

predhodno na čim širši način obravnavati vse scenarije nacionalnega energetskega programa. Tudi scenarij brez TEŠ 6. Predstavnica Gospodarske zbornice Slovenije, ki je predstavila stališče Strateškega sveta za politiko energije in podnebnih sprememb, pa je opozorila, da je v kontekstu bodočih razprav v projektu TEŠ 6 treba razčistiti morebitne nepravilnosti, opozorila pa je tudi, da sedaj ni bilo dovolj strokovne razprave o učinkovitosti rabi energije.

Odbor je po končani razpravi glasoval o naslednjem predlogu mnenja: Odbor za gospodarstvo meni, da je predlog za razpis posvetovalnega referenduma o izgradnji Bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj primeren.

Odbor mnenja, da je predlog za razpis posvetovalnega referenduma primeren, ni sprejel. Za predlagano mnenje sta glasovala dva člana odbora, proti pa je glasovalo 10 članov odbora. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo dajem še predstavniku Vlade za predstavitev mnenja.

Besedo ima dr. Viljem Pšeničny, državni sekretar na Ministrstvu za gospodarstvo. Prosim.

DR. VILJEM PŠENIČNY: Hvala lepa za besedo. Lepo pozdravljeni vsi, poslanke, poslanci!

Rad bi vam samo zaupal, da se Vlada do tega predloga za razpis posvetovalnega referenduma ni opredelila in pričakuje od Ministrstva za gospodarstvo detajlno poročilo o projektu 6, ki bo narejeno v nekem doglednem času. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil mag. Andrej Vizjak.

Prosim.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani predsednik, spoštovane kolegice, kolegi, državni sekretar!

V primeru, da bi imeli Vlado, ki se zna odločiti in odločati, potem verjetno takega vprašanja ne bi imeli pred seboj, razen če ne bi bilo sproženo s strani opozicije ali civilne družbe. Torej, da ena koalicijska stranka znotraj Vlade sproži takšno vprašanje, potem pomeni, da ima sama koalicija do tega zelo pomembnega vprašanja bodoče energetske oskrbe, do ogromnega števila delovnih mest in ne nazadnje tudi do krepko preko dve milijardi vrednega projekta različna stališča, je seveda problem, ob tem, da projekt teče. To mučenje parlamenta na tak način in nas, poslancev, z vprašanjem, ki vprašanje sploh ni, je neodgovorno od predlagateljev te referendumske pobude, saj dajejo na referendum stvar, ki se je že začela. To je podobno, kot če bi danes dali na referendum, ali bomo danes zasedali v parlamentu ali ne. Danes že zasedamo v parlamentu, investicija v blok 6 že teče. In kako o takšni začetni investiciji imeti referendum, je, milo rečeno, zloraba referendumskega instituta s strani tistih, ki dostikrat govorijo, da je treba referendumsko ureditev spremeniti. Torej, to je prvi

problem. Prvi problem tega vprašanja je, da je sproženo za projekt, ki se je že začel, in po moji oceni takšna poteza ni na mestu, in je prvi argument za zavrnitev današnjega razpisa referendumu o tem vprašanju.

Druga stvar je, da je predlagano referendumsko vprašanje zavajajoče in nejasno. Namreč, Blok 6 Termoelektrarne Šoštanj ima svoje dobre plati, svoje argumente za in ima tudi argumente proti. Oziroma če bi naredili swot analizo, je nevarnosti kar nekaj in prednosti tudi kar nekaj. Zato izpostaviti zgolj eno nevarnost oziroma eno negativno plat in zanemariti vse ostale aspekte tega projekta, je pristransko in ne daje jasnega sporočila in vprašanja volivkam in volivcem. Torej, če pri bloku 6 izpostavimo samo emisije, ne govorimo pa, na primer, o zanesljivosti oskrbe Slovenije z električno energijo in o podobnih vprašanjih, pa ne nazadnje tudi o ohranitvi delovnih mest, povezanih z izkopavanjem in koriščenjem premoga v Šaleški dolini, je zelo zavajajoče in pristransko.

Pri tretjem argumentu, ki govori v prid nepodpori temu, gre za zelo strokovno vprašanje, na katerega je treba najti strokovne argumente ali pa protiargumente. Politika se mora jasno do tega opredeliti in prelaganje odgovornosti na volivce je bolj ali manj izhod v sili predlagateljev, ki jim ni uspelo s strokovnimi argumenti dokazati več minusov kot plusov pri tem projektu in ki jim ni uspelo niti lastnih koalicijskih vrst prepričati, da bi se negativno opredelili do tega projekta.

Naslednje, kar velja izpostaviti, je to, da če bi že šli v referendum o prihodnji energetske politiki, bi morali volivce vprašati o tem, ali so, recimo, po letu 2020 za brezogljilčno družbo ali ne; ali naredimo nacionalni energetske načrt po scenariju prehoda v brezogljilčno družbo v kratkem obdobju ali ne. In potem projekte prirediti tem usmeritvam.

Menimo, da je Blok 6 Termoelektrarne Šoštanj projekt, ki teče, da je treba to investicijo optimirati stroškovno. Sam celo mislim, da bi bilo smiselno poiskati za to investicijo tudi zasebne vire financiranja in s tem razbremeniti javna sredstva do določene mere. Vendar se mi zdi, da je za to že nekako pozno. Termoelektrarna Šoštanj in zlasti ekonomika tega projekta bo zelo odvisna od cene električne energije, recimo, leta 2030, pa tudi 2020, pa tudi 2040. Predlagatelje referendumu sprašujem, ali znajo napovedati ceno električne energije za tisto obdobje in posledično tudi ekonomsko upravičenost tega projekta.

Kar se tiče emisij CO₂, mislim, da so s tem projektom ob enaki produkciji električne energije nižje, kar je pozitiven korak. Se pa postavlja temeljno vprašanje bodočih usmeritev energetske politike. Glede na to, da ta projekt teče, si predstavljam, da gredo bodoče usmeritve energetske politike tudi z roko v roki s to investicijo, da bomo tudi v prihodnje računali na tri temeljne vire v Republiki Sloveniji za zanesljivo in varno oskrbo. Prvi vir bodo gotovo hidroelektrarne in hidroenergija, ki jo ustvarjamo z določenim deležem drugih obnovljivih virov. Drugi vir bo gotovo fosilni vir oziroma premog iz Velenja, iz premogovnika Velenje in posledično energija iz Termoelektrarne Šoštanj in tretji vir bo jedrska energija. Ne bi rad, da

kdo v Sloveniji podleže skušnjavam, da bi en pretres v svetu, ki vpliva na čustva ljudi, postavil kar takoj pod vprašanje neke dolgoročne energetske oskrbe, torej za ali proti tej ali oni opciji. Menim pa, da je treba vsak tak primer šteti kot dodaten kamen argumentov za ali proti posameznim virom energije. Slovenija ima razmeroma dobre izkušnje tako z jedrsko energijo kot s premogovno tehnologijo. Mislim, da bi morali na tem občasno vkomponirati tudi nove tehnološke nadgradnje. To se v primeru bloka 6 dogaja, zato danes, leta 2011, ali iti v gradnjo bloka 6 ali ne, ni več vprašanje. To vprašanje je bilo morebiti še konec leta 2008 ali v začetku leta 2009, danes je pa projekt predaleč zapeljan, da bi brez nekaj ogromnih posledic tudi za javne finance lahko prežvečili zamrznitev ali preklic tega projekta.

V poslanski skupini torej referendumске pobude ne bomo podprli.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil Franco Juri.

Prosim.

FRANCO JURI: Hvala za besedo, gospod predsednik. Kolegi in kolegice!

Najprej o legitimnosti referendumov. V Poslanski skupini Zares smo intenzivno razpravljali o tej pobudi in kot veste, ni skrivnost, da se nismo poenotili, ker obstajajo različna razmišljanja o tem, ali je trenutek zrel za referendum, ali smo ga predlagali prepozno oziroma smo ga predlagali prezgodaj. Obstajajo tudi večplastna vprašanja znotraj tega okvira in se dobro zavedamo, da eno je vprašanje gospodarske vzdržnosti projekta TEŠ 6, drugo pa je vprašanje okoljske vzdržnosti tega projekta. In pobuda, ki je bila dana s strani nekaterih poslancev Poslanske skupine Zares, je s tega vidika legitimna, ker izpostavlja predvsem to drugo plat: ali naša družba, ki se je zavezala, da bo se približala čim hitreje konceptu brezogljilčne družbe, misli s to zavezo resno, ali gremo naprej po poti, ki je po mnenju mnogih v bistvu bližnjica do energetske samozadostnosti, po drugi strani pa pomeni neupoštevanje tistih postulatov, ki jih vsaj deklarativno na glas podpiramo. Zato je ta razprava utemeljena. In če je predlog za referendum povod za to, za nov premislek o smotnosti projekta TEŠ 6, je s tega vidika dobrodošel. Tega smo se zavedali tudi v Poslanski skupini Zares kljub različnim mnenjem o samem projektu pa v smislu referendumu. Mimogrede, ni res, da je kadarkoli prezgodaj ali prepozno za referendum. V sosednji Italiji so šli na referendum o jedrski energiji, potem ko je bila jedrska centrala Caorso zgrajena in je začela delovati. Kljub temu so šli na referendum in so jo ustavili. Nekaj podobnega se je zgodilo v Avstriji. V Avstriji so bili tik pred tem, že so veliko vlagali v jedrsko energijo in preden bi uresničili jedrski program, ustavili ta isti in se usmerili pretežno k obnovljivim virom. Seveda so sprejeli tudi breme določene energetske odvisnosti, vsaj za določen čas. Ampak vsaka država ima svoje timinge, svoje pristope. Slovenija se je odločila tudi v mandatu predhodnega govornika, da se bo usmerila, in kot je bilo sedaj še enkrat povedano, k

tem trem ciljem. Mimogrede, sam ne menim, da potres na Japonskem v Fukušimi vpliva samo na čustva. Če bi bilo tako, bi bilo vse v redu. Ampak dejstvo je, da so izpusti radioaktivnih snovi za sto tisočkrat višji od dovoljenih. In to niso samo čustva, to so dejstva, in to so nevarna dejstva. Zato je legitimno o tem razmišljati in je legitimno tudi razmišljati o referendumih. Če so kdaj referendumi legitimni, so takrat, ko zadevajo vprašanje, ki močno vpliva na našo kvaliteto življenja. Iz tega so izhajali tudi pobudniki te pobude, in to ne samo poslanci, temveč civilno-družbena okoljska organizacija Alpe Adria Green, ki je dala to pobudo.

Tudi mi smo večkrat na glas razmišljali o referendumu kot o skrajni možnosti odločanja, če ne bo jasno, kako se bomo opredelili do tega velikega projekta in do tega izredno dragega projekta, ki se imenuje TEŠ 6. To vprašanje je večplastno, je kompleksno. Tega se zavedamo vsi, še zlasti v Poslanski skupini Zares, zato nismo na avtomatičen in na nekritičen način uveljavili tistega, kar smo večkrat zapisali v naših programskih dokumentih. In naši programski dokumenti so zeleno naravnani, so okoljsko naravnani, so nizkoogljčno naravnani in seveda tudi naša stranka, naše volilno telo in naše članstvo pričakuje od stranke, ki ima ministra na gospodarskem resorju, da bo deloval v interesu vseh državljanov. Ampak prav zato, ker imamo ministrstvo, so nastali v poslanski skupini pomisleki o smiselnosti referenduma sedaj. Imamo ministrstvo, ki pripravlja in skrbno pazi, da se dokumentacija pripravi na transparenten način. Upamo in pričakujemo, da bo v kratkem tudi vse, kar zanima nas in državljanje, objavljeno, se bo obelodanilo, tako da bo jasno, ali je bil ta projekt, kjer je sinergično delovalo veliko interesov, bolj ali manj legitimnih, bolj ali manj utemeljenih, ki so energetsko naravnani, so socialno naravnani. Slišali smo, da gre pravzaprav tudi za reševanje panoge, ki je pomembna za določeno slovensko regijo. Ampak šele po izdaji in po objavi vseh analiz, ki so bile pripravljene in se pripravljajo, bo jasno, koliko so imeli prav tisti, ki temu projektu nasprotujejo, oziroma tisti, ki ta projekt zagovarjajo. Ta racionalni pristop do vprašanja je prevladal tudi v Poslanski skupini Zares, kjer pa vendarle menimo, da je bila tudi pobuda za referendum legitimna, je bila podpisana v imenu posamičnih poslancev, mi pa bomo se do te pobude danes opredelili po lastni vesti in tudi na podlagi današnje razprave. Vsekakor pa si želimo, da bi bila to predvsem priložnost za premislek o naši sedanosti in prihodnosti, kar zadeva energetski razvoj. Jedrska energija je problem. To ni samo problem čustev, ampak to je tudi problem skladiščenja, to je problem vseh nevarnosti, ki izhajajo iz tovrstne tehnologije, in problem je tudi gradnja velikega velikana, ki ne bo prispeval k zmanjšanju emisij ogljikovega dioksida.

Vsa ta vprašanja so legitimna in upam, da bo to priložnost predvsem za poudarek pomena obnovljivih virov in alternativnih tehnologij, ki edine lahko zmanjšujejo odvisnost Slovenije od teh problematičnih energentov, zlasti od fosilnih, pa tudi od jedrske energije. Ampak se zavedamo: pristop je zapleten, kompleksen, ne moremo se o teh zapletenih vprašanjih pogovarjati na način črno-belo. Želimo prisluhniti stroki, želimo pa si tudi, da bi

prisluhnili potrebam in željam pa pričakovanjem državljanek in državljanov Slovenije.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Franc Bogovič. Prosim.

FRANC BOGOVIČ: Lep pozdrav, spoštovani predsednik, spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani državni sekretar!

Pred nami je predlog razpisa posvetovalnega referenduma o izgradnji Bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj, ki ga je pripravila skupina šestih, sedmih poslancev, mislim, da so nekateri odstopili od tega podpisa. Lahko rečem, da govorimo o zelo resni temi, kajti referendumi so zelo pomembno orodje za izvajanje demokracije v neki državi in v Slovenski ljudski stranki smo načeloma do referendumov zadržani. Vztrajamo in trdimo, da je prav, da ta instrument ohranimo, da mu damo čim večjo možnost, pri uporabi tega instrumenta pa moramo biti skrajno previdni in resnično naj bi bile to neke nacionalne teme, kot je bil eden od referendumov, ki smo ga nazadnje podprli, o meji, medtem ko je danes govora o posvetovalnem referendumu o TEŠ.

Bistvo posvetovalnega referenduma je to, da Državni zbor ni vezan na izid posvetovalnega referenduma. Se pravi, predlog je za referendum, s katerim bi ljudi nekaj povprašali. Zanimivo je, da so prvi podpisani in tudi tisti, ki so zbirali podpise, iz stranke Zares. Pred seboj imam neka stališča; januarja je Zares obelodanil naslednje stališče. Zares je predloge za odpravo blokad in omogočanje prihodnjega razvoja strnila v nekaj točk. Po njihovem "je treba s spremembo ustave referendum urediti tako, da ga je mogoče razpisati le na podlagi ljudske iniciative in ob vprašanih plebiscitarne narave". Ne vem, ljudske iniciative ni bilo, plebiscitarna narava, mislim, da ni potrebna, ker je to predvsem izvršilna zadeva, ki bi jo morala slovenska vlada že zdavnaj razrešiti. Gospod Golobič s prstom kaže na institucije referenduma. Ta je postal orodje za politično preigravanje, če vsaka pomembna zakonodajna sprememba konča na referendumu, vsaka sprememba konča na referendumu, – kdo sploh še potrebuje parlament? Podobno je tudi "referendumi so prevečkrat izrabljeni za politikantsko in poceni nabiranje političnih točk." Namenoma to navajam, kajti citiral bom v nadaljevanju tudi sebe iz leta 2009. Januarja 2009 sem v Državnem zboru postavil poslansko vprašanje predsedniku Vlade, in to je bilo prvo poslansko vprašanje iz opozicije, ki je dobilo zadosti glasov, da smo o temu vprašanju opravili tudi razpravo. Vprašanje je bilo o temu vprašanju, vprašanju TEŠ. Poudarjam, januarja 2009, dva, tri mesece potem ko je nastopila gospodarska kriza, ko se je v okviru Evropske skupnosti sprejel energetsko-okoljski paket, ko smo ugotovili, da so cene elektrike padle za devetdeset evrov na petdeset evrov, ko je Slovenija postala samooskrbna z električno energijo, sem takrat postavil vprašanje.

Zato vas, spoštovani predsednik Vlade, sprašujem, ali se strinjate z naslednjimi trditvami. Prvič, da je sedaj primeren čas, da je treba pred

posameznimi odločitvami na področju energetike najprej v okviru energetskega sveta oblikovati strateški premislek o nadaljnjem razvoju energetike ter ga zapisati v obliki strateškega dokumenta, kot je na primer novelacija energetskega programa. Drugič, da imamo v temu dokumentu odprto razpravo v Državnem zboru, kjer o njem spregovorimo in sprejmemo določene rešitve. In tretjič, da se na podlagi takšnega strateškega dokumenta sprejemajo odločitve o nadaljnjih korakih slovenske energetike, kar pomeni, da bi se potrjevalo poročilo za posamezne investicije in morebitne reorganizacije slovenskega energetskega sistema in izvajale zgolj po obravnavi in sprejetju nacionalnega energetskega programa v državnem zboru. Izkušnje zadnjih let nam namreč nalagajo odgovornost, da ne ponavljamo nekaterih napak iz preteklosti.

To je bilo vprašanje, po vseh teh odgovorih sem na koncu dobil tudi odgovor na drugo vprašanje iz tega sklopa dveh vprašanj, ki jih postaviš predsedniku, in citiram predsednika Vlade, "z ministrom Lahovnikom sva se že večkrat pogovarjala o tem vprašanju in seveda sva po štirih mesecih dela Vlade zadovoljna z dinamiko reševanja teh vprašanj. Ne želiva pospešiti priprave vseh potrebnih dokumentov, ki bodo predmet strokovne in politične presoje. Oba razumeva, da je sedanja kriza prava priložnost za usmeritev naše pozornosti na energetske področje. Tu že potekajo nekatere aktivnosti. Na vaša vprašanja odgovarjam: pospešili bomo pripravo vseh dokumentov, zato da se bo o njem lahko izrekla stroka in na koncu tudi politika. Prave diskusije bomo imeli že v kratkem v okviru nacionalnega oziroma strateškega sveta za energetiko. Ministrstvo za gospodarstvo bo pripravilo prve premise teh odločitev, posvetovali se bomo v okviru tega sveta, v okviru te vlade, zagotovo v okviru strokovne javnosti in ne nazadnje v Državnem zboru. Torej, preden bomo sprejeli odločitve, bodo predmet posveta in izmenjav mnenj v tem visokem zboru." To je bilo januarja 2009. Predstavniki Vlade se je danes nekaj minut pred menoj opredelil, da je to vprašanje, ki ga je postavila skupina poslancev in da se Vlada do tega še ni opredelila in pričakuje od poslancev, da se opredelijo do tega vprašanja.

Spoštovane kolegice, kolegi, spoštovani predstavniki koalicije, ne glede na to, kdo prihaja od kod, na takšen način se enostavno energetske politike in tudi države ne vodi. In vprašanje TEŠ 6 je resno, odgovorno vprašanje, ki ima dolgoročne posledice. Z vsem se strinjam, kar je gospod Franco dejal, vendar se je žal od tega časa, v teh dveh letih zgodilo to, da smo imeli od takrat rezervacije, ki je bila za 25 milijonov evrov v okviru podpisane resnosti za pogodbe za ta projekt, da imamo danes že, po mojih podatkih, več kot 200 milijonov evrov vložnega denarja, da imamo za 800 milijonov dodatno podpisanih pogodb in da se po dveh letih v Državnem zboru prerekamo in ugotavljamo, ali bi šli o tem vprašanju povprašati Slovenke in Slovence.

Mislím, da je takšna pobuda, ki je prišla, najprej podcenjujoča do članov parlamenta, predvsem pa do Slovenk in Slovencev, ki se jim tako čudimo, če jih pride, ne vem 10, 12 % na nek

referendum, ko pa poskušamo na ta prostor postaviti tudi takšna vprašanja, ki so izključno vprašanja, ki so naložena tistim, ki so ogovorni za vodenje energetske politike in tudi sicer vodenja države.

Danes smo na področju kmetijstva povedali, da energetika poseže v marsikateri prostor, tudi takšna investicija poseže zelo odločno v okoljske teme, v energetske teme, v konkurenčnost slovenskega gospodarstva v bodočnosti in, oprostite, po dveh letih in nekaj, odkar je bilo postavljeno moje vprašanje, do takrat so bili že štirje meseci, ko je Vlada opravila svoje delo, je dokaj nenavadno. Mislím, da je zavajajoče, podcenjujoče do ljudi, da s takšnim vprašanjem pridemo pred Državni zbor, kaj šele pred volivke in volivce.

Vlada ima Ministrstvo za gospodarstvo, na čelu tega ministrstva je bil kar dobro polovico tega časa doslej minister Lahovnik. Sam delim to mnenje, da je očitno minister Lahovnik opravil svoje delo, se za toliko časa postavil kot minister na čelo tega projekta, da je projekt šel po poti izvršenih dejanj do te faze, kjer smo danes. Ko pa je v nekem trenutku tudi ocenil, da je bolje, da se mogoče iz te politike umakne, je bil zelo priročen izgovor Ultra, v resnici pa mislim, da se bo delo ministra Lahovnika zelo zapisalo po tem, da je nekritično dopustil, da se je v razmerah, ki so se bistveno spremenile, ta projekt zapeljal v takšno fazo, da ga enostavno ni več moč zaustaviti oziroma ima zaustavitev takšne posledice, kot so bile tukaj rečene, da se enostavno odrečemo, ne vem, vložkov do sedaj, pa konec koncev tudi vložkov več kot 200 milijonov in tudi določene kazni iz podpisane pogodbe. V tem času in v tem mandatu se tudi na nekem drugem vprašanju sedaj zopet pojavi ideja o prekinitvi nekkih pogodb. Bojim se, da bomo Slovenke in Slovenci zopet plačali take neposrečene oziroma nepremišljene prekinitve pogodb.

V tem delu, kot sem že dejal, ocenjujem, da je slovenska vlada v celoti, s predsednikom Vlade na čelu, pogrnila na preizkusu in ta glavni preizkusni kamen je bil investicija TEŠ 6, kajti za investicijo, ki je četrtno avtocestnega križa, ki je tolikokrat opevan, mislim, da bi morala Vlada najti toliko moči, da bi strnila svoje vrste in zelo pošešeno odgovorila na vprašanja in dala jasen odgovor. Povsem razumem tudi tiste, ki so nosilci tega projekta, da s sklepi, ki jih imajo s strani organov svojih družb, s strani krovnih družb opravljajo svoje delo tudi v dobri veri za Šaleško dolino, za socialno sliko v tem prostoru, ali pa je to tudi v veri in duhu nacionalne opredelitve na področju energetike, se je pa dolžna opredeliti Vlada Republike Slovenije.

Spoštovani kolegi iz Zaresa, upam, da ne bo naslednje referendumsko vprašanje, da direktorat za energetiko, na čelu z gospodom Kopačem, v šestih mesecih prinese pred nas nacionalni energetske program, da se bomo o programu energetike pogovarjali tako, kakor je treba.

V Slovenski ljudski stranki bomo nasprotovali temu razpisu referenduma, ker ocenjujemo, da je to vprašanje, kot sem že dejal, predvsem odgovornih, prva je vlada, v nadaljevanju

tudi parlament, in sprejmimo to odgovorno in opravimo svoje delo.

Kot sem že dejal pri tem vprašanju, ravno pri tem vprašanju, za katerega ocenjujem, da je eden največjih vprašanj te vlade: če nismo sposobni na takšna vprašanja odgovoriti, se vprašajmo, ali smo sposobni tudi voditi državo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije bo predstavil Matjaž Zanoškar.

Prosim.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala, spoštovani predsedujoči. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Dovolite, da predstavim stališče Poslanske skupine DeSUS glede posvetovalnega referenduma o graditvi šestega bloka Termoelektrarne Šoštanj. Z vsem spoštovanjem do instituta referenduma kot najvišje oblike izražanja oziroma odločanja o neki stvari, vendar v Poslanski skupini DeSUS menimo, da ta tematika ni ravno tista, ki bi morala biti ocenjena oziroma pretehtana na referendumu. Torej smatramo, da ni treba in da je neumestno to problematiko dajati na referendum in preko referenduma priti do nekega mnenja državljan in državljanov.

Kar nekaj razlogov je za to, da se v poslanski skupini odločamo na tak način; eden od prvih razlogov je ta, da menimo, da je to zgolj in izključno samo strokovno vprašanje, do katerega se mora najprej opredeliti stroka in ponuditi državljan in državljanom odgovor na to, kako bo Slovenija sposobna dolgoročno zagotavljati to energetska varnost in suverenost in neodvisnost. To prepuščamo stroki. V poslanski skupini smo mnenja, da je to njihovo vprašanje in da naj stroka skupno, vključno z vlado, ki tudi danes nima pravega mnenja o tem predlogu, da odgovor na to vprašanje. Mi se zavedamo, da so referendumi o preverjanju vprašanja Termoelektrarne Trbovlje že bili na dnevnem redu in že bili referendumsko vprašanje. Videli smo, da je udeležba na takih referendumih zelo nizka, pa ni bila nizka zato, ker državljan in državljanov ne bi zanimalo, temveč so bili državljanke in državljanke mnenja, da naj se stroka odloči, tako kot je potrebno, da bo ta energetska varnost zagotovljena za našo državo.

Pri šestem bloku Termoelektrarne Šoštanj gre za pozitivne in negativne stvari. Na eni strani je pozitivno to, da z gradnjo 6. bloka zagotavljamo neko ekonomsko varnost, ne nazadnje socialno varnost. Gre tudi za to, da naravni resurs, ki jih ima Slovenija zelo malo – energetskih, je tudi premog na tem območju. Torej bi bilo škoda, da bi ostal premog neizkoriščen na tem območju, saj vemo, da je energija tista, ki bo človeštvu prizadejala veliko težav v naslednjih desetletjih, tako kot hrana. Torej gre izkoristiti ta energent, seveda ne za vsako ceno. Naj bo ta energent izkoriščen na tak način, da ne bo načeljal negativne plati, ki se začneja z obremenjevanjem okolja. Mislim, da so tehnologije take, da bi lahko čim manj obremenjevale okolje na tem območju in bi tudi Blok 6 Termoelektrarne Šoštanj naj bil zgrajen na tak način, da bi bil

vzdržen v tem okolju. Če gledamo strategijo – vsaj mislim, da je strategija narejena, mislim, da Vlada ima strategijo o dolgoročni oskrbi z energenti in energijo za našo državo. Ta strategija se je verjetno čez noč spremenila, čez noč se je obrnila. Do zadnjega dne smo stavili na nuklearno energijo, pa poglejte, samo en dogodek na Japonskem – in je strategija popolnoma drugačna! Torej, nuklearna energija verjetno ni več zveličavno zapisana v naši strategiji. Najbrž bomo morali preiti na obnovljive vire še bolj kot do sedaj. Se pravi, na bio odpadke, na fotovoltaike in tako naprej. Veliko drugih stvari je, o katerih bi se morali danes pogovarjati. Verjetno pa nikakor ni odveč, da se pogovarjamo o 6. bloku Termoelektrarne Šoštanj, da strnemo svoje misli in videnja za prihodnost glede oskrbe naše države z energijo. Vendar, kot sem rekel, to ni vprašanje, ki bi ga preverjali na referendumu, pač pa naj ga preveri stroka. Naj ga modificira vlada v strategiji za oskrbo države z energetiko, potem pa bo stvar nekoliko lažja. V tem primeru bi se pri tej temi lahko pogovarjali tudi o tematiki, kako privarčevati, kako izkoriščati na najbolj varčen način energijo, ki ima vsekakor za posledico ogljično družbo oziroma ogljične posledice na naše okolje.

Kot sem rekel, v Poslanski skupini DeSUS ne bomo podprli predloga za posvetovalni referendum o izgradnji Blok 6 Termoelektrarne Šoštanj. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Zmago Jelinčič Plemeniti.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa za besedo. Lepo pozdravljeni!

Referendum o TEŠ 6 bomo v Poslanski skupini SNS podprli. Naj se ljudje odločijo tako, kot so se odločili o Termoelektrarni Trbovlje. Takrat je bil referendum ustrezna oblika, danes kar na lepem ta referendum ni več ustrezna oblika zaradi tega, ker določene struje v Vladi, v državi hočejo izpeljati ta projekt, kajti ta projekt bo nekaterim navrgel fantastične dobičke. Že v samem začetku je cena tega projekta zrasla od začetnih 600 milijonov evrov na milijardo 200 milijonov evrov in v kratkem bo na milijardi 600 milijonov evrov. Od tega bo zagotovo vsaj 20, če ne 30 % tega denarja izginilo neznano kam, in glede na to, da se v Sloveniji nikoli ne odkrije, kam izginjajo milijoni in stotine milijonov, ampak se vedno išče, kam izgine kaj manjšega, ne bo nihče niti odgovarjal niti ne bodo sprožili preiskave, pač pa se bodo nekateri lepo imeli in si odpirali račune v tujini.

Mislim, da je treba razmisliti na splošno o tem projektu. Res je, da potrebujemo električno energijo, vendar zakaj ne bi od Hrvatov odkupili deleža v nuklearni. Tisto, kar je Kopač zamočil – pa se ne bom spuščal v razloge, ki so lahko takšni ali drugačni –, se da popraviti. Treba jih je stisniti tudi na področju, da ne vlagajo ničesar v razgradnjo nuklearke, da nočejo graditi in nočejo prevzemati svojega deleža radioaktivnih odpadkov in tako naprej. Tukaj jih lahko stisnemo. Če bi imeli dobre pravnike – če naši, državni, vladni pravniki niso dobri, naj se oglasio v Slovenski nacionalni stranki

in bomo mi strokovnjake priskrbeli, če že ne naših pa tuje, ampak pametne, ki bodo delali za državo in v korist države, ne pa v korist nekaterih in za polnjenje žepov nekaterim.

Ravno tako se je Slovenska nacionalna stranka že več kot en mandat nazaj hotela v zakon spraviti obvezne fotovoltaične kolektorje na strehah javnih stavb, recimo šol, telovadnic in podobnega. Takrat, še v prejšnjem mandatu, to ni bilo sprejeto, ker češ, to ni pametno in to predlagajo iz Slovenske nacionalne stranke. Danes je to jasno in vsi to podpirajo. Zanimivo je, da nekateri, če bi brali kakšno literaturo v tujini, bi videli, da se znanje zunaj najde že zdavnaj prej, kot pride v Slovenijo. V Slovenijo vedno pride z zamudo, na žalost, pa smo tisti, ki povemo te zadeve, po navadi okrcani z leve ali z desne, ne glede na to, katera politična opcija je na oblasti, vedno je treba to negirati.

Mislím, da je smiselno, da se ljudje odločijo o tem vprašanju, da bodo oni tudi vedeli, kaj sploh hočejo, kajti v tem času do referendumu bo lahko stroka povedala eno in drugo stran. Zdaj v glavnem poslušamo samo tiste, ki so za gradnjo TEŠ 6 in vendar je večina tuje stroke proti gradnji TEŠ 6. Res pa je, da gre tukaj za ogromne denarje, ki jih bodo nekateri ali dobili v žep ali pa ne dobili v žep. Mi bomo podprli predlog za referendum. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil Ljubo Germič. Prosim.

LJUBO GERMİČ: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod državni sekretar, kolegice in kolegi!

V Poslanskem klubu LDS se zavedamo pomena, ki ga imajo investicije v Blok 6 Termoelektrarne Šoštanj. Projekt TEŠ 6 je eden ključnih projektov, ki se v Sloveniji odvijajo. Predstavlja strokovno in politično vprašanje, na katerega bi morali jasno in argumentirano odgovoriti Vlada. Glede na to, da se je projekt začel že v mandatu prejšnje vlade, bi morali biti vsi podatki o tej investiciji znani že takrat. Žal pa jasne utemeljitve projekta nimamo še niti danes, in to ob dejstvu, da je projekt že v določeni fazi izvajanja in po obvestilih iz medijev se za projekt namenljajo znatna finančna sredstva. Ob vrsti odprtih vprašanj pa vemo to, da v Državnem zboru še vedno nimamo nacionalnega energetskega programa, ki bi pomenil podlago utemeljitve upravičenosti projekta, in tako ne poznamo analiz, ki bi nam prikazale okoljske, socialne, energetske, gospodarske in splošno družbene posledice izvedbe oziroma neizvedbe tega projekta.

Ob tem pa bi v Poslanskem klubu LDS radi opozorili tudi na pomembno vprašanje, na podlagi česa se je že pred leti odločilo za investicijo v TEŠ 6. V Državnem zboru namreč nimamo nikakršnih analiz, študij in raziskav, s katerimi bi nas seznanili in ki bi predstavljale pluse in minuse tega projekta. Dejstvo je, da je bil projekt začel brez ustreznih postopkov, torej na nenavaden način, brez predstavitve vseh učinkov projekta širši javnosti, kar je vsekakor sporno in v veliki meri tudi vzrok današnjih zapletov. Vendar pa to ne more biti

opravičilo za neodločnost sedanje vlade, da ni izvedla ukrepov, ki bi razjasnili situacijo. Vendar se sedaj hkrati postavlja vprašanje utemeljenosti predloga referendumskega vprašanja. Če že, bi vprašanje bilo potrebno zastaviti ob pričetku dogovarjanja o projektu. Po našem mnenju pravzaprav niti ni problem referenduma zgolj v tem, da je zanj prepozno oziroma pozno. Večji problem vidimo v tem, da je prelaganje te odločitve na prebivalstvo Republike Slovenije najmanj neodgovorno, saj ne obstajajo kvalitetne podlage za odločanje.

Zavedamo se dejstva, da moramo v Sloveniji nujno zagotoviti zanesljivo energetske oskrbo. To je vsekakor tema, o kateri bi bilo nujno opraviti široko javno razpravo, v kateri bi tako stroka kot javnost imeli možnost preučiti posamezne elemente zagotavljanja te oskrbe. Odbor Državnega zbora za gospodarstvo je o tem že razpravljal in sprejel sklep, da naj ministrstvo predstavi vse učinke posamezne energetske investicije, ekonomske, finančne, razvojne, socialne, pri čemer bi morali sodelovati tudi ostali resorji. Prav tako bi morala o tem razpravljati zainteresirana delovna telesa Državnega zbora, ne samo Odbor za gospodarstvo. Zato je bil podan predlog, da se o novem nacionalnem energetskega programu, energetskih projektih opravi širša strokovna javna razprava. Na podlagi sprejetega nacionalnega energetskega programa bi bilo nato smiselno izvajati različne investicije v energetske infrastrukturo v skladu s tem programom, ki ga mora podeliti Državni zbor.

Če se o kateri izmed investicij pojavi dvom ali se poraja občutek, da zanjo ni širokega strokovnega in splošno družbenega konsenza, se lahko razmisli tudi o izvedbi referendumu. Ko imamo enkrat javno dostopne podatke o pozitivnih in negativnih učinkih neke investicije, je v določenih okoliščinah smiselno za mnenje vprašati ljudi, tudi na referendumu, ki pa naj bo vsaj zavezujoč in ne posvetovalen, kot tokrat predlagajo podpisniki referendumske pobude. Ker pa lahko na posvetovalnem referendumu o TEŠ 6 volivke in volivci svojo odločitev utemeljujejo zgolj na podlagi nekaj nepreverljivih trditev zagovornikov investicije v TEŠ 6 in na podlagi prav tako nepreverljivih očitkov nasprotnikov investicije v TEŠ 6, v Poslanskem klubu LDS menimo, da ta referendum ni smiseln. Toda kljub temu da očitki letijo tako z ene kot z druge strani zainteresiranih v tej zgodbi, se ne zgodi nič. Vlada molči, v javnosti pa se postavlja vrsta odprtih vprašanj, povezanih s TEŠ 6. Vlada ne poda jasnega stališča, ne seznanj poslane in poslancev z nobenim dokumentom, na podlagi katerega bi bilo moč sprejeti informirano odločitev o nadaljnji usodi projekta TEŠ 6, in posledično se razprava o enem največjih energetskih projektov v zgodovini naše države spreminja v medsebojno politično obračunavanje, javnost pa dobiva vtis, da energetske politiko v Sloveniji ne vodi Vlada oziroma resorno ministrstvo, ampak posamezne interesne skupine, ki se med seboj razlikujejo na barvni podlagi. Ribarjenje v kalnem torej, saj ne poznamo relevantnih dejstev, na podlagi katerih bi sprejemali odločitve. Namesto vsebinske razprave o učinkih tega projekta na slovensko energetske

oskrbo, na slovensko gospodarstvo, na okolje v Savinjsko-Šaleški dolini in širše, na zdravje in socialni položaj prebivalcev tega območja in tudi Slovenije, namesto vsega tega, kar bi razprava morala vsebovati, imamo pravzaprav očitke o takšnih in drugačnih lobijih, medsebojno blatenje in obtoževanje ter zahteve po kadrovskih zamenjavah, tako z ene kot z druge strani. V tej situaciji se najdejo pobudniki referendumu, ki bi radi, da ljudje na nezavezujočem referendumu odločijo o investiciji, katere učinkov, tako pozitivnih kot negativnih, ne poznajo; o investiciji, ki bi moral biti umeščena v nacionalni energetski program, ki ga še ni; o investiciji, v zvezi s katero je bilo izrečenih že toliko očitkov z najrazličnejših strani, da ne veš, komu naj verjameš; o investiciji, za katero se Vladi ne zdi vredno, da bi jo utemeljila ali zavrnila na podlagi nekaterih resnih študij in analiz, ki bi bile javno dostopne.

Referendumsko pobudo v Poslanskem klubu LDS razumemo kot poskus prelaganja odgovornosti na hrbte državljanov in državljanek, kot bežanje pred lastno odgovornostjo in kot izmikavanje svoji odgovornosti. Dolžnost Vlade in resornega ministrstva je, da pove, ali je ta projekt dober ali slab, da sprejme odločitev za izvedbo ali ustavitve tega projekta. Dolžnost Vlade torej je, da se odloči, da svojo odločitev argumentira in argumente za svojo odločitev jasno predstavi.

Zaradi navedenega v Poslanskem klubu LDS pobude za razpis referendumu ne bomo podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil Vili Rezman. Prosim.

VILI REZMAN: Hvala lepa za besedo.

Naj za uvod povem, da sta dva izmed poslancev poslanske skupine sicer najprej prispevala podpis pod predlog za razpis posvetovalnega referendumu, da smo pa kasneje po razmisleku enotnega stališča, da predloga za razpis posvetovalnega referendumu o gradnji Bloka 6 Termoelektrarne Soštanj ne podpremo. Zanimivo je morebiti, da celo pobudniki tega danes ne podpirajo več, pri čemer sem opazil v razpravi, da se pobudniki in predlagatelji zamenjujejo, kar ni najbolj točno. Smo pa, če nismo za referendum, za to, da se pravzaprav šele pričnejo temeljite razprave, ki so doslej izostale, in ne menimo, da so odločitve, ki so bile doslej sprejete, takšne, da se jim ne bi moglo zastavljati vprašanj in morebiti celo česa spremeniti. Najostreje nasprotujemo temu, da smo postavljeni v situacijo, ko se bo odločalo ex post, ko se torej zgodijo dejstva in potem lahko tisti, ki jim ta dejstva niso najbolj všeč, ali ki menijo, da niso ustrezna, ali imajo kakšne pomisleke, sicer kaj rečejo, vendar rečejo to v prazno, v veter. Veter bo odnesel besede in kritiko, kakor se zdi.

Vrnimo se k pobudnikom. To je ena izmed zanimivosti tega predloga referendumu, da pobudniki niso identični s predlagatelji. Pobudniki so bili Alpe Adria Green, ki so nekako iznenada vzniknili, dali pobudo, našli tiste, ki so jo posvojili, in utonili v molku. V molku takrat, ko so se vršili

upravni postopki, ko je bilo še moč kaj storiti; takrat je pri teh pobudnikih prevladal molk. In ko se je pojavil pravi trenutek, so ponovno vzniknili v udobnem zavetju projektnega sveta. Tam se bodo sedaj menda skupaj z drugimi preverjali, ali se odločitev, ki je zanje že sprejeta, projektni svet namreč ne razmišlja več o tem, ali da ali ne, ampak samo o tem, kako in kako morebiti potešiti ali pa umiriti tiste, ki bi še imeli kakšna neprijetna vprašanja; in nekako so se ljudje z obeh polov v tem projektnem svetu kar zlili in ponovno umolknili.

Če nekatere dogodke, ki so spremljali ta projekt, premislimo nekoliko širše, potem morebiti celo ni neupravičena kritika predlagateljem, da so ravnali čisto nespametno ali prenačljeno in ne vem, kako še vse, zato ker so mnoge okoliščine takšne, da tudi tistim najbolj resnim razpravljavcem dajejo misliti. Nekaj pomislekov bom skušal kasneje v obliki vprašanj tudi naštet.

Poglejmo sedaj, kaj je bila pravzaprav ambicija predlagateljev. Prva ambicija je bila, da se ustavi projekt, kar bo verjetno zelo težko ali pa verjetno celo nemogoče. Tako piše v obrazložitvi. Druga ambicija je, da se vnaprej zoži nacionalni energetski program, tako da se z eventualno odločitvijo proti TEŠ 6 to preprosto izloči in se o tem niti ne bi več razpravljalo. Tretja ambicija, za katero mislim, da je čisto legitimna, je ambicija, da se vendarle temeljiteje premislijo morebitne alternative eni edini opciji in da se, to je četrta ambicija, razvije široka razprava, kar verjetno vsi še zmeraj podpiramo.

Sedaj se pa postavlja vprašanje, zakaj, recimo, poslanci nepovezane skupine Solidarnost ne podpiramo tega predloga za razpis referendumu. Najprej zato, ker bi šlo za razvezo odgovornosti Vlade in Državnega zbora in za razvezo lastnikov. Saj ni mogoče, da bi to prepustili zgolj stroki, kot nekateri menijo, da je prav. Ne more stroka o tem odločati. In če bi že odločala stroka, bi se takoj vprašali, katera je tista prava stroka, ob dejstvu, da vsaj tisti, ki bolj redno spremljamo različne objavljene članke in nastope različnih strokovnjakov in znanstvenikov, vemo, da so zelo različne ocene, da se nam zelo različni podatki servisirajo, da so nekatere študije takšne, da so naročene pri tistih, ki so zelo zainteresirani za izpeljavo posamičnega projekta, v tem primeru projekta TEŠ 6, in seveda ne moremo prepustiti neki stroki, da bi odločila mimo tistih, ki bodo tovrstno odločitev morali v resnici sprejeti in mi jo bomo sprejemali. Na koncu, tudi če bomo šele post festum to naredili: enkrat in nekoč bo treba nacionalni energetski program sprejeti in ta se bo sprejemal tukaj, iz zelo preprostega razloga, ker tako pomembnih nalog ne moremo prepustiti odprtih kar v nedogled, vmes pa se nam dogodijo izvršena dejstva, ki jih preprosto ne moremo več izničiti in jih moramo prepoznati kot to, kar se je pač zgodilo. In to je tisto, kar je najbolj napačno najbrž v celotnem procesu.

Drugi razlog, zaradi katerega ne podpiramo tega referendumu, je seveda v resnici tudi strokovni razlog, zato ker mi moramo priti do tega, da bo stroka vendarle prišla z analizami, s podatki, s primerjavami, ki bodo primerljive po istih parametrih in za katere bomo lahko rekli, da so prikazane korektno. Sedaj to preprosto ni mogoče.

Mi vemo, da se strokovni spopad vodi bolj ali manj na javni sceni na ta način, da se eni pojavljajo kot apologeti in drugi kot besni napadalci teh istih apologetov. Na ta način se strokovne razprave zagotovo ne vodijo in ne pripeljejo do korektnih rezultatov. Mi v državnem zboru pa se bomo morali odločati na osnovi tega, kar bo stroka priporočala, in zato bi želeli priti do korektnih podatkov in do tega, da bi tiste študije, ki so bile pripravljene in plačane, bile dostopne tudi nam, pa tudi kakšnim neodvisnim strokovnjakom, in da bi ne veljale za nekaj, kar se mora pred javnostjo skrivati. V tem trenutku je še tako, žal.

Referendum seveda tudi ne more odgovoriti na različna vprašanja o tem, ali so mogoče alternative, ali so mogoče tudi drugačne verzije, drugačne opcije od tega, kar se nam zdi pač kot apriorno ali kot edino veljavno, edino mogoče še predstavlja. O takšnih stvareh referendumi ne morejo odločati niti prinesti kakšnih dobrih rešitev. Treba je omeniti tudi, da bi sredstva, namenjena referendumu, na katerem bi se bolj razpravljajo o kakšnih političnih razgretih interesih kot o strokovnih vprašanjih, bila dobrodošla za različne študije, ki bi nakazale kakšne poti v družbo, ki ji rečemo brezogljicna.

Sedaj se postavlja temeljno vprašanje: Kaj Vlada in kaj mi v resnici mislimo? Ali so naše zaveze tako znotraj Slovenije kot do mednarodne skupnosti o brezogljicni družbi resne ali niso? Kaj mi v resnici mislimo o politiki do podnebnih sprememb? Kaj mi v resnici mislimo, ko govorimo o nizko entropijskih procesih, bodisi da gre za snovne bodisi za energetske? In ob ta vprašanja, ki so deklarativno nesporna, to kar naprej izjavljamo, postavimo nek projekt, ki je morebiti v desetih letih še znosen. Recimo v tridesetih, štiridesetih, torej takrat, ko bi po naših zavezah, ki jih bomo najbrž dali, morali zmanjšati za 90, 95 % izpuste toplogrednih plinov – kaj bo pa to pomenilo takrat? Ali smo si upravičeni danes tako zapreti pot v prihodnost, da bomo danes zagotovili tistim projektom, ki morebiti niso najboljši, obstoj tudi v obdobju, ko bodo daleč izpod tega, kar bo za svet še sprejemljivo, ali pa bomo pač pogoltnili nekatere naše obljube, ki smo jih dajali in jih še dajemo?

Vprašanj v zvezi s temi projekti je še cela vrsta, samo še enega bom izpostavil, druge moram zaradi časa izpustiti, in sicer vprašanje o tem, kako to, da Evropska investicijska banka podpira ta projekt – nekako se mi je zdelo, da s stisnjenimi zobmi, samo pod pogojem, da nič ne tvega in da tvega država Slovenija. In kako to, da ni opaziti nobene vneme, da bi v ta projekt vlagali svoja sredstva in s tem tvegali tudi promotorji, poslovodstva, zaposleni; mnogi, recimo, ki od takšnih projektov potem živijo? Kako to, da je mogoče samo na en način izpeljati takšen, zelo pomembnem projekt?

Pri tem se nekateri sklicujejo in iščejo alibi v odločitvah Odbora za gospodarstvo, ki je takoj na začetku tega mandata zastavil vprašanje energetske politike Slovenije, pa je to neupravičeno. Kasneje v razpravi bom poskušal ponazoriti z nekaterimi sklepi, ki jih je ta odbor sprejel, kako ravnamo danes drugače, kot smo takrat sklepali.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil Anton Colarič. Prosim.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa, gospod predsednik. Državni sekretar, kolegice, kolegi!

Že v začetku moram kar takoj povedati, da je sama zahteva za razpis posvetovalnega referendumu po mojem mnenju zgrešena. Razlogi za to so številni, naj naštejemo nekatere.

Projekt TEŠ je že v teku in za projekt so bila pridobljena ter angažirana že ogromna finančna sredstva. Posvetovalni referendum bi, če že, moral biti razpisan pred več leti, morda sedmimi, osmimi, ko je bil še v idejni zasnovi.

Tretjič, kot je pojasnila Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora, je samo predlagano referendumsko vprašanje napačno zastavljeno, saj volivcem ne omogoča nedvornega izražanja njihove volje in s tem ne daje podlage za politično usmeritev Državnega zbora.

Četrto; referendumsko vprašanje je sestavljeno zavajajoče in je zato popolnoma neprimerno. Če malo provociram, bi rekel, morda bi bilo boljše, da bi vprašali, če že, ali podpirate gradnjo TEŠ 6, kar bo Sloveniji zagotovilo dolgoročno stabilne in nizke cene energije in energetske samooskrbo iz domačega vira in ki bo stal sicer 1,2 milijardi evrov iz sredstev, pridobljenih iz tujih bančnih institucij, zgolj ob minimalni možnosti uveljavljanja državne garancije.

Petič, volivci na takšnem referendumu nimajo in ne morejo imeti zadostnih informacij za relevantno odločanje o problematiki.

In: vprašanje projekta gradnje TEŠ 6 je odgovornost vlade, državnega zbora in neodgovorno je takšne odločitve prelagati na državljane. In še in še bi se dalo razpravljati o tem, kaj vse je narobe z zahtevo predlagateljev, kolikor jih je še ostalo.

Seveda se o samem vprašanju zahteve za razpis referendumu ne moremo in ne smemo ograditi od samega vprašanja projekta in energetskega področja v Sloveniji splošno. Če se najprej dotaknem slednjega, bi vprašal vse nasprotnike kakršne koli energetske opcije, ki ne bazira na obnovljivih virih energije, ali so se zazrli že v relativno bližnjo prihodnost. Ali se zavedamo, da trenutno pridobi Slovenija iz premoga 36 % vse svoje električne energije in da je ta stopnja na ravni EU več kot 50 %, konkretno 54,8 %? Ali se zavedajo, da iz jedrske elektrarne v Krškem pridobimo za Slovenijo 26,7 %, kar je sicer nekoliko več kot v celotni EU, vendar pa ne občutno več? In slednjič, da pridobivamo iz hidroelektrarn 24,5 % elektrike, ko je to povprečje v Evropi le 14,6 %. Podrejeno vprašanje, ki sledi tem podatkom, je, ali poznajo alternativo, ki bi lahko v nekaj letih nadomestila izpad praktično dve tretjine proizvodnje električne energije v Sloveniji.

Verjetno je odgovor na prvo žogo jasen, in sicer, da lahko elektriko enostavno uvažamo in ohranimo zgolj proizvodnjo na osnovi obnovljivih virov energije. Kot rečeno, je tak odgovor mogoč zgolj na prvo žogo, v praksi pa je situacija postavljena na glavo. Že distribucija takšne količine

energije je na trenutni infrastrukturi več kot vprašljiva, ampak zanemarimo ta podatek in pogledimo širše.

Glede na že predstavljene podatke o virih energije v Evropi je dejstvo, da bi bila ta energija najverjetneje proizvedena v termoelektrarni ali jedrski elektrarni, in torej bi bil učinek na globalno onesnaževanje enak nič, ali če smo natančnejši, bi bil negativen, saj se pri distribuciji izgubi precejšen delež elektrike, kar pomeni, da bi morali iz omenjenih virov proizvesti celo več elektrike in s tem še bolj onesnažiti okolje. Primer Italije, ki je v velikem deležu odvisna od uvoza električne energije, postavi na glavo tudi ekonomske izračune, saj je povprečna cena elektrike pri njih praktično 40 % višja kot v državah, ki so samooskrbne. Implikacije na slovensko gospodarstvo, ki je še vedno energetsko intenzivno, si lahko predstavljate.

Danes so bile tudi že omenjene določene države, kjer je več obnovljivih virov energije. Kot primer lahko mogoče navedem Nemčijo, ki že vsaj 10 let vlaga enormna sredstva na teh področjih, in vendar si lahko zagotovi iz obnovljivih virov energije samo 2 % iz fotovoltaike in mogoče 6,56 % iz vetrne energije in podobno vsoto iz biomase. Vendar, mi smo še daleč od teh števil, in seveda samo z obnovljivimi viri energije ne bomo prišli daleč.

Morebiti je zanimivo tudi dejstvo, da bi za 600 megavatov, kot je nazivna moč projekta TEŠ 6 potrebovali kar 5-krat toliko nazivne moči v elektrarnah, ki elektriko proizvajajo iz obnovljivih virov, pa tudi proizvodnja samih elementov za pridobivanje elektrike iz teh virov pomeni določen izpust toplogrednih plinov, ki po mnenju nekaterih strokovnjakov niti niso tako zanemarljivi. Ekološki vidik je ob nesreči v Fukušimi na Japonskem postavil vprašanje glede učinka jedrskih elektrarn na okolje, vendar tu sta spet dve plati zgodbe, ki odpirata nova vprašanja. Ali bi morda katerakoli hidroelektrana v Sloveniji vzdržala potres magnitude 8,9 po Rihtarjevi lestvici? Prepričan sem, da ne, vem pa, da bi to porušilo veliko ježov na teh elektrarnah in bi to pomenilo katastrofo tudi za Slovenijo. Sicer ne povsem globalne, ki v primeru Fukušime še ni v celoti dokazana, zagotovo pa lokalna poplavitve vseh pokrajin v neposredni bližini takšnega jezua.

Če pa se usmerim še ožje, to je v sam projekt TEŠ 6, so argumenti za njegovo ustavitve, kar je očiten namen predlagateljev referendumu, ravno tako sporni. Naj navedem nekaj podatkov, ki to potrjujejo. Projekt je sicer res relativno drag in verjetno bi danes izpogajana cena bila nižja, vendar pa je bila pogodba pripravljena v drugih časih, ko je bilo gospodarstvo v ekspanziji in posledično tudi raba električne energije. No, upam in verjamem, da se na tem področju da še kaj narediti pri znižanju cene. Ustavitve projekta na tej stopnji in prehod na obnovo blokov 4 in 5 bi pomenila, da bi ta obnova ob pogodbenih kaznih še vedno pomenila investiciji ranga ene milijarde evrov. Takšna investicija bi pomenila še, da bi lahko izkoriščali lignit iz velenjskega premogovnika, kjer je dokazano dovolj premoga za praktično 50 let, zgolj 20 let, saj bi po tem času ponovno postala bloka 4 in 5 neuporabna. In vse to ob dejstvu, da bi bil izkoristek veliko manjši, kot ga nosi izgradnja novega bloka. To pa

pomeni več izpustov toplogrednih plinov na enotno proizvedene energije in tudi višjo ceno le-te. Da tukaj ne omenjam tudi izpada elektrike in proizvodnje v času obnove blokov 4 in 5.

Projekt TEŠ 6 ima, kot vemo, tudi pridobljena vsa dovoljenja, tako gradbena kakor okoljska, in projekt je tudi okoljsko sprejemljiv za sosednjo državo Avstrijo. Kot že rečeno, projekti imajo izdelano finančno konstrukcijo, ki bazira predvsem na virih, ki so pridobljeni iz evropskih finančnih institucij, torej nikakor ne gre direktno za denar davkoplačevalcev in tega denarja ni moč porabiti drugje, saj je namenski. Ob tem pa naj bi bilo tveganje, da bi bilo treba izplačati državno garancijo, minimalno. Izgradnja bloka 6 je rentabilna in bo praktično odplačala sama sebe, borza električne energije pa bo zgolj pokazala, kako hitro. Dejstvo je, da to davkoplačevalcev ne bo stalo več kot ostale alternative.

Narejenih je seveda tudi nešteto revizij projekta in meritev količine lignita v rudniku Velenje in glede na to, da še vedno nimamo nobenih drugačnih informacij, gre verjeti dejstvu, da je bil projekt voden vestno ter da je količina lignita zadostna za obratovanje bloka 6 v času njegove življenjske dobe. Vsa našeta dejstva in ne ugibanja ali namigovanja jasno kažejo na to, da je predlog za sklic posvetovalnega referendumu o izgradnji Bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj farsa in da takšni predlogi ne bi smeli pogledati luči sveta, kaj šele priti do stopnje, na kateri smo trenutno.

Nikakor ne zanemarjam dejstva nujnosti prehoda na proizvodnjo elektrike iz obnovljivih virov energije in možnosti, da bo Slovenija v neki dogledni prihodnosti dejansko postala brezogljivična družba, vendar pa se bo ta prehod zgodil na dolgi rok in ne v nekaj letih. Energetska slika se bo v prihodnosti še precej zjasnila in ob kritični presoji vseh dejavnikov in ob poslušanju argumentov vseh strani, sem prepričan, da bomo sposobni sprejeti takšno strategijo, ki bo zadostila vsem kriterijem in to brez takšnih ali drugačnih referendumov.

Morda kdo ve, kako do novih delovnih mest brez elektrike? TEŠ 6 je dejstvo, je tovarna, ki bo delala 40 let, imela dober produkt, neposredno in posredno zaposlovala nekaj tisoč delavcev. Dokler ne bo fuzijskih reaktorjev, pokurimo velenjski premog, sem slišal pred dnevi na javni razpravi v Državnem svetu. Strinjam se s tem in Socialni demokrati bomo morda s kakšno izjemo razpis referendumu zavrnili. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitevjo stališč poslanskih skupin. Sledi razprava poslank in poslancev o predlogu za razpis posvetovalnega referendumu.

Besedo ima Cvetka Zalokar Oražem.
Prosim.

CVETKA ZALOKAR ORAŽEM: Hvala lepa za besedo. Spoštovani kolegi in kolegice!

Naj povem, da referendumске pobude ne bom podprla. Zdi se mi, tako kot je bilo danes že večkrat rečeno, da je nesmiselna, nepotrebna in tudi samo referendumsko vprašanje je poponoma zavajajoče in neprimerno, da se ga postavi

slovenskim državljanom in državljanke. Naj na začetku tudi povem, da se odločno distanciram od stališča, ki ga ima stranka Zares v zvezi s to zadevo. Menim, da je treba v tem trenutku ravnati času primerno in odgovorno. Prav gotovo ni smiselno po vseh teh letih in v stanju, v katerem smo, razmišljati o referendumu. To bi lahko počeli morda pred sedmimi, osmimi, desetimi leti, ko so se sprejemala osnovna izhodišča v zvezi s tem.

Treba je povedati, da je v zvezi z gradnjo bloka 6 investicija bila sprejeta in potrjena in je v strateških dokumentih, da so jo potrdile tako rekoč tri vlade doslej; da je to potrdila tako Ropova vlada, potem Janševa vlada in ne nazadnje tudi Pahorjeva vlada do trenutka oziroma dokler je v vladi še sodeloval minister za gospodarstvo Matej Lahovnik. Zagotovljeno je financiranje in finančna konstrukcija je zaprta. Odobreni so krediti pomembnih evropskih investicijskih bank in podpisane so pogodbe. Oprema se izdeluje, razpisi za ostala dela potekajo in se mi zdi enostavno nerazumljivo, kot sem že večkrat poudarila, da v taki fazi odgovoren in razumen gospodar, kar bi morala biti naša država, začne na kakršenkoli način razmišljati o tem, da je investicija spoma na tistih točkah, ki jih izpostavljajo poslanski kolegi. Tisto, o čemer bi bilo mogoče razmišljati, je v tem trenutku lahko vprašanje, kako naprej z nuklearko, tako kot se to dogaja v mnogih državah v Evropi; nekatere so zaprle določene izjemno stare in iztrošene jedrske elektrarne in podobno. Ampak tu je treba povedati, da gre za oceno, ki so jo dali strokovnjaki, za najšodobnejšo, če tako rečem, top tehnologijo, ki bo narejena tako, da se bodo izpustili, ki jih bo ta novi blok 6 izpuščal v ozračje, znižali za 30 % ob enako proizvedeni energiji.

Moram reči, da smo bili v preteklih mesecih priče številnim pomislekom, naročene so bile mnoge študije. In poglejmo, kje smo. Zelo veliko se je govorilo, da ni premoga. Zapravili smo 70 tisoč evrov, da nam je neka tuja institucija potrdila, kar so nam govorili že domači strokovnjaki, ki so prav gotovo dovolj usposobljeni in tudi nekorumpirani. Povedali so, da je premoga v Šaleški dolini dovolj. Naredili smo študijo, ki je stala prav tako baje okrog 200 tisoč evrov, da so nam morali še enkrat potrditi, ali je ustreznjša obnova bloka 4 in 5 ali je ustreznjša izgradnja novega bloka. Tudi tu se je ugotovilo, da ni nikakršnih prihrankov in da bodo stroški celo višji, če vkalkuliramo vse stroške. Želim reči, da sem sama zagovornica obnovljivih virov energije. Absolutno! Ampak pri obnovljivih virih energije je treba povedati dvoje. Kar je bilo zadnjič zapisano v Financah: "Najprej se primimo za denarnico, ko govorimo o obnovljivih virih energije, in potem še razmislimo, koliko na ta način lahko in kakšni so realni resursi in možnosti v Sloveniji." Že nekaj časa se z vetrnimi elektrarnami ukvarjamo in nekaj jih bo menda zdaj zraslo, ampak pravijo strokovnjaki, da vetrne energije v Sloveniji ni dovolj na razpolago. Hidrocentrale – se strinjam, absolutno naprej, srednja, spodnja Sava; ampak ko mi omenite pa Muro, mene pri Muri ne bo! Takšne investicije ne želim podpreti, ker se mi zdi, da je to prevelik poseg v naravno okolje. Sončna energija – v redu, krasno. Ampak sprašujem se, do kdaj bomo te zadeve subvencionirali, 450 evrov se plačuje s

strani države za vsak proizveden kilovat. Ljudje me prihajajo lobirat in seznanjat, da želijo posegati na kmetijska zemljišča, da bi radi zgradili te stvari in da naj spremenimo zakonodajo, ki to v tem trenutku onemogoča. O bioplinarnah smo danes že govorili – da, ampak ne na kmetijskih zemljiščih in ne s pridobivanjem energije iz kmetijskih rastlin. In nuklearka je še ena, ki nam ostane, mislim pa, da v teh dneh o tem vsi razmišljamo, glede na to, kaj se dogaja na Japonskem.

Skratka, tu razlagati, da ni problema, ta denar vložimo v obnovljive vire energije in bomo v Sloveniji pridobili teh 600 manjkajočih megavatov, ki bi jih lahko dal blok 6, popolnoma zavajanje.

Še nekaj bi rada rekla, kar me moti. Predlagatelji, kolegi moji, so podpisali tisto, kar je pripravila nevladna organizacija Alpe Adria Green. Ta nevladna organizacija je kar poniknila v zadnjih tednih z javne scene. Kot sem obveščena, bo njihov predstavnik zdaj sodeloval pri nadzoru in se je usedel v nadzorni svet – in ga ni več! Očitno so na ta način pokazali, da so za investicijo, samo da želijo pri tem sodelovati. Očitno, ne vem, ne znam si drugače razložiti. Oni so bili pobudniki in mesece smo dobivali od njih sporočila, kaj vse in kako, zdaj so potihnil in jih ni nikjer. Prav tako želim povedati, da je tudi predstavnik ene od nevladnih organizacij, ki je sodeloval na seji odbora – ker tu so tudi razdeljeni –, jasno povedal, da kar nekaj teh organizacij ne podpira referenduma, kljub temu da so nasprotniki, ker se zavedajo pomislekov in trenutka, v katerem smo.

In okrog pozitivnih in negativnih stvari. Mislim, da vendarle mora prevladati zdrav razum. Prvi je povezan s tem, kje smo terminsko, kje je investicija, koliko sredstev je v to že angažiranih, koliko slovenskih podjetij v tem trenutku – po mojih informacijah – ima tudi že podpisane podizvajalske pogodbe in tudi že delajo, in v tem smislu se mi zdi enostavno neodgovorno ravnanje.

Tudi to me moti, moram reči, da danes ni prisotna ministrica. Mislim, da je treba danes, če smo že odprli to debato na tej javni sceni v parlamentu, dati nekaj relevantnih odgovorov, ki jih te študije, ki so zaenkrat za nas še zaprte oziroma imajo status, da so še samo na nadzornih organih, mi jih ne poznamo, pa bi bilo dobro vedeti, kaj v teh analizah in študijah piše.

Tisto, kar se mi zdi še zelo pomembno, je, da ta investicija uživa podporo lokalnega prebivalstva v celoti. Nisem še zasledila, da bi se tam v Šaleški dolini porajala kakršna koli iniciativa, ki bi nasprotovala tej gradnji; ob vsem, kar jim želimo vsi drugi iz drugih koncev polagati na srce, kako pravzaprav so zavedeni in ne vedo, kaj vse jih čaka s to investicijo. Malo je takih energetskih investicij, malo, in lahko bi bili veseli, da pravzaprav to okolje investicijo sprejema, ker se zaveda, da bo od te investicije tudi pridobilo koristi, da bodo delovna mesta, da bo delo, da bo premogovnik naprej funkcioniral. Te socialno-ekonomske komponente ni dobro zanemariti, absolutno ne, ampak mi bi morali biti veseli, da pravzaprav lokalno prebivalstvo investicijo sprejema.

Zanima me, kako bo s to investicijo pri drugih energetskih objektih. Na primer Mura, kaj bo z nuklearko, ko jo bomo umeščali tudi s stališčem

sosednje države, ki je, kot vidimo, absolutno nasprotna.

Mislim, da igrati se v tem trenutku s tretjino slovenske energije, je enostavno, spoštovani kolegi in kolegice, neodgovorno dejanje.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Jakob Presečnik. Pripravi naj se Matjaž Zanoškar in za njim Silven Majhenič.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

V zadnjem obdobju je večkrat, zadnje pol leta najbrž, slišati upravičene očitke s strani volivk in volivcev, da politika ali tisti, ki smo odgovorni za sprejemanje nekih odločitev, pomembnih za državo, da želimo te odločitve prelagati na volivke in volivce na posameznih referendumih. Ampak vsi ti referendumi dostikrat imajo neko, tudi včasih logično ozadje, so razpisani na podlagi neke zahteve, kogarkoli, tistih pač, ki so po zakonu upravičeni do predloga za razpis referendumu. Torej gre tam ali za posvetovalni referendum ali za naknadni zakonodajni itd., v tem primeru pa sploh ne vem, za kakšen referendum bi šlo. Po moji oceni gre preprosto za neresno početje s strani neke manjše skupine predlagateljev, torej na eni strani pobudnikov – ampak pobudniki so koncu koncev tisti, ki jim ni treba poznati niti poslovnika, niti načina dela in načina odločanja v naši državi. Pobudnik je lahko za neke rešitve ali nerešitve konec koncev vsak; in to jim moramo dati seveda pravico. Vendar smo mi kot poslanci odgovorni, da so predlogi, ki jih dajemo, korektni predlogi, taki, kot je nekdaj govoril naš, žal, pokojni poslanski kolega, ki držijo vodo. Preprosto, ki držijo vodo.

Naj mi ne zamerijo predlagatelji, ampak nekako se mi kar samo po sebi potegne paralela tega predloga in dogodkov v preteklih dneh ali pa tednih v Evropskem parlamentu, s tem da tam gre za nek poskus nekega sodelovanja, tukaj gre pa za nek poskus, da nekdo v imenu nekoga poskuša nekaj uveljaviti. Nič nisem govoril o korupciji, govoril sem samo o zagotovo približno podobni situaciji. Torej, zagotovo je v tem trenutku po mojem Vlada Republike Slovenije tista, ki je odgovorna za to, da sprejme končno neko dokončno odločitev, ampak to na podlagi nekih argumentiranih podatkov. Prepričan sem, da je teh podatkov ogromno in da je mogoče na podlagi podatkov, ki jih imajo, tudi ustrezne odločitve sprejemati, ne pa mogoče na podlagi samo tistih podatkov, ki posamezni struji v tem primeru tudi ustreza. Treba je dati vse argumente na mizo in kdo drug kot Vlada – oziroma Ministrstvo za gospodarstvo kot predlagatelj –, torej na koncu je Vlada tista, ki je zadolžena za to, ki je odgovorna za to, da predlaga ustrezne rešitve in da tudi odloča o tem.

Državni zbor bo kmalu tisti, ki bo razpravljal in odločal o pomembnih zadevah. Predvsem že dolgo pričakujemo, tudi danes je bil nekajkrat omenjen nacionalni energetski program, seveda z vključenim Šoštanjem, da rečem z vključenimi vsemi sedanjimi in bodočimi energetskimi objekti in ne zanemariti dejstva, da imamo v Sloveniji k sreči dobro energetsko strukturo v teh tretjinkah. In nuklearna energija oziroma termo

energija Šoštanj in vodna energija, z delom, ki je sicer še manjši, teh obnovljivih virov energije. Torej, na eni strani nacionalni energetski program in zagotovo v okviru Šoštanja, v okviru TEŠ 6 tudi poroštveni zakon. Takrat bo prilika, da se bo takrat pa Državni zbor odločal, odgovorno odločal o zadevah, za katere je tudi seveda pooblaščen in poklican za to, da se odloča.

Zaradi tega ne bom več razpravljal, ker mislim, da je bilo argumentov, takih in drugačnih, že precej naštetih. Jaz bom zagotovo pri takem neresnem predlogu in zavajajočem predlogu glasoval proti. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Matjaž Zanoškar. (Ga ni.)

Ja, v imenu predlagateljev, Tadej Slapnik. Prosim.

TADEJ SLAPNIK: Hvala lepa.

V imenu predlagateljev se moram takoj odzvati na insinuacije gospoda Presečnika, ki ga sicer zelo cenim, pri tem, ko je primerjal vložitev tega referendumu z nekim ravnanjem v Evropskem parlamentu in se spraševal, kdo je kaj na podlagi vložene predloga dobil.

Sam bi se v enem delu strinjal, da je podobno, ampak bi se pa vprašal, kdo in na kateri strani so vreče z denarjem, in zagotovo ekologi in številni strokovnjaki, ki nasprotujejo TEŠ, teh sredstev nimajo. Tudi če bi jih imeli, odločno zavračam, da bi kdorkoli vložil ta predlog posvetovalnega referendumu proti kakršnekoli plačilu, medtem ko pa pri izvajanjih ostalih, ki vneto podpirate to investicijo, pa boste morali dokazati, da temu ni tako.

Toliko zdaj v tem delu. Bom pa potem v zaključku povzel še vse ostale odgovore na odprta vprašanja.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Silven Majhenič, pripravi naj se Vili Rezman.

SILVEN MAJHENIČ: Hvala za besedo, gospod predsedujoči.

Referendum bom podprl, zato je prav, da se tudi pojasni, zakaj. TEŠ 6 v še veljavnem nacionalnem energetskem programu 2004 še ni bil omenjen, se je pa prvič pojavil v resoluciji o nacionalnih razvojnih projektih oktobra 2006 za obdobje 2007–2023, s predvideno močjo 600 megavatov. Predvidena in določena je bila tudi projektna investicijska vrednost objekta, in sicer 602 milijona evrov. Razmišljalo se je tudi o možnem vlaganju zasebnega kapitala v energetiko, vendar tako imenovano javno-zasebno partnerstvo ni bilo sprejemljivo, kajti v primeru prisotnosti strateških vlagateljev bi morala cena obveljati v predvideni kalkulaciji in se ne bi povečala na predračunsko vrednost 1,2 milijardi evrov. Kot vidimo, se zainteresirani šaleški lobiji otresejo strateških partnerjev in zasebnih investitorjev s trditvami in stališči, da gre za projekt nacionalnega interesa. Po izjavah strokovnjakov, ki tega projekta ne zagovarjajo, obstaja trditev, da gre za zelo tvegan projekt, ki bi v današnjem času povzročal okoli 30

milijonov evrov izgube na leto. Kljub temu da je tveganje, da se gospodarska škoda v prvih petih letih stopnjuje, vodstva TEŠ in HSS [l. I.]¹ tega ne zanima. Ali se pričakuje, da se bo izguba pokrila iz davkoplavevskega denarja, državnih jamstev, sigurno pa s prelivanjem dobičkov iz drugih delov HSS [l. I.]². Sigurno se lahko vprašamo, ali TEŠ in Premogovnik Velenje računata, da pobereta ves ustvarjeni dobiček v elektro holdingu kar za nekaj desetletij naprej. In če spremljamo izjave HSS [l. I.]³, je bil projekt voden skrbno in načrtovano, v kar moramo verjeti, kajti v nasprotnem ne bi prepričali koalicije in še koga iz Vlade, kljub temu da je tistih, ki so proti, več kot tistih za, bo kot vedno prevladalo koalicijsko število v Državnem zboru in ne stroka.

Ugotovitve nadzornega sveta HSS [l. I.]⁴, da so se dogajale okrog vodenja projekta tudi določene nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti, je zgodba, ki ni povsem jasna tudi tistim, ki zadevo spremljajo že od vsega začetka. TEŠ 6 ponuja le minimalno okoljsko izboljšavo, kar predstavlja tretjino manjše izpuste CO₂⁵ na enoto proizvodnje, to pa dolgoročno ne izpolnjuje predvidenih doseganj ciljev, še posebej ne, če se bodo klimatske spremembe nadaljevale, kajti po mednarodnem dogovoru je treba emisije zmanjšati do leta 2050 za 90 %, to pa tudi z vrhunsko tehnologijo TEŠ 6 ne doseže in bomo kupovali drage kupone ter izgubo še povečevali. Vlada bi morala spremeniti smer energetske politike, ki bi bila za državo razvojno in socialno manj obremenjujoča. Uvesti bi morali vzdržen prehod zmanjšanja rudarjenja in uporabe premoga, vendar pa na način, ki bo še vedno zagotavljal finančno vzdržnost in ne bi povzročal večjih izgub, pretresov v sami regiji.

TEŠ 6 ni nuja in potreba za državo, da zagotovi energetske suverenost. Sistem, kot ga imamo, je zgrajen na velikih elektrarnah, ki proizvajajo z močjo nad 300 megavatov, kar predstavlja na nek način tudi problem, saj se lahko v času, ko premoremo vrhunsko tehnologijo s tako imenovanimi inteligentnim omrežjem, omogoči oskrba v celoti iz razpršenih virov energije, ki so bolj varni, pa tudi zanimivi za vlagatelje. Če bi prevladalo takšno mnenje, bi se takoj tudi končno oviranje gradenj fotovoltaičnih, elektrarn na veter, plinskih, parnih elektrarn in podobno, še posebej bi se sprostil odkup elektrike iz teh manjših energetskih objektov. Danes je plinsko-parna elektrarna za 10 do 20 % gospodarnejša od TEŠ 6.

Drugače pa ne smemo zanemariti ponudb elektrike na trgu, ki je za naše tržišče cenovno sprejemljiva. Preko slovenskega omrežja gre letno

okoli 6 do 7 teravatnih ure električne energije, pretežno v Italijo. TEŠ 6 naj bi proizvedla letno okoli 3,5 teravatnih ur. To pa je tisto število, ki bi ga lahko nadomestili s poceni uvoženo elektriko, seveda, če bi jo sploh potrebovali. Pri elektriki smo sto odstotno zadostni, tako da zaenkrat ni panike in potrebe po tako velikih projektih, ki nas bodo tudi čez leta, ko bo zapiranje potrebno, veliko stalo in ne le danes, če bi bilo to potrebno. TEŠ izvajalcev in dobaviteljev opreme za šesti blok elektrarne do sedaj ni izbiral z javnimi razpisi, pač pa z neposrednimi pogodbami. Pripravljalna zemeljska dela so se že pričela, odobreni so krediti, usoda projekta pa še vedno ni jasna. Izjava ministrice, da TEŠ 6 niti približno ni ekonomsko učinkovit, je sigurno izjava, ki še bolj utemeljuje, da je projekt zgrešen in da je še kako potrebno razmisliti o usodi tega projekta.

In če povzamem; TEŠ 6 je nastal zaradi lokalno ozkih interesov ljudi, ki zastopajo gospodarsko, socialno, razvojno in okoljsko zgrešen projekt, energetsko pa ni nujen, za državo pa je nesprejemljiv. Hvala.

PREDSNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Vili Rezman, pripravi naj se Darko Menih.

VILI REZMAN: Pred dnevi je bil v Državnem svetu posvet o gradnji TEŠ 6 in skupina Holding Slovenske elektrarne je obdarila vse, ki so prišli, s posebej izdano brošurico, lepo, z zelo uglednimi avtorji in pretežni del vsebine je predstavljen pod poglavjem Stroka o projektu. Seveda sem to prebral in sem razmišljal, kateri pojem naj uporabim: ali apologija ali apologetika – za slednjega, seveda, sem se odločil. Niti enega samega pomisleka o projektu, ki je predstavljen v superlativih, ni v tej brošurici. Niti enega avtorja, ki jih srečujemo, pa so tudi profesorji na univerzi, v različnih člankih, ni tu notri najti, je pa najti takšne naslove, kot na primer, da je "TEŠ 6 vlečni konj slovenskega naroda". Zelo emfatično to zveni, vendar jaz tega, priznam, nisem opazil doslej. In zanimivo, da tudi koalicija ne! Koalicija v svoj program, koalicijski sporazum, ni zapisala tega kot vlečni konj slovenskega naroda, ampak je – tudi emfatično, seveda, pa pretirano – napisala, kako bomo zgradili približno 500 megavatov fotovoltaike, kar so nekateri prej, tudi pripadniki koalicije, omalovaževali, češ, kaj pa se gremo sedaj z obnovljivimi viri. Pa smo to vsi podpisali, da se bomo to šli.

Seveda to postaja toliko bolj vprašljivo, ko si skušamo odgovoriti na vprašanje oziroma na trditev, ki jo je zastavil eden od poslancev, da je ta projekt, in to piše tudi v tej brošurici, zelo rentabilen. Seveda je rentabilnost nek pojem, ki ni absoluten, in ga je treba pač v odnosu z nečem utemeljevati. In če bi ga utemeljevali s tem, s ceno, ki jo je ta isti govorec omenjal, da jo plačujejo Italijani za en megavat električne energije, bi ta projekt bil seveda super rentabilen. Vendar zgodilo bi se to, da bi nam slovensko gospodarstvo pa propadlo, ki je odvisno od električne energije. In ljudje bi prižigali elektriko verjetno samo vsak drugi dan, tako kot so včasih vozili avtomobile, zaradi tega ker bi se cena tako dramatično povišala. S tem ne želim omalovaževati tega, kar so nekateri drugi v tej brošurici zapisali.

¹ [l. I.] lapsus linguae, na katerega sledi odziv v nadaljevanju razprave. Pravilno: HSE

² [l. I.] lapsus linguae, na katerega sledi odziv v nadaljevanju razprave. Pravilno: HSE

³ [l. I.] lapsus linguae, na katerega sledi odziv v nadaljevanju razprave. Pravilno: HSE

⁴ [l. I.] lapsus linguae, na katerega sledi odziv v nadaljevanju razprave. Pravilno: HSE

Priznam pa, da me je nekoliko pogrelo, ko niso sposobni niti ene same kritične besede in enega pomisleka, ki so bili številni korektno predstavljeni, premisliti skupaj z drugimi.

Zdaj pa nekaj o tem, kar sem prej napovedal, v zvezi z Odborom za gospodarstvo. Na zadnji seji odbora za gospodarstvo, ko smo razpravljali o tej tematiki, so se nekateri sklicevali na Odbor za gospodarstvo, češ da tam najdejo alibi za to, da se gradi TEŠ 6 in NEK 2. Ni takšnih alibijev najti v sklepih, ki jih je sprejemal ta odbor. Tega preprosto ni. Najprej je treba povedati, da se je, če lepo po sklepih pa tudi po magnetogramih preberemo, zmeraj v prvi plan postavljala učinkovita raba energije, to je izhodišče za razmislek, kajti najdražja energija je tista, ki jo mečemo stran. In mi jo mečemo stran, ker imamo dvojno porabo električne energije na enoto proizvoda – tukaj je treba najprej nekaj storiti. Na drugem mestu poudarjamo, tudi v teh sklepih, obnovljive vire energije, na tretjem mestu poudarjamo v teh sklepih tehnološko prenovo in prestrukturiranje slovenskega gospodarstva in omenjamo seveda tudi to, da je treba zmeraj tehtati koristi z negativnimi efekti. Na eni izmed sej, mislim, da tisti, ki je tekla v mesecu marcu, torej več kot leto dni pred današnjim dnem, na Odboru za gospodarstvo, ta seja je bila v Velenju, je bojda bilo soglasno nekako dano mnenje o tem, kako da je TEŠ 6 v redu in od vseh podprt.

Če preberemo magnetograme, sam sem si pred časom pogledal še enkrat, kaj smo takrat govorili, vidimo, da ni bilo čisto takrat. Najprej je treba povedati, da pred letom dni še ni bilo teh javnih polemik in izpostavljenih toliko argumentov, kot jih je bilo v kasnejšem obdobju.

Povedati je treba, da smo tudi tam sedeli skupaj samo s tistimi strokovnjaki, ki so podpirali TEŠ 6. Povedati je treba, da so oni napravili uvode in da smo se tisti, ki smo kaj spregovorili, takrat skušali na to odzvati. Med diskutanti je bilo mogoče opaziti tudi pomisleke. Eden izmed pomislov je bil, da TEŠ 6 ni nekaj, s čimer bi se po tehnološki, po okoljski plati lahko postavljali pred svetom.

Drugi izmed pomislov je bil, da se o TEŠ 6 govori kot o nekem naravno nujnem procesu, ki se mu sploh ne moremo izogniti; preprosto tako je in konec. In kdor diskutira mimo tega, bi rekel, ta diskontira proti naravnim zakonitosti. Pa ni tako!

Naslednji izmed argumentov oziroma pomislov je bil, da je verjetno tisto, kar govori v prid projektu TEŠ 6, najprej socialni efekt in še danes govorimo oziroma pišejo o garantiranih tri tisoč 500 delovnih mest za štirideset let, kar bi bilo, bi rekel, tudi vedeževalstvo, če bi na to pristali. In govorilo se je o tem, da je vprašljiv tudi ekonomski efekt.

Torej se ni mogoče sklicevati na Odbor za gospodarstvo v tem smislu, da je tam bilo slišati samo absolutnih podpor projekti TEŠ 6. Ni pa tudi bilo tam slišati absolutnih zavračanj. Saj tisti, ki imamo pomisleke, ne govorimo o tem – vsaj nekateri –, da je treba danes to ustaviti in da je vse samo slabo, ampak sodimo, da morajo priti pred nas strokovnjaki in Vlada z bolj korektnimi predstavitvami, kot smo jih bili doslej deležni – in naj mimogrede omenim, da bi bilo najbrž prav, če bi

predsednik Vlade sklical strateški svet, ki ga ni že ne vem kako dolgo in ne vem, zakaj ga potem sploh imamo. In na moj osebni, pisni poziv naj to vendarle stori, da bomo slišali, kako se bodo konfrontirali različni strokovnjaki, ki se na to spoznajo, ni bilo doslej prav nobenega odgovora. Tudi tega ne, da bi rekel: "Ne, ne bomo! Utihni!" Niti utišati nas nekateri ne poskušajo več.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Darko Menih.

Pripravi naj se gospod Bojan Kontič.

DARKO MENIH: Hvala lepa za besedo. Vsem lep pozdrav!

Na bloku 6 se kar lomijo kopja, tako politična kot tudi strokovna. Že kar v začetku moram povedati, da tega posvetovalnega referenduma ne bom podprl. Namreč, mnenja sem, da je takšna odločitev potrebna s strani Vlade, ki ima vse niti v rokah, ima tudi vsa strokovna mnenja in tudi politična. Po drugi strani, če se gremo neko varčevanje, kot je zadnjič gospod premier povedal, tudi 4 milijone vržemo zdaj stran za tak referendum.

Rekel bi pa nekaj; Šaleška dolina je bila že od 50-ih let naprej energetska dolina in je še to danes. Že toliko let dajemo elektriko, eno tretjino elektrike celi Sloveniji. Ko so bila kritična leta, ko se je v dolini pogrezalo, ko so nastajala jezera in ko je bilo okolje uničeno, nas nihče ni prišel vprašat, kako tam živimo. Kar naenkrat so se pa zdaj pojavile civilne iniciative iz centra, ki zdaj hočejo neke vplivati na podeželje in vsiljevati svoje predloge in svoje zamisli. Takrat je dolina propadala, gozdovi so propadali, nastajala so jezera, zemlja je bila nekultivirana in tako naprej. In šele v 80. letih, ko se je začela sanacija filtrov v elektrarni, se je začela zadeva izboljševati v celi dolini. V današnjem času moram reči, da je to zelo lepo uspelo. Nihče nas ni vprašal, koliko vasi, koliko naselij je izginilo pod vodo. Kam so vsi ti rudarji oziroma ti prebivalci Šaleške doline morali iti in so naseljeni povsod po celi Sloveniji, kjer so pač dobili prostor. Tako so to te travme, ki jih še danes nihče ni pozabil tam. Zato se nam še bolj toliko zdi pomembno, če je že dolina namenjena energetiki in to ne energetiki samo zaradi sebe, samo za Šoštanj, ampak za celo Slovenijo, da je ta blok 6 uresničljiv.

Poleg tega, poglejte, blok 6 je ekonomsko upravičen, energetska in finančna konstrukcija je tudi zaprta. Tudi ekološka predvidevanja so temu primerna. Sama gradnja bloka 6 je že v polnem teku. Bilo je že kar vložena nekaj denarja, pridobljena so vsa dovoljena: okoljevarstvenikov, gradbena dovoljenja za hladilni stolp, za dimnik, za ostalo poslopje, tako da tukaj ni več problemov.

Moram reči, da ko smo kot občina sodelovali aktivno s Termoelektrarno Šoštanj s tem, da smo iz dneva v dan se sestajali, transparentno dobivali informacije iz elektrarne in od strokovnjakov in te informacije smo potem posredovali tudi okolju, vsem občanom. Ustanovljen je bil koordinacijski odbor, ki vsakodnevno dobiva informacije, kaj se dogaja z izgradnjo bloka 6 v tem trenutku. Organizirani so bili dnevi odprtih vrat, kjer so bili predstavljeni vsi projekti in razvoj TEŠ 6. Poglejte, ta komunikacija je pripomogla tudi k temu, da ljudje

v Šaleški dolini zaupajo tej gradnji. In mislim, da je to fenomen, da smo okolje podpira takšno gradnjo. Zavedajo se, iz več razlogov: da so tukaj delovna mesta, da je tu tudi gospodarski razvoj same doline in pa še nekaj – socialni mir v dolini, ki je že nekje tudi načet.

Poglejte, sam nacionalni energetski program ni dodelan, imamo več vrst dejavnosti, ki niso dorečene. Sama fotovoltarika: ali je potrebno gradbeno dovoljenje ali ni potrebno, ali na kmetijskem zemljišču lahko ali ne smemo – je nedorečeno. Bioplinarne ravno tako. Dobro, tisto, da se gnojevka uporabi, je v redu, ampak, da se uporabijo žita, koruza in rastline, ki jih po kmetijskem ministrstvu v tej prehrambeni verigi, nujno potrebujemo mi sami – tako je tudi tu nedorečena zadeva. Prav tako je nedorečeno okrog vetrnih elektrarn, tu je še potem Posavje in Mura – kaj se bo s tem zgodilo? Tudi ne vemo, kaj bo zdaj z NEK. Skratka, tu je vrsta teh dilem, ki jih bo treba rešiti in tu doreči. In v tem nacionalnem programu ima TEŠ 6 veliko vlogo. Poglejte, kadar koli zmanjka elektrike iz drugih elektrarn, potem to pokrije TEŠ, ki še nikdar ni zatajil.

Še nekaj je pomembno. Premog, ki je pod našimi tlemi tam v dolini, je pri nas, je domači energent, ki ga je treba izkoristiti in same zaloge, ki so bile ugotovljene, so zadostne za obratovanje bloka 6 do leta 2050. To pomeni, da je tu velika prednost, te študije so bile dostavljene tudi na gospodarsko ministrstvo in vsem institucijam, vendar ne verjamejo domačim strokovnjakom. Ne vem, zakaj. Treba je bilo dati študijo v preverjanje še drugim, tujim strokovnjakom, ki so samo pokasirali, do ugotovitev so pa enako prišli, kakor so naši strokovnjaki. Tako tu zapravljamo nek denar v tem trenutku, ki ga ni potrebno. Mislim, da v takšnem tempu, kot se zdaj dogaja, ko se lomijo ta kopja, da je to treba zaustaviti. Vlada mora doreči na vseh podatkih, ki jih dobi iz ministrstva in od vseh strokovnjakov, in se odločiti.

Bi pa še mogoče to rekel. Še enkrat poudarjam, okolje sprejema gradnjo bloka 6, ker se zavedamo, kaj to v tem trenutku pomeni. Morda toliko. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima Bojan Kontič, pripravi naj se mag. Radovan Žerjav. Če ga ne bo, pa gospa Melita Župevc.

BOJAN KONTIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Državni sekretar nas je zapustil, ministrica pri teh temah pravzaprav tako nima časa. Pozdrav vsem, ki ste prisotni v dvorani!

Kolega Menih je govoril o izkušnjah doline s temi termoenergetskimi objekti. O pridobivanju gradbenih dovoljenj samo toliko, kolikor jaz vem, tudi dimnika ne bo imela ta termoelektrarna, tako da ne bi narobe razumeli, da so pridobivali gradbeno dovoljenje za dimnik, ker ga pravzaprav ne bodo potrebovali.

Zakaj se te zgodbe dogajajo, zakaj takšna polemika, zakaj na eni strani podpora, na drugi strani nasprotovanje? Naj na začetku povem, da nikomur ne odrekam pravice, da nasprotuje projektu, da to tudi javno pove in argumentira. Da se

pa to dogaja, pa je seveda moč poiskati vzrok v nestrinjanju dela politike znotraj vladne koalicije s projektom, ki mu pravimo Blok 6 Termoelektrarne Šoštanj. Pridobivajo se razne analize, vse tisto, kar je bilo povedano, je treba preveriti, vse analize se še enkrat preverjajo in pri tem seveda se ni moč izogniti občutku, da se vse te študije naročujejo zato, da bi se našel kolikor toliko tehten razlog za to, da se dejansko investiciji odpovemo, in ne zato, da bi prišli do tega, da bi si nalili čistega vina. To je verjetno ta resnica.

Ko govorimo o odnosu in opredelitvi Vlade do predloga za razpis posvetovalnega referenduma, smo slišali, da je Vlada neopredeljena. Formalno tudi ne potrebujemo opredelitve Vlade pri pobudi za referendum, poslanke in poslanci smo pač tisti, ki bomo o tem dejansko odločali. Ko slišimo tudi v odgovorih, da stvar ministrstva ni, da se vmešava v investicijo, gre pa počasi na smeh, ker ravno to se dejansko ves čas dogaja. In če malo obudimo spomin, kako so se zgodbe odvile z bliskovito hitrostjo po odstopu ministra dr. Lahovnika: zamenjan nadzorni svet, zamenjan direktor HSE in ne HSS kot sem prej slišal večkrat v razpravi. To je bila podlaga in možnost za zamenjavo direktorja Termoelektrarne Šoštanj, ki je bil zamenjan v času, ko je predstavljal projekt pristojni agenciji. V tistem času je bil na nadzornem svetu razrešen. Pa pravzaprav to ni osrednja težava. Osrednja težava je v tem, da še danes pravzaprav nimamo odgovora tistih, ki so za to najbolj pristojni – kljub vsem analizam, ki so v preteklosti bile opravljene. Pred časom smo slišali, da v Šaleški dolini ni dovolj premoga, če pa ga je že slučajno dovolj, pa ni kurilna vrednost prava. Naročena je bila analiza, prišli so strokovnjaki iz tujine, ker svoji stroki ne zaupamo, pregledali so podatke, preverili podatke in ugotovili, da je premoga dovolj. Ne boste verjeli, tudi kurilna vrednost je prava, takšna, kot so jo navedli. Šlo je za čisto zavajanje gospoda Kopača pri govorjenju o kurilni vrednosti, ki je govoril o najnižji vrednosti, prezrl je seveda najvišjo vrednost, tega mu niti ne zamerim, ampak govoriti bi bilo treba potem o povprečni vrednosti, če že uporabljaš podatke. Pa seveda temu ni bilo tako. Seveda razlogov za to, da bi javnosti predstavili, kako premoga ni in kako ni prave vrednosti kurilne, ni bilo in ni bilo moč s temi podatki prepričati tudi vseh politikov, tiste, ki bo na koncu tudi odločala o poročevju, da se lahko projekt ustavi. Pa so se naročile še druge analize, forenzična preiskava vodenja postopka – čakamo rezultate. Nehote imam občutek, da tisti, ki zdaj raziskujejo vse početje v preteklosti, želijo najti črnega račka. Želijo najti nekoga, ki ga bodo obdolžili za neko napako in povedali, da so ravnali prav, tudi kadrovsko, ko so vse zamenjali in postavili tiste, ki naj bi projektu dejansko na nek način nasprotovali. Te študije, ki govorijo o ekonomski upravičenosti, o vseh teh zgodbah, kolikor mi je znano – ministrica, štirinajst dni nazaj je imela v svoji torbi, zdaj ne vem, ali ima to na mizi ali kje drugje –, javnost teh podatkov še vedno nima. Pa bo verjetno javnost zahtevala te podatke, vsaj Odbor za gospodarstvo je zahteval, da se te študije predstavijo. V tem primeru pa je vprašanje, ali na ta način trošimo neprimerno

davkopllačevalski denar ali ne. O tem bo seveda treba na Odboru za gospodarstvo spregovoriti.

Ko govorimo o nasprotovanju projektu s strani civilne iniciative ali kakorkoli se že to imenuje – saj zdaj imamo civilne iniciative povsod. Karkoli želimo zgraditi v Sloveniji, imamo civilno iniciativo proti. Ampak kaj je bistvo teh civilnih iniciativ? Seveda se zavzemajo za svoj pogled, uveljavljanje svojega pogleda, svojih stališč, ampak civilna iniciativa nikoli ne bo nosila nikakršne odgovornosti. Oni so za to, da zrušijo projekt. Seveda bo moral nekdo, ki mu je poverjeno upravljanje, tudi z državo poiskati odgovor na tisto, kar je prav, in tako tudi ravnati. Tu pa je odgovornost, to pa je tisto, kar bodo terjali tisti, ki bodo za nami obravnavali naše početje.

Ko je prej bilo govorjeno o Šaleški dolini, povsem logično bi bilo, da bi jaz kot eden od rudarskih oškodovancev, če lahko tako rečem, ker mi je bila domačija potopljena v tistih letih, ko nikogar v Sloveniji ni zanimalo, kako živimo v Šaleški dolini, danes nasprotoval temu projektu. Pa mu ne nasprotujem, ker poznam dejansko stanje. Ker je bil večkrat predstavljen projekt, ki je ekonomsko, ekološko zanesljivo, po izjavah, ki jih imamo, upravičen projekt. Da ne govorim o energetske upravičenosti. In potem dobimo pobudo za razpis posvetovalnega referenduma, kjer bi ljudi vprašali, kot tu piše, o vprašanju Bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj, kjer je vprašanje zelo zavajajoče. "Ali se strinjate s tem, da se vključi v novi nacionalni energetski program Republike Slovenije 2010–2030 izgradnja novega več kot tisoč 200 milijonov evrov vrednega objekta?" "Ali se vključi v energetski program 2010–2030..." Dobro jutro, ministrstvo za gospodarstvo, 29. marca 2011! Vsaj letnico bo treba popraviti na nacionalnem energetske programu, če že nič drugega ne. "Ali ste za to, da se ta investicija izvede, na premog, ki bo v času svojega obratovanja do leta 2054 proizvedla 103 milijone izpustov ogljikovega dioksida?" Seveda ne gre brez tega! In se zavedamo, ampak hkrati nihče ne pove, da bo nadomestni objekt – energetske objekt blok 6, ki je nadomestni objekt, še enkrat ponavljam, za vse bloke od 1 do 5, ki so bili ali pa so še v Termoelektrarni Šoštanj – proizvedel na leto milijon 400 tisoč ton CO₂ manj kot ti objekti do sedaj in za enako količino električne energije porabil milijon ton premoga manj. Še enkrat povem, da gre za nadomestni objekt in da se ne sešteva, tudi CO₂ ne. In naslednje zavajanje: "... in za katerega gradnjo bo jamčila država s poroštvom." Država bo, če se bo tako odločilo v Državnem zboru, garantirala ali pa jamčila s poroštvom za kredit, najet pri Evropski investicijski banki v višini, mislim, da 440 milijonov evrov. In isti ocenjujete, da bo projekt, in s tem se strinja tudi stroka, vreden milijardo 200 milijonov. To seveda pomeni, da ne gre za garancijo, za porošstvo v celotnem obsegu, ampak da gre za porošstvo v delnem obsegu sredstev, in da je to pomembno tudi zaradi tega, ker je ta kredit, pač, najcenejši za te investicije. Zato je pomembno, da se zanj odločimo, ker bi najetje kje drugje pomenilo veliko višji strošek. Na seji odbora sem slišal, da se posredno pa lahko zgodi, da bodo davkopllačevalci, torej državljanke in državljani, na koncu to investicijo plačali ne skozi

ceno električne energije, ampak bo treba vrniti oziroma se bo unovčilo porošstvo, ker lahko HSE bankrotira. Tako je bilo rečeno na odboru. Jaz sicer mislim, da se to ne more zgoditi, nisem pa več prepričan pri takšnem vodenju Ministrstva za gospodarstvo, da še kdo drug ne bo bankrotiral.

Na ta vprašanja enostavno ni mogoče odgovoriti na posvetovalnem referendumu. Ni mogoče. Tako ljudi enostavno ni mogoče povprašati. In ko primerjamo referendum za Blok 6 Termoelektrarne Šoštanj in referendumom o Termoelektrarni Trbovlje, naj povem na tem mestu, da sem takrat odločal tudi o tem, in tudi takrat sem nasprotoval temu referendumu, kot nasprotujem temu danes, da bi ne bila slučajno očitana dvoličnost pri ravnanju; takrat, ko gre za Trbovlje, in takrat, ko gre za Šoštanj oziroma objekt v Šaleški dolini.

Danes je bilo večkrat omenjeno tudi umeščanje objekta v prostor. Sami dobro veste, kaj pomeni umeščati infrastrukturne objekte v prostor, kaj pomeni umeščanje energetske objektov v prostor, ker imamo nasprotovanja v lokalnem prostoru in tega bo vedno več. Nasprotovanj bo vedno več. Na drugi strani imamo energetske objekt, ki pomeni tretjino električne energije, proizvedene v Sloveniji, ki ga okolje sprejema, ker je pač to energetske okolje, ker se je tu ves čas proizvajala električna energija. In tega dejansko ne uporabimo, najdejo se nasprotniki od drugje. Seveda je možnost, spet retorično vprašanje, kje so ti nasprotniki bili v preteklosti, ko so res bile ekološke težave v tej dolini, pa je to pravzaprav nesmiselno, ker se moramo ukvarjati s prihodnostjo, ne s preteklostjo. Pa še ena napaka je, ki jo počnemo ves čas. Ne gre zmanjševati električne energije na strani proizvodnje, če na strani potrošnje nismo uspešni, če porabimo vedno več električne energije. Tudi ni mogoče vseh ocen utemeljevati na letih 2008 in 2009, recimo, ko so cene dejansko padle oziroma je količina, poraba padla zaradi krize, v kateri se nahajamo. Zelo hitro se bomo vrnili na porabo, ki je bila pred temi leti, in še več. Tudi ni tistega, ki bi znal napovedati ceno električne energije, tudi to smo že danes slišali, čez, recimo, 20 let. Razen tistih, ki pravijo, da bo takrat bankrot. Ti pač so sposobni dejansko tudi to oceno sprejati.

Kot sem dejal, je ponovno treba poudariti, in to večkrat, da gre za nadomestni objekt, ki je sprejet v prostoru, da gre za pametno energetske politiko, ki pomeni eno tretjino termo proizvodnje, eno tretjino hidro, in eno tretjino jedrske, vključujoč seveda alternativne vire, ki nas pa v tem trenutku delovanja bloka 6 vsekakor ne morejo zadostiti na način, da bi nadomestile ta blok 6. Nisem čisto prepričan, da ta podatek, ki sem ga danes slišal, da smo energetske neodvisni, čisto povsem drži. Mislim, da nekaj električne energije tudi uvažamo.

In ko smo prej govorili o CO₂, je verjetno treba reči še kaj o NO_x, ki se ravno tako zmanjšujejo, o vplivu na okolje in o vseh parametrih, ki jih dejansko zagovarjajo tisti, ki govorijo o ustreznosti izvedbe tega projekta. Pa pravzaprav danes niti tega ne sprejemamo. Danes se odločamo o razpisu referenduma, pravo odločitev bomo seveda sprejemali takrat, ko bomo govorili o poroštvu, ki ga država da za najem ugodnih

kreditov. Pri tem je seveda mogoče pogledati tudi po Evropi, kje se gradijo termoelektrarne. Verjetno bi bili tisti, ki temu zelo nasprotujejo, presenečeni nad temi podatki. Pravzaprav sem prepričan, da te podatke imajo. Gre torej za dosego razvojnih ciljev, kjer govorimo o zanesljivi oskrbi z električno energijo – kaj je bolj zanesljivega kot tisto, kar imaš doma? Poznamo plinsko pogodbo, poznamo druge pogodbe; nekdo zapre pipo, pa plina v Sloveniji ni pa posledično vsega tistega, kar plin omogoča. Znižanje lastne cene električne energije z nadomestnim blokom, zmanjšanje obremenitve okolja. Pri tem je seveda treba povedati, da bi najbolj zmanjšali obremenitev okolja, če bi rekli, da zapremo vse bloke. In prenehamo s proizvodnjo takoj in zapremo premogovnik! Seveda bi nas to veliko stalo, ampak na okolje bi pa to imeli najboljši vpliv. Ampak potem je treba poiskati odgovor, da povemo, kjer bomo to električno energijo dobili; eno tretjino. To je potem bistveni odgovor!

In še to; pri analizah ali blok 4 in 5 lahko postane alternativa izgradnje bloka 6? Ne moreta, pravi stroka! Mislim, da je tudi to poročilo že zrelo za obravnavo v javnosti. Tako sem slišal tudi na seji Odbora za gospodarstvo.

Na zadnjem mestu je ohranitev delovnih mest, ki pa je zelo pomembna za to dolino in zato tudi tolikšna pripadnost temu projektu v naši dolini, nenasprotovanje. Ker je to pomembno za ohranjanje delovnih mest in za zapiranje rudnika v enem doglednem času, do takrat pa se bo proizvodnja in tudi število zaposlenih zmanjševalo, gospodarstvo prestrukturiralo in to je seveda rešitev za dolino. Ker ne verjamemo, da bo v nasprotnem primeru moč pričakovati kaj drugega: imamo izkušnje z Vegradom. Sami smo se ukvarjali z Vegradom v Šaleški dolini. Še enkrat povem: sami! In tako se bomo ukvarjali tudi z delovnimi mesti, če se karkoli zgodi na tem projektu. Zelo zavajajoče je s strani ministrice, ko pravi, da imamo milijardo 200, dajmo to razporediti nekam drugam, pa bomo za milijardo 200 dobili več delovnih mest, kot jih v tem trenutku imate v dolini in bodo mesta kvalitetnejša delovna, z višjo dodano vrednostjo. Pravljice za lahko noč, če sem že prej omenil dobro jutro. Zakaj? Zato, ker teh milijardo 200 evrov ni na mizi in jih ni mogoče z mize vzeti in reči, da bomo pač nekaj drugega delali, če bloka 6 ne bo. Ni mogoče, ker je investicija in je ta denar vezan na investicijo in je pridobljen za to investicijo. Če te investicije ne bo, tudi milijarde 200 tisoč evrov ne bo. Jih ni v proračunu! To so sredstva, pridobljena na podlagi te investicije, kakorkoli jo kdorkoli ocenjuje.

Še enkrat povem, da ne bom preveč časa porabil. Takšno zahtevo oziroma pobudo po referendumu označujem za neresno in neprimerno za Državni zbor, ampak to je stvar pobudnikov oziroma predlagateljev. Sam bom to pobudo seveda zavrnil. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospa Melita Župevc, pripravi naj se gospod Bogdan Barovič.

MELITA ŽUPEVC: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Mi je dal moj predgovornik zelo dobre iztočnice. Mislim, da tudi danes nasprotniki in zagovorniki tega projekta težko, da bodo dosegli soglasje in se strinjali, ali je projekt upravičen ali ne. Ob tej razpravi bi rada izrazila dve želji. Moja prva želja je, da bi se vsaj pol toliko časa, kot se v Sloveniji pogovarjamo o šestem bloku, pogovarjali še o usodi kakšne druge energetske lokacije v Sloveniji. V Sloveniji ni samo 6. blok Termoelektrarne Šoštanj. Prej je bila omenjena energetska dolina Šaleška, tudi v Zasavju se smatramo za energetska dolino; ampak jaz, odkar sedim v tem parlamentu, poslušam zgolj razprave o TEŠ. V Zasavju vedno sprašujejo, kdaj bo nared novi nacionalni energetski program, in jaz jim odgovorim, da ne vem. Ko me vprašajo, zakaj ga ni, odgovorim, da ne vem. Ja, verjetno jaz nisem ministrica za gospodarstvo, da lahko odgovorim na to vprašanje.

Hočem povedati, da si res želim, da bi odprli še kakšno drugo diskusijo, še o kakšnem drugem energetskem projektu, objektu v Sloveniji, ker je tudi ključen za okolje, v katerega je umeščen, in je prihodnost zelo pomembna za okolje, v katerem takšni objekti stojijo.

Moja druga želja, in to želim naslavljam na slovensko vlado – aktualno, ne prejšnjo ali predprejšnjo –, je, da bi, to kar so že prej rekli predgovorniki, na mizo dali argumente. Tukaj moram biti tudi sama kritična. Namreč, podpisala sem dve pobudi, ena je bila naslovljena na ministra Lahovnika, druga je bila naslovljena na predsednika Vlade Boruta Pahorja, in odgovori, ki so bili, da so pač stvari v teku, predvsem pa, da se bodo stvari javno razgrnile. Do danes te javne razgrnitve študij dokumentov, ki so se omenjali, nisem videla. Zdi se mi, da bi bilo korektno do slovenske javnosti, da če vlada meni – in verjamem, da meni –, da je ta projekt upravičen, da je ta projekt pravi, potem je prav, da ga pred slovensko javnostjo tudi zagovarja.

Mislim, da verjetno do takšnih pobud, kot je pred nami, ne bi prišlo, če bi ti ljudje imeli argumente. In verjamem, da Vlada te argumente za ta projekt ima, da jih ima tudi stroka, da jih imajo tisti, ki prihajajo iz tega okolja, in ker jih imajo, je prav, da jih razgrnejo pred slovensko javnostjo. Tukaj se strinjam, da ni prav, da ministrica za gospodarstvo govori, da ima v torbi neke študije, ki dokazujejo – ne vem kaj. Ja, če jih ima, potem je prav, da to torbo odpre in pred slovensko javnostjo pove, kaj je v teh dokumentih, kaj je v teh študijah. Zato ker je dejstvo, in tega ni mogoče spremeniti, da je ta investicija dejansko že v teku, da so bila sproščena določena sredstva, da delajo slovenska podjetja za ta projekt. Kolikor mi je znano, tudi eno pomembno podjetje iz Zasavja dela stvari za ta projekt. Ampak, kot rečeno, mislim, da je ključno in da bi bilo teh razprav in tudi takšnih pobud manj, če bi bilo na mizi več argumentov. In to je naloga, se strinjam, aktualne vlade.

Kot rečeno, tukaj ne bom šla v prid tistim, ki so proti ali za, ampak izražam dve želji. Kot rečeno je moja prva želja, da se pogovarjamo v Sloveniji tudi o kakšnem drugem energetskem projektu, o kakšni drugi energetski lokaciji, ker obstajajo tudi drugi. Mislim, da je bila prej omenjena Mura in tako dalje. In druga želja - začnimo operirati

z argumenti, študijami, z vsem tistim, kar je Vlada, kar so strokovnjaki do zdaj naredili. Strinjam se s kolegi, ki so rekli, da je težko stopiti korak nazaj, ampak bodimo iskreni. Kot rečeno, tudi sama sem koalicijska poslanka, pa sem naslovila dve pobudi na mojo vlado, na naše ministre, če želite, in sem pričakovala ustrezne odgovore. Če te odgovore imamo, in prepričana sem, da jih imamo, je prav, da jih razgrnemo pred slovensko javnostjo. Ampak, kar tako zamahniti in reči da nimajo prav tisti, ki podpirajo, in nimajo prav tisti, ki nasprotujejo – resnica o 6. bloku Termoelektrarne Šoštanj verjetno ni črno-bela, se bomo strinjali, ampak če imamo argumente, smo odgovorni, da jih predstavimo pred slovensko javnost.

Moram povedati, da osebno res pogrešam tudi danes ministrico. Mislim, da če je 6. blok Termoelektrarne Šoštanj ključni energetski projekt v Sloveniji, je prav, da bi danes tu bila in prav bi bilo, da bi odgovorila, kdaj bo v ta parlament prišel nacionalni energetski program. To so razprave, ki jih sama pogrešam, ki sem jih pričakovala že pred letom dni, pa je bilo rečeno, da nacionalni energetski program v ta parlament prihaja – jaz ne vem, ali je že na poti, je že pred vrati in kdaj bo prišel v to dvorano. Mislim, da prej kot bomo odgovorili na ta vprašanja, manj bo takšnih pobud in tudi žolčnih razprav. Prej ko bomo odgovorili na vse dileme, bolje bo. Zdaj dve leti se delati in tukaj naslavljam spet na svojo vlado, ne na katero koli drugo, se delati, da nič ne vidimo, nič ne slišimo... Poglejte, tudi argumenti nasprotnikov TEŠ so verjetno legitimni in bi morda bilo prav, da se jih poslušajo, in tudi tiste, ki ta projekt podpirajo.

Tukaj bom zaključila. Izrazila sem dve želji in bistveno lažje je, če bi operirali z argumenti. Prepričana sem, da Vlada argumente za ta projekt ima, kot rečno, investicija je v teku. Če jih ima, naj jih predstavi; danes, takoj; tudi vse študije, projekte, ki so bili narejeni, ne pa, da te študije, ti projekti ležijo v torbi neke ministrice. To se mi zdi nesprejemljivo predvsem pa neodgovorno. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Bogdan Barovič, pripravi naj se Matevž Frangež, če ne Rudolf Petan.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala lepa.

Pisalo se je leto 1999, mislim, da je bil takrat predsednik Vlade zdaj že pokojni dr. Drnovšek, in takrat se je reklo in je bil razpisan predhodni zakonodajni referendum o življenju in obstoju Termoelektrarne Trbovlje 3. Bil je razpisan, referendum je padel, Termoelektrarne Trbovlje 3, ki bi bila prav tako nadomestni objekt, ni. Ampak, O. K. Živim v zasavski dolini, temu rečemo pogosto pogovorno, da je to zasavski energetski bazen, naši dragi sosede živijo v šaleškem energetskem ozemlju: tam so knapi, tukaj so knapi, vsi so hodili v šole, skakali čez kožo in smo bili, pa mislim, da so še tisti, ki so prijatelji. Oboji so kopali premog, oboji so proizvajali električno energijo za to državo. Po letu 1999 se je marsikaj spremenilo, v Trbovljah je pet milijonov ton zalog rjavega premoga s pomočjo tudi kolegic in kolegov v temu parlamentu smo si komaj izborili eno kratko podaljšanje zakona o

zapiranju rudnika, zato da ne bi šlo petsto ljudi na cesto, ampak da jih bo šlo mogoče samo dvesto. In se bo rudnik letos začel zapirati. Takšna je odločitev države – tudi prav!

Ko smo videli osnutek nacionalnega energetskega programa, je poleg premogovnika Rudnika Trbovlje Hrastnik s petimi milijoni zalogami neto premoga izginilo 6 % proizvodnje električne energije Termoelektrarne Trbovlje. Izginila, ni je. In je načrtovana, da jo bodo zaprli, ob tem da je država od leta 2005 do leta 2010 vložila neposrednih investicij trideset milijonov, dvajset za razžvepljevalno napravo, deset za nakladalno pa razkladalno tovorno postajo. Trideset milijonov evrov za to, da bo TET Trbovlje zaprla? Ki ima kadre, proizvaja 6 % energije, logistiko, ne potrebuje posega v prostor! In verjemite mi, da si iskreno želim in privoščim velenjskim in trboveljskim knapom, da bodo proizvajali premog, kolikor časa še lahko, ker iskreno želim, da bi vsi bloki termoelektrarne Šoštanj delali še petdeset let; ampak želim si tudi, da bi trboveljska termoelektrarna TET delala vsaj še dvajset let.

V čem je razlika med menoj v Zasavju in med enakovrednim, poštenim, dobrim, delovnim človekom v Šaleški dolini? V čem? Termoelektrarna Trbovlje bi potrebovala samo – samo bom rekel – sedemdeset milijonov evrov za prenovo kotla in bi delala naslednjih 20 let, hkrati pa bi vzpostavila za ta denar, 70 milijonov, daljinsko ogrevanje mesta Trbovlje in s tem razbremenila občino Trbovlje plačevanja subvencij tistim ljudem, ki danes drago plačujejo ogrevanje. Verjamem, da tudi Šaleška dolina to Trbovljam privoščijo, ne vem pa, zakaj takšne razlike. Zakaj ni problem s 600 milijonov skočiti na milijardo 200 za neko investicijo, 70 milijonov pa je blazno velik problem, ki bo, če se bo zgodilo tako, kot je planirano v osnutku NEP, zaprlo 220 neposrednih delovnih mest in, poslušajte dobro, izračunanih in preverjenih tisoč 500 delovnih mest, ki so posredno vezana na termoelektrarno Trbovlje. In kaj naj rečem zato, da se bom dejansko približal točno tej vsebini? Le kdo v tej dvorani mi lahko ob vsem povedanem očita, da sem soprodpisnik zahteve za poizvedovalni referendum? Nihče mi nima te pravice očitati! Nihče! Posvetovalni je in če bodo ljudje rekli "da" – ob vseh stroških in ob vsem drugem, kar se zraven dogaja – bom vesel. Ne vem pa, zakaj so ljudje rekli Trbovljam "ne". Tega pa še danes ne vem, zakaj ne. Nič večje škode ali koristi ne bi naredilo Trbovlje s termoelektrarno 3, kot jo bi ali jo bo koristi in škode naredil TEŠ 6. Zato sem se, Bogdan Barovič, podpisal na zahtevo za poizvedovalni referendum. Zato! Hvala.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Matevž Frangež. Naslednji bo gospod Rudolf Petan.

MATEVŽ FRANGEŽ: Hvala za besedo.

Meni je zanimiva ta dvojnost. Kolegi iz opozicije kdaj pa kdaj radi s pedagoškim učinkom očitajo tej vladni koaliciji dvojna merila. Večkrat sem sam temu priča na odborih za zadeve Evropske unije, ko ob obravnavi različnih gradiv, ko pošiljamo svoje delegacije na seje različnih svetov, predvsem Sveta za okolje pa tudi Evropskega sveta, kjer

praktično vsak mesec ponavljamo neke mantre o tem, kako bomo rešili podnebje; o tem, kako je treba odločno zmanjšati emisije toplogrednih plinov, ker drugače nas bo vse skupaj skurilo. Temu ne pripisujem povsem kataklizmičnih razsežnosti, dejstvo pa je, da se podnebne spremembe dogajajo in – navkljub temu, da v slovenski politiki še nekateri radi zanikajo te pojave – povzročajo jih človek s svojo dejavnostjo.

Mi za Slovenijo natančno vemo, kje so glavni generatorji toplogrednih plinov, in vemo, kakšno vlogo ima pri tem naša, v veliki meri ogljična energetika. Želel bi si, da je slovenska politika sposobna videti te podatke in je sposobna zavezati se k temu, da želi imeti neko drugo sliko in drugo vizijo te naše države. Dvojnost je namreč v tem, da potem ko se visoki deklarativni cilji poskušajo udejanjati, pridemo do zadreg, pred katerimi smo danes.

Sam 6. bloka Termoelektrarne Šoštanj ne podpiram in ga nisem pripravljen podpreti za nič na svetu, ker mislim, da obeta napačno sliko energetske prihodnosti naše države. Radikalno napačno sliko! Želel bi si, da bi v tej državi zmogli, kljub temu da imajo tudi druge tehnologije svoje pomanjkljivosti, odprto razpravo. Odprto razpravo o tem, kakšno energetiko si v tej državi predstavljamo in da po zgledu najnaprednejših držav po svetu zmoremo to prihodnost videti v decentraliziranju, v manjših enotah proizvodnje obnovljivih virov energije, ki ne morejo odgovoriti na vse tisto, kar nam daje TEŠ 6. Lahko pa odgovori na mnoge od teh izzivov v veliki meri. TEŠ 6 je tisti, ki nam obeta stalnost preskrbe. Mag. Stane Merše iz Centra za energetske učinkovitost na Inštitutu Jožef Stefan je na nekem podnebnem posvetu dejal, da je TEŠ 6 zelo dober pri zanesljivosti oskrbe; da je zelo dober pri izkoriščanju domačega fosilnega vira – se pravi, premoga; da je dober pri kakovosti oskrbe; da je dober pri odpornosti na cenovne pritiske; da je nevtralen glede na sprejemljivost cene in da je negativen glede vpliva na okolje.

Vemo, kaj se dogaja z ozračjem. Vemo, da smo danes radikalno preko tistih meja, ki jih klimatologi ocenjujejo kot vzdržne, zato da se proces podnebnih sprememb, ki ne potekajo tam nekje zgoraj, ampak jih neposredno danes čutimo tukaj, v daljših sušah, v nestalnosti vode, v topljenju ledenikov, v topljenju obeh polov, v obetu po več hudourniških vodah, ne nazadnje tudi po radikalnem spreminjanju naše krajine.

Veste, v 19. stoletju, pa še kdaj prej, so v slovenskih deželah zgodaj začeli pridelovati železo in za to so rabili veliko oglja. Zato, da so zagotovili poceni vir za oglje, so veliko sekali slovensko krajino in potem to krajino nadomeščali s smrekami, ki so najhitreje zrastle in zagotavljale relativno poceni vir za ogljarsko, kasneje plavžarsko in kasneje železarsko industrijo. Tako je Slovenija danes tudi na legah, ki za to niso primerne, množično pogozdena s smreko. Ta smreka bo na legah, kjer raste danes, izumrla, ker se ne bo sposobna prilagoditi rasti temperatur našega ozračja prav tega podnebnega pasa, kjer se nahaja Slovenija, ki bo bistveno bolj sušen, z bistveno bolj nestabilnim podnebjem. In mogoče bi si veljalo ogledati še enkrat tisto razstavo z naslovom

"Slovenija 50 plus", ki ne obeta sicer ustavne večine po naslednjih volitvah, ampak obeta grozljiv scenarij, če dobro pomislim, sta grozljiva scenarija oba, grozljiv scenarij podobne te dežele o tem, kako bo izgledala Slovenija, o tem, kako lepo bo ribariti sredi Tartinijevega trga, ali o tem, kako se bo lepo sprehajati po golih pohorskih planotah. Predlagam, da se temu scenariju, ki ni znanstvena fantastika, ampak je dejstvo, začnemo aktivno upirati.

Bil sem avtor deklaracije Državnega zbora o aktivni vlogi Slovenije v boju zoper podnebne spremembe. Ker je bil šef moje poslanske skupine takrat Bojan Kontič, je Bojan Kontič prvopodpisani pod tisto deklaracijo. Pod deklaracijo, znotraj katere smo zmogli političen kompromis o 40 % zmanjšanju emisij toplogrednih plinov v tej državi do leta 2020. Kakšna utvara!

Prihodnost je torej v malih decentraliziranih enotah. Tisto, kar bi se ta država morala v dolinah, kot so Zasavje ali Šaleška dolina, vprašati, je, kako bo te doline prestrukturirala. Nemška dežela Brandenburg je celo svojo zgodovino gradila na odličnih tehnologijah – kopali so premog. A, glej ga zlomka, tam je premoga zmanjkalo! In konec 80. let so zastavili ambiciozen načrt prestrukturiranja. Ta ambiciozen načrt prestrukturiranja danes vidimo v podobi Brandenburga, ki je kot lokacija največji svetovni proizvajalec tehnologij za vetrnice in vetrnic samih, na svetu.

Obnovljivi viri energije. Strokovnjaki pravijo, da je ta država bogata z obnovljivimi viri energije – ampak kaj delamo dejansko na njih? Subvencije za to, da bi še tisto proizvodnjo, ki raste, ki ima podjetniški interes, spodbujali, pohajajo. Birokratski postopki so zato, ker je regulator na tem področju kadrovske podhranjen, izjemno dolgi in trajajo tudi pol leta in več. Zato potem umetno omejujemo obseg priklopne moči za tovrstne objekte, ki imajo še bistveno več potenciala, bistveno več megavatov kot en sam megavat, kolikor ga je danes mogoče na proizvodno enoto vključiti v omrežje. To umetno tiščimo dol. Bog ne daj, da zrastemo po tem kriteriju! Mogoče se bo takrat izkazalo, da TEŠ 6 ne rabimo. Bog ne daj. Smart grids, pametna omrežja. Poenostavljeno povedano: to, da takrat, ko bo moj električni avto miroval, da ga bom priklopil na omrežje in bo v konicah moj avto oddajal energijo omrežju ali moj notesnik ali katerakoli električna naprava, ki jo imam, zato da bo omrežje samo po svojem delovanju uravnavalo notranje potrebe za to, da bomo zadostili konicam, da ne bomo rabili v konicah uvažati drage elektrike. Nič ne delamo na tem! Pred dnevi mi je neki strokovnjak s tega področja povedal, da Eles na tem področju ne dela nič, ker vsi vedo, da smo na varni strani, saj imamo TEŠ 6, nam se ni treba potruditi.

Pravijo, in se v veliki meri strinjam, da je TEŠ 6 izjemnega socialnega pomena. Ampak veste, prihajam iz Maribora, kjer je leta 1990 in v nekaj letih za tem propadla praktično vsa industrija, bistveno več delovnih mest od teh tri tisoč pa realno gledano 800 smo jih izgubili. Ali je kdo takrat prišel pa rekel, da bodo prišli z investicijo 1,2 milijardi evrov, da to situacijo rešimo? Ne! Maribor ste pustili takrat na čistini in se je moral reševati sam, z velikimi mukami. Še danes čuti tisto krizo. Še danes

čuti tisto krizo! Razumem, da če vzameš neko perspektivo neki regiji, da ji moraš to povrniti. Ampak izračunajmo si 1,2 milijarde evrov deljeno s 3 tisoč delovnih mest. Vsaka regija bi samo sanja o taki spodbudi.

In končno, kdo to plača? Če pogledamo, kakšna je računica za financiranje tega šestega bloka, vidimo: lastniški viri, 106 milijonov – TEŠ, 297 milijonov, zaokrožimo 300 milijonov – HSE, kredit EB Evropske investicijske banke – 335 milijonov, kredit Evropske banke za obnovo in razvoj in poslovne banke – 164 milijonov, kredit GEN in HSE – 200 milijonov, pa v tej računici, ki je že nekoliko "out dated" manjka še 200 milijonov evrov. Veste, po kakšni ceni proizvajamo energijo na reki Dravi? 23 evrov na megavatno uro. V TEŠ jo danes proizvajamo po ceni 47,8 evra po megavatni uri. Projekcije za 6. blok so delali, mislim da, na številki 84 ali 90 evrov na megavatno uro. Kdo krije razliko? Slovenija je praktično edina meni znana država, da iz obnovljivih virov energije, kakršna je ta, zame neprecenljiva Drava, financira fosilne energije. Iz OVE mi financiramo oglično tehnologijo!

Vem, da TEŠ 6 ni mogoče preprečiti, s tem sem se sprijaznil, zato danes tudi ne bom podprl tega referenduma, ker mislim, da ga ni mogoče preprečiti, ker imajo tisti, ki zagovarjajo ta projekt, prav, da tega projekta več ni mogoče preprečiti, ker je že v izvajanju. Kje ste bili pred dvema letoma, ko smo naivni mladi poslanci pisali samo neke poslanske pobude, recimo o protikorupcijski klavzuli šestega bloka 19. januarja 2010, pa zaskrbljeno pismo o prihodnosti slovenske energetike 7. oktobra 2010, pa zahtevo Vladi za pripravo alternativne študije za druge vire energije, scenarij brez TEŠ 6, 24. februarja 2010, zahtevo po modernizaciji Termoelektrarne Šoštanj brez izgradnje šestega bloka, se pravi po metodi repowering, 12. novembra 2010 in podobno? Pa vedno znova dobimo odgovore, ki smo jih poslanci v tej dvorani verjetno vajeni: "Ne gre, ne gre!" V bistvu pa pravijo: "Ne da se mi, bodite tiho, saj vas nimamo zato tukaj!"

Jaz vem, da TEŠ 6 ni primerljiv s kakšno drugo podobno investicijo v Evropi. Ampak na Poljskem obstaja ena bistveno večja termoelektrarna, Belchatow se ji reče, kjer so prav tako imeli podobne zadrege. Ugotavljali so, da proizvajajo neučinkovito energijo, da je ta energija zelo umazana in so želeli to spremeniti in so se odločili za tako imenovan repowering in za eno desetino cene. Za 180 milijonov evrov so dosegli podobne učinke. Zavedam se, da stvari niso popolnoma primerljive, da je to lahko tudi malo zavajanja vpletenega, ni namerno, ampak samo za ilustracijo, da je mogoče enake cilje, radikalno znižanje izpustov, enako učinkovitost oskrbe, cenejšo oskrbo zagotoviti tudi na kakšen drugačen način.

Kitajci dandanes veliko denarja vlagajo v to, ker vedo, da imajo veliko premoga, da odgovorijo na vprašanje, na kakšen način bodo ta premog izkoristili, ne da skurijo planet. In veliko vlagajo v to. In jaz sem prepričan, da bodo čez 10 let na svetu tehnologije, ki nam bodo velenjski lignit omogočale izkoristiti na bistveno bistveno bolj pameten in cenejši način, kot nam obeta to TEŠ 6.

Jaz razumem tudi knapovsko tradicijo in jo spoštujem. Velenje mi je kot mesto izjemno izjemno vseč, tako po svoji zgodovini kot po svojem današnjem utripu. Tudi po tem, da znajo v Šaleški dolini tako neverjetno skupaj stopiti, da moram reči, da z velikim občudovanjem to pogrešam v svojem mestu.

Ampak veste, če je perspektiva dobrih delovnih mest v tem, da bomo ljudi še za 30 let poslali ne vem koliko deset ali sto metrov pod zemljo, potem pa jaz tudi ne vem, če prav razumem, kaj naj bi bila kakovost življenja in kakovostno delovno mesto.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Rudolf Petan, pripravi naj se gospod Vito Rožej.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo. Spoštovani!
Veliko smo že slišali o TEŠ 6. Jaz bi nekaj dodal, ampak mogoče z drugega zornega kota.

Najprej o čem se sploh pogovarjamo. TEŠ 6 ja, ampak za kakšen objekt gre. Gre za 600 megavatni blok, moči 600 megavatov, ki bo na leto potreboval, pokuril približno 2 milijona in pol ton lignita. To pomeni na vsako minuto 5 ton. 5 ton lignita bo zgorelo v povprečju vsako minuto. Kaj pomeni 5 ton? Tisti, ki imate daljši EMŠO, se boste spomnili, da smo včasih, ko smo še kurili na premog, za celo leto porabili 5 ton lignita. To bo pa sedaj v eni minuti zgorelo. Toliko za primerjavo, o čem se pogovarjamo.

Sam osebno imam zelo pozitiven odnos do referendumov. Mislim, da vas o tem ni treba posebej prepričevati. Drugo, kar bi želel povedati. Sem tudi pristaš porabe domačih energentov, domačih virov energije, ampak čisto vseh, se pravi od ogličnih, pa do tistih brezogličnih, tudi čistih. To se pravi obnovljivih virov, hidroenergije, sončne energije, tudi vetrne energije. Naslednje, kar bi želel povedati, je, da praktično nimamo nacionalne strategije na tem področju. Je nimamo. Ampak upam si z vso odgovornostjo povedati in trditi, da tudi če bi jo imeli, pri tej vladi ne bi štela nič, ker bi tako ali tako delala po svoje. Da je to tako, dokazuje tudi razprava, ki smo ji danes priča, ko že v vladajoči koaliciji, pa to ni obtožba, to je samo ugotovitev, da so vsi proti vsem, pa ne samo poslanska skupina proti poslanski skupini, ampak že poslanske skupine v vladajočih strankah niso enotne. Se pravi – vsi proti vsem.

V zvezi s TEŠ 6 pa lahko rečem tudi z vso odgovornostjo, da se je dogajalo do zdaj nekaj čudnega. Da gre za oglični objekt, ki je okolju manj prijazen, bom rekel, tudi če bomo uporabili sodobno tehnologijo, kar je pozitivno, pa vseeno je okolju manj prijazen objekt, pa vendar so vsi okoljevarstveniki molčali kot riba do takrat, ko je bilo izdano gradbeno dovoljenje. Ko pa je bilo izdano gradbeno dovoljenje, so se pa začeli oglašati in so imeli pripombe, najprej bolj tiho, potem pa vedno glasneje. Kar je pa še bolj zanimivo, pa tudi v tem času, ko je že ta projekt toliko napredoval, da skoraj lahko že rečemo, da se ga ne da ustaviti, pa so ravno zeleni ali okoljevarstveniki ali varuhi okolja bili izrazito a priori proti vsem čistim virom energije, proti hidrocentrali na Muri, proti hidrocentralam na

spodnji Savi in se je zavlačevalo, tudi zdaj se ne dela tako, kot je treba, proti sončnim kolektorjem, da bi bilo treba zaostri pogoje namesto olajšati, proti vetrnim elektrarnam. Zanimivo, proti vetrnim elektrarnam – najbolj čistemu viru energije, okoljevarstveniki so proti. Zdaj mi pa povejte, ali ni to narobe svet. Precej narobe svet je. Sedaj, ko je pa s TEŠ 6 že tako daleč, da ga verjetno nima smisla ustaviti, sedaj pa so se nekako oglasili, da tudi s TEŠ 6 ni čisto vse v redu. Zakaj šele zdaj? Zakaj se niso oglasili pred tremi leti, ko se je to načrtovalo, pred dvema letoma, ko je bil še čas? Ne, takrat so bili tihi. Zdaj so pa celo proti čistim virom energije. Če mi to zna kdo razložiti, zakaj je to tako, potem mu res lahko rečem, da je čarovnik. Jaz si očitno ne znam tega drugače predstavljati, kot da pri vsem tem, pri tej zgodbi, pa če hočete tudi s tem referendumom, pa ne kritiziram zdaj tiste, ki ste zbrali podpise, da gre za neko igro, da ne rečem blef. Kar se referendumu tiče, bi pa dejal, da me malo čudi, da je prišel s strani, ki ni imela nekega pozitivnega odnosa do referendumov nasploh. Ko smo mi predlagali kakšen referendum, je bil takoj očitek: "Zapravili boste, ne vem, koliko, 3 milijone evrov. A ni to škoda, bi rajši za kaj drugega?" Zdaj pa kar naenkrat ta referendum za TEŠ 6, ki pa sploh ni odločilnega pomena. Ampak gre za neko posvetovanje, za spraševanje ljudi, kaj si mislijo o tej zadevi. Nima pa nekega odločilnega vpliva, in to v času, ko je že praktično prepozno. Pa še to bi rekel, tudi tisti, ki so podpisniki, v tistih poslanskih skupinah ni neke enotnosti do pristopa k sami gradnji in pa tudi do samega referenduma. Po mojem gre za neko igro, pa tukaj ne mislim samo na tiste, ki so se podpisali za referendum, ampak širše gledano. Tudi sam se pridružujem tistim, ki so zapisali, da gre nekako za spopad dveh lobijev, rdečega in oranžnega. To je pač prisposoba. Ampak približno lahko vemo, za kaj gre. Jaz sam osebno menim, da je cela zadeva že malce neresna, da bi morala vlada sprejeti neko strategijo in jasno povedati, v katero smer bomo šli, kakšne bodo posledice, če gremo v to veliko investicijo, ki bo "požrla" 1,2 milijardi evrov. Ampak po izkušnjah sodeč, v Sloveniji še nikoli ni tisti znesek veljal, vsaj v zadnjem času ne, zato se bojim, da bo tisti, ena cela, še krepko narasel, da ne bo na prvi decimalki kakšna napaka, da bo tam sprememba, namesto 1 da bo kaj drugega – po izkušnjah. Kaj to pomeni za slovensko energetska politiko na splošno, kaj pomeni v nadaljevanju, kaj pomeni čez 3, 4, 5 let, ali bomo šli tudi v izgradnjo alternativnih virov, se pravi čistih virov, ker bomo morali to narediti, ker če ne, bomo dobili kazen Evropske unije, kljub temu da energetska politika, jaz mislim, ni zaradi Evropske unije, ampak zaradi nas samih. Ampak kazen pa bo prišla iz Evropske unije. Zato se mi zdi vse to igranje v zvezi s TEŠ 6 malo neresno, kot se mi zdi neresen pristop naših okoljevarstvenikov, ki nasprotujejo čistim virom energije, tu pa so bili ves čas tihi, ko se je šlo za ogliščni objekt, pa so se šele zdaj oglasili, ko je tako ali tako že vse prepozno.

Jaz bi prej želel odgovore na ta vprašanja s strani Vlade, ker mislim, da je Vlada tista, ki bi morala biti poklicana in je poklicana, da jasno reče, energetska politika bo takšna, prišli smo na neko razpotje. Treba je jasno povedati, priti v parlament,

opraviti diskusijo in zadevo zaključiti. Meni se ta igra ne zdi v redu, je pa prav gotovo škodljiva za Slovenijo tako okoljevarstveno kot tudi za finance. Hvala lepa.

PODPREDESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Vito Rožej. Pripravi naj se gospod Gvido Kres, če ne, je na vrsti dr. Vinko Gorenak.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo in lep pozdrav vsem prisotnim!

Če nadaljujem tam, kjer je kolega Petan končal – ta igra je škodljiva za Slovenijo z ekološkega in ekonomskega stališča. Vedeti pa je treba, da sta nekdanji šef slovenskega elektrogospodarstva, da tako rečem, gospod Zagožen in nekdanji gospodarski minister gospod Vizjak bila tista, ki sta to igro začela. In ta spopad tukaj ni med oranžnimi in rdečimi, lahko da je med zelenimi in črnimi, kar se tiče virov energije, in da bi tukaj oranžni, vsaj nekateri, želeli popraviti napake črnih, ki so jih rdeči z veseljem nadaljevali, ker so bile v njihovem interesu, če že tako v prisposobah govorimo.

Danes je bila kot ena od ključnih stvari, ki je za bodočnost energetike v tej državi pomembna, omenjena torba gospodarske ministrice, v kateri da so študije, ki jih nujno potrebujemo za to, da se bomo odločili. Zakaj gospodarska ministrica teh študij ne more dati na mizo, kolegica Župevc, mogoče vi veste bolj kot jaz. Zato, ker je nadzorni svet HSE nanje dal oznako zaupnosti. Kdo je odstavil nadzorni svet HSE v zadnjem času? Je bila to gospodarska ministrica? Ni bila. Agencija za upravljanje s kapitalskimi naložbami je bila. Je res? Je res. Kaj vam je finančni minister Križanič povedal v vaši poslanski skupini, kako da je sestavljena ta agencija, čigavi da so ti člani agencije sveta? Zaresovi? Ne. En drug izraz je uporabil. In vi točno veste, kateri. Z zadovoljstvom vam ga je povedal. In tudi dovoljenja, ki se zdaj dajejo, gradbeno recimo, ki je bilo pred enim tednom izdano. Ali ga je okoljski minister na nek hud pritisk gospodarske ministrice izdal? Ne! Na hud pritisk finančnega ministra ga je izdal. To vam bo lahko tudi sam povedal, če bo želel, in člani Vlade. Kolikor sem jaz informiran, kolega Kontič najbrž da tudi to še jako dobro ve. Kdo se torej tukaj heca? Kdo tukaj ne želi, da bi bile stvari razjasnjene in da bi mi vsa dejstva poznali, na podlagi katerih bi se lahko odločali? In ni zdaj tukaj vprašanje, ali smo nekateri tukaj, ki iščemo razlog za to, da bomo zavrnili to investicijo in si ne želimo naliti čistega vina. Ravno to želimo – naliti si čistega vina in se vprašati tam, kjer se je treba vprašati, na začetku, kje pa so bili sploh razlogi za to investicijo. Ali obstaja v Sloveniji kakšen nacionalni energetska program, ki predvideva gradnjo TEŠ 6? Ne obstaja. Zakaj potem to počnemo? Na kakšnih predispozicijah? In kolega Kontič je tukaj uporabil princip obrnjenega dokaznega bremena. Mi se trudimo, da tisto, kar vi že dolgo časa počnete z dobrimi nameni, ker najboljše veste, kaj je dobro za Slovenijo, smo tisti, ki smo grdi. Namesto da bi se najprej vprašali, ali mi sploh rabimo to investicijo? Ali si mi želimo takšno energetska bodočnost? Kolega Frangež je dobro razložil strukturo

slovenske energetske proizvodnje in možnosti, ki jih ne želimo niti izkoriščati. Tudi kolega Kontič je povedal, da se na potrošnji nič ne naredi. Ja, seveda se ne! Zakaj se pa ne? Pojdite pogledat, koliko državnih uradnikov je zaposlenih tam, kjer se ukvarjajo z varčevanjem električne energije, in koliko jih je zaposlenih tam, kjer se ukvarjajo s proizvodnjo električne energije. Neprimerno več jih je tam, kjer se ukvarjajo s proizvodnjo, zato pa seveda pospešujemo potrošnjo, zato da bo povpraševanje večje, zato da bodo razlogi za nove elektrarne. Logično. Tudi sredstva, ki jih namenjamo za eko sklad, za varčnejše hiše niso primerljiva s temi, ki jih namenjamo za razvoj plinovoda v Sloveniji, onega, drugega, tretjega, terminalov, kaj še vem česa, in novega TEŠ-a ne nazadnje. Tako da je logično, da je naša struktura takšna, kakršna je.

Kolega Frangež je tudi povedal, da je regulator proizvodnje za male hidroelektrarne kadrovsko podhranjen. Seveda je! Saj mora biti. Če bi se slučajno izkazalo, da lahko kaj več na tem naredi, bi pa neki alternativni programi energetike dobili končno neko realno podlago. Več sto, štiristo ali koliko vlog čaka na Ministrstvu za okolje in prostor za male hidroelektrarne. Pa ne gre za kakšne hidroelektrarne, ki bi bile velik poseg v prostor. Gre za hidroelektrarne, ki bi nastale tam, kjer so pred desetletji ali pa stoletji stale žage in mlini in bi izkoriščali vodno bogastvo te države na način, kot so že generacije pred nami to počele. Zakaj se to ne omogoča? Zato, ker cel investicijski potencial slovenskega elektrogospodarstva, ki ga v veliki meri generirajo dravske elektrarne iz obnovljivih vodnih virov, se želi preusmeriti samo in izključno v eno investicijo. Ostale nimajo šans in jih, če bomo šli tako naprej, ne bodo nikoli imele. In razprava, ki jo imamo danes, je seveda nadomestek za vse razprave, ki bi se morale že zgoditi in biti podlaga za nacionalni energetski načrt. Pa jih ni bilo. In ta, upam, da ni zadnja, ker ne sme biti zadnja, ker če se bomo danes vse zmenili, se bomo zmenili slabo.

Tudi te vse smiselnosti o pregledovanju postopka so zelo na mestu in nič ni neodgovornega na tem, da smo predlagatelji predlagali razpis poizvedovalnega referenduma. Seveda morajo postopki financiranja tako velikih investicij teči transparentno. Milijarda in 200 ali pa 300, 400 je toliko, kolikor mi na leto plačujemo iz integralnega proračuna v pokojninsko blagajno. Izgleda, da bomo šli na referendum o pokojninski reformi in šele čez eno leto se bomo lahko pogovarjali o neki drugi rešitvi naše pokojninske blagajne. Torej se pogovarjamo o približno enakem znesku za približno enako dolgo časa – za eno leto. S tem da je treba reči, in kolega Petan, ne vem, ali noče ali pač res ne more razumeti, da so pri nas naknadni zakonodajni referendumi in posvetovalni. Ta je posvetovalni. To ni referendum, ki smo ga v stranki Zares omenjali v svojem dokumentu o blokadah, zato ker ta z ničemer ne blokira nič, kar bi bila zakonska materija, ker TEŠ ni zakonska materija, TEŠ niti ni v nacionalnem energetskem planu, da se razumemo. TEŠ je nekaj, kar se nam je zgodilo slučajno, tako izgleda, ker ni ga dokumenta, ki bi nam ga zapovedoval, da ga moramo takoj in v taki

meri narediti. Nismo se resno o tej energetske politiki nikoli pogovarjali. Posvetovalni referendum ni isti kot naknadni zakonodajni referendum. Lahko se ga prestavi tako ali drugače, nič ne bo zaradi tega trenutna zakonodaja trpela. Tudi glede referendumskega dneva bi se o posvetovalnih referendumi lahko zmenili, za naknadne zakonodajne je pa stvar drugačna, ker imajo tudi drugačne posledice kot posvetovalni, ki niso zavezujoči.

V mnenjih poslanskih skupin smo lahko slišali marsikaj, da se investicija, ki teče, ne sme zaustavljati, čeprav smo lahko tudi slišali, da druge države ne samo, da so investicije, ki so tekle, ampak investicije, ki so bile že zaključene, v primeru avstrijskih, nemških, italijanskih jedrskih elektrarn, zaprle, ker so se ljudje tako zaradi ekoloških vzgibov odločili. V tem primeru pa bi se morda tudi zaradi ekonomskih lahko.

In ko govorite mnogi o tem, da je to vprašanje, na katerega mora stroka dati odgovor. Stroka ga noče dati oziroma ga ne zna in ga ne želi. Ne, da nima časa in možnosti ga predstaviti. Kot sem povedal o teh študijah, ki jih nosi ministrica za gospodarstvo z oznako tajno v svoji torbi, ker je pač HSE oznako tajno nanje prilepil, ker je naročnik teh študij in si ne želi, da bi stvari res bile javne. Jaz ne vem, kdo se tukaj spreneveda. Jaz se prav gotovo ne.

Vlada se po mojem trdnem prepričanju zaradi interesnih, lokalnih, političnih vzrokov ne more verodostojno odločati in jaz ta naš predlog jemljem kot pomoč Vladi, da dobi kakšne impulze, da se odloči prej, da se odloči bolje in vidim to kvečjemu kot del enega istega procesa odločanja o usodi investicije v TEŠ 6 in posledično o tem, kakšna naj bi bila slovenska energetika in kakšna naj bi bila struktura slovenskega elektrogospodarstva. Ne gre za kakšno mučenje parlamenta, mi smo se v tej dvorani pogovarjali že o marsikakšnih bolj mučnih temah, manj pomembnih za našo prihodnost. Mi smo veliko časa namenili naši preteklosti, kar ga je ostalo, smo ga namenili naši sedanjosti, o prihodnosti smo se pogovarjali malokrat. Danes je takšen trenutek, ko se pogovarjamo o prihodnosti in, hvala bogu, da je vsaj kakšen takšen trenutek.

Vprašanje je, če nam ta stroka, ki jo imamo, lahko da relevantne odgovore na vse, kar nas zanima, ker je ta stroka tista, ki nas je pripeljala v to situacijo. Stvari so lepo klansko razdeljene in težko se iz tega začaranega kroga izvlečemo. Zato se mi zdi po svoje poizvedovalni referendum dober način, da na nek način prerežemo s to prakso in da začnemo gledati na našo energetske prihodnost z drugačnimi in realnejšimi, tehtnejšimi očmi. Razprava se seveda s tem odpira, vedeti pa moramo, da če se bomo odločili za financiranje TEŠ 6, si bomo s tem zaprli druge poti, ki bi jih slovenska energetika mogoče lahko v alternativni resničnosti ubrala in ne zdi se mi ne prehitro ne nepozno za to. Mogoče se komu zdi glede konkretne investicije prepozno, verjamem pa, da za marsikatero stanje, v marsikateri glavi je pa ta dilema še kako prehitra. Ampak če govorimo o investicijah, ki bodo to državo ne samo finančno predvsem okoljsko obremenile za

dolga desetletja, bi bilo dobro, da razmišljamo o teh stvareh z glavami naših otrok in vnukov. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Bojan Kontič, replika.

BOJAN KONTIČ: Hvala lepa.

Bil sem omenjen in odgovarjam. Glede referendumu. Dobro, če želite posvetovalni referendum, bi bilo smiselno, da predlagate vprašanje: Ali ste za to, da prekinemo izgradnjo bloka 6? To bi bilo korektno vprašanje in tudi zelo jasan odgovor državljanek in državljanov.

Glede prestrukturiranj in še glede tajnosti. Jaz upam, da ni to toliko tajno, da tega ne bomo nikoli izvedeli, kaj so te študije prinesle. Je pa zanimivo, da je tajno to, kar so študije povedale, ni pa tajno to, kar so govorili predstavniki ministrstva o količinah premoga, zalogah in o kurilni vrednosti, pa je po zakonu tudi bilo tajno, zaupno pravzaprav. Pa so povabili tujce iz Nemčije, da so prišli pregledat zaloge premoga Slovenije. Tudi to je bilo zaupno, pa je ta zaupnost kar zbledela. Zdaj ko so pa podatki takšni, da ne ustrezajo, so pa dokumenti zaupni. Seveda, to razumem. In ko je bilo govora o prestrukturiranju gospodarstva, lepo prosim, da me tisti, ki prihajate iz drugih okolij, ne učite, kako naj prestrukturiramo gospodarstvo v Šaleški dolini. In v Šaleški dolini ni samo energetika. Ste kdaj slišali za Gorenje pa morda še kakšno nepomembno firmo v Sloveniji, ki prihaja iz Šaleške doline? Jaz, lepo prosim, da razmišljate, o čem govorite in ko govorite o prestrukturiranju gospodarstva! Če je bilo včasih zaposlenih pet tisoč ljudi na premogovniku oziroma v tem gigantu, če ga lahko tako imenujete, in pet milijonov ton premoga nakopanega, ga je danes nekoliko manj nakopanega z veliko manj ljudi, zaposlenimi v premogovniku. Tisoč štiristo približno jih je, zdaj pa primerjajte to število in kam so ti ljudje odšli. Tudi v hčerinske družbe. In zanimivo bi bilo pogledati rezultate teh hčerinskih družb z zunanjo realizacijo...

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Čas je potekel...

BOJAN KONTIČ: Tri minute imam za repliko, kajne gospod podpredsednik? Tam gledam, da je 2.13, zdaj ste mi pol minute vzeli. Ampak dobro, nima smisla, saj jaz sem svoje že prej povedal, samo lepo vas prosim, operirajte s podatki, ki držijo. In ko ste zaskrbljeni za usodo Šaleške doline, potem predlagam, da pomagate iskati ustrezne rešitve, predvsem si pa ne želim nasvetov kar tako ad hoc in z mize, kot je bilo rečeno, glede milijarde 200 milijonov evrov, ki jih zanesljivo v to dolino ne bo, če ta projekt pade, ker tega denarja ni, ker je vezan na investicijo.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod dr. Vinko Gorenak. Naslednji bo Janko Veber.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

Ljudje spet ne vedo, zakaj smo tukaj in o čem pravzaprav govorimo. Sploh so pa malo zmedeni, ker običajno je situacija taka, da tisto, o

čem govorimo na tej strani, se kritizira na oni, ali obratno. Danes je pa nek izjemen dan, to je pa tudi jasno.

Danes smo torej tukaj zato, ker je skupina poslancev, dva, štirje, šest, sedem, na čelu z gospodom Slapnikom, zahtevala, da se razpiše posvetovalni referendum, kar pomeni, neobvezujoč, ki stane 4 milijone evrov, zato da bi se državljanji odločili, ali naj TEŠ 6 sploh gradimo naprej ali ne. O tem danes odločamo. Ampak, pogledjte, TEŠ 6 se že gradi. V TEŠ 6 je bilo vloženih ne vem koliko milijonov, to gospod Kontič bolje ve in je, mislim, da tudi povedal. In s TEŠ 6 je bilo vse v redu pri prejšnji vladi in vse je bilo v redu pri sedanji vladi, dokler je bil gospodarski minister Lahovnik. Potem pa pride neka nova ministrica, to je gospa Radičeva, je pa v trenutku, kot bi odrezal, s TEŠ 6 vse narobe. Porabi se 270 tisoč evrov, da bi se dokazalo, da velenjski premog ni v redu. Potem pa ta študija in vse ostalo pokaže, da je velenjski premog v redu, jo pa da ministrica v torbo. Ne pride k nam, ne pošlje k nam državnega sekretarja, ki očitno pri njej zdrži pet nedelj. Jaz sem bil z ministrom Matejem eno leto, pa ste mi očitali, da sem prehitro odšel. Zdaj pa je to pet nedelj ali nekaj takega. Ampak gremo naprej. TEŠ 6 se dela, mi pa bi naj na željo nekaj poslancev razpravljali o tem, ali razpišemo referendum. Ljudje se naj torej odločijo, ali bi še naprej to delali ali ne bi delali. Denar, ki je pa že šel, pa očitno je brez zveze.

Ampak rad bi se vrnil nazaj. Gospa bivša vodja poslanske skupine je povedala, da se je čudežno rodila Alpe Adria Green, to je neka civilna iniciativa, ki je najprej začela mahati, kako je treba TEŠ 6 ustaviti. No, potem je ta civilna iniciativa prišla v Državni zbor, očitno k predlagateljem, in predlagatelji so potem vložili zahtevo za referendum. Jaz upam, da ste izpolnili vse obrazce za protikorupcijsko komisijo, da ne bi jutri imeli kakšne take težave, kot jo ima zdaj trenutno gospod Juri. Mislim, da ste to izpolnili, če ne, pa pozivam gospoda Klemenčiča, da preveri, ali ste izpolnili. Ker očitno ste torej neko reč, ki se imenuje civilna iniciativa, njihovo idejo vrgli na papir, da bi jo spravili na nek referendum. Jaz upam, da je to pod streho, sicer bo pa gospod Klemenčič preveril.

Ampak, pogledjte, tu imam še kar nekaj težav, ki jih bom povedal. Velikokrat na svoji spletni strani kaj zapišem o Poslanski skupini Zares, ker tudi ona o meni. Ampak zdaj ne bo več tako ravnal. Zakaj? Zaradi tega, ker ko sem začel študirati maloprej, ko sem gledal te podpisnike in sedeče tu v Poslanski skupini Zares, sem pravzaprav ugotovil, da že leto in pol imam pripombe na dva, tri poslance, tako da to ni Zares, ampak dva, trije poslanci Zaresa. To je gospod Slapnik običajno, gospod Rožej, potem se pa spisek že neha. In tudi danes je situacija taka. Prvopodpisani pobudnik je tukaj, gospod Rožej je tudi tukaj, gospoda Keka že ni več, in ni več nobenega od ostalih podpisnikov, samo še enega vidim. Se pravi, da jih je sram. Zakaj jih je sram? Sram jih je zato, ker vse poslanske skupine, ki tu sedijo, nameravajo zavrniti ta predlog. Saj to je tudi upravičeno in edino logično in edino pametno. In če bo kateri dan pametno glasovanje, bo danes pametno glasovanje. Prav danes bi se znalo to zgoditi, da bomo odločili ne po političnih

kriterijih, koalicijsko : opozicijskih, ampak da bomo odločili po zdravi kmečki pameti. Nič drugega ne bo. Ampak pogledajte, gospod Slapnik, jaz bi vam pa rad nekaj povedal. Nekdo je prej govoril o čistem vinu, jaz bi pa zdaj še takole bolj čisto povedal. Jaz že dolgo časa opažam, da v Poslanski skupini Zares prihajajo nekateri predlogi, ki niso v funkciji realnega življenja in realnega stanja, ampak so v funkciji piar poti stranke, ki se utaplja. Mi je zelo žal, meni je strahotno žal, da je šele danes ta dan, saj sem že pred letom in pol govoril o tem, da Vlado vodita v bistvu outsiderja, tisti, ki je dobil pa največ glasov, to je gospod Pahor, pa ne. In to je še danes potrđitev. Ampak upam, da bodo prej kot slej tudi tisti, ki koalicijo vodijo, to tudi vedeli. Vse te poteze so v piar smislu. In če zdaj midva izračunava naslednje, tudi ta poteza je v smislu piar, priti petnajst sekund na televizijo. Veste, kako je to pomembna stvar! Petnajst sekund poslanec na televiziji, se nasmeji in vidi ga cela Slovenija. In to ste vi tudi naredili s to pobudo. Zdaj pa seštejva. Pet ur, gospe in gospodje, pet ur krat 90 poslancev je 450 ur, delite s 175 urami delovne obveznosti, dobili boste 2,57 plače poslanca. Pet ur bomo razpravljali o tem, za kar bomo za bruto plačo tukaj sedeči poslanci dobili 12 tisoč 500 evrov. In zdaj bomo pa to zavrnil. Ampak saj je v redu. Pogledajte, mi smo kritizirali gospoda Pahorja, to je na naši strani, pa mediji so bili kritični, in smo rekli, da za 20 minut se je šel slikat v ZDA, zdaj bomo pa iz Guantanamo dobili zapornika. Ampak pogledajte, zapornik bo ali ne bo, ne vem, ampak prej kot slej bo začel delati pa v službo hoditi in bo po mojem kaj vrnil tej državi, in če bo tukaj, bo kaj vrnil. Ampak pogledajte, država, gospod Slapnik, bo pa zdaj za vaših petnajst sekund reklame na televiziji porabila 12 tisoč 500 evrov, pomeni, da ste dražji od gospoda Pahorja. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Slapnik kot predlagatelj.

TADEJ SLAPNIK: Hvala lepa.

Upam, da bom še gospoda Gorenaka ujel, preden bo zbežal iz dvorane. Res, tale izredno inteligenten nastop je dokazal, do kod seže intelekt gospoda Gorenjaka in jaz se tudi sam sprašujem, zakaj se večkrat ukvarja na svoji spletni strani z menoj in s kolegom Rožejem. Bi pa čisto na kratko, ker nimam veliko časa kot predlagatelj, zavrnil ali pa odvrnil, da smo po osmih letih prvič v tem zboru razpravljali o tako pomembni investiciji. Mislim, da je to dosežek, da je to dobro, da je to investicija, ki bo stala to državo več kot tisoč 200 milijonov evrov, in da če to preračunamo v minute, ki smo jih porabili, bomo videli, koliko je bila minuta vredna.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Janko Veber, za njim bo na vrsti gospa Breda Pečan.

JANKO VEBER: Hvala za besedo.

Pri razpisu posvetovalnega referenduma za izgradnjo Bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj mislim, da je treba vendarle povedati, da je to vprašanje, ki nikakor ne sodi na referendum. Mislim, da imamo dovolj znanja, vsaj upam, da se lahko

odločimo in sami ugotovimo, koliko premoga imamo dejansko v Velenju na razpolago. Imamo tudi termoelektrarno, ki je tudi s tem namenom tam locirana, in ne nazadnje mislim, da vsi lahko ugotovimo, da energijo potrebujemo. Če ne izkoristimo teh svojih lastnih potencialov, potem se je treba res vprašati, zakaj bi postali odvisni od drugih zunanjih dobaviteljev energije, če imamo lastno surovino in elektrarno na razpolago. Res, da je potreben izjemno visok vložek za to, da se termoelektrarna posodobi, vendar je to tudi cilj tega, o čemer se pogovarjamo, da se zmanjšajo emisije, da se tudi dolgoročno zagotovi potem stabilen gospodarski razvoj celotne regije, pa ne samo regije, elektriko potrebujejo potem tudi v celotni državi. Gre za stabilno oskrbo z energijo v celotnem elektroenergetskem sistemu, s tem pa izboljšujemo celotno gospodarsko sliko v Sloveniji. Mislim, da ni nobena skrivnost, če povem, da ko se pogovarjamo o obnovljivih virih energije in ko poskušamo zgraditi vetrne elektrarne, trčimo na civilno iniciativo, ki pravi, "ne, tega pa v Sloveniji na tistih lokacijah, kjer je vete,r ne moremo imeti". Mislim, da tudi nismo daleč od tega, ko bi nekdo poskušal mogoče tudi jedrsko elektrarno obravnavati kot objekt, ki ga bo treba čim prej zapreti. In če zapremo še v Velenju energetske objekt in se potem navežemo mogoče samo na ta plinski sistem oziroma južni tok, kot se planira, mislim, da lahko govorimo o tem, da postanemo energetska odvisna država. To nam zagotovo ne sme biti cilj. Sam tega predloga za razpis posvetovalnega referenduma o izgradnji bloka Termoelektrarne Šoštanj 6 ne bom podprl. Mislim, da se moramo predvsem zavedati, da gre predvsem za poseg v gospodarstvo, v delovna mesta in da pravzaprav nimamo odgovora za to. Tako pomembne rešitve tudi ne morejo biti predmet referendumskih razprav, ampak strokovnih razprav, in če bo treba zato zakon sprejeti za samo rešitev tudi odločitev politike kot take. Vendar odločitev je pravzaprav tukaj že padla. Stroški so nastali, investicija je praktično v teku. In če je kakšno vprašanje treba izčistiti znotraj same gradnje, ga je seveda mogoče izčistiti in dokončati ta objekt čim prej. Mislim, da je to v interesu prav vsega gospodarstva in tudi vseh porabnikov električne energije v Sloveniji. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospa Breda Pečan, pripravi naj se gospod Janez Ribič. (Ga ni.) Gospod Jože Tanko.

BREDA PEČAN: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Jaz bi rada povedala, da se mi zdi sedajle razmišljati in delati kampanjo za razpis posvetovalnega referenduma o nečem, kar je že v več kot eni petini potrebnih sredstev za izvedbo Termoelektrarne Šoštanj 6 porabljenega denarja, je za moje pojme nesmiselno in zelo tvegano dejanje. Dajmo, recimo, reči, da bi se danes odločili, da bomo ta referendum potrdili, da ga bomo izvedli, ker gre za posvetovalni referendum, ni nujno, da ga Državni zbor in pozneje tudi Vlada upoštevat, vendar pa bi bilo res čudno, če bi posvetovalni referendum rekel TEŠ 6 ne, mi bi pa vseeno peljali investicijo naprej. Kaj bi se potem zgodilo?

Podpisane so pogodbe, porabljen je precejšen del denarja in mi termoelektrarne ne bi nadaljevali. Tožba za odškodnino s strani izvajalca, ki je bil izbran, kakorkoli je že bil izbran. Mislim, da se na tak način o tako pomembnih stvareh pač ne moremo igrati. Ko je bil čas, je bilo zelo jasno povedano, da je, ko damo na tehtnico obstoječe bloke Termoelektrarne Šoštanj in novo TEŠ 6, ob tem da se štirje bloki ukinejo in da dela naprej samo kot hladna rezerva, to se pravi, kadar je treba, samo blok 5, da so emisije bistveno zmanjšane, da je proizvodnja energije glede na enoto emisij bistveno večja, da nadomestimo z enim samim blokom praktično vseh pet dosedanjih in tako naprej, da ne govorimo o takih stvareh. Ampak vendarle, jaz moram reči, da sem užaljena pravzaprav na nek način, da me silite v razmišljanje o tem, da ponudim s svojim glasom državljanke in državljanom Slovenije možnost, ne možnost, ampak obvezo pravzaprav, da odločajo o stvari, o kateri je že bilo odločeno in v kateri je denarni tok že začel teči. Jaz mislim, da je nedopustno na tak način ravnati. To je tako, kakor če bi jaz recimo šla, vzela kredit, dobila že nakazan denar in potem pa bi rekla, ne hvala, zdaj pa jaz nočem, brez obresti vam vračam kredit in ne bom se z vami več pogovarjala. Vsaka banka bo rekla, poslušajte, vi ste pa malček čez les. Jaz mislim, da bi dobavitelji opreme in izvajalci lahko mirne duše rekli, da je ta država čez les. Sredi investicije, ki teče, gremo spraševati državljanke in državljanke, ali se s to investicijo strinjajo ali ne. To je ena zadeva.

Druga zadeva. Mene to nekoliko spominja tudi na to, ko na veliko in na dolgo in na široko govorimo o emisijah ogljikovega dioksida, prašnih delcev, žveplovega dioksida in tako naprej in se nikoli ne vprašamo, zakaj smo v Državnem zboru sprejeli odločitev, da ne bomo dovolili gradnje oziroma inštalacije plinskega terminala v Kopru. Plinskega terminala, ki bi v kombinaciji s plinsko termoelektrarno omogočil odlaganje, če rečemo tako, utekočinjenega ogljikovega dioksida v zdaj že inštalirane depoje na Norveškem ali kjerkoli drugje. Ta kombinacija bi zmanjšala količino emitiranega ogljikovega dioksida na 0 iz Termoelektrarne Šoštanj. Žal ste poslanke in poslanci, ki ste razmišljali manj, kot je od nosu do ust, potrdili odločitev naše države, da v plinski terminal ne bomo šli. Nihče ni razmišljal o vseh implikacijah take odločitve, tako kot nismo razmišljali, kot vse kaže, o implikacijah odločitve, kako bomo mi v ne vem kako kratkem času zmanjšali emisije ogljikovega dioksida oziroma ekvivalenta ogljikovega dioksida za 40 %, to je dvakrat več, kot je to v tistem trenutku celotna Evropska unija načrtovala. Krasno! Mi smo zelo veliki v besedah, ko pa je treba iti v dejanja, nas pa zmanjka ponavadi. Jaz za ta referendum ne bom glasovala, in to zaradi tega, ker se mi zdi, da je neodgovorno prelagati odgovornost za take odločitve na ramena državljanke in državljanov. To se mi zdi neodgovorno, ob tem da sem sama skeptična do uporabe fosilnih goriv, vendar dokler imamo fosilna goriva v hiši, če rečemo tako, dokler so to edina fosilna goriva, ki jih sploh imamo, če smo že na tem, ker pač nafte, plina in vseh teh reči nimamo, da zdaj bomo pa rekli, ne, mi se bomo temu odrekli in bomo raje uvažali recimo električno

energijo od nekoga, ki ravno tako uporablja fosilna goriva za proizvodnjo električne energije. Ko smo skeptični do nekega vira energije, potem razmišljajmo o tem, kaj bomo kot posledico nosili, če se ne bomo odločili za to varianto, ki je najbližje, ki je na dosegu roke. Nihče naj mi ne očita, da nisem okoljska osveščena, da ne razmišljam v smeri trajnostnega razvoja naše države, družbe in tako naprej, ker razmišljam o tem, da moramo nekaj narediti, da bomo lahko sledili porabi, rasti porabe energije. Istočasno moramo pa narediti vse, kar se da, da bomo zavrlji porabo energije in bomo s to termoelektrarno lahko potem še dolga leta zagotavljali zadostne vire energije ob tem pogoju, da ne bomo nesorazmerno veliko trošili.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Franc Pukšič, naslednji bo gospod Jože Tanko.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa, podpredsednik. Kolegice in kolegi!

Človek pravzaprav ne more verjeti, da si ena od vladnih strank privoščiti takšen diskurz, da zaposluje celotni parlament z nekimi neumnimi predlogom nekega referenduma kljub vsem drugim težavam, ki se danes dogajajo v tej državi. Kaj vse so pravzaprav eni sposobni narediti za samopromocijo, to je enostavno neverjetno. Pa vendar vem, da je o tej temi bilo na stotine besed, dilem, polemik, stališč znotraj krogov, ki so na strokovni ravni in tudi na politični ravni, in kaj si ena od strank oziroma Zares, ki ne ve, kako preživeti še do konca tega mandata, pravzaprav dovoli.

Poglejte, žal nimamo energetskega programa, kjer bi točno vedeli, kaj in kako, in to tako s hidro, z vetrno energijo, z nuklearno energijo in s termo energijo. Ne more pa biti odločanje in spreminjanje okrog energetike neka enodnevna muha, ker to potegne za seboj ogromno tako pripravljalnega časa, pripravljalnih projektov, na koncu tako daleč, kot je že ta, ki je že v investiciji, tako kot ne more biti energetika enodnevna muha, tudi ne more in ne sme biti opremljanje naše slovenske vojske enodnevna muha. Ne more se ne eno, ne drugo z zamenjavo oblasti kar enostavno postaviti na glavo. To ne gre. Tega še v vrtcu ne naredijo, kaj šele v kakšni občini, ne pa, da bi si to nekateri radi dovolili tudi na energetske področju.

Jaz sem vesel, da je tokrat v Državnem zboru, razen ene poslanske skupine, Zares, ki je pač to predlagala, pri vseh ostalih popolnoma jasno in glasno stališče, da nek projekt, ki je zastavljen, ga je treba nadaljevati. In tudi glede na to, kaj vse se na energetske področju dogaja, ni nobenega razloga, da tega ne bi peljali naprej. Res pa je, da je problem, da imaš na Direktoratu za energetiko, kjer bi imel 24 ur dela, pa še kakšno uro bi si lahko zraven vzel, ljudi ali pa glavne, ki se pa bolj ukvarjajo s tem, kako si najti neko direktorsko mesto na neki drugi, komaj ustanovljeni, firmi ali pa recimo na direktoratu. Ne boste verjeli, danes sem ministrici Radičevi poslal pisno poslansko vprašanje, zakaj nekdo ne dobi 2 leti energetskega dovoljenja za postavitve vetrnih elektram, energetskega dovoljenja po programu, ki je narejen tako, kot je bil nek drug program narejen. Tisti ga je dobil v pol

leta, ta pa ga v dveh letih ni dobil, ker šele, kot da je imel energetske dovoljenje, je izhodišče za pripravo državnega lokacijskega načrta na Ministrstvu za okolje in prostor.

Zato bi seveda svetoval, da bi kolegi rekli, odstopamo od te točke in gremo dalje in ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Gospod Jože Tanko, imate besedo. Naslednja je gospa Silva Črnugelj, če je ni, potem mag. Sajovic.

JOŽE TANKO: Hvala lepa za besedo.

TEŠ 6 je z naskokom največja investicija v državi, pa če gledamo to po realiziranih, plačanih sredstvih, ali po tem, koliko bo stala. To pomeni, da tudi če takoj nehamo z investicijo, je to največja investicija v državi. Če nehamo, bo to največja naslednja investicija v državi. Jaz mislim, da bi se morali tega projekta tudi vsi tisti, ki karkoli drugega predlagate, lotiti predvsem s tega vidika – kaj se zgodi, če se neke zadeve zgodijo. In jaz upam, da se tisti, ki ste podpisali zahtevo za referendum, zavedate posledic, kaj pomeni največja naslednja investicija v državi.

Glede na to, kdo so podpisniki, in vidim, da je med podpisniki polovica ene poslanske koalicijske skupine, se mi pravzaprav zdi, da ta koalicijska poslanska skupina deluje kot skupina nepovezanih poslancev. Popolnoma nič drugače, nobenega koncepta, nobene usmeritve, nobene odgovornosti, ampak se vsak odloča tako, kot misli, da je zanj najbolj prav v tej državi. Nobenega širšega pogleda, nobene odgovornosti do predlogov, ki prihajajo v Državni zbor, ki jih podpisujejo in tako naprej. In to moram ugotoviti, da gre za eno veliko neodgovornost. Problem tega je še večji zato, ker resorna ministrica prihaja iz te poslanske skupine. Resor ministrstva za gospodarstvo, ki je na nek način krovno nad to investicijo, pripada stranki Zares. In vse to, kar je povezano s tako pomembno investicijo v državi, bi bilo dobro, da bi ta poslanska skupina najprej razrešila, če so dileme, na forumih v organih stranke, kjer je to potrebno, da bi potem oblikovali neko vizijo, nek pogled, kako se upravlja, kako se dela z velikimi investicijami in kako se potem tudi naprej upravlja z državo. Žal se nič od tega ni zgodilo. In to je po moji presoji zelo neodgovorno. Nekateri ste govorili o študijah, ki nekaj nakazujejo. Pravzaprav bi bilo odgovorno od podpisnikov zahteve za referendum in od tistih, ki vneta branite v koaliciji ta predlog ali branite, da do tega ne bi prišlo, da bi naslovili neko zahtevo na Odbor za gospodarstvo v Državnem zboru in zahtevali, da bi vse te študije postale javne, kot zahtevate recimo v primerih, ko govorijo o orožju. Zakaj tega ne storite v tem primeru, spoštovani kolegi poslanci poslanskih skupin koalicije?! Zakaj se lotevate projektov neke na pol poti. Tu je prej eden od kolegov omenil, da to ni edini primer v tem mandatu in v tem trenutku, ki se ga lotevate na isti način. Tudi zadeva Patria, odpoved pogodbe, tožba ali kakorkoli že, je v popolnoma isti fazi. Na pol poti se začne postopek ugotavljanja presoje, ali je pogodba veljavna ali ne. Ne na začetku mandata, ko se zadeva sploh še ni sprožila in ko ni bilo še nič investiranega, ampak zdaj, ko je zadeva prišla neke

do polovice. Zakaj se v tej koaliciji na tak zmeden način lotevate nekih velikih projektov in usmeritev, ki so bile sprejete. Zdaj, tik pred koncem mandata, ki so sicer nima s čim pohvaliti, se lotevate teh ključnih stvari neke na pol poti. Ob tem, da se najbrž zavedate, da poleg tega, da je v ta projekt TEŠ investiranih že nekaj 100 milijonov evrov, mislim, da okoli 200, 220 milijonov evrov, da je odobren tudi kredit za več kot 300 milijonov evrov. Se pravi, da je 50 % te investicije pokrite z gotovinskimi viri tako ali drugače. In sedaj, ko je vse to pokrito, se pa pojavljajo v koaliciji neke velike, strašne dileme in pomisleki, da je treba nekaj na tem usodnega storiti. Oba projekta, če bosta spremenjena na tak način, kot ste se lotili, bosta za to državo povzročila katastrofalne posledice. In služili na teh posledicah bodo samo tisti, ki niso v tej državi. Se pravi, na TEŠ bo služil Alstom, na patrijah bo Patria služila ali pa morda še dodatno kakšen neuspeli ponudnik vojaške opreme. In najbrž je tudi tam to nek sestavni del tega.

Mislim, da se že iz teh dveh primerov vidi, da je pristop koalicije in Vlade na tem področju izredno slab, nekonsistenten, neodgovoren. Zato tudi v tej državi ni pričakovati nobenih rezultatov. Jih ni in jih tudi ni pričakovati, kajti vse stvari, ki se jih lotite, končajo na pol poti, tako kot je to v tem primeru. Menim, da bi bilo treba storiti marsikaj, da bi se stvari spremenile na bolje. Na tak način, kot se sedaj lotevate teh razvojnih projektov, ključnih projektov, se tega ne da storiti. Projekt spodnja Sava, na pol poti. Ena elektrarna narejena, hidroelektrarna, druga neke v pripravi, ampak obojev, da bi se tam sploh karkoli zgodilo, ni, nikakršnih. Skladišče nizko in srednje radioaktivnih odpadkov, na pol poti. Celo več, vse tisto, kar je zbranega, je sedaj pod velikim udarom tudi te iste koalicije, da se zbrana sredstva, namenska sredstva porazgubijo za čisto druge namene, kot je namen sklada za razgradnjo jedrske elektrarne in za izgradnjo skladišča nizko in srednje radioaktivnih odpadkov. Vse na pol poti. Tudi nekatere druge investicije, če boste pogledali promet in ostalo, na pol poti. Markovec, neka tretja varianta se sedaj dogaja tam na Primorskem. In še nekaj drugih večjih projektov je zelo podobnih. To so posledice odločitev, ki so bile sprejete v tem mandatu. Nekatero zelo forsirane, nekatere zelo privilegirane, nekatere na ne vem kakšen način, ampak to so posledice, ki se dogajajo in ki jih bo nekdo plačal. Plačali jih bodo tisti, ki bodo to slabo stanje podedovali in se bodo morali boriti pod zelo težkimi pogoji za to, da se bo nekaj na tem področju premaknilo. Meni je žal, ker se na tem področju nekako ne zbere ne koalicija ne Vlada, da bi se karkoli naredilo, ampak se vseskozi samo špekulira. Samo gleda se, kje bo kdo kaj na privilegiran način dobil, kje se bo kaj odpeljalo, kje bo kakšen obvod, kje se bo kdo zaščitil in pokrtil, ne pogovarja in ne odloča pa se na primeren in pravilen način o tem, kako zaključiti začete investicije, kako te stvari urediti, zapeljati, zaključiti in jih koristiti, tako kot je bilo v začetku predvideno.

Še enkrat, pravzaprav je največja škoda to, da vsi neke mape, vsi neke projekte nosite po torbah, nihče noče ničesar pokazati. Koalicija tudi tistega, kar lahko sama pokaže, noče videti,

ukvarjate se pa z vsemi drugimi zadevami in slabo stanje v državi pač pokrivate z nekimi projekti, ki jih lahko imenujemo kar za neke narkotike, kot je nezdružljivost funkcij, kot je permanentno ukvarjanje z občino Ankaran in podobno. To so neke vrste narkotiki, ki naj bi preusmerili pozornost ljudi od teh zadev, ki ste jih povzročili, storili v tem mandatu.

Mislím, da je čas, da se koalicijska politika strezni in zadeve, če je še sposobna, verjamem pa, da ni, ker tudi predsednik druge največje koalicijske stranke pravi, da se ne da nič storiti v tem mandatu več in da ta vlada ni sposobna, da se zadeve zapeljejo v pravo smer. Ni treba, da te velike rane še poglobljate in jih pustite tistim, ki bodo prišli za vami. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Gospa Črnugelj. (Je ni.) Gospod Sajovic, imate besedo. Pripravi naj se Gospod Zihlerl.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa za besedo.

Jaz moram reči, da se z referendumom zdaj v tej fazi ne strinjam, cenim pa razmislek poslanskih kolegov, ki so s to razpravo odprli določene teme in pa dileme, da se razjasnijo. Je pa seveda zdaj, ko imamo gradbeno dovoljenje, ko so dela že začeta, finančne obveznosti prevzete, o tem govoriti zagotovo prepozno. Sam moram reči, da sem bil na številnih okroglih mizah, prebral medijske in resne, tudi strokovne analize in pa članke, pa če bi bila odločitev potrebna tudi pred časom, da bi se človek takrat, ko si niso edini niti strokovnjaki niti ekonomisti, težko odločil. Preprosto dejstvo pa je, da v Sloveniji energijo potrebujemo. V luči dogodkov, ki se danes dogajajo v svetu z eno vrsto energije, je zagotovo, da energija, ki je pridobljena na ta način, je za to državo, če predstavlja slab tretjinski vir, še kako pomembna, glede na to, kar se že in se še bo dogajalo s ceno električne energije. Zagotovo je še kako na mestu tudi okoljski premislek in pa razmislek, tako da zdaj, ko jemljem Termoelektrarno v Velenju kot dejstvo, je treba vso skrb posvetiti temu, da bo zadeva umeščena v prostor in bo delovala v skladu z najmodernejšimi svetovnimi standardi, po drugi strani pa se mi zdi tudi pametno, ker so energenti skopo odmerjeni, da tako kot ves svet porabimo tiste energente, ki jih imamo doma na zalogi, da količine niso tako majhne, zagotovo bo to bolje in ceneje, kot če bomo iz arabskih in pa še kakšnih drugih držav uvažali nafto in pa njene derivate. Zato bi vsak preprost kmečki gospodar najprej porabil in izkoristil tisto, kar mu leži na domačem dvorišču, seveda v skladu z najmodernejšimi standardi in pa varovanjem in zaščito okolja. Škoda, ker v preteklosti ni bila ali pa je bila premalo razdelana tudi varianta, kaj prinese posodobitev blokov štiri in pa pet, kljub temu da smo tam nekatere strokovne odgovore dobili, da se nam ta zadeva ne splača in pa tisto ključno, čas je, da v parlamentu prevzamemo tisto vlogo, ki so nam jo namenili državljanke in državljani na volitvah, ne da jih stalno sprašujemo po njihovem mnenju, pač pa, da se v skladu z lastnim prepričanjem na podlagi argumentov odločimo tako, kot mislimo, da je prav. Kar se mene osebno tiče, ta trenutek, mislim, da poti nazaj ni, zato referendum ni na mestu. So pa na mestu vsa opozorila in razmisleki na kaj in pa zakaj

je treba biti pri tej gradnji previden. Moram reči, da z opozicijo se ne strinjamo velikokrat, v tej točki se pa zagotovo, da pričakujemo jasno in odločno stališče pristojnih na ministrstvih, v Vladi, predvsem pa, da bi končno že luč sveta ugledali dokumenti, ki so v torbah in bi dobili po več kot letu in pol obljub na mizo nacionalni energetski program s strategijo. Takrat bi bile seveda naše odločitve lažje.

Ta trenutek pa na podlagi dejstev in argumentov, ki jih imam, referendumu ne podpiram, želim pa, da se ta energetski objekt zgradi tako kot je treba, da počrpamo na eni strani zaloge, ki jih imamo in so omejene, na drugi strani, da zagotavljamo delovna mesta ob predpostavki, da je zelena ali pa rdeča nit te zgodbe skrb in pa varovanje za stanje v okolju. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Zihlerl, pripravi naj se Luka Juri oziroma gospod Mencinger.

MILENKO ZIHERL: Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Lep pozdrav državnemu sekretarju! Upam, da se bomo še kdaj videli, kajti ravno dobiš dobrega sogovornika, pa ti že grozijo, da bo odšel.

Današnja razprava bi začel, da imamo nekako srečo z mencanjem in cincanjem Vlade, da še vedno ni sprejet nacionalni energetski program. Namreč, nesprejet nacionalni energetski program, čeprav je to posledica lenobe in neučinkovitosti, številnih neuskladitev interesov, vendar v luči japonskega potresa, ko je naenkrat nuklearna industrija postala sila nepopularna, to kaže energetsko sliko Slovenije v čisto drugačni luči. Sam menim, da japonski potres in posledice na nuklearkah dajejo nek nov izziv, če se bomo hoteli še naprej ukvarjati z nuklearno energijo, da se najdejo tehnološke rešitve, kajti z japonskimi nuklearkami ni bilo nič narobe, narobe pa je bilo to, da dežela, ki je izumila pojem cunami, se ne zna pred cunamijem zavarovati. Zaradi cunamija je odpadla elektrooskrba in nuklearka je šla po svoje in sedaj beremo, da se tali sredica reaktorja. V nacionalnem energetskem programu mora biti poudarek v samooskrbi. Človeštvo bo definiralo uspešnost držav, družbe z naslednjimi zadevami: samooskrba ali čim boljši procent samooskrbe s hrano, energijo in z zdravo pitno vodo. In v nacionalnem energetskem programu moramo tej definiciji slediti. Glede poizvedovalnega referenduma imam zelo zadržano mnenje, kajti ne glede na rezultat, stroške, motivacijo silnih ekip za kampanjo in tako dalje, je rezultat nezavezujoč, torej referendum lahko reče A, Vlada bo naredila B. O samih tehničnih pogojih, posledicah je bilo že veliko govora v časopisju, vendar bi želel opozoriti, da obstajajo alternative, ki so zanemarjene, obstajajo energetski programi, ki so zanemarjeni. Elektrarne na spodnji Savi, kolikor vem, še vedno spuščajo vodo preko turbin, ker ni narejen daljnovod, ki bi popeljal ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Mencinger, pripravi naj se gospa Potrata.

TOMAŽ TOM MENCINGER: Hvala lepa za besedo.

Referenduma o izgradnji TEŠ 6 ne podpiram. Strinjam se s tistimi, ki so navedli, da je praktično projekt v izvajanju, da so finančne obveznosti, da so pogodbe podpisane in da je tudi oprema v gradnji. Če bi se zdaj odločili prekiniti ta projekt, bi bila katastrofa.

Strinjam se s kolegom, ki je govoril pred menoj, da bi morali večjo pozornost dati nekaterim nacionalnim ciljem ali pa interesom, kamor se mora absolutno uvrstiti energetska neodvisnost. Slovenija kot takšna mora biti na temu področju dovolj neodvisna, to pa dajeta v bistvu predvsem dva objekta, termoelektrarna Šoštanj in pa nuklearna v Krškem.

Obnovljivi viri, o katerih večkrat slišimo, so v bistvu zanimive zgodbe, ampak moramo tukaj priznati, da je to, kot je kolega prej povedal, praktično 2 % delež proizvodnje na nemškem področju, tako da vemo, o kakšnih stvareh govorimo. Naj povem samo za primerjavo, velik porabnik energije Acroni kot metalurški obrat ima elektropeč blizu sto megavatov, tako da vemo, o kakšnih dimenzijah se pogovarjamo. Te velike objekte je zato resnično treba obdržati in tudi peljati naprej.

Poleg tega vsi skupaj pozabljamo na verigo savskih hidroelektrarn. Prepričan sem, da je to velika priložnost za Slovenijo kot tako s področja investicij in preko aktiviranja gradbene industrije in pa, kar je zelo pomembno, Slovenija je tista, ki ima možnost zgraditi tudi strojno in pa elektro opremo. Tako bi s tem dejansko posegli tudi na to področje in zaposlili kar veliko število ljudi. Če pa povemo še to, da imajo nekatere savske elektrarne zagotovljene praktično tudi vire financiranja, pa mislim, da o teh stvareh ne bi smeli razmišljati in bi dejansko morali pristopiti k temu, da se te stvari začnejo realizirati. Predvsem govorim o tem zgornjem, srednjem in pa spodnjem delu Save. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospa Potrata. Pripravi naj se gospod Križman.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod državni sekretar, poslanke in poslanci!

Zahteve za razpis referenduma o TEŠ 6 ne bom podprla, ker se mi zdi, tako kot so poudarjali moji poslanske kolegice in kolegi, da je trenutek za razpis posvetovalnega referenduma zamujen. Tisto, kar bi pa rada v zvezi s to temo povedala, je, da se mi zdi nujno, da bi država Slovenija imela energetska strategijo, ker se mi zdi, da živimo v časih, v katerih recimo nekateri od nas pričakujejo, zlasti nevladne organizacije, da se bomo kot ozaveščeni državljanke in državljani vedli energetska varčno, hkrati pa imamo velike gospodarske subjekte kot velike porabnike energije. Kar sem v Državnem zboru, se zgodbe, povezane z energetiko, nekako zelo čudno sučejo. Naj spomnim samo na sedež Holdinga Slovenskih elektrarn, ki je zaznamoval začetek moje poslanske kariere, in potem bi se lahko pogovarjali še o vseh drugih dogodkih.

Razumem, da se civilne iniciative oglašajo ob vsaki priložnosti, tudi takrat, kadar je mogoče vprašanje obnovljivih virov energije ali pa drugačnih energetskih objektov. V mislih imam pretočno elektrarno Kozjak pa imam Volovjo reber v mislih. Sama sem tudi zelo kritična tudi do bioplinam in vsega tistega, kar se dogaja zadnje čase z njimi. Tako imam občutek, da se ravnamo v skladu s tistim pregovorom: Kar z rokami pograbljal je, je z nogami potacal, kar zadeva energetiko. Sama se ne štejem za posvečeno v vse skrivnosti strateških odločitev v zvezi z energetiko. Ampak toliko, kolikor te stvari spremljam, se mi prej zdi, da ni glavni problem to moje majhno poznavanje stvari, ampak je glavni problem odsotnost energetske strategije v Sloveniji. Lažje bi nam bilo tudi na križišču vseh teh najrazličnejših interesov, ki se stekajo, če bi imeli pred seboj jasno perspektivo. Zlasti zaradi tega, ker ga skoraj ni energetskega vira ali energetskega objekta, ki se ljudem ne bi zdel problematičen. bodisi da je to jedrska elektrarna ali je to termoelektrarna, tudi hidroelektrarne niso vedno pospremljene brez pomislekov. Tisto, kar potrebujemo, je resen premislek in trezna odločitev. Zaustaviti nek projekt, ki je že tako daleč in ki je za seboj potegnil že toliko finančnih konsekvenc, se mi pa v tem trenutku ne zdi primerna odločitev, zato nasprotujem referendumu in nasprotujem ne nazadnje tudi temu, da bi bil projekt gradnje TEŠ 6 zaustavljen. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Križman. Pripravi naj se gospod Anderlič.

MARIJAN KRIŽMAN: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Jaz mislim, da že skoraj vsi več ali manj imamo podobne razprave, in tisti, ki smo na koncu teh razprav, bi rekel, da nimamo več kaj bistveno novega povedati o tej tematiki. Povedal bi samo to, da je podpora nadaljevanju izgradnje TEŠ logična in smiselna. Podpora referendumu in po možnosti tudi zaustavitvi gradnje te tako pomembne termoelektrarne za Slovenijo, bi bila po mojem, pa tudi po prepričanju velike večine ljudi, ki danes sedijo tukaj v Državnem zboru, zgrešena. To je, kot da bi se zmenili, da bomo naredili hišo, jo naredimo do tretje faze, potem pa skličemo v vasi referendum, ali delamo to hišo ali ne delamo te hiše, končamo. Koliko raziskav bi naredili, da bi ugotovili, da ima slabe temelje. In vsaka raziskava bi pokazala, da so temelji dobri, ampak dajmo še eno raziskavo, ker mogoče pa se bo kje kakšna luknja pojavila, da bomo vendarle ugotovili, da pa mogoče prav zaradi te luknje ne bi gradili in ne bi nadaljevali gradnje, ker je nevarno, da pademo v luknjo, ko spimo ali pa ko se sprehajamo po hiši. Ta luknja ni bila najdena, temelji so zdravi, ne vem, zakaj jih nekdo hoče narediti za bolne in za slabe. Upam, da niso zadaj kalkulacije, kot so bile v časih, manj ko je vode, bolj je draga, bolj se zasluži. Upam, da ni tudi tukaj kakšna taka skrajnostna kalkulacija, da glede na to, da nam elektrike primanjkuje, jo bomo podražili in bomo šli v kakšne nove špekulacije, kjer bomo spet imeli mogoče tudi kakšne velike probleme. Glejte, pred kratkim so zaustavili gradnjo vetrnic za

proizvodnjo elektrike na Volovji rebri. Ravno tako se je ustavila gradnja podobnih vetrnic tukaj pri nas na Primorskem. Ustavila se je zaradi tega, ker se gradi na vaški skupnosti, našli so vse ljudi, vse lastnike, dva sta ostala neznana. In ker sta dva ostala neznana, so jim vzeli gradbeno dovoljenje in investitor iz Avstrije je odpeljal vse svoje orodje in vse svoje delavce, tako je tudi tukaj ta investicija padla v vodo. Najboljše je, da živimo pri svečah in da naredimo korak 200 let nazaj. Jaz ne razumem, zakaj se moramo tako obnašati, ko vendarle večina ljudi to podpira. Imamo dovolj premoga in dolgoročno je izračunano, do kdaj in kakšna je kvaliteta tega premoga, torej v neposredni bližini, kjer bo rudnik naprej delal, kjer bomo imeli zaposlene ljudi in kjer bomo dva koraka od tam proizvajali elektriko in s tem rešili zelo zelo velik problem. Ali bomo zdaj šli na referendum in vse to zrušili, vse to zaprli, ustvarili še en nov geto nezaposlenih v Šaleški dolini? Ali se vam sanja, tistim, ki to zagovarjate, kakšne probleme lahko s tem povzročimo? Jaz mislim, da ne. Če bi se, potem se s tem ne bi tako dolgo ukvarjali. In ko bereš katerikoli časopis, kako se rojevajo ti dokumenti za TEŠ, kaj se vse dogaja. To je neverjetno, to je spaček, ki ga nihče več ne prepozna. Nujno je treba narediti en rez in začeti resno delati. Če ne, vam svetujem, počistite zadevo po kakšnem ministrstvu in postavimo takšne ljudi, ki bodo delali to, kar je treba delati v tej državi, ne pa ustvarjati še en problem in še referendum. In potem nam bodo ti isti očitali, da povzročamo vsako leto en referendum, ker se ne znamo zmeniti, ne samo v Državnem zboru, tudi na lastnih ministrstvih, ki jih vodi naša vlada, se nismo sposobni dogovoriti. Zgodbo smo tako daleč privlekli, da se danes pogovarjamo v Državnem zboru, da ne gremo na referendum. Jaz nisem štel razpravljavce, ampak če preštejemo, ne vem, če je kdo ostal proti temu. Tukaj se strinjamo s SDS stoodstotno. To se v zgodovini še ni zgodilo, niti se ne bo. Ampak tukaj smo se našli na enem zelo velikem projektu edini. To je malo za šalo, malo zares.

Pametni ljudje na koncu pametno razmišljajo in tudi pametno ukrepajo, zato seveda ne bom podprl tega sklepa, jasno da ne bom podprl, da bi šli na referendum. Nikoli iz nobenega razloga ne bi podprl, da se TEŠ zaustavi in s tem zaustavimo tudi lasten razvoj in vse tisto, kar se je leta in leta gradilo in pripravljalo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Besedo ima gospod Anderlič.

ANTON ANDERLIČ: Čas za razpravo o energetiki in o nacionalnem energetskem programu in vizijah je najbrž pravi predvsem po zaslugi ali po nesreči narave, ki je povzročila dileme tudi v zvezi z najbolj razširjeno metodo pridobivanja energije preko jedrskih elektrarn. Po drugi strani bi bilo pa najbrž najbolje kar takoj razpisati referendum, da bi se diskusije v Sloveniji prekinile in da bi začeli graditi elektrarno oziroma nadaljevali z vsem pospeškom, kajti verjetno bi na ta način lažje prekinili vse te polemike in vse te razprave. Dejstvo je, da ko vzameš ta predlog v roke, izgleda, da je precej rokohitrsko napisan, ker pravzaprav se ne ve, ali se

nanaša na TEŠ 6 ali se nanaša na to, kakšna bo Slovenija glede onesnaženosti, glede stanja okolja čez toliko in toliko let, ali se nanaša na to, iz katerih virov bomo pridobivali elektriko in kako se bomo oskrbovali po teh letih z električno energijo.

Prepričan sem, da je bilo v predhodni fazi veliko raziskav in temeljitih razmislekov, predno se je odločilo za blok 6. Strokovnjaki, tukaj moram reči, da jemljem v bran ene in druge, tiste, ki zagovarjajo, in ni jih malo, izgradnjo TEŠ 6, kakor tiste, ki ji nasprotujejo ali pa imajo pomisleke, ker mislijo, da bi bili nekateri drugi viri boljši. Gotovo pa je vprašanje, kaj pravzaprav bi ljudi vprašali na tem referendumu in kaj bi odložili na državljane in državljanke, da oni odločijo. O tem, kakšno tehnologijo bomo izbrali, o tem, ali bo to prispevalo k boljši ekologiji ali k oskrbi? Kaj je tisto, kar je ključno, kaj želimo izvedeti od državljanov? Jaz sem prepričan, da nimamo kaj izvedeti, kar danes že ne vemo, zato bi bilo neodgovorno, da tisto, kar mi sami ne moremo pridobiti iz raznoraznih virov informacij, kaj pomeni ta nova energetska kapaciteta v Šaleški dolini, da bi skušali dobili na referendumu od ljudi.

Mi imamo z referendumu na energetskem področju slabe izkušnje. Bila je neka avantura v preteklosti, ko je neki politični opciji rdeča barva hudo šla v nos in jim je žarela. In ker so tako imenovani rdeči revirji bili trn v peti neki politični opciji, se je razpisal nek referendum, ki je prav tako odpiral mnoga vprašanja, zapiral nobenega, na koncu je naredil veliko škode. To si upam trditi. Imeli smo skorajda referendum o zaprtju jedrske elektrarne Krško pred vstopom v Evropsko unijo. Vi veste, da so Avstrijci in nekateri drugi zahtevali, da jo moramo zapreti. Takrat, tega niti deset let ni nazaj, ko je bila jedrska energija tako rekoč bogokletna in se je mnogo proizvajalcev, od Westinhousea, Siemensov in drugih znašlo v resni krizi, ali bodo s proizvodnjo opreme za jedrske elektrarne sploh lahko preživeli oziroma svoj razvoj gradili na tem produktu. Dejstvo je, da se je kasneje situacija spremenila. Vseskozi sem eden od tistih, ki nima strahu, čeprav na videz je vedno latentni ali potencialni strah pred jedrsko katastrofo, pred sevanjem, pred ne vem čem. Ampak v zadnjem obdobju je to spet postalo nekaj, kar je normalno, in mnogi so govorili o tem, da je to edini izhod za ustrezno energetske oskrbe posameznih držav, posameznih proizvodnih panog, gospodinjstev in tako naprej. Nisem prepričan, da ne bo jutri zgodba drugačna. Pravimo, da dajmo zgraditi nizkoogljeno družbo. Prav. Pojdimo na električne avtomobile. V redu. Ampak polnili jih bomo iz elektrike, ki bo prišla iz elektrarn. Torej najmanj toliko ali še več kapacitet bomo rabili. Kje dobiti, kako dobiti, kako nadomestiti? Jaz teh vprašanj ne upam prenašati in nočem prenašati na državljane in državljanke, ampak jih moramo poenotiti ali uskladiti znotraj, recimo temu, političnih struktur. In še več. Odgovornost za to, da se neka zadeva, ki ni časovno omejena na en mandat, na mandat naj si bo vlade, na mandat nekega ministra, na mandat nekega državnega sekretarja, ki je padel noter in že skoraj splezal ven iz te situacije, ki se ji reče odgovornost. Jaz verjamem, da vsak, ki je odgovoren, ko je pred takšnimi veliki izzivi, razmišlja

o vseh možnih konsekvencah. Jaz si seveda, daleč od tega, da bi si drznil, pa tudi če sem v vlogi poslanca več mandatov, da bi lahko rekel, da nekaj, kar je razvoj, kar je potencia skozi več mandatov, zdaj ne vem, ali je res minister Vizjak in prejšnja vlada začela z razmišljanjem in podpisovanjem prvih pogodb. Jaz mislim, da so študije, projekti in tako naprej, starejšega datuma. Od kar tam kopljejo premog, od kar se tam proizvaja energija, najbrž študirajo, kako bodo peljali celoten razvoj in kje bo konec, če kdaj konec bo. To, da pa se je Šaleška dolina mnogo izboljšala, kar se tiče okoljskih vrednosti, pa se jaz spomnim 11. novembra 1987, ko so bile prve resne ekološke demonstracije, protesti in so mi v Velenju dali neko pismo, da sem ga moral nesti na predsedstvo CK, ker sem bil slučajno mladinec. Ampak seveda, prihajalo pa je največ tega slabega, verjeli ali ne, čez hrib iz Mežiške doline. In skupaj s plini iz Šaleške doline je to naredilo pravo katastrofo. Takrat smo po radiju poslušali vsako jutro koncentracijo v Trbovljah, Zavodnjami nad Šoštanjem, nekateri to poznajo samo po drugih virih, ne po tem. Hočem reči, da je ves ta razvoj prinesel tudi nek napredek, spremembo in tudi izboljšanje okolja. Jaz verjamem predvsem tistemu delu, ki pravi, da se bo oskrba ohranila ali povečala, da se bo okolje pri tej enaki oskrbi izboljšalo in da bo to prispevalo k ustrezni energetski stabilnosti oskrbe v Sloveniji in da bomo predvsem tudi samozadostni in ne samo odvisni od vsega tega.

Zame vprašanje referendum kot instituta, ki ga moramo uporabljati resnično v izjemnih primerih, za ta primer ni primerna oblika odločanja volivcev in volivk.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Na seznamu je še predstavnik vlade. Gospod Pšeničny želite besedo?

Ja, izvolite.

DR. VILJEM PŠENIČNY: Hvala lepa za priložnost, ki jo imam.

Daleč stran od tega, da bi se moral čutil kakorkoli odgovornega za to razpravo. Kot je bilo rečeno, zadeva ima dolgo brado in jaz mislim, da je absolutno prav, da je ministrica to vprašanje sprožila. Seveda je s tem dregnila v zadeve, ki tečejo, in mislim, da je današnja razprava v parlamentu pokazala veliko stopnjo odgovornosti tudi poslancev in Državnega zbora. Žal je pri nekaterih drugih tudi strateških vprašanjih v zadnjem času, kot je pokojninska zakonodaja ali kaj podobnega, na žalost nismo bili deležni. Ampak to je moj komentar, za njega nimam posebnega pooblastila.

Rad bi ob tem rekel, da Vlada, kot sem na začetku rekel, se ni opredelila do referendum, se ni opredelila do vprašanja: referendum da ali ne. To pa ne pomeni, da Vlada nima odgovornega odnosa do energetike in da se prav v našem ministrstvu ne forsira z izjemno hitrostjo in poglobljeno, vključno z vsemi študijami, s pripravo nacionalnega energetskega programa in tudi spremembo zakonodaje. V aprilu, in to lahko z gotovostjo rečem, bo odprta javna obravnava o tem dokumentu, ki bo trajala mesec dni, potem se strne in gre zadeva v

vladno in parlamentarno proceduro. Jaz mislim, da je bila današnja razprava tudi neke vrste uvod, čeprav neformalen, v to javno obravnavo in spodbuda vsem tistim, ki bodo ta dokument pogledali in se v to obravnavo vključili.

Rad bi nekaj rekel v zvezi z oznako zaupno, ki je bila danes nekajkrat omenjena v zvezi s temi dokumenti. Oznake zaupno ni postavila ministrica, ampak je ta dokument takšen v našo hišo prišel. In če je ta oznaka na dokumentu, je mi ne moremo umakniti. Si pa zdajle že kar 14 dni prizadevamo, da bi jo tisti, ki so nam dokument dali, umaknili. Toliko samo v pojasnilo, kako je včasih kakšna procedura lahko tudi zoprna. In če bodo poslanci to zahtevali, bo stvar verjetno lažja.

Rad bi samo še to rekel, da je bilo v zadnjem času na Vladi kar veliko razprav o energetski prihodnosti Evrope, v povezavi z dokumenti Evropa 2020 in tudi energetskimi separati. Poteka vrsta razprav – tudi vaši odbori, Odbor za zadeve EU in ostali so s tem seznanjeni – na to temo. Dokumenti, ki so v pripravi in bodo prihodnji mesec dejansko razgrnjeni, vključujejo tudi nekaj teh novih pogledov, ki se pojavljajo, žal, zaradi razmer na Japonskem v zadnjih treh tednih. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Še gospod Slapnik kot predlagatelj.

TADEJ SLAPNIK: Hvala lepa.

Ob zaključku bi povedal, da smo predlagatelji zadovoljni z današnjo razpravo. Zadovoljni smo tudi s tem, da smo izvedeli tako na Odboru za gospodarstvo kot danes, da bodo približno v roku meseca dni na seji Odbora za gospodarstvo dani odgovori s strani Vlade, s strani Ministrstva za gospodarstvo. Z vseh relevantnih študij bodo, verjamem, najprej umaknjene stopnje zaupnosti, potem bodo predstavljene v Državnem zboru in bo tako Državni zbor kot slovenska javnost dobila vpogled v realne temelje investicije projekta TEŠ 6.

Dodal bi tudi to, da sem seznanjen, da je Ministrstvo za gospodarstvo v tem času dobilo pravna mnenja, ki opozarjajo na zavezo po javnem naročanju, tudi s strani teh podjetij in da je naslovilo ali naj bi nameravalo nasloviti resne pozive tako na AUKN kot na HSE, da ustavijo sedanjo prakso naročanja v realnem času brez javnih naročil. Opozoril bi, da so prizadevanja predlagateljev ne brezglavo ustaviti projekt, ampak pripomoči k temu, da se postavi na realnejše, bolj ekonomične temelje tudi možnost dokaza oziroma uresničitve ničnosti pogodbe kot ene izmed opcij v pogajanju z Alstomom. Vzpostavitev pogodbe in podpis pogodbe po evropskem pravu in ne po švicarskem pravu je ena izmed teh, ki bi to investicijo pocenila.

Na koncu bi rekel, če so bile navedbe številnih danes, da je po vašem mnenju naš predlog za vas igra, naj povem, da je bila za nas predlagatelje zelo resna stvar, drama, gospe in gospodje, zato da prihodnje generacije ne bodo govorile, da smo bili komedijanti. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Vsi prijavljeni razpravljalci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker pa čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati? Odpiram prijavo. Prijava teče. Vsak ima na voljo 5 minut.

Gospod Grill, izvolite, imate besedo.

IVAN GRILL: Hvala lepa.

Ko smo napovedovali čas za to razpravo, nekako nisem ocenjeval potrebe ali pa smisla, da bi se vključil v to razpravo. V današnji razpravi pa sem poslušal toliko nesmislov pa toliko raznih trditev, da me je sedaj spodbudilo, da je prav, da tudi sam nekaj na to rečem.

Nedvomno lahko vsi ugotovimo, da je bila ta zahteva s strani stranke Zares neka igra, lahko rečemo tudi komedija, kot je že prej sam predstavniki omenili, za javnost. Brez nekkih konkretnih argumentov, predvsem pa brez konkretnih rešitev. Sam sem trdno prepričan, da bi veliko bolj smiselno in koristno porabili čas za današnjo razpravo, če bi pripravljavci tega predloga za posvetovalni referendum izdelali nek predlog ali pa gradivo za razpravo o nacionalnem programu razvoja energetike v Sloveniji, kjer bi lahko strokovno, predvsem pa bolj konstruktivno in verjetno tudi bolj koristno razpravljali o neki energetski prihodnosti Slovenije.

Da se pa v tem trenutku razpravlja ali pa sploh razmišlja o tem, izgradnja Termoelektrarne Šoštanj 6 ja ali ne, je pa zadeva več kot brezpredmetna. Govoriti, da lahko naredimo ničnost pogodbe. Spoštovani kolegi iz Zaresa, ničnost pogodbe bi vi vedno naredili, ko vam kaj ne paše. Zame ne gre. Takrat, ko vam kaj ne paše, ko gre za vas, ko se vam verjetno tisti predvideni denarci izmuznejo iz rok, želite zdaj na ta način ta projekt tudi zavrniti, da boste svoje ljudi lahko potem pravilno namestili na položaje, kjer boste potem lahko imeli tudi vpliv na številne milijone oziroma milijardo pa še nekaj več. Tukaj je tisti ključni razlog, da ste skušali na ta način tudi doseči, da bi bil ta referendum. Večina je tukaj več kot prepričljiva, da ne želi tega referenduma, da je to nepotrebno, nesmiselno in iz tega naslova bo tudi zavrnjen.

Kot sem pa že povedal, je bilo tukaj zaznati zelo velik konflikt predvsem dveh koalicijskih strank, kar kaže, da je veliko nasprotovanja številnim projektom, in to predvsem zaradi svojih osebnih interesov posameznih političnih strank. Tukaj ste se v bistvu, hvala bogu, na očeh javnosti spopadli, imeli, lahko rečem, kar dosti odkrito razpravo, tako da je bilo to užitek poslušati tudi javnosti, saj nam je tudi bilo, in to tudi odkriva tisto pravo ozadje.

Za naprej bi bilo prav, to je lahko tudi pobuda Vladi, Ministrstvu za gospodarstvo, ne nazadnje tudi koaliciji, da zahteva od predstavnikov Vlade, Ministrstva za gospodarstvo, da pripravi gradivo, in bomo tukaj res imeli možnost razpravljati o neki energetski prihodnosti Slovenije. Toliko dilem, kot jih je še vedno, mislim, da je prav, da jih tudi za naprej razrešujemo, kajti tudi ko bomo imeli to termoelektrarno, jaz upam, da jo bomo imeli, bi bilo treba že danes razmišljati, kako bomo lahko postopali čez 20, 30 ali 40 let. Energija je zagotovo nekaj, kar bomo vedno potrebovali.

Kot sem že omenil, sam osebno tudi ne morem podpreti tega predloga za ta posvetovalni referendum. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Kontič, izvolite.

BOJAN KONTIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik, še enkrat.

Jaz res upam, da se bo oznaka zaupno umaknila z vseh dokumentov, ki nam bodo pomagali razjasniti ali pa odpraviti dvome, ki jih nekateri še vedno imate v ta projekt. Prej sem slišal, da v slovenski prostor ne uvažamo električne energije, kar seveda ni dober podatek. Četrtno električne energije približno uvozimo v Slovenijo, kar pomeni, da nismo samozadostni z oskrbo. Če tega projekta ne bo, to pomeni, da bomo za eno tretjino zmanjšali samooskrbo. Želim povedati še enkrat, da po meni znanih podatkih strokovnjakov – tudi iz termoelektrarne Šoštanj, da me ne bo kdo obdolžil, da sem po zaupnih arhivih brskal ali pa gradivu, da obnova bloka štiri in pet ni alternativa bloku šest in da o tem nima smisla razmišljati tudi v prihodnje. Ampak še to povem, če se odloči kdor koli in prekine to investicijo v Blok 6, to ne pomeni, da bosta bloka 4 in 5 delovala, dokler bo Slovenija to potrebovala. Ne, ta dva bloka se bosta ustavila. In mnogo prej, kot je bilo predvideno, se bo ustavila proizvodnja premoga. Do danes v zapiranje premogovnika Velenje država ni investirala nič. Če se ta projekt zruši, je treba seveda upoštevati tudi stroške, ki bodo potrebni za zapiranje premogovnika Velenje. In ko bomo te stroške sešteli s temi, ki smo jih že investirali, s temi, ki so bili zapravljene po nepotrebem za razne študije, bomo dobili pravo številko. Ko govorimo o energetski učinkovitosti, je Blok 6 prava alternativa. Ko pa govorimo o energetski učinkovitosti, je treba poleg električne energije upoštevati tudi izkoristek za tako imenovano toplotno oskrbo. In če smo na 43 %, je treba še kakšen procent prišteti. Jaz se že strinjam, da je najcenejša električna energija iz hidroelektrarn, zato je prav, da jih gradimo tudi v prihodnje. S to investicijo se namreč investicije v energetski sistem ne bodo zaustavile, ampak samo hidroelektrarne ne omogočajo zadostno oskrbo Slovenije z električno energijo. Zato je sedanja ureditev, ko imamo tako imenovano tretjinsko proizvodnjo električne energije, nuklearno, hidroelektrarne, termoelektrarne in obnovljivi viri, je to prava razdelitev, ki prispeva tudi k temu, da imam varno oskrbo z električno energijo. Ko govorimo o alternativnih virih in o HSE, kako ne vodi prav politike na področju energetike, naj povem, da je podatek, da 80 % obnovljivih virov električne energije v Sloveniji proizvedejo znotraj HSE. Se pravi, da samo 20 % izven HSE.

In še enkrat povem, Blok 6 je nadomestni objekt, ni nič novega, ampak nadomešča obstoječe objekte. In še enkrat povem, da stroka, tista, ki se z energetiko in s podobnimi strokovni področji ukvarja, zatrjuje, da je projekt ekonomsko, energetsko in ekološko neoporečen. Se pravi, da je primeren. Ekološko področje zmanjšuje vpliv na okolje, izboljšuje in dviguje standarde kvalitete življenja v Šaleški dolini, energetsko sem govoril o

treh virih proizvodnje električne energije, ekonomsko pa, spoštovane gospe in gospodje, ali mislite, da bi evropske banke financirale projekt, ki je zgrešen? Dvomim. Govoriti o tujih investitorjih – tuji investitorji bi bili zainteresirani, celo v ruski jezik so prevedli ta Blok 6 in ga ponujali v Rusiji. Če bi bili tuji investitorji zainteresirani za ta projekt, kaj to kaže? Da investirajo zato, ker nas imajo radi v Sloveniji? Ne. Zato, ker želijo dobiček. In če je tako, zakaj tega dobička ne bi imel HSE, ki je v državni lasti? To vas na koncu seveda sprašujem.

In še enkrat, kar počnemo danes, je sicer lahko koristna razprava, da bi pa na podlagi tega razpisali referendum in vprašali ljudi, tako kot je vprašanje zastavljeno, pa je norčevanje iz ljudi.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Anderlič.

ANTON ANDERLIČ: V resnici gre za to, da pravzaprav ni povsem jasno, kaj bi radi izvedeli od državljanov in državljanek. Če gre za to, kar se poskuša dopovedati, da ne bi radi slišali od vnukov kritike, da smo zafurali neko zadevo in da je bolje, da o tem odločajo državljani in državljanke, je možna razlaga. In prav je tako. Ampak jaz se ne bi rad ujel v neko zanko, da bi se o tej odgovornosti, da preprečim stvari, ki niso za na referendum, da tega ne bi storil. En prijatelj iz Šaleške doline mi je rekel, "če pogledam vlado, to in prejšnjo, in poslance, se na elektriko zastopite ravno toliko, kolikor veste, da trese". In res je, vsaj zase lahko govorim, da je tako, zato ne morem drugim nalagati, da naj o tem odločajo, ko ravno tako niso usposobljeni. To, da ni prav nobene energetske strategije v tej državi, da bo šele prišla, tudi to je preveč poenostavljeno. Mi imamo lahko, bi rekel, izrabljene vire in je ta uravnoveženost med električno energijo iz nuklearke, pa termoelektrarn in vodne energije, na žalost je škoda, da ne izkoriščamo vetra, ker bi ga lahko, mogoče ga še kdaj bomo, pa tudi nisem ravno prepričan, da bo s sončno energijo sedaj rešitev za Slovenijo. Predvsem sem pa proti temu, da se namesto jabolk in hrušk po sadovnjakih sedaj postavljajo sončni kolektorji in elektrarne. Je grdo za naravo, učinkovitost je hudičevo slaba, kar se tiče izkoristka, in tako naprej. Ampak to je moje osebno prepričanje, jasno tudi kakšna streha po deželi s tradicionalno arhitekturo se kviri s tem. To, da se pa vgrajujejo samo prazne steklene stene, danes imate že na veliko proizvodnih obratih recimo stene, ki so iz teh panelov, ki proizvajajo tudi elektriko, to pa se mi zdi smiselno. Ampak govorim kot državljan, kot tisti, ki se po tej deželi vozi in spremlja stvari. Mene resnično moti, ker je ta pobuda padla v nek čas, ko imamo pravzaprav na eni strani skorajda plebiscitarno zavračanje referendumov kot instituta s strani državljanov in državljanek, ki sprašujejo vedno in znova, zakaj nas toliko posiljujete s temi referendumi, na drugi strani pa ne ločimo tistega, kar bi pa resnično sodilo na referendum in bi ljudi o tem tudi spraševali. Zato je ta diskusija po mojem bolj pomembna s tega vidika, da si odpremo tudi diskusijo za naprej, kaj in kako urediti institut referenduma in kaj je tisto, o čemer naj bi državljanji in državljanke v resnici tudi odločali.

S tega vidika se mi zdi to precej koristna zadeva, kajti zagotovo se bo lahko ustvaril vtis in bo dokaj enoten zaključek, da vprašanja o tehnološki ustreznosti, o energetske oskrbi, o ekološko primerni tehnologiji in tako naprej niso vprašanja za referendum. Verjamem pa, da bo o tem tudi javnost še povedala svoje v prihodnje, ko se bomo pogovarjali o energetske strategiji, ki pa verjetno bo, kot pravite, na mizah kmalu.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Žnidaršič, izvolite.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Hvala lepa.

Saj je bilo tako rekoč veliko povedanega, ampak nekatere stvari morda premalo jasno, da bi tisti, ki jih ni tukaj, vedeli, o čem govorimo. Ko govorimo o strošku za TEŠ 6, je treba vedeti, da bodo ta sredstva krediti, ki jih bo treba vrniti, plačali pa jih bomo tisti, ki doma prižgemo luč in nihče drug. Ta strošek bo vgrajen v ceno električne energije, ki bo zaradi TEŠ 6 in je že danes zaradi TEŠ dražja, kot bi bila iz drugih virov v državi. Tega se moramo zavedati in potem je lahko razprava drugačna. Kar zadeva tuje investitorje, ne bodo imeli, gospod Kontič, nobenih dobičkov. Oni dajo denar za obresti in nobenega strahu ni, da tega denarja ne bodo dobili, ker bo jamčila država za te kredite in bo ta denar prišel nazaj. Če pa je vgrajen v pogodbo tudi dobiček, potem je to nekaj novega. Kajti dobiček bi morala imeti lastnica, to se pravi država, in s tem dobičkom znižati tokovino za tiste, ki bomo plačevali elektriko.

Kar zadeva socialni vidik te investicije, ki govori o ohranitvi delovnih mest, absolutno soglašam, da to je ena zadeva, o kateri je prav, da razmišljamo in da jo ne nazadnje tudi podpiramo. Težava je nekje drugje. Da gre tu za okrog tisoč 500 delovnih mest, ki naj bi jih reševali tako, da bomo porabili milijardo 200 milijonov. Če se spominjate primera Mure, ko je šlo za 3 tisoč 500 delovnih mest, pa je bilo vprašanje nekaj milijonov evrov. Ne vem, zakaj. Če se bojimo za to, potem bi morali imeti približno enake poglede v tem smislu.

Kar zadeva stroko. V dnevnem časopisju in tudi sicer je bilo dosegljivo veliko razprav doktorjev znanosti, glavno besedo pa so ves čas imeli strokovnjaki iz TEŠ, ki so zainteresirani, da se ta stvar zgradi, ker so pogodbo podpisali dve leti, preden so dobili gradbeno dovoljenje, takoj so začeli upravljati ta denar in jasno je, da je danes prepozno z referendumom ali kako drugače to ustavljati. Verjamem, da bi nastala velika škoda, če bi se ta stvar ustavila. Težava je nekje drugje – da se nič ne pogovarjamo o tem, kako je lahko do takih razmer prišlo, da se je 300 milijonov porabilo, preden je gradbeno dovoljenje prispelo ali okoljevarstveno dovoljenje. Navadni državljanji morajo imeti najprej denar, potem gradbeno dovoljenje, potem lahko začnejo zidati, drugače je to črna gradnja in veliki problemi. In tiste vlečemo za ušesa. Tukaj pa najbrž ne bo nihče odgovarjal za to, da se je začel porabljati denar, ki ni bil zagotovljen v celoti, ker smo še čakali na odobritve nekih kreditov in tako naprej. Poleg tega bo potrebno poročstvo Državnega zbora za najete kredite, če sem prav

informiran, za okrog 400 milijonov, in pride v kratkem ta zadeva. In to je tisto, kar seveda moti.

Kar zadeva okoljski vidik. Seveda naj bi TEŠ 6 imel manjše izpuste. To pa ne pomeni, da teh ne bo še vedno več, kot bi jih smelo biti, glede na naše obveznosti pri zmanjševanju izpustov kot celote v naši državi. Na drugi strani pa seveda ne moremo pristati na razmere, da dobički iz cenejših virov, proizvodnih virov za električno energijo tečejo v financiranje TEŠ 6 in kasneje v plačevanje kazni za izpuste, zlasti ko bo treba skladiščiti CO2 in ga ne bo mogoče več izpuščati tako, kot je to še danes.

Mislím, da je prav, da se je ta razprava odprla. Če nič drugega, je ta razprava lahko motiv, da se v bodoče tako ne ravna, da se začnejo stvari graditi, ko je gradbeno dovoljenje, ko je finančna konstrukcija znana, ko se ve, kdo za kaj odgovarja. Zlasti zaradi tega, ker smo brali od doktorjev znanosti podatke o tem, da se podobna elektrarna gradi za pol nižjo ceno nekje drugje in tem strokovnjakom ni bila dana priložnost, da bi se konfrontirali, še manj da bi slišali od strokovnjakov iz TEŠ kakšne dokaze, da ni tako. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Rožej, izvolite.

VITO ROŽEJ: Hvala za besedo.

Očitno je tudi glede na današnjo debato, da se Vlada zaradi različnih lokalnih in ostalih interesov ne more odločiti o tej stvari tako, kot bi si vsi želeli. Ko nekdo v Vladi opozori na nepravilnosti, o katerih je kolega Žnidaršič govoril, kako je sploh lahko prišlo tako daleč, da smo sedaj tukaj, kjer smo, se ga enostavno ožigosa, organizator kampanje iz lokalnih volitev v eni od koalicijskih strank natisne telovnike "oranžni cunami" in delavci jih veselo nosijo, opozicija pa to pograbi in veselo udriha. Zelo enostavno, kolegi, tako iz opozicijske kot iz koalicijske strani, resnica je seveda precej bolj komplicirana. Saj menda ne pričakujete, da je resnica pri 1,2 milijardi evrov vredni investiciji tako zelo enostavna. In če kolega Grill ve kaj o moji stranki in poslilih te stranke, česar jaz ne vem, potem so ga najbrž dogodki zadnjih dni izučili, da bi moral o tem kaj povedati protikorupcijski komisiji. Ne sme pa, to pa bi bilo napačno, iz orožarskih poslov nekaterih članov njegove stranke sklepati, da je v moji stranki enako. To odločno zavračam.

Kolega Kontič je povedal v svojem zadnjem javljanju dva zanimiva podatka. Recimo, da je HSE monopolist na področju proizvodnje, 80 % energije v Sloveniji on proizvede. Ali ima en steber ali dva, je praktično vseeno. Zato seveda tudi ni čudno, zakaj so slovenski časopisi polni plačanih oglasov že mesec ali dva, ki promovirajo zgolj in samo eno resnico o tej investiciji. Vprašanje, ali bi evropske banke financirale to investicijo, če bi bila sporna. kolegice in kolegi, menda so nas izkušnje Grčije, Islandije, Irske in še katere naučile, da bodo evropske banke tako kot katere koli druge stranke dale svoj denar povsod, kjer se jim bo obetal dobiček. Tukaj se jim obeta, zato so ga dale. In to je vsa resnica. Najbrž ne verjamete, da ima denar kakšno poseben moralen odnos do okolja ali česa posebnega. Nima ga, po njihovih izkušnjah ne.

Kar se tiče vprašanja, ali je zavajajoče ali ni. Vsi veste, da se lahko med razpisom posvetovalnega referenduma vprašanje še spremeni. Če je sedaj zavajajoče, ne dvomim, da bi se ga dalo spremeniti, tako da ne bi bilo zavajajoče. Bi pa še vedno lahko odločali o tem istem vprašanju. Da je pa o tem treba odločiti, pa upam, da nam je jasno, če v zdajšnjih zavezah in koalicijski pogodbi nič ne piše o TEŠ 6, da bi bil to kakšen prednostni projekt. Če v veljavnem nacionalnem energetskega programu nič ne vemo o tem, potem bi bilo najbrž dobro, da se na neki osnovi za to odločimo ali pa se za to ne odločimo. Ker časi, ko sta Miha Marinko in Franc Leskovšek Luka, eden za zasavske, eden za šaleške elektrarne urejala te stvari, so minili. Upam, da so minili. Če pa se motim, potem bom pa še malo počakal. Jaz imam vsaj še čas, da bom počakal. In bom dočakal tudi čase, ko se bodo tako velike investicije peljale na pregleden način. In to je tisto, kar je najbolj nujno, da bodo tako razlogi za odločitev jasni in da bodo tudi oddajanja del jasna, da bodo regulirana z javnimi razpisi po evropskem pravu in tako naprej.

Kar se tiče možnosti, ki jih še imamo, in škode, ki bi se lahko povzročila, če bi zaloge premoaga, ki so velike, to smo tudi lahko slišali in verjamem, ostale, ni nič narobe, če bomo počakali še kakšno desetletje in da bomo mogoče ta premog lahko s tehnološko učinkovitejšimi rešitvami uporabljali bolje, na način, ki bo ekološko manj obremenjeval to naše okolje. Po mojem prepričanju je ta TEŠ 6 nasedla investicija, če se sedaj konča ali pa če se izpelje do konca. Prepričan sem pa še celo, da je bolj nasedla, če se bo speljala do konca, kot če bi se prekinila sedaj. Kakorkoli že, tudi če se pojavijo argumenti, ki me prepričajo v nasprotno, nič ni narobe, če bomo o tem povprašali najširši krog ljudi, tistih, ki bodo v končni fazi to tudi financirali. Referendum o tej stvari se bo najbrž napovedal tudi ob drugi priložnosti, ko bomo govorili o poroštvi. Pa ni nujno, da ga da neka manjšina poslancev, najbrž bi se našlo tudi 40 tisoč zainteresiranih volivcev, ki bi jih pač to zanimalo. Ne bi bil prvi ekološki projekt, glede katerega bi civilna iniciativa dosegla tako veliko soglasje, da bi lahko zahtevala odločanje vseh volivk in volivcev. Jaz sem bil v Termoelektrarni Šoštanj enkrat na srednješolskih ekskurziji. Mislím, da sem bil star 17 let. In po tej, moram reči, krasni predstavitvi delovanja termoelektrarne sem rabil 15 minut, da sem tega predstavljavca pripravil do tega, da je priznal, da je Termoelektrarna Šoštanj največji onesnaževalec v Sloveniji. To dejstvo se od takrat ni spremenilo. In jaz si bom vedno 15 minut ali še več vzel za to, da bom na to opozoril. Javnost pa mislim, da ima pravico, da se odloči, ali bo še imela takšnega onesnaževalca in ga celo financirala, ali pa ne.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Gospod Podkrižnik, izvolite.

IZTOK PODKRIŽNIK: Hvala lepa za besedo. Spoštovani!

Predvsem jaz mislim, da je tukaj pomembno, da ta projekt sprejema sama okolica. To mislim, da je zelo pomembno za to, da se lahko ta projekt umesti v protor, predvsem pa je to

pomembno zaradi tega, da je na tem prostoru prisotna tradicija. Se pravi, da se toliko in toliko ljudi na tem področju ukvarja s to energijo in tehnologijami. Tukaj gre predvsem s tem nadomestnim blokom za manjše izpuste in več energije. To mislim, da je pozitivno. Predvsem pa EU nalaga državam članicam, da so energetske neodvisne. Iz razprave, ki sem jo prej poslušal, pa tudi nekaj podatkov vem, da mi nekaj energije še kar uvažamo. In če ti projekti ne bodo šli s takim tempom, potem je vprašanje, kaj bomo mi čez nekaj časa, se pravi, da bomo še več energije uvozili, kot jo že danes uvažamo. To mislim, da ni dobro. Vemo pa vsi skupaj, da hidroenergija je prava, vendar vsega nadoknaditi s tem ne moremo, zato potrebujemo še neko drugo alternativo. In tukaj danes govoriti o neupravičenosti enega takega projekta, mislim, da je zelo neodgovorno. Takšna vprašanja po mojem ne sodijo na referendum, ampak so vprašanja za stroko. Predvsem pa mislim, da v Sloveniji podcenjujemo našo stroko na tem področju. Mislim, da je stroka te študije razdelila in prikazala, da je ta projekt upravičen. In tukaj moramo temu verjeti, da je to tako, ker dejansko Slovenija to rabi. Če je stroka to rekla, da študije kažejo, da je ta projekt upravičen, potem o tem ni dvoma. Predvsem pa upam, da ne ponovimo tukaj napake, ki smo jo na področju lesarstva. Slovenija ima veliko surovine – lesa, na drugi strani pa nam lesna industrija pripada. Enako je tukaj z Blokom 6 – surovina je, na sredi projekta pa bi se spraševali, ali projekt peljemo naprej ali ne.

Jaz mislim, da tukaj sploh ni debate, in to je res, ta stvar je neodgovorna, zato predloga za razpis posvetovalnega referenduma ne podpiram. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE ČUKJATI: Hvala.

S tem zaključujem razpravo. O predlogu sklepa, da se razpiše posvetovalni referendum o izgradnji Bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj TEŠ 6 bomo v skladu s časovnim potekom seje zborna odločali danes v okviru glasovanj čez pol ure.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda. Prekinjam 26. sejo zborna, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 18.35.

(Seja je bila prekinjena ob 18.03 in se je nadaljevala ob 18.35.)

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice poslanke, kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Prehajamo na glasovanja zborna o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverijo delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 4. točko dnevnega reda – obravnava Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, skrajšani postopek.

Nadaljujemo z drugo obravnavo, to je z odločanjem o vloženi amandmaji, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 28.3.2011.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 4. členu. Ta amandma je

vsebinsko povezan z amandmajem k 5. členu, če ta amandma ne bo sprejet, postane amandma k 5. členu brezpredmeten.

Obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine ima gospod dr. Gorenak.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

Mi smo sicer sopodpisniki in sopredlagatelji zakona kot celote. Zakon po našem mnenju v določilu, ki ga spreminjamo, je ustrezen, skratka, da olajšamo življenje in delo v lokalnih skupnostih, kjer je bil ta zakon do sedaj resnično neživljenjski. Mislim, da smo si pri tem soglasni, da predsednik gasilcev lahko dobi tudi kakšno zadevo, se lahko prijavi, recimo, na razpise ali lahko dobijo občinska sredstva in tako dalje.

Amandma, ki ga predlagamo k 4. in 5. členu, pa je v tem trenutku izjemno aktualen. V Evropskem parlamentu se je Sloveniji zgodila zadeva, ki verjetno ni zaželena za nikogar. Zgodil se nam je gospod Thaler, hkrati pa imamo v Evropskem parlamentu še vrsto drugih poslancev in vrsto drugih funkcionarjev v institucijah Evropske unije. Amandma se namreč nanaša na njih, vsebinsko je povezan, je k 4. in 5. členu. S tem amandmajem želimo doseči to, da bodo funkcionarji Evropske unije smiselno enako kot slovenski funkcionarji, torej tudi poslanci, zavezani vsem določilom protikorupcijske zakonodaje in vsem poročanjem protikorupcijski komisiji. Menim, da je to koristno, menim, da je to potrebno zlasti v luči aktualnih dogodkov. Res je, da so se oglasile nekatere institucije, da bi v to vključili evropske sodnike iz Slovenije. Morda je to res sporno, možno pa je, da te amandmaje podpremo oziroma je treba, da te amandmaje podpremo in v tretjem branju skušamo ta amandma oblikovati tako, da bo korekten in sprejemljiv. Naš cilj je vsekakor, in to je tisti glavni in končni cilj, da funkcionarje v institucijah Evropske unije izenačimo s funkcionarji v Sloveniji, da bodo ti posamezniki zavezani enakim določilom, enakim postopkom in enakim poročanjem do protikorupcijske komisije. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za je glasovalo 40, proti 43.

(Za je glasovalo 40.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

S tem je amandma k 5. členu postal brezpredmeten.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru skrajšanega postopka.

Prehajamo na tretjo obravnavo predloga zakona. Ker k drugi obravnavi predlagana amandmaja nista bila sprejeta, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskladen.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK: Še enkrat hvala lepa.

Morda za gledalstvo izgleda, kot da je koalicija zavrnila to, kar smo mi predlagali – tudi je uradno zavrnila – mi pa bomo zakon kljub temu podprli. Zakon podpiramo, zavedajoč se pa tega, da je Vlada že predlagala spremembe tega zakona in da je ta zakon ponovno odprt in je ponovno na dnevnem redu Odbora za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje. Povedati je treba tudi, da je ta člen odprt. Ker pa je ta člen, o katerem smo pravkar glasovali, odprt, pričakujemo, pravzaprav bomo takrat vztrajali pri tem, absolutno vztrajali pri tem in tudi vezali naš glas na tisti zakon, ki prihaja, da izenačimo vse funkcionarje Evropske unije z našimi.

Tokrat naš glas za ta zakon in že vnaprej, bom rekel, želja, ne samo želja, upam da obveza, neke roke že vidim, da bomo tako uredili to področje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SLS ima Jakob Presečnik.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Moram reči, da v imenu Poslanske skupine, ker smo tudi eni od predlagateljev oziroma predlagateljev nas je skupno petinsedemdeset poslank in poslancev, nas veseli, da je doseženo veliko soglasje k temu, da se nekatere nerodnosti ali pa velike pomanjkljivosti zakona, ki smo ga sprejeli v lanskem letu, na ta način odpravljajo in da na ta način omogočimo normalno delovanje predvsem na področju lokalnih skupnosti oziroma v številnih slovenskih občin.

Glede na to, da smo že v razpravi dovolj argumentov za pojasnili je seveda logičen zaključek, da bomo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke zakon podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev v imenu Poslanske skupine Zares ima Cvetka Zalokar Oražem.

CVETKA ZALOKAR ORAŽEM: Hvala lepa za besedo.

Spoštovani kolegi in kolegice, mi smo sicer glasovali proti amandmaju k 4. členu in prav tako tudi proti amandmaju k 5. členu, kajti tako, kot sta amandmaja napisana, in to je priznal tudi predlagatelj, sta preširoka in pokrivata preširok spekter – ne samo funkcionarjev, ampak tudi ostalih, uslužbencev in pravosodnih uslužbencev. V tem smislu takšen amandma ne more biti sprejet. Imamo pa pravzaprav dobro in pozitivno dejstvo, kajti želimo, da se stvari uredijo tudi za vse funkcionarje, pri katerih imenovanju ali soglasju sodelujeta parlament ali Vlada. Vložen je že zakon o integriteti, ki ga je pripravila protikorupcijska komisija, člen je odprt in naša poslanska skupina bo sodelovala pri tem, da pripravimo korekten amandma, ki bo obsegal samo tisti del funkcionarjev, za katere je smiselno in tudi zakonito, da zadeve prijavljajo in so enakovredni s slovenskimi funkcionarji. Mislim, da bo to lahko že na prihodnji seji v proceduri in bomo pri tem tudi opazili, da bo sprejeta korektna vsebina.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Če prav razumem, bo poslanska skupina zakon podprla, ne?

Želi še kdo razpravljati oziroma obrazložiti svoj glas? Ugotavljam, da ne.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 84 poslank in poslancev, za je glasovalo 80, proti 4. (Za je glasovalo 80.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 21. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga resolucije o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva do leta 2020 Zagotovimo.si hrano za jutri.

Prehajamo na odločanje o vloženem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne 28. 3. 2011.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Zares k točki 5. poglavja 5.2.5 poglavja.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za je glasovalo 40, proti 11.

(Za je glasovalo 40.) (Proti 11.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmaju.

Prehajamo na odločanje o Predlogu resolucije v celoti.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu in na seji Državnega zbora, Predlog resolucije neuskkljen.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za je glasovalo 83, proti nihče.

(Za je glasovalo 83.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je resolucija sprejeta.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 22. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga za razpis posvetovalnega referenduma o izgradnji Bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj (TEŠ 6).

Odločamo o naslednjem predlogu sklepa: Razpiše se posvetovalni referendum o izgradnji Bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj (TEŠ 6).

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za je glasovalo 8, proti 70.

(Za je glasovalo 8.) (Proti 70.)

Ugotavljam, da Državni zbor predlaganega sklepa ni sprejel.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 12. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah Zakona o dohodnini.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah Zakona o dohodnini je primeren za nadaljnjo obravnavo. Glasujemo. Glasovanje teče.

Navzočih je 82 poslank in poslancev, za je glasovalo 36, proti 45.

(Za je glasovalo 36.) (Proti 45.)

Ugotavljam, da Državni zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 13. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 36, proti 44.

(Za je glasovalo 36.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da Državni zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 14. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nepremičninskem posredovanju.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nepremičninskem posredovanju je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev v imenu poslanske skupine SDS ima Rudolf Petan.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo, gospod predsednik.

v naši poslanski skupini ne bomo podprli tega predloga iz preprostega razloga, ker gre za en lobistično-klientelistični zakon, ki v bistvu ni potreben. Res je, da se izgovarjamo na uskladitev v zakonodajo Evropske unije, kar pa ni res, zato ker nobena zakonodaja Evropske unije ne zahteva povečanja nepremičninskih provizij. To pa je osnovni namen tega predloga zakona. Slovenija ima v tem trenutku težave na nepremičninskem trgu. Ta balon je napihnen in ker kaže, da bi se eventualno lahko cene nepremičnin znižale in da bi kupci lahko ceneje prišli do nepremičnin, recimo mlade družine do stanovanj, bi se cene lahko znižale. Ta zakon pa omogoča to, da bi smetano pobrali ne kupci stanovanj, ampak nepremičninski posredniki. Zato se nam zdi zelo neodgovorno poslati v parlament tak predlog, ki kaže, da se tradicija zadnjih dveh let nadaljuje, ker vlada skrbi samo za določeno klientelo, samo za določen ceh in jim povečuje provizije, cene storitev in podobno. Zato menimo, da takšen predlog ni primeren, sploh ne v tem trenutku, ker ne rešuje problemov, ampak jih mogoče še celo komplicira. V času, ko je tudi pomanjkanje denarja na trgu, bi eventualni kupci stanovanj bili prikrajšani za tisto, kar bi jim ponudil trg. Zato bomo mi glasovali proti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zares ima Franco Juri.

FRANCO JURJ: Hvala za besedo.

Poslanska skupina Zares prav tako nasprotuje tistemu členu, ki sprosti omejitve glede provizij nepremičninskih posredovanj. Ampak bomo vložili v nadaljevanju amandma, s katerim bomo to popravili. Za enkrat bomo glasovali za nadaljevanje postopka, ampak že zdaj napovedujemo amandma, ki bo to situacijo vsebinsko saniral. In računamo takrat na podporo tudi tistih poslancev, ki temu nasprotujejo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za 44, proti 31.

(Za je glasovalo 44.) (Proti 31.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za okolje in prostor kot matičnemu delovnemu telesu.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 17. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima Rado Likar.

RADO LIKAR: Hvala lepa za besedo.

Zakon o kmetijskih zemljiščih je vsekakor pomemben zakon in predvideva tudi vrsto ukrepov za ohranjanje kmetijskega zemljišča. Vendar pa se je med razpravo ugotovilo, da ima zakon vrsto pomanjkljivosti, tako da pričakujemo, da bo Vlada te predloge upoštevala.

V Poslanski skupini zakonu ne bomo nasprotovali, naša podpora v nadalje pa bo odvisna od upoštevanja naših predlogov. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev v imenu poslanske skupine SLS ima Franc Bogovič.

FRANC BOGOVIČ: Lep pozdrav! Spoštovane kolegice, kolegi, spoštovani minister!

V Slovenski ljudski stranki bomo zakon v prvem branju podprli. Ocenjujemo, da je bila tudi pravilna odločitev, da smo opravili to splošno razpravo, v kateri smo imeli dovolj časa, da smo lahko šli skozi zakon po dolgem in počez. Strinjam se s tem in tudi v razpravi smo dejali, da v nekaterih segmentih je zagotovo treba še premisliti in najbrž tudi kaj popraviti, predvsem v tistem delu, kjer govorimo o spremembi namembnosti kmetijskih zemljišč, ki jo v osnovi podpiramo. Mislimo pa, da je predvsem za področje kmetijstva, pa najbrž tudi tam, kjer se bo spreminjalo za potrebe za šolstva, kulture ali kaj podobnega, še o tem segmentu najbrž razmisliti. Sicer pa smo trdno prepričani, da je ta osnovna intenca zakona, ki na eni strani varuje kmetijska zemljišča, na drugi strani pa preko tega finančnega instrumenta tudi ustvarja sredstva za aktivno zemljiško politiko, prava pot v slovenskem kmetijstvu in da je treba zakon, kot sem že dejal, v

podobni obliki s temi popravki v nadaljevanju tudi sprejeti.

V imenu Slovenske ljudske stranke najavljam podporo temu zakonu.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za je glasovalo 57, proti nihče.

(Za je glasovalo 57.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 6. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o preprečevanju dela in zaposlovanju na črno v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 25. 3. 2011. Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 12. členu.

Obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine ima Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani gospod predsednik!

V Slovenski demokratični stranki bomo ta predlog amandmaja, ki smo ga pripravili, tudi podprli. Razlogi so jasni. V Slovenski demokratični stranki nikakor ne bomo pristali na to, da se sosedska pomoč v celoti ne šteje kot izjema dela na črno. Dosedanja opredelitev sosedske pomoči je bila neustrezna. Predlog tega zakona pa je to samo še poslabšal, zato predlagamo, da se sosedska pomoč v celoti ne šteje kot delo na črno. Ocenjujemo tudi, da imamo za to veliko razlogov. V tej situaciji, ko imamo izjemno težko gospodarsko, finančno in socialno situacijo v tej državi, je ta sosedska pomoč izjemnega pomena. Veliko ljudi v državi, predvsem na periferiji, ima izjemno velike probleme preživeti. Tukaj ljudje živijo s 400, 500, 600 evrov prihodkov, ki jim nikakor ne omogočajo preživetja.

V Slovenski demokratični stranki ocenjujemo, da je sosedska pomoč v taki situaciji posebnega in izjemnega pomena, zato smo tudi predlagali amandma v tej vsebini.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 39, proti 40.

(Za je glasovalo 39.) (Proti 40.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanskih skupin SD, DeSUS in LDS k 12. členu.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 51, proti 4.

(Za je glasovalo 51.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona v celoti. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem

telesu oziroma seji Državnega zbora, predlog zakona neuskkljen.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani gospod predsednik!

Ker koalicija ni upoštevala praktično nobenega amandmaja, ki ga je predlagala Slovenska demokratična stranka, moramo reči, da smo groženi nad takim odnosom koalicije do državljanov in državljanov Republike Slovenije. Izjemno veliko je bilo v zadnjem času razprav o tem problemu medsosedske pomoči in neverjetno je, da koalicijski poslanci ali pa večina koalicijskih poslancev ni razumela ključnega dejstva, tako kritične situacije, kot je v tem trenutku na gospodarskem področju, na socialnem področju in finančnem področju Slovenija, in niso zbrali toliko poguma, da bi podprli amandma, ki je po naši oceni v tem trenutku izjemnega pomena za večino ljudi, ki v tej državi izjemno težko živijo. In to so skupine, o katerih smo že veliko povedali in vsaj jaz sem povedal veliko. To so upokojniki, ki se komaj preživljajo, potem zaposleni, ki po 6 mesecev ali pa 7 ali pa 10 ne dobijo osebnih dohodkov, potem imamo 130 tisoč brezposelnih in ti ljudje že tako ali tako izjemno težko preživijo. Potem pa jim ne dovolimo niti tega, da bi lahko sosedje pristopili in jim pomagali takrat, ko jim je izjemno težko. V Slovenski demokratični stranki smo se odločili, da v taki situaciji tako pripravljenega zakona, kot ga je pripravila koalicija oziroma Vlada in ga zagovarja koalicija, ne moremo podpreti, ker to je preseglo čisto vse meje dobrega okusa vseh tistih, ki bi morali imeti vsaj malo srca in vsaj malo tiste socialne pravičnosti in vsaj malo tistega, kar je v tem trenutku nujno potrebno, da bi lahko tistim, ki jim je v tej državi najtežje, in to so ti mali ljudje, pomagali, da bi bilo vsaj njihovo življenje malce lažje, kot bo po sprejetju tega zakona.

Zato še enkrat povem, da takega zakona v Slovenski demokratični stranki nikakor ne moremo podpreti.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Gospod Pojbič, najprej bi vas želel ponovno opozoriti, da je institucija obrazložitve glasu namenjena obrazložitvi glasu. Ne več kvalifikacij in polemik z glasovanjem ali... /oglašanje iz dvorane/... Gospod Pojbič, za to je bil čas v razpravi, ki je bila dolga in obširna, ne več pri obrazlaganju glasu. Želim vas opozoriti na to, da institucija obrazložitve glasu ni namenjena temu in vas prosim, da si to enkrat zapomnite.

Proceduralno. Zdaj se zmenita. Gospod Tanko ali gospod Pojbič ali oba?

Gospod Tanko, prosim, proceduralno.

JOŽE TANKO: Hvala lepa. Spoštovani predsednik, spoštovani kolegi!

Vem, da je marsikomu smešno v tem trenutku, pa upam, da bo tudi potem, ko boste izvajali ta zakon, marsikomu smešno. Se boste pogledali na slikah, ko bo treba.

Spoštovani predsednik, kar zadeva obrazložitve glasu, je bila ta obrazložitev našega poslanca kolega Pojbiča povsem korektna. Nobene polemike ni bilo. Povedal je, kje so razlogi, kakšni

so razlogi, lahko vam še enkrat to ponovi, če želite, in je nekorektno, da na tak način posegате in komentirate razprave in obrazložitve poslanskih kolegov, kadar povedo kakšno stvar, ki ni po godu koalicijskim poslancem in tudi predsedujočemu ne. Povedal je vse tisto, kar temu zakonu sledi, ker je slab zakon, ker je zakon, ki je uperjen izključno proti podeželju, tako kot večina drugih zakonov, ki jih sprejemate in zato predlagam, da ...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Počasi bo čas za proceduralni predlog.

JOŽE TANKO: ... zato predlagam spoštovani predsednik, da pustite tiste, ki imajo obrazložitve glasu, da povedo tisto, kar mislijo, in posegajte v razprave in komentirajte razprave takrat, kadar je to res potrebno, kadar so razprave žaljive, in teh je veliko, kadar se vaši kolegi poslanci posmehujejo in ne prenesejo kakršnih koli razprav in tako naprej. V teh primerih imate pravico, da posredujete. V korektnem primeru obrazložitve glasu pa se najbrž zavedate, da presegate svoja pooblastila, čeprav imate mandat, da si razlagate poslovnik takrat, kadar vodi sejo, kakorkoli želite. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Najprej, gospod Tanko, jaz sam bom odločil na osnovi svoje ocene, kdaj bom posredoval pri kakšni interpretaciji ali razpravi poslanca ali poslanke. To je prva stvar.

Druga stvar je, da je šlo v tem primeru pretežno za kvalifikacijo glasovanj drugih skupin, ne pa za obrazlaganje glasu. Zato sem seveda posredoval.

Proceduralno, gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani gospod predsednik!

Bom zelo kratek. Lepo vas prosim, da v bodoče, ko obrazlagamo kot poslanska skupina svoj glas, zakaj se ne strinjamo z rešitvami v tem zakonu, da jih imamo pravico tudi ustrezno obrazložiti. Lepo vas prosim, če to povemo na način, ki vam ni pri srcu in vam ne ustreza, da nas ne prekinjate, ker se mi zdi to zelo neodgovorno. Skrajno nečloveško je, da poskušate na vsak način preprečiti opoziciji, da pove tisto, kar želi povedati o zakonu in o členih v tem zakonu, s katerimi se ne strinja. Osebnostno ocenjujem, da je še kako pomembno, da imamo v tem parlamentu vsi poslanki in poslanci pravico izraziti svoje mnenje o strinjanju ali nestrinjanju o določenem predlogu zakona. In, gospod predsednik, od vas bi najmanj, kar bi pričakoval, je to, da nam to možnost zagotavljate, ker sem prepričan, da bi kot predsednik Državnega zbora morali zagotavljati vsem poslankam in poslancem, da lahko povedo tisto, kar mislijo o določenem predlogu. Predvsem pa, ko govorijo v imenu poslanske skupine.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Gospod Pojbič, najprej ste verjetno opazili, da vas sploh nisem prekinil in da sem vas pustil, da te povedali, obrazložili svoj glas do konca. In drugič, da vas nisem niti slučajno prekinil ali prekinjal zaradi obrazložitve, zakaj vi nameravate glasovati in poslanska skupina tako, kot nameravate glasovati.

Opozoril sem pa vas, da pri tem nimate in ni institucija obrazložitve poslanskega glasu namenjena polemiki ali diskvalifikacij drugih, ki bodo glasovali drugače. Samo to in nič več.

Nadaljujemo. Obrazložitev glasu? Proceduralno? Še katera od poslanskih skupin želi obrazložiti svoj glas?

Obrazložitev glasu v svojem imenu ima mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS: Čas, v katerem sprejemamo ta zakon, zaznamuje totalna gospodarske neuspešnost sedanje vlade in vladajoče koalicije, ki se vidi v vseh makroekonomskih kazalcih. V večini sosednjih držav v razvitem svetu se gospodarska rast krepi že dlje časa. Nekatere države dosegajo 10 in večodstotno gospodarsko rast, v Sloveniji po makroekonomskih kazalcih stagniramo, po nekaterih, kot je recimo vprašanje nezaposlenosti, se stanje celo še vedno slabša. In v teh okoliščinah, ko se ljudje ukvarjajo z osebnimi stiskami, z revščino, za katero je v veliki meri skrivna tudi neučinkovitost sedanje vladajoče koalicije in Vlade, se ponuja zakon, ki bo midsosedska pomoč, ki nekaterim dobesedno omogoča človeka vredno življenje, prepovedal in grobo sankcioniral. Razumem, da tisti, ki se pač z avionom vozijo v shopping v Milano in potem odločajo o vseh pomembnih stvareh, ne razumejo tistih, ki se borijo za lastno preživetje, preživetje svojih družin in svojih otrok. Proti temu nerazumevanju bom danes tudi sam glasoval, in to seveda proti.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Vidim, da je interes za obrazložitev glasu v svojem imenu, zato odpiram prijavo.

Obrazložitev glasu v svojem imenu ima Franco Juri.

FRANCO JURJ: Hvala.

Glasoval bom za ta zakon, ker je kljub dejstvu, da nismo izglasovali amandmaja k 12. členu, je treba korektno povedati, da ta zakon ne ukinja sosedske pomoči. To je netočnost oziroma neresnica. Jo opredeljuje in v 12. členu omejuje določene oblike ter preprečuje, da bi obrtnik ponudil sosedsko pomoč pri zadevi, kjer deluje. Ampak sosedska pomoč ostaja. Osebnostno bi raje videl, da bi jo sprostili, zato sem tudi podprl amandma Slovenske demokratske stranke. Kljub temu menim, da je zakon v celoti dober, ker dejansko vzpostavlja večji nadzor in preprečuje delo na črno, ki je, kot vemo, eden od virov finančne nediscipline v državi in tudi finančnih izgub. Torej ni res, da ta zakon posega v sosedsko pomoč, posega samo v smislu, da jo pojasnjuje in delno omejuje, to je res, in proti temu sem bil tudi sam. Toda v celoti je ta zakon koristen. Koristen je za državljane, koristen za družbo in za državo. Torej bom glasoval za.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu Zvonko Černač.

ZVONKO ČERNAČ: Glede na to, da ni bil sprejet amandma, ki bi delno popravil ta zakon in ki zdaj na

nek način obdavčuje sosedsko pomoč, tega zakona ni mogoče podpreti oziroma je treba glasovati proti. Pahorjeva vlada jemlje pri malih, ne pri velikih, jemlje pri siromakih, ne pri bogataši. Včeraj smo slišali premierja, da iz naslova tako imenovanih davčnih vrtiljakov, missing traderjev, je izpada po oceni Davčne uprave 94 milijonov evrov. Gre za izpad pri preprodaji najbogatejših avtomobilov, kjer so zneski od 50, 100 in 150 tisoč evrov navzgor. Tam bi morala Pahorjeva vlada loviti davke in tam bi morala zagotavljati, da bi bili davki dosledno in v celoti pobrani. Včeraj premier tudi ni mogel zagotoviti, da v njegovem kabinetu ni takih, ki so se v okviru teh davčnih vrtiljakov znašli. Na drugi strani tudi ni nobenega zagotovila, da bodo kdaj prišle desetine, stotine milijonov evrov, ki so bili iz naših podjetij prenakazani na različne račune v Liechtensteinu, Cipru in še kje. Tam je treba zajemati davke, tam je treba povečevati davčna bremena, tam je prostor za to, da bo ta država dobila ustrezna sredstva za socialo in vse ostalo. Dokler pa se iščejo davčni viri samo pri revnih, pri tistih, ki imajo že sedaj najmanj in ki si z medsebojnim delom pomagajo, da lahko iz meseca v mesec sploh preživijo, takega zakona seveda ni mogoče podpreti, kljub njegovim dobrim namenom.

Obžalujem, da ta amandma ni bil sprejet, vendar preprečuje, da bi lahko sprejeli ostale določbe, ki so sicer korak v pravo smer. Menim pa, da bi bilo treba pred sprejetjem takega zakona sprejeti še kar nekaj drugih zakonov, ki so za to državo tudi v finančnem smislu bistveno bolj pomembni. Zaradi tega bom glasoval proti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani gospod predsednik!

Za ta zakon nikakor ne morem glasovati. Ne morem razumeti, da ta koalicija vseskozi vztraja na kaznovalni politiki. Intenca tega zakona je kaznovalna politika. Neverjetno je, da v situaciji, ko ljudje ne morejo preživeti iz meseca v mesec, namesto da bi iskali rešitve tam, kjer jih moramo iskati, sprejemamo zakonodajo, ki ima za intenco kaznovalno politiko. Ključno bi moralo biti, da ustvarjamo ustrezna delovna mesta, da ne bi imeli 130 tisoč brezposelnih, da bodo tisti, ki so zaposleni, imeli ustrezno plačilo, skozi katerega bodo lahko ne samo reševali in plačevali tiste stroške, ki so redni, in poleg tega še upokojeanci, ko tako ali tako večina že živi na robu preživetja ali pod pragom revščine in ne morejo plačevati nobenih novih obveznosti. Mi pa s to zakonodajo poskušamo te ljudi ponovno obremeniti z novimi obveznostmi.

Ta zakon tem ljudem ne prinaša ničesar. Prepričan sem, da bi morali sprejemati zakone, ki bi zagotavljali ljudem možnost, da bi lahko plačevali vse obveznosti, ki so nujno potrebne za to, da ljudje lahko preživijo. Ampak v tem trenutku imamo gospodarsko, finančno in socialno situacijo takšno, da ljudje temu niso kos. Potem pa jim poskušamo naprtiti še kaznovalno zakonodajo na njihov hrbet, kar pa je nesprejemljivo. Zakona zato ne bom podprl.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu ima Gvido Kres.

GVIDO KRES: Hvala za besedo, gospod predsednik.

Ocenjujem, da ocena Vlade glede opravljenih storitev izvedenega dela na črno oziroma o sivi ekonomiji je po mojem mišljenju pretirana. Trdim, da podatki ne morejo držati. Dotaknili pa se bomo predvsem oziroma tistih storitev, ki se izvajajo na kmetijah, če hočete, na njivah, v gozdovih, gradbenih podjetjih, tam, kjer lahko najlažje zasledimo in izsledimo ter eventualno tudi kaznujemo ali pobereemo davke. Ampak velika dodana vrednost se ne dela na teh delovnih mestih, dela se za vrati, dela se v birojih, projektivi in podobnem posredovanju. Tam se delajo dobički. In tam pa trdim, da se sigurno pobere pre malo davkov.

Poglejte si iBON, pa boste videli te podjetnike, kakšne dobičke izkazujejo, pri prometu bruto 100 tisoč evrov so dobički med 5 in 10 %, kar niti procenti niso majhni, ampak to je 5 tisoč ali 10 tisoč evrov. Jaz trdim, da bi si ti podjetniki želeli boljšega posla, večjega dobička in s tem tudi vstop na trg kapitala do kreditov in tako naprej. Saj s takšnim poslom se ne moreš razvijati, preživiš od danes do jutri, sigurno skrbiš za družino, in to so tista majhna podjetja – miška podjetja, ki so prilagodljiva. In se bojim, da bomo predvsem v to zašli.

Jaz ne bom rekel, da ni prav, da se je tej tematiki posvetila pozornost in da se je šlo v to, ampak v tem trenutku še nismo na dovolj pravi poti, da bi glasoval za. Glasoval bom proti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za je glasovalo 44, proti 33.

(Za je glasovalo 44.) (Proti 33.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 18. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o štipendiranju.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o štipendiranju je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za je glasovalo 54, proti 25.

(Za je glasovalo 54.) (Proti 25.)

Ugotavljam, da je Državni zbor predlagani sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za delo, družino in socialne zadeve in invalide kot matičnem delovnem telesu.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je z Vprašanji poslank in poslancev.

V skladu s predlogom poslanca mag. Radovana Žerjava bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru

predsednika Vlade Boruta Pahorja na poslansko vprašanje mag. Radovana Žerjava v zvezi z varčevanjem v državni upravi.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SLS ima mag. Radovan Žerjav.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa, gospod predsednik.

Včeraj sem spraševal predsednika Vlade o tem, kako se pravzaprav v državni upravi oziroma v javni upravi varčuje. Nekateri odgovori niso bili podani, predvsem odgovori, zakaj nismo v stanju spremeniti potrošniške logike v javni upravi, zakaj se na nekaterih postavkah, ki smo jih raziskovali, porabi na koncu leta pravzaprav vse, kar je na tisti postavki ostalo odprtega, najbrž po nepotrebnem, in kako to, da nimamo prav nobenega nadzora nad posrednimi proračunskimi porabniki. Tudi ti dobivajo iz državnega proračuna za cirka 2 milijardi evrov sredstev, takšnih in drugačnih. Veliko je teh posrednih proračunskih porabnikov in nadzora nad to porabo nimamo, kar je zastrašujoče. Menim, da bi bilo to treba uvesti in prav bi bilo, da se vendarle v Državnem zboru enkrat resneje pogovorimo o tem, na kakšen način varčujemo, tudi v povezavi s tem, in se primerjamo s kom drugim, ki je v isti finančni in gospodarski krizi, ki je tudi tukaj v Evropi, ki je bistveno bolj porezal stroške javne uprave. Želel bi, da o tem spregovorimo in da primerjamo podatke. Ali so podatki, ki se prikazujejo, resnični ali pa je res kaj drugega? Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 34, proti 43.

(Za je glasovalo 34.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Bogdana Baroviča bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade Boruta Pahorja na poslansko vprašanje Bogdana Baroviča v zvezi z vstopom Republike Slovenije v Pakt stabilnosti.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SNS ima Bogdan Barovič.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala lepa.

Vem, da je utrujenost kolegic in kolegov velika, ampak za pol minute pozornosti bi vseeno prosil. Jaz nikoli ali pa zelo redko prosim ali predlagam na osnovi tega člana širšo razpravo. Tokrat pa je ta več kot upravičena. Ne zaradi nas samih, toliko bolj je upravičena zaradi Slovenk in Slovencev, ki bodo lahko spremljali in natančno izvedeli, kaj pomeni priključek k paktu za evro. Ob tem moramo že v osnovi vedeti, da bo morala država Republika Slovenija že iz naslova začasnega mehanizma je morala jamčiti več kot milijardo evrov, z evropskim stabilizacijskim mehanizmom pa bomo govorili še o dveh in več milijardah evrov, da govorimo o stotinah milijonov evrov kreditnega potenciala, ki ga bo morala Slovenija sooblikovati v tej Evropi, da govorimo o ukrepih, ki jih bo Vlada sprejela ali kot uredbe ali pa predlagala kot zakon, da bodo ti ukrepi še kako vplivali na življenje in delo Slovenk in Slovencev, na

njihove plače. Razjasnili bomo tudi zahteve, zakaj pokojninska reforma, zakaj stroški dela, kakšna bo enotna davčna stopnja. To so stvari, ki bodo na življenje in delo Slovenk in Slovencev še kako močno vplivale. Kratkoročno bo zelo hudo in boleče, dolgoročno bi pa radi slišali, ali je priključek k temu paktu pod pogoji, ki smo jih dobili od članic, ki so se združile, res dobro za Slovenke in Slovence. Ko se bomo odločili, bomo vsaj pošteno vedeli, ljudem smo povedali, kam se bomo s tem vlakom peljali in kje bomo čisto v resnici lahko tudi izstopili. Odločite se po svoji vesti, pa vendarle naš odnos do Slovenk in Slovencev bi moral biti ta trenutek, da rečemo ja, govorili bomo o tem paktu, naj Slovenke in Slovenci točno slišijo, kaj bo ta pakt zahteval od vseh nas. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za 39, proti 39.

(Za je glasovalo 39.) (Proti 39.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Zvonka Černača bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade Boruta Pahorja na poslansko vprašanje Zvonka Černača glede izpada davčnih prihodkov.

Obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine SDS ima Zvonko Černač.

ZVONKO ČERNAČ: Včeraj je predsednik Vlade na vprašanje, koliko je v proračunu letno izpada iz naslova davščin tako imenovanih missing traderjev oziroma davčnih vrtljakov, odgovoril, da je tega izpada v zadnjih treh letih 94 milijonov evrov. Kasneje je bilo postavljeno še dodatno vprašanje ministru za finance in ministrici za notranje zadeve in v okviru tega odgovora je bilo s strani ministra za finance tudi pojasnjeno, da gre v teh primerih za tako imenovano solidarno odgovornost pri plačilu teh davščin. Premier v odgovoru ni znal navesti, ali so v tej številki, v tem izpadu tudi davščine od vozil, ki so bile po poročanju medijev nabavljene preko teh missing traderjev s strani ministrice za notranje zadeve gospe Katarine Kresal in s strani podpredsednika Evropske investicijske banke, bivšega poslanca Socialnih demokratov, gospoda Antona Ropa, in je obljubil glede tega naknaden odgovor. Priložnost, da ta odgovor dobimo, je seveda razprava o odgovoru predsednika na to vprašanje. Zakaj? Zaradi tega, ker se postavlja vprašanje enakosti pred zakonom. Solidarna odgovornost pomeni, in tako ravna davkarja pri navadnih smrtnikih, da ko ugotovi, da je kjerkoli v tej verigi prišlo do izpada plačila davščin, davek zaračuna končnemu kupcu. Tisti, ki je zadnji v tej verigi. Tako je pri vseh navadnih smrtnikih. Ali je tako tudi v primeru visokih državnih funkcionarjev? Mislim, da mora razprava odgovoriti na to vprašanje, ne glede na to, ali so v te postopke davčnih utaj vpleteni vede ali nevede. Razprava naj odgovori tudi na vprašanje, kako naj bodo preiskave v takih primerih učinkovite, če podrejeni preiskujejo nadrejene. Ali ne bi bilo smiselno uzakoniti preprečitve konflikta interesov v takih primerih? Razprava, mislim, da je prav, da odgovori tudi na vprašanje, kako zagotoviti enakost pred zakonom,

ko so v postopke davčnih utaj vpleteni tisti, ki bedijo nad zakonitostjo, in kako naj javnost verjame, da bodo v takih primerih preiskave učinkovite in dosledne. Razprava naj konec koncev odgovori tudi na vprašanja, zakaj se ta enakost pred zakonom išče pri najšibkejših in ne pri najmočnejših. Razprava naj odgovori tudi na vprašanje, kakšna škoda nastaja v Sloveniji in državnemu proračunu zaradi teh primerov in zaradi te neenakosti pred zakonom.

Premier je odgovore na vprašanje, ali so visoki državni funkcionarji tudi udeleženi v teh 94 milijonih evrih, obljubil. In priložnost, da to obljubo izpolni, je razprava o njegovem odgovoru na to vprašanje v Državnem zboru, zato bomo v poslanski skupini SDS to razpravo podprli in vabim tudi ostale, da jo podprete. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za 35, proti 44.

(Za je glasovalo 35.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Milenka Ziherla bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za gospodarstvo Darje Radić na poslansko vprašanje Milena Ziherla v zvezi s kakovostjo blaga v slovenskih trgovinah.

Obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine SDS ima Milenko Ziherl.

MILENKO ZIHERL: Hvala za besedo, gospod predsednik.

Menim, da je tema še kako aktualna in v kratkem času, ki ga dovoljuje proces poslanskega vprašanja, je ni možno obdelati. Mediji in v vsakodnevnem življenju nas ljudje opozarjajo o tem, da v veliko primerih v slovenskih trgovinah v bistvu kupujejo samo etiketo, roba pa ni proizvedena v matični tovarni, ampak v neki tovarni tudi morda iz novih članic in na prvi pogled pa pri daljši uporabi se vidi, da je manj kakovostna. Ne rečem, da ni uporabna, ampak je manj kakovostna. In najmanj, kar bi pričakovali od službe za varstvo potrošnikov, od ministrstva, je, da sprejme neko uredbo ali na kakšen drug način uredi, da bo potrošnik informiran, kje je blago iz originalne tovarne s 100 % kakovostjo in tudi 100 % ceno, kje je pa iz kakšne podružnice. Prihaja celo do takih anomalij, da imamo pralne praške, ki bodo v kratkem prepovedani z direktivo o fosfatih. Pralni prašek iz Češke ima do 10 % fosfatnih mehčalcev in v bližnji prihodnosti se jih bomo morali rešiti, torej jih ne bo več notri. Pralni prašek iz originalne tovarne je pa čisto po drugem receptu, manj ga je treba, pri nižji temperaturi pere in ima še druge prednostne lastnosti – imata pa oba enako ceno, ker imata enako etiketo. In najmanj, kar je, je treba potrošnike obvestiti.

Omenil sem tudi primer dobre prakse, ko so bili potrošniki že naprej obveščeni in so se strinjali z mankom. To pa je bilo na področju prodaje avtomobilov. Na primer Volkswagen je opozoril...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim za pozornost v dvorani.

MILENKO ZIHERL: ... da je poseben deželni model, posebno prirejena vozila za Slovenijo, morda namesto Michelinovih gum kakšne druge gume in podobno, namesto iz Wolfsburga iz Španije, ljudje so se strinjali, ker so se zavedali, da je še vedno v tej ceni, da bodo dobili za plačano ceno zadosti blaga. In v tem je poanta predloga. Pri avtomobilih so bili informirani, pri drugih izdelkih pa niso informirani in plačujejo polno ceno, kot da bi bili iz same centralne tovarne.

Ker je to daljša tema, pokriva več resorjev v končni fazi, bi predlagal, da se opravi razprava v Državnem zboru.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 34, proti 41.

(Za je glasovalo 34.) (Proti 41.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Vilija Trofenika bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za gospodarstvo Darje Radić na poslansko vprašanje Vilija Trofenika v zvezi s problematiko javnega razpisa za pridobitev sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj, ESRR, Razvojni center slovenskega gospodarstva.

Želi katera od poslanskih skupin obrazložiti glas? (Ne želi.)

V svojem imenu bo obrazložil glas Vili Trofenik.

VILI TROFENIK: Hvala za besedo.

Podatki nesporno dokazujejo, da poraba evropskih sredstev, vključno z regionalnimi razvojnimi spodbudami, ne prispeva k zmanjšanju razvojnih razlik med posameznimi regijami, ampak se te razlike vsako leto povečujejo. Prav tako je na podlagi poročila o državnih pomočeh v obdobju 2007–2009 možno nesporno ugotoviti, da je bila največjega deleža državnih pomoči v tem obdobju deležna najbolj razvita regija, in sicer s 733 evri na glavo prebivalstva, nasproti 87 evrov na glavo v regiji z najmanjšim deležem državnih pomoči. K temu je treba dodati še razpis Ministrstva za gospodarstvo iz lanskega leta za sofinanciranje programa Razvojni centri slovenskega gospodarstva, pri katerem je Ministrstvo za gospodarstvo zastavilo razpis tako, da je tik pred koncem razpisnega roka spremenilo razpisne pogoje, tako da so o rezultatih razpisa dejansko odločale banke. Tako se med prejemniki sredstev iz omenjenega razpisa nahajajo podjetja, katerih direktorji sedijo ali vodijo nadzorne svete bank. Ker je pristojna ministrica na postavljeno vprašanje odgovarjala nekonsistentno in opravičevala dodelitev sredstev s finančno uspešnico prejemnikov pomoči, pri tem pa prezrla, da so med prejemniki tudi finančno neuspešna podjetja, ki imajo svoje botre na bankah, ne pa v skladu z navodili Evropske komisije, ki zahteva ugotavljanje nujnosti državne pomoči iz računov tako imenovane finančne vrzeli, to je razliko med lastno finančno pomočjo investitorja in družbeno koristnostjo projekta, menim, da je nujno potrebna razprava, ker

je s tako prakso treba nujno prekiniti. Zato bom glasoval za predlog, da se opravi razprava.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 40, proti 33.

(Za je glasovalo 40.) (Proti 33.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Milenka Zihlerla bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za zunanje zadeve Samuela Žbogarja na poslansko vprašanje Milenka Zihlerla v zvezi z izhodišči in smernicami slovenske zunanje politike.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima Milenko Zihlerl.

MILENKO ZIHERL: Še enkrat hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Tudi v tem primeru menim, da je bilo premalo časa, da bi dorekli problematiko okoli zunanje politike Republike Slovenije in seveda definiranju prioritet. Kar nekaj napak se je zgodilo na zunanjepolitičnem področju oziroma v nekaterih primerih je bila Slovenija v čudni luči zaradi nekaterih orientacij in usmeritev iz preteklosti. Dogajalo se je, da nekatere zlasti hitrorazvijajoče države niso nikakor dobile stika z našimi zunanjepolitičnimi inštitucijami. Lahko jih naštejemo: Mehika, Brazilija, Južna Koreja in še morda kakšna druga država s tega področja gazel. Po drugi strani pa so bili v zadnjem letu, dveh zelo intenzivni stiki z državami oziroma z voditelji, ki so že bivši ali pa se z zadnjimi močmi borijo za svoje položaj in pri tem jim ni škoda na tisoče mrtvih. Zlasti v primeru Libije lahko govorimo, da je situacija zaskrbljujoča, kajti protiofenziva Gadafija bi pomenila na tisoče mrtvih in tudi beguncev. Pri odnosih z Libijo je šlo tudi v nekaterih primerih za trgovino z orožjem, kar je seveda problematično v teh časih, ko prihaja do vstaj in do krvavih zadušitev upora. Tik preden se je upor zgodil imeti intenzivne stike na tem vročem področju, ko so druge evropske države že pravilno ocenile, da je Libija in njen voditelj persona non grata, ko so odstavljali v nekaterih državah celo ministre, ker so se še vedno navezovali na Libijo, so pri nas potekali še intenzivni stiki s to državo. Krona vsega pa so bile nepremišljene in neprevidne izjave dan pred resolucijo Varnostnega sveta Združenih narodov o Libiji, ko so bile usmeritve Slovenije, predsednika države ali zunanjega ministra oziroma predsednika Vlade ravno v nasprotni smeri. Spominjam se seje Odbora za zunanjo politiko, ko je minister omenjal, da je to notranja libijska stvar in da bomo v koaliciji voljni.

Zato predlagam, da se opravi razprava v Državnem zboru, če ne, jo bomo pa naredili na Odboru za zunanjo politiko.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 32, proti 43.

(Za je glasovalo 32.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke Alenke Jeraj bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa:

Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za notranje zadeve Katarine Kresal in ministra za finance dr. Franceta Križaniča na poslansko vprašanje Alenke Jeraj v zvezi z nakupom luksuznih avtomobilov preko davčnih vrtljakov in s tem oškodovanja državnega proračuna.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 35, proti 40.

(Za je glasovalo 35.) (Proti 41.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Mirana Györeka bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana na poslansko vprašanje Mirana Györeka glede spodbujanja in revitalizacije propadlih slovenskih živilsko predelovalnih obratov.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SNS ima Miran Györek,

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod predsednik.

Glede na to, da sva bila na koncu pri postavitvi oziroma obravnavi poslanskega vprašanja z ministrom skoraj sama oziroma se oproščam tistim nekaj kolegom in kolegicam, ki so še tukaj sedeli, bi vseeno tudi ostale še obvestil, o čem je sploh šlo pri mojem poslanskem vprašanju.

Šlo je dejansko za analizo propada največjih agroživilskih predelovalnih podjetij, kot so MIP Gorica, Tovarna sladkorja Ormož, ABC Pomurka oziroma Mesnopredelovalna industrija Pomurka, ABC Internacional in tako dalje. In takrat smo hoteli z ministrom malo osvežiti spomin, poiskati vzroke, zakaj je danes takšna kriza v agroživilstvu, čemu danes toliko govora o resolucijah, strategijah, akcijskih načrtih in zakonih, vezanih na kmetijstvo in na agroživilsko predelovalno industrijo. Zato sem predlagal, da se obravnava opravi v Državnem zboru na to temo, da se najdejo vzroki za takšno stanje in imam občutek, kot da gospod minister tega ne želi. Ne vem, zakaj ne želi, ampak ve se, kje so vzroki, pri kom so. Tukaj lahko operiramo s konkretnimi imeni, s menedžerskimi prevzemi, s kapitalskimi prevzemi, s sodnimi postopki na sodišču v Murški Soboti, ki tečejo s tem v zvezi in s posledicami, ki nas danes tepejo. Gre za propad kmetijstva v severovzhodni Sloveniji, revščina, 270 mesarjev v pomurski regiji na cesto, visoke cene sladkorja, da ne naštevam naprej. In če to ni vredno ene razprave v Državnem zboru, potem je bodočnost našega kmetijstva in naše agroživilske industrije kljub danes sprejeti resoluciji, kljub zelo natanko obravnavanemu zakonu o kmetijskih zemljiščih zaman.

Zato pozivam kolegice in kolege, da vzamejo to tematiko resno, če nam je sploh še res kaj – ali so to samo besede – do prehranske varnosti, do ureditve sistema zagotavljanja zdrave hrane v Sloveniji. Zato vas naprošam, da podprete moj predlog, da se opravi razprava na to temo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 33, proti 42.

(Za je glasovalo 33.) (Proti 42.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Jožeta Jerovška bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za zunanje zadeve Samuela Žbogarja na poslansko vprašanje Jožefa Jerovška v zvezi s konsistentnostjo zunanje politike.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima Jožef Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa.

Ugledne, urejene, kredibilne države imajo znotraj usklajeno zunanjo politiko med vladajočimi in opozicijo. Absolutno normalno pa je, da so vladajoči znotraj usklajeni glede mednarodnih vprašanj neke države. Žal v Sloveniji že dolgo časa ni tako. Na prejšnji seji je kolega Milenko Zihel spraševal podobne stvari, in opozorila očitno niso zalegla, kajti razklanost znotraj vladajoče politike v odnosu do pomembnih in ključnih mednarodnih vprašanj se samo pogloblja in povečuje, ugled Republike Slovenije v mednarodni skupnosti pa pada.

Jaz sem včeraj gospodu ministru za zunanje zadeve naštel nekaj takšnih primerov in ga spraševal, kajti neuskklajenost je v odnosu do perečih vprašanj v zvezi s ključnimi krizami v svetu, na primer Afganistan, glede notranjega ustroja Bosne in Hercegovine in nadaljnje usode te države. Neuskklajenost je v odnosu do reševanja odprtih vprašanj z Republiko Hrvaško. Naj navedem, da se je predsednik republike prejšnji teden sestal s predsednikom Hrvaške, naš veleposlanik v Zagrebu pa en dan prej sploh ni vedel, da se bo to zgodilo. To je nezaslišano in priča o velikih bojih med centri moči v zunanji politiki znotraj vladajočih v Sloveniji. Najbolj očitno pa je vsa zadeva izbila ob prizadevanjih mednarodne skupnosti, da prepreči pokole, maščevanja Gadafija, zločine nad prebivalstvom svoje države v Libiji, ker je bil del slovenske politike, najvišji predstavniki še dan pred resolucijo Varnostnega sveta proti temu, da se to prepreči, da se uvede resolucija Varnostnega sveta, in to je postalo očitno izven naše države. Zato se je gospod minister v odgovoru v glavnem opredelil, da obstaja vedno isto stališče. Povedal sem mu, da je bilo očitno gospodu Kumru naročeno, da vpraša predsednika Pahorja glede tega, da bi nekoliko popravil vtis, on ga je vprašal o najnovjšem stališču, slovenskem stališču do Libije, kar samo po sebi priča o tem, da se stališča zelo hitro spreminjajo. Tako neuskklajena slovenska politika ne more biti v bodoče, ker to povzroča državi silno škodo in zmanjšuje njen ugled.

Zato je treba o tem opraviti razpravo, da se dajo vladi tudi določene smernice iz tega parlamenta. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 30, proti 42.

(Za je glasovalo 30.) (Proti 42.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca mag. Štefana Tisla bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana na poslansko vprašanje mag. Štefana Tisla v zvezi s koncesijami za izkoriščanje državnih gozdov.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima mag. Štefan Tisel.

MAG. ŠTEFAN TISEL: Spoštovani, gospod predsednik. Spoštovani poslanke in poslanci in vsi prisotni!

Včeraj sem vprašal ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano glede koncesin za državne gozdove. Vemo, da Slovenijo množično pokrivajo gozdovi, tako da je ena najbolj gozdnatih držav v Evropi in je edina surovina, ki jo imamo v izobilju, ravno les. Z gozdovi in lesom pa se negospodarno gospodarji, kajti vozijo se hlodi v sosednje države, kjer to razžagajo, potem pa se vozijo nazaj v Slovenijo polizdelki in elementi in tudi preko Slovenije v pristanišče in naprej. Vemo, da so že 10 let podeljene koncesije nekaterim gozdnim gospodarstvom in drugim, vendar za kubični meter lesa se zdaj plačuje približno 6 evrov po kubiku, minister je nekako obljubil da se to zvišuje, da gre proti 11 evrom, pa vendarle od tega država nima veliko, niti lokalna skupnost in tudi ne lokalni pridelovalci. Po drugi strani pa propada lesna industrija. Domači les bi uporabili doma, s čimer bi ostal tudi odpadek, ki bi bil zelena energija. Vendar te povezanosti še ni oziroma premalo, tako da bi morali podobno, kot smo si zastavili pri prehrani, "kupujemo domače", se tudi pri gozdnih držati tega, da domači les predelamo doma, tri četrtine gre v odpadek, samo ena četrtina lesa gre v finalne izdelke. Tako bi bilo lahko več zaposlenih na tem področju, manj pa bi bilo treba uvažati drugih energentov.

Ker je tematika zelo široka in pomembna za slovensko gospodarstvo ter zaposlenost, predlagam, da se o tem opravi razprava v Državnem zboru. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 32, proti 38.

(Za je glasovalo 32.) (Proti 38.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Branka Mariniča bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice brez resorja, odgovorne za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, Duše Trobec Bučan, na poslansko vprašanje Branka Mariniča v zvezi s 4. razpisom za tako imenovano južno mejo, razvoj obmejnih območij s Hrvaško.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima Branko Marinič.

BRANKO MARINIČ: Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Odgovor ministrice na postavljeno vprašanje je pravzaprav odprl neko upravičeno dilemo o pravičnosti razdeljevanja finančnih

sredstev, ki so strogo namenska, vsaj tako stoji in tako zahteva tudi vsebina javnega razpisa. Neverjetno je, da se okrog pridobivanja teh javnih sredstev na razpis vse bolj oglašajo prizadete občine, ne v konkretnem primeru, tudi pri vseh ostalih razpisih. Eno tako vsebinsko vprašanje je že predlagal danes tudi kolega iz koalicijskih vrst. Sam sem predlagal konkretno zadevo, ki se nanaša točno na definicijo razpisa za razvojno pomoč občinam, ki so ob južni meji. Žal je ministrica včeraj postregla z odgovorom, da bi se na vsebino razpisa, o katerem sem spraševal, lahko prijavilo 85 občin v Sloveniji. Tokrat se jih je prijavilo 52, izbranih oziroma uspešnih občin je bilo 15. Žal 12 milijonov evrov sredstev, kolikor je bilo iz tega 4. razpisa za razvoj obmejnih območij s Hrvaško, ni dobilo zapovrstjo kar 5 oziroma 6 haloških občin, od Zavrča do Majšperka, kar je seveda nek fenomen, ki prav kliče po tem, da bi se v Državnem zboru o konkretni temi in tudi o ostalem opravila širša razprava, saj bi tako poslanke in poslanci dobili od ustreznih služb posameznih ministrstev odgovore in pojasnila, zakaj se – kljub temu da iz naslova razpisa samega izhaja, da je ta razpis strogo namenski – pri delitvi upošteva nek drug kriterij, ki bi mu lahko, žal, celo rekli, da se sredstva delijo tudi morda po političnih barvah, kar je pa v nasprotju s temelji in osnovno razpisa, ki je strogo namenski.

Še enkrat, spoštovane kolegice in kolegi, dajmo odpreti to razpravo, koristila bo ne le nam, ki smo tukaj, temveč predvsem ljudem, ki so jim strogo namenska sredstva po vsebini razpisa tudi namenjena.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 31, proti 41.

(Za je glasovalo 31.) (Proti 41.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 9. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o zaposlovanju in delu tujcev v okviru rednega postopka.

Državni zbor je v sredo, 23. 3. 2011, opravil drugo obravnavo navedenega predloga zakona. K drugi obravnavi so bili sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona, zato je Državni zbor na predlog Vlade, ki je predlagateljice zakona, sklenil, da bo na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravil tretjo obravnavo predloga zakona. Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev. Ker je predlog zakona zaradi sprejetih amandmajev na seji matičnega delovnega telesa neusklajen, je Vlada pripravila uskladitveni amandma k 14. členu, ki ste ga prejeli. O uskladitvenemu amandmaju dajem besedo predstavnicam Vlade.

Državna sekretarka dr. Anja Kopač Mrak, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo.

Gre za uskladitveni amandma k 14. členu, kjer se v tretjem odstavku za besedo "posreduje" doda besedilo "informacijo o plačanih davkih in

prispevkih tujca iz šestega odstavka 21. člena in iz 2. točke prvega odstavka 22. člena". Gre za uskladitveni amandma, ki je potreben zaradi sprejetja amandmaja k 21. in 22. členu na seji matičnega delovnega telesa, zato prosimo za potrditev. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želijo besedo poslanke in poslanci? (Ne želijo.) Prehajamo na odločanje o uskladitvenem amandmaju.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 43, proti nihče.

(Za je glasovalo 43.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je uskladitveni amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 48, proti nihče.

(Za je glasovalo 48.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 10. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence v okviru rednega postopka.

Državni zbor je v četrtek, 24. 3. 2011, opravil drugo obravnavo navedenega predloga zakona. Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona, je zbor na predlog Vlade, ki je predlagateljice zakona, sklenil, da bo na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravil tretjo obravnavo predloga zakona. Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev. Obveščam vsa, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi sprejetih amandmajev predlog zakona neusklajen. Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 73, proti nihče.

(Za je glasovalo 73.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prekinjam 26. sejo zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri. Hvala lepa in lahko noč.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 29. MARCA 2011 OB 19.57 IN SE JE NADALJEVALA 30. MARCA 2011 OB 9. URI.)

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 26. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnjega nadaljevanja seje ne morejo udeležiti naslednji poslanka in poslanci: Alojze Posedel, Franc Pukšič, Renata Brunskole do 12. ure, mag. Franc Žnidaršič, Mirko Brulc do 17. ure, Samo Bevk do 15.30 in Milenko Žiherl.

Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **20. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PONOVO ODLOČANJE O ZAKONU O SPREMEMBAH ZAKONA O LASTNINSKEM PREOBLIKOVANJU LOTERIJE SLOVENIJE.**

Državni svet je na 29. izredni seji 14. 3. 2011 zahteval, da Državni zbor na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije pred razglasitvijo ponovno odloča o Zakonu o spremembah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije.

Za obrazložitev zahteve Državnega sveta dajem besedo predstavniku Državnega sveta gospodu Jerneju Lampretu.

Prosim, gospod Lampret.

JERNEJ LAMPRET: Dobro jutro! Spoštovani predsednik Državnega zbora dr. Pavel Gantar, spoštovani minister za šolstvo in šport, spoštovani poslanci in poslanke!

Državni svet je izglasoval veto na Zakon o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije, glede na novelo zakona, ki temelji na vsebini sestave Fundacije za šport, kar pomeni, ko na zunaj gledano, je to majhna sprememba znotraj zakona, ko pa posledično gledamo, pa vidimo, da je ta zakon izredno pomemben.

Predlagatelji smo imeli pripombo, da ni bil postopek pravilno voden. Bil je kratek in prepričani smo, da bi morala biti vsebinska razprava daljša, da bi mnoge stvari razgrnila, kako se bodo tudi sredstva delila, glede na fundacijo, za katero že ime samo pove, da morajo sredstva priti do tistih, ki šport na nek način držijo pokonci. To so velika sredstva, ki jih fundacija dobi s strani koncesije Loterije Slovenije in Športne loterije, zato ne bi smelo biti vseeno, kako se sredstva tudi porazdelijo. Kršena sta bila 15. in 5. člen Zakona o športu, kar pomeni, da bi Olimpijski komite skupaj s športnimi zvezami moral razpravljati. Mogoče je, ker smo dobili nek zapisnik, če ni to bolj fikcija kot kaj drugega, tiste široke vsebinske razprave pa ni bilo tudi na strokovnem svetu pri Vladi. Menimo, da je ta zakon šel prehitro mimo vseh razprav. Prvič, sprašujemo se, zakaj je šel po hitrem postopku, kajti načeloma je bilo rečeno, da bo zamenjan samo en član znotraj fundacije, in to tisti, ki mu je usahnil mandat z ukinitvijo javnega zavoda, in na to mesto oziroma vizavi bo imenovan drug član, katerega resor se nanaša na Planico. Vendar se je kasneje pokazalo, da je bila ta fundacija mimo vseh razprav v strukturalnem delu korenito spremenjena. In na to je Državni svet dal veto, še posebej zaradi tega, ker smatramo, da nefazni postopek po najkrajšem načinu ni dal priložnosti niti Olimpijskemu komiteju niti strokovnemu svetu in mogoče celo ministrstvu ne, da bi se stvari razrešile in bi se o njih razpravljalo, da bi prišli do nekaterih izhodišč, ki so zelo pomembna.

Smatramo, da so s tem okrnjena sredstva za manjše športne zveze, tiste športne zveze, ki imajo velik družbeni pomen, nimajo pa v svojem znaku tako velike tekmovalnosti, kot naj bi bila. V tej sestavi, v strukturalnem delu vidimo, da ima država prevelik vpliv, kajti Olimpijski komite ima kar 7 članov, tudi znotraj športnih zvez, kar pomeni, da bo

lahko favoriziral določene športne panoge, za tiste športne panoge, kot sem že prej omenil, ki imajo pa bolj značaj družbenega pomena, kot je Planinska zveza, mogoče Plesna zveza in tako dalje, te pa stojijo bolj ob strani.

Ta zakon, ki ga danes sprejemamo, ni tako nedolžen glede na posledice, ki bodo iz tega tudi sledile. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Zahtevo je obravnaval Odbor za kulturo, šolstvo, šport in mladino kot matično delovno telo. Za predstavitev mnenja odbora dajem besedo predsednici mag. Majdi Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister, predstavnik Državnega sveta, poslanke in poslanci, direktor Direktorata za šport!

Predstavila bom poročilo Odbora za kulturo, šolstvo, šport in mladino o obravnavi zahteve Državnega sveta za ponovno odločanje o Zakonu o spremembi Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije. Naj posebej poudarim, da se je ta zakon obravnaval po skrajšanem postopku in ne po nujnem, kot je bilo maloprej navedeno.

Odbor je na 21. nujni seji 18. marca 2011 obravnaval zahtevo Državnega sveta, da Državni zbor ponovno odloča o Zakonu o spremembi Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije, ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada in ga je ta sprejel na 25. redni seji 7. marca letos. Pri delu odbora so sodelovali državni svetnik Jernej Lampret, minister za šolstvo in šport dr. Igor Lukšič, predstavnik Olimpijskega komiteja Slovenije, Združenja športnih zvez Jakob Bednardžik, predstavnik Strokovnega sveta Republike Slovenije za šport Boro Štrumbelj, direktor Fundacije za šport mag. Drago Balent ter predstavnica Zakonodajno-pravne službe Andreja Kurent.

Predstavnik Državnega sveta je v uvodni obrazložitvi podrobneje predstavil razloge za zahtevo po ponovnem odločanju o zakonu in pri tem poudaril, da postopek in način sprejemanja predloga zakona nista bila vodena pravilno. Pojasnil je, da predlog zakona pred sprejetjem na Vladi ni bil usklajen z Olimpijskim komitejem Slovenije, Združenjem športnih zvez in Strokovnim svetom Vlade Republike Slovenije za šport, kar ni v skladu s 5. in 15. členom Zakona o športu. Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je poudarila, da se navedbe v zahtevi Državnega sveta nanašajo na vprašanja, povezana s postopkom pred vložitvijo predloga zakona v zakonodajni postopek. Ker tako opredeljena vprašanja presegajo okvir nalog Zakonodajno-pravne službe, ki jih določa 27. člen Poslovnika Državnega zbora, se do zahteve Državnega sveta Zakonodajno-pravna služba ni opredelila. Ustno mnenje je na seji odbora predstavila Andreja Kurent. Minister za šolstvo in šport dr. Igor Lukšič je opozoril na v zahtevi napačno sklicevanje na Zakon o športu, napačna sta člena pa tudi drugo, in pojasnil, da je bil predlog zakona predhodno usklajen z Olimpijskim komitejem Slovenije, z Združenjem športnih zvez in tudi Strokovnim svetom

Republike Slovenije za šport. Olimpijski komite je na predlog zakona podal tudi pripombe, ki so bile upoštevane v amandmajih na matičnem delovnem telesu. V razpravi so člani in članice odbora ter drugi vabljeni največ pozornosti namenili usklajevanju pred vložitvijo predloga zakona o spremembi zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije v zakonodajni postopek v Državnem zboru. Postopek usklajevanja sta predstavila tudi predstavnik Strokovnega sveta Republike Slovenije za šport in Olimpijskega komiteja Slovenije, Združenja športnih zvez, ki sta zagotovila, da je bil predlog zakona predhodno usklajen z Vlado in da je ta upoštevala njihove pripombe. Mnenje v razpravi je tudi bilo, da ne gre za kršitve v postopku usklajevanja. Po opravljeni razpravi je odbor glasoval – s 7 glasovi za in 6 proti – o mnenju, da Zakon o spremembi Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije je ustrezen. Ker bi bila potrebna absolutna večina, to je 10 glasov, tega mnenja ni mogoče šteti za sprejeto in s tem popravljam navedbe v današnjem tisku, da je bil predlog mnenja sprejet ali izglasovan s šestimi glasovi za in šestimi proti. Mnenje je bilo izglasovano, ampak ne z zahtevano večino, ko se odloča o ponovnem glasovanju. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Za obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade. Besedo ima dr. Igor Lukšič, minister za šolstvo in šport.

DR. IGOR LUKŠIČ: Spoštovani gospod predsednik, hvala za besedo. Poslanke in poslanci, spoštovani predstavnik Državnega sveta!

Zdaj ne gre več za relacijo Vlada kot predlagatelj in Državni zbor, ampak gre za relacijo Državni svet in Državni zbor. Skupaj torej branimo nekaj, kar Državni svet misli, da je sporno. Državni svet je utemeljil spornost tega zakona na 15. členu Zakona o športu in pravi, da smo kršili 15. člen Zakona o športu. 15. člen Zakona o športu pravi takole: "Strokovni svet ima predsednika ni 16 članov, Vlada jih imenuje izmed uveljavljenih strokovnjakov s področja športne vzgoje, športne rekreacije, kakovostnega športa in vrhunškega športa ter iz vrst zasebnikov oziroma podjetnikov na področju športa. Od tega enega na predlog nacionalnih panožnih športnih zvez, ki niso vključene v Olimpijski komite Slovenije, in sedem na predlog Olimpijskega komiteja Slovenije, predsednika imenuje strokovni svet izmed svojih članov". Tega člena nismo mogli kršiti, ker ne določa nobenih relacij med Vlado in postopki, ki naj jih Vlada upošteva pri predlagi zakonov. Gre pa mogoče za 16. člen Zakona o športu, kjer pa nikjer ni zapisano, da si mora Vlada to mnenje pridobiti ali ga upoštevati. Zakon torej v tej točki ni bil kršen, kot trdi Državni svet. Ravno tako Vlada ni kršila 5. člena, kjer je določen nacionalni program in kako pride Državni zbor oziroma Vlada do nacionalnega programa, ne pa, kako se sprejema zakone. Oba člena, na katera se sklicuje Državni svet, sta enostavno mimobežna in sploh nista neka podlaga za razpravo v zvezi s tem zakonom. Torej pravna podlaga je nikakršna. Državni svet je v razpravah utemeljeval, da nasprotuje noveli zakona, in to

zaradi tega, ker gre za podržavljanje. Danes v obrazložitvi predstavnik Državnega sveta tega argumenta ni ponovil, je pa bil v igri takrat, ko se je Državni svet o tem odločal. Vemo, da ne gre za podržavljanje, v prejšnji sestavi je bilo namreč tako, da je Državni zbor izvolil vse člane sveta. Zdaj je sprememba samo ta, da od petnajstih članov sveta Državni zbor izvoli štirinajst, enega pa Vlada. Samo ta razlika je. Vemo pa, da sta Državni zbor in Vlada država. Torej ne gre za podržavljanje, to ostaja isto. Kar zadeva strukturo. Pri prejšnji sestavi je bil predlagatelj Državnemu zboru OKS za sedem članov. Zdaj to ostaja isto. Predlagatelj za enega člana Zavod za šport, zdaj je to Zavod Planica. Enega je predlagala Fakulteta za šport, prav tako zdaj predlaga Fakulteta za šport. Dva predlagata občine, Združenje občin in Skupnost občin. Zdaj in prej. Svet Vlade Republike Slovenije je prej predlagal pet, zdaj predlaga tri, Vlada enega, prej nobenega. Torej zmanjšali smo s 17 na 15, s tem da smo vzeli predlagateljsko vlogo za dva člana Svetu Vlade Republike Slovenije. Kot smo slišali iz obrazložitve, ne gre za to, da bi bil zakon vsebinsko sporen, nihče tega v proceduri ni očitil. Gre samo za to, da se očitajo napake v postopku. Kot sem povedal, zakonskih kršitev ni bilo. Bila je vrsta nerodnosti, ki smo jih sproti odpravljali. Kot veste, dobili ste tudi vsi pismo predsednika Olimpijskega komiteja, Olimpijski komite se je opredelil, res da pozno. Strokovni svet se je opredelil, tudi pozno, ampak v vsakem primeru pred razpravo v Državnem zboru, se pravi, preden je Državni zbor prvič o tem razpravljal. Mi imamo tukaj vsebinsko usklajen predlog in če danes ne bi potrdili tega predloga, imamo to isto vsebino, ki jo peljemo naprej. Torej samo izgubljam čas.

Poslanke in poslanci, predlagam, da veta ne potrdimo, da zakon potrdite, ker je vsebinsko dober. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev poslanskih skupin. Besedo ima v imenu Poslanske skupine Zares Vito Rožej.

Prosim.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav gospod predsednik, gospod minister s sodelavce, predstavnik predlagatelja točke dnevnega reda, kolegice in kolegi!

Verjetno se ta Državni zbor v svoji zgodovini še ni srečal z zakonom, ki bi bil krajši in o katerem bi moral na zahtevo Državnega sveta ponovno glasovati. Kar se tiče Poslanske skupine Zares, podpora zakonu ni sporna. Tudi sami pa nismo zadovoljni s postopki nastajanja tega zakona in njegovega sprejemanja, ker sodelovanje ministrstva z akterji oziroma deležniki, ki predlagajo svoje predstavnike v svet fundacije, ni bil ravno najboljši. In jasno nam je vsem, da je pri spremembah vse zakonodaje treba sodelovati z vsemi zainteresiranimi deležniki, še posebej tistimi, ki so med glavnimi izvajalci in nosilci športne dejavnosti v tem primeru. Vsekakor pa smo lahko slišali, da je ta javnost bila konzultirana in ministrstvo trdi, da procesnih vzrokov, ki naj bi po mnenju Državnega sveta bili zadostni za to, da je

izglasoval veto na to novelo, ni. Tudi sami se sprašujemo, v čem je pravzaprav bil interes Državnega sveta, da izglasuje ta veto. Zanimiv je podatek, da je na matičnem odboru predstavnik Državnega sveta – ali zavestno, nezavedno, jaz ne vem – priznal, da pravzaprav ni takšen problem vsebina, ampak –in to navajam – da je problem, ker to sfero vodijo nekatere vplivne osebnosti. Tako da se je treba vprašati, ali smo razpravljali sploh o tej stvari ad rem ali ad personam, ker če je Državni svet na podlagi takih osebnih, ad personam, razlogov izglasoval veto, potem mislim, da bi se moral ponovno vprašati o svoji vlogi in o tem, kaj je naredil.

V Poslanski skupini Zares menimo, da je zakon, ki ga noveliramo s sedanjo novelo, samo delno noveliran, da bi bilo treba urediti tudi sestavo sveta fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij. Tudi tam bomo najbrž, ko se bomo tega lotili, slišali pripombe o tem, da gre za poddržavljanje tega ali onega. Obenem pa jaz ne vidim nobenega zavedanja vseh udeleženi v delitvi teh sredstev iz Loterije, da gre v tem primeru za parafiskalna, za odstopljena sredstva države, da je nujno ter logično, da državo skrbi, kaj se s temi sredstvi dogaja. Tudi glede na to, čemur smo priča danes, kako vsi zainteresirani v tej sferi ta sredstva delijo, kako se o tej delitvi med seboj dogovarjajo, kako spoštujejo neke medosebne odnose, je vprašanje, ali si ta sfera oziroma ti, ki trenutno bdijo nad razdeljevanjem teh sredstev, ta sredstva sploh zaslužijo, ali ni mogoče čas, da država razmisli, da bi na kakšen drug način to delila. Seveda bi bilo v idealnih situacijah najbolje, da to še vedno opravlja civilna družba sama, ampak če pa ni zrela, da to počne, potem je dodaten razmislek najbrž potreben. Tudi Računsko sodišče je imelo pripombe o tem, kako se razdeljujejo ta sredstva, sicer ne v primeru športa, v primeru invalidskih in humanitarnih organizacij. Vendar pa očitki, na katere je opozorila tudi Komisija za preprečevanje korupcije, ki govorijo o tem, da so mnogi izmed članov športne in druge invalidske in humanitarne fundacije v konfliktu interesov pri razdeljevanju sredstev, ker so hkrati člani sveta teh fundacij in predstavniki največjih prejemnikov sredstev, ta očitek seveda ostaja. Treba je pošteno priznati, da je Poslanska skupina SDS v postopku sprejemanja vložila tudi en amandma, ki je vseboval tudi to rešitev, zraven je vseboval še kaj drugega, zaradi česar ni bil sprejemljiv, ampak upam, da bomo ob morebitnih naslednjih spremembah zakona našli skupni jezik glede tega, da se ta transparentna in poštena delitev javnih sredstev omogoči tudi s tem, da se zapiše, da posamezniki, ki bi bili lahko v konfliktu interesov, ne morejo biti udeleženi pri delitvi teh sredstev.

Ob koncu bi rekel še to, da tako državni kot paradržavni uslužbenci, ki se pravzaprav s temi sredstvi in njihovo delitvijo ukvarjajo, po našem trdnem mnenju niso pokazali zadostne zrelosti pri tej funkciji, ki jo opravljajo, tako da, kot rečeno, pomisleki, glede delovanja obojih so veliki in upam, da bomo v bodoče še s kakšno novo novelo tega zakona lahko to področje uredili, tako da se podobne stvari, kot je ta današnja, ne bodo več dogajale.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Janez Ribič.

JANEZ RIBIČ: Dobro jutro, dober dan, spoštovani gospe in gospodje! Spoštovani gospod minister!

Menim, da imamo veliko drugih bolj pomembnih zadev za obravnavati v Državnem zboru, ampak vseeno. V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke smo že pri prvem odločanju o zakonu v spremembah in dopolnitvah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije opozarjali, da ni potrebe po spreminjanju sestave Sveta fundacije za financiranje športnih organizacij, saj je sedanja sestava dovolj dobra in je povsem samostojna pri sprejemanju odločitev, ki so v dobrobit slovenskega športa, tako profesionalnega kot ljubiteljskega.

V času, v katerem živimo, ko so se sredstva za vse družbene aktivnosti zmanjšujejo, je izjemnega pomena, da imamo fundacije, ki skrbijo za financiranje invalidskih, humanitarnih in športnih organizacij ter jim tako omogočajo opravljanje njihove dejavnosti, ki ima pozitivni učinek na širok krog ljudi. Čeprav so praktično vse dosedanje spremembe obravnavanega zakona vključevale tudi spremembo sestave sveta fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji oziroma sveta fundacije za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji, čemur so botrovala predvsem preoblikovanja, preimenovanja ali ukinitve posameznih organizacij, ki so predlagale člane v svete navedenih fundacij, poslanci Slovenske ljudske stranke menimo, da tokrat to niso ključni razlogi za spreminjanje zakona.

Po našem mnenju je cilj zakona, o katerem danes ponovno odločamo, ta, da se želi povečati vpliv Ministrstva za šport na delovanje in odločanje v svetu fundacije, z izključevanjem panožnih športnih zvez in športnih društev iz sveta pa se želi omogočiti tako imenovanim športnim veljakom, da bodo samostojno odločali o projektih, pri katerih bodo imeli sami glavno besedo.

Menimo, da je trenutna sestava, ki vključuje tudi člane športnih organizacij, ki niso članice Olimpijskega komiteja Slovenije, ter člane občinskih športnih zvez bolj uravnotežena in dejansko služi potrebam celotnega slovenskega športa, ne le posameznikom, ki že tako obvladujejo večji del civilne športne sfere pri nas.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke dvomimo, da izločitev članov športnih organizacij, ki niso članice Olimpijskega komiteja Slovenije, iz sveta fundacije res pomeni bolj proporcionalno zastopanost, bojimo pa se tudi, da lahko takšne spremembe pomenijo zmanjšanje sredstev za športne organizacije, ki niso vključene v Olimpijski komite Slovenije. Tega pa si poslanci Slovenske ljudske stranke nikakor ne želimo, saj smo mnenja, da je treba športno aktivnost med prebivalci Slovenije čim bolj spodbujati, še posebej v tako gospodarsko in družbo nestabilnem obdobju, kot je zdaj.

Poslanci Slovenske ljudske stranke smo tudi presenečeni nad postopkom priprave zakona, predvsem kar se tiče usklajevanja z organizacijami,

ki jih sprememba zakona najbolj zadeva. V gradivu, ki smo ga prejeli v Državni zbor, je bilo mogoče zaslediti, da je predlog zakona usklajen z Olimpijskim komitejem Slovenije, Združenjem občin, Skupnostjo občin ter Skupnostjo mestnih občin Slovenije. Po sprejetju zakona pa smo se prepričali, da marsikaj od tega dejansko ni res, saj na primer Združenje občin Slovenije predlaganim spremembam ostro nasprotuje, vprašljivo pa je tudi stališče Olimpijskega komiteja, saj podpredsednik govori eno, predsednik pa drugo.

Poslanci Slovenske ljudske stranke zato ne vidimo razlogov za spreminjanje sestave Sveta Fundacije za financiranje športnih organizacij. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije bo predstavil mag. Vasja Klavora.

MAG. VASJA KLAVORA: Hvala za besedo, gospod predsednik. Gospod minister, poslanke in poslanci!

Na prejšnji seji Državnega zbora je bila sprejeta novela Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije, ki v bistvu niti ne pomeni nekih večjih vsebinskih posegov v sam osnovni zakon. Tako praktično ne gre za materialno, temveč postopkovno spremembo, in sicer v smeri sestave članstva Sveta Fundacije za financiranje športnih organizacij, pa še tu ne gre za neke drastične posege. Zato nas je sprva presenetila odločitev Državnega sveta. Pregled obrazložitve zahteve po ponovnem odločanju pa nam razkrije, da v bistvu tudi državni svetniki niso imeli vsebinskih pripomb na sprejeti zakon, temveč so izrazili nestrinjanje z izvedbo načina samega postopka sprejemanja besedila predloga zakona še v tako imenovani predzakonodajni fazi, torej preden je predlog sploh prispel v Državni zbor.

Ponavljam, vsebina zakona ni sporna, vsaj tako smo dojeli, niti za državne svetnike in v bistvu nam v svoji obrazložitvi potrjujejo že sprejeto. Velja pa to opozorilo vzeti v obzir, kar priporočamo Vladi kot večinski predlagateljici predlogov zakonov in drugih aktov. Le na podlagi konstruktivnih dogovarjanj in usklajevanj tudi s strokovno in drugo zainteresirano javnostjo je verjetnost za kakovostne, realnejše in učinkovitejše rešitve toliko večja.

Poslanska skupina DeSUS se je do same novele pozitivno opredelila že na prejšnji seji. Tudi sedaj še vedno stojimo na stališču, da je zakon primeren in sprejemljiv, zato ga bomo tudi tokrat ponovno potrdili. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Bogdan Barovič.

BOGDAN BAROVIČ: Lep dober dan kolegicam in kolegom! Spoštovani gospod predsednik, hvala za besedo. Dober dan, gospod minister z ekipo!

S predlaganimi spremembami zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije Vlada Republike Slovenije kot predlagateljica predloga sprememb trdi, da bo zagotovila ustrežnejšo, bolj

uravnoteženo in bolj proporcionalno zastopnost nepridobitnih organizacij na področju športa v Svetu Fundacije za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji. V Svet Fundacije za financiranje športnih organizacij bi po tem predlogu enega člana po novem predlagal Zavod za šport Planica. V Svet Fundacije bi enega člana imenovala tudi Vlada Republike Slovenije na predlog Ministrstva za šolstvo in šport. Predlagatelj trdi, da so bile predlagane rešitve usklajene tudi med predstavniki Skupnosti občin Slovenije, Združenja občin Slovenije in Združenja mestnih občin Slovenije in bi le-te zastopal en član v svetu fundacije. Navedena ureditev ne ustreza več dejanskemu stanju. Kljub temu da je bilo v letu 2010 ustanovljeno še eno združenje občin, to je mestnih občin, pa hkrati sprememba zakona predvideva enega tovrstnega predlagatelja manj, ne pa razširjanja na novo ustanovljeno Združenje občin. Težko si je predstavljati, kako bo in kdo bo diskrecijsko odločal med več upravičenimi predlagatelji treh združenj občin in izbral tistega pravega.

V Slovenski nacionalni stranki menimo, da gre za poskus ali pa prej za poskus prevzema vpliva Direktorata za šport Ministrstva za šolstvo in šport pri delitvi finančnih sredstev ter za izrivanje civilne družbe s področja športa pri delitvi sredstev Fundacije za šport, kar je v nasprotju z vsemi smernicami dobrega vladanja v javnem sektorju.

V Slovenski nacionalni stranki nas zanima, ali bi naj to pomenilo, da se bodo finančna sredstva delila tako, kot bo to pripravil minister, in če bo tako boljše zastopana ustrezna zastopanost interesov predmetnih odločitev. Zato smo se v Slovenski nacionalni stranki odločili, da ne sprejemamo predlaganih sprememb v 10. členu, to je tretji odstavek Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije, in da lahko ostane članstvo v svetu fundacije, kot je to bilo med drugim tudi predlagano v vložnem, a žal nesprejetem amandmaju Slovenske demokratske stranke v drugi obravnavi. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil Ljubo Germič.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Gospod minister s sodelavcem, kolegice in kolegi!

V Poslanskem klubu LDS se strinjamo z odločitvijo, da se del dajatev iz Loterije Slovenije namenja športu, torej Fundaciji za šport. Tako množičnost, kot jo ima šport, ki je ena najpomembnejših civilnodružbenih aktivnosti, usmerjena v krepitev zdravja, k aktivnemu preživljanju prostega časa na eni strani, v kombinaciji z vrhunskimi rezultati, ki jih naš šport dosega na profesionalni ravni, so prav gotovo razlogi, ki utemeljujejo to odločitev. Z zakonom o lastninskem preoblikovanju loterije bomo opredelili Fundacijo za financiranje športnih organizacij Republike Slovenije in sestavo sveta, ki odloča o namenski porabi sredstev, namenjenih športnim aktivnostim. Glede na to, da je teh sredstev vedno manj, kot je potreb, je treba skrbeti za to, da so ta

sredstva razdeljena transparentno in brez očitkov konflikta interesov.

Sprememba zakona, o katerem bomo danes ponovno glasovali, je vezana predvsem na 10. člen veljavnega zakona, ki določa sestavo Sveta Fundacije za šport. Javni zavod za šport Republike Slovenije, Inštitut za šport, ki je bil eden od predlagateljev za člana Sveta Fundacije za šport, je namreč prenehal obstajati in namesto njega je bil ustanovljen Zavod Republike Slovenije za šport Planica. Za sprejetje Odloka o ustanovitvi Fundacije za financiranje športnih organizacij je zato treba spremeniti veljavni zakon tako, da bo odražal to spremembo. Navidezno se torej spremembe zdijo neproblematične. Hkrati ob tej spremembi pa je bil predlog predlagatelja tudi ta, da se je število članov sveta fundacije zmanjšalo s 17 na 15 in da se je nekoliko spremenila tudi struktura tistih, ki predlagajo člane sveta fundacije.

Ob spremembi 10. člena Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije pa želimo v Poslanskem klubu LDS kljub podpori zakonu, in večinsko ga bomo podprli tudi danes, ponovno opozoriti, kot že v času dosedanje obravnave zakona, da nismo bili zadovoljni s postopkom nastajanja tega zakona. Menimo namreč, da bi sodelovanje ministrstva z akterji oziroma deležniki, ki predlagajo svoje predstavnike v svet fundacije, moralo biti boljše. Prav to pa je danes tudi glavni očitek zakonski noveli, torej ne vsebinska, ampak proceduralna utemeljitev veta na Državnem svetu in utemeljeni razlog za izglasovanje veta. Prepričani smo, in na to smo opozarjali, da bi bilo lahko na tej točki, preden je prišel predlog zakona v parlamentarno proceduro, storjeno več, da se ne bi ustvarjal občutek, kot da gre za spremembo zakona, ki imajo nek drug interes, ne pa to, da se okrepi delovanje Fundacije za financiranje športnih organizacij. Tako smo stališča Olimpijskega komiteja Slovenije, Združenja športnih zvez in Stokovnega sveta Republike Slovenije za šport sprejeli šele v času obravnave zakona v Državnem zboru. Hkrati ob tem pa je treba povedati, da smo na matičnem delovnem telesu na podlagi pripomb in na predlog ter opozorila tako Združenja občin Slovenije kot Skupnosti občin Slovenije z amandmajem povrnili podobno vsebino, kot je bila zapisana v starem zakonu, tako da je sedaj v besedilu zapisano, da združenje in skupnost občin predlagata dva člana v svet fundacije. Vsebina zakonske spremembe pa je zmanjšano število tistih članov, ki so v svet fundacije imenovani na predlog Stokovnega sveta Vlade Republike Slovenije za šport.

Ker smo v Poslanskem klubu LDS prepričani, da nihče od nas ne želi ustvariti situacije, kjer bi bil šport v svojem profesionalnem in amaterskem segmentu predmet politike, in ker temu nismo bili priče do sedaj, menimo, da mora politika poskrbeti, da se tovrstni zapleti v prihodnje ne bodo več dogajali. Pri spremembah tovrstne zakonodaje je pomembno sodelovanje z vsemi zainteresiranimi deležniki, še posebej z vsemi tistimi, ki so med glavnimi izvajalci in nosilci športne dejavnosti pri nas. Čeprav menimo, da je bilo kar precej, tako kot pravi minister, nerodnosti v fazi sodelovanja z akterji, ki bi naj sodelovali pri pripravi tega zakona,

in ker hkrati tudi menimo, da smo v okviru parlamentarne procedure uspeli narediti to, kar so bile pripombe tistih, ki so nasprotovali zakonu, bomo zakon danes tudi večinsko podprli. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil Vili Rezman.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod predsednik.

Še kratko stališče skupine nepovezanih poslancev v zvezi s tem zahtevanim vetom, ki je sledeče. Prvič, ugotavljamo, da je aktivnost Državnega sveta v tem mandatu takšna, da mu gotovo ne moremo očitati pomanjkanja ambicij za delo. In drugič, da v tem primeru, ko so izglasovali zahtevo za ponovno odločanje o Zakonu o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije, ni vsebinskih razlogov, da bi jim pritrdili. Treba je poudariti tudi to, da so bili njihovi razlogi, ki so bili navedeni v pisni obliki, razlogi v zvezi s kršenjem postopka, da pa je danes predstavnik Državnega sveta več govoril o vsebini in o razpravi, ki da je baje izostala. Seveda se je treba vprašati, zakaj ni bilo vsebinske razprave, če je ni bilo, zagotovo ne more biti razlog samo na eni strani, kar se tega tiče. Že sam postopek v vsakem primeru omogoča razpravo. Ampak zakaj pravzaprav gre? Gre za to, da se državljani in državljanke Slovenije združujemo v različna društva, v organizacije, da bi lahko realizirali številne tudi specifične interese. Gre za to, da ta društva in organizacije nimajo možnosti, da bi iz svojih lastnih virov zagotovili sredstva za to realizacijo. Zato je zelo pomembno, da imamo loterijo, da imamo koncesijska sredstva in da imamo določen sistem, kako se ta sredstva po interesih lahko porazdelijo. Tudi kar zadeva Fundacije za šport, velja enako: bodisi da gre za sredstva za izvajanje projektov bodisi da gre za sredstva za sofinanciranje posamičnih investicij na tem športnem področju. Ta veto, ki ga je izglasoval Državni svet, je morebiti dobrodošel prav v tem smislu, da še enkrat razpršimo sence dvoma nad tem, ali se ta sredstva v organih, ki jih imenujemo, korektno razdeljujejo ali ne.

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev smo sicer sprva imeli pomisleke, imeli smo pomisleke pred tem glasovanjem in že pred prejšnjim. Postavljala so se nam vprašanja, zakaj je prenehal z delovanjem en zavod in zakaj je nek drug zavod tega nadomestil in zakaj točno Zavod Planica, zakaj ne morebiti kakšen drug zavod. Ampak ti pomisleki, ki smo jih imeli, in nekaj polemike je bilo v zvezi s tem tudi v javnosti, niso bili dovolj tehtni, da bi takrat nasprotovali izglasovanju tega zakona. Tudi danes, ko smo dobili nekaj pisnih zagotovil o spoštovanju postopka, kar bi naj bilo sporno, smo prepričani, da vsebinskih razlogov za to, da bi pritrdili vetu, ni. Morebiti pa bo kakšna razprava danes oziroma kakšno stališče danes še povzročilo, da bomo dodatno razmislili in se pred glasovanjem ponovno odločali.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila Silva Črnugelj.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Lepo pozdravljeni minister, dragi kolegi in kolegice!

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo ob ponovnem odločanju predlog sprememb Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije vnovič podprli. Kot smo poudarili v stališču v drugi obravnavi, podpiramo vse tiste ukrepe Vlade Republike Slovenije, s katerimi se krepi vloga civilnodružbenih organizacij pri imenovanju različnih organov. Verjamemo, da bo udejanjenje tovrstnih rešitev v praksi najboljši odgovor na pomisleke tistih, ki so v preteklosti izkazovali nezaupanje v asociacije, ker svoje politične večine niso mogli uveljaviti. Zato pozdravljamo odločitev predlagatelja zakona, da zmanjša število predstavnikov Vlade oziroma njenega strokovnega sveta v svetu fundacije s 6 na 4 ter sestavo uskladi z dejanskim stanjem. Inštitut za šport, ki je prenehal z delovanjem, bo tako kot predlagatelja enega od članov sveta nadomestil Zavod za šport Planica. Verjamemo, da predlagana struktura sveta, ki se ob zmanjšanem številu članov ohranja, dva predstavnika lokalne skupnosti, odraža primerno zastopanost različnih akterjev v športu. V postopku obravnave predloga zakona v Državnem zboru smo s strani opozicije slišali številne kritike na račun vodenja postopkov priprave zakona, kar pa razumemo predvsem kot izraz nezadovoljstva z njegovo vsebino. Tisti, ki so v preteklosti izkazali, da pojmujejo šport le kot promocijsko orodje politike, bi namreč le stežka obrazložili argumente za nasprotovanje zakonu, ki težišče odločanje prenaša v civilno sfero. V Poslanski skupini Socialnih demokratov obžalujemo, da so očitki o nekorektnosti postopka, ki so se izkazali za neutemeljene, zasenčili razpravo o pozitivnem prispevku predloga. Socialni demokrati nismo nikoli posegali v načine odločanja nevladnih organizacij ali zaradi nestrinjanja z vodstvom le-teh spreminjali zakonodajo na način, ki bi jim odrekal legitimnost njihove volje in izvolitve. Žal tega za nekatere druge ne moremo reči, zato nas ne preseneča politikanska drža, ki so jo v sebi lastnem, a zelo znanem slogu sprenevedanj in prikojevanj, zavzemali nasprotniki zakona v največji opozicijski stranki. Pomenljivo je, da zakonodajalec za nobeno izmed združenj, ki predlagajo svojega predstavnika v svet fundacije, v vsej zgodovini zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije ni določil, kateri izmed njegovih organov naj o predstavniku odloča, ne pri množici predlagateljev, ki predlagajo svoje predstavnike v svet fundacije za financiranje invalidskih organizacij, ne pri sestavi fundacije za šport. Ena in edinstvena izjem se je zgodila v letu 2007. Tedaj je Vlada odrekla avtonomijo Olimpijskemu komiteju Slovenije, da izvede postopek oblikovanja predloga za člane sveta Fundacije za šport v skladu s svojimi internimi akti. S spremembo zakona je namreč Vlada takrat določila, da mora člane sveta Fundacije za šport v imenu OKS imenovati njegova skupščina. Razlog za to neobičajno, edinstveno potezo pa lahko deloma iščemo tudi v tem, da so, kot se je izrazil tedanji športni minister, kandidacijski postopki OKS zelo zapleteni in je vsak poskus hitrih sprememb obsojen na poraz. Sprememb, ki smo si jih želeli, ni bilo. Konec leta 2006 je bil namreč

dotedanji predsednik OKS ponovno izvoljen na ta položaj. Nekaj mesecev kasneje pa je sledila sprememba zakona, ki v normativnem programu Vlade ni bila takrat predvidena.

Kot rečeno Poslanska skupina Socialnih demokratov bo v ponovnem glasovanju predlog zakona in novele zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije podprla. Iz tega sledi, da tisti, ki pa želijo celovito spremembo zakona, naj se lotijo dela, zavihajo rokave in ne fokusirajo razprave na napačne teme. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine SDS bo predstavila Alenka Jeraj.

Prosim.

ALENKA JERAJ: Lep pozdrav!

Zakon o lastninskem preoblikovanju loterije se je že večkrat spreminjal in doslej je bil vedno usklajevan s tistimi, ki jih zadeva, da so lahko posredovali svoje mnenje in predlog. Torej govorim o tistih, ki lahko predlagajo predstavnika v svet Fundacije za šport. Ministrstvo je tokrat v neskladju z Zakonom o športu, ki izrecno določa, da mora biti kakršenkoli akt, ki se dotika športnega področja, obravnavan na Strokovnem svetu za šport, na Vladi sprejelo novelo zakona in jo posredovalo v obravnavo v Državni zbor.

Kršenje zakona s strani ministra je velik problem, ampak nič nenavadnega za to vlado. Tokrat je ministrstvo, kot rečeno, prvič brez usklajevanja sprejelo novelo zakona. Temu lahko rečemo neusklajevanje, kršenje zakona ali pa nerodnost. Očitno znamo v Sloveniji hitro poiskati bolj mil izraz za stvari, ki so popolnoma jasne. Minister pravi, da je Strokovni svet za šport dal soglasje, sicer pozno, Olimpijski komite Slovenije je dal soglasje, tudi pozno. Po mojem mnenju je to prepozno, če zakon določa, da je treba zakon uskladiti pred sprejetjem na Vladi. Vlada je novelo sprejela, potem pa zaradi pritiskov in nasprotovanj različnih organizacij in združenj izsilila ta potrebna soglasja. Novela zakona je bila namreč obravnavana na strokovnem svetu naknadno, dva meseca po tem, ko je bila sprejeta na Vladi, 28. februarja so jo obravnavali. Ta strokovni svet je, mimogrede, že nekaj mesecev brez predsednika, pa se ministrstvu ne zdi potrebno, da bi najprej uredilo to malenkost, čeprav so bili iz enakega razloga, ker strokovni svet ni imel predsednika, v preteklosti zamenjani nekateri člani. Spremembe zakona tudi niso bile usklajene z Združenjem občin oziroma je le-to dalo negativno mnenje na spremembo, ki jih je Vlada sprejela 23. decembra lani. Tudi Olimpijski komite se je šele naknadno opredelil do sprememb, in sicer 18. januarja in 16. marca, slab mesec po sprejetju na Vladi, ko je bilo sicer res še nekaj stvari možno amandmirati na odboru. Ukvarjal se je pa predvsem z vprašanjem, koliko predstavnikov lokalnih skupnosti bo v svetu fundacije, čeprav imamo za to Združenje občin in Skupnost občin, ampak seveda njih minister ni želel nič vprašati, kaj menijo o spremembi na slabše. Olimpijski komite si celo šteje za pomemben dosežek, da je bil potem njihov predlog sprejet, da ostanemo pri dveh

predstavnih občin, kar je v sedaj veljavnem zakonu zapisano in je tudi primerno urejeno.

Ob tem smo bili člani odbora priča čudnim interpretacijam, eden od podpredsednikov Olimpijskega komiteja je povedal, da "Olimpijski komitej dejansko v predpostopku ni bil usklajevan, mislim, da je bilo prav oziroma da vsem članom skoraj večina v tem novem predlogu pomeni kar veliko in nas na koncu nihče ni vprašal, razen potem, ko je bila zadeva že v tako imenovani proceduri, pomeni, da tega sklepa, ki je bil na neki način na silo spravljen skozi na izvršilnem odboru" itd.

Drugi podpredsednik je na naslednji seji povedal, da temu ni tako, da so obravnavali predlog in se uskladili. Na moje direktno vprašanje, kdaj so odločili, da predstavnikov v fundacijo ne bo več imenovala skupščina Olimpijskega komiteja ampak kar vodstvo oziroma izvršilni odbor, ki ga postavi predsednik sam, ni odgovoril, in to tudi ni razvidno iz nobenega zapisnika. Če pa boste brali današnje novice, Atletska zveza, Združenje zvez borilnih športov in ostali napovedujejo izstop iz Olimpijskega komiteja in ustanovitev nove asociacije, ker so njihovi predstavniki glasovali za zakon v nasprotju z njihovimi stališči. Da bi to podkrepil, je predsednik Olimpijskega komiteja gospod Janez Kocijančič napisal prijazno pismo predsedniku Državnega zbora, kako je vse v redu z njihovim soglasjem.

Od ministra in ministrstva, ki pripada stranki premiera Boruta Pahorja, ki je pred volitvami obljubljal dialog in poudarjal, kako je pomemben dialog, ne bi pričakovali, da bodo tako hitro pozabili na obljube in na to, da so tiste rešitve, ki so usklajene in imajo široko podporo, najboljše.

V SDS bi pričakovali, da minister res ne bo imel težav z uskladitvijo enega samega člena zakona in ga bo brez težav uskladil. Ampak je očitno to problem. Ministru se mudi, vse dobijo pozno, pripetijo se razne nerodnosti. Ob tem nam citira člene zakona in kako smo pomešali člene, da pa sami niso znali sešteti, koliko članov bo imenoval Državni zbor, 13 ali 14, in smo zato morali sprejeti amandmaje, pa pozabi. V šoli bi otroci za tako seštevanje dobili cvek.

V SDS zakona ne bomo podprli, ker je bil postopek priprave nedemokratičen in je izključil pomembne akterje s področja športa. Ocenjujemo, da ponovno privilegira nekatere športne funkcionarje in povečuje njihovo moč in vpliv. Povzročila bo tudi slabši materialni položaj posameznih organizacij športa, ki delujejo izven Olimpijskega komiteja, in nepravilno delitev sredstev med športne organizacije.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Glasovanje o zakonu bomo v skladu z časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 3.A točki dnevnega reda oziroma najkasneje ob 20.10. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREOBLIKOVANJU KAPITALSKE**

DRUŽBE POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA TER O NALOŽBENI POLITIKI KAPITALSKE DRUŽBE POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA IN SLOVENSKE ODŠKODNINSKE DRUŽBE V OKVIRU NUJNEGA POSTOPKA.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade. Besedo ima Mateja Vraničar, državna sekretarka na Ministrstvu za finance.

Prosim.

MATEJA VRANIČAR: Spoštovani, gospod predsednik. Spoštovane poslanke, gospodje poslanci!

Državni zbor je na prejšnji seji sprejel novo Zakona o upravljanju kapitalskih naložb države. Zakon, ki je danes pred vami, pa je tesno povezan z omenjeno novelo. Tudi pri tem zakonu je namreč praksa pokazala, da upravljanje s kapitalskimi naložbami družb Kad in Sod v prehodnem obdobju do sprejema strategije upravljanja kapitalskih naložb države ni urejeno v zadostni meri. Tako se v predlagani noveli zakona ureja prehodni režim razpolaganja in izvrševanja glasovalnih pravic na skupščinah tudi za kapitalске naložbe družb Kad in Sod, ki bo veljal do sprejetja strategije. Naj spomnim, da novelirani Zakon o upravljanju kapitalskih naložb določa, da mora Agencija za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije pripraviti strategijo, tako da jo bo Vlada lahko Državnemu zboru predložila do 30. junija 2011.

Z novelo zakona, ki jo obravnavamo danes, se torej ureja obdobje do sprejetja strategije, in sicer na naslednji način. Družbi Kad in Sod lahko razpolagata z naložbami, katerih skupna knjigovodska vrednost presega 20 milijonov evrov oziroma z naložbami, pri katerih delež ene od teh družb predstavlja najmanj 25 % lastniški delež oziroma delež glasovalnih pravic, le s soglasjem Agencije za upravljanje kapitalskih naložb, ta pa se izda po predhodnem mnenju Vlade. Agencija nadalje izvršuje glasovalne pravice na skupščinah v imenu in za račun družb Kad oziroma Sod v vseh družbah, v katerih skupna knjigovodska vrednost kapitalске naložbe teh družb presega 20 milijonov evrov.

S predlagano novelo zakona se nadalje urejajo tudi določbe, s katerimi se določajo posebne rešitve glede na predpise, ki urejajo prevzeme in preprečevanje omejevanja konkurence. Trenutno veljavni zakon določa, da izjeme od pravil o prevzemih in varstvu konkurence veljajo za povečanje deležev glasovalnih pravic, vendar pa je namen te norme, da določi izjemo zgolj za prenos izvrševanja glasovalnih pravic. Predlagana določba temu ustrezno zamejuje oziroma omejuje obseg izjem, in sicer tako, da se le za prenos izvrševanja glasovalnih pravic v imenu in za račun družb Kad oziroma Sod ter bodoče zavarovalnice ne uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo prevzeme in preprečevanje omejevanja konkurence.

Glede na predstavljeno vsebino in glede na nujnost sprememb zakona, ki urejajo poslovanje družb Kad in Sod v prehodnem obdobju do sprejetja

strategije, predlagamo, da zakon podprete. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku Bogdanu Čepiču.

Prosim.

BOGDAN ČEPIČ: Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav državni sekretarki, kolegice in kolegi!

Odbor je predlog zakona obravnaval na 38. nujni seji 17. 3. 2011 in na nadaljevanju seje 22. 3. 2011. Posredovano mu je bilo mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je podala pripombe k določbam 2. člena. K predloženemu zakonu so koalicijske poslanske skupine vložile amandma k 2. členu. Odboru je kot dodatno gradivo posredovan tudi predlog Agencije za upravljanje kapitalskih naložb za amandma k 2. členu in predlog amandmaja odbora za spremembo prvega odstavka 2. člena, ki sem ga predlagal sam in je vsebinsko povzel predlog agencije, ter predlog za amandma odbora za nov tretji odstavek 2. člena, ki ga je podala članica odbora gospa Breda Pečan.

V uvodnem delu seje so prisostvovali predstavnice in predstavniki Ministrstva za finance, Agencije za upravljanje kapitalskih naložb, Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja, Slovenske odškodninske družbe in Zakonodajno-pravne službe.

V okviru dodatnih obrazložitvev mnenja Zakonodajno-pravne službe je njena predstavnica poudarila, da določba 2. člena ni prehodna določba k predlogu zakona, ampak gre za prehodno določbo veljavnega zakona. Poleg tega je določba prvega odstavka 2. člena nepotrebna, saj to vsebino že ureja drugi odstavek 7. člena veljavnega zakona. Vloženi amandma koalicijskih poslanskih skupin pa sledi pripombi glede potrebnega popravka besedila drugega odstavka 2. člena.

V razpravi je bilo na začetnem delu seje največ pozornosti namenjene obema predlogoma za amandma odbora k 2. členu. V zvezi s predlogom Agencije za upravljanje kapitalskih naložb, s katerim je bilo predlagano, da za sprejetje strategija o upravljanju kapitalskih naložb agencija glasovalne pravice na skupščinah ne bi več izvrševala v imenu in za račun družb Kad in Sod, je predsednica uprave Agencije poudarila, da bi Agencija na podlagi svojega predloga na skupščinah delovala v smislu poenotenega in odgovornega upravljanja vseh strateških naložb in upoštevala njihovo korist, torej v skladu s svojim poslanstvom in z namenom zakona, ki ureja upravljanje kapitalskih naložb. V nasprotnem primeru bi morala Agencija pri izvrševanju glasovalnih pravic na skupščinah obvezujoče ravnati zgolj v skladu s stališči obeh družb, saj gre pri tako zapisani določbi za mandatno razmerje. V razpravi o tem predlogu Agencije je bilo s strani njihovih zagovornikov poudarjeno, da gre za ureditev v prehodnem obdobju do sprejetja strategije, ko bodo naložbe opravljene v skladu z veljavnim zakonom, ki ureja to področje. Predlogu

Agencije so nasprotovali tako predstavniki družb Kad in Sod kot tudi predlagatelj zakona. Izražena so bila opozorila o bistvenem posegu v vsebino veljavnega zakona, na podlagi katerega mora Agencija glasovati v skladu z navodili obeh družb. Opozorjeno je bilo tudi na dejstvo, da predlog Agencije krši temeljna načela korporacijskega prava oziroma njenih delničarjev. Ob tem pa je bilo s strani predstavnika družbe Sod poudarjeno, da Agencija in obe družbi sicer dobro sodelujeta in pri izvrševanju glasovalnih pravic v veliki večini primerov ne bo konfliktov, v nekaj primerih pa bo gotovo prišlo do konflikta interesov, kot izhaja iz nalog posameznih upravljavcev naložb. Vlada predloga Agencije do začetka seje ni proučila, zato je minister za finance predstavil osebno stališče in poudaril, da gre verjetno za vprašanje kolizije pogledov posameznih upravljavcev do teh strateških naložb. V razpravi odbora o predlogu za amandma za novi tretji odstavek 2. člena, ki ga je predlagala članica odbora Breda Pečan, na podlagi katerega bi se uveljavitev 11. člena veljavnega zakona odložila za dve leti, je bilo poudarjeno, da je takšna rešitev nujno potrebna, ker sicer Kad in Sod ne moreta nemoteno poslovati. Ob sprejemanju veljavnega zakona rešitve tega člena očitno niso bile dovolj domišljene in tudi niso bile upoštewane posledice teh rešitev. Vlada je takšnemu predlogu nasprotovala, ker želi povečati učinkovitost in fleksibilnost družbe Kad na področjih, ki ne sodijo med strateške naložbe. Glavni namen zakona pa je politično nepristransko upravljanje naložb, pri katerih ima država strateške interese. Kad se zato na področju upravljanja strateških naložb ne sme izpostavljati in mora delovati tako, kot delujejo investicijski skladi. V nadaljevanju je bilo izraženo mnenje, da so argumenti Kad in Sod, ki so jih v okviru obravnave obeh predlogov za amandmaje odbora predstavili predstavniki obeh družb, prepričljivi in se nanašajo na pomembna vsebinska vprašanja in bi jih moral predlagatelj zakona v sodelovanju s predlagatelji posameznih predlogov in predstavnikov obeh družb še dodatno proučiti in predlagati usklajene rešitve, o katerih bi bilo mogoče odgovorno odločati. Zato je bila seja odbora v okviru razprave o 2. členu in obeh predlogih za amandma odbora prekinjena. V nadaljevanju seje pa sta bila oba predloga za amandma odbora k 2. členu umaknjena, zato odbor ni nadaljeval prekinjene razprave o obeh predlogih in o njih ni odločal. Odbor se je opredelil do vložene amandmaja koalicijskih poslanskih skupin k 2. členu in ga tudi sprejel. Sprejeti amandma je vključen v dopolnjeni predlog zakona, ki je sestavni del poročila odbora, ki ste ga prejeli. Odbor je sprejel tudi vse ostale člene.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil mag. Radovan Žerjav.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa, gospod predsednik. Kolegice in kolegi!

Glavni argument ob sprejemanju zakona o upravljanju kapitalskih naložb Republike Slovenije je bil ta, da naj bi bilo sprejetje tega zakona ključnega

pomena za vstop Slovenije v Organizacijo za ekonomsko sodelovanje in razvoj, kar se je kasneje izkazalo kot netočen argument.

Že ob sprejemanju tistega zakona smo v Slovenski ljudski stranki trdili, da le-ta ne prinaša kakšne velike dodane vrednosti k upravljanju kapitalskih naložb. Kljub temu da smo se strinjali, da je za obstoječi sistem izvajanja upravljanja naložb značilno, da obstaja velika razdrobljenost upravljanja z naložbami po različnih ministrstvih, kjer se oblikuje sektorska politika in izvaja lastniško upravljanje, kar povzroča tudi včasih nasprotje interesov. Poglavitna rešitev zakona je bila, da se upravljanje kapitalskih naložb posameznih resornih ministrstev prenese na agencijo, ki se ustanavlja s tem zakonom. In kaj smo s tem pridobili? V zadnjem času predvsem odličen izgovor odgovornih funkcionarjev, tudi ministrov, za podjetja v večinski državni lasti, da niso za nič odgovorni. V Sloveniji se že tako ali tako srečujemo s problemom neodgovornosti članov uprav, nadzornih svetov, še koga bi lahko naštel. Nihče v naši ljubi državi za nič ne odgovarja. Če gre za podjetja v takšni ali drugačni državni lasti, pa je to seveda še toliko huje. Vlada ni odgovorna, ker so po zakonu odgovorni nadzorni sveti, uprave, nadzorniki, regulatorji in tako naprej. S to rešitvijo so se po funkciji odgovorne osebe rešile svoje politične in objektivne odgovornosti. Sedaj tudi formalno Vlada in noben minister za nič ni odgovoren. Za vse je odgovorna Agencija za upravljanje kapitalskih naložb. To po moji oceni ni dobro, na to sem opozarjal tudi takrat, ko smo se o tem zakonu v Državnem zboru pogovarjali.

V Slovenski ljudski stranki smo nasprotovali vsem preteklim rešitvam, ki so pripeljale v situacijo, v kateri se danes nahajamo in zaradi katere je ta zakon danes pred nami. Zato tudi teh sprememb ne bomo podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije bo predstavil Franc Jurša.

FRANC JURŠA: Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav državni sekretarki! Kolegice in kolegi!

S sprejetjem Zakona o upravljanju kapitalskih naložb, ki uvaja centralno upravljanje državnih kapitalskih naložb preko agencije, smo želeli doseči, da je upravljanje transparentno, učinkovito, odgovorno in ločeno od vpliva politike. Vse to je možno doseči ob primerni zakonodaji, ki pa mora biti izvedljiva. Še preden je ta agencija dobro zaživela in začela delati, se je izkazalo, da je njeno delo preprosto onemogočeno, saj brez strategije, ki je kot poglavitni akt upravljanja kapitalskih naložb nujna podlaga za delo agencije, pravzaprav ne more delovati in uresničevati poslanstva, ki ji je bilo zaupano. Zakon je povezan z vsebino sprememb in dopolnitev Zakona o upravljanju kapitalskih naložb, ki so bile sprejete na minuli seji zbora. S predlogom, ki ga obravnavamo, naj bi uredili pravno podlago upravljanja državnih naložb v času prehodnega obdobja, ko bo temeljni dokument pripravljen in bo polno zaživel. Na podlagi

že sprejete novele Zakona o upravljanju kapitalskih naložb naj bi bil akt upravljanja kapitalskih naložb sprejet v nekaj mesecih. Dotlej bo kot pravna podlaga zakona razpolaganje z določenimi državnimi naložbami ostalo na Kadu oziroma Sodu in kot je predlagano s to novelo ob pogoju predhodnega soglasja Agencije in mnenja Vlade. Prav tako po tem predlogu Agencija za upravljanje kapitalskih naložb izvršuje glasovalne pravice Kada in Soda v njenem imenu in za njen račun glede naložb, katerih knjigovodska vrednost presega 20 milijonov evrov.

S tem zakonom se zaostrejuje tudi prevzemna zakonodaja. Izjeme od pravil o prevzemih in varstvu konkurence so po mnenju predlagatelja po veljavnem določilu preobsežne. Zdaj velja za povečanje deleža glasovalnih pravic, po novem pa bi se izjeme določale zgolj za prenos izvrševanja glasovalnih pravic.

Predlog te novele torej popravlja situacijo, ki je nastala zaradi odsotnosti ključnega dokumenta, ki bo med drugim opredeljeval tudi najpomembnejše naložbe Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter Slovenske odškodninske družbe. Ti dve družbi imata seveda vsaka posebej določeno nalogo ali namen, ki sta ga dolžni izvrševati in pri tem ravnati kot dobra gospodarja tega premoženja kar najbolj učinkovito. Prav tako pa to velja tudi za Agencijo. Dokler strateški dokument upravljanja državnega premoženja ne zaživi, je Vlada z najnujnejšimi ukrepi predlagala način delovanja Kapitalske in Odškodninske družbe za ta prehodni čas, ko bo Agencija lahko začela učinkovito in odgovorno upravljati s tem premoženjem, za kar je bila tudi ustanovljena.

V naši poslanski skupini upamo, da bo temu res tako. Predlog novele pa bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Bogdan Barovič.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala za besedno ponovno, gospod predsednik. Še enkrat, kolegice in kolegi ter gospa državna sekretarka, dober dan!

Zakon o preoblikovanju Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja smo sprejeli lansko leto septembra. V praksi izvajanja zakona se je pokazalo, da obdobje do sprejetja strategije upravljanja kapitalskih naložb v skladu z Zakonom o upravljanju kapitalskih naložb Republike Slovenije ni urejeno. Navedeno nesporno pomeni, da imamo slabo zakonodajo, saj že več kot leto dni po ustanovitvi Agencije za upravljanje s kapitalskimi naložbami Republike Slovenije ne vemo, ne kdo pije, kdo plača, prav tako pa ugotavljamo, da imamo pravno praznino. V Slovenski nacionalni stranki dvomimo, da zdrži trditev, da ni finančnih posledic za proračun, mogoče neposrednih res ne, posredno pa vsekakor so, saj leto dni obstaja nek prosti tek, kar priznava tudi sama Vlada, in se bodo stroški gotovo pojavili v prihodnosti. Z novelo zakona se ureja obdobje do sprejetja strategije, in sicer tako, da družbi Kad in Sod razpolagata z naložbami, katerih skupna knjigovodska vrednost presega 20

milijonov evrov oziroma v kateri ima družba Kad ali Sod najmanj 25 % lastniški delež oziroma delež glasovalnih pravic. V Slovenski nacionalni stranki se sprašujemo, kakšno vrednost ima predhodno mnenje Vlade, gre za obvezno mnenje, ki ga mora naslovnik upoštevati ali ne, sploh takrat, ko si bosta mnenje Vlade in naslovnika diametralno nasprotna, kar iz dosedanjega delovanja tudi jasno vidimo, opazamo in zaznavamo. Načelo novele zakona je določitev sodelovanja Agencije za upravljanje kapitalskih naložb z družbama Kad in Sod. Navedeno pomeni, da tem subjektom do sedaj ni bilo treba sodelovati, kar je katastrofa, saj v času ene največjih gospodarskih kriz pri nas ni potrebe, da bi inštitucije, ki upravljajo z državnim kapitalom, med seboj sodelovale. In to ugotovimo po enem letu, zato se upravičeno sprašujemo, ali gre za neznanje ali gre za nameren spregled ali sabotžo. Da res ni tako, kot mora biti, lahko vidimo tudi iz mnenj strokovnjakov in drugih vpletenih v ta proces.

In da se ustavim še pri 2. členu v dveh odstavkih. Sprašujemo se, ali lahko predlagatelj natančno našteje, za katera podjetja natančno gre, da bomo vsi skupaj vedeli, ne pa da bomo čez leto in dan zopet sedeli in spreminjali zakon, ker spet nekaj ne bo določeno dovolj natančno in se bodo Kad, Sod in Agencija za upravljanje kapitalskih naložb med seboj prerekali, kaj komu sodi in kaj komu ne sodi.

V Slovenski nacionalni stranki predlagamo, da Državni zbor določi, ker Vlada očitno tega ne zmore, rok, v katerem morajo biti sektorske politike usklajene in veljavne. Ta bi bil zelo primeren, če bi bil 1. junija letošnjega leta. Saj veste, da 2. člen govori o sprejetju strategije, da se 7. člen zakona ne uporablja, drugi odstavek, in tako naprej. V tem trenutku bi bilo bistveno reševanje naših gospodarskih težav v krizi, v kateri smo eni bolj, drugi manj. Ni nam pa po godu, res ne, da pa rešujemo prepire. Kdo bo kaj upravljal in tudi glede na vrednost, nas v tem trenutku res upravičeno ne zanima. Zanima nas, kako bomo težave rešili.

Zato v Slovenski nacionalni stranki ni naklonjenosti za sprejetje Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preoblikovanju kapitalске družbe.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil mag. Borut Sajovic.

Prosim.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsednik, za besedo. Prijazen in lep dan vsem, še posebej pa državni sekretarki!

V poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije mislimo, da je ta zakon pomemben in potreben, kajti zagotovo bo izboljšal gospodarjenje z državnim premoženjem, zato bo deležen naše podpore. Podobno kot že pri noveli Zakona o upravljanju kapitalskih naložb je tudi v tem zakonu o preoblikovanju Kada in Soda zaradi prestavitve roka za predložitev strategije za upravljanje kapitalskih naložb treba spremeniti posamezne določbe. Tako se ureja obdobje do sprejetja strategije na tak način, da družbi Kad in Sod razpolagata z naložbama,

katerih skupna knjigovodstva vrednost naložbe družbe Kad in Sod presega 20 milijonov evrov oziroma tudi za tiste, o katerih imata Kad in pa Sod najmanj 25 % lastniški delež oziroma delež glasovalnih pravic. To razpolaganje s tem premoženjem pa je podvrženo soglasju Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije ob pridobitvi predhodnega mnenja Vlade. V obdobju, do katerega še nimamo sprejete strategije, pa se z novelo določa, da se ne uporablja določba drugega odstavka 7. člena obstoječega zakona, kjer je zapisano, da agencija izvršuje glasovalne pravice na skupščinah v imenu in za račun družbe Kad oziroma družbe Sod v vseh družbah, ki so opredeljene kot strateške naložbe, skladno s prvim odstavkom tega člena, ali v katerih skupna knjigovodska vrednost naložbe Kad ali Sod presega 20 milijonov evrov. S samo novelo zakona se namreč določa prehodno obdobje, da do sprejetja strategije agencija izvršuje glasovalne pravice na skupščinah v imenu in pa za račun družb Kad in Sod v vseh družbah, katerih skupna knjigovodska vrednost Kad ali Sod presega 20 milijonov evrov.

Na to temo se je, ker gre za velike naložbe, za velika sredstva odprla tudi zanimiva diskusija na odboru, ki se je gibala v smeri, kdo bo pri teh odločitvah imel končno besedo. Tukaj pa je stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije jasno, kajti menimo, da mora biti v času do sprejetja strategije upravljanja neposrednih in posrednih naložb države vse to ravnanje in pa odločanje usklajeno, predvsem pa mora iti v smeri, da se s tem našim skupnim premoženjem gospodari učinkovito, transparentno in donosno.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije bomo zato predlog zakona podprli, pri čemer pa ne da se nadejamo, ampak upravičeno tudi z zakonskimi določili pričakujemo in pa zahtevamo, da bo strategija tokrat celovita, pravočasno pripravljena in da bo končno razčistila tudi tiste dileme, kaj je za našo družbo, državo strateško in kaj te prioritete nima in da bo tudi končno jasno, kdo upravlja in kdo lahko z določenimi naložbami tudi razpolaga. Ko stanje ni pregledno, ni transparentno in pa jasno določeno, se nam lahko v praksi potrjuje tisto, kar vemo iz preprostega življenja, da je marsikdaj en slab gospodar boljši kot pa več dobrih. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil mag. Franc Žnidaršič.

Prosim.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Spoštovani gospod predsednik, spoštovana državna sekretarka, kolegica in kolegi!

Zakon o preoblikovanju Kapitalске družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter o naložbeni politiki Kapitalске družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja in Slovenske odškodninske družbe je Državni zbor sprejel septembra lani. V praksi izvajanja zakona pa se je takoj pokazalo, da stvar ne deluje in zakon ni ustrezno uredil obdobja do sprejetja strategije upravljanja naložb Kada in Soda. Zato se z novelo zakona ureja obdobje do sprejetja strategije, in sicer

tako, da družbi Kad in Sod razpolagata z naložbami, katerih skupna knjigovodska vrednost naložb družb Kad ali Sod presega 20 milijonov evrov oziroma v kateri ima Kad ali Sod najmanj 25 % lastniški delež oziroma delež glasovalnih pravic s soglasjem Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije ob predhodnem mnenju Vlade. Z novelo zakona se ureja tudi usklajenost določb Zakona o prestrukturiranju Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja z določbami zakonov, ki urejajo prevzeme in preprečevanje omejevanja konkurence. V tem smislu zakon natančneje ureja razpolaganje z naložbami družb Kad in Sod ter izvrševanja glasovalnih pravic na skupščinah v imenu in za račun družb Kad in Sod v predhodnem obdobju. Zakon bolj natančno določa tudi delovanje družb Kad in Sod v obdobju do sprejetja strategije in usklajenost določb zakona o prestrukturiranju Kada in Soda z zakonom, ki ureja prevzeme. Vse kaže, da je hitro popravljanje zakona, sprejetega septembra lani, dokaz, da je bil v bistvu zgrešena poteza in tudi sedaj v nasprotju z koalicijskim sporazumom. Še vedno bo imela roko nad rezervami prvega pokojninskega stebra vsakokratna politika z vsemi negativnimi posledicami dokazano slabega upravljanja, če ne dodam še kaj hujšega, zato bo eventualna podpora poslancev naše poslanske skupine stvar vesti vsakega izmed nas. Sam tega zakona zagotovo ne bom podprl, ker vem, da je bilo upravljanje s strani politike določenih in dirigiranih upravljavcev zelo nepregledno in zelo škodljivo za rezerve prvega pokojninskega stebra. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil Bogdan Čepič.

Prosim.

BOGDAN ČEPIČ: Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav, državni sekretarki. Kolegice in kolegi!

Poslanska skupina Socialnih demokratov bo podprla predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preoblikovanju Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter o naložbeni politiki Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja in Slovenske odškodninske družbe. S spremembami Zakona o preoblikovanju Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter o naložbeni politiki Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja in Slovenske odškodninske družbe želimo uvesti prehodno obdobje za naložbe Kad in Sod do sprejetja strategije za upravljanje s kapitalskimi naložbami v Sloveniji, predvsem pa z upravljanjem strateških naložb. Strategija bi morala biti sprejeta že do konca leta 2010, vendar pa smo popravili Zakon o upravljanju kapitalskih naložb, ki nalaga Vladi, da mora pristojno ministrstvo Agenciji za upravljanje kapitalskih naložb posredovati sektorske politike do 30. 4. 2011. Agencija pa mora pripraviti predlog strategije na podlagi sprejetih sektorskih politik in jo posredovati Vladi v sprejetje. Vlada mora predložiti predlog strategije Državnemu zboru najkasneje do 30. junija 2011. Na podlagi določb Zakona o

upravljanju kapitalskih naložb bo Državni zbor šele v začetku jeseni 2010 sprejel strategijo upravljanja kapitalskih naložb in takrat upamo, da bodo vsi ti dvomi in težave tudi odpravljene. Zato se z novelo zakona ureja obdobje do sprejetja strategije, in sicer tako, da družbi Kad in Sod razpolagata z naložbami, katerih skupna knjigovodska vrednost naložbe družbe Kad ali Sod presega 20 milijonov evrov oziroma v kateri ima družba Kad ali Sod najmanj 25 % lastninski delež oziroma delež glasovalnih pravic s soglasjem Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije ob predhodnem mnenju Vlade. V obdobju do sprejetja strategije agencija izvršuje glasovalne pravice na skupščinah v imenu in za račun družbe Kad in Sod v vseh družbah, v katerih skupna knjigovodska vrednost kapitalskih naložb družbe Kad ali Sod presega 20 milijonov evrov. Z novelo zakona se ureja tudi usklajenost določb tega zakona z določbami zakona, ki ureja prevzeme in preprečevanje omejevanja konkurence.

Na podlagi navedenih dejstev bo, kot sem dejal na začetku, Poslanska skupina Socialnih demokratov podprla zakon o spremembah in dopolnitvah. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil Zvonko Černač. Prosim.

ZVONKO ČERNAČ: Spoštovana kolegica, spoštovani kolegi, vsi ostali prisotni!

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo imeli pomisleke in ker niso bili upoštevani, smo tudi nasprotovali noveli zakona lani. Podobno smo izražali dvom v koncept upravljanja kapitalskih naložb države preko nove agencije, zakon je bil v proceduri kakšno leto dni nazaj. Nekako so se ti pomisleki izkazali v tem obdobju za upravičene. Ko je bil zakon o ustanovitvi nove agencije za upravljanje kapitalskih naložb sprejet, je bilo rečeno s strani Vlade, da je to zahteva OECD, ki se ji treba prilagoditi. Že takrat smo opozorili, da to ne drži. Zahteva OECD je učinkovito, gospodarno, transparentno in pregledno upravljanje kapitalski naložb. Strategijo glede tega bi Vlada lahko pripravila že zdavnaj, jo posredovala Državnemu zboru in proceduro in sprejetje tudi brez Agencije za upravljanje kapitalskih naložb in brez vsega, kar je temu zakonu in noveli zakona o Sodu in Kadu sledilo. Očitno pa Vladi sprejetje strategije ni v interesu, vse bolj pa se kaže, da je bila tudi ustanovitev te nove agencije za upravljanje kapitalskih naložb neka finta, s katero je Vlada takrat prepričala OECD, da imamo področje upravljanja kapitalskih naložb v naši državi urejeno v skladu z njenimi pravili in daleč od politike.

Kmalu se je namreč pokazalo, da gre pri upravljanju kapitalskih naložb v času sedanje vlade predvsem za prestižne boje vladajoče politike, na eni strani Socialni demokrati, na drugi LDS in Zares, in da ne gre za čim boljše upravljanje s temi naložbami, pač pa za poskus njihovega čim bolj učinkovitega političnega obvladovanja. Pred kratkim smo imeli namreč na mizi tudi novelo, s katero je področje energetike želel prevzeti Zares, konflikt je šel tako daleč, da je celo ministrica, podpredsednica

Zaresa, takrat zagrozila z odstopom, pomirila se je šele, ko je dobila premierjeva zagotovila, da bo to področje urejeno v novem energetskega zakonu.

Glede novele, ki jo imamo danes na mizi, sta bila v proceduro vložena dva amandmaja, brez katerih, tako smo slišali s strani tistih, ki so ju vložili, Kad in Sod sploh ne bi mogla več poslovati. Kot vidite, teh amandmajev ni več. Skratka, še en razlog več, ki govori o tem, da gre za neke politične prestižne boje ne pa za spraševanje o učinkovitem in gospodarnem upravljanju z državnim premoženjem. Bistvo te novele, o katerem so se predlagatelji ves čas spraševali, je, katera stališča naj zastopa agencija: lastna ali Sodova ali Kadova pri upravljanju teh naložb, ki so v portfelju Kada in Soda. Ja, naša skupna stališča morajo vendar vsi zastopati, saj gre vendar za naše skupno državno premoženje, do katerega bi se morali vsi odgovorno obnašati, ne pa izvajati prestižnih bojev med samim seboj! Ni pomembno, kako se upravljavec premoženja imenuje, pomembno je, da to premoženje upravljajo učinkovito, gospodarno in s ciljem doseganja čim boljših učinkov. Temu seveda ni tako. Medtem ko se Vlada ukvarja z nekimi nepomembnimi vprašanji, se nadaljuje negospodarno upravljanje z državnim premoženjem. Najbolj vpijoči primeri so Dars, Nova Ljubljanska banka – preko 200 milijonov evrov izgube, naložbe, ki ne bodo nikoli povrnjene, zgrešene naložbe. Potem smo imeli nedavno tega primer Sklada za razgradnjo Neka, kjer si je prehodna direktorica očitno s političnim blagoslovom dovolila nakup 9 milijonov evrov nelikvidnih obveznic, nekatere je kupila celo po tečaju, ki je za več kot 30 % presegal zadnji borzni tečaj, ob tem da je bila likvidnost na ravni nekaj tisoč evrov teh obveznic, ona pa jih je kupila za 3 milijone evrov iz tega skupnega denarja, s katerim naj bi vsi ti upravljavci gospodarno in odgovorno upravljali. Na drugi strani se izvaja politični pogrom nad direktorjem, ki očitno ni politično kompatibilen ne z rdečo ne z modro ne z oranžno barvo. Gre za Pošto Slovenije, preko 20 milijonov evrov dobička, podjetje, ki je lahko za vzor, kako je treba gospodariti. Že kakšno leto se dogaja politični boj, kako odstaviti direktorja, najprej si je plačo domnevno izplačal previsoko, potem naj bi bil udeležen v nekih neustreznih poslih v zvezi s tako imenovanimi brezplačniki in tako naprej. Ne gre torej za neko učinkovitost, gospodarnost pri upravljanju državnega premoženja, pač pa samo za kadrovske namestitve, ki morajo biti v skladu s politično barvo trenutne vladajoče koalicije. Očitno bomo kmalu doživeli ustanovitev nove agencije, ki bo zadolžena za usklajevanje stališč med temi "upravljavci" državnih naložb.

V SDS novele ne podpiramo.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil Vili Trofenik.

Prosim.

VILI TROFENIK: Lep pozdrav vsem prisotnim! Hvala za besedo.

Predlagani zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o preoblikovanju Kapitalske

družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter naložbeni politiki Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja in Slovenske odškodninske družbe natančneje ureja način razpolaganja z naložbami obeh družb v prehodnem obdobju do sprejetja strategije oziroma opredeljuje način sodelovanja med Agencijo za upravljanje kapitalskih naložb z družbama Kad in Sod. Predloženi zakon je nujno potreben za sanacijo stanja, ki je nastalo po oziroma pri uveljavljanju zakona o agenciji. Po predloženem zakonu bi naj Kad in Sod razpolagala z naložbami, ki v skupni knjigovodski vrednosti presega 20 milijonov evrov oziroma ima ena izmed omenjenih družb najmanj 25 % lastniški delež s soglasjem agencije, ki pa si za to mora pridobiti mnenje Vlade.

Ker so po prekinitvi seje matičnega delovnega telesa, ki je bila namenjena podrobnejši presoji možnih posledic sprejema vloženih amandmajev k predloženemu zakonu, le-ti amandmaji bili umaknjeni in je zakon posledično v drugem branju bil sprejet v izvornem besedilu, bomo zakon v naši poslanski skupini podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k dopolnjenemu predlogu zakona ni bilo vloženih amandmajev, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zboru opravili danes v okviru glasovanj, po prekinjeni 3.A točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **3. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠBI IN ZAVAROVANJU V OKVIRU NUJNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku vlade. Besedo ima Boštjan Škrlec, državni sekretar na ministrstvu za pravosodje.

Prosim.

BOŠTJAN ŠKRLEC: Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke in poslanci, lepo pozdravljeni!

Pred vami je predlog novele zakona o izvršbi in zavarovanju. Cilj te novele je izboljšati položaj upnikov v postopkih izvršbe na podlagi verodostojne listine in povečanje plačilne discipline s spremembo ureditve predhodnih odredb zaradi omejitve pavšalnih ugovorov. Hkrati s temi nujnimi spremembami je predlagana tudi odprava nekaterih pomanjkljivosti, ki so se izkazale pri izvajanju Zakona o izvršbi in zavarovanju, in sicer odprava pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri izvajanju postopka na podlagi predložene menice. Dolžnik bo tako moral v primeru predložene menice s predlogom za nasprotno izvršbo počakati na odločitev v pravnem postopku, do katerega je prišlo zaradi ugovora. Druga sprememba oziroma pojasnitev, ki je deležna teh sprememb, je jasna definicija izvzetja sredstev javnega jamstvenega in preživninskega sklada, torej sredstev, ki so

namenjena ekonomsko in socialno najšibkejšim prebivalcem in se s tem zasleduje tudi socialna komponenta izvršilnih postopkov, ki bodo tako manj posegali v osnovna eksistenčna sredstva, ki so namenjena osnovni eksistenci. Določitev izrecne zakonske podlage za vpis prepovedi razpolaganja v register neposrednih zastavnih pravic in zarubljenih premičnin je naslednja izboljšava, ki je predmet te novele. Prav tako pa se predlaga tudi uvedba skrbniških računov za izvršitelja in ureditev prevzema zadev razrešenega izvršitelja. Poglavitna sprememba pa je sprememba v smeri spremenjenega režima predhodnih odredb, s katero se želijo zaježiti relativno številni pavšalni ugovori, s katerimi dolžniki pogosto zadržijo postopek izvršbe in računajo na dlje časa trajajoč pravdni postopek ter na ta način v bistvu kupujejo čas, čeprav vedo, da dolg obstaja in da ga bo treba na koncu plačati. S tem seveda upnike, zlasti tiste, ki so ekonomsko šibkejši, spravljajo v položaj, ki je za njih nevzdržen in v pogovorih z Obrtno-podjetniško zbornico je bil ta problem še zlasti izpostavljen. Novela to težavo rešuje na ta način, da daje upniku možnost, da z dostavo dokumentacije, ki izkazuje obstoj osnovnega razmerja, izkaže podlago za izdajo predhodne odredbe, s katero bo sodišče dovolilo zamrznitev sredstev na dolžnikovem računu, s čimer bo odpadel tudi vzrok, ki ga dolžniki danes uporabljajo za to, da take ugovore vlagajo in si s tem kupujejo čas. Sredstva bodo namreč blokirana za čas trajanja postopka, kar pomeni, da bo takih ugovorov manj in bodo zaradi tega izvršilni postopki bolj tekoči in bolj učinkoviti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku odbora dr. Vinku Gorenaku.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

Predlog zakona o izvršbi in zavarovanju je Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje obravnaval na 52. seji 18. marca 2011, predlagateljica je bila Vlada. Kolegij predsednika Državnega zbora pa je bil tisti, ki je določil skrajšani postopek.

Gradiva, ki smo jih imeli, zakon z dne 11. 3. 2011, mnenje Zakonodajno-pravne službe z dne 17. 3. 2011, mnenje Komisije Državnega sveta z dne 17. 3. 2011 in mnenje Sodnega sveta z dne 17. 3. 2011.

Državni sekretar je povedal približno to, kar smo slišali zdajle, tako da tega ne bom ponavljal. Zakonodajno-pravna služba ni imela večjih pripomb, Komisija Državnega sveta pa zakon podpira.

Odbor je brez razprave sprejel amandma k 1. členu, nato pa je glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj. To besedilo imate v prilogi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Demokratične

stranke upokoencev Slovenije bo predstavil Anton Urh.

ANTON URH: Hvala za besedo. Spoštovani gospod predsednik, kolegice in kolegi!

Poslanci Poslanske skupine DeSUS smo že večkrat opozorili, da je plačilna disciplina velika rak rana slovenskega gospodarstva. Slednje potrjuje dejstvo, da je imelo ob koncu leta 2010 6 tisoč 102 pravnih oseb in 8 tisoč 670 obrtnikov ter malih podjetnikov blokirane bančne račune. Skupni znesek iz davčnih in sodnih izvršb je znašal kar 487 milijonov evrov. Prav tako smo izrazili zaskrbljenost nad posledicami tega problema, saj neplačilni vrtljak ne pomeni samo premoženjsko-finančne katastrofe, temveč tudi velike osebne tragedije. Saniranje te problematike je vse prej kot enostavno, saj terja sprejetje več ukrepov. Seveda bi bil najučinkovitejši ukrep izkoreniniti miselnost ljudi, da je neplačevanje nekaj povsem običajnega, skorajda nacionalni šport. Na žalost to ne gre zgolj z zamahom čarobne palice. Zato je ukrep ministrstva, ki je vključen v novelo Zakona o izvršbi in zavarovanju, katerega namen je izboljšati plačilno disciplino, vsekakor dobrodošel in za našo poslansko skupino popolnoma sprejemljiv. Odpravlja namreč problematiko pavšalnega izgovarjanja dolžnikov, njihovega sprenevedanja, zaradi katerega se izvršilni postopki kljub verodostojnim listinam zavlečejo oziroma se pravde nadaljujejo na pristojnih sodiščih. Takšnemu špekulativnemu izogibanju obveznostim oziroma izvršbi je nekako treba narediti konec.

V Poslanski skupini DeSUS smo prepričani, da je Vlada za to našla primerno rešitev, ki jo bomo poslanci DeSUS soglasno podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Silven Majhenič.

SILVEN MAJHENIČ: Spoštovani gospod predsednik, lep pozdrav državnemu sekretarju!

V Zakonu o izvršbi in zavarovanju Vlada predlaga odpravo nekaterih nepravilnosti, ki so se pokazale med izvajanjem zakona, ki je bil sprejet v lanskem letu. Tudi tokrat se je pokazalo, da zakon, ki je napisan premalo natančno in jasno, zmeraj doživi popravke, ker se ga izkoristi v namene zlorab in številnih špekulativnih ugovorov. Sigurno se zakon lahko izkoristiti, če je to možno. Razumeti kar tako, da je vse dovoljeno, kar ni izrecno prepovedano, prinaša številne konflikte, prevare in zavlačevanja, kar je tokrat problem pri plačilni disciplini in na kar je ves čas opozarjalo malo gospodarstvo in Obrtno-podjetniška zbornica. Kot pojasnjuje predlagatelj, se v spremembi zakona odpravlja problem v izvršilnih postopkih, ko stranka v postopku zavrača dokaze in s tem se postopek zavleče v neko daljše obdobje, vse v nameri dolžnika, da se špekulativno izogiba izvršbi in prihaja do zamud brez pravih vsebinskih razlogov. Upoštevale se bodo dokazne listine, s katerimi bo upnik dokazoval dolžniško-upniško razmerje kljub nasprotovanjem in trditvam nasprotne stranke v postopku ter s tem dosegla avtomatično zamrznitev sredstev v višini dolga na dolžnikovem računu.

Iz vzela se bodo le sredstva preživninskega sklada, ki jih delavcem plačujejo insolventna podjetja z namenom preživetja in dodatkov za veliko družino. Predlagane spremembe so bile nujne. Prav je, da se je Vlada odzvala na aktualne razmere tudi s popravkom zakona, ki bo nedvomno vplival na izboljšanje poslovanja podjetij, ki so zaradi neplačil zapirala vrata in po nepotrebnem odpuščala delavce.

V Slovenski nacionalni stranki bomo predlog zakona podprli.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Še enkrat, hvala lepa za besedo. Prijazen pozdrav vsem skupaj, še posebej predstavljavcu zakona, državnemu sekretarju in sodelavki.

Kadar v zakonodaja v praksi ne deluje ali se pokažejo hibe in napake, jih je treba odpraviti in popraviti, vedno pa se je pri sprejemanju zakonov treba truditi, da je tega čim manj. Če bi znali gledati nekam naprej, nekam v bodočnost, bi zagotovo s tem ne imeli toliko težav, ampak tako je življenje. Sam zakon o izvršbi in zavarovanju ureja pravila in postopke, po katerih sodišče opravlja prisilno izvršitev terjatev na podlagi izvršnih naslovov in pa verodostojnost listov ter pravila za zavarovanje terjatev. Zakon je začel veljati leta 1998 in je bil do danes večkrat noveliran. Samo sodišče lahko izvršbo dovoli na podlagi izvršilnega naslova ali verodostojne listine. Izvršba na podlagi verodostojne listine pomeni posebno vrsto postopka, ki združuje postopek dokumentiranega plačilnega naloga, kot ga ureja zakon o predvsem postopku in izvršilni postopek. Namen take ureditve je pospešitev in pa odprava dvojnosti postopka, kadar je terjatev upnika razmeroma zanesljivo izkazana. Tu mislimo na verodostojno listino, dolžnik pa taki terjatvi ne ugovarja. Seveda težave nastopijo takrat, ko se ugovarja ali ko se ugovor vlaga samo zato, da se doseže neka procesna korist ali pridobi na času. Z dejansko pravico in resnico pa to nima veliko skupnega.

Zanimiv je podatek, da so upniki v letu 2010 po sedaj še neuradnih podatkih iz sodne statistike vložili več kot 213 tisoč predlogov za izvršbo na podlagi ustreznih verodostojnih listin. Postopek do izdaje sklepa o izvršbi pa poteka zelo hitro, saj se sklep o izvršbi izda običajno v dveh do petih letih. Ima pa dolžnik možnost, da proti sklepu vloži ugovor, kar mu zakonodaja omogoča. Dolžnik mora ta ugovor vložiti v 8 dneh, v meničnih in čekovnih sporih pa v 3 dneh. Ugovor mora biti seveda pravnoformalno korekten, obrazložen, navedena dejstva in tako naprej. In ravno ta inštrument in inštitut se je v praksi zlorabil. Dolžniki so po sedaj še neuradnih podatkih iz sodne statistike v letu, ki je za nami, proti sklepu o izvršbi na podlagi verodostojne listine vložili kar 24 tisoč ugovorov, kar v praksi pomeni 11 % od vseh vloženi ugovorov proti sklepu o izvršbi, na podlagi verodostojne listine pa je bilo kar 53 % takšnih, ki se je moralo predložiti v odločanje še naprej na

sodišča. To je zagotovo resen problem. Sodišče pa je naprej 6 % takšnih zadev predložilo pravnemu sodišču. Torej za obrazloženost ugovora in s tem za začetek pravnega postopka zadostuje, če dolžnik navede, da ni v nobenem razmerju z upnikom, za kar mu ni treba predlagati nobenih dokazov, saj jih tudi ne more. Glede na navedeno, obstaja možnost in v praksi se to tudi dogaja, zlorabe inštituta ugovora proti sklepu o izvršbi na podlagi verodostojne listine. Dolžnik tako lahko z lažnim ugovorom, ki temelji na zanikanju obligacijskoprnega razmerja, z upnikom oziroma s tako imenovanim pavšalnim ugovorom zavleče sam postopek izvršbe, kar pa v praksi ni ustrezno in ni prav.

Predlog novele o izvršbi prinaša še kar nekaj pomembnih novosti, recimo odpravo pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri izvajanju postopka na podlagi priložene menice, potem izvzetje sredstev javnega jamstvenega in preživninskega sklada, recimo sredstva, ki jih prejmejo delavci insolventnega podjetja, in nadomestilo preživetja ali pa dodatka za veliko družino iz izvršbe, potem določitev izrecne zakonske podlage za vpis prepovedi razpolaganja, uvedba skrbniških računov, ureditev prevzema zadev razrešenega izvršitelja. Zato v poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije novelo o izvršbi podpiramo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil Vili Rezman.
Prosim.

VILI REZMAN: Ponovno hvala lepa, gospod predsednik za besedo.

Za uvod naj povem, da bo Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o izvršbi in zavarovanju deležen podpore tudi s strani Poslanske skupine nepovezanih poslancev – Solidarnost in mislim, da bo ta podpora vsesplošna. O tem najbrž govori tudi poročilo matičnega delovnega telesa, iz katerega razberemo, da ni bilo nobene prave razprave, da je to, kar je bilo predlagano, sprejeto kot splošno sprejemljivo za vse, da v razpravah celo niso sodelovali predstavniki gospodarstva, da ni bil sprejet ali predlagan noben amandma, razen tistega, ki je odpravljal pomanjkljivost, ker je manjkal eden izmed rokov, ki bi morali biti navedeni. Državni sekretar pa je v uvodni obrazložitvi navedel razloge za sprejetje. Razloga sta po njegovi sodbi bila dva, eden se imenuje aktualne razmere in drugi zahteva Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije. Ta dva razloga sta bila najbrž zadostna, da je bil predlagan predlog zakona po nujnem postopku. K temu je treba dodati, da je ta nujnost tako rekoč permanentna, da se s tem problemom neplačil in izvršbe ukvarjamo že nekaj let, da so to bile večletne zahteve, da se na tem področju nekaj uredi in da to ni problem zadnjega trenutka. Razmere so aktualne v tem smislu, da smo še zmeraj v vsesplošni krizi in odzivanje Vlade z nujnimi zakoni je takšno, da smo jih sedaj v seriji sprejemali celo vrsto in da jih je cela vrsta tudi v predverju sprejemanja. Ta nujnost in hitrost sprejemanja različnih predlogov zakonov

morebiti ni najbolj blagodejna za kvaliteto teh zakonov. V Poslanski skupini nepovezanih poslancev smo v zvezi z nekaterimi že sprejetimi zakoni imeli pomisleke, ne edini, tudi del gospodarstva jih je imel, tudi mnogi predstavniki stroke so jih imeli, zato se bojimo, da bodo imeli v posamičnih segmentih celo kontraproduktivne efekte.

Drugo, kar je bilo omenjeno v tej uvodni dopolnitvi, je bila zahteva Obrtno-podjetniške zbornice, ki vendarle verjetno ve, kaj vse se na njeno zahtevo po hitrih oziroma po nujnih postopkih sprejema, pa kljub temu grozi s tem, da bo blokirala Slovenijo. Naj povem v imenu naše poslanske skupine, da se s tovrstnimi blokadami ne strinjamo, da ne bodo prinesle pričakovanih, bojda pričakovanih, učinkov in da hitreje kot po nujnem postopku skorajda ni mogoče sprejemati zakonov, kvečjemu bi se lahko kakšen predlog hitreje pripravil. Ti problemi v zvezi z na hitro pripravljenimi zakoni in tudi na hitro sprejetimi so morebiti vezani na en preveč partikularen interes enega dela slovenskega gospodarstva. Sicer pa, da ne bo dileme, mi podpiramo rešitve, ki sta jih pripravila ministrstvo in vlada. Menimo, da so ti predlogi dobri, da ti predlogi ne rešijo problematike in je ne bodo rešili, so pa lahko v pomoč. Tisto prvo, kar je treba narediti, je dolgoročno, vztrajno, trmasto spreminjanje poslovne kulture vseh gospodarskih subjektov v našem okolju. Samo to je lahko garant za to, da bo teh problemov, o katerih zdaj govorimo, čim manj. In tisto, kar naj zagotovi ta predlog zakona, je, da bodo postopki izvršbe, kadar bodo že morali biti, takšni, da bomo o njih rekli, da so hitri, da so enostavni in da so učinkoviti.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil Anton Colarič.

Prosim.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa, gospod predsednik. Gospod državni sekretar s sodelavko, kolegice in kolegi!

Plačilna nedisciplina je bila v tem prostoru vseskozi prisotna, na žalost, bom rekel, vendar pa jo v času gospodarske krize obrtniki, podjetniki in podjetja občutijo bolj kot kdajkoli prej. Interesna združenja opozarjajo, da se plačilna nedisciplina prav zaradi dane situacije še povečuje. Predlagane spremembe in dopolnitve Zakona o izvršbi in zavarovanju, ki so nastale tudi na podlagi posvetovanj z Obrtno-podjetniško zbornico ter ugotovitvami, da zadnja novela tega zakona, ki je bila sprejeta lani, oziroma sprejeti ukrepi za pospešitev postopka izvršbe na podlagi verodostojne listine ne rešujejo zadovoljivo problema pavšalnih ugovorov zoper sklepe o izvršbi na podlagi verodostojne listine, ki jih dolžniki podajajo le zaradi zavlačevanja, so predlagane spremembe ureditve predhodnih odredb zaradi omejitve pavšalnih ugovorov. Rešitve te novele so kot izboljšanje položaja upnikov v postopku izvršbe na podlagi verodostojne listine in povečanje plačilne discipline s spremembo ureditve predhodnih odredb zaradi omejitve pavšalnih ugovorov, odpravljanje pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri izvajanju

postopka na podlagi predložene menice. Izvzeta so tudi sredstva javnega jamstvenega in preživitvenega sklada in dodatka za velike družine iz izvršbe. Določene so zakonske podlage za vpis prepovedi razpolaganja v register neposestnih zastavnih pravic in zarubljenih premičnin, uvajajo se tudi skrbniški računi izvršiteljev, urejajo se prevzemne zadeve razrešenega izvršitelja. Po našem mnenju so vse te spremembe take, da jih bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov podprli in upamo, da bodo pripomogle k izboljšanju plačilne discipline, z upanjem, da bo sedaj zakon tak, da bo primeren in da ga ne bo treba še večkrat popravljati. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

Zakon, ki ga obravnavamo, verjetno ne potrebuje velikih besed, dolgih govorov, branja tekstov ali še česa podobnega. Zakon je v redu. Kar se tiče Poslanske skupine SDS, bi si ga mogoče želeli kako leto prej, morda še več, sodi pa v kvoto tistih zakonov, ki jih bomo v SDS podprli. In to je vse. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil Alojzij Potočnik.

ALOJZIJ POTOČNIK: Spoštovani!

Predlagani zakon skupaj s spremembami Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju in že sprejetim Zakonom o preprečevanju zamud pri plačilih poskuša povečati likvidnost podjetij, predvsem malih in srednjih, ter ustvariti pogoje skupaj z drugimi ukrepi, ki bodo krepili konkurenčnost in spodbujali zaposlovanje. Konkretno pa se s predlogom novele izboljšuje položaj upnikov v postopkih izvršbe na podlagi verodostojne listine, s tem pa se, pričakujemo, povečuje plačilna disciplina. Izvršba na podlagi verodostojne listine pomeni posebno vrsto postopka, ki združuje postopek dokumentiranega plačilnega naloga, kot ga ureja zakon o pravdnem postopku in izvršilni postopek. Taka ureditev deluje, kadar je terjatev upnika razmeroma zanesljivo izkazana, torej z verodostojno listino, dolžnik pa terjatvam ne ugovarja. Zaostrene razmere, pa tudi padec poslovne morale so predlagatelja napeljali k sklepu, da je s strani dolžnikov s pavšalnimi ugovori pred sodišči mogoče postopek do take mere ovirati, da se ga enostavno zlorablja. Potem se prične medsebojno dokazovanje dveh strank, ki dokazujeta in zavračata druga drugo. Spremenjeni institut prehodnih odredb bo omogočil, da bodo na dolžnikovem računu sredstva avtomatično zamrznjena v višini terjane dolga. Upravičeno se torej pričakuje, da bo slednje prispevalo k zmanjšanju špekulativnih ugovorov, katerih edini cilj je izogniti se izvršbi. Podobno bo veljalo pri izvajanju postopkov na podlagi predložene menice. Dolžnik bo moral s predlogom za nasprotno izvršbo počakati do odločitve v pravdnem postopku, s katero se tožbeni zahtevk zavrne. Predlog zakona

podpiramo tudi v tistih delih, ki se nanašajo na izvzetje sredstev iz izvršbe, na register neposrednih zastavnih pravic in zarubljenih premožnin kot tudi poslovanje izvršiteljev z denarnimi sredstvi ter prevzem zadev razrešenega izvršitelja. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Janez Ribič.

JANEZ RIBIČ: Spoštovani!

Problem plačilne nediscipline v Sloveniji zaznavamo že dalj časa, kot eden glavnih problemov slovenskega gospodarskega poslovanja pa je priplaval na površje že pred najmanj dvema letoma. Škoda je in žal nam je, da v Sloveniji od zaznave problema do poskusov njegove rešitve potrebujemo mnogo preveč časa. Odzivnost državne uprave in odgovornih resornih ministrstev je katastrofalna. Čeprav vsaka rešitev res potrebuje svoj čas, da se porodi in sprocesa v tej naši hierarhiji pravil in postopkov, je problem tudi v tem, da odgovorna ministrstva, resorji in ljudje opozoril, ki prihajajo s strani prizadetih uporabnikov sistema, ne jemljejo dovolj resno že od vsega začetka. Slišijo jih šele, ko o tem začno govoriti že ptički na veji in se iz obupa pojavijo takšne ali drugačne grožnje nemočnih subjektov, ujetih v takšno ne delujočo ureditev. Pred nami je torej zakon, ki urejuje oziroma izboljšuje spopadanje s problematiko plačilne nediscipline. Izboljšuje situacijo, ko v postopkih izvršbe na podlagi verodostojne listine dolžniki s pavšalnimi ugovori, s katerimi zanikajo obstoj pravnega poslovnega razmerja oziroma dolžniškega razmerja z upnikom, vlagajo ugovore in s tem avtomatično dosežejo, da v nadaljevanju zadevo obravnava sodišče v okviru pravnega postopka, ki pa traja nekoliko daljše časovno obdobje. S tem se dolžniki pogosto špekulativno izogibajo izvršbi in prihaja do zamud v teh postopkih, čeprav za to ni pravih vsebinskih razlogov. Predlog zakona tako prinaša spremembe, da bo v primeru takšnega pavšalnega ugovora, s katerim bo dolžnik ugovarjal, na primer, da upnika sploh ne pozna ali da z njim nima nobenih poslovnih stikov, upnik imel možnost, da sodišču predloži listino, s katero izkazuje obstoj dolžniško-upniškega razmerja in predlaga sodišču izdajo predhodne odredbe, kar bo pomenilo, da bodo sredstva na upnikovem oziroma na dolžnikovem računu v višini izterjevalnega dolga avtomatično zamrznjena. S tem bo dolžnik izgubil smisel vlaganja ugovorov, s čimer je sicer lahko morda špekulativno upal, da se bo v prihodnosti izvršbi izognil.

V Slovenski ljudski stranki menimo, da bo ta rešitev, kljub temu da v svojem bistvu prinaša tudi določene nevarnosti in pasti, prispevala k bolj učinkovitemu teku samih izvršilnih postopkov in da se bo število takšnih špekulativnih ugovorov zmanjšalo. Zato bomo predlog zakona podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k dopolnjenemu predlogu zakona ni bilo vloženih amandmajev, zaključujem

drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 3.A točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **3.A TOČKA DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O FINANČNEM POSLOVANJU V POSTOPKIH ZARADI INSOLVENTNOSTI IN PRISILNEM PRENEHANJU PO NUJNEM POSTOPKU.**

V zvezi s to točko so bili v zakonodajni postopek vloženi trije predlogi zakonov, in sicer Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju v postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, prva obravnava, EPA 1530, katerega predlagatelj je skupina poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom, Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju v postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, po nujnem postopku, EPA 1683, katerega predlagateljica je Vlada, in Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju v postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, prva obravnava, EPA 1602, katerega predlagatelj je skupina poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom.

Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje je v razpravi o navedenih predlogih odločil, da jih bo obravnaval v skladu s tretjim odstavkom 117. člena poslovnika Državnega zbora. Hkrati je tudi sklenil, da bo nadaljnji postopek v skladu s 127. členom Poslovnika Državnega zbora vodil na podlagi predloga zakona, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom, po nujnem postopku.

V skladu s četrtrim odstavkom 117. člena Poslovnika Državnega zbora dajem besedo predlagateljem predloga zakona za dopolnilno obrazložitev. Besedo dajem predstavniku skupine poslancev, gospodu dr. Vinku Gorenaku.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

Že drugič se je zgodilo, da sem predlagatelj zakona, ki ni naš, ampak vseeno. Stvar niti ni tako kritična.

Odbor je obravnaval tri zakone skupaj, kot osnovo pa je vzel tisti zakon, ki ga je predložila Poslanska skupina SDS. Ne glede na to, da je v nadaljevanju pravzaprav zavrnil vse tiste člene predloga zakona, ki so bili osnovni členi predloga SDS in sprejel vladne predloge člena, pa je treba reči, da so kljub temu v tem zakonu, ki je danes tukaj pred nami, od naših osmih predlogov za izboljšanje stanja na tem področju so v tem predlogu zakona, ki je predmet obravnave, vključene kar štiri zahteve iz našega osnovnega predloga zakona. To pa je vpogled v dokumentacijo, poslovanje s podjetji, kjer je stečajni upravitelj več kot 5 % lastnik in tako dalje. Potem tudi prisilna poravnava, pogoji za njeno uvedbo, mislim na 50 %, ter tudi globe. Vse to je nekako tisto, kar je bilo

skupno obema predlogoma zakona. Mi smo sicer z nekaterimi rešitvami lahko zadovoljni kot predlagatelji. Nekatere rešitve bi si želeli nekoliko drugače, zato smo vložili tudi amandmaje, za katere ugotavljamo, da so podobni koalicijskim amandmajem. Še vedno pa je treba ugotoviti, da vsaj štiri naše temeljne pomembne zahteve v tem zakonu niso zajete, in sicer disciplinska odgovornost, prepoved ustanavljanja novih podjetij, če je lastnik prejšnje podjetje spravil v stečaj, javna objava neplačnikov kot tudi sodne takse. Ampak ne glede na to, ta predlog zakona je danes tukaj pred nami in lahko ugotovim naslednje. Nekatere stvari, ki jih je Vlada predložila v vladnem predlogu zakona, mi pravzaprav ponavljamo že, mislim da, drugič ali tretjič. Žal moram reči, da je to tisto ponovno spoznanje, da Vlada reagira s kakšno leto in pol dolgo zamudo, in potem po letu in pol vključi neka določila, ki smo jih mi v SDS pravzaprav predlagali že zdavnaj. To so taki tipični primeri, vpogled v dokumentacijo, kar sem jaz dvakrat razlagal za tem pultom, potem to, da stečajni upravitelj ne sme poslovati s firmami, ki so v njegovi lasti oziroma kjer je stečajni upravitelj solastnik oziroma več kot 5 % lastnik in tako dalje. To smo imeli primer v Elanu, pa vendarle je koalicija vse te naše predloge v preteklosti zavrnila. Danes pa prihaja Vlada s temi istimi predlogi pravzaprav na plano in so vkomponirani v ta zakon. Seveda naj rečem, glede na to, da so kar štiri naše zahteve izločene iz zakona, ki ga bomo danes obravnavali. Ena najpomembnejših pa je ta, da 10 let po tem, ko je nekdo dal firmo v stečaj, ne more ustanoviti nove firme. Ali bo to določeno v tem zakonu ali bo to določeno v kakšnem drugem zakonu, jaz bi si srčno želel, da Vlada to čim prej spozna, da čim prej to ugotovi, da je to problem v tej državi in da čim prej pride s predlogom zakona, stečajnega ali kakšnega drugega, ampak to v slovenskem prostoru v tem trenutku nujno potrebujemo.

Besedilo predloga zakona, ki ga bomo obravnavali oziroma ki ga obravnavamo, nas nekako zadovoljuje do te mere, da nameravamo zakon podpreti. Bi pa bil zelo vesel, če bomo podprli tudi amandmaje, ki smo jih vložili. Amandmaji so identični tistim, ki jih je vložila koalicija. Po moji oceni pa so naši amandmaji bolj natančni in širši, zato bom kasneje tudi več povedal na to temo. Hvala lepa.

PODPREDSNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Besedo dajem predstavniku Vlade.
Gospod Boštjan Škrlec, državni sekretar, izvolite.

BOŠTJAN ŠKRLEC: Hvala lepa. Spoštovani gospod podpredsednik, poslanke in poslanci!

Pred vami je novela Zakona o finančnem poslovanju o postopkih insolventnosti in prisilnem prenehanju, ki je posebna v tem smislu, da je pravzaprav sestavljena iz treh predlogov zakonov, ki so se v proceduri znašli istočasno. Kot je povedal že moj predhodnik, je vladni predlog sestavljen tako, da vsebuje nekatere rešitve, za katere se je Vlada odločila v postopku intenzivnih pogajanj z Obrtno-podjetniško zbornico, zlasti tiste, ki se nanaša na

definicijo prisilne poravnave in pogojev za prisilno poravnavo, vsebuje pa tudi nekaj predlogov, ki jih je opozicija v preteklosti že izpostavljala in do katerih je Vlada imela pozitiven odnos, vendar je imela mnenje, da vključitev ureditve, kot je bila predlagana, v takratnem času ni bila potrebna. Kasneje je praksa pokazala, da vendarle ne bo odveč, če se te določbe vključijo, in danes je pred vami tak predlog, da vsebuje v bistvu štiri vsebinske sklope.

Prvi, najpomembnejši in tudi osrednji je tisti, ki se nanaša na postopke prisilne poravnave in na pogoje za sklenitev oziroma začetek postopka prisilne poravnave. Osnovni pogoj, ki je uveden, je ta, da je prisilno poravnavo po tem predlogu mogoče skleniti le pod določenimi pogoji. Do sedaj je bila namreč ureditev prisilne poravnave popolnoma odprta in je dopuščala dogovore brez kakršnih koli omejitev, tako v smislu višine poplačila kot tudi v smislu odloga poplačila in tako so lahko bile prisilne poravnave sklepane za zelo dolga obdobja in za zelo nizke odstotke poplačila.

S predlogom, ki je pred vami, se te meje vzpostavljajo in znašajo najmanj 50 % poplačila terjatev v obdobju, ki ne sme biti daljše od štirih let. Znotraj teh okvirov so mogoči pogovori in dogovori, ki grejo bolj v korist upnikom, ne pa njim v škodo. Takšna omejitev v slovenskem pravnem redu ni novost. Prejšnji zakon o prisilni poravnavi stečajev in likvidacij, ki je veljal v 90. letih, je imel podobne omejitve in zaradi tega v bistvu ne gre za instrument, ki bi bil slovenskemu pravnemu redu neznan. Po mnenju Vlade se s tako rešitvijo omogoča tisti temeljni namen, ki ga prisilna poravnava ima, namreč, ohranitev podjetja, ki ima neko poslovno perspektivo, ki ga je mogoče s programom finančnega prestrukturiranja spraviti nazaj v meje likvidnosti, insolventnosti in tako omogočiti ohranitev produkcije oziroma zaposlitve, predvsem delovna mesta tistih, ki delajo v teh pravnih osebah. Inštitut prisilne poravnave je tako ohranjen, zaradi tega ker je za gospodarstvo, če je sklenjena prisilna poravnava v primernih okvirih, seveda koristen.

Druga novost je dodatno upravičenje upniškega odbora v stečajnem postopku. Gre za pravico pregleda poslovnih knjig in celotne dokumentacije, ki jo prevzame stečajni upravitelj. Ta tema je bila v preteklosti večkrat izpostavljena. Stališče Vlade je bilo, da je zakon napisan tako, da tak pogled omogoča, kljub temu pa smo bili priča nekaterim odločitvam v praksi, ki so omejevale pravico upnikov do vpogleda v to dokumentacijo. Zaradi tega smo sledili tem predlogom, ki so bili že pred časom podani, da se ta pravica jasneje zapiše v zakon in se tako odpravijo vsi morebitni dvomi.

Glede oddaje del stečajnega upravitelja družbam, ki so z njim ali z njegovimi družinskimi člani povezane, pa velja podobno. Zakon o integriteti, ki je bil sprejet lansko leto, taka dejanja definira kot konflikt interesov. Res pa je, da je stališče Komisije za preprečevanje korupcije tako, da je dobro jasne določbe o takih konfliktnih interesov in prepovedih, ki izvirajo iz takega konflikta, vnesti v področno zakonodajo. Zakon o finančnem poslovanju je taka področna zakonodaja in ker s tem jasneje zavezujemo stečajne upravitelje k

transparentnemu in korektnemu ravnanju, se je Vlada odločila, da tako določbo tudi vključi v predlog zakona.

Na koncu naj omenim še povišanje globe za prekrške iz 489.a člena, to so prekrški, ki jih stori ali poslovodstvo, ali nadzorni svet, ali upravni odbor. Gre za kršitve obveznosti analizirati vzroke insolventnosti ali kršitev enakega obravnavanja upnikov oboje po nastopu insolvenca. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje kot matično delovno telo. Besedo dajem predsedniku, gospodu dr. Vinku Gorenaku za predstavitev poročila odbora.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

V petih minutah povedati vse, kar bi bilo formalno potrebno povedati o teh treh zakonih, ki smo jih obravnavali kot enega na koncu, torej dobili smo na koncu enega, bi verjetno bilo premalo časa, zato bom prisiljen zadevo skrajšati.

Odbor je torej obravnaval tri zakone: prvi, tako imenovani krajši zakon Poslanske skupine SDS, drugi, to je vladni zakon, in tretji je zakon, ki ga je predložila tudi Poslanska skupina SDS. To smo opravili na 52. nujni seji 18. marca.

Odbor se je najprej odločal o tem, ali bomo sploh delali tako imenovani hibrid. Odbor se je odločil, da ga bomo delali. Potem je odbor imel na razpolago vsa mnenja o prvem, drugem in tretjem zakonu. Odbor je imel na razpolago mnenje Mestne občine Ljubljana, Sodnega sveta kot tudi Komisije Državnega sveta za državno ureditev, imeli pa smo tudi dopis gospoda Oblaka iz Združenja upnikov HKS Sicura.

Drugi sklep, ki ga je odbor sprejel, je ta, kateri zakon bo tisti, ki bo osnova za nadaljevanje našega dela, in odločili smo se, da bo to zakon, ki ga je predložila Poslanska skupina SDS, in to širši zakon. V nadaljevanju smo obravnavali posamezne člene zakona in v amandmajski obliki v zakon Poslanske skupine SDS vključevali vse tiste člene iz vladnega predloga zakona, ki jih je koalicija, torej ki jih je odbor želel vključiti, oziroma zavrnili tiste člene, ki jih odbor ni sprejel, pa so bili v originalnem besedilu Poslanske skupine SDS. Prav na tej točki se je zgodilo to, da so bili vsi členi zakona, ki ga je predložila Poslanska skupina SDS, zavrnjeni in na nek način smo dobili predlog zakona, katerega predlagatelj je Poslanska skupina SDS, v resnici pa so v zakonu vsi členi Vlade. To je malo zapleten postopek, da se ga razumeti, pa vendarle tako se je zgodilo. Ne glede na to, da je prišlo do tega, da imamo zakon, ki je uradno zakon Poslanske skupine SDS, v resnici pa vladni zakon, je treba reči, da smo potem na koncu vendarle sprejeli te amandmaje, k 1., 8., 10., 12. in 16. členu. Ostalih amandmajev ne bom našteval, ker jih je preprosto preveč. Na koncu smo torej izoblikovali predlog zakona, ki ga danes obravnavamo, in iz formalnih razlogov sprejeli dva sklepa.

Prvi sklep se glasi, da se tako imenovani poslanski zakon, krajša oblika, SDS zavrne oziroma da ni primeren za nadaljnjo obravnavo, hkrati smo

sklenili, da tudi vladni zakon iz formalnih razlogov ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Sprejeli pa smo, kot sem rekel, vse člene predloga zakona, ki je danes tukaj pred nami. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima gospod Silven Majhenič v imenu Poslanske skupine SNS.

SILVEN MAJHENIČ: Spoštovani!

Gospodarske razmere v Republiki Sloveniji so v današnjem času pripeljale do situacije, da se število stečajev, zlasti malih in srednjih podjetij, še posebej od leta 2008 izredno povečuje, za kar vsi vemo, da vzrok tiči v dolgoletni nerazumljivo razširjeni plačilni nedisciplini. Krivdo za takšno stanje lahko delno pripišemo prepočasnemu delovanju slovenskih sodišč. V zadnjih časih pa smo priča tudi propadu velikih gradbenih podjetij, ki so delovala z roko v roki z državo v vlogi investitorja. Prav ta velika podjetja plačil niso in ne posredujejo podizvajalcem v določenih plačilnih rokih oziroma jih niti ne poplačajo. Določena podjetja niso plačevala niti socialnih in pokojninskih prispevkov za zaposlene, nemalokrat pa so delavci v teh podjetjih ostali brez večmesečnih izplačil plač, na koncu je za njih morala poskrbeti država in humanitarne organizacije. Stanje, kakršno je, pogloblja nezaupanje državljanov v pravno državo ter ne vpliva spodbudno na delovanje podjetij v slovenskem gospodarstvu. Spremembe insolventne zakonodaje so nedvomno nujne.

Naj v nadaljevanju izpostavim zadržke do posameznih rešitev in izpostavim pozitivne rešitve dopolnjenega zakona, kot je bil sprejet na odboru. Prva pozitivna rešitev obravnavanega predloga zakona, ki ponovno uveljavlja ureditev, ki je do sprejetja zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju že obstajala, je ta, da ima upniški odbor pravico pregledati poslovne knjige in dokumentacijo, kjer je tudi vključen vzvod zavarovanja interesov upnikov.

Nadalje menimo, če bi tukaj v Državnemu zboru dejansko želeli izboljšati položaj upnikov v prisilni poravnavi, bi morali sprejeti spremembo prvotnega zakona ene od poslanskih skupin z vsebino, ki določa za upnike bolj ugodno rešitev. Ta je, da jim mora dolžnik v prvem letu ponuditi 70 %, v drugem letu pa ostanek poplačila terjatev, ne pa rešitev, na kateri vztraja Ministrstvo za pravosodje, da je prisilna poravnava mogoča, če se upnikom ponudi najmanj 50-odstotno poplačilo sredstev. Obstaja bojazen, da bo obvezno najmanj 50-odstotno plačilo dolžnikov v štirih letih povzročilo le večje število stečajev, kar bo ne nazadnje še povečalo število brezposelnih oseb.

V Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke se nam zdi izredno pomembno, da bi obravnavani zakon vseboval določilo 9. člena, kot ga je vseboval prvotni predlog zakona, da solastnik, družbeni član organa vodenja in nadzora ne more ustanoviti, voditi in upravljati gospodarske družbe deset let od objave oklica o začetku stečajnega postopka. Prepričani smo, da bi s takšnim določilom bistveno vplivali na odločitve in tveganja lastnikov

direktorjev podjetij. Dejstvo je, da v Sloveniji še nobenega direktorja ali ustanovitelja podjetja, tudi če je v stečaj spravil več družb, ni doletela odškodninska odgovornost. Dopolnjen zakon žal te določbe ne vsebuje.

Glede na dosedanje zlorabe in ignoranco predpisov s strani direktorja in lastnikov podjetij po mnenju poslancev Slovenske nacionalne stranke ne vzdržijo argumenti Sodnega sveta in določenih koalicijskih poslancev o omejevanju ustavne pravice do svobodne gospodarske pobude v primeru uzakonitve desetletne prepovedi vodenja in upravljanja gospodarske družbe za direktorje oziroma lastnike podjetij, ki so že spravili v stečaj kakšno od podjetij.

Poslanci Slovenske nacionalne stranke pa pozdravljamo rešitev dopoljenega predloga zakona, da stečajni upravitelji ne smejo oddati posla iz stečajnih postopkov osebam, ki so z njim ožje povezane. Ne glede na izražene pomisleke in zadržke do rešitev bomo v Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke podprli predlog zakona, saj smo prepričani, da so določene rešitve vseeno korak naprej k izboljšanju razmer.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod mag. Borut Sajovic v imenu Poslanskega kluba LDS.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa za besedo. Še enkrat pozdrav!

Seveda razmere in duh časa na temu področju zagotovo zahtevajo ukrepanje in v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije izražamo podporo tem zakonskim rešitvam in vidimo napredek na temu področju. Veseli smo pa, da je znotraj te dvorane, kar se tega tiče, veliko soglasja, pozitivne in dobre volje, da to problematiko rešimo, kajti tako v pogovoru s prizadetimi v teh stečajih človek večkrat sliši tudi stavek, da je takšna prisilna poravnava dobesedno legalizirana kraja. V določenih postopkih in primerih bi lahko celo govorili, da je mogoče bil za doseg tega zadaj tudi kakšen namen ali naklep.

Predlog samega zakona je nastal z združitvijo treh novel zakona o finančnem poslovanju zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, kakor je uvodoma že povedal predstavnik predlagatelja. Razlog za samo novelo je tudi v tem, da je treba dopolniti postopke prisilne poravnave, predvsem pogoje za začetek tega postopka tako, da se predpiše najnižji delež poplačila upnikov in najdaljši rok poplačila teh terjatev. Praksa kaže, da je v primerih prenizkih poplačil terjatev in predlogih rokov za poplačilo terjatev v primeru prisilne poravnave pogosto ogrožen sam obstoj nezavarovanih upnikov, ki so samozaposlene osebe, majhne oziroma srednje družbe, ki so velikokrat odvisni, izključno življenjsko odvisni, prav od poplačila terjatev insolventnega dolžnika v določenem deležu in v določenem čim krajšem časovnem obdobju. Po predlagani ureditvi mora biti dolžnik zagotovo sposoben izpolniti svoje obveznosti vsaj v najmanjšem znesku, v odstotku, ki je normativno predpisan. Upnikom mora ponuditi poplačilo najmanj 50 %, torej polovične terjatve v

obdobju, ki nikakor ne bi smelo biti daljše od štirih let, v vsakdanjem življenju pa bi si želeli, da bi bili ti postopki končani bistveno prej in da tako podjetje, ki je insolventno, kot tudi njegovi upniki svojo osnovno dejavnost uspešno opravljajo še naprej.

Predlog same novele izrecno določa tudi upravičenje upniškega odbora v stečajnem postopku, omejitev oddaje storitev za potrebe stečajnega postopka in povišanja razpona z določitev globe v primeru prekrškov po 489. členu tega zakona. Rešitev, ki jih predlaga novela zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju so rezultat širokega usklajevanja predlogov rešitev tako vlade, tako opozicije kot tudi ostalih, najbolj pa prizadetih deležnikov.

Zato smo v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije prepričani, da bo novela zakona zagotovo konkretno in korenito izboljšala obstoječi zakon in zato najavljamo tudi podporo noveli zakona. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Bogdan Čepič v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

BOGDAN ČEPIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav državnemu sekretarju s sodelavko! Kolegice in kolegi!

Poslanska skupina Socialnih demokratov bo Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju podprla.

Plačilna nedisciplina, nesolventnost podjetij, prisilne poravnave in stečaji so v zadnjem času izjemno pereč problem slovenskega gospodarstva. V Poslanski skupini Socialnih demokratov zato načeloma podpiramo vse rešitve, ki bi takšno stanje omilile ali pa tudi na nekoliko represivnejši način spodbudile realni sektor, to je gospodarstvo, da je do teh pojavov nekoliko bolj odgovorno. V Državnem zboru smo že sprejeli kar nekaj sprememb zakona, ki bi naj spodbujali večjo odgovornost za plačilno storitev med poslovnimi subjekti. Tu ne gre samo za realni sektor, temveč za celoten gospodarski sektor, skupaj z javnimi sredstvi. S tem zakonom in spremembami pa posegamo na področje, ko gospodarski subjekti ne morejo več plačevati svojih obveznosti do svojih dobaviteljev in razglasijo insolventnost in posledično tudi predlog prisilne poravnave ali stečaja. Zakon nekoliko zastruje pogoje, ko je možno predlagati in izvesti prisilno poravnavo. Predlog, da je mogoča poravnava le takrat, ko se upnikom ponudi vsaj 50-odstotno poplačilo njegovih terjatev in to v času največ štirih let, pomeni za upnike mnogo večjo varnost, insolventnim dolžnikom pa možnost, da ob novih predpostavkah in z novim poslovnim načrtom, ki zajema tudi poplačilo zapadlih obveznosti, začena nov poslovni cikel. Končni namen prisilne poravnave ne sme biti stečaj podjetja, ki se je v mnogih primerih tudi zgodil, temveč začetek novega poslovnega ciklusa na bolj realnih osnovah. To pa je mogoče le takrat, ko so poslovni temelji v družbi mogoče še trdni in zagotavljajo nadaljnjo poslovno rast. Predlog poplačil 20 % do 25 %, in to v

naslednjih letih z možnostjo moratorija dveh do treh let, zagotovo ne dajejo upanja, da bo družba še kdaj uspešna. Takšne družbe so praviloma tudi končali v stečajju, vprašanje je bilo le časa, kdaj in koliko premoženja so lastniki izpeljali iz take družbe, delavci pa so praviloma ostali dlje časa brez plač in seveda tudi brez dela, upniki pa brez možnosti poplačila svojih terjatev tudi v tistih že dogovorjenih procentih.

Upamo, da bodo poslovni subjekti in odgovorni v njih sedaj spoznali, da je prisilna poravnava lahko nov začetek, ko se najavi in izvede prisilna poravnava takrat, ko je družba še v sorazmerno dobri kondiciji, in da lahko tudi svoje upnike poplača v deležu, ki ne bo avtomatsko pomenil stečaj tudi za upnika, v najboljšem primeru pa prisilno poravnavo.

Spremembe in dopolnitve zakona na področju delovanja in pravic upniškega odbora in prisilnih oziroma stečajnih upraviteljev so posledica mogoče nekoliko manj poudarjenih ali jasno zapisanih stvari v tem ali v nekaterih drugih zakonih.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov ocenjujemo, da je to dobro in da so jasna pravila porok za korektno delo in tukaj smo v tem parlamentu usklajeni pri tej podpori. S temi spremembami pa na področju tako imenovane insolventne zakonodaje ne smemo prenehati. Smo v času, ko so prisilne poravnave in stečaji nek del našega življenja in ne samo nekaj, kar je izjemoma. Tudi podatek Ministrstva za pravosodje, da smo imeli na dan 30. 9. 2010, kar 807 nerešenih stečajev pravnih oseb, 12 nerešenih prisilnih poravnav in kar tisoč 225 nerešenih osebnih stečajev, nas obvezuje, da delamo insolventno zakonodajo bolj učinkovito, bolj transparentno in seveda tako kot prisilna poravnava, ki je namenjena novemu začetku, tudi stečaj ne sme biti samo "pogreb podjetja", ampak možnost za nov začetek. Mnoga podjetja, ki so danes v stečajnem postopku, pomenijo za nekoga, mogoče za njegovega dobavitelja, sploh možnost, da se pojavi na trgu s svojim izdelkom oziroma storitvijo.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov predvidevamo, da bo Ministrstvo za pravosodje nadaljevalo s spremembami insolventne zakonodaje na način, da bo ta bolj učinkovita in predvsem, da se postopki bistveno skrajšajo in da so transparentni in pošteni.

Kot povedano, poslanska skupina bo podprla zakona. Podprla pa bo tudi amandmaje, ki še bolj jasno opredeljujejo prisilno poravnavo, to je, da je prisilna poravnava mogoča le tako, da se upniku zagotovi najmanj 50-odstotno poplačilo, in to največ v štirih letih. Poplačilo je lahko seveda tudi v višjem odstotku in v krajšem časovnem obdobju.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Miro Petek v imenu Poslanske skupine SDS.

MIRO PETEK: Hvala lepa za besedo.

Danes obravnavamo nekaj resnično zanimivega: tega zakona se je že prijelo ime hibridni zakon. Na Odboru za notranjo politiko je nastal iz treh zakonov, dveh, ki smo ga predložili v SDS, in

vladnega zakona. Zakonodajno-pravna služba parlamenta je med vrsticami ocenila, da sta zakona SDS veliko boljše kot vladni zakon, ki je imel poleg tega tudi zelo skromno obrazložitve. To je po tiho priznala tudi vladajoča koalicija, saj smo za osnovo imeli zakon SDS in ga tudi amandmirali oziroma lepili, prelepili z vladnim zakonom.

Žal zaradi prestiža Vlada in vladna koalicija nista dopustili, da bi bil sprejet boljši, to je opozicijski zakon. Podoben zakon smo že obravnavali na seji Državnega zbora in bi danes že lahko dajal svoje rezultate. Namesto tega pa smo dopustili še odprt prostor za krmarjenje dela slovenske roparske elite, ki se v nedosledni zakonodaji še vedno finančno dobili.

Chuck Norris je menda bil prvi, ki je preštel do neskončnega. Predsednik Vlade Borut Pahor je menda bil drugi oziroma uspelo mu je celo dvakrat. Nam bo danes uspel pomembni zakonodajni inženiring, to je ustvarjanje zakonodajnih hibridov. Pri ustvarjanju hibridov se lahko včasih kaj posreči, včasih oziroma velikokrat pa tudi po nesreči. Iz takih različnih sestavin nastane tudi kakšen eklektičen monsturn, ki živi le kratek čas in neslavno ali pa v mukah propade.

V SDS smo pristali na to, ker je to bolje, kot je obstoječe stanje, čeprav je vladajoča koalicija naredila vse, da bi se črtalo čim več členov iz tega zakona, ki je bil tudi podlaga za odločanje. Obstoječi zakon, danes veljavni zakon pa ima danes že toliko lukenj, da lahko govorimo o legalizaciji kriminalne prakse.

Tako se je v tem zakonodajnem inženiringu črtal naš predlog 2. člena, ki govori o tem, da lahko upniški odbor v izjemnih primerih, vezanih na kratek čas, odloča tudi na korespondenčnih sejah. Črtan je bil tudi člen, da upravitelj pred sodiščem poda izjavo, da bo vestno in odgovorno opravljal svojo dolžnost in si prizadeval za kar najhitrejšo dokončanje zakona in s tem za boljše poplačilo upnikom.

Prav tako ni bil sprejet člen, ki je predvidel, da upravitelj ne sme oddati posameznih nalog tistemu subjektu, ki je sam pravni zastopnik ali subjekt, v katerem je sam – ali njegovi družinski člani – član poslovodstva nadzornega organa oziroma je neposredno ali prek drugih pravnih oseb udeležen v kapitalu ali upravljanju z več kot 5 %. S tem bi se lahko izognili mnogim zlorabam, vendar ta člen ni bil sprejet.

Črtan je bil tudi naš člen, ki govori o tem, da mora biti nagrada upravitelju odmerjena v skladu z upraviteljskimi prizadevanji za boljše poplačilo upnikov in sorazmernost doseženim rezultatom v postopku, ki ga upravlja. Ta člen smo napisali zaradi mnogih anomalij v preteklosti, ko upniki niso iz stečajne mase dobili niti centa, stečajni upravitelji pa so si v tem času delili bajne nagrade.

S 7. členom, ki tudi ni bil sprejet, smo želeli uveljaviti večji nadzor nad delom upraviteljev, disciplinsko odgovornost, disciplinske ukrepe, in to precej natančno. Tudi ta člen je bil zavrnjen.

Naš predlog je bil tudi bolj prijazen do upnikov, saj smo v 8. členu v drugi alineji predvideli, da mora s predlogom prisilne poravnave dolžnik upnikom ponuditi v prvem letu najmanj 70 %, v drugem letu pa ostalo poplačilo oziroma odložitve

poplačil terjatev. Sprejeta dikcija, o kateri se bomo danes tukaj odločali, govori o tem, da mora s predlogom prisilne poravnave dolžnik upnikom ponuditi najmanj 50-odstotna poplačila.

Še bi lahko naštevali vse te razlike in pomanjkljivosti. Nekaj jih je omenil že prej Vinko Gorenak. Dobili pa smo hibrid, ki je vendarle boljše kot nič.

V Poslanski skupini SDS bomo ta zakon tudi podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Alojzij Potočnik v imenu Poslanske skupine Zares.

ALOJZIJ POTOČNIK: Hvala za besedo. Spoštovani!

Plačilna nesposobnost, torej nesposobnost poravnati zapadle obveznosti v rokih, ali insolventnost postaja med drugimi vzroki glavni problem slovenskega gospodarstva. V večji ali manjši meri, odvisno od splošnih gospodarskih razmer, je problem plačilne nediscipline pri nas prisoten desetletja. V času krize, ko se resne razmere v gospodarstvu širijo v vse družbene segmente in ko kot domine padajo eno za drugim velika podjetja, srednja podjetja, mala podjetja, realni sektor, banke, zaposleni, upokojenci, mladi, vsi s svojimi problemi, a vsi v istem in enem samem čolnu. Potemtakem bi lahko rekli, da zahteva po urgentnem ukrepanju kar s tremi vloženi novelami, dvema Poslanske skupine SDS, ni nerazumljiva. A ultimativnost interesnih delov gospodarstva, pa tudi politike, po pravilu ne krepí ali prispeva k strokovni premišljenosti rešitev. V ospredju je seveda povsem legitimno vprašanje, vprašanje, ki bi moralo stati na začetku: Ali so zamude pri plačilih simptom ali vzrok stanja? Ker najbrž v tem začaranem krogu odgovor ni enostaven z vidika ekonomske stroke, je nedvomno ostal pred vrati strukturnih sprememb. Na trkanje pa se vrata strukturnih sprememb sama od sebe niso odprla.

V Poslanski skupini Zares – nova politika podpiramo, če skrajšam, tri ukrepe: da bo dolžnik moral upnikom ponuditi najmanj 50-odstotno poplačilo terjatev v obdobju, ki ne bo smelo biti daljše od štirih let. Drugič, upniški odbor ima pravico pregledati poslovne knjige in dokumentacijo, ki jo je prevzel upravitelj v stečajnem postopku. In tretjič, da upravitelj ne bo smel več oddajati storitev za potrebe stečajnega postopka, če skrajšam, tako imenovanim povezanim osebam.

Iz razprav, tudi na odboru, se zdi, da gre za najmanjši skupni imenovalec, ki je bil med akterji v pregretem ozračju mogoč, amandmaji pa so bili pričakovani z obeh strani. V poslanski skupini tudi od Vlade v razumnem roku pričakujemo analizo učinkov zadnjih treh ali štirih zakonov, ki omogočajo, tako pravimo predvsem v gospodarstvu, prebroditi plačilno nedisciplino; da bo slika tistega, kar počnemo, ocenljiva oziroma merljiva, da bomo tako zmogli ločiti zrno od plevela. Saj gre tudi za to. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janez Ribič v imenu Poslanske skupine SLS.

JANEZ RIBIČ: Spoštovani zbor!

V Slovenski ljudski stranki o predlaganem zakonu razmišljamo takole. V postopkih prisilnih poravnajev je v zadnjem obdobju prihajalo do mnogih zlorab. Postopek prisilne poravnave se je prevečkrat uporabil tudi kot institut kupovanja časa, tako za čiščenje tistega, kar je bilo še vredno počistiti, kot tudi v smislu zastaranja pravice do izpodbijanja poslov dolžnika v stečajnih postopkih. V veliki večini primerov pa so nastradale majhne oziroma srednje družbe, za katere je bilo poplačilo njihovih terjatev življenjskega pomena, vpliva na odločitve v postopkih prisilne poravnave pa žal niso imeli. Zaradi teh opeharjenih podjetij in posameznikov se je v javnosti, lahko rečemo, upravičeno pojavila krilatica, da je prisilna poravnava uzakonjena kraja. Vendar za veliko primerov prisilnih poravnajev temu ne moremo kar tako pritrditi. Tako ali drugače imenovane, vendar vsebinsko podobne rešitve poznajo več ali manj vse države. Če je postopek prisilne poravnave voden pošteno in dobronamerno, na koncu pridobijo vsi: upniki, zaposleni, lastniki in država. Če pa je postopek prisilne poravnave voden s slabimi oziroma nezakonitimi nameni, pa so očitno zakonske rešitve preohlapne, da bi se takšne mahinacije lahko preprečile oziroma vsaj omejile. Eno so zagotovo preohlapni pogoji, ki sploh dovoljujejo izvedbo prisilne poravnave. Po predlogu zakona, ki je sedaj pred nami, mora biti dolžnik sposoben izpolniti svoje obveznosti vsaj v najmanjšem znesku, v odstotku, ki je normativno predpisan. Upnikom mora ponuditi plačilo najmanj 50 % terjatve v obdobju, ki ne sme biti daljše od štirih let.

Drugo je vprašanje ustreznosti pooblastil in ukrepov, ki jih imajo na voljo prisilni upravitelji. Tega področja se tokrat ne dotikamo, čeprav verjetno tudi tega vprašanja ne bi bilo slabo enkrat v bližnji prihodnosti odpreti. Seveda bi kakršnakoli večja pooblastila in dodatni ukrepi terjali tudi večji nadzor nad upravitelji in njihovo še večjo odgovornost.

Poleg te pglavitne rešitve, ki jo vsebuje zakon, ki je v tem trenutku pred nami, bi bilo nujno treba urediti tudi problematiko verižnega ustanavljanja družb. Prav nič ne pomaga, nobena strožja ureditev postopkov prisilne poravnave ali stečaja, če lahko osebe, ki so podjetja spravile na kolena, z vzporednimi podjetji, na katera so prej prenesli posle in premoženje umirajočih podjetij, brez problemov in kakršnihkoli posledic nadaljujejo svoje poslovanje in delovanje. To je treba omejiti oziroma preprečiti. Poskušano je bilo že v tem zakonu, a tudi po našem mnenju je ta vsebina primernejša za zakon o gospodarskih družbah.

Dopolnitev tega zakona v tem smislu in vsebini smo v sprejem Državnemu zboru predlagali poslanci naše poslanske skupine in o tej problematiki bomo razpravljali v tem spoštovanem zboru očitno najkasneje na majski seji. Do takrat pa kot delno rešitev te širše problematike v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke štejemo tudi ta zakon in zato ga bomo tudi podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Hvala lepa.

Besedo ima gospod Anton Urh v imenu Poslanske skupine DeSUS.

ANTON URH: Hvala za besedo, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Besedilo dopolnjenega predloga te novele je pripravljeno kot skupek rešitev treh predlogov zakonov, ki so bili v zakonodajni postopek vloženi nedavno tega. Predlog je dober, temu ne gre nasprotovati. Vsi se zavedamo, da je potrebno udejanjiti ukrepe, in to čim prej, v smeri učinkovitejšega in hitrejšega zaključevanja postopkov prisilne poravnave in stečajev, saj ravno slednje lahko zagotovi prioriteto varstvo pravic vseh upnikov – med njimi so številni delavci – in seveda tudi varstvo pravic dolžnika. Dogodki, ki smo jim priča v čedalje večjem številu, tu mislim na primere, ko insolventni dolžnik ni več sposoben plačevati niti minimalnih plač delavcem in s tem povezanih davkov in prispevkov, ki bremenijo izplačevalca. Vsi ti dogodki ne samo, da so razlog za čedalje številnejšo populacijo brezposelnih, temveč že resno ogrožajo eksistenčni minimum zaposlenih.

Predlagani ukrepi, že potrjeni na matičnem odboru, sledijo cilju izboljšanja položaja upnikov, in to je poglobljen razlog, da bo naša poslanska skupina te rešitve tudi potrdila. Strinjamo se s predpisano dolžnostjo, obveznostjo dolžnika, da mora zagotoviti najmanj 50-odstotno poplačilo terjatev upnika oziroma si lahko izgovori ta odlog plačila za obdobje največ štirih let. Ocenjujemo, da takšna rešitev preprečuje špekulativnost, saj bo določitev pogoja minimalnega poplačila razlog, da poslovodstvo čim hitreje začne s potrebnimi postopki prisilne poravnave. Danes se namreč ti postopki začinjajo mnogo prepozno, kar povzroča nepoplačilo običajno manjših upnikov, to pa so delavci.

Edini pomislek, ki ga imamo s tako pripravljanim predlogom, gre v smeri določitve, da ima upniški odbor pravico pregledati poslovne knjige in dokumentacijo, ki jo je prevzel upravitelj v stečajnem postopku. Tudi argumentacija Sodnega sveta v tej smeri nakazuje, da je potrebno to še dodatno pretehtati in se na podlagi argumentacije razumno odločiti.

Ne glede na zadnje povedano, pa napovedujem, da bomo poslanci DeSUS-a predlog zakona podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Hvala lepa.

Besedo ima gospod Vili Rezman v imenu Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

VILI REZMAN: Hvala lepa za besedo.

Razen kakšne osamljene elementacije lahko konstatiramo, da je predlog zakona deležen podpore vseh, zato bom tudi sam zelo na kratko predstavil bolj ali manj taksativno stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

Prvič, predlog te tako pogosto omenjene hibridne insolvenčne zakonodaje bomo podprli, zato ker menimo, da je dober.

Drugič, podprli bomo sklep, ki govori o tem, da je eden izmed predlaganih zakonov neprimeren za nadaljnjo obravnavo. Tudi če ne bi bilo hibridnega postopka, bi mi nasprotovali ambicijam objave dolžnikov, kakor predlog zakona pod EPA 1530 predvideva.

Podprli bomo tudi sklep, da je neprimeren za nadaljnjo obravnavo predlog zakona, ki ga je Vlada predložila, zato ker so v glavnem določbe, ki jih je prinesel, upoštevane v temu zakonu, ki ga obravnavamo.

Smo pa zadovoljni, da je nekaj poskusov bilo doslej zavrnjenih in upam, da ne bodo sprejeti. Prvič ni upoštevana zahteva za to, da bi nekdo, ki je v stečaju, moral zapreti podjetje, imel prepoved desetletnega delovanja. To bi bilo napak. Iz sedanje prakse vemo, da so številni morali zapreti svoja podjetja, ne da bi bili sami krivi, da so bili torej krivci za njihovo zaprtje drugi, in da je dobro, če tisti, ki so ne po svoji krivdi morali zapreti svoja podjetja, lahko že drugi dan zopet v funkciji, da sami preživijo sebe in niso breme socialnih in drugih blagajn.

Zato tudi menimo, da je dobro, da ni prišlo do sicer najprej predlagane odprave prisilne poravnave, in s tem v zvezi omenjamo, da je tudi zahteva po 70-odstotnem poravnavanju dolgov v enem letu in ostalih 30 % v drugem letu zelo blizu zahtevi po ukinitvi prisilne poravnave, ker je to tako rekoč praktično nemogoče realizirati. Na ta način bi morebiti samo še enkrat prišli do prisilnih poravnav, ki ne bi imele realnih temeljev in bi se kasneje izrodile morebiti v stečaj ali v kakšne druge oblike.

Rešitve, ki so v predlogu zakona predlagane tako s strani skupine poslancev kot Vlade, mi podpiramo, menimo, da so dobre, menimo, da lahko cilje, ki so zastavljeni, dosežejo in zato bo ta predlog zakona deležen tudi vseh treh glasov skupine nepovezanih poslancev.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin in prehajamo na razpravo o vloženi amandmaji.

Prehajamo na razpravo o amandmaju k 1. členu Poslanske skupine SDS.

Želi kdo razpravljati?

Gospod dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

Na kratko. Poglejte, ta amandma pravzaprav malo izboljšuje tekst, ki ga obravnavamo; namreč, govori o tem, da ima upniški odbor pravico pregledati vse poslovne knjige in celotno dokumentacijo v zvezi s stečajnim postopkom ter – tisto, kar poudarjam – dajati predloge in mnenja ter opravljati druga dejanja, ki so pomembna za zaščito upnikov. S tem amandmajem pravzaprav dopolnjujemo pristojnost upniškega odbora, in sicer v okviru pristojnosti se doda, da lahko oddaja predloge in mnenja.

Menimo, da je to neškodljivo in koristno in to je vse in zato bi kazalo ta amandma, po mojem mnenju, podpreti. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Hvala lepa.

Ste se javili k besedi kot predlagatelj ali kot poslanec? Hvala.

Gospod Frangež, imate besedo.

MATEVŽ FRANGEŽ: Hvala za besedo.

Novela Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, ki je danes pred nami, je sicer korak v pravi smeri. Bolje rečeno, bi lahko rekli, da je smerokaz do prave poti. Bojim pa se, da glede na akutne probleme v gospodarski realnosti naše države, ki utegnejo hitro postati kronična bolezen, ta smerokaz in ti koraki ne bodo dovolj.

Mi smo imeli kar nekaj dodatnih idej, ki smo jih predstavili tudi Vladi in se v poglobljenem pogovoru o tem dogovorili, da to ne bo edina sprememba, ki si jo lahko obetamo na temu področju, pri tem pa se zavedamo, da moramo to materijo obravnavati s skrajno previdnostjo, ker je nujno potrebno, da Slovenija po vrsti let dinamičnih sprememb svojega gospodarskega prava, in ta zakon je del tega paketa, ustali zakonodajo na tem področju. Prehitre spremembe na tem področju vodijo pravzaprav v to, da je mogoče zaznati, da gospodarsko okolje v naši državi in pravni red, ki ga določa, nista stabilna. To je nujno. In zelo dobro bi bilo, morda tudi po neki izkušnji, ki jo imamo pri obravnavi te novele, ko sta koalicija in opozicija pri bistvenih spremembah znali stopiti skupaj, da odpremo širšo politično in strokovno razpravo o tem, kako bolje zabetonirati bistvene elemente ureditve našega gospodarskega prava sploh.

Namreč, ti postopki so nujni, zato ker urejajo vprašanje, kako na učinkovit, transparenten, zakonit in nujno tudi pravičen način urejamo postopke, ki omogočajo prečiščenje gospodarstva. Postopki zoper in zaradi insolventnosti so namenjeni temu, da se gospodarski subjekt prečisti, da se razbremenijo obveznosti, ki so pripeljale do insolventnosti, in – upajmo – v nekem zdravem jedru nadaljuje svojo poslovno pot. Žal je praksa stečajev v 20. letih tržne ekonomije v Sloveniji pokazala, da stečaje razumemo predvsem kot prenehanje gospodarskega subjekta, prisilno poravnava pa bolj kot mehanizem za to, da so se veliki razbremenili obveznosti do malih. Pri čemer so ključno vlogo pri tem igrale banke s svojimi izločitvenimi pravicami in na ta način dosegle zase ugodnejši položaj. Kar je krivično, še posebej, če upoštevamo, da imajo banke kot veliki poslovni subjekti seveda na voljo ves instrumentarij za presojo tveganj, ki ga majhen, recimo, podizvajalec nima. On lahko pogleda samo na iBON, oceni boniteto nekega podjetja, pri čemer pa vemo, da se je še posebej v zadnjem času, po nastopu krize dogajalo, da so se mnogi v interesu, da ohranjajo obseg svoje dejavnosti, zatekali tudi k poslovanju s partnerji z nižjo boniteto, samo zato, da so ohranili svoj obseg, in se pri tem zaradi poslovnega rizika zaštrikali.

Zdi se mi zelo nevaren proces, o katerem je mogoče slišati tudi v današnji razpravi. To so ideje o tem, da bi kar uvajali nove avtomatizme v naši zakonodaji, potem, recimo, da bi za 10 let

prepovedali podjetniško dejavnost osebam, ki podjetje spravijo v stečaj. Sam močno svarim pred tovrstnimi ambicijami in mislim, da so napačne.

Poglejte, zakon o finančnem poslovanju podjetij, po mojem trdnem prepričanju, ni mesto za urejanje teh stvari. Imamo nek drug zakon, Zakon o gospodarskih družbah, ki v 8. členu določa, da je družbenik osebno odgovoren s svojim premoženjem za obveznosti kapitalne družbe, če s svojimi ravnanji zlorablja družbo v škodo upnikov. Ta člen je enak od leta 1993, odkar je bil prvič sprejet zakon o gospodarskih družbah. Judikatov pri spregledu pravne osebnosti v tej državi praktično nimamo. Prepričan sem, da se veliki morski psi, ki plavajo po tem tranzicijskem morju slovenskega gospodarstva, ne morejo ujeti na trnke, ki smo jih nastavili v tem zakonu, ki naj bi bili nekako avtomatični lovci tistih, ki zlorablajo podjetja, ampak imamo v zakonu o gospodarskih družbah vse ustrezne nastave za to, da tovrstna ravnanja sankcioniramo. In če so ideje, da je treba poostreno preganjati tiste, ki gospodarstvo zlorablajo – in mislim, da je v naslovih našega dnevnega časopisja več kot dovolj takih primerov –, razmislimo o tem, na kakšen način bomo upnikom olajšali dokazno breme za doseglo spregleda pravne osebnosti in uveljavljanje odškodninske odgovornosti do poslovnih organov znotraj zakona o gospodarskih družbah, ne pa z nekimi avtomatičnimi prepovedmi. Ker te avtomatične prepovedi vodijo v nadaljnjo kriminalizacijo podjetništva v naši državi. Za mene podjetnik, še posebej podjetnik, ki se podjetništva loteva v teh negotovih časih, ni kriminalalec, ampak junak. V teh časih si ne znam predstavljati, kaj bo gospodarski voz Slovenije potegnilo naprej, če ne malo in srednje podjetništvo. Pri teh vprašanih moramo biti pozorni. Prvi sem med tistimi, ki se podpišem pod radikalno zaostritev kazni, radikalno olajšanje pregona zoper tiste, ki zlorablajo gospodarske družbe, zato da se izogonejo poplačilu obveznosti, ampak na temelju individualizirane odgovornosti, ki jo mora ugotoviti sodišče.

Veliko govorimo o stečajnih upraviteljih. Ugleden slovenski pravnik mi je nedavno dejal, da pravniki niso usposobljeni za to, da vodijo gospodarske družbe. Iz tega črпам tudi ugotovitev, da imajo sodišča preveliko vlogo v teh postopkih. Če mene vprašate, bi v nekem idealnem sistemu urejanja insolventnosti sodišče moralo imeti naslednji položaj: prvič, da ugotovi nastop insolventnosti; drugič, da ugotovi, katere so legitime in zakonite terjatve oziroma obveznosti stečajnega dolžnika, in končno, da bdi nad sestavo upniškega odbora. Upniški odbor mora v teh postopkih imeti centralno vlogo. Mi mu s tem zakonom priznavamo pravico do vpogleda v celotno dokumentacijo – korak v pravi smer, ampak ni zadosti! Upniški odbor mora biti organ upravljanja nekega postopka insolventnosti. Stečajni upravitelj ne bi smel narediti nič brez soglasja upniškega odbora. Ko bomo uveljavili tako rešitev, bodo vse debate o tem, s kom lahko stečajni upravitelje posluje ali ne, odveč. Ker bo upniški odbor sam poskrbel za to, da stečajni upravitelj ne bo mogel zlorabljal družbe v mnogih primerih, ki so res žalostni, kajti stečajni upravitelji, ki imajo javno zaupanje, ki jim ga da sodišče, bi morali vedeti, da

neko dejavnost opravljajo ne samo v interesu upnikov, temveč tudi v javnem interesu.

Drugič. Mislim, da moramo v teh postopkih uveljaviti kot pravilo načelo, da v postopkih insolventnosti ne pride do delitve premoženja stečajnega dolžnika, ampak do delitve stečajnega dolžnika samega. To pomeni, da so lastniki, ki so z neodgovornimi ravnanji ali preprosto s poslovnim prevzemanjem prevelikega poslovnega rizika pripeljali do situacije, da je podjetje zašlo v insolventnost in praviloma ima že negativen kapital, preprosto nadomeščeni z novimi lastniki, to pa so upniki. Na ta način bi lahko radikalno pospešili hitrost teh postopkov tako, da bi po hitrem postopku ugotovili, katere so relevantne terjatve, obveznosti in iz tega seštelih novo lastniško sestavo družbe. To bi seveda tudi upnikom dalo možnost, da se iz tega novega premoženja lastniškega deleža v stečajnem dolžniku ustrezno poplačajo.

Se opravičujem, ker sem šel nekoliko na široko do amandmaja, ki je vložen – pravzaprav do obeh amandmajev.

Kot veste, so zakonodajne spremembe v tej noveli posledica vladnih naporov, da doseže dogovor z Obrtniško-podjetniško zbornico. Zelo sem vesel, da je do dogovorov na tem področju prišlo. Ta amandmaja pa sta nekako povzetek dveh od precej širokega nabora predlogov, ki jo je imela druga zbornica, Gospodarska zbornica Slovenija, da dikcije v tem zakonu natančneje določimo in se potem v nadaljnjem členu, se pravi, pri amandmaju pri 10. členu, jasneje določi sankcija za primere, ko stečajni dolžniki poslujejo z družbami, v katerih so tako ali drugače povezani v kapitalu ali upravljanju.

Kot rečeno, mislim, da moramo danes takoj začeti nov proces globljih sprememb tega zakona v upanju, da je mogoče doseči tukaj najširše strokovno in politično soglasje, da ojačamo vlogo upnikov v teh postopkih, kajti to edino jamči res učinkovit nadzor tistih, ki so najbolj zainteresirani za poplačilo svojih obveznosti; da premislimo o vlogi bank v teh postopkih; da premislimo o vlogi zaposlenih v teh postopkih, ki so pogosto tisti, ki kljub prednostnim pravicam pravzaprav ne pridejo do poplačila svojih terjatev in podobno.

Skratka, gre za izjemno pomembno zakonodajo, ki pa mora biti s spremembami, ki jih bomo, upam, kmalu uveljavili, vendarle čim bolj dokončna in da bomo tudi mednarodnemu gospodarskemu okolju dali vedeti, da je Slovenija urejena država, da ima stabilen gospodarski red in da je mogoče dolgoročno vedeti, kaj si lahko obetajo od potencialnega poslovanja v slovenskem gospodarstvu.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Jerovšek, imate besedo.

Spomnil bi samo nekaj. Razprava je bila zanimiva, ampak omejimo se, prosim, na amandma k 1. členu, ki je točno definiran in točno vemo, kaj pomeni.

Prosim.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa.

Pred seboj imamo ponovno zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in

prisilnem prenehanju. Mislim, da smo tisti, ki smo v notranjepolitičnem odboru, in vsi poslanci seveda, s tem soočeni v tem mandatu pod ministrom Zalarjem že s tretjo, četrto ali peto spremembo zakona. Med tem časom smo tudi v opoziciji skušali podati boljše predloge in smo podali boljše predloge zakona, predvsem spodbujeni z mnenji članov upniških odborov oziroma tistih, ki pri teh postopkih stečajev in insolventnosti navadno nastradajo. Naši predlogi niso bili praktično nikdar upoštevani, le toliko, da Vlada skuša popraviti umetniški vtis. Če je zavračanje dobrih predlogov le preveč očitno, potem pride nova sprememba zakona, ki je malenkosten popravek ali malenkostna izboljšava. Nekaj takega imamo tudi sedaj pred seboj.

Seveda pa, gospod predsedujoči, ko ste rekli, da je bila prehodna razprava zelo zanimiva; delovala je zanimivo. Resnično pa ne vem, kaj je diskutant želel povedati, ker je bilo polno nekega pravniškega larpurlatizma. Pravzaprav se čudim, da tako mlad človek že tako zna okolišiti okoli nekega zelo konkretnega predloga. Ne čudi me, da predlaga tudi skrajno previdnost pri spreminjanju te zakonodaje. To je seveda uradna filozofija ministrstva, kajti to, da je vsak mesec ali pa vsaka dva meseca sprememba zakona, kaže na skrajno previdnost, ampak ne zato, da bi se problemi reševali, ampak da se ne bi poseglo v pravice posvečenih, predvsem stečajnih upraviteljev in teh, ki pač imajo določene linke, seveda, z vladajočo politiko.

Ta amandma k 1. členu je seveda popolnoma logičen in še tako skrajna previdnost vladnih poslancev ga ne bi smela zavreči. Namreč, da ima upniški odbor, to so tisti, ki so pri neki gospodarski družbi ali nekemu subjektu, pač, bili pravzaprav že opeharjeni, pravico pogledati poslovne knjige, dokumentacijo, dajati predloge in mnenja za zaščito upnikov v postopku. Ali ni to dovolj logično? Itak se ve, da v takem postopku dobi le drobec tisti, ki je upnik. Seveda bi to, če bo sprejeto, pripomoglo k bistveno boljšemu vodenju stečajnih postopkov, k bistveno manjši samovolji stečajnih upraviteljev, bistveno bi se zmanjšala sebičnost stečajnih upraviteljev in zastopanje samo enih upnikov itn. Žal imamo dokazane primere takšnega ravnanja v naši državi, ampak žal tudi izkušnja, da se takšnim apetitom ministrstvo oziroma Vlada oziroma ta opcija ne upira, ampak jih podpira.

Zato je ta amandma v smeri tistega, kar je prej gospod Potočnik govoril, da je treba ločiti zrnje od plev. To je zrnje pri tem zakonu. Če boste pa vztrajali pri plevah, potem pa boste peljali to državo in te postopke v smeri, ki je prisotna, ki ima vidne in znane rezultate v katastrofalni situaciji brezposelnosti, v brezupju Slovencev. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Želi še kdo razpravljati o amandmaju k 1. členu?

Gospod dr. Gorenak, kot poslanec ali kot predlagatelj?

DR. VINKO GORENAK: Kot poslanec.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Prosim.

DR. VINKO GORENAK: Nima smisla, da nastopam v vlogi predlagatelja tam, kjer se z nečim ne strinjam.

Poglejte, mi smo zdajle poslušali krasno predavanje gospoda tam na nasprotni strani, gospoda Frangeža. Človek bi to posnel, dal na kak medij, saj medij to tudi prenaša in bi lahko gledalci zaploskali. Ampak, ja za boga, kaj pa mi predlagamo v tem amandmaju? To, kar je koalicija zavrnila že dvakrat! Mi smo to, da upniški odbor ima pravico pogledati poslovne knjige etc., predlagali že dvakrat in dvakrat je koalicija to zavrnila. Dobro jutro! Kdaj že? 30. 3. 2011, gospod Frangež. 30. 3. 2011 pa koalicija predlaga to, kar smo mi predlagali dvakrat. Ja ne se hecati, no!

Ampak vseeno mi dovolite, da malo reagiram na tisto, kar je govoril. Ja seveda smo mi to predlagali, seveda tudi v nadaljevanju smo, zdaj spet prvi, ki smo prinesli v ta zakon, predlagali v ta zakon določilo, po katerem je potrebno, da nekdo, ki firmo da v stečaj, ne more deset let ustanoviti nove. Zdaj on pravi, da ne, pa bomo proučili pa bomo videli. No, bomo pa leto dni proučevali pa mogoče drugo leto to sprejeli. Ja, danes to sprejmimo! Če pa ne sodi v ta zakon, kar ministrstvo sicer trdi, pa je meni tudi prav, ampak naj jutri da nov zakon. Jutri naj da nov zakon. Ne vem, imam občutek, predsedujoči, da smo odprli širšo razpravo o vseh členih, zato bi še vseeno rekel nekaj. Vseeno vas prosim, da pogledate še tisto določilo, ki govori o poplačilu upnikov.

Glejte, kar se tiče prisilne poravnave, je situacija jasna. Na primeru SCT je odlično to videti. SCT razglasi prisilno poravnavo in reče – ne vem, na pamet to govorim –, da imajo sto upnikov, ki so jim dolžni milijon evrov. Vsakemu so dolžni milijon evrov. In glede na obstoječo zakonodajo je situacija taka, da lastnik podjetja reče: "Oprostite, v petih letih vam bom dal 20 %." Fino, gremo pa znova, zdaj smo pa na ničli – in začne naprej poslovati z njimi. Torej je povsem normalno, da bi to morali že zdavnaj zaostriti, pa nismo zaostrili. Leta 1991, leta 1993 je v tej državi veljala zakonodaja, ki je bila bistveno hujša od našega amandmaja, ki ga predlagamo. Poglejte, koalicija je zdaj posvojila: v štirih letih 50 %. Ampak po mojem je to premalo, ker bomo danes s pritiskom na gumb še vedno dovolili 50 % tatvine, kraje, ropa – kar želite. Ker bo 50 % pa še vedno ostalo dovoljene kraje. Vem, državni sekretar, da se strinjajo s tem obrtniki in podjetniki, saj vem. Ampak strinjajo se - zakaj? Zaradi tega, ker danes lahko dobijo nič, jutri bodo pa vsaj 50 %. Ampak danes jim dajmo z našim amandmajem, s katerim smo to predlagali, dajmo jim 70 %, za boga! Dajte jim 80 % v štirih letih! Ni treba tako, kot naš amandma pravi, popravite zadevo, dajte na bolje! Moramo dati, po mojem mnenju, na boljše.

Tudi tisto določilo – potem se ne bom več oglašal – amandmaja k 10. členu, ki ga koalicija predlaga in ki ga mi predlagamo. Predlagamo namreč – kaj? Koalicija predlaga k 10. členu amandma, ki govori o tem, da ne sme stečajni upravitelj dati podizvajalskih poslov, če smem temu tako reči, pravnim osebam, kjer je sam lastnik podjetja, in tako naprej. Glejte, tudi to določilo mi predlagamo zdaj že tretjič. Zakaj? Zaradi tega, ker

je stečajni upravitelj, gospod Marinc, v zadevi Elana sklenil administrativne posle sam s seboj, ker je lastnik tistega podjetja, s katerim je to sklenil, in si nakazal 180 tisoč evrov. Zdaj smo mi to predlagali, ampak povejte, v čem se razlikujemo. Upam, da me vodja največje koalicijske poslanske skupine posluša – vidim, da me, v redu. V čem je razlika med vašim pa našim amandmajem? Vi pravite enako kot mi, s tem da naš amandma dodaja tihe družbenike. Drugače se pa povsem strinjamo, enak je vaš amandma kot naš. Ampak vseeno prosim, da podprete našega, iz razloga, ker tako ali tako zajema vse to, kar vi pravite, da ne sme sklepati poslov stečajni upravitelj s pravnimi osebami, kjer je več kot 5-odstotni lastnik. Ampak še vedno bo ostala možnost tihe družbe, to pa naš amandma pokriva. In človek bi pričakoval, da bomo danes dosegli konsenz in pri glasovanju o amandmajih to podprli, ker je identičen vašemu.

Mislím, da pri tem zakonu ni treba velikih predavanj, krasnih javnih nastopov, želel bi si, da ne glede na čas čim prej preidemo tudi na glasovanje, to sprejmemo in čim prej objavimo. Mi bomo tako ali tako podprli zakon. Res pa je, da pričakujemo od ministrstva jutri, gospod državni sekretar, pojutrišnjem, v ponedeljek, ne vem kdaj, popravek kateregakoli zakona, tudi če je to o gospodarskih družbah. Prav, če je o gospodarskih družbah, toda, naredimo tako, kot je v zahodni Evropi: če nekdo firmo da v stečaj, mu povejmo, da je za 10 let v tej državi opelel. Konec! Konec! Ali pa še za več let. To zahodnoevropske zakonodaje poznajo, pri nas pa – ne vem, zakaj tega ne bi naredili. Ne reči, da bi mi lahko to naredili v prejšnjem mandatu, saj stečajev med leti 2004 in 2008 skoraj nismo poznali. Pa to ni očitek Vladi, ampak je to dobronamerno priporočilo, da jutri pridete s tem zakonom. In prav je, da pridete, ker v nasprotnem primeru bomo mi poskušali priti. Pa ne potem reči, da vas po levi prehitavamo ali kaj takega, saj ne gre za to. Gre za to, da naredimo življenje na področju teh stečajev in vseh goljufij in svinjarij, če želite, na tem področju, ki se delavcem dogajajo, bolj normalno in bolj znosno. Za to gre.

Pri tem se ne bom več oglašal, zaradi tega, ker imam še kakšno drugo opravilo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod državni sekretar, izvolite, k 1. členu.

BOŠTJAN ŠKRLEC: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Upam, da mi boste dovolili, da v tem nastopu odgovorim na tiste elemente, ki so bili do zdaj izpostavljeni, čeprav se morda vsi ne nanašajo samo na amandma k 1. členu.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Ja, gospod državni sekretar, res vam dovolim, kajti vsi dosednji razpravljavci so veslali čez vse amandmaje in tudi čez ves zakon. Zato pričakujem, da kakšne večje debate o predloženih amandmajih, tako o dveh k osmemu kot tudi o dveh k desetemu členu, ne bo, zato vam dam besedo, da se odzovete na to, o čemer je bilo do zdaj razpravljano.

BOŠTJAN ŠKRLEC: Hvala lepa, gospod predsedujoči.

V zvezi s prepovedjo ustanavljanja podjetij tistemu, ki spravi podjetje v stečaj, je treba povedati – kar je gospod Gorenak pravilno izpostavil –, da je to tematika zakona o gospodarskih družbah. Dodal bi samo to, da ta zakon ne sodi v resor Ministrstva za pravosodje. Kljub temu pa – da ne bo nesporazuma –, danes kot predstavnik Vlade lahko povem, da v Vladi je prepričanje, da je to tematiko treba urediti drugače in bolj učinkovito. Zakon o gospodarskih družbah je tudi že vložen v parlamentarno proceduro in pričakujemo lahko, da bo to vprašanje na ustrezen način tam naslovljeno.

Cilj je gotovo legitimen, da se na tem področju uvede več reda in tudi neka večja odgovornost, seveda pa pri tem ne bo mogoče kar počez, treba bo biti previden, da se ne zgodi to, da bodo poslovodstva bežala od stečaja do zadnjega trenutka zgolj zaradi tega, ker bi tistega zadnjega, ki bo vodil podjetje, zadela ta nesrečne sankcije.

V zvezi s plačili stečajnih upraviteljev je bilo povedanega že ogromno v preteklih sejah. Ne bi se vračal na to, bi pa morda glede na to, da je amandma oziroma da je bila določba, ki govori o tem, da naj bi bil upravitelj plačan v skladu s prizadevanji za poplačilo, nekako izpostavljena, kot da sistem, ki danes velja, tega ne upošteva. Želel bi poudariti, da sistem plačila, kot ga ta zakon predvideva, je bil uveden leta 2007, takrat ko je zakon bil sprejet. Ta sistem je že danes razdeljen na faze, od katerih je največ nagrajena tista zadnja, ko gre za delitev stečajne mase, kar pomeni, da stečajni upravitelj seveda večino svojega poplačila dobi takrat, ko opravi delitev stečajne mase, torej, ko opravi svoje delo do konca. Tako je sistem, ki danes velja, tak, da stimulira čimprejšnje poplačilo, seveda pa v določeni meri tudi stimulira boljše prizadevanja, ker v tem primeru je poplačilo večje. Je pa treba povedati, da so nagrade stečajnih upraviteljev omejene v absolutnih zneskih po prizadevanjih te vlade.

V zvezi s procentom prisilne poravnave, ki je predlagan kot skrajna meja, do katere je mogoče iti in v zvezi s katero je podan tudi amandma opozicije, da naj bi bil ta odstotek še višji, 70 %, bi vam želel povedati, da v podjetjih, ki zaidejo v prisilno poravnavo, ni situacija taka, da bi se pogovarjali o neki vreči denarja, ki jo je mogoče razdeliti. Zaradi tega je tudi ta meja 50 % postavljena zelo previdno. Namen prisilne poravnave je namreč ves čas tak – in to je tudi osnovni pogoj, ki mora biti ves čas podan –, da se v prisilni poravnavi doseže boljše poplačilo kot v stečajnem postopku. Torej, tisti upniki, ki mislijo, da je mogoče iztržiti več v stečajnem postopku, imajo na voljo ustrezna pravna sredstva za uveljavitev teh svojih pravic in upravičenj, res pa je, da tega upniki v praksi navadno ne počno. Ali je vzrok za to nepoznavanje ali neodločnost, težko ocenjujem. Dejstvo je, da pravni sistem omogoča tudi tako kontrolo, ki se v praksi prav pogosto ni izvajala.

Sedanja ureditev oziroma sedanji predlog, ki je na mizi, da se omeji pogoje za sklepanje prisilne poravnave na 50 %, pa je po naši oceni, kot sem že uvodoma povedal, tista uravnotežena meja, ki po eni strani omogoča relativno korektno izpeljavo

prisilne poravnave z nekim razumnim obsegom določila za dolžnike oziroma zaupnike. Po drugi strani pa vendarle odpira vrata toliko, da podjetju, ki evidentno pride v stanje insolventnosti, v katerem seveda ne more plačati nekih visokih odstotkov, nudi možnost, da z ustreznim in učinkovitim programom prestrukturiranja najde pot iz teh težav, če taka perspektiva seveda obstaja.

Prepoved oddaje del stečajnih upraviteljev povezanim družbam. To je člen, ki je pravzaprav deležen tudi koalicijskega amandmaja. Želel bi pojasniti samo to, da je v zvezi s tihi družbeniki treba povedati, da je definicija tistih, katerim se ne sme oddajati del, taka, da zajema tudi udeležbo na kapitalu. Udeležba na kapitalu je pomembna zaradi tega, ker zakon o finančnem poslovanju definira, kaj je to kapital, in se v tej definiciji sklicuje na definicijo zakona o gospodarskih družbah. Če povem nekoliko krajše: kapital pomeni tudi dobiček. In tihi družbeniki so po definiciji zakona udeleženi na dobičku v družbi, v kateri so tihi družbeniki, kar z drugimi besedami pomeni, da prepoved oddaje velja tudi za tihe družbenike v besedilu, kot ga je predlagala Vlada oziroma kot je predlagan v predlogu zakona, brez da bi bilo to potrebno posebej dopolnjevati z amandmajem.

Koalicijski amandma dodaja sankcijo za kršitev teh dolžnosti stečajnih upraviteljev, ki so sedaj definirane kot prekršek, kar bo dodatno stimuliralo upravitelja, da tega ne bo počel, čeprav vendarle je treba povedati, da kršitev te zapovedi predstavlja hujšo kršitev poslovanja in dejansko je podlaga za disciplinski postopek, ki ga vodi disciplinska komisija, v kateri stečajni upravitelji nimajo večine.

Toliko morda na kratko o teh odzivih. Bi pa pojasnil tudi to, da koalicijski amandma, ki je podan na 8. člen zakona, nekoliko jasneje definira te pogoje, ki so potrebni za sklenitev prisilne poravnave, jasneje na ta način, da je nedvoumno poudarjeno tisto, kar je bil vseskozi tudi namen predlagatelja, da je pogoj 50 % in štirih let maksimum in da so dogovori, ki so bolj v korist upnikom v smislu krajših časovnih obdobjih in večjih odstotkov poplačila, jasno, dopustni. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Želi še kdo razpravljati o amandmaju k 1. členu?

Gospod Petan, izvolite, k 1. členu. Res sem prej naredil napako, ko sem vas opozoril, da vas prosim, da razpravljate o členu, o katerem res razpravljamo, pa mi ni uspelo.

Prosim.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo.

Mislím, da se tu velika škoda ni naredila, bo potem manj razprave, tako kot ste tudi sami ugotovili, poleg tega pa so tako ali tako amandmaji do neke mere povezani, tako da ne vidim nekega problema. Bi pa pri tem spomnil še na nekaj.

Namreč, mi predlagamo prisilno poravnavo 70 % kot neko zgornjo mejo iz enega preprostega razloga, kajti če velja tista delitev med stečajem in prisilno poravnavo, da v prisilni poravnavi lahko upnik dobi več, potem mora to biti neka razlika, ampak realnost v Sloveniji je pa popolnoma drugačna.

Mi smo na stečaj in prisilno poravnavo gledali z nekega popolnoma drugega zornega kota, s socialnega vidika za zaposlene. Pri nas se je točno vedelo, če gre firma v stečaj, je zadeve konec. Stečajni upravitelj bo to vlekel 20 let, zato ker fino zasluži, saj tudi po vrstnem redu stečajni upravitelji se ne predlagajo zato, ker nekemu drugemu prija drugače, in se dobro služi. Zato, recimo, pri Elanu traja 20 let. In tudi tisti gospod, ki je tam bil, je izplačal sam svoji firmi 150 tisoč evrov – mislim.

Zato je to boleče, da bi mi takšno stvar ukinili. To je ta varianta. In ko gre v stečaj, je zadeve praktično konec. Vsi pa še mislijo, tudi sindikati in delavci, da če gre v prisilno poravnavo, ker se je mogoče v nekaterih primerih tako pokazalo, potem je pa še varianta, da bo firma še delala. To je napačno razmišljanje. Praviilo je to, da bi v prisilni poravnavi morali več dobiti. Ampak pri nas je bila zadeva v tej fazi, ko je firma bila še izključno samo za stečaj. Ampak so še vseeno upali, da bi pa v prisilni poravnavi mogoče firma še lahko ostala. Potem je zadeva prišla tako daleč tudi finančno, ker je bilo podjetje dokončno izčrpano, da ni ostalo ničesar, niti 10 %, če pa je ostalo, so lahko bili srečni.

Zato je treba že v osnovi ločiti, da so pri prisilni poravnavi potrebni določeni pogoji. To se pravi, da mora še biti kapital in da vodstvu podjetja, menedžerjem onemogočimo, da bi izčrpavali do konca. Dokler tega ne bomo naredili, dokler tega ne bomo izpeljali tudi v zakonodaji, potem je to iluzorno razmišljati in upati, da se bo s prisilno poravnavo še nekaj zgodilo. Pri nas je takšno stanje.

Kar se pa tiče tistih famoznih tihih družb, pa oprostite, ne vem, zakaj se toliko bojite, da bi jim malo pristrigili peruti. To, kar se je zgodilo v Kidričevem, ta zgodba je že zdaj malce pase zato, ker tudi gospod Toplek, kolikor vem, ni več predsednik uprave. To se pravi, je ta zadeva mimo. To se tudi največje stranke ne tiče, ker je zadeva do neke mere anulirana.

Zato ne razumem, zakaj bi še kar naprej morali držati hrbet tistim, ki imajo tihe družbe, pa ne samo ene, verjetno tudi več, saj zdaj niti ne moremo vedeti, koliko jih je. Ne morete me obtožiti, če bom rekel, da ima nekdo 10 tihih družb, če je imel eno, ker se ne da vedeti. Če vi rečete, da je imel samo eno, lahko verjamem ali ne, če pa jaz rečem, da jih je imel ta gospod 10, pa vi tudi mene ne morete obsoditi, da sem kaj krivega rekel, ker se ne ve.

Tudi vem, da je v Evropi tiha družba en del tega sistema, to je meni jasno, ampak tam drugi organi, ki skrbijo za to, da zadeve ne preidejo določenih normalnih meja, delajo; nadzor dela, kakršenkoli nadzor je to – finančna policija, ali je to davčna uprava, ali so inšpekcijske službe. Pri nas pa ne dela niti eno, niti drugo, niti tretje. Nič! Zato je razlika, zato moramo mi imeti drugačno zakonodajo, ki bo to v osnovi preprečila in upoštevala, da pri nas nadzor ne dela. Zato smo mi v zakonu predlagali, in ponovno v tem zakonu predlagamo, da je tiha družba zraven.

Ne bom pa zdaj zašel na drugo, ker smo rekli, da bi pač tihe družbe morale postati v nekem obsegu javne. Dokler ne bomo teh tihih družb ovrednotili, tako kot se za naše poslovno okolje

spodobi, se pravi, da bomo v vseh zakonih, kjer je mogoče, dali takšne naloge, da zadeve ne bi mogle iti preko nekih normalnih meja normalnega poslovanja, tako dolgo bomo imeli težave in si bomo kar naprej izmišljali nove prijeme; s tem da bomo vedno en korak za temi lumpi – bom rekel. Vedno en korak za njim: ko ugotovimo neko varianto, mi skušamo zakon popraviti, ampak oni imajo že drugo varianto.

In ni mogoče, vsaj to smo videli v parlamentu, če v opoziciji predlagamo kakšen zakon, ki bi mogoče preskočil kakšno fazo, da bi to šlo skozi in da bi bila zakonodaja sprejeta. Izmislimo si milijon stvari, milijon nekih preprek, samo da ne bi sprejeli.

Mislim pa, da je zdaj že čas, da imamo vsi škodo s tem, pa ne glede na politično pripadnost. Vsi imamo škodo, ker se nekomu nekaj dopušča.

Veste kaj? Tisti trenutek, ko se nekdo okoristi na debelo z nekakšno lastnino, ki ni njegova, ni pomembno, kako se imenuje, je to škoda za čisto vse. Tisti trenutek pozabi na svojo strankarsko pripadnost, tisti trenutek pozabi, zato ker on je tisti trenutek gospodarstvenik, ki računa samo plus in minus, levo in desno stran bilance, prihodke in odhodke, in ga politična pripadnost v končni fazi eno figo briga.

Ne razumem, zakaj bi tu še vedno morali podpirati te ljudi, če se je ugotovilo, da je bil nekdo, ki je imel tiho družbo, pripadnik neke stranke. To ni pomembno. Mislim, da bo on v kratkem pozabil, kateri stranki pripada, samo še računal bo, koliko dobička ima. Zato je čas, da tu v parlamentu tudi to presežemo in da nihče ne drži štanke tem ljudem, ki nam delajo škodo – vsem skupaj! Firme se izčrpavajo, delavci imajo potem težave, so na zavodu za zaposlovanje, potem vse skupaj pade na pleča država. Ja kdo pa je država?! Mi vsi skupaj, pa ne glede, ali sedimo tam, ali tu na sredini, ali na tej strani! Vsi smo v istem, zato bi že enkrat to morali spoznati in sprejeti tudi takšne rešitve, ki so mogoče za sedanjí trenutek malce bolj radikalne, so se pa pokazale kot edine pravilne in učinkovite.

Ta zakon, seveda, ima dobre intence in ga bom podprl. Z našim amandmajem bi bil še izboljššan, mislim pa, da bo treba v prihodnosti še dodelati, če ne tega zakona, pa še katerega drugega, čeravno ni v tej pristojnosti. Mislim, da tudi če bi v ta zakon vnesli tihe družbe, ne bi naredili nič narobe in ne bi bilo nobene kolizije zakonov in tudi če tisti pravi zakon spada pod neko drugo ministrstvo. Saj je vseeno, to je zakonodaja Republike Slovenije in v zakonodaji nič ne piše, ali je to pristojnost tega ali onega ministrstva, saj v večini, ampak gre splošno za spoštovanje zakonov.

Tako jaz zakon podpiram, bom pa vesel, če se bo še ta izboljšava, ki je predvidena z našim amandmajem, izboljšala, še bolj vesel. Hvala lepa.

PODPREDESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati o amandmaju k 1. členu? Ugotavljam, da ne. Zato prehajamo na dva amandmaja k 8. členu, amandma štirih koalicijskih poslanskih skupin in amandma Poslanske skupine SDS.

Želi kdo razpravljati o amandmajih k 8. členu?

Gospod Petek, izvolite.

MIRO PETEK: Hvala lepa za besedo.

Razlika med našim amandmajem in amandmajem koalicije ni le v tem številu, to je 70 % poplačila, kolikor predlagamo v naši poslanski skupini, oziroma 50 %, kolikor predlaga koalicija. Bistvena razlika je tudi v tem, da mi predlagamo v tem amandmaju to, da mora dolжник upnikom ponuditi v prvem letu poplačila najmanj 70 %. Se pravi, v prvem letu.

Glede na argumente, ki jih je imel tudi državni sekretark in še kdo v razpravi, bi tudi pristal na teh 50 %. Vendar s tem dodatkom, če bi se šli še malo tega zakonodajnega inženiringa ali hibridov, kaj smo počeli v preteklih dneh in tednih, da bi bila dikcija taka, da bi šlo za poplačilo najmanj 50 % v obdobju enega leta, ostalo pa v obdobju, ki ni daljše od štirih let. Po moji oceni tisti, ki ni v stanju poplačati 50 % v obdobju enega leta, za tistega je vprašanje, ali bo to sploh uspel v obdobju štirih, petih let, in vprašanje je, koliko je takšna prisilna poravnava sploh obsojena na nek uspeh.

Sicer pa je v razpravi bilo mimo vseh teh amandmajev, ki so vloženi, sedaj smo šele pri drugem, mnogo govora tudi o ustanavljanju novih gospodarskih družb oziroma prepovedi ustanavljanja novih gospodarskih družb s strani tistih, ki so v preteklosti poslali določena podjetja v stečaj. Mislim, da moramo pri temu ločiti podjetnike in kriminalce, ki so v podjetjih. Tega pač enostavno ne moremo enačiti.

Imamo lepe primere, znane primere nasilja v družini, ko posamezniki s sodno odločbo nimajo dostopa oziroma se ne smejo približevati svojim družinam, svojim otrokom. Ne vem, zakaj ne bi naredili nekaj podobnega ali vzpostavili neko analogijo. Tisti, ki je postal v stečaj več podjetij, pač, v določenem obdobju – obdobju 10 let, 5 let – ne bi več mogel ustanavljati novih podjetij, ker očitno gre pri taki osebi za nekega prevaranta. Na tak način pa odpiramo vrata kriminalcem v gospodarstvu in podjetjih. S tem načinom zagotavljamo ne svobodne gospodarske ponudbe, temveč svobodno kriminalno ponudbo. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala.

Želi še kdo razpravljati o amandmajih k 8. členu? Ugotavljam, da ne.

Gremo naprej. Imamo dva amandmaja k 10. členu, amandma koalijskih poslanskih skupin in amandma Poslanske skupine SDS.

Želi kdo razpravljati o amandmajih k 10. členu? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo o amandmajih.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbornice odločali v okviru glasovanj danes, čez pol ure, to je ob 13. uri in 5 minut.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prekinjam 26. sejo zbornice, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 13.05.

(Seja je bila prekinjena ob 12.37 in se je nadaljevala ob 13.05.)

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice poslanke, kolegi poslanci. Gospe in gospodje!

Prehajamo na glasovanje zbornice o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 20. točko dnevnega reda, to je s ponovnim odločanjem o Zakonu o spremembah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije.

Gospod Kumer, želite proceduralno? Prosim.

DUŠAN KUMER: Hvala za besedo, gospod predsednik.

V skladu s 73. členom Poslovnika predlagam 45 minut pavze, da se v poslanski skupini posvetujemo.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Ta predlog bom seveda upošteval. Samo trenutek, gospod Kumer, samo trenutek. Seveda bom dal na razpolago teh 45 minut, vendar moramo, tako kot je običajno, priti do obrazložitev glasu in potem pred glasovanjem bom dal 45 minut.

Torej, prehajamo na odločanje o dodeljenem zakonu. Ob tem vas želim opozoriti, da mora pri ponovnem odločanju skladno z drugim odstavkom 91. člena Ustave Republike Slovenije za sprejem navedenega zakona glasovati večina poslancev Državnega zbora, to je 46 ali več.

Želi kdo obrazložiti glas? V imenu Poslanske skupine SDS, Alenka Jeraj. Prosim.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo.

Pri zakonu o spremembah oziroma noveli zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije smo ugotovili, da je nastal cel kup nejasnosti in nepravilnosti, celo kršenje zakona, kljub temu da minister govori, da temu ni bilo tako. Sam priznava, da je mesec po sprejemu zakona na Vladi, torej 23. decembra lani je Vlada sprejela zakon, prejel šele potrebna soglasja od Stokovnega sveta za šport in od Olimpijskega komiteja Slovenije. Minister je sicer to poimenoval nerodnosti, vendar pa se temu kar lepo reče neuskkljenost oziroma kršenje zakonodaje, kar očitno se nekemu ne zdi tak hud problem.

Mi smo že ob vseh dosedanjih odločanjih v zvezi s tem zakonom glasovali proti in tudi predlagali, da ohranimo rešitev, ki je v obstoječem zakonu in je po našem mnenju ni treba spreminjati. So se pa dogajale tudi precej čudne stvari. V času obravnave na odboru smo poslušali dve različni verziji podpredsednikov Olimpijskega komiteja Slovenije. Danes lahko v Novicah preberemo članek o tem, da se tudi nekatere zveze, na primer Atletska zveza, Združenje zvez borilnih športov in drugi, ne strinjajo s spremembo zakona oziroma napovedujejo celo izstop iz Olimpijskega komiteja Slovenije, ker pač njihovi predstavniki niso upoštevali njihovih želja. Se pa je med drugim Olimpijski komitej ukvarjal s tem, koliko predstavnikov bodo imele občine oziroma Združenje

občin ali Skupnost občin, ki pa jih minister o tem ni povprašal. Ne glede na to, da gre za pristojnost, ki zadeva občine oziroma sta Združenje občin in Skupnost občin tisti, ki predlagata kandidate v Fundacijo za šport, o tem, kaj menita o spremembah zakona sploh, nista bili vprašani. Še več, ko sta končno le bili vprašani, sta dali negativno mnenje k spremembam, ampak očitno to ministra ne zanima.

Mi zakona ne bomo podprli, ker ocenjujemo, da je bil postopek nedemokratski, da so na ta način izključili pomembne akterje s področja športa, da ponovno povečujemo moč in vpliv nekaterih in privilegiramo nekatere športne organizacije oziroma predvsem funkcionarje, da bomo s tako spremembo povzročili slabši materialni položaj posameznih športnih organizacij, predvsem tistih, ki delujejo izven Olimpijskega komiteja, in zato zakon ocenjujemo kot slab in ga ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še katera od poslanskih skupin obrazložiti glas? Ne želi. Željijo poslanke in poslanci? Ne želijo. Zato prekinjam sejo in jo bomo nadaljevali ob 13.55. Hvala lepa.

(Seja je bila prekinjena ob 13.09 in se je nadaljevanja ob 13.53.)

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane, kolegice in kolegi!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo. Smo pri 20. točki dnevnega reda, ki je, Ponovno odločanje o Zakonu o spremembah Zakona o lastniškem preoblikovanju Loterije Slovenije. Smo pred glasovanjem. Želi pred glasovanjem še besedo vodja Poslanske skupine SD gospod Kumer?

Prosim.

DUŠAN KUMER: Gospod predsednik, se zahvaljujem.

V poslanski skupini smo se posvetovali in tudi dogovorili.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prehajamo torej na glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev. Za je glasovalo 47, proti 20.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 20.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Kolege in kolegice, prosim, da se umirijo v dvorani.

Nadaljujemo s prekinjeno 2. točko dnevnega reda, in sicer z obravnavo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preoblikovanju Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter o naložbeni politiki Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja in Slovensko odškodninske družbe, nujni postopek.

Ker k drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev. Za je glasovalo 47, proti 28.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 28.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 3. točko dnevnega reda – z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju.

Ker k drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev. Za je glasovalo 78, proti nihče.

(Za je glasovalo 78.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 3.a točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju v okviru nujnega postopka.

Nadaljujemo z drugo obravnavo, to je z odločanjem o vloženi amandmaji, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 30. 3. 2011.

Prehajamo k 1. členu in prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 1. členu.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 36, proti 43.

(Za je glasovalo 36.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo k 8. členu in glasujemo o amandmaju Poslanke skupine SDS k 8. členu. Pri tem vas opozarjam, če je sprejet ta amandma, postane amandma pod točko 2 brezpredmeten.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS, dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

V čem se razlikuje ta amandma od tistega, ki ga je predložila koalicija? V pomembnem delu. Mi že dolgo opozarjamo na to, da je tako imenovana prisilna poravnava z državnim žegnomo dovoljena kraja. S tem amandmajem želimo to stanje nekoliko popraviti. Koalicija predlaga, da se v štirih letih podizvajalcem oziroma upnikom, največkrat so to podizvajalci, plača 50 %. Mi pa predlagamo, da se jim plača 70 %, in to takoj. To je edina razlika.

Naš amandma je podoben tistemu stanju, ki ga je država Slovenija poznala ob svoji prvi stečajni zakonodaji, tam v začetku 90. let. Od

začetka 90. let do danes smo mi v bistvu v Sloveniji s tem nazadovali. Tipičen primer za stanje, ki se da ilustrirati na tem področju, je SCT. SCT je šel v prisilno poravnavo, ima na stotine podizvajalcev, ki jim je preprosto rekel: "Dobili boste, če boste kaj dobili." Koalicija pa zdaj pravi, da boste dobili 50 % v štirih letih. Mi pa pravimo, da boste dobili 70 % prvo leto. Namreč, ta naš amandma je nadgrajen tudi s tistim, ki govori o tem, da tisto podjetje, ki gre v stečaj, ne samo da mora prenehati delovati, ampak da njegovi lastniki 10 let ne smejo ustanoviti nove firme.

Prav bi bilo, da ta amandma podprete, zato da bomo vsi skupaj olajšali delo upnikov, tistih, to so pa običajno podizvajalci, ki zaradi nega giganta SCT ali podobnega, gredo tudi sami potem v stečaj. To so običajno tisti manjši podjetniki, ki imajo 10, 15, 20 tudi 30 ali več zaposlenih, ampak to so delovna mesta. Pomislite, koliko sto podizvajalec je imel SCT in koliko sto podizvajalcev bo z žegnom Državnega zbora tako rekoč ob vse svoje premoženje.

Prav je, da takšno stanje popravimo, in prav je, da glasujete za naš amandma, ki predvideva 70 % poplačila takoj. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še katera od poslanskih skupin obrazložiti glas? Ne želi. Obrazložitev glasu v svojem imenu?

Rudolf Petan, prosim.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo.

Torej, zakaj je potrebno sprejeti amandma, ki ga predlagamo, da s predlogom prisilne poravnave mora dolžnik upnikom ponuditi v prvem letu najmanj 70-odstotno poplačilo?

Bom utemeljil na konkretnem primeru. Pred kratkim je relativno velika gradbena firma v Mariboru zašla v težave in z upniki so se dogovorili, da opravijo prisilno poravnavo. In sicer takšno prisilno poravnavo, kjer se bodo upniki odpovedali 80 % svojega denarja, za 20 % pa bodo šli v prisilno poravnavo. In upniki so pristali na to in podpisali. Ampak, kaj se je zgodilo? Po treh mesecih so pa objavili stečaj. Kaj to pomeni? Z grdim izrazom pomeni, da so jih nategnili, da so jih okrog prenesli ali pa, da so si skupaj razdelili 80 %. Mislim, da je tisto prvo bolj pravilno. In ravno zaradi takšnih primerov, da to onemogočimo, je treba sprejeti tak amandma, kot ga predlagamo, ki je oblikovan na podlagi izkušenj iz prakse, ni teoretičen, nismo si ga mi izmislili v opoziciji, ampak je vzet iz prakse. Pred nedavnim se je to dogajalo. Tega ne smemo mirno gledati, kako se bo to dogajalo, zato smo predlagali takšen amandma.

Zato prosim za podporo temu amandmaju. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za je glasovalo 37, proti 44.

(Za je glasovalo 37.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Ostajamo pri 8. členu in glasujemo o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 8. členu.

Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za je glasovalo 54, proti nihče.

(Za je glasovalo 54.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo k 10. členu in na odločanje o amandmaju SDS k temu členu. Pri tem vas opozarjam, če bo sprejet ta amandma, postane amandma pod točko 2 v pregledu brezpredmeten.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

To je pa tisti amandma, kjer je med amandmajem SD in našim zelo majhna razlika. Tu bi pa res človek pričakoval, da ga boste podprli. Že dva meseca nazaj ali tri smo vam predlagali na podlagi zadeve Elan, kjer je gospod Marinc sklenil posle s podizvajalskim podjetjem uradno, ki je za njega opravljalo administrativne in tehnične posle, pogodbo. Po tej pogodbi je izplačal 180 tisoč evrov; ampak, glej ga, zlomka, ko pogledaš, kdo je lastnik tega, vidiš, da je polovični lastnik sam. Se pravi, izplačal je sam sebi. V dveh poskusih stečajnega zakona, ki smo ju vložili v Državni zbor, smo skušali na to opozoriti. Dvakrat je koalicija to zavrnila. Zgodil se je pa mesec marec 2011, ko je pa to, ne vem iz kakšnih razlogov – no, dovolite, da se malo pošalim – ali je nekoga pamet srečala ali kaj, ampak pamet je obiskala tudi pravosodno ministrstvo in tam zaposlene, ki so predlagali člen, v katerem pravzaprav povzemajo tisto, kar smo mi rekli nekaj mesecev nazaj.

Ampak v čem je zdaj razlika med tem vašim in našim amandmajem – je pa naslednja. Glejte, stvar je popolnoma identična, razen da je naš člen samo za eno malenkost drugačen. Vi imate popolnoma enako besedilo, da ne sme sklepati poslov, če je oseba, torej on, stečajni upravitelj ali oseba, ki je v razmerju do njega, v položaju ožje povezane osebe, opravlja pravno zastopanje in tako dalje. Razlika med vami in nami je samo ta, da mi dodajamo tihe družbenike, drugače smo si pa popolnoma na istem.

Se pravi, predlagam, da ta amandma podprete zato, ker je enak vašemu, pike in vejice so enake, mi dodajamo samo tihe družbenike. To pomeni, da stečajni upravitelj ne bo mogel poslovati tudi v primeru tako imenovanih tihih družb. V vsem ostalem smo pa na enakem.

Mislim, da tu pa res človek zdravorazumsko pričakuje podporo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 43, proti 36.

(Za je glasovalo 43.) (Proti 36.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet. S tem je postal amandma pod točko 2 brezpredmeten.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih in drugo obravnavo predloga zakona v okviru nujnega postopka.

Ugotavljam, da je Državni zbor v drugi obravnavi sprejel amandmaja k 8. in 10. členu dopolnjenega predloga zakona.

Sprašujem kvalificirane predlagatelje, ali nameravajo k temu členu vložiti amandmaje oziroma amandmaja. Ugotavljam, da ne.

Ugotavljam, da k predlogu za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista obvestili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na drugi obravnavi, predlog zakona neuskkljen, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Glasujemo... Ja, pardon, saj sem počakal, ker sem domneval, da bo obrazložitev.

Prosim, dr. Vinko Gorenak v imenu Poslanske skupine SDS.

DR. VINKO GORENAK: Hvala lepa.

Skupno bomo zakon podprli, čeprav bom rekel, da bo moj pritisk na ta gumb zelo rahel, ampak lučka na "za" bo zasvetila. To bo tudi v primeru poslanskih kolegov.

Namreč, štiri rešitve v tem zakonu so, ki jih mi predlagamo že od lanske jeseni, dvakrat smo bili zavrnjeni, zdaj pa vendarle te štiri rešitve so. Ampak v nadaljevanju so v tem zakonu zavrnjene še štiri naše rešitve. To so, recimo, sodne takse v primeru upnikov in še kakšen se najde, predvsem pa tisto najpomembnejše določilo, da 10 let, potem ko je nekdo spravil firmo v stečaj, ne more ustanoviti nove.

Res je, da tukaj ministrstvo trdi, da je to za nek drug zakon - Zakon o gospodarskih družbah in tako dalje. Tudi to je lahko. Saj, konec koncev ministrstvo ima nek aparat, poslanska skupina pa nekaj strokovnih sodelavcev in je vam lažje. Zato pričakujemo, da boste v najkrajšem času, to ni pravosodno ministrstvo, ampak gospodarsko, prinesli zakon, v katerem bomo prepovedali, resnično prepovedali posameznikom, ki firmo spravijo v stečaj, da bi vsaj nadaljnjih 10 let ne smeli več ustanavljati firme.

Mislim, da je to edina logična poteza. Prav bi bilo, da se je Vlada čim prej loti in prav je, državni sekretar, da to prenesete vašim kolegom na gospodarskem ministrstvu. Drugače bomo v opoziciji tisti, bova midva s kolegom Vizjakom tista, ki bova takšno rešitev spisala.

Torej, prav je, zakon podpiramo, ga bomo podprli, nismo popolnoma zadovoljni, lahko bi bil boljši, ampak pomeni velik napredek v primerjavi s stanjem, ki ga poznamo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 81, proti nihče.

(Za je glasovalo 81.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

Zdaj moramo zaključiti še zakonodajni postopek za predloga zakonov, ki nista bila osnova za obravnavo.

Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje predlaga Državnemu zboru, da sprejme naslednji sklep: Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju v postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, EPA 1530/V, prva obravnavo, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom, ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 79, proti nihče.

(Za je glasovalo 79.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

In še drugi sklep. Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje predlaga Državnemu zboru, da sprejme naslednji sklep: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju v postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, EPA 1683/V, nujni postopek, ki ga je v Državni zbor v obravnavo predložila Vlada, ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 81, proti nihče.

(Za je glasovalo 81.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **19. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRANAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O RAZVOJNEM SODELOVANJU MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO REPUBLIKE ZELENORTSKI OTOKI.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Predlog zakona je kot matično delovno telo obravnaval Odbor za zunanjo politiko, ki je Državnemu zboru pisno poročal. Prijavljenih k razpravi ni. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zboru ni mogoče vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 78, proti nihče.

(Za je glasovalo 78.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **23. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA POTRDITEV URADNIH PREČIŠČENIH BESEDIL ZAKONA O OBLIGACIJSKIH IN STVARNOPRAVNIH RAZMERJIH V LETALSTVU, ZAKONA O POTNIH LISTINAH, ZAKONA O PREKRŠKIH.**

Uradna prečiščena besedila je pripravila Zakonodajno-pravna služba in jih zbor potrdi brez razprave.

Prehajamo na odločanje o usklajenem predlogu sklepa: Potrdi se uradno prečiščeno besedilo Zakona o obligacijskih in stvarnopравnih razmerjih v letalstvu.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 81, proti nihče.

(Za je glasovalo 81.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zbor uradno prečiščeno besedilo navedenega zakona potrdil.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Potrdi se uradno prečiščeno besedilo Zakona o potnih listinah.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 79, proti nihče.

(Za je glasovalo 79.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zbor uradno prečiščeno besedilo navedenega zakona potrdil.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Potrdi se uradno prečiščeno besedilo Zakona o prekrških.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 74, proti 4.

(Za je glasovalo 74.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je zbor uradno prečiščeno besedilo navedenega zakona potrdil.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 24. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Mandatno-volilnih zadev.

K tej točki sta bila dodatno vabljeni kandidata za poslanko mag. Sara Viler in predstavnik oziroma predstavnica Državne volilne komisije, ki jo zastopa članica komisije Lara Mikuž.

Prehajamo na **Določitev kandidatke, ki v skladu s 17. členom Zakona o volitvah v Državni zbor postane poslanka za preostanek mandatne dobe namesto poslanca, ki mu je prenehal mandat.** Ker je poslancu Srečku Prijatelju 23. 3. 2011 prenehal mandat, je Državna volilna komisija zboru posredovala ugotovitev, da je mandat poslanca prešel na mag. Saro Viler. Ugotovitev je obravnavala Mandatno-volilna komisija, ki je zboru pisno poročala. Poročilo ste prejeli.

Želi besedo predstavnica Državne volilne komisije? Ne želi. Želi besedo predstavnik Mandatno-volilne komisije? Ne želi. Želijo besedo predstavniki poslanskih skupin? Ne želijo. Poslanke in poslanci? Ne želijo.

Prehajamo na glasovanje. Na glasovanje dajem naslednji predlog sklepa: Potrdi se poslanski mandat mag. Sari Viler, rojeni 27. 4. 1978, stanujoči v Koštabona 4 b, Šmarje.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 81, proti nihče.

(Za je glasovalo 81.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je bil sklep sprejet.

Kolegico mag. Saro Viler prosim, da se nam pridruži in zasede svoje poslansko mesto... / aplavz/

Poslanke želim uspešno delo pri opravljanju poslanske funkcije.

Mir v dvorani! Prosim za pozornost v dvorani.

Prehajamo na obravnavo **Predloga predsednika Republike Slovenije za izvolitev sodnika Ustavnega sodišča Republike Slovenije.** Predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk z dopisom z dne 14. marca 2011 predlaga Državnemu zboru, da za sodnika Ustavnega sodišča Republike Slovenije izvoli dr. Rada Bohinca.

Besedo dajem mag. Urošu Kreku, predstavniku urada predsednika Republike Slovenije za dopolnilno obrazložitev predloga.

Prosim.

MAG. UROŠ KREK: Spoštovane poslanke in poslanci!

Predsednik republike je v skladu s svojimi pooblastili na podlagi zbranih predlogov ter opravljenih posvetovanj z večino poslanskih skupin v Državni zbor poslal predlog za imenovanje dr. Rada Bohinca za sodnika Ustavnega sodišča Republike Slovenije.

Predsednik republike se je za ta predlog odločil na podlagi izpolnjevanja zakonsko določenih pogojev za izvolitev na mesto ustavnega sodnika kot tudi strokovnih referenc dr. Bohinca. Dr. Bohinc je diplomirani pravnik z magistrsko in doktorsko stopnjo izobrazbe na pravnem področju. Za seboj ima bogate akademske izkušnje in ima naziv visokošolskega profesorja rednega profesorja. Je raziskovalec na področju pravnih znanosti s področja civilnega in gospodarskega prava. Svojo pedagoško in raziskovalno dejavnost je opravljal na domačih in tujih univerzah in znanstvenih institucijah. Njegova znanstvena publicistika obsega objavo več kot 400 člankov in več kot 20 knjižnih del. V svoji karieri je dr. Bohinc opravil tudi različne menedžerske funkcije, kot so predsedovanje Upravnemu odboru Univerze v Ljubljani, predsedovanje Slovenskemu inštitutu za menedžment ter nazadnje vodenje Univerze na Primorskem; kot tudi politične funkcije, kamor med drugim sodi tudi funkcija ministra za znanost in tehnologijo ter ministra za notranja zadeve.

Na podlagi profesionalnih referenc ter strokovnih kvalitet kandidata, predsednik republike ocenjuje, da bo s svojim znanjem, delom in izkušnjami pomembno prispeval k delu Ustavnega sodišča in sprejemanju odločitev v skladu z ustavo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Predlog je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo, ki je Državnemu zboru pisno poročala. Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil Miran Potrč.

MIRAN POTRČ: Gospod predsednik Državnega zbora, mag. Uroš Krek, predstavnik Urada predsednika Republike Slovenije, kolegice in kolegi!

Predsednik Republike Slovenije nam je v skladu s svojimi pooblastili predlagal, da za ustavnega sodnika izvolimo profesorja dr. Rada Bohinca. Kandidate je izbral med prijavljenimi na podlagi javnega razpisa. Pri odločanju o predlogu se je posvetoval z vodji poslanskih skupin, ki so se odzvale na njegovo vabilo. Žal se nekatere vabilu niso odzvale in naj rečem, da menim, da tako demokratične in odgovorne stranke ne ravnajo.

Dr. Rado Bohinc je diplomirani pravnik z magistrsko in doktorsko stopnjo izobrazbe, visokošolski učitelj z akademskim nazivom rednega profesorja in znanstveni svetnik za področje civilnega, ožje gospodarskega prava, s specializacijo na področju korporacijskega prava. Torej strokovnjak na pravnih področjih, o katerih vsebini bo še kako pomembno odločanje Ustavnega sodišča v prihodnjem obdobju. Tudi brez naštevanja njegovih 20 znanstvenih knjižnih del in preko 400 znanstvenih in strokovnih člankov ter njegovega pedagoškega sodelovanja na številnih tujih univerzah mu nespornega izpolnjevanja pogoja

pravnega strokovnjaka najbrž ne more nihče očitati. Zato mu poskušajo nekatere stranke in poslanske skupine očitati njegovo politično aktivnost; še več, poskušajo kriviti predsednika republike, da jo je v svojem predlogu v veliki meri zamočil, posebej tisto iz časov neposredno pred in po osamosvojitvi Slovenije. To, prvič, ni res. Gospod dr. Rado Bohinc svoje politične aktivnosti nikoli ni skrival in zakaj naj bi jo, saj je vedno deloval javno, politično razvidno v korist napredka Slovenije. Drugič. To ponovno kaže, kako enostranski, krivični, pogosto prilagojeni lastnim interesom in nesprejemljivi so kriteriji za politično oceno, ki se jih poslužujejo te stranke. Za njih namreč nihče, ki je bil v svojem dosedanem delu javno, odkrito in pošteno aktiven tudi v političnem delu in življenju, ne more biti sprejemljivi kandidat. Dokler ustava ali Zakon o Ustavnem sodišču ne zahtevata presoje, razkritje ali prepovedi predhodnega političnega angažiranja kandidatov za sodnike, bi bila neizvolitev samo iz teh razlogov ustavno sporno ravnanje, posebej, če bi ti pogoji veljali le za ene kandidate in če bi jih uveljavljal le del političnih strank. Če pa bi in ko bomo spremenili formalne pogoje in dogovorjeno politično ravnanje do vseh kandidatov, zato da bi dobili po dogovorjenih kriterijih nazorsko uravnoteženo ustavno sodišče, bomo tudi mi zagovarjali stališče, da je koristno, da ima Ustavno sodišče nazorsko uravnoteženo sestavo. Ampak nazorsko uravnoteženo ne pa nepolitično, saj kandidati za ustavne sodnike skorajda ne morejo biti brez jasnih vrednostnih sodb o družbeno pomembnih ustavnih vprašanjih, ki bodo v mejnih primerih vplivale na njihovo odločanje.

Dr. Rado Bohinc torej izpolnjuje najvišje strokovne reference za ustavnega sodnika. Dr. Rado Bohinc v svojem dosedanem delovanju nikoli ni skrival socialdemokratske vrednostne in politične usmeritve, kar bo posebej pri vrednotenju položaja dela in kapitala v našem pravnem sistemu, ki naj bi uveljavljal Slovenijo kot pravno in socialno državo ter način pridobivanja in uživanja lastnine tako, da je zagotovljena njena gospodarska, socialna in ekološka funkcija ob ne le gospodarski krizi, temveč tudi krizi vrednot pri nas pa tudi v Evropi, še kako velikega pomena.

Vse to so razlogi, zaradi katerih bomo odgovorno in prepričani, da delujemo v korist Slovenije, Socialni demokrati glasovali za predlog predsednika republike, da se dr. Rada Bohinca izvoli za sodnika Ustavnega sodišča Republike Slovenije. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil Jože Tanko. Prosim.

JOŽE TANKO: Hvala lepa za besedo.

Drži, da se nekatere demokratične stranke niso odzvale povabilu predsednika na pogovor. Naša zato ne, ker je predsednik republike dejal, da je politiki Janeza Janše treba reči ne; da je potreben prelom z navlako tranzicijskega obdobja od osamosvojiteljskega zaslugarstva in nerazčiščenih pojmov z orožjem do zaničevanja pravosodne oblasti in ciničnega manipuliranja z naivnimi

razlagami kapitalizma. To nam je očital predsednik, za katerega ne vemo, ali ima morda kje v hladilniku tudi deponirano svojo knjižico – partijsko namreč. Pa tudi zaradi vrste drugih stvari, kajti predsednik republike ni odgovoril niti na eno pisno pobudo, ki smo jo poslali, da bi utemeljil svoje očitke naši stranki in pojasnil svojo vlogo v nekaterih zadevah, recimo, predvsem z bombnimi atentati na Koroškem.

Sicer pa je predlog predsednika republike prirejen, saj je zatajil pomemben del preteklosti svojega kandidata za ustavnega sodnika. Manjka podatek, da je bil Bohinc državni sekretar v jugoslovanski vladi skupaj z Zemljaričem in da je med drugim v prelomnem obdobju osamosvajanja skupaj z nekaterimi drugimi dodanimi jugoslovanskimi funkcionarji ustanovil Socialdemokratsko unijo, stranko, ki je pozivala k bojkotu referendumu za Slovenijo, in ta stranka tudi potem kasneje aktivna podpornica kandidature bivšega predsednika. Kasneje je bil tudi minister v Drnovškovih vladah, enkrat za gospodarstvo, drugič za notranje zadeve, obakrat iz kvote Socialnih demokratov, in za to stranko je nekaj pred tem tudi dejal: "Prenoviteljska stranka bo venomer kadrovske, ideološke in tudi sicer obremenjena s svojo zgodovino, venomer se bo zbiral v tej stranki tisti sloj ljudi, ki še vedno vztraja na ekstremnih pozicijah in se tudi nikoli ne bo sprijaznil z evidentnim zlomom komunističnega projekta." Da je to res, se kaže tudi v tem mandatu, kajti na vsa pomembnejša imenovanja v pravosodju – pa tudi še kje drugje, za druge izpostavljene funkcije – se postavljajo osebe, ki so nasprotovale osamosvojitve Slovenije, ki so ščitile nedemokratičen režim ali pa sodelovale pri kršenju človekovih pravic. Za to obstajajo dokumenti, dokazi, obstajajo tudi priče ali pa celo obje. Lahko se samo sprašujemo, ali je to naključje ali pa se vrača ta nedemokratična zgodovina v slovenski prostor skozi glavna vrata. Te in druge simbolne poteze kažejo na vračanje totalitarnih simbolov in tudi povečevanj.

Kljub temu da je bil minister v dveh Drnovškovih vladah, pa kandidat za ustavnega sodnika ni sprožil nobene aktivnosti, da bi se odpravila neustavnost Občine Koper po najstarejši odločbi Ustavnega sodišča iz leta 1995. Da manjka v obrazložitvi, da ga je doletela interpelacija zaradi neustavnega pristopa in nezakonitega izdajanja odločb brez pravne podlage tako imenovanim izbranim in da je bilo tudi veliko spornega ravnanja pri nabavi obeh policijskih čolnov in tiskanju potnih listov – vse to je bilo v obdobju, ko je bil minister za notranje zadeve.

V tem mandatu je bila ustanovljena tudi preiskovalna komisija o tako imenovanih izbranih, kjer je zanimivo, da je koalicijska večina zavrnila predlog oziroma poročilo, v katerem se je ugotovilo, da je teh izbranih 18 tisoč 305 – to je toliko, kolikor jih je zagovarjal dr. Rado Bohinc – in ugotovila, da je teh bistveno več, 25 tisoč 671, kar pomeni nezaupnico delu za obdobje, ko je bil dr. Bohinc minister za notranje zadeve. Očitno eklatantno nezaupanje do tega dela.

Zaradi teh prikritih, zatajenih podatkov iz biografije ne moremo pritrditi, da gre za strokovno kvalitetnega in politično neoporečnega neodvisnega

kandidata. Dr. Bohinc je kot kandidat za sodnika Ustavnega sodišča izrazil politični kandidat – kot vsi, ki jih je v zadnjem času predlagala na pomembno funkcijo v pravosodju ali kje drugje Vlada ali kdo drug.

Samo še zanimivost: magister Grims je kot nekdanji predsednik Sveta SDS v postopku razrešitve kot predsednik preiskovalne komisije o patriji, medtem ko je dr. Rado Bohinc...

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim, da zaključite stavek, misel.

JOŽE TANKO: ... kot nekdanji predsednik Sveta Združene liste Socialnih demokratov v postopku imenovanja za ustavnega sodnika. Gre za očitna dvojna merila.

Mi kandidata ne bomo podprli. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke Upokojencev Slovenije bo predstavil Joško Godec.

Prosim.

JOŠKO GODEC: Hvala za besedo.

Stališče Poslanske skupine DeSUS je precej nasprotno od prejšnjega kandidata, pa ne smemo polemizirati.

24. maja se iztečeta dve leti mandata ustavnemu sodniku Jožetu Tratniku, zato morajo po pravilih steči postopki za imenovanje novega ustavnega sodnika. Novega kandidata predlaga predsednik države, ki ga nato potrdi ali zavrne Državni zbor. Sedaj smo praktično že v zadnji fazi tega postopka. Predsednik Republike Slovenije gospod Danilo Türk je podal predlog kandidata, tudi opravil razgovore z vodji poslanskih skupin, ki so se ga udeležili. Mandatno-volilna komisija ga je potrdila, sedaj je pa odločitev na nas.

Poslanska skupina DeSUS je že od vsega začetka zaupala oceni in presoji predsednika države. Odločitev predsednika države, da sedaj rektorja Univerze na Primorskem Rada Bohinca predlaga za ustavnega sodnika, je bila vredna vseh vrst kritik. Poslanci DeSUS-a s tem ne bomo polemizirali, saj je evidentno, da je gospod Bohinc odličen pravni strokovnjak z zavidljivimi delovnimi izkušnjami in bogato akademsko kariero in kot tak primeren za opravljanje funkcije ustavnega sodnika. Njegova politična vpetost in opredeljenost nas ne motita oziroma sta drugotnega pomena, kajti tudi politiki so osebe z visokim strokovnim znanjem, z doktorati in častitljivimi delovnimi izkušnjami. Želeti si moramo, da bi bilo takih čim več na politični sceni, ne pa, da jim dajemo sporočilo, da bo njihova poklicna pot, če je zavila, na primer, med ministrske vode, nekako zapečateni.

Poslanci DeSUS-a povsem zaupamo presoji predsednika države in strokovni sposobnosti predlaganega kandidata gospoda Rada Bohinca in ga bomo soglasno podprli.

Naj pa še dodam, da na podlagi celotne debate, ki je bila ponovljena, kaj se lahko z njim dogaja, kaj lahko kdo pove, moram ponoviti besede, ki sem jih izrekel na Mandatno-volilni komisiji. Pri celotni presoji je verjetno bilo pozabljeno, pa tudi ni

bilo ugotovljeno, ali je bil gospod Rado Bohinc mogoče pri prvem obhajilu, ali je bil mogoče član pionirske organizacije, ali je bil član SZDL ali ni bil, ali je stal v vrsti, ko so pokojnega maršala bivše države Jugoslavije peljali v Beograd, ali je jokal naglas ali potihoma. Takšne ocene nas ne brigajo. Nas brigajo strokovne ocene in na podlagi tega smo se odločili in tako bomo tudi glasovali. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil Franco Juri... / oglašanje iz dvorane/... Kolega Jelinčič – Zares, Franco Juri. Potem bo na vrsti SNS – Zmago Jelinčič Plemeniti.

Prosim.

FRANCO JURI: Dobro. Vem, da mi zavidaš, Zmago, vem.

Spoštovani predsednik, hvala za besedo!

V Poslanski skupini Zares smo se odločili podpreti kandidata, ki ga predlaga gospod predsednik republike dr. Danilo Türk. Kandidat je nam in javnosti znan, bil je profesor, raziskovalec, nato dvakrat minister v slovenskih vladah in sedaj je rektor Univerze na Primorskem. Po našem mnenju izpolnjuje vse tiste pogoje, ki jih taka kandidatura veleva in zahteva. Torej nimamo posebnih dvomov, čeprav se zavedamo, da idealnih kandidatov ni, nikoli ni bilo in nikoli ne bo v Sloveniji, saj se bo vselej našla ena stran, ki bo s kandidaturo nezadovoljna.

Nismo želeli in iskreno nismo pričakovali, da bo predlog, ki se nanaša na Ustavno sodišče, postal spet objekt, predmet ideološke obravnave in stalne obsedenosti ene politične stranke tega parlamenta z lustracijo ali drugače rečeno, kot pravijo v Nemčiji, z "berufsverbotom". Mi na to logiko ne pristanemo. Tudi takrat, ko je šlo za kandidaturu nekaterih sodnikov, smo bili priče ideološkim razpravam, ki s sedanostjo in še manj s prihodnostjo nimajo ničesar. Skušajo dokazovati nekaj za nazaj, ob tem pa avtorji teh polemik pozabljajo, da če bi si pozorno ogledali kurikulumе vseh naših politikov, veljakov, bi našli veliko presenečenj; no, nekatera pa sploh niso presenečenja. Tako prav kritike, ki prihajajo iz stranke, ki ima debele kurikulumе tudi v partijskem obdobju, niso povsem kredibilne, niso povsem utemeljene.

V primeru kandidata Bohinca bi želel povedati še naslednje. Če bi obstajal sum ali senca njegovega sodelovanja v nezakonitih dejanjih ali v nezakoniti trgovini z orožjem, ga mi danes ne bi podprli; ampak teh madežev dr. Bohinc nima. Ima svoje politično prepričanje, mislim, da to ne sme, ne more biti niti ovira niti posebna zadrega za nas, ko odločamo, kajti dopuščamo vsem ustavnim sodnikom, da imajo lasten vrednostni sistem, da razmišljajo s svojo glavo in prav zaradi tega je veččlansko Ustavno sodišče tisto telo, kjer lahko pluralno in tudi dialektično odločajo znotraj okvirov, ki jih ponuja ustava. In samo ustava je tisto pravilo, ki ga morajo ustavni sodniki upoštevati.

Z našo podporo želimo še enkrat poudariti, da Poslanska skupina Zares zelo resno upošteva Ustavno sodišče in tudi odločbe Ustavnega sodišča. Mi smo načelno opredeljeni za spoštovanje tega

organa, ki zagotavlja ustavno stabilnost naši državi in pri tem ne želimo biti dvojni.

Tako je Ustavno sodišče z naše strani deležno maksimalne podpore, spoštovanja, ne glede na politično, filozofsko, kulturno ali versko ali drugačno orientacijo slehernega ustavnega sodnika.

Kandidat dr. Rada Bohinca bomo zato podprli.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Zmago Jelinčič Plemeniti.

Prosim.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Lep dober dan!

Ustavno sodišče je politični organ in nikakor ne najvišji sodni organ, kot ga hočejo nekateri prikazati, in zato je tudi ta odločitev popolnoma politična. Ravno zato, ker je politična, se človek vpraša, kako je lahko ustavni sodnik samostojne, neodvisne, suverene Republike Slovenije nekdo, ki je bil proti suverenosti, neodvisnosti in samostojnosti te države. Še malo pa se bomo morali vsi tisti, ki smo se borili za samostojnost, suverenost in neodvisnost Republike Slovenije, kot kaže, skrivati in skrivati to, da smo takrat se borili za to, kar imamo danes. Kajti, v ta organ dobivamo ljudi, ki so bili proti temu. Mislim, da se še danes spominjamo posnetkov iz Doma španskih borcev, kjer je sedel tudi gospod Bohinc, ko so se zavzemali proti samostojnosti države, proti referendumu in proti vsemu temu. Človek se vpraša, v kakšni državi potem živimo. Dejstvo je, da se res lahko vprašamo, ali smo v normalni državi ali smo v neki ekspozituri, kamor nas hoče potiskati cela vrsta, cela plejada političnih vrhov, nekam nazaj na Balkan; in to zelo uspešno počno.

V naši stranki ne bomo podprli gospoda Bohinca iz več razlogov. Med drugim je tudi zdaj v obravnavi na preiskovalni komisiji v zvezi z Univerzo na Primorskem. Čudne mahinacije so se dogajale tam, čudni denarji so izginjali in nekdo je pokril vse skupaj. Če se ne motim, je bil to gospod Rado Bohinc, ko je postal rektor. Vse je izginilo pod preprogo. Kaj pa zdaj?! Fino! Kot kaže, se moramo počasi navaditi, da bo vsaka svinjarija pokrita in da se nič ne bo dogajalo in nič zgodilo.

Mislim, da se bo enkrat ljudem, Slovencem in Slovenkam, zmešalo od vse svinjarije, ki nam jo servirate in dajete na pladnju. To je prekleto žalostno! Hudo je in ne vem, kako je mogoče potrditi nekoga, ki se je takrat, ko je bil minister, in tudi kasneje, svojim kolegom hvalil: "Toliko imam jaz o Jelinčiču. Toliko imam o Jelinčiču," in ki je leta 2004, skupaj z eno kolegico, ki je danes ni v avditoriju, pripravil konstrukt, kako bo Jelinčiča in Slovensko nacionalno stranko spravil iz parlamenta in iz političnega življenja. K sreči so še kakšni pošteni policisti, ki so mi prišli povedat, za kaj gre in sem vložil dve poslanski vprašanji, tako da je bil tisti konstrukt o prodajanju nekakih ukradenih bankovcev Nacionalnemu muzeju, da je prišlo to na plano po volitvah, ko je bila Slovenska nacionalna stranka že v parlamentu. Ti pošteni policisti so povedali, kaj se dogaja, in ko je izvedel gospod, takrat še minister, je baje divjal po ministrstvu in

norel, da je treba Jelinčiča zgrabiti – in dobesedno, "katera pizda je povedala to?" in tako naprej. Povem tako, kot je bilo povedano meni...

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Ni treba, da tako poveste.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Čovek se vpraša, le kako in le zakaj tak človek potem na Ustavno sodišče. Ali mu res lahko verjamemo? Mislim, da mu ne moremo verjeti. Mislim, da bi bilo smiselno, če bi tisti, ki se ukvarjajo s pravom, pogledali malo v starejše številke Pravne prakse in bi prebrali dolg članek prof. dr. Anžiča, ki ga je gospod Bohinc diskvalificiral in poskušal umazati na vsak način. Tisti članek je indikativen in kaže na sistem Slovenije, ki se danes dogaja in godi. Žalostno je, da živimo v takšni državi. Žalostno, hudičevo žalostno! Bojim se, da bo gospod Bohinc navkljub vsemu izvoljen. Ampak tako pač je. Politični organi in politični ljudje vse skupaj vodijo na isti politični komunistični način nekdanje komunistične partije, ki se je preoblekla v neko drugo obliko in ima danes ime treh glavnih političnih strank in ene oziroma dveh suporterjev, pa se ne bom spuščal v imena tistih strank, ampak mislim, da je tako. Skratka, madežev je ogromno in preveč, zato tega gospoda za ustavnega sodnika zagotovo ne moremo potrditi. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Zaključili smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi razprava poslank in poslancev. Besedo ima Ivan Grill.

Prosim.

IVAN GRILL: Hvala lepa za besedo.

Stranke SD, Zares, LDS in DeSUS ves čas zatrjujejo, da je v Sloveniji sodstvo nepristransko in neodvisno in da ni razloga, da bi v to dvomili; pa se sedaj sprašujem, ali je sodnica nepristranska, ki je zavrnila predlog tožilstva, da pridobi izpisek telefonskih razgovorov, da razčisti afero, ki je še vedno nerazjasnjena, o politični prisotnosti nekaterih v aferi Baričević. Ista sodnica je zaradi svojega ignorantskega odnosa dopustila, da je – neraziskano premoženje 300 tisoč evrov enega političnega veljaka – zastaralo, da je pridobil premoženje nazaj. In vi sedaj tukaj govorite, da imamo naše sodnike neopredeljene! Ravno tako sedaj tukaj prodajate zgodbo, da je gospod Rado Bohinc oseba, ki je neodvisna, ki je nepristranska, ki je strokovna in ki bo zastopala interese vseh ljudi. Ali verjamate v to? Jaz ne in verjamem, da tudi ljudje ne.

Kdo je ta oseba Rado Bohinc? Želim zadevo argumentirati s pomočjo medijev. Delo, ki je vse prej kot opozicijski časopis, to je članek iz leta 1990, kjer piše, da je 4. decembra tega leta bil gospod Rado Bohinc soustanovitelj Socialdemokratske unije skupaj z gospodom Vajglom. Ta stranka je bila, kot vemo, politična stranka, ki je nasprotovala plebiscitu oziroma celo nasprotovala osamosvojitvi. Ta stranka se je leta 1992 pridružila Združeni listi socialnih demokratov, sedanji SD. Zopet je bil tu ključni akter gospod Rado Bohinc. Rado Bohinc je bil enkrat minister v bivši

Jugoslaviji, dvakrat v Sloveniji. Kandidiral je celo za predsednika Združene liste, sedanje SD, seveda mu ni uspelo. Sedaj ponovno govorite o njegovi politični nepristranskosti in da lahko verjamemo, da bo kot ustavni sodnik deloval nepristransko. Več kot očitno je, da je zopet v ozadju nek dogovor, da se bo skušalo skupaj s predlagateljem dobiti med ustavne sodnike osebo, ki bo politično bila v vlogi vladajoče koalicije, da bo zastopala tiste interese, ki jih boste preko Ustavnega sodišča skušali tudi zastopati.

Spoštovane kolegice in kolegi v koaliciji, ali res verjamete, da je lahko nekdo, ki je bil ves čas ideološko, strankarsko, politično zelo ozko profiliran, politično neopredeljen, in bo rekel, "danes pa slečem plašč politične opredeljenosti, ga dam na obešalnik in rečem, jaz s politiko nimam nič". Če vi to verjamete, jaz seveda ne. Kdor je politično opredeljen, naj to prizna, naj to jasno seveda tudi zastopa, ne pa da se v javnosti prodaja kot neopredeljen. Sklicujete se na njegove strokovne reference. Ali jih ima res iz ustavnopravnega področja? Stroka, ki pozna to področje, pravi da ne. Je oseba z referencami iz gospodarskega področja, ampak Ustavno sodišče, tudi če obravnava gospodarsko tematiko, mora imeti predvsem največ znanja iz ustavnopravnega področja. Tudi dosedanje delo, ki ga nazadnje opravlja kot rektor Primorske univerze, kaže na številne pomanjkljivosti in številne kritike na njegovo delo. Študentje so celo od njega zahtevali odstop. Zakaj? Zato, ker je pod preprogo, kot smo slišali, že ničkolikokrat skušal pomesti neprijetne zadeve, konkretno v tem primeru, številne nepravilnosti, ki so bile ugotovljene na Fakulteti za menedžment. In to naj bi bila oseba, v katero lahko verjamemo, da bo devet let sodila nepristransko, ne v korist kateri politični opciji, v korist vseh ljudi. Če vi to verjamete, verjemite, da v opoziciji, v SDS ne verjamemo, tudi ljudje ne verjamejo tega. Tako da sami sebe lahko pričujete, ampak verjetno hudo dolgo tudi sebe ne boste več.

Jaz ga seveda ne bom podprl. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Jožef Jerovšek.

Prosim.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa. Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi!

Predlog predsednika republike za novega ustavnega sodnika me je presenetil. Presenetil zaradi tega, ker vsa pravniška stroka govori, da bi moral priti v Ustavno sodišče tokrat ustavnopravni strokovnjak, kajti mesto, ki se je spraznilo, je bilo po nenapisanem pravilu namenjeno za takšnega pravnika. Presenetil pa me je tudi kandidat sam, trdno sem bil prepričan, da gospod Bohinc za to mesto, ki zahteva posebno patriotsko digniteto, ne bo kandidiral. Zaradi česa? Ne želim biti preveč kritičen ali pa še kaj do dr. Bohinca, spoštujem njegove strokovne reference in vse drugo, vendar ima v svoji politični zgodovini tudi takšna obdobja in takšna mesta, s katerimi se ni kvalificiral za ustavnega sodnika samostojne in neodvisne Republike Slovenije. Namreč v prejšnji državi je bil izjemno nadobuden politik, lahko bi rekel, da je bil že pod Markovičem neke vrste Thaler takratne

oblasti, ampak v smislu nadobudnosti, kakor je pozneje Drnovšek uporabljal gospoda Thalerja kot najbolj nadobudnega politika. To svojo nadobudnost in benevolentnost do vsakokratne oblasti, takratne, ki je v skladu z njegovimi ideološkimi vzorci, je pokazal tudi z ustanovitvijo Socialdemokratske unije. To je stranka, katere naloge je bila restavrirati in ohraniti Markovičevo Jugoslavijo. Tega niso skrivali. Tega niso skrivali in v demokraciji je to sicer dovoljeno, vendar lahko iz tistega časa, ko je že bila sprejeta slovenska ustava, ko smo čakali na osamosvojitve, beremo v Mladini članke gospoda Rastka Močnika, predsednika te stranke, gospod Bohinc pa je bil podpredsednik, ki grede izrazito proti slovenski osamosvojitvi in ki so napad na slovensko ustavo. Kako naj ljudje, ki so bili proti slovenski ustavi, v vlogi ustavnega sodnika branijo ustavne pravice?

Gospod Rastko Močnik je 19. 2. 1991 v kolumni zapisal, da se je slovenska vlada spremenila v trgovce s smrtjo. To je pamflet zoper osamosvojitve. V istih številkah smo od drugih peres brali "Samostojna Slovenija"? Ne, hvala. Nehajmo že enkrat s slovensko samostojnostjo! iz istih miselnih ideoloških krogov. Slovenija je postala demokratična, samostojna, neodvisna država, kljub takšni stranki, ki se je izrazito zavzemala proti neodvisnosti Republike Slovenije. Mislim, da je gospod Bohinc na svoji koži oziroma sam čutil, da je Slovenija demokratična država, mu je omogočila pod novo oblastjo iste politične ideološke barve, da je postal dvakratni minister.

Moja izkušnja z ministrom Bohincem, ko sem bil predsednik Komisije za nadzor obveščevalnih služb, je, da je bil strokoven, vendar izjemno plah in neodločen politik. V tistem času, ali pozneje je on javno izjavljal, da je treba spoštovati odločbo Ustavnega sodišča glede izbrisanih. Pa se je v strahu ustavil. Ni bil dosleden. Delal je proti lastni... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, gospod Jerovšek. Besedo ima mag. Majda Potrata.

Prosim.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Rada bi znova opomnila, kako kratek je človeški spomin. Ko se sklicujemo na nekatera dejstva, je dobro, da upoštevamo, da je bila slovenska ustava v Uradnem listu objavljena 28. decembra 1991. Kdaj je bil plebiscit, upam, da vemo. Torej, gospod Jerovšek, če iz tega izpeljujete, da dr. Rado Bohinc ne bo mogel uresničevati določil slovenske ustave, gradite na pesku. Tako, kot je grajeno na pesku marsikaj, kar je bilo mogoče slišati v utemeljitvah, ki so spodkopavale tudi celo strokovno usposobljenost kandidata za ustavnega sodnika. V Državnem zboru je marsikdaj mogoče slišati, da se tisti, ki ne soglašajo s čim, oprijemljejo izraza "tako imenovani". In v Državnem zboru marsikdaj slišimo za kakšnega strokovnjaka, da je "tako imenovani strokovnjak" zaradi tega, ker ni po volji tistemu, ki govori. Dr. Rado Bohinc ima za seboj bogato bibliografijo, naslov rednega profesorja, je rektor slovenske univerze. In vse to, če dvomimo in

zanikamo njegovo strokovno usposobljenost, meče v isti koš tudi vse tiste, ki so volili dr. Rada Bohinca tudi za rektorja Univerze na Primorskem. In ko sem pri Univerzi na Primorskem, ne pravilnosti, ki so se dogajala na Fakulteti za menedžment, so iz časa, ko dr. Rado Bohinc ni bil rektor te inštitucije, ampak so nepravilnosti zvezane z ministrstvom in ministrovanjem in vladanjem Janševe vlade in nekaterimi funkcionarji, bi vam lahko zdaj kar tri imena naštel, ki so povezana z nepravilnostmi. Da so bile v zvezi s tem sprejete tudi posledice za nepravilnosti, je dejstvo. Odločno nasprotujem ali oporekam temu, da se zaradi politične opredelitve jemlje kredibilnost, in to strokovna kredibilnost usposobljenemu strokovnjaku. In to pravniku. Mislim, da Ustavno sodišče potrebuje izkušene pravnike tudi s tega področja, za katerega je dr. Rado Bohinc še posebej usposobljen.

Zdaj pa k tisti stvari, ki je za nekatere tako zelo sporna. Ustava Slovenije ne prepoveduje politične opredelitve za vrsto poklicev, nedavno tega, ko se je eden od ustavnih sodnikov tako zelo izrekal, je bila o tem široka razprava in splošno ugotovljeno je bilo, da ustavni sodniki niso tisti, ki bi jim bila zapovedana molčečnost o svoji politični opredelitvi. Članstvo v Socialdemokratski uniji – kolikor se spominim, stranka Socialdemokratska unija ni bila nikoli spoznana za stranko, ki bi ji bilo po ustavi Slovenije prepovedano na tem ozemlju delovati. Očitati nekemu v večstrankarskem sistemu, da je bil član neke stranke, presega meje zdravega razuma. Kaj pa je vse drugo, kar se v tem skriva, je pa morebiti treba premisliti tudi s stališča nekaterih drugih dejstev. Če samo malo pobrskam po spominu, vem, da so tudi nekateri drugi ustavni sodniki dr. Šturm, dr. Jambrek, dr. Jerovšek, mag. Mozetič, pa Jan Zobec politično zelo profilirani in razpoznavni ustavni sodniki, nekateri so celo malteški vitezi, nekateri so, kot pravi glas, celo člani Opus Dei, pa se nekaterim ni zdelo vredno v zvezi s tem izrekat pomisleke o njihovi primernosti.

Sama dr. Rada Bohinca poznam že leta in čeprav bo glasovanje tajno, izrekam podporo... / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima Eva Irgl.
Prosim.

EVA IRGL: Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Pred nami je, kot že rečeno, imenovanje dr. Rada Bohinca za ustavnega sodnika. Nedvomno gre za kandidata, ki je svojo kariero gradil tudi s pomočjo politike. Leva politična opcija je bila tista, ki mu je dajala zaledje, nenazadnje je bil minister za notranje zadeve v LDS-ovi vladi, da ne omenjam vseh funkcij, ki jih je imel dr. Rado Bohinc pred letom 1990. Glasovala bom proti temu imenovanju predvsem zato, ker slovensko sodstvo potrebuje neodvisne sodnike, ki ne bodo vezani na katerokoli politično opcijo, predvsem pa, da ne bodo imeli tako močnega političnega pedigreja, kot ga ima dr. Rado Bohinc. Predvsem želimo takšne ustavne sodnike, ki bodo zavezani zgolj spoštovanju Ustave in človekovih pravic. Kandidat nedvomno ima strokovne kompetence za takšen položaj,

vendar pa ima nedvomno tudi močne politične kompetence, ki napeljujejo na to, da bi lahko, glede na njegovo politično zgodovino, težko neobremenjeno deloval na tako visokem položaju.

Mi imamo že skrajno spornega človeka na mestu predsednika Vrhovnega sodišča. Ure in ure so tekle, polemike o tem, pa minister Zalar takrat ni umaknil tega spornega imenovanja. Na tožilstvu se nam v kratkem obeta imenovanje novega generalnega državnega tožilca, ki je evidentno kršil človekove pravice, pa ga boste, spoštovana koalicija oziroma predlagatelj, v javnosti vseeno predlagali. Vsaj tako se za zdaj zdi.

Lahko rečem, da se delate norca iz ljudi in posameznikov, ki živijo v tej državi in si želijo že končno politično neobremenjenih ljudi na tako visokih in ključnih položajih v sodstvu. Ljudje imajo dovolj, da se nekaterim sopotnikom politične levice, ki so sodelovali tudi pri kraji državnega premoženja, ne zgodi praktično nič, tudi zato, ker na visoka mesta v pravosodju imenujete izključno svoje kadre in vam lojalne kadre. Več kot očitno je, da želijo najvišji predstavniki politike, kot je bilo tudi danes že večkrat rečeno, še vedno jahati na komunističnih idejah, predvsem pa na ljudeh, ki so imeli funkcije v tem obdobju, in to izjemno visoke. Tudi dr. Rado Bohinc pri tem ni nikakršna izjema; nedvomno tudi zato, ker je treba poplačati za določene usluge iz preteklosti. Tako kot, če zadevo malce bolj aktualiziram, je bilo treba plačati z visokimi mesti v Evropi nekatere akterje zrežirane afere Patria.

Sama kandidature dr. Rada Bohinca iz vseh naštetih razlogov ne bom podprla. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima Bojan Kontič.

BOJAN KONTIČ: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani predstavnik predsednika republike, kolegice in kolegi!

Na Mandatno-volilni komisiji sem poslušal veliko razlogov, zakaj kandidat ni pravi. Predvsem pa smo govorili oziroma ste govorili o predlagatelju, veliko več kot o predlogu, češ da je zopet – tokrat niste uporabili besedice "lagal", čeprav nisem povsem prepričan, ampak govorite o tem, da je "zamolčal" določeno pot dr. Rada Bohinca, politično predvsem. Pa pri tem sploh ni bojazni, ker ni bojazni, da bi vi karkoli spregledali, in to zanesljivo ni bilo storjeno namenoma. Storil je to predsednik na način, da je pač povedal, s čim utemeljuje kandidaturu. Utemeljil jo je na strokovnosti predlaganega kandidata. In nihče nikoli in nikdar ni govoril o politični neopredeljenosti dr. Rada Bohinca, tudi predsednik republike ne kot predlagatelj. Toda, ko govorimo o kriteriju, da nekdo izpolnjuje visoke standarde strokovnosti, ni pa politično primeren, je seveda merila treba uporabljati na enak način pri podobnih situacijah, ne pa na različne. In nikjer tudi ne piše v Ustavi Republike Slovenije, da nekdo, ki je politično opredeljen, ne more biti ustavni sodnik, ker če bi to pisalo, bi s težavo sestavili sestavo Ustavnega sodišča do zdaj. Ker morda je razlika samo v tem, da so nekateri politično opredeljeni, vi naštevate levico, recimo, jaz bom rekel gospoda Mozetiča, potem postali ustavni sodniki. Je pa tudi druga pot, da so nekateri bili

ustavni sodniki, pa potem postali ministri, recimo, v Bajukovi vladi pa v Janševi vladi. In verjetno se niso politično opredelili potem, ko so zapustili mesto ustavnega sodnika. Nekje v sebi so nosili to poslanstvo, ki so ga potem v določenem obdobju izpostavili tudi javno. Zato predlagam, da imamo podobna merila, ko o tem dejansko tudi govorimo. In še enkrat povem, da dr. Rado Bohinc nikoli ni skrival svoje politične opredeljenosti, pa pravzaprav mu je niti ni treba skrivati. To, da je bil aktiven v prejšnjem sistemu, je pač zopet neka ocena, ki verjetno drži, verjetno drži, da je bil aktiven, in tega tudi nihče ni zanikal. Ampak večina nas, če mlajše izvzamem, je živelo v prejšnjem sistemu, bolj ali manj intenzivno, tudi znotraj družbenopolitičnih organizacij, družbenopolitičnega življenja. Predlagani kandidat je bil minister ali kako se je temu takrat reklo, nekateri so pa kandidirali za predsednika mladine, pa niso bili izvoljeni, pa so hodili po poteh Avnoja pa še kje. Pa nič ne očitam, ker če bi imel priložnost, bi verjetno tudi jaz takrat šel. Ne očitam tega, ampak lepo prosim, da uporabljate iste kriterije, ko govorite o različni politični pripadnosti posameznih ljudi, ki se odločajo za odgovorne funkcije.

Jaz seveda izbiri predsednika republike zaupam. Izmed možnih kandidatov se je odločil tako, kot se je odločil. Predlagal je, Državni zbor pa bo dokončno odločitev sprejel danes. Tudi sam, ne glede na to, da je glasovanje tajno, seveda napovedujem svojo podporo dr. Radu Bohincu za ustavnega sodnika Ustavnega sodišča Republike Slovenije. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Miran Potrč.

Prosim.

MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Nič novega danes nisem slišal. Več ali manj je bilo že vse povedano na Mandatno-volilni komisiji, zato tudi jaz ne bom govoril dolgo in temeljito. Rad bi pa poudaril, da je večina stvari, ki so bile slišane, polresnica ali čista izmišljotina, ki je dokazati ne morete in se tudi niste trudili, ne glede na to, kako zabodeno, tako se pač reče, ko nekdo odpre usta in velike oči naredi, gleda, tako je dejansko res.

Gospe in gospodje, dr. Rado Bohinc je bil med ostalimi, česar vi niste omenjali, član Ustavne komisije v Skupščini Republike Slovenije pred letom 1990, ki je sprejela ustavne amandmaje, med drugim tudi amandma, ki je dajal pravico Sloveniji do odcepitve. Sprejela je odločitev, da nihče ne sme v Republiki Sloveniji razglasiti izrednih razmer. Sprejela je odločitev, da ima Republika Slovenija, njena skupščina pravico, da sprejema ukrepe za zavarovanje lastnih interesov, če bi odločitve v Jugoslaviji škodovale njenim interesom. To je bilo vse takrat sprejeto, zakaj ne citirate tega in govorite, da je Rado Bohinc deloval proti osamosvojitvi Slovenije. To ni res. Res pa je, da ni mogel biti soudeležen v skupni aktivnosti vseh takratnih parlamentarnih strank v letu 1990, ki so podpisale poseben sporazum za skupno delovanje, za plebiscit, med katerimi ne vidim nikogar tukaj, ki bi bil takrat aktiven, da bi do tega sporazuma prišlo,

izvzemši svojo malenkost – sem tudi sopodpisnik tistega sporazuma. Ne govoriti enostransko o stvareh. Prav grdo je, jaz se sklicujem zdaj na to, ker je gospa Eva Irgl stopila v dvorano in me je na to spomnila, prav grdo je govoriti, da se kandidatura gospoda Rada Bohinca veže na politično opcijo, kot da se nobena druga ni. On je ne skriva. Grdo je govoriti, da se s tem poplačujejo neke usluge ali nekaj, karkoli je dejal. To enostavno ni metoda, prav gotovo ne našega delovanja še manj, ne vem, če se tega zavedate, je metoda delovanja predsednika države, ki mu s tem očitata, da Radu Bohincu podeljuje odpustke za neko prejšnje delovanje. Na ta način se ne dela. Jaz sprejemem na znanje, da imamo različne poglede, sprejemem na znanje, tudi sprejemem na znanje, da bomo bolj ali manj zadovoljni ob izvolitvi ali ne, ampak ne tega delati na tako poceni in zloben način, kot to počenjate. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Miro Petek.

Prosim.

MIRO PETEK: Hvala za besedo.

Kljub temu, da bo glasovanje tajno, naznanjam, da bom glasoval proti. Tem strokovnih referencam menedžerja je nujno dodati tudi njegov politični CV. In enostavno mi ni jasno, zakaj se je ta del življenjepisa enostavno zamoščal. Določena poglavja iz življenja gospoda Bohinca so enostavno izgubljena, kot da jih ni bilo. Danes smo sicer nekaj o tem tudi slišali. To se dogaja zelo pogosto v Državnem zboru. Na hearingih kandidatov za veleposlanike lahko marsikdaj beremo, kakor da je nekdo stopil v politično strokovno življenje šele leta 2000 ali pa leta 1991, pa nič ni spornega. Tudi jaz sem bil član Zveze socialistične mladine Slovenije, nisem bil pa član Komunistične partije. Osrednjo vprašanje je, zakaj nekateri ta del svojega življenjepisa enostavno zamoščijo. Zamoščano je bilo tudi to dejstvo, da je bil soustanovitelj oziroma podpredsednik Socialdemokratske unije. O paradigmi te politične stranke, ki je bila seveda povsem legitimna stranka, kot je pravilno ugotovila gospa Potrata, je govoril že kolega Jerovšek. Toda kakšna je bila paradigma te politične stranke? V uradnem listu levice je izšel članek, kjer je bilo jasno zapisano "Samostojna Slovenija"? Ne hvala!, in podnapis, Nehajmo že enkrat s slovensko samostojnostjo! Končajmo s to zablodo, dokler ne bo povsem prepozno! To je napisal dr. Rastko Močnik. Dr. Bohinc temu ni nasprotoval, seveda ni mogel nasprotovati, ker je bil soustanovitelj te stranke oziroma je soustvarjal ta politični program in to politično paradigmo. Leta 1988 je bil gospod Bohinc minister za gospodarstvo v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji. To bi lahko enostavno zapisal, z velikimi črkami bi lahko to zapisal v svoj življenjepis, ker je s svojimi referencami na gospodarskem področju pomagal gospodarskemu kolapsu Jugoslavije in kasneje še političnemu. Ne vem, zakaj je bilo njegove predlagateljke to sram zapisati. In čisto na koncu, kako bo gospod Bohinc ustavni sodnik, ko pa kot minister za notranje zadeve ni spoštoval odločb Ustavnega sodišča. Kako bo lahko ustavni sodnik?

In čisto na koncu, verjamem, da so mu tekle solze takrat, ko se je Slovenija in Jugoslavija poslavljala od tovariša Tita.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima Jože Tanko.

JOŽE TANKO: Hvala lepa za besedo.

Kadar je gospod Potrč v težavah, vedno nasprotno stran obtoži, da govori polresnice, da govori zlonamerno, da zavaja, da govori laži. Spoštovani kolega Potrč, gospod Rado Bohinc je bil član vodstva Social demokratske unije in soustanovitelj te stranke. Drži? Gospod Rado Bohinc je bil član sveta Socialnih demokratov, recimo tam okoli leta 1997. Drži ali je to polresnica ali je to laž? ... / oglašanje iz dvorane / ... Da je doživel interpelacijo kot notranji minister – drži ali to ne drži? Je to polresnica ali drži? Da so bile packarije, velike svinjarije s policijskima čolnoma – drži ali ne drži? ... / oglašanje iz dvorane / ... Poglejte malo, da so bile velike packarije s potnimi listi in podjetjem – drži ali ne drži? Da so bile velike packarije in svinjarije na Univerzi na Primorskem in povezave s podjetjem Makro 5 in v ozadju z Golobičem – drži ali ne drži? Poglejte. In tako naprej in še veliko stvari drži... Da je bil minister, ki si ni znal lotiti urejanja statusa tako imenovanih izbrisanih – drži ali ne drži? Zelo drži. Da ste ga podrli pri poročilu preiskovalne komisije izbrisanih – drži ali ne drži? Podpisniki ste tukaj, vsi štirje... /oglašanje iz dvorane/ ... Trditev in trditve, ki jih je govoril gospod Rado Bohinc na preiskovalni komisiji o številu izbrisanih, ste podrli z izjavo in spremembo poročila. Poglejte. In še marsikakšna stvar drži.

In tukaj ne moremo mimo tega, da se je zavestno prezrlo vse tiste politične funkcije, ki jih je kandidat, ki ga predlaga predsednik za ustavnega sodnika, imel. Zavestno prezrlo! Vsi, ki ste govorili v podporo kandidatu in predlagatelj predsednik republike ste to zavestno prezrli. In to je polresnica. Kajti zlahka lahko rečemo, da so trditve, ki smo jih povedali, pristne, držijo, so dokumentirane, vendar je pa tisto, kar je bilo predstavljeno v predlogu kandidature in zapisano v predlogu kandidature, da so vsi tisti podatki kombinirani na način, da jih je velika večina izpadla, vsi tisti, ki so v tem delu obremenjujoči.

S tem predlogom predsednika republike se na Ustavno sodišče vrača tisto, kar ste vi, Socialni demokrati, v preteklosti že imeli –izrazito političen funkcionar bo postal ustavni sodnik in bo tam opravljal neke vrste vlogo nekega komisarja in bo od zadaj poskušal urejati vse te stvari tako, da bodo odgovarjali politični opciji, v kateri je opravljal pomembne funkcije, politične funkcije. Temu se, žal, ni mogoče izogniti. In zato tudi tega kandidata ni moč podpreti.

In še nekaj. V razpravi in razpravah se permanentno pojavljajo neke zlonamerne trditve, da se nekatere demokratične stranke tega pogovora pri predsedniku republike niso udeležile. Mi se ga nismo udeležili. Jasno smo povedali zakaj. Mi smo na predsednika republike naslovili vrsto vprašanj, povezanih z njegovimi izjavami in z njegovimi dejanji, ki izhajajo iz dokumentov, tudi iz nekaterih arhivskih, in na vsa ta naša vprašanja nismo dobili

nobenega odgovora. Bili smo obtoženi, da so naše trditve neutemeljene, da so žaljive, da so neprimerne. Bili smo obtoženi in je bilo zapovedano vsem, da je treba s tako politiko, kot jo imamo mi, prekiniti in jo zavreči in tako naprej. Zato niti ni čudno, da se na take pozive nismo odzvali, ampak smo se tudi zelo vljudno opravičili. Mnogi med vami, pa najbrž imate s tem zelo velike težave.

Tega kandidata ne bom podprl. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima Dušan Kumer.

DUŠAN KUMER: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Tudi jaz bom zastavil nekaj vprašanj, tistih, ki odtegujejo podporo kandidatu za ustavnega sodnika, ali drži ali ne drži. Pa bom najprej rekel, da glede na to, da očitno so pri kandidatu visoke strokovne reference tiste, o katerih težko dajete kritiko, ali pa se s tem ne strinjate, ste se seveda zatekli k tako imenovanemu moralnopolitičnemu opredeljevanju do samega kandidata, o njegovi moralnopolitični podobnosti ali čistosti. Pa bi vas tu vprašal, ali drži ali ne drži, da stranka, ki ima na čelu svoje stranke gospoda, ki je v prejšnjem sistemu ravno tako opravljal pomembne politične funkcije, ne državne funkcije, bil je član Zveze socialistične mladine Slovenije, bil je član Komunistične zveze Slovenije, bil je član Demokratične zveze Slovenije, bil je član Narodnih demokratov Slovenije, bil je član Socialdemokratske stranke Slovenije in na koncu je pristal pri Slovenski demokratski zvezi. Ampak ta politična pot se ni začela leta 1990, ampak davnega leta 1977 ali pa še boljše aktivna 83. Iz zato ste vi, seveda zadnji, ki lahko moralno politično sprašujete druge o preteklem političnem življenjepisu. Kajti ta prvi del življenjepisa boste na vseh internetnih straneh videli, da je seveda zamolčan, tudi v nekaterih tujih časopisih.

Sedaj pa k gospodu Radu Bohincu, ki mu po nemarnem, ko toliko srfate, vidim, po teh računalnikih in po nemarnem ga okrivite za nekaj, kar sploh ni storil. Gospod Rado Bohinc je zapisal, če boste gledali internetno stran, v prejšnjem sistemu nekatere pomembne poklicne funkcije, ki jih je opravljal. "Bil sem gospodarski minister, zvezni sekretar v bivši vladi, zvezni vladi 1988. Bil sem generalni sekretar in podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije 1984–1988. Bil sem predsednik Slovenskega inštituta za menedžment leta 1990" in tako dalje, ampak vi ste prebrali samo prvi del tukaj – minister za notranje zadeve in seveda minister za znanost in tehnologijo –, naprej pa načete teh stvari prebrati. Nič ni zamolčal, vse je zapisal v svojo kandidaturo. To je ena stvar.

Druga stvar. Po teh kriterijih, o katerih vi govorite, bo prvi čisti državljan Republike Slovenije letos star 20 let. Ni ga. Pred letom 1991, 1990 po vaših kriterijih ni človeka, ki bi lahko opravljal te funkcije. Zdaj pa vas jaz sprašujem, po vaših dvojnih vatlih. V Ustavnem sodišču so bili ljudje ustavni sodniki, ki nimamo, jaz osebno nimam nič, da so opravljali svojo ustavno funkcijo slabo, ki so v prejšnji skupščini Socialistične republike Slovenije pravliali pomembne zadeve, ki so prejšnjem pravosodnem sistemu opravljali posebne zadeve.

Imamo generalno državno tožilko in še koga na tožilstvu, ki so v prejšnjem sistemu opravljali pomembne funkcije v pravosodju, na tožilstvu, v državi, pa jih opravljajo tudi v teh 20 letih v tej demokratični samostojni Sloveniji. Ali tem vi očitata, da niso bili za samostojno in demokratično Slovenijo leta 1990 ali 1991?

In še dve laži ali pa neresnici. O policijskih čolnih je neresnica. O tem, da je SDU nasprotovala osamosvojitvi, je neresnica. Če je eden napisal en članek, potem bom jaz šel gledati v Nuk, pa vam bom prinesel, mogoče še kdo med vami sedi tukaj notri, vam bom kakšen članek prinesel, ki ga seveda tudi jaz lahko kvalificiral kot spornega v zvezi z osamosvojitvijo Slovenije.

Jaz, ki sem vodil en pomemben odbor v največji občini Sloveniji za plebiscit, lahko povem danes, da so ljudje v tem odboru ne nasprotovali, ampak so se spraševali, ali delamo pametne stvari. Tukaj v Ljubljani sem ga vodil. Pa so sedeli pa so danes na vaši strani, ne v vaši stranki, ampak v vaši politični opciji. Toliko o preteklosti in zgodovini teh 20 let.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Zaključujem razpravo.

Prehajamo na izvedbo glasovanja o Predlogu predsednika Republike za izvolitev sodnika Ustavnega sodišča Republike Slovenije.

V skladu s 163. členom Ustave Republike Slovenije ter prvim odstavkom 14. člena Zakona o Ustavnem sodišču Republike Slovenije o izvolitvi Državni zbor odloča s tajnim glasovanjem. V skladu s prvim odstavkom 92. člena Poslovnika Državnega zbora vodi tajno glasovanje komisija, ki jo sestavljajo predsedujoči ter štirje poslanci, ki jih izvoli Državni zbor. Poslanske skupine so mi že posredovale predloge za člane komisije, ki vodijo glasovanje. To so: Anton Colarič – SD, Robert Hrovat – SDS, Franci Kek – Zares in Jakob Presečnik – SLS. Član te komisije sem tudi jaz kot predsedujoči. Pri delu komisije bo sodeloval tudi namestnik generalne sekretarke Matjaž Plevejl. Ali navedeni sestavi volilne komisije kdo nasprotuje? Če ne, prehajamo na odločanje o sestavi take komisije.

Glasujemo. Navzočih je 53 poslank in poslancev. Za je glasovalo 52, proti 1.

(Za je glasovalo 52.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je komisija o predlagani sestavi izvoljena.

V skladu s tretjim odstavkom 22. člena Poslovnika Državnega zbora bo poslankam in poslancem glasovnica vročena tako, da pride vsak poslanec k mizi predsedujočega in pove svoj ime in priimek. Glasuje se tako, da se na glasovnici obkroži beseda za ali proti. V skladu s 5. odstavkom 21. člena Poslovnika Državnega zbora je neizpolnjena glasovnica neveljavna. Neveljavna je tudi glasovnica, iz katere volja poslanke oziroma poslanca ni jasno razvidna. V skladu s prvim odstavkom 14. člena Zakona o Ustavnem sodišču Republike Slovenije bo predlagani kandidat izvoljen, če bo zanj glasovala večina vseh poslank in poslancev, to je 46 ali več. Glasovali bomo v dvorani v glasovalnih kabinah. Poslanke in poslanci boste izpolnjeno glasovnico oddali v glasovalno

skrinjico, ki bo v dvorani na mizi ob kabinah za glasovanje.

Prehajamo na izvedbo tajnega glasovanja. Prosim poslance, ki jim boste pomagali pri glasovanju, da se takoj zglasite v sobi 217, kjer boste prevzeli volilni material. Glasovanje se bo pričelo ob 15.35 in bo trajalo do 15.50. Po končanem glasovanju prosim poslance, ki mi boste pomagali pri glasovanju, da se zberete v sobi. Prekinjam to točko dnevnega reda in sejo zbora, ki jo bomo nadaljevali ob 16. uri.

(Seja je bila prekinjena ob 15.29 in se je nadaljevala ob 16. uri.)

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice in kolegi!

Nadaljujemo s prekinjeno obravnavo 24. točke dnevnega reda, to je s Predlogom predsednika Republike Slovenije za izvolitev sodnika Ustavnega sodišča Republike Slovenije.

Prebral bom zapisnik o ugotovitvi izida glasovanja o predlaganem kandidatu za sodnika Ustavnega sodišča Republike Slovenije dr. Radu Bohincu.

Glasovanje je bilo v prostorih Državnega zbora dne 30. marca 2011. Razdeljenih je bilo 82 glasovnic. Oddanih je bilo 82 glasovnic. Neveljavnih glasovnic ni bilo. Veljavnih je bilo 82 glasovnic. "Za" je glasovalo 43 poslank in poslancev, "proti" je glasovalo 39 poslank in poslancev.

(Za je glasovalo 43.) (Proti 39.)

Kandidat dr. Rado Bohinc ni prejel večine glasov vseh poslancev, zato ni bil izvoljen za sodnika Ustavnega sodišča Republike Slovenije. Ker kandidat dr. Rado Bohinc ni prejel zadostnega števila glasov poslank in poslancev, se v skladu z drugim odstavkom 14. člena Zakona o Ustavnem sodišču Republike Slovenije opravijo nove volitve na podlagi novih kandidatur.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o imenovanju člana Programskega sveta RTV Slovenija na podlagi sedme alineje šestega odstavka 17. člena Zakona o RTV Slovenija.**

Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Mandatno-volilna komisija.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima najprej poslanec Jože Tanko v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

JOŽE TANKO: Hvala lepa za besedo.

Danes je očitno plačilni dan za Socialdemokratsko unijo. Malo prej smo odločali o kandidatu za ustavnega sodnika dr. Radu Bohincu, ki je bi v času, ko je ta stranka obstajala, predsednik glavnega odbora. Zdaj imamo pred seboj predlog glavnega tajnika te iste stranke, mag. Jožeta Ostermana. V tem času, ko je stranka delovala, je bila aktivno proti osamosvojitvi Slovenije, pozivala je na bojkot plebiscita. Ta stranka je bila tudi aktivna podpornica kandidata za predsednika republike leta 1992, Milana Kučana. Bohinc in Osterman sta se po plebiscitarnem in kasneje še po volilnem polomu pridružila tedanji matici SDP – Stranki demokratične

preнове. Bohinc je postal celo predsednik sveta, kar pravzaprav dopušča razmislek, da je tedanja naslednica Komunistične partije Slovenije programirano ustanovila Socialdemokratsko unijo, s katero so hoteli v času osamosvajanja predvsem zajeti jugonostalgike, v tej stranki so tedaj imeli pomembno vlogo predvsem tedanji federalni funkcionarji kot sta dr. Bohinc, Ivo Vajgl in še kakšen.

Kandidatura in izbor Ostermana za kandidata za Programski svet Radiotelevizije Slovenija ponovno kažejo na to, kako delujejo številne organizacije in združenja tako imenovane civilne družbe. Predlagatelj kandidature Ostermana za člana Programskega sveta RTV je Zveza kulturnih društev Ljubljana s podporo Zveze kulturnih društev Slovenije, Osterman pa je po podatkih član Izvršilnega odbora Social demokratov Ljubljana. Torej v ozadju tega predloga oziroma civilnodruštvenih gibanj so v veliki večini primerov politične strukture, ki so nastale iz nekdanje ali pa z preoblikovanjem nekdanje stranke, edine dovoljene stranke pred osamosvojitvijo. Očitno bomo po vseh zamenjavah v vodstvu RTV, zamenjavah v organih RTV, tako v nadzornem odboru kot tudi programskem svetu, imeli na televiziji sestavo, v kateri bodo izključno samo člani Socialnih demokratov, Liberalne demokracije in pa Zares. Drugih ni več ali pa jih bo le še za kakšno solzico. In tako politično sestavljeni organi radiotelevizije naj delujejo in naj bi delovali neodvisno in v javnem interesu. Kar je zanimivo. Razprave o pluralnosti so pravzaprav pesek v oči, o raznovrstni medijski krajini prav tako. In očitno je, da so to le teze, s katerimi politična večina polni medijski prostor in ustvarja privid enakosti, enakopravnosti, demokratičnosti in še česa. Očitno prihaja čas, ko je potrebna popolna mobilizacija kadrov na vseh ključnih področjih, tudi na medijskem in tudi v javnem zavodu Radiotelevizije Slovenija. Če rezultatov dela koalicije ni, če o dobrih stvareh ni možno poročati, ker jih ni, je treba ustvariti vsaj privide ugodja in uspehov.

Mi kandidata ne bomo podprli. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Zaključili smo s predstavitevjo stališč poslanskih skupin.

Sledi razprava poslank in poslancev. Besedo ima gospod Jožef Jerovšek.

Izvolite.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa. Spoštovani!

Predlog za imenovanje člana Programskega sveta RTV do konca mandata gre v kontekst oblikovanja tega organa po meri edine zdaj dovoljene ali zveličavne ideologije in bodočega oblikovanja programov RTV v skladu z njihovimi političnimi pričakovanji.

Gospod Osterman je dolgo na politični sceni v Sloveniji, vedno je opravljal zelo sofisticirane naloge za politično opcijo, ki ji je pripadal in seveda je zaradi tega tudi na nek način nagrada za takšno delovanje. S tem se gotovo pestrost oziroma spekter programskega sveta zožuje. Mi vemo, da so imenovanja urednikov, nekaterih, bila izrazito

politično motivirana, da so že doslej pri imenovanjih pod sedanjo vlado, obveljali precej ideološki...

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Prosim za pozornost v dvorani!

JOŽEF JEROVŠEK: ... principi in kriteriji, in da lahko pričakujemo nadaljnje zaostrovanje pritiska na novinarje in urednike v smeri točno določene vsebine, ki bo po volji tedanji politični opciji, vladajoči opciji.

Ko imamo pred sabo to kandidato, ko vidim, da je gospod zdaj zaposlen na Uradu za komuniciranje Vlade, bi pravzaprav pričakoval že v funkciji te kandidature, da bi na nek način skušal pokazati svojo pokončno neodvisno držo, ki bi nastopala proti odklonom, ki so nesprejemljivi v novinarstvu. Pričakoval bi, da bo prejšnji teden protestiral proti svojemu direktorju. Namreč, direktor, bivši urednik Dela se je dokazano zlagal v zvezi s pogovorom predsednika Vlade gospoda Pahorja in vodje socialistične večine Schulza v Evropskem parlamentu. To bi bila neka profesionalna drža, ki bi ga mogoče afirmirala za takšno funkcijo. Še toliko manj pa sem zasledil, da bi protestiral ob tem, ko se je razkrilo, da je ta isti direktor pravzaprav napeljal uredništvo Dela, da je izvažalo klevete na Finsko, in ga je demantiral prejšnji teden tudi finski tožilec oziroma preiskovalec. Gospod Osterman ni podal zahteve, da predsednik Pahor razreši direktorja Urada za komuniciranje zaradi teh očitnih profesionalnih napak v svoji karieri. In kako lahko od takšnega kandidata pričakujemo, da bo zasledoval profesionalne kriterije. Predlagam tudi, da te volitve tudi opravimo tajno. Prejšnje glasovanje je pokazalo, da so poslanci očitno pod velikim pritiskom in kadar imajo možnost glasovati neodvisno, brez posledic, glasujejo po vesti. Hvala lepa.

PREDSIEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Ivan Grill.

Prosim.

IVAN GRILL: Hvala lepa.

Spoštovana koalicija, zdaj boste zopet za trenutek odložili maske, ko bomo glasovali o tem kandidatu. Kajti glasujemo za člana programskega sveta, ki bi ga naj predlagale neodvisne civilne institucije, tako je tudi obrazložena njegova kandidatura, da ga predlaga Zveza kulturnih društev še z neko podporo. In zopet se izkazuje, da vi kot neodvisna civilna družba, potem plasirate v tako pomembne organe odločanja izrazito politično profilirane ljudi. Zakaj ne bi odkrito predlagali gospoda Ostermana kot članica parlamenta, kot politična stranka, pa vam, seveda, potem ne bi nihče mogel nič očitati? Sedaj pa skozi zadnja vrata, pod krinko, da je to neka civilna družba, skušate zelo politično profilirano osebo predlagati in verjamem, da ga boste tudi potrdili, ker bo javno glasovanje.

Če pa pogledamo biografijo gospoda Ostermana, vidimo, da je bil leta 2006 kandidat SD za lokalne volitve. Ravno tako je član odbora v Ljubljani in tudi v časopisu beremo, da gre za

znanega kulturnega politične delavca. Zakaj niste na Mandatno-volilni komisiji izvolili oziroma predlagali v potrditev ostalih kandidatov? Prejeli smo jih kar nekaj, tudi s podpisov gledalcev, različne ljudi, ki imajo izredne strokovne reference in, verjamem, nobenih političnih ali kakršnihkoli takšnih ambicij, ampak niste. Želeli ste si tudi tukaj podrediti preko svojega človeka v programski svet, da postane Radiotelevizija še bolj režimski medij, kot je do sedaj.

Kot sem rekel, ponovno bo prišel trenutek, ko boste svoje maske odložili, vendar upam, da javnost to gleda in da bo lahko sama videla, da na najpomembnejša mesta kadrujete svoje politično opredeljene ljudi. Jaz tega predloga ne bom podprl. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Besedo ima mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS: Vsem prav lep pozdrav!

Kakšen je namen tiste določbe v Zakonu o RTV, ki opredeljuje imenovanje članov programskega sveta? Da bi v programski svet prišli ljudje, za katere bi ob imenovanju res iskreno verjeli, da bodo branili poslanstvo javne radiotelevizije, ki je dvojno, po eni strani, da je to hiša slovenske kulture in o drugi strani, da je to hiša, ki polno izpolnjuje svojo ustavno zavezo o korektnem informiranju. Kajti vsak državljan, vsaka državljanka je skladno z Ustavo Republike Slovenije korektno informirana vsak hip samo tedaj, ko ji je z različnih zornih kotov dostopna informacija o katerem koli delu družbenega življenja, o katerikoli relevantni zadevi. Kajti, če tega ni, je demokracija samo farsa. V danem primeru pa ne gre soditi po besedah, ampak po dejanjih. Zato se moram vrniti nekoliko dlje nazaj. Verjetno je dobro znano, da sem eden redkih, ki nikdar v življenju ni zamenjal stranke, in sem eden od ustanovnih članov še Tomšičeve SDZS. Takrat smo pripravljali kot prva stranka, nova demokratična stranka, svoj uraden kongres. In v tem obdobju smo obiskali tudi SZDL, takratno Socialistično zvezo delovnega ljudstva, kjer smo pričakovali podporo in pomoč, zlasti glede na sorazmerno demokratične izjave takratnega vodstva SZDL. Izkušnja, ki jo je doživela delegacija takrat še Tomšičeve SDZS, je bila izjemno negativna. Pričakalo nas je vpitje, da edini prostor za demokracijo, je Socialistična zveza, da naj bomo veseli, da Socialistična zveza znotraj sebe sploh dopušča pluralnost, da pa, če nam slučajno pride na misel, da se ustanovimo kot politična stranka, da bodo družbeno politične organizacije že znale ustrezno odreagirati z ostro silo, tako je bilo rečeno, in da nas bodo razhajkali s policijo in ztrli vsako sled tovrstnih buržoaznih idej. Kdo mislite, da je bila tista oseba, ki je bila takrat na SZDL zadolžena za stike s takrat nastajajočimi političnimi strankami? V konkretnem primeru za Ljubljano je bil to prav človek, o katerem odločamo danes. Podobno izkušnjo, če bo kdo to zanikal ali pa lahko nastopi amnezija, ta nesrečna epidemija, ki je tako značilna za obdobje pred 20 in več letih na tranzicijski levici oziroma njenem delu političnega prostora, sta vsaj še dve osebi zdaj v tem parlamentu, ki imata enako izkušnjo, z iste SZDL, eden v eni oziroma ena, če

sem precizen, in eden v drugi vlogi, ker je bil tudi soustanovni član takratne Tomšičeve SDZS. In kako naj danes kot poslanec sprejem odgovornost, da takšno osebo imenujem v Programski svet RTV Slovenija, če ob tem vem, da je kasneje v politiki deloval v korist obstoja takratne Jugoslavije? Govorimo pa o nacionalni televiziji, o televiziji, ki je hiša nacionalne kulture. Pokriva različna območja, toda to je njeno temeljno poslanstvo. Iz tega razloga in ker nikakor ne verjamem, da na celotnem tem delu političnega prostora in ob številnih prijavljenih, če ste že hoteli nekoga od svojih imenovati, ne bi našli ustrezne osebe, lahko ta predlog štejem samo kot še eno v neskončni vrsti provokacij, s katero sedanja vladajoča struktura, vladajoča politična opcija poskuša preusmeriti pozornost od svoje gospodarske neuspešnosti, od imenovanja ulic po kakšnem diktatorju, podeljevanja odlikovanj šefom nekdanje tajne politične policije pa do predlogov, ki se vedno znova pojavljajo za osebe, ki so s svojim ravnanjem pokazale, da po srcu in vrednotah najbrž res niso demokrati. To ni nič drugega kot provociranje in žal mi je, da je tako, da se s tem danes soočamo, toda odgovornost za to prevzemate vi.

Sam bom zagotovo glasoval proti.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Besedo ima Jože Tanko, SDS.

Prosim.

JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Vse, kar se je v tem mandatu dogajalo z RTV in v povezavi z njo, kaže na aroganco koalicijske politike. Spomnite se samo, da se je na vsak način mesec dni pred iztekom mandata poskušalo zamenjati tedanjega v. d. direktorja Guzeja, da je bilo veliko nepravilnosti pri glasovanjih o novem koalicijskem kandidatu za direktorja, da je bilo veliko pritiskov, tudi medijskih in podobnih, pri pripravi Zakona o Radioteleviziji, ki ga je potem koalicija krepko izgubila na referendumu. In tu zelo težko obidemo tudi vse tisto, kar je povezano z drugimi kadrovskimi imenovanji v organe zavoda Radiotelevizije. Tu izvzemam tisto, kar je povezano s tistim delom, ki ga pripravijo politične stranke kot uradni strankarski predlog. Problem teh imenovanj je tisti del, pri katerem se strankarska pripadnost, članstvo v organih stranke prikrije. In mag. Ostman je pač eden izmed tistih, ki pod krinko civilne družbe prihaja v organe javnega zavoda Radiotelevizija. Mislim, da gre za neko perfidno zlorabo, podobno tisti, ki je bila napisana v Zakonu o Radioteleviziji, ki ga je predlagala ministrica Širca, ko so bili predstavniki v organih zavoda na posreden način tisti, ki so kot politiki, recimo, kot gospod Anderlič, predstavljali neko združenje, ki je predlagalo nekoga v organ Radiotelevizije. Pa ni bil edini. Tudi bivši politik Slavinec je bil tam kot eden izmed dveh civilnih združenj, in to združenje je bilo tisto, ki naj bi bilo soudeleženo v postopku imenovanja. Hvala bogu se to ni uresničilo.

Tudi tehnologija, kako prihajate do pomembnih vplivov v tako imenovanih institucijah, ki naj bi delovale v javnem interesu, in v organih, ki naj bi zastopali ta javni interes, je identična tisti, ki se je zgodila enkrat v Programskem svetu ali pa v Svetu

RTV že v preteklosti, ko je pravzaprav nekdo, ko je sestopil kot predsednik politične stranke, nastopil mandat predsednika Sveta javne Radiotelevizije. Neka podobna zgodba, kot je bil prej poskus pri kandidatu za Ustavno sodišče. Mislim, da je na tak način izjemno težko zagotoviti neko pluralnost v javnem prostoru, neko enakopravnost poročanja o dogajanjih, ki so povezana s političnimi dogodki in političnimi aktivnostmi, da je izrazito težko na tak način dopustiti, da tisti, ki ne predstavljajo mainstream v tem trenutku, se pravi glavne politične opcije, lahko na nek uravnotežen način predstavijo svoja stališča in mnenja. Tudi v raznih oddajah, ki se pojavljajo, je to najbrž tudi precej občutno. Menim, da bi morali tisti, ki na tak perfiden način preko teh bajpasov, preko civilne družbe poskušate kadrovati v institucije javnega interesa, to početi pač odprto. Saj danes, ko je ta internetni prostor odprt, ko se da o vsakem preveriti pravzaprav vse podatke, je popolnoma nepotrebno, da se poslužujete teh obvodov in na take pomembne funkcije, ki so v javnem interesu, poskušate lansirati politično profilirane osebe. Za ta mandat je pa nasploh značilno, da v te organe prihajajo osebe, ki so imele odklonilen odnos do osamosvajanja, ali pa osebe, ki so morda sodelovale pri kršenju človekovih pravic ali pa so jih prikrivale in tako naprej. Skratka, gre za neko vračanje na avnojsko pot, gospod Kumer, tako kot ste prej nekako rekli, pa vam nismo odgovorili.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Zaključujem razpravo.

Prehajamo na odločanje o Predlogu sklepa, s katerim se za člana Programskega sveta RTV Slovenija na podlagi sedme alineje šestega odstavka 17. člena Zakona o RTV Slovenija imenuje mag. Jože Osterman za čas do izteka štiriletnega mandata člana Programskega sveta RTV Slovenija, ki mu je mandat predčasno prenehal.

Ob tem vas obveščam, da bo na podlagi devetega odstavka 17. člena Zakona o RTV Slovenija sklep sprejet, če bo zanj glasovala večina vseh poslancev, to je 46 ali več... / oglašanje iz dvorane/ ... 85. člen Poslovnika govori, gospod Jerovšek, zelo natančno, jaz sem sicer mislil, da je to vaša retorična figura, ampak če ste dali predlog, ga moram zavrniti. 85. člen, "Državni zbor praviloma odloča z javnim glasovanjem". Drugi odstavek, "s tajnim glasovanjem odloča pri volitvah, imenovanjih in razrešitvah, kadar je to določeno z ustavo, zakonom ali s tem poslovnikom". Z Zakonom o RTV to ni določeno niti ne s tem poslovnikom, da ne govorimo o ustavi. Tretji odstavek, "Državni zbor lahko odloči, da se opravi tajno glasovanje tudi o obtožbi predsednika republike" – to ni ta primer, "obtožbi predsednika Vlade ali ministra" – tudi to ni ta primer, "in v primerih iz prejšnjega odstavka," se pravi tretjega, "predlaga tajno glasovanje predlagatelj ali poslanska skupina," tudi to ni relevantno. Zato vašega predloga seveda poslovniško ne morem sprejeti in bo glasovanje javno.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 45, proti 29.

(Za je glasovalo 45.) (Proti 29.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o razrešitvi člana Nadzornega odbora Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško.**

Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Mandatno-volilna komisija.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine SDS, Slovenske demokratske stranke bo predstavil mag. Andrej Vizjak.

Prosim.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani koalicijski kolegi, v tretje gre lažje. Tukaj bomo Maksa gotovo razrešili, ker vam bomo pri tem seveda pomagali.

Gospod Maks Lavrinc je odstopil z mesta člana Nadzornega odbora Sklada za razgradnjo Nuklearne elektrarne Krško, ker se mu je očitno uprlo sodelovanje pri tako netransparentnem, tudi negospodarnem delovanju Sklada pod vodstvom vršilke dolžnosti Ksenije Žnidaršič Planinc. Kdo je gospa Ksenija Žnidaršič Planinc in kako je postala vršilka dolžnosti direktorice sklada za razgradnjo nuklearke? Gospa Ksenija Žnidaršič Planinc je bila kar nekaj časa, dolga leta v skladu in je bila vodja naložb v skladu, kar pomeni, da je poznala in sokreirala tudi vse naložbe tega sklada v preteklosti, zato seveda nanjo letijo tudi vsi očitki o slabem poslovanju sklada, ki so se seveda porajali tudi pod drugimi vodstvi sklada, če so seveda ti bili, kar je predmet revizije Računskega sodišča. Kako je gospa Ksenija Žnidaršič Planinc postala vršilka dolžnosti direktorice sklada? Na predlog in na vztrajanje ministrice Radič, kajti statut in Zakon o skladu predvidevata postopek imenovanja direktorja, in sicer direktorja imenuje Vlada na predlog upravnega odbora. V tem primeru je bila gospa Ksenija Žnidaršič Planinc imenovana za vršilko dolžnosti direktorice brez predloga upravnega odbora, samo na vztrajanje in insistiranje ministrice Radič. In kakšni so naložbeni podvigi gospe Ksenije Žnidaršič Planinc, kar je seveda, po moji oceni, gospod Maks Lavrinc ocenil kot temelj in ključni razlog za svoj odstop? Gospa Ksenija Žnidaršič Planinc je brez posvetovanja z upravnim odborom, brez kakršnegakoli drugega posvetovanja z organi sklada, verjetno pa s posvetovanjem z ljudmi iz ozadja konec leta 2010 prodala za približno 16 milijonov evrov državnih obveznic z razmeroma dobrimi obrestmi. Kaj je s tem denarjem počela? S tem denarjem je kupila najprej 3 milijone evrov obveznic Dela Prodaje in nato še 6 milijonov evrov obveznic, internih obveznic, Državne založbe Slovenije. To sta dve družbi, ki ju obvladuje Bojan Petan, dolgoletni prijatelj gospoda Gregorja Golobiča, predsednika stranke Zares. Državni sklad za razgradnjo nuklearke je financiral, je pomagal kreditirati podjetja v obvladovanju gospoda Petana v višini 9 milijonov evrov. Gre za nakup obveznic, kar pomeni, da gre v bistvu za kreditiranje podjetij. Poglejte samo, koliko mesecev se je, na primer, Pivovarna Laško pod sedanjim vodstvom trudila pridobiti kredit za 10 milijonov evrov, da lahko sploh poslujejo. Marsikateremu malemu in srednjemu podjetju so odrečeni kakršnikoli krediti za tekoče

poslovanja, za nabavo repromateriala, torej za nekaj, kar lahko ustvarja gospodarsko rast v tej državi, gospodu Petanu pa je preko državnega sklada tako uspelo dobiti 9 milijonov evrov iz sklada za razgradnjo nuklearke. Tega seveda ni mogel prenesti gospod Lavrinc, kakor tudi ne drugi člani upravnega odbora, ki so seveda preiskali ta dejanja in ocenili te posle gospe Ksenije Žnidaršič Planinc za negospodarne. To je prvič v zgodovini delovanja tega sklada, je tudi organ sklada obsodil takšno dejanje. Gospa Ksenija Žnidaršič Planinc je bila nedavno tudi razrešena kot v. d. direktorica, na njeno mesto je imenovana druga vršilka dolžnosti direktorice. Torej tudi zdaj se ministrica Radičeva distancira od te osebe, seveda je pa ta oseba naredila svoj posel. Dodelila je 9 milijonov evrov podjetjem, ki so blizu politični opciji, ki jo je podprla in ki je vztrajala na podpori tej isti vršilki dolžnosti.

Seveda smo to obravnavali na Komisiji za nadzor javnih financ, še bomo obravnavali. Verjetno bodo v tem primeru vložene kazenske ovadbe in bo seznanjena tudi protikorupcijska komisija, gotovo pa je to temeljni razlog za vstop gospoda Lavrinca, zato ga bomo tudi v Poslanski skupini SDS podprli.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil Franco Juri. Prosim.

FRANCO JURI: Hvala, gospod predsednik.

Kolega predhodnik je že povedal, kje je bistvo problema, in jaz mislim, da bo treba počakati na revizijo Računskega sodišča, da bomo končno spoznali to, kar se je dogajalo v Skladu za razgradnjo NEK od 2006 naprej. Kot je bilo povedano, Maks Lavrinc odhaja, ker je želel s tem opozoriti na nepravilnosti, ki so se tam dogajale. Dejstvo je, da je razrešitev v. d. direktorice Ksenije Žnidaršič Planinc zahtevala in pravzaprav omogočila ministrica Darja Radič, čim je bila seznanjena z vsemi elementi.

Ta fantazija, ki se ponavlja, o prijateljstvu med gospodom Petanom in gospodom Golobičem je špekulacija, ki je zelo priročna za SDS, ampak nima nobenih temeljev. Mislim, da gospod, o katerem je govora danes, je toliko oddaljen od gospoda Golobiča kot od gospoda Vežjaka. Tako, da lepo prosim, ne mešajte Zaresa v zgodbe, ki so vaše zgodbe, ki prihajajo iz tistih časov, ko so drugi lomastili po tem skladu, in iz časov, ko so drugi povzročali situacijo, na katero odstop gospoda Maksa Lavrinca opozarja. Zato mi razumemo to odločitev.

Mi smo med strankami ena od tistih strank, ki v tem skladu trenutno nima niti enega lastnega predstavnika, niti naših prijateljev ni tam, in si želimo čim prej poročila Računskega sodišča in na podlagi tistega poročila, upajmo, da se bo ta razprava nadaljevala. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Zaključili smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi razprava poslank in poslancev. Besedo ima Ivan Grill.

Prosim.

IVAN GRILL: Najlepša hvala.

Tu se je zdaj potrdilo, da je bil ta sklad volilni plen koalicije, potem, tudi tukaj vidimo, stranke Zares. Vsi ti dogodki od leta 2009 to tudi potrjujejo. Že v lanskem letu, ko ste pod pretvezo o nezdržljivosti dr. Romane Jordan Cizelj, njo razrešili, je bil razlog v ozadju ta, da je bila oseba, preko katere ne bi mogli izvajati tistih svojih namenov, ciljev, kako se dokopati do preko 150 milijonov evrov, kolikor jih ima ta sklad v svojih portfeljih. Tako da je bila ta namera, vsem tistim, ki to poznamo, seveda tudi več kot razumljiva. Ravno tako je bil tu zelo očiten nastop ministric Radičeve, ko je utemeljevala nesprejetje poročila nadzornega odbora, to je bilo v razpravi v parlamentu, kjer je skušala utemeljevati, da je sklad posloval slabo. Ampak, spoštovana koalicija, celotno obdobje od ustanovitve do sedaj je v povprečju, govorim v povprečju, ta sklad posloval z več kot 50 % višjo stopnjo donosnosti, kot ji to zapoveduje zakon. Zakon ji zapoveduje, da je minimalno 4,2 in še nekaj procenta. Res je, da je bila 2008 ta donosnost nekoliko nižja zaradi drastičnega padca vrednostnih papirjev na vseh borzah, tudi v Sloveniji, vendar se je ta situacija zelo kmalu popravila in ta sklad posluje ves čas dobro, dokler se niste skušali tega dokopati in olakomniti, da bi se potem polastili tega denarja.

Ta dopis oziroma odstopno izjavo gospoda Lavrinca je res na začetku moral nekoliko pokritizirati tudi poslovanje v preteklosti, ampak brez konkretnih argumentov, dokazov, kajti, če bi napisal samo to, kar je ključno v dokumentu, zadnji odstavek, bi ga verjetno slekli iz kože. Tukaj pa je nekoliko skušal stvar oblažiti. Da je bil politično nastavljen, da je imel politično vlogo, kaže tudi dejstvo, da je to svojo odstopno izjavo naslovil ne samo na Državni zbor, ampak tudi na Poslansko skupino Zares. Sedaj mi pa povejte, spoštovani kolegi iz Zares, kakšna vloga politične stranke je formalna, da vas je tudi s tem seznanjal.

Ko je prej gospod Juri razlagal o nekih insinucijah in o povezavah gospoda Bojana Petana, direktorja in tudi večinskega lastnika Državne založbe, kjer je ta sklad kupoval neupravičeno obveznice, vas sprašujem, če so bile to dobre kupčije. Sprašujem vsakega izmed vas poslancev iz Zares, koliko ste pa sami kupili teh obveznic. Če verjamete v to, bi bilo verjetno smiselno, da bi jih seveda tudi vi pokupili. Več kot očitno je, da je gospod Lavrinc prepoznal in tudi sam tukaj napisal, da v tej vlogi člana nadzornega odbora ne more sodelovati, ker ga vsi dogodki utrjujejo v prepričanju, da je odgovornim bolj malo mar, kakšno je poslovanje sklada. Tukaj je želel s tem svojim odstopom nekako dokazati, da ni del te igre, ampak še vedno so del te igre skriti interesi od gospoda Kopača do ostalih vidnih predstavnikov stranke Zares. Ta njegov odstop kaže več kot dovolj jasna ozadja in pa seveda vse tiste namene, ki jih tudi imate.

Glede na to, da je gospod Lavrinc dal odstop, drugega, kot da ta predlog oziroma sklep potrdim, mi seveda tudi ne preostane. Upam, da ga bo nadomestil nekdo, ki si bo skušal prizadevati, da bo s svojim znanjem in pa tudi vplivom prispeval k

temu, da bo posloval ta sklad v skladu s svojo ustanovitvijo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR:
Proceduralno gospod Kek.

FRANCI KEK: Hvala za besedo.

Kolega Grill je naslovil na Poslansko skupino Zares z željo po odgovorih kar nekaj vprašanj, pa sprašujem, če lahko odgovorimo, ker bi ob tem še ovrigel nekaj njegovih laži.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Žal pri razpravi ni prijavljen noben od poslancev Zares, zato na ta vprašanja ne bo mogoče odgovoriti. Več kot to vam kot predsednik ne morem reči. Kot član, poslanec pa lahko rečem samo to, da bo še priložnost za odgovore več kot dovolj, in to prave.

Besedo ima Milenko Zihert, ki ga naprošam, da poslanski skupini ne postavlja vprašanj.

MILENKO ZIHERL: Hvala lepa.

Obžalujem, da je prišlo do takega stanja, ki je pripeljalo gospoda Lavrinca do odstopa, čeprav je po politični usmeritvi čisto na drugem bregu, ampak ravno to je tudi zaskrbljujoče, ker so začeli naši proti našim, bi se temu reklo, in so naši obupali od tistih drugih naših. To je zelo zaskrbljujoče. Zaskrbljujoče je pa predvsem, ker se posluje kot, bi se po domače reklo, svinja z mehomo s sredstvi, ki imajo zelo resen namen. Zdaj v času potresa na Japonskem in krize njihovih štirih nuklearnih elektrarn se lahko še bolj zavedamo, kako pomemben je Sklad za razgradnjo nuklearke. Če gremo malo v zgodovino, se lahko spomnimo, koliko je bilo potrebnih težav in naporov, da so enak sklad ustanovili tudi Hrvatje. Ker gre v bistvu za firmo, ki je v mešanem lastništvu, je, čeprav ima Slovenija večinski glas, vendarle zaskrbljujoče, kaj bodo pa na Hrvaškem o tem rekli oziroma ali ne bodo imeli izgovora, da bodo tudi oni svoj del sklada namenili za kaj drugega in bo, ko bo prišel dan D, sklad prazen. Da to ni za popolno zaprtje nuklearke, se je že zdavnaj govorilo o milijardi mark, to pomeni zdaj, zelo na hitro preračunano, vsaj 500 milijonov evrov. Torej ogromen denar, ki ga verjetno država, ki je vedno bolj v krizi, če bi to zapirali jutri, k sreči je glede na obnovo reaktorjev in uparjalnikov in tako naprej pričakovana življenjska doba še vsaj okoli 30 let. Z neresnim poslovanjem je v bistvu ogrožena samo finančna stabilnost oziroma še dodatno finančno breme za naše zanamce. Enkrat bo treba to nuklearko zapreti in takrat bo treba morda po takratnih cenah še več denarja pripraviti. Vsekakor je nesprejemljivo, če je že za gospoda Lavrinca bilo nesprejemljivo, potem bo za mene še toliko bolj, da je šlo za reševanje naših, torej za zelo domačinsko poslovanje ne glede na to, kako neracionalno je bil porabljen denar – "saj smo se znotraj familije vse zmenili".

Bojim se tudi, ker se pojavljajo nekatere govornice, da bi bil ta denar iz sklada prekanaliziran v Blok 6 Termoelektrarne Šoštanj. Torej ta sklad je zelo zelo ogrožen in namesto dobrega gospodarjenja, pametnega gospodarjenja imamo

vse kaj drugega prisotnega na temu področju.

Torej, kaj lahko državljanke in državljani sklenejo iz vsega, kar so danes slišali? To, da so lahko močno zaskrbljeni, da bodo plačevali drago elektriko, iz katere se bo polnil sklad, ta denar pa bo skozi vse luknjice odtekal in bo posoda vedno bolj ali manj prazna. In ko bo pršel dan D, se bodo lahko držali samo za glavo. Torej po eni strani obžalujem predvsem, da je prišlo do takšne situacije, da je celo gospod Lavrinc obupal in odstopil.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima Rudolf Petan.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani!

Jaz nisem tisti Bojan Petan, o katerem se govori, jaz sem Rudolf. Pa gremo zdaj na vsebino. Gre za inštitucijo Nadzornega odbora Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganje radioaktivnih odpadkov iz nuklearne elektrarne. To se pravi, da že ime pove, da gre za inštitucijo, ki mora pripraviti vse potrebno za odlaganje radioaktivnih odpadkov iz te elektrarne, in to že v času delovanja, predvsem pa pripraviti pogoje za čas po prenehanju delovanja. Nekaj časa je za ta sklad skrbela seveda samo Slovenija, Hrvaška svojega sploh ni imela in je tudi ni skrbel njen finančni del. Zdaj naj bi ga sicer formirali, vendar je s financami še vedno bolj slabo. Po nastopu nove vlade pa so nekatere zasrbeli prsti. Gre za velik denar, ta sklad v tem trenutku razpolaga s približno 150 milijoni evrov. To je velik denar, to je lep denar, je pa lahko tudi lep plen. V zadnjem obdobju je prišlo tudi do menjave nadzornega odbora na samem vrhu, prišlo je do vedejevstva v tem nadzornem odboru in ta v. d., ni pomembna oseba, ampak ta v. d. je nekako bolj samovoljno omogočil nakup delnic Državne založbe Slovenija in pa Delo Prodaja. Glede na to, da je kar dobro opredeljeno v zakonodaji, katere vrednostne papirje naj ta sklad kupuje – delnice teh dveh podjetij nikakor niso na tem seznamu, v bistvu pa to pomeni kar posojilo našim fantom. To je zelo neodgovorno in nevarno početje. Zakaj? Pred dvema tednoma je prišlo do hude nesreče na Japonskem, to spremljamo še danes, vzrok je bil hud potres in pa potem cunami. V tisti elektrarni se dogajajo nevarne stvari. Hočem pa povedati to, da se igrati s tehnologijo nuklearne elektrarne ni tako preprosto, to ni, ne vem, pečenje žemelj ali česa podobnega. Ta primer na Japonskem je pokazal, da varnostnih ukrepov ni nikoli dovolj, še tako previden si lahko, še tako lahko si izobražen, imaš vso potrebno znanje, vso tehnologijo, pa vendar pride do težav. In glede na to, da je ta sklad predviden za odlaganje radioaktivnih odpadkov, pri nas še namreč ni prišlo do izgradnje, denar pa je, tudi to je eno od prioritarnih nalog tega sklada in potem razgradnja po prenehanju delovanja. Ta termin se tudi zelo hitro bliža in zato je zelo neodgovorno ta denar uporabljati za neke nakupe delnic naših prijateljev. In glede na to, da je član tega nadzornega odbora zapisal, da "organizacijska struktura sklada namreč ni preprečila, da sklad ne bi postal neko lobistično in lokalno podjetje", in naprej

"neodločno ravnanje Vlade in postavitev v. d. direktorice sklada, ki od predsednika nadzornega odbora zahteva pisno utemeljitev razlogov, ki so ga pripeljali do zaključka, da mora nadzorni odbor seznaniti z naložbenimi podvigi v zadnjem obdobju, me utrjuje v prepričanju, da je odgovornim bolj malo mar, kakšno je poslovanje sklada", in on se tega ne gre več, kot je zapisal. In glede na to, da je gospod Lavrinc to zapisal in nepreklicno odstopil, moram priznati, da mi je kar žal in bom s težkim srcem pritisnil "za", drugega mi sicer ne preostane, zato ker se bojim, da je nekdo odstopil, ki si upa povedati resnico in je povedal, "jaz se tega ne grem več, ker delate po domače, ker posojate denar našim fantom" in bo prav gotovo zamenjan z nekom, ki bo bolj poslušen in tega ne bo napisal in ne bo odstopil zaradi tega, ker bo ugotovil, da je nekaj narobe.

Kot sem že dejal, bom bolj s težkim srcem to podprl, ampak glede na to, da je njegova volja takšna, da nepreklicno odstopa, bom to naredil, ampak dogodki, tudi dogodki na Japonskem, in njegovo pismo pa kažejo, da se s tem skladom ni za igrati. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima Bojan Kontič.

BOJAN KONTIČ: Hvala lepa.

Saj bi bilo zanimivo slišati, zakaj prejšnji člani nadzornega sveta, ko so se kupovale delnice po višji ceni, kot so se potem prodajale, ni odstopil in opozoril na te zadeve, ampak to je že druga stvar.

Še nekaj je treba v tej razpravi opozoriti. Ne gre za varnost jedrske elektrarne Krško, govorimo o skladu za razgradnjo. In ne mešajte zadev in ne strašite ljudi zdaj po nepotrebnem, ker čas je ravno pravi za te zgodbe. Govorimo o skladu, ki bo služil za razgradnjo Nuklearne elektrarne Krško. Jaz res upam, da so tisto, kar je bilo povedano, zgolj špekulacije o teh prijateljskih povezavah enega predsednika ene stranke, ki je tudi minister, in večinskega lastnika DZS, ker potem pridemo tudi do Dnevnika pa še do česa, potem mi bodo nekatere stvari še bolj jasne, kot so mi, ampak upam, da je to res špekulacija in da so na to kolegi iz Zaresa opozorili.

Ko govorimo o odstopu gospoda Lavrinca, je treba povedati celotno zgodbo, ne samo tega, da se gospod Lavrinc zdaj ne strinja s to naložbeno politiko in je zato odstopil. Ni se strinjal tudi z naložbeno politiko v prejšnjem mandatu 2004–2008. In je napisal, da je bila po njegovem mnenju nezakonita. To piše v odstopni izjavi... / oglašanje iz dvorane/ ... Gospod Vizjak, imeli ste možnost za besedo. In je ponudil odstop. Še enkrat povem, da si res želim, da so vse to, kar je bilo prej povedano, špekulacije. Prav pa je, da poznamo celotno zgodbo o odstopu. In ni odstopil gospod Lavrinc samo zaradi tega, kar se dogaja zdaj. Pravi, da je pričakoval, da se bo ravnalo drugače, kot se je ravnalo v letih 2004–2008, pa se žal tudi zdaj ne ravna tako, kot si je Lavrinc želel.

Tudi sam imam pomisleke o tem, kar se v tem trenutku dogaja z nakupi delnic na eni strani in s prodajo na drugi strani, vendar je treba zgodbo gledati kot celoto. Bo pa verjetno treba o tem kaj več spregovoriti, ker zadeva ni več osamljena.

Nadzorni svet je zapustil oziroma ga bo zapustil tudi gospod Anton Mustar, ki je poslal odstopno izjavo, ravno tako kot gospod Lavrinc iz nadzornega sveta, kar seveda kaže, da je nekaj narobe. O tem bo treba spregovoriti in dobiti neke informacije, verjetno od Ministrstva za gospodarstvo, verjetno tudi Vlade. Nekaj se dogaja, če nadzorniki odstopajo. Še bolj pomembno pri tem je, da je zdaj ta drugi gospod, ki je odstopil, Anton Mustar odstopil iz sklada in zraven priložil še Lavrinčev odstop, ker se z njim strinja. Torej, tej zgodbi bo treba napisati tudi zaključek. Verjetno ni vse tako enostavno, kot se vidi in sliši na prvi pogled.

Jaz bom vsekakor glasoval za to, da se razreši gospoda Lavrinca, ker je ponudil odstop, ker sem slišal še bolj nerazumne ideje na Mandatno-volilni komisiji, da bi zavrnili njegov odstop. Če je gospod Lavrinc odstopil, je pač odstopil. Mi se bomo s tem seznanili. Na naslednji seji bomo imeli še en odstop, mogoče istočasno imenovanje nadomestnega člana za Lavrinca, potem bomo morali iskati nadomestnega za tega, na vsaki seji se bomo ukvarjali z Nadzornim svetom Sklada za razgradnjo Nuklearne elektrarne Krško. To pa seveda kaže na to, da je treba poiskati odgovore na nekatera vprašanja, ki se zastavljajo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima Jože Tanko.

JOŽE TANKO: Hvala lepa za besedo.

No, tam, kjer je denar, tam je zares agresivna Zares – nova politika. In to tako agresivna, da to moti že člane koalicije, najbrž moti tudi člane stranke Zares. Kako si sicer razlagati to odstopno izjavo, ki je naslovljena: predsedniku nadzornega odbora, članom nadzornega odbora in Poslanski skupini Zares. Nobeni drugi poslanski skupini ali poslanskemu klubu ta odstopna izjava gospoda Lavrinca ni naslovljena, kar je zanimivo. Se pravi, da se gospod, ki je odstopil, zaveda, kje je tisto mesto, kjer se odloča o usodi slovenske energetike in o porabi sredstev v slovenski energetiki in o porabi tistih sredstev, ki so namensko zbrana, ki jih je, pravijo, okrog 150 milijonov, in se zdaj s to novo naložbeno politiko, ki jo obvladuje koalicija, očitno pa predvsem stranka Zares, nenamensko trošijo in porabljajo za slabe naložbe. To je indikativno. To, da je gospod Lavrinc povedal, da se s tako naložbeno politiko ne strinja, je najbrž dejstvo, zato ker tako piše tudi v tej odstopni izjavi. Zdaj, ali je to zakonito ali ni zakonito, je drugo vprašanje. O tem bodo pač presojali drugi organi. Ampak očitno je pri teh postopkih odločanja nekaj, kar moti delovanje tistih, ki naj bi nadzorovali delovanje začasnih ali pa stalnih uprav. Ni to edini problem v slovenski energetiki. Včeraj smo se ukvarjali tudi z enim področjem v slovenski energetiki, kjer je tudi na obeh straneh, na vsaki polovici en del poslanske skupine Zares, pol na eni, pol na drugi. In v tako konfučnih razmerah, kot se dogaja v slovenski energetiki, je najbrž zelo težko voditi neko konsistentno, razvojno usmerjeno, nacionalnim interesom ali pa potrebam prilagojeno politiko. To je nemogoče, če celo znotraj stranke, ki ji je zaupan resor upravljanja s slovensko energetiko, prihaja do tako konfučnih odločitev in

predlogov. Očitno to moti tudi tiste, ki so v tej poslanski skupini.

Še nekatere stvari bi bilo treba ugotoviti. Če to, kar je zapisal gospod Lavrinc, drži – potem moti predvsem to, da se na ta dopis, na ta javni poziv, na ta javni odstop ni odzvala slovenska vlada. In da se ni odzvala tudi resorna ministrica. Jaz mislim, da bi morali ob tem alarmantnem dopisu, da se zadeve ne odvijajo v skladu z zakonom, čeprav je izražen samo sum, nemudoma odzvati slovenska vlada in pa tudi resorno ministrico in sprožiti vse ustrezne preventivne, predvsem pa očitno kurativne ukrepe. Če tega v slovenski vladi ni nihče sposoben urediti, potem bi najbrž morali pričakovati ustrezne politične sankcije ali mora predsednik Vlade nekaj storiti sam s seboj ali pa mora predsednik Vlade storiti nekaj s tistim, ki pokriva ta resor, ker je očitno nadaljevanje take prakse nevzdržno. Dokler se na tem področju ne bo ničesar zgodilo, bi rekel, tudi v tem političnem smislu, ker očitno gre za, vsaj v enem delu, za politična kadrovanja in nastavitve, do takrat lahko pričakujemo samo to, kar se je dogajalo s temi ukrepi bivše v. d. direktorice sklada – neracionalno trošenje, domnevno nezakonito delovanje, lahko ugotovimo, da gre za sume pranja denarja, da gre za ohranjanje klientelističnih povezav in tako naprej. Še najbrž kakšna druga institucija v državi, ne samo tiste, ki imajo v rokah izvršno oblast, bi se morala v tem konkretnem primeru odzvati. Najbrž še kakšna druga. Dokler teh kriterijev, ta koalicija ni sposobna realizirati, se ne bo rešilo nič, niti v nacionalnem preiskovalnem uradu, niti z bulmastifi, niti z energetiko, niti z nobeno stvarjo, ker gre očitno samo za politično prikrivanje nepravilnosti, ki se dogajajo in se bodo tudi naprej nadaljevale. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima mag. Andrej Vizjak.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Danes smo že drugič priča, da se znotraj stranke Zares dogajajo upori zoper ministrico Radič. Včeraj smo lahko to doživeli, ko je bila izglasovana razprava o odgovoru ministrice Radič na poslansko vprašanje gospoda Trofenika, kjer mislim, da so padale težke besede o njenem delu. Tu, gospod Lavrinc, ki je bil verjetno v nadzorni odbor imenovan s strani stranke Zares tudi odstopa s tega mesta, kot upor temu, kar se v zadnjem času dogaja. Kajti, če bi gospod Lavrinc odstopil zaradi dogodkov iz preteklosti, bi verjetno v preteklosti odstopil, ne pa zdaj. Kaj je osnovna težava in tudi težava povezana z včerajšnjo diskusijo? Samo ena kaotična oseba je v tej nesrečni Sloveniji naredila ogromno zmedo v energetiki – in to je gospod Janez Kopač. Dlje ko bo ta človek na mestu direktorja Direktorata za energetiko, dlje se bomo soočali s takšnimi neznosnimi situacijami, ko se kadrira na vsako silo svoje ljudi v energetske subjekte, in to se naredi na tak način, da se kriminalizira vodstva energetske podjetij ali skladov, in potem se vrine svoje ljudi za plenjene malhe teh energetske podjetij.

Gospod Uroš Rotnik, ki je bil odstavljen iz Termoelektrarne Šoštanj iz povsem identičnih razlogov, ker je bila ambicija po obvladovanju tega projekta s strani drugih. Tu v primeru Sklada za

razgradnjo nuklearke je več kot očitno, da je gospod Janez Kopač želel najprej kriminalizirati delo prejšnjega direktorja sklada, zato se je vlada spustila v revizijo naložbene politike in naložb sklada, mimogrede za to nima nobenih pristojnosti, kajti ta sklad je ustanovil Državni zbor... / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Sem prekinil, da vam bom pustil čas, in vas samo sprašujem, ali se vam zdi korektno, da vi po dolgem in počez greste na človeka, ki je sicer javni funkcionar, ne da bi imel ta niti najmanjšo možnost, da karkoli reče v obrambo temu, kar ste rekli. Ali je to kakšna, bi rekel, kakšna je ta opcija tu noter? Kako si lahko, ne trdim, da ga ni mogoče kritizirati, ne enega ne drugega, ampak tako lepo po dolgem in počez, kot se to dogaja, pa se mi res zdi, ni le vprašanje poslovnika, ampak politične kulture. Nadaljujte prosim.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani predsednik parlamenta, če bi zdaj glasovali o tem, kar sem rekel, kdo se z mano strinja, verjemite mi, da bi bilo več glasov, kot za vašega gospoda Bohinca.

Gospod Kopač ima, mimogrede, možnost vse te zadeve zavrniti, kadarkoli želi, lahko skliče tiskovno konferenco, lahko me povabi, da skupaj prediskutirava o tej temi. Jaz sem ga že enkrat povabil, bil je pri meni pred tremi ali dvema letoma, ko je nastopil svojo funkcijo. Možnost komunikacije obstaja.

Želim povedati samo to, da je šlo po poti najprej diskvalifikacije človeka glede naložbene politike v preteklosti in potem postavitev, da se ga odstrani in postavi svojega človeka, da dela servis podjetjem, ki so blizu. Mislim, spoštovani predsednik, vidim, da kimate z glavo, sled denarja vodi do tega. Tu je šlo za 9 milijonov evrov kredita dvema podjetjema, ki ju obvladuje Bojan Petan. Zdaj mi boste še povedali, da tega človeka ne poznate. Torej, želim samo povedati, da se je gospoda Straška v prejšnjem mandatu kriminaliziralo zaradi naložbene politike, a šef naložb v tem skladu je bila gospa Ksenija Žnidaršič Planinc, ta ista oseba. Več kot očitno je bila tu ambicija polastiti se tega privilegija, razpolagati s 150 milijoni denarja nabranega v skladu. Ko je šlo vse po zlu, se zdaj vidim stranka lepo distancira od te osebe, naredila je očitno svoje delo, zdaj pa je ne poznamo, tako približno, kot se je SD ali nekateri distanciral od gospoda Thalerja, ko so ga našli s prsti v marmeladi. Želim samo povedati, da je več kot očitno ta primer izpostavil, da nekatere politične, marginalne politične opcije jemljejo neko koalicijsko vlogo kot volilni plen. Želijo biti pri koritu in želijo nesorazmerno biti pri koritu. In to se je v tem tudi potrdilo. Kkar nekaj primerov bo še verjetno naplavila ta in druge zgodbe.

Še enkrat, podjetja, kot je Delo Prodaja in Državna založba Slovenije so dobile od državnega sklada praktično kredit v višini 9 milijonov evrov za dnevno potrošnjo, ki jo pač rabijo, jaz ne vem, kaj rabijo. Medtem ko se številni drugi podjetniki borijo za 100 tisoč evrov, za 10 tisoč evrov kredita, pa ga ne dobijo, za bolj zdrave projekte. Tu sta imeli dve podjetji botre in seveda nekoga v skladu, ki je prodal

interne obveznice, da se dobi ta denar. Zato je več kot logično, da je Maksu vse skupaj šlo preko roba.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Samo tehnično pojasnilo – Maks Lavrinc je član stranke Zares, zato je razumljivo poslal to tudi v vednost Poslanski skupini Zares. Toliko o tem.

Besedo ima Dušan Kumer.

DUŠAN KUMER: Hvala za besedo, gospod predsednik.

Očitno zdaj po tej diskusiji in po teh diskusijah, ki so bile, nekateri iščejo opravičilo za svoje slabo delo v preteklosti in zlorablajo odstop gospoda Lavrinca za amnezijo, ki so jo doživeli za obdobje, ko so imeli vse v svojih rokah. Zato si je treba v tem pismu, ki ga je gospod Lavrinc napisal, zapomniti v tretjem odstavku zadnji stavek, "neko lobistično in lokalno podjetje". In to neko lobistično in lokalno podjetje ima izredno dolgo brado. Ne samo zadnjih dveh let, ampak sega daleč nazaj. In vse to je lepo in ilustrativno zapisal tudi gospod Lavrinc v tem pismu. Zato vsi tisti, ki citirate ali pa govorite samo o zadnjem delu pisma, se sprenevedate, manipulirate in zlorablujete odstop gospoda Lavrinca. Namreč, kaj je on napisal? On je napisal v prvem odstavku, da je "način upravljanja s sredstvi sklada, po moji sodbi, že pred več leti zašel na nezakonita pota. Naložbena politika, ki jo je dopuščala Vlada v letih 2004–2008," imamo tu ex ministra za gospodarstvo, sedaj je gospa Radičeva, prej je bil gospod Vizjak, "je bila po moji sodbi nezakonita. Še več. Praktično ob koncu mandata leta 2008 je bil zakon nekoliko popravljen. Očitno se je s spremembami želelo normativno urediti naložbene politike, približati dotokratnemu ravnanju vodstva sklada". In to je zgodba iz preteklosti, ki se ne tiče teh dveh let. Zato je bila narejena revizija Računskega sodišča, zato je Vlada revizije in tako dalje, za katere gospod Vizjak pravi, da teh pooblastil nima. In gospod Lavrinc je nezadovoljen s to novo vlado, ker na to ni ukrepala. Kajti ta sprememba zakonodaje v letu 2008 je omogočila, da je ta gospa v. d. direktorica sklada naložbene podvige počela tudi v tem zadnjem obdobju. In to je vsa zgodba. In je kritika na prejšnjo vlado in je kritika na to vlado, da teh, po njegovem mnenju, nezakonitih poslov, seveda ni preprečila. Se pravi, kritizira vas, gospod Vizjak, ki veliko o tem veste, in kritizira tudi to vlado in tudi to ministrico in ne vem še koga ste naštevali danes v tem.

Jaz bi še enkrat opozoril, amnezija, o kateri večkrat govori naš kolega, je, seveda, zajela tudi nekatere druge, ki danes veste veliko o tem povedati. Fantje lobistično lokalnega podjetja pa še danes obvladujejo NEK, Sklad NEK. In še enkrat, tisti, ki so v preteklosti veliko o tem vedeli povedati, tudi danes veliko vedo o tem povedati, čeprav pravijo, da nadzorni odbor je drug, uprava je druga, drugi ljudje so, ampak o Skladu NEK vedo popolnoma vse, ali pa še več kot je sploh treba.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Repliko želite? Vas je gospod Kumer napačno navajal, citiral? Prosim, da vidimo, če ne, vam bom vzel besedo.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Čisto preprosto. Poglejte, gospod Maks Lavrinc je navedel niz stvari in je član nadzornega odbora v tem mandatu. Če bi bilo res to, kar pravi in očita meni kot bivšemu ministru, da sem soodgovoren za to, da je Vlada v prejšnjem mandatu sprejela nezakonit...

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Kolega, samo trenutek, vzel sem vam besedo. Replika služi temu, da popravite napačne navedbe, ko vas citirajo. On je bral pismo gospoda Lavrinca. Ni mogoče popraviti napačnih navedb iz pisma...

MAG. ANDREJ VIZJAK: V pismu jaz nisem omenjen...

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Ja, ampak saj vas ni citiral. O tem vam govorim, da vi ne morete popraviti napačnih navedb, ker se pač ne nanašajo na vas in jih ni citiral...

MAG. ANDREJ VIZJAK: ... seveda se nanašajo na mene, če me je gospod Kumer omenil. In dovolite mi tri stavke.

Gospod Maks Lavrinc je prišel za člana nadzornega ... / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Gospod Vizjak, ne morem vam dati replike, zato ne, preprosto, ker pri vaši intervenciji ne gre za vprašanje popravljanja napak, torej popravljanje tega, kako vas je gospod Kumar citiral, ampak vi polemizirate z njim v zvezi s stavki, ki jih ni mogoče popravljati, ker so napisani in so stavki gospoda Lavrinca, žal mi je, hvala lepa.

Zaključujem razpravo.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se Maksimiljana Lavrinca razreši s funkcije člana Nadzornega odbora Sklada za financiranja izgradnje Nuklearne elektrarne Krška in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS, mag. Andrej Vizjak. Obrazložitev glasu, ponavljam.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Jaz upam, da boste spoznali, predsednik, da nam ne morete vzeti v temu parlamentu besede...

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Je tudi ne jemljem.

MAG. ANDREJ VIZJAK: O, z veseljem, kadar govorimo stvari, ki jih neradi slišite.

Poslanska skupina bo seveda podprla ta nepreklicni odstop, ker gospod Lavrinc ne pušča vrat odprtih za to, da bi še opravljal to zadevo, čeprav mislim, da je bil dober član nadzornega odbora. Kajti prepoznal je anomalije, ki se dogajajo v mandatu, ko je on – član nadzornega odbora, torej gospod Maks Lavrinc je član Nadzornega odbora v mandatu te vlade in seveda je zaradi tega to tudi prepoznal in spoznal.

Če je gospod Maks Lavrinc v svojem odstopnem pismu omenil tudi obdobje pred tem, je to seveda zanimivo branje, vendar so še bolj

zanimivo branje poročila Nadzornega odbora. Poročila Nadzornega odbora za vse mandate doslej so bila pozitivna in so imela en sam zaključek, da je bilo poslovanje sklada zakonito. S tem postavlja v bistvu na glavo trditve gospoda Lavrinca, ki se mu zdi, da temu ni tako. Jaz mislim, da imamo za to organe sklada, da opravljajo svoje delo. In organi sklada so opravili svoje delo, poročali tudi parlamentu v skladu z zakonom. V teh poročilih ni bilo moč zaznati očitkov, ki jih gospod Lavrinc navaja. In to je za mene relevantno – kaj organ, ki je dolžan poročati parlamentu, seveda tudi poroča. Da seveda ni moč postaviti na isti imenovalec dogodkov iz preteklega mandata in sedanjega oziroma od katerega koli direktorja do sedaj in sedanje vršilke dolžnosti direktorice priča sklep Upravnega odbora sklada. Nikoli doslej Upravni odbor sklada ni sklenil, da je delovanje vršilke dolžnosti direktorice negospodarno. Nikoli doslej tega sklepa ni bilo. Samo v primeru te konkretne osebe se je to zgodilo zaradi tega, ker je evidentno šlo za zlorabo položaja in za negospodarno ravnanje. To so prepoznali tudi upravni odbor tega, ne pod direktovanjem gospoda Straška ne pred njim ni bilo nikoli tega ugotovljenega s strani tistega, ki je to poklican ugotavljati. To ni poklican ugotavljati gospod Kopač, še manj stranka Zares in še najmanj Vlada, temveč organi sklada, ki jih postavi Državni zbor in so tudi dolžni poročati Državnemu zboru. Zaradi tega so seveda gospodu Lavrincu šli čez rob naložbeni podvigi vršilke dolžnosti, kot tudi omenja, seveda mora zato zaradi optike vreči malo peska tudi na prejšnje. Ampak če bi bili prejšnji problem, potem tudi gospod Lavrinc ne bi sprejel te funkcije.

Zato bomo v poslanski skupini seveda žal podprli razrešitev gospoda Lavrinca. Sicer pa menim, da je škoda, da odhaja.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SD, Breda Pečan... Prišlo je do zamenjave, hierarhija obstaja, kot vidite.

DUŠAN KUMER: Mi smo demokratična stranka, se lahko tudi tako dogovorimo, kdo bo v imenu poslanske.

Naj nadaljujem tisto zgodbo in še enkrat ponovim. Moje vprašanje je naslednje: Zakaj je ob koncu prejšnjega mandata prišlo do...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Ni več vprašanj, gospod Kumer. Ni vprašanj.

DUŠAN KUMER: Ne, ne. Ampak hočem še enkrat ponoviti naslednje. Ob koncu prejšnjega mandata je prišlo do popravka zakona. Za nazaj so se popravile in revitalizirale vse naložbe, ki so bile po prejšnjem zakonu, ki je veljal do leta 2008, tudi po mnenju revizij nepravilne. Revizije in poročila v letu 2009, 2010 so seveda po novem zakonu. In še enkrat ponavljam, popravek ob koncu prejšnjega mandata je omogočil sedanji upravi ali pa v. d. in tako dalje, te naložbe, ki so sporne, s čimer se tudi mi strinjamo. In smo se tudi strinjali, da so bile sporne vse prejšnje naložbe v elektropodjetja in tako dalje. Poglejte si nazaj, po kakšnih cenah so se takrat kupovale te delnice, ko so bili drugi ministri. In še

enkrat bom rekel in ponovil tisto, kar piše v tretjem odstavku: "neko lobistično in lokalno podjetje". In to je to. In to je še danes. Zato gospod Lavrinc odstopa, ker je bilo prej narobe in zdaj ta vlada tega, kar je bilo v preteklosti narobe, ni popravila do danes. On se je seveda tega naveličal in je zato odstopil. Ne pa samo zaradi dejanj in potez, ki so bile storjene v zadnjih dveh letih. Zato še enkrat opozarjam – tako vseč mi je od gospoda Grimsa diagnoza "amnezija", da jo moram ponavljati.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Postopkovno, gospod Tanko.

JOŽE TANKO: Hvala lepa, spoštovani predsednik.

Mislim, da ste razpravo zaključili. Vsi prijavljeni razpravljavci so dobili besedo. Obrazložitev glasu pa ni razprava in pozivanje kogarkoli in komentiranje tega... / oglašanje iz dvorane/ ... Gospod Kumer ni povedal v imenu poslanske skupine, kako bo njegova poslanska skupina glasovala, ampak se je ukvarjal z vsemi drugimi zadevami. In vam predlagam, spoštovani predsednik, da, če že vodite to sejo, jo vodite tako, da bodo razprave razprave in da bodo obrazložitve glasu obrazložitve glasu. Ne pa da pustimo zaradi tega, ker je nekdo v koaliciji, razpravo o vsem mogočem, nekdo drug, ki pa samo namigne na nekaj, je pa prekinjen in doživi šolo poslovnika, neupravičeno. Lepo prosim, da sejo vodite tako, kot se za Državni zbor spodobi. V tem trenutku smo v fazi obrazložitve glasu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Glejte, gospod Tanko, če me ne bi prekinili pri vodenju seje, bi kolega Kumra vprašal, kako bo glasovala poslanska skupina, seveda, tako, kot sem včeraj gospoda Pojbiča. Dovolite mi, da sam presodim, kdaj interveniram pri nastopih posameznih poslank in poslancev.

Postopkovno mag. Borut Sajovic. Ne postopkovno? Aha, dobro. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zares, Franco Juri.

FRANCO JURJ: Hvala, gospod predsednik.

Poslanska skupina Zares nima problemov glasovati "za" potrditev tega odstopa. Ob tem pa obžalujemo, da odstopa dober član Nadzornega sveta Sklada gospod Maks Lavrinc. V tem odstopu vidimo dokaz, da se resnica bliža. Vidimo pobudo, to, kar je napisal v svojem odstopnem pismu, ki je pravzaprav pobuda za to, da se obelodani vse, kar se je dogajalo od leta 2004 naprej, torej v času prejšnje vlade, ko se je sistemsko omogočalo, da je prišlo do takih očitnih nepravilnosti, ki jih lahko primerjamo z zgodbo izolskega zdravstvenega doma. Pač nek sklad, ki nastaja z enim konkretnim namenom, si potem dovoljuje določene finančne operacije, transakcije in tako dalje, ki s svojo izvirno nalogo nimajo ničesar. In prvič se je zgodilo, da se je prav ministrica te vlade in te stranke odločila, da ne bo podaljšala vedejevstva direktorici, ki je izkoristila sistemske možnosti, ki so nastale v prejšnji vladi. In prvič je Vlada tokrat nastopila. Zato razumem nervozo, živčnost, ki smo jo doživeli ob današnji razpravi. Zanimivo, kdo se je prijavil in kdo je želel usmeriti vso pozornost samo na stranko

Zares. Ta stranka Zares ima ministrico, ki je pravilno pristopila, ki se je pravilno odločala, in tudi gospod Lavrinc, meni je všeč, pri tem se strinjamo, da so ga pohvalili tudi nekateri iz vrst opozicije, dejstvo je, da on razkriva nek scenarij, ki bo dokončno jasen, ko bomo razpravljali o reviziji Računskega sodišča.

Glasovali bomo za.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Obrazložitev glasu v imenu Poslanke skupine LDS.

Mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsednik.

Tudi v naši poslanski skupini bomo predlog podprli. Gospod Maks Lavrinc je ravnal tako kot prej, ko je sedel v naših klopeh, načelno in odločno. Želeli bi si pa, da on ne bi odstopil, ampak, da bi na tem mestu odstopil nekdo drug, jasno je pokazal na napake, ki imajo zgodovino v prejšnjem in v sedanjem obdobju. Moram reči, da sem vesel, da je večina tega denarja kljub slabemu gospodarju še vedno na tistem mestu, in naša naloga je, da vse procedure v zvezi z upravljanjem sredstev tega sklada dokončno uredimo, da mu postavimo pravo vodstvo in da si želimo, da teh sredstev ne bi potrebovali pred letom 2025, to je tista ključna zgodba. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanke skupine DeSUS.

Joško Godec.

JOŠKO GODEC: Hvala lepa za besedo.

V Poslanski skupini DeSUS nismo imeli nobenih dvomov, da ne bi podprli tega predloga. Zakaj? Gospod Maks Lavrinc je napisal, da nepreklicno odstopa. To pomeni, da mimo njihove volje mi ne moremo iti. Kar se tiče pa predloga za nazaj in za naprej za leto 2004, naj se da pa to organu pregona naprej, odkar je pa komisija pristojna pa komisiji, pa naj se ugotovi, kaj je bilo narobe v tej zadevi.

Mogoče tudi dodatno še postopkovni predlog. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Vidim, da je želja po individualni obrazložitvi glasu, zato odpiram prijavo. Obrazložitev glasu v svojem imenu, Breda Pečan.

BREDA PEČAN: Včasih je dobro, da ima človek dolg spomin in da se spominja vsaj za 6 let nazaj. Bila sem članica Komisije za nadzor javnih financ v preteklem mandatu in moram reči, da edino, kar lahko rečem v zvezi z odstopom kolega Maksa Lavrinca – kolega rečem zato, ker sva bila skupaj v prvem mandatu, tudi on poslanec in jaz poslanka –, da je prvi v teh šestih letih, ki je začutil potrebo po tem, da javno izrazi svoje nestrinjanje z ravnanjem z javnim denarjem v Skladu za razgradnjo Jedsrke elektrarne Krško. Da se je pojavil še en član nadzornega odbora, za katerega jaz ne vem, kdo je, ker ga ne poznam, je tudi zelo zelo pohvalno in častno. Ni pa častno to, da so člani nadzornega odbora v preteklem mandatu kljub temu, da so

vedeli, da vodstvo Sklada za razgradnjo jedsrke elektrarne kupuje vrednostne papirje, ki nikakor niso odgovarjali določilom zakona o razgradnji, o skladu za razgradnjo, ki so bili v izrecnem nasprotju, ker so bili celo vrednostni papirji, ki se sploh niso pojavljali na borzi, ker so bile, recimo, delnice Elektro Celja, pa Elektro Primorske, pa ne vem koga še vse, da so bile delnice, ki jih je vodstvo kupovalo od gospoda Južne, na primer, za katerega vemo, kakšen renome ima, in da so bili ti vrednostni papirji legalizirali pravzaprav šele s to spremembo Zakona o skladu za razgradnjo. Evidentno je, da so ti člani nadzornega odbora ravnali napak, kljub temu, da so bili opozorjeni s strani naše komisije... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu.

Vito Rožej, prosim.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa.

Jaz sem bil do današnje razprave prepričan, da gre v primeru Sklada za razgradnjo NEK za parlamentarni sklad. Ko sem poslušal vsaj dva govorce, se je eden spraševal, zakaj Vlada nič ne naredi, drugi pa, kako si upa Vlada vtikati v ta sklad. Prihajala sta iz iste poslanske skupine, tako da je najbrž tam razklanost glede tega velika. Tudi sam si nisem prišel čisto na čisto, ampak ostajam pa pri oceni, da gre za parlamentarni sklad, zato se mi zdi pozornost, ki jo temu namenjamo, pravzaprav dobra. Tisto, kar je zaskrbljujoče v tej odstopni izjavi Maksa Lavrinca, so skratka ti lokalni lobiji, ki naj bi s tem denarjem nas vseh, da tako rečem, delali kot svinja z mehkom. S tega lokalnega okolja sicer prihaja en poslanec, ampak ta danes ne sodeluje v razpravi, največ o tem vedo in sodelujejo pa okoliški, da tako rečem, in veliko imajo o tem za povedati, najbrž da z razlogom, se bojim, da z istim razlogom, ki jih je kot razlog za svoj odstop navedel tudi kolega Lavrinc. Jaz vem seveda tudi, da poleg že omenjenih dejstev, da gospodarska ministrica v okviru svoje pristojnosti ni podaljšala vedejevtva prejšnji direktorici, da je tudi Računsko sodišče privzdignilo obrv in šlo pogledati te vse posle, zaradi katerih je kolega Lavrinc podal svoj odstop. Odstopil je skratka zato, ker se je stara politika, tista, ki se je začela v prejšnjem mandatu, nadaljevala tudi v ta mandat, ker nove politike na tem področju ni bilo. Z Računskim sodiščem, z njegovimi izsledki, upam srčno, da bo prišla tudi nova politika z novimi člani, najbrž da tudi, čeprav očitno glede na prakso to, da samo nove člane v Svet za razgradnjo NEK dajemo, ni zadosti. Potrebne bodo odločitve Računskega sodišča, kakšnih drugih organov, mogoče bodo ti lobistični in klientelistični lobiji, ki se povezujejo tudi z nekaterimi imeni, ki obiskujejo ta Državni zbor v okviru preiskovanja brezplačnikov, skratka, da se bo ta krog sklenil in da nam bo jasno postalo mogoče tudi, kdo in zakaj kupuje Večer, s čigavim denarjem in tako naprej. Veselim se teh časov. Žal mi je, da jih Maks Lavrinc ne bo dočakal kot član Sklada za razgradnjo NEK, vem pa, da se bo izsledkov tega veselil ravno tako kot jaz.

Glasoval bom za.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala.

Obrazložitev glasu v svojem imenu Zvonko Černač.
Prosim.

ZVONKO ČERNAČ: Hvala lepa.

Gospod Lavrinc je podal odstopno izjavo leta 2011, ne 2010, ne 2009 in ne 2008. Torej njegov odstop ne more biti povezan s tistim, kar se je dogajalo pred tremi ali več leti nazaj. Odstopno izjavo je podal po tistem, ko je prehodna, bivša v. d. direktorica, ki ste jo vi nastavili oziroma vaša Zares ministrica, kupila obveznice po tečaju 97,5, kljub temu, da bi jih lahko kupila po tečaju manj kot 60, kar pomeni, da je nastalo za milijon evrov in več preplačila. In danes je zelo težko glasovati o tem odstopu. Gospod Lavrinc bi moral deliti odškodninsko odgovornost z vsemi ostalimi v tem skladu in povrniti to škodo, ki je tam v skladu, zaradi tega razloga nastala. Vaše razprave, ki so v določenem delu izredno konfuzne, nebulozne in se ne morejo kar nekako otresti tega, da ste že tri leta na oblasti in bi radi vse, kar se dogaja, še po treh letih valili na prejšnjo vlado, bi bile malo manj neverodostojne, če bi kdorkoli danes tukaj povedal, da bo ta odgovornost tudi uveljavljena oziroma še več, da so ustrezne, vaše institucije že sprožile ustrezne postopke in že tečejo odškodninski postopki za povračilo najmanj milijona evrov škode, ki je v tem konkretnem primeru nastala. Tega ni. Jaz ne morem deliti mnenja, da gre za neko negospodarno, nekorektno in ne vem kakšno ravnanje. Tukaj je nastala neposredna škoda. 9 milijonov evrov je mimo vseh kriterijev dobilo neko privatno podjetje, ki je v izraziti povezavi z Zaresovo politiko, zato da je lahko financiralo svoje posle. In odgovornost bo v tem, da neka gospa, ki je bila v. d., zdaj ni več v. d. Jaz ne vem, če je to en pameten simbol za utrjevanje pravne države.

Jaz bom sicer glasoval za ta odstop, ker mi kaj drugega tudi ne preostane, tako ali tako bo izglasovan, vendar mislim, da bi bilo prav, da bi se ta odgovornost čim prej začela uveljavljati, in to ne samo materialna, etična, ampak tudi odškodninska.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v svojem imenu Franci Kek.
Prosim.

FRANCI KEK: Hvala za besedo.

Sprejeli bomo odločitev Maksimilijana Lavrinca, ker se je pač odločil, da odstopi.

Je pa zanimivo, kako je stranka Zares zelo priročna za pokrivanje lastnih rabot, na primer, še ko odstopi naš član in ni ne v upravnem odboru ne v nadzornem svetu nikogar od stranke Zares, nam ob njegovem odstopu že eno uro očitata, kako mi želimo lomastiti po energetiki. Še ko nasprotujemo gradnji TEŠ 6 zaradi ekonomske in ekološko spornih okoliščin, nam očitata, da si želimo prisvojiti TEŠ 6. Vedno smo mi krivi. Zelo priročen izgovor smo.

Bom še enkrat povedal, za prikrivanje lastnik rabot – ob tem mislim vas, gospod Vizjak. In ne razumem, zakaj nasprotujete reviziji Računskega sodišča v tem skladu.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Obrazložitev glasu Milenko Zihlerl.
Prosim.

MILENKO ZIHERL: Hvala lepa.

Spoštoval bom odločitev gospoda Lavrinca.

Me pa vse dosedanje razprave in obrazložitve glasov samo potrjujejo, v kakšni konfuzni situaciji je moral delati. Torej, če sem prav povzel razprave, je bil imenovan takrat, ko je bilo najslabše, ko je bilo vse narobe, ko so bile same nepravilnosti, in odstopa, ko je vse v najlepšem redu. Utemeljitev so se mi danes slišale približno tako, kot če bi jaz odprl dežnik za dež, ki je padal v ponedeljek. To seveda nima nobenega smisla. Zadeve so se zgodile tukaj in zdaj. Tri leta je tudi delal pod tako imenovano "skoraj nezmotljivo vlado". Glede na to, da pa ima na svojem položaju nekatere odgovornosti in če bo prišlo do kakšnih preiskav, bi lahko samo rekel, da se je dobro zmazal, ni pa rečeno, da ga odstop varuje tudi kakšne odgovornosti okrog tega.

Spoštujem voljo in bom glasoval za to, za kar se je odločil.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Proceduralno? Ja, prosim, opozarjam vas, da je dobro, da je seja sklepčna. Odpiram prijavo. Obrazložitev glasu mag. Andrej Vizjak.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani!

Jaz bi bil vesel, da v tej državi enkrat uvedemo standarde odgovornosti tistih, ki so za delo in delovanje posameznih institucij dejansko odgovorni. Sklad za razgradnjo nuklearke ima nadzorni odbor in upravni odbor. Nadzorni odbor in upravni odbor sta odgovorna tudi, jaz upam, da tudi individualno preko posameznih članov. In če posamezni člani tako upravnega kot nadzornega odbora doslej niso reagirali ob vaših, kot pravite, očitnih nepravilnosti, potem so za to odgovorni. Odgovoren je tudi gospod Lavrinc, če doslej ni odreagiral, če je bilo kaj narobe, odgovoren je gospod Slapnik, ki je dolgo sedel v upravnem odboru in tako naprej... / oglašanje iz dvorane/ ... Ja, a res?! Pa vaša gospa Silva Črnugelj, ki je tudi sedela v upravnem odboru. To so vse ljudje, ki so sedeli v upravnem odboru sklada. Če je bilo kaj s poslovanjem Sklada narobe, so oni odgovorni. Ali pa tudi parlament, kajti parlament je nadziral delovanje Sklada. Torej, spoštovani minister, noben, ne sedanji, ne prejšnji, ne predprejšnji, za ta parlamentarni sklad ni odgovoren. Vsaj po zakonu ne, razen po vaši fikciji. Edino to. pristojnost Vlade glede tega delovanja Sklada je samo v sledečih primerih. Prvi primer je to, da imenuje in razrešuje direktorja na predlog upravnega odbora. Če predloga upravnega odbora ni, ga ne more. Kljub temu je vaša ministrica Radičeva postavila vršilko dolžnosti Ksenjo Žnidaršič Planinc brez predloga upravnega odbora, kršila je torej to določila zakona in statuta. Še enkrat torej, spoštovani gospod Kek, kaj je prikrivanje nekih rabot? Nobenih prikrivanj, nobenih rabot ni.

Še enkrat, lokalci. Ja, lokalci. Veste kdo je največji lokalci, ki se je Zdaj umastil tu? Gospod Petan. On obvladuje, on je iz Brežic doma, obvladuje in je direktor Term Čatež, je direktor Državnih založb, je Brežičan, skratka... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Kako boste glasovali? Boste "za"? Dobro.

Gospod Tanko obrazložitev glasu v svojem imenu. Gospod Tanko, hvala lepa. Že dvakrat sem vas pozval. Tretjič vas ne mislim več.

Prosim.

JOŽE TANKO: Gospod predsednik, oprostite, Kek moti. Repliko bi rad na obrazložitev glasu, pa ne gre.

Jaz bom glasoval za razrešitev. Upam pa, da bo odločitev tokrat taka, da bo bolj sproščujoča, ker ni potrebnih 46 glasov. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Smo razumeli sporočilo.

Obrazložitev glasu Tadej Slapnik.

Prosim.

TADEJ SLAPNIK: Hvala lepa.

Bom podprl odstop gospoda Lavrinca.

Z gospodom Lavrincem sva se odkar je postal član tega organa, večkrat slišala, točno zaradi tega, ker sem sam imel kot član upravnega odbora dosti izkušenj iz pozitivnega poslovanja Sklada. Gospod Vizjak, več kot 60 milijonov se je v obdobju, ko sem jaz bil član upravnega odbora, povečal fond, s katerim upravlja. Za časa, ko ste bili vi minister, ko ste bili vi, kot minister, odgovorni za to področje, ko ste potrjevali naložbeno politiko, je ta sklad zmanjšal svojo vrednost za 40 milijonov evrov. In to ugotavlja sedaj Računsko sodišče. In to smo vam povedali takrat, ko smo razreševali vašega direktorja Sklada, na podlagi vašega soglasja ste gospoda Straška potrdili, ko smo razreševali vašo predsednico upravnega odbora, podpredsednico vaše stranke, gospo Jordan Cizljevo. In ko je potekel mandat predsedniku nadzornega sveta, bivšemu vašemu poslancu gospodu Kelemini, je praktično vaš sklad, SDS-ov sklad, takrat izposloval 50 milijonov evrov negativnega poslovanja. In to smo mu že enkrat dokazali v Državnem zboru. Zdaj bo to dokazalo Računsko sodišče. In če ste takrat lahko trdili, tako kot še sedaj trdite, da je to laž, ne vem, kaj si boste tokrat izmislili. Tokrat boste verjetno rekli, da je pa Računsko sodišče in predsednik Računskega sodišča iz Zares. Ali kako? Bo pa to odgovor? Ne, takrat teh odgovorov ne boste mogli dati in takrat boste tudi odgovarjali, tudi kazensko.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Obrazložitev glasu v svojem imenu. Jakob Presečnik.

Prosim.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Saj se nisem mislil javiti k obrazložitvi. Upam, da mi ne boste tega zamerili. Glasoval bom

zagotovo za razrešitev, ker je bila to jasno izražena volja nekdanjega našega kolega in pa člana nadzornega sveta gospoda Maksa Lavrinca.

Vendar glede na to, da tu poslušamo že eno uro obtožbe, ki frčijo levo in desno na nas. Ne v preteklosti niti zdaj nimamo nobenega člana, ker smo bili vedno, tudi če smo dali kakšen predlog, preglasovani. Seveda je pa po nekaterih revizijah nujno o tem skladu pa le spregovoriti na ustreznih organih v Državnem zboru. Mislim, da take obtožbe, levo, desno, sem in tja, tudi niso čisto iz trte zvite in neosnovane. Zagotavljam, da bomo aktivno pri razpravi takrat, ko bo ta točka na dnevnem redu, tudi sodelovali. Danes imamo pa na dnevnem redu odstop člana sveta in ta odstop bom seveda potrdil. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Glasovanje teče. Prisotnih je samo 40 poslancev, zato bom glasovanje ponovil.

Glasujemo. Navzočih je 39 poslancev, odrejam desetminutni odbor. Z glasovanjem bomo nadaljevali ob 17.55.

(Seja je bila prekinjena ob 17.45 in se je nadaljevala ob 17.54)

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice in kolegi!

Nadaljujem s prekinjeno sejo in prekinjeno točko. Smo pri tretjem glasovanju.

Glasujemo. Navzočih je 58 poslank in poslancev. Za je glasovalo 58, proti nihče.

(Za je glasovalo 58.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Zaključujem tudi 26. sejo Državnega zbora Republike Slovenije. Hvala lepa in nasvidenje.

Še to. Kogelice in kolegi, obvestili so me, da se čez petnajst minut začne seja Odbora za notranjo politiko, pravosodje in javno upravo. Seja bo v veliki dvorani na Tomšičevi, torej čez 15 minut, ob 18.10.

Seja je bila zaključena 30. marca 2011 ob 17.56.

INDEKS GOVORNIKOV

A

ANDERLIČ, ANTON..... 164, 250, 255, 302, 305

B

BAROVIČ, BOGDAN..... 60, 69, 88, 102, 108, 116, 194, 195, 196, 291, 313, 321, 326
BEVK, SAMO 84, 221, 238
BEZJAK, MARJAN 64, 171, 202, 203, 233, 234
BIZJAK MLAKAR, MAG. JULIJANA 162
BOGOVIČ, FRANC 56, 68, 78, 86, 136, 146, 257, 259, 260, 262, 269, 277, 309
BRULC, MIRKO 43, 88, 141, 166
BRUNSKOLE, RENATA..... 71, 104, 110, 226, 227, 252, 257
BUKOVNIK, ALAN..... 99

C

COLARIČ, ANTON..... 245, 256, 282, 332

C

ČEPIČ, BOGDAN..... 106, 113, 118, 324, 328, 336
ČERNAČ, ZVONKO 71, 73, 76, 91, 99, 196, 197, 198, 311, 313, 328, 367
ČRNAK MEGLIČ, DR. ANDREJA 21, 23, 37, 165, 188
ČRNUGELJ, SILVA..... 230, 231, 242, 258, 272, 322

F

FRANGEŽ, MATEVŽ..... 66, 153, 173, 180, 291, 339

G

GANTAR, DR. PAVEL..... 142, 286, 364, 365
GERMIČ, LJUBO 61, 63, 151, 173, 176, 280, 321
GODEC, JOŠKO 351, 367
GOLOBIČ, GREGOR 236
GÖNCZ, DR. LÁSZLÓ..... 179
GORENAK, DR. VINKO 24, 30, 34, 48, 49, 213, 214, 245, 246, 250, 296, 307, 330, 332, 333, 335, 339, 341, 346, 347, 348
GRILL, IVAN 111, 120, 144, 163, 218, 219, 239, 303, 352, 358, 361
GRIMS, MAG. BRANKO 250, 251, 258, 311, 359
GUMZAR, MILAN..... 26, 81, 91, 249
GYÖREK, MIRAN..... 22, 38, 58, 130, 150, 160, 187, 210, 211, 212, 263, 315

H

HAN, MATJAŽ 65, 274
HROVAT, ROBERT..... 54, 134, 147, 161, 260

I

IRGL, EVA..... 354

J

JELINČIČ PLEMENITI, ZMAGO..... 279, 352
JERAJ, ALENKA 90, 143, 168, 181, 208, 209, 210, 323, 345
JERIČ, MIRAN 22
JEROVŠEK, JOŽEF 28, 33, 74, 83, 84, 85, 89, 95, 223, 224, 315, 341, 353, 358
JURI, DR. LUKA 50
JURI, FRANCO 45, 105, 158, 266, 276, 309, 311, 351, 361, 366
JURŠA, FRANC 21, 43, 57, 102, 156, 159, 186, 262, 271, 326

K

KAMPUŠ, ANTON..... 44, 59, 88
KEK, FRANCI..... 361, 368

KIKELJ, JANEZ	27, 49
KLAVORA, MAG. VASJA	321
KONTIČ, BOJAN.....	96, 288, 295, 296, 304, 354, 363
KOPAČ MRAK, DR. ANJA.....	21, 175, 190, 192, 317
KREK, MAG. UROŠ	349
KRES GVIDO	91, 125, 156, 162, 185, 214, 215, 312
KRESAL, KATARINA.....	208, 209, 213, 214
KRIVEC, DANIJEL	233, 237, 238
KRIŽANIČ, DR. FRANC	100, 111, 115, 121, 209, 210, 217
KRIŽMAN, MARIJAN	44, 301
KUMER, DUŠAN.....	198, 199, 345, 346, 356, 365, 366

L

LAH, DAMJAN.....	75, 93, 97
LAH, MAG. DAMJAN.....	75, 93, 97
LAH, ZVONKO	227, 228
LAMPRET, JERNEJ.....	318
LIKAR, RADO	100, 101, 106, 107, 111, 112, 114, 120, 232, 309
LUKŠIČ, DR. IGOR	319

M

MAGAJNA, ANDREJ	53, 60, 123, 133, 142, 169, 178, 264, 265, 267
MAJHENIČ, SILVEN	26, 80, 89, 121, 248, 285, 330, 335
MARINIČ, BRANKO	89, 222, 234, 235, 236, 316
MARUŠIČ, DORIJAN.....	219, 225, 226, 231
MENCINGER, TOMAŽ TOM.....	300
MENIH, DARKO	225, 226, 287

P

PAHOR, BORUT	193, 194, 195, 196, 197, 199, 200
PAVLINIČ KREBS, IRMA.....	245, 254
PEČAN, BREDA	123, 140, 171, 272, 297, 367
PETAN, RUDOLF.....	30, 124, 126, 159, 167, 200, 256, 293, 309, 343, 347, 362
PETEK, MIRO	337, 344, 355
PODKRIŽNIK, IZTOK	119, 120, 306
POJBIČ, MARIJAN	23, 154, 157, 158, 159, 172, 310, 311, 312
POTOČNIK, ALOJZIJ	68, 78, 101, 115, 332, 338
POTRATA, MAG. MAJDA.....	40, 45, 61, 84, 85, 108, 157, 233, 240, 301, 318, 353
POTRČ, MIRAN	76, 175, 349, 355
PRESEČNIK, JAKOB.....	61, 102, 105, 115, 244, 253, 284, 308, 369
PŠENIČNY, DR. VILJEM.....	98, 275, 303
PUKŠIČ, FRANC.....	47, 96, 113, 175, 189, 298

R

RADIČ, MAG. DARJA.....	65, 200, 201, 202, 203, 204, 205
REZMAN, VILI.....	23, 27, 40, 66, 73, 104, 112, 117, 152, 160, 281, 286, 322, 331, 339
RIBIČ, JANEZ	21, 29, 42, 45, 220, 221, 247, 320, 332, 338
RIHTER, MAG. ANDREJA	139, 212
ROŽEJ, VITO	28, 36, 42, 155, 169, 183, 294, 306, 319, 367

S

SAJOVIC, MAG. BORUT	24, 32, 34, 39, 48, 52, 70, 88, 103, 113, 122, 126, 128, 131, 264, 273, 300, 327, 331, 336, 367
SLAPNIK, TADEJ	274, 285, 297, 303, 369
SVETLIK, DR. IVAN	37, 46, 50, 150, 166, 214, 215, 242

S

ŠKRLEC, BOŠTJAN.....	25, 32, 329, 334, 342
----------------------	-----------------------

T

TANKO, JOŽE.....	99, 109, 145, 299, 310, 350, 351, 355, 357, 359, 363, 366, 369
TISEL, MAG. DUŠAN.....	229
TISEL, MAG. ŠTEFAN.....	41, 43, 229, 230, 316
TROBEC BUČAN, DUŠA.....	222, 223, 235
TROFENIK, VILI.....	205, 206, 314, 329

U

URH, ANTON.....	25, 69, 116, 129, 248, 330, 338
-----------------	---------------------------------

V

VEBER, JANKO.....	54, 62, 134, 147, 217, 218, 260, 270, 297
VERLIČ, DR. PETER.....	215, 216, 236
VIZJAK, MAG. ANDREJ.....	67, 72, 107, 108, 275, 360, 364, 365, 368
VLAČIČ, DR. PATRICK.....	216, 217, 234
VRANIČAR, MATEJA.....	72, 324

Z

ZALOKAR ORAŽEM, CVETA.....	261
ZALOKAR ORAŽEM, CVETKA.....	35, 49, 55, 247, 252, 266, 283, 308
ZANOŠKAR, MATJAŽ.....	59, 80, 87, 97, 279
ZIHERL, MILENKO.....	170, 204, 207, 208, 218, 251, 268, 300, 314, 315, 362, 368

Ž

ŽARNIČ, DR. ROKO.....	212, 220, 221, 226, 227, 228, 237, 238
ŽBOGAR, SAMUEL.....	206, 207, 223, 224
ŽERJAV, MAG. RADOVAN.....	192, 193, 194, 202, 312, 325
ŽIDAN, MAG. DEJAN.....	52, 63, 64, 127, 128, 148, 210, 211, 229, 230, 232, 265, 271
ŽNIDARŠIČ, MAG. FRANC.....	82, 245, 305, 327
ŽUPEVC, MELITA.....	290